Ăllənžil n-Ɣisa
Ălmasex: Kitab Ălmuqăddăs

Tamasheq: New Testament

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex: Kitab Ălmuqăddăs

Tamasheq: New Testament

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tamasheq)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
b95f369b-a236-5ca8-8cab-11f74279d73c

Contents

Mătti . . . 1
Marqəs . . . 60
Luqa . . . 95
Exya . . . 153
Ijităn n-inəmmušal . . . 195
Kăl-Roma . . . 249
1 Kăl-Kurənta . . . 276
2 Kăl-Kurənta . . . 302
Kăl-Gălasya . . . 319
Kăl-Ifăsus . . . 329
Kăl-Fəlibb . . . 338
Kăl-Kuləs . . . 345
1 Kăl-Tăslonika . . . 351
2 Kăl-Tăslonika . . . 357
1 Timoti . . . 360
2 Timoti . . . 368
Titus . . . 373
Fălyamon . . . 376
Ɣăbranităn . . . 378
Yaqub . . . 397
1 Bəṭrus . . . 403
2 Bəṭrus . . . 411
1 Exya . . . 415
2 Exya . . . 421
3 Exya . . . 422
Hudd . . . 423
Tănăfalilt . . . 425

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb
Mătti

Ăṭṭarex n-Ɣisa Ălmasex
(Luqa 3:23-38)

1 Ăṭṭarex n-ƔisaĂlmasex wa n-ahăya n-ănnăbi Dawəd d-ahăya n-Ibrahim da:
2 Ikrăš Ibrahim Isxaqq,
Isxaqq ikrăš Yaqub,
Yaqub ikrăš Yăhuda d-ayətma-s wi iyyăḍnen.
3 Yăhuda ənta, təkrăš-as hănne-s Tamar, Faris d-Zira.
Ikrăš Faris Xăšrun,
ikrăš Xăšrun Aram,
4 ikrăš Aram Aminădab,
ikrăš Aminădab Nasun,
ikrăš Nasun Sălmun.
5 Ikrăš Sălmun d-hănne-s Rahab Boɣaz,
ikrăš Boɣaz d-hănne-s Rutt Ɣubăyd,
Ɣubăyd ənta, ikrăš Yasa.
6 Yasa ənta a orăwăn ămănokal Dawəd.
Dawəd ənta, ikrăš d-hănne-s n-Urya Sulăyman,
7 Sulăyman ənta ikrăš Raxăbyăm,
Raxăbyăm ikrăš Abya,
Abya ikrăš Asaf,
8 Asaf, ikrăš Yăhušăffat,
Yăhušăffat ikrăš Yoram,
Yoram ikrăš Uzya,
9 Uzya ikrăš Yotam,
Yotam ikrăš Axaz,
Axaz ikrăš Ezekya,
10 Ezekya, ikrăš Mănase,
Mănase ikrăš Amon,
Amon ikrăš Yozya,
11 Yozya ikrăš Yăxunya d-ayətma-s wi iyyăḍnen.
Ăzzăman-wen-dăɣ a dăɣ-əttəkfălăn kăl-Iṣrayil
s-ăkall wa n-Babilun.
12 Ḍarăt atəkfəl-wen-dăɣ ad-ikrăš Yakonya Ăṣṣălat,
Ăṣṣălat ikrăš Zurubabil,
13 Zurubabil ikrăš Abihud,
Abihud, ikrăš Ilyakim,
Ilyakim ikrăš Yazur,
14 Yazur ikrăš Ăssăddiq,
Ăssăddiq, ikrăš Yahim,
Yahim ikrăš Ɣəlihud,
15 Ɣəlihud ikrăš Ɣəlyazăr,
Ɣəlyazăr, ikrăš Mittăn,
Mittăn, ikrăš Yaqub.
16 Yaqub-en-dăɣ a ăshăyăwăn Yusəf wa n-ăhaləs n-Măryăma
ta torăwăt Ɣisa wa s-itawănna Ălmasex.

17 Ɣur-ăzzăman wa n-Ibrahim təkkəd ăzzăman wa n-Dawəd, okăynăt mărawăt
əzzurəyaten d-əkkoẓăt; ɣur-ăzzăman wa n-Dawəd təkkəd ăzzăman wa n-atəkfəl
n-kăl-Iṣrayil s-ăkall wa n-Băbilun, okăynăt mărawăt əzzurəyaten d-əkkoẓăt; ɣur-
ăzzăman daɣ wa n-atəkfəl n-kăl-Iṣrayil s-ăkall wa n-Babilun təkkəd ăzzăman wa
n-tiwit n-Ălmasex, mărawăt əzzurəyaten d-əkkoẓăt a okăynen.

Tiwit n-Ɣisa Ălmasex
(Luqa 2:1-7)

18 Ǝnta da əmmək wa s-iwa Ɣisa Ălmasex: ma-s Măryăma, ittar-tăt ăhaləs s-isəm-
net Yusəf măšan dăɣ-a-wa ităjj Măssinăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn, təkrăš ənniyăt
hărwa wăr toher d-Yusəf isəftaɣ.
19 Yusəf-i n-anəmmutăr-net, ăhaləs n-ămaɣdal a ămoos, inhăy a-s tanfust-den-dăɣ
ɣas, ăssosăm, wăr t-illa ere dăɣ-ija isălan ed wăr-irha ad-tăt-ikšəf. Təssəba n-a-wen-
dăɣ a făl t-dd-ijjăš ənniyăt n-ad-hin-izjăr isălan-net dăɣ-ufăr.
20 Izinəzjum dăɣ-a-wen-dăɣ a-s has-dd ănfalăl ănjălos n-Emăli dăɣ-tăharjit, inn'-as:
«Yusəf Ăgg-Dawəd, wăr tăksuḍăd adubən n-Măryăma făl-a-s ənniyăt wa la, Unfas
Šăddijăn a-s əssəbab-net,
21 ad-təkrəš alyaḍ, təjəd-as isəm Ɣisa făl-a-s ənta a madăn-iɣləs tamətte-net dăɣ-
ibăkkaḍăn-net.»
22 A-wa iket-net ija i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi n-Măssinăɣ iyyăn a-s innă:
«Innă Emăli:
23 ‹Săjdăt!
Ad-təkrəš tămawaḍt wărăt təzzey meddən ənniyăt,
təkrəš alyaḍ, iwăr-t isəm Imanuwil›.
Imanuwil, ălmăɣna-net: Măssinăɣ, izzăɣ-dd jere-năɣ.»
24 Inkăr-dd Yusəf dăɣ-eḍəs, ămešăl a-wa has-innă ănjălos n-Emăli, iẓẓəẓlăy-dd
Măryăma,
25 măšan wăr dăr-s oher isəftaɣ har təjrăw eɣăf-net, təkrăš alyaḍ, ăswăr-t isəm
Ɣisa.

2

Imusănăn wi dd-fălnen ijəj, əmmaɣăn i-Ɣisa

1 Ăzzăman wa d-ămoos Harudəs ămănokal n-teje ta n-Ălyăhudəyăt ad-iwa Ɣisa
dăɣ-taɣrəmt ta n-Bătlehăm hăt teje-ten-dăɣ. Ăzzăman-en-dăɣ daɣ ad-dd-osăn
imusănăn dd-falnen emăynăj, əkkan-dd Yărussălam,
2 sastanăn ăddinăt d-ămănokal n-kăl-Ălyăhud wa s-iket iwa s-ənhăyăn atăr-net a-s
dd-izjăr s-emăynăj; əllăɣen-asăn a-s ass ad-dd-jăn i-ad-t-əɣbədăn.
3 Isl' ămănokal Harudəs i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, iššəwwăš ənta d-kăl-Yărussălam
iket-dăɣ-năsăn.
4 Ăsdăw-dd ḍarăt-a-wen e d t-illăm ămănokal n-kăl-tikutawen d-ălɣalim n-
Ăṭṭăwrăt, issəstăn-tăn d-edăgg wa dăɣ-mad-iwəy Ălmasex.
5 Ǝnnăn-as: «Bătlehăm ta hăt teje ta n-Ălyăhudəyăt a dăɣ-mad-iwəy făl-a-s iktab
ănnăbi iyyăn a-s, inna Măssinăɣ:
6 ‹Ya Bătlehăm, kămm-i hăt teje ta n-Ălyăhudəyăt, tidət,
wăr təkned təmɣăre jer-tiɣărmaten ti n-kăl-Ălyăhud
măšan, kămm-i-dăɣ ənḍărrăt ad-dd-mad-izjăr ămănokal
wa madăn-izar i-tamətte-nin ta n-kăl-Iṣrayil,
isəssiɣəd-tăt.› »

7 Islă Harudəs i-a-wen ɣas, ikkăs-dd imusănăn-winnin s-takše, ad-tăn-ikann
asəstan d-ăzzăman wa dăɣ-hasăn-dd-ănfalăl atăr wa s-ənnăn ənhayăn-t.
8 Issəgl’-en ḍarăt-a-wen, dăɣ-a-s hasăn-inna: «Ăkkăt Bătlehăm, təknəm asəstan
d-alyaḍ, afăl t-təjrăwăm, əqqəlăt-ahi-dd, təjəm dăɣ-i isălan i-ad-t-ăkkăɣ, ărkăɣăɣ-as
năkk-dăɣ.»
9 Ǝslăn i-a-wa inna, əglăn. A ənḍărrăn, atăr-wənnin ənhăyăn s-emăynăj-da-dăɣ,
ăzzar-asăn har tanămhăla n-ehăn wa iha alyaḍ.
10 Ǝnhăyăn atăr-en, əknăn tedăwit.
11 Ǝjjăšăn ehăn wa jənnəj-ənhăyăn atăr, ənhăyăn alyaḍ d-ma-s Măryăma, ărkăɣăn-
as, ad-t-ɣabbădăn. Orăn ḍarăt-a-wen tisətwar-năsăn, əkkăsăn-as-dd tibəddar n-
orăɣ d-matălxer d-telḍəḍt.†
12 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s tăn-issəlmăd Măssinăɣ dăɣ-tăharjit s-udaɣnet i-ad-əqqəlăn
Harudəs. Jăn tabarăt tiyyăt săl ta dd-jăn, əqqălăn ăkall-năsăn.

Ajiwəḍ s-Miṣra

13 Ǝglăn imusănăn ənnin ɣas, ănfalăl-dd ănjălos n-Emăli i-Yusəf dăɣ-tăharjit, inn’-
as: «Yusəf, ənkăr, əḍkəl alyaḍ d-ma-s, jawăḍ s-ăkall wa n-Miṣra, təzzăɣăd dihen-dăɣ
har ašăl wa d-hak mad-ănnăɣ tăddoobed ad-dd-təqqəlăd făl-a-s alyaḍ-i, itammăɣ-as
Harudəs i-ad-t-ănɣ.»
14 Inkăr, iḍkăl alyaḍ d-ma-s, ăhona s-Miṣra ehăḍ-wen-dăɣ,
15 izzăɣ dihen har ăba Harudəs. Ij’-a-wen i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi iyyăn a-s
innă, innă Emăli:
«Ǝɣreɣ-dd Rure-ɣ i-ad-dd-izjăr Miṣra.»

Aratăn wi issănɣa Harudəs

16 Ilmăd Harudəs a-s əssəswădăn-t imusănăn ed wăr t-dd-olesăn uɣəl ɣas, ikăf s-
aḍkăr. Omăr ălwăqq-wen-dăɣ s-ad-ămmătăn ilyaḍăn wi hănen Bătlehăm d-attayăn-
net t-əllanen daw-əssin iwətyan ed tăqqăn-ten-dăɣ a togdăhăt d-ta s-has-ənnăn
imusănăn, ănfalălăn-asăn-dd atăr dăɣ-s.
17 Ămoos a-wen-dăɣ ijăn a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi Yirmiya† a-s inna dăɣ-
əlkəttab n-Măssinăɣ:
18 «Ij’ emăsli n-tisnant dăɣ-aɣrəm wa n-Rama,
ja tahăla d-tikălelen.
A-wa Răhila hallăt ilyaḍăn-net,
ăbă-dd a tăt-isəssisumăn,
ed ilyaḍăn-net, ămmun iket-dăɣ-năsăn.»

Iqqăl-dd Yusəf ăkall wa n-Iṣrayil

19 Ăba Harudəs ɣas, ănfalăl-dd ănjălos n-Emăli i-Yusəf dăɣ-tăharjit dăɣ-ăkall wa
n-Miṣra, inn’-as:
20 «Ǝḍkəl alyaḍ d-ma-s ămăra, təqqəlăd ăkall wa n-Iṣrayil ed ăddinăt wi s-kăla
tattarăn iji n-iman-net, ăba-tăn.»
21 Inkăr Yusəf, iḍkăl alyaḍ d-ma-s, iqqăl ăkall wa n-Iṣrayil.
22 Măšan, islă a-s Erkilyas ăgg Harudəs a ămnakălăn dăɣ-edăgg n-ti-s făll-teje ta
n-Ălyăhudəyăt ɣas, igdăl-as əmmə̆ttəsu ad-tăt-ăkk i-ad-dăɣ-s izzăɣ. Ănfalăl-as-dd
Măssinăɣ dăɣ-tăharjit, inn’-as ad-ăkk teje ta n-Galila.
23 Iwwăḍ-in teje-ten ɣas, izzăɣ dăɣ-taɣrəmt s-isəm-net Năṣirăt. Ija a-wen i-ad-itbət
a-wa ənnăn ănnăbităn făll-Ɣisa a-s ənnăn:
«Ad-t-iwăr isəm: U-Năṣirăt.»

---

† **2:11** **2:11** Aḍutăn-wi-dăɣ, itawănn’-asăn daɣ: Miri (myrrhe dăɣ-Təfrănsit). † **2:17** **2:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net sădisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

3

Ălxuṭbăt wa ija Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Marqəs 1:1-8; Luqa 3:1-18; Exya 1:19-28)

1 Išilan-win-dăɣ d-izzăɣ Ɣisa taɣrəmt ta n-Năṣirăt, ad-issəntă Exya wa n-
Enəsselmăɣ ămašal-net, ijanna i-ăddinăt dăɣ-tenere n-teje ta n-Ălyăhudəyăt:
2 «Utabăt făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-kăwăn-dd.»
3 A-wen-dăɣ išlăn Exya, a dăɣ-ăssewăl ănnăbi Saya,† a-s innă:
«Ad-t-iməl ăhaləs ăsiɣăren dăɣ-tenere,
ijanna i-ăddinăt:
‹Ăknăt tabarăt i-Emăli,
səssiɣədăt data-s ibaran-net.› »
4 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ilsa Exya asălso iknan s-elăm n-amnəs warăn amẓadăn, ijbas
s-tamənt̩əka n-elăm, iddar s-tašwalt d-torawăt.
5 Tisən-t-dd ăddinăt dd-falnen aɣrəm wa n-Yărussălam d-teje ta n-Ălyăhudəyăt iket-
net d-idăggan iket-năsăn wi ohăẓnen ejănš wa n-Ɣurdəni,
6 ad-tilɣun ibăkkaḍăn-năsăn dat-tamətte, isalmaɣ-tăn Exya dăɣ-ejănš wa n-Ɣurdəni.
7 Ijrăh-in Exya a-s tamətte ta t-dd-təkkăt, han-tăt ăddinăt ăjjootnen la taggayt ta n-
kăl-faris d-ta n-kăl-sadus ărhanen ad-tăn-isəlmăɣ, innăḍ-dd săr-săn, inn'-asăn: «Ya
taššălen-i-dăɣ! Wădden tənnăm təmsădăm! Ǝyya, a tărham ad-tətwəsəlmăɣăm i-
ad-təfələm daw-ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa s-išwar fălla-wăn dd-oḍa? Lăɣătăt-ahi, mi
kăwăn-issəlmădăn s-a-wen?
8 Sətbətăt tătubt-năwăn s-timašalen ăhuuskătnen,
9 wăr tăsfăllăm făll-tənna n-a-s əzzurəyăt n-Ibrahim a tămoosăm ed afăl tăqqăl s-
isălan n-əzzurəyăt ɣas, Măssinăɣ, ăddoobăt ad-isəmməskəl tihun-ti-dăɣ hannăyăm,
ixlək-dd dăɣ-snăt əzzurəyăt i-Ibrahim.
10 Ăjăt ənniyăt făl-a-s emm n-tutăla ăru d-insa făll-ikewăn n-ihəškan, e d t-illăm
ahəšk wărăn itirəw aratăn iha ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ, itwəjăr-in dăɣ-efew.
11 Năkk, aman a dăɣ-kăwăn-salmaɣăɣ i-ad-umas a-wen ašămol n-tătubt-năwăn
măšan, ilkam-ahi ăhaləs hi-ijan mijraw wa-dăɣ s-wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-əḍəsăɣ
issal n-tifădelen-net, ənta, Unfas Šăddijăn d-efew a dăɣ-kăwăn-mad-isəlmăɣ,
12 iṭṭaf tesăyt-net ta s-mad-hin-izuzzăr allon-net, isədəw əttăɣam wa olăɣăn dăɣ-
ejănd-net, irməs ahošăr wa wăr-ih' ălfăyda, ijăr-t-in dăɣ-efew ăhijăljălăn hărkuk.»

Atwəsəlmaɣ n-Ɣisa dăɣ-aman
(Marqəs 1:9-11; Luqa 3:21-22)

13 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dd-ifăl Ɣisa teje ta n-Galila, ikkă-dd Exya i-ad-t-isəlmăɣ dăɣ-
ejănš wa n-Ɣurdəni
14 măšan, unjăy Exya s-a-wen, ănn-ak, inn'-as: «Năkk a ămiɣatărăn s-ad-hi-
səlmăɣăd dăɣ-aman, ɣas əndek e-d il' əmmək n-a-s kăyy a hi-dd-itakkăn i-a-wen?»
15 Inn'-as Ɣisa: «Ămăra-dăɣ, əqbəl s-a-wen ed əmmək-wen-dăɣ a-s mad-nămašăl
a-wa oɣădăn, irha Măssinăɣ.» Ij'-as Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, issəlmăɣ-t Exya.
16 Ătwăsălmăɣ Ɣisa, diha-dăɣ dd-izjăr aman, ad-dd-ămerăn išənnawăn dăɣ-
təssəba-net, inhăy Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ har fălla-s dd-ăzzubbăt dăɣ-ănnuɣ
n-tedăbert măllăt.
17 Dăɣ-tamăzăyyat-ten-dăɣ ad-dd-ijmăḍ emăsli išənnawăn, innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»

---

† **3:3 3:3** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

4

Ăžžurrăb Iblis Ɣisa
(Marqəs 1:12-13; Luqa 4:1-13)

1 Oɣăd Unfas ŠăddijănƔisa ḍarăt-a-wen s-tenere i-ad-t-ižžurrəbət Iblis.
2 Ija dihen əkkoẓăt timərwen n-ehăḍ d-ašăl, ăẓum, wăr-ikša, wăr-iswa. Šămad tokay tăqqăn-ten-dăɣ, ad-ălluẓ.
3 Ălwăqq-wen-dăɣ ad-t-ohăẓ Iblis-i n-ălmužărrib, inn'-as:
«Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ănn i-tihun-ti-dăɣ ad-umasnăt tijəlwen!»
4 Inn'-as Ɣisa: «Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Tămudre n-ăgg-adəm, wăr təmdă făl tetăte ɣas,
iddăret daɣ s-e d t-illăm
măjrăd dd-izjarăn emm n-Măssinăɣ.› »
5 Iwwăy-t Iblis ḍarăt-a-wen s-aɣrəm wa šăddijăn n-Yărussălam, ij'-e făll-afălla n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, inn'-as:
6 «Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ăyy iman-năk s-ăkall ed iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Ad-săr-k dd-amăr Măssinăɣ ănjălosăn-net
əkbəlăn-kăy dăɣ-ifassăn-năsăn
i-ad-wăr hak-rəssəl wăla-dăɣ tăhunt tiyyăt ɣas.› »
7 Inn'-as Ɣisa: «Iktab daɣ dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Wăr-e tarəməd Emăli-năk, Măssinăɣ.› »
8 Iwwăy-t daɣ Iblis s-aḍaɣ iyyăn iknan aḍkul, issəkn'-e əddəwəlăn n-ăddunya iket-net d-ălxurmăt-năsăn, inn'-as ămăra:
9 «Hakkăɣ-kăy a-wa-dăɣ iket-net, afăl dat-i tărkăɣăd, tăɣbădăd-ahi.»
10 Inn'-as Ɣisa: «Iblis, ajəj-ahi; iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Ăɣbəd Emăli-năk Măssinăɣ,
ənta ɣas a făll-a-k ilan ălxidmăt.› »
11 Oyy'-e Iblis ḍarăt-a-wen, osăn-t-dd ănjălosăn ăssaɣăt-wen-dăɣ, ăxdămăn-as.

Sănto n-ămašal n-Ɣisa dăɣ-taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum
(Marqəs 1:14-15; Luqa 4:14-15)

12 Islă Ɣisa atărməs n-Exya wa n-Enəsselmăɣ ɣas, ikkă teje ta n-Galila.
13 Izjăr taɣrəmt ta n-Năṣirăt, iglă izzăɣ ta n-Qăfărnaxum, a-wen taɣrəmt hat asălim n-ejănš wa n-Galila dăɣ-attayăn n-teje ta n-Ẓabilun d-ta n-Naftali;
14 ămoos a-wen a ăssiitbătăn măjrăd wa ija ănnăbi Saya† a-s innă:
15 «Ya kăl-Ẓabilun, ya kăl-Naftali!
Kăwăneḍ-i hănen asălim d-ejănš wa n-Galila,
Kăwăneḍ-i hin-əllanen i-ejănš wa n-Ɣurdəni, săjdăt!
Kăwăneḍ-i n-kăl-teje ta n-Galila əzzăɣăn inəẓẓulam,† săjdăt!
16 Tamətte ta hăt tihay, ămlăwlăw-dd fălla-s ănnur măqqărăn,
ăddinăt daɣ wi s-kăla əzzăɣăn tihay ti hănen tamăttant,
ašăl-i, ăzzubbăt-dd fălla-săn ănnur.»
17 Ɣur-dihen-dăɣ ad-issənta Ɣisa ămašal-net, ixaṭṭăb, ijanna i-ăddinăt: «Utabăt făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.»

---

† **4:14 4:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **4:15 4:15** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen
(Marqəs 1:16-20; Luqa 5:1-11)

18 Irjaš Ɣisa ašăl iyyăn dăɣ-asălim n-ejănš wa n-Galila a-s inhăy əssin ayətmatăn:
Simyon wa s-itawănna Bəṭrus d-ăŋŋa-s Idris, təjjarăn tătart-năsăn dăɣ-aman ed
iməhhuyya n-imănan a ămoosăn,
19 inn'-asăn: «Ǝlkəmăt-ahi, ad-kăwăn-ăjăɣ meddən săr-i dd-sadawnen ăddinăt i-
ad-tăn-ăɣləsăɣ.»
20 Oyyăn titarren-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ, əlkămăn-as.
21 Illa-hin i-dihen, olăs daɣ Ɣisa ahănay n-əssin ayətmatăn iyyăḍ: Yaqub d-ăŋŋa-s
Exya, han turăft n-aman əntăneḍ d-abba-năsăn Zăbdi, samăkrasăn titarren-năsăn;
iɣr'-en-dd s-iman-net əntăneḍ-dăɣ.
22 Oyyăn abba-năsăn hakd turăft n-aman dihen-dăɣ, əlkămăn-as ălwăqq-wen-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Galila
(Luqa 6:17-19)

23 Ălliil Ɣisa teje ta n-Galila iket-net, isaɣra ăddinăt dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-
Ălyăhud, ixaṭṭăb isălan n-Ălənžil n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, izizuy ăddinăt dăɣ-
turhənnawen-năsăn d-ălɣibăn-năsăn.
24 Intăj isəm-net dăɣ-ăkall iket-net har ăwwăḍ Surya. Tamawayăn-dd săr-s
imarhinăn d-inaɣyabăn d-iməlšan d-wi təjrăw tašăkărkărăt d-inəbdan, izizuy-tăn
iket-dăɣ-năsăn.
25 Dăɣ-asikəl-net, təlkam-as tamətte tăjjeet han ăddinăt dd-falnen teje ta n-Galila
d-tidbi ti n-mărawăt; iyyăḍ, Yărussălam d-Ălyăhudəyăt d-illa-hin i-Ɣurdəni sihen
ad-dd-falăn.

5

Ălxuṭbăt wa ija Ɣisa făll-afălla n-taḍaɣt

1 Inhăy Ɣisa əjut n-tamətte ta has-təlkămăt ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt, ăqqima,
əkkăn-t-dd inəṭṭulab-net, ăqqimăn edes-has;
2 iḍkăl măjrăd, ad-tăn-isaɣra, ijann'-asăn:

Tisunḍaḍ
(Luqa 6:20-23)

3 «Tənḍəḍ i-wi ăẓoẓnen iman-năsăn dat-Măssinăɣ
ed Təmmənəya n-Măssinăɣ ti-năsăn.
4 Tənḍəḍ i-wi ăsninnen dăɣ-iman-năsăn
ed ad-ismaḍăn ulhawăn-năsăn.
5 Tənḍəḍ i-wi ăẓednen ha taẓidert
ed ad-əkusən ăkall.
6 Tənḍəḍ i-wi inaqq laẓ d-fad n-asətbat n-iqqud
ed ad-ăyyăwănăn dăɣ-a-wa s-tammăɣăn.
7 Tənḍəḍ i-wi s-ha tăhanint ulhawăn-năsăn
ed ad-hasăn-aḍən Măssinăɣ tăhanint.
8 Tənḍəḍ i-wi s-šăddijăn ulhawăn-năsăn
ed ad-ənhəyăn Măssinăɣ.
9 Tənḍəḍ i-wi n-kăl-ălɣafyăt
ed ad-tăn-iwăr isəm: dăgg-Măssinăɣ.
10 Tənḍəḍ i-wi tamăḍraynen dăɣ-təssəba n-iqqud-năsăn
dăɣ-erhet n-Măssinăɣ
ed Təmmənəya n-Măssinăɣ, ti-năsăn.
11 Tənḍəḍ-awăn e-d kăwăn-gaggărăn ăddinăt,

tiɣəzzəbun-kăwăn,
jannen fălla-wăn s-bahu
e d t-illăm a lăbasăn dăɣ-ăddimmăt-in.
12 Dăwătăt, talwəm dăɣ-iman-năwăn ed ad-ijat
marušăt-năwăn dăɣ-ălžănnăt,
ălɣizabăt-wen-dăɣ kăwăn-săknen ăddinăt ašăl-i-dăɣ,
a əssəknăn i-ănnăbităn wi hawăn-dd-ăzzarnen.»

Imumənăn, tesəmt d-ănnur a ămoosăn i-ăddunya
(Marqəs 9:50; Luqa 14:34-35)

13 «Kăwăneḍ a-s tesəmt n-ăddunya măšan, tesəmt, afăl tăt-təjmăḍ temḍe-net, ma s-tăt-e-isəsməm ăwadəm? Ad-ăbas t-illa a tənfa ar ad-hin-tăḍf, əfkəlfəkəlăn-tăt ăddinăt.
14 Kăwăneḍ a-s ănnur n-ăddunya. Aɣrəm ya iwarăn afălla n-aḍaɣ wăr mad-iffăr;
15 ăddinăt, wăr sărmisăn tefătelt təzzar, əjən-tăt daw-ăkoss, ănn-ak, ăsaḍəf ăsikakăn a făll-tăt-e-siləyăn i-ad-ăsimălăwlăw ănnur-net ehăn d-a-wa t-ihăn iket-net.
16 A-wen-dăɣ a făl, imləwləwet ănnur-năwăn kăwăneḍ-dăɣ, s-əmmək-en-dăɣ, dat-ăddinăt i-ad-ənhəyăn imărkedăn-năwăn, səmɣărăn Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn.»

Alămăr wa ăynayăn d-wa ărəwăn

17 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Wăr teɣalăt năkk, oseɣ-dd i-ad-hin-əkkəsăɣ a-wa innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa d-a-wa ənnăn ănnăbităn wi iyyăḍnen, asətbat-net a-s dd-oseɣ wădden anăxas-net.
18 Ăsidătteɣ-awăn a-s ad-iba išənnawăn d-ăkall, wăr-ăba wăla-dăɣ tahnəqqet wăla tătbăqqet tiyyăt ɣas dăɣ-alămăr n-Măssinăɣ a ikkăs wăr-itbet a-wa dăɣ-s ătwănnăn iket-net.
19 A-wen-dăɣ a făl ere ănmăšrăyăn i-alămăr wa dăɣ-săn ojărăn təmməḍrit, meɣ ittăr ad-išənnəməšrəy ăwadəm iyyăn s-a-wen-dăɣ, ăwadəm-en, ənta a madăn-umas wa ojărăn iba n-təfărre dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, ere itamašalăn a-wa innă alămăr, isalmad ăddinăt a-wa inna i-ad-t-ămašălăn əntăneḍ-dăɣ, ăwadəm-en, ad-umas ămizăr dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
20 Əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-a-s afăl wăr-ojer iqqud-năwăn wa n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, xăram-awăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»

Aḍkăr, iji n-iman, kəssən d-tenăšše
(Luqa 12:57-59)

21 «Wădden, təslam a-s imɣarăn-năwăn wi n-ibda, ătwănn'-asăn, inna Măssinăɣ: ‹Wăr jed iman ed ere ijăn iman dăɣ, iwăr-t uḍlem dat-Măssinăɣ›,
22 măšan năkk, ənneɣ-awăn a-s: ere ijjăš aḍkăr făll-ăŋŋa-s dăɣ, iwar-t uḍlem, ere innăn i-ăŋŋa-s: ‹Amăros›, ăniihăjja s-ad-ămawăy s-ăššăreɣa wa măqqărăn s-itawănna Sinhidrin[†] i-ad-itwəšrăɣ; ere daɣ innăn i-ăŋŋa-s: ‹Təkšăfăd›, ăniihăjja d-ad-t-ăkš efew wa n-žohănnăma.
23 Afăl təkked ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tăwwayăd takute-năk, afăl ălwăqq wa d-sănsed tăkute-năk făll-tasəskărt ta n-tikutawen har dd-təkted a-s ikka hărăt jere-k d-ăŋŋa-k,
24 wăr ketăd, ăyy'-et dədi-dăɣ, əqqəl ăŋŋa-k har hak-ănš təzzar, təjəd takute-năk i-Măssinăɣ.
25 Kunta irwas-kăy ăwadəm, išk'-ak s-əlxəkum, uf'-ak ad-dăr-s tənməknăd šik iket-di d-hin-tiwəḍăm əlxəkum ed əlxəkum, afăl t-in-tăwwăḍăm, ad-kăy-ăj ere wa

† **5:22 5:22** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

kăy-ăsiwărăn uḍlem dăɣ-ifassăn n-ăgg-ăššăreɣa, ăj’-ik ăgg-ăššăreɣa dăɣ-ifassăn n-ălgomi, ăj’-ik ălgomi dăɣ-takărmut.
26 Ăsidătteɣ-ak a-s edăgg-en, afăl t-təjjăšăd, wăr t-dd-mad-təzjărăd a təkked wăr dd-təssəmdăd timẓal n-har tămma ta kăy-irwăs.»

Isălan n-əzzəna

27 «Wădden, təslam a-s ătiwănna: ‹Wăr jed əzzəna›,
28 năkk ənneɣ-awăn a-s ere ijăn dăɣ-tamăḍt wăr-ădobăn akăyad n-derhan, isălan
əmdăn, izn’-et dăɣ-ulh-net.
29 Kăyy, kunta tiṭṭ-năk ta n-aɣil a kăy-isifun abăkkaḍ, kukkərət-tăt-dd, təjrəd-tăt-in
fălla-k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf’-ak, iji n-tiṭṭ təjjəšăd ălžănnăt,
uhən tətwəjărăd-in dăɣ-temse təmda taɣəssa-năk.
30 Kunta daɣ ăfuss-năk wa n-aɣil a kăy-isifun abăkkaḍ, ənkəḍ-t, təjrəd-t-in fălla-
k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf’-ak, iji n-ăfuss təjjəšăd ălžănnăt,
uhən təjjăšăd temse təmda taɣəssa-năk.»

Isălan n-aməzzi
(Mătti 19:9; Marqəs 10:11-12; Luqa 16:18)

31 «Təssanăm a-s ătwănnă: ‹Ere irhăn azəmməzzi n-hănne-s, ăkf’-et-tăt tăkarḍe
n-aməzzi təzzar›
32 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: ere ăzmăzzăyăn hănne-s s-wădden arămas a tăt-ija
tikər-as, ij’-et temăznit; ere daɣ wa ădobănăn tamăḍt dd-tămmiizzăyăt, izna.»

Isălan n-tihuḍawen s-bahu

33 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, inn’-asăn: «Təslam a-s ătiwănna i-imɣarăn-năwăn wi n-ibda:
‹Wăr mad-tărẓəd tafləst, a-wa hăḍăd s-Măssinăɣ s-ad-t-tăjəd, ăj’-e›,
34 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: wăr heḍăm făw. Wăr heḍăm s-išənnawăn ed
əntăneḍ a-s tasăqqaymut n-təmmənukəla n-Măssinăɣ,
35 wăla s-ăkall ed ənta a-s isəkkukal n-iḍarăn-net wăla s-Yărussălam ed ənta a-s
aɣrəm wa n-Măssinăɣ-i n-ămănokal măqqărăn,
36 wăla făll-eɣăf-năk ed wăr tăddobed ad-səmləlăd wăla ad-səkwəlăd wăla-dăɣ
iyyăn ɣas dăɣ-amẓadăn-năk.
37 E-d kăwăn-issəstăn ăwadəm d-hărăt, ănnăt-as: ‹Ɛyya› i-tidət, tənnəm: ‹Ăbo›
i-bahu, a tăssewăḍăm făll-a-wen-dăɣ, Iblis a dd-ifal.»

Ukəs n-eɣa d-ălxăr
(Luqa 6:29-30)

38 Inn’-asăn daɣ: «Təslam a-s ătiwănna: ‹Tiṭṭ a təẓẓalăt tiṭṭ, esen a itəẓẓalăn esen›,
39 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: əlɣənăt i-ere hawăn-irhan a lăbasăn; afăl hak-istăɣ
ăwadəm făll-tăjomăst-năk ta n-aɣil, səgdəl-as daɣ ta iyyăḍăt.
40 Afăl hak-iška ăwadəm s-əlxəkum dăɣ-təssəba n-tanăkăbbat-năk, ăyy-as-in daɣ
anăkăbba-năk i-ad-wăr-ija a-wen,
41 afăl kăy-ăšhăššăl ăgg-əlxəkum aḍkul n-ăẓuk har əḍḍəkuḍ n-kelumetăr, awəy-as-
t har əssin kelumetărăn;
42 ere kăy-idălăn, təkfəd-t, wăr tənneḍăd făll-ere dăɣ-k ittarăn ămarwas.»

Ărhăt ăddinăt
(Luqa 6:27-28, 32-36)

43 «Təslam a-s ătiwănna: ‹Ărh ănhăraj-năk, təknəsăd ašănjo-năk›
44 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: ărhăt išənja-năwăn. [Ăjăt ălhimmăt i-wi hawăn-
tajjănen terk tittar, ăjăt a olaɣăn i-wi dăr-wăn okăḍnen], ădəlăt Măssinăɣ i-wi
kăwăn-samăḍraynen, tiɣəzzəbun-kăwăn.

45 Dihen, ad-itbət a-s aratăn n-Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn a tămoosăm; ənta,
isajmaḍ-dd tăfukt-net făll-ăddinăt wi lăbasnen hakd wi olăɣnen, isasaway-dd akăsa-
net făll-imaɣdalăn hakd inămăšrayăn.
46 Afăl wăr tărhem ar imărhan-năwăn, ma kăwăn-ibḍan d-ăddinăt wi iyyăḍnen,
əndek marušăt-năwăn? Inarmasăn n-tiwse-dăɣ, a-wen, tajjăn-t.
47 Afăl wăr təjjəm isofan ar i-ayətma-wăn, ma kăwăn-iẓlayăn d-ăddinăt wi
iyyăḍnen? Wădden inəẓẓulam†-dăɣ, a-wen, tajjăn-t.
48 Umasăt ăddinăt əmdanen, wăr iwer ălɣib ed Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn,
imda, wăr t-illa ălɣib t-iwarăn.»

6

Isălan n-tikutawen

1 «Ăjăt ənniyăt, wăr-itumaset iqqud-năwăn i-Măssinăɣ a jam i-ad-kăwăn-in-
əjrăhăn ăddinăt ed afăl a-wen-dăɣ a tajjăm, wăr mad-təkrəšăm marušăt ɣur-
Măssinăɣ-i n-Abba-năwăn ihăn išənnawăn.
2 E-d təkkatăd, wăr wetăd tăsinsăɣt data-k šund a-wa tăjjăn ălmunafeɣăn dăɣ-
ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-tišarriten i-ad-tăn-aməlăn ăddinăt; ăsidătteɣ-
awăn a-s marušăt-năsăn, imdă-dd ɣur-təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn ăddinăt.
3 A ăniihăjjăn a-s, kăyy, e-d təkkatăd, ăj’-e dăɣ-ufăr, wăr-ilămmădet wăla-dăɣ
ăfuss-năk wa n-tăšalje a-wa ikfa wa n-aɣil,
4 dihen, ad-tumas takute-năk a iṣtarăn, ăkf’-ik Măssinăɣ-i n-Abba-năk ihannăyăn
wăla a-wa iṣtarăn, timẓal n-emărked-năk.»

Tamădilt n-Măssinăɣ
(Luqa 11:2-4)

5 «E-d təddalăm Măssinăɣ, wăr tolehăm d-ălmunafeɣăn-i s-e-d tumadăn, təjraẓ-
asăn tebădde dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-ammas n-tišarriten i-ad-tăn-in-
əjrăhăn ăddinăt. Ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-năsăn, imdă-dd ɣur-təmmal-ten-dăɣ
tăn-tăjjăn ăddinăt.
6 Kăyy, e-d təddalăd Măssinăɣ, əjjəš ider n-ehăn-năk, təɣfəlăd-t-dd făll-iman-năk,
tədləd Abba-năk-i ăttunkălăn ed Abba-năk-i ihannăyăn wăla a-wa ijăn dăɣ-atunkəl,
ad-hak-ăj erhet-năk.
7 E-d təddalăd Măssinăɣ, wăr tăsjătăd măjrăd wărăn infa hărăt šund a-wa tăjjăn
inəẓẓulam† -i ɣur-ija a-s asjət n-măjrăd-en-dăɣ a dd-madăn-isəmmənənnăḍ ăfuss
n-Măssinăɣ, ăkf’-en a-wa dăɣ-s əttărăn.
8 Wăr dăr-săn tolehăm, a-wa s-tămiɣatărăm, issan-t Abba-năwăn iket-net hărwa
wăr dăɣ-s t-tətterăm.»

Ălmital n-tamădilt n-Măssinăɣ

9 «E-d təddalăm Măssinăɣ, ănnăt:
‹Abba-nănăɣ-i ihăn išənnawăn,
10 səmɣărnet ăddinăt isəm-năk wa šăddijăn.
Taset-dd Təmmənəya-năk,
ăjet erhet-năk făll-ărori n-ăkall,
s-əmmək wa s-ija dăɣ-išənnawăn.

---

† **5:47 5:47** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **6:7 6:7** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

11 Ăkf’-anăɣ isudar wi s-nămiɣatăr ašăl-i-dăɣ,
12 ănš-anăɣ uḍlemăn-nănăɣ
s-əmmək wa s-nənašš i-inaḍlamăn-nănăɣ.
13 Wăr toyyed Iblis ăžžurrăbăt-anăɣ
isiḍəw-anăɣ dăɣ-abăkkaḍ,
agəẓ-anăɣ dăɣ-s,
[ed Təmmənəya, tărna hakd ălxurmăt, i-năk hărkuk. Amin!]›
14 Afăl naššăm i-ăddinăt wi kăwăn-ḍallămnen, ad-hawăn-in-ănš daɣ Abba-năwăn-i
ihăn išənnawăn,
15 măšan afăl wăr nəššəm i-ăddinăt wi kăwăn-ḍallămnen, wăr hawăn-in-e-ănš daɣ
Măssinăɣ-i n-Abba-năwăn ibăkkaḍăn-năwăn.»

Isălan n-ăẓum

16 «Ašăl wa d-tuẓamăm i-ad-tăɣbədăm Măssinăɣ, wăr tăsbănẓăẓăm šund a-wa
tăjjăn ălmunafeɣăn-i sawărnen tekenẓart idmawăn-năsăn i-ad-səlmədăn ăddinăt a-s
ăẓumăn; ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-năsăn, imdă-dd ɣur-təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn
ăddinăt,
17 ănn-ak, kăyy, e-d tăẓumăd, ərdəb-in, sănɣəlăd aḍutăn
18 i-ad-wăr-iləmməd ăwadəm a-s tăẓumăd i-ad-tăɣbədăd Măssinăɣ ed igdăh-ak
a-wa dăɣ s-Abba-năk-i ăttunkălăn, ihannăy a-wa ijăn dăɣ-atunkəl, ad-hak-ăj erhet-
năk.»

Isălan n-ărrəzăɣ wa n-tidət
(Luqa 12:33-34)

19 «Wăr təjmerăm ărrəzăɣ i-ăddunya ed tăddoobăt tukmadt d-tenekt ad-t-tăkš,
ăddooben daɣ imăkrăḍăn ad-t-akrən.
20 Ănn-ak, a-wa jammărăd, əjmăr-t i-ălžănnăt-i wăr ha tukmadt wăla tenekt wăla
imăkrăḍăn t-ărẓănen wăla-i t-okărnen.
21 Ădduuttăt a-s inəzjam n-ulh n-ăwadəm, wăr təffilăn edăgg wa dăɣ-itwăr təla-
net.»

Tihay d-ănnur
(Luqa 11:34-36)

22 «Tiṭṭ n-ăgg-adəm a-s tefătelt n-taɣəssa-net, afăl tolaɣ tiṭṭ-năk, ad-hannăy taɣəssa-
năk iket-net,
23 măšan afăl ijraw hărăt tiṭṭawen-năk, adiš taɣəssa-năk daɣ, wăr hənnəy hărăt.
Ɣas kunta kăyy ănnur wa hak-ămoosnăt tiṭṭawen-năk, iha tihay, adiš tidət-dăɣ a-s,
ad-kăy-ărməsnăt tihay ăssuksăḍnen.»

Iba n-inəzjam
(Luqa 16:13; 12:22-31)

24 «Wăr t-illa ăwadəm ăddooben ad-ixdam i-əssin imălan: iyyăt-i-dăɣ, ad-akəḍ
d-iyyăn, ărh wa iyyăḍăn meɣ daɣ ikf’-iman-net i-iyyăn, iksən wa iyyăḍăn. Wăr-
ăddoobăt ăwadəm ad-ixdam i-Măssinăɣ, ošal daɣ ḍarăt terše n-aẓrəf.
25 A-wen-dăɣ a-făl hawăn-janneɣ: wăr kăwăn-jărrăwnet inəzjam n-a-wa mad-
təkšəm d-a-wa mad-təswəm d-a-wa mad-təlsəm; iman-năwăn, ajăn wădden ojărăn
tetăte? Ăssexăt n-taɣəssa-năwăn daɣ, wădden ojăr isəlsa?
26 Səjrăhăt ɣas igḍaḍ-wi əllăynen dăɣ-ălhăwa, wăr tədumun, wăr təjlubun, wăr
təggărăn dăɣ-ijăndăn măšan, ăssodăr-tăn Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn. Ajăn
wădden tufăm-tăn s-a ăjjeen!
27 Ǝndek ɣas dăɣ-wăn wa ăddooben s-inəzjam-net ad-isiwəḍ taɣrəst-net wăla s-a
ogdăhăn d-emm n-asənnan?

28 Adiš, mafăl kăwăn-əjrawăn inəzjam n-a-wa mad-təlsəm? Săɣret-kăwăn tăboyt
n-išəkraš hărăt, ənhəywăt-tăt-ak, daggăl, wăr ẓətt, wăr ẓəmməy
29 măšan ăsidătteɣ-awăn a-s wăla ămănokal Sulăyman hakd terše-net iket-net, wăr
kăla ojăr tăboyt-i-dăɣ asəssihăɣ n-ašăl.
30 Ɣas kunta Măssinăɣ isalsa teyəšše n-išəkraš s-ašăl-i-dăɣ təbdaj, ašəkka ad-
hin-tiɣar, tărɣ s-əmmək-wen-dăɣ, ăb' ăṭṭăma n-ad-wăr hawăn-iẓẓəẓmăy kăwăneḍ?
Təmmətkit ija immun-năwăn!
31 Wăr kăwăn-ɣăllăbnet inəzjam har dd-təqqəlăm jannem: ‹Ma mad-năkš? Ma
mad-nəsəw? Ma mad-năls?›
32 Inəzjam šund-win-dăɣ, inəẓẓulam a dăɣ-săn ošalnen, ɣallăbăn-tăn. Kăwăneḍ,
Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn, wăr t-illa a-s tămiɣatărăm s-wădden, issan-t.
33 Ədgəẓăt s-tizarăt dăɣ-umăɣ n-Təmmənəya n-Măssinăɣ d-iqqud dăɣ-isălan-net,
dihen, ad-hawăn-in-isiwəḍ Măssinăɣ a-wa iyyăḍăn iket-net.
34 Wăr kăwăn-ɣăllăbnet inəzjam n-ašəkka ed hak ašăl d-a-wa ăwwăy dăɣ-inəzjam,
hak ašăl-dăɣ, təgdăh-as tămăɣatert-net.»

7

Wăr toẓemăm ăwadəm
(Luqa 6:37-38, 41-42)

1 «Wăr toẓemăm ăwadəm i-ad-wăr kăwăn-itiẓəm ăwadəm
2 făl-a-s, a-wa s-toẓămăm ăddinăt wi iyyăḍnen a-s kăwăn-e-aẓəmăn kăwăneḍ-dăɣ;
a-wa s-kătăm ăddinăt wi iyyăḍnen a-s kăwăn-e-əkətən əntăneḍ-dăɣ.
3 Mafăl hannăyăd teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k, a-s ija a-wen, wăr hənnəyăd afăɣot
wa ihăn tiṭṭ ta-năk?
4 Meɣ daɣ, əndek əmmək wa s-mad-tənnəd i-ăŋŋa-k: ‹Ăyy-ahi ad-əkkəsăɣ teẓewt
dăɣ-tiṭṭ-năk›, a-s ija a-wen, kăyy iman-năk, iha afăɣot tiṭṭ ta-năk.
5 Ălmunafeɣ yaden! Əkkəs-in afăɣot wa ihăn tiṭṭ-năk təzzar, dihen, ad-tudabed
ahănay, tudabed ukəs n-teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k.
6 Əllan-t ăddinăt-i s-dăɣ-a-wa tăjjăn, wăr-əẓleyăn d-iyyăḍan, wăr tăn-təkfem a
šăddijăn ed hălăn ad-kăwăn-dd-əqqəlăn, aḍwən fălla-wăn; iyyăḍ, wăr-əẓleyăn d-
əlxənžărăn, wăr daw-săn-in-jerăm tisɣalen-năwăn ed ad-tănăt-əfkəlfəkəlăn.»

Ădəlăt Măssinăɣ
(Luqa 11:9-13; 6:31)

7 «Ădəlăt Măssinăɣ, ad-kăwăn-ăkf; əmmăɣăt, ad-təjrəwăm; ăɣrăt-t, ad-hawăn-
ăkawăn.
8 Ere idălăn, ad-ikrəš, ere immăɣăn ad-ijrəw; ere iɣrăn Măssinăɣ dăɣ-tămăɣatert
t-tărmasăt, ad-has-tăt-ikkəs.
9 Əndek dăɣ-wăn wa s-e-d dăɣ-s ittăr rure-s tajəlla ad-t-ăkf tăhunt?
10 Meɣ wa s-e-d t-idăl dăɣ-emăn, ad-t-ăkf taššălt?
11 Ɣas, kunta kăwăneḍ-i n-inăllăbăsăn, təssanăm isuf n-a-wa olăɣăn i-aratăn-
năwăn, ăb' ăṭṭăma n-ad-wăr kăwăn-ikfa Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn a-wa ufăn,
afăl t-dălăm dăɣ-s.
12 Tajjăt i-ăddinăt a-wa s-tărhăm ad-hawăn-t-tajjăn ed a-wen-dăɣ a innă alămăr wa
n-ănnăbi Mosa d-ănnăbităn wi iyyăḍnen.»

Zăbo wa hărəwăn d-wa kărruẓăn
(Luqa 13:24)

13 «Əjjəšăt tămudre ta n-tidət s-emm wa kărruẓăn făl-a-s ill'-ee zăbo hărəwăn,
olwan, ənta a tilal təššəm n-ăddinăt măšan, ajilal-net, əlhəllak,

14 a-s ija a-wen, emm wa kărruẓăn d-zăbo wa sădidăn, wăr-əjjətăn ăddinăt wi săr-s
tajjăšnen măšan, tămudre ta n-tidət a-s itiɣəd.»

Hak ăwadəm d-imojjan-net (Luqa 6:43-44)

15 «Ăgəẓăt iman-năwăn dăɣ-ănnăbităn wi n-bahu-i s-a-s kăwăn-dd-tisən, jan iman-
năsăn ikərwatăn wăr ih' ăššar, a-s ija a-wen, tiɣəs ənsaynen a ămoosăn.
16 Wăr hawăn-təmtəllənet, ad-tăn-təzzəyăm s-timašalen-năsăn. Ajăn ewărwăr,
itiirəw-dd lăɣnăb? Meɣ ajăn ajărof itiirəw-dd tehăyne?
17 Ahəšk olaɣăn, ad-dd-arəw aratăn olaɣnen măšan erk ahəšk, wăr dd-e-arəw a săl
aratăn lăbasnen.
18 Ahəšk olaɣăn, wăr-itirəw aratăn lăbasnen, ahəšk daɣ lăbasăn, wăr-e arəw
aratăn olaɣnen.
19 E d t-illăm ahəšk wărăn itirəw aratăn ih' ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ, itwəjăr-in
dăɣ-efew.
20 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ănnăbităn wi n-bahu, timašalen-năsăn a-s tăn-e-
təzzəyăm.»

Ăddinăt wi ɣarrănen isəm n-Emăli s-bahu (Luqa 13:25-27)

21 «Wădden ăddinăt iket-năsăn wi hi-jannănen: ‹Emăli, Emăli›, a he-əjjəšnen
Təmmənəya n-Măssinăɣ. Təmmənəya n-Măssinăɣ, wăr tăt-e-ijjəš ar ere wa
itamašalăn erhet n-Abba-nin-i ihăn išənnawăn.
22 Ašăl wa ilkămăn, ad-dd-əggədăn ăddinăt ăjjootnen, ənnən-ahi: ‹Emăli,
Emăli! Wădden măjrăd wa dăɣ-năloăy i-ăddinăt, kăyy a t-ijăn dăɣ-imawăn-nănăɣ?
Wădden nəkkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt s-isəm-năk? Wădden nəja tikunen ăjjootnen
s-isəm-năk?›
23 Ăddinăt-en, ašăl-en, ad-hasăn-ănnăɣ s-afălla: ‹Năkk ya wăr kăwăn-əzzeyăɣ,
ajəjăt-ahi, inămăšrayăn a tămoosăm.› »

Isălan n-ihănan wi n-əssin (Marqəs 1:22; Luqa 6:47-49)

24 «Ere islăn i-măjrăd-wa-dăɣ s-iket t-jeɣ, ad-itamašal a-wa ənnəɣ, ad-alăh d-ăhaləs
ijrahăn hărăt iɣăšăn ăkall har iwwăḍ tăhunt i-ăssas, idăy fălla-s ehăn-net.
25 Ij' akăsa, ărtăynăt timḍəl d-anji făll-ehăn-en măšan, wăr-oḍa ed iday făll-tăhunt.
26 Măšan wa islăn i-măjrăd-in, ăqqima wăr t-ămešăl, olăh d-ere irmas iba n-tayətte
idăyăn ehăn-net dăɣ-tasənjit.
27 Ij' akăsa, ărtăynăt timḍəl d-anji făll-ehăn-en, oḍa, ălhahăm-in s-iyyăt.»
28 Iḍăs ălxuṭbăt-wen-dăɣ ija Ɣisa tamətte, əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn
29 făll-əjjăruẓăt-i-dăɣ hasăn-ija a-wa isăɣra ed isaɣr'-en s-ălxikmăt n-ere issanăn
a-wa iha wădden šund ălɣulam wi n-Ăṭṭăwrăt.

8

U-jəri wa ăzozăy Ɣisa (Marqəs 1:40-45; Luqa 5:12-16)

1 Ătrară-dd Ɣisa taḍaɣt ɣas, təlkăm-as tamətte tăjjeet.
2 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-has-dd-ilkăḍ ăhaləs ijraw jəri, irkăɣ data-s, inn'-as: «Ălɣalim,
afăl tărhed a-wen-dăɣ, tăddoobed ad-hi-šəšdəjăd.»
3 Iẓẓăl ăfuss-net, iḍăs-t, inn'-as: «Ărheeɣ-t, išdaj.» Šăddij dăɣ-jəri ălwăqq-wen-
dăɣ.

4 Inn’-as Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl’ iyyăn n-a-s năkk a kăy-
ăzozăyăn, əgləw, səkən iman-năk i-u-tikutawen, təjəd takute ta s-inna ănnăbi Mosa
dăɣ-isălan n-təšədje n-kăl-jəri i-ad-umas a-wen tajuhe i-tamətte n-a-s təzzăyăd.»

Ănaxdim n-kăbtăn wa ăzozăy Ɣisa
(Luqa 7:1-10)

5 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen aɣrəm wa n-Qăfărnaxum, ilkăḍ-as kăbtăn iyyăn, ad-t-
ilaqqăd, ijann’-as:
6 «Ălɣalim, ănaxdim-in insa ɣur-ehăn, təbdan-t tiẓẓurt d-tisnant.»
7 Inn’-as Ɣisa: «Ad-t-asăɣ, zuzəyăɣ-t.»
8 Ăwwežăb-as kăbtăn, inn’-as: «Aha-aha ălɣalim! Wăr-ănhăjjăɣ d-ad-təkkəd ehăn-
in, təjjəšăd-t, ănn ɣas tăfert, ad-izzəy ănaxdim-in
9 făl-a-s năkk-i-hi, əllan-t imănokalăn daw-t-əlleɣ, leɣ daɣ năkk əssărdusa daw-i
t-əllanen; e-d ənneɣ i-iyyăn: ‹Ǝgləw›, ad-igləw; e-d ənnəɣ i-wa iyyăḍăn: ‹Ǝyyăw›,
ad-hi-dd-ass. Akli-nin daɣ e-d has-ənneɣ: ‹Ăj a-wa›, ad-t-ăj.»
10 Islă Ɣisa i-măjrăd-wen-dăɣ ija kăbtăn ɣas, ijrăẓ-as ălxal-net; innăḍ-dd ḍarăt-a-
wen s-ăddinăt wi has-əlkamnen, inn’-asăn: «Ăsidătteɣ-awăn a-s, wăla dăɣ-ăkall wa
n-Iṣrayil, wăr kăla ənhăyăɣ ere s-ogdăh immun-net d-wa n-ăhaləs-i-dăɣ.
11 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ilkam ad-dd-asən ăddinăt ăjjootnen, dd-falnen emăynăj
d-atăram ənɣəymən d-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub dăɣ-amăjaru wa madăn-ăj dăɣ-
Təmmənəya n-Măssinăɣ.
12 A-s ij’-a-wen, ăddinăt wi s-ăniihăjja a-s əntăneḍ a ănnuflăynen dăɣ-Təmmənəya
n-Măssinăɣ, ad-hin-ətwəjărăn dăɣ-tihay ti n-ajăma, ad-hallăn, ẓiməkărkiẓăn isenăn
făl tămujriẓt.»
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-kăbtăn: «Ǝgləw, ijrăw-ak Măssinăɣ a-wa s-tomănăd.»
Izzăy ănaxdim-net ăssaɣăt-wen-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa taḍăggalt n-Bəṭrus d-imarhinăn ăjjootnen
(Marqəs 1:29-34; Luqa 4:38-39)

14 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă ehăn wa n-Bəṭrus. A-s hin-iwwăḍ, tənsa taḍăggalt n-Bəṭrus,
tărmas-tăt tenăde.
15 Iḍăs afuss-net, tărẓa fălla-s tenăde, təbdăd, tăsmăjarăt-t.
(Marqəs 1:32-34; Luqa 4:40-41)
16 Toḍa tăfukt ɣas, ămewăyăn-dd săr-s iməlšan ăjjootnen, innă tăfert ɣas, əzzayăn;
ăzozăy daɣ dihen e d t-illăm ere ărhinăn.
17 Ijă a-wen i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi Saya† a-s innă:
«Iḍkăl fălla-năɣ ălɣibăn-nănăɣ,
ăzozăy-anăɣ dăɣ-turhənnawen-nănăɣ.»

Kəssən n-iman
(Luqa 9:57-62)

18 Inhăy Ɣisa aɣliɣəli wa t-dd-ja tamətte s-əjut ɣas, innă i-inəṭṭulab-net, ad-əjləyăn
ejănš s-ašrut wa iyyăḍăn.
19 Ilkăḍ-as-dd ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt iyyăn, inn’-as: «Ălɣalim, e-s təkked-dăɣ,
əlkamăɣ-ak.»
20 Inn’-as Ɣisa: «Ibăggan lan tihaliwen, igḍaḍ lan iskak măšan, Ăgg-ăgg-adəm,
wăr ila wăla edăgg dăɣ-issənsă eɣăf-net.»
21 Iggăd-dd ăhaləs iyyăn irhan alkum-has, inn’-as: «Ălɣalim, ăkf’-ahi turhajăt n-ad-
ăglăɣ əẓkăɣ abba-nin, əqqəlăɣ-dd, əlkəmăɣ-ak.»

† **8:17 8:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

22 Inn’-as Ɣisa: «Ǝlkəm-ahi, təyyəd fălla-k inəmmuttan ad-əẓkən inəmmuttan-
năsăn.»

Issəbdăd Ɣisa aḍu-i-dăɣ măqqărăn făll-ejănš
(Marqəs 4:35-41; Luqa 8:22-25)

23 Ănmăjjaš Ɣisa turăft n-aman d-inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen,
24 wăr-ăhojăn a-s aḍu-i-dăɣ ăṣṣoohen-da-dăɣ dd-inkărăn, ad-tibhilbəhilnăt
tinăzzămăren i-turăft siha d-siha. A-s ităjj a-wen-dăɣ, Ɣisa ənta, iṭṭas.
25 Ǝssənkărăn-t inəṭṭulab-net dăɣ-eḍəs, ənnăn-as: «Ălɣalim, agəẓ-anăɣ, nəhlăk.»
26 Inkăr-dd, inn’-asăn: «Ma kăwăn-ăssirmăɣăn? Təmmətkit ija immun-năwăn!»
Ibdăd ălwăqq-wen, ăsmăhăḍ făll-aḍu d-ejănš, sămmeḍ-in a-wen-dăɣ iket-net.
27 Ǝqqălăn-dd ɣas inəṭṭulab oran imawăn, jannen: «Uwwuww! Wa ăwadəm s-
wăla aḍu d-ejănš, sajadăn-as, ma ămoos?»

Iməlšan wi n-əssin ăzozăy Ɣisa
(Marqəs 5:1-20; Luqa 8:26-39)

28 Ăsjăn Ɣisa d-inəṭṭulab-net făll-ašrut n-ejănš wa n-teje ta n-Gadara ɣas, əlkăḍăn-
as-dd əssin iməlšan əzzaɣnen tiɣənneren, janen tăllăbăst-ta-dăɣ s-ăbas t-illa ere
ihălăn ad-dd-ăj tiṭṭ-ten-dăɣ hăn.
29 Ǝnhăyăn Ɣisa ɣas, ăɣwătten alšinăn, ad-jannen: «Ya Rure-s n-Măssinăɣ, ma dăɣ-
năɣ tărhed? Ajăn tissust-nănăɣ a-s dd-tosed iket-di dd-tiwəḍ tăqqăn n-a-wen?»
30 Ḍann tahrut n-əlxənžărăn dăɣ-attayăn n-dihen,
31 dălăn alšinăn Ɣisa, ənnăn-as: «Kunta takkăsăd-anăɣ dăɣ-ăkall, suk-anăɣ tahrut
ta n-əlxənžărăn.»
32 Inn’-asăn: «Ăglăt!» Ǝzjărăn alšinăn meddən-ənnin, əjjăšăn əlxənžărăn, ad-dd-
titrəktərikăn, wa-dăɣ n-afălla n-taḍaɣt, tiḍəwăn dăɣ-ejănš, tattăn-tăn aman.
33 Ošălăn imăḍanăn-năsăn s-aɣrəm, jăn isălan n-a-wa ijăn d-a-wa dd-išreyăn făll-
iməlšan wi n-əssin i-ăddinăt.
34 A ənḍărrăn, aɣrəm iket-dăɣ-net da-dăɣ dd-izjărăn s-Ɣisa, ənhăyăn-t ăddinăt ɣas,
ad-t-təddalăn dăɣ-ad-ifəl ăkall-năsăn.

9

Ăzozăy Ɣisa anăbdon iyyăn
(Marqəs 2:1-12; Luqa 5:17-26)

1 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen turăft n-aman, ijlăy ejănš s-taɣrəmt ta-net.
2 Diha-dăɣ hin-əwwăḍăn a-s ăddinăt-da-dăɣ, ămisawăyăn ănabdon insan făll-
asəftăɣ. Inhăy Ɣisa immun-năsăn ɣas, innă i-anăbdon: «Alyaḍ-in, wăr təkkesăd
ăṭṭăma, ibăkkaḍăn-năk, ătwănšăn-ak.»
3 Diha-dăɣ d-innă a-wen-dăɣ, a dd-əggădăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ad-jannen dăɣ-
iman-năsăn: «Wa ənta, ăskafăr.»
4 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa ihăn inəzjam-năsăn, a-wen-dăɣ a făl hasăn-inna:
«Ma itajjăn erk ənniyăt-wa-dăɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn?
5 Ma ojărăn tărăɣse jer-ad-tənnəd i-ăwadəm: ‹Ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-năk›, d-ad-
has-tənnəd: ‹Ǝbdəd, ərjəš?›
6 Ašăl-i, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ijraw făll-ărori n-ăkall turhajăt n-
tenăšše n-ibăkkaḍăn.» Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-anăbdon: «Ǝbdəd, əḍkəl asəftăɣ-
năk, əqqəl ehăn-năk.»
7 Ibdăd, iqqăl ehăn-net.
8 Tărmăɣ tamətte ta tənhăyăt a-wa ijăn, ad-tiimələn ăddinăt Măssinăɣ-i ikfăn
dăgg-adəm tădabit togdăhăt d-a-wa-dăɣ.

Iɣră-dd Ɣisa Mătti i-ad-umas ănăṭṭalib-net
(Marqəs 2:13-17; Luqa 5:27-32)

9 Ifăl Ɣisa dihen ḍarăt-a-wen, inhăy ănarmas n-tiwse s-isəm-net Mătti ăqqiima
dăɣ-edăgg n-ălxidmăt-net, iɣr’-e, inn’-as: «Ǝlkəm-ahi»; ibdăd Mătti, ilkăm-as.
10 Ăsmăjarăt Mătti Ɣisa s-ehăn-net ḍarăt-a-wen. Itaɣăyma Ɣisa dăɣ-edăgg wa
n-imənsiwăn a-s erk ăddinăt han inarmasăn n-tiwse ăjjootnen da-dăɣ, osăn-dd,
ănɣăymăn dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
11 Ǝnhăyăn-t hărăt dăɣ-kăl-faris t-əllanen dihen ɣas, ənnăn i-inəṭṭulab-net: «Ma
isaharăn ălɣalim-năwăn imənsiwăn d-inarmasăn n-tiwse d-erk ăddinăt-wi-dăɣ?»
12 Isl’-asăn Ɣisa ɣas, innă: «Ăddinăt ăssoxătnen, wăr-ămɣatărăn s-lăxtur;
imarhinăn a săr-s ămiɣatărnen.»
13 Inn’-asăn daɣ: «Ma ămoos ălmăɣna n-a-wa s-inna Măssinăɣ dăɣ-măjrăd-net:
‹Ojăr a-s ɣur-i la tăhanint idəm uhən tikutawen.›
A-wen ălmăɣna-net a-s, năkk, wăr dd-ămešălăɣ s-ăddinăt wi ordănen iman-năsăn
iqqud, inăsbăkkaḍăn a-s dd-ămešălăɣ i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»

Isălan n-ăẓum
(Marqəs 2:18-22; Luqa 5:33-39)

14 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya Ɣisa ḍarăt-a-wen, ənnăn-as: «Mafăl năkkăneḍ d-kăl-
faris nətuẓam dehiyyăn, a-s ija a-wen, inəṭṭulab wi-năk, wăr tuẓamăn?»
15 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Ajăn kăl-tuksest ilzam-tăn ăẓum tăn-
ăẓiẓăkănẓărăn a ikka ămaẓlay ill’-e jere-săn? Ǝlkamăn išilan-wi dăɣ-tăn-mad-ifəl
ămaẓlay, dihen, ad-əjrəwăn s-ăẓum.
16 Wăr t-illa ere itəggatăn tikəst i-temălsit wăššărăt s-taswəḍt n-tabdoɣt tăynayăt;
afăl ija a-wen, ad-dd-tărkəb taswəḍt ta tăynayăt temălsit, tăj amənd ojărăn wənnin.
17 Ăddinăt, wăr təjjən aman n-lăɣnăb ăynaynen, ăxxiimmărnen dăɣ-ijdad; ere ijăn
a-wen har kăfăn aman-ənnin dăɣ-ijdad, ad-has-səbbuqqen ijdad-net, ifut dăɣ-lăɣnăb
hakd-dăɣ dăɣ-ijdad. Aman n-lăɣnăb ăynaynen, ăxxiimmărnen, iddidăn ăynaynen a
dăɣ-tăn-itajj ăwadəm, dihen, wăr-e ifut măssi-săn dăɣ-wi wăla wi.»

Isălan n-elle-s n-Žayrus d-tamăḍt ta dd-izajjăr ašni
(Marqəs 5:21-43; Luqa 8:40-56)

18 Ămmiijrăd Ɣisa i-tamətte dăɣ-isălan-win-dăɣ a-s a ənḍărrăn-dăɣ, iyyăn dăɣ-
imănnăhăḍăn n-taɣrəmt-en-dăɣ da-dăɣ t-dd-osăn, irkăɣ data-s, inn’-as: «Talyaḍt-in,
iket tăt-ăba măšan nidawet săr-s, sənsəd fălla-s ăfuss-năk, ad-dd-təddăr.»
19 Ibdăd Ɣisa, ăddew dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
20 Igla har šik-dăɣ tamăḍt tiyyăt lat măraw iwətyan d-əssin ijammăḍ-tăt ašni da-
dăɣ dd-mălăt ḍara-s, ḍăs afăr n-erăswăy-net
21 ed a-s tăjj a-wen-dăɣ, janna dăɣ-iman-net: «Afăl ḍăsăɣ wăla-dăɣ erăswăy-net,
ad-əzzəyăɣ.»
22 Innăḍ-dd săr-s Ɣisa, inhăy-tăt, inn’-as: «Talyaḍt-in, wăr təkkesăd ăṭṭăma,
ăzozăy-kăm immun-năm.» Təzzăy tamăḍt ăssaɣăt-wen-dăɣ.
23 A-s hin-iwwăḍ Ɣisa d-inəṭṭulab-net ehăn n-emănnăhăḍ, inhăy imăwatăn n-
tiɣnab ti n-uḍəf n-iba d-ăddinăt wi hasăn-hallănen, ăsikălăl a-wen-dăɣ iket-net, ja
tăkat dăɣ-išənnawăn.
24 Omăr s-ad-əzjărăn ăddinăt fălla-s ed inn’-asăn: «Tarat, wăr tăt-ăba, eḍəs ɣas a
ja.» Jăn-t tekăškăšt.
25 Təzjăr fălla-s taməte ɣas, ijjăš ehăn wa dăɣ-tənsa talyaḍt, irmăs-tăt-dd s-ăfuss,
tənkăr-dd.
26 Ǝntăjăn isălan n-a-wen-dăɣ dăɣ-teje-ten-dăɣ iket-net.

Imǝddorɣal wi n-ǝssin ăzozăy Ɣisa

27 Ašăl iyyăn, irjaš Ɣisa a-s t-ăɣrăn ǝssin imǝddorɣal, ăsiɣăren, jannen-as: «Ya
Ăgg-Dawǝd, aḍǝn-anăɣ tăhanint!»
28 Iwwăḍ-in Ɣisa ehăn wa ikka, ǝjjăšăn-t-dd fălla-s imǝddorɣal ǝnnin n-ǝssin ɣas,
inn'-asăn: «Ak tidǝt-dăɣ a-s tǝflasăm a-s ăddobeɣ ad-arăɣ tiṭṭawen-năwăn?» Ǝnnăn-
as: «Ălɣalim, nǝflas a-wen.»
29 Iḍās Ɣisa tiṭṭawen-năsăn, inn'-asăn: «Itwǝjjet-awăn a-wa dăr-ogdăh immun-
năwăn.»
30 Ămerănăt tiṭṭawen-năsăn măšan, ikna asǝmmăhǝḍ dăɣ-săn, inn'-asăn: «He
kăwăneḍ! Wăr jem isălan n-a-wa ijăn dăɣ-ăwadǝm wăl' iyyăn»,
31 măšan, ǝzjărăn ehăn fălla-s ɣas, ǝffăyăn isălan dăɣ-ăkall iket-net.

Isălan n-amălšon wa ăzozăy Ɣisa

32 Diha-dăɣ d-ǝglăn imǝddorɣal, a-s amălšon iyyăn s-ikras alšin wa t-ihăn ilǝs-net
da-dăɣ săr-s dd-ăwwăyăn ăddinăt.
33 Ikkăs dăɣ-s Ɣisa alšin wa t-ihăn, ad-itamăjrad. Tǝqqăl-dd tamǝtte ɣas tor' emm,
janna: «Wăr kăla ătwănhăy šund a-wa-dăɣ dăɣ-ăkall wa n-Iṣrayil.»
34 Măšan, kăl-faris ǝntăneḍ a jannen: «A-wa tărna n-Iblis-i n-ămănokal n-alšinăn
a-s itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.»

Tǝmɣăre n-tăhanint ta oḍăn Ɣisa i-tamǝtte

35 Ăllil Ɣisa ḍarăt-a-wen iɣărman d-tidbi iket-năsnăt, isaɣra dăɣ-ihănan n-ăddin
wi n-kăl-Ălyăhud, ixaṭṭăb Ălǝnžil wa n-Tǝmmǝnǝya n-Măssinăɣ, izizuy ăddinăt dăɣ-
turhǝnnawen d-ălɣibăn.
36 Inhăy Ɣisa tamǝtte ta tăjjet has-tǝlkămăt ɣas, tănɣ'-e tăhanint-net; inhăy fălla-
săn alǝḍḍeš d-ezărri, olăhăn-as ɣas d-tihatten wăren la amăḍan.
37 Innăḍ-dd s-inǝṭṭulab-net, inn'-asăn: «Ašǝkrǝš ăggolăt, ǝttăɣam ijjǝt măšan,
wăr-ǝjjǝtăn inaxdimăn t-olăynen.
38 Ădǝlăt măssi-s n-ašǝkrǝš i-ad-dd-išǝmmišǝl inaxdimăn olăynen ašǝkrǝš-net.»

10

Ămašal wa issăɣlăf Ɣisa inǝmmušal-net
(Marqǝs 3:13-19; Luqa 6:12-16)

1 Iɣră-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen inǝṭṭulab-net wi n-măraw d-ǝssin, ikf'-en tărna n-ukǝs
n-alšinăn dăɣ-ăddinăt d-azuzi n-ăddinăt dăɣ-turhǝnnawen d-ălɣibăn.
2 Ismawăn n-inǝṭṭulab wi n-măraw d-ǝssin ăsnăfrăn da: Simyon wa s-itawănna
Bǝṭrus d-ăŋŋa-s Idris; Yaqub wa n-ăgg Zăbdi d-ăŋŋa-s Exya;
3 Fǝlibb d-Bărtălămma; Tomi d-Mătti wa n-ănarmas n-tiwse; Yăqub ăgg Ălfa d-
Tade;
4 Simyon wa n-Kăna d-Yăhudǝs wa n-Isxaryut-i t-e-isǝssăɣdărăn.

Ăšmašăl Ɣisa inǝṭṭulab-net i-ad-ăxṭǝbăn
(Marqǝs 6:7-13; Luqa 9:1-6)

5 Ǝntăneḍ-den-dăɣ inǝṭṭulab wi n-măraw d-ǝssin ăšmašăl Ɣisa s-innă: «Wăr
tǝkkem tiwsaten ti n-inǝẓẓulam,† wăr tǝjješăm aɣrǝm n-kăl-Sămari;
6 wăr tǝkkem ar tamǝtte ta n-kăl-Iṣrayil tăssujjălăt šund tihatten.
7 Dăɣ-tekle-năwăn, ăxṭǝbăt i-ăddinăt a-s Tǝmmǝnǝya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.

---

† **10:5 10:5** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inǝẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

8 Zuzəyăt imarhinăn, sənkărăm-dd inəmmuttan, šəšdəjăm ăddinăt wi ijrăw jəri,
təkkəsăm alšinăn dăɣ-iməlšan; ănnuɣmăt n-Măssinăɣ wa təjrăwăm bănnan, ăkfăt-t
i-ăddinăt bănnan.
9 Wăr tiwəyăt orăɣ, wăla aẓrəf, wăla totəyya dăɣ-fărtəmatăn-năwăn,
10 wăr tiwəyăt šăkkoš, wăla anăkăbba săl wa təlsăm, wăla tifădelen săl ti sălăm,
wăla tăborit ed, wăr t-ih' ăššăk a-wen, hak ănaxdim-dăɣ, ărhuj-as ălxaqq n-tide-net.
11 Aɣrəm d-tadăbayt təjjăšăm-dăɣ, səstənăt d-ere wa s-ăniihăjja ad-ɣur-s
təzzubbem, təzzubbem ɣur-s har ašăl wa d-tăssawăḍăm tekle.
12 Ehăn təjjăšăm-dăɣ, ăjrăt fălla-s ăssălam;
13 afăl kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, sănsăt fălla-săn ălxer wa tăwwayăm; kunta
daɣ wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, ăglăt d-ălxer-năwăn.
14 Ehăn, wăla aɣrəm, tosăm-dăɣ, har wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, meɣ
unjăyăn s-asjəd i-măjrăd-năwăn, əzjărăt-t, tăbbăkbăkăm iḍarăn-năwăn i-ad-wăr
kăwăn-iləttăɣ wăla ăboqqal-net.
15 Ăsidătteɣ-awăn a-s ehăn-en-dăɣ, meɣ aɣrəm-en-dăɣ, ašăl wa ilkămăn, tojăr
tisnant ta t-madăt-tărməs ta tărmăsăt iɣărman wi n-Sodoma d-Gomora.»

Ilkam ălɣizabăt
(Marqəs 13:9-13; Luqa 21:12-17)

16 Inn'-asăn daɣ: «Ǝnhəywăt, năkk da-dăɣ kăwăn-ăšimašălăn i-ad-talăhăm d-
tihatten əllanen jer-tiɣəs; udaɣăt i-iman-năwăn šund taššălen, ijjəšet-kăwăn ălɣafyăt
wa ihăn tidăberen.
17 Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-dăgg-adəm; ad-kăwăn-əjən dăɣ-ifassăn n-əlxəkum,
əjən dăɣ-wăn tiwit dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud.
18 Dăɣ-təssəba n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn, ad-hawăn-aškən ăddinăt s-gəfărăn d-
imănokalăn, tăttărmăsăm-dd săr-săn, măšan ad-umas a-wen əssəbab făl tămoosăm
tijuhawen-in, təjəm isălan-in i-tiwsaten ti n-inəẓẓulam.
19 Afăl təttărmăsăm, wăr tăšăwwašăt dăɣ-isălan n-a-wa mad-tənnəm d-əmmək wa
s-tăn mad-tənnəm, ed afăl tăbokăm i-măjrăd, ad-kăwăn-itwəkf a-wa mad-tənnəm,
20 făl-a-s wădden kăwăneḍ a maden-ămmăjrăd, Unfas wa n-Abba-năwăn a madăn-
ămmăjrăd dăɣ-idăggan-năwăn.
21 Ad-isəttărməs ăwadəm ăŋŋa-s i-ad-ămmăt, isəttărməs abba rure-s i-ad-ămmăt,
ănnăbdădăn aratăn d-imărawăn-năsăn, əjən iman n-imărawăn-năsăn;
22 ad-dăr-wăn akəḍăn ăddinăt iket-năsăn dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăn-
iwarăn măšan ere ibdădăn s-ăṣṣahăt dăɣ-immun-net, ad-iɣləs.
23 Afăl kăwăn-ăqquzzăben ăddinăt dăɣ-aɣrəm iyyăn, jawăḍăt-asăn s-iyyăn;
ăsidătteɣ-awăn a-s, a-s dd-e-săɣləyăm iɣărman n-Iṣrayil iket-năsăn, iqqal-dd Ăgg-
ăgg-adəm.»
24 «Wăr t-illa ănăṭṭalib ufan ălɣalim-net wăla akli ufan măssi-s,
25 igdăh ɣas i-ănăṭṭalib, ad-ăttiilăl ălɣalim-net, ăttiilăl daɣ akli măssi-s. Kunta
ăddinăt wăla măssi-s n-ehăn, jăn-as isəm Abălzăbil, a-wen Iblis, ăb' ăṭṭăma n-a-wa
he-ənnən făll-inalkimăn-net; ad-fălla-săn ənnən a ojărăn a-wa ənnăn făll-măssi-s
n-ehăn.»

Uksaḍăt Măssinăɣ wădden dăgg-adəm
(Luqa 12:2-7)

26 «Ǝnneɣ-awăn: Dăgg-adəm, wăr tăn-tăksuḍăm. Wăr t-illa a ăttunkălăn s-
wădden ad-dd-infiləl, wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-dd-iffukkăr.
27 A-wa hawăn-janneɣ dăɣ-takše, ănnăt-t s-afălla dat-ăddinăt iket-năsăn; a-wa
hawăn-ăsmătăktăkăɣ, săqqəyyăt-t făll-afălla n-ihănan.

28 Wăr tăksuḍăm dăgg-adəm-i wăren ăddoobăt ar tenăɣe n-taɣəssa, wăr-ăddoben tenăɣe n-iman; ănn-ak, uksaḍăt Wa ăddoben ad-ihlək iman hakd taɣəssa dăɣ-žohănnăma.
29 Ɣur-wăn, wădden igḍaḍ əssin, tămma ɣas a nazzăn? Hakd a-wen-dăɣ, wăr-ilkem ad-dăɣ-săn oḍa iyyăn, a ikkăs Abba-năwăn wăr otes s-a-wen,
30 wăla amẓadăn n-iɣăfawăn-năwăn, ăḍḍinăn.
31 Wăr tărmeɣăm, tojărăm abrək n-igḍaḍ ălqim.»

(Luqa 12:8-9)

32 «Ere ăsjăyhăn dăgg-adəm a-s năkk a t-ilăn, ad-səjjəyhăɣ năkk-dăɣ Abba-nin-i ihăn išənnawăn a-s ăwadəm-en, i-nin;
33 ere daɣ wa hi-ăkkuddălăn dat-dăgg-adəm, ad-t-əkkuddəlăɣ năkk-dăɣ dat-Abba-nin-i ihăn išənnawăn.»

Tăkoba wădden ălxer
(Luqa 12:51-53; 14:26-27)

34 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Wăr teɣalăt ălɣafyăt ad-dd-ăwwăyăɣ s-ăkall, tăkoba, wădden ălɣafyăt a săr-s dd-ăwwăyăɣ.
35 Năkk, oseɣ-dd i-ad-ibḍəw ăhaləs d-ti-s, təbḍəw talyaḍt d-ma-s, təbḍəw tamăḍt d-taḍăggalt-net,
36 umasăn kăl-ehăn n-ăwadəm išənja-net.
37 Ere hi-ăssofăn ti-s meɣ ma-s, a-di, wăr-ănhăjja ad-umas ănăṭṭalib-in, ere daɣ wa hi-ăssoofăn rure-s meɣ elle-s, wăr-ănhăjja ad-umas ănăṭṭalib-in.
38 Ere wa wărăn ăsdăw i-aḍkul n-tajəttewt-net ta n-tamăttant, ilkəm-ahi, a-di, wăr-ănhăjja d-ad-umas ănăṭṭalib-in.
39 Ere wa wărăn idgeẓ ar dăɣ-igguẓ n-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-ifut dăɣ-ălžănnăt, măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, ăwadəm-en, ad-iɣləs dăɣ-ălaxărăt.»

Hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net
(Marqəs 9:41)

40 Inna daɣ: «Ere kăwăn-ăsbărrăkăn, năkk a ăsbărrăk, wa hi-ăsbărrăkăn, wa hi-dd-ăsmašălăn a ăsbărrăk.
41 Ere ăsbărrăkăn ănnăbi dăɣ-təssəba n-a-wa s-iqqăl ănnăbi, əlkamăn dăɣ-s imraš šund wi mad-ijrəw ănnăbi; ere ăsbărrăkăn ere oɣadăn dat-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-iqqud-net, ilkam ad-ijrəw imraš šund wi mad-ijrəw ere oɣadăn dat-Măssinăɣ.
42 Ere wa issəswăn wăla-dăɣ alkas n-aman sămmeḍnen i-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab dăɣ-təssəba n-a-wa s-ămoos ănăṭṭalib-in, ăsidătteɣ-awăn a-s, wăr t-e-ijmăḍ marušăt n-emărked wa ămešăl.»

11

Isəstanăn wi ija Exya wa n-Enəsselmăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Luqa 7:18-35)

1 Issəmdă Ɣisa asəmmətăr n-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin ɣas, ifăl dihen, ad-isaɣra ăddinăt, ixaṭṭăb dăɣ-iɣărman wi n-teje-ten-dăɣ.
2 Iha Exya takărmut a-s islă ijităn n-Ălmasex, ăšmašăl săr-s hărăt dăɣ-inəṭṭulab-net
3 i-ad-has-t-dd-səstənăn kunta ənta a-s Wa s-ătwănnă ilkam ad-dd-ass meɣ ilkam ere săl ənta. Osăn-t-dd inəṭṭulab-win-dăɣ, əllăɣen-as a-wa innă Exya.
4 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ǝqqəlăt Exya, suɣəlăm-as a-wa s-təslăm d-a-wa tənhăyăm;
5 ănnăt-as: iməddorɣal hannăyăn; inəbdan rajjăšăn, wi ijrăw jəri tišdajăn, imẓaj sallăn; inəmmuttan nakkărăn-dd; tilăqqiwen, sallănăt i-Ălənžil.

6 Tənḍəḍ i-ere wa dăɣ-i wărăn ij’ ăššăk.»

A-wa innă Ɣisa făll-Exya wa n-Enəsselmăɣ

7 Əglăn meddən-winnin dd-ămešălnen ɣas, ădwănnăt Ɣisa i-tamətte dăɣ-isălan n-
Exya, inn’-asăn: «Ak, a-s təzjărăm s-tenere, ma tənhăyăm? Ak teẓewt ăsiwălawăl
aḍu a tənhăyăm? Ăbo!
8 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ăhaləs ăsisahăɣăn ašăl a tənhăyăm?
Ənhəywăt-tăn-ak ăddinăt wi sasahaɣnen ašăl, ihănan n-imănokalăn a əzzaɣăn?
9 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ănnăbi a tənhăyăm? Tidət lab a-s ănnăbi,
ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ere ojărăn tumast n-ănnăbi a tənhăyăm.
10 Ənta-en-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
‹Ənhəy! Ăzizărăɣ-ak anămmašul-in
wa he-iknən tabarăt-năk.›
11 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr torew tamăḍt ăhaləs wăr-ojer Exya wa n-Enəsselmăɣ
măšan hakd-a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere t-wărăn ojer dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
12 Ɣur-ašăl wa dd-osa Exya har ašăl-i-dăɣ, ija amjăr ăṣṣoohen făll-ujəš n-Təmmənəya
n-Măssinăɣ; amjăr-en, wăr dăɣ-s ikărrəš ašăl ar ăddinăt wi əkfărnen
13 făl-a-s, ănnăbităn wi dd-ăzzarnen i-Exya iket-năsăn, hakd-dăɣ alămăr wa n-ănnăbi
Mosa, ăloläy a-wen-dăɣ iket-net dăɣ-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ hundăɣ har
ašăl-i-dăɣ n-ăzzăman wa n-Exya wa n-Enəsselmăɣ.
14 Kunta făw ad-tăqbəlăm s-a-wen-dăɣ, ălleɣeɣ-awăn a-s dăɣ-ănnăbităn, ənta a-s
ănnăbi Ɣəli wa s-ătwănna ilkam ad-dd-aləs uɣəl.
15 Ămăra, ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»
16 Olăs daɣ Ɣisa, inn’-asăn: «Ak, mi dăr-mad-sənnəfăqqăɣ əzzurəyyăt ta-dăɣ?
Tănifăqqa ɣas d-ălžămaɣăt n-aratăn janen aɣrəf dăɣ-təfărre, jannen iyyăḍ i-wi
iyyăḍnen:
17 ‹Ənhəywăt, kăwăneḍ, wăr lem asăfar;
nəwăt-awăn taɣănibt, tunjăyăm s-dăllol!
Nənẓăr-awăn tiswal n-tisnant măšan,
wăr təṭṭefăm iba!›
18 Exya, ăzzăman wa dd-osa, wăr-itətt imənsiwăn olaɣnen, wăr-isəss aman n-lăɣnăb
ăxxiimmărnen, ənnăn fălla-s ăddinăt: ‹Ih’-e alšin›,
19 išrăy-t-dd Ăgg-ăgg-adəm, ənta itihăr dăr-wăn a-wa tăttăm d-a-wa săssăm, ɣas
tənnăm dăɣ-s: ‹Wa ənta, insăy, irăf aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen, inarmasăn
n-tiwse d-ălfusaɣ wi iyyăḍnen a-s imidiwăn-net.› Ăsidătteɣ-awăn a-s:
‹Sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ,
ijităn n-ăwadəm a t-isatbatăn.› »

Iɣărman wi făll-ăsmăqqa Ɣisa
(Luqa 10:13-15)

20 Ăsmăqqa Ɣisa ḍarăt-a-wen făll-iɣărman wi dăɣ-ija tikunen ăjjootnen măšan,
ăsɣărăn-as ulhawăn-năsăn, unjăyăn ătubăn.
21 Inn’-asăn: «Iməskay kăl-Qorazin d-kăl-Băṭsăyda, ălmăṣṣibăt ɣas a fălla-wăn
maden-iḍəw ed ənnăr iɣărman wi n-Tir d-Săyda əzzăɣăn inəẓẓulam† a dăɣ-jănăt
tikunen-ti-dăɣ jănen ɣur-wăn, ăru d-əlsăn šakutăn, əblənbulun dăɣ-eẓəd făl təmɣăre
n-tătubt-năsăn.
22 A-wen-dăɣ a fal hawăn-janneɣ a-s ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn ijjəš ăddăyyăt
ojărăn wa ijjăšăn iɣărman wi n-Tir d-Săyda.

† **11:21 11:21** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

23 Kăwăneḍ-i-š əzzăɣnen aɣrəm wa n-Qăfărnaxum, ma tăɣelăm? Tordam a-s
aɣrəm-năwăn ad-itimɣar har awəḍ išənnawăn? Xăram-awăn! Ănn-ak, ad-təhələm
ider, wăr kăwăn-dd-e-tawăɣ a săl temse ed tikunen ti jănen ɣur-wăn, ənnar janăt
dăɣ-aɣrəm wa n-Sodoma, ăru d-ătubăn imuzăɣăn-net, ăqqayəm aɣrəm-năsăn iday
har ašăl-i-dăɣ.
24 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ, a-s ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn-ijjəš ăddăyyăt
ojărăn wa ijjăšăn aɣrəm wa n-Sodoma.»

Ălɣibadăt n-Ɣisa i-Abba-net
(Luqa 10:21-22)

25 Iḍkăl Ɣisa măjrăd, innă: «Abba, kăyy-i n-Emăli n-išənnawăn d-ăkall, timəlăɣ-
kăy făl-a-s hărătăn-wi-dăɣ, təffărăt-tăn i-iməssorha d-imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ
măšan, tăsnăfalălăd-tăn-dd wăla i-aratăn.
26 Tidət Abba, kăyy a tiiməlăɣ ed ădduuttăt a-s ənta-den-dăɣ erhet-năk wa
ăhusken.»

Ămašal wa s-dd-osa Ɣisa d-tăsonfat ta ihakk

27 Innă Ɣisa i-ăddinăt ḍarăt-a-wen: «Wăr t-illa a-s wădden ij'-e Abba-nin dăɣ-
ifassăn-in, wăr t-illa ere hi-ijan muzəyăt imdan kunta wădden Abba, wăr t-illa daɣ
ere ijan muzəyăt imdan i-Abba kunta wădden năkk-i n-Rure-s-i t-dd-ifălăn d-ere wa
s-ărheɣ ad-has-t-zuzəyăɣ.»
28 Inn'-asăn daɣ: «Ǝyyăwăt iket-dăɣ-năwăn kăwăneḍ-i ăsifăgga ăẓuk wa tăllinjem,
ad-hawăn-sunfăɣ,
29 mašălăt erhet wa-nin, təyyəm-ahi ad-kăwăn-săɣrăɣ ed năkk, ăẓeedăɣ, hahi-
taẓidert, wăr hi-iha əkkəbru; ənta-den-dăɣ a-wa hawăn-ha tăsonfat n-iman-năwăn,
tăɣləsăm.
30 A-wa fălla-wăn ărheɣ, wăr-ăẓẓay, amišəl n-erhet-in daɣ, i făsuusăn.»

12

Isălan n-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat
(Marqəs 2:23-28; Luqa 6:1-5)

1 Ašăl iyyăn n-əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat, irăs Ɣisa d-inəṭṭulab-net išəkraš
n-ălkăma. Ǝglan dăɣ-a-wen-dăɣ a-s ălluẓăn inəṭṭulab, ad-nakkăḍăn tiɣăɣănen n-
ălkăma, taffăẓăn tiblalen-năsnăt.
2 Ǝnhăyăn-tăn hărăt dăɣ-kăl-faris ɣas, ənnăn i-Ɣisa: «Ǝnhəy, ăɣtəl inəṭṭulab-năk
ed išl'-en a wărăn itətwəjj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»
3 Inn'-asăn: «Adiš kăwăneḍ wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab a-wa ij' ămănokal Dawəd
ašăl wa d-ălluẓ ənta d-ejhăn-net?
4 Ătwănn'-anăɣ, ijjăš ənta d-ejhăn-net ehăn n-Măssinăɣ, ad-tattăn tijəlwen-ti n-
tikutawen s-innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa, wăr t-illa ere s-xălal tetăte-năsnăt a săl
kăl-tikutawen? Tijəlwen-tin-dăɣ, wăr has-xălalnăt ənta wăla ejhăn-net măšan, ălluẓ
ɣas, ikš'-enăt ənta d-meddən wi dăr-ăddew.
5 Ajăn wăr tăɣrem dăɣ-alămăr a-s ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, kăl-tikutawen
wăr hasăn-ămoos anməšri i-a-wa innă alămăr afăl əxdămăn dăɣ-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, ed əjrawăn s-ad-ənməšrəyăn i-făr əḍăn wi ătiwăɣtăsnen i-ašăl wa
n-əssəbət-i n-tăsonfat.
6 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ill'-e jere-wăn ere t-ojărăn.
7 Xăxx, ənnar təssanăm ălmăɣna n-a-wa innă Măssinăɣ a-s innă:
‹Ojăr a-s ɣur-i la tăhanint idəm uhən tikutawen›,
iket-di-š, wăr səḍlimăm bănnan inəṭṭulab-wi-dăɣ wăren əɣšed hărăt.

8 Ăgg-ăgg-adəm, a ănnihăḍăn dăɣ-a-wa s-ila ăgg-adəm s-ad-t-ăj d-a-wa s-wăr ila s-
ad-t-ăj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat (Marqəs 3:1-6; Luqa 6:6-11)

9 Ifăl Ɣisa dihen, ikk' ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
10 Diha-dăɣ d-t-ijjăš a-s ăhaləs iyyăn da-dăɣ s-ăqqur ăfuss-net. Ǝggădăn-dd
ăddinăt iyyăḍ s-Ɣisa, ənnăn-as: «Ak xălal meɣ xăram ad-izuzəy ăwadəm iyyăn dăɣ-
ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat?» Ăsaru ɣas făl t-əssəḍlămăn a-s tammăɣăn.
11 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl toḍa tehăle ta n-iyyăt
ila dăɣ-anu dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ad-dăɣ-s tăt-ăyy har akəy ašăl-en
təzzar?
12 Uhən kăwăneḍ, wăr təjrehăm a-s ăgg-adəm ufa arəzzej s-a ăjjeen? Ăssiilmădăɣ-
kăwăn a-s wăr t-illa a ăssixrămăn iji n-a olaɣăn dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăhaləs wa s-ăqqur ăfuss-net: «Ǝẓẓəl ăfuss-năk.» Iẓẓăl
ăhaləs ăfuss-net, izzăy, olăh ăfuss-net ăssaɣăt-wen-dăɣ d-ăfuss-net wa iyyăḍăn
wăr-ijrew hărăt.
14 Ǝzjărăn kăl-faris edăgg-en ɣas, ănmănhăyăn jer-iman-năsăn dăɣ-isălan n-
əmmək wa s-mad-əjən iman-net. Ilmăd Ɣisa a-wa lăbasăn has-kittəwăn ɣas, ifăl
dihen, iglă.

Ɣisa a-s ănămmašul n-Măssinăɣ wa s-ătwănna

15 Dăɣ-tekle-net, əlkămăn-as-dd imarhinăn ăjjootnen, ăzozăy-tăn iket-dăɣ-năsăn.
16 Hărwa wăr-ifel dihen-dăɣ, ăsmătăr-tăn hullan d-ad-wăr jen isălan n-ere wa
ămoos i-ăwadəm wăl' iyyăn.
17 Ămoos a-wen inna a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi Saya† a-s innă, innă Măssinăɣ:
18 «Ǝnta da ănaxdim-in wa ăsnăfrănăɣ,
ənta a əkneɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in.
Ad-fălla-s sănsăɣ Unfas-in,
isəssiɣəd inəẓẓulam† dăɣ-iqqud i-Măssinăɣ.
19 Wăr t-mad-ijjəš ăjaḍ,
wăr mad-isăqqəy bănnan,
wăr t-illa ere has-madăn-isəll ăsiɣăyya
dăɣ-tišarriten bănnan.
20 Wăr mad-ărẓ wăla-dăɣ teẓewt
a-wa-dăɣ has-ija iba n-ăddăɣwa
Wăr mad-isəmməkət wăla-dăɣ tefătelt,
ad-isəjăr ăṭṭăma ăddinăt wi əbrărnen,
ăj iqqud dăɣ-edăgg iket-net.
21 Isəm-net a madăn-isəjăr inəẓẓulam ăṭṭăma.»

Tărna ta n-Ɣisa, wăr toher hărăt d-ta n-Iblis (Marqəs 3:20-30; Luqa 11:14-23; 12:10)

22 Ăwwăyăn-dd ăddinăt s-Ɣisa ḍarăt-a-wen amălšon ăsidărɣăl alšin wa t-ihăn,
ikras daɣ iləs-net; ăzozăy-t, olăs ahănay, ad-itamăjrad.

---

† **12:17** **12:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.
† **12:18** **12:18** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

23 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn, ăkuunăn, jannen: «Ămmukkăn ənta-i-
dăɣ a-s Ăgg-Dawəd wa s-ătwănna!»
24 Ǝslăn kăl-faris i-a-wen ɣas, ənnăn: «A-wa Abălzăbil, Iblis wa n-ămănokal n-
alšinăn a t-ihan; ənta a t-ikfăn tărna ta s-itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.»
25 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa zinəzjumăn, inn'-asăn: «E d t-illăm əddəwəl s-dd-
əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ad-t-iba, umas timšar; aɣrəm daɣ wăla
ehăn wa s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, wăr-e ăhaj ibdad.
26 Afăl dd-iqqăl Iblis isattăɣ iməššerəkăn-net siha d-siha, iman-net ɣas a iknas; ere
iknasăn d-iman-net ya, wăr t-illa əmmək s-ăhoja ibdad.
27 Kunta daɣ tənnăm năkk, tărna n-Abălzăbil wa n-ămănokal n-alšinăn a-s tăn-
takkăsăɣ dăɣ-ăddinăt, adiš, inəṭṭulab wi-năwăn, ma ămoos isəm wa s-tăn-takkăsăn
dăɣ-ăddinăt? Inəṭṭulab-năwăn-en-dăɣ, a-s ilkam ad-ăjjayhən fălla-wăn, səḍləmăn-
kăwăn,
28 măšan, kunta năkk, tărna n-Unfas n-Măssinăɣ a-s takkăsăɣ alšinăn dăɣ-ăddinăt,
ăniihăjja a-s ăssiilmăd-kăwăn a-wen a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, təll'-ee jere-wăn.
29 Wăr t-illa ere ăddooben ujəš n-ehăn n-ăhaləs n-anăkfor, awəy ilalăn n-ehăn-net
ar s-ad-t-ikrad təzzar; dihen, ad-udabăt terăẓẓe n-ehăn, awəy a-wa t-ihăn.
30 Ere hi-wărăn irha-dăɣ, a-di, ašănjo-nin; ere daɣ wa hi-wărăn itilal s-asdu,
ašəmmăhəš ɣas a t-išlan.»

Abăkkaḍ wa s-wăr t-təlla tenăšše-net amăɣlol

31 Inn'-asăn daɣ: «Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s abăkkaḍ ămešăl ăgg-adəm d-asəkkufăr
ija-dăɣ, ăddoobăt Măssinăɣ ad-has-t-in-ănš măšan ere ăskafărăn dăɣ-isălan n-Unfas
Šăddijăn-dăɣ, wăr-ilkem ad-has-in-ătiwănša.
32 Ere innăn a lăbasăn făll-Ăgg-ăgg-adəm-dăɣ, ăddoobăt ad-ijrəw tenăšše n-a-wen
măšan, ere wa innăn a lăbasăn dăɣ-isălan n-Unfas Šăddijăn, wăr-ilkem ad-has-in-
ătiwănša dăɣ-ăddunya wăla ălaxărăt.»

A-wa ijănna ăgg-adəm a isalmadăn s-a-wa ihăn ulh-net (Luqa 6:43-45)

33 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Ahəšk olaɣăn, a-s mad-t-tasəd, aratăn-net daɣ i olaɣnen;
erk ahəšk daɣ, a-s t-mad-t-tasəd, aratăn-net daɣ, i lăbasnen; ahəšk, aratăn-net a-s
ititwəzzəy.
34 Ya kăwăneḍ-i n-taššălen-i-dăɣ! Kăwăneḍ-i n-inăllăbăsăn, əndek əmmək wa s-
ăddoobăt ad-dd-izjăr măjrăd olaɣăn imawăn-năwăn? A-wa iḍkărăn ulh n-ăgg-adəm
a dd-izajjărăn emm-net.
35 Ăwadəm-wa olăɣăn, milɣaw n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa olăɣăn măšan,
enăllăbăs ənta, tăllăbăst n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa lăbasăn.
36 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ašăl wa ilkămăn e-d t-təllăm taxxalt d-tašujəšt inna
ăwadəm, ad-tăt-iẓəl dat-Măssinăɣ.
37 Iyyăt-i-dăɣ, ad-kăy-iɣləs măjrăd-năk, meɣ daɣ, măjrăd-năk iman-net, a kăy-
madăn-isiḍəw, iwăr-kăy uḍlem.»

Irrum wa jăn kăl-faris i-Ɣisa (Marqəs 8:11-12; Luqa 11:29-32)

38 Ăwwežăbăn-as iyyăḍ dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ənnăn-as: «Ălɣalim,
ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ, nənhăy.»
39 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Ǝzzurəyăt-ta-dăɣ n-tenăllăbăst n-temăznit, wăr
tăksuḍ Măssinăɣ; wăr təmmăɣ ɣas ar ad-ətwəjjən ijităn n-Măssinăɣ data-s măšan,
təlmədet a-s wăr-ilkem dăɣ-s iji n-Măssinăɣ săl wa n-ănnăbi Yunəs.

40 Ǝmmək-wa-dăɣ s-kăla ikkăs Yunəs kăraḍ išilan d-kăraḍ ihăḍan dăɣ-tăsa n-emăn
wa măqqărăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-ikkəs Ăgg-ăgg-adəm kăraḍ išilan d-
kăraḍ ihăḍan dăɣ-ider n-ăkall.
41 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-ənkărăn kăl-aɣrəm wa n-Nəniba, səḍləmăn kăl-
əzzurəyăt-ta-dăɣ, ed ašăl wa d-hasăn-ixṭăb ănnăbi Yunəs, ătubăn. Săjdăt! Ašăl-
i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill'-ee jere-wăn ere ojărăn Yunəs, măšan hakd-a-wen-dăɣ,
tunjăyăm s-ad-tutabăm.
42 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-tənkăr tămănokalt ta s-kăla tăxkăm dăɣ-ăkall wa
n-ajus s-isəm-net Saba, tăjjăyh făll-kăl-ăzzăman-i-dăɣ, səḍləm-tăn dăɣ-ăššăreɣa
ed, ənta təfăl-dd ăkall ujəjăn i-ad-səjəd i-iməjridăn n-tayətte wi ităjj ămănokal
Sulăyman. Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill'-ee jere-wăn ere ojărăn ămănokal
Sulăyman, măšan hakd a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-asjəd-has.»

Ǝlhəllak wa ihăn iba n-tătubt təmdat
(Luqa 11:24-26)

43 Olăs daɣ, inn'-asăn: «E-d izjăr alšin ăwadəm, ad-ăkk tinariwen i-ad-dăɣ-snăt
immăɣ i-edăgg dăɣ-ăssunfa măšan, ad-has-t-iba;
44 afăl has-t-ăba, ad-ănn i-iman-net: ‹Năkk-i-dăɣ, ma hi-idgaẓăn, əqqəlăɣet ɣas
ehăn-in wa dd-fălăɣ.› Afăl dd-iqqăl edăgg wa ifăl s-tizarăt, ad-t-dd-ass wăr t-ih'
ăwadəm, ifraḍ, ămmujnăt.
45 Igləw ălwăqq-wen, awəy-dd əssa alšinăn iyyăḍ t-ojărnen tăllăbăst, əjjəšăn
ăwadəm-ənnin-dăɣ, əzzăɣăn dăɣ-s; umas a-s talɣa n-ăwadəm-en ta tăzzarăt, təššăm
i-ta təšrăyăt.» Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Ǝnta-den-dăɣ a-wa dăr-mad-talăh talɣa n-
əzzurəyăt-ta-dăɣ n-tenăllăbăst.»

Anna d-ayətma n-Ɣisa
(Marqəs 3:31-35; Luqa 8:19-21)

46 Ămmiijrăd Ɣisa i-tamətte dihen-dăɣ a-s ma-s d-ayətma-s da-dăɣ dd-əbdădnen
dat-emm n-ehăn, ăšmašălăn-dd săr-s ăwadəm i-ad-hasăn-t-dd-iɣăr.
47 Osă-dd ăwadəm-en Ɣisa, inn'-as: «Anna-năk d-ayətma-k, əbdadăn-ak dat-emm
n-ehăn, ărhan ahănay-năk.»
48 Ăwwežăb Ɣisa i-ăwadəm-en, inn'-as: «Mi iqqalăn anna-nin, mi iqqalăn ayətma-
ɣ?»
49 Iẓẓăl ăfuss dăɣ-tanămhăla n-inəṭṭulab-net təzzar, innă: «Ǝnhəywăt-tăn-ak,
anna-nin d-ayətma-ɣ!
50 E d t-illăm ere itamašalăn erhet n-Abba-nin-i ihăn išənnawăn, ənta a-s ăŋŋa-ɣ,
ənta a-s wălătma-ɣ, ənta a-s ma-ɣ.»

13

1 Izjăr Ɣisa ašăl-wen-dăɣ, ikk' asălim n-ejănš, ăqqima.
2 Tăddew-dd săr-s tamətte tăjjeet, ijjăš-as turăft n-aman, ăqqima dăɣ-s, tăqqimă-
dd tamətte ənta təbdad dăɣ-asălim n-aman, tăsijăd-as.
3 Issăɣlăy-tăn tangalen ăjjootnen. Ij'-asăn tiyyăt dăɣ-hasăn-innă:

Tangalt ta n-ănăsdamu
(Marqəs 4:1-9; Luqa 8:4-8)

4 «Kăla izjăr ănăsdamu iyyăn i-ad-iddumət ašəkrəš-net.
Ălwăqq wa d-itidumut, oḍănăt tiblalen tiyyăḍ dăɣ-ăbara, ăkkukkăren-tănăt-dd
igḍaḍ, əkšăn-tănăt.
5 Oḍa ašăr iyyăn jer-tihun, ăffoqqăt-dd šik ed wăr-intem dăɣ-ăkall,

6 tăsmăqqăt-dd tăfukt jənnəj-s, təssărɣa isəffuqqa, ăqqur-in a-di iket-net ed wărəntemăn ikewăn-net dăɣ-hărăt.
7 Oḍa ašăr iyyăn dăɣ-tabəŋŋənt, tədwăl-dd fălla-s tabəŋŋənt, təẓmăd-as.
8 Oḍa ašăr wa iyyăḍăn dăɣ-ăkall olaɣăn, ikrăš aratăn, ijă tibolăsen s-tiyyăḍ temeḍe n-tablalt a tănăt-iwarăn, tiyyăḍ săḍisăt timərwen, tiyyăḍ kăraḍăt timərwen.
9 Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»

Ăddălil n-tangalen
(Marqəs 4:10-12; Luqa 8:9-10)

10 Ǝssəstănăn-t inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen d-ăddălil wa făl isaɣlay ăddinăt tangalen.
11 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Kăwăneḍ, təjrawăm turhajăt n-ujreh n-əddăraj wa n-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, ăddinăt wi iyyăḍnen, wăr jen a-wen.
12 Ăwadəm wa s-išwăr ifhăm hărăt, ad has-iwwaḍ musnăt har isəssikəy măšan, wa s-wăr t-illa a ijrah, wăr t-in-ikka hărăt, ănn-ak, ad-dăɣ-s ămahăɣ wăla a-wa ənḍărrăn iṭṭăf.
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa făl saɣlăyăɣ ăddinăt tangalen i-ad-:
‹Ǝswaḍăn, wăr hənniyăn;
ăsijădăn, wăr səllən;
wăr t-illa daɣ a jarrăhăn.› »
14 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa fălla-săn inna ănnăbi Saya† a-s innă, innă Măssinăɣ:
«Ăddinăt! Ad-sallăm, wăr jărrəhăm;
ad-təkyadăm, tăsibălalăɣăm, wăr t-illa a hannăyăm.»
15 Ǝnta daɣ a innăn a-s, innă Măssinăɣ:
«Tamətte-ta-dăɣ, tăsɣăr-ahi ulh-net;
tăẓmăẓẓaj'-ahi iman-net,
tăsdărɣăl-ahi iman-net
i-ad-ăbas hannay, ăbas sall,
i-ad-wăr jărrăh hărăt
făl iba n-tărha-i-dăɣ ja n-ad-săr-i dd-tənnăḍ,
tutab, zuzəyăɣ-tăt.»
16 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ ed hannăynăt tiṭṭawen-năwăn, sallănăt daɣ timəẓẓujen-năwăn.
17 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, ăsdărhănăn ănnăbităn ăjjootnen d-imaɣdalăn ahănay n-a-wa hannăyăm măšan, wăr t-ənheyăn; ăsdărhănăn măsăllăt n-a-wa s-săllăm măšan, wăr has-əslen.»

Ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu
(Marqəs 4:13-20; Luqa 8:11-15)

18 Săjdăt ămăra i-ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu:
19 «Ăbara wa dăɣ-oḍănăt tiblalen, ənta a-s ăddinăt wi săllănen i-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, wăr tăn-jărrăhăn, as'-en-dd Iblis, ilbəy-dd dăɣ-ulhawăn-năsăn a-wa s-əslăn.
20 Tihun ti jer-oḍănăt tiblalen, əntănăteḍ a-s ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn dăɣ-săn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-ihliləy, iqbəl-t šik măšan,
21 wăr t-itəyy ikraš ikewăn dăɣ-ulh-net; ad-ăj ăzzăman ənḍărrăn ăkoyăd dăɣ-s, măšan afăl dd-tosa tissust meɣ osă-dd ălɣizabăt dăɣ-təssəba n-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-hin-ibbuṭṭəl a-wa s-omăn.

† **13:14 13:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

22 Tabəŋŋənt ta jer-oḍănăt tiblalen, ənta a-s ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn dăɣ-săn
i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-has-iẓməd dăɣ-ulh-net s-tărha n-wălăt-ăddunya d-eylăl n-
tărha n-ajmur-net, wăr t-illa a săr-s dd-isaɣsal.
23 Ăkall wa olăɣăn dăɣ-oḍănăt tiblalen, ənta a-s ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn dăɣ-
săn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-t-ijrăh, ijjəš-as-t ălfăyda. Tarəw-dd săr-s tiyyăt tablalt
temeḍe n-tablalt, tarəw-dd săr-s tiyyăt săḍisăt timərwen n-tablalt, tarəw-dd săr-s daɣ
tiyyăt kăraḍăt timərwen n-tablalt.»

Isălan n-əttăɣam d-terk teyəšše

24 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa daɣ tangalt tiyyăt dăɣ-hasăn-innă: «Təmmənəya n-
Măssinăɣ, tănifăqqa d-ăhaləs iyyăn infărăn əttăɣam olaɣăn dăɣ-ašəkrəš-net.
25 Ija ehăḍ, əṭṭăsăn ăddinăt ɣas, osă-dd ămiksăn iyyăn ašəkrəš wa n-ălkăma
ăddomăt ăhaləs-ənnin, infăr dăɣ-s erk idommăn, iglă.
26 Ăsfăqqăt-dd ašəkrəš wa n-əttăɣam wa olăɣăn, orăw, tədwăl-dd daɣ terk teyəšše
edes-has.
27 Ǝnhăyăn inaxdimăn n-măssi-s n-ašəkrəš terk teyəšše ta dd-tədwălăt ɣas, osăn-
t, ənnăn-as: ‹Măssi-năɣ, ajăn wădden kăyy əttăɣam olaɣăn ɣas a tənfărăd dăɣ-
ašəkrəš-năk, əndek siha s-dd-ha terk teyəšše ta t-hăt ămăra?›
28 Inn'-asăn: ‹A-di imojjan n-ere hi wărăn irha.› Ǝnnăn-as inaxdimăn-net: ‹Adiš,
nəlbəyet-tăt-in?›
29 Inn'-asăn: ‹Aha-aha! Wăr jem a-di, ed afăl təttărăm ad-hin-təlbəyăm terk
teyəšše, ham miši n-ad-hin-təlbəyăm daɣ ălkăma.
30 Ăyyăt-tăn ad-ədwəlăn issənăn-essăn har ăzzăman wa n-amili n-išəkraš, di-
hen, ad-ănnăɣ i-wi tiləynen išəkraš, ad-dd-əlbəyăn terk teyəšše s-tizarăt, əjən-tăt
tikărrad, təzzar, sărɣən-tăt, sədwən-ahi-dd ḍarăt-a-wen ălkăma, əjən-t dăɣ-ejănd-
in.› »

Təmmənəya n-Măssinăɣ, a ənḍărrăn a-s sănta, timɣar
(Marqəs 4:30-32; Luqa 13:18-19)

31 Issăɣlăy-tăn-dd daɣ ḍarăt-a-wen tangalt tiyyăt, inn'-asăn: «Təmmənəya n-
Măssinăɣ, tolăh d-temătăwt ăddomăt ăwadəm dăɣ-ašəkrəš-net.
32 Temătăwt-ten-dăɣ, ənta a tojărăt təmmətkit dăɣ-idommăn măšan, tədwăl-dd,
tăqqăl ahəšk ojărăn tiyəššawen n-ašəkrəš iket-năsnăt har ẓattăn igḍaḍ iskak-năsăn
dăɣ-iləktan-net.»

(Luqa 13:20-21)

33 Issăɣlăy-tăn-dd tangalt tiyyăt daɣ, inn'-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh
d-takmăttet n-tăẓẓa təssărtăy tamăḍt d-kăraḍ ănnăfăɣatăn n-ejel n-ălkăma i-ad-ikəf
iket-net.»

(Marqəs 4:33-34)

34 Tangalen a dăɣ-issăɣra Ɣisa isălan-wi-dăɣ iket-năsăn, wăr t-illa a inna i-tamətte
s-wădden tangalen a dăɣ-hasăn-t-inna.
35 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi n-Măssinăɣ iyyăn, innă Măssinăɣ:
«Ad-săɣləyăɣ ăddinăt tangalen,
ăjăɣ isălan s-ad-dd-tăxlăk ăddunya-dăɣ, ăttunkălăn.»

Ălmăɣna n-tangalt ta n-əttăɣam d-terk teyəšše

36 Ifăl Ɣisa tamətte, ijjăš ehăn ɣas, əkkăn-t-dd inəṭṭulab-net, əttărăn dăɣ-s ad-
hasăn-arr tangalt ta n-terk teyəšše.
37 Inn'-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm ənta, a ăddomen əttăɣam wa olăɣăn,
38 ăddunya a-s ašəkrəš-net; əttăɣam wa olăɣăn a-s aratăn n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ, terk teyəšše a-s aratăn wi n-Iblis.

39 Iblis a-s ămiksăn wa ăddomen terk teyəšše dăɣ-ašəkrəš, amili n-išəkraš a-s
sămdo n-ăddunya, ănjălosăn a-s imalayăn n-ašəkrəš.
40 Ǝmmək-wen-dăɣ s-dd-tatălbay terk teyəšše, tămmăḍkăl, tətwəjăr-in dăɣ-efew,
əmmək-wen-dăɣ a he-ijən ašăl wa d-tamănd ăddunya.
41 Ašăl-en, ad-išəmmišəl Ăgg-ăgg-adəm ănjălosăn-net i-ad-hin-aləmăn dăɣ-
Təmmənəya-net ăddinăt wi šinməšrəynen imidiwăn-năsăn d-wi tamašalnen a
lăbasăn, əḍkəlăn-tăn,
42 əjrən-tăn-in dăɣ-tahəst-i dăɣ-tăn wăr mad-išləw ar tahăla, ẓiməkărkiẓăn isenăn
făl tămujriẓt.
43 Ašăl-en, ăddinăt wi oɣădnen dat-Măssinăɣ, ad-fălla-săn ăj Măssinăɣ ănnur-net,
əjən asmăɣmăɣ wa tăjj tăfukt dăɣ-Təmmənəya n-Abba-năsăn.
Ere ilăn timəẓẓujen s-islă, isăjdet!»

Wăr t-illa a-s wădden tojăr-t Təmmənəya n-Măssinăɣ

44 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-ejănd n-orăɣ inbalăn
dăɣ-ašəkrəš iyyăn. Təgla tanfust har ašăl wa d-fălla-s oḍa ăhaləs iyyăn. A-wa-dăɣ
has-ja tedăwit, ikn’-e ufăr i-ad-wăr săr-s iləmməd ăwadəm wăl’ iyyăn. Iglă ḍarăt-
a-wen, ăttužžăr-in a-wa ila iket-net i-ad-udabăt akăraš n-ašəkrəš-en-dăɣ dăɣ-inbal
orăɣ-wənnin-dăɣ.»
45 Olăs daɣ, inn’-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-u-mamăla itammăɣăn
i-timăɣwanen n-tilăllaten,
46 ijrăw tiyyăt təknat əlləllu ɣas iglă, ăttužžăr-in a-wa ila iket-net, iqqăl-dd, ižžənš’-
et.»
47 Inn’-asăn daɣ: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-tătart jărăn iməhhuyya n-
imănan dăɣ-ejănš i-ad-săr-s dd-ărməsăn tulaten n-imănan ăjjootnen,
48 təḍnăy tătart ɣas, əntăšăn-tăt-dd s-asălim n-aman, ad-biḍḍun imănan s-iyyăn-
iyyăn, hak iyyăn d-əẓẓənəf-net. Jăn wi əfrănnen dăɣ-deketăn-năsăn, jărăn-in fălla-
săn wi hasăn wăr iha ălfăyda.
49 A-wen-dăɣ daɣ a madăn-ăj ašăl wa d-tamănd ăddunya, a dd-asən ănjălosăn,
əbḍəwăn imaɣdalăn d-inăllăbăsăn,
50 əjrən-in inăllăbăsăn dăɣ-tahəst ta-dăɣ tăn-wăr mad-išləw ar tahăla,
ẓiməkărkiẓăn isenăn făl tămujriẓt.»
51 Issəstăn Ɣisa inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen, inn’-asăn: «Ak a-wa hawăn-ənneɣ,
təjrahăm-t meɣ?» Ǝnnăn-as: «Ǝyya, nəjrah-t.»
52 Inn’-asăn: «E d t-illăm ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt iknan afăham n-a-wa ămoosăn isălan
n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, irḍa săr-săn, ad-has-iwwaḍ musnăt ăynayăn făll-wa
ărəwăn ila, afăl ija a-wen, ad-alăh d-abba n-eɣewən dd-itakkăsăn hărătăn ăynaynen
d-i ărəwnen dăɣ-ijăndăn-net.»

Ăsɣărăn kăl-Năṣirăt ulhawăn-năsăn i-Ɣisa
(Marqəs 6:1-6; Luqa 4:16-30)

53 Issəmda Ɣisa tənna n-tangalen-tin-dăɣ ɣas, ifăl dihen,
54 ikkă taɣrəmt ta dăɣ-idwăl. Issăɣra dihen dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud,
ăkunăn ăddinăt iket-năsăn dăɣ-a-wa isaɣra, əqqălăn-dd ɣas oran imawăn, jannen:
«Wa, əndek siha s-t-dd-ha təlɣuləma-ta-dăɣ d-tikunen ti ităjj?
55 Ajăn wădden a-wa rure-s n-mənizye wa-dăɣ nəzzăy? Wădden ma-s, Măryăma?
Ayətma-s: Yaqub, Yusəf, Simyon d-Hudd?
56 Ajăn wădden šătma-s da-dăɣ t-əllănen jere-năɣ? Ɣas əndek siha s-t-dd-iha a-wa-
dăɣ ităjj iket-net?»
57 Jăn-as a-wen-dăɣ s-t-əzzayăn asăkor, unjăyăn săr-s omănăn. Inn’-asăn: «Ănnăbi,
wăr t-illa edăgg s-wădden ătiwăsămɣăr dăɣ-s ar dăɣ-ăkall-net d-ɣur-kăl-ehăn-net.»

58 Igdăl-as iba n-immun-năsăn ad-ɣur-săn ăj tikunen ăjjootnen.

14

Tamăttant n-Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Marqəs 6:14-29; Luqa 9:7-9)

1 Ăzzăman-en-dăɣ ad-dd-iwwăḍ mawmaw n-Ɣisa Harudəs wa n-ămănokal n-teje
ta n-Galila.
2 Issăɣră-dd kăl-əlxəkum-net, inn'-asăn: «Ăhaləs-wa-hi s-săllăɣ, Exya wa n-
Enəsselmăɣ dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan, a-wen-dăɣ a t-ikfăn tărna n-tikunen
ti itamašal.»
3 Innă Harudəs a-wen făl-a-s ənta iman-net a ăstărmăsăn Exya, ij'-e dăɣ-tišəm
təzzar ij'-e dăɣ-takărmut, dăɣ-təssəba n-Harudəyăt ta n-hănne-s n-ăŋŋa-s Fəlibb
dăɣ-s ohăɣ Harudəs.
4 Ăzzăman-en-dăɣ ad-ăsmăqqa Exya făll-Harudəs, inn'-as: «Wăr hak-xălal ad-
tărkəbăd hănne-s n-ăŋŋa-k.»
5 Ad-itammăɣ ya Harudəs i-ăsaru făl t-issănɣa măšan, ăksuḍ tamətte ed iket-net
təssan a-s Exya, ănnăbi a ămoos.
6 Təgla tanfust har ašăl wa n-isəkta n-tiwit n-ămănokal Harudəs. Ašăl-en, dăɣ-
ăzzăho wa ijăn, təggăd-dd elle-s n-Harudəyăt, ad-dallăl dat-imăjarăn wi-dd-osănen;
ijrăẓ a-wen i-ămănokal.
7 Dăɣ-tedăwit-net, iɣr'-et-dd, ijjăš-as ărkăwăl n-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s mad-təttăr, a
ămoos-dăɣ.
8 Təglă talyaḍt, təttăr ăddăbara dăɣ-ma-s, təntăj-tăt-dd ma-s, tənn'-as, ănn'-as:
«Ărheeɣ dăɣ-k eɣăf n-Exya insa dăɣ-aẓăwa.» Təglă tămawaḍt, ja isălan dăɣ-
ămănokal.
9 Ǝnxăsăn iman n-ămănokal măšan, ăbas ăddoobăt uɣəl s-a-wa inna, ed ihăḍ-as s-
ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s mad-təttăr, a ămoos-dăɣ, dat-imăjarăn-net. Omăr ḍarăt-a-wen
s-ad-itwəjj a-wa tărha.
10 Issəglă ăwadəm wa inakkăḍăn iɣăfawăn n-kăl-takărmut wi lănen s-tamăttant,
inkăḍ-dd eɣăf n-Exya,
11 ăwwăy-t-dd insa dăɣ-aẓăwa; ikf'-e i-talyaḍt, tăwwăy-t talyaḍt i-ma-s.
12 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya ḍarăt-a-wen, əḍkălăn tafəkka-net, əẓkăn-tăt; əkkăn
Ɣisa, jăn dăɣ-s isălan.

Səmmos afḍăn n-ăhaləs wi ăsyăwăn Ɣisa
(Marqəs 6:30-44; Luqa 9:10-17; Exya 6:1-14)

13 Ǝjjăšăn isălan n-iba n-Exya Ɣisa ɣas, ifăl teje-ten-dăɣ dăɣ-turăft n-aman, ikkă
tenere n-iman-net măšan, əslăn-t ăddinăt ɣas, fălăn-dd iɣărman, ălliilăn asălim n-
ejănš, əlkamăn-as.
14 Izjăr-dd Ɣisa turăft n-aman, inhăy tamətte-ta-dăɣ tăjjet has-dd-təlkămăt ɣas,
tănɣ'-e tăhanint-net, ad-dăɣ-săn izizuy wi n-inaɣyabăn.
15 Ja takkăṣt ɣas, ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Ălɣalim, tenere a nəha,
ij'-anăɣ ehăḍ, səfəl iman-năk tamətte, ad-tăkk tidbi-ti ohăẓnen žănš-dd a təkša.»
16 Inn'-asăn Ɣisa: «Wăr ămɣatărăn s-ad-əkkən edăgg. Un, šăkšăt-tăn kăwăneḍ
iman-năwăn.»
17 Ǝnnăn-as: «Wăr nəṭṭef ar səmmosăt tijəlwen d-əssin imănan.»
18 Inn'-asăn: «Awəyăt-ahi-dd a-wa təṭṭăfăm.»
19 Omăr ḍarăt-a-wen s-ad-ăqqaymən ăddinăt făll-teyəšše, iḍkăl tijəlwen ti n-
səmmosăt d-imănan wi n-əssin, ăjoẓăy išənnawăn, ămmoy i-Măssinăɣ; ăfrăsfărăs

tijəlwen, ănkăḍnăkăḍ imănan təzzar, ikfă a-wen-dăɣ iket-net i-inəṭṭulab-net, ăẓunăn-
t jer-ăddinăt.
20 Ǝkšăn iket-dăɣ-năsăn har əyyəwănăn, ăsdăwăn-dd a-wa dd-təjlăš tamətte, osăn-t
iḍnăy măraw deketăn d-əssin n-tijəlwen d-imănan.
21 Səmmos afḍăn n-ăwadəm dăɣ-wăr ăḍḍinnăt tiḍeḍen wăla aratăn a ikšăn ašăl-
wen-dăɣ.

Răjjoš n-Ɣisa făll-aman
(Marqəs 6:45-52; Exya 6:15-21)

22 Izzəlzăm Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net ujəš n-turăft ta n-aman i-ad-has-izarăn
s-efăyy n-ejănš wa iyyăḍăn, ad-isagla ənta tamətte.
23 Issəglă tamətte ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt, ad-itəddal Măssinăɣ. A-s toḍa tăfukt,
wăr dd-ăqqima dăɣ-edăgg-ənnin-dăɣ, ar ənta ɣas.
24 A-s ija a-wen, turăft n-aman ta dăɣ-əglăn inəṭṭulab tăsisăgdăh ejănš măšan,
inkăr-dd fălla-săn aḍu ăwwiɣwăɣăn turăft, băhhălnăt-as tinăzzămăren siha d-siha.
25 Igl' ehăḍ ɣas, ilkăm-asăn-dd irjaš făll-aman.
26 Ǝnhăyăn-t inəṭṭulab, ikk'-en-dd irjaš făll-aman ɣas, ărmăɣăn, ad-jannen: «Os'-
anăɣ ămăttănkul iyyăn», ad-naḍḍăwăn iɣăran.
27 Ăssewăl-asăn šik, inn'-asăn: «Meddən, ănset ənniyăt-năwăn, năkk a-wa; wăr
tărmeɣăm.»
28 Iggăd-dd Bəṭrus dăɣ-a-wen-dăɣ, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, kunta kăyy a-wa, amăr
s-ad-kăy-in-ăkkăɣ, năkk-dăɣ, ărjašăɣ făll-aman.»
29 Inn'-as Ɣisa: «Ǝyyăw!» Izjăr-dd Bəṭrus turăft n-aman, ikkă-dd Ɣisa irjaš făll-
aman.
30 Inhăy Bəṭrus əṣṣuhu n-aḍu făll-ejănš ɣas, irmăɣ, əqqălăn-t aman alămaẓ ălwăqq-
wen-dăɣ, ad-isaɣărat, ijanna: «Ya Ălɣalim! Agəẓ-ahi.»
31 Irmăs-t-dd Ɣisa s-ăfuss, inn'-as: «Təmmətkit ija immun-năk, ma itajjăn ăššăk
dăɣ-ulh-năk.»
32 Ǝjjăšăn-dd turăft făll-inəṭṭulab wi iyyăḍnen ɣas, ibdăd aḍu.
33 Ǝnhăyăn wi ăqqimănen dăɣ-turăft a-wen ɣas, ărkăɣăn data-s, ənnăn-as: «Tidət-
dăɣ a-s kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ.»

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Žănnăṣarăt
(Marqəs 6:53-56)

34 Tăsjăn turăft n-ăman-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ dăɣ-teje ta n-Žănnăṣarăt.
35 Ǝzzăyăn-t kăl-aɣrəm-en ɣas, ošălăn, jăn isălan dăɣ-attayăn-en, ad-săr-s dd-
tiwəyăn ăddinăt e d t-illăm ere ărhiinăn.
36 Laqqădăn kăl-aɣrəm Ɣisa dăɣ-ad-tăn-ăyy, ad-ăḍəsăn kud-dăɣ afăr n-erăswăy-
net, ed ere t-iḍăsăn-dăɣ, ad-izzəy.

15

Alkum i-agna
(Marqəs 7:1-13)

1 Osăn-dd kăl-faris iyyăḍ d-hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt dd-falnen Yărussălam
Ɣisa,
2 ənnăn-as: «Mafăl tinməšrəyăn inəṭṭulab-năk i-agna wa hanăɣ-dd-oyyăn
imărawăn-nănăɣ? Tattăn wăr-ăsserădăn ifassăn-năsăn s-əmmək wa s-t-ifrăḍ agna-
nănăɣ.»
3 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ad-kăwăn-səstənăɣ: kăwăneḍ-š, mafăl
tinməšrəyăm i-alămăr wa n-Măssinăɣ, tajjăm agna-năwăn jənnəj-s?

4 Wădden Măssinăɣ innă:
‹Səmɣăr ti-k d-ma-k›,
innă daɣ:
‹Ere ăbodărăn ti-s meɣ ma-s, adiš, ămmătet.›
5 Təssanăm s-a-wen-dăɣ iket-net măšan, iyyăḍ dăɣ-wăn, saɣren ăddinăt a-s ăddoobăt
ăwadəm ad-ănn i-ti-s d-ma-s: ‹A-wa s-ăsidărhănăɣ ad-kăwăn-ədhəlăɣ săr-s, jeɣ-t
takute i-Măssinăɣ.› Ija ɣur-wăn a-s ere innăn a-wen-dăɣ i-imărawăn-net, ad-ăbas
t-iwar ălxaqq-năsăn.
6 Ǝnhəywăt ɣas a-wa kăwăn-išlăn: tăsbăṭṭălăm-in a-wa inna Măssinăɣ, jăm a-wa
hawăn-inna agna-năwăn dăɣ-edăgg-net.
7 Ălmunafeɣăn yaden! Tidət a-wa fălla-wăn innă ănnăbi Saya† a-s innă, innă
Măssinăɣ:
8 ‹Tamətte ta-hi, iḍlay-net ɣas
a-s hi-tăssiimɣăr
ulh-net, ujəj-ahi;
9 Ălɣibadăt-wa hi-tăjj d-tikutawen ti hi-tăjj,
mălayăɣna ɣas
ed a-wa săɣren făll-ismawăn n-Măssinăɣ,
wăr ămoos ɣas ar fărəḍăn dd-ăɣtasăn i-iman-năsăn.› »

A-wa isamăḍasăn ăgg-adəm
(Marqəs 7:14-23)

10 Iɣră-dd Ɣisa tamətte s-iman-net ḍarăt-a-wen, inn’-as: «Săjdăt, təjrăhăm a-wa
hawăn-janneɣ:
11 wădden a-wa itajjăšăn emm n-ăgg-adəm a t-isamăḍasăn, a-wa dd-itəffalăn
ammas n-ulh-net ijănna s-emm-net a t-isamăḍasăn dat-Măssinăɣ.»
12 Ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Kăyy ya, a-wa tənned, ikma kăl-faris
hullan.»
13 Inn’-asăn Ɣisa: «E d t-illăm emăɣt s-wădden Abba-nin-i ihăn išənnawăn a t-
ăddomen, ilkam, ad-hin-ăttălbăy.
14 Ăyyăt kăl-faris d-iman-năsăn, olăhăn ɣas d-imalwayăn dărɣalnen; emədderɣəl
ya ilwayăn amidi-net, ejăḍăl ɣas a əkkan issənăn-essăn dăɣ-anu.»
15 Iggăd-dd Bəṭrus, inn’-as: «Fassăr-anăɣ tangalt-ta-dăɣ jed. »
16 Inn’-asăn Ɣisa: «Ɣas kăwăneḍ-dăɣ, wăr t-illa a təjrahăm hărwa?
17 Ajăn wăr təjrehăm a-s ăsink esăk? A-wa isuk ăwadəm emm-net, tăsa-net ɣas a
itakk, ijăr-t-in ḍarăt-a-wen dăɣ-tăkoyt
18 măšan, măjrăd wa dd-izajjărăn emm n-ăwadəm, ulh-net a dd-itəffal, ənta-den-
dăɣ a-wa t-isamăḍasăn dat-Măssinăɣ
19 făl-a-s ulh n-ăgg-adəm, a dd-itəffal erk ənniyăt, iji n-iman, əzzəna, iba n-
tăkrakiḍt, tikra, tajuhe n-bahu, təkkufăra.
20 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi samăḍasnen ăwadəm, wădden tetăte wăr-ăsserăd
ifassăn-net.»

Ăzozăy Ɣisa elle-s n-tamăḍt tiyyăt
(Marqəs 7:24-30)

21 Ifăl Ɣisa edăgg-en ənta d-inəṭṭulab-net ɣas, ikkă teje ta hăn iɣărman wi n-Tir
d-Săyda.

† **15:7 15:7** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

22 Ill'-ee dihen-dăɣ a-s šik-dăɣ, tamăḍt tiyyăt ila ăkall wa n-Xăna da-dăɣ t-dd-tosăt,
ad-t-laqqăd, saɣărat, jann'-as: «Ălɣalim! Ya Ăgg-Dawəd, aḍən-ahi tăhanint; elle-ɣ
tăllubbăḍ, issəkn'-et alšin wa tăt-ihăn aɣăna.»
23 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Ǝggădăn-dd săr-s inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Săfəl-
anăɣ tamăḍt-ta-dăɣ, tăsɣăf-anăɣ, e-s nəkka-dăɣ, tăseɣărăt ḍara-năɣ!»
24 Inn'-asăn Ɣisa: «Năkk tamətte ta n-kăl-Iṣrayil-i toolăhăt d-tihatten ăssujjălnen
a-s hi-dd ăšmašăl Măssinăɣ. A-wa săl əntăneḍ, wăr hi-săr-s-dd-ăšmašăl.»
25 Măšan hakd a-wen-dăɣ, təkk'-e-hi-dd tamăḍt, tărkăɣ data-s, tənn'-as: «Ălɣalim,
əkkəs-ahi tekăriḍt.»
26 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Wăr-ănhăjja ad-dd-ikkəs ăwadəm amənsi daw-
aratăn, ijăr-t-in i-iyyăḍan?»
27 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, tidət măšan, a-wen wăr-ikkes a-s afăl ălwăqq wa
d-itătt măssi-s n-ehăn, ăddooben iyyăḍan ad-ăkkămen a-wa ititrəkkin.»
28 Ja măjrăd-wen-dăɣ ɣas, inn'-as Ɣisa: «Tamăḍt! Immun-năm, tidət-dăɣ a-s i
măqqărăn; ăjet a-wa təttărăd.» Təzzăy elle-s dăɣ-tamăzăyyat-ten-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn ăjjootnen

29 Ifăl Ɣisa teje-ten-dăɣ ɣas, ikkă asălim n-ejănš wa n-Galila, iwwăn dihen taḍaɣt
tiyyăt ăqqima făll̄a-s.
30 Ǝkkăn-t-dd ăddinăt ăjjootnen ăwwaynen inəbdan d-iməddorɣal d-inaɣyabăn d-
ăddinăt s-əkradăn ilsawăn-năsăn d-imarhinăn ăjjootnen, əssənsăn-tăn daw-iḍarăn-
net; ăzozăy-tăn iket-dăɣ-năsăn.
31 Ăkunăn ăddinăt dăɣ-a-wa ija ed hannăyăn a-s, wi s-kăla əkrăsăn ilsawăn-
năsăn, tamăjradăn; inaɣyabăn, tazzăyăn; inəbdan, rajjăšăn; iməddorɣal, hannăyăn.
Tənhăy tamətte a-wen ɣas, ad-t-timəl, janna: «Təmmal i-Emăli wa n-Iṣrayil.»

Ăsyăwăn Ɣisa əkkoẓ afḍăn n-ăwadəm
(Marqəs 8:1-10)

32 Ikkăs-dd Ɣisa inəṭṭulab-net s-takše, inn'-asăn: «Naqq'-ahi tăhanint n-tamətte-i-
dăɣ; a ilan kăraḍ išilan, təlkam-ahi, ăbas əṭṭafăn ăddinăt a əkšăn, wăr-ăddobeɣ ad-
tăn-săglăɣ ălluẓăn s-əmmək-wa-dăɣ, ad-hasăn-indăr ad-hin-awəḍăn ihănan-năsăn
făl iba n-ăṣṣahăt.»
33 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ǝndek diha d-mad-nəjrəw tijəlwen ăššikšănen tamətte
jat əjut-wa-dăɣ dăɣ-tenere-ta-dăɣ?»
34 Inn'-asăn: «Maniket tijəlwen təṭṭăfăm?» Ǝnnăn-as: «Ǝssayăt, nəṭṭaf daɣ hărăt
n-imănan.»
35 Ăsɣăyma Ɣisa tamətte iket-net,
36 iḍkăl ḍarăt-a-wen tijəlwen ti n-əssayăt d-a-wa t-əkfăn dăɣ-imănan, ămmoy i-
Măssinăɣ, ăfrăsfărăs annin-dăɣ iket-net təzzar, ikf'-e i-inəṭṭulab i-ad-t-uẓanăn jer-
ăddinăt.
37 Təkša tamətte ta təllăt dihen-dăɣ hundăɣ har təyyəwăn iket-dăɣ-net, ăsdăwăn-
dd inəṭṭulab a-wa dd-əjlăšăn ăddinăt, osăn-t iḍnay əssa deketăn.
38 Ǝkkoẓ afḍăn n-ăwadəm dăɣ-wăr ăḍḍinnăt tiḍeḍen d-aratăn a ikšăn ašăl-wen-
dăɣ.
39 Issəglă Ɣisa tamətte ḍarăt-a-wen təzzar, ijjăš turăft n-aman, ikkă teje ta n-
Magadan.

16

Edăwănne wa ija Ɣisa d-kăl-ăddin
(Marqəs 8:11-13; Luqa 12:54-56)

1 Ašăl iyyăn, osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-faris d-kăl-sadus Ɣisa, jăn-as asəstan dăɣ-
otasăn irrum-net, i-ad-əjrəwăn ăsaru făl t-əssəḍlămăn, ənnăn-as: «Ăj data-năɣ iji
n-Măssinăɣ hanăɣ-issətbătăn a-s tidət-dăɣ a-s Măssinăɣ a kăy-dd-ăšmašălăn.»
2 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: [«Ajăn wădden e-d tăbok tăfukt i-ejăḍăl har tənhăyăm
a-s šăggaɣ, ad-tənnəm: ‹Ašəkka, wăr-e iwət ajənna.›
3 Afăl ăffăw har tənhăyăm ajənna ikannă-dd, ad-tənnəm: ‹Ašăl-i, ad-iwət ajənna,
ənhəywăt-ak, kăwal-dd.› Kăwăneḍ-i s-e-d təkyădăm išənnawăn, ad-təlmədăm a-wa
dd-imalăn, mafăl hawăn-indar ad-tăɣrəm išmal n-ăzzămanăn wi jănen, təfhəmăm
ălmăɣna-năsăn?]
4 Kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ, tenăllăbăst n-temăznit, wăr təmmăɣ ɣas ar i-ad-ətwəjjən
ijităn n-Măssinăɣ data-s măšan, təlmədet a-s wăr dăɣ-s ilkem iji n-Măssinăɣ săl wa
n-ănnăbi Yunəs.» Inn'-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ifăl-tăn, iglă.

Təmmətkit n-immun n-inəṭṭulab
(Marqəs 8:14-21)

5 Ijlăy Ɣisa ənta d-inəṭṭulab-net ejănš s-ašrut wa iyyăḍăn. Əglan făll-ejănš-en-dăɣ
a-s dd-əktăn inəṭṭulab-net a-s wăr-əwweyăn ăzzad dăɣ-tijəlwen.
6 Əjlăyăn ejănš ɣas, inn'-asăn Ɣisa: «He kăwăneḍ! Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-tăẓẓa
ta n-kăl-faris d-kăl-sadus.»
7 Inn'-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ad-tinmənnin jer-iman-năsăn: «A-wa, a-wa dăɣ s-wăr
nəwwey tijəlwen a făl hanăɣ-itajj măjrăd-wa-dăɣ.»
8 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa dăɣ-zinəzjumăn, inn'-asăn: «Mafăl tinmənnim?
‹A-wa, a-wa dăɣ s-wăr năwwey tijəlwen a făl hanăɣ-itajj măjrăd-wa-dăɣ›, təmmətkit
ija immun-năwăn.
9 Adiš, kăwăneḍ har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a təjrahăm? Ajăn təttəwăm-in səmmosăt
tijəlwen-ti tăẓunăm i-səmmos afḍăn n-ăhaləs? Maniket deketăn dd-tăsdăwăm dăɣ-
a-wa dd-təjlăš tamətte?
10 Adiš təttəwăm-in əssayăt tijəlwen-ti s-ăsyăwănăɣ əkkoẓ afḍăn n-ăhaləs, maniket
deketăn dd-təjlăš tamətte?
11 Ma hawăn-igdalăn ad-təfhəmăm a-s wădden tijəlwen a dăɣ-hawăn-ăssewălăɣ?
A hawăn-ənnəɣ: ‹Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-tăẓẓa ta n-kăl-faris d-kăl-sadus.› »
12 Inn'-asăn Ɣisa a-wen ɣas, əfhămăn a-s wădden isălan n-tăẓẓa ta n-tijəlwen a
dăɣ-hasăn-ăssewăl, ănn-ak, ămmijrăd-asăn dăɣ-isălan n-ad-agəẓăn iman-năsăn dăɣ-
a-wa săɣren kăl-faris d-kăl-sadus.

Tajuhe ta ija Bəṭrus dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Marqəs 8:27-30; Luqa 9:18-21)

13 Ikkă Ɣisa ḍarăt-a-wen aɣrəm s-itawănna Qăyṣăra wa n-Fəlibb. Dihen-dăɣ ad-
issəstăn inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Ma jannen ăddinăt, mi ămoos Ăgg-ăgg-adəm?»
14 Ənnăn-as: «Iyyăḍ jannen: kăyy a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ; iyyăḍ jannen: kăyy a-
s ănnăbi Ɣəli; iyyăḍ făw a jannen: kăyy a-s ănnăbi Yirmiya† meɣ iyyăn dăɣ-ănnăbităn
dd-olasăn uɣəl.»
15 Inn'-asăn: «Kăwăneḍ-š, ma tənnăm, mi ămoosăɣ?»
16 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Kăyy a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ-i iddărăn.»
17 Inn'-as Ɣisa: «Simyon ăgg Exya, tənḍəḍ-ak ed isălan wi s-iket tăn-jed, wădden
ad-dd-təkkasăd dăɣ-eɣăf-năk, Abba-nin-i hăn išənnawăn a hak-tăn-dd-ăsnăfalălăn.
18 Năkk daɣ, ənneɣ-ak: isəm-năk Bəṭrus,† ăssiilmădăɣ-kăy a-s făll-tăhunt-ten-dăɣ,
ad-mad-ădyăɣ ălkănisăt-in s-ălaxărăt wăla Iblis, wăr fălla-s mad-ikrəš ašăl;

† **16:14 16:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net sădisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.
† **16:18 16:18** Ălmăɣna n-isəm-net dăɣ-Tălyunanit: Tăhunt.

19 ad-kăy-ăkfăɣ isyar n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, a təgdălăd făll-ărori n-ăkall, ad-
itwəgdəl dăɣ-išənnawăn, a tăqbălăd făll-ărori n-ăkall, ad-itwăqbəl dăɣ-išənnawăn.»
20 Ăsmăhăḍ Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ăṣṣahăt dăɣ-inəṭṭulab-net i-ad-wăr-ənnen i-
ăwadəm wăl' iyyăn a-s ənta a-s Ălmasex.

Issəlmăd Ɣisa inəṭṭulab-net s-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Marqəs 8:31–9:1; Luqa 9:22-27)

21 Ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ad-issəntă Ɣisa asəlmad n-inəṭṭulab-net a-s ilzam-t ad-ăkk
Yărussălăm, inhəy dăɣ-s tersəmmawen ăjjootnen jer-ifassăn n-inušămăn wi n-Iṣrayil
d-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-əjən iman-net măšan, ašăl
wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.
22 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, ikkăs-t-dd Bəṭrus s-takše, ad-itikləwləw fălla-
s, ijann'-as: «Ălɣalim, ogăẓ-kăy Măssinăɣ! A-wen ya, wăr t-illa əmmək s-kăy-irmăs.»
23 Ikna Ɣisa akăyad dăɣ-Bəṭrus, inn'-as: «Šənkəš făll-i Iblis-wa, kăyy əssəbab n-
anməšri a hi-tămoosăd ed inəzjam-năk, i n-dăgg-adəm wădden i n-Măssinăɣ.»

Alkum i-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 8:34–9:1; Luqa 9:23-27)

24 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Ere irhăn alkum-hahi-dăɣ, adiš, iksənet
iman-net, ăjet făll-tamăttant šund ta n-tajəttewt təzzar, ilkəmet-ahi.
25 Wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ogăẓ iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-ifut dăɣ-
ălžănnăt măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-
in, ad-ijjəš ălžănnăt.
26 Ma s-infa ăgg-adəm ad-irbăx ăddunya iket-dăɣ-net, a-s ija a-wen, ăfota dăɣ-
ălaxărăt? Ajăn ma t-illan s-ăddoobăt ăwadəm ad-t-ăkf i-ad-săr-s iɣləs iman-net dăɣ-
temse?
27 Ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt n-Abba-net ăddeew d-
ănjălosăn-net, ašăl-en, hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net.
28 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s han-kăwăn ăddinăt əbdadnen diha-dăɣ, wăr-e iba, wăr-
ənheyăn Ăgg-ăgg-adəm ijjaš Təmmənəya-net.»

17

Tihusay n-ălxurmăt n-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 9:2-13; Luqa 9:28-36)

1 Săḍis išilan ḍarăt a-s inna a-wen-dăɣ, iɣră-dd Bəṭrus d-Yaqub d-Exya wa n-ăŋŋa-s
n-Yaqub s-edes, ikka dăr-săn taḍaɣt tiyyăt šəjreet.
2 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s ijjăš data-săn ini ăynayăn, ămmuttăy, ăsmăɣmăɣ idəm-net
šund tăfukt, jăn-dd imălsan-net təməlle ta n-ănnur ăsimăɣmăɣăn.
3 A ənḍărrăn ănnăbi Mosa d-ănnăbi Ɣəli da-dăɣ hasăn-dd-ănfalălnen, falăn-dd
išənnawăn, ad-tamăjradăn d-Ɣisa.
4 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, ufa ad-nəzzăɣ ɣas diha-dăɣ, kunta tărḍed
s-a-wen, ad-əkrəsăɣ kăraḍ ihəktan: wa-năkk, wa n-Mosa d-wa n-Ɣəli.»
5 Hărwa-dăɣ ămmiijrăd a-s, tejărăkt tiyyăt tăsimăɣmăɣăt da-dăɣ tăn-dd-təlsăt s-
tele-net, ijmăḍ-tăt-dd emăsli innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in, săjdăt-as!»
6 Ǝslăn inəṭṭulab i-emăsli-wen-dăɣ ɣas, hăn-dd ăbbunbăyăn iket-dăɣ-năsăn a-wa-
dăɣ hasăn-təja tărəmmeɣt.
7 Ikk'-en-dd Ɣisa, issənsă ifassăn-net fălla-săn, inn'-asăn: «Wăr tərmeɣăm,
ənkărăt-dd.»

8 A-s dd-əḍkălăn idmawăn-năsăn, wăr t-illa ere hannăyăn ar Ɣisa.
9 Ătrarăn-dd taḍaɣt ɣas, inn'-asăn Ɣisa: «Wăr jem isălan n-a-wa hawăn-dd-
ănfalălăn ašăl-i-dăɣ i-ăwadəm wăl' iyyăn, har ašăl wa dd-mad-inkăr Ăgg-ăgg-adəm
jer-inəmmuttan.»
10 Ǝssəstănăn-t ḍarăt-a-wen, ənnăn-as: «Mafăl jannen ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-s
ănnăbi Ɣəli a ilan s-ad-dd-ass təzzar, išrəy-t-dd Ălmasex?»
11 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Tidət, ănnăbi Ɣəli a ilan s-a-dd-ass, isəssiɣəd hărăt
iket-net,
12 măšan, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ănnăbi Ɣəli, ăru dd-osa, ăkkuddălăn-t dăgg-
adəm, jăn-as a-wa s-ărhăn. A-wen-dăɣ has-jăn a-s ilkam daɣ, ad-t-əjən i-Ăgg-ăgg-
adəm.»
13 Inn'-asăn a-wen ɣas, əfhămăn inəṭṭulab a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ a-s hasăn-iha
ti-net.

Ăzozăy Ɣisa alyaḍ n-amălšon
(Marqəs 9:14-29; Luqa 9:37-43a)

14 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net tamətte, ikk'-e-hi-dd ăhaləs iyyăn, irkăɣ
data-s a t-ilaqqăd, ijann'-as:
15 «Ălɣalim, aḍən tăhanint i-rure-ɣ, təjraw-t tašăkărkărăt t-saknet aɣăna hullan.
E-d t-tărmăs, ad-itiḍəw dăɣ-efew, itiḍəw dăɣ-aman dehiyyăn.
16 Ăwwăyăɣ-t-dd s-inəṭṭulab-năk măšan, indăr-asăn ad-t-zuzəyăn.»
17 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Ya əzzurəyăt-i-dăɣ
wărăt tomen s-Măssinăɣ, tănimăšrăy-as, hundăɣ har əmme əlleɣ jere-wăn, əṣbarăɣ-
kăwăn? Awəyăt-ahi-dd alyaḍ.»
18 Os'-e-hi-dd alyaḍ, ăsmăhăḍ Ɣisa dăɣ-alšin i-ad-t-izjăr; izjăr-t, izzăy ăssaɣăt-wen-
dăɣ.
19 Ǝkkăsăn-dd inəṭṭulab ḍarăt-a-wen Ɣisa s-ăssaɣăt d-wăr ɣur-s t-illa ăwadəm s-
takše, ənnăn-as: «Alšin-wənnin-hi, mafăl hanăɣ-indăr ad-t-nəkkəs dăɣ-alyaḍ?»
20 Inn'-asăn: «Təmmətkit-i ija immun-năwăn a hawăn-igdălăn s-a-wen; ənnar
wădden a-wen, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s afăl ogdăh immun-năwăn d-temătăwt ta
tojărăt təmmətkit dăɣ-idommăn har tənnăm i-aḍaɣ-wa-dăɣ: ‹Haan dăɣ-edăgg wa
hed, təddəkăd dihen›, ad-ăj a-wa has-tənnăm; ad-ăbas t-illa făw a hawăn-indarăn. [
21 Alšin daɣ šund wa-hi, wăr t-itəkkəs ar tamădilt n-Măssinăɣ d-ăẓum.]»

Ăsihe wa s-əssin d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tănăkra-net
(Marqəs 9:30-32; Luqa 9:43-45)

22 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net teje ta n-Galila, inn'-asăn: «Ăgg-ăgg-
adəm, išwar ăttermăs, ijjəš ifassăn n-ăgg-adəm,
23 ad-əjən iman-net măšan, ašăl wa n-kăraḍ, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»
Ǝnxăsăn iman n-inəṭṭulab a-s hasăn-innă a-wen-dăɣ.

Isălan n-tiwse

24 Ijjăš Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum ɣas, osăn-dd inarmasăn n-
tiwse n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn Bəṭrus, ənnăn-as: «Ajăn ălɣalim wa-năwăn,
wăr-ihəkk tiwse ta n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn?»
25 Inn'-asăn Bəṭrus: «Ihakk'-et lab.» Ijjăš-dd Bəṭrus ehăn făll-Ɣisa ɣas, iššəšwăr-as
Ɣisa, issəstăn-t, inn'-as: «Ma torded Simyon, mi ilan s-ad-itəẓẓal tiwse i-imănokalăn
n-ăddunya: ak imăjarăn meɣ kăl-ăkall a lanen s-ad-hasăn-əẓəlăn tiwse?» Inn'-as
Bəṭrus: «Imăjarăn.»
26 Inn'-as Ɣisa: «Adiš kăl-ăkall, wăr tăn-təlzem.

27 Ămăra, i-ad-wăr năqqen iɣăfawăn n-ăddinăt n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
rammăsnen tiwse, ăkk ejănš, tərməsăd-dd dăɣ-s emăn iyyăn, tarəd emm-net, ad-
dăɣ-s təjrəwăd ărriyal n-aẓrəf, təkkəsăt-t-dd, təẓləd fălla-năɣ năkk d-kăyy.»

18

Tărha n-mijraw
(Marqəs 9:33-37; Luqa 9:46-48)

1 Ohăẓăn-dd inəṭṭulab Ɣisa ălwăqq-wen, ənnăn-as: «Ma ămoos ăwadəm wa
ojărăn dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ?»
2 Iɣră-dd Ɣisa ara ənḍărrăn s-iman-net, ij'-e jere-săn,
3 inn'-asăn: «Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s a təkkăsăm wăr tutabăm, taləhəm d-aratăn,
xăram-awăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
4 Ere wa ăsrăsăn iman-net har alăh d-ara-wa-dăɣ, ənta a-s wa ojărăn dăɣ-
Təmmənəya n-Măssinăɣ;
5 ere daɣ wa ăsbălălăn ara šund wa-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, năkk a ăsbălăl.»

Wăr jem a he-isiḍəwăn ăwadəm dăɣ-abăkkaḍ
(Marqəs 9:42-48; Luqa 17:1-2)

6 «Aratăn daɣ wi săr-i omănnen, ere hasăn-ămoosăn əssəbab n-tanməšrayt-dăɣ,
ăwadəm-en, iššăm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta măqqărăt s-itəẓẓad ălkăma dăɣ-
err-net, itwəjăr-in dăɣ-ider n-ejărew wa səmmăn, əkšən-t aman.
7 Tamăskoyt ăddunya dăɣ-təssəba n-tinməšrayen ti dăɣ-s tajjănen făl-a-s, wăr t-
illa əmmək făw s-mad-tăqqayəm ăddunya-ta-dăɣ wăr dăɣ-s ănmăšrăyăn ăddinăt,
măšan, amăskoy ăwadəm wa madăn-umas əssəbab n-tanməšrayt-ten-dăɣ.
8 Kăyy, kunta ăfuss-năk meɣ aḍăr-năk a kăy-isifun abăkkaḍ, adiš, ənkăḍ-t-in,
təjrəd-t-in fălla-k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-təjjəšăd
ălžănnăt jeed ăfuss, meɣ aḍăr, uhən leed əssin ifassăn-năk d-əssin iḍarăn-năk,
tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa s-hărkuk ăhijăljăl;
9 kunta daɣ tiṭṭ-năk a kăy-isifun abăkkaḍ, adiš, kukkərət-tăt-dd, təjrəd-tăt-in fălla-
k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-təjjəšăd ălžănnăt jeed tiṭṭ,
uhən ad-leed sănatăt tiṭṭawen, tətwəjărăd-in dăɣ-žohănnăma, temse ta s-hărkuk
tăhijăljăl.
10 He kăwăneḍ! Wăr lăkkăhăt wăl' iyyăn dăɣ-aratăn-win-dăɣ ed ijmaḍ-t ăššăk a-s
əbdadăn ănjălosăn-năsăn hak ăssaɣăt dat-Abba-nin-i ihăn išənnawăn i-ad-tăn wăr-
itəḍḍis hărăt. [
11 Ăgg-ăgg-adəm, osă-dd i-ad-iɣləs ăddinăt wi ăssujjălnen.]»

Isălan n-tehăle ta tăssujjălăt
(Luqa 15:3-7)

12 Inn'-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ad-kăwăn-səstənăɣ: ma tənnăm? Kunta ila
ăwadəm temeḍe n-tehăle, har dăɣ-snăt tăssujjăl tiyyăt, ma he-ăj? Wădden ad-ăyy ti
n-təẓẓayăt timərwen d-təẓẓayăt əfradnăt făll-tiḍaɣen, isəssəjjəl ta hin-oḍăn?
13 Afăl-tăt dd-ijrăw, ad-ăj tedăwit tojărăt ta ija a-s ila ti n-təẓẓayăt timərwen d-
təẓẓayăt wăren ăssujjăl.
14 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-ăddăwăt Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn ed wăr-
irha făw ad-iba wăl' iyyăn ɣas dăɣ-aratăn-net.

Isălan n-tenăšše jer-imumənăn dăɣ-ălkănisăt
(Luqa 17:3)

15 Afăl kăy-iḍlăm ăŋŋa-k, ăkk'-e, səlmədăd-t s-a-wa hak-iɣšăd jere-wăn əssin-ewăn ɣas. Afăl hak-ăsjăd, adiš jed-t dăɣ-tabarăt ta tolăɣăt, wăr t-illa daɣ a iḍasăn temiḍt-năwăn
16 măšan, afăl unjăy s-asjəd-hak, əqqəl-t-dd tăddewăd d-ăwadəm, meɣ əssin, dăɣ-təssəba n-ad-ăjjayhăn ăddinăt i-a-wa itawănnen iket-net ed
‹Hărăt iket-net, ufa ad-ila sănatăt meɣ kăraḍăt tijuhawen.›
17 Afăl jed a-wen-dăɣ uhən-dăɣ har ămăra-dăɣ, unjay s-asjəd-hawăn, sərrəwrəw-as s-ălkănisăt. Afăl has-təmməjrăd ălkănisăt har unjăy s-asjəd-has, umaset data-k šund ănăẓẓalim n-amăjar, meɣ šund ănarmas n-tiwse.
18 Ăsidătteɣ-awăn a-s a-wa təkrădăm făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ad-itwəkrəd ašăl wa ilkămăn, a-wa torăm daɣ făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ad-ămar daɣ ašăl wa ilkămăn.

Tartit dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ

19 Ăssiilmădăɣ-kăwăn daɣ a-s făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, edăgg dăɣ-ănmărḍăn əssin dăɣ-wăn făll-talɣa, a tămoos-dăɣ, har dălăn Abba-nin-i ihăn išənnawăn, ad-ăj a-wa dăɣ-s əttărăn
20 făl-a-s edăgg iket-net dăɣ-ăžžimmăɣăn əssin, meɣ kăraḍ inəṭṭulab-in, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in, əlleɣ jere-săn.»

Tenăšše d-iba-net

21 Ohăẓ-t-dd Bəṭrus ălwăqq-wen, inn'-as: «Ălɣalim! Har maniket ihăndăggan d-hi-təwar tenăšše i-ăŋŋa-ɣ hi-iḍallămăn? Ak, ajăn əgdăhăn əssa ihăndăggan?»
22 Inn'-as Ɣisa: «Ăbo, wăr-ənneɣ har əssa ihăndăggan, a hak-janneɣ, nasš'-as har əssayăt timərwen janen əssa inəḍfusăn.»
23 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt, inn'-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tănifăqqa d-ămănokal dd-issăɣrăn ăddinăt wi irwăs i-ad-has-siḍənən a-wa tăn-irwăs, əẓəlăn-as.
24 Han isălan n-a-wen-dăɣ a-s dd-ittəlwăy ănaxdim-net iyyăn irwas aẓrəf-i-dăɣ ăjjen.
25 Măšan ma n-əmmək! Indăr-as ad-iẓəl aẓrəf-wen-dăɣ ɣas, omăr măssi-s s-ad-hin-ănš ənta d-hănne-s d-aratăn-net d-a-wa ila dăɣ-ilalăn iket-net i-ad-inmiwəḍ ənta d-ehăre-net.
26 Isl' ănaxdim i-a-wen ɣas, ošăl s-măssi-s, irkăɣ dat-măssi-s, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: ‹Ya măssi-ɣ, əṣbăr făll-i tene-ta-dăɣ, təkfəd-ahi tăqqăn tăynayăt i-ad-hak-əẓəlăɣ ehăre-năk iket-dăɣ-net.›
27 Tănɣa tăhanint-net măssi-s ɣas, ăsdărfăt, inš'-as-in a-wa t-irwăs iket-net.
28 Măšan, diha-dăɣ dd-izjăr ănaxdim-ənnin-dăɣ făll-măssi-s, ad-ămmoqqăs d-iyyăn dăɣ-imidiwăn-net dăr-ănnixdăm irwas hărăt n-aẓrəf, ăkbăttăt-t s-tăkorsăyt, oɣay-as, ijann'-as: ‹Əẓəl-ahi ehăre-in wa kăy-ihăn.›
29 Irkăɣ-as amidi-net, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: ‹Əṣbăr făll-i, ad-hak-əẓəlăɣ ehăre-năk.›
30 Unjăy s-ad-has-isəjəd, ilwăy-t, ăswăjj'-e dăɣ-takărmut i-ad-tăt-iha har has-iẓəl a-wa t-irwăs iket-net.
31 Ənhăyăn inaxdimăn wi iyyăḍnen dăr-ănniixdăm a-wa ija amidi-năsăn ɣas, əknăn iman-năsăn tisnant, əglăn, jăn isălan n-a-wa ijăn iket-net dăɣ măssi-săn.
32 Issăɣr'-e-hi-dd măssi-s, inn'-as: ‹Kăyy ănaxdim n-enăllăbăs a tămoosăd! Ajăn wădden təlɣădăd-ahi ɣas, oyyeɣ-ak-in a-wa kăy-ărwăsăɣ iket-net.
33 Adiš, ma hak-igdalăn, ad-taḍənăd tăhanint šund ta hak-oḍănăɣ i-amidi-năk?›
34 Ijjăš-t aḍkăr hullan făll-akli-net-wen-dăɣ, issăɣră-dd gărdităn-net i-ad-t-in-əjărăn dăɣ-takărmut, ăqqayəm ihannăy dăɣ-s aɣăna har iẓəl a-wa t-irwăs has-in-oyya ihənnin iket-dăɣ-net.»
35 Innă daɣ ḍarăt-a-wen: «Əlmədăt a-s šund a-wen-dăɣ a hawăn-mad-ăj Abba-nin-i ihăn išənnawăn, afăl wăr tənmənšim jer-iman-năwăn s-ulh imdan.»

19

Aməzzi d-iba-net
(Marqəs 10:1-12; Luqa 16:18)

1 Issəmdă Ɣisa tənna n-isălan-win-dăɣ ɣas, ifăl teje ta n-Galila, ikkă tidbi ti hin-
əllanen i-ejănš wa n-Ɣurdəni dăɣ-teje ta n-Ălyăhudəyăt;
2 əlkămăn-as-dd ăddinăt ăjjootnen, ăzozăy dăɣ-săn wi ărhinnen.
3 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-dd-əbdădăn kăl-faris iyyăḍ data-s, orămăn-t s-asəstan dăɣ-innă
a wărăn itətwənn, ənnăn-as: «Dăɣ-a-wa innă alămăr-nănăɣ, ak ajăn xălal i-ăhaləs,
ad-izəmməzzəy hănne-s făl-ăsaru, a ămoos-dăɣ?»
4 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Adiš kăwăneḍ wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ
edăgg wa dăɣ-ătwănna a-s:
‹S-tizarăt a-s dd-ixlăk Ămaxlak ăddunya,
ăhaləs d-tamăḍt a dd-ixlăk.› »
5 Inn'-asăn daɣ:
« ‹Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl mad-ifəl ăhaləs ti-s d-ma-s,
asăɣ d-hănne-s, umasăn făll-əssin-essăn, tiyyăt taɣəssa.
6 Ad-ăbas ămoosăn əssin ăddinăt, ămoosăn tiyyăt taɣəssa.›
A-wen-dăɣ a făl, a-wa osăɣ Măssinăɣ i-ad-umas iyyăn hărăt, wăr t-ibəḍḍəwet ăgg-
adəm.»
7 Ǝnnăn-as: «Adiš mafăl ijanna ănnăbi Mosa a-s:
‹Afăl irha ăhaləs azəmməzzəy n-hănne-s,
ilzam-t ad-tăt-ăkf tăkarḍe n-aməzzi təzzar,
izəmməzzəy-tăt?› »
8 Inn'-asăn Ɣisa: «A-wa hawăn-innă ănnăbi Mosa, inn'-awăn-t dăɣ-təssəba n-
tăɣart-i jăn ulhawăn-năwăn; ənnar wădden a-wen, s-tizarăt a-s dd-tăxlăk ăddunya,
wădden a-wen a dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ.
9 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ere hin-ăzmăzzăyăn hănne-s a-s, ija a-wen, wădden tikra
a has-təja, olăs adubən n-iyyăt, izna.»
10 Ǝggădăn-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Šămad a-wen-dăɣ a ijan, adiš, ufa ɣas,
ăqqiima ăwadəm wăla adubən.»
11 Inn'-asăn Ɣisa: «Wădden ăddinăt iket-năsăn a ăddobătnen ujreh n-măjrăd-wa-
dăɣ, wi ikfa Măssinăɣ turhajăt-net ɣas, a t-jarrăhnen.
12 Tidət, wădden ăddinăt iket-năsăn a əjrawnen turhajăt-ten-dăɣ n-ad-ăqqaymən
wăr-ădobănăn: iyyăḍ, a-s dd-əwăn-dăɣ, əjrawăn s-a-wen; iyyăḍ, əgdălăn-asăn-
t imidiwăn-năsăn-i tăn-jănen imudăšăn, əkkăsăn-tăn dăɣ-meddən; iyyăḍ daɣ,
unjăyăn s-adubən dăɣ-təssəba n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
Ere ăddoben ujreh n-măjrăd-wa-dăɣ, ijrăhet-t.»

Ija Ɣisa ălbăraka dăɣ-aratăn
(Marqəs 10:13-16; Luqa 18:15-17)

13 Ămmewăyăn-dd ḍarăt-a-wen aratăn s-Ɣisa i-ad-tăn-isəwăr ifassăn-net, ittăr-
asăn dăɣ-Măssinăɣ a dăɣ-săn ijăn ălbăraka; ənhăyăn inəṭṭulab ăddinăt wi tăn-dd-
ăwwăynen ɣas, ăklăwlăwăn fălla-săn.
14 Iɣtăl-tăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ăyyăt aratăn ad-hi-dd-əkkən, wăr tăn-in-tăwweɣăm
făll-i, făl-a-s, Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddinăt wi dăr-săn ănifăqqănen a-s tăt-
ihakk.»
15 Ăswăr-tăn ifassăn-net ḍarăt-a-wen, ija dăɣ-săn ălbăraka təzzar, ifăl edăgg-en.

Ăddunya meɣ ălaxărăt
(Marqəs 10:17-31; Luqa 18:18-30)

16 Igla Ɣisa har šik-dăɣ ăhaləs iyyăn da-dăɣ t-dd-ikkăn, inn'-as: «Ălɣalim, ma
ămoos emărked wa s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-əjrəwăɣ tămudre ta tăɣlălăt?»
17 Inn'-as Ɣisa: «Mafăl hi-sastanăd d-emărked s-tăddobed iji-net? Milɣaw,
Măssinăɣ ɣas a olaɣăn. Ămăra, kunta tărhed ad-təjrəwăd tămudre tăynayăt, adiš,
mašăl alămărăn n-Măssinăɣ.»
18 Inn'-as ămawaḍ: «Win-š alămărăn, ma ămoosăn?» Inn'-as Ɣisa: «Ǝntăneḍ da:
Wăr jed iman, wăr jed əzzəna, wăr tokerăd, wăr tăjjəyhăd s-bahu,
19 səmɣăr ti-k d-ma-k, tărhəd anhăraj-năk s-tărha ta jed i-iman-năk.»
20 Innă ămawaḍ-en i-Ɣisa: «Ăɣdalăɣ i-a-wen-dăɣ iket-net; ma t-illan daɣ hin-
oḍanăɣ?»
21 Inn'-as Ɣisa: «Kunta tărhed ad-dd-təmdəwăd s-iba n-ălɣib dat-Măssinăɣ, əgləw,
tužžăr-in ehăre-năk, təkfəd-t i-tilăqqiwen i-ad-təkrəšăd ărrəzăɣ dăɣ-ălžănnăt; dihen,
əqqəl-dd, əlkəm-ahi.»
22 Isl' ămawaḍ i-a-wen-dăɣ ɣas, ənxăsăn iman-net, inkăr iglă ed a-wa ila dăɣ-ehăre,
tikunen.

Tămudre ta tăɣlălăt d-ărrəzăɣ wa n-tidət

23 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Ăsidătteɣ-awăn a-s iẓẓəwăt ad-ijjəš ere
irzaɣăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.
24 Ojăr tărăɣse ta ija ad-ijjəš amnəs s-tiṭṭ n-ănaẓmay uhən, ad-ijjəš ere irzaɣăn
Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
25 Ǝslăn inəṭṭulab i-a-wen ɣas, əqqănăn iɣăfawăn-năsăn, ənnăn-as: «Adiš mi
madăn-iɣləs?»
26 Ikyăd dăɣ-săn Ɣisa, inn'-asăn: «A-wen, wăr t-ăsmăkkănăn dăgg-adəm, măšan
Măssinăɣ ənta, ăddoobăt-t ed wăr t-illa a has-indarăn.»
27 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Năkkăneḍ-i-š-i oyyănen a-wa nəla iket-net nəlkăm-ak,
əndek isălan-nănăɣ, ma s-ilkam ad-t-nəjrəw?»
28 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s ašăl wa dd-mad-təzzubbət ăddunya-ta
tăynayăt-i dăɣ-mad-ixkəm Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt-net făll-hărăt iket-net, ad-
tăqqayməm kăwăneḍ-i hi-əlkămnen făll-mărawăt tisăqqima n-təmmənukəla d-
sănatăt, təšrăɣăm tiwsaten ti n-mărawăt d-sănatăt n-Iṣrayil.
29 Ere oyyăn ihănan-net d-ayətma-s d-šătma-s d-ti-s d-ma-s d-məddana-s d-išəkraš-
net dăɣ-ăddimmăt-in, ilmədet a-s ad-ijrəw a-wa hin-oyyă ija temeḍe n-anəḍfus, ijrəw
daɣ tămudre ta tăɣlălăt.
30 Ălwăxla a-s a ăjjeen dăɣ-wi ăzzarnen ašăl-i-dăɣ, ad-ijjəš ajilal, a ăjjeen daɣ dăɣ-
wi hănen ajilal ašăl-i-dăɣ, ad-izar.»

20

Isălan n-măssi-s n-ašəkrəš d-inaxdimăn-net

1 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt ḍarăt-a-wen, inn'-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ,
tănifăqqa d-ăhaləs ilan ašəkrəš-net; ăffăw-t ɣas, ifăl ehăn-net, immăɣ i-inaxdimăn
issăxdăm ašəkrəš-net n-lăɣnăb.
2 Ănmănnăk dăr-săn făll-timẓal n-ărriyal n-aẓrəf i-ašăl təzzar, ăssok'-en ašəkrəš-
net i-ad-t-əxdəmăn.
3 Ij' agdəlset ɣas, olăs azăjor, ijrăw iyyăḍ ăqqimnen ădiwănnen wăr-išla hărăt,
iḍkăl-tăn;
4 əntăneḍ-dăɣ, inn'-asăn: ‹Ăglăt kăwăneḍ-dăɣ tăxdəmăm dăɣ-ašəkrəš-in wa n-
lăɣnăb, ad-kăwăn-ăkfăɣ ălxaqq n-tide-năwăn›;
5 əglăn, əxdămăn. Təjă tarăhut ɣas, olăs aḍkul n-iyyăḍ, olăs daɣ iji n-a-wen s-
tezzar.

6 Təglă takkăṣt ɣas, izjăr daɣ, inhăy iyyăḍ əbdadnen wăr tăn-išla hărăt, inn'-asăn:
‹Kăwăneḍ ma s-təbdadăm ašăl iket-net, wăr t-illa a kăwăn-išlan?›
7 Ənnăn-as: ‹Wăr t-illa ere hanăɣ-ikfan əššăɣəl.› Inn'-asăn: ‹Ăkkăt kăwăneḍ-dăɣ
ašəkrəš-in, təxdəmăm dăɣ-s.›
8 Toḍă tăfukt ɣas, issăɣră-dd măssi-s n-ašəkrəš ănaẓraf-net, inn'-as: ‹Əɣər-dd
inaxdimăn, təẓləd-asăn, sănt s-wi dd-əšrăynen har təkkəd wi dd-ăzzarnen.›
9 Əjrăwăn wi dd-osănen šămad təgla takkăṣt timẓal-năsăn; hak iyyăn ijraw ărriyal
n-aẓrəf wa ămoosăn timẓal n-ašăl.
10 Osăn-dd ḍarăt-a-wen wi dd-ăzzarnen s-ălxidmăt ija ɣur-săn a-s, ad-ajărăn
inaxdimăn-wi dd-əšrăynen timẓal măšan, əjrăwăn əntăneḍ-dăɣ ărriyal n-aẓrəf šund
wa əjrăwăn inaxdimăn wi n-tišrayăt dăɣ-ălxidmăt.
11 Əjrăwăn timẓal-năsăn ɣas, ăbjănjănăn făll-măssi-s n-ašəkrəš, ad-has-jannen:
12 ‹Ajăn wădden inaxdimăn-wi dd-əšrăynen, iyyăn n-ăssaɣăt ɣas a jăn əxdamăn,
a-s ija a-wen năkkăneḍ, ašăl imdan a nəja nəxdam, siknənniwət-anăɣ tăfukt. Ɣas
əndek əmmək wa s-ila a-s ad-dăr-săn nagdăh timẓal?›
13 Innă măssi-s n-ašəkrəš i-iyyăn dăɣ-săn: ‹Amidi-nin, wăr-əkšeɣ ălxaqq-năk,
wădden ărriyal n-aẓrəf a făll-nənnăfhăm, əkfeɣ-ak-t, ma tărhed daɣ?
14 Ərməs ehăre-năk, təgləd. Ma dăɣ-kăy-ikma a-s ăsisăgdăhăɣ-kăy dăɣ-aẓrəf-in
kăyy-i dd-ăzzarăn, tajjăd dăɣ-i erk asăwaḍ, d-wa dd-išrăyăn?
15 Ajăn wădden a-wa ehăre-nin s-ăddoobeɣ ad-has-ăjăɣ a-wa s-ărheɣ. Ma dăɣ-kăy-
ikma a-s olaɣăɣ?› »
16 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Əlmədăt a-s s-əmmək-wen-dăɣ a-s ăddinăt wi hănen
ajilal, ad-izarăn măšan, wi ăzzarnen, ad-əjjəšăn ajilal.»

Ăsihe wa s-kăraḍ d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Marqəs 10:32-34; Luqa 18:31-34)

17 Ălwăqq wa d-irmăs Ɣisa tamdujt ta n-Yărussălam, ikkăs-dd inəṭṭulab-net s-
takše, inn'-asăn:
18 «Ənhəywăt, năkkăneḍ-da-hi ăjoẓăynen, nəkka Yărussălam-i-dăɣ mad-ăttărmăs
Ăgg-ăgg-adəm i-ad-ijjəš ifassăn n-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt; ad-t-siḍəwən dăɣ-ăššăreɣa-năsăn, əɣtəsăn-as tamăttant,
19 əjən-t dăɣ-ifassăn n-inəẓẓulam†-i t-maden-ăj tekăškăšt, əjən dăɣ-s tiwit s-
ebărtăk, əṣləbăn-t făll-tajəttewt i-ad-ămmăt măšan, ašăl wa n-kăraḍ ḍarăt
tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»

A-wa təttăr ma-s n-dăgg-Zăbdi dăɣ-Ɣisa
(Marqəs 10:35-45)

20 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-dd-tosa hănne-s n-Zăbdi Ɣisa, ənta d-məddana-s wi n-əssin,
tărkăɣ data-s, tənn'-as tărha a dăɣ-s təttăr hărăt iyyăn.
21 Inn'-as Ɣisa: «Ma tărhed?» Tənn'-as: «Əssin ilyaḍăn wi leeɣ, əntăneḍ da, ăj'-ahi
ărkăwăl n-a-s ašăl wa dd-mad-tăqqəlăd dăɣ-Təmmənəya-năk, ad-săqqaymәd iyyăn
daw-aɣil-năk, săqqaymәd wa iyyăḍăn daw-tăšalje-năk.»
22 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Kăwăneḍ, wăr təssenăm a dăr-săstanăm. Ajăn
năkk, kara n-tisnant wa s-ilkam ad-t-ăswăɣ, tăddoobem tesăse-net?» Ənnăn-as
dăgg-Zăbdi: «Năddoobăt-t.»
23 Inn'-asăn Ɣisa: «Tidət lab a-s ad-tənhəyăm ălɣizabăt šund wa mad-ənhəyăɣ
măšan, dăɣ-isălan wi n-taɣimit daw-aɣil-in d-tăšalje-nin, wădden năkk a ihakkăn
a-wen; Abba-nin a t-ihakkăn i-wi s-t-ăsmăjnăt.»

---

† **20:19 20:19** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Mijraw wa n-tidət

24 Ǝslăn inəṭṭulab wi iyyăḍnen n-măraw i-a-wen ɣas, ijjăš-tăn ălhăm făll-ayətma-win-dăɣ n-əssin.
25 Iɣr'-en-dd Ɣisa iket-năsăn s-iman-net, inn'-asăn: «Təssanăm a-s imănokalăn ăxkămăn făll-kăl-ăkall-năsăn s-ăṣṣahăt; kăl-əlxəkum daɣ, wăr lămmeḍăn făll-kăl-ăkall
26 măšan, kăwăweḍ, wăr jem a-wen; wa dăɣ-wăn irhăn mijraw, umaset ănaxdim i-imidiwăn-net,
27 ere dăɣ-wăn irhăn tăzert, umaset akli n-imidiwăn-net təzzar,
28 s-əmmək wa s-Ăgg-ăgg-adəm, wăr dd-ămesăl s-ăddunya i-ad-has-əxdəmăn ăddinăt, ămešăl-dd săr-s i-ad-ixdəm ənta iman-net, ăkf iman-net, ămmăt i-ad-isəddărfət ăddinăt ăjjootnen dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn.»

Iməddorɣal wi n-əssin ăzozăy Ɣisa
(Marqəs 10:46-52; Luqa 18:35-43)

29 A-s dd-izjăr Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta n-Žărriko, təlkăm-as tamətte tăjjeet.
30 Igla har a ənḍărrăn, əssin iməddorɣal da-dăɣ, ăqqiimăn dăɣ-asălim n-zăbo wa dd-ija. Ǝslăn a-s Ɣisa a okayăn ɣas, ad-saɣăren, jannen: «Ya Ăgg-Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»
31 Ɣattăl-tăn tamətte i-ad-hin-susəmăn măšan, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn: «Ya Ălɣalim, Ăgg-Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»
32 Isl'-asăn Ɣisa, ibdăd, iɣr'-en-dd, inn'-asăn: «Ma s-tărham ad-hawăn-t-ăjăɣ?»
33 Ǝnnăn-as: «Ălɣalim, arr tiṭṭawen-nănăɣ i-ad-nənhəy.»
34 Tănɣ'-e tăhanint-năsăn, iḍăs tiṭṭawen-năsăn, ămerănăt ăssaɣăt-wen-dăɣ, olăsăn ahănay; əlkămăn-as ḍarăt-a-wen.

21

Ujəš n-Ɣisa i-aɣrəm wa n-Yărussălam
(Marqəs 11:1-11; Luqa 19:28-40; Exya 12:12-19)

1 Ohăẓ-in Ɣisa d-inəṭṭulab-net Yărussălam, iha ămăra taɣrəmt ta n-Bătfaži, edes i-taḍaɣt ta tăsijătăt ihəškan wi n-əzzăytun, ăšmašăl əssin dăɣ-inəṭṭulab-net,
2 inn'-asăn: «Ăkkăt tadăbayt ta n-data-wăn, təjjašăm-tăt ɣas, ad-dăɣ-s təjrəwăm tešeḍt təkrafăt s-t-illa ăẓa-net edes-has; arăt-tăt-dd, təlwəyăm-ahi-tăt-dd ənta d-ăẓa.
3 Ere hawăn-innăn hărăt, ănnăt-as: ‹Ălɣalim a dăɣ-săn ilan əššăɣəl,› afăl has-tənnăm a-wen, ad-hawăn-dd-ăyy tešeḍt hakd d-ăẓa-net.»
4 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi n-Măssinăɣ a-s innă:
5 «Ănnăt i-kăl-Yărussălam:
Ǝnhəywăt, ikk'-iwăn-in ămănokal-năwăn,
ikk'-iwăn-in s-əmmək wărăn inbej tiṭṭ,
ešeḍ ɣas a inay
ara n-tešeḍt ɣas a inay.»
6 Ǝglăn inəṭṭulab, jăn a-wa hasăn-inna Ɣisa;
7 wătăn-as-dd tešeḍt d-ăẓa-net, əstăjăn-asăn isəlsa-năsăn təzzar, inăy Ɣisa ăẓa.
8 Ad-fattăɣ ya tamətte iket-net, isəlsa făll-tabarăt-ta ija, nakkăḍăn-dd iyyăḍ ileḍleḍăn dăɣ-ihəškan, săns'-en-tăn dăɣ-zăbo-wa ija i-asəmɣar-net.
9 Tăseɣărăt tamətte-ta has-tăzzarăt hakd ta has-təlkămăt, janna:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar
dăɣ-təssəba n-Ăgg-Dawəd,
Ija Măssinăɣ ălbăraka dăɣ-wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli,

Imɣaret isəm n-Emăli dăɣ-išənnawăn iket-dăɣ-năsăn!»
10 Ijjăš-dd Ɣisa Yărussălam ɣas, ămramăr aɣrəm iket-dăɣ-net, hak ăwadəm-dăɣ,
ibdad, ijanna i-amidi-net: «Ma ămoos ăwadəm-wa hanăɣ-dd-ijjăšăn?»
11 Ad-janna tamətte ta təlkămăt i-Ɣisa: «A-wa Ɣisa, ănnăbi wa dd-ifălăn Năṣirăt ta
n-Galila.»

Iššəšdăj Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Marqəs 11:15-19; Luqa 19:45-48; Exya 2:13-22)

12 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen ehăn n-ămudd wa măqqărăn ihăn Yărussălam, ad-dăɣ-s
isattăɣ ăttužžar d-imăžănšan-năsăn, ăsbărăɣwăl tisəskar ti n-kăl-amăhaš n-iẓărfan,
ijjar-in tisăqqima n-ăttužžar n-tidăberen,
13 isattăɣ-tăn, ijann'-asăn: «Wădden iktab a-s, innă Măssinăɣ:
‹Ehăn-in, ad-umas ehăn n-tittar›;
măšan kăwăneḍ jăm-t, tasəssihărt n-imăkrăḍăn.»
14 Iha Ɣisa ehăn n-ămudd-en-dăɣ a-s t-dd-osăn iməddorɣal d-inəbdan, ăzozăy-tăn.
15 Ǝggădăn aratăn hanen ehăn n-ămudd-en-dăɣ, ad-saɣăren, jannen:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar dăɣ-təssəba n-Ăgg-Dawəd!»
Ǝnhăyăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt tikunen-ti s-iket tănăt-
ija, əslăn i-a-wa jannen aratăn ɣas, ijjăš-tăn ălhăm făll-Ɣisa.
16 Ǝggădăn-dd săr-s, ənnăn-as: «Ajăn kăyy, wăr səlləd i-a-wa jannen aratăn-wi-
dăɣ?» Inn'-asăn Ɣisa: «Sallăɣ-asăn.» Olăs, inn'-asăn: «Ajăn wăr tăɣrem a-wa innă
Măssinăɣ dăɣ-əlkəttab-net, a-s innă:
‹Imawăn n-aratăn d-imărkăsăn
ad-dd-zajjăr təmmal i-Măssinăɣ.› »
17 Ifăl Ɣisa edăgg-en ɣas, odwa tadăbayt ta n-Bitanya.

Ahəšk wa ilɣăn Ɣisa
(Marqəs 11:12-14, 20-26)

18 Ăffăw, iqqăl Ɣisa Yărussălam dăɣ-a-s ălluẓ.
19 Dăɣ-tekle-net, inhăy ahəšk n-ašar iɣtan dăɣ-asălim n-zăbo, ikk'-e-hi-dd măšan,
wăr fălla-s ijrew ar ifărketăn, wăr t-hen aratăn. Imməjrăd i-ahəšk, inn'-as: «Ija
Măssinăɣ a-s wăr-ilkem ad-torawăd!» Ăqqur-in ahəšk-en s-iyyăt ălwăqq-wen-dăɣ.
20 Ǝnhăyăn inəṭṭulab a-wen ɣas, ăqqănăn iɣăfawăn-năsăn ad-jannen: «Ǝndek
əmmək wa s-hin-ăqqur ašar wa-dăɣ s-iyyăt?»
21 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s afăl itbat immun-năwăn, wăr t-illa ăššăk
t-ihan, ad-tudabem iji n-a-wa jeɣ i-ašar-wa-dăɣ, təgləm făw har afăl tənnăm i-aḍaɣ
wa-dăɣ: ‹Tălbăy-dd dăɣ-edăgg wa hed, tăɣtəd dăɣ-ejărew wa səmmăn dihen›, ad-ăj
a-wa tənnăm.
22 A dăɣ-dălăm Măssinăɣ s-ulh omanăn-dăɣ, ad-hawăn-t-ăkf.»

Măjrăd wa ija Ɣisa d-imănokalăn n-kăl-tikutawen dăɣ-ehăn n-ămudd
(Marqəs 11:27-33; Luqa 20:1-8)

23 Ijjăš Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn, isaɣra tamətte dihen a-s t-dd osăn
imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, ənnăn-as: «Mi kăy-ikfăn turhajăt
n-amišəl n-tikunen-ti-dăɣ? Mi kăy-ikfăn tărna-ta-dăɣ s-tăjjăd a-wa tăjjăd?»
24 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ad-hawăn-ăjăɣ năkk-dăɣ asəstan iyyăn, afăl
hi-tăwwežăbăm, ad-hawăn-ăllăɣeɣ năkk-dăɣ ere wa hi-ikfăn turhajăt ta s-tamašalăɣ
a-wa tăjjăɣ.»
25 Inn'-asăn: «Mi dd-ăšmašălăn Exya wa n-Enəsselmăɣ i-ad-isəlmăɣ ăddinăt dăɣ-
aman? Ak Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn meɣ dăgg-adəm ɣas?» Inn'-asăn a-wen ɣas,

əqqălăn-dd, ămmiizăɣăn jer-iman-năsăn, jannen: «Afăl has-nənna: ‹Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn›, ad-hanăɣ-ănn: ‹Adiš, mafăl wăr tomenăm s-a-wa hawăn-innă.›
26 Afăl has-nənna daɣ dăgg-adəm ɣas a t-dd-ăšmašălnen, ad-fălla-năɣ tiḍəw tamətte-ta-dăɣ ed təkkas iket-net ăššăk a-s Exya ănnăbi n-Măssinăɣ a ămoos.»
27 Əqqălăn-t-dd, ənnăn-as: «Wăr nəssen.» Inn'-asăn Ɣisa: «Adiš năkk-dăɣ, wăr hawăn-e-ăllăɣeɣ ere wa hi-ikfăn tărna ta s-tăjjăɣ a-wa tăjjăɣ.»

Aratăn wi n-əssin

28 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăddinăt wi has-ăsijădnen: «Ma tənnăm dăɣ-tanfust-ta-
dăɣ? Ătwănna, kăla t-illa ăhaləs ilan əssin aratăn. Ašăl iyyăn, iɣră-dd dăɣ-săn wa iššămăn, inn'-as: ‹Alyaḍ-in, ašăl-i, ăkk ašəkrəš wa n-lăɣnăb, tăxdəmăn dăɣ-s.›
29 Inn'-as rure-s, wăr-igla măšan, a ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, ămmujrăẓ, ikk' ašəkrəš, ixdăm dăɣ-s.
30 Iɣră-dd daɣ wa s-əssin, inn'-as a ənnin-dăɣ innă i-wa ăzzarăn. Inn'-as rure-s, igla măšan, a-s dd-təšrăy tanfust, wăr-igla.
31 Ămăra, əndek dăɣ-săn wa ămešălăn erhet n-abba-net?» Ənnăn-as ăddinăt: «Un, wa ăzzarăn.» Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s kăwăneḍ-i hannăyăɣ, ad-hawăn-izarăn kăl-tiwse d-tălkăxbaten ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
32 Exya, a-s kăwăn-dd-osa, issəkn'-iwăn tabarăt ta n-iqqud măšan, tunjăyăm tomănăm s-a-wa hawăn-innă, a-s ija a-wen kăl-tiwse d-tălkăxbaten, omănăn săr-s; tăjjihăm i-a-wen-dăɣ iket-net măšan, wăr tătubăm, tamənăm s-a-wa hawăn-innă.»

Inaxdimăn wi n-inăllăbăsăn
(Marqəs 12:1-12; Luqa 20:9-19)

33 Issăɣlăy Ɣisa tamətte tangalt tiyyăt dăɣ-innă: «Săjdăt! Kăla t-illa ăhaləs ilan təfărre-net, ij'-as afăraj, ija dăɣ-s ašəkrəš n-lăɣnăb, ija daɣ dăɣ-ašrut-net iyyăn, edăgg wa dăɣ-iẓimməw lăɣnăb, iday dăɣ-s edăgg n-soro i-ămagaẓ-net; ifăr-t ḍarăt-a-wen i-inəsduma iyyăḍ təzzar, ikk' ăkall iyyăn.
34 Tăwwăḍ-dd tăqqăn n-amili n-ašəkrəš ɣas, ăšmašăl-dd s-inəsduma inaxdimăn-net, i-ad-has-dd-awəyăn folăt-net dăɣ-a-wa dd-orăw ašəkrəš;
35 măšan, ănaxdim săr-săn dd-ăšmašăl-dăɣ, ad-t-ărməsăn, ad-tithəkken meɣ jăn iman-net meɣ t-əkfăn sămmăjori n-tihun.
36 Olăs-dd daɣ ašəmmišəl n-inaxdimăn iyyăḍ săr-săn, issəlkăm-asăn-dd daɣ i-ăjjootnen ojărnen wi săr-săn ăšmašăl s-tizarăt; jăn-asăn a ənnin-dăɣ jăn i-wi hasăn-dd-ăzzarnen.
37 A-s təšrăy tanfust, rure-s iman-net a săr-săn dd-ăšmašăl ed, inna dăɣ-iman-net: ‹Ənta ya i n-rure-ɣ, ănihăjja s-ad-t-səmɣărăn.›
38 Măšan, ənhăyăn inəsduma rure-s wa dd-imalăn ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn: ‹Ənhəywăt-ak, amăkkasu-net; əyyăwăt, năjet iman-net i-ad-hanăɣ-dd-tăqqəl tăkasit-net.›
39 Osă-dd ɣas, ərmăsăn-t, əzjărăn dăr-s ašəkrəš, ănɣăn-t kərəf.»
40 Inn'-asăn Ɣisa: «Ma tordam, wi-dăɣ inaxdimăn, ma hasăn-mad-ăj măssi-s n-ašəkrəš afăl tăn-dd-osa, ənta iman-net?»
41 Ənnăn-as ăddinăt: «Adiš, afăl dd-osa iməkkərukaḍ-wi-dăɣ, wăr hasăn-e-aḍən tăhanint, ad-tăn-ilhəs iket-dăɣ-năsăn, aləs tefert n-ašəkrəš-net i-iyyăḍ t-e-əkfənen folăt-net afăl dd-ăwwăḍ ăzzăman wa n-amili n-ašəkrəš.»
42 Inn'-asăn Ɣisa: «Adiš kăwăneḍ, kăla wăr tăɣrem edăgg wa innăn dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
‹Tăhunt ta hin-jărăn ălbănnatăn s-ənnăn wăr tənfa hărăt,
ənta a-s a-s təšrăy tanfust,
tămoos tăhunt ta tufăt n-aɣmăr hakkăt ăṣṣahăt ehăn;
a-wen iket-net Măssinăɣ ad-t-ijăn i-ad-umas

tăqqăn n-eɣăf dat-tiṭṭawen-nănăɣ.› »
43 Inn’-asăn Ɣisa: «Janneɣ-awăn ămăra a-s dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl,
Təmmənəya n-Măssinăɣ, ad-dăɣ-wăn tăttărmăs, tətwəkf i-tamətte tiyyăt madăt-
tămašăl a-wa hasăn-tənnă dăɣ-erhet n-Măssinăɣ.» [
44 Tăhunt-ta-hi, ere fălla-s oḍăn, ad-ărrăẓrăẓ; ere făll-toḍa daɣ, ad-t-təlkəẓ.]
45 Ǝslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris i-tangalen-tin-dăɣ tăn-issăɣlăy Ɣisa
ɣas, əlmădăn a-s əntăneḍ-en-dăɣ a-s iha ti-năsăn.
46 Ǝttărăn ad-t-ərməsăn măšan, ăksuḍăn tamətte ed, təkkas ăššăk a-s Ɣisa, ănnăbi a
ămoos.

22

Isălan n-amăjaru wa măqqărăn
(Luqa 14:15-24)

1 Issăɣlăy Ɣisa daɣ tamətte tangalen dăɣ-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, innă:
2 «Təmmənəya ta n-Măssinăɣ, ăddoobăt ăwadəm ad-tăt-isənnəfăqq d-tanfust n-
ămănokal isidubunăn rure-s. Ašăl wa d-ităjj a-wen, ăsmăjarăt-dd ăddinăt ăjjootnen
s-ehăn-net.
3 Ămmujnăt-dd hărăt iket-net ɣas, ăšmašăl inaxdimăn-net s-ăddinăt wi dd-iɣra
s-aẓli ašăl-wen-dăɣ; măšan, unjăyăn iket-dăɣ-năsăn s-ad-dd-asən.
4 Olăs săr-săn ašəmmišəl n-eklan săl winnin-dăɣ ăzzarnen, inn’-asăn: ‹Ăglăt,
ănnăt i-ăddinăt: tăwwăɣăm-ahi, imənsiwăn, ămmujnen, əssănɣăɣ-awăn a-wa
iddăren iket-net jer-wa n-iwan hakd wa n-taɣsiwen; əyyăwăt šik, kăwăneḍ ɣas a-
s iqqal aẓli ămăra.›
5 Wăr jen teɣăre ta tăn-dd-ija hărăt, iglă hak iyyăn dăɣ-əššăɣəl-net: wa ikkăn
ašəkrəš-net, wa ikkăn mamăla-net;
6 əggădăn-dd iyyăḍ făw, ərmăsăn hărăt dăɣ-inaxdimăn wi dd-ăšmašăl ămănokal,
ăsmăḍrăyăn iyyăḍ, jăn iman n-iyyăḍ.
7 Ǝjjăšăn isălan ămănokal ɣas, ijjăš-t ălhăm, iɣră-dd ejhăn n-əssărdusa-net, issəgl’-
en i-ad-əlhəsăn imăjjan n-iman-win-dăɣ, səntəsăn aɣrəm-năsăn.
8 Innă ḍarăt-a-wen i-inaxdimăn-net iyyăḍ: ‹Imənsiwăn wi n-aẓli, əskărăn-dd,
măšan ăddinăt wi dd-ăsmăjareɣ săr-săn, wăr dăr-săn ănhăjjăn,
9 ăglăt ămăra, ilalăt tišarriten n-aɣrəm ti dăɣ-tažămmaɣăn ăddinăt, ere dăr-
tămmoqqăsăm-dăɣ, səmməjurum-t-dd s-ehăn-in.›
10 Ăllilăn inaxdimăn tišarriten iket-dăɣ-năsnăt, ăsdăwăn-dd a-wa əjrăwăn dăɣ-
ăddinăt iket-net jer-wi n-erk ăddinăt hakd-dăɣ wi n-iməssorha, iḍnăy ehăn tamətte.
11 Ijjăš-dd ămănokal făll-tamətte i-ad-tăt-isəbbărrək. Ăzjăzza tamətte, ijrăh-in a-s
ih’-et ăhaləs wărăn ija isəlsa wi s-ănihăjja s-ad-tăn-ăj ere ihan aẓli, wăr-ăssahăɣ ašăl.
12 Issăɣr’-e-hi-dd, inn’-as: ‹Măndam! Ǝndek əmmək wa s-dd-təjjăšăd edăgg-wa-
dăɣ a-s wăr tăssahăɣăd ašăl?› Wăr t-illa a has-inna ăhaləs-en.
13 Inna ămănokal i-inaxdimăn-net iyyăḍ: ‹Ărməsăt-t, təkrədăm iḍarăn-net
hakd ifassăn-net, təjrəm-t-in dăɣ-tihay ti n-ajăma i-ad-ihall, iẓiməkărkiẓ isenăn făl
tămujriẓt.›
14 Tidət, ătwăɣrăn-dd ăddinăt ăjjootnen măšan, wăr əjjətăn wi ənnəfrănnen.»

Isălan n-tiwse i-ămănokal Qăyṣăr
(Marqəs 12:13-17; Luqa 20:20-26)

15 Ănmăkkăsăn kăl-faris s-takše ḍarăt-a-wen, ad-tattărăn əmmək s-ăswănnăn Ɣisa
a wărăn itətwənn i-ad-t-səttărməsăn.
16 Ăšmašălăn-dd săr-s hărăt dăɣ-inəṭṭulab-năsăn ăddewnen d-iyyăḍ la taggayt ta
n-kăl-Harudəs; osăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim, nəssan a-s tidət ɣas a janned, wăr

săɣrid ar tabarăt ta n-tuksəḍa n-Măssinăɣ, wăr tăkkulăd d-a-wa jănnen ăddinăt, wăr tăn-tăẓmăẓlăyăd;
17 ămăra, lăɣăt-anăɣ, dăɣ-a-wa hannăyăd: ak iwar-anăɣ ad-nəẓəl tiwse i-ămănokal wa măqqărăn Qăyṣăr meɣ?»
18 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net erk ənniyăt n-asəstan wa t-jăn ɣas, inn'-asăn: «Ălmunafeɣăn yaden! Mafăl hi-tižărrubum?»
19 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Săknăt-ahi-dd ărriyal n-aẓrəf wa s-təẓẓalăm tiwse», əkfăn-as-t-dd.
20 Inn'-asăn: «Mi lăn ăṭṭăṣwer d-isəm wa t-iwărăn?»
21 Ǝnnăn-as: «I n-ămănokal Qăyṣăr.» Inn'-asăn: «Adiš, suɣəlăt i-ămănokal wa măqqărăn a-wa fălla-wăn ila, təkfəm daɣ Măssinăɣ a-wa fălla-wăn ila.»
22 Iqqăn ălwižab-wen-dăɣ tăn-ikfa iɣăfawăn n-ăddinăt. Fălăn Ɣisa ḍarăt-a-wen, əglăn.

Ăwwežăb Ɣisa dăɣ-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan
(Marqəs 12:18-27; Luqa 20:27-40)

23 Ašăl-wen-dăɣ iman-net ad-dd-əbdădăn data-s ăddinăt la taggayt ta n-kăl-sadus-i
jannănen a-s wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan, afăl ăba ăwadəm, əmdăn isălan-
net; əssəstănăn-t,
24 ənnăn-as: «Ălɣalim, inn'-anăɣ ănnăbi Mosa: ‹Afăl ădobăn ăhaləs, ăba-t wăr-
oher ara d-hănne-s, idubənet-tăt ăŋŋa-s i-ad-ikrəš əzzurəyăt i-ăŋŋa-s wa ăba, i-ad-
wăr ḫin-itiləm isəm n-wa ăba făll-ărori n-ăkall.›
25 Ămăra, əkkəs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf. Kăla hanăɣ-hăn əssa ayətma; ădobăn
dăɣ-săn wa n-amăqqar, ăba-t wăr ikreš ara. Tăqqimă-dd hănne-s i-ăŋŋa-s wa has-
ilkămăn
26 măšan, ăba-t ənta-dăɣ wăr-oherăn ara, tăqqimă-dd i-wa s-kăraḍ ḍarăt-a-wen;
təgla tanfust s-əmmək-wen-dăɣ har wa n-əssa.
27 Ḍarăt iba-năsăn iket-năsăn, ăba tamăḍt ənta-dăɣ.
28 Năssistăn-kăy: ašăl wa n-tanăkra jer-inəmmuttan, əndek dăɣ-əssa ayətma-win-
dăɣ wa s-mad-tumas hănne-s ed, ənhayăn-tăt adubən iket-năsăn?»
29 Inn'-asăn Ɣisa: «Tidət-dăɣ a-s kăwăneḍ toškam ed a-wa ənnăn əlkəttabăn hakd-
dăɣ a-wa dăr-togdăh tărna n-Măssinăɣ, wăr t-illa a dăɣ-s təfhamăm.
30 Ašăl wa ilkămăn, meddən hakd tiḍeḍen, ad-ăbas tidubunăn ed ad-talăh
tămudre-năsăn d-ta n-ănjălosăn wi hănen išənnawăn.
31 Ămăra, dăɣ-isălan wi n-tanăkra n-inəmmuttan, ajăn wăr tăɣrem a-wa hawăn-
inna Măssinăɣ, a-s innă:
32 ‹Năkk a-s Măssinăɣ n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub›? A-wen, ălmăɣna-net a-
s ăddinăt-win-dăɣ, han ălžănnăt, tiimələn Măssinăɣ; ənnăr wăr-ədderăn, wăr
təjjən a-wen. Măssinăɣ, wădden inəmmuttan a-s ămoos Măssinăɣ, ămoos-t i-wi
əddărnen.»
33 Ijrăẓ a-wen-dăɣ issăɣra Ɣisa i-tamətte ta has-tăsijădăt.

Alămăr wa ufăn
(Marqəs 12:28-34; Luqa 10:25-28)

34 Ǝslăn kăl-faris i-əmmək wa s-ăssoḍăf Ɣisa kăl-sadus imawăn-năsăn ɣas,
əžžəmmăɣăn-dd əntăneḍ-dăɣ săr-s.
35 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-săn n-ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt, ija i-Ɣisa asəstan dăɣ-otas irrum-
net.
36 Inn'-as: «Ălɣalim, ma ămoos ɣur-Măssinăɣ alămăr wa ojărăn?»
37 Inn'-as Ɣisa: «Alămăr wa ojărăn da:
‹Ad-tărhəd Emăli-năk Măssinăɣ s-ulh-năk imda,
tărhəd-t s-iman-năk əmdan,

tărhəd-t s-tayətte-năk iket-net.›
38 Ǝnta-den-dăɣ alămăr wa ăzzarăn dăɣ-alămărăn, ənta daɣ a ojărăn dăɣ-alămărăn.
39 Ill’-ee daɣ wa s-əssin wărăn dăr-s iẓley:
‹Ad-tărhəd ănhăraj-năk s-əmmək wa s-tărhed iman-năk.›
40 Alămărăn-win-dăɣ n-əssin a iṭṭafăn a-wa innă alămăr n-Măssinăɣ d-a-wa ənnăn
ănnăbităn iket-net.»

Ɣisa Ălmasex, ojăr tumast n-ahăya n-Dawəd
(Marqəs 12:35-37; Luqa 20:41-44)

41 Inhăy Ɣisa ažəmmăɣ wa fălla-s dd-jăn kăl-faris ɣas, issəstăn-tăn, inn’-asăn:
42 «Ak ma tordam, Ălmasex, mi iqqal? Mi s-ămoos Rure-s?» Ǝnnăn-as: «Dawəd.»
43 Inn’-asăn Ɣisa: «Kunta Ălmasex rure-s n-Dawəd, adiš, mafăl has-ijanna Dawəd
s-măjrăd ija Unfas Šăddijăn dăɣ-emm-net: ‹Emăli?›
44 Dawəd en-dăɣ a imməjrădăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn, innă:
‹Inna Emăli Măssinăɣ i-Emăli-nin:
Ǝyyăw, ɣayəm daw-aɣil-in
har ăjăɣ išənja-năk daw-iḍarăn-năk.›
45 Ɣas kunta Dawəd iman-net iɣarr Ălmasex s-isəm ‹Emăli›, əndek əmmək wa s-
ăddoobăt ad-umas rure-s?»
46 Wăr tăn-ijješ ere t-ikfan ălwižab n-asəstan-wen-dăɣ hasăn-ija; ijrăw dăɣ-săn
ălɣafyăt ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ăbas t-illa-i dăɣ-săn ihălăn asəstan-net ḍarăt-a-wen.

23

Issəḍlăm Ɣisa ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris
(Marqəs 12:38-39; Luqa 11:43, 46; 20:45-46)

1 Iḍkăl Ɣisa măjrăd ḍarăt-a-wen, imməjrăd i-tamətte d-inəṭṭulab-net, innă:
2 «Ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris a iwar ăttăfăssir n-Ăṭṭăwrăt ta n-Mosa i-ăddinăt.
3 Tamašalăt a-wa hawăn-jănnen iket-net, măšan, he kăwăneḍ, wăr təttəlălăm
ijităn-năsăn făl-a-s a-wa jănnen, wăr-oher hărăt d-a-wa tajjăn.
4 Tajjăn fărəḍăn n-Măssinăɣ ăẓuk sawarăn iẓerhan n-ăddinăt, šahăššalăn-tăn
amišəl-năsăn, a-s ija a-wen, wăr tăn-iha ad-hasăn-ilalăn s-aggay-năsăn wăla-dăɣ s-
emm n-assəkăḍ.
5 A-wa tamašalăn iket-net, i n-təssəba ɣas n-ad-tăn-in-əjrăhăn ăddinăt, šallăjăn
ikətban ojărnen wi n-ăddinăt, tajjăn isəlsa ăhobătnen,
6 ărhan taɣimit dăɣ-idăggan wi ănnuflăynen dăɣ-imjora d-ihănan n-ăddin wi n-
kăl-Ălyăhud,
7 ijraẓ-asăn ad-hasăn-tajjăn ăddinăt isofan dăɣ-tišărriten, titwăɣrin s-isəm:
‹Ălɣalim, ălɣalim!›
8 Kăwăneḍ, wăr jem a-wen, wăr tărḍem titwăɣrim s-isəm: ‹Ălɣalim› ed Ălɣalim-
năwăn, iyyăn ɣas, kăwăneḍ, ayətmatăn a tămoosăm.
9 Wăr tăɣrem ăwadəm wăl’ iyyăn s-isəm ‹Abba› ed Abba iyyăn ɣas a lam, a t-
ămoosăn, Abba-năwăn wa ihăn išənnawăn.
10 Wăr tărḍem ɣarrăn-kăwăn ăddinăt s-isəm: ‹Ămănokal›, ed wăr lem ar iyyăn
n-Ămănokal, a t-ămoosăn: Ălmasex.
11 Wa ojărăn dăɣ-wăn, umaset akli n-imidiwăn-net.
12 Ere iḍkălăn iman-net-dăɣ, ad-irəs măšan, wa ăsrăsăn iman-net, ad-t-iḍkəl
Măssinăɣ.»

Iməskay kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
(Marqəs 12:40; Luqa 11:39-42, 44, 47-51; 20:47)

13 «Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden!
Ǝnhəywăt ɣas, kăwăneḍ a itiṭəbbun Təmmənəya n-Măssinăɣ i-ăddinăt; ălwăxla, a-s
wăr tăt-təjjəšăm, ăddinăt daɣ wi ărhanen ujəš-net, gaddălăm-asăn s-a-wen.

[
14 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden!
Kăwăneḍ a itihăɣăn a-wa ihăn ifassăn n-tinuḍăfen, tajjăm imaddăn šəjrootnen i-
ad-kăwăn-in-əjrăhăn ăddinăt, ilkam dăɣ-wăn ăššăreɣa səmmăn.]

15 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden!
Wăr t-illa edăgg wăr təkkəm făll-ăkall wăla făll-aman i-ad-dăɣ-s dd-təjrəwăm
ăwadəm iyyăn ɣas jăm dăɣ-ăddin-năwăn măšan, igdăh-as ɣas ad-hawăn-ilkəm i-
ad-t-səmmuttəyăm, umas, u-žohănnăma s-tojăr ămăra tăllăbăst ta ija ta jăm s-əssin
ihăndăggan.

16 Iməskay kăwăneḍ-i n-imalwayăn dărɣalnen. Jannem: afăl ihăḍ ăwadəm s-ehăn
n-ămudd wa măqqărăn, wăr t-iwer ărkăwăl n-tahuḍe-net măšan, afăl ihăḍ s-orăɣ
wa t-ihăn, iwar-t ărkăwăl n-tahuḍe ta ija.
17 Tidət-dăɣ a-s irmas-kăwăn iba n-tayətte, dărɣalăm. Ajăn, ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, ma iẓlay d-orăɣ wa t-ihăn? Wădden təšədje-ta-dăɣ ija ehăn n-ămudd, a
dd-torăwăt əlləllu wa ija orăɣ wa t-ihăn?
18 Jannem daɣ: ere ihăḍăn s-isəm n-edăgg wa n-tikutawen, wăr t-iwer ărkăwăl
n-tahuḍe-net măšan, afăl ihăḍ s-takute-ta tənsăt făll-edăgg-en, iwăr-t ărkăwăl n-
tahuḍe ta ija.
19 Iməddorɣal yaden! Ajăn wădden tihusay n-edăgg wa n-tikutawen a ăshăsken
takute ta fălla-s isănsa ăwadəm.
20 Tidət a-s ere wa ihăḍăn s-isəm n-edăgg wa n-tikutawen, ihăḍ daɣ s-a-wa fălla-s
insăn iket-net,
21 wa ihăḍăn daɣ s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, adiš, Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-
ehăn-en a ihăḍ.
22 Wa ihăḍăn s-išənnawăn, wădden tasăqqimit ta făll-ăminakăl Măssinăɣ a-s ihăḍ,
Măssinăɣ iman-net a ihăḍ.

23 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden!
Hakkăm s-iqqud a-wa ămoosăn tămukăst-năwăn dăɣ-wăla ənnăɣnaɣ d-ăkamən d-
tiyəššawen-ti iyyăḍnen măšan, tăsisăndărăm dăɣ-amišəl n-a-wa ifrăḍ alămăr dăɣ-
isălan n-ălɣădalăt n-ulh, d-tăhanint, d-immun s-Măssinăɣ; hărătăn-win-dăɣ a-s
ănihăjja a-s təssəntăm săr-săn, səlkəmăm-asăn amišəl n-wi iyyăḍnen olăɣnen.
24 Imalwayăn dărɣalnen a tămoosăm, šănšašăm a-wa săssăm i-ad-wăr dăɣ-s dd-
itaɣiməy wăla ešš iyyăn ɣas uhən-dăɣ, a-wa hin-sitrəjjim dăɣ-tisatten-năwăn, ogdăh
d-amnəs təmɣăre.

25 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden!
Kannăm ašəšdaj n-afălla n-karatăn d-ikassăn-năwăn, a-s ija a-wen, ammas n-
ulhawăn-năwăn, ixla; šašdajăm tiɣəswen-năwăn, a-s ija a-wen, ammas n-ulhawăn-
năwăn, wăr-iḍney ar tikra d-əwwəli.
26 Ya kăl-faris-i n-iməddorɣal, sirədăt ammas n-karatăn d-ikassăn-năwăn i-ad-
išdajăn təzzar, ad-saradăm afălla-năsăn.

27 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden!
Tolăhăm ɣas d-tiẓəska wăššarnen s-ăshăskăt ăwadəm afălla-năsnăt, a-s ija a-wen,
ammas-năsnăt, wăr t-iha ar iɣăsan n-măɣsoy d-mărkăhaw isamăḍasăn.
28 Ǝnta-den-dăɣ a-wa dăr-toolăhăm; saknem ăddinăt ălmăt a-s tăɣdalăm, a-s ija
a-wen, ammas n-ulhawăn-năwăn, wăr-iḍney ar təlmənufăɣa d-tăxărme.

29 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden!
Kăwăneḍ a salmadnen ăddinăt s-idăggan wi dăɣ-əẓkăn ănnăbităn, sahaskem
iẓəkwan wi n-imaɣdalăn wi n-ibda ăba;
30 išl'-iwăn a-wen-dăɣ măšan, jannem: ‹Ǝnnăr nəzzaɣ dăɣ-ăzzăman n-abbatăn-
nănăɣ, wăr dăr-săn nətumas imăjjan n-iman n-ănnăbităn-wi s-əssănɣălăn ašni-
năsăn.›
31 Jannen a-wen-dăɣ uhən-dăɣ wăr hin-təjrehăm a-s asətbat ɣas a tajjăm n-a-s,
tămoosăm ihăyawăn n-abbatăn-năwăn-wi janen iman n-ănnăbităn.
32 A-wa əssəntăn abbatăn-năwăn ɣas a hin-samdem.
33 Taššălen a tămoosăm, wăr təẓleyăm d-tanăɣwăt. Lăɣătăt-ahi ɣas əndek əmmək
wa s-mad-tăɣləsăm dăɣ-žohănnăma?
34 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl săr-wăn-in-ăšimăšălăɣ hărăt dăɣ-ănnăbităn d-
iməssorha d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-təjəm iman n-iyyăḍ, təṣləbăm iyyăḍ, təjəm tiwit
s-ibărtăkăn dăɣ-iyyăḍ dăɣ-ihănan n-ăddin-năwăn, tăqquzzəbum iyyăḍ s-aɣrəm-
aɣrəm
35 i-ad-dăɣ-wăn əḍmənăn iman n-e d t-illăm ămaɣdal s-jam iman-net bănnan făll-
ărori n-ăkall-i-dăɣ, ɣur-ašni n-Xăbălla wa n-ămaɣdal ăba hundăɣ har ašni n-Zăkărya
wa n-ăgg Bărăyka-i s-ătwăjjăn iman-net jer-edăgg wa šăddijăn ihăn ehăn n-ămudd
wa măqqărăn d-edăgg wa dăɣ-raqqănăt tikutawen.
36 Ăsidătteɣ-awăn a-s ăddinăt-win-dăɣ ăba, əḍmanăn iman-năsăn dăɣ-kăl-
əzzurəyăt-ta-dăɣ.»

Tahăla n-Ɣisa făll-Yărussălam
(Luqa 13:34-35)

37 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Yărussălam, ya Yărussălam! Tamăskoyt kămm-i
tăjjăt iman n-ănnăbităn, hakkăd sămmăjori n-tihun inəmmušal wi săr-m dd-ăšmašăl
Măssinăɣ, əndek ɣas a-wa-dăɣ wăr jeɣ dăɣ-utăr n-asdu n-imuzăɣăn-năm šund a-wa
tăjj tekăzzit i-ikărtăn-net daw-tafriwen-net măšan, təssəndărăm-ahi.
38 Ămăra, ənhəywăt, isălan əmdăn, ad-kăwăn-ăyy Măssinăɣ d-iman-năwăn, umas
ehăn-năwăn timšar.
39 Ăssiilmădăɣ-kăwăn, wăr t-ih' ăššăk a-wen, ăbas ilkam ad-hi-tənhayăm hundăɣ
har ašăl wa d-mad-taləsăm tənna n-a-s: ‹Naməlet wa dd-osăn s-isəm n-Emăli!› »

24

Terăẓẓe n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Marqəs 13:1-2; Luqa 21:5-6)

1 Ălwăqq wa d-ifăl Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net,
ăddoqqen-as tihusay n-akăros wa ija ehăn n-ămudd wa măqqărăn.
2 Islă i-təmmal ta tăjjăn i-ehăn-en ɣas, inn'-asăn: «Wădden hannăyăm tihusay n-
edey-wa-dăɣ? Ăsidătteɣ-awăn a-s ilkam ašăl d-wăr mad-dăɣ-s dd-tăqqayəm wăla-
dăɣ tăhunt tiyyăt warăt tamidit-net ed, ad-ăttăɣtăɣ iket-dăɣ-net.»

Išmal n-sămdo
(Marqəs 13:3-23; Luqa 21:7-24; 17:22-24)

3 Ikkă Ɣisa ḍarăt-a-wen taḍaɣt ta tăssidwălăt ihəškan wi n-əzzăytun, ăqqima.
Ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as dăɣ-tenere n-iman-năsăn: «Ălɣalim, lăɣăt-
anăɣ, hărătăn-win-dăɣ s-tənned, əmme d-mad-əjən? Ǝkkəs-anăɣ dăɣ-taɣdărt n-
išmal n-uɣəl-năk d-tăməddawt n-ăddunya.»
4 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «He kăwăneḍ, ăjăt ənniyăt; wăr kăwăn-išăšket
ăwadəm wăl' iyyăn

5 făl-a-s, ad-kăwăn-dd-asən ăddinăt ăjjootnen ăwwaynen isəm-in, ănn hak iyyăn
dăɣ-săn: ‹Năkk a-s Ălmasex›, šiškən s-a-wen-dăɣ ăddinăt ăjjootnen.
6 Ad-təsləm i-isălan n-imjărăn d-măhewəl n-imjărăn, wăr tăxwelăm ed ilzam ad-ăj
a-wen măšan, sămdo n-ăddunya ənta, wăr-ija hărwa.
7 Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl amidi-net, ăj laẓ, iškəḍkəḍ ăkall dăɣ-
idăggan ăjjootnen,
8 sănto n-tăməddawt n-ăddunya ɣas a-wa, olăh d-sănto n-tiẓẓurt ta rămmăsăt
tamăḍt s-išwar təjraw eɣăf-net.
9 Ad-kăwăn-ăqqəzzəbun ăddinăt, əjən iman-năwăn kərəf, akəḍnăt dăr-wăn
tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn.
10 Ad-təjməḍ tuksəḍa n-Măssinăɣ ulhawăn n-i ăjjootnen dăɣ-wăn, tənmăɣdărăm
jer-iman-năwăn, tənməkyəḍăm jer-iman-năwăn,
11 asən-dd ănnăbităn n-bahu ăjjootnen, šənnəməšrəyăn ăddinăt ăjjootnen.
12 Ad-ăj iba n-iqqud təmɣăre ta-dăɣ făl ad-tismaḍ tărha n-Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn
n-ăddinăt ăjjootnen
13 măšan, ere wa ăkoyădăn dăɣ-alkum-hahi dăɣ-immun-net har ašăl wa d-imda
a-wen-dăɣ iket-net, ad-iɣləs.
14 Ad-ətwəjjən isălan n-Ălənžil n-Təmmənəya n-Măssinăɣ i-tiwsaten n-ăddunya
iket-dăɣ-năsnăt i-ad-əslənăt i-isălan-win-dăɣ təzzar, təmdəw ăddunya.»

Erk ăzzămanăn wi dd-malənen

15 Inna Ɣisa daɣ: «Afăl ašăl wa d-tənhăyăm ănabxas wa n-eməkkărekăḍ s-innă
ănnăbi Danyăl har dd-ijjăš edăgg wa šăddijăn ihăn ehăn n-ămudd wa măqqărăn
ad-t-isamăḍas, [ašăl-en, ăwadəm wa iɣarrăn isălan-wi-dăɣ, ijrăhet ălmăɣna-năsăn!]
16 Ašăl-en, wi hănen teje ta n-Ălyăhudəyăt, jawăḍnet dăɣ-azzal s-ašrut wa n-
iḍaɣăn;
17 wi dd-ogăẓ ašăl-en əwarăn afălla n-ihănan, wăr dd-təzəbbutnet i-ad-əḍkəlăn a
hasăn-ihan ammas n-ehăn, jawăḍnet dăɣ-azzal.
18 Wi dd-ogăẓ ašăl-en han išəkraš, wăr dd-tăqqălnet ḍara-săn i-ad-əḍkəlăn isəlsa-
năsăn.
19 Timəskay tiḍeḍen ti mad-ijrəw ašăl-en-dăɣ lanăt ənniyăt meɣ siḍuḍnăt, ed ad-
tăẓẓăwăt talɣa-năsnăt.
20 Ǝttărăt dăɣ-Măssinăɣ ad-wăr itəmzəyyit ajiwəḍ-năwăn d-ăzzăman wa n-akăsa
meɣ tajrəst meɣ d-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
21 Ăzzăman-en, ad-tăj tissust tăssuksăḍăt s-ad-dd-tăxlăk ăddunya-dăɣ, wăr kăla
ătiwănhăy šund ənta făll-ărori n-ăkall; ad-təmdəw ăddunya daɣ, wăr-ilkem ad-ija a
dăr-s olăhăn.
22 Afăl wăr-ifneẓ Măssinăɣ dăɣ-tăqqăn n-tisnant ta hăt išilan-en-dăɣ, wăr t-illa
ere madăn-iɣləs; măšan ad-išəkšəl Măssinăɣ tăqqăn n-tiẓẓurt-ten-dăɣ dăɣ-təssəba
n-ăddinăt wi ăsnăfrăn i-əlɣəllas.
23 Dihen, afăl hawăn-innă ăwadəm: ‹Ǝnhəywăt-t-ak Ălmasex, ənta da› meɣ: ‹Ǝnta
den›, wăr t-təflesăm.
24 Ad-dd-asən ălmasexăn n-bahu d-ănnăbităn n-bahu, əjən ijităn d-hărătăn
ăssuksăḍnen, šiškən ənnăr ămmukkăn a-wen wăla ăddinăt wi ăsnăfrăn Măssinăɣ.
25 He kăwăneḍ, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt hărwa wăr jen hărătăn-win-dăɣ.
26 Ere hawăn-innăn: ‹Ǝnhəywăt, Ălmasex wa n-Ămaɣlas, osă-dd, iha tenere-ta›,
wăr təkkem dihen; meɣ daɣ afăl hawăn-ătwănna: ‹Ih' ehăn iyyăn dihen›, wăr t-
təflesăm.
27 Ăgg-ăgg-adəm, ad-alăh ass-net d-essam-i s-e-d issăm dăɣ-emăynăj, ad-itwənhəy
asmăɣmăɣ-net dăɣ-atăram.
28 Dihad t-təlla tamăɣsoyt, ad-itajj ellay.»

Uɣəl n-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 13:24-27; Luqa 21:25-28)

29 Ăssewăḍ Ɣisa făll-a-wen, innă:
« ‹Təmda ɣas tisnant n-išilan-win-dăɣ,
ad-əlsənăt tihay tăfukt,
iba təməlle n-ewăr;
ətrəkken-dd etran,
ənhəynəhəyăn iməṣṣuha wi hănen išənnawăn.›
30 Ălwăqq-wen-dăɣ, a dd-e-tənfiləl tamătart ta sălmadăt s-ass n-Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-
išənnawăn, ad-šoršənăt tiwsaten ti wărnen ărori n-ăkall, ad-t-ənhəynăt, imal-dd,
inay tijărăken, təlkam-as tărna-net d-ălxurmăt-net.
31 Dihen, ad-išəmmišəl ănjălosăn-net i-ad-săhəḍăn tăsinsăɣt s-afălla, sədwən-dd săr-
s e d t-illăm ere ăsinăfrăn Măssinăɣ dăɣ-e d t-təllăm tamdujt, səntən dăɣ-ašrut iyyăn,
səmdəwăn-dd s-ašrut wa iyyăḍăn.»

Ăjăt ənniyăt
(Marqəs 13:28-31; Luqa 21:29-33)

32 «Səjrăhăt ɣas əmmək wa s-idaggăl ašar: wădden e-d t-tənhăyăm a-s dd-inšăr
har lămmeḍăn ifărketăn-net, ad-tənnəm, os’-anăɣ ăzzăman wa olăɣăn;
33 əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl tənhăyăm išmal-wi-dăɣ s-hawăn-ənneɣ har jăn,
adiš əlmədăt a-s Ăgg-ăgg-adəm, ohăẓ-dd uɣəl-net, os’-iwăn făw.
34 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr-e takəy əzzurəyăt-ta-dăɣ, wăr jen hărătăn-win-dăɣ s-
hawăn-ənneɣ iket-dăɣ-năsăn.
35 Ojăr tărăɣse ija ad-ib’ išənnawăn d-ăkall, uhən ad-iba tənna-nin.»

Ɣaymăt tăsidăwăm i-ass n-Ăgg-ăgg-adəm
(Marqəs 13:32-37; Luqa 17:30, 34-36)

36 Innă Ɣisa daɣ ḍarăt-a-wen: «Ămăra, dăɣ-isălan n-ašăl d-ăssaɣăt wa d-mad-
əjən hărătăn-win-dăɣ, wăr t-illa ere t-issanăn; wăr t-əssenăn ănjălosăn wi hănen
išənnawăn wăla Ăgg-ăgg-adəm; Abba ɣas, a t-issanăn.
37 Ass n-Ăgg-ăgg-adəm, ad-alăh a-wa dăɣ-s-e-ijən d-a-wa ijăn dăɣ-išilan wi n-
ănnăbi Nox.
38 Ăzzăman wa n-Nox, dat-anji wa n-ḍuf, tayăwanăn ăddinăt, sassăn, tidubunăn,
sidubunăn har ašăl wa d-ijjăš Nox turăft n-aman ta măqqărăt s-has-innă Măssinăɣ
ad-tăt-ikən.
39 Wăr t-illa a-s tăn-ha tijya-net har fălla-săn dd-oḍăn aman wi n-anji wa n-ḍuf,
olăm-tăn-in iket-dăɣ-năsăn. Šund a-wen-dăɣ ijăn a madăn-ăj ašăl wa dd-mad-dd-ass
Ăgg-ăgg-adəm.
40 Ašăl-en, ad-ăddewăn əssin meddən dăɣ-tenere, ămmăḍkăl iyyăn, itwəyy-dd
iyyăn,
41 ad-taddăhnăt sănatăt tiḍeḍen dăɣ-iyyăn edăgg, tammăḍkăl tiyyăt, tətwəyy-dd
tiyyăt.
42 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tokayăm ed wăr təssenăm ašăl n-ass n-Emăli-năwăn.
43 Wădden kăwăneḍ iman-năwăn təssanăm a-s ənnăr issan măssi-s n-ehăn ălwăqq
wa s-t-dd-itis emăkrăḍ s-ehăḍ i-ad-ărẓ ehăn-net, iket-di, wăr-itəṭṭəs i-ad-has-ărẓ
emăkrăḍ ehăn-net.
44 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tăsidăwăm, tăɣtafăm ed, Ăgg-ăgg-adəm, ad-dd-ass s-
ăssaɣăt d-wăr fălla-s jem.

Tangalt ta n-ănaxdim wa olăɣăn d-wa n-enăllăbăs
(Luqa 12:41-48)

45 Ănaxdim wa n-ămaɣdal ijrăhăn hărăt, ənta a mad-isăɣləf măssi-s təla-net i-ad-
ănnihăḍ făll-inaxdimăn-net wi iyyăḍnen, isamănsaw-tăn e-d ija ălwăqq n-a-wen.
46 Tənḍəḍ i-ănaxdim wa mad-ijrəw măssi-s ăddunkăt dăɣ-ălxidmăt wa dăɣ-t ija,
ălwăqq s-t-dd-osa-dăɣ.
47 Ăsidătteɣ-awăn a-s ănaxdim-en, ad-t-isăɣləf măssi-s təla-net iket-net,
48 măšan, erk ănaxdim ənta, ad-ănn dăɣ-iman-net: ‹Năkk, măssi-ɣ, ăhoja-hin făll-i,
ăbas dd-iqqal›,
49 ad-iḍannăy imidiwăn-net wi iyyăḍnen tiwit, itatt, isass ənta d-imăswan n-
əlxəmăr,
50 ănaxdim-wen, ilkam ad-t-dd-iɣdăr măssi-s dăɣ-ašăl d-ăssaɣăt d-wăr fălla-s ija,
ilməd s-erk əššăɣəl wa t-išlăn a ija a-wa-dăɣ,
51 afăl t-dd-osa, ad-t-iqquzzəbət, isărtəy-t d-ălmunafeɣăn dăɣ-tihay ti n-ajăma wăr-
iha ar tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.»

25

Tangalt ta n-timawaḍen

1 Ija Ɣisa i-ăddinăt tangalt tiyyăt daɣ dăɣ-hasăn-innă: «Təmmənəya ta n-Măssinăɣ,
tănifăqqa d-mărawăt timawaḍen wăren əzzey meddən əḍkălnen tiftəl-năsnăt s-ehăḍ
i-ad-əlkəḍnăt i-ămaẓlay s-edăgg-wa-dăɣ ităjj aẓli.
2 Səmmosăt dăɣ-timawaḍen-tin-dăɣ, ijraw-tănăt iba n-tayətte, səmmosăt ti
iyyăḍnen, timəssorha.
3 Ălwăqq wa d-gilləwnăt, əḍkălnăt ti ijrăw iba n-tayətte tiftəl-năsnăt măšan, wăr
dăɣ-snăt jenăt aman n-kărănžil hasnăt-əgdăhnen.
4 Ti n-timəssorha əntănăteḍ, jănăt aman dăɣ-butəlăn s-edes, ăwwăynăt-tăn.
5 Ad-simăqqulnăt ya ḍarăt a-wen i-ămaẓlay. Tăqqălnăt-as, tăqqălnăt-as har
ălḍăšnăt, ilɣăd-tănăt-in eḍəs iket-năsnăt.
6 Šămad igl’ ehăḍ ad-ija eɣări innăn: ‹Ămaẓlay ya, iwwăḍ-dd, səlkəḍăt-as.›
7 Ǝnkărnăt-dd timawaḍen iket-năsnăt, əḍkălnăt tiftəl-năsnăt.
8 Ǝggădnăt-dd ti ijrăw iba n-tayətte, ənnănăt i-ti n-timəssorha: ‹Năkkănăteḍ ya,
tiftəl-nănăɣ, išwar ămmutnăt, ăkfəmăt-anăɣ-dd hărăt n-aman.›
9 Ǝnnănăt-asnăt ti n-timəssorha: ‹A făw, wăr năddobăt ed a-wa nəṭṭaf dăɣ-
aman, wăr hanăɣ-igdeh iket-nănăɣ, ăkkəmăt u-mamăla, žănšəmăt-dd aman i-iman-
năkmăt.›
10 Ǝglănăt i-ad-dd-žənšənăt aman, osă-dd ămaẓlay ḍara-snăt. Ănmăjjašnăt dăr-s
ti n-timəssorha ăsdăwnen i-a-wen, ammas n-ehăn təzzar, ăṭṭubben ishar n-edăgg.
11 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, əqqălnăt-dd ti ijrăw iba n-tayətte, ad-takăwkawnăt
ashăr, jannenăt: ‹Măndam, măndam! Arr-anăɣ-in emm n-ehăn.›
12 Măšan, inn’-asnăt măssi-s n-edăgg: ‹Ălɣafyăt-năkmăt, wăr kămăt-əzzeyăɣ.› »
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tokayăm ed
wăr təssenăm ašăl wăl’ ăssaɣăt wa s-dd-mad-dd-ass Emăli.»

Tangalt ta n-isuf wi ităjj Măssinăɣ
(Luqa 19:11-27)

14 Olăs daɣ Ɣisa, innă: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tănifăqqa d-isălan n-ăhaləs
iyyăn dd-ijjăš ənniyăt n-asikəl, ăssawăḍ tekle ɣas, issăɣră-dd inaxdimăn-net, ij’
ehăre-net iket-net jer-ifassăn-năsăn i-ad-săr-s ăxdəmăn;
15 ikf’-iyyăn səmmos ibəlɣan n-orăɣ, wa iyyăḍăn, ikf’-e əssin ibəlɣan, wa s-kăraḍ,
ikf’-e iyyăn n-ablăɣ; hak iyyăn-dăɣ, ikf’-e s-a-wa dăr-togdăh tardast-net təzzar,
ăssokăl.

16 Šik-dăɣ a-s hin-ămmummălăt wa n-səmmos ibəlɣan, orăɣ-net, irbăx fălla-s
səmmos ibəlɣan iyyăḍ.
17 Wa n-əssin daɣ, ija šund a-wen-dăɣ, irbăx făll-wi-net, əssin iyyăḍ daɣ.
18 Wa n-iyyăn n-ablăɣ n-orăɣ, iglă, iɣăš-as anu, təzzar inbăl dăɣ-s a-wa t-ikfa măssi-
s.
19 Ăhoja-hin măssi-săn dăɣ-asikəl har ašăl wa dd-iqqăl; osă-dd ɣas, iɣră-dd
inaxdimăn-net i-ad-has-əjən ălmeḍan n-a-wa tăn-issăɣlăf.
20 Os-e-hi-dd wa n-səmmos ibəlɣan n-orăɣ, ăwway daɣ səmmos ibəlɣan wi dd-
irbăx; inna i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, səmmos ibəlɣan n-orăɣ wi hi-təssăɣlăfăd, əntăneḍ
da, ărbăxăɣ-dd fălla-săn səmmos iyyăḍ.›
21 Inn’-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn ha tafləst a tămoosăd; šămad h’-ik
tafləst dăɣ-a-wărăn əjjət, adiš ad-kăy-săɣləfăɣ a ăjjeen. Ǝyyăw ɣayəm edes-in, ad-
nahăr tedăwit ta jeɣ.›
22 Osă-dd ḍarăt-a-wen wa n-əssin ibəlɣan n-orăɣ, inna i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, əssin
ibəlɣan-wi hi-təssăɣlăfăd, ărbăxăɣ-dd fălla-săn əssin iyyăḍ.›
23 Inn’-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn ha tafləst a tămoosăd; šămad h’-ik
tafləst dăɣ-a-wărăn əjət, adiš ad-kăy-săɣləfăɣ a ăjjeen. Ǝyyăw ɣayəm edes-in, ad-
nahăr tedăwit ta jeɣ.›
24 Išrăy-dd wa n-iyyăn n-ablăɣ, innă i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, əssanăɣ a-s kăyy emăṣṣehi
a tămoosăd, tijlubud a wăr tăddomed, tiləyəd ašəkrəš dăɣ-wăr tənferăd hărăt,
25 jeɣ-ak tuksəḍa-ta-dăɣ făl təgled ɣas, əgleɣ năkk-dăɣ, jeɣ anu i-ablăɣ n-orăɣ wa
hi-təssăɣlăfăd, ənbălăɣ-t dăɣ-s; ənta da, ərməs təla-năk.›
26 Inn’-as măssi-s: ‹Kăyy wa-hi, erk ănaxdim n-eməssendəd a tămoosăd! A-s
təssănăd a-s tijlubeɣ a wăr-ăddomeɣ, tiləyăɣ ašəkrəš dăɣ-wăr ənferăɣ hărăt,
27 mafăl wăr jed aẓrəf-in dăɣ-bănk i-ad-ăttăḷḷăɣăɣ hărăt fălla-s afăl dd-ăqqălăɣ?›
28 Inna i-ăddinăt ḍarăt-a-wen, ad-dăɣ-s ahăɣăn ablăɣ n-orăɣ wa iṭṭăf, əkfən-t i-wa
n-măraw ibəlɣan.
29 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ăwadəm wa ilăn hărăt ad-has-iwwaḍ, ijat a-wa ila măšan,
wa wărăn ila hărăt, ad-dăɣ-s ăttărmăs wăla a-wa iṭṭăf.
30 ‹Ămăra, amălɣon wa-hi, ərməsăt-t, təjrəm-t-in dăɣ-tihay ti n-ajăma wăr iha ar
tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.› »

Ăššăreɣa wa n-tilkamăt

31 Innă Ɣisa daɣ: «Ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt-net ăddew
d-ănjălosăn-net, ad-ăqqayəm făll-tasăqqaymut-net ta n-ălxurmăt i-ad-imnukəl.
32 Ašăl-en, ad-dd-ăqqaymənăt data-s tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt,
iẓəmmăẓləy ăddinăt s-əmmək wa s-iẓamăẓlay amăḍan tahrut i-ad-ibḍəw tihatten
d-išulaɣ.
33 Dihen, ad-ăj tihatten daw-aɣil-net, ăj išulaɣ daw-tăšalje-net.
34 Tihatten ti t-əllănen daw-aɣil-net, ad-hasnăt-ănn ămănokal: ‹Ǝyyăwmăt,
kămăteḍ-i n-timəssunḍaḍ n-Abba-nin, uhənmăt təmmənəya ta hakmăt-ăsmăjnăt
Abba a dd-tăxlăk ăddunya.
35 Ašăl wa d-ălluẓăɣ, kămăteḍ a hi-ăswăyănăn, a-s ăffudăɣ, kămăteḍ a hi-issəswăn,
a-s hakmăt-ămjareɣ, tăsbărrăkmăt-ahi,
36 a-s ɣălulăɣ, təssəlsămăt-ahi, a-s ărhinăɣ, təssəfărmăt-ahi, a-s heɣ takărmut,
jămăt-ahi-dd ăsafu.›
37 Afăl inn’ ămănokal a-wen-dăɣ, ad-has-ənnən imaɣdalăn wi t-əllănen dihen:
‹Emăli, əmme d-kăy-nənhăy tălluẓăd, nəššəkš’-ik? Ǝmme d-kăy-nənhăy tăffudăd,
nəssəsw’-ik?

38 Ǝmme hanăɣ-dd-tămjared har kăy-năsbărrăk? Ǝmme d-ɣăluläd har kăy-
nəssəlsa?
39 Ǝmme d-tărhinăd meɣ əmme d-təjjăšăd takărmut har hak-in-nəja ăsafu?›
40 Dihen, ad-hasăn-ănn ămănokal: ‹Ăsidătteɣ-awăn a-s hak ăssaɣăt d-jăm a-wen-
dăɣ i-iyyăn dăɣ-ayətma-ɣ dăɣ-ăddunya, kud-dăɣ wa ənḍărrăn dăɣ-săn, šund năkk
a-s t-jăm.›
41 Ad-dd-innăḍ ămănokal ḍarăt-a-wen s-wi wărnen tăšalje-net, ănn'-asăn:
‹Kăwăneḍ iməlɣan ilɣan Măssinăɣ a tămoosăm, ăflăt dat-i, ăkkăt temse ta tăɣlălăt
tămmujnet i-Iblis d-ănjălosăn-net,
42 făl-a-s kăwăneḍ, ălluẓăɣ data-wăn, wăr hi-təššəkšăm; ăffudăɣ, wăr hi-
təssəswăm;
43 ămjareɣ-awăn, wăr hi-tăsbărrăkăm; ɣăluläɣ, wăr hi-təssəlsăm; ărhinăɣ, əjjăšăɣ
takărmut măšan, wăr hi-dd-jem ăsafu.›
44 Afăl hasăn-inna ămănokal a-wen, ad-has-ənnən əntăneḍ: ‹Emăli, əmme kăy-
nənhăy tălluẓăd? Ǝmme kăy-nənhăy tăffudăd, meɣ ɣăluläd, meɣ tămijared-anăɣ-
dd, meɣ tărhinăd, meɣ hed takărmut năqqim wăr hak-nəkna hărăt?›
45 Ad-hasăn-ănn ămănokal: ‹Ăsidătteɣ-awăn a-s ed wăr jem a-wen i-iyyăn dăɣ-
ayətma-ɣ dăɣ-ăddunya, kud-dăɣ wa ənḍărrăn dăɣ-săn, šund năkk a-s wăr t-jem.›
46 Ăywa, wi-hi əntăneḍ, ad-hin-ətwəjărăn dăɣ-tisnant ta tăɣlălăt măšan, imaɣdalăn
əntăneḍ, ad-əjjəšăn tămudre ta tăɣlălăt.»

26

Utăr n-asăɣdăr n-Ɣisa
(Marqəs 14:1-2; Luqa 22:1-2; Exya 11:45-53)

1 Ija Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, innă i-inəṭṭulab-net:
2 «Təssanăm a-s əssin išilan a hin-ăqqimănen i-ămudd wa n-Faṣka-i dăɣ-mad-
ăttărmăs Ăgg-ăgg-adəm, itwəṣləb făll-tajəttewt.»
3 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-dd-əžžəmmăɣăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-
inušămăn n-Iṣrayil dăɣ ehăn n-Qayăf wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen.
4 Ănmănnakăn dihen făll-əmmək wa s-mad-săɣdărăn Ɣisa, əjən iman-net dăɣ-ufăr
5 măšan, ənnăn, wăr-ufa ad-ăj a-wen dăɣ-ašăl wa n-ămudd i-ad-wăr təjj
tamdərwayt dăɣ-tamətte.

Tamăḍt ta təssănɣălăt aḍutăn făll-Ɣisa
(Marqəs 14:3-9; Exya 12:1-8)

6 Ămjarăt Ɣisa ašăl iyyăn dăɣ-taɣrəmt ta n-Bitanya i-ehăn n-ăhaləs s-isəm-net
Simyon wa s-kăla t-ijrăw jəri.
7 Ill'-e ɣur-s dihen-dăɣ, ăsiɣămăr dăɣ-edăgg wa n-imənsiwăn, a-s t-dd-tosa tamăḍt
tăwwayăt butəl n-aḍutăn lanen ălqim ad-tăn-sanɣal făll-eɣăf n-Ɣisa.
8 Ǝnhăyăn inəṭṭulab-net a-wen, wăr hasăn-ijreẓ, ăhnăffen dăɣ-iman-năsăn ad-
jannen: «Šăɣšad yaden!
9 Aḍutăn-wi-dăɣ, mafăl wăr hin-ənšən, umas ălqim-năsăn takute i-tilăqqiwen.»
10 Ilmăd Ɣisa a-wa kittəwăn, inn'-asăn: «Ma s-naxxăsăm iman n-tamăḍt-i-dăɣ?
Tihusay n-hărăt, təj'-ahi-t!
11 Tilăqqiwen ya, əllanăt ɣur-wăn hărkuk, a-s ija a-wen, năkk, ilkam ad-kăwăn-
ăflăɣ.
12 Asănɣal wa făll-i ja aḍutăn-wi-dăɣ, ašəšwar a dd-ja i-ăddinăt dăɣ-isălan n-
ămukən n-taɣəssa-nin i-aẓəkka.
13 Ăsidătteɣ-awăn a-s edăgg dăɣ-ătwăxṭăbăn isălan n-Ălənžil dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
ad-dăɣ-s ətwəsuɣəlăn isălan n-a-wa təja, i-ad-tăt-kittəwăn ăddinăt.»

Anu n-taɣdărt wa iɣăš Yahudəs
(Marqəs 14:10-11; Luqa 22:3-6; Exya 12:1-8)

14 Dăɣ-a-wen-dăɣ, a dd-iggăd Yahudəs Isxaryut wa n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-
măraw d-əssin, ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen,
15 inn'-asăn: «Ma hi-hakkăm afăl hawăn-əssăɣdărăɣ Ɣisa?» Ăsseḍănăn-as kăraḍăt
timərwen n-ărriyal n-aẓrəf, əkfăn-as-tăn.
16 Ad-itammăɣ Yăhudəs ɣur-ălwăqq-wen-dăɣ i-tašləlt s-hasăn-t-ăstărmăs.

Ămudd wa n-Faṣka
(Marqəs 14:12-21; Luqa 22:7-14, 21-23; Exya 13:21-30; 1 Kur. 11:23-25)

17 Ašăl wa ăzzarăn n-ămudd wa n-Faṣka, dăɣ-tamăkšanăt tijəlwen-ti wăr ha tăẓẓa,
ənnăn inəṭṭulab i-Ɣisa: «Ălɣalim, əndek diha d-tărhed ad-nəsəssikəy imənsiwăn n-
ămudd wa n-Faṣka?»
18 Inn'-asăn: «Ǝjjəšăt aɣrəm, təkkəm ehăn n-măndam, tənnəm-as, inn'-ak ălɣalim:
‹tăqqăn-in, tohăẓ-dd; ad-səssikəyăɣ năkk d-inəṭṭulab-in ămudd wa n-Faṣka dăɣ-
ehăn-năk.› »
19 Jăn inəṭṭulab a-wa hasăn-innă Ɣisa, əglăn ad-siməjnun imənsiwăn wi n-Faṣka.
20 Ij' ehăḍ ɣas, ănɣăyma Ɣisa d-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin dăɣ-edăgg wa n-
imənsiwăn.

Ăsfăkkăr-dd Ɣisa ămaɣdar-net

21 Tamănsawăn dihen-dăɣ a-s hasăn-innă: «Ăsidătteɣ-awăn a-s iyyăn dăɣ-wăn a
hi-madăn-isəssăɣdăr.»
22 Ǝkmăn-tăn iman-năsăn a-s hasăn-innă a-wen-dăɣ, ad-has-jannen s-iyyăn-iyyăn:
«Ălɣalim, ajăn năkk?»
23 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn Ɣisa: «Wa dăr-i madăn-imzəyyət iji n-ăfuss dăɣ-
ăkoss, ənta a hi-madăn-isəssăɣdăr.
24 Tidət-dăɣ a-s Ăgg-ăgg-adəm, ad-t-iba ed a-wen-dăɣ a ənnăn əlkəttabăn
n-Măssinăɣ dăɣ-isălan-net măšan, amăskoy ăwadəm wa t-madăn-isəssăɣdăr!
Ăwadəm-en, iššăm-as-in, ad-wăr dd-ijješ ăddunya.»
25 Iggăd-dd Yăhudəs wa t-madăn-isəssăɣdăr, innă ənta-dăɣ: «Ălfăqqi-nin, ăwadəm
wa s-jănned, adiš năkk?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»

Tasăktot šăddijăt
(Marqəs 14:22-26; Luqa 22:15-20; 1 Kur. 11:23-25)

26 Tattăn dihen-dăɣ a-s iḍkăl Ɣisa tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, irẓ'-et, ăẓun-tăt
jer-inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Uhənăt, ăkšăt, a-wa taɣəssa-nin.»
27 Iḍkăl-dd daɣ kara han aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar,
ikf'-asăn-t, inn'-asăn: «Uhənăt, ăswăt iket-năwăn;
28 a-wa ašni-nin wa ămoosăn ărkăwăl n-tassaɣt ta tăynayăt d-Măssinăɣ. Ašni-nin,
ad-inɣəl dăɣ-təssəba n-tenăšše n-ibăkkaḍăn i-ăddinăt ăjjootnen.
29 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, wăr-ilkem ad-əsweɣ ad-dd-ijmaḍăn ara n-lăɣnăb
hundăɣ har ašăl wa d-mad-aləsăɣ năkk d-kăwăneḍ tesăse-net, s-ălxal ăynayăn dăɣ-
Təmmənəya ta n-Abba-nin.»

Ilkam ad-ikkuddəl Bəṭrus Ɣisa
(Marqəs 14:27-31; Luqa 22:31-34; Exya 13:36-38)

30 Ăwwăy Ɣisa d-inəṭṭulab-net isuhaɣ n-təmmal n-Măssinăɣ dd-əzjarnen əlkəttab
wa n-Ăẓẓăbur, əglăn ḍarăt-a-wen, əkkăn taḍaɣt ta tăssidwălăt ihəškan wi n-
əzzăytun.

31 Ǝwwăḍăn-in dihen ɣas, inn'-asăn: «Xorəzzəma wa-hi madăn-irməs, ad-dd-arəw
akuddəl-năwăn hahi ehăḍ-i-dăɣ, tăjawăḍăm iket-dăɣ-năwăn, təyyəm-ahi-dd năkk
ɣas făl-a-s iktab dăɣ-əlkəttab a-s:
‹Ad-əwətăɣ amăḍan, iba-t,
ămmăhăšnăt tihatten iket-năsnăt.› »
32 Inn'-asăn daɣ: «Afăl dd-ənkărăɣ jer-inəmmuttan, ad-hawăn-izarăɣ s-teje ta n-
Galila.»
33 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Năkk iman-in, kud ăjewăḍăn imidiwăn-in wi
iyyăḍnen iket-năsăn dăɣ, wăr mad-ăjawăḍăɣ, ăyyăɣ-kăy, făw!»
34 Inn'-as Ɣisa: «Ăsidătteɣ-ak a-s wăr mad-ăj ekăz kăraḍ iɣoran ehăḍ-i-dăɣ s-
wădden tăkkudəlăd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.»
35 Inn'-as Bəṭrus: «Năkk ɣas, kud-dăɣ tamăttant a tihrăɣ dăr-k, wăr kăy-mad-
əkkuddəlăɣ.» Abăraj-wen-dăɣ ija Bəṭrus, a jăn daɣ inəṭṭulab wi iyyăḍnen iket-dăɣ-
năsăn.

Ăssaɣăt wa ikkăs Ɣisa dăɣ-ašəkrəš wa n-Žătsămmani
(Marqəs 14:32-34; Luqa 22:39-46)

36 Ăddew dăr-săn Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ašəkrəš iyyăn iknan asədwal n-ihəškan s-
isəm-net Žătsămmani, əwwăḍăn-in ɣas, inn'-asăn: «Ɣaymăt, tăqqəlăm-ahi diha-dăɣ,
ad-ədəlăɣ Măssinăɣ, əqqəlăɣ-kăwăn-dd.»
37 Iššənkăš-in fălla-săn, ăddeew d-Bəṭrus d-məddana-s n-Zăbdi wi n-əssin; ɣur-
ăssaɣăt-wen-dăɣ, ad-t-əssəntăn iman-net təkma, ixwăl.
38 Innă i-inəṭṭulab wi dăr-ăddew: «Ărɣan iman-in, ărɣan har išwar hi-ăba, wăr
hanăɣ-ilăqqădet eḍəs.»
39 Iššənkăš-in daɣ fălla-săn a ənḍărrăn, irkăɣ, ăsḍăs timme-net ăkall, ad-itəddal
Măssinăɣ, ijanna: «Ya Abba-nin, kunta ămmukkăn a-wen-dăɣ, səssijəj-ahi tisnant-ta-
dăɣ! Hakd a-wen-dăɣ, ăjet erhet wa-năk wădden wa-nin.»
40 Iqqăl-dd Ɣisa inəṭṭulab-net wi n-kăraḍ, ogăẓ-tăn-dd əṭṭasăn; issənkăr Bəṭrus,
inn'-as: «Ɣas kăwăneḍ, indăr-awăn wăla-dăɣ ad-dăr-i tahərəm iyyăn n-ăssaɣăt ɣas
dăɣ-wăr kăwăn-ilɣed eḍəs!
41 Ənkărăt, ədəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis; ăgg-adəm,
tidət-dăɣ, a-s ăsidărhăn amišəl n-a ăjjeen ăhuusken măšan, igdal-as iba n-ăṣṣahăt
n-tumast-net amišəl n-a-wa irha.»
42 Olăs-dd daɣ ăsihe wa s-əssin, iššənkăš-in fălla-săn, ad-itəddal Măssinăɣ, ijanna:
«Abba-nin, kunta wăr t-illa făw əmmək s-ăɣlăsăɣ dăɣ-tisnant-ta-dăɣ, adiš, ăjet erhet-
năk.»
43 Olăs-tăn uɣəl, ogăẓ-tăn-dd, ij'-asăn eḍəs alăɣad-wa-dăɣ făl hasăn-indăr wăla
ad-arən tiṭṭawen-năsăn.
44 Ifăl-tăn daɣ asihe wa s-kăraḍ, idăl daɣ Măssinăɣ s-əmmək-wənnin-dăɣ.
45 Iglă, iqqăl-tăn-dd, issənkăr-tăn, inn'-asăn: «Ɣas kăwăneḍ təṭṭasăm, sinfum
hărwa? Ənkărăt-dd ămăra, ăssaɣăt n-atărməs-in, ohăẓ-dd. Ăgg-ăgg-adəm, ad-
itwăɣdăr, ijjəš ifassăn n-inăsbăkkaḍăn,
46 ənkărăt, ăglăt-anăɣ; os'-anăɣ wa hi-e-isəssăɣdărăn.»

Atărməs n-Ɣisa
(Marqəs 14:43-53; Luqa 22:47-53; Exya 18:2-11)

47 Wăr-issəmdă Ɣisa tənna n-a-wen-dăɣ a-s Yăhudəs, wa n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net
wi n-măraw d-əssin da-dăɣ, ăsilăl tamətte tăjjeet dd-ăšimašălăn imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil; əšlajăn iyyăḍ tikobawen, ăwwayăn iyyăḍ iboriyăn.
48 Tamətte-ten-dăɣ, ij'-as Yăhudəs wa n-ămaɣdar tamătart dăɣ-has-inna: «Ăhaləs
wa s-hi-tənhăyăm har t-osăsăɣ dăɣ-idmarăn-in, ənta a-s Ɣisa, ărməsăt-t.»

49 Osă-dd Yăhudəs, oɣăd iman-net s-Ɣisa, inn’-as: «Ălfăqqi-nin, jeɣ-ak ăsafu!»
Osăs-t dăɣ-idmarăn-net.
50 Inn’-as Ɣisa: «Amidi-nin, ăj ya a-wa s-dd-tosed». Toḍa tamətte făll-Ɣisa ălwăqq-
wen-dăɣ, tərmăs-t.
51 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net, ilbăy-dd tăkoba-net, ištăf-dd săr-s taməẓẓujt
n-akli n-ămănokal n-kăl-tikutawen.
52 Iɣtăl-t Ɣisa, inn’-as: «Suɣəl tăkoba-năk dăɣ-titar-net; ere iknăsăn s-tăkoba, ad-
ămmăt s-tăkoba.
53 Ăddoobeɣ teɣăre n-Abba-nin ămăra-dăɣ, afăl t-ăɣreɣ daɣ, šik-dăɣ a-s mad-săr-i
dd-išəmmišəl măraw ajhanăn n-ănjălosăn d-əssin hi-ohăɣnen tinahăɣen
54 măšan afăl ija a-wen, əndek əmmək wa s-mad-itbat a-wa făll-i ənnăn ănnăbităn
dăɣ-əlkəttabăn n-Măssinăɣ.»
55 Innă Ɣisa i-tamətte ḍarăt-a-wen: «Ajăn năkk ănaɣtaf a ămoosăɣ a-s hi-dd-
takkăm d-tikobawen d-iboriyăn i-ad-hi-tărməsăm? Wădden hannăyăm-ahi hak ašăl
ăqqiimăɣ dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn saɣreɣ, mafăl wăr hi dăɣ-s təmesăm?
56 Măšan, əlmədăt a-s a-wa ijăn iket-net, ija i-ad-itbət a-wa ənnăn ănnăbităn dăɣ-
əlkəttabăn.» Ăjewăḍăn inəṭṭulab-net iket-năsăn, oyyăn-t-dd ənta ɣas jer-išənja-net.

Tebădde n-Ɣisa dat-ăššăreɣa wa măqqărăn
(Marqəs 14:53-65; Luqa 22:54-55, 63-71; Exya 18:12-14, 19-24)

57 Təlwăy tamətte ta tərmăsăt Ɣisa s-Qayăf wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen-i s-a-s
ităjj a-wen-dăɣ ăžžimmăɣăn ɣur-s ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil.
58 Tamətte-en, ij’-as-dd Bəṭrus alkum šəjren har təjjăš ammas n-ăɣalla n-ehăn
n-ămănokal n-kăl-tikutawen; osă-dd Bəṭrus, ijjăš ənta-dăɣ, igla ăqqima edes i-
gărdităn, ad-isimăqqul i-ajilal n-tanfust-ta-dăɣ.
59 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-Sinhidrin† wi tirənen ăššăreɣa
iket-năsăn, ad-tammăɣăn i-tajuhe n-bahu ənnăn făll-Ɣisa i-ad-t-siḍəwăn dăɣ-
ăššăreɣa, sənnəhəjjən-t d-tamăttant;
60 ənnăn fălla-s bahutăn ăjjootnen măšan, wăr tăn-iha a ibdadăn făll-hărăt.
Ǝggădăn-dd əssin ăddinăt ăjjəyhnen s-bahu,
61 ad-jannen: «Ăhaləs-i-dăɣ, năjjəyha a-s inna, ăddoobăt ad-ănd ehăn n-ămudd wa
măqqărăn n-Măssinăɣ, idəy-dd iyyăn ăynayăn dăɣ-edăgg-net dăɣ-kăraḍ išilan.»
62 Isl’ ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen ɣas, ihă-dd ibdad, imməjrăd, innă i-Ɣisa:
«Ma tənned dăɣ-a-wa fălla-k itawănnen? Măjrăd!»
63 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Inn’-as ămănokal n-kăl-tikutawen ălwăqq-wen:
«Jarăɣ-kăy s-idəm n-Măssinăɣ-i iddărăn, lăɣăt-anăɣ kunta kăyy a-s Ălmasex wa n-
Rure-s n-Măssinăɣ.»
64 Inn’-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn; ăssiilmădăɣ-kăy daɣ a-s ɣur-ašăl-
i-dăɣ, ad-tənhəyăm Ăgg-ăgg-adəm, ăqqiima daw-aɣil n-Wa ilăn tărna iket-net,
taləsəm-t daɣ ahănay, iqqal-dd, ifal-dd išənnawăn, inay tijărăken.»
65 Isl’ ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen-dăɣ ɣas, ijjăš-t ălhăm, wa-dăɣ făl, irmăs
err n-erăswăy-net, ăsɣărrawăt-t făll-iman-net, innă: «A-wa ăskafăr, wădden sallăm-
as a-s ăskafăr; ma nətajj i-tijuhawen daɣ? Igdăh-anăɣ a-wa dăɣ-inna meɣ ma
tənnăm?»
66 Ǝnnăn-as: «Wa ənta, ănihăjja d-tamăttant!»
67 Ad-fălla-s situfăn, dabbăɣăn-as, ḍaẓẓăn dăɣ-s iyyăḍ,
68 jannen-as: «Ǝyyaa Ălmasex, luləy ya, tăllăɣed-anăɣ mi hak-istăɣăn?»

† **26:59 26:59** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

Akuddəl n-Bəṭrus i-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 14:66-72; Luqa 22:56-62; Exya 18:15-18, 25-27)

69 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăqqiima Bəṭrus dăɣ-təfărre n-ammas n-ăɣalla. Tos'-e-hi-
dd tănaxdimt tiyyăt, tənn'-as: «Kăyy-i-dăɣ hannăyăɣ, kăla tăddewăd d-Ɣisa wa n-
Galila?»
70 Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen dat-ăddinăt iket-năsăn, inn'-as: «Wăr-əssenăɣ a dăɣ-hi-
tăssewălăd.»
71 Innă Bəṭrus a-wen ɣas, ăškătarăš s-emm n-ăɣalla n-ehăn, tənhăy-t daɣ
tănaxdimt tiyyăt, ad-janna i-ăddinăt wi t-əllanen dihen: «Hannăyăm-t ăhaləs-wa-
dăɣ, kăla ăddew d-Ɣisa wa n-Năṣirăt.»
72 Ad-itəhhaḍ Bəṭrus išənnawăn d-ăkall, ijanna: «Ăhaləs-wa-dăɣ s-hi-jănnem, wăr
t-əzzeyăɣ.»
73 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, əkkăn-t-dd ăddinăt əbdadnen dăɣ-ammas n-ăɣalla-en-
dăɣ, ənnăn-as: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s kăyy-dăɣ, iyyăn dăɣ-ăddinăt wi n-Ɣisa, temăslăɣt-
năk iman-net a tăsdăttet a-wen.»
74 Ad-ităhhaḍ Bəṭrus, ilaqqăn iman-net siha d-siha, ijanna: «Ǝnneɣ-awăn, ăhaləs
wa s-hi-jănnem, wăr t-əzzeyăɣ.» Diha-dăɣ d-innă a-wen-dăɣ, ad-iwăt ekăz ăɣora.
75 Iktă-dd Bəṭrus măjrăd wa s-kăla has-t-ija Ɣisa, a-s has-inna: «Wăr mad-iwət ekăz
ăɣora ašăl-i-dăɣ s-wădden tăkkuddălăd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.» Izjăr ḍarăt-a-
wen, ad-ihall a-wa-dăɣ has-ja tisnant.

27

Tebădde n-Ɣisa dat-Bilatəs
(Marqəs 15:1; Luqa 23:1-2; Exya 18:28-32)

1 Ăffăw ɣas, əžžəmmăɣăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil,
əṭṭăfăn iyyăn n-emm dăɣ-isălan n-iji n-iman n-Ɣisa,
2 ərmăsăn-t, jăn dăɣ-s tišəm təzzar, əlwăyăn-t s-Bilatəs wa n-gəfăr.

Imməntăl Yăhudəs i-iman-net
(Ijităn 1:18-19)

3 Inhăy Yăhudəs-i t-issăɣdărăn a-s ăššăreɣa n-tamăttant a əɣtăsăn i-Ɣisa ɣas,
ămmujrăẓ a-wa ija; ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, ăssoɣăl-
asăn kăraḍăt timərwen n-ărriyal n-aẓrəf wi t-əkfăn.
4 Os'-en-dd, inn'-asăn, «Ofeɣ abăkkaḍ, Ɣisa, wa jeɣ dăɣ-ifassăn-năwăn, wăr t-illa
a iɣšad.» Ǝnnăn-as: «Un, ma năkkul? A-wen əššăɣəl-năk.»
5 Irmăs Yăhudəs aẓrəf-ənnin, ijăr-asăn-t-in dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
təzzar, iglă, ăsselăy aɣan, ija tărsəm dăɣ-err-net, imməntăl i-iman-net.
6 Ǝkkəmen-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen aẓrəf wa hin-ijăr măšan, ənnăn: «Wăr
hanăɣ-xălal iji n-aẓrəf-wa-dăɣ făll-wa n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ed ənta a-s
ătwăjjăn iman n-ăhaləs.»
7 Ǝžžəmmăɣăn dăɣ-isălan n-a-wa mad-əjən i-aẓrəf-en, ohărăn emm, ənnăn, ad-săr-
s žănšən ašəkrəš n-ăhaləs iyyăn hin-ižanšen iləkkan, i-ad-umas edăgg-en, tiẓəska
i-imăjarăn.
8 Dăɣ-təssəba n-ăddăbara-wen-dăɣ a făl har ašăl-i-dăɣ, təfărre-ten-dăɣ, iwăr-tăt
isəm: «Ašəkrəš wa n-ašni.»
9 Ămoos a-wen-dăɣ jăn a ăssitbătăn a-wa innă ănnăbi Yirmiya,† a-s innă dăɣ-
əlkəttab-net:
«Ărmăsăn kăraḍăt timərwen n-ărriyal n-aẓrəf,
ălqim-wen-dăɣ a-s t-əḍkăḍăn kăl-Iṣrayil,

† **27:9 27:9** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net săḍisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

ənta-den-dăɣ a-wa dăr-ăssagdăhăn ălqim n-ăgg-adəm,
10 əžžənšăn săr-s ašəkrəš wa n-i n-iləkkan
s-əmmək wa s-hi-tăn-innă Emăli.»

Ămewăy Ɣisa s-Bilatəs
(Marqəs 15:2-5; Luqa 23:3-5; Exya 18:33-38)

11 Ălwăqq wa dd-ibdăd Ɣisa dat-Bilatəs wa n-gəfăr, issəstăn-t, inn'-as: «Ak, kăyy
a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud meɣ?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»
12 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, ad-t-saḍlamăn
siha d-siha măšan, wăr t-illa a hasăn-inna.
13 Innă gəfăr i-Ɣisa: «Ajăn kăyy, wăr səlləd i-tikunen ti fălla-k titwənninen?»
14 Wăr t-təlla tăfert dd-təzjarăt emm n-Ɣisa, iqqăn a-wen eɣăf n-gəfăr.

Bărɣăbbas wa n-emăjj n-iman
(Marqəs 15:6-15; Luqa 23:13-25; Exya 18:39–19:16)

15 Ăzzăman-en, hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyy'-in gəfăr u-takărmut wa dăɣ-s təttăr
tamətte.
16 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ih' ăhaləs s-isəm-net Bărɣăbbas takărmut, isəm-net iyyăn
Ɣisa ənta-dăɣ, wăr t-illa ere s-wădden issan făll-terwidəma-net.
17 Inhăy Bilatəs tamətte-ta dd-təžžəmmăɣăt săr-s ɣas, inn'-asăn: «Lăɣătăt-ahi,
əndek jer-meddən-wi-dăɣ n-əssin wa s-tărham a hawăn-t-in-səwwəyyăɣ? Ma
tăssofăm Bărɣăbbas meɣ Ɣisa wa s-itawănna Ălmasex?»
18 Ij'-asăn Bilatəs asəstan-wen-dăɣ făl-a-s issan a-s təmɣăre n-tismiten-năsăn ɣas a
făl ăstărmăsăn Ɣisa.
19 Ăqqiima Bilatəs hărwa dăɣ-edăgg wa dăɣ-iɣattăs ăššăreɣa a-s dd-tăšmašăl
hănne-s ăwadəm săr-s i-ad-wăr-isəmtəltil iman-net d-iman n-ăhaləs wărăn iɣšed
hărăt ed tənn'-as, ənḍăhaḍ, əgdălăn-as imănăwnăwăn n-ăhaləs-en-dăɣ eḍəs.
20 Ǝggădăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, ăšhăššălăn tamətte
i-ad-təttăr dăɣ-gəfăr ad-hasăn-dd-isəwwəy Bărɣăbbas, ămmăt Ɣisa.
21 Olăs daɣ gəfăr, inn'-asăn: «Ǝndek jer-meddən-wi-dăɣ n-əssin wa s-tărham ad-
hawăn-t-in-səwwəyyăɣ?» Ǝnnăn-as: «Bărɣăbbas.»
22 Inn'-asăn Bilatəs: «Ɣisa-š wa s-itawănna Ălmasex, ma has-e-ăjăɣ?» Ǝnnăn-as
iket-dăɣ-năsăn: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt!»
23 Inn'-asăn Bilatəs: «Mafăl, ma iɣšăd t-ăsiinăhăjjăn d-tamăttant?» Ăsɣăyyăn daɣ
s-ăṣṣahăt: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt.»
24 Inhăy Bilatəs a-s wăr t-illa a infa măjrăd-net ed, təssəntă tamətte amdərway n-
əššənju ɣas, iḍkăl-dd ăkoss han aman, ăsserăd ifassăn-net dat-tamətte təzzar, inn'-
asăn: «Ăhaləs-i-dăɣ ya ămaɣdal, tăjjihăm a-s wăr dăɣ-i əḍmenăn iman-net; oyyeɣ
jere-wăn dăr-s.»
25 Tənn'-as tamətte iket-net: «Ǝyya, nərḍa s-a-wen; əḍmənnet iman-net dăɣ-năɣ
năkkăneḍ d-ihăyawăn-nănăɣ.»
26 Ăswăyy'-asăn-in Bilatəs Bărɣăbbas, ăswăjja tiwit n-ebărtăk dăɣ-Ɣisa təzzar, ikf'-
asăn-t i-ad-itwəṣləb făll-tajəttewt.

Jăn əssărdusa Ɣisa tekăškăšt
(Marqəs 15:16-20; Exya 19:2-3)

27 Ǝlwăyăn əssărdusa wi n-gəfăr Ɣisa s-ammas n-ehăn wa n-gəfăr, iɣlăyɣălăy-t-dd
dihen ejhăn n-əssărdusa imdan,
28 əkkăsăn dăɣ-s isəlsa-net, əssəlsăn-t anăkăbba šăggăɣăn,

29 jăn-as ălmăt, korona, a-wen, takənbut šund ta n-imănokalăn təẓat dăɣ-
isənnanăn, jăn ălmăt tăborit ta n-təmmənukəla dăɣ-ăfuss-net wa n-aɣil, ad-
rakkăɣăn data-s, ḍazzăn, jannen-as: «Ămănokal n-kăl-Ălyăhud, nəj'-ak gărdəbu!»
30 Situfăn fălla-s, tihăɣăn dăɣ-s tăborit ta jăn dăɣ-ăfuss-net, təggatăn-t săr-s făll-
eɣăf.
31 Ǝssəgdăhăn dăɣ-tekăškăšt ta tăn-təšlăt ɣas, əkkăsăn-dd fălla-s anăkăbba-
wənnin šăggăɣăn, ăssoɣălăn-as isəlsa-net təzzar, əglăn dăr-s i-ad-itwəṣləb făll-
tajəttewt.

Atwəṣləb n-Ɣisa făll-tajəttewt
(Marqəs 15:21-32; Luqa 23:26-43; Exya 19:17-27)

32 Ǝglan dăr-s a-s ămmoqqăsăn d-ăhaləs n-tadăbayt ta n-Qərwan s-isəm-net
Simyon; ăšhăššălăn-t alənji n-tajəttewt ta făll-mad-itwəṣləb Ɣisa.
33 Ǝkkăn d-Ɣisa edăgg s-itawănna: Gălgota, a-wen ălmăɣna-net: «Edăgg wa n-
akărkor.» Ǝwwăḍăn-in edăgg-en ɣas,
34 əssărtăyăn əssărdusa asməd d-asăfar iyyăn ifannăẓăn tisnant i-ad-has-t-səswən,
măšan, ăkrăbbăt-t ɣas, unjăy săr-s.
35 Ǝṣlăbăn-t əssărdusa făll-tajəttewt ɣas, jăn tisăɣeren i-ad-uẓanăn isəlsa-net jer-
iman-năsăn; ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa s-kăla tăn-innă ănnăbi iyyăn a-s innă:
«Ăẓunăn isəlsa-nin jer-iman-năsăn
jăn tisăɣeren făll-anăkăbba-nin.»
36 Ǝssəmdăn a-wen-dăɣ ɣas, əqqimăn, jăn ənniyăt i-Ɣisa,
37 əttəytăyăn ăllox jənnəj-s i-ad-əlmədăn ăddinăt ăddălil wa săr-s dd-orăwăn
tamăttant. Ăllox-en, iktab fălla-s:
«A-WA ƔISA WA N-ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».
38 Ašăl-en, ămizăyyen əssin inaɣtafăn atwəṣləb d-Ɣisa; ătwăṣlăb iyyăn daw-aɣil-
net, ătwăṣlăb wa iyyăḍăn daw-tăšalje-net.
39 Iqqăl Ɣisa tekăškăšt i-ăddinăt-wi tikəynen, gaggărăn-t, siwliwilăn iɣăfawăn-
năsăn,
40 jannen-as: «Ǝyyaa, kăyy-i innăn tăddoobed terăẓẓe n-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn taləsăd-t edey dăɣ-kăraḍ išilan, ăɣləs iman-năk ya ămăra! Kunta tidət-
dăɣ a-s kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, zubbət-dd tajəttewt!»
41 Ad-ḍaẓẓăn dăɣ-s daɣ imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam d-Ăṭṭăwrăt d-
inušămăn n-Iṣrayil, jannen:
42 «Wădden iɣlăs ăddinăt wi iyyăḍnen, iɣləset ya iman-net ămăra. Ikkəset-dd
iman-net făll-tajəttewt, dihen ad-nəfləs a-s ənta a-s ămănokal n-Iṣrayil;
43 wădden oman s-Măssinăɣ, iɣləset-t Măssinăɣ ya ămăra kunta ənta irh'-e, ed
innă, ənta a-s Rure-s.»
44 Ǝggădăn-dd daɣ inaɣtafăn wi ătwăṣlăbnen edes-has, ad-t-gaggărăn əntăneḍ-dăɣ
s-əmmək-en-dăɣ.

Tamăttant n-Ɣisa
(Marqəs 15:33-41; Luqa 23:44-49; Exya 19:28-30)

45 Ǝlsănăt tihay ărori n-ăkall iket-dăɣ-net wa-dăɣ n-tarăhut hundăɣ har tezzar.
46 Təjă tezzar ɣas, ăsɣărăt Ɣisa s-afălla, innă dăɣ-tawalt-net:
«*Yăḷḷoy, Yăḷḷoy,*
lama săbăxtani?»
A-wen ălmăɣna-net:
«Măssi-ɣ Măssinăɣ, Măssi-ɣ Măssinăɣ,
mafăl hi-təyyəd d-iman-in
dăɣ-tisnant-ta-dăɣ?»

47 Ǝslăn-as ăddinăt əbdadnen dihen, wăr-əfhemăn a-wa ijănna ɣas, ad-jannen:
«Săjdăt-as, ănnăbi Ɣəli a iɣarr!»
48 Ošăl-dd iyyăn dăɣ-săn ălwăqq-wen-dăɣ, issəlmăɣ tăḍuft təttalăt făll-ăbori dăɣ-
bənegăr təzzar, ăssok'-et-dd emm n-Ɣisa i-ad-tăt-isuməm, infəw-t a-wen dăɣ-fad
49 măšan, ənnăn-as imidiwăn-net: «Ǝšləy-as, ăyy'-e ad-nənhəy kunta ad-t-dd-ass
ănnăbi Ɣəli, iɣləs-t.»
50 Ăsɣărăt Ɣisa daɣ s-ăṣṣahăt, təzzar, əjmăḍăn-t iman.

51 Diha-dăɣ d-ija a-wen a-s ărido wa ibḍăn edăgg n-ămudd wa šăddijăn d-wa iknăn
təššədje dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn da-dăɣ a-s iqqărrawăt dăɣ-ammas, wa-dăɣ
n-afălla-net har ider-net; ăškăḍkăḍ ăkall, ăṣṣoren iḍaɣăn;
52 ămerănăt tiẓəska, ənkărăn-dd inəmmuttan n-imumənăn ăjjootnen
53 ḍarăt-tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan. Ăjjəyhăn ăddinăt ăjjootnen tăn-
ənhaynen a-s dd-əjjăšăn aɣrəm wa šăddijăn n-Yărussălam ḍarăt tanăkra-năsăn jer-
inəmmuttan.
54 Inhăy kăbtăn iyyăn n-kăl-Roma d-əssărdusa wi jănen ənniyăt i-Ɣisa a-wa ijăn
d-aškəḍkəḍ wa ija ăkall ɣas, ărmăɣăn, ad-jannen: «Tidət-dăɣ a-s ăhaləs-i-dăɣ, Rure-s
n-Măssinăɣ.»
55 Ǝbdadnăt daɣ tiḍeḍen ăjjootnen dihen, əswaḍnăt dăɣ-ijəj dăɣ-a-wa ijăn iket-
net. Tiḍeḍen-tin-dăɣ a-s kăla ədhălnăt Ɣisa, ăddewnăt dăr-s wa-dăɣ n-a ifăl teje ta
n-Galila har əntănăteḍ-da-dăɣ;
56 h'-enăt Măryăma ta n-Mulăždaləyăt d-Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub d-Yusəf, h'-
enăt daɣ ma-s n-dăgg-Zăbdi.

Aẓəkka n-Ɣisa
(Marqəs 15:42-47; Luqa 23:50-56; Exya 19:38-42)

57 Tokăy takkăṣt ɣas, osă-dd ăgg-ehăre iyyăn la taɣrəmt ta n-Arimata n-anăṭṭalib
n-Ɣisa s-isəm-net Yusəf.
58 Ǝnta-en-dăɣ a ikkăn Bilatəs, ittăr dăɣ-s turhajăt n-ad-dd-ikkəs tafəkka n-Ɣisa
făll-tajəttewt, iṣtăr-tăt; irḍ'-as Bilatəs s-a-wen.
59 Ikkăs-dd Yusəf tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt, ikn'-et, issəls'-et tefit
60 təzzar, issəns'-et dăɣ-aẓəkka ăynayăn s-ăru t-iɣaš i-iman-net dăɣ-esăwăl;
ăsɣărănɣarăt-t-dd ḍarăt-a-wen tăhunt măqqoorăt, ăṭṭubbăt săr-s emm n-aẓəkka
təzzar, iglă.
61 A-s ităjj a-wen-dăɣ, təbdad Măryăma ta n-Mulăždaləyăt d-tanəmmăɣrut-net ta
iyyăḍăt, ăqqimănăt tissənen dat-aẓəkka-en-dăɣ, hannăynăt a-wa ijăn iket-net.

62 Ăba Ɣisa dăɣ-ašăl wa n-dat-wa d-siməjnun kăl-Ălyăhud i-ašăl wa n-əssəbət-i
n-tăsonfat. Ašăl wa ilkămăn i-wen n-əssəbət wa n-tăsonfat, əkkăn imănokalăn n-
kăl-tikutawen d-kăl-faris Bilatəs, ənnăn-as:
63 «Ămănokal-nănăɣ, nəkittəw a-s ăwadəm wa išinməšrəyăn ăddinăt, a-s iddăr,
innă, afăl t-ăba, kăraḍ išilan ḍarăt-tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.
64 Nărha dăɣ-k, ad-səwwəjjəd ənniyăt i-aẓəkka-net hundăɣ har akəyən kăraḍ
išilan-win-dăɣ s-innă, dihen, wăr mad-akrən inəṭṭulab-net tafəkka-net, əffărăn-
tăt təzzar, ənnən i-tamətte a-s inkăr-dd jer-inəmmuttan. Afăl jăn a-wen, ad-tajăr
tanməšrayt ta jăn ta ija ənta iman-net.»
65 Inn'-asăn Bilatəs: «Ăjăt a-wa s-tărhăm. Ǝnhəywăt, hărăt dăɣ-əssărdusa-dədi,
səwwəjjəm-tăn ənniyăt i-aẓəkka s-əmmək wa s-tărhăm.»
66 Ǝkkăn aẓəkka, əssəbdădăn data-s əssărdusa təzzar, əknăn-t ăṭabbu i-ad-wăr-
itədubut ăwadəm wăl' iyyăn arr-net.

28

Inkăr-dd Ɣisa jer-inəmmuttan
(Marqəs 16:1-11; Luqa 24:1-12; Exya 20:1-10)
1 Tăbboqqăt tifawt n-ašăl wa n-ḍarăt wa n-əssəbət-i n-tăsonfat ɣas, təkka Măryăma
ta n-Mulăždaləyăt aẓəkka tăddeew d-Măryăma ta iyyăḍăt n-tanəmmăɣrut-net.
2 A ənḍărrăn, ăzzubbăt-dd ănjălos n-Emăli dd-ifalăn išənnawăn, ăškăḍkăḍ ăkall
s-ăṣṣahăt, ăsɣărarăd-in tăhunt ta hărăt emm n-aẓəkka, ăqqima fălla-s.
3 Ănjălos-i-dăɣ, ăsimăɣmăɣ šund essam, jan isəlsa-net təməlle-i-dăɣ măqqărăt.
4 Ija a-wen ɣas, jăn əssărdusa wi jănen ənniyăt i-aẓəkka tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl dd-
hăn ăbbunbăyăn šund ămmun.
5 Imməjrăd ănjălos i-tiḍeḍen, inn'-asnăt: «Wăr tărmeɣmăt; əssanăɣ a-s Ɣisa wa
ătwăṣlăbăn făll-tajəttewt a-s tammăɣmăt;
6 ăbas t-illa diha, inkăr-dd jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-tăn-innă, əyyăwmăt,
ənhəymăt edăgg wa s-kăla dăɣ-s insa.
7 Šəwənkətmăt ămăra, təjəmăt isălan n-tanăkra-net jer-inəmmuttan i-inəṭṭulab,
tăllăɣătmăt-asăn daɣ a-s ăzzar-awăn iket-năwăn s-Galila ed dihen-dăɣ ad-t-mad-
tənhəyăm. Ǝnta-den-dăɣ măjrăd wa s-dd-ămešălăɣ i-ad-hakmăt-t-in-səssiwəḍăɣ.»
8 Fălnăt šik aẓəkka, tărtay-asnăt tarəmmeɣt d-təmɣăre n-tedăwit, ošălnăt i-ad-
əjənăt jănăt isălan dăɣ-inəṭṭulab-net.
9 Wăr t-illa a hin-əjrahnăt a-s hasnăt-dd-ilkăḍ Ɣisa iman-net, ij'-asnăt ăsafu.
Ohăẓnăt-t-dd, ărkăɣnăt data-s, ad-timəllutnăt i-iḍarăn-net, ɣăbbădnăt-t.
10 Inn'-asnăt: «Wăr tərmeɣmăt, əqqəlmăt ayətma-ɣ, tənnəmăt-asăn a-s, ăzzarăɣ-
asăn s-teje ta n-Galila-i-dăɣ hi-mad-ənhəyăn.»

Utăr n-akuddəl n-tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan
11 Hărwa hanăt zăbo, əglanăt a-s əkkăn əssărdusa wi jănen ənniyăt i-aẓəkka
aɣrəm, ăwwayăn isălan n-a-wa ijăn iket-net i-imănokalăn n-kăl-tikutawen.
12 Ǝslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil i-isălan-win-dăɣ ɣas,
ănɣăymăn făl a-wen. Inkăr ălžămaɣăt-năsăn ɣas, əkfăn aẓrəf ăjjeen i-əssărdusa
təzzar, ənnăn-asăn:
13 «Ere kăwăn-issəstănăn, ănnăt-as: osăn-anăɣ-dd inəṭṭulab n-Ɣisa s-ehăḍ, nəṭṭas,
okărăn tafəkka-net, əglăn dăr-s.»
14 Ǝnnăn i-əssărdusa: «Afăl əjjăšăn isălan gəfăr, ad-t-nəsəsmăḍ fălla-wăn,
tăɣləsăm.»
15 Ărmăsăn əssărdusa aẓrəf-năsăn, əglăn dăɣ-əššăɣəl-năsăn, jăn a-wa hasăn-
ătwănnăn. Ămoos a-s isălan-win-dăɣ a əflăsăn kăl-Ălyăhud har ašăl-i-dăɣ.

Ămašal wa măqqărăn issăɣlăf Ɣisa inəṭṭulab-net
(Marqəs 16:14-18; Luqa 24:36-49; Exya 20:19-23; Ijităn 1:6-8)
16 Ǝkkăn inəṭṭulab wi n-măraw d-iyyăn taḍaɣt ta hăt teje ta n-Galila hasăn-ija Ɣisa
tasəssihărt, ogăẓăn-t-in fălla-s.
17 Ǝnhăyăn-t ɣas, ărkăɣăn-as, ad-t-ɣabbădăn măšan, hakd a-wen-dăɣ, han-tăn
iyyăḍ dăɣ-s janen ăššăk.
18 Ohăẓ-dd Ɣisa ălžămaɣăt wa n-inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Wăr t-illa jer-
išənnawăn d-ăkall a-s wădden əjrawăɣ fălla-s tărna;
19 a-wen-dăɣ a făl ămăra, ăglăt; ăkkăt tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt,
səṭṭuləbăm dăɣ-snăt ăddinăt, səlmăɣăm-tăn dăɣ-aman s-isəm n-Abba d-Rure-s d-
Unfas Šăddijăn,
20 săɣrəm-tăn amišəl n-a-wa s-hawăn-omărăɣ iket-net. Năkk-da, ad-dăr-wăn
ăddewăɣ, ədhalăɣ-kăwăn hak ašăl har təmdəw ăddunya.» Amin!

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb
Marqəs

Ămašal wa dd-ăssawăḍ Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Mătti 3:1-12; Luqa 3:1-17; Exya 1:19-23)

1 Sănto n-Ălənžil n-ƔisaĂlmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ da:
2 Ǝnta-en-dăɣ a făll-innă ănnăbi Saya† dăɣ-əlkəttab-net:
«Ǝnhəy! Ăzizărăɣ-ak, inna Măssinăɣ,
ănămmašul-in wa he-iknən tabarăt-năk.
3 Ănămmašul-en, ăseɣărăt dăɣ-tenere, ijanna:
‹Ăknăt tabarăt n-Măssinăɣ,
səssiɣədăt ibaran-net.› »
4 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s dd-osă Exya wa n-Enəsselmăɣ, ixaṭṭăb, ijanna i-ăddinăt:
«Utabăt, tətwəsəlmăɣăm dăɣ-aman i-ad-təjrəwăm tenăšše n-ibăkkaḍăn.»
5 Ijanna a-wen-dăɣ, ad-săr-s dd-zajjărăn ăddinăt ăjjootnen dd-falnen teje ta
n-Ălyăhudəyăt d-aɣrəm wa n-Yărussălam, safăkkarăn-dd a-wa ămešălăn dăɣ-
ibăkkaḍăn dat-tamətte, isalmaɣ-tăn dăɣ-aman n-ejănš wa s-itawănna Ɣurdəni.
6 Ils' Exya emăls iknan s-elăm n-amnəs warăn amẓadăn, ijbas s-taməntəka n-elăm,
iddar s-tašwalt d-torawăt.
7 Ixaṭṭăb, ijanna i-tamətte: «Ad-hi-dd-išrəy-i hi-ojărăn tărna, ij'-ahi tifut ta-dăɣ s-
wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-əddunkuɣ i-ad-arăɣ issal n-tifădelen-net.
8 Năkk, aman a dăɣ-kăwăn-salmaɣăɣ, măšan ənta, Unfas Šăddijăn a dăɣ-kăwăn-e-
isəlmăɣ.»

Atwəsəlmaɣ n-Ɣisa
(Mătti 3:13-17; Luqa 3:21-22)

9 Išilan-win-dăɣ a dăɣ-dd-ifăl Ɣisa taɣrəmt ta n-Năṣirăt hăt teje ta n-Galila, ikkă-dd
Exya, issəlmăɣ-t dăɣ-aman n-ejănš wa n-Ɣurdəni.
10 Diha-dăɣ dd-izjăr aman, ad-inhăy išənnawăn a-s dd-ămerăn, ăzzubbăt-dd fălla-s
Unfas Šăddijăn dăɣ-ănnuɣ n-tedăbert măllăt,
11 ijmăḍ-dd emăsli išənnawăn, innăn:
«Kăyy-i-dăɣ a-s Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
kăyy a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»

Ăžžurrăb Iblis Ɣisa
(Mătti 4:1-11; Luqa 4:1-13)

12 Šik ḍarăt-a-wen, oɣăd Unfas n-Măssinăɣ Ɣisa s-tenere,
13 ijă dăɣ-s əkkoẓăt timərwen n-ašăl, itižărrub-t Iblis, irtay d-iwăɣsan, ăxdamăn-as
ănjălosăn.

Sănto n-ămašal n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 4:12-17; Luqa 4:14-15)

14 Ittărmăs Exya wa n-Enəsselmăɣ ɣas, ikkă Ɣisa teje ta n-Galila, ad-dăɣ-s ixaṭṭăb
isălan n-Ălənžil n-Măssinăɣ.
15 Ijanna i-ăddinăt: «Tăqqăn tăwwăḍ! Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd; utabăt,
tamənăm s-isălan n-Ălənžil.»

† **1:2 1:2** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen
(Mătti 4:18-22; Luqa 5:1-11)

16 Ălliil Ɣisa asălim n-ejănš wa n-Galila a-s inhăy Simyon d-ăŋŋa-s Idris, təjjarăn
titarren-năsăn dăɣ-aman ed iməhhuyya n-imănan a ămoosăn.
17 Inn’-asăn Ɣisa: «Ǝlkəmăt-ahi, ad-kăwăn-ăjăɣ meddən săr-i dd-sadawnen
ăddinăt i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»
18 Oyyăn titarren-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ, əlkămăn-as.
19 Illa-hin i-dihen a ənḍărrăn, inhăy Ɣisa dăgg-Zăbdi: Yaqub d-ăŋŋa-s Exya,
samăkrasăn titarren dăɣ-turăft-năsăn ta n-aman,
20 iɣr’-en-dd ăssaɣăt-wen-dăɣ. Oyyăn abba-năsăn Zăbdi dăɣ-turăft ta n-aman ənta
d-inaxdimăn, əlkămăn-as.

Amălšon wa ăzozăy Ɣisa dăɣ-Qăfărnaxum
(Luqa 4:31-37)

21 Ǝkkăn taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum; ij’-en ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat dihen ɣas,
ikka Ɣisaehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ad-dăɣ-s isaɣra tamətte.
22 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn făl əjjăruẓăt-i-dăɣ hasăn-ija a-wa isăɣra,
ed isaɣr’-en s-ălxikmăt n-ere issanăn a-wa iha wădden, šund ălɣulam wi n-Ăṭṭăwrăt.
23 Ehăn n-ăddin-en, ih’-ee ăhaləs ih’ alšin, inhăy Ɣisa ɣas, ad-isaɣărat, ijanna:
24 «Ya Ɣisa wa n-Năṣirăt, ma dăɣ-năɣ tărhed? Ajăn ahălak-nănăɣ a-s dd-tosed?
Ǝssanăɣ ere wa tămoosăd, kăyy-i-dăɣ a-s: Wa Šăddijăn dd-ăšmašăl Măssinăɣ.»
25 Ăsmăhăḍ dăɣ-s Ɣisa, inn’-as: «Ǝṭṭəf emm-năk, təzjărăd ăhaləs-i-dăɣ!»
26 Ăššăkăḍkăḍ alšin ăhaləs s-ăṣṣahăt, ăsɣărăt dăɣ-išənnawăn təzzar, izjăr-t.
27 Issărmăɣ a-wa ijăn ăddinăt, əqqălăn-dd hak iyyăn isastan amidi-net, ijanna: «Ma
ămoos a-wa? Ma tămoos teɣăre-ta-hi tăynayăt, tăṣṣohet? Wa ənta wăla alšinăn e-d
fălla-săn ăsmăhăḍ, ad-əjən a-wa inna.»
28 Šik-dăɣ a-s intăj isəm-net dăɣ-teje ta n-Galila iket-dăɣ-net.

Ăzozăy Ɣisa taḍăggalt n-Simyon d-imarhinăn ăjjootnen
(Mătti 8:14-17; Luqa 4:38-41)

29 Izjăr-dd Ɣisaehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud ɣas, ăddew d-Yaqub d-Exya s-ehăn
wa n-Simyon d-Idris.
30 A-s hin-əwwăḍăn ehăn, tăssinsa tenăde taḍăggalt n-Simyon. Ǝllăɣen-as săr-s
ăddinăt ălwăqq-wen-dăɣ.
31 Os’-e-t, irmăs-tăt-dd s-ăfuss, issəbdăd-tăt, tərẓa fălla-s tenăde, təbdăd, ad-tăn-
simjurut.
32 Toḍa tăfukt ɣas, ămewăyăn-dd imarhinăn d-iməlšan iket-năsăn,
33 ăddew-dd aɣrəm iket-net dat-emm n-ehăn-wen-dăɣ iha.
34 Ăzozăy dăɣ-săn i ăjjootnen əjrawnăt tăkmoten wăren oleh, ikkăs daɣ alšinăn
ăjjootnen dăɣ-ăddinăt. Alšinăn əntăneḍ, wăr tăn-itəyy ămmijrădăn ed əssanăn ere
wa ămoos.

Ămašal n-Ɣisa s-teje ta n-Galila
(Luqa 4:42-44)

35 Emăɣăr n-ašăl wa iyyăḍăn, hărwa janăt tihay, inkăr Ɣisa, ikkă tenere n-iman-net,
ad-itəddal Măssinăɣ.
36 Kăla has-itammăɣ Simyon d-imidiwăn-net
37 har t-əjrăwăn, ənnăn-as: «Tamətte iket-net a hak-təmmaɣăt.»
38 Inn’-asăn: «Năkket tidbi ti n-data-năɣ i-ad-hasnăt-ăxṭəbăɣ əntănăteḍ-dăɣ, ed
a-wen-dăɣ a-s dd-ămešălăɣ.»

39 Issăɣlăy-dd teje ta n-Galila iket-net, ixaṭṭăb dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud,
itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ijraw jəri
(Mătti 8:1-4; Luqa 5:12-16)

40 Osă-dd ăhaləs ijraw jəri Ɣisa, irkăɣ data-s, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: «Afăl tărhed
a-wen-dăɣ, tăddobed ad-hi-šəšdəjăd.»
41 Tănɣ'-e tăhanint-net, iẓẓăl ăfuss-net, iḍăs-t, inn'-as: «Ărheeɣ-t, išdaj.»
42 Izzăy dăɣ-jəri ălwăqq-wen-dăɣ, šăddij.
43 Ikn'-e Ɣisa asəmmətăr təzzar, issəgl'-e măšan,
44 inn'-as: «Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl' iyyăn, əgləw, səkən iman-năk i-u-
tikutawen, təjəd takute ta s-innă alămăr wa n-Mosa dăɣ-isălan n-təšədje-năk i-ad-
ăllăɣăt i-ăddinăt a-s təzzeyăd.»
45 Măšan, igl' ăhaləs-ənnin-dăɣ ɣas, wăr t-illa ere dăr-ămmoqqăs s-wădden ija dăɣ-
s isălan, ăbas ăddobăt Ɣisa ad-ijjəš aɣrəm wăl' iyyăn ar s-ufăr. Ăqqima dăɣ-tenere
ad-săr-s dd-təffalăn ăddinăt išrutăn n-ăkall iket-net.

2

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ibdanăn
(Mătti 9:1-8; Luqa 5:17-26)

1 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, olăs-dd Ɣisa uɣəl n-Qăfărnaxum. Ǝslăn ăddinăt a-s
ih' ehăn wa dăɣ-itizəbbut ɣas,
2 əkkăn-t-dd s-əjut har ăbas t-illa edăgg wăla-dăɣ dat-emm n-ehăn.
3 Ămmiijrăd-asăn dihen-dăɣ a-s t-dd-osăn əkkoẓ meddən ămisawăynen anăbdon
iyyăn,
4 măšan, igdăl-asăn əjut n-tamətte ad-t-sănsən dat-Ɣisa. Ăɣlăyăn, ăwwănăn afălla
n-ehăn, əkkăsăn-in ajobăn-wi ăsiităxnen ehăn dăɣ-tanămhăla n-edăgg wa dăɣ-ibdăd
Ɣisa, ăstărarăn-dd s-axăbabu wa jăn anăbdon, insa făll-asəftăɣ-net.
5 Inhăy Ɣisa immun-năsăn ɣas, innă i-anăbdon: «Alyaḍ, ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-
năk.»
6 Edăgg-en, han-t hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt. Ǝslăn i-a-wa inna ɣas,
ăbjănjănăn,
7 ad-jannen: «Wa ma t-ăsihălăn măjrăd-wa-dăɣ? Ăskafăr! Mi ăddoben tenăšše
n-ibăkkaḍăn săl Măssinăɣ?»
8 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net ălwăqq-wen-dăɣ a-wa dăɣ-zinəzjumăn, inn'-asăn:
«Mafăl tajjăšăn erk inəzjam šund-wi-dăɣ ulhawăn-năwăn?
9 Ma ojărăn tărăɣse jer-ad-tənnəd i-anăbdon: ‹Ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-năk,› d-ad-
has-tənnəd: ‹Ǝbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, ărjəš.›
10 Aŝăl-i, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ijraw făll-ărori n-ăkall turhajăt
n-tenăšše n-ibăkkaḍăn.» Innă Ɣisa i-anăbdon ḍarăt-a-wen:
11 «Ǝnneɣ-ak, əbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, əqqəl ehăn-năk.»
12 Ibdăd, iḍkăl asəftăɣ-net ăssaɣăt-wen-dăɣ, iglă hannăyăn-t ăddinăt iket-dăɣ-
năsăn. Ăqqiimăn-dd ɣas, tof'-en tăkunt n-a-wa ijăn, tiiməlăn Măssinăɣ, jannen:
«A-wa ijăn aŝăl-i-dăɣ, wăr kăla t-nənhăy.»

Iɣră-dd Ɣisa Lewi i-ad-umas ănăṭṭalib-net
(Mătti 9:9-13; Luqa 5:27-32)

13 Olăs Ɣisa azăjor, ikk' asălim n-ejănš wa n-Galila, ad-t-dd-takkăn ăddinăt
ăjjootnen, isaɣr'-en.

14 Igla dăɣ-a-wen-dăɣ a-s inhăy Lewi ăgg Ălfa, ăqqiima dăɣ-edăgg n-ălxidmăt-net,
ămoos ănarmas n-tiwse, inn'-as Ɣisa: «Ǝlkəm-ahi!» Ibdăd Lewi, ilkăm-as.
15 Ḍarăt-a-wen, ăsmăjărăt Lewi Ɣisa s-ehăn-net. Itaɣăyma Ɣisa dăɣ-edăgg wa n-
imənsiwăn a-s erk ăddinăt han inarmasăn n-tiwse ăjjootnen has-əlkamnen da-dăɣ;
osăn-dd, ănɣăymăn dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
16 Ǝnhăyăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt n-taggayt ta n-kăl-faris a-s ohar Ɣisa d-erk
ăddinăt d-inarmasăn n-tiwse ɣas, ənnăn i-inəṭṭulab-net: «Mafăl itihăr ălɣalim-
năwăn imənsiwăn d-inarmasăn n-tiwse d-erk ăddinăt?»
17 Isl'-asăn Ɣisa ɣas, inn'-asăn: «Ăddinăt ăssoxătnen, wăr-ămɣatărăn s-lăxtur;
imarhinăn a săr-s ămiɣatărnen. Năkk, wăr dd-ămešălăɣ s-ăddinăt-wi ordănen iman-
năsăn iqqud, inăsbăkkaḍăn a-s dd-ămešălăɣ.»

Isălan n-ăẓum
(Mătti 9:14-17; Luqa 5:33-39)

18 Ašăl iyyăn d-ăẓumăn inəṭṭulab wi n-Exya d-kăl-faris, osăn-dd ăddinăt Ɣisa,
ənnăn-as: «Mafăl inəṭṭulab wi n-Exya d-kăl-faris tuẓamăn, a-s ija a-wen wi-năk
əntăneḍ, wăr tuẓamăn?»
19 Inn'-asăn Ɣisa: «Ajăn kăl-tuksest, ilzam-tăn ăẓum a ikk' ămaẓlay ill'-e jere-săn?
A ikk' ămaẓlay ill'-e jere-săn, wăr tăn-ilzem ad-uẓamăn.
20 Ǝlkamăn išilan wi tăn-e-ifəl, dihen, ad-əjrəwăn s-ăẓum.
21 Wăr t-illa ere itəggatăn tikəst i-temălsit wăššărăt s-taswəḍt n-tabdoɣt tăynayăt.
Afăl ija a-wen, wăr-e ăhaj a-s dd-e-təsăr taswəḍt ta tăynayăt făll-temălsit ta wăššărăt,
tăjj amənd ojărăn wənnin.
22 Wăr t-illa daɣ ere itajjăn aman n-lăɣnăb ăynaynen, ăxxiimmărnen dăɣ-ijdad. Ere
ijăn a-wen har kăfăn aman-ənnin dăɣ-ijdad, ad-has-səbbuqqen ijdad-net, ifut ḍarăt-
a-wen dăɣ-lăɣnăb hakd-dăɣ dăɣ-ijdad. Aman n-lăɣnăb ăynaynen ăxxiimmărnen,
iddidăn ăynaynen a dăɣ-tăn-itajj ăwadəm.»

Isălan n-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat
(Mătti 12:1-8; Luqa 6:1-5)

23 Ašăl iyyăn n-əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat, irăs Ɣisa d-inəṭṭulab-net išəkraš n-
ălkăma ad-dăɣ-săn dd-nakkăḍăn inəṭṭulab-net tiɣăɣănen n-ălkăma.
24 Ǝnhăyăn hărăt dăɣ-kăl-faris a-wa tăn-išlăn ɣas, ənnăn-as: «Ǝnhəy, ma isawăjjen
inəṭṭulab-năk a wărăn-itətwəjj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat?»
25 Inn'-asăn Ɣisa: «Adiš kăwăneḍ, kăla wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab a-wa ija Dawəd
a-s ămɣatăr, ălluẓ ənta d-imidiwăn-net.
26 Ătwănn'-anăɣ, ijjăš ehăn n-Măssinăɣ dăɣ-ăzzăman wa d-ămoos Ăbyatăr
ămănokal n-kăl-tikutawen, ikša dăɣ-tijəlwen-ti ămoosnen takute i-Măssinăɣ, s-wăr
t-illa ere s-t-təlla tetăte-năsnăt a săl kăl-tikutawen, ikfa dăɣ-snăt daɣ meddən wi
dăr-s ăddewnen.»
27 Inn'-asăn daɣ: «Wădden ăgg-adəm a dd-ixlăkăn i-əssəbət, ănn-ak, əssəbət a
dd-ixlăkăn i-tănoflayt n-ăgg-adəm.
28 A-wen-dăɣ a făl Ăgg-ăgg-adəm, a ănnihăḍăn dăɣ a-wa s-ila ăgg-adəm d-a-wa
s-wăr ila s-ad-t-ăj, dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

3

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net
(Mătti 12:9-14; Luqa 6:6-11)

1 Olăs Ɣisa ḍarăt-a-wen ujəš n-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud. Ill'-e dihen ăhaləs
s-ăqqur ăfuss-net.

2 Jan-as kăl-faris ənniyăt, tassănăn ihăl ad-t-izuzəy dăɣ-ašăl n-ălɣibadăt, əjrəwăn
ya ăsaru s-t-əssəḍlămăn.
3 Innă Ɣisa i-ăhaləs wa s-ăqqur ăfuss-net: «Ǝyyăw, əbdəd dăɣ-ammas n-
ălžămaɣăt.»
4 Innă i-ălžămaɣăt ḍarăt-a-wen: «Ak a xălalăn dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat
iji n-emărked, meɣ iji n-a lăbasăn, igguẓ n-iman, meɣ iji n-iman?» Wăr t-illa ere
has-innan hărăt.
5 Issăɣlăy-tăn-dd asăwaḍ n-aḍkăr irtayăn d-tisnant făl təssəba n-tăɣart-i jăn
ulhawăn-năsăn, innă ḍarăt-a-wen i-ăhaləs: «Ǝẓẓəl ăfuss-năk». Iẓẓăl ăfuss-net,
izzăy.
6 Ǝzjărăn kăl-faris edăgg-en ɣas, ănmănhăyăn d-taggayt ta n-kăl-Harudəs dăɣ-
isălan n-əmmək wa s-mad-əjən iman n-Ɣisa.

Ăzozăy Ɣisa ăddinăt ăjjootnen dăɣ-tamətte

7 Ăddew Ɣisa ḍarăt-a-wen d-inəṭṭulab-net s-asălim n-ejănš wa n-Galila, tăddew-dd
săr-s tamətte tăjjeet dd-falăt teje ta n-Galila d-ta n-Ălyăhudəyăt,
8 iyyăḍ falăn-dd Yărussălam, iyyăḍ ăkall wa n-Iduma d-ăkall wa iwărăn ašrut wa
n-emăynăj n-ejănš wa n-Ɣurdəni d-iɣărman wi n-Tir d-Săyda d-ălžămaɣăt ăjjeen dd-
ikkan daw-măsăllăt n-hărătăn wi ităjj.
9 Innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net ălwăqq-wen, ad-has-səmməjnun turăft n-aman ijjăš i-
ad-wăr t-tăsnăkmăm tamətte
10 făl-a-s ăzozăy dăɣ-săn i ăjjootnen hundăɣ har ămăra-dăɣ, əqqălăn-dd ăddinăt
hak iyyăn itikəl amidi-net făl tărha n-ad-t-ăḍəsən.
11 Iməlšan əntăneḍ, e-d t-ənhăyăn, ad-ărkăɣăn data-s, saɣăren, jannen: «Kăyy a-s
Rure-s n-Măssinăɣ»
12 măšan, ikann dăɣ-săn asəmmăhəḍ i-ad-wăr-əllăɣen ere wa ămoos.

Inəmmušal wi n-măraw d-əssin
(Mătti 10:1-4; Luqa 6:12-16)

13 Iwwăn Ɣisa ḍarăt-a-wen taḍaɣt, iɣră-dd s-iman-net inəṭṭulab wi s-irha, əkkăn-
t-dd.
14 Ăsnăfrăn dăɣ-săn măraw d-əssin wi s-irha i-ad-t-əllan ɣur-s, ăswăr-tăn isəm
inəmmušal wi n-inaxṭabăn n-Ălənžil,
15 ikf'-en daɣ tărna n-ukəs n-alšinăn dăɣ-ăddinăt.
16 Ǝntăneḍ-da wi n-măraw d-əssin ăsnăfrăn: Simyon wa ăswăr isəm Bəṭrus;
17 Yaqub d-ăŋŋa-s Exya, wi n-dăgg-Zăbdi s-ij' isəm Boyărnažəs, a-wen ălmăɣna-
net: dăgg-ejjaj;
18 Idris d-Fəlibb d-Bărtălămma d-Mătti d-Tomi d-Yaqub wa n-ăgg Ălfa d-Tade d-
Simyon wa n-ăššažeɣ
19 d-Yăhudəs Isxaryut-i t-e-isəssăɣdărăn.

Torda n-kăl-ehăn n-Ɣisa
(Mătti 12:22-37; Luqa 11:14-23; 12:10)

20 Iqqăl-dd Ɣisa ehăn ɣas, olăs-dd făllа-s ălžămaɣăt tidawt har ăbas ijraw ənta
d-inəṭṭulab-net wăla ălwăqq s-ăssokăn hărăt imawăn-năsăn.
21 Ǝslăn kăl-ehăn-net i-a-wen ɣas, əkkăn-t-dd i-ad-t-ărməsăn făl-a-s jannen: «A-wa,
immar-t hărăt.»

Ehăn s-əknasăn məssaw-s, wăr-e ăhaj

22 Ǝggădăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt wi dd-fălnen Yărussălam, ənnăn: «A-wa
Abălzăbil, Iblis wa n-ămănokal n-alšinăn a t-ihan, ənta a t-ikfăn tărna ta s-itakkăs
alšinăn dăɣ-ăddinăt.»

23 Iɣr’-en-dd Ɣisa, issăɣlăy-tăn tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Ǝndek əmmək wa s-
tordam a-s Iblis ăddoobăt, ad-dd-iqqəl isattăɣ Iblis?
24 Afăl dd-əqqălăn kăl-iyyăn n-əddəwəl əknasăn jer-iman-năsăn, əddəwəl-en, wăr-
e ăhaj ibdad.
25 Ehăn daɣ s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ehăn-en, wăr-e ăhaj
ibdad.
26 Afăl ibdăd Iblis i-iməššerəkăn-net, ad-tăn-ikannăs, wăr-e ăhaj ibdad, sămdo-net
ɣas a ikka.
27 Wăr t-illa ere ăddoben ujəš n-ehăn n-ăhaləs n-anăkfor, awəy ilalăn-net ar s-ad-
t-ikrad təzzar, dihen, ad-udabăt ad-awəy a-wa ihăn ehăn-net.»

Abăkkaḍ wa s-wăr t-təlla tenăšše-net

28 «Ăsidătteɣ-awăn a-s abăkkaḍ of’-ăgg-adəm d-asəkkufăr ija-dăɣ, ăddoobăt
Măssinăɣ ad-has-t-in-ănš,
29 măšan ăwadəm wa ăskafărăn dăɣ-isălan n-Unfas Šăddijăn, wăr-ilkem ad-has-
in-ătiwănša, ed iwăr-t uḍlem n-abăkkaḍ iɣlalăn.»
30 Ij’-asăn Ɣisa măjrăd-wa-dăɣ făl a ənnin s-ənnăn: «Ih’-e alšin.»

Anna d-ayətma-s n-Ɣisa wi n-tidət
(Mătti 12:46-50; Luqa 8:19-21)

31 Osăn-dd ayətma-s n-Ɣisa ăddeewăn d-ma-s, əbdădăn dat-emm n-ehăn,
ăšmašălăn-dd săr-s ăwadəm i-ad-hasăn-t-dd-iɣăr.
32 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăqqiima Ɣisa jer-tamətte has-jat afăraj; ənnăn-as ăddinăt:
«Təbdad ma-k d-ayətma-k [d-šătma-k] dat-emm n-ehăn, sastanăn dăr-k.»
33 Inn’-asăn: «Ǝndek anna-nin d-ayətma-ɣ [d-šătma-ɣ]?»
34 Issăɣlăy-dd tamətte ta tăqqiimăt akăyad-net, innă: «Ǝnhəywăt anna-nin d-
ayətma-ɣ, əntăneḍ-da-dăɣ.
35 E d t-illăm ere itamašalăn erhet n-Măssinăɣ, ənta a-s ăŋŋa-ɣ d-wălătma-ɣ d-ma-
ɣ.»

4

Tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:1-9; Luqa 8:4-8)

1 Olăs Ɣisa daɣ asəɣăr n-tamətte dăɣ-asălim n-ejănš wa n-Galila. Tăddew-dd săr-
s tamətte tăjjeet, ijjăš-as turăft n-aman, ăqqima dăɣ-s, tăqqimă-dd tamətte ənta
təbdad dăɣ-asălim n-aman, tăsijăd-as.
2 Issăɣra ăddinăt hărătăn ăjjootnen s-tangalen. Dăɣ-a-wa tăn-issăɣra, inn’-asăn
ašăl iyyăn:
3 «Săjdăt! Kăla izjăr ănăsdamu iyyăn i-ad-iddumət ašəkrəš-net.
4 Ălwăqq wa d-itidumut, oḍănăt tiblalen tiyyăḍ dăɣ-ăbara, ăkkukăren-tănăt-dd
igḍaḍ, əkšăn-tănăt.
5 Oḍa ašăr iyyăn jer-tihun, ăffoqqăt-dd šik ed wăr-intem dăɣ-ăkall,
6 tăsmăqqăt-dd tăfukt jənnəj-s, təssărɣa isəffuqqa, ăqqur-in a-di iket-net ed wăr-
əntemăn ikewăn-net dăɣ-hărăt.
7 Oḍa ašăr iyyăn dăɣ-tabəŋŋənt, tədwăl-dd făll a-s tabəŋŋənt, təẓmăd-as, iɣrăy-in.
8 Oḍa ašăr wa iyyăḍăn dăɣ-ăkall olaɣăn, ikrăš aratăn; ijă tibolăsen s-tiyyăḍ kăraḍăt
timərwen n-tablalt a tănăt-iwarăn, tiyyăḍ săḍisăt timərwen, tiyyăḍ temeḍe.»
9 Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»

Ăddălil wa făl isaɣra Ɣisa tamətte s-tangalen
(Mătti 13:10-17; Luqa 8:9-10)

10 Izjăr-dd Ɣisa ălžămaɣăt ɣas, əssəstănăn-t inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin, d-
ăddinăt wi săr-s dd-saɣlaynen d-ălmăɣna n-tangalen ti ija.
11 Inn’-asăn: «Kăwăneḍ, təjrawăm turhajăt n-ujreh n-əddăraj wa ămoosăn isălan
n-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, ăddinăt wi iyyăḍnen n-ajăma, a-wa s-e-əslən iket-
net, tangalen a dăɣ-has-e-əslən i-innin:
12 ‹Ad-əswaḍăn, wăr hənnəyăn,
ăsijădăn, wăr səllən;
i-ad-wăr t-illa a jarrăhăn,
i-udaɣ ad-utabăn s-Măssinăɣ,
əjrəwăn tenăšše.› »

Ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:18-23; Luqa 8:11-15)

13 Inn’-asăn daɣ: «Ɣas ta-dăɣ tangalt, wăr tăt-təjrehăm? Adiš əndek əmmək wa
s-mad-təjrăhăm tangalen ti iyyăḍnen?
14 Ănăsdamu, ənta a-s ănaxṭab n-măjrăd n-Măssinăɣ.
15 Ăddinăt iyyăḍ, olăhăn d-ăbara wa dăɣ-oḍănăt tiblalen. E-d əslăn i-măjrăd n-
Măssinăɣ, šik a-s tăn-dd-itis Iblis, isəttəw-asăn-t-in.
16 Ăddinăt iyyăḍ, olăhăn d-tihun-ti jer-oḍănăt tiblalen; e-d əslăn i-măjrăd n-
Măssinăɣ, ad-əhləyləyăn, ăqbəlăn-t šik
17 măšan, wăr t-təyyən ikraš ikewăn dăɣ-ulhawăn-năsăn, ad-əjən ăzzăman
ənḍărrăn ăkoyădăn dăɣ-s măšan afăl dd-tosa tissust meɣ osă-dd ălɣizabăt dăɣ-
təssəba n-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-hin-əbbuṭṭəlăn a-wa s-omănăn.
18 Ăddinăt iyyăḍ, əntăneḍ a-s tabəŋŋənt ta jer-oḍănăt tiblalen, ad-əslən i-măjrăd
n-Măssinăɣ
19 măšan, ad-has-əẓmədăn dăɣ-ulhawăn-năsăn s-tărha n-wălăt-ăddunya d-eylăl n-
tărha n-ajmur-net d-derhanăn iyyăḍ ăjjootnen, wăr t-illa a săr-săn dd-isaɣsal.
20 Ăddinăt wi iyyăḍnen, əntăneḍ a-s ăkall wa olăɣăn dăɣ-oḍănăt tiblalen. Əntăneḍ
a-s e-d əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-t-ăqbəlăn, ijjəš-asăn-t ălfăyda; tarəw-dd săr-
săn tablalt tiyyăt kăraḍăt timərwen n-tablalt, tiyyăt săḍisăt timərwen, tiyyăt temeḍe
n-tablalt.»

Tangalt ta n-tefătelt
(Luqa 8:16-18)

21 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Ăwadəm, wăr-isărmis tefătelt təzzar, ăj’-et daw-ăkoss meɣ
daw-tešejit, ănn-ak, edăgg iḍkalăn a făll-tăt-e-isăns.
22 Wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-dd-infiləl, wăr t-təlla takše s-wădden ad-dd-
təffukkăr.
23 Ere dăɣ-wăn ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!
24 Ăjăt ənniyăt i-a-wa s-sallăm făl-a-s, a-wa dăr-ogdăh asjəd wa tăjjăm i-Măssinăɣ
ad-dăr-mad-agdăh daɣ ajăraw-năwăn ɣur-s.
25 Ăwadəm wa s-išwăr ifhăm hărăt, ad-has-iwwaḍ musnăt har isəssikəy măšan, wa
s-wăr t-illa a ijrah, wăr t-in-ikka hărăt, ănn-ak, ad-dăɣ-s ămahăɣ wăla a-wa ənḍărrăn
iṭṭăf.»

Tangalt ta n-temăttăwt
(Mătti 13:31-35; Luqa 13:18-19)

26 Inn’-asăn daɣ: «Sănto n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, olăh d-a-wa s-e-d ăddomăt
ăwadəm ašəkrəš-net,
27 jer-iṭṭas wăla okay, jer-ehăḍ wăl’ ašăl, ad-idaggăl ădomm dăɣ-ašəkrəš, itifăqqut-
dd, dăɣ-a-s, wăr təha tijya n-a-wen măssi-s ed,

[28] ăkall a dd-madăn-arəw d-iman-net teyəšše s-tizarăt, ḍara-s teɣăɣănt, təzjăr-dd
tejent n-ălkăma teɣăɣănt.
[29] Diha-dăɣ d-mad-inhəy măssi-s n-ašəkrəš a-s iŋŋa ălkăma, ad-dd-mad-iḍkəl
ălgori-net i-illuy-net.»
[30] Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Ma dăr-mad-nəsəssilăh sănto n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ? Ǝndek ɣas tangalt tăsisăjrăhăt sănto-net?
[31] Sănto n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, olăh d-temătăwt ta tojărăt təmmətkit dăɣ-
idommăn. A-s tăt-itidumut ăwadəm, wăr t-təlla temătăwt dăɣ-ăddunya tăt-tojărăt
təmmətkit,
[32] măšan, hakd a-wen-dăɣ, afăl tăt-ăddomăt ăwadəm, ad-dd-tăjj tadăwla-i-dăɣ
măqqărăt, tajăr tiyəššawen iket-năsnăt təššəjrət, təkrəš iləktan-i-dăɣ măqqornen
har wăla-dăɣ igḍaḍ, kallăn daw-tele-net.»
[33] Tangalen ăjjootnen olăhnen d-ti-dăɣ, s-ălxal ăsisăjrăhăn a-s issăɣra Ɣisa ăddinăt;
[34] wăr t-illa a inna i-tamətte s-wădden tangalen a dăɣ-hasăn-t-innă măšan, e-d
ănmăjrăw d-inəṭṭulab-net dăɣ-edăgg iṣtarăn, ad-hasăn-ăffăssăr ălmăɣna n-tangalen-
tin-dăɣ iket-năsnăt.

Ăssasăm Ɣisa aḍu d-ejănš
(Mătti 8:23-27; Luqa 8:22-25)

[35] Toḍa tăfukt ɣas, innă i-inəṭṭulab-net: «Nəjləyet ejănš s-ašrut wa n-emăynăj.»
[36] Fălăn tamətte, əglăn dăr-s inəṭṭulab dăɣ-turăft n-aman ta dăɣ-ăqqiima,
ăddeewnăt dăr-săn daɣ turfen n-aman tiyyăḍ.
[37] Ǝglan a-s dd-inkăr aḍu-i-dăɣ ăṣṣoohen, ad-tibhilbəhilnăt tinăzzămăren i-turăft
har išwar təḍnay aman.
[38] A-s ităjj a-wen, ăssoomăt Ɣisa adăfor, iṭṭas dăɣ-ajilal n-turăft n-aman.
Ǝssənkărăn-t inəṭṭulab dăɣ-eḍəs, ənnăn-as: «Ălɣalim! Ajăn wăr kăy-təssărmăɣ
tamăttant-nănăɣ?»
[39] Inkăr-dd, ăsmăhăḍ făll-aḍu, innă i-ejănš: «Ismaḍ! Ǝzjəw!» Ibdăd-in aḍu,
sămmeḍ-in a-wen-dăɣ iket-net.
[40] Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Ma-kăwăn ăssiirmăɣăn? Ma ija immun-năwăn?»
[41] Jăn inəṭṭulab tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl dd-əqqălăn ɣas, tinmənnin: «Ma ămoos
ăwadəm-wa-dăɣ s-wăla aḍu d-ejănš, sajadăn-as?»

5

Ăzozăy Ɣisa amălšon iyyăn
(Mătti 8:28-34; Luqa 8:26-39)

[1] Ǝwwăḍăn-in ašrut n-ejănš wa iyyăḍăn, a-wen dăɣ-ăkall wa n-Gadara.
[2] Diha-dăɣ dd-izjăr Ɣisa turăft n-aman, ad-has-dd-ilkăḍ amălšon dd-izjarăn tiẓəska.
[3] Dihen-dăɣ ad-izzaɣ, wăr t-illa ăwadəm ăddoben akărad-net wăla-dăɣ s-tišəm.
[4] Akărad has-jăn ăddinăt s-tifren hakd tišəm-dăɣ, ad-tănăt-dd-isăqqətəs, wăr t-illa
făw ere ăddoben a dăɣ-s ănnăhăḍ.
[5] Ehăḍ d-ašăl iha tiẓəska, meɣ ošal făll-iḍaɣăn, inaḍḍăw iɣăran, išašar iman-net
s-tihun.
[6] Ojja Ɣisa dăɣ-ijəj ɣas, ošăl-dd săr-s, irkăɣ data-s,
[7] iḍkăl emăsli-net, innă: «Ɣisa, Rure-s n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul, ma dăɣ-i
tărhed? Făl Măssinăɣ, wăr hi-tăqquzzăbed.»
[8] Alšin wa t-ihăn a ijannen a-wen ed isamăhaḍ Ɣisa fălla-s i-ad-t-izjăr.
[9] Issəstăn-t Ɣisa, inn’-as: «Mi isəm-năk?» Inn’-as ăhaləs: «Isəm-in: ejhăn ed
nəjjət.»
[10] Ad-laqqădăn alšinăn wi t-hănen Ɣisa i-ad-tăn-wăr-ikkes dăɣ-ăkall.

11 A-s ităjj a-wen-dăɣ, iḍan ehăre n-əlxənžărăn făll-tasăja n-taḍaɣt hat attayăn-en-
dăɣ.
12 Ad-laqqădăn alšinăn Ɣisa, jannen-as: «Suk-anăɣ əlxənžărăn i-ad-tăn-nəjjəš.»
13 Irḍ'-asăn s-a-wen. Ǝzjărăn alšinăn ăhaləs, əjjăšăn əlxənžărăn, ad-dd-
titrəktərikăn a iwwăḍăn əssin afḍăn n-əlxənžăr, wa-dăɣ n-afălla n-taḍaɣt, tiḍəwăn
dăɣ-ejănš, tattăn-tăn aman.
14 Ǝnhăyăn imăḍanăn n-əlxənžărăn a-wa ijăn ɣas, ăjewăḍăn. Ošălăn, jăn isălan
dăɣ-kăl-aɣrəm d-attayăn-net. Ad-dd-tišəl tamətte, tiwnifit-dd a-wa ijăn.
15 Osăn-dd ăddinăt edăgg wa iha Ɣisa, ogăẓăn-dd amălšon wa s-kăla t-ih' ejhăn
n-alšinăn, ăqqiima, ij' isəlsa, təh'-e daɣ tijya n-iman-net.
16 Jăn dăɣ-săn ăddinăt wi ăjjəyhnen i-a-wa ijrăwăn amălšon d-əlxənžărăn isălan
ɣas,
17 ad-təddalăn Ɣisa d-ad-ifəl ăkall-năsăn.
18 Ălwăqq wa d-itajjăš Ɣisa turăft n-aman, ikk'-e-hi-dd ăhaləs wa s-kăla t-hăn
alšinăn, ad-t-ilaqqăd d-ad-dăr-s idaw.
19 Wăr has-irḍa Ɣisa s-a-wen, ănn-ak, inn'-as: «Ǝgləw, əqqəl ehăn-năk, diha t-əllăn
išăqqaɣăn-năk, tăllăɣed-asăn təmɣăre n-a-wa hak-ija Emăli d-əmmək wa s-hak-oḍăn
tăhanint.»
20 Iglă, ad-itajj isălan n-təmɣăre n-a-wa has-ija Ɣisa dăɣ-teje ta jăt isəm: «Ta n-
măraw iɣărman». Ere has-islăn-dăɣ, ad-dd-iqqəl ɣas ăkun dăɣ-isălan-net.

Isălan n-elle-s n-Žayrus d-tamăḍt ta dd-izajjăr ašni
(Mătti 9:18-26; Luqa 8:40-56)

21 Izjăr Ɣisa ḍarăt-a-wen s-asălim n-ejănš wa iyyăḍăn, diha-dăɣ dd-ăsjănăn dăɣ-
asălim n-aman, ad-săr-s dd-tăddew tamətte tăjjeet.
22 Os'-e-hi-dd dihen iyyăn dăɣ-ălfăqqităn n-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud n-
taɣrəmt-en s-isəm-net Žayrus, inhăy Ɣisa ɣas, irkăɣ data-s,
23 ad-t-itəddal, ijann'-as: «Talyaḍt-in, tăbok i-iba, nidawet săr-s, sənsəd făllа-s
ifassăn-năk, ad-təzzəy, təddăr.»
24 Ăddew dăr-s Ɣisa, təlkam-as daɣ tamətte tăjjeet t-tăsinăkmămăt.
25 Tamətte-en, h'-et tamăḍt ijammăḍ ašni a ilan măraw iwətyan d-əssin,
26 təkna ahănay n-aɣăna jer-ifassăn n-lăxturtăn, tăsmălkăw-in a-wa təla iket-net
măšan, wăr t-illa făw a-hin-ifnaẓăn dăɣ-turhənna-net, ănn-ak, tiwwaḍt ɣas ad-dd-tajj
fălla-s.
27 Təsl' isălan n-Ɣisa ɣas, təjjăš-dd tamətte s-ḍarăt, ḍăs erăswăy-net,
28 ed a-s tăjj a-wen-dăɣ, janna: «Wăla erăswăy-net, kud-t-ḍăsăɣ, ad-əzzəyăɣ.»
29 Diha-dăɣ d-ḍăs erăswăy-net, ad-iktăl ašni wa tăt-dd-izajjărăn, tofrăy ăssaɣăt-
wen-dăɣ dăɣ-taɣəssa-net a-s təzzăy dăɣ-tiẓẓurt-net.
30 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net, ălwăqq-wen-dăɣ, făl tărna ta t-dd-təjmăḍăt, innăḍ-dd
s-tamətte, innă: «Mi iḍăsăn isəlsa-nin?»
31 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ajăn wăr hənnəyăd tamətte ta kăy-tăsinăkmămăt a-s
jănned: ‹Mi hi-iḍăsăn?› »
32 Issăɣlăy-tăn-dd akăyad-net i-ad-inhəy ta t-təḍăsăt.
33 Tənhăy tamăḍt ălafu wa təjrăw ɣas, təkk'-e-hi-dd, tăšikăḍkăḍ a-wa-dăɣ has-ja
tarəmmeɣt, toḍa data-s, tənn'-as tidət iket-net.
34 Inn'-as Ɣisa: «Talyaḍt, ăzozăy-kăm immun-năm, əgləw dăɣ-ălxer, təzzeyăd dăɣ-
tiẓẓurt-năm.»
35 Ămmiijrăd Ɣisa hărwa a-s dd-osăn ăddinăt dd-falnen eɣewən n-ălfăqqi n-ehăn
wa n-ăddin, ənnăn-as: «Elle-k, ăba-tăt. Ma s-salăyyaɣăd Ălɣalim daɣ?»

36 Wăr hin-ijreh Ɣisa a-wa jănnen, innă i-ălfăqqi n-ehăn wa n-ăddin: «Wăr
tărmeɣăd, amən ɣas.»
37 Igdăl Ɣisa i-ăddinăt iket-năsăn ad-dăr-s idawăn a-s təggădăd Bəṭrus d-Yaqub
d-Exya wa n-ăŋŋa-s.
38 A-s hin-əwwăḍăn eɣewən n-emănnăhăḍ n-ehăn wa n-ăddin, wăr hin-ogeẓăn ar
tamətte tədgaẓăt; ăsikălăl, ăššurša a-wen-dăɣ, dăɣ-išənnawăn.
39 Ijjăš-in făllа-săn, inn'-asăn: «Ma kăwăn-idgaẓăn, hallăm? Tarat, wăr tăt-ăba,
eḍəs ɣas a ja.»
40 Jăn-t tekăškăšt. Izzəzjăr-tăn iket-dăɣ-năsăn, wăr dd-ăqqima dihen ar d-ti-s d-
ma-s n-talyaḍt, d-inəṭṭulab wi dăr-dd-ăddew. Ijjăš ḍarăt-a-wen edăgg wa dăɣ-tənsa
talyaḍt,
41 irmăs-tăt-dd s-ăfuss, inn'-as: «*Talita kumi*», a-wen ălmăɣna-net: «Talyaḍt,
ənneɣ-am, ənkăr-dd.»
42 Təbdăd talyaḍt ăssaɣăt-wen-dăɣ, tărjăš. Talyaḍt-en-dăɣ, la măraw iwətyan d-
əssin. Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn făl tihusay n-a-wa-dăɣ ijăn.
43 Ikn'-en-dăɣ Ɣisa asəmmətăr i-ad-wăr jen isălan n-a-wa ijăn dăɣ-ăwadəm wăl'
iyyăn təzzar, inn'-asăn ad-tăt-əkfən a təkša.

6

Iba n-immun n-kăl-taɣrəmt ta n-Năṣirăt
(Mătti 13:53-58; Luqa 4:16-30)

1 Ifăl Ɣisa dihen, ăddew d-inəṭṭulab-net s-taɣrəmt ta dăɣ-idwăl.
2 Ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ijjăš ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ad-dăɣ-s
isaɣra. Ăsijădăn-as ăddinăt ăjjootnen ăkuunnen dăɣ-a-wa ijanna, əqqălăn-dd ɣas
oran imawăn, jannen: «Ăhaləs-wa-dăɣ, əndek siha s-t-dd-iha a-wa ităjj? Mi t-ikfăn
təlɣuləma d-tădabit n-iji n-tikunen ti ităjj?
3 Ak a-wa, ajăn wădden Ɣisa wa n-mənizye n-rure-s n-Măryăma n-ăŋŋa-s n-Yaqub
d-Yusəf d-Hudd d-Simyon? Wădden šătma-s da-dăɣ əzzăɣnen jere-năɣ.» Jăn-as a-
wen-dăɣ s-t-əzzayăn asăkor, unjăyăn săr-s omănăn.
4 Inn'-asăn: «Ănnăbi, wăr t-ill' edăgg s-wădden ătiwăsămɣăr dăɣ-s, ar dăɣ-ăkall-
net, d-ɣur-imărawăn-net d-dăɣ-ehăn-net.»
5 Igdăl-as a-wen-dăɣ, ad-ɣur-săn ăj tikunen săl hărăt dăɣ-imarhinăn făll-ăssinsa
ifassăn-net, əzzăyăn.
6 Tof'-e tăkunt n-iba n-immun-năsăn. Issăɣlăy-dd ḍarăt-a-wen dăɣ-attayăn n-tidbi-
en-dăɣ, isaɣra ăddinăt.

Ăšmašăl Ɣisa inəṭṭulab-net s-əssin-əssin
(Mătti 10:5-15; Luqa 9:1-6)

7 Iɣră-dd Ɣisa inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin ḍarăt-a-wen, ăšmašăl-tăn s-əssin-
əssin dăɣ-a-s tăn-ikfa tărna făll-alšinăn.
8 Ăsmătăr-tăn, inn'-asăn: «Wăr təḍkelăm dăɣ-asikəl-năwăn a săl tăborit; wăr
tăwweyăm ăzzad, wăla šăkkoš, wăl' aẓrəf,
9 asəsăt tifădelen-năwăn, wăr jem əssin irăswăyăn.»
10 Inn'-asăn daɣ: «Ehăn təjjăšăm-dăɣ, təzzăɣăm dăɣ-s har ašăl wa d-tăssawăḍăm
tekle.
11 Edăgg tosăm-dăɣ, wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, unjăyăn s-asjəd-hawăn,
əzjărăt-t, tăbbăkbăkăm tifădelen-năwăn i-ad-wăr tănăt-ilәttăɣ wăla-dăɣ ăboqqal-
net. Ilkam, ad-ăjjăyh a-wen făllа-săn.»
12 Ǝglăn inəṭṭulab, ad-xaṭṭăbăn i-ăddinăt i-ad-utabăn,

13 takkăsăn daɣ alšinăn ăjjootnen dăɣ-ăddinăt, šawwăyăn inəbdan s-əzzăyt,
zizuyăn-tăn.

Tamăttant n-Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Mătti 14:1-12; Luqa 9:7-9)

14 Isl’ ămănokal Harudəs mawmaw n-Ɣisa ed ih’ isəm-net imawăn n-ăddinăt iket-
năsăn. Jannen iyyăḍ dăɣ-săn: «A-wa Exya wa n-Enəsselmăɣ a dd-inkărăn jer-
inəmmuttan, a-wen-dăɣ a t-ikfăn tădabit n-tikunen-ti itamašal.»
15 Jannen iyyăḍ: «Ăbo, a-di ănnăbi Ɣəli», jannen wi iyyăḍnen: «A-wa iyyăn dăɣ-
ănnăbităn wi n-ibda.»
16 Islă Harudəs i-a-wen ɣas, innă ənta: «A-wa Exya wa s-əssəfrăsăɣ eɣăf-net, ənta
a dd-olăsăn tanăkra jer-inəmmuttan.»
17 Ăzzăman-en, Harudəs iman-net a omărăn s-ad-ăttărmăs Exya, ijjəš tišəm,
itwəjăr-in dăɣ-takărmut, dăɣ-təssəba n-Harudəyăt ta n-hănne-s n-ăŋŋa-s Fəlibb dăɣ-
s ohăɣ Harudəs,
18 făl-a-s innin, inn’-as Exya: «Wăr hak-xălal, ad-tărkəbăd hănne-s n-ăŋŋa-k.»
19 Təkšăr ya Harudəyăt Exya făl a-wen-dăɣ, ad-tattăr tamăttant-net măšan, wăr
hənnəy tašləlt s-ja a-wen.
20 Ăksuḍ daɣ Harudəs Exya ed, issan a-s ăhaləs oɣadăn n-eməššeddəj a ămoos,
ogaẓ-t dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ. E-d has-ăsjăd ămmiijrăd, ad-t-əkmun iman-net kud-
dăɣ, ijraẓ-as asjəd-has.
21 Han a-wen-dăɣ a-s dd-tosa tamən̩telt ta s-taqqăl Harudəyăt a ija a-wa-dăɣ. Ašăl d-
tajjăn iməšlan wi n-isəkta n-tiwit n-Harudəs, ăsmăjarăt-dd Harudəs kăl-əlxəkum-net
d-kumăndatăn n-əlɣəskăr-net d-imizărăn n-teje ta n-Galila,
22 təjjăš-dd elle-s n-Harudəyăt, ad-dallăl data-săn, ijrăẓ a-wen i-Harudəs d-
imăjarăn-net. Iɣră-dd ămănokal talyaḍt, inn’-as: «Ǝttăr dăɣ-i a-wa tărhed, ad-ham-
t-ăkfăɣ.»
23 Ad-has-itəhhaḍ s-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s təttăr, kud-irha umas tăẓune n-ăkall-net.
24 Təzjăr talyaḍt, tənnă i-ma-s: «Ma dăɣ-s mad-əttărăɣ?» Tənn’-as ma-s: «Ǝttăr
dăɣ-s eɣăf n-Exya wa n-Enəsselmăɣ.»
25 Tăqqăl-dd ămănokal šik, tənn’-as: «Ărheɣ ad-hi-təkfəd ămăra-dăɣ eɣăf n-Exya
wa n-Enəsselmăɣ insa dăɣ-aẓăwa.»
26 Ǝnxăsăn iman n-ămănokal hullan măšan, ăbas ăddoobăt uɣəl s-a-wa inna, ed
ihăḍ-as s-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s mad-təttăr, a ămoos-dăɣ, dat-imăjarăn-net, wăr-irha
daɣ ad-ărẓ dăɣ-tənna-net i-talyaḍt.
27 Ăšmašăl ăssaɣăt-wen-dăɣ əssărdasi dăɣ-wi jănen ənniyăt i-ehăn-net i-ad-dd-
ifrəs eɣăf n-Exya. Ikk’ əssărdasi takărmut ta ih’ Exya, ifrăs-dd eɣăf-net,
28 iwwăy-t-dd insa dăɣ-aẓăwa, ikf’-e i-talyaḍt, təkf’-e talyaḍt i-ma-s.
29 Ǝslăn inəṭṭulab n-Exya tamăttant-net ɣas, əglăn, əḍkălăn-dd tafəkka-net, əẓkăn-
t.

Uɣəl n-inəṭṭulab wi ăšmašăl Ɣisa
(Mătti 14:13-14; Luqa 9:10)

30 Ǝqqălăn-dd inəṭṭulab wi ăšmašăl Ɣisa, jăn dăɣ-s isălan n-a-wa jăn d-a-wa
əssăɣrăn iket-net.
31 Inn’-asăn: «Năkket edăgg n-iman-nănăɣ, sunfəm a ənḍărrăn.» Ij’-asăn măjrăd-
wen-dăɣ, făl-a-s igdăl-asăn, əjut n-emerjaš n-ăddinăt wăla ăssaɣăt s-ăssokăn hărăt
imawăn-năsăn.
32 Ǝjjăšăn turăft n-aman, əkkăn tenere n-iman-năsăn.
33 Ǝnhăyăn-tăn ăddinăt ăjjootnen a-s əglăn, əzzăyăn-tăn ɣas, fălăn-dd iɣărman
iket-năsăn, ošălăn-dd har hasăn-ăzzarăn făw s-edăgg wa əkkăn.

34 Izjăr-dd Ɣisa turăft n-aman, inhăy əjut wa jăn ăddinăt ɣas, tănɣʼ-e tăhanint-
năsăn ed, olăhăn ɣas d-tihatten wăren la amăḍan, ad-tăn-isaɣra hărătăn ăjjootnen.

Ăsyăwăn Ɣisa səmmos afḍăn n-ăhaləs
(Mătti 14:15-21; Luqa 9:11-17; Exya 6:1-14)

35 Toḍa tăfukt ɣas, osăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Năkkăneḍ, edăgg n-tenere
a nəha, ijʼ-anăɣ ehăḍ;
36 səgləw ăddinăt, ad-əkkən tidbi d-imăzzaɣăn wi ohăẓnen, žənšən-dd a əkšăn.»
37 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, innʼ-asăn: «Un, ăkfăt-tăn a əkšăn.» Ǝnnăn-as: «Ajăn a
tărhed ad-năkk aɣrəm i-ad-dd-nəžănš tijəlwen n-sănatăt timaḍ n-ărriyal n-aẓrəf i-
ad-nəšăkš tamətte-ta-dăɣ?»
38 Innʼ-asăn: «Ǝssənăt-dd maniket tijəlwen lăm.» Ǝlmădăn-dd, ənnăn-as:
«Səmmosăt tijəlwen d-əssin imănan.»
39 Omăr-asăn ḍarăt-a-wen s-ad-əbḍəwăn ăddinăt, săqqaymən-tăn făll-teyəšše ta
dalet.
40 Tăqqima tamətte s-temeḍe-temeḍe n-ăwadəm, səmmosăt-səmmosăt timərwen
n-ăwadəm.
41 Iḍkăl Ɣisa tijəlwen ti n-səmmosăt d-imănan wi n-əssin, ăjoẓăy išənnawăn,
ămmoy i-Măssinăɣ; ăfrăsfărăs tijəlwen, ănkăḍnăkăḍ imănan wi n-əssin təzzar, ikfă
a-wen-dăɣ iket-net i-inəṭṭulab-net i-ad-t-uẓanăn jer-ăddinăt iket-năsăn.
42 Ǝkšăn iket-dăɣ-năsăn har əyyəwănăn.
43 Ăsdăwăn-dd inəṭṭulab a-wa dd-əjlăšăn, osăn-t iḍnăy măraw deketăn d-əssin n-
tijəlwen d-imănan.
44 Səmmos afḍăn n-ăhaləs a əkšănen ašăl-wen-dăɣ.

Irjăš Ɣisa făll-aman
(Mătti 14:22-27; Exya 6:16-21)

45 Ăsrarăd Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net s-ujəš n-turăft ta n-aman, izarăn-as s-
efăyy n-ejănš wa iyyăḍăn, ebre n-taɣrəmt ta n-Băṭsăyda, ad-isagla ənta tamətte.
46 Făl-t tamətte ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt, ad-itəddal Măssinăɣ.
47 A-s ijă ehăḍ, təha turăft n-aman ta hăn inəṭṭulab ammas n-ejănš, a-s ija a-wen
Ɣisa ənta, ihʼ asălim n-aman.
48 Ojjʼ-en ăsimăɣatăr-tăn aḍu šămad igla ehăḍ, ikkʼ-en-dd irjaš făll-aman har dăroɣ
tăn-okăy.
49 Ǝnhăyăn-t ikkʼ-en-dd irjaš făll-aman ɣas, ăɣelăn ămăttănkul iyyăn, ad-naḍḍăwăn
iɣăran.
50 Hannăyăn-t măšan, indăr-asăn a t-əzzəyăn a-wa-dăɣ hasăn-təja tarəmmeɣt.
Ăssewăl-asăn šik, innʼ-asăn: «Ǝfləsăt-ahi, năkk a-wa, wăr tărmeɣăm.»
51 Ijjăš-dd fălla-săn turăft n-aman ɣas, ibdăd aḍu. Ămoos-asăn a-wa ijăn tăkunt-i-
dăɣ măqqărăt.
52 Indăr-asăn ujreh n-asjət wa ija i-tijəlwen făl tăɣart-i-dăɣ jăn ulhawăn-năsăn.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Žănnăṣarăt
(Mătti 14:34-36)

53 Ijlăy Ɣisa d-inəṭṭulab-net ejănš, ăsjănăn dăɣ-ăkall wa n-Žănnăṣarăt.
54 Diha-dăɣ dd-əzjărăn dăɣ-turăft n-aman, ad-əzzăyăn ăddinăt Ɣisa,
55 ad-tišələn dăɣ-ăkall iket-net, tazăwen-dd săr-s imarhinăn făll-tišija s-edăgg wa
s-əslăn ihʼ-e i-ad-tăn-izuzəy.
56 Edăgg osa-dăɣ, jer-iɣărman, tidbi, wăla ăssukăn, ad-dd-awəyăn ăddinăt
imarhinăn-năsăn, tattărăn ad-ăḍəsăn kud-dăɣ afăr n-erăswăy-net ed, ere t-iḍăsăn-
dăɣ, ad-izzəy.

7

Isălan n-alkum i-agnatăn

1 Ǝžžəmmăɣăn-dd kăl-faris d-hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt dd-falnen Yărussălam
s-Ɣisa.
2 Ǝjrăhăn-in dăɣ-a-wen-dăɣ a-s tattăn iyyăḍ dăɣ-inəṭṭulab-net, wăr-ăsserădăn
ifassăn-năsăn.
3 Iqqăn a-wen iɣăfawăn-năsăn făl-a-s kăl-faris d-kăl-Ălyăhud iket-năsăn, ămoosăn
ăddinăt əlkamnen i-ălɣadatăn wi hasăn-dd-oyyăn imărawăn-năsăn: wăr hasăn-t-
təlla tetăte ar s-ad-ăsserădăn ifassăn-năsăn har taɣmărt təzzar.
4 Afăl əkkăn ăssuk har t-dd-fălăn, wăr hasăn-t-təlla tetăte ar s-ad-ăsserădăn
telămăkt-năsăn iket-net. Lan daɣ ălɣadatăn ăjjootnen s-əlkamăn săl wi-dăɣ: ašəšdaj
n-ikassăn d-iɣsas d-iɣerăn d-isəftaɣ.
5 Ǝssəstănăn kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt Ɣisa, ənnăn-as: «Mafăl inəṭṭulab
wi-năk, wăr-əlkemăn i-agna wa hanăɣ-dd-oyyăn imărawăn-nănăɣ? Tattăn wăr-
ăsserădăn ifassăn-năsăn.»
6 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălmunafeɣăn! Tidət-dăɣ a-wa fălla-wăn innă ănnăbi Saya,† a-s
innă, inna Măssinăɣ:
‹Tamətte-ta-hi, iḍlay-net ɣas
a-s hi-tăssiimɣăr
ulh-net, ujəj-ahi;
7 semɣar wa hi-jăn ăddinăt, mălayăɣna ed
a-wa saɣren dăgg-adəm făll-i,
wăr-ămoos ɣas ar fărəḍăn dd-ăɣtasăn i-iman-năsăn.›
8 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s, kăwăneḍ-dăɣ, təšlăyăm i-alămăr wa n-Măssinăɣ, təṭṭăfăm
ălɣadăt n-dăgg-adəm.»
9 Inn’-asăn daɣ: «Kăwăneḍ, jărăm-in alămăr wa n-Măssinăɣ, jăm agna-năwăn dăɣ-
edăgg-net.
10 Wădden, innă ănnăbi Mosa:
‹Səmɣăr ti-k d-ma-k›,
innă daɣ:
‹Ere ăbodărăn ti-s meɣ ma-s, ămmătet.›
11 Təssanăm s-a-wen-dăɣ iket-net măšan kăwăneḍ-da-dăɣ, iyyăḍ dăɣ-wăn, saɣren
ăddinăt a-s, ăddoobăt ăwadəm ad-ănn i-abba-net d-anna-net: ‹A-wa s-ăsidărhăn ad-
kăwăn-ədhəlăɣ săr-s, jeɣ-t takute i-Măssinăɣ›,
12 ija ɣur-wăn a-s ere innăn a-wen-dăɣ i-imărawăn-net, ad-ăbas t-iwar ălxaqq-năsăn.
13 A-wa săɣrem d-a-ăjjeen dăr-s ănifăqqăn a-s hin-tăsbăṭṭălăm a-wa inna Măssinăɣ,
jăm a-wa hawăn-inna agna-năwăn dăɣ-edăgg-net.»
14 Iɣră-dd Ɣisa tamətte s-iman-net daɣ, inn’-as: «Săjdăt-ahi iket-dăɣ-năwăn,
təjrăhăm a-wa hawăn-janneɣ:
15 Wăr t-illa a itajjăšăn emm n-ăgg-adəm ăddooben asəmmăḍəs-net, a-wa dd-
itəffalăn ammas n-ulh-net ijănna s-emm-net a t-isamăḍasăn dat-Măssinăɣ.
[
16 Ere dăɣ-wăn ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet.]»
17 Ifăl Ɣisa tamətte ɣas, iqqăl ehăn, əssəstănăn-t inəṭṭulab-net dihen d-ălmăɣna
n-tangalt ta ija.
18 Inn’-asăn: «Adiš kăwăneḍ har ămăra-dăɣ, wăr təjrehăm a-s ăsink, esăk? Ajăn
wăr hənnəyăm a-s, wăr t-illa a isuk ăwadəm emm-net ăddooben a t-isəmmăḍəs
19 făl-a-s, a-wa dd-itəffalăn ajăma, wăr-itəkk ulh-net, tăsa-net a itakk, izjăr ḍarăt-a-
wen, ăj’-e-hin dăɣ-tăkoyt.» Ǝmmək-wen-dăɣ a-s isaxlal Ɣisa imənsiwăn iket-năsăn.

† **7:6 7:6** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

20 Inn’-asăn daɣ: «A-wa dd-itəffalăn ulh n-ăgg-adəm, a t-isamăḍasăn dat-Măssinăɣ,
21 făl-a-s ammas n-ulh n-ăgg-adəm a dd-itəffal erk ənniyăt wa n-abjənjən, iba n-
tăkrakiḍt, tikra, iji n-iman,
22 əzzəna, tăkkărdădt, tăllăbăst, amsud, asəmmăḍəs n-iman, erk derhan,
asəkkufăr, əkkəbru, taxxalen.
23 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi samăḍasnen ăgg-adəm, ed ammas n-ulh-net a dd-
təffalăn.»

Elle-s n-tamăjart ta ăzozăy Ɣisa
(Mătti 15:21-28)

24 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă teje ta n-Tir. Iwwăḍ-in ɣas, ijjăš ehăn iyyăn, făl-a-s wăr irha
ad-fălla-s əlmədăn ăddinăt măšan, hakd-a-wen-dăɣ, wăr-iṣter ass-net.
25 Šik-dăɣ a-s t-təslă tamăḍt tiyyăt s-ih’ alšin elle-s, təkk’-e-hi-dd, tărkăɣ data-s.
26 Tamăḍt-en, wăr tăt-len kăl-Ălyăhud, ti n-teje ta n-Finisya hăt ăkall wa n-Surya.
Tos’-e-hi-dd ɣas, təttăr dăɣ-s ad-ikkəs alšin dăɣ-elle-s măšan,
27 inn’-as Ɣisa: «Ăyy aratăn ad-ăyyăwănăn təzzar ed, wăr-ănhăjja ad-dd-ikkəs
ăwadəm amənsi daw-săn, ijăr-t-in i-iyyăḍan.»
28 Tăwwežăb-as tamăḍt, tənn’-as: «Ălɣalim, tidət măšan a-wen wăr hin-ikkes a-s
iyyăḍan, ăddooben ad-tattăn a-wa dd-sitrəkkin aratăn.»
29 Inn’-as Ɣisa: «Ǝgləw, dăɣ-təssəba n-a-wa-dăɣ tənned, a făl, elle-m, izjăr-tăt
alšin.»
30 Tăqqăl ehăn-net, togăẓ-in elle-s, tənsa făll-tešejit, izjar-tăt alšin.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs măẓẓəjăn s-ikras iləs-net
(Mătti 15:29-31)

31 Ifăl Ɣisa teje ta n-Tir, ikka ta n-Săyda, ihăl ebre n-ejănš wa n-Galila dăɣ-a-s ijlay
teje ta n-măraw iɣărman.
32 Ǝwwăyăn-dd săr-s ăddinăt ăhaləs măẓẓəjăn s-ikras iləs-net ad-dăɣ-s tattărăn
ad-fălla-s isăns ifassăn-net.
33 Irmăs-t-dd Ɣisa s-edes təzzar, ij’ assəkăḍ-net dăɣ-timəẓẓujen-net, ijă daɣ s-
assəkăḍ-net emătăm-net făll-iləs n-ăhaləs,
34 ăjoẓăy išənnawăn, ăhnăffăt təzzar, inn’-as: «*Efata*», a-wen ălmăɣna-net: «Marr.»
35 Ămerănăt timəẓẓujen-net hakd iləs-net, ad-itamăjrad.
36 Ăsmătăr Ɣisa ăddinăt iket-năsăn d-ad-wăr jen isălan n-a-wen-dăɣ i-ăwadəm wăl’
iyyăn măšan, a ikk’ isamătar-tăn, sawaḍăn əntăneḍ dăɣ-tənna n-a-wa ijăn.
37 Ămoos Ɣisa i-ăddinăt tăkunt-i-dăɣ măqqărăt, əqqălăn-dd ɣas jannen: «A-wa,
a-wa ităjj iket-net ifran, isasla imẓaj, isamăjrad daɣ wi s-əkrăsăn ilsawăn-năsăn.»

8

Ăsyăwăn Ɣisa əkkoẓ afḍăn n-ăhaləs
(Mătti 15:32-39)

1 Tolăs-dd tamətte daɣ ažəmmăɣ făll-Ɣisa dăɣ-išilan-win-dăɣ. Inhăy a-s wăr t-illa
a təṭṭaf təkšă ɣas, iɣră-dd inəṭṭulab-net, inn’-asăn:
2 «Naqq’-ahi tăhanint n-tamətte-i-dăɣ; a ilan kăraḍ išilan, təlkam-ahi, ăbas əṭṭafăn
a əkšăn;
3 afăl tăn-əssəglăɣ s-ihănan-năsăn, ălluẓăn s-əmmək-wa-dăɣ, ad-hasăn-indăr ad-
tăn-in-awəḍăn făl iba n-ăṣṣahăt ed, han-tăn-i dd-falnen ijəj.»
4 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Mi ăddooben dăɣ-tenere-ta-dăɣ ad-išăkš tamətte jat
əjut-wa-dăɣ?»
5 Issəstăn-tăn Ɣisa, inn’-asăn: «Maniket tijəlwen təṭṭăfăm?» Ǝnnăn-as: «Ǝssayăt.»

6 Ăsɣăyma Ɣisa tamətte iket-net, iḍkăl tijəlwen ti n-əssayăt, ămmoy i-Măssinăɣ,
ăfrăsfărăs-tănăt təzzar, ikf'-enăt i-inəṭṭulab i-ad-tănăt-uẓanăn jer-ăddinăt; ăẓunăn-
tănăt.
7 Ǝkfăn-t a-wa lăn dăɣ-imănan, iḍkăl-t, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ikf'-en i-
inəṭṭulab-net i-ad-tăn-uẓanăn jer-ăddinăt.
8 Təkša tamətte ta t-təllăt dihen-dăɣ hundăɣ har təyyəwăn. Ăsdăwăn-dd inəṭṭulab
a-wa dd-əjlăšăn ăddinăt, osăn-t, iḍnay əssa deketăn.
9 A iwwăḍăn əkkoẓ afḍăn n-ăhaləs a ikšăn ašăl-wen-dăɣ. Təkša tamətte ɣas, issəgl'-
et Ɣisa; təglă.
10 Ijjăš ənta d-inəṭṭulab-net turăft n-aman ăssaɣăt-wen-dăɣ, əkkăn tidbi ti hănen
teje ta n-Dălmănuta.

Irrum wa jăn kăl-faris i-Ɣisa
(Mătti 16:1-4; Luqa 12:54-56)

11 Osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-farisƔisa, ămɣănnănăn dăr-s, tiirəmən-t, jannen-as:
«Ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ hanăɣ-issətbătăn a-s tidət-dăɣ a-s Măssinăɣ a kăy-dd-
ăšmašălăn.»
12 Ăhnăffăt dăɣ-iman-net, innă: «Mafăl tammăɣ əzzurəyăt-ta-dăɣ i-iji n-Măssinăɣ?
Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr-ilkem ad-ija iji n-Măssinăɣ wăl' iyyăn data-wăn.»
13 Ifăl-tăn ḍarăt-a-wen, olăs ujəš n-turăft n-aman, ijlăy ejănš s-efăyy wa iyyăḍăn.

Ăsmăqqa Ɣisa făll-təmmətkit n-immun n-inəṭṭulab
(Mătti 16:5-12)

14 Dăɣ-tekle-ten-dăɣ, əttəwăn-in inəṭṭulab ad-awəyăn ăzzad, wăr-əwweyăn dăɣ-
turăft n-aman ar tiyyăt tajəlla.
15 Ăsmătăr-tăn Ɣisa, inn'-asăn: «He kăwăneḍ! Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-tăẓẓa ta
n-kăl-faris d-Harudəs.»
16 Ǝslăn inəṭṭulab i-a-wen ɣas, ad-tinmənnin jer-iman-năsăn: «A-wa, a-wa-dăɣ s-
wăr nəwwey tijəlwen a făl hanăɣ-itajj măjrăd-wa-dăɣ.»
17 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa tinmənnin, inn'-asăn: «Mafăl əkkan inəzjam-
năwăn a-wa s-wăr tăwweyăm tijəlwen? Ajăn ulhawăn-năwăn jan tăɣart-ta-dăɣ făl
ăbas hannăyăm, ăbas jarrăhăm?
18 Ma jănăt tiṭṭawen-năwăn tənhəyăm săr-snăt, ma jănăt timəẓẓujen-năwăn,
təsləm săr-snăt?
19 Ajăn təttəwăm-in tijəlwen ti n-səmmosăt ăẓunăɣ i-səmmos afḍăn n-ăhaləs,
maniket deketăn dd-tăsdăwăm dăɣ-a-wa dd-təjlăš tamətte?» Ǝnnăn-as: «Măraw d-
əssin.»
20 Inn'-asăn: «Ălwăqq wa d-ăẓunăɣ əssayăt tijəlwen i-əkkoẓ afḍăn n-ăwadəm,
maniket deketăn əḍnaynen dd-təjlăš tamətte?» Ǝnnăn-as: «Ǝssa.»
21 Inn'-asăn: «Adiš, har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a təjrahăm?»

Ăzozăy Ɣisa emədderɣəl iyyăn dăɣ-Băṭsăyda

22 Iwwăḍ-in Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta n-Băṭsăyda ɣas, ittəlwăy-dd săr-s
emədderɣəl iyyăn, əttărăn dăɣ-s ad-t-iḍəs, izzəy.
23 Irmăs-t Ɣisa s-ăfuss, ilwăy-t hundăɣ har dăr-s izjăr tadăbayt təzzar, ăswăr
tisutaf-net tiṭṭawen n-emədderɣəl, ăswăr-t ḍarăt-a-wen ifassăn-net, inn'-as: «Ak,
hannăyăd hărăt meɣ?»
24 Ăsfănăwnăw emədderɣəl, innă: «Hannăyăɣ ăddinăt măšan, olăhăn-ahi d-
ihəškan ărjašnen.»
25 Olăs Ɣisa asəwăr n-ifassăn-net tiṭṭawen-net ɣas, ăsnăflăy ahănay, izzăy, oɣăd
ahănay-net i-hărăt iket-net.

26 Issəgl’-e Ɣisa, inn’-as: «Wăr resăd wăla tadăbayt, aɣəd iman-năk ɣas s-ehăn-
năk.»

Tajuhe ta ija Bəṭrus dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Mătti 16:13-20; Luqa 9:18-21)

27 Izjăr Ɣisa ḍarăt-a-wen ənta d-inəṭṭulab-net, ikka dăr-săn tidbi-ti hănen attayăn
n-aɣrəm wa s-itawănna Qăyṣăra wa n-Fəlibb. Ǝglan hărwa a-s tăn-issəstăn Ɣisa,
inn’-asăn: «Ma jannen ăddinăt dăɣ-isălan-in? Ma jannen mi ămoosăɣ?»
28 Ăwwežăbăn-as, ənnăn-as: «Iyyăḍ jannen: kăyy a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ;
iyyăḍ jannen: kăyy a-s ănnăbi Ɣəli; iyyăḍ făw a jannen: kăyy iyyăn dăɣ-ănnăbităn
dd-olasăn uɣəl.»
29 Issəstăn-tăn daɣ, inn’-asăn: «Kăwăneḍ-š, ma tənnăm, mi ămoosăɣ?» Ăwwežăb-
as Bəṭrus, inn’-as: «Kăyy a-s Ălmasex.»
30 Ăsmăhăḍ dăɣ-săn Ɣisa ḍarăt-a-wen, d-ad-wăr jen isălan-win-dăɣ i-ăwadəm wăl’
iyyăn.

Ălolăy Ɣisa dăɣ-isălan n-tamăttant-net
(Mătti 16:21-23; Luqa 9:22)

31 Ɣur-dihen-dăɣ ad-issəntă Ɣisa asəɣăr n-inəṭṭulab-net n-a-s Ăgg-ăgg-adəm,
ilzam-t ad-inhəy tersəmmawen ăjjootnen, ənkărăn-t inušămăn wi n-Iṣrayil d-
imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-əjən iman-net măšan, kăraḍ
išilan ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-aləs tanăkra jer-inəmmuttan.
32 Ij’-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ s-əmmək ilan ujreh; ikkăs-t-dd Bəṭrus s-takše,
ăklăwlăw fălla-s.
33 Innăḍ-dd Ɣisa s-inəṭṭulab-net, iɣtăl Bəṭrus, inn’-as: «Šənkəš făll-i, Iblis-wa!
Kăyy, inəzjam-năk, i n-dăgg-adəm, wădden i n-Măssinăɣ.»

Alkum i-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 16:24-28; Luqa 9:23-27)

34 Iɣră-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen tamətte d-inəṭṭulab-net s-iman-net, inn’-asăn: «Ere
irhăn alkum-hahi-dăɣ, adiš, iksənet iman-net, ăjet făll-tamăttant šund ta n-tajəttewt
təzzar, ilkəmet-ahi.
35 Ere wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ogăẓ iman-net, dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-
ifut dăɣ-ălžănnăt; măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net, dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-
ăddimmăt-in, d-ăddimmăt n-Ălənžil, ad-iɣləs.
36 Ma s-infa ăgg-adəm ad-irbăx ăddunya iket-dăɣ-net, a-s ija a-wen, ăfota dăɣ-
ălaxărăt?
37 Ajăn ma t-illan s-ăddoobăt ăwadəm ad-t-ăkf i-ad-săr-s iɣləs iman-net dăɣ-temse?
38 Ere hi-ăkrakăḍăn, năkk d-măjrăd-in, dat-əzzurəyăt-ta-dăɣ n-temăznit
tănmăšrăyăt i-Măssinăɣ, ad-t-əkrukəḍăɣ năkk-dăɣ-i n-Ăgg-ăgg-adəm, ašăl wa
d-mad-dd-iqqəl dăɣ-ălxurmăt n-Abba-nin, ăddew d-ănjălosăn wi n-iməššeddəjăn.»

9

Tihusay n-ălxurmăt n-Ɣisa Ălmasex

1 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ăsidătteɣ-awăn a-s han-kăwăn ăddinăt əbdadnen
diha-dăɣ wăr-e iba wăr-ənheyăn Təmmənəya n-Măssinăɣ tosa-dd s-ăṣṣahăt.»

(Mătti 17:1-13; Luqa 9:28-36)

2 Săḍis išilan ḍarăt a-s inna a-wen-dăɣ, iɣră-dd Ɣisa Bəṭrus d-Yaqub d-Exya s-edes,
ikka dăr-săn taḍaɣt tiyyăt təḍkalăt təzzar, ijjăš dihen ini ăynayăn data-săn;

3 ămlăwlăwăn-dd imălsan-net, jăn-dd təmǝlle s-kăla wăr-tătwănhăy făll-ărori n-ăkall.
4 Ănfalăl-asăn-dd dihen ănnăbi Ɣəli d-ănnăbi Mosa dd-falnen išənnawăn, ad-tamăjradăn d-Ɣisa.
5 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, ufa ad-nəzzăɣ ɣas diha-dăɣ, ad-nəkrəs kăraḍ ihəktan: wa-năk, wa n-Mosa d-wa n-Ɣəli.»
6 Wăr-issen a ijănna a-wa-dăɣ has-ja tarəmmeɣt ənta d-imidiwăn-net.
7 Təls'-en-dd tele n-tejărăkt tiyyăt ălwăqq-wen-dăɣ, ifăl-dd emăsli išənnawăn, innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
săjdăt-as!»
8 A-s dd-olăsăn inəṭṭulab aḍkul n-asăwaḍ-năsăn, šanăšlamăn siha d-siha, wăr t-illa ere hannăyăn edes-hasăn kunta wădden Ɣisa ɣas.
9 Ălwăqq wa dd-titrurun taḍaɣt, ăsmăhăḍ dăɣ-săn Ɣisa i-ad-wăr jen isălan n-a-wa ənhăyăn i-ăwadəm wăl' iyyăn hundăɣ har ašăl wa dd-mad-inkăr Ăgg-ăgg-adəm jer-inəmmuttan.
10 Ăsjădăn i-a-wa hasăn-inna, ad-tinməsəstinăn d-ălmăɣna n-tanăkra jer-inəmmuttan ed, iqqan a-wen iɣăfawăn-năsăn.
11 Ǝssəstănăn-t, ənnăn-as: «Mafăl jannen ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-s ănnăbi Ɣəli a ilan s-a dd-ass təzzar, išrəy-t-dd Ălmasex?»
12 Inn'-asăn: «Tidət, ănnăbi Ɣəli a ilan s-a dd-ass isəssiɣəd hărăt iket-net; măšan, mafăl iktab a-s Ăgg-ăgg-adəm, ilzam-t ad-inhəy tersəmmawen ăjjootnen, səffăṭṭən dăɣ-s dăgg-adəm?
13 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ănnăbi Ɣəli, ăru dd-osa, măšan ăkkuddălăn-t dăgg-adəm, jăn-as a-wa s-ărhăn ed, a-wen-dăɣ a ənnăn əlkəttabăn dăɣ-isălan-net.»

Ăzozăy Ɣisa alyaḍ n-amălšon
(Mătti 17:14-21; Luqa 9:37-43)

14 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net wi n-kăraḍ, ogăẓăn-dd inəṭṭulab-wi iyyăḍnen, ămmiizăɣăn d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, tăɣlay-tăn tamətte.
15 Tojja tamətte Ɣisa ɣas, tof'-et tăkunt, tošăl săr-s, ad-has-tajjăn isofan.
16 Inn'-asăn: «Ma tămmizăɣăm?»
17 Inn'-as ăhaləs iyyăn dăɣ-tamətte: «Ălɣalim, əlwăyăɣ-dd săr-k rure-ɣ ih' alšin ikrasăn iləs-net;
18 edăgg dăɣ-t irmăs-dăɣ, ad-t-ăjjăḍlăt s-ăkall, ad-isakăffaw, iẓiməkărkiẓ isenăn, isaqăqqad; əttărăɣ dăɣ-inəṭṭulab-năk ad-dăɣ-s t-əkkəsăn măšan, indăr-asăn.»
19 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Ya əzzurəyăt-i-dăɣ wărăt tomen, hundăɣ har əmme əlleɣ jere-wăn, əṣbarăɣ-kăwăn? Awəyăt-ahi-dd alyaḍ.» Ăwwăyăn-as t-dd.
20 Diha-dăɣ d-inhăy alšin Ɣisa, ad-ijjăḍlăt alyaḍ s-ăkall, ad-itišbărḍil, isakăffaw.
21 Issəstăn Ɣisa ti-s, inn'-as: «Ǝmme t-irmăs a-wa?» Inn'-as ăhaləs: «Hărwa măḍrəy,
22 dehiyyăn făw, itəjjar-t alšin dăɣ-efew meɣ dăɣ-aman i-ad-ămmăt. Ɣas, kunta tăddoobed hărăt dăɣ-a-wa-dăɣ, aḍən-anăɣ tăhanint, agəẓ-anăɣ.»
23 Inn'-as Ɣisa: «Tənned: ‹kunta tăddoobed!› Ǝlməd a-s wăr t-illa a-s wădden răqqiis i-amumən.»
24 Iḍkăl ti-s n-alyaḍ emăsli-net ălwăqq-wen-dăɣ, innă: «Omanăɣ, agəẓ-ahi dăɣ-iba n-immun.»

25 Inhăy Ɣisa tamətte tošal-dd săr-s ɣas, ăsmăhăḍ dăɣ-alšin, inn'-as: «Alšin wa
ikrăsăn iləs n-alyaḍ-i-dăɣ, ăẓimăẓẓăj-t; omarăɣ-kăy s-ad-t-təzjărăd, wăr-ilăkkămet
ad-t-dd-tăqqalăd.»
26 Ăɣwăttăt alšin, ibbəkbăk alyaḍ s-ăṣṣahăt təzzar, izjăr-t; ăktăyyăt alyaḍ har
ăɣelăn ăddinăt ăba-t
27 măšan, irmăs-t-dd Ɣisa s-ăfuss, issənkăr-t-dd, ibdăd făll-iman-net.
28 Ǝqqălăn ehăn ɣas, əssəstănăn inəṭṭulab Ɣisa s-edes, ənnăn-as: «Alšin-wənnin-hi,
mafăl hanăɣ-indăr ad-t-nəkkəs dăɣ-alyaḍ?»
29 Inn'-asăn: «Alšin šund-wa, wăr t-ill' əmmək s-izjăr ar s-tamădilt n-Măssinăɣ.»

Ăsihe wa s-əssin d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Mătti 17:22-23; Luqa 9:43-45)

30 Fălăn dihen ɣas, ăllilăn teje ta n-Galila măšan, wăr-irha Ɣisa ad-săr-s ilməd
ăwadəm
31 ed isaɣra inəṭṭulab-net, ijann'-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm, ad-ăttărmăs, ijjəš ifassăn
n-dăgg-adəm, əjən iman-net măšan, kăraḍ išilan ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr
jer-inəmmuttan.»
32 Wăr-əjrehăn măjrăd-wen-dăɣ, h'-en daɣ tasăja n-ad t-səstənăn d-ălmăɣna-net.

Tărha n-mijraw
(Mătti 18:1-5; Luqa 9:46-48)

33 Ǝwwăḍăn-in Qăfărnaxum, əjjăšăn ehăn wa əkkăn ɣas, issəstăn Ɣisa inəṭṭulab-
net, inn'-asăn: «Ma tămmizăɣăm dăɣ-tabarăt?»
34 Wăr t-illa a has-ənnan. Ij'-asăn asəstan-wen-dăɣ, făl-a-s, dăɣ-tekle-năsăn,
ămmiizăɣăn jer-iman-năsăn i-ad-əlmədăn əndek dăɣ-săn wa ojărăn.
35 Ăqqima Ɣisa ɣas, iɣră-dd inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin s-iman-net, inn'-
asăn: «Wa dăɣ-wăn irhăn tăzert, iməlet daw-imidiwăn-net, umaset-asăn akli.»
36 Irmăs ḍarăt-a-wen ara iyyăn, ij'-e jere-săn təzzar, iḍkăl-t dăɣ-ifassăn-net, inn'-
asăn:
37 «Ere ăsbălălăn ara šund wa-dăɣ, dăɣ-təssəba-nin, năkk a ăsbălăl; ere wa hi-
ăsbălălăn, wădden năkk a ăsbălăl, Wa hi-dd-ăšmašălăn a ăsbălăl.»
(Mătti 10:42; Luqa 9:49-50)
38 Inn'-as ănăṭṭalib wa s-isəm-net Exya: «Ălɣalim, nənhay ăhaləs itakkăsăn alšinăn
dăɣ-ăddinăt s-tărna n-isəm-năk, nənn'-as, wăr-itiləset, ed wăr dăr-năɣ ăddew.»
39 Inn'-asăn Ɣisa: «Wăr has-t-təgdelăm, făl-a-s, wăr t-illa ere madăn-ăj iji n-
Măssinăɣ s-tărna n-isəm-in aləs daɣ, a ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, tiẓmit-in.
40 Ere wărăn hanăɣ-iknes, a-di, amidi-nănăɣ.
41 Ere kăwăn-issəswăn kara n-aman, dăɣ-təssəba n-a-wa s-Ălmasex a kăwăn-ilăn,
ăsidătteɣ-awăn a-s ilkam, ad-ijrəw, ălhăk n-emărked wa ija.»

Wăr tumasăt əssəbab n-tanməšrayt i-ăwadəm
(Mătti 18:6-9; Luqa 17:1-2)

42 «Aratăn wi săr-i omănnen, ere ămoosăn əssəbab n-tanməšrayt i-wăla iyyăn
dăɣ-săn-dăɣ, ăwadəm-en, iššăm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta măqqărăt s-itəẓẓad
ălkăma dăɣ-err-net, itwəjăr-in dăɣ-ider n-ejărew wa səmmăn hărwa wăr-ofa
abăkkaḍ-wen-dăɣ.
43 Kăyy, kunta ăfuss-năk a ăbokăn ad-hak-ăssăbăb s-abăkkaḍ, itiḍărrut-kăy,
ənkăḍ-t-in hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ ed uf'-ak, ad-jeed ăfuss, təjjəšăd
ălžănnăt, uhən, ad-leed əssin ifassăn, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa n-žohănnăma
wărăn itəməkit [
44 d-tiwəkkawen ti wăren təməttit s-hărkuk əfradnăt dăɣ-tiɣəswen n-ăddinăt].

45 Kunta daɣ aḍăr-năk a ăbokăn ad-kăy-isidəw dăɣ-abăkkaḍ, itiḍărrut-kăy, ənkăḍ-
t-in hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-təjjəšăd ălžănnăt, jeed
aḍăr, uhən ad-leed əssin iḍarăn, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa n-žohănnăma-i hănăt [
46 tiwəkkawen ti wăren təməttit s-hărkuk əfradnăt dăɣ-tiɣəswen n-ăddinăt].
47 Kunta daɣ tiṭṭ-năk a ăbokăn ad-kăy-siḍəw dăɣ-abăkkaḍ, tiḍărrut-kăy, kukkərət-
tăt-dd hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-təjjəšăd Təmmənəya
n-Măssinăɣ jeed tiṭṭ, uhən ad-leed sănatăt tiṭṭawen, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa n-
žohănnăma.
48 Dihen, tiwəkkawen ti əfrădnen dăɣ-tiɣəswen n-ăddinăt, əddarnăt hărkuk.

Tangalt ta n-tesəmt
(Mătti 5:13; Luqa 14:34-35)

49 Ere ămešălăn abăkkaḍ, ad-ijjəš efew s-əmmək-wa-dăɣ s-tajjăš tesəmt imənsiwăn
i-ad-tăn-təjjəš temḍe.
50 Tesəmt, hărăt olaɣăn măšan, afăl tăt-təjmăḍ temḍe, ma tăt-e-isəsməmăn?
Tumaset tămudre-năwăn a ha tesəmt, tənhirəjăm dăɣ-ălɣafyăt.»

10

Aməzzi d-iba-net
(Mătti 19:1-12; Luqa 16:18)

1 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă teje ta n-Ălyăhudəyăt d-illa-hin i-ejănš wa n-Ɣurdəni, təlkăḍ-
as-dd tamətte tăjjeet, ad-isaɣra daɣ ăddinăt, s-əmmək wa s-izzăy ad-t-ăj.
2 Osăn-t-dd hărăt dăɣ-kăl-faris, orămăn-t s-asəstan iyyăn i-ad-ănn a wărăn
itətwənn, ənnăn-as: «Dăɣ-a-wa innă alămăr-nănăɣ, ak ajăn xălal i-ăhaləs ad-
izəmməzzəy hănne-s?»
3 Inn'-asăn Ɣisa: «Ma dăr-kăwăn-ăsmătăr ănnăbi Mosa.»
4 Ǝnnăn-as: «Ănnăbi Mosa, ijraw i-ăhaləs ad-ăkf tăkarḍe n-aməzzi i-hănne-s təzzar,
izəmməzzəy-tăt.»
5 Inn'-asăn Ɣisa: «Alămăr wa hawăn-iktăb ănnăbi Mosa, iktăb-awăn-t dăɣ-təssəba
n-tăɣart-i jăn ulhawăn-năwăn,
6 ənnăr wădden a-wen:
‹S-tizarăt a-s dd-ixlăk Ămaxlak ăddunya,
ăhaləs d-tamăḍt a dd-ixlăk,
7 təssəba n-a-wen-dăɣ a făl mad-ifəl ăhaləs ti-s d-ma-s,
irtəy d-hănne-s,
8 umasăn făll-əssin-essăn tiyyăt taɣəssa,
ad-ăbas ămoosăn əssin ăddinăt,
ămoosăn tiyyăt taɣəssa.›
9 Ɣas, a-wa osăɣ Măssinăɣ, wăr t-ibəḍḍəwet ăgg-adəm.»
10 Iqqăl-dd Ɣisa ehăn ɣas, əssətănăn-t inəṭṭulab-net d-ălmăɣna n-a-wa innă.
11 Inn'-asăn: «Ere hin-ăzmăzzăyăn hănne-s, olăs adubən n-iyyăt, izna,
12 tamăḍt daɣ təbḍăt d-ăhaləs-net, tolăs adubən n-iyyăn, təlmədet a-s, təzna ənta-
dăɣ.»

Ija Ɣisa ălbăraka dăɣ-aratăn
(Mătti 19:13-15; Luqa 18:15-17)

13 Ǝlwăyăn-dd ăddinăt aratăn s-Ɣisa i-ad-dăɣ-săn ăj ălbăraka, măšan, ăklăwlăwăn
inəṭṭulab-net făll-imalwayăn-năsăn.
14 Inhăy Ɣisa a-wa tăn-išlăn ɣas, əkmăn-t iman-net, inn'-asăn: «Ăyyăt aratăn ad-
hi-dd-əkkən, wăr tăn-in-tăwweɣăm făll-i făl-a-s, Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddinăt
wi dăr-săn ănifăqqănen a-s tăt-ihakk.

15 Ăsidătteɣ-awăn a-s ere wărăn iqbel Təmmənəya n-Măssinăɣ s-əmmək wa s-tăt-
mad-iqbəl ara, wăr tăt-mad-ijjəš.»
16 Ăsɣăyma ḍarăt-a-wen aratăn făll-ifaddăn-net, ăswăr-tăn ifassăn-net, ijă dăɣ-
săn ălbăraka.

Ăddunya meɣ ălaxărăt?
(Mătti 19:16-22; Luqa 18:18-23)

17 Ălwăqq wa d-ăbok Ɣisa ad-ifəl edăgg-en, ošăl-dd săr-s ăhaləs iyyăn, irkăɣ data-s,
inn'-as: «Ălɣalim wa olăɣăn, ma s-əleɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-əkkusăɣ tămudre ta tăɣlălăt?»
18 Inn'-as Ɣisa: «Mafăl hi-janned wa olăɣăn? Wăr t-illa ere olaɣăn săl Măssinăɣ,
19 wădden, təssanăd alămărăn-net: Wăr jed iman, wăr jed əzzəna, wăr tokerăd,
wăr tăjjəyhăd s-bahu, wăr təḍlemăd ăwadəm, səmɣăr ti-k d-ma-k.»
20 Inn'-as ăhaləs: «Ălɣalim, hărătăn-win-dăɣ, ăɣdalăɣ-asăn hărwa ămoosăɣ ara.»
21 Ikn'-e Ɣisa azəjjəzz, ijrăẓ-as, inn'-as: «Hărăt iyyăn a hak-in-ăba: əgləw, tužžăr-in
a-wa leed, təkfəd-t i-tilăqqiwen i-ad-təkrəšăd ărrəzăɣ dăɣ-ălžănnăt; dihen, əqqəl-dd,
əlkəm-ahi.»
22 Isl' ăhaləs i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, innăḍ, ənxasăn iman-net, ed il' ehăre n-
tikunen.

Ărrəzăɣ wa n-tidət
(Mătti 19:23-30; Luqa 18:24-30)

23 Issăɣlăy-dd Ɣisa tamətte akăyad-net, innă i-inəṭṭulab-net: «Aẓwi ija i-wi
ărzăɣnen ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
24 Inhăy a-s iqqan a-wen iɣăfawăn n-inəṭṭulab-net ɣas, inn'-asăn daɣ: «Ilyaḍăn-in,
aẓwi ija ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ!
25 Ojăr tărăɣse ta ija ad-ijjəš amnəs s-tiṭṭ n-ănaẓmay uhən, ad-ijjəš ere irzaɣăn
Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
26 Iknă măjrăd-wen-dăɣ uɣən n-iɣăfawăn-năsăn, ad-tinmənnin: «Adiš mi madăn-
iɣləs?»
27 Issəjrăh-tăn Ɣisa, inn'-asăn: «A-wen, dăgg-adəm wăr t-ăsmăkkănăn măšan
Măssinăɣ ənta, ăddoobăt-t ed, wăr t-illa a has-indarăn.»
28 Inn'-as Bəṭrus ḍarăt-a-wen: «Ălɣalim, năkkăneḍ, wădden noyyă a-wa nəla iket-
net, nəlkăm-ak.»
29 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn, a-s, wăr t-illa ere madăn-ifəl ehăn-net d-
ayətma-s d-šătma-s d-ma-s d-ti-s d-aratăn-net d-ihărawăn-net dăɣ-ăddimmăt-in, d-
ăddimmăt n-Ălənžil
30 s-wădden ad-ijrəw dăɣ-ăzzăman-wa-dăɣ s-temeḍe n-anəḍfus ihănan, ayətma,
šătma, matte, aratăn d-ihărawăn ăddewnen d-ălɣizabăt, ijrəw daɣ tămudre tăɣlalăt
dăɣ-tilkamăt.
31 A ăjjeen dăɣ-wi ăzzarnen ašăl-i-dăɣ, ad-ijjəš ajilal, a ăjjeen dăɣ-wi hănen ajilal
ašăl-i-dăɣ, ad-izar.»

Ăsihe wa s-kăraḍ d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Mătti 20:17-19; Luqa 18:31-34)

32 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen eɣăf n-tamətte, irmăs tamdujt ta n-Yărussălam,
ăššiwwăšăn inəṭṭulab-net, wăr ozja ənniyăt n-wi has-əlkamnen. Ikkăs-dd inəṭṭulab
wi n-măraw d-əssin s-takše, ad-hasăn-itajj isălan n-a-wa t-madăn-irməs,

33 inn’-asăn: «Ǝnhəywăt, năkkăneḍ-da-hi əkkănen Yărussălam-i-dăɣ mad-
ăttărmăs Ăgg-ăgg-adəm, ijjəš ifassăn n-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt, ad-t-siḍəwăn dăɣ-ăššăreɣa-năsăn, ăɣtəsăn-as tamăttant təzzar, əjən-t jer-
ifassăn n-inəẓẓulam,†
34 i-ad-t-əjən tekăškăšt, sutəfən fălla-s, əjən dăɣ-s tiwit, əjən iman-net măšan, ašăl
wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»

A-wa əttărăn dăgg-Zăbdi dăɣ-Ɣisa
(Mătti 20:20-28)

35 Ohăẓăn-dd dăgg-Zăbdi, Yaqub d-Exya Ɣisa, ənnăn-as: «Ălɣalim, nărha ad-
hanăɣ-təjəd a-wa dăɣ-k mad-nəttăr.»
36 Inn’-asăn: «Ma s-tărham ad-hawăn-t-ăjăɣ?»
37 Ǝnnăn-as: «Ăkf’-anăɣ ad-ăqqayəm iyyăn dăɣ-năɣ daw-aɣil-năk, ăqqayəm wa
iyyăḍăn daw-tăšalje-năk i-ad-numas wi săr-k orăknen dăɣ-ălxikmăt, afăl dd-tăqqălăd
dăɣ-ălxurmăt-năk.»
38 Inn’-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ, wăr təssenăm a dăr-săstanăm. Ajăn năkk, kara
n-tisnant wa mad-ăswăɣ, tăddobem tesăse-net, meɣ daɣ, ajăn tăddoobem hărăt i-
tamăttant ta mad-ăjăɣ?»
39 Ǝnnăn-as: «Năddoobăt-t.» Inn’-asăn Ɣisa: «Tidət lab a-s ad-təswəm kara n-
tisnant wa mad-ăswăɣ, təjəm tamăttant ta mad-ăjăɣ
40 măšan, dăɣ-isălan n-taɣimit daw-aɣil-in d-tăšalje-nin, wădden năkk a ihakkăn
a-wen; Măssinăɣ a t-ihakkăn i-wi s-t-itwăr.»

Mijraw wa n-tidət
(Mătti 20:24-28; Luqa 22:24-27)

41 Ǝslăn inəṭṭulab wi n-măraw i-a-wen ɣas, ijjăš-tăn ălhăm făll-Yaqub d-Exya.
42 Iɣr’-en-dd Ɣisa iket-năsăn s-iman-net, inn’-asăn: «Təssanăm a-s imănokalăn n-
tiwsaten, ăxkamăn făll-snăt s-ăṣṣahăt; kăl-əlxəkum daɣ, wăr lămmeḍăn făll-kăl-
ăkall
43 măšan, kăwăneḍ, wăr jem a-wen; wa dăɣ-wăn irhăn mijraw, umaset akli n-
imidiwăn-net təzzar,
44 ere dăɣ-wăn irhăn daɣ tăzert i-imidiwăn-net, umaset akli-năsăn təzzar.
45 Ăgg-ăgg-adəm, wăr dd-ămešăl i-ad-has-ăxdəmăn ăddinăt, ănn-ak, ămešăl-dd
i-ad-ixdəm ənta iman-net, ăkf tămudre-net i-ad-isəddărfət ăddinăt ăjjootnen.»

Emədderɣəl wa ăzozăy Ɣisa
(Mătti 20:29-34; Luqa 18:35-43)

46 Ǝglan har hin-əwwăḍăn taɣrəmt ta n-Žărriko. Ălwăqq wa dd-izajjăr Ɣisa d-
inəṭṭulab-net taɣrəmt-ten-dăɣ, təlkam-asăn tamətte tăjjeet. Zăbo wa dd-jăn, ăqqiima
emədderɣəl s-isəm-net Bărtima ăgg Tima dăɣ-asălim-net, itattăr takute dăɣ-ăddinăt.
47 Islă a-s Ɣisa wa n-Năṣirăt a okayăn ɣas, ăsɣărăt, innă: «Ya Ɣisa wa n-Ăgg Dawəd,
aḍən-ahi tăhanint!»
48 Ăɣtălăn-t ăddinăt i-ad-hin-isusəm măšan, ăsɣărăt s-afălla: «Ya Ăgg-Dawəd,
aḍən-ahi tăhanint.»
49 Ibdăd Ɣisa, innă: «Ǝlwəyăt-ahi-t-dd.» Ǝlwayăn-as-t-dd, jannen-as: «Ǝhəl iman-
năk, iɣarr’-ik.»
50 Ijăr-in emədderɣəl abărnuš-net dihen, iggăd s-iyyăt, ikka Ɣisa.

† **10:33 10:33** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

51 Os’-e-hi-dd ɣas, inn’-as Ɣisa: «Ma s-tărhed ad-hak-ăjăɣ?» Inn’-as emədderɣəl:
«Ălɣalim, aləsăɣet ahănay.»
52 Inn’-as Ɣisa: «Ǝgləw, ăzozăy-kăy immun-năk.» Olăs Bărtima ahănay ălwăqq-
wen-dăɣ, ilkăm i-Ɣisa.

11

Ujəš n-Ɣisa i-aɣrəm wa n-Yărussălam
(Mătti 21:1-11; Luqa 19:28-40; Exya 12:12-19)

1 Ohăẓ-in Ɣisa d-inəṭṭulab-net Yărussălam, ih’ ămăra taɣrəmt ta n-Bătfaži, edes
i-taḍaɣt ta tăsijătăt ihəškan wi n-əzzăytun. Ɣur-dihen-dăɣ, ad-ăšmašăl əssin dăɣ-
inəṭṭulab-net,
2 inn’-asăn: «Ăkkăt tadăbayt ta n-data-wăn, dăɣ-ujəš-năwăn-has, ad-təjrəwăm ăẓa
ojayăn s-kăla wăr t-iney ăwadəm, arăt-t-dd, təlwəyăm-t-dd.
3 Ere hawăn-innăn, mafăl t-tirəm, ănnăt-as: ‹Ălɣalim a dăɣ-s ilan əššăɣəl, ăssimda
dăr-s ɣas, năssoɣăl-awăn-t-dd.› »
4 Ǝglăn inəṭṭulab wi n-əssin, əjrăwăn ăẓa ojayăn dăɣ-tăšarrit dat-emm n-ehăn
iyyăn, orăn-t-dd.
5 Ǝnnăn-asăn ăddinăt t-əllanen dihen: «Mafăl tirəm ăẓa?»
6 Ăssoɣălăn-asăn a-wa hasăn-inna Ɣisa, oyyăn-tăn, orăn-t, əglăn dăr-s.
7 Ǝlwăyăn-dd ăẓa i-Ɣisa, əstăjăn-as isəlsa-năsăn, inăy-t.
8 Ad-fattăɣ təššəm n-ăddinăt isəlsa-năsăn făll-tabarăt, ɣattăsăn-dd wi iyyăḍnen
ileḍleḍăn dăɣ-ihəškan, fattăɣăn-tăn făll-tabarăt,
9 ăsiɣăren wi has-ăzzarnen hakd wi has-əlkamnen, jannen:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar!
Ija Măssinăɣ ălbăraka
dăɣ-wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli,
10 irxăm Măssinăɣ Təmmənəya
ta s-ija ărkăwăl-net i-abba-nănăɣ Dawəd.
Ozana i-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul.»
11 Iwwăḍ-in Ɣisa aɣrəm wa n-Yărussălam, ijjăš ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
ăzjăzz’-e iket-net; inhăy a-s ija fălla-s ehăḍ ənta d-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin ɣas,
ikkă dăr-săn tadăbayt ta n-Bitanya.

Ašar wa ilɣăn Ɣisa
(Mătti 21:18-19)

12 Ăffăw, a-s dd-izjăr tadăbayt ta n-Bitanya, ălluẓ.
13 Ojja ahəšk s-isəm-net ašar inšarăn, ikk’-e-hi-dd, itassăn warăn-t aratăn măšan,
wăr fălla-s ijrew ar ifărketăn ed, wăr-ija ăzzăman n-tirwe-net.
14 Innă i-ašar: «Wăr-issəlkăm Măssinăɣ ad-torawăd har tənkăr ăddunya.» A-s
innă a-wen-dăɣ, sallăn-as inəṭṭulab-net.

Ikkăs Ɣisa kăl-mamăla dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 21:12-17; Luqa 19:45-48; Exya 2:13-22)

15 Ǝwwăḍăn-in Yărussălam, ijjăš Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ad-dăɣ-s
isattăɣ ăttužžar d-imăžănšan-năsăn, isibrăɣwil tisəskar n-kăl-amăhaš n-iẓărfan d-
tisăqqima n-ăttužžar n-tidăberen.
16 Wăr-oyy’ ăwadəm wăl’ iyyăn ăwwayăn a inazzăn ăttužžăr-t dăɣ-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn.
17 Isaɣră ăddinăt, ijann’-asăn: «Ajăn wădden iktab a-s, innă Măssinăɣ:
‹Ehăn-in ad-umas ehăn n-ămudd

i-tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt,›
măšan kăwăneḍ, jăm-t tajnut n-imăkrăḍăn.»
18 Ǝslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt i-a-wen ɣas, ad-tattărăn əmmək s-jăn iman-net măšan, wăr helăn a-wen, făl-a-s ămoos a-wa isăɣra, a itəḍḍasăn ulhawăn n-tamətte, ijraẓ-as iket-net.
19 Ij’ almǝẓ ɣas, izjăr Ɣisa d-inəṭṭulab-net aɣrəm.

A-wa isadabat immun
(Mătti 21:20-22)

20 Ăffăw, əkkăn-dd edes i-ašar-wənnin, ənhăyăn-t ăqqur har ikewăn-net.
21 Iktă-dd Bəṭrus a-wa ijăn ɣas, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, ənhəy-t-ak ašar wa təlɣănăd, ăqqur-in.»
22 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn’-asăn: «Amənăt s-Măssinăɣ,
23 ăsidătteɣ-awăn a-s ere dăɣ-wăn innăn i-aḍaɣ-wa-dăɣ: ‹Haan, təjrəd iman-năk dăɣ-ejănš wa səmmăn›, ija a-wen, dăɣ-a-s, wăr-ij’ ăššăk dăɣ-ulh-net, iflas s-a-wa innă ad-ăj, ad-ijrəw ɣur-Măssinăɣ a-wa dăɣ-s ittăr.
24 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ a-s, a dăɣ-dălăm Măssinăɣ-dăɣ, dăɣ-a-s təflasăm a-s ad-t-təjrəwăm, ad-hawăn-t-ăkf.
25 E-d təbdădăm-dăɣ i-ad-tədləm Măssinăɣ har dd-təktăm a-s iɣšad-awăn ăwadəm hărăt, ănšăt-as-in ed, afăl jăm a-wen, ad-hawăn-in-ănš daɣ Abba-năwăn Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn erk imojjan-năwăn. [
26 Afăl wăr nəššəm i-ăddinăt, wăr hawăn-in-e-ănš Abba-năwăn Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn ibăkkaḍăn-năwăn.]»

Ăšmăšăkken imănokalăn n-kăl-tikutawen tărna n-Ɣisa
(Mătti 21:23-27; Luqa 20:1-8)

27 Olăs-dd Ɣisa uɣəl n-Yărussălam ənta d-inəṭṭulab-net ɣas, issăɣlăy-dd dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn. Osăn-t-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil,
28 ənnăn-as: «Mi kay-ikfăn turhajăt n-amišəl n-tikunen-ti-dăɣ? Mi kăy-ikfăn tărna-ta-dăɣ s-tăjjăd a-wa tăjjăd?»
29 Inn’-asăn Ɣisa: «Ad-hawăn-ăjăɣ năkk-dăɣ asəstan iyyăn; wažăbăt-ahi ɣas ad-hawăn-ăllăɣeɣ năkk-dăɣ ere wa hi-ikfăn turhajăt ta s-tamašalăɣ a-wa tăjjăɣ.
30 Asəstan-in da: Mi dd-ăšmašălăn Exya wa n-Enəsselmăɣ i-ad-isəlmăɣ ăddinăt dăɣ-aman? Ak Măssinăɣ meɣ dăgg-adəm ɣas?»
31 Inn’-asăn a-wen ɣas, əqqălăn-dd ămmiizăɣăn jer-iman-năsăn, jannen: «Afăl has-nənna: ‹Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn›, ad-hanăɣ-ănn: ‹Adiš, mafăl wăr tomenăm s-a-wa hawăn-inna.›
32 Afăl has-nənna daɣ dăgg-adəm, aaa...» Wăr helăn tənna n-a-wen, ed ăksuḍăn, ad-fălla-săn tiḍəw tamətte-ta-dăɣ ed təkkas iket-net ăššăk a-s, Exya, ănnăbi n-Măssinăɣ s-tidət a ămoos.
33 Ǝnnăn-as: «Wăr nəssen.» Inn’-asăn: «Adiš, năkk-dăɣ wăr hawăn-e-ăllăɣeɣ ere wa hi-ikfăn tărna ta s-tăjjăɣ a-wa tăjjăɣ.»

12

Isălan n-inaxdimăn wi n-inăllăbăsăn
(Mătti 21:33-44; Luqa 20:9-18)

1 Issăɣlăy Ɣisa daɣ tangalen tiyyăḍ tamətte. Ij’-asăn tiyyăt dăɣ-hasăn-innă: «Kăla t-illa ăhaləs ăddomen ašəkrəš n-lăɣnăb, ij’-as afăraj, ijă dăɣ-s edăgg wa dăɣ-iẓimməw lăɣnăb, idăy dăɣ-s edăgg n-soro i-ămagaẓ-net; ifăr-t ḍarăt-a-wen i-inəsduma iyyăḍ təzzar ikk’ ăkall iyyăn.

2 Iwwăḍ-dd ăzzăman n-amili n-ašəkrəš ɣas, ăšmašăl-dd ănaxdim-net s-inəsduma
i-ad-has-dd-awəy ɣur-săn folăt-net dăɣ-a-wa dd-orăw ašəkrəš.
3 Os’-en-dd ănaxdim, ărmăsăn-t, tithəkkin-t har t-əksănăn təzzar, əssəglăn-t
korăyrăy.
4 Ăšmašăl-dd săr-săn daɣ ănaxdim iyyăn, ăsfătăqqen eɣăf-net, ăsmăḍrăyăn-t.
5 Olăs daɣ ašəmmišəl n-iyyăn, ărmăsăn-t ənta, ănɣăn-t kərəf; issəlkăm-asăn-dd-i
ăjjootnen, ăsmăḍrăyăn aɣil-năsăn, jăn iman n-aɣil wa iyyăḍăn.
6 Wăr has-dd-ăqqima ḍarăt-a-wen ar ad-săr-săn dd-išəmmišəl rure-s ikna tărha ed
inna dăɣ-iman-net: ‹Ənta ya šămad rure-ɣ, ănihăjja s-ad-t-səmɣărăn›,
7 măšan ənhăyăn-t inəsduma imal-dd ɣas, ănmănnăn: ‹Ənhəywăt-ak, amăkkasu-
net; əyyăwăt, nărməset, năjet iman-net i-ad-tumas takăsit ti-nănăɣ›;
8 ărmăsăn-t, ănɣăn-t kərəf təzzar, jărăn-t-in ḍarăt ašəkrəš.»
9 Issəmdă Ɣisa tangalt ɣas, inn’-asăn: «Ăssiistănăɣ-kăwăn, ma mad-ăj măssi-s n-
ašəkrəš ămăra? Əḍmanăɣ-awăn a-s ad-dd-ass ənta iman-net, ilhəs inəsduma-wi-dăɣ
təzzar, aləs tefert n-ašəkrəš-net i-iyyăḍ.»
10 Inn’-asăn daɣ: «Ajăn wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
‹Tăhunt ta hin-jărăn ălbănnatăn s-ənnăn wăr tənfa hărăt,
ənta a-s a-s təšrăy tanfust,
tămoos tăhunt ta tufăt n-aɣmăr hakkăt ăṣṣahăt ehăn;
11 a-wen Emăli a t-ijăn i-ad-umas
tăkunt dat-tiṭṭawen-nănăɣ.› »
12 Issəmdă Ɣisa tənna n-a-wen ɣas, ad-tattărăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-
ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil əmmək s-t-ăstărmăsăn ed əssanăn a-s
əntăneḍ-en-dăɣ a ăssiiɣlăy tangalt-ta-dăɣ măšan, wăr helăn a-wen făl tuksəḍa-i jăn
i-tamətte; əšlăyăn-as, əglăn.

Isălan n-tiwse i-Qăyṣăr wa n-ămănokal
(Mătti 22:15-22; Luqa 20:20-26)

13 Ăšmašălăn-dd săr-s ḍarăt-a-wen hărăt dăɣ-kăl-faris d-hărăt dăɣ-kăl-Harudəs
i-ad-has-əqqənăn tănḍărbat, siḍəwən-t dăɣ-a inna wărăn itətwinn.
14 Osăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim, nəssan a-s tidət ɣas a janned, wăr tăkkulăd dăɣ-
a-wa jănnen ăddinăt, wăr tăn-tăẓmăẓlăyăd, wăr săɣrid daɣ ɣas ar tidət n-tabarăt n-
Măssinăɣ. Ămăra, năssiistăn-kăy: ak iwar-anăɣ ad-nəẓəl tiwse i-ămănokal Qăyṣăr
meɣ? Năẓlet-tăt meɣ?»
15 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net s-təlmənufăɣa ta t-təllăt ḍarăt asəstan-năsăn, inn’-asăn:
«Mafăl hi-tižărrubum? Awəyăt-ahi-dd ărriyal n-aẓrəf-năwăn har t-ənhəyăɣ.»
16 Ăwwăyăn-as-t-dd, inn’-asăn: «Mi ilăn ăṭṭăṣwer d-isəm wa t-iwărăn?» Ənnăn-as:
«I n-ămănokal Qăyṣăr.»
17 Inn’-asăn: «Adiš, suɣəlăt i-ămănokal wa măqqărăn a-wa fălla-wăn ila, təkfəm
daɣ Măssinăɣ a-wa fălla-wăn ila.» Əqqălăn-dd ɣas, tof’-en tăkunt n-ălwižab-wa-dăɣ
hasăn-ija.

Ăwwežăb Ɣisa dăɣ-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan
(Mătti 22:23-33; Luqa 20:27-40)

18 Osăn-t-dd ḍarăt-a-wen hărăt dăɣ-kăl-sadus-i ɣur-ija a-s wăr təlkem tanăkra n-
inəmmuttan, əssəstănăn-t, ənnăn-as:
19 «Ălɣalim, inn’-anăɣ ănnăbi Mosa: ‹Afăl ăba ăŋŋa-s n-ăwadəm, oyyă-dd hănne-s
dăr-wăr oher ara, idubənet-tăt ăŋŋa-s i-ad-ikrəš əzzurəyăt i-ăŋŋa-s wa ăba i-ad-wăr
hin-itiləm isəm n-wa ăba făll-ărori n-ăkall.

20 Ămăra, əkkəs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf: kăla t-əllan əssa ayətma; ădobăn dăɣ-săn
wa n-amăqqar măšan, ăba-t wăr-ikreš ara.
21 Oyyă-dd hănne-s, ădobăn-tăt wa s-əssin, ăba-t ənta-dăɣ wăr dd-oyya ara, a-wen-
dăɣ daɣ a ija wa s-kăraḍ;
22 ăba-tăn əssa-essăn măšan, wăr tăn-iha i dd-oyyan ara; ăba daɣ tamăḍt ḍara-săn.
23 Năssiistăn-kăy: ašăl wa n-tanăkra jer-inəmmuttan, əndek dăɣ-săn wa s-e-tumas
hănne-s ed, ənhayăn-tăt adubən əssa-essăn?› »
24 Inn'-asăn Ɣisa: «Ǝnta-den-dăɣ tasətbat n-išk wa jăm ed, a-wa ənnăn əlkəttabăn
hakd-dăɣ a-wa dăr-togdăh tărna n-Măssinăɣ, wăr t-illa a dăɣ-s təfhamăm.
25 Ašăl wa dd-nakkărăn inəmmuttan, meddən hakd tiḍeḍen, ad-ăbas tidubunăn ed
ad-talăh tămudre-năsăn d-ta n-ănjălosăn wi hănen išənnawăn.
26 Ămăra, dăɣ-isălan wi n-inəmmuttan d-tanăkra-năsăn, ajăn wăr tăɣrem dăɣ-
əlkəttab wa n-ănnăbi Mosa a-wa has-innă Măssinăɣ ɣur-tabsăɣt ta tăhjăljălăt wăr
răqq? Wădden, inn'-as Măssinăɣ: ‹Năkk a-s Măssinăɣ n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.›
27 A-wen, ălmăɣna-net a-s, ăddinăt-win-dăɣ, han ălžănnăt, tiimələn Măssinăɣ;
ənnăr wăr-ədderăn, wăr təjjən a-wen. Măssinăɣ, wădden inəmmuttan a-s ămoos
Măssinăɣ, ămoos-t i-wi əddărnen. Tidət-dăɣ a-s toškam ed tənnăm wăr təlkem
tanăkra jer-inəmmuttan.»

Alămăr wa ufăn
(Mătti 22:34-40)

28 Ohăẓ-dd iyyăn dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt ăsijădăn i-edăwănne wa ija Ɣisa d-kăl-
sadus d-ălwižab wa ăhuusken hasăn-ija, inn'-as: «Ma ămoos ɣur-Măssinăɣ alămăr
wa ojărăn?»
29 Inn'-as Ɣisa: «Ǝnta da wa ojărăn:
‹Ya Iṣrayil, səjəd!
Emăli-nănăɣ Măssinăɣ, ənta ɣas a-s Emăli.
30 Ad-tărhəd Emăli-năk Măssinăɣ s-ulh-năk imda
tărhəd-t s-iman-năk əmdan,
d-tayətte-năk təmda d-ăṣṣahăt-năk iket-net.›
31 Wa s-əssin daɣ da:
‹Ad-tărhəd ănharăj-năk s-əmmək wa s-tərhed iman-năk.›
Wăr t-illa alămăr ojărăn-win-dăɣ.»
32 Inn' ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt i-Ɣisa: «Ălɣalim, tənned tidət:
Măssinăɣ iyyăn, wăr t-illa ar ənta.
33 Iwar ăgg-adəm ad-t-ărh s-ulh-net imda,
d-tayətte-net təmda d-ăṣṣahăt-net iket-net;
ărh daɣ ănharăj-net s-əmmək wa s-irh' iman-net.
A-wen, wăr t-təlla tasəbḍărt wăla takute wăr-ojer.»
34 Inhăy Ɣisa iqqud n-ălwižab-net ɣas, inn'-as: «Kăyy, ăbas tujəjăd Təmmənəya
n-Măssinăɣ.» Ăbas t-illa ḍarăt-a-wen ere ihălăn asəstan-net.

Ɣisa, ojăr tumast n-ahăya n-Dawəd
(Mătti 22:41-46; Luqa 20:41-44)

35 Isaɣra Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ijanna i-ăddinăt: «Ma isawănnen
ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-s Ălmasex, rure-s n-Dawəd?
36 Wădden Dawəd iman-net a innăn s-măjrăd ija Unfas Šăddijăn dăɣ-emm-net a-s:
‹Emăli Măssinăɣ, innă i-Emăli-nin,
əyyăw, ɣayəm daw-aɣil-in,
hundăɣ har ăjăɣ išənja-năk daw-iḍarăn-năk.›

37 Ɣas šămad Dawəd iman-net iɣarr Ălmasex s-isəm Emăli; əndek əmmək wa s-
ăddoobăt ad-umas rure-s?»
Ijrăẓ măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa i-tamətte ta tăjjeet has-tăsijădăt.

Hewăt!
(Mătti 23:1-36; Luqa 11:37-54; 20:45-47)

38 Dăɣ-a-wa isăɣra, inn'-asăn: «Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt,
əjraẓnăt-asăn timukal dăɣ-isəlsa ăhobătnen, ijraẓ-asăn ad-hasăn-titwəjjin isofan
dăɣ-tišarriten,
39 ărhan tisăqqima-ti ănnuflăynen dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-
atwəsəmɣar dăɣ-imjora,
40 tihăɣăn a-wa ihăn ifassăn n-tinuḍăfen, a-s ija a-wen, hărkuk tumadăn i-ad-tăn-
in-əjrăhăn ăddinăt; ilkam dăɣ-săn ăššăreɣa səmmăn.»

Tănuḍăft ta tojărăt imărrəzăɣăn ihuk
(Luqa 21:1-4)

41 Ăqqiima Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn dat-əssəndoqq wa dăɣ-
titwəjjinăt tikutawen, ikyad dăɣ-əmmək wa s-dăɣ-s săns tamətte aẓrəf. Təjjarăn
dăɣ-s kăl-ehăre ăẓrəf ăjjeen;
42 tosă-dd tănuḍăft lăqqəwăt, tăstărăkkăt dăɣ-əssəndoqq sănatăt tămmaten
əbḍanen.
43 Iɣră-dd Ɣisa inəṭṭulab-net s-iman-net, inn'-asăn: «Ăsidătteɣ-awăn a-s tănuḍăft-
ta-dăɣ n-talăqqe, tojăr ăddinăt iket-năsăn ihuk,
44 făl-a-s iket-năsăn, a-wa s-ăssakăyăn s-wăr-ămɣatărăn a əkfăn, a-s ija a-wen ənta,
a-wa təṭṭăf i-tămudre-net iket-net a təkfa.»

13

Terăẓẓe ta təlkamăt dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 24:1-2; Luqa 21:5-6)

1 Izjăr-dd Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn ɣas, inn'-as iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net
«Ălɣalim, ənhəy ɣas tihun-ti-dăɣ ăhuskătnen, tihusay n-ehăn!»
2 Inn'-as Ɣisa: «Wădden hannăyăd-t ehăn-wa-dăɣ măqqărăn ăhusken? Wăr mad-
dăɣ-s dd-tăqqayəm tăhunt tiyyăt warăt tamidit-net, ad-ăttăɣtăɣ iket-dăɣ-net.»

Išmal n-tăməddawt n-ăddunya
(Mătti 24:3-35; Luqa 17:22-24; 21:7-24)

3 Ăqqiima Ɣisa ḍarăt-a-wen făll-taḍaɣt ta tăssidwălăt ihəškan wi n-əzzăytun,
ikyad dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqăran, issəstăn-t Bəṭrus d-Yaqub d-Exya d-Idris
dăɣ-takše,
4 ənnăn-as: «Lăɣăt-anăɣ əmme d-mad-ăj a-wa s-tənned? Ǝkkəs-anăɣ dăɣ-taɣdărt
n-išmal wi s-mad-nəlməd a-s sămdo n-hărăt iket-net, iwwăḍ-dd?»
5 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «He kăwăneḍ, ăjăt ənniyăt, wăr kăwăn-išăšket
ăwadəm,
6 ad-dd-asən ăddinăt ăjjootnen făll-isəm-in, ănn hak iyyăn dăɣ-săn: ‹Năkk a-s
Ălmasex›, šiškən s-a-wen-dăɣ ăddinăt ăjjootnen.
7 Ad-təsləm i-isălan n-imjărăn d-măhewəl n-imjărăn, wăr tăxwelăm ed ilzam ad-ăj
a-wen măšan, sămdo n-ăddunya ənta, wăr-ija hărwa.
8 Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl amidi-net, ăj laẓ, iškəḍkəḍ ăkall dăɣ-
idăggan ăjjootnen, sănto n-tăməddawt n-ăddunya ɣas a-wa, olăh d-sănto n-tiẓẓurt
n-tamăḍt jarrăwăt eɣăf-net.

9 Măšan, ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn: ad-hawăn-aškən ăddinăt s-əlxəkum, əjən
dăɣ-wăn tiwit dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud; səbdədăn-kăwăn dat-gəfărăn
d-imănokalăn, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn; umas a-wen əssəbab făl
tămoosăm tijuhawen-in data-săn,
10 i-ad-əslənăt tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt i-isălan n-Ălənžil təzzar.
11 Afăl kăwăn-ăstărmăsăn ăddinăt, wăr tăšăwwašăt dăɣ-isălan n-a-wa mad-
tənnəm, ăjăt măjrăd wa kăwăn-e-itwəkfən ăssaɣăt-wen-dăɣ ed wădden kăwăneḍ a
maden-ămmăjrăd, Unfas Šăddijăn a he-ijən dăɣ-imawăn-năwăn a-wa s-lăm s-tənna-
net.
12 Išilan-en, ad-isəttărməs ăwadəm ăŋŋa-s i-ad-ămmăt kərəf, isəttărməs abba
rure-s, ănnăbdădăn aratăn d-imărawăn-năsăn, əjən iman n-imărawăn-năsăn;
13 ad-dăr-wăn akəḍăn ăddinăt iket-năsăn, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăn-
iwarăn, măšan ere wa ihălăn iman-net, ăkoyăd dăɣ-alkum-hahi har ašăl wa d-imda
a-wen-dăɣ iket-net, ad-iɣləs.

Erk ăzzămanăn wi dd-malənen

14 Afăl tənhăyăm ănabxas wa n-eməkkărekăḍ hăr ăqqima dăɣ-edăgg wa s-wăr-
ila s-ad-dăɣ-s ăqqayəm, ăwadəm wa iɣarrăn isălan-wi-dăɣ, ijrăhet ălmăɣna-năsăn!
Wi irmăs a-wen-dăɣ əzzaɣăn teje ta n-Ălyăhudəyăt, jawăḍnet dăɣ-azzal s-ašrut wa
n-iḍaɣăn,
15 wa iwărăn afălla n-ehăn, wăr dd-itəzəbbutet i-ad-iḍkəl a has-ihan ammas n-ehăn,
16 wa ihăn išəkraš, wăr dd-ităqqălet ḍara-s i-ad-iḍkəl asălso-net.
17 Timəskay tiḍeḍen-ti mad-ărməsăn išilan-win-dăɣ lanăt ənniyăt meɣ siḍuḍnăt.
18 Ǝttărăt dăɣ-Măssinăɣ ad-wăr-itəmzəyyit ajiwəḍ-năwăn d-ăzzăman wa n-tajrəst
19 ed išilan-en-dăɣ, ad-ăj ălɣizabăt ăssuksăḍăn s-ad-dd-ixlăk Măssinăɣ ăddunya-
dăɣ, wăr kăla ătiwănhăy šund ənta făll-ărori n-ăkall, ad-təmdəw ăddunya daɣ, wăr-
ilkem ad-ija a dăr-s olăhăn.
20 Afăl wăr-ifneẓ Emăli dăɣ-tăqqăn n-tisnant ta hăt išilan-win-dăɣ, wăr-iɣəlləs wăl'
ăgg-adəm iyyăn ɣas; măšan, ad-išəkšəl Măssinăɣ tăqqăn n-tiẓẓurt-ten-dăɣ, dăɣ-
təssəba n-ăddinăt wi ăsnăfrăn i-əlɣəllas.
21 Ăzzăman-en, afăl hawăn-inna ăwadəm: ‹Ǝnhəywăt-ak, Ălmasex, ənta da!› meɣ
‹Ǝnhəywăt-ak, ənta den!› wăr t-təflesăm.
22 Ad-dd-asən ălmasexăn n-bahu d-ănnăbităn n-bahu, əjən ijităn ăssuksăḍnen d-
tišušab, šiškən ənnăr ămmukkăn a-wen wăla ăddinăt wi ăsnăfrăn Măssinăɣ.
23 He kăwăneḍ! Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt hărwa
wăr jen hărătăn-win-dăɣ.»

Uɣəl n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 24:29-31; Luqa 21:25-28)

24 «Ḍarăt tisnant ta madăt-tăj dăɣ-išilan-win-dăɣ,
‹ad-əlsənăt tihay tăfukt,
iba təməlle n-ewăr,
25 ətrəkken-dd etran dăɣ-išənnawăn,
ənhəynəhəyăn iməṣṣuha wi hănen išənnawăn.›
26 Ălwăqq-wen-dăɣ, ad-e-itwənhəy Ăgg-ăgg-adəm, imal-dd, inay tijărăken, təlkam-
as tărna-net d-ălxurmăt-net.
27 Dihen, ad-išəmmišəl ănjălosăn-net, sədəwən-dd săr-s dăɣ-tisdas iket-năsnăt e d
t-illăm ere ăsinăfrăn Măssinăɣ dăɣ-e-d t-təllăm tamdujt făll-ărori n-ăkall hakd-dăɣ
dăɣ-išənnawăn.»

Iji n-ənniyăt
(Mătti 24:32-36; Luqa 21:29-33)

28 «Səjrăhăt ɣas əmmək wa s-idaggăl ašar: wădden e-d t-tənhăyăm a-s dd-inšăr
har lămmeḍăn ifărketăn-net, ad-tənnəm, os'-anăɣ ewelăn.
29 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl tənhăyăm hărătăn-win-dăɣ s-hawăn-ənneɣ har
əqqălăn iji, adiš əlmədăt a-s Ăgg-ăgg-adəm, ohăẓ-dd uɣəl-net, os'-iwăn făw.
30 Ăsidătteɣ-awăn a-s, wăr-e takəy əzzurəyăt-ta-dăɣ wăr jen hărătăn-win-dăɣ s-
hawăn-ənneɣ iket-dăɣ-năsăn.
31 Ojăr tărăɣse ija ad-ib' išənnawăn d-ăkall, uhən ad-iba tənna-nin.

Ɣaymăt tăsidăwăm i-ass n-Ɣisa Ălmasex

32 Dăɣ-isălan n-ašăl meɣ ăssaɣăt wa dăɣ-mad-əjən hărătăn-win-dăɣ, wăr t-illa ere
t-issanăn; wăr t-əssenăn ănjălosăn wi hănen išənnawăn wăla Ăgg-ăgg-adəm; Abba
ɣas, a t-issanăn.
33 He kăwăneḍ! Ɣaymăt tokayăm ed wăr təssenăm ăssaɣăt s-dd-e-ass.

Tangalt ta n-isuf wi ităjj Măssinăɣ

34 A-wa madăn-ăj, olăh d-ăhaləs iɣarrăn asikəl. Ăssawăḍ tekle ɣas, issəḍmăn ehăn-
net dăɣ-inaxdimăn-net; ăsmătăr hak iyyăn dăɣ-săn d-a-wa s-ila s-ad-t-ăj. Inna i-wa
iɣlăfăn emm-n-ehăn, ăqqaymet okay.
35 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tokayăm ed, wăr təssenăm ăssaɣăt s-dd-e-ass măssi-s
n-ehăn, alməẓ meɣ tišrayăt n-ehăḍ meɣ ăɣora meɣ tifawt.
36 Uksaḍăt ad-dd-ass wăr jem făll-a-wen, iɣdăr-kăwăn-dd təṭṭasăm.
37 A-wa hawăn-janneɣ, janneɣ-t daɣ i-ăddinăt iket-năsăn, ɣaymăt tokayăm.»

14

Anu n-taɣdărt wa kittəwăn imănokalăn i-Ɣisa
(Mătti 26:1-5; Luqa 22:1-2; Exya 11:45-53)

1 Ăqqiimăn-in əssin išilan i-ămudd wa n-Faṣka-i dăɣ-tamăkšanăt tijəlwen ti wăr ha
tăẓẓa. Tattărăn imănokalăn n-kăl-tikutawen əmmək s-əssăɣdărăn Ɣisa, əjən iman-
net măšan,
2 ənnăn, wăr-ufa ad-ăj a-wen dăɣ-ašăl wa n-ămudd, i-ad-wăr təjj tamdərwayt dăɣ-
tamətte.

Tamăḍt ta təssănɣălăt aḍutăn făll-Ɣisa
(Mătti 26:6-13; Exya 12:1-8)

3 Ašăl iyyăn d-ămijarăt Ɣisa i-Simyon wa s-kăla t-ijrăw jəri izzăɣăn tadăbayt ta n-
Bitanya, itamănsaw dihen-dăɣ, a-s t-dd-tosa tamăḍt tăwwayăt butəl iknan dăɣ-tăhunt
măllăt, han aḍutăn lanen ălqim wăr-iqqer hărăt. Tosă-dd ɣas, tărẓa emm n-butəl
wa tăwwăy, ad-sănɣal aḍutăn wi t-hănen făll-eɣăf n-Ɣisa.
4 Ǝnhăyăn ăddinăt-wi dăr-ăniɣăyma a-wen, wăr hasăn-ijreẓ, ăhnăffen dăɣ-iman-
năsăn, ad-jannen: «Mafăl baxxăsăn aḍutăn-wi-dăɣ,
5 wădden ăddooben ad-hin-ənšən kăraḍăt timaḍ n-ărriyal n-aẓrəf ămoosnen
takute i-tilăqqiwen.» Oḍănăn ya aḍkăr i-tamăḍt-ten-dăɣ.
6 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăkfăt-tăt ălɣafyăt, mafăl has-naxxăsăm iman? Tihusay n-hărăt
təj'-ahi-t!
7 Tilăqqiwen ya, əllanăt ɣur-wăn hărkuk, ălwăqq s-tărhăm-dăɣ, tăddoobem ad-
hasnăt-təjəm ălxer măšan, năkk, ilkam ad-kăwăn-ăflăɣ.
8 Tamăḍt-i-dăɣ, təja a-wa tăddoobăt, təššəswăr-dd i-ăddinăt dăɣ-isălan n-əmukən
n-tafəkka-nin i-aẓəkka.
9 Ăsidătteɣ-awăn a-s edăgg dăɣ-ătwăxṭăbăn isălan n-Ălənžil, dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
ad-dăɣ-s ətwəsuɣəlăn isălan n-a-wa ja i-ad-tăt-kittəwăn ăddinăt.»

Anu n-taɣdărt wa iɣăš Yahudəs
(Mătti 26:14-16; Luqa 22:3-6)

10 Inkăr Yăhudəs Isxaryut wa n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin, ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen i-ad-hasăn-isăɣdăr Ɣisa, ărməsăn-t.
11 Ăsdăwen-tăn isălan wi dd-iwwăy, jăn-as ărkăwăl n-ad-t-əkfən aẓrəf. Ad-itammăɣ Yăhudəs ɣur-ălwăqq-wen-dăɣ i-tašləlt s-hasăn-t-ăstărmăs.

Ămudd wa n-Faṣka
(Mătti 26:17-30; Luqa 22:7-23; Exya 13:21-30; 1 Kur. 11:23-25)

12 Ašăl wa ăzzarăn n-ămudd dăɣ-tamăkšanăt tijəlwen-ti wăr təha tăẓẓa, ălwăqq
wa d-ɣarrăsăn ăddinăt i-taɣsiwen ti n-Faṣka, ənnăn inəṭṭulab i-Ɣisa: «Ǝndek diha
d-tărhed ad-nəsəssikəy imənsiwăn n-ămudd wa n-Faṣka?»
13 Ăsmašăl əssin dăɣ-săn s-aɣrəm, inn'-asăn: «Ǝjjəšăt aɣrəm, ad-dăr-wăn im-
muqqəs ăhaləs ăwwayăn iddid n-aman, əlkəmăt-as
14 s-ehăn wa mad-ijjəš, tənnəm i-măssi-s n-ehăn-en: ‹Inn'-ak ălɣalim, səkən-anăɣ
edăgg dăɣ-ehăn-năk wa dăɣ-mad-səssikəyăɣ ămudd wa n-Faṣka năkk d-inəṭṭulab-
in.›
15 Ad-kăwăn-isəkən soro n-ehăn-net ih' ehăn hərəwăn, šăddiijăn dăɣ-ămmuujnen
isəftaɣ, dihen-dăɣ ad-mad-nəsəssikəy ămudd.»
16 Ǝglăn inəṭṭulab, əjjăšăn aɣrəm, ənhăyăn hărătăn s-əmmək-wa-dăɣ s-hasăn-tăn-
innă, ad-siməjnun imənsiwăn wi n-Faṣka.
17 Ij' ehăḍ ɣas, osă-dd Ɣisa ăddeew d-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin.
18 Tamănsawăn dihen-dăɣ a-s hasăn-inna: «Ăsidătteɣ-awăn a-s iyyăn dăɣ-wăn dăr-
i oharăn ămăra-dăɣ a hi-madăn-isəssăɣdăr.»
19 Ǝkmăn-tăn iman-năsăn a-s hasăn-innă a-wen-dăɣ, ad-has-jannen s-iyyăn-iyyăn:
«Ajăn năkk?»
20 Inn'-asăn: «Ǝnneɣ: iyyăn dăɣ-wăn dăr-i ănimăjjăn ăfuss dăɣ-ăkoss a hi-madăn-
isəssăɣdăr.
21 Tidət-dăɣ a-s Ăgg-ăgg-adəm, ad-t-iba, ed a-wen-dăɣ a ənnăn əlkəttabăn
n-Măssinăɣ dăɣ-isălan-net măšan, amăskoy ăwadəm wa t-madăn-isəssăɣdăr!
Ăwadəm-en, iššăm-as-in ad-wăr dd-ijješ ăddunya făw.»

Asəbdad tasăktot ta šăddijăt

22 Tattăn dihen-dăɣ a-s iḍkăl Ɣisa tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ăẓun-asăn-tăt,
inn'-asăn: «Uhənăt, a-wa taɣəssa-nin.»
23 Iḍkăl ḍarăt-a-wen kara han aman n-lăɣnăb, ăxxiimmărnen, ămmoy i-Măssinăɣ
təzzar, ikf'-asăn-t iket-dăɣ-năsăn, əswăn dăɣ-s.
24 Inn'-asăn: «A-wa ašni-nin wa ămoosăn ărkăwăl n-tassaɣt ta tăynayăt d-
Măssinăɣ, ašni-nin, ad-inɣəl dăɣ-təssəba n-ăddinăt ăjjootnen.
25 Ăsidătteɣ-awăn a-s ăbas ilkam ad-əsweɣ a dd-ijmaḍăn ara n-lăɣnăb hundăɣ har
ašăl wa d-mad-ăswăɣ wa ăynayăn dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
26 Ăwwăy Ɣisa d-inəṭṭulab-net isuhaɣ n-təmmal n-Măssinăɣ dd-əzjarnen əlkəttab
wa n-Ăẓẓăbur, əglăn ḍarăt-a-wen, əkkăn taḍaɣt ta tăssidwălăt ihəškan wi n-
əzzăytun.

Ilkam ad-ikkuddəl Bəṭrus Ɣisa
(Mătti 26:31-35; Luqa 22:31-34; Exya 13:36-38)

27 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Ad-tăqqəlăm ḍar'-i iket-dăɣ-năwăn ed iktab dăɣ-
əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
‹Ad-əwətăɣ amăḍan, iba-t,
ămmăhašnăt tihatten iket-năsnăt.›

28 Afăl dd-ənkărăɣ jer-inəmmuttan, ad-hawăn-izarăɣ s-teje ta n-Galila.»
29 Iggăd-dd Bəṭrus, inn’-as: «Kud-irha əkkuddəlăn-kăy imidiwăn-in iket-năsăn,
năkk iman-in, wăr kăy-mad-əkkuddəlăɣ.»
30 Inn’-as Ɣisa: «Ăsidătteɣ-ak a-s ehăḍ-i-dăɣ, a-s-e-ăj ekăz əssin iɣoran,
tăkkuddăləd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.»
31 Ibbărăḍ Bəṭrus, innă daɣ: «Năkk ɣas, kud-dăɣ tamăttant a tihrăɣ dăr-k, wăr
kăy-mad-əkkuddəlăɣ.» Abăraj-wen-dăɣ ija Bəṭrus, a jăn imidiwăn-net.

Ăssaɣăt wa ikkăs Ɣisa dăɣ-ašəkrəš wa n-Žătsămmani
(Mătti 26:36-46; Luqa 22:39-46)

32 Ăddew dăr-săn Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ašəkrəš iyyăn iknan asədwal n-ihəškan s-
isəm-net Žătsămmani. Ǝwwăḍăn-in ɣas, inn’-asăn: «Ɣaymăt, tăqqəlăm-ahi diha-dăɣ
har ədəlăɣ Măssinăɣ.»
33 Iššənkăš-in fălla-săn, ăddeew d-Bəṭrus d-Yaqub d-Exya; ɣur-ăssaɣăt-wen-dăɣ
ad-t-əssəntăn iman-net təkma, ixwăl.
34 Inn’-asăn: «Ărɣan iman-in, ărɣan har išwar hi-ăba; wăr təṭṭesăm, ɣaymăt ɣur-i,
wăr hanăɣ-ilăqqădet eḍəs.»
35 Iššənkăš-in daɣ fălla-săn a ənḍărrăn, irkăɣ, ad-itəddal Măssinăɣ, ijanna: «Kunta
ămmuukkăn a-wen-dăɣ, ajəjet-ahi ăssaɣăt-i-dăɣ.»
36 Innă daɣ dăɣ-tittar-net: «Abba-nin, wăr t-illa a-s wădden tăddoobed-t, səssijəj-
ahi tisnant-ta-dăɣ, măšan hakd a-wen-dăɣ, ăjet erhet wa-năk wădden wa-nin.»
37 Iqqăl-tăn-dd Ɣisa, ogăẓ-tăn-dd əṭṭasăn, issənkăr Bəṭrus, inn’-as: «Simyon, kăyy
təṭṭasăd? Adiš, indăr-ak wăla-dăɣ ad-təjəd ăssaɣăt iyyăn tokayăd,
38 ăyyăt fălla-wăn eḍəs, ədəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis;
ăgg-adəm, tidət-dăɣ a-s ăsidărhăn amišəl n-a ăjjeen ăhuusken măšan, igdal-as iba
n-ăṣṣahăt n-tumast-net amišəl n-a-wa irha.»
39 Olăs daɣ ašənkəš fălla-săn, ad-itəddal Măssinăɣ s-əmmək-wənnin-dăɣ s-t-idăl
s-tizarăt.
40 Olăs-tăn-dd uɣəl, ogăẓ-tăn-dd, ij’-asăn eḍəs alăɣad wa-dăɣ făl hasăn-indăr wăla
ad-arən tiṭṭawen-năsăn; issənkăr-tăn măšan, ăba-hasăn a hasăn-ənnăn a-wa-dăɣ
hasăn-ija, ăẓuk n-eḍəs.
41 Ifăl-tăn, ij’-asăn-dd uɣəl wa s-kăraḍ, inn’-asăn: «Ɣas kăwăneḍ təṭṭasăm,
sinfum hărwa? Igdăh-awăn; ăssaɣăt wa d-ititwăɣdir Ăgg-ăgg-adəm, ijjəš ifassăn
n-inăsbăkkaḍăn, osă-dd.
42 Ǝnkărăt, ăglăt-anăɣ, os’-iwăn ămaɣdar-in.»

Atărməs n-Ɣisa
(Mătti 26:47-56; Luqa 22:47-53; Exya 18:2-11)

43 Ămmiijrăd hărwa a-s dd-osa Yăhudəs, iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net wi n-măraw
d-əssin, ăsilăl tamətte s-iyyăḍ, əšlajăn tikobawen, iyyăḍ ăwwayăn iboriyăn;
ăšimašălăn-tăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-
Iṣrayil.
44 Tamətte-ten-dăɣ, ij’-as Yăhudəs wa n-ămaɣdar tamătart dăɣ-has-inna: «Ăhaləs
wa s-hi-tənhăyăm har t-osăsăɣ dăɣ-idmarăn-in, ənta a-s Ɣisa, ărməsăt-t, təgləm dăr-
s dăɣ-a-s has-təknam iji n-ənniyăt.»
45 Osă-dd Yăhudəs, oɣăd iman-net s-Ɣisa, inn’-as: «Ălfăqqi!» Osăs-t dăɣ-idmarăn-
net.
46 Toḍa tamətte făll-Ɣisa, tărmăs-t.
47 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net, ilbăy-dd tăkoba-net, iwăt săr-s akli n-
ămănokal n-kăl-tikutawen, ištăf-dd săr-s taməẓẓujt-net.

48 Inna Ɣisa i-tamətte: «Ajăn năkk ănaɣtaf a ămoosăɣ a-s hi-dd-takkăm d-tikobawen d-iboriyăn i-ad-hi-tărməsăm?
49 Wădden hak ašăl əlleɣ-t jere-wăn, saɣreɣ dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, mafăl wăr hi dăɣ-s tărmesăm? Ǝlmədăt a-s a-wa ijăn ašăl-i-dăɣ, ija i-ad-itbət a-wa ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ dăɣ-isălan-in.»
50 Ăjewăḍăn inəṭṭulab iket-năsăn, oyyăn-dd Ɣisa ənta ɣas jer-išənja-net.

Ămawaḍ wa ăjewăḍăn

51 Ilkăm-as-dd ămawaḍ iyyăn wărăn ilsa ar tasəjbəst lămmeḍăt daw-wăr t-illa
hărăt, ăkbătten-t-dd ăddinăt ɣas,
52 oyy'-asăn-in tasəjbəst-net, ošăl wăr ilsa tikəst.

Tebădde n-Ɣisa dat-ăššăreɣa wa măqqărăn
(Mătti 26:57-68; Luqa 22:54-55, 63-71; Exya 18:12-14, 19-24)

53 Ittəlwăy Ɣisa s-ămănokal n-kăl-tikutawen-i s-a-s ităjj a-wen-dăɣ, ăžžimmăɣăn
ɣur-s kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt.
54 Tamətte-en, ij'-as-dd Bəṭrus alkum šəjren har təjjăš ammas n-ăɣalla n-ehăn
n-ămănokal n-kăl-tikutawen; osă-dd Bəṭrus, ijjăš ənta-dăɣ, iglă ăqqima edes i-gărdităn, ad-itazzăh s-efew.
55 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tattărăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-Sinhidrin-i†
tirənen ăššăreɣa ere innăn bahu făll-Ɣisa, siḍəwən-t dăɣ-ăššăreɣa, ăɣtəsăn-as
tamăttant măšan, wăr t-illa uḍlem fălla-s əjrawăn.
56 Ǝggădăn-dd ăddinăt ăjjootnen, ad-t-saḍlamăn măšan, indăr-asăn ad-
ănnăfhămăn făll-bahutăn-năsăn.
57 Sawarăn-t iyyăḍ bahu,
58 jannen: «nəsall'-as a-s innă: ‹Năkk, ad-ărẓăɣ ehăn n-ămudd wa măqqărăn dăyăn
ifassăn n-dăgg-adəm, səbdədăɣ-dd dăɣ-kăraḍ išilan i wăr deyăn ifassăn n-ăgg-adəm
dăɣ-edăgg-net› »
59 măšan, wăla bahu-wen-dăɣ, indăr-asăn ad-fălla-s ănnăfhămăn.
60 Ihă-dd ămănokal n-kăl-tikutawen ibdad dăɣ-ammas n-ălžămaɣăt, innă i-Ɣisa:
«Ma tənned dăɣ-a-wa făllа-k itawănnen? Măjrăd!»
61 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Issəstăn-t ămănokal n-kăl-tikutawen daɣ, inn'-as:
«Ajăn kăyy a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Wa ibbəlălăn.»
62 Inn'-as Ɣisa: «Ămoosăɣ-t; ăssiilmădăɣ-kăy daɣ a-s ɣur-ašăl-i-dăɣ, ad-tənhəyăm
Ăgg-ăgg-adəm, ăqqiima daw-aɣil n-Wa ilăn tărna iket-net, taləsəm-t daɣ ahănay,
iqqal-dd, ifal-dd išənnawăn, inay tijărăken.»
63 Isl' ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen ɣas, ijjăš-t ălhăm wa-dăɣ făl irmăs err
n-erăswăy-net, ăsɣărrawăt-t făll-iman-net, inna: «Ma nətajj i-tijuhawen daɣ?
64 Təslăm-as iket-năwăn a-s ăskafăr wădden; ma tənnăm dăɣ-isălan-net?»
Ăswărăn-t uḍlem iket-năsăn, ənnăn ănihăjja d-tamăttant.
65 Ad-făllа-s situfăn, salsen ekăršăy idəm-net, sattăɣăn-as, jannen-as: «Luləy ya!»
Sattăɣăn-as daɣ gărdităn.

Akuddəl n-Bəṭrus i-Ɣisa
(Mătti 26:69-75; Luqa 22:56-62; Exya 18:15-18, 25-27)

66 Ăqqiima Bəṭrus dăɣ-ammas n-ăɣalla-en-dăɣ a-s t-dd tosa tiyyăt dăɣ-tinaxdimen
n-ămănokal n-kăl-tikutawen;
67 tənhăy-t izzah s-efew, tăzjăzz'-e, tənn'-as: «Kăyy-dăɣ, kăla tăddewăd d-Ɣisa wa
n-Năṣirăt?»

---

† **14:55 14:55** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

68 Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen, inn’-as: «Wăr-əjrehăɣ, wăr-əssenăɣ a dăɣ-hi-
tăssewălăd.» Izjăr Bəṭrus ḍarăt-a-wen, ikk’ emm n-ăɣalla ɣas, iwăt ekăz ăɣora.
69 Tənhăy-t daɣ tănaxdimt tiyyăt, ad-janna i-ăddinăt-wi t-əllanen dihen:
«Hannăyăm-t ăhaləs-wa-dăɣ, iyyăn dăɣ-săn.»
70 Olăs daɣ Bəṭrus akuddəl n-a-wen. A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, ənnăn-as ăddinăt
əbdadnen dihen: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s iyyăn dăɣ-săn a tămoosăd ed kăyy-dăɣ, Galila a
kăy-lăt.»
71 Ad-hasăn-ităhhaḍ, ilaqqăn iman-net siha d-siha, ijann’-asăn: «Ăhaləs wa s-hi-
jănnem, wăr t-əzzeyăɣ.»
72 Diha-dăɣ d-innă a-wen-dăɣ ad-iwăt ekăz ăɣora wa s-əssin. Iktă-dd Bəṭrus măjrăd
wa s-kăla has-t-ija Ɣisa a-s has-innă: «Wăr mad-iwət ekăz əssin iɣoran wăr tənned
har kăraḍ ihăndăggan, wăr hi-təzzeyăd.» Izjăr, ad-ihall.

15

Tebădde n-Ɣisa dat-Bilatəs
(Mătti 27:1-2, 11-14; Luqa 23:1-5; Exya 18:28-38)

1 Hărwa emăɣăr ad-ănmănhăyăn kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil d-ălɣulam
n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-Sinhidrin-i† tirənen ăššăreɣa; jăn tišəm dăɣ-Ɣisa təzzar, əlwăyăn-t
s-Bilatəs.
2 Inhăy-t Bilatəs ɣas, issəstăn-t, inn’-as: «Ak, kăyy a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud
meɣ?» Inn’-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»
3 Ad-t-sawarăn uḍlemăn ăjjootnen.
4 Issəstăn-t Bilatəs daɣ, inn’-as: «Ǝnhəy ɣas a-wa fălla-k itawănnen? Ma tənned
kăyy iman-năk?»
5 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa har iqqăn asusəm-net eɣăf n-Bilatəs.

Bărɣăbbas wa n-emăjj n-iman
(Mătti 15:31; Luqa 23:13-15; Exya 18:38–19:36)

6 Ăzzăman-en, hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyy’-in gəfăr u-takărmut wa dăɣ-s təttăr
taməttе.
7 A-s ităjj a-wen, ih’ ăhaləs s-isəm-net Bărɣăbbas takărmut ənta d-imidiwăn-net
s-kăla dd-əssənkărăn taməttе har jăn iman n-ăwadəm dăɣ-a-wen-dăɣ.
8 Tənkăr taməttе iket-net ad-tattăr dăɣ-Bilatəs a-wa s-izzăy ad-hasăn-t-ăj.
9 Inn’-asăn: «Ak ajăn tărham ad-hawăn-in-ăyyăɣ ămănokal n-kăl-Ălyăhud?»
10 Issan Bilatəs a-s təmɣăre n-tismiten n-imănokalăn n-kăl-tikutawen a făl
ăstărmăsăn Ɣisa.
11 Ǝntăjăn-dd taməttе s-Bilatəs i-ad-hasăn-dd-isəwwəyy Bărɣăbbas.
12 Olăs daɣ Bilatəs, inn’-asăn: «Ma s-tărham ad-t-ăjăɣ i-wa s-itawănna ămănokal
n-kăl-Ălyăhud?»
13 Olăsăn eɣări, jannen: «Itwăṣləbet făll-tajəttewt.»
14 Inn’-asăn Bilatəs: «Mafăl, ma iɣšăd t-ăsiinăhăjjăn d-tamăttant?» Ăsɣăyyăn dăɣ-
išənnawăn: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt.»
15 Ăssof Bilatəs alkum i-erhet-năsăn, ăswăyy’-asăn-in Bărɣăbbas, ăswăjja tiwit s-
ebărtăk dăɣ-Ɣisa təzzar, ikf’-asăn-t i-ad-itwăṣləb.

Asəmmăḍri wa jăn əssărdusa i-Ɣisa
(Mătti 27:27-31; Exya 19:2-3)

16 Ǝlwăyăn əssărdusa wi n-gəfăr Ɣisa s-ammas n-ehăn wa dăɣ-iɣattăs ăššăreɣa,
iɣlăyɣălăy-t-dd dihen ejhăn n-əssărdusa imdan,

---

† **15:1 15:1** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḻḻităn, osaɣăn daɣ taməttе d-əlxəkum d-ăddin.

17 əssəlsăn-t anăkăbba šăggăɣăn, jăn-as ălmăt, korona, a-wen, takənbut šund ta
n-imănokalăn, təẓat dăɣ-isənnanăn,
18 ad-has-tajjăn isofan, jannen-as: «Ămănokal n-kăl-Ălyăhud, nəj'-ak gărdəbu.»
19 Hakkăn-t tiwit s-tăborit făll-eɣăf, situfăn fălla-s, rakkăɣăn data-s, ălmăt
ɣabbădăn-t.
20 Ǝssəgdăhăn dăɣ-tekăškăšt ta tăn-təšlăt ɣas, əkkăsăn-dd fălla-s anăkabba-
wənnin šăggăɣăn, ăssoɣălăn-as isəlsa-net təzzar, əzjărăn dăr-s aɣrəm s-edăgg wa-
dăɣ ila s-ad-dăɣ-s itwəṣləb făll-tajəttewt.

Atwəṣləb n-Ɣisa
(Mătti 27:32-44; Luqa 23:26-43; Exya 19:17-27)

21 Ǝglan dăr-s a-s ămmoqqăsăn d-Simyon wa n-tadăbayt ta n-Qərwan n-abba n-
Ălxaḍer d-Rəffus, ifal-dd išəkraš; ăšhăššălăn-t alənji n-tajəttewt ta făll-mad-itwăṣləb
Ɣisa.
22 Ăwwăyăn Ɣisa s-edăgg wa s-itawănna Gălgota, a-wen, ălmăɣna-net: «Edăgg wa
n-akărkor.»
23 Ǝssărtăyăn-as-dd dihen asməd d-asăfar iyyăn ifannăẓăn tisnant dăɣ-taɣəssa n-
ăwadəm măšan, unjăy isw'-e.
24 Ǝṣlăbăn-t əssărdusa făll-tajəttewt ɣas, jăn tisăɣeren i-ad-uẓanăn isəlsa-net jer-
iman-năsăn, əlmədăn əndek a-wa he-ikrəš hak iyyăn dăɣ-săn.
25 Agdəlset a-s t-əṣlăbăn făll-tajəttewt, ɣur-ăssaɣăt wa s-təẓẓa.
26 Ǝttəytăyăn ăllox jənnəj-s i-ad-əlmədăn ăddinăt ăddălil wa săr-s dd-orăwăn
tamăttant; ăllox-en, iktab fălla-s:
«A-WA ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».
27 Ašăl-en, ămizăyyen əssin inaɣtafăn atwəṣləb d-Ɣisa; ătwăṣlăb iyyăn daw-aɣil-
net, ătwăṣlăb wa iyyăḍăn daw-tăšalje-net.
28 A-wen-dăɣ jăn i-Ɣisa a-s ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ ad-ăj făl-a-s, iktab a-s:
«Ad-iḍan dăɣ-iməddăɣwa.»
29 Iqqăl Ɣisa tekăškăšt i-ăddinăt-wi tikəynen, gaggărăn-t, siwliwilăn iɣăfawăn-
năsăn, jannen-as: «Ǝyyaa, kăyy wădden tənned tăddobed terăẓẓe n-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, taləsăd-t edey dăɣ-kăraḍ išilan,
30 əɣləs ya iman-năk ămăra, təzzəbbud-dd tajəttewt!»
31 Jăn-t daɣ imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt tekăškăšt,
tinmənnin: «Ǝnta-i iɣlăsăn ăddinăt wi iyyăḍnen, indar-as ămăra ad-iɣləs iman-net.
32 Kunta ənta a-s Ălmasex wa n-ămănokal n-Iṣrayil, izzubbətet-dd tajəttewt, ad-
t-nənhəy, namən săr-s.» Jăn-t wi ătwăṣlăbnen edes-has tekăškăšt, ad-t-gaggărăn
əntăneḍ-dăɣ.

Iba n-Ɣisa
(Mătti 27:45-56; Luqa 23:44-49; Exya 19:28-30)

33 Ǝlsănăt tihay ărori n-ăkall iket-dăɣ-net wa-dăɣ n-tarăhut hundăɣ har tezzar.
34 Təja tezzar ɣas, ăsɣărăt Ɣisa s-ăṣṣahăt, innă:
«*Yăḷḷoy, Yăḷḷoy,*
lama săbăxtani?»
A-wen ălmăɣna-net:
«Măssi-ɣ Măssinăɣ, Măssi-ɣ Măssinăɣ,
mafăl hi-tiyyəd d-iman-in
dăɣ-tisnant-ta-dăɣ?»
35 Ǝslăn-as ăddinăt əbdadnen dihen, wăr-əfhemăn a-wa ijănna ɣas, ad-jannen:
«Săjdăt-as, ănnăbi Ɣəli a iɣarr.»

36 Ošăl-dd săr-s iyyăn dăɣ-săn, issəlmăɣ tăḍuft təttalăt făll-ăbori dăɣ-bənegăr,
iẓẓăl-as-tăt i-ad-tăt-isuməm, infəw-t a-wen dăɣ-fad, ihakk-as-tăt dihen-dăɣ, ijanna:
«Ad-nənhəy ya kunta ad-t-dd-ass ănnăbi Ɣəli, izəzzubbət-t-dd tajəttewt.»
37 Ăsɣărăt Ɣisa s-ăṣṣahăt ḍarăt-a-wen, əjmăḍăn-t iman.
38 Iqqărrawăt ălwăqq-wen-dăɣ ărido wa ibḍăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
edăgg wa šăddijăn d-edăgg wa iknăn təšədje dăɣ-ammas, wa-dăɣ n-afălla-net har
ider-net.
39 Inhăy kăbtăn iyyăn iswaḍăn dăɣ-Ɣisa a-s t-ijmăḍ unfas a-wen ɣas, innă: «Tidət-
dăɣ a-s ăhaləs-i-dăɣ, Rure-s n-Măssinăɣ.»
40 Əbdadnăt daɣ dihen tiḍeḍen tiyyăḍ dăɣ-ijəj, əkyadnăt dăɣ-a-wa ijăn. Tiḍeḍen-
en, h’-enăt Măryăma ta n-Mulăždaləyăt, Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub wa ənḍărrăn
d-Yusəf d-tiyyăt s-isəm-net Sălma.
41 Əntănăteḍ-en-dăɣ ad-dd-ăddewnen d-Ɣisa, wa-dăɣ n-Galila, ədhalnăt-t s-a-wa
əṭṭăfnăt har əntănăteḍ-da-dăɣ; əbdadnăt daɣ edes-hasnăt tiyyăḍ ăjjootnen dd-
ăddeewnen d-Ɣisa a-s dd-ikka Yărussălam.

Aẓəkka n-Ɣisa
(Mătti 27:57-61; Luqa 23:50-56; Exya 19:38-42)

42 Tokăy takkăṣt n-ašăl wa n-əlžəmət, sadaw tamətte i-ašăl wa n-əssəbət-i n-
tăsonfat,
43 osă-dd Yusəf wa n-Arimata, ăhaləs ătiwăsămɣărăn dăɣ-inušămăn n-Iṣrayil, ijar
ăṭṭăma n-a-s təlkam Təmmənəya n-Măssinăɣ. Ənta-en-dăɣ a ihălăn tikawt n-Bilatəs,
ittăr dăɣ-s tafəkka n-Ɣisa.
44 Tofa tăkunt n-armuḍ n-tamăttant n-Ɣisa Bilatəs, issăɣră-dd kăbtăn iyyăn i-ad-t-
isəstən d-a-s tădduuttăt tamăttant-net meɣ?
45 Ijă dăɣ-s kăbtăn-en isălan n-a-s ăba-t ɣas, issărrăx-as aḍkul n-tafəkka-net.
46 Iglă Yusəf, ižžənsă-dd tefit, ikkăs-dd tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt, ij’-et dăɣ-tefit
təzzar, issəns’-et dăɣ-aẓəkka iɣašăn dăɣ-esăwăl; ăsɣărănɣarăt ḍarăt-a-wen tăhunt
măqqoorăt, ăṭṭubbăt săr-s emm n-aẓəkka.
47 Tăjjəyha Măryăma ta n-Mulăždaləyăt d-Măryăma ta n-ma-s n-Yusəf i-a-wen-dăɣ
iket-net, əknănăt asəbbuyən n-edăgg wa dăɣ-iẓka Ɣisa təzzar, əglănăt.

16

Tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan
(Mătti 28:1-10; Luqa 24:1-12; Exya 20:1-10)

1 Okăy əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat ɣas, təžžənšă-dd Măryăma ta n-Mulăždaləyăt
d-Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub d-Sălma əlɣənfărăn i-ad-əšwəynăt săr-săn tafəkka n-
Ɣisa.
2 Tifawt n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, ɣur-ajmuḍ n-tăfukt, əkkănăt
aẓəkka.
3 Əglanăt, tinmənninăt jer-iman-năsnăt: «Năkkănăteḍ-i-dăɣ, mi hanăɣ-e-ikkəsən
tăhunt ta măqqărăt təhărăt emm n-aẓəkka?»
4 Əwwăḍnăt-in ɣas, əkyădnăt, ənhăynăt a-s tăhunt-tənnin măqqărăt, tăɣiraræd-in.
5 Əjjăšnăt ammas n-aẓəkka, ənhăynăt ămawaḍ ilsan emăls măllăn, ăqqiima daw-
aɣil-năsnăt, tărtăy-asnăt tarəmmeɣt d-tăqqăn n-eɣăf.
6 Măšan, inn’-asnăt ămawaḍ: «Wăr tăqqănnet iɣăfawăn-năkmăt, wăr tărmeɣmăt,
Ɣisa wa n-Năṣirăt ătwăṣlăbăn s-tammăɣmăt, inkăr-dd jer-inəmmuttan, ăbas t-illa
diha; ənhəymăt edăgg wa s-kăla dăɣ-s insa.
7 Ămăra, ăkkəmăt inəmmušal d-Bəṭrus, tənnəmăt-as a-s ăzzar-awăn iket-năwăn
s-Galila, dihen-dăɣ ad-mad-t-tənhəyăm s-əmmək wa-dăɣ s-kăla hawăn-tăn-inna.»

8 Ǝzjărnăt-dd aẓəkka ɣas, ošălnăt, tăšišăkăḍkăḍ-tănăt tarəmmeɣt tărtayăt d-
tăqqăn n-eɣăf. Wăr t-illa ere s-ənnanăt hărăt a-wa-dăɣ hasnăt-ja tarəmmeɣt.

Anfiləl wa dd-ija Ɣisa i-Măryăma ta n-Mulăždaləyăt
(Mătti 28:16-20; Luqa 24:13-49; Exya 20:11-23)

[
9 Ašăl wa n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ ad-dd-inkăr Ɣisa jer-
inəmmuttan. Ănfalăl-dd s-tizarăt i-Măryăma ta n-Mulăždaləyăt-i dăɣ-ikkăs əssa
alšinăn,
10 təglă, təj'-isălan dăɣ-ăddinăt wi s-kăla ăddewăn d-Ɣisa-i s-a-s ităjj a-wen, əṭṭafăn
iba-net, ăsniinăn.
11 Ǝslăn a-s tənhay-t iddar măšan, unjăyăn s-ad-tăt-əfləsăn.

Anfiləl n-Ɣisa i-əssin dăɣ-inalkimăn-net
(Luqa 24:13-35)

12 Issəkna Ɣisa iman-net ḍarăt-a-wen i-əssin dăɣ-inalkimăn-net əkkanen ejef.
Ănfalăl-asăn-dd dăɣ-ini săl wənnin-dăɣ dd-ănfalăl i-Măryăma.
13 Ǝqqălăn Yărussălam, jăn isălan dăɣ-imidiwăn-năsăn wi iyyăḍnen măšan, wăr
tăn-əflesăn əntăneḍ-dăɣ.

Ămašal wa issăɣlăf Ɣisa inəṭṭulab-net
(Mătti 28:16-20; Luqa 24:36-49; Exya 20:19-23)

14 Ănfalăl-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab wi n-măraw d-iyyăn dăɣ-ălwăqq d-
ăžžiimmăɣăn, tamănsawăn. Ăklăwlăw fălla-săn dăɣ-təssəba n-iba immun-năsăn
d-tăɣart-ta jăn ulhawăn-năsăn făl-a-s, unjăyăn əflăsăn ăddinăt wi t-ənhăynen, inkar-
dd jer-inəmmuttan.
15 Inn'-asăn: «Ămăra, ăglăt, ilalăt ăddunya iket-net, tăxṭəbăm Ălənžil i-e d t-illăm
ăgg-adəm.
16 Wa omănăn, ătwăsălmaɣ dăɣ-aman, ad-iɣləs; wa ăsɣărăn ulh-net, ad-t-iwăr
uḍlem dat-Măssinăɣ.
17 Ǝntăneḍ-da hărătăn wi mad-ămašălăn wi maden-amən: ad-əkkəsăn alšinăn dăɣ-
ăddinăt s-tărna n-isəm-in, ad-ămmăjrădăn awalăn ăynaynen,
18 əṭṭəfăn taššălen dăɣ-ifassăn-năsăn, kud-əswăn sunsəj-dăɣ, wăr hasăn-e-iɣšəd
hărăt, e-d ăswărăn ifassăn-năsăn imarhinăn, ad-əzzəyăn.»

Iqqăl Ɣisa išənnawăn-i dd-ifăl
(Luqa 24:50-53)

19 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, imməḍkăl s-išənnawăn, igl' ăqqima daw-aɣil
n-Măssinăɣ.
20 Ǝglăn inəṭṭulab ḍarăt-a-wen, ad-xaṭṭăbăn isălan dăɣ-idăggan iket-năsăn. Idhal-
tăn Emăli, isidəttut măjrăd-năsăn s-ijităn n-Măssinăɣ wi tamašalăn. Amin!]

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb
Luqa

Ăšajəš

1 I-Tăyofil wa əkneɣ semɣar:
Əttărăn ăddinăt ăjjootnen, ad-əktəbăn s-ălmăɣna isălan wi jănen jere-năɣ,
2 s-əmmək-wa-dăɣ s-hanăɣ-tăn-ăssoɣălăn ăddinăt wi tăn-ənhăynen s-tiṭṭawen-
năsăn s-tizarăt, ija Măssinăɣ imawayăn n-măjrăd-net.
3 A-wen-dăɣ a făl năkk-dăɣ, ijjăš-ahi-dd ənniyăt n-ad-əmmăɣăɣ i-isălan-en-dăɣ s-
iyyăn-iyyăn ɣur-alăṣăl-năsăn, hundăɣ har ašăl-i-dăɣ, i-ad-hak-hasăn-in-ăjăɣ akătab
ăsisăjrăhăn,
4 təkkəssăd ăššăk a-s teɣăre ta təjrăwăd, tətbat.

Isălan wi ija ănjălos dăɣ-tiwit n-Exya

5 Ăzzăman wa d-ămoos Harudəs ămănokal n-teje ta n-Ălyăhudəyăt, ill’-e ăhaləs
iyyăn dăɣ-wi n-kăl-tikutawen s-isəm-net Zăkărya, išɣal dăɣ-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn dăɣ-taggayt n-kăl-tikutawen ta n-ihăyawăn n-Abya, isəm n-hănne-s
Elizăbăt, tahăyawt n-Harun a tămoos.
6 Oɣadăn issənăn-essăn dat-Măssinăɣ, əṭṭafăn s-ălxaqq făreḍăn d-alămărăn n-
Emăli,
7 măšan wăr len ara ed Elizăbăt, tăjjojra, tăwwăḍ-tăn-dd daɣ tušăre issənăn-essăn.
8 Ašăl iyyăn dd-tăqqăl tasəssăɣlit taggayt n-kăl-tikutawen ta iha Zăkărya, išl’-e
əššăɣəl-net dat-Măssinăɣ hundăɣ har fălla-s oḍănăt tisăɣeren,
9 ămoos a-wen ălɣadăt n-kăl-tikutawen n-a-s afăl oḍanăt tisăɣeren făll-ăwadəm,
ənta a-madăn-isəhhuh matălxer dăɣ-ehăn wa šăddijăn n-Emăli.
10 Ašăl-en, isihəwhəw matălxer dăɣ-ehăn-en-dăɣ, a-s ităjj a-wen-dăɣ, ălžămaɣăt
wa n-inaɣbadăn, itəddal Măssinăɣ dat-emm n-ehăn n-ămudd wa s-ijjăš Zăkărya
ammas-net.
11 A ənḍărrăn, ănfalăl-as-dd ănjălos n-Emăli făll-aɣil n-tasəskărt-ta făll-tihuh
matălxer.
12 Inhăy Zăkărya ănjălos ɣas, iggăd ənniyăt, irmăɣ
13 măšan, inn’-as ănjălos: «Zăkărya! A-wa təttărăd dăɣ-Măssinăɣ, ad-ăj, hănne-k
Elizăbăt, ad-təkrəš ara, təjəd-as isəm: Exya.
14 Ad-hak-umas əssəbab n-tedăwit d-tisrawt, səddəwət daɣ tiwit-net ăddinăt
ăjjootnen.
15 Ad-umas ere ilan isəm ɣur-Emăli d-idəm ɣur-Măssinăɣ, wăr mad-isəw aman n-
lăɣnăb ăxxiimmărnen wăl’ asməd wăl’ iyyăn, ad-t-iḍnəy Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ
hărwa iha tăsa n-ma-s.
16 Ənta a dd-madăn-isuɣəl a ăjjeen dăɣ-kăl-Iṣrayil Emăli-năsăn, Măssinăɣ,
17 ilkəm-as s-ənniyăt d-ăṣṣahăt wa n-ănnăbi Ɣəli i-ad-dd-isuɣəl ulhawăn n-abbatăn
aratăn-năsăn, əkrəšăn iməkkeddəlăn tayətte ta karrăšăn ăddinăt lanen idəm dat-
Măssinăɣ, isəbdəd tamətte tăsidăwăt i-ad-təlkəm i-Emăli.»
18 Innă Zăkărya ḍarăt-a-wen i-ănjălos: «Əndek a-wa s-mad-əlmədăɣ a-s a-wa hi-
jănned tidət? Năkk, amɣar wăššărăn a ămoosăɣ, hănne-ɣ daɣ ti-wăššărăt.»
19 Inn’-as ănjălos: «A-wa năkk Žibril-wa s-hărkuk əbdădăɣ dat-Măssinăɣ, ăšmašăl-
ahi-dd săr-k i-ad-kăy-dd-səssiwəḍăɣ isălan-wi-dăɣ ăhuskătnen.
20 Ămăra, šămad wăr hi-təflesăd a-s hak-əmməjrădăɣ s-tizarăt, ad-itwəṭṭəf emm-
năk, ikrəs iləs-năk hundăɣ har ašăl wa d-mad-itbatăn isălan-wi-dăɣ hak-jeɣ.»

21 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tamətte tăqqal i-Zăkărya, tof’-et tăkunt n-a-wa t-in-išlăn d-a-
wa t-in-iṭṭafăn.
22 Ălwăqq wa dd-izjăr, ittăr ad-ămmăjrăd i-ăddinăt măšan, indăr-as, əlmădăn a-s
hărăt a has-dd-ănfalălăn dăɣ-ehăn-en-dăɣ, ad-hasăn-isitufəy i-ad-tăn-isəfhəm a-wa
ijăn.
23 Issəmdă Zăkărya tăqqăn-net dăɣ-əššăɣəl ɣas, iqqăl ehăn-net.
24 Təkrăš hănne-s ḍarăt-a-wen ənniyăt ɣas, ja səmmos orăn təffăr iman-net dăɣ-
ehăn-net,
25 janna: «Ǝnta da a-wa hi-ija Emăli-nin, ənta a dăɣ-i dd-iswăḍăn, ikkăs făll-i
tăkrakiḍt ta ămoosăɣ jer-ăddinăt.»

Isălan-wi ija ănjălos dăɣ-tiwit n-Ɣisa Ălmasex

26 Təjjăš Elizăbăt ewăr-net wa s-săḍis ɣas, ăšmašăl Măssinăɣ ănjălos-net Žibril
s-taɣrəmt tiyyăt s-itawănna Năṣirăt hat teje ta n-Galila,
27 ăssok’-e tămawaḍt wărăt təzzey meddən s-isəm-net Măryăma, ittar ăhaləs n-
ahăya n-ămănokal Dawəd s-isəm-net Yusəf.
28 Osă-dd ănjălos Măryăma, inn’-as: «Ǝjeɣ-am ăsafu kămm-i tənnəfrănăt ed,
təkrăšăd idəm ɣur-Emăli-năm.»
29 Issărmăɣ-tăt măjrăd-wen-dăɣ, ad-tattăr ălmăɣna n-manăwen-wa-dăɣ.
30 Inn’-as ănjălos: «Măryăma, wăr tărmeɣăd, ăzzăbbăt-dd Măssinăɣ ănnuɣmăt-
net fălla-m,
31 kămm da-dăɣ, ad-təkrəšăd ənniyăt, təkrəšăd ara, təjəd-as isəm Ɣisa.
32 Ad-ikrəš isəm, iwăr-t isəm Rure-s n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul, ad-ăj Emăli
Măssinăɣ əṭṭəbəl wa n-ămănokal Dawəd-i t-ăshăyăwăn dăɣ-ifassăn-net,
33 ad-imnukəl hărkuk făll-ehăn wa n-ihăyawăn n-Yaqub, tiɣlal təmmənukəla.»
34 Tənnă Măryăma ḍarăt-a-wen i-ănjălos: «Ǝndek əmmək wa s-e-ăj a-wen ed năkk,
wăr-əzzeyăɣ meddən.»
35 Inn’-as ănjălos: «Ad-fălla-m dd-izzubbət Unfas Šăddijăn, tăls’-im tărna n-wa
iknăn aḍkul, a-wen-dăɣ a făl ara wa šăddijăn dd-e-iwən, ad-t-iwăr isəm Rure-s n-
Măssinăɣ.
36 Ara n-meddən-năm, Elizăbăt, wădden ti-wăššărăt măšan, ad-təkrəš ara ənta-
dăɣ, ənta-i s-kăla tămoos teməjjejrut, ha ămăra ewăr-net wa s-săḍis
37 ed, wăr t-illa a-s wădden ăddoobăt-t Măssinăɣ.»
38 Tənn’-as Măryăma: «Năkk, taklit n-Emăli, itwəjjet-ahi a-wa s-tənned.» Ifăl-tăt
ănjălos ăssaɣăt-wen-dăɣ, iglă.

Təkkă Măryăma Elizăbăt

39 Təkkă Măryăma išilan-win-dăɣ taɣrəmt tiyyăt n-kăl-Yăhuda hat iḍaɣăn.
40 Tăwwăḍ-in ehăn wa n-Zăkărya, ad-tinməjj isofan d-Elizăbăt.
41 Diha-dăɣ d-has-təja Măryăma ăsafu, ad-iggăd, iɣbăr-tăt alyaḍ wa ihăn tăsa-net,
iḍnăy-tăt Unfas Šăddijăn ălwăqq-wen-dăɣ.
42 Təḍkăl Elizăbăt emăsli-net, tənnă: «Tənḍəḍ-am kămm jer-tiḍeḍen, tənḍəḍ daɣ
i-ara wa ihăn tăsa-năm.
43 Ǝnta năkk-i-dăɣ, ma ămoosăɣ tis-ahi-dd anna n-Emăli-nin?
44 Ijmaḍ-t ăššăk a-s diha-dăɣ d-əslănăt timəẓẓujen-in i-ăsafu-năm, ad-iggăd ara-wa
ihăn tăsa-nin s-tedăwit.
45 Tənḍəḍ-am kămm-i təflăsăt a-s Emăli a ijăn-dăɣ, ilkam ɣas, ad-isətbət a-wa s-ijjăš
ărkăwăl-net.»

Təmmal n-Măryăma i-Măssinăɣ

46 Tənnă Măryăma:
«Timələn iman-in təmɣăre n-Emăli,

47 ăddiwăt ulh-in făl təssəba
n-a-wa hi-ija Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-in.
48 Ikyăd-dd dăɣ-təmmăḍrit n-taklit-net.
Ɣur-ašăl-i-dăɣ, e d t-illăm
ere ilkamăn făll-ărori n-ăkall,
ad-hi-ănn: ‹Tənḍəḍ-am›
49 făl-a-s, Wa ilăn tărna, ij’-ahi a ăjjeen, šăddiij isəm-net.
50 Tăhanint-net tənsa făll-əzzurəyatăn
ti t-ăksuḍnen dăɣ-iwətyan iket-năsăn.
51 Issəkna tărna n-ăfuss-net,
ăsmăḍrăy s-ăṣṣahăt-net ăddinăt wi iha əttəkəbru,
52 ikkăs-dd daw-kăl-ăṣṣahăt təmmənukəla-năsăn,
issəfrăr tilaqqiwen,
53 ăsyăwăn iməlluẓa dăɣ-a-wa ăẓedăn,
ăsɣăr ifassăn n-kăl-ehăre.
54 Idhăl kăl-Iṣrayil-i n-eklan-net,
wăr hin-iṭṭef făllа-săn tăhanint-net
55 ed, ămoos a-wen ărkăwăl iɣlalăn
ijjaš i-imărawăn-nănăɣ wi n-ibda
s-əmmək wa s-t-ija i-Ibrahim d-ihăyawăn-net.»
56 Təzzăɣ Măryăma ɣur-Elizăbăt har tăssakăy əḍḍəkuḍ n-kăraḍ orăn təzzar, tăqqăl
ehăn-net.

Tiwit n-Exya wa n-Enəsselmăɣ

57 Tăwwăḍ-dd tăqqăn ta dăɣ-jarrăw Elizăbăt eɣăf-net, təkrăš ara n-eyy.
58 Əslăn ănhărajăn-net d-išăqqaɣăn-net tihusay n-a-wa has-ija Emăli ɣas, ohărăn
dăr-s tedăwit ta ja.
59 Ikrăš ara əttam išilan ɣas, ămelăy, jăn-as ăddinăt isəm Zăkărya i-ad-umas
anəmmăɣru n-ti-s
60 măšan, tənn’-asăn ma-s: «Ăbo! Iwăret-t isəm Exya.»
61 Əggădăn-dd săr-s ăddinăt, ənnăn-as: «Wăr t-illa ăwadəm dăɣ-ihănan-năwăn
iwar isəm-wen-dăɣ.»
62 Ăstafăyăn i-ti-s n-alyaḍ i-ad-ănn ənta isəm wa s-irha ad-iwăr rure-s.
63 Ăstafăy-asăn i-ad-t-dd-əkfən a făll-iktăb, iktăb-asăn făllа-s: «Isəm-net: Exya.»
Əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn.
64 Ămera iləs n-Zăkărya ălwăqq-wen-dăɣ, ad-itamăjrad, itiməl Măssinăɣ.
65 Tărmăs tuksəḍa n-Măssinăɣ ăddinăt-wi əzzăɣnen dăɣ-attayăn-en-dăɣ d-kăl-
iḍaɣăn wi n-Ălyăhudəyăt, ad-timsiɣulăn isălan-wi-dăɣ.
66 Əṭṭăfăn ăddinăt iket-năsăn wi əslănen a-wa ijăn dăɣ-ulhawăn-năsăn, ăqqimăn-
dd ɣas, jannen: «Ak ara-wa-dăɣ, ma mad-umas?» Ara-i, ăsiwăr-t Măssinăɣ ăfuss-net.

Ăloläy Zăkărya s-tărna n-Unfas Šăddijăn

67 Zăkărya-i n-ti-s n-alyaḍ, iḍkăr-t Unfas Šăddijăn, ăloläy, inna:
68 «Təmmal i-Emăli-i n-Ămakraš n-Iṣrayil făl-a-s,
ənta, ad-dd-iššărjăšăn tamətte-net, ăsdărf’-et.
69 Ăsfăqqăt-anăɣ-dd isək n-əlɣəllas dăɣ-ehăn n-akli-net Dawəd.
70 A-wen ăru tăn-inna Măssinăɣ
s-imawăn n-ănnăbităn-net wi n-iməššeddəjăn.
71 Issəlmăd-anăɣ a-s ad-hanăɣ-agəẓ dăɣ-išənja-nănăɣ,
ikkəs-anăɣ dăɣ-ifassăn n-imiksănăn-nănăɣ iket-dăɣ-năsăn.
72 A-wen-dăɣ a făl oḍăn tăhanint

i-abbatăn-nanăɣ wi n-ibda,
iktă-dd ărkăwăl-net wa n-tassaɣt šăddijăn hasăn-ijjăš.
73 Ămoos a-wen tahuḍe ija i-abba-nănăɣ Ibrahim
74 a-s has-innă, ad-hanăɣ-agəẓ dăɣ-išənja-nănăɣ,
ad-nəzzaɣ jere-săn măšan, wăr tăn-năksuḍ.
75 A-wen ij'-e, i-ad-t-năɣbəd hak ašăl dăɣ-təšədje
d-iqqud dăɣ-tuksəḍa-net.
76 Kăyy daɣ i n-rure-ɣ,
ad-kăy-iwăr isəm ănnăbi n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul,
kăyy a-madăn-izar i-Emăli i-ad-təknəd ibaran-net,
77 səlmədăd ăddinăt-net s-əlɣəllas
wa t-illăn ɣur-Măssinăɣ i-tenăšše n-ibăkkaḍăn-năsăn
78 făl-a-s, Măssinăɣ oḍăn-anăɣ tăhanint.
Dăɣ-idəm n-ehăf n-ărrăxmăt-net,
ad-hanăɣ-dd-isəssiwəy Ămaɣlas
olăhăn d-tăfukt dd-təjammăḍăt išənnawăn
79 i-ad-imləwləw ănnur-net
făll-ăddinăt wi ăqqimănen dăɣ-tihay,
han tele ta n-tamăttant,
i-ad-hanăɣ-išărjəš dăɣ-tabarăt ta n-ălxer.»
80 Idaggăl Exya, tiwwaḍ tayətte-net, izzaɣ tinariwen hundăɣ
har ašăl wa t-dd-ăšmašăl Măssinăɣ s-kăl-Iṣrayil.

2

Tiwit n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 1:18-25)

1 Ăzzăman wa d-ăsiṭăbăl Qăyṣăr Ojărtăn e d t-illăm ămănokal, omăr s-ad-tiḍan
tamətte făll-ărori n-ăkall.
2 Tăḍint-ten-dăɣ tăzzarăt, təja dăɣ-ăzzăman wa d-ămoos Kirənyus gəfăr n-teje ta
n-Surya.
3 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ inn' ămănokal wa măqqărăn, a făl hak ăwadəm, iqqăl
taɣrəmt-ta dăɣ-iwa i-ad-iḍan.
4 Ifăl-dd Yusəf taɣrəmt ta n-Năṣirăt hăt teje ta n-Galila, ikkă taɣrəmt n-amɣar-
net Dawəd ta s-itawănna Bătlehăm hăt teje ta n-Ălyăhudəyăt, ed ahăya n-Dawəd a
ămoos,
5 i-ad-iḍan ənta d-Măryăma ta n-tămutărt-net-i s-a-s ităjj a-wen-dăɣ, la ənniyăt.
6 Han taɣrəmt-ten-dăɣ, a-s dd-tosa tăqqăn ta dăɣ-jarrăw Măryăma eɣăf-net.
7 Təjrăw eɣăf-net, təkrăš teɣăfădde-net, təttăl-t dăɣ-ikăršăyăn, təssəns'-e dăɣ-
efăyd făl-a-s, ehăn wa n-imăjarăn, ăbas t-iha edăgg.

Anfiləl wa dd-ija ănjălos i-imăḍanăn

8 Ăkall-en, han-t imăḍanăn ăssinbărnen irəzzejăn-năsăn dăɣ-isalwan illa-hin i-
aɣrəm sihen.
9 A ənḍărrăn, ibdăd-dd ănjălos n-Măssinăɣ data-săn, ăsmălăwlăw-dd ălxurmăt
n-Emăli edăgg wa hăn, əknăn-dăɣ tarəmmeɣt
10 măšan, inn'-asăn ănjălos: «Wăr tărmeɣăm, ənhəywăt, ăwwayăɣ-awăn isălan
n-ălxer maden-umas əssəbab n-tedăwit i-tamətte iket-dăɣ-net.
11 Ašăl-i, iw'-awăn Ămaɣlas dăɣ-taɣrəmt ta n-ămănokal Dawəd, ənta a-s Ălmasex
n-Emăli.
12 Ǝnta da a-wa s-t-mad-təzzəyăm: ad-tənhəyăm ara s-iket iwa, ittal dăɣ-ikăršăyăn,
insa dăɣ-efăyd.»

13 Diha-dăɣ d-issəmdă ănjălos tənna n-a-wen-dăɣ, ad-dd-ăddew abrək n-ănjălosăn
timəlnen Măssinăɣ, jannen:
14 «Təmmal i-Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn,
ălxer ija făll-ărori n-ăkall
i-ăddinăt-wi făll-tənsa tărha-net.»

Tikawt n-imăḍanăn i-Bătlehăm

15 Əqqălăn ănjălosăn išənnawăn ɣas, ănmănnăn imăḍanăn: «Adiš, năkket
Bătlehăm i-ad-nənhəy a-wa ijăn d-a-wa hanăɣ-issəlmăd Emăli.»
16 Ăšwănken ălwăqq-wen-dăɣ, ogăẓăn-in dihen Măryăma d-Yusəf d-ara wa s-iket
iwa, insa dăɣ-efăyd.
17 Ənhăyăn-t imăḍanăn ɣas, ăssoɣălăn i-ăddinăt a-wa hasăn-ătwănnăn făll-ara wa
ənḍărrăn.
18 Ăkunăn ăddinăt iket-năsăn wi əslănen i-a-wa ənnăn imăḍanăn
19 măšan, Măryăma-i n-ma-s n-alyaḍ, təṭṭăf isălan-win-dăɣ iket-năsăn dăɣ-iman-
net, siməktəw-tăn dăɣ-ulh-net i-ad-təlməd ălmăɣna-năsăn.
20 Əqqălăn imăḍanăn ḍarăt-a-wen, ad-samɣarăn Măssinăɣ, tiiməlon-t făl təssəba
n-a-wa əslăn d-a-wa ənhăyăn s-əmmək-wa-dăɣ s-hasăn-ătwănna.
21 Ikrăš ara əttam išilan ɣas, ămelăy, jăn-as isəm Ɣisa, isəm wa s-hasăn-innă
ănjălos ad-has-t-əjən hărwa wăr-iwa.

Amiwi n-Ɣisa s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn

22 Dăɣ-isălan n-a-wa tənna Ăṭṭăwrăt ta n-Mosa, ăddew Yusəf d-Măryăma s-ehăn
n-ămudd wa măqqărăn ihăn Yărussălam i-ad-šəšdəjăn iman-năsăn, ăwwăyăn daɣ
ara i-ad-t-săɣləfăn tărna n-Emăli
23 făl-a-s, iktab dăɣ-alămăr n-Emăli a-s: «Alyaḍ n-eyy wa n-teɣăfădde, umaset
eməššeddəj n-Măssinăɣ.»
24 Dăɣ-isălan n-ašəšdaj n-iman-năsăn, lan s-ad-əjən takute n-sănatăt tidăberen
dăɣ-ti n-ăroj meɣ daɣ sănatăt măllolnen dăɣ-ti n-aɣrəm ed, a-wen-dăɣ a iktabăn
dăɣ-alămăr n-Emăli.

Tittar ti ija Šămɣun wa wăššărăn i-Ɣisa

25 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ izzaɣăn Yărussălam s-isəm-net Šămɣun. A ija
a-wa-dăɣ, ijar ăṭṭăma n-əlɣəllas wa s-inna Măssinăɣ i-Iṣrayil, ăssinsa daɣ Măssinăɣ
Unfas Šăddijăn făllа-s.
26 Ăru d-has-dd-ănfalăl Măssinăɣ dăɣ-tăharjit, ijjăš-as ărkăwăl s-tărna n-Unfas
Šăddijăn n-a-s wăr mad-ămmăt wăr-inhey Ălmasex n-Emăli.
27 Ašăl-en-dăɣ, imhăl-t-dd Unfas Šăddijăn s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn i-ad-
imzəyyət d-imărawăn n-Ɣisa ălwăqq wa d-tajjăn a-wa făllа-săn irha ălɣadăt dăɣ-
isălan wi n-ihuk-net i-Măssinăɣ.
28 Irmăs-t-dd Šămɣun dăɣ-ifassăn-năsăn, ad-itiməl Măssinăɣ, ijanna:
29 «Emăli!
Ămăra, ărməs unfas dăɣ-akli-năk
i-ad-igəl dăɣ-ălxer ed, a-wa s-has-tənned, ijă.
30 Ăjjunfănăt tiṭṭawen-in dăɣ-əlɣəllas-năk
31 wa dd-tăsmăjned i-ăddunya iket-dăɣ-net.
32 Əlɣəllas wa s-ənta a-s ănnur i-inəẓẓulam†
i-ad-hasăn-dd-tənfilələd,

† **2:32 2:32** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

ămoos ălxurmăt-năk i-kăl-Iṣrayil-i n-tamətte-năk.»
33 Iqqăl-dd ti-s d-ma-s ɣas tof'-en tăkunt n-a-wa itawănnen făll-alyaḍ-i-dăɣ.
34 Ittăr Šămɣun ḍarăt-a-wen a dăɣ-săn ijăn ălbăraka təzzar, innă i-Măryăma-i n-ma-s: «Alyaḍ-i, ənhəy, ăsnăfrăn-t Măssinăɣ i-ad-umas tebădde d-ejăḍăl i-kăl-Iṣrayil, umas daɣ əssəbab n-tamɣənnant i-ăddinăt ăjjootnen.
35 Dăɣ-təssəba-net, ad-dd-iffukkăr a-wa ihăn ulhawăn n-ăddinăt ăjjootnen. Kămm daɣ, ad-ham-umas əssəbab n-uɣšad n-iman olăhăn d-tidij n-tăkoba.»

Tajuhe n-Hănnătu ta n-tănnăbit

36 Ăzzăman-en, təll'-ee tănnăbit təknat tušăre la tawset ta n-dăgg-Ašir s-isəm-net Hănnătu wălăt Fanwăl. Dăɣ-təmmăḍrit-net, kăla tăt-iḍăs adubən dăɣ-təja əssa iwətyan,
37 ăb' ăhaləs-net ɣas, tăqqiimă-dd, wăr toles adubən, la ămăra-dăɣ a iwwăḍăn əttamăt timərwen n-awătay d-əkkoẓ. A ija a-wen-dăɣ, kăla wăr fel ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ehăḍ d-ašăl ɣabbăd Măssinăɣ, tăxdam-as, tuẓam.
38 Ăssaɣăt-wen-dăɣ ad-dd-tosa ənta-dăɣ, ad-tiiməl Măssinăɣ, tajj isălan n-Ɣisa i-ăddinăt iket-năsăn wi jărnen ăṭṭăma n-ad-dd-izəzzubbət Măssinăɣ tădarfit-net făll-Yărussălam.

Təmmiwəḍa n-Ɣisa

39 Ǝssəmdăn imărawăn n-Ɣisa a-wa fălla-săn ifrăḍ alămăr n-Emăli ɣas, əqqălăn taɣrəmt-năsăn Năṣirăt, dăɣ-teje ta n-Galila.
40 Idaggăl Ɣisa, itiṣuhut, itəggar-t sărho dăɣ-isălan n-a-wa irha Măssinăɣ făll-ăgg-adəm, ikna daɣ fălla-s Măssinăɣ asəns n-ănnuɣmăt-net.

Ikrăš Ɣisa măraw iyətwan d-əssin

41 Hak awătay, əkkan imărawăn n-Ɣisa Yărussălam i-ămudd wa n-Faṣka.
42 Ikrăš Ɣisa măraw iwətyan d-əssin ɣas, ăddewăn dăr-s ed, a-wen-dăɣ, a innă ălɣadăt n-ămudd.
43 Ăssakăyăn ămudd dihen ɣas, əqqălăn ihănan-năsăn măšan, ăqqiima-hin Ɣisa ḍara-săn dăɣ-Yărussălam. Wăr t-oḍenăn hundăɣ har hin-əjrăhăn a-s wăr dăr-săn ăddew.
44 Ǝjăn ašăl imdan n-asikəl ija ɣur-săn a-s ăddew d-iməssukal-wi iyyăḍnen dăr-săn ohărnen tabarăt, əjrăhăn-in a-s wăr dăr-săn ăddew ɣas, əqqălăn dăɣ-adăriš-năsăn, ad-has-tammăɣăn ɣur-išăqqaɣăn-năsăn d-imuzăyăn-năsăn
45 măšan, ăba-hasăn-t hundăɣ har hin-əwwăḍăn Yărussălam.
46 Šămad okayăn kăraḍ išilan ad-t-əjrăwăn ăniɣăyma dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ăsijăd-asăn tafăssarăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ, isastan-tăn.
47 Ăkunăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn wi sallănen i-a-wa ijănna dăɣ-tayətte-net d-ălwižabăn-net.
48 Ălwăqq wa d-t-ənhăyăn imărawăn-net dihen, ăqqănăn iɣăfawăn-năsăn, tənn'-as ma-s: «Alyaḍ-in, ma ămoos a-wa hanăɣ-jed? A ija a-wa-dăɣ, nətammăɣ-ak năkk d-abba-năk ed năɣel asujjəl a jed.»
49 Inn'-asăn: «Mafăl hi-tammăɣăm, ajăn wăr təssenăm a-s leɣ s-ad-hi-əšləwăn əššăɣəlăn n-Abba-nin dăɣ-ehăn-net?»
50 Wăr t-illa a əjrahăn dăɣ-a-wa hasăn-innă.
51 Ăddew dăr-săn ḍarăt-a-wen s-Năṣirăt, ăqqim isajăd i-a-wa has-jannen. Təṭṭaf anna-net hărătăn-winnin-dăɣ, wăr tăn-iha-i hin-tatăwa.
52 Idaggăl Ɣisa dăɣ-eɣăs-net, itisărhut, ijraẓ i-Măssinăɣ hakd dăgg-adəm.

3

Ălxuṭbăt wa ija Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Mătti 3:1-12; Marqəs 1:1-8; Exya 1:19-28)

1 Awătay wa s-măraw d-səmmos dăɣ-təmmənukəla n-Qăyṣăr Tibăryus, ămoos
Bunəs Bilatəs gəfăr n-teje ta n-Ălyăhudəyăt, ămoos Harudəs ămănokal n-teje ta n-
Galila, ăŋŋa-s Fəlibb ăminakăl făll-Tarăkunit d-Ǝyyadurəya, Lisanyas ənta ăminakăl
făll-ăkall wa n-Abila.
2 Ăzzăman-en, Hənnan d-Qayăf a ăminakălnen făll-kăl-tikutawen. Išilan-win-dăɣ,
ad-imməjrăd Măssinăɣ i-Exya ăgg Zăkărya dăɣ-tenere.
3 Ikk' Exya ḍarăt-a-wen ikallăn iket-năsăn wi hănen attayăn n-ejănš wa s-itawănna
Ɣurdəni. Ixaṭṭăb, ijanna i-ăddinăt: «Utabăt, tətwəsəlmăɣăm dăɣ-aman i-ad-
təjrəwăm tenăšše n-ibăkkaḍăn.»
4 A-wen-dăɣ išlăn Exya, a iktabăn dăɣ-əlkəttab wa n-ănnăbi Saya† ălwăqq wa d-
inna dăɣ-s:
«Săjdăt, ija emăsli iyyăn ijannen:
‹A-wa emăsli ăssewălăn dăɣ-tenere,
ăknăt tabarăt n-Emăli,
səssiɣədăt ibaran data-s.
5 Iɣəšran-wi ɣăšnen, ad-ənbəlăn,
iḍaɣăn d-ijefăn, ad-aləmən,
ibaran-wi ăkrănbăynen, ad-aɣədən,
tabarăten-ti ărbăɣrăbăɣnen, ad-agdăhnăt,
6 e d t-illăm ăgg-adəm,
ad-inhəy əlɣəllas wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ.› »
7 Osăn-dd ăddinăt ăjjootnen ărhanen ad-tăn-isəlmăɣ Exya dăɣ aman, inn'-asăn:
«Ya taššălen-i-dăɣ! Wădden tənnăm təmsădăm! Ǝyya, a tărham ad-tətwəsəlmăɣăm
i-ad-təfləm daw-ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa s-išwar fălla-wăn dd-oḍa. Lăɣătăt-ahi, mi
kăwăn-issəlmădăn s-a-wen?
8 Sətbətăm tătubt-năwăn s-imărkedăn, təyyəm fălla-wăn tənna n-a-s əzzurəyăt n-
Ibrahim a nămoos ed afăl tăqqăl s-isălan n-əzzurəyăt ɣas, ăyyăt-ahi ad-hawăn-ănnăɣ
a-s: Măssinăɣ, ăddoobăt ad-isəmməskəl tihun-ti-dăɣ hannăyăm, ixlək-dd dăɣ-snăt
əzzurəyăt i-Ibrahim.
9 Ăjăt ənniyăt făl-a-s emm n-tutăla ăru d-insa făll-ikewăn n-ihəškan, e d t-illăm
ahəšk wărăn itirəw aratăn ih'-ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ, itwəjăr-in dăɣ-efew.»
10 Ǝssəstănăn-t ăddinăt wi has-ăsijădnen, ənnăn-as: «Ma s-nəla s-ad-t-năj?»
11 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Ere dăɣ-wăn ilăn əssin imălsan, ăkfet iyyăn i-wa
wărăn ila wăl' iyyăn, wa ilăn a ikša, ăkfet ere wa t-wărăn ila.»
12 Osăn-t-dd ḍarăt-a-wen inarmasăn n-tiwse i-ad-tăn-isəlmăɣ dăɣ-aman, ənnăn-as:
«Ălɣalim, ma s-nəla s-ad-t-năj?»
13 Inn'-asăn: «Wăr tətterăm dăɣ-ăddinăt ar a-wa s-omăr əlxəkum.»
14 Ǝssəstănăn-t əssărdusa, ənnăn-as: «Năkkăneḍ-i-š, ma hanăɣ-iwarăn?» Inn'-
asăn: «Wăr toheɣăm ăwadəm, wăr təssəḍlămăm ăwadəm s-bahu, ăjăt ărramăt dăɣ-
timẓal-năwăn.»
15 Ăddinăt iket-dăɣ-năsăn wi əslănen i-a-wa ijănna Exya, jărăn ăṭṭăma, ad-
tinməsəstinăn kunta wădden ənta-i-dăɣ a-s Ălmasex.

† **3:4 3:4** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

16 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Năkk, aman a dăɣ-kăwăn-salmaɣăɣ măšan, ilkam-
ahi ăhaləs hi-ijan mijraw wa-dăɣ s-wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-ăḍəsăɣ issal n-
tifădelen-net, ənta ad-kăwăn-isəlmăɣ dăɣ-Unfas Šăddijăn d-efew i-ad-hin-istəb a-wa
lăbasăn.
17 Iṭṭaf tesăyt-net ta s-hin-e-izzuzzăr allon-net, isədəw allon wa olăɣăn, ăj’-e dăɣ-
ejănd-net, irməs ahošăr wa wărăn infa hărăt, ăj’-e dăɣ-efew ăhijăljălăn hărkuk.»
18 Ikk’ Exya dədi, itajj isălan n-ălxer n-Ălənžil-wi-dăɣ, isamătar daɣ ăddinăt s-
ălmăɣnatăn ăjjootnen.
19 Ăzzăman-en-dăɣ, ad-ăsmăhăḍ Exya făll-ămănokal Harudəs Intibbas dăɣ-isălan
n-Hărudəyyas ta n-hănne-s n-ăŋŋa-s Fəlibb dăɣ-s ohăɣ, illăɣăt-as daɣ ibăkkaḍăn
ăjjootnen ămešăl săl wen-dăɣ.
20 Ăssewăḍ Harudəs făll-a-wen-dăɣ iket-net iji n-Exya dăɣ-takărmut.

Atwəsəlmaɣ n-Ɣisa dăɣ-aman
(Mătti 3:13-17; Marqəs 1:9-11)

21 A-wen-dăɣ iket-net, ija ḍarăt a-s ăssilmăɣ Exya ăddinăt ăjjootnen d-Ɣisa iman-
net dăɣ-aman. Ălwăqq wa d-ititwəsəlmeɣ Ɣisa, itəddal Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s dd-
ămerăn išənnawăn,
22 ăzzubbăt-dd fălla-s Unfas Šăddijăn dăɣ-ănnuɣ n-tedăbert măllăt, ijmăḍ-dd
emăsli išənnawăn, innăn:
«Kăyy-i-dăɣ a-s Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
kăyy a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»

Ăṭṭarex n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 1:1-17)

23 Ila Ɣisa əḍḍəkuḍ n-kăraḍăt timərwen n-awătay a-s issənta ămašal-net, ija ɣur-
ăddinăt iket-năsăn wi t-hannăynen a-s rure-s n-Yusəf wa n-ăgg Xali.
24 Xali ənta, ăgg Mătata, Mătata ăgg Lewi,
Lewi ăgg Mălki, Mălki ăgg Yănnay,
Yănnay ăgg Yusəf,
25 Yusəf ăgg Mătaṣiyas, Mătaṣiyas ăgg Ɣămmosa,
Ɣămmosa ăgg Năxwama, Năxwama ăgg Xăšli,
Xăšli ăgg Naggay,
26 Naggay ăgg Mătti, Mătti ăgg Mătaṣiyas,
Mătaṣiyas ăgg Šămɣi, Šămɣi ăgg Yosăx,
Yosăx ăgg Yoda,
27 Yoda ăgg Exya, Exya ăgg Ɣisa,
Ɣisa ăgg Žărrubabil, Žărrubabil ăgg Ăṣṣălat,
Ăṣṣălat ăgg Năyri,
28 Năyri ăgg Mălki, Mălki ăgg Ăddi,
Ăddi ăgg Kosăm, Kosăm ăgg Ălmădăm,
Ălmădăm ăgg Err,
29 Err ăgg Ɣisa, Ɣisa ăgg Ɣəlyazăr,
Ɣəlyazăr ăgg Yurim, Yurim ăgg Mătata,
Mătata ăgg Lewi,
30 Lewi ăgg Simyon, Simyon ăgg Yăhuda,
Yăhuda ăgg Yusəf, Yusəf ăgg Yonăm,
Yonăm ăgg Ilyakim,
31 Ilyakim ăgg Mălaya, Mălaya ăgg Măyna,
Măyna ăgg Mătata, Mătata ăgg Natan,

Natan ăgg Dawəd,
32 Dawəd ăgg Isaya, Isaya ăgg Ăɣbăydi,
Ăɣbăydi ăgg Boɣaz, Boɣaz ăgg Sala,
Sala ăgg Nasun,
33 Nasun ăgg Aminădab, Aminădab ăgg Ădmin,
Ădmin ăgg Arni, Arni ăgg Xăšrun,
Xăšrun ăgg Faris, Faris ăgg Yăhuda,
34 Yăhuda ăgg Yaqub, Yaqub ăgg Isxaqq,
Isxaqq ăgg Ibrahim, Ibrahim ăgg Tarăxa,
Tarăxa ăgg Naxur,
35 Naxur ăgg Sarux, Sarux ăgg Raggăw,
Raggăw ăgg Falăx, Falăx ăgg Ɣăbbir,
Ɣăbbir ăgg Salăx,
36 Salăx ăgg Kăynăm, Kăynăm ăgg Arfăɣšad,
Arfăɣšad ăgg Săm, Săm ăgg Nox,
Nox ăgg Lamăx,
37 Lamăx ăgg Mătussaləm, Mătussaləm ăgg Inuk,
Inuk ăgg Yarăt, Yarăt ăgg Măxlălyil,
Măxlălyil ăgg Kăynăm,
38 Kăynăm ăgg Anuš, Anuš ăgg Šətti,
Šətti ăgg Adəm, Adəm ənta, Măssinăɣ a t-dd-ixlăkăn.

4

Ažurrəb wa ija Iblis i-Ɣisa
(Mătti 4:1-11; Marqəs 1:12-13)

1 A-s dd-ifăl Ɣisa ejănš wa n-Ɣurdəni, iḍkar Unfas Šăddijăn s-ăṣṣahăt. Unfas-en-dăɣ
a t-oɣădăn s-tenere.
2 Ijă dihen əkkoẓăt timərwen n-ašăl itižărrub-t Iblis. Tăqqăn-ten-dăɣ, ij’-et iket-net
wăr t-illa a ikkan emm-net təzzar, ălluẓ.
3 Os’-e hi-dd Iblis, inn’-as:
«Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, amăr i-tăhunt-ta-dăɣ ad-tumas tajəlla.»
4 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn’-as:
«Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ:
‹Tămudre n-ăgg-adəm, wăr təmda făll-tetăte ɣas.› »
5 Iwwăy-t Iblis s-edăgg iknan aḍkul, issəkn’-e dăɣ-ešăfălli n-tiṭṭ, e d t-illăm əddəwəl
iwarăn ărori n-ăkall,
6 inn’-as ămăra:
«Ad-kăy-ăkfăɣ tărna d-təmɣăr făll-əddəwəlăn-wi-dăɣ hannăyăd iket-năsăn făl-a-s
i-nin, hakkăɣ-tăn daɣ i-ere wa s-ărheɣ,
7 a-wen-dăɣ a făl, hakkăɣ-ak-tăn iket-năsăn afăl hi-tăɣbădăd.»
8 Ăwwežăb-as, inn’-as: «Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Emăli-năk Măssinăɣ a dat-e-tărkăɣăd,
ənta ɣas a fălla-k ilan ălɣibadăt.› »
9 Iwwăy-t Iblis ḍarăt-a-wen s-Yărussălam, issəbdăd-t făll-afălla n-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn təzzar, inn’-as:
«Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ăyy iman-năk s-ăkall ed, iktab dăɣ-edăgg
iyyăn dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
10 ‹Ad-dd-išəmmišəl ănjălosăn-net
i-ad-kăy-agəẓən dăɣ-ăššar,

11 əkbəlăn-kăy dăɣ-ifassăn-năsăn
i-ad-wăr hak-răssəl wăla-dăɣ tăhunt tiyyăt ɣas.› »
12 Inn’-as Ɣisa: «Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Wăr-e tarməd Emăli-năk Măssinăɣ.› »
13 Ăžžurrăbăt-t Iblis s-a-wa s-ăddobăt iket-net, indăr-as ɣas, ujəj-t, ad-isimăqqul
i-ad-săr-s ijrəw taffawt tiyyăt daɣ.

Sănto n-ălxidmăt n-Ɣisa dăɣ-teje ta n-Galila
(Mătti 4:12-17; Marqəs 1:14-15)

14 Iqqăl Ɣisa ḍarăt-a-wen teje ta n-Galila, toɣad-t tărna n-Unfas Šăddijăn dăɣ-a-wa
ităjj, intăj isəm-net dăɣ-teje-ten-dăɣ iket-net.
15 Isaɣra ăddinăt dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ăssiimɣărăn-t ăddinăt
iket-năsăn.

Tăɣart n-ulh n-kăl-Năṣirăt
(Mătti 13:53-58; Marqəs 6:1-6)

16 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă taɣrəmt ta n-Năṣirăt-i-dăɣ idwăl, ij’-e ašăl wa n-əssəbət-i
n-tăsonfat, ikk’ ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud ed, a-wen-dăɣ a-s izzay ad-t-ăj.
17 Təddalăn ăddinăt Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s ibdăd Ɣisa jere-săn, əkfăn-t əlkəttab
wa n-ănnăbi Saya† i-ad-hasăn-dăɣ-s iɣăr. Ikkăs-in i-əlkəttab aḍh wa ija təzzar, or’-e
dăɣ-edăgg wa dăɣ-iktăb:
18 «Insa făll-i Unfas n-Emăli,
ăsnăfrănăn-ahi
i-ad-ăjăɣ isălan n-Ălənžil i-tilăqqiwen,
ăšmašăl-ahi-dd i-ad-ăjăɣ isălan i-wi hănen tikărmuten,
əjrəwăn iman-năsăn,
zuzəyăɣ iməddorɣal,
səddărfeɣ ăddinăt-wi ătiwăkrăšnen,
19 zəzzubbeɣ-dd awătay n-ănnuɣmăt n-Emăli făll-ărori n-ăkall.»
20 Issəmdă Ɣisa teɣăre ɣas, iɣfăl əlkəttab, ăssoɣăl-t i-ănaxdim-wa ijăn ənniyăt i-
ehăn wa n-ăddin. Iqqăl-dd, ăqqima ɣas, ăsbălalăɣăn dăɣ-s ăddinăt-wi hănen ehăn
n-ăddin-en-dăɣ iket-dăɣ-năsăn.
21 Iḍkăl măjrăd, inn’-asăn: «Măjrăd wa s-təslăm ašăl-i-dăɣ, itbăt.»
22 Əqqălăn-dd ɣas oran imawăn, tof’-en tăkunt n-tihusay n-iməjridăn wi dd-
zajjărnen emm-net, ad-jannen: «Ak ajăn a-wa wădden ăgg-Yusəf wa-dăɣ nəzzăy?»
23 Inn’-asăn Ɣisa: «Əssanăɣ a-s ad-hi-dd-səktəwăm oẓẓ wa innăn: ‹Lăxtur, kăyy-ak
səssəfăr i-iman-năkk təzzar›, tənnəm-ahi: ‹Təmmaẓ jed dăɣ-ăkall-năk a-wa s-nəsla
jed-t dăɣ-aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.› »
24 Inn’-asăn daɣ: «Tidət-dăɣ a-s wăr t-illa ănnăbi ătiwăqbălăn dăɣ-ăkall-net.
25 Ăsidătteɣ-awăn a-s kăla t-əllănăt tinuḍăfen ăjjootnen dăɣ-Iṣrayil dăɣ-ăzzăman
wa n-ănnăbi Ɣəli. Ăzzăman-en, oɣăy mănna i-ăddinăt, jăn kăraḍ iwətyan d-săḍis
orăn wăr t-təlla teddamt n-ajənna watăt ăkall-en-dăɣ, ija laẓ s-kăla wăr-ătwănhăy a
dăr-olăh făll-ărori n-ăkall.
26 Ija a-wen iket-net măšan, wăr dd-ăšmašăl Măssinăɣ ănnăbi Ɣəli ar s-tănuḍăft
tiyyăt ɣas dăɣ-snăt təzzaɣăt taɣrəmt ta n-Sarăfta dăɣ-teje ta n-Săyda.
27 Ḍarăt Ɣəli daɣ, osă-dd ăzzăman wa n-ănnăbi Ilyas. Ăzzăman-en, əllan-t ăddinăt
ăjjootnen dăɣ-ăkall wa n-Iṣrayil ijraw jəri măšan, wăr tăn-iha-i s-dd-ăšimašăl
Măssinăɣ Ilyas a săl ăhaləs iyyăn n-amăjar il’ ăkall wa n-Surya s-isəm-net Năɣma
i-ad-t-išəšdəj.»

---

† **4:17 4:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ălolăy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

28 Ǝslăn ăddinăt i-hărătăn-win-dăɣ hasăn-innă dăɣ-ehăn n-ăddin ɣas, kăfăn a-wa-
dăɣ hasăn-ija aḍkăr-net,
29 ămẓăyẓăyăn-t iket-năsăn, əzzəwen-t hundăɣ har afălla n-aḍaɣ wa făll-idăy
aɣrəm i-ad-t-in-səttərəkken, ămmăt
30 măšan, ikka Ɣisa jere-săn, iglă.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs n-amălšon (Marqəs 1:21-28)

31 Ătrară-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen, ikka taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum hăt teje ta n-Galila
ad-isaɣra dihen ăddinăt hak ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat;
32 əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn făll-əjjăruẓăt-i-dăɣ hasăn-ija a-wa isăɣra
ed isaɣr'-en s-ălxikmăt ăṣṣohen.
33 Ehăn n-ăddin-en, ih'-e ăhaləs ih' alšin, inhăy Ɣisa ɣas, ad-isaɣărat s-afălla,
ijanna
34 «Ya Ɣisa wa n-Năṣirăt, ma dăɣ-năɣ tărhed? Ajăn ahălak-nănăɣ a-s dd-tosed?
Əssanăɣ ere wa tămoosăd, kăyy-i-dăɣ a-s: Wa Šăddijăn dd-ăšmašăl Măssinăɣ.»
35 Ăsmăhăḍ dăɣ-s Ɣisa, inn'-as «Əṭṭəf emm-năk, təzjărăd ăhaləs-i-dăɣ!» Ijjăḍlăt
alšin ăhaləs jer-ăddinăt təzzar, izjăr-t, wăr t-illa a has-iɣšad.
36 Əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn, tinmənnin: «Ma ămoos măjrăd wa? Wa
ənta wăl' alšinăn e-d fălla-săn ăsmăhăḍ s-tărna-net, ad-əzjărăn ăddinăt.»
37 Intăj isəm n-Ɣisa ḍarăt-a-wen-dăɣ, wăr t-illa edăgg dăɣ-teje-ten-dăɣ s-wădden
timsiɣulăn dăɣ-s isălan-net.

Ăzozăy Ɣisa taḍăggalt n-Bəṭrus d-imarhinăn ăjjootnen (Mătti 8:14-17; Marqəs 1:29-39)

38 Izjăr Ɣisa ehăn wa n-ăddin ɣas, ikka ɣur-Simyon. Ămzăyyăt-in d-a-s tărmas
tenăde tăṣṣoohet taḍăggalt n-Simyon, əttărăn dăɣ-s ăddinăt ad-tăt-izuzəy.
39 Ibdăd-dd Ɣisa jənnəj-s, ăsmăhăḍ făll-tenăde, tărẓa fălla-s. Tənkăr-dd ălwăqq-
wen-dăɣ, ad-tăn-simjurut.
40 Toḍa tăfukt ɣas, ămewăyăn-dd săr-s imarhinăn s-hak iyyăn d-turhənna-net i-ad-
tăn-izuzəy, ăswăr hak iyyăn ifassăn-net, ăzozăy-tăn.
41 Zajjărăn alšinăn ăddinăt ăjjootnen, saɣăren, jannen: «Kăyy a-s Rure-s n-
Măssinăɣ» măšan, isamăhaḍ fălla-săn, wăr tăn-itəyy ămmijrădăn ed, əssanăn a-s
ənta a-s Ălmasex.
42 Ăffăw ɣas, ikka Ɣisa tenere n-iman-net măšan təmmăɣ-as tamətte hăr t-təjrăw,
ad-tattărăn ăddinăt əmmək s-t-əṭṭăfăn edes-hasăn i-ad-wăr-ilkem ad-tăn-ifal;
43 inhăy tayətte-năsăn ɣas, inn'-asăn: «Iwar-ahi ad-ăxṭəbăɣ isălan n-ălxer n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ i-iɣărman-wi iyyăḍnen əntăneḍ-dăɣ ed a-wen-dăɣ a-s dd-
ămešălăɣ.»
44 Ad-ixaṭṭăb ḍarăt-a-wen dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud n-teje ta n-
Ălyăhudəyăt.

5

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen (Mătti 4:18-22; Marqəs 1:16-20)

1 Ašăl iyyăn d-ibdad Ɣisa dăɣ-asălim n-ejănš wa n-Žănnăṣarăt, tăɣlăyɣălăy-t-dd
tamətte tăjjeet tărhat ad-səjəd i-măjrăd n-Măssinăɣ wa ităjj.
2 Inhăy sănatăt turfen n-aman ojaynen s-ăqqiimăn məssaw-snăt dăɣ-asălim n-
aman, saradăn titarren-năsăn.

3 Ijjăš dăɣ-snăt ta n-Simyon, ittăr dăɣ-s ad-has-tăt-in-imhəl hundăɣ har təfəl asălim
n-aman, ăqqima dăɣ-s, ad-isaɣra tamətte.
4 Issəmdă măjrăd ɣas, inna i-Simyon: «Səgləw turăft-năk hundăɣ har ammas n-
aman, təjrəd kăyy d-imidiwăn-nak titarren-năwăn.»
5 Inn'-as Simyon: «Ălɣalim, ehăḍ imdan a nəja nəšɣal wăr t-illa a nărmas măšan,
făl tənna-năk, ad-nəjăr titarren-nănăɣ.»
6 Jăn a-wa hasăn-innă, ărmăsăn-dd ašăl-en-dăɣ imănan-i-dăɣ ăjjootnen har dd-
ăqqălnăt titarren-năsăn, təssarnăt.
7 Ad-tallăfăn i-imidiwăn-năsăn wi hănen turăft-ta iyyăḍăt i-ad-dd-ašələn, ilalăn-
asăn. Osăn-dd, əḍnăyăn turfen-năsăn tissənen hundăɣ har-dăɣ tilkəyyitnăt.
8 Inhăy Simyon Bəṭrus a-wa ijăn ɣas, irkăɣ dat-Ɣisa, inn'-as: «Emăli, ajəj-ahi făl-a-s
năkk anăsbăkkaḍ a ămoosăɣ.»
9 Tărmăs tarəmmeɣt-i-dăɣ măqqărăt Simyon d-imidiwăn-net făl təssəba n-əjut n-
imănan-i-dăɣ ărmăsăn.
10 Tăkunt-ta tărmăsăt Simyon, ənta daɣ a tărmăsăt Yaqub d-Exya wi n-dăgg-Zăbdi-
i dăr-ohăr ălxidmăt. Innă Ɣisa i-Simyon ḍarăt-a-wen: «Wăr tărmeɣăd, ɣur-ašăl-i-
dăɣ, ad-tumasăd ăwadəm săr-i dd-isadawăn ăddinăt i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»
11 Ăssoɣălăn-dd ḍarăt-a-wen turfen-năsăn asălim n-aman, oyyăn a-wa tăn-išlăn
iket-net, əlkămăn-as.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ijraw jəri
(Mătti 8:1-4; Marqəs 1:40-45)

12 Iha Ɣisa iyyăn dăɣ-iɣărman a-s t-inhăy ăhaləs ilsa jəri, ikk'-e-hi-dd, irkăɣ data-s,
ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: «Ălɣalim, afăl tărhed a-wen-dăɣ, tăddoobed ad-hi-šəšdəjăd.»
13 Iẓẓăl Ɣisa ăfuss-net, iḍăs-t, inn'-as: «Ărheeɣ a-wen, išdaj», ifăl-t jəri ălwăqq-
wen-dăɣ.
14 Ăsmătăr-t Ɣisa, inn'-as: «Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl' iyyăn n-a-s năkk a kăy-
ăzozăyăn; ănn-ak, əgləw, səkən iman-năk i-u-tikutawen, təjəd takute ta n-təšədje
s-ălmăɣna wa s-tăn-innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa i-ad-hasăn-umas a-wen tajuhe
n-a-s təzzăyăd.»
15 Hak ašăl tiwwaḍ-dd terše n-isəm i-Ɣisa, tidaw-dd săr-s tamətte tăjjeet i-ad-səjəd
i-isălan n-Ălənžil, təzzəy dăɣ-turhənnawen-net.
16 Măšan Ɣisa ənta, ăssoof edăgg iṣtarăn dăɣ-ijraw s-tamădilt n-Măssinăɣ.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ibdanăn
(Mătti 9:1-8; Marqəs 2:1-12)

17 Ijraw Ɣisa ɣur-Emăli tărna tăṣṣoohet ăssitbăt azuzi wa ităjj i-ăddinăt. Ašăl iyyăn
d-isaɣra, ăqqiimăn edes-has kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt dd-falnen tidbi n-Galila
d-Ălyăhudəyăt d-Yărussălam.
18 A ənḍărrăn meddən iyyăḍ-da-dăɣ ămisawăyăn anăbdon insan făll-asəftăɣ.
Ǝttărăn a-wa dăɣ-he-əjən ərəsăn tamətte, sənsən-t dat-Ɣisa
19 măšan, ăba-hasăn ălmăɣna n-a-wen făl əjut-i-dăɣ ja tamətte. Ăɣlăyăn, ăwwănăn
afălla n-ehăn, sărăn dăɣ-assətax n-ehăn edăgg s-ăddooben ad-săr-s dd-šujəšăn
anăbdon, ăstărarăn-t-dd ḍarăt-a-wen har t-dd-əssənsăn dăɣ-ammas n-tamətte, dat-
Ɣisa.
20 Inhăy Ɣisa immun-năsăn ɣas, innă: «Ăhaləs, ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-năk.»
21 Ǝslăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris i-a-wen ɣas, ad-jannen dăɣ-iman-năsăn:
«Ma ămoos wa ăwadəm isikuforăn s-əmmək-wa-dăɣ? Mi ăddoben tenăšše n-
ibăkkaḍăn săl Măssinăɣ?»

22 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa ămiɣănnănăn ulhawăn-năsăn, inn’-asăn: «Ma tămmizăɣăm dăɣ-ulhawăn-năwăn?
23 Ma ojărăn tărăɣse jer-ad-tənnəd i-ăwadəm: ‹Ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-năk› d-ad-has-tənnəd: ‹Ǝbdəd, ărjəš.›
24 Ašăl-i, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ijraw făll-ărori n-ăkall turhajăt n-tenăšše n-ibăkkaḍăn.» Inna ḍarăt-a-wen i-anăbdon: «Ǝnneɣ-ak, əbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, əqqəl ehăn-năk.»
25 Ibdăd anăbdon ăssaɣăt-wen-dăɣ dat-ăddinăt iket-năsăn, iḍkăl asəftăɣ-net, iqqăl ehăn-net itiməl Măssinăɣ.
26 Ăqqiimăn-dd ăddinăt ɣas tof’-en tăkunt n-a-wa ijăn, tiimlən Măssinăɣ. Təj’-asăn tarəmmeɣt arămas wa-dăɣ făl jannen: «Ašăl-i, iman-net, nənhăy hărătăn ăqqannen eɣăf.»

Iɣră-dd Ɣisa Mătti s-iman-net
(Mătti 9:9-13; Marqəs 2:13-17)

27 Ifăl Ɣisa edăgg-en ɣas, inhăy ăhaləs irammăsăn tiwse s-isəm-net Lewi, ăqqiima dăɣ-edăgg n-ălxidmăt-net, inn’-as: «Ǝlkəm-ahi.»
28 Ibdăd Lewi, ibḍă d-a-wa t-išlăn iket-net, ilkăm-as.
29 Ăsmăjarăt Lewi Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ehăn-net. Itaɣăyma Ɣisa dăɣ-edăgg wa n-imənsiwăn a-s erk ăddinăt han inarmasăn n-tiwse ăjjootnen da-dăɣ, osăn-dd, ănɣăymăn dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
30 Ǝnhăyăn kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-wen ɣas, ămjănjănăn jer-iman-năsăn ad-jannen i-inəṭṭulab-net: «Mafăl tattăm, sassăm, tihrəm ikassăn d-inarmasăn n-tiwse d-erk ăddinăt?»
31 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Ăddinăt ăssoxătnen, wăr-ămɣatărăn s-lăxtur, imarhinăn a săr-s ămiɣatărnen;
32 năkk, wăr dd-ămešălăɣ s-ăddinăt-wi ordănen iman-năsăn iqqud, inăsbăkkaḍăn a-s dd-ămešălăɣ i-ad-utabăn.»

Isălan n-ăẓum
(Mătti 9:14-17; Marqəs 2:18-22)

33 Ǝnnăn-as ḍarăt-a-wen: «Inəṭṭulab wi n-Exya hakd-dăɣ kăl-faris, hărkuk tuẓamăn, tumadăn măšan, wi-năk əntăneḍ, tattăn, sassăn.»
34 Issăɣlăy-tăn tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Kăl-tuksest, wăr tăn-ilzem ăẓum a ikka ămaẓlay ill’-e ɣur-săn
35 măšan, ilkam ad-dd-ass ăzzăman-wa tăn-mad-ifəl ămaẓlay, ăzzăman-en, ad-uẓamăn.»
36 Ij’-asăn Ɣisa tangalt tiyyăt dăɣ-hasăn-innă: «Wăr t-illa ere dd-isaɣărrawen tikəst dăɣ-erăswăy ăynayăn i-ad-săr-s isəmməkukəs i wăššărăn ed, afăl ija a-wen, ad-dd-isăqqərriwət erăswăy wa ăynayăn bănnan, ḍarăt-a-wen daɣ, tabdoɣt-ta tăynayăt, wăr mad-talăh d-ta wăššărăt ini.
37 Wăr t-illa daɣ ere itajjăn aman n-lăɣnăb ăynaynen ăxxiimmărnen dăɣ-ijdad, ere ijăn a-wen har kăfăn aman ənnin ăynaynen dăɣ-ijdad, ad-has-səbbuqqen ijdad-net, ifut ḍarăt-a-wen dăɣ-aman hakd-dăɣ dăɣ-ijdad.
38 Aman n-lăɣnăb ăynaynen ăxxiimmărnen, iddidăn ăynaynen a dăɣ-tăn-itajj ăwadəm.
39 Ăwadəm daɣ wa iswăn aman n-lăɣnăb s-ăru d-ăxximmărăn, ăbas ăsidărhăn tesăse n-wi ăynaynen ed ad-ănn: ‹Wi s-ăru d-əxxəmărăn a ăẓednen.› »

6

Isălan n-əssəbət, ašăl wa n-tăsonfat
(Mătti 12:1-8; Marqəs 2:23-28)

1 Ašăl iyyăn n-əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat, ălliil Ɣisa išəkraš n-ălkăma, əlkamăn-
as inəṭṭulab-net, nakkăḍăn tiɣăɣănen n-ălkăma, tifəffərun-tănăt jer-ifassăn-năsăn,
taffăẓăn tiblalen-ti tănăt-dd-zajjărnen.
2 Ǝggădăn-dd hărăt dăɣ-kăl-faris tăn-hannăynen, ənnăn-asăn: «Mafăl tajjăm a
wărăn itətwəjj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat?»
3 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Adiš kăwăneḍ, wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab a-wa
ija Dawəd ašăl wa d-ălluẓ ənta d-ejhăn-net?
4 Wădden ătwănnă, ijjăš ehăn n-Măssinăɣ, iḍkăl dăɣ-tijəlwen ti n-tikutawen s-wăr
t-illa ere s-xălal tetăte-năsnăt săl kăl-tikutawen măšan, ənta, ikš'-enăt, ikfă dăɣ-snăt
daɣ imidiwăn-net wi dăr-ăddew.»
5 Inn'-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ăgg-ăgg-adəm a ănnihăḍăn dăɣ-a-wa s-ila ăgg-
adəm d-a-wa s-wăr ila s-ad-t-ăj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat
(Mătti 12:9-14; Marqəs 3:1-6)

6 Iqqăl-dd əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat ɣas, ijjăš Ɣisa ehăn n-ăddin wa n-kăl-
Ălyăhud ad-dăɣ-s isaɣra. Ehăn-en, ih'-e ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net wa n-aɣil.
7 Jan-as ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris ənniyăt, tassănăn ihăl ad-t-izuzəy dăɣ-ašăl
wa n-əssəbət-i n-tăsonfat meɣ i-ad-t-səḍləmăn.
8 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa dăɣ-zinəzjumăn, innă i-ăhaləs wa s-ăqqur ăfuss-
net: «Ǝyyăw, əbdəd dăɣ-ammas n-ălžămaɣăt.» Inkăr-dd ăhaləs, ibdăd diha s-has-
innă.
9 Inn'-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ăssiistănăɣ-kăwăn: Ak a xălalăn dăɣ-ašăl wa n-
əssəbət-i n-tăsonfat iji n-emărked meɣ iji n-a lăbasăn, igguẓ n-iman meɣ iji n-iman?»
10 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa asăwaḍ-net iket-dăɣ-năsăn təzzar, innă i-ăhaləs: «Ǝẓẓəl
ăfuss-năk.» Ija a-wa has-innă, izzăy ăfuss-net ălwăqq-wen-dăɣ.
11 Ija a-wen ɣas, wăsăn kăl-ăddin, ănmănhăyăn jer-iman-năsăn dăɣ-isălan n-a-wa
he-əjən i-Ɣisa.

Inəmmušal wi n-măraw d-əssin
(Mătti 10:1-4; Marqəs 3:13-19)

12 Išilan-win-dăɣ ad-iwwăn Ɣisa taḍaɣt, ikkăs dihen ehăḍ imdan, itəddal Măssinăɣ.
13 Ăffăw ɣas, iɣră-dd inəṭṭulab-net, ăsnăfrăn dăɣ-săn măraw d-əssin, ăswăr-tăn
isəm inəmmušal.
14 Ǝntăneḍ da inəṭṭulab-wi ăsnăfrăn: Simyon wa s-ija isəm Bəṭrus d-ăŋŋa-s Idris;
Yaqub d-Exya, Fəlibb d-Bărtălămma,
15 Mătti d-Tomi; Yaqub wa n-ăgg Ălfa d-Simyon wa s-itawănna ăššažeɣ,
16 Hudd ăgg Yaqub d-Yăhudəs wa n-Isxaryut-i ămoosăn ămaɣdar.

Ăzozăy Ɣisa ăddinăt ăjjootnen
(Mătti 4:23-25)

17 Ăzzubbăt-dd Ɣisa taḍaɣt ḍarăt-a-wen ənta d-inəṭṭulab-net, ătrarăn-dd făll-
eɣărɣăr dăɣ-təbdad tamətte tăjjeet d-ăddinăt ăjjootnen dd-falnen Ălyăhudəyăt d-
Yărussălam d-iɣărman wi n-Tir d-Săyda hănen asălim n-ejănš.
18 Ăddinăt-en-dăɣ, osăn-dd iket-dăɣ-năsăn i-ad-səjdən i-a-wa isaɣra, əzzəyăn dăɣ-
turhənnawen-năsăn, əjrəwăn dăɣ-săn wi hăn alšinăn iman-năsăn.

19 Tattăr taxləkt-ten-dăɣ iket-net ad-t-təḍəs ed zajjăr-t-dd tărna tăn-zizuyăt iket-
dăɣ-năsăn.

Tisunḍaḍ
(Mătti 5:1-12)

20 Iswăḍ Ɣisa dăɣ-inəṭṭulab-net, innă:
«Tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ-i
ăẓoẓnen iman-năwăn dat-Măssinăɣ ed,
Təmmənəya n-Măssinăɣ, ti-năwăn.
21 Tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ-i inăqq laẓ
ašăl-i-dăɣ ed, ad-tăyyăwănăm;
tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ-i hallănen
ašăl-i-dăɣ ed, ad-tăddăwem.
22 Tənḍəḍ-awăn afăl dăr-wăn okăḍăn dăgg-adəm,
afăl kăwăn-əkkăsăn jer-iman-năsăn;
afăl kăwăn-gaggărăn;
afăl əttărăn uɣšad n-ismawăn-năwăn
dăɣ-ăddimmăt n-Ăgg-ăgg-adəm.
23 Dăwătăt, taləwəm dăɣ-ašăl-wen-dăɣ făl-a-s ad-ijat marušăt-năwăn dăɣ-
ălžănnăt; erk ălxal-wen-dăɣ hawăn-han ašăl-i-dăɣ, a əjjăšăn abbatăn-năsăn i-
ănnăbităn.»

Isəmmăqq

24 «Iməskay kăwăneḍ-i n-imărrəzăɣăn ed,
ălxer-năwăn, ih' ifassăn-năwăn.
25 Iməskay kăwăneḍ-i n-imăyyăwănăn n-ašăl-i-dăɣ ed,
ad-tulaẓăm.
Iməskay kăwăneḍ-i daẓẓănen ašăl-i-dăɣ ed,
ad-təṭṭəfăm iba, təlhəm.
26 Iməskay kăwăneḍ-i timələn ăddinăt ed, ălxal-wen-dăɣ a
əjjăšăn abbatăn-năsăn i-ănnăbităn wi n-bahu n-ibda.»

Tărha n-iməksănăn-nănăɣ
(Mătti 5:38-48; 7:12)

27 «Kăwăneḍ-i hi-ăsijădnen, ənneɣ-awăn: Ărhăt išənja-năwăn, ăjăt a olaɣăn i-
ăddinăt-wi dăr-wăn okăḍnen,
28 ăjăt ălhimmăt i-wi hawăn-ărhanen a lăbasăn, ădəlăt Măssinăɣ i-wi fălla-wăn
jannănen bahu.
29 Afăl hak-istăɣ ăwadəm făll-tăjomăst-năk tiyyăt, səgdəl-as daɣ ta iyyăḍăt; afăl
irmăs ăwadəm tanăkkăbbat-năk, ăkf'-e daɣ anăkăbba-năk.
30 Ere kăy-idălăn-dăɣ, ăkf'-e; wăr təttерăd dăɣ-ăwadəm ad-hak-isuɣəl a-wa dăɣ-k
irmăs.
31 A-wa s-tărhăm, ad-hawăn-t tajjăn ăddinăt, ăjăt-asăn-t kăwăneḍ-dăɣ.
32 Afăl wăr tărhem ar imărhan-năwăn, əndek marušăt-năwăn? Wădden,
inăsbăkkaḍăn-dăɣ, ărhan ăddinăt wi tăn-ărhanen.
33 Afăl wăr təjjəm a olaɣăn ar i-wi hawăn-t-tajjănen, əndek irhuj-năwăn? Wădden,
wăl' inăsbăkkaḍăn, a-wen, tajjăn-t.
34 Afăl daɣ wăr səmərwisăm ar i-ăddinăt wi dăɣ-tordăm timẓal, əndek marušăt wa
s-mad-təjrəm ăṭṭăma-net? Wădden, inăsbăkkaḍăn-dăɣ, samărwasăn i-imidiwăn-
năsăn ed, ordan ɣur-săn azăbăna.
35 Ărhăt išənja-năwăn, tajjăt-asăn a olaɣăn; səmmərwəsăt i-ere dăɣ-wăr jerăm
ăṭṭăma n-timẓal. Dihen, ad-ijat marušăt-năwăn, tumasăm aratăn n-Măssinăɣ wa

iknan aḍkul ed, ənta, milɣaw-net, wăr săr-s iẓley wi wăr ha tămayit hakd-dăɣ wi n-inăllăbăsăn.
36 Təjjəšet-kăwăn təmɣăre n-tăhanint ta hăt Abba-năwăn.

Wăr săḍlamăt ăwadəm
(Mătti 7:1-5)

37 Afăl wăr tənnem dăɣ-ăwadəm, wăr mad-dăɣ-wăn ănn ăwadəm, afăl wăr
təssəḍlămăm ăwadəm, wăr kăwăn-e-isəḍləm ăwadəm, naššăt i-ad-təjrəwăm
tenăšše.
38 Ăkfăt, ad-təjrəwăm; ere wa ihakkăn, ad-ijrəw a ăjjeen dăɣ-asəbbətăr-net ed,
ilkam ad-hanăɣ-ikət Măssinăɣ isuf-net s-əmmək wa s-nətəkkat isuf-nănăɣ i-ăddinăt.»
39 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Ajăn emədderɣəl ăddoobăt ad-
ilwəy emədderɣəl? Wădden, ad-iḍwən issənăn-essăn dăɣ-anu?
40 Wăr t-illa ănăṭṭalib ojărăn ălɣalim-net măšan, ănăṭṭalib iket-net iɣradăn, ad-alăh
d-ălɣalim-net.
41 Uhən kăyy, mafăl hannăyăd teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k, a-s ija a-wen, wăr
hənnəyăd afăɣot wa ihăn tiṭṭ ta-năk?
42 Meɣ daɣ, əndek əmmək wa s-mad-tənnəd i-ăŋŋa-k: ‹Ăyy-ahi ad-hak-əkkəsăɣ
teẓewt dăɣ-tiṭṭ-năk›, a-s ija a-wen, kăyy iman-năk, iha afăɣot tiṭṭ ta-năk. Ălmunafeɣ!
Ǝkkəs-in afăɣot wa ihăn tiṭṭ-năk təzzar i-ad-tudabed ahănay d-ukəs n-teẓewt ta hăt
tiṭṭ n-ăŋŋa-k.»

A-wa ihan ulh a ijanna emm
(Mătti 7:17-20; 12:34-35)

43 «Wăr t-illa ahəšk olaɣăn itiirəwən aratăn lăbasnen, wăr t-illa daɣ erk ahəšk
itiirəwən aratăn olaɣnen.
44 Hak ahəšk-dăɣ aratăn-net a-s ititwəzziy. Wăr mad-dd-təkkəsăd ara n-ašar făll-
ewărwăr, wăr mad-təkkəsăd daɣ lăɣnăb făll-tahəjjart.
45 Ăwadəm-wa olăɣăn, milɣaw n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa olăɣăn măšan,
enăllăbăs ənta, tăllăbăst n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa lăbasăn ed, a-wa iḍkărăn
ulh n-ăgg-adəm a dăɣ-itamăjrad emm-net.»

Ăssasăn wi n-əssin
(Mătti 7:24-27)

46 «Mafăl hi-jannem: ‹Emăli, Emăli!› a-s ija a-wen, wăr təjjəm a-wa hawăn-janneɣ.
47 Ere hi-dd-ikkăn-dăɣ, ăsjăd i-măjrăd-in, ad-itamašal a-wa ənneɣ, ad-kăwăn-
săknăɣ ere wa dăr-olăh.
48 Olăh d-ăwadəm itəddayăn ehăn, iɣăš ăssas-net har iwwăḍ tăhunt, idăy fălla-s.
Ij’ akăsa, ij’ anji ăṣṣoohen, inkăf i-taɣăšamt siha d-siha măšan, wăr tăt-ăsmăramăr
ed, təkn’ ăntum dăɣ-ăkall
49 măšan ere wa islăn i-măjrăd-in wăr has-ăsjăd, olăh d-ere idăyăn ehăn-net făll-
tasənjit wărăt la ăssas, osă-dd anji, inkăf i-ehăn, immăr-t-in s-iyyăt, ij’-as tenăde
təmdat.»

7

Ăzozăy Ɣisa ănaxdim n-kăbtăn iyyăn
(Mătti 8:5-13)

1 Issəsla Ɣisa isălan-win-dăɣ i-tamətte ɣas, ijjăš aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.
2 Ill’-e dihen kăbtăn ilan akli ikna tărha-i s-a-s ităjj a-wen-dăɣ ija turhənna ta-dăɣ
s-išwar hin-ăssijja.
3 Islă kăbtăn a-s dd-ijjaš Ɣisa ăkall ɣas, ăšmašăl săr-s hărăt dăɣ-inušămăn n-kăl-
Ălyăhud i-ad-dăɣ-s əttărăn ad-dd-ass, izuzəy akli-net.

4 Osăn-dd kăl-Ălyăhud Ɣisa, dălăn-t dăɣ-ad-t-izuzəy, ənnăn-as: «Ăhaləs-i-dăɣ,
ăniihăǰǰa s-ad-has-təkkəsăd tekăriḍt,
5 irha tumast-nănăɣ hullan, ənta a hanăɣ-issəkrăsăn ehăn n-ăddin wa nəla.»
6 Ăddew dăr-săn Ɣisa. Wăr-ujəj a-s has-dd-əlkăḍăn imidiwăn n-kăbtăn dd-
ăšimašăl, ənnăn-as: Inn'-ak kăbtăn: «Ălɣalim! Wăr tăslăyyăɣăd iman-năk făl-a-s,
wăr-ănhăǰǰăɣ d-ad-dd-təǰǰəšăd ehăn-in,
7 a-wen-dăɣ daɣ a făl wăr-ăsnăhăǰǰăɣ iman-in d-ad-kăy-in-ăkkăɣ, ănn tiyyăt tăfert,
ad-izzəy ănaxdim-in.
8 Năkk, əllan-t imănokalăn jənnəj-i, leɣ daɣ năkk əssărdusa daw-i t-əllanen, e-d
ənnəɣ i-iyyăn: ‹Ǝgləw›, ad-igləw, e-d ənnəɣ i-wa iyyăḍăn: ‹Ǝyyăw›, ad-hi-dd-ass;
akli-nin daɣ, e-d has-ənneɣ: ‹Ăj a-wa›, ad-t-ăj.»
9 Islă Ɣisa i-a-wen ɣas, ijrăẓ-as kăbtăn, innăḍ-dd s-ăddinăt wi has-əlkămnen, inn'-
asăn: «Ăsidătteɣ-awăn a-s wăla dăɣ-ăkall wa n-Iṣrayil, wăr kăla ənhăyăɣ ere s-ogdăh
immun-net d-wa n-ăhaləs-i-dăɣ.»
10 Ǝqqălăn meddən-wi dd-ămešălnen, ogăẓăn-in akli wa s-kăla ărhin, izzay.

Issənkăr-dd Ɣisa rure-s n-tănuḍăft tiyyăt jer-inəmmuttan

11 Ašăl wa n-ḍarăt wen, ăddew Ɣisa d-inəṭṭulab-net s-taɣrəmt s-isəm-net Nayin,
təlkam-asăn daɣ tamətte tăǰjeet.
12 Diha-dăɣ dd-əǰjăšăn aɣrəm, ad-ămmoqqăsăn d-ăddinăt ăwwăḍnen hărăt
ăwwaynen enəmmettən s-tiẓəska; enəmmettən-en, alyaḍ s-wăr təla ma-s ar ənta,
ti-s daɣ wăr-idder.
13 Ojjă Ɣisa tamăḍt-ten-dăɣ, tănɣ'-e tăhanint-net, inn'-as: «Ǝlɣən Iblis.»
14 Ikkă-dd enəmmettən, iḍăs-t, əbdădăn ăddinăt-wi t-ămisawăynen, innă i-
enəmmettən: «Ămawaḍ, ənneɣ-ak: ənkăr!»
15 Ăqqimă-dd enəmmettən ăssaɣăt-wen-dăɣ, ad-itamăjrad, ăssoɣăl-t Ɣisa i-ma-s.
16 Ărmăɣăn ăddinăt iket-năsăn, ad-tiimələn Măssinăɣ, jannen: «Ašăl-i, ănfalăl-dd
ănnăbi măqqoorăn jere-năɣ, Măssinăɣ osă-dd taməttе-net i-ad-tăt-iɣləs.»
17 Ămsaɣăl măjrăd-wen-dăɣ ătwănnăn făll-Ɣisa dăɣ-Ălyăhudəyăt d-attayăn-net.

Isəstanăn wi ija Exya wa n-Enəsselmăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Mătti 11:2-19)

18 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya, jăn dăɣ-s isălan n-a-wa ijăn iket-dăɣ-net.
19 Iɣră-dd dăɣ-săn əssin, ăšmašăl-tăn s-ălɣalim i-ad-t-səstənăn kunta ənta a-s Wa
s-ătwănna ilkam ad-dd-ass meɣ ilkam iyyăn săl ənta.
20 Osăn-dd meddən, ənnăn-as: «Exya wa n-Enəsselmăɣ a hanăɣ-dd-ăšmašălăn săr-
k, inn'-anăɣ ad-kăy-nəsəstən, ‹kunta kăyy a-s Wa s-ătwănna ilkam ad-dd-tasəd meɣ
ilkam ere săl kăyy?› »
21 Ăssaɣăt-wen-dăɣ t-sastanăn, ăzozăy Ɣisa ăddinăt ăǰjootnen dăɣ-tiẓẓoren d-
alšinăn, ikfa daɣ iməddorɣal ăǰjootnen turhajăt n-ahănay.
22 Ăwwežăb i-meddən wi dd-ăšmašăl Exya, inn'-asăn: «Ăqqəlăt Exya, suɣəlăm-as
a-wa tənhăyăm d-a-wa təslăm, ănnăt-as: iməddorɣal hannăyăn, inəbdan rajjăšăn;
wi ijraw jəri, tišdajăn, imẓaj, sallăn; inəmmuttan nakkărăn-dd; tilăqqiwen, sallănăt
i-Ălənžil.
23 Tənḍəḍ i-ere wa dăɣ-i wărăn ij' ăššăk.»

A-wa innă Ɣisa făll-Exya wa n-Enəsselmăɣ

24 Ǝglăn inămmašalăn n-Exya ɣas, ădwănnăt Ɣisa i-taməttе dăɣ-isălan n-Exya,
inn'-asăn: «Ak, a-s təzjărăm s-tenere, ma tənhăyăm? Ak teẓewt ăsiwălawăl aḍu
a tənhăyăm? Ăbo!

25 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ăhaləs ăsisahăɣăn ašăl a tənhăyăm?
Ǝnhəywăt-tăn-ak ăddinăt-wi sasahaɣnen ašăl, əntăneḍ-den ănnuflăynen dăɣ-
ihănan-wi n-imănokalăn.
26 Adiš mi təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ănnăbi? Tidət lab a-s ănnăbi, ăssiilmădăɣ-
kăwăn a-s ere ojărăn tumast n-ănnăbi a tənhăyăm.
27 Exya, ənta-en-dăɣ a făl inna əlkəttab n-Măssinăɣ:
‹Ǝnhəy! Ăzizărăɣ-ak ănămmašul-in
wa he-iknən tabarăt data-k.›
28 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, wăr t-illa ara n-tamăḍt ojărăn Exya măšan, hakd a-wen-
dăɣ, wăr t-illa ere t-wărăn ojer dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
29 Ăddinăt-wi has-əslănen iket-năsăn hakd-dăɣ inarmasăn n-tiwse ărḍăn s-
Təmmənəya n-Măssinăɣ ed, ăqbălăn ad-tăn-isəlmăɣ Exya
30 măšan, kăl-faris d-ălɣulam-i unjăynen s-asəlmaɣ-net, ăsfatăn iman-năsăn dăɣ-
a-wa iɣtăs Măssinăɣ.
31 Innă Ɣisa: «Ak, mi dăr-mad-sənnəfăqqăɣ kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ? Ak, mi dăr-
olăhăn?
32 Olăhăn ɣas d-aratăn janen aɣrəf dăɣ-təfărre, jannen iyyăḍ i-wi iyyăḍnen:
‹Ǝnhəywăt, kăwăneḍ, wăr lem asăfar;
nəwăt-awăn taɣănibt, tunjăyăm s-dăllol!
Nənẓăr-awăn tiswal n-tisnant măšan,
wăr təlhem!›
33 Exya wa n-Enəsselmăɣ, ăzzăman wa dd-osa, wăr-itətt imənsiwăn olaɣnen, wăr-
isəss aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen; tənnăm: ‹Ih’-e alšin›,
34 išrăy-t-dd Ăgg-ăgg-adəm, ənta itihar dăr-wăn a-wa tăttăm d-a-wa săssăm, ɣas
tənnăm dăɣ-s: ‹Wa ənta, insăy, irăf aman wi n-lăɣnăb ăxxiimmărnen, amidi n-
inarmasăn n-tiwse d-ălfusaɣ wi iyyăḍnen.›
35 Măšan a-wen wăr hin-ikkes a-s:
‹Sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ,
ijităn n-aratăn-net a t-isatbatăn.› »

Təjrăw tamăḍt tiyyăt tenăšše n-ibăkkaḍăn-net

36 Ămjarăt-dd Ɣisa ašăl iyyăn i-u-faris iyyăn, ikk’-e-hi-dd, ad-tamănsawăn.
37 Təsla tamăḍt n-tanăsbăkkaḍt hat aɣrəm-en-dăɣ a-s Ɣisa ămijarăt i-u-faris-en ɣas,
a ənḍărrăn, ənta da-dăɣ tăwway butəl n-aḍutăn.
38 Tosă-dd, təjjăš fălla-săn ehăn wa dăɣ-tamănsawăn, təkka dihad ăsiɣămăr Ɣisa,
măl daw-iḍarăn-net, ad-hall. Hall har təssəbdăj iḍarăn-net s-imeṭṭawăn-net, ad-tăn-
timəs s-tišəkkaḍ-net, timəllut-asăn, sănɣal fălla-săn aḍutăn.
39 Inhăy u-faris wa dd-ăsmăjaren Ɣisa a-wen ɣas, ad-ijanna dăɣ-iman-net: «Ǝnnăr
ămoos ăhaləs-i-dăɣ ănnăbi, ilməd a-s tamăḍt-ta-dăɣ t-təḍasăt, tălkăxbat.»
40 Inn’-as Ɣisa: «Simyon, ărheɣ ad-hak-ănnăɣ hărăt iyyăn.» Inn’-as Simyon:
«Ălɣalim, ăsijădăɣ-ak, măjrăd.»
41 Inn’-as Ɣisa: «Kăla t-illa ăhaləs irwasăn əssin meddən: iyyăn, irwas-t səmmosăt
timaḍ n-ărriyal n-aẓrəf, wa iyyăḍăn, irwas-t, səmmosăt timərwen n-ărriyal n-aẓrəf.
42 Inhăy a-s wăr tăn-iha-i ăddooben timẓal n-ehăre-net, ma n-əmmək ɣas, inš’-
asăn-in a-wa tăn-irwăs. Ăssistănăɣ-kăy kăyy Simyon: ‹Ǝndek dăɣ-săn wa has-
madăn-ikən tămayit?› »
43 Inn’-as Simyon: «Ordeɣ a-s wa s-hin-oyyă ămarwas wa ojărăn.» Inn’-as Ɣisa:
«Toɣadăd.»
44 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-tamăḍt təzzar, innă i-Simyon: «Wădden hannăyăd
tamăḍt-ta-dăɣ, əjjăšăɣ-dd ehăn-năk, wăr hi-təkfed aman s-ăsserădăɣ iḍarăn-in
măšan ənta, təssəbdăj-tăn s-imeṭṭawăn-net, tomăs-tăn s-tišəkkaḍ-net,

45 ălwăqq wa dd-oseɣ ehăn-năk, wăr hi-dd-təlkeḍăd, tasəsăd-ahi dăɣ-idmarăn-năk
măšan ənta, a dd-oseɣ, timəllut i-iḍarăn-in făll-semɣar-i-dăɣ hi-təja.
46 Kăyy daɣ, wăr təšweyăd eɣăf-in, a-s ija a-wen ənta, iḍarăn-in a təšwăy s-aḍutăn.
47 Dăɣ-təssəba n-tărha-i-dăɣ măqqărăt hi-təssəkna, a-wa ăjjen la dăɣ-ibăkkaḍăn,
ătiwănšăn-as-in. Tidət-dăɣ a-s ere wa s-hin-ătwănša a ənḍărrăn, tămayit-net daɣ
ti-ənḍărrăt.»
48 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-tamăḍt: «Ibăkkaḍăn-am, ătiwănšănăm-in.»
49 Ǝslăn imăjarăn i-a-wen-dăɣ ɣas, ad-jannen dăɣ-iman-năsăn: «Ma ămoos
ăwadəm wa ăddooben tenăšše n-ibăkkaḍăn n-ăddinăt?»
50 Innă Ɣisa i-tamăḍt ḍarăt-a-wen: «Immun-năm a kăm-iɣlăsăn, əgləw dăɣ-ălxer.»

8

Tiḍeḍen-ti n-timadhalen n-Ɣisa

1 Ălliil Ɣisa ḍarăt-a-wen iɣărman d-tidbi ăjjootnen, ixaṭṭăb i-ăddinăt isălan n-ălxer
n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddeewăn dăr-s inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin
2 d-hărăt dăɣ-tiḍeḍen s-tiyyăḍ, ikkas dăɣ-snăt, alšinăn d-tiyyăḍ ăzozăy dăɣ-
turhənnawen. Tiyyăt dăɣ-snăt, isəm-net Măryăma ta n-Mulăždaləyăt, ikkas dăɣ-s
ənta əssa alšinăn,
3 tiyyăt isəm-net Tăxya, ənta a-s hănne-s n-Šuza wa ixkămăn făll-inaxdimăn n-
ehăn n-ămănokal n-ăkall wa s-isəm-net Harudəs, tiyyăt Suzănna d-timidiwen-net
tiyyăḍ ăjjootnen, iket-dăɣ-năsnăt, ədhalnăt Ɣisa d-inəṭṭulab s-a-wa əṭṭăfnăt.

Tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:1-9; Marqəs 4:1-9)

4 Tăddew-dd tamətte tăjjeet s-wăr t-illa aɣrəm wăr dd-fel s-Ɣisa. Issăɣlăy tamətte
tangalt, inn'-asăn: «Kăla izjăr ănăsdamu iyyăn i-ad-iddumət ašəkrəš-net.
5 Ălwăqq wa d-itidumut, oḍănăt tiblalen tiyyăḍ dăɣ-ăbara, ăfkălfăkălăn-tănăt
ăddinăt, ăkkukkăren-tănăt-dd igḍaḍ, əkšăn-tănăt.
6 Oḍa ašăr iyyăn jer-tihun, diha-dăɣ dd-ăffoqqăt, ad-hin-ăqqur făl iba n-abduj.
7 Oḍa ašăr iyyăn dăɣ-tabəŋŋənt, tədwăl-dd fălla-s tabəŋŋənt, təẓmăd-as.
8 Ašăr wa iyyăḍăn, oḍa dăɣ-ăkall olaɣăn, idwăl-dd, ikrăš aratăn s-timaḍ.»
Ija măjrăd-wen-dăɣ ɣas, iḍkăl emăsli-net, innă: «Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ,
isăjdet.»

Ăddălil wa făl isaɣra Ɣisa s-tangalen
(Mătti 13:10-17; Marqəs 4:10-12)

9 Ǝssəstănăn-t inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen d-ălmăɣna n-tangalt ta ija.
10 Inn'-asăn: «Kăwăneḍ, təjrawăm turhajăt n-ujreh n-əddăraj wa n-isălan n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ mašăn, ăddinăt wi iyyăḍnen, wăr jen a-wen.
‹Ad-əswaḍăn, wăr hənnəyăn;
sallăn, wăr jărrăhăn.› »

Ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:18-23; Marqəs 4:13-20)

11 «Ămăra, tangalt, ălmăɣna-net da:
Tiblalen a-s măjrăd n-Măssinăɣ.
12 Ăbara wa dăɣ-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, ənta a-s ăddinăt-wi sallănen i-măjrăd
n-Măssinăɣ, as'-en-dd Iblis, ilbəy-t-dd dăɣ-ulhawăn-năsăn i-ad-wăr-omenăn s-
Măssinăɣ, iɣləs-tăn.
13 Tihun ti jer-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, əntănăteḍ a-s ăddinăt-wi s-e-d əslăn
i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-əhləyləyăn, ăqbəlăn-t šik, măšan wăr t-təyyən ikraš

ikewăn dăɣ-ulhawăn-năsăn, ad-əjən ăzzăman ənḍărrăn ălmăt ătubăn, măšan afăl ătwăžžurrăben, ad-hin-əbbuṭṭəlăn a-wa s-omănăn.
14 Tabăŋŋənt ta dăɣ-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, ənta a-s ăddinăt wi s-e-d əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-tăn-ăɣləbăn inəzjam n-tărha d-ajmur d-iẓəjraẓ n-wălăt-ăddunya, əẓmədăn-as, indăr-asăn ad-əhələn s-data dăɣ-tuksəḍa-năsăn i-Măssinăɣ.
15 Ăkall wa olăɣăn dăɣ-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, olăh d-ăddinăt-wi s-e-d əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-t-əknən uḍəf s-sărho dăɣ-ulhawăn-năsăn, ad-hasăn-t-ijjəš ălfăyda ăddewăn d-akuyəd.»

Tefătelt
(Marqəs 4:21-25)

16 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Wăr t-illa ere isarmasăn tefătelt təzzar, isəbbumbəy fălla-
s ăkoss meɣ tăt-ija daw-tešejit, ănn-ak, asili a tăt-itajj făll-ăsaḍəf ăsikakăn i-ad-
hannăyăn ăddinăt wi dd-tajjăšnen ehăn ănnur-net.
17 Wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-dd-infiləl, wăr t-təlla daɣ takše s-wădden ad-dd-
təffukkăr s-tarăhut.
18 Ăjăt ənniyăt i-əmmək wa s-sajadăm; ăwadəm wa ifhămăn hărăt, ad-has-iwwaḍ
musnăt har isəssikəy măšan, wa s-wăr t-illa a ijrah, wăr t-in-ikka hărăt, ănn-ak,
ad-dăɣ-s ămahăɣ wăla a-wa s-orda a-s iṭṭaf-t.»

Anna d-ayətma n-Ɣisa wi n-tidət
(Mătti 12:46-50; Marqəs 3:31-35)

19 Tosă-dd anna n-Ɣisa d-ayətma-s măšan, igdăl-asăn əjut n-tamətte ad-t-ənhəyăn.
20 Ătwănn’-as: «Təbdad anna-năk d-ayətma-k dat-emm n-ehăn, ărhan ahănay-
năk.»
21 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Anna-nin d-ayətma-ɣ, ăddinăt-wi sajadnen i-măjrăd
n-Măssinăɣ, tamašalăn a-wa inna.»

Issəbdăd Ɣisa aḍu făll-ejănš
(Mătti 8:23-27; Marqəs 4:35-41)

22 Ijjăš Ɣisa ašăl iyyăn turăft n-aman ənta d-inəṭṭulab-net, inn’-asăn: «Nəjləyet
ejănš s-ašrut wa iyyăḍăn», əglăn.
23 Ǝglan făll-aman-en-dăɣ a-s hin-iṭṭăs Ɣisa. A ənḍărrăn, inkăr-dd aḍu-i-dăɣ
ăṣṣoohen, ad-ḍakkăr turăft aman, əjjăšăn miši.
24 Ohăẓăn-dd inəṭṭulab Ɣisa, ad-t-sănkarăn dăɣ-eḍəs, jannen-as: «Ălɣalim, Ălɣalim,
nəhlăk!» Inkăr-dd Ɣisa, ăsmăhăḍ făll-aḍu d-tinăzzămăren ti ăṣṣoohătnen, ibdăd a-
wen-dăɣ iket-net, sămmeḍ-in.
25 Inn’-asăn Ɣisa: «Ma ija immun-năwăn.» Ǝqqălăn-dd ɣas ărmaɣăn, oran
imawăn, tinmənnin: «Ma ămoos ăwadəm-wa-dăɣ s-e-d omăr i-aḍu d-aman ad-has-
səjdən?»

Ăzozăy Ɣisa ăwadəm iha alšin
(Mătti 8:28-34; Marqəs 5:1-20)

26 Ăsjănăn ḍarăt-a-wen dăɣ-ăkall wa n-kăl-Gadara ănimăswăḍăn d-teje ta n-Galila.
27 Diha-dăɣ dd-izjăr Ɣisa turăft n-aman, ad-has-dd-ilkăḍ ăhaləs n-aɣrəm-en-dăɣ
han alšinăn. A ilan ăzzăman, wăr-iləss tikəst, wăr-il’ edăgg n-iman-net, izzaɣ tiẓəska.
28 Inhăy Ɣisa ɣas, ăsɣărăt təzzar, irkăɣ data-s, inn’-as: «Ya Ɣisa wa n-Rure-s n-
Măssinăɣ wa iknăn aḍkul, ma dăɣ-i tărhed? Dalăɣ-kăy d-ad-wăr hi-tăqquzzăbed.»
29 A-s ijănna a-wen-dăɣ, isamăhaḍ Ɣisa făll-alšin wa t-ihăn, i-ad-t-izjăr. Ăhaləs-en,
itajjăš-t alšin s-e-d t-ijjăš, akărad ad-t-tajjăn ăddinăt s-tišəm d-tifren măšan, isaɣătas-
dd a-wen-dăɣ iket-net, ăzzăwăt-t alšin s-tinariwen.

30 Issəstăn-t Ɣisa, inn’-as: «Mi isəm-năk?» Inn’-as amălšon: «Isəm-in ejhăn», ed
alšinăn ăjjootnen a t-hanen.
31 Ad-laqqădăn alšinăn-wi t-hănen Ɣisa i-ad-wăr tăn-ăssoka anu wa wărăn il’ ider
ihăn ălaxărăt.
32 Iḍan dihen ehăre n-əlxənžărăn făll-tasăja n-taḍaɣt, əlɣădăn alšinăn Ɣisa i-ad-
tăn-ăyy ad-əjjəšăn əlxənžărăn-en-dăɣ, irḍ’-asăn s-a-wen.
33 Əzjărăn alšinăn ăhaləs, əjjăšăn əlxənžărăn, ad-dd-titrəktərikăn wa-dăɣ n-afălla
n-taḍaɣt, tiḍəwăn dăɣ-ejărew wa səmmăn, tattăn-tăn aman.
34 Ənhăyăn imăḍanăn-năsăn a-wa ijăn ɣas, ăjewăḍăn, jăn isălan dăɣ-kăl-aɣrəm
d-attayăn-net.
35 Osăn-dd ăddinăt ăwinafătnen a-wa ijăn, ogăẓăn-dd ăhaləs wa dăɣ-ikkăs Ɣisa
alšinăn, ăqqiima edes i-iḍarăn n-Ɣisa, ijă isəlsa, h’-e daɣ tijya n-iman-net; ărmăɣăn.
36 Jăn dăɣ-săn ăddinăt wi ăjjəyhnen i-a-wa ijăn isălan n-əmmək wa s-dd-iɣlăs
amălšon dăɣ-alšinăn wi t-əzzăɣnen.
37 Măšan, əjjăšăn-tăn isălan n-a-wa ijăn ɣas, ad-tattărăn kăl-Gadara dăɣ-Ɣisa ad-
ifəl ăkall-năsăn făll-tarəmmeɣt-i-dăɣ jăn. Ijjăš Ɣisa turăft n-aman, iqqăl.
38 Ittăr dăɣ-s ăhaləs wa dăɣ-ikkăs alšinăn ad-t-ăyy ad-dăr-s idaw măšan, inn’-as
Ɣisa:
39 «Əqqəl ehăn-năk, tăllăɣed i-ăddinăt təmɣăre n-a-wa hak-ija Măssinăɣ». Iglă
ḍarăt-a-wen, ad-isanăfas dăɣ-aɣrəm iket-net təmɣăre n-a-wa has-ija Ɣisa.

Isălan n-elle-s n-Žayrus d-tamăḍt ta dd-izajjăr ašni
(Mătti 9:18-26; Marqəs 5:21-43)

40 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa ašrut n-ejănš wa iyyăḍăn, təlkăḍ-as-dd tamətte has-
tăqqalăt.
41 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ s-isəm-net Žayrus, ənta a-s ălfăqqi n-ehăn n-
ăddin wa n-kăl-Ălyăhud n-taɣrəmt-en; irkăɣ dat-Ɣisa, ad-dăɣ-s itattăr ad-idawăn s-
ehăn-net,
42 făl-a-s itiba elle-s lat marăw iwətyan d-əssin s-ənta ɣas a ila. Ăddeew dăr-s
s-ehăn-net dăɣ-a-s t-tăɣilăyɣălăy tamətte siha hakd siha.
43 Tamətte-en, h’-et tamăḍt izajjăr ašni a ilan măraw iwətyan d-əssin, wăr t-illa
lăxtur wăr tosa măšan, ăbă-dd i tăt-ăzozăyăn.
44 Təkkă-dd ḍarăt Ɣisa, ḍăs afăr n-erăswăy-net, iktăl ašni wa tăt-dd-izajjărăn
ălwăqq-wen-dăɣ.
45 Innă Ɣisa: «Ma ămoos ăwadəm wa hi-iḍăsăn?» Wăr t-illa ere innan hărăt.
Iggăd-dd Bəṭrus, inn’-as: «Ălɣalim, tăsinăkmăm-kăy tamətte tăjjeet dăɣ-ifăyyăn iket-
năsăn.»
46 Inn’-asăn Ɣisa: «Iḍăs-ahi ăwadəm iyyăn făl-a-s, ofrayăɣ i-tărna ta hi-dd-
təjmăḍăt.»
47 Təlmăd tamăḍt a-s tăffukkăr-dd ɣas, təkkă-dd Ɣisa tăšikăḍkăḍ, tărkăɣ data-s,
təllăɣăt-as dat-ăddinăt iket-năsăn ăddălil wa făl ḍăs afăr n-erăswăy-net d-əmmək
wa s-təzzăy ălwăqq-wen-dăɣ.
48 Inn’-as Ɣisa: «Talyaḍt-in, ăzozăy-kăm immun-năm, əgləw dăɣ-ălxer.»
49 Ămmiijrăd Ɣisa dihen-dăɣ a-s dd-osa ăhaləs dd-ifalăn eɣewən n-ălfăqqi n-ehăn
wa n-ăddin, inn’-as: «Elle-k, ăba-tăt, wăr tăslăyyăɣăd ălɣalim daɣ.»
50 Islă Ɣisa i-isălan wi dd-ăssawăḍ ăhaləs-en ɣas, innă i-Žayrus: «Wăr kăy-
isărmaɣet hărăt, amən ɣas, ad-təzzəy.»
51 Iwwăḍ-in Ɣisa ehăn n-Žayrus ɣas, igdăl i-ăddinăt ad-t-əjjəšăn, wăr-ăddew ar
d-Bəṭrus d-Exya d-Yaqub d-ti-s d-ma-s n-talyaḍt.

52 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tăsikălăl tamətte iket-dăɣ-net, hall iba n-talyaḍt măšan, inn'-
asăn Ɣisa: «Wăr təlhem ed talyaḍt, wăr tăt-ăba, eḍəs ɣas a ja.»
53 Jăn-t tekăškăšt ed əkkasăn ăššăk a-s ăba-tăt.
54 Ijjăš Ɣisa edăgg wa dăɣ-tənsa talyaḍt, irmăs-tăt-dd s-ăfuss, iɣr'-et, inn'-as:
«Talyaḍt, ənkăr-dd!»
55 Əqqălăn-tăt-dd iman-net, təbdăd-dd s-iyyăt, omăr-tăn d-ad-tăt-əkfən a təkša.
56 Əqqălăn-dd imărawăn-net ɣas tof'-en tăkunt. Ăsmătăr-tăn Ɣisa d-ad-wăr jen
isălan n-a-wa ijăn dăɣ-ăwadəm wăl' iyyăn.

9

Ăšmašăl Ɣisa inəmmušal-net
(Mătti 10:5-15; Marqəs 6:7-13)

1 Iɣră-dd Ɣisa inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin, ikf'-en tărna d-ălxikmăt făll-e d
t-illăm alšin d-tădabit n-ad-zizuyăn ăddinăt dăɣ-turhənnawen-năsăn,
2 ăšmašăl-tăn ḍarăt-a-wen i-ad-xaṭṭăbăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ d-ad-
zizuyăn imarhinăn,
3 inn'-asăn: «Wăr tiwəyăt wăla a ənḍărrăn dăɣ-asikəl-năwăn, wăr tiwəyăt tăborit,
wăla šăkkoš, wăla ăzzad, wăla aẓrəf; wăr tiwəyăt əssin irăswăyăn.
4 Ehăn təjjăšăm-dăɣ har kăwăn-ăsmăjarăt, ɣaymăt dăɣ-s har ašăl wa d-
tăssawăḍăm tekle.
5 Aɣrəm təjjăšăm wăr kăwăn dăɣ-s ăsbărrăk ăwadəm, əzjărăt-t, tăbbăkbăkăm
iḍarăn-năwăn i-ad-wăr kăwăn-iləttăɣ wăla ăboqqal-net, ilkam ad-ăjjăyh a-wen fălla-
săn.»
6 Əglăn inəṭṭulab, tadăbayt əmmărăn-dăɣ, ad-dăɣ-s ăxṭəbăn isălan n-ălxer,
zuzəyən dăɣ-s imarhinăn.

Iggăd ənniyăt n-ămănokal Harudəs
(Mătti 14:1-12; Marqəs 6:14-29)

7 Islă Harudəs-i ixkămăn făll-teje ta n-Galila a-wa ităjj Ɣisa d-inəṭṭulab-net ɣas,
iqqăn eɣăf-net făl-a-s, jannen ăddinăt iyyăḍ dăɣ-isălan n-Ɣisa a-s ənta-i-dăɣ a-s Exya
wa n-Enəsselmăɣ dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan,
8 jannen iyyăḍ: «A-wa ănnăbi Ɣəli dd-olasăn uɣəl», jannen wi iyyăḍnen: «A-wa
iyyăn dăɣ-ănnăbităn wi n-ibda dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan.»
9 Harudəs ənta iman-net, innă: «Exya-š, ajăn wădden năkk a dd-issəfrăsăn eɣăf-
net, ma ămoos-š wa hi-dd-išreyăn făll-sallăɣ ijităn-wi-dăɣ?» Ad-itattăr ya Harudəs
əmmək s-inhăy Ɣisa.

Asyăwăn Ɣisa səmmos afḍăn n-ăhaləs
(Mătti 14:13-21; Marqəs 6:30-44; Exya 6:1-14)

10 Əqqălăn-dd inəmmušal, jăn dăɣ-Ɣisa isălan n-a-wa jăn iket-net. Ikkăs-tăn-dd
s-takše, ikka dăr-săn taɣrəmt ta n-Băṭsăyda.
11 Əlmădăn ăddinăt s-a-wen ɣas, əlkămăn-as-dd. Ilkăḍ-asăn-dd Ɣisa, ad-hasăn-
itajj isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, izizuy dăɣ-săn wi n-imărhinăn ăḍḍirărnen
s-a-wen.
12 Ohăẓ-dd ejăḍăl n-tăfukt ɣas, ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin,
ənnăn-as: «Səgləw tamətte ad-tăkk tidbi-ti ohăẓnen d-imăzzaɣăn i-ad-təmmăɣ i-
edăgg dăɣ-tənsa d-i dăɣ-təkša făl-a-s, edăgg n-tenere a nəha.»
13 Inn'-asăn: «Un, šăkšăt-tăn kăwăneḍ iman-năwăn.» Ənnăn-as: «Wăr nəṭṭef ar
səmmosăt tijəlwen d-əssin imănan, afăl wădden aɣrəm a nəkka, i-ad-dd-nəžănš a
təkša tamətte jat əjut-wa-dăɣ.»

[14] Ălžămaɣăt-en-dăɣ, ih’-e a iwwăḍăn səmmos afḍăn n-ăhaləs. Innă
Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Săqqaymət ăddinăt, təbḍəwăm-tăn s-səmmosăt-səmmosăt
timərwen n-ăwadəm.»
[15] Jăn inəṭṭulab a-wa hasăn-innă, ăsɣăymăn ăddinăt iket-năsăn.
[16] Iḍkăl Ɣisa ḍarăt-a-wen tijəlwen ti n-səmmosăt d-imănan wi n-əssin, ăjoẓăy
išənnawăn, ămmoy i-Măssinăɣ, ăfrăsfărăs tijəlwen, ănkăḍnăkăḍ imănan təzzar, ikfă
a-wen-dăɣ iket-net i-inəṭṭulab-net i-ad-t-uẓanăn jer-ăddinăt.
[17] Ǝkšăn iket-dăɣ-năsăn har əyyəwănăn, ăsdăwăn-dd a-wa əjlăšăn, osăn-t iḍnăy
măraw deketăn d-əssin n-tijəlwen d-imănan.

Tajuhe ta ija Bəṭrus dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Mătti 16:13-19; Marqəs 8:27-29)

[18] Ašăl iyyăn, itəddal Ɣisa Măssinăɣ, əllan-t ɣur-s inəṭṭulab-net, har šik-dăɣ, inn’-
asăn: «Ma janna tamətte dăɣ-isălan-in, ma janna, mi ămoosăɣ?»
[19] Ǝnnăn-as: «Iyyăḍ jannen: kăyy a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ, iyyăḍ jannen: kăyy
a-s ănnăbi Ɣəli, iyyăḍ făw a jannen: kăyy iyyăn dăɣ-ănnăbităn wi n-ibda dd-olasăn
tanăkra jer-inəmmuttan.»
[20] Inn’-asăn: «Kăwăneḍ-i-š, ma tənnăm, mi ămoosăɣ?» Ăwwežăb-as Bəṭrus, inn’-
as: «Kăyy a-s Ălmasex wa n-Măssinăɣ.»

Ălolăy Ɣisa dăɣ-isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Mătti 16:20-21; Marqəs 8:30-31)

[21] Ăsmăhăḍ dăɣ-săn Ɣisa, omăr-tăn d-ad-wăr jen isălan-win-dăɣ i-ăwadəm wăl’
iyyăn,
[22] inn’-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm, ilzam-t ad-inhəy tersəmmawen ăjjootnen, ənkărăn-
t inušămăn wi n-Iṣrayil d-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, əjən
iman-net măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»

Alkum i-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 16:24-28; Marqəs 8:34–9:1)

[23] Inn’-asăn iket-năsăn ḍarăt-a-wen: «Ere irhăn alkum-hahi-dăɣ, adiš, iksənet
iman-net, ăjet hak ašăl făll-tamăttant šund ta n-tajəttewt təzzar, ilkəmet-ahi.
[24] Wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ogăẓ iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-ifut dăɣ-
ălžănnăt, măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-
in, ad-iɣləs.
[25] Ma s-infa ăgg-adəm ad-irbăx ăddunya iket-dăɣ-net, a-s ija a-wen, ăššiiška iman-
net, ăfota dăɣ-ălaxărăt?
[26] Ere hi-ăkrakăḍăn-dăɣ năkk d-măjrăd-in, ad-t-əkrukəḍăɣ năkk-dăɣ i n-Ăgg-ăgg-
adəm ašăl wa d-mad-dd-ăqqəlăɣ dăɣ-ălxurmăt-in d-ălxurmăt n-Abba d-ănjălosăn wi
n-iməššeddəjăn.
[27] Ăsidătteɣ-awăn a-s han-kăwăn ăddinăt əbdadnen diha-dăɣ wăr-e iba wăr-
ənheyăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.»

Tihusay n-ălxurmăt n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 17:1-8; Marqəs 9:2-8)

[28] Ǝḍḍəkuḍ n-əttam išilan ḍarăt a-s hasăn-ija Ɣisa măjrăd-wənnin-dăɣ, ăddew d-
Bəṭrus d-Exya d-Yaqub s-taḍaɣt tiyyăt i-ad-idəl Măssinăɣ.
[29] Itəddal Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s data-săn dd-ijjăš ini ăynayăn, iqqăl-dd emăls-net
i măllăn-măllăn šund essam.
[30] A ənḍărrăn, əssin meddən-da-dăɣ dd-falnen išənnawăn hasăn-dd-ănfalălnen,
ad-tamăjradăn d-Ɣisa. Meddən-en-hi, iyyăn ănnăbi Mosa, wa iyyăḍăn ănnăbi Ɣəli.

31 Ănfalălăn-as-dd dăɣ-ălxurmăt, əjăn-as isălan n-əmmək wa s-mad-hin-isəssiwăḍ
ămašal n-Măssinăɣ s-tamăttant-net, dăɣ-Yărussălam.
32 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ilɣad eḍəs Bəṭrus d-imidiwăn-net, ənkărăn-dd ɣas, ənhăyăn
təmɣăre n-ălxurmăt n-Ɣisa d-meddən wi n-əssin dăr-ănnibdăd.
33 Ălwăqq wa d-igilləw Mosa d-Ɣəli, innă Bəṭrus i-Ɣisa: «Ălɣalim, ufa ad-nəzzăɣ
ɣas diha-dăɣ, nəkrəs kăraḍ ihəktan: wa-năk, wa n-Mosa d-wa n-Ɣəli.» Wăr-issen
Bəṭrus a ijanna.
34 Ijanna a-wen-dăɣ a-s tăn-dd-təlsa tele n-tejărăkt tiyyăt, ărmăɣăn.
35 Izjăr-dd emăsli tejărăkt-en innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa n-iyyăn ăsnăfrănăɣ,
săjdăt-as!»
36 A-s imda măjrăd-ənnin-dăɣ, wăr t-illa ere dd-ăqqimăn dihen-dăɣ a săl Ɣisa.
Ăssosămăn inəṭṭulab făll-a-wa ənhăyăn dăɣ-išilan-win-dăɣ, wăr t-illa ere dăɣ-jan
isălan.

Ăzozăy Ɣisa alyaḍ təjraw tašăkărkărăt
(Mătti 17:14-18; Marqəs 9:14-27)

37 Ašăl wa ilkămăn i-wen, ălwăqq wa dd-ăzzubbăt Ɣisa d-inəṭṭulab-net taḍaɣt,
təlkăḍ-as-dd tamətte tăjjeet.
38 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ, iḍkăl emăsli-net, innă: «Ălɣalim, aḍən tăhanint
i-ara-nin s-ənta ɣas a leɣ.
39 E-d t-irmăs alšin wa t-ihăn-dăɣ, ad-isaɣărat, itišbărḍil, isakăffaw, isiləbbuḍ-t,
šărnaš dăr-s ibiḍḍəw,
40 əttărăɣ dăɣ-inəṭṭulab-năk ad-dăɣ-s t-əkkəsăn măšan, indăr-asăn.»
41 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Ya əzzurəyăt-i-dăɣ wărăt tomen s-Măssinăɣ,
tănimăšrăy-as, hundăɣ har əmme əlleɣ jere-wăn, əṣbarăɣ-kăwăn?» Innă i-ăhaləs
ḍarăt-a-wen: «Awəy-ahi-dd rure-k.»
42 Ikka-dd alyaḍ Ɣisa a-s t-ăssoḍa alšin, ad-itišbărḍil măšan, ăsmăhăḍ Ɣisa făll-
alšin, izzăy alyaḍ, ăssoɣăl-t i-ti-s.

Ăsihe wa s-əssin d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tănăkra-net
(Mătti 17:22-23; Marqəs 9:30-32)

43 Ăkunăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn făl təssəba n-təmɣăre n-ijităn n-Măssinăɣ. Inhăy
Ɣisa a-s ăkunăn dăɣ-a-wa ităjj ɣas, innă i-inəṭṭulab-net:
44 «Ǝjjəšnet isălan-wi-dăɣ timəẓẓujen-năwăn: Ăgg-ăgg-adəm, išwar ăttirmăs, ijjəš
ifassăn n-dăgg-adəm.»
45 Wăr-əjrehăn măjrăd-wen-dăɣ hasăn-ija, ăṭtunkăl-asăn ălmăɣna-net i-ad-wăr t-
jărrăhăn hakd a-wen-dăɣ, ăksuḍăn ad-t-səstənăn d-ălmăɣna-net.

Mijraw wa n-tidət
(Mătti 18:1-5; Marqəs 9:33-37)

46 Tənkăr ḍarăt-a-wen tamɣənnant tăṣṣoohet jer-inəṭṭulab i-ad-əlmədăn əndek
dăɣ-săn wa ojărăn.
47 Iɣră Ɣisa edăwănne n-ulhawăn-năsăn ɣas, iḍkăl-dd ara iyyăn, ij’-e edes-has,
48 inn’-asăn: «Ere ăsbălălăn ara-wa-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, năkk a ăsbălăl, ere wa
hi-ăsbălălăn, wa hi-dd-ăšmašălăn a ăsbălăl; wa dăɣ-wăn ăsrăsăn iman-net, ənta a-s
wa ojărăn.»

(Marqəs 9:38-40)

49 Issəstăn-t ănăṭṭalib-net Exya, inn’-as: «Ălɣalim, nənhay ăwadəm iyyăn
itakkăsăn alšinăn dăɣ-ăddinăt s-tărna n-isəm-năk, nənn’-as, wăr-itilset, ed wăr
hanăɣ-iha s-alkum-hak.»

50 Inn’-as Ɣisa: «Wăr has-t-təgdelăm făl-a-s ere wărăn kăwăn-iknes-dăɣ, a-di, amidi-năwăn.»

Tikawt n-Ɣisa i-Yărussălam

51 Ohăẓăn-dd išilan-wi d-ila Ɣisa s-ad-t-iba, inkăr-dd jer-inəmmuttan, ăkk išənnawăn ɣas, təjjăš-dd tărha n-tikawt n-Yărussălam ənniyăt-net s-ăṣṣahăt.
52 Issəglă inămmašalăn data-s, ăssok’-en taɣrəmt tiyyăt n-Sămari i-ad-has-əjrəwăn ehăn dăɣ-ăzzubbăt
53 măšan, unjăyăn kăl-taɣrəmt-ten-dăɣ s-ad-hasăn-imjurət, ed ija tamdujt ta n-Yărussălam.
54 Inhăy Yaqub d-Exya a-wen ɣas, ənnăn-as: «Ălɣalim, wi hi-ăddinăt, ăyy-anăɣ ad-fălla-săn dd-nəzəzzubbət efew tăn-ilhăsăn.»
55 Innăḍ-dd săr-săn Ɣisa, ăsnărɣăm fălla-săn, inn’-asăn: «Wăr təssenăm a jănnem,
56 Ăgg-ăgg-adəm wăr dd-osa i-ad-ilhəs ăddinăt, osă-dd i-ad-tăn-iɣləs.» Okăyăn ḍarăt-a-wen s-taɣrəmt săl-ten.

Kəssən n-iman dăɣ-alkum i-Ɣisa
(Mătti 8:19-22)

57 Ǝglan dăɣ-a-wen-dăɣ a-s inn’ ăhaləs iyyăn i-Ɣisa: «E-s təkked-dăɣ, əlkamăɣ-ak.»
58 Inn’-as Ɣisa: «Ibăggan lan tihaliwen, igḍaḍ lan iskak măšan, Ăgg-ăgg-adəm, wăr ila wăla edăgg dăɣ-issənsa eɣăf-net.»
59 Innă Ɣisa i-ăhaləs iyyăn ḍarăt-a-wen: «Ǝlkəm-ahi.» Inn’-as wa: «Ălɣalim, ăkf’-ahi turhajăt n-ad-ăglăɣ ăẓkăɣ abba-nin, ăqqəlăɣ-kăy-dd, əlkəmăɣ-ak.»
60 Inn’-as Ɣisa: «Ăyy inəmmuttan ad-əẓkən inəmmuttan-năsăn, kăyy, əgləw ăj i-ăddinăt isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
61 Inn’-as iyyăn daɣ: «Ălɣalim, ărheɣ ad-hak-əlkəmăɣ măšan, ăkf’-ahi turhajăt n-ad-ăjăɣ isənnăɣlaf d-ăddinăt-in təzzar.»
62 Inn’-as Ɣisa: «Ere issəntăn azzal wa n-ălxidmăt i-Măssinăɣ təzzar, ad-išanăšlam ḍara-s, a-di, wăr-ănhăjja d-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»

10

Inəṭṭulab wi n-əssayăt timərwen d-əssin ăsmašăl Ɣisa

1 Ăsnăfrăn ălɣalim Ɣisa ḍarăt-a-wen, əssayăt timərwen n-ănăṭṭalib d-əssin, ăšmašăl-tăn s-əssin-əssin i-ad-has-izarăn s-idăggan wi s-ikittəw ad-tăn-immăr.
2 Inn’-asăn: «Ašəkrəš ăggolăt, əttăɣam ijjət măšan, wăr-əjjətăn inaxdimăn t-olăynen, ădəlăt măssi-s n-ašəkrəš i-ad-dd-išəmmišəl inaxdimăn olăynen ašəkrəš-net.
3 Săjdăt! Ăglăt, ăšimašălăɣ-kăwăn i-ad-talăhăm d-ikərwatăn əllanen jer-tiɣəs.
4 Wăr tiwəyăt ăẓrəf, wăla šăkkoš, wăla tifădelen, wăr kăwăn-šəllunet isofan dăɣ-tabarăt.
5 Ehăn təjjăšăm-dăɣ, ăjrăt fălla-s ăssălam s-tizarăt.
6 Kunta ehăn-en, izzaɣ-t ăgg-ălxer, ad-kăwăn-isəbbărrək, ăns fălla-s ălxer-năwăn, kunta daɣ wăr t-iha ăgg-ălxer, adiš, akəyăt d-ălxer-năwăn.
7 Afăl təjrăwăm ehăn wa n-ăgg-ălxer, əzzăɣăt dăɣ-s, təkšəm, təswəm a-wa kăwăn-mad-ăkf măssi-s făl-a-s, hak ănaxdim-dăɣ, ărhuj-as ălxaqq n-tide-net, udaɣăt i-tikawt jer-ihănan.
8 Aɣrəm tosăm-dăɣ, ăsbărrăkăn-kăwăn məssaw-s, ăkšăt a-wa s-kăwăn-mad-səmməjurun,
9 zuzəyăt imarhinăn-năsăn, tənnəm i-məssaw-s: ‹Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-kăwăn-dd›

10 măšan, aɣrəm tosăm, wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, ilalăt tišarriten-net,
tənnəm i-məssaw-s:
11 ‹Tăjjəyhăm a-s wăla-dăɣ ăboqqal n-aɣrəm-năwăn wa iwărăn iḍarăn-nănăɣ,
năbbikbăk-in măšan, əlmədăt a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.›
12 Ǝnneɣ-awăn a-s ašăl wa ilkămăn, ad-tajăr tisnant ta madăt-tărməs aɣrəm-en-
dăɣ, ta tărmăsăt aɣrəm wa n-Sodoma.»

Iɣărman wi făll-ăsmăqqa Ɣisa
(Mătti 11:20-24)

13 «Iməskay kăl-Qorazin, iməskay kăl-Băṭsăyda! Ălmăṣṣibăt ɣas a fălla-wăn
madăn-iḍəw ed ənnăr iɣărman wi n-Tir d-Săyda əzzăɣăn inəẓẓulam† a dăɣ-jănăt
tikunen-ti-dăɣ jănen ɣur-wăn, ăru d-əlsăn šakutăn, əblənbulun dăɣ-eẓəd făl təmɣăre
n-tătubt-năsăn.
14 A-wen-dăɣ a făl ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn ijjəš ăddăyyăt ojărăn wa ijjăšăn
iɣărman wi n-Tir d-Săyda.
15 Kăwăneḍ-i-š-i əzzăɣnen aɣrəm wa n-Qăfărnaxum, ma tăɣelăm? Tordam a-s ad-
itimɣar aɣrəm-năwăn har awəḍ išənnawăn? Xăram-awăn! Ănn-ak, ad-təhələm ider,
wăr kăwăn-dd-e-awăɣ ar temse.»
16 Innă daɣ Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Ere hawăn-ăsjădăn, năkk a-s ăsjăd, wa kăwăn-
irfăḍăn, năkk a irfăḍ, ere daɣ wa hi-irfăḍăn, wa hi-dd-ăšmašălăn a irfăḍ.» Issəmdă
Ɣisa măjrăd ɣas, issəglă inəṭṭulab-net i-ad-hin-səssiwəḍăn ămašal-net.

Uɣəl n-inəṭṭulab wi n-əssayăt timərwen d-əssin

17 Ǝglăn inəṭṭulab wi n-əssayăt timərwen d-əssin, a-s dd-əqqălăn əknan dăɣ-
tedăwit. Osăn-dd ɣas, ənnăn-as: «Ălɣalim, wăl’ alšinăn, rakkăɣăn-anăɣ e-d hasăn-
năɣra isəm-năk.»
18 Inn’-asăn: «Hannăyăɣ Iblis har dd-ătrăkkăt dăɣ-išənnawăn šund essam.
19 Ǝlmədăt a-s əkfeɣ-kăwăn tărna făll-taššălen d-tiẓerdəmen d-a-wa ila Iblis dăɣ-
tărna iket-net, wăr t-illa făw a ăddooben ad-hawăn-iɣšəd hărăt
20 măšan, wăr kăwăn-isădăwatet a-wa s-data-wăn rakkăɣăn alšinăn, ănn-ak,
isəddəwətet-kăwăn a-wa s-əktăbăn ismawăn-năwăn dăɣ-išənnawăn.»

Tămayit n-Ɣisa i-Abba-net
(Mătti 11:25-27; 13:16-17)

21 Tăsdăwăt tărna n-Unfas ŠăddijănƔisa ălwăqq-wen-dăɣ, innă: «Abba, kăyy-
i n-Emăli n-išənnawăn d-ăkall, timəlăɣ-kăy făl-a-s hărătăn-wi-dăɣ, təffărăt-tăn i-
iməssorha d-imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ măšan, tăsnăfalălăd-tăn-dd wăla i-aratăn.
Tidət Abba, kăyy a timəlăɣ ed ădduuttăt a-s ənta-den-dăɣ erhet-năk wa ăhusken.
22 Wăr t-illa a-s wădden ij’-e Abba-nin dăɣ-ifassăn-in, wăr t-illa ere hi-ijan muzəyăt
imdan kunta wădden Abba, wăr t-illa daɣ ere ijan muzəyăt imdan i-Abba kunta
wădden năkk-i n-Rure-s-i t-dd-ifălăn d-ere wa s-ărheɣ ad-has-t-zuzəyăɣ.»
23 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-inəṭṭulab-net, ikkăs-tăn-dd s-takše, inn’-asăn:
«Tənḍəḍ i-tiṭṭawen ti hannăynen a-wa hannăyăm!
24 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ăsdărhănăn ănnăbităn ăjjootnen d-imănokalăn ahănay
n-a-wa hannăyăm măšan, wăr t-ənheyăn, ăsdărhănăn măsăllăt n-a-wa s-sallăm
măšan, wăr has-əslen.»

Ujəš n-tămudre ta tăɣlălăt
(Mătti 22:34-40; Marqəs 12:28-31)

† **10:13 10:13** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

25 A ənḍărrăn ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt iyyăn da-dăɣ dd-inkărăn, ija i-Ɣisa asəstan
dăɣ-otas irrum-net, inn'-as: «Ălɣalim, ma s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-əkkusăɣ tămudre ta
tăɣlălăt?»
26 Inn'-as Ɣisa: «Ma iktabăn dăɣ-Ăṭṭăwrăt, ma dăɣ-s tăɣred?»
27 Inn'-as ălɣalim, iktab dăɣ-s a-s:
«Ad-tărhəd Emăli-năk Măssinăɣ s-ulh-năk imda,
tărhəd-t s-iman-năk əmdan,
d-ăṣṣahăt-năk imda d-tayətte-năk təmda,
tărhəd daɣ ănhăraj-năk s-əmmək wa s-tărhed iman-năk.»
28 Inn'-as Ɣisa: «Toɣadăd, ăj a-wen, ad-təddărăd.»
29 Măšan irha ălɣalim-en ad-ikrəš tidət ɣas, innă daɣ i-Ɣisa: «Mi ămoosăn ănhăraj-
in?»

Tangalt ta n-u-Sămari

30 Inn'-as Ɣisa: «Kăla dd-ătrara ăhaləs iyyăn aɣrəm wa n-Yărussălam s-wa n-
Žărriko, igla har fălla-s oḍan inaɣtafăn, ohăɣăn a-wa ila, tithəkkin-t har ăktăyyăt
təzzar, əšlăyăn-as.
31 Israd dihen-dăɣ, a-s t-dd-immar u-tikutawen dd-ijan tabarăt-ten-dăɣ, inhăy-t
măšan, okăy-t šund wăr t-ihənnəy;
32 immăr-t-dd iyyăn n-u-Lewi, okăy-t ənta-dăɣ.
33 Măšan, immăr-t-dd u-Sămari dd-ijan tabarăt-ten-dăɣ, inhăy-t ɣas, tănɣ'-e
tăhanint-net,
34 os'-e-hi-dd, ăsserăd ibuyəsăn-net s-əzzăyt d-asməd n-lăɣnăb, ittăl-tăn təzzar,
ăsnăy-t tasnit-net, ăwwăy-t s-tăhănzabbut, iṭṭăf-as tăməzzuɣt d-tămudre.
35 Ăffăw-t ɣas, ikfă əssin ărriyalăn n-aẓrəf ahănzabbu, inn'-as: ‹Taɣălift-năk
ăhaləs-i-dăɣ har dd-ăqqəlăɣ, a fălla-s təbxăsăd-dăɣ, afăl dd-ăqqălăɣ, ad-hak-ăẓlăɣ.›
»
36 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ălɣalim: «Ǝndek dăɣ-ăddinăt-wi-dăɣ n-kăraḍ wa s-
torded a-s ənta a-s ănhăraj n-ăhaləs-wa oḍăn dăɣ-ifassăn n-inaɣtafăn?»
37 Inn'-as: «Wa has-oḍănăn tăhanint.» Inn'-as Ɣisa: «Adiš, əgləw kăyy-dăɣ, təjəd
šund a-wen-dăɣ.»

Măryăma d-Marta

38 Ifăl Ɣisa dihen ăddeew d-inəṭṭulab-net hăr dd-răsăn taɣrəmt tiyyăt dăɣ-tăn-
tăsbărrăk tamăḍt s-isəm-net Marta,
39 təla wălătma-s s-isəm-net, Măryăma. Tăqqiima Măryăma ɣur-ălɣalim Ɣisa, ad-
sajad i-a-wa ijănna,
40 a-s ija a-wen Marta ənta, tədgaẓ dăɣ-imjora n-Ɣisa. Tăhoja ɣas, təjjăš-dd fălla-
săn, tənn'-as: «Ălɣalim, ajăn wăr kăy-ikma a-wa s-tăqqiima wălătma-ɣ wăr hi-tilal
s-əššăɣəl, ănn'-as, ad-təbdəd tilal-ahi.»
41 Inn'-as Ɣisa: «Marta, Marta! Toẓarăd dăɣ-a ăjjeen wărăn infa hărăt,
42 hărăt iyyăn a ilan tənfa, wen ənta, tăsnăfrăn-t Măryăma, wăr-ilkem daɣ ad-dăɣ-s
ămehăɣ.»

11

Abba-nănăɣ wa ihăn išənnawăn
(Mătti 6:9-13; 7:7-11)

1 Ašăl iyyăn, itəddal Ɣisa Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn, issəmdă ɣas, inn'-as iyyăn
dăɣ-inəṭṭulab-net: «Ălɣalim, səlməd-anăɣ tamădilt n-Măssinăɣ šund a-wa ija Exya
i-inəṭṭulab-net.»
2 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «E-d təddalăm Măssinăɣ, ănnăt:

‹Abba,
səmɣărnet ăddinăt isəm-năk wa šăddijăn,
taset-dd Təmmənəya-năk,
3 ăkf’-anăɣ hak ašăl isudar-nănăɣ,
4 ănš-anăɣ ibăkkaḍăn-nănăɣ ed năkkăneḍ-dăɣ,
nənašš i-wi hanăɣ-ḍallămnen,
wăr toyyed Iblis ăžžurrăbăt-anăɣ,
isiḍəw-anăɣ dăɣ-abăkkaḍ.› »

Akuyəd dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ (Mătti 7:7-11)

5 Inn’-asăn daɣ: «Təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s afăl dăɣ-wăn ila iyyăn amidi
har t-osa s-ammas n-ehăḍ, inn’-as: ‹Amidi-nin, əffəd-ahi-dd kăraḍăt tijəlwen
6 făl-a-s leɣ amidi-nin s-iket dd-osa ifal-dd asikəl, ăzzubbăt ɣur-i, wăr-əleɣ a t-əššəkšăɣ›,
7 təssanăm a-s wăr has-mad-ănn amidi-net: ‹Wăr hi-tăsɣăfăd, ăbas ăddobeɣ
tanăkra, ehăn iɣfal ămăra-dăɣ, aratăn daɣ ənsan.›
8 Ălleɣeɣ-awăn a-s kud-dăɣ wăr ibded i-ad-t-ăkf a-wa dăɣ-s ittăr dăɣ-idəm n-
təmmidəwa ta n-jere-săn, ad-has-t-ăkf făl təssəba n-tăkrakiḍt ta mad-has-umas a-wen
afăl əslăn ăddinăt i-tăkunt ta ija.
9 Ǝnneɣ-awăn: ădəlăt Măssinăɣ, ad-kăwăn-ăkf, əmmăɣăt, ad-təjrəwăm; ăɣrăt-t,
ad-hawăn-ăkawăn.
10 Ere idălăn, ad-ikrəš, ere immăɣăn, ad-ijrəw; ere iɣrăn Măssinăɣ dăɣ-tămăɣatert
t-tărmasăt, ad-has-tăt-ikkəs.
11 Ǝndek abba dăɣ-wăn wa s-e-d t-idăl rure-s dăɣ-emăn, ad-t-ăkf taššălt?
12 Meɣ əndek wa s-e-d t-idăl dăɣ-tekăkit, ad-t-ăkf teẓerdəmt?
13 Ɣas kunta kăwăneḍ-i n-inăllăbăsăn, təssanăm isuf n-a-wa olăɣăn i-aratăn-
năwăn, ăb’-ăṭṭăma n-ad-wăr kăwăn-ikfa Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn Unfas
Šăddijăn, afăl t-dălăm dăɣ-s.»

Tărna ta n-Ɣisa, wăr toher hărăt d-ta n-Iblis (Mătti 12:22-30; Marqəs 3:22-27)

14 Ikkăs Ɣisa ḍarăt-a-wen dăɣ-ăhaləs iyyăn alšin has-igdalăn măjrăd, izjăr-t alšin,
immăjrăd ɣas, ămoos a-wen tăkunt i-ăddinăt.
15 Ad-jannen iyyăḍ dăɣ-săn: «A-wa tărna n-Abălzăbil, Iblis wa n-ămănokal n-
alšinăn a-s itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.»
16 Ǝttărăn wi iyyăḍnen ad-t-arəmən, ənnăn-as: «Ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ hanăɣ-
issətbătăn a-s tidət-dăɣ a-s, Măssinăɣ a kăy-dd-ăšmašălăn.»
17 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa ihăn ənniyăt-năsăn, inn’-asăn: «E d t-illăm
əddəwəl s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ad-t-iba; ehăn daɣ wa s-
dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ad-ănd.
18 Afăl-dd iqqăl Iblis iknas iməššerəkăn-net, əndek əmmək wa s-e-tăhaj
təmmənəya-net? Wădden tənnăm năkk, tărna ta n-Abălzăbil a-s takkăsăɣ alšinăn
dăɣ-ăddinăt?
19 Kunta daɣ a-wa jănnem tidət, adiš inəṭṭulab wi-năwăn əntăneḍ, mi tăn-ikfăn
tărna ta s-takkăsăn alšinăn dăɣ-ăddinăt? Inəṭṭulab-năwăn en-dăɣ a-s ilkam ad-
ăjjayhən fălla-wăn, səḍləmăn-kăwăn.
20 Măšan, kunta năkk, tărna n-assəkăḍ n-Măssinăɣ a-s takkăsăɣ alšinăn, adiš
Təmmənəya n-Măssinăɣ, təll’-e jere-wăn.
21 A ikk’ ăhaləs n-anăkfor ijbas făll-tăẓoli-net, iɣlaf ehăn-net, ad-ogaẓ ehăre-net

22 măšan, afăl fălla-s dd-oḍa ere t-ojărăn ăṣṣahăt, ad-t-ărn, ahăɣ dăɣ-s tăẓoli-net
ta făll-ăsifălla, uẓan ḍarăt-a-wen ehăre-net.
23 Ǝlmədăt a-s ere hi-wărăn irha-dăɣ, a-di, ašănjo-nin; ere daɣ wa hi-wărăn itilal
s-asdu, ašəmmăhəš ɣas a t-išlan.

A-wa ihăn iba n-tătubt təmdat
(Mătti 12:43-45)

24 E-d izjăr alšin ăwadəm, ad-ăkk tinariwen i-ad-dăɣ-snăt immăɣ i-edăgg dăɣ-
ăssunfa, afăl has-t-ăba, ad-ănn i-iman-net: ‹Năkk-i-dăɣ, ma hi-idgaẓăn, ăqqəlăɣet
ɣas ehăn-in wa dd-fălăɣ.›
25 Afăl dd-iqqăl edăgg wa ifăl s-tizarăt, ad-t-dd-ass ifraḍ, ămmujnăt.
26 Igləw ălwăqq-wen, awəy-dd əssa alšinăn t-ojărnen tăllăbăst, əjjəšăn ăwadəm-
ənnin-dăɣ, əzzăɣăn dăɣ-s; umas a-s talɣa n-ăwadəm-en ta tăzzarăt, təššăm i-ta
təšrăyăt.»
27 Ămmiijrăd Ɣisa dihen-dăɣ a-s təḍkăl tamăḍt tiyyăt emăsli-net dăɣ-tamətte,
tənn'-as: «Tənḍəḍ i-tăsa ta dd-təzjărăd, tənḍəḍ i-ifăfan-wi təṭṭăḍăd.»
28 Inn'-as Ɣisa: «Ănn-ak, tənḍəḍ i-wi sajadnen i-măjrăd n-Măssinăɣ, tamašalăn
a-wa inna.»

Isətbat n-a-s Măssinăɣ a dd-ăšmašălăn Ɣisa.
(Mătti 12:38-42; Marqəs 8:12)

29 Inhăy Ɣisa a-s tidawăn-dd săr-s ăddinăt ɣas, inn'-asăn: «Ǝzzurəyăt-ta-dăɣ,
tenăllăbăst, wăr təmmăɣ ɣas ar ad-ətwəjjən ijităn n-Măssinăɣ data-s măšan,
təlmədet a-s wăr dăɣ-s ilkem iji n-Măssinăɣ săl wa n-ănnăbi Yunəs.
30 Ǝmmək wa s-kăla săr-s ămoos Yunəs iji n-Măssinăɣ i-kăl-Nəniba a-s ija kăraḍ
išilan dăɣ-tăsa n-emăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-umas Ăgg-ăgg-adəm iji n-
Măssinăɣ i-əzzurəyăt-ta-dăɣ.
31 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-tənkăr tămănokalt ta s-kăla tăxkăm făll-ăkall wa n-
ajus s-isəm-net Saba, tăjjayh făll-kăl-ăzzăman-i-dăɣ, səḍləm-tăn ed, ənta făl-dd diha
dd-imda ăkall i-ad-səjəd i-iməjridăn n-sărho wi ităjj ămănokal Sulăyman. Săjdăt!
Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill'-e jere-wăn ere ojărăn ămănokal Sulăyman măšan hakd
a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-asjəd-has.
32 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-ənkărăn kăl-aɣrəm wa n-Nəniba, səḍləmăn kăl-
əzzurəyăt-ta-dăɣ ed ašăl wa d-hasăn-ixṭăb ănnăbi Yunəs, ătubăn. Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ,
ənhəywăt-ak, ill'-e jere-wăn ere ojărăn Yunəs măšan hakd a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-
ad-tutabăm.»

Tangalt ta n-tefătelt
(Mătti 5:15; 6:22-23)

33 «Wăr t-illa ere isarmasăn tefătelt təzzar iffăr-tăt meɣ tăt-ija daw-ăkoss, ănn-ak,
aswăr a tăt-itajj edăgg iḍkalăn i-ad-hannăyăn ăddinăt wi dd-tajjăšnen ehăn ănnur-
net.
34 Tiṭṭ-năk a-s tefătelt n-taɣəssa-năk. Afăl toolaɣ tiṭṭ-năk, adiš taɣəssa-năk, hannăy
iket-net măšan, afăl wăr toleɣ tiṭṭ-năk, taɣəssa-năk iket-net a ihan tihay.
35 Ɣas he kăyy! Ăj ənniyăt i-iman-năk, wăr-itumaset ănnur-năk tihay i-taɣəssa-
năk.
36 Afăl ha taɣəssa-năk iket-net ănnur, wăr tăt-iha făw a ihan tihay, ad-tajjăd ahănay
wa tăjjăd afăl hed edăgg tăsimălăwlăw tefătelt.»

Iməskay kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
(Mătti 23:1-36; Marqəs 12:38-40; Luqa 20:45-47)

37 Issəmdă Ɣisa măjrăd ɣas, issəkl'-e u-faris iyyăn ɣur-iman-net. Osă-dd Ɣisa ehăn
n-u-faris ɣas, ikk' edăgg wa dăɣ-əskarăn imənsiwăn, ăsɣămăr dăɣ-s.

38 Ăkun u-faris dăɣ-a-wa s-issənta Ɣisa tetăte wăr-ăsserăd ifassăn-net s-ălxal wa
n-kăl-Ălyăhud.
39 Inn’-as ălɣalim Ɣisa: «Kăwăneḍ-i n-kăl-faris, šašdajăm afălla n-kara d-ikassăn
wi iyyăḍnen, a-s ija a-wen, ammas n-ulhawăn-năwăn, wăr-iḍney ar tikra d-tăllăbăst.
40 Tidət-dăɣ a-s irmas-kăwăn iba n-tayətte! Ajăn wădden wa dd-ijăn afălla n-ăkoss,
ənta daɣ a dd-ijăn ammas-net?
41 Ăktăt a-wa ihăn karatăn-năwăn d-ikassăn-năwăn i-tilăqqiwen, dihen, ad-data-
wăn išdaj hărăt iket-net.
42 Iməskay kăwăneḍ-i n-kăl-faris! Hakkăm s-iqqud a-wa ămoosăn tămukăst-
năwăn dăɣ-ənnăɣnaɣ d-tiyəššawen-ti iyyăḍnen, a-s ija a-wen, təšlalăm-in făll-a-wa
ămoosăn iqqud d-tărha n-Măssinăɣ, hărătăn-win-dăɣ a-s ăniihăjja a-s təssəntăm săr-
săn, səlkəmăm-asăn amišəl n-wi iyyăḍnen olăɣnen.
43 Iməskay kăwăneḍ-i n-kăl-faris! Tărham tisăqqima ti ănnuflăynen dăɣ-ihănan
n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ijraẓ-awăn ad-hawăn-tajjăn ăddinăt isofan dăɣ-tišarriten.
44 Iməskay-năwăn făl-a-s, tolăhăm ɣas d-tiẓəska făll-irajjăš ăwadəm wăr-issen s-
a-wen, səmməḍəsnăt-t.»
45 Inna iyyăn dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt i-Ɣisa: «Ălɣalim, kăyy ya năkkăneḍ-dăɣ,
jed-anăɣ erk măjrăd.»
46 Inn’-as Ɣisa: «Iməskay kăwăneḍ-dăɣ ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt! Sawarăm ăddinăt
ăẓuk s-iẓẓəwăt aggay-net, a-s ija a-wen, wăr kăwăn-iha ad-hasăn-tilalăm s-aggay-net
wăla-dăɣ s-emm n-assəkăḍ.
47 Iməskay kăwăneḍ-i təqqašnen iẓəkwan ăhuskătnen i-ănnăbităn wi ănɣăn
abbatăn-năwăn.
48 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s saknem a-s tărḍam s-a-wa jăn ed əntăneḍ, ănɣăn-tăn,
kăwăneḍ ɣăšăm iẓəkwan-năsăn.
49 A-wen-dăɣ a făl inna Măssinăɣ dăɣ-təmɣăre n-sărho-net:
‹Ad-săr-săn-dd-šəmmišəlăɣ ănnăbităn
d-inəmmušal ăjjootnen,
ad-əjən iman iyyăḍ dăɣ-săn,
ăqquzzəbun wi iyyăḍnen.›
50 Han iman n-ănnăbităn wi ăba ɣur-sănto n-ăddunya har ašăl-i-dăɣ dăɣ-kăl-
əzzurəyăt-ta-dăɣ,
51 issəntă-dd a-wen ɣur-iman wi n-Xăbălla-i ăba s-tizarăt făll-ăkall-i-dăɣ har iman
wi n-Zăkărya wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen wa išrăyăn s-inɣăl ašni-net dăɣ-ehăn
n-ămudd wa măqqărăn, jer-edăgg wa n-tikutawen d-edăgg wa šăddijăn. Tidət,
ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ăddinăt-win-dăɣ, əḍmanăn iman-năsăn iket-dăɣ-năsăn dăɣ-
kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ.
52 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt! Təṭṭafăm asăyar wa n-musnăt
măšan, wăr ləmmədăm, ăddinăt daɣ wi ărhănen almud, tənkaẓăm-asăn-t.»
53 A-s ifăl Ɣisa ehăn-ənnin-dăɣ, samădadăn ălɣulam d-kăl-faris fălla-s, tajjăn-as
isəstanăn ăjjootnen
54 dăɣ-otasăn ad-t-səwwənnən a wărăn oɣed, i-ad-əjrəwăn ăsaru s-t-əssəḍlămăn.

12

He kăwăneḍ təlmənufăɣa!

1 Ḍarăt-a-wen, tăddew-dd tamətte-i-dăɣ tăjjet s-Ɣisa har dd-ăqqimăn ăddinăt
tinməkukulăn. Innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net s-tizarăt: «Ăjăt ənniyăt i-tăẓẓa ta n-
təlmənufăɣa n-kăl-faris.

2 Wăr t-illa a ăttunkălăn s-wădden ad-dd-infiləl, wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-
dd-iffukkăr.
3 A-wen-dăɣ a făl, a tənnăm dăɣ-takše-dăɣ, ad-dd-iffukkăr, a tăsmătăktăkăm dăɣ-
ammas n-ihănan-năwăn-dăɣ, ad-t-săqqəyən ăddinăt făll-afălla n-ihănan-năsăn.»

Uksaḍăt Măssinăɣ wădden dăgg-adəm
(Mătti 10:28-33, 19-20; 12:32)

4 «Kăwăneḍ-i n-imidiwăn-in, ənneɣ-awăn: wăr tăksuḍăm dăgg-adəm-i wăren
ăddobăt ar tenăɣe n-taɣəssa-năwăn, wăr t-illa a ăddoben săl a-wen-dăɣ.
5 Ăyyăt-ahi ad-hawăn-ăllăɣeɣ ere wa s-təlam s-ad-t-tuksaḍăm: Uksaḍăt Măssinăɣ-i
inaqqăn, ila daɣ ḍarăt-a-wen tărna s-kăwăn-in-ijăr dăɣ-žohănnăma, tidət, ənta-en-
dăɣ a-s lam s-ad-t-tuksăḍăm!
6 Ɣur-wăn, wădden təssanăm a-s iba n-təfărre n-tošəmba a făl hin-nazzăn səmmos
dăɣ-săn sănatăt tammaten? Hakd a-wen-dăɣ, wăr tăn-iha i hin-itatăwa Măssinăɣ,
7 wăr tărmeɣăm, wăla amẓadăn n-eɣăf-năwăn, ăḍinăn, tojărăm abrək n-igḍaḍ
ălqim.
8 Ălleɣeɣ-awăn a-s ere ăsjăyhăn dăgg-adəm a-s năkk a t-ilăn, ad-ăjjayhăɣ năkk-dăɣ
i n-Ăgg-ăgg-adəm dat-ănjălosăn n-Măssinăɣ a-s ăwadəm-en, i-nin.
9 Ere daɣ wa hi-ăkkuddălăn dat-dăgg-adəm, ad-t-əkkuddəlăɣ năkk-dăɣ dat-
ănjălosăn n-Măssinăɣ.
10 Ere innăn a lăbasăn dăɣ-isălan n-Ăgg-ăgg-adəm-dăɣ, ăddobăt ad-ijrəw tenăšše
n-a-wen măšan, ăwadəm wa ăskafărăn dăɣ-isălan n-Unfas Šăddijăn, wăr-ilkem ad-
has-in-ătiwănša.
11 Afăl tămewăyăm s-ăššăreɣa dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, meɣ daɣ dat-
kăl-ăššăreɣa d-əlxəkum, wăr kăwăn-ităšăwwašet əmmək wa s-mad-təhələm iman-
năwăn wăla a-wa mad-tənnəm,
12 afăl ălwăqq wa d-tamăjradăm, Unfas Šăddijăn a kăwăn-e-isăɣrən ăssaɣăt-wen-
dăɣ a-wa s-ănihăjja s-ad-tăn-tənnəm.»

Tărha n-hărăt sajraw hărăt

13 Ijanna Ɣisa a-wen-dăɣ a-s dd-iggăd ăwadəm iyyăn dăɣ-tamətte, inn'-as:
«Ălɣalim, ănn i-ăŋŋa-ɣ a dăr-i uẓan tăkasit-nănăɣ.»
14 Inn'-as Ɣisa: «Ăhaləs, mi hi-ijăn ălqaḷḷi-năwăn tuẓanăɣ-awăn tăkasit.»
15 Inna Ɣisa i-tamətte ḍarăt-a-wen: «He kăwăneḍ! Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-
tărha n-hărăt făl-a-s, ăgg-adəm, kud-ila hărăt-dăɣ, wădden ărrəzăɣ-net a iḍmanăn
tămudre-net.»
16 Issăɣlăy-tăn tangalt, inn'-asăn: «Kăla t-illa ăhaləs n-amărrəzăɣ ilan išəkraš has-
dd-izajjăr ălfăyda măqqoorăn.
17 Inhăy a-s ibbăɣăr hullan ɣas, iqqăl-dd ad-ijanna i-iman-net: ‹Năkk-i-dăɣ, ma
mad-ăjăɣ, ăbas leɣ edăgg ăwwayăn əttăɣam-in?›
18 Ij' ăddăbara i-iman-net, innă: ‹Ad-ărẓăɣ ijăndăn-in, sădəyăɣ i tăn-ojărnen,
sădwăɣ dăɣ-săn ălkăma-nin d-a-wa leɣ iket-net,
19 dihen, ad-ănnăɣ i-iman-in: Ya iman-in, sunfăt, təkšəm, təzhəm dăɣ-tănoflayt,
itwar-awăn ărrəzăɣ madăn-ăj iwətyan ăjjootnen.›
20 Diha-dăɣ d-issəmda tənna n-a-wen, ad-has-innă Măssinăɣ: ‹Isəm n-enəbbeddəl,
ad-kăy-iba ehăḍ-i-dăɣ, ɣas mi madăn-ikus a-wa ăjjen tăsdăwăd?›
21 Šund a-wen-dăɣ a madăn-irməs ere ijmarăn iman-net wăr-ikəttəw Măssinăɣ.»

Iba n-ašəwwəš
(Mătti 6:19-21, 25-34)

22 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ: wăr
kăwăn-jărrăwnet inəzjam n-a-wa mad-təkšəm d-a-wa mad-təswəm d-a-wa mad-
təlsəm.
23 Iman-năwăn, ojărăn tetăte; ăssexăt n-taɣəssa-năwăn daɣ, ojăr isəlsa.
24 Ǝkyədăt ɣas dăɣ-iẓuyaj, wăr tədumun, wăr təjlubun, wăr len timšiten wăla
ijăndăn măšan, ăssodăr-tăn Măssinăɣ, tufăm-tăn s-a ăjjeen.
25 Ǝndek ɣas dăɣ-wăn wa ăddoben s-inəzjam-net, ad-isiwəḍ taɣrəst-net wăla s-a
ogdăhăn d-emm n-asənnan?
26 Šămad a ogdăhăn d-a-wen-dăɣ təmmətkit wăr t-tăddobem, adiš ma dăɣ-toẓarăm
dăɣ-a-wa săl a-wen?
27 Ǝkyədăt ɣas dăɣ-tadăwla n-tăboyt: wăr ẓətt, wăr ẓəmməy măšan, wăl’
ămănokal Sulăyman hakd terše-net iket-net, wăr kăla ojăr tăboyt-i-dăɣ asəssihăɣ
n-ašăl.
28 Ɣas kunta Măssinăɣ isalsa teyəšše n-išəkraš s-ašăl-i-dăɣ təbdaj, ašəkka ad-hin-
tărɣ dăɣ-efew s-əmmək-wen-dăɣ, ăb’ ăṭṭăma n-ad-wăr hawăn-iẓẓəẓmăy kăwăneḍ.
Təmmətkit ija immun-năwăn!
29 Wăr kăwăn-daggăẓnet inəzjam n-a-wa mad-təkšəm d-a-wa mad-təswəm.
30 Hărătăn-win-dăɣ, kăl-ăddunya a ɣallăbăn. Kăwăneḍ, Abba-năwăn-i ihăn
išənnawăn, wăr t-illa a-s tămiɣatărăm s-wădden, issan-t.
31 Ǝmmăɣăt s-tizarăt i-Təmmənəya n-Măssinăɣ, dihen, ad-hawăn-in-iwwaḍ a-wa
iyyăḍăn.
32 Tahrut-in ta ənḍărrăt, wăr tărmeɣăm făl-a-s, irha Abba-năwăn, ad-ăj
Təmmənəya-net dăɣ-ifassăn-năwăn,
33 tuẓẓărăt-in a-wa lăm, təktəm-t i-tilăqqiwen, təjəm i-iman-năwăn aẓrəf iɣlalăn d-
ijăndăn s-wăr-iɣəššəd a-wa dăɣ-săn itwărăn ed išənnawăn, wăr tăn-hen imăkrăḍăn
wăla temedhe.
34 Tidət-dăɣ a-s inəzjam n-ulh n-ăwadəm, wăr təffilăn dihad itwăr təla-net.»

Ănaxdim wa olăɣăn d-wa lăbasăn

35 «Ɣaymăt tasidăwăm, təjbasăm, tăssirɣăm tiftəl-năwăn.
36 Alăhăt d-inaxdimăn əqqalnen i-măssi-săn dd-ifalăn aẓli s-tišrayăt n-ehăḍ s-ad-
dd-itis ɣas, oran-as emm n-ehăn.
37 Tənḍəḍ i-eklan-en-dăɣ dd-mad-agəẓ măssi-săn okayăn ăssaɣăt s-tăn-dd-osa-
dăɣ. Ăsidătteɣ-awăn a-s afăl tăn-dd-osa, ad-ijbəs ənta iman-net, isăqqaym’-en,
isəmmənsəw-tăn.
38 Jer-iqqăl-dd s-tišrayăt n-ehăḍ wăla s-emăɣăr, tənḍəḍ i-inaxdimăn-wi dd-mad-
agəẓ okayăn.
39 Wădden kăwăneḍ iman-năwăn təssanăm a-s ənnăr issan măssi-s n-ehăn ăssaɣăt
wa s-t-dd-itis emăkrăḍ s-ehăḍ i-ad-ărẓ ehăn-net, iket-di, wăr-itəṭṭəs i-ad-has-ărẓ
emăkrăḍ ehăn-net.
40 Kăwăneḍ-dăɣ, ɣaymăt tăsidăwăm, tăɣtafăm ed Ăgg-ăgg-adəm, ad-dd-ass s-
ăssaɣăt d-wăr făla-s jem.»
(Mătti 24:45-51)
41 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, năkkăneḍ ɣas a tăssiɣlăyăd tangalt-ta-
dăɣ meɣ nohar-tăt d-ăddinăt-wi iyyăḍnen?»
42 Inn’-as ălɣalim Ɣisa: «Ǝndek ănaxdim wa n-ăgg-ărkăwăl ijrahăn hărăt?
Ǝnta-en-dăɣ a mad-isăɣləf măssi-s ehăn-net i-ad-ituẓan imənsiwăn i-inaxdimăn-wi
iyyăḍnen.
43 Tənḍəḍ i-akli wa dd-mad-agəẓ măssi-s ăddunkăt dăɣ-ălxidmăt wa dăɣ-t ija,
ălwăqq s-t-dd-osa-dăɣ.
44 Ăsidătteɣ-awăn a-s wen ənta, ad-t-isăɣləf măssi-s ehăre-net iket-net

45 măšan, ănaxdim wa innăn dăɣ-iman-net: ‹Năkk, măssi-ɣ ăhoja-hin făll-i›, oḍa
ḍarăt-a-wen dăɣ-inaxdimăn d-tinaxdimen ti iyyăḍnen, ad-tăn-itəggat, itatt, isass
əlxəmăr har t-ijmăḍ ənniyăt,
46 ănaxdim-en, ilkam ad-t-dd-iɣdăr măssi-s dăɣ-ašăl d-ăssaɣăt d-wăr fălla-s ija,
ilməd s-erk əššăɣəl wa t-išlăn a ija a-wa-dăɣ; afăl t-dd-osa, ad-t-iqquzzəbət, isărtəy-t
d-inămăšrayăn dăɣ-edăgg wăr-iha ar tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.
47 A-wen-dăɣ a făl ănaxdim-wa issanăn erhet n-măssi-s, ăqqima wăr t-ija, əlkamnăt
dăɣ-s tiwit ăjjootnen
48 măšan, ănaxdim-wa wărăn issen erhet n-măssi-s, ija a wărăn oɣed, ad-ijrəw
tiwit wăren əjjət. Ere ijrawăn a ăjjen, ad-dăɣ-s itwəttar a ăjjeen, ere iɣlafăn a
măqqoorăn, ad-dăɣ-s itwəttar daɣ ad-dd-ikkəs a măqqoorăn.»

Išmal n-ăzzăman
(Mătti 5:25-26; 10:34-36; 16:1-4; Marqəs 8:11-13)

49 Inn'-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Oseɣ-dd i-ad-sărɣăɣ efew făll-ăkall, ăsidărhănăɣ
a-s ăru d-irɣa.
50 Ilkam dăɣ-i atwəsəlmaɣ s-wăr mad-sunfăɣ făw wăr-ija.
51 Ak tăɣelăm ălɣafyăt a-s dd-oseɣ i-ad-t-ăkfăɣ i-ăkall? Ăbo, ənneɣ-awăn,
tăbəḍḍawt a săr-s dd-ăwwăyăɣ.
52 Ɣur-ašăl-i-dăɣ, wăla-dăɣ ehăn han səmmos ăddinăt, ad-ənməkšărăn jer-iman-
năsăn, ad-əššunjun wi n-kăraḍ wi n-əssin, əššunjun daɣ wi n-əssin wi n-kăraḍ.
53 Ad-ibḍəw abba d-rure-s, ibḍəw alyaḍ d-ti-s, təbḍəw anna d-elle-s, təbḍəw talyaḍt
d-ma-s, təbḍəw taḍăggalt d-hănne-s n-rure-s, təbḍəw tamăḍt d-taḍăggalt-net.»
54 Innă Ɣisa daɣ i-tamətte: «Wădden e-d tənhăyăm tejărăkt təzjar-dd s-emăynăj,
ad-tənnəm: ‹Os'-anăɣ ajənna›, ăj a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-tăn-tənnăm;
55 e-d tənhăyăm daɣ aḍu wa dd-ihan s-afălla, ad-tənnəm: ‹Ilkam dăɣ-năɣ ašăl
ăkkuusăn›, ăj a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-tăn-tənnăm.
56 Ălmunafeɣăn a tămoosăm! Kăwăneḍ-i əssănnen teɣăre n-išmal wi n-išənnawăn
d-ăkall, uhən-dăɣ, indar-awăn ad-təfhəmăm ăzzăman wa fălla-wăn ijăn ašăl-i-dăɣ.
57 Mafăl wăr tăddobem ad-təlmədăm ɣur-iman-năwăn iji n-a-wa olăɣăn?
58 E-d kăy-iɣra ere kăy-ăsiwărăn uḍlem s-ăššăreɣa, əttăr əmmək s-dăr-s
tănmăknăd hărwa wăr hin-tăwweḍăm ehăn wa n-ăššăreɣa, dihen, wăr mad-kăy-
irməs ăgg-ăššăreɣa, ăj'-ik dăɣ-ifassăn n-əlxəkum ed, əlxəkum afăl təjjăšăd ifassăn-
net, ad-kăy-ăj dăɣ-takărmut.
59 Ăsidătteɣ-ak a-s edăgg-en, wăr mad-t-dd-təzjărăd a təkkăsăd wăr ẓelăd har
tămma ta kăy-irwăs.»

13

Utabăt iket-di!

1 Ămmiijrăd Ɣisa hărwa a-s t-dd-osăn ăddinăt has-jănnen isălan n-aɣăras wa ija
Bilatəs wa n-ămănokal n-teje ta n-Ălyăhudəyăt i-meddən n-Galila təzzar, issărtăy
ašni-năsăn d-wa n-tikutawen-năsăn.
2 Inn'-asăn: «Ak tordam a-s kăl-Galila win-dăɣ ənhaynen tamăttant-ten-dăɣ
səmmăt, ojărăn kăl-Galila-wi iyyăḍnen tumast n-inăsbăkkaḍan?
3 Făw, măšan, ăsidătteɣ-awăn kăwăneḍ-dăɣ, a-s afăl wăr tătubăm, ad-təjəm
tamăttant šund-ten-dăɣ.
4 Meɣ daɣ tordam a-s meddən wi n-măraw d-əttam hănen Yărussălam făll-dd-
oḍa ăɣalla wa n-tăsahaɣt ta s-itawănna ta n-Silwi inɣ'-en, tordam a-s ojărăn kăl-
Yărussălam wi iyyăḍnen tumast n-inăsbăkkaḍăn?

5 Făw, măšan, ăsidătteɣ-awăn daɣ a-s afăl wăr tătubăm, ad-təjəm tamăttant šund-
ten-dăɣ jăn.»

Tangalt n-ahəšk-wa wărăn infa hărăt

6 Issăɣlăy-tăn-dd daɣ tangalt tiyyăt dăɣ-hasăn-innă: «Kăla ăddomăt ăhaləs ašar
dăɣ-ašəkrəš-net n-lăɣnăb, iwwăḍ-dd ăzzăman n-tirwe-net ɣas, osă-dd i-ad-dăɣ-s
ijrəw a lăn aratăn măšan, wăr t-illa a fălla-s ijraw.
7 Innă i-ănaxdim n-ašəkrəš: ‹Awătay wa s-kăraḍ da-dăɣ tisăɣ-dd, jarăɣ ăṭṭăma
n-ad-əjrəwăɣ aratăn dăɣ-ašar-wa-dăɣ măšan, wăr t-illa a t-dd-ijammăḍăn, ămăra,
ăɣtəs-t-in ed, ăsinăkmăm edăgg bănnan.›
8 Inn’-as ănaxdim: ‹Măssi-ɣ, ărheɣ dăɣ-k ad-t-təyyəd tene-ta-dăɣ ɣas, ad-ăɣəšăɣ
dawa-s, ăjăɣ dawa-s ădanda,
9 iha miši s-awătay wa dd-imalăn, ad-ikrəš aratăn, afăl wăr-ija a-wen, ăɣtəs-t-in.›
»

Ăzozăy Ɣisa tamăḍt ăsikărănbăy Iblis dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat

10 Ašăl iyyăn n-əssəbət, isaɣra Ɣisa dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
11 Təll’-e dihen tamăḍt lat măraw iwətyan d-əttam iṭṭaf-tăt alšin tăt-ăsikărănbăyăn
har ăbas tăddobăt iqqud n-tebădde-net.
12 Inhăy-tăt Ɣisa, iɣr’-et, inn’-as: «Tamăḍt, ălɣib-năm, təbḍed dăr-s.»
13 Ăswăr-tăt ifassăn-net, toɣăd tebădde-net ălwăqq-wen-dăɣ, ad-tiiməl Măssinăɣ.
14 Inhăy ălfăqqi n-ehăn n-ăddin a-s ăzozăy-tăt Ɣisa dăɣ-ašăl n-əssəbət ɣas, ijjăš-
t ălhăm fălla-s, inna i-tamətte: «Ajăn wădden săḍis išilan a t-əllanen i-ălxidmăt,
tisăt-dd dăɣ-išilan-win-dăɣ, təyyəm-dd ass ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»
15 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn’-as: «Ălmunafeɣăn, ajăn ih’-iwăn-i s-wădden itir awdes-
net meɣ ešeḍ-net dăɣ-ašăl n-əssəbət i-ad-t-išrəj?
16 Ma hawăn-ijrawăn, ad-təfhamăm ašăroj n-awdes-năwăn meɣ ešeḍ-năwăn dăɣ-
ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat, a-s ija a-wen, indar-awăn, ad-təfhəmăm azuzi wa jeɣ i-
tahăyawt-ta-dăɣ n-Ibrahim lat măraw iwətyan d-əttam iṭṭaf-tăt Iblis dăɣ-tišəm-net.»
17 Innă Ɣisa a-wen ɣas, təlsa tăkrakiḍt imiksănăn-net iket-năsăn, tăqqăl-dd tamətte
ənta, tăddiiwăt dăɣ-təssəba n-timašalen-ti ăhuskătnen ităjj.

Tangalt ta n-temătăwt d-tăẓẓa
(Mătti 13:31-33; Marqəs 4:30-32)

18 Inna Ɣisa daɣ: «Ma dăr-tolăh Təmmənəya n-Măssinăɣ? Ma dăr-tăt-mad-
səssiləhăɣ?
19 Tolăh d-temătăwt-ta tojărăt təmmətkit ăddomăt ăwadəm dăɣ-ašəkrəš, tədwăl-
dd, tăqqăl ahəšk, ad-ẓattăn igḍăḍ iskak-năsăn dăɣ-iləktan-net.»
20 Inn’-asăn daɣ: «Ma dăr-e-səssilăhăɣ Təmmənəya n-Măssinăɣ?
21 Tolăh d-takməttet n-tăẓẓa təssărtăy tamăḍt d-kăraḍ ănnăfăɣatăn n-ejel n-ălkăma
i-ad-ikəf iket-net.»

Emm wa kărruẓăn itiɣədăn s-ălžănnăt
(Mătti 7:13-14, 21-23)

22 Ifăl Ɣisa dihen ɣas, ăllil iɣărman d-tidbi iket-năsnăt, isaɣra ăddinăt, ija tabarăt
ta n-Yărussălam.
23 Igla a-s has-innă ăhaləs iyyăn: «Ălɣalim, wădden ăddinăt wi maden-əjjəš
ălžănnăt, wăr-əjjətăn?»
24 Innă Ɣisa i-tamətte: «Băllănăt i-ad-təjjăšăm s-ăṣṣahăt tămudre ta n-tidət s-
emm wa kărruẓăn făl-a-s, ăsidătteɣ-awăn a-s ăddinăt ăjjootnen, ad-əttărăn ujəš-net
măšan, ad-hasăn-indăr.

25 Afăl iɣfăl măssi-s n-ehăn tashărt n-ehăn făll-iman-net, ad-dd-təbdədăm data-s
ad-tăt-takăwkawăm, ɣarrăm-t, jannem-as: ‹Măndam, măndam! Arr-anăɣ-in emm
n-ehăn› măšan, ad-hawăn-ănn: ‹Ălɣafyăt-năwăn, wăr kăwăn-əzzeyăɣ, wăr əssenăɣ
əndek siha s-dd-hăm;›
26 tənnəm-as daɣ: ‹Ajăn wădden, nohăr dăr-k išəkša d-isəswa, təssăɣrăd dăɣ-
tišarriten n-iɣărman-nănăɣ?›
27 Măšan, ad-hawăn-ănn: ‹Ya inăsbăkkaḍăn-i-dăɣ, năkk ya wăr kăwăn-əzzeyăɣ,
ăjəjăt-ahi.›
28 Ašăl-wen-dăɣ, ad-tăj tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt, ed ad-
tənhəyăm Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub d-ănnăbităn iket-dăɣ-năsăn ăqqiimăn dăɣ-
Təmmənəya n-Măssinăɣ, a-s ija a-wen kăwăneḍ, ejer a-hin-mad-tətwəjjəm dăɣ-
žohănnăma.»

Tăɣart-ta jăn ulhawăn n-kăl-Yărussălam

29 «Ašăl-en, ad-dd-əfələn ăddinăt emăynăj d-atăram d-afălla d-ajus, ănɣəymən dăɣ-
amăjaru wa madăn-ăj dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
30 Ašăl-en, ənhəywăt! Wi hănen ajilal, ad-izarăn, wi ăzzarnen, ad-əjjəšăn ajilal.»

Tăllăbăst ta ija Harudəs
(Mătti 23:37-39)

31 Ohăẓăn-t-dd hărăt dăɣ-kăl-faris, ənnăn-as: «He kăyy, jawăḍ făl-a-s, irha
Harudəs ad-ăj iman-năk.»
32 Inn’-asăn: «Ăglăt, ănnăt i-isəm n-ebăgg-di a-s năkk, takkăsăɣ alšinăn dăɣ-
ăddinăt, zizuyăɣ ašăl-i-dăɣ d-ašəkka, ašăl wa s-kăraḍ, ad-imdəw a-wa hi-išlăn.
33 Ădduuttăt a-s əkkeɣ Yărussălăm ašăl-i-dăɣ d-ašəkka d-ašăl-wen făl-a-s, wăr-
ămmukkăn ad-ib’ ănnăbi dăɣ-edăgg săl Yărussălam.»

Ilha Ɣisa făll-Yărussălam
(Mătti 23:13-39)

34 Innă Ɣisa: «Yărussălam, ya Yărussălam! Tamăskoyt kămm-i tăjjăt iman n-
ănnăbităn, hakkăd sămmăjori n-tihun inəmmušal wi săr-m dd-ăšmašăl Măssinăɣ,
əndek ɣas a-wa-dăɣ wăr jeɣ dăɣ-utăr n-asdu n-imuzăɣăn-năm šund a-wa tăjj tekăzzit
i-ikărtăn-net daw-tafriwen-net măšan, təssəndărăd-ahi.
35 Ămăra, isălan əmdăn, ad-kăwăn-ăyy Măssinăɣ d-iman-năwăn, umas aɣrəm-
năwăn timšar, wăr-ilkem ad-hi-tənhayăm hundăɣ har ašăl wa d-mad-taləsăm tənna
n-a-s: ‹Năkfet wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli semɣar.› »

14

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăsilăfafăɣnăt tikussawen elăm-net

1 Ašăl iyyăn daɣ n-əssəbət-i n-tăsonfat, ikla Ɣisa ɣur-iyyăn dăɣ-imănokalăn n-kăl-
faris, jan-as dihen ăddinăt iket-năsăn ənniyăt.
2 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ s-ăsilăfafăɣnăt tikussawen taɣəssa-net iket-net,
3 issəstăn Ɣisa kăl-faris d-ălɣulam-wi t-əllănen dihen: «Ak xălal meɣ xăram, ad-
izuzəy ăwadəm ămarhin dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat?»
4 Wăr t-illa a has-ənnan ɣas, iḍăs ămarhin, ăzozăy-t, issəgl’-e.
5 Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl oḍa rure-s meɣ awdes-net dăɣ-
anu ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat ad-t-ăyy dăɣ-s har akəy ašăl-en təzzar?»
6 Ăbă-hasăn-dd a has-ənnăn.

Asrəs n-iman d-imăjarăn

7 Ijrăh-in Ɣisa asənnəfrən wa tăjjăn imăjarăn i-idăggan wi ănnuflăynen dăɣ-ehăn
ɣas, issăɣlăy ăddinăt-wi dd-əklănen dihen tangalt, inn’-asăn:

8 «E-d kăwăn-ăsmăjarăt ăwadəm s-edăgg n-aẓli, wăr tăsnăfrănăm idăggan-wi t-
əllănen s-data ed, ăddobăt ad-dd-ass ăwadəm kăwăn-ojărăn atwəsəmɣăr,
9 ănn'-awăn măssi-s n-ehăn, ad-tənkărăm, təkfəm-t edăgg. Ad-hawăn-umas a-wen
tăkrakiḍt ed, ad-kăwăn-təhhuššəl tebădde dat-ăddinăt iket-năsăn, tăqqəlăm ḍara-
săn.
10 Ufa a-s kăwăn-dd-ăsmăjarăt ăwadəm, ad-təkkəm ḍarăt ăddinăt iket-năsăn,
tăqqayməm, dihen, afăl dd-ijjăš măssi-s n-ehăn, inhăy dihad tăqqimăm, ad-kăwăn-
dd-iɣăr, ănn'-awăn: ‹Ǝyyăwăt, ɣaymăt s-data.› Ad-hawăn-umas a-wen semɣar
măqqoorăn dat-ăddinăt wi dăr-tăniɣăymăm.
11 Ere iḍkălăn iman-net ad-irəs, ere ăsrăsăn iman-net, ad-itwəsəmɣăr.»
12 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-u-faris wa t-dd-ăsmăjaren: «E-d dd-simjurud ăddinăt
s-ehăn-năk, s-ašăl wăla s-ehăḍ, wăr dd-tăsmăjared imidiwăn-năk d-ayətma-k d-
išăqqaɣăn-năk d-ănhărajăn-năk wi lănen hărăt făl-a-s, əntăneḍ, ăddooben ad-hak-
dd-suɣələn azăbăna,
13 ănn-ak, e-d, tărhed asəmməjəru n-ăddinăt, ăɣăr-dd tilăqqiwen d-imăsjătăɣăn
d-inəbdan d-iməddorɣal.
14 Tənḍəḍ-ak ed, əntăneḍ wăr-ăddoben ad hak-əẓələn ălxer wa hasăn-jed,
Măssinăɣ a ɣur-hak-t-əllan imraš n-a-wa jed ašăl wa n-tebădde.»

Isălan n-amăjaru wa măqqărăn
(Mătti 22:1-10)

15 Isl' iyyăn dăɣ-imăjarăn i-a-wa inna Ɣisa ɣas, inn'-as: «Tənḍəḍ i-ere wa madăn-
ăkš dăɣ-imjora-wi madăn-ăj dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
16 Inn'-as Ɣisa: «Kăla t-illa ăhaləs ijăn amăjaru-i-dăɣ măqqărăn, ăsmăjarăt-dd
săr-s ăddinăt ăjjootnen.
17 Ămmujnen imənsiwăn ɣas, ăšmašăl ănaxdim-net s-ăddinăt wi dd-iɣra i-ad-
hasăn-ănn: ‹Hărătăn ămmujnen, tăwwăɣăm-anăɣ›
18 măšan, ăssălăhăn-as isoran iket-dăɣ-năsăn. Inn'-as wa ăzzarăn: ‹Iket əžžənšăɣ
ašəkrəš, ărheɣ ad-t-asăɣ, ənhəyăɣ-t təzzar, ănš'-ahi-dd.›
19 Inna wa iyyăḍăn: ‹Iket əžžənšaɣ măraw iwdesăn-wi s-mad-ăxdəmăɣ išəkraš-in,
ărheɣ ad-tăn-arəmăɣ təzzar, ănš'-ahi-dd.›
20 Inn'-as wa s-kăraḍ: ‹Iket dd-əẓẓəẓlăyăɣ, wăr-ăddobeɣ ad-hin-asăɣ.›
21 Iqqăl-dd akli, ij' isălan i-măssi-s ɣas, ijjăš-t ălhăm făll-ăddinăt-win-dăɣ; innă i-
ănaxdim-net ămăra: ‹Ašəl šik, ilal tišarriten, təlwəyăd-dd tilăqqiwen d-inaɣyabăn
d-iməddorɣal d-imăsjătăɣăn.›
22 Igl' ănaxdim, iqqăl-dd, inna i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, a-wa tənned ija măšan, ehăn,
ih' e edăgg hărwa.›
23 Inn'-as măssi-s: ‹Ǝqqəl šik, ilal tišarriten, ăkk attayăn n-ifərjan, šəhhəššəl
ăddinăt ad-dd-asən i-ad-iḍnəy ehăn-in.
24 Ǝḍmanăɣ-awăn a-s meddən-winnin-dăɣ dd-ăsmăjareɣ s-tizarăt, wăr tăn-e-ijjəš-i
madăn-ikrəbbət imənsiwăn-in.› »

Ălqim wa ihăn alkum i-Ɣisa

25 Innăḍ-dd Ɣisa s-tamətte ta tăjjet has-təlkămăt, innă:
26 «Ere irhăn alkum-hahi, a-s ija a-wen, wăr tojer tărha ta hi-ija ta ija i-abba-net,
d-anna-net, d-hănne-s, d-aratăn-net, d-ayətma-s, d-šătma-s d-iman-net, wăr-ăddobăt
ad-umas ănăṭṭalib-in.
27 Ere wărăn ăsdăw i-alənji n-tajəttewt-net ta n-tamăttant i-ad-hi-ilkəm, wăr-
ăddobăt ad-umas ănăṭṭalib-in.
28 Ǝndek dăɣ-wăn wa s-wădden afăl irha edey n-ehăn, ad-ăqqayəm təzzar ixsəb
ălqim n-a-wa dăɣ-s mad-ăkš təzzar isănt edey-net,

29 afăl wăr ija a-wen, ad-isănt ăssas n-ehăn, indăr-as ad-t-in-isəmdəw, əjən-t ăddinăt tadăẓẓa
30 ed, ad-ənnən: ‹Wa ăwadəm, issəntă edey n-ehăn, indăr-as ad-t-in-isəmdəw.›
31 Ajăn wădden e-d irha ămănokal ad-ijăḍ amidi-net, ad-issən ăddobăt ad-ikrəš fălla-s ašăl ənta-i ilăn măraw afḍăn n-ăhaləs făll-ămănokal wa dăr-mad-iknəs-i ilăn ənta sănatăt timərwen n-efăḍ n-ăhaləs.
32 Afăl inhăy a-s a-wen wădden a dăr-ăddobăt amjăr, ad-išəmmišəl săr-s ălžămaɣăt n-ălxer, ittăr dăɣ-s əmmək n-ălɣafyăt hărwa-dăɣ ogaẓ.
33 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ, ere wa dăɣ-wăn wărăn iksen a-wa ila iket-net, wăr-ăddobăt ad-umas ănăṭṭalib-in.

(Mătti 5:13; Marqəs 9:50)

34 Tesəmt, hărăt olaɣăn măšan, afăl tăt-təjmăḍ temḍe-net, ma s-tăt-e-isəsməm ăwadəm?
35 Ad-ăbas tənfa ăkall wăla ădanda, ad-hin-tăḍf ɣas.
Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»

15

Tehăle ta ăba, təttəjrăw-dd

(Mătti 18:10-14)

1 Tisən-dd inarmasăn n-tiwse d-erk ăddinăt ăjjootnen Ɣisa i-ad-has-əslən.
2 Ǝnhăyăn kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-wen ɣas, ad-simtəktikăn, jannen: «Ak, təjrahăm-in anɣim d-tihra ta ităjj d-erk ăddinăt?»
3 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa tangalt dăɣ-hasăn-inna:
4 «Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl ila temeḍe n-tehăle har dăɣ-snăt tăssujjăl tiyyăt, wădden ad-ăyy ti n-təẓẓayăt timərwen d-təẓẓayăt əfradnăt, igləw, isəssəjjəl ta dăɣ-s ăba har tăt-dd-ijrəw?
5 Afăl tăt-dd-ijrăw, ad-tăt-isəwăr iẓerhan-net ikna tedăwit,
6 afăl hin-iwwăḍ ihănan, ad-dd-iɣăr imidiwăn-net d-ănhărajăn-net, ănn’-asăn: ‹Ǝyyăwăt, ăhrăt dăr-i tedăwit, tehăle-nin ta tăssujjălăt, əjrăwăɣ-tăt-dd.›
7 S-əmmək-wen-dăɣ daɣ a făl, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, ad-tajăr tedăwit ta madăt-tăj dăɣ-išənnawăn dăɣ-təssəba n-iyyăn anăsbăkkaḍ ătubăn, uhən i-təẓẓayăt timərwen n-ăwadəm d-təẓẓa ɣur-ija a-s, wăr-ămɣatărăn s-tătubt.

Ărriyal wa ăba, ittəjrăw-dd

8 Wădden daɣ afăl la tamăḍt măraw ărriyalăn n-aẓrəf hundăɣ har dăɣ-săn ăb’ iyyăn, ad-sărməs tefătelt, ad-tišriwit ăkall n-ehăn, tiskənsəkit-t hundăɣ har dd-təjrəw ărriyal-net wa ăba?
9 Afăl t-dd təjrăw, ad-dd-sədəw timidiwen-net d-tănhărajen-net, tănn’-asnăt: ‹Ahărmăt dăr-i tedăwit, ed ărriyal-in wa ăba, əjrăwăɣ-t-dd.›
10 A-wen-dăɣ a făl hawăn-ălleɣeɣ a-s, tămoos tătubt n-anăsbăkkaḍ iyyăn əssəbab n-tedăwit măqqoorăt i-ănjălosăn n-Măssinăɣ.»

Ămawaḍ wa ăba, ittəjrăw-dd

11 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Kăla t-illa ăhaləs ilan əssin aratăn.
12 Ašăl iyyăn, osă-dd wa ənḍărrăn ti-s, inn’-as: ‹Abba, akf’-ahi ejădăr-in dăɣ-tăkasit.› Ăẓun ti-săn a-wa ila jere-săn.
13 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, ăttuẓẓăr-in wa ənḍărrăn ejădăr-net, irmăs aẓrəf-net, ikk’ ăkall iyyăn ujəjăn, ăllil iẓəjraẓ n-iman-net, ad-ibaxxăs a-wa ila.
14 Ălwăqq wa d-ikkəykăy a-wa iṭṭăf, oḍă-dd laẓ făll-ăkall wa iha iket-net, toɣăy-as tămăɣatert.

15 Igla, ixdăm ɣur-iyyăn dăɣ-kăl-ăkall, ăssok’-e ăgg-ăkall išəkraš-net i-ad-dăɣ-săn
iḍən əlxənžărăn.
16 Ij’-as laẓ asəmmănənnăḍ wa-dăɣ făl dd-iqqăl isadărhan tetăte n-išəkša-wi-dăɣ
tattăn əlxənžărăn măšan, wăr t-ikfa măssi-săn turhajăt n-a-wen.
17 Əqqălăn-t-dd iman-net ašăl iyyăn, ăznăzjamăt, innă: ‹Năkk-i-dăɣ, ma hi-ijăn dăɣ
a-wa? Ajăn wădden a-wa ila abba-nin dăɣ-inaxdimăn ijarrăw a ikša har t-isəssikəy,
uhən-dăɣ năkk, năkk-da-dăɣ, isimnənniḍ-ahi laẓ;
18 ăddăbara, ad-ənkărăɣ, ăqqəlăɣ abba-nin, ănnăɣ-as: Abba, ănmăšrăyăɣ i-
Măssinăɣ, ăbodărăɣ-kăy,
19 ăbas ăniihăjjăɣ d-ad-itwənn rure-k a ămoosăɣ, ăj’-ahi iyyăn dăɣ-inaxdimăn-
năk.›
20 Ibdăd, iqqăl ăkall wa iha ti-s. Ikkă-dd ehăn dăɣ-ijəj a-s t-ojja ti-s, tănɣ’-e tăhanint-
net, ošăl săr-s, or’-as ifassăn-net, oḍă dăɣ-săn, ad-t-itisəs dăɣ-ijərjar-net, itiməllut-as.
21 Innă alyaḍ ălwăqq-wen i-ti-s: ‹Abba, ănmăšrăyăɣ i-Măssinăɣ, ăbodărăɣ-kăy,
ăbas ăniihăjjăɣ d-ad-itwənn năkk rure-k.›
22 Iɣră-dd ti-s inaxdimăn-net, inn’-asăn: ‹Ašəlăt tărmaḍ, awəyăt-dd anăkăbba wa
ufăn, təjəm-as-t, ăjăt taḍhot dăɣ-assəkăḍ-net, təkfəm-t tifădelen ăynaynen,
23 ărməsăt-dd ašjăr wa ojărăn tadhont, tăɣrəsăm-as, ăjet amăjaru d-ăzzăho
24 făl-a-s rure-ɣ wa s-kăla ămmut iddăr-dd, kăla ăssujjăl măšan, ittəjrăw-dd.›
Əssəntăn eqqas d-tiɣləla ălwăqq-wen-dăɣ.
25 A-s ităjj a-wen, rure-s wa n-teɣăfădde ih’ išəkraš. Ikka-dd dihen a-s isla i-
tandiwen d-tihărdănen d-isuhaɣ əkkan išənnawăn,
26 iɣră-dd iyyăn dăɣ-inaxdimăn, issəstăn-t d-a-wa ijăn,
27 inn’-as ănaxdim: ‹Ăŋŋa-k, ad-dd-iqqălăn, inɣ’-as ti-k ašjăr wa iddăren ed, iqqăl-
t-dd rure-s, iddar-iɣlas.›
28 Ojăl, unjăy s-ad-dd-ijjəš ehăn. Ikk’-e-hi-dd ti-s, ad-t-isalɣad.
29 Inna i-ti-s: ‹Wădden năkk, a ilan iwətyan əšɣalăɣ-ăk, wăr kăla ănmăšrăyăɣ i-a
hi-tənned măšan, wăr kăla hi-təkfed wăla dăɣ-eɣăyd s-əkleɣ năkk d-imidiwăn-in
30 măšan, iqqăl-dd rure-k wa hin-ibxăsăn aẓrəf-năk dăɣ-tălkăxbaten ɣas, tăɣrăsăd-
as i-ašjăr-wa iddăren.›
31 Inn’-as ti-s: ‹Alyaḍ-in, kăyy, wăr kăla hi-fălăd, a-wa əleɣ iket-net i-năk
32 măšan ašăl-i, ăniihăjja s-ad-năj amăjaru d-ăzzăho, făl-a-s ăŋŋa-k wa s-kăla
ămmut, iddăr-dd, kăla ăssujjăl măšan, ittəjrăw-dd.› »

16

Ănaẓraf-wa wăr təha tafləst

1 Innă Ɣisa daɣ i-inəṭṭulab-net: «Kăla t-illa ăhaləs n-amărrəzăɣ dd-osăn ăddinăt,
əjăn dăɣ-s isălan n-əmmək wa s-ibaxxăs ănaẓraf-net ehăre-net.
2 Issăɣr’-e-hi-dd, inn’-as: ‹Kăyy, ma ămoos a-wa sallăɣ fălla-k? Siḍən-ahi ehăre-nin
ed, ăbas ărheɣ əššăɣəl-năk.›
3 Innă ănaẓraf ălwăqq-wen-dăɣ dăɣ-iman-net: ‹Əndek a-wa mad-ăjăɣ afăl hi-ikkăs
măssi-ɣ dăɣ-ălxidmăt? Ajăyak n-išəkraš, wăr t-ăddobeɣ, tamădilt daɣ tăsikărakăḍ-
ahi.
4 Əssanăɣ a-wa he-ăjăɣ s-kud-dăɣ ikkăs-ahi măssi-ɣ dăɣ-əššăɣəl, ad-hi-siməjurun
ăddinăt dăɣ-ihănan-năsăn›.
5 Issăɣră-dd ăddinăt wi irwăs măssi-s iket-năsăn, innă i-wa ăzzarăn: ‹Kăyy,
maniket kăy-irwăs măssi-ɣ?›
6 Inn’-as: ‹Temeḍe n-băргo n-əzzăyt›. Inn’-as ănaẓraf: ‹Tăkarḍe-năk da ta n-
ămarwas, ɣayəm, əktəb šik fălla-s, səmmosăt timərwen n-bărgo.›

7 Innă i-wa iyyăḍăn: ‹Kăyy-i-š, ma kăy-irwas măssi-ɣ?› Inn'-as: ‹Temeḍe n-šaku
n-ălkăma.› Ikf'-e-hi-dd ənta-dăɣ ălkaḍ-net wa n-ămarwas d-aɣănib, inn'-as: ‹Əktəb:
əttamăt timərwen n-šaku.›
8 Islă măssi-s n-ehăre i-amsud n-ănaẓraf-net ɣas ad-t-itiməl.» Inna Ɣisa daɣ:
«Ădduuttăt a-s inəẓẓulam† n-ăzzăman-i-dăɣ, ojărăn imakṣaḍăn n-Măssinăɣ amsud.»

Iba n-abăxas n-ehăre

9 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Ăjăt imidiwăn s-ehăre wa xăramăn n-wălăt-ăddunya-ta-dăɣ
n-ămăra, dihen, afăl fălla-wăn tăt-ăba, ad-təjrəwăm irošan n-a-wen dăɣ-tămudre ta
tăɣlălăt.
10 Wa iɣdălăn dăɣ-a-wa wărăn făror, ad-iɣdəl daɣ dăɣ-a-wa ăjjen, wa wărăn iɣdel
dăɣ-a-wa wărăn făror, wăr mad-iɣdəl daɣ dăɣ-a-wa ăjjen.
11 Afăl wăr tăɣdelăm dăɣ-ărrəzăɣ wa xăramăn n-ăzzăman-wa-dăɣ wărăn infa
hărăt, mi kăwăn-madăn-isăɣləf ărrəzăɣ wa n-tidət ihăn ăddunya ta təlkămăt.
12 Afăl wăr tăɣdelăm dăɣ-ehăre n-ăddinăt wa kăwăn-əssăɣlăfăn, mi kăwăn-madăn-
isăɣləf wa mad-təkrəšăm dăɣ-ăddunya-ta dd-malăt.
13 Wăr t-illa ănaxdim ăddooben ad-ixdam i-əssin imălan; iyyăt-i-dăɣ, ad-akəḍ d-
iyyăn, ărh wa iyyăḍăn, meɣ daɣ, ikf'-iman-net i-iyyăn, iksən wa iyyăḍăn. Wăr-
ăddobăt ăwadəm ad-ixdam i-Măssinăɣ, ošal daɣ ḍarăt terše n-aẓrəf.»

Ăsmăqqa Ɣis făll-kăl-faris

14 Ija Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, jăn-t kăl-faris tekăškăšt ed, əntăneḍ əknan tărha
n-aẓrəf.
15 Inn'-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ, jam iman-năwăn ăddinăt oɣadnen dat-dăgg-adəm,
măšan, Măssinăɣ issan a-wa ihăn ulhawăn-năwăn făl-a-s, a-wa ăsihăsken dăgg-
adəm, tajləlheyt ɣur-Măssinăɣ.
16 Ăzzăman wa n-alămăr wa n-Mosa d-əlkəttabăn wi n-ănnăbităn, ibdăd ɣur-
ănnăbi Exya wa Enəsselmăɣ, a ija a-wen-dăɣ, titwəjjin isălan n-Ălənžil wa n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ, tattărăn ăddinăt ujəš-net s-ăṣṣahăt-năsăn.
17 Ojăr tărăɣse ija ad-iba išənnawăn d-ăkall uhən, ad-iba wăla-dăɣ tătbăqqet tiyyăt
ɣas dăɣ-alămăr n-Măssinăɣ.
18 Ere hin-ăzmăzzăyăn hănne-s, olăs adubən n-iyyăt, ilmədet a-s izna, ere daɣ wa
ădobănăn tamăḍt dd-tămmizzăyăt, ilmədet a-s izna ənta-dăɣ.»

Tangalt ta n-amărrəzăɣ d-Lazar wa n-talăqqe
(Mătti 19:1-12; Marqəs 10:1-12)

19 Inn'-asăn daɣ: «Kăla t-illa ăhaləs n-amărrəzăɣ s-hak ašăl ăsisahăɣ ašăl dăɣ-isəlsa
wi ăsmăɣmăɣnen, lănen ălqim, izha, ănnuflăy, ăyyiwăn.
20 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ins' ăhaləs n-talăqqe s-isəm-net Lazar dat-emm n-ehăn-net,
əlsanăt tikussawen dăɣ-iffay arəssuḍ elăm-net.
21 A-wa has-ija əllăqqu, isadărhan ad-ăkš a-wa dd-ititrəkkin dăɣ-imənsiwăn wi
itătt amărrəzăɣ măšan, wăr t-ijărrəw; ăddeew-as a-wen d-afḍărfăḍăr wa jănăt
tikussawen făll-taɣəssa-net hundăɣ har dd-əqqălăn iyyăḍan tallăɣăn-tănăt.
22 Har ašăl wa d-tămmut talăqqe, ăwwăyăn-tăt ănjălosăn s-Ibrahim dăɣ-ălžănnăt,
ămmut amărrəzăɣ ənta-dăɣ, iẓka.
23 Iha tisənsa ti n-žohănnăma-en-dăɣ ihannăy aɣăna a-s iḍkăl asăwaḍ-net, ojj'
Ibrahim ill'-e Lazar edes-has.

† **16:8 16:8** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

24 Ad-iɣar Ibrahim, ijann’-as: ‹Y’ Abba Ibrahim, aḍən-ahi tăhanint, šəmmišəl-
dd săr-i Lazar i-ad-isəlmăɣ emm n-assəkăḍ-net dăɣ-aman, isəsmăḍ iləs-in făl-a-s,
ăsrăkăttăt-ahi efew wa heɣ.›
25 Inn’-as Ibrahim: ‹Alyaḍ-in, əktəw-dd a-s kăyy, tărzăɣăd hullan dăɣ-tămudre-năk,
a-s ija a-wen, Lazar, wăr-inhey a săl aɣăna, ămăra, ənta a ăssismăḍăn, ănnuflăy, a-s
ija a-wen kăyy, tiknənnəwid;
26 ḍarăt-a-wen daɣ, ill’-e eɣăy wărăn ila ider jere-năɣ dăr-wăn, wăr-ăddoben wi
n-ɣur-năɣ, ad-kăwăn-in-əkkən, wăr-ăddoben daɣ wi n-ɣur-wăn, ad-hanăɣ-dd-əkkən
kud-tărham-dăɣ.›
27 Inn’ ăhaləs ămăra: ‹Adiš abba, dalăɣ-kăy d-ad-šəmmišəlăd Lazar s-ehăn n-abba-
nin
28 făl-a-s, leɣ səmmos ăŋŋatăn i-ad-tăn-isəmmətăr, udaɣ ad-dd-əjjəšăn edăgg-wa-
dăɣ n-tissust.›
29 Inn’-as Ibrahim: ‹Wădden lan Mosa d-ănnăbităn-wi iyyăḍnen, səjədnet-asăn.›
30 Inna i-Ibrahim: ‹Ăbo! Abba Ibrahim, afăl tăn-dd-iqqăl ere dd-inkarăn jer-
inəmmuttan, imməjrăd-asăn, ad-utabăn.›
31 Inn’-as Ibrahim: ‹Afăl wăr-ăsjădăn i-ănnăbi Mosa d-ănnăbităn wi iyyăḍnen, wăr
mad-utabăn kud-hasăn-ija ăwadəm dd-inkarăn jer-inəmmuttan isălan-dăɣ.› »

17

Anməšri d-əssəbab-net
(Mătti 18:6-7, 21-22; Marqəs 9:42)

1 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Tanməšrayt, ad-tajj ɣas, măšan, iməskay
kăl-əssəbab-net.
2 Wa has-issəbăbăn, iššăm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta s-itəẓẓad ălkăma dăɣ-err-
net, itwəjăr-in dăɣ-ejărew wa səmmăn, uhən ad-umas əssəbab n-tanməšrayt i-iyyăn
dăɣ-inəṭṭulab-in.
3 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn: afăl kăy-iḍlăm ăŋŋa-k, ăɣtəl-t, kunta ămmujrăẓ, ănš’-
as.
4 Afăl hak-ija əssa uḍlemăn dăɣ-ašăl, ij’-ak-dd əssa uɣlawăn dăɣ-dăɣ-k itattăr
tenăšše, ănš’-as.»

Ălfăyda n-immun s-Măssinăɣ

5 Ǝnnăn inəmmušal i-Ɣisa: «Ălɣalim, siwəḍ immun-nănăɣ.»
6 Inn’-asăn Ălɣalim Ɣisa: «Afăl lam immun ogdăhăn d-temătăwt ta tojărăt
təmmətkit dăɣ-idommăn, ad-tudabem ad-tənnəm i-ahəkš-wa-dăɣ: ‹Ǝlbəy-dd iman-
năk, săɣtəd-tăn dăɣ-ejănš›, ad-ăj a-wa has-tənnăm.
7 Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl t-dd-odwa akli-net wa ăssixdăm dăɣ-ašəkrəš-net, meɣ
wa ăsḍăn arəzzej-net, ad-has-ănn: ‹Ǝyyăw mănsăw›,
8 wădden a has-mad-ănn: ‹Săŋŋ’-ahi-dd a əkšeɣ, təjəd isəlsa-năk wi n-ălxidmăt,
təkfəd-ahi amənsi har ăkšăɣ, ăswăɣ təzzar, təkšəd, təswəd kăyy.›
9 Tordam a-s ăhaləs-en-dăɣ, ill’-e a mad-umay i-akli-en-dăɣ, ijăn a-wa t-iwarăn?
10 Kăwăneḍ-dăɣ, e-d jăm a-wa s-hawăn-ătwănnă, ănnăt: ‹Năkkăneḍ, jer-t-nəlla
wăla wăr t-nəlla, eklan ɣas a nămoos, wăr nəja ɣas ar a-wa hanăɣ-iwarăn.› »

Ăzozăy Ɣisa măraw meddən ijraw jəri

11 Ălwăqq wa d-ikka Ɣisa Yărussălam, ăllil zăbo wa ikkăn jer-teje ta n-Sămari d-ta
n-Galila.
12 Ijjăš-dd tadăbayt tiyyăt ɣas, əlkăḍăn-as-dd măraw meddən ijraw jəri, əbdădăn-
as dihen,
13 əḍkălăn imăslan-năsăn, ənnăn-as: «Ălɣalim Ɣisa! Aḍən-anăɣ tăhanint.»

14 Inhăy-tăn, inn’-asăn: «Ăglăt, săknăt iman-năwăn i-kăl-tikutawen.» Ǝglan
hărwa a-s əzzăyăn iket-năsăn, šăddijăn.
15 Inhăy iyyăn dăɣ-săn a-s izzăy ɣas, iqqăl dăɣ-adăriš-net, iḍkăl emăsli-net, ad-
itiimǝl Măssinăɣ.
16 Osă-dd, irkăɣ dat-Ɣisa, ad-has-itumay, ăhaləs-en, i n-teje ta n-Sămari.
17 Innă Ɣisa: «Ajăn wădden măraw meddən a əzzăynen, ma jăn təẓẓa wi
iyyăḍnen?
18 Ɣas wăr tăn-dd-izjer făw ere dd-iqqalăn i-ad-amǝl Măssinăɣ ar amăjar-wa-dăɣ?»
19 Innă Ɣisa i-ăhaləs ḍarăt-a-wen: «Ǝbdəd, əgləw, iɣlăs-kăy immun-năk.»

Išmal wi n-Təmmənəya n-Măssinăɣ
(Mătti 24:23-28, 36-41)

20 Ǝssəstănăn kăl-faris Ɣisa, ənnăn-as: «Ǝmme dd-mad-təzzubbət Təmmənəya n-
Măssinăɣ?» Inn’-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, wăr mad-dd-tăj ass ilan mănhoy,
21 wăr mad-itwənn: ‹Ǝnta da›, wăla: ‹Ǝnta den›, făl-a-s ădduuttăt a-s, Təmmənəya
n-Măssinăɣ, təll’-e jere-wăn.»
22 Innă i-inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen: «Ǝlkamăn išilan dăɣ-mad-səddărhənăm
ahănay n-Ăgg-ăgg-adəm kud-dăɣ i-ašăl iyyăn ɣas, măšan, wăr t-mad-tənhəyăm.
23 Afăl hawăn-ătwănna: ‹Ǝnta den›, meɣ: ‹Ǝnta da›, wăr təglem, wăr təlkemăm
i-a-wen
24 făl-a-s, Ăgg-ăgg-adəm, ass-net, ad-alăh d-essam-i s-e-d issăm dăɣ-ašrut iyyăn
n-išənnawăn, ad-isəmmələwləw ašrut wa iyyăḍăn.
25 Măšan, wăr mad-ăj a-wen ar s-ad-inhəy tersəmmawen, təkkuddəl-t əzzurəyăt-
ta-dăɣ təzzar,
26 făl-a-s, a-wa ijăn dăɣ-išilan wi n-ănnăbi Nox, a madăn-ăj daɣ dăɣ-išilan-wi dd-
mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm.
27 Ăzzăman wa n-ănnăbi Nox, tayăwanăn ăddinăt, sassăn, tidubunăn, sidubunăn
har ašăl wa d-ijjăš Nox turăft n-aman ta măqqărăt s-has-innă Măssinăɣ a tăt-ikən,
oḍăn-dd fălla-săn aman wi n-ḍuf, əlhăsăn-tăn iket-dăɣ-năsăn.
28 Šund a-wen-dăɣ daɣ a ijăn dăɣ-išilan wi n-Lut, tattăn ăddinăt, sassăn, žanšen,
satajăn, tidumun, təddayăn ihănan
29 har ašăl wa d-izjăr Lut aɣrəm wa n-Sodoma, iffăy-dd fălla-săn Măssinăɣ ajənna
n-efew d-əlkăbrit, ilhăs-tăn iket-dăɣ-năsăn.
30 Šund a-wen-dăɣ a madăn-ăj ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm.
31 Ašăl-en, wa iwarăn afălla n-ehăn, wăr dd-itəzəbbutet i-ad-iḍkəl ilalăn has-hanen
ider n-ehăn; wa ihan ašəkrəš-net daɣ, wăr-ităqqălet ehăn,
32 wăr hin-təttəwăm a-wa ijrăwăn hănne-s n-Lut.
33 Ere wa wărăn idgeẓ ar dăɣ-ajăraw n-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-ifut dăɣ-
ălžănnăt, măšan, ăwadəm wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net, dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-
ăddimmăt-in, ad-iɣləs.
34 Ăssiilmădăɣ-kăwăn s-ehăḍ-wen-dăɣ, ad-ənsan əssin meddən făll-asəftăɣ iyyăn,
ămmăḍkăl iyyăn, itwəyy-dd wa iyyăḍăn,
35 ad-təẓẓadnăt sănatăt tiḍeḍen əttăɣam dăɣ-edăgg iyyăn, tămmăḍkăl tiyyăt,
tətwəyy-dd ta iyyăḍăt; [
36 ad-əhan əssin meddən ašəkrəš iyyăn, ămmăḍkăl iyyăn, itwəyy-dd iyyăn.]»
37 Ǝssəstănăn inəṭṭulab Ɣisa, ənnăn-as: «Ălɣalim, əndek dihad-e-ăj a-wen?» Inn’-
asăn: «Dihad t-təlla tamăɣsoyt, ad-itajj ellay.»

18

Tangalt ta n-tănuḍăft d-ălqaḷḷi wa n-enăllăbăs

1 Ij’-asăn Ɣisa daɣ tangalt tiyyăt dăɣ-irha ad-tăn-isəlməd a-s lan s-ad-təddalăn
Măssinăɣ hărkuk, wăr dăɣ-s təkkəsăn ăṭṭăma.
2 Inn’-asăn: «Kăla t-illa aɣrəm ih’ ălqaḷḷi wărăn ăksuḍ Măssinăɣ, wăr-issəfrăr daɣ
dăgg-adəm.
3 Təll’-e daɣ dihen tănuḍăft t-dd-tiisət hak ašăl, təjann’-as: ‹Ǝkkəs-ahi tekăriḍt dăɣ-
ăwadəm wa hi-ohăɣăn.›
4 Ăhojă ălqaḷḷi wăr tăt-in-ijreh, har šik, innă dăɣ-iman-net ašăl iyyăn: ‹Kud-dăɣ
wăr-ăksuḍăɣ Măssinăɣ, wăr-əssəfrărăɣ dăgg-adəm,
5 ad-əkkəsăɣ tekăriḍt i-tamăḍt-i-dăɣ hi-tăsɣăfăt i-ad-hi-tăkf ălɣafyăt.› »
6 Inn’-asăn Ălɣalim Ɣisa: «Săjdăt ɣas i-a-wa-dăɣ inna ălqaḷḷi-wa-dăɣ n-enăllăbăs.
7 Ɣas tordam a-s Măssinăɣ wăr-e-ikkəs tekăriḍt i-wi ăsnăfrăn săr-s dd-hallănen
ehăḍ d-ašăl? Tordam a-s ad-hin-ăhaj fălla-săn?
8 Ăbo! Ălleɣeɣ-awăn a-s, ad-hasăn-ikkəs tekăriḍt šik măšan, tordam făw s-ašăl wa
dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm, ad-dd-agəẓ immun făll-ărori n-ăkall?»

Tangalt ta ija Ɣisa făll-u-faris d-u-tiwse

9 Issăɣlăy Ɣisa ḍarăt-a-wen tangalt ăddinăt wi ordănen iman-năsăn iqqud, a-s ija
a-wen, əlkăhăn imidiwăn-năsăn, inn’-asăn:
10 «Kăla əkkăn əssin meddən ehăn n-ămudd wa măqqărăn i-ad-umadăn, ăɣbədăn
Măssinăɣ. Iyyăn u-faris, wa iyyăḍăn ănarmas n-tiwse.
11 Osăn-in ɣas, ibdăd wa n-u-faris, ad-itumad, ijanna dăɣ-iman-net: ‹Ăjoḍăyăɣ-ak
Măssinăɣ făl-a-s, wăr-olehăɣ d-ăddinăt-wi iyyăḍnen n-imăkrăḍăn d-iməzzəna, wăr-
olehăɣ daɣ d-u-tiwse-wa-dăɣ,
12 tuẓamăɣ əssin išilan dăɣ-əssəboɣ, takkăsăɣ tămukăst n-a-wa jarrăwăɣ iket-net.›
13 A-s ităjj a-wen u-tiwse ənta, ibdad dihen, təgdal-as tăkrakiḍt wăla ad-iḍkəl
asăwaḍ-net, ăsninăn iman-net, ijanna ənta: ‹Ya Măssinăɣ! Səsməḍ făll-i, əkrəšăɣet
data-k idəm năkk-i n-anăsbăkkaḍ.› »
14 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn a-s u-tiwse-wa-dăɣ, a-s iqqăl ehăn-net, ijraw idəm
wăr-ijrew u-faris dat-Măssinăɣ. Ere iḍkălăn iman-net, ad-irəs, ere daɣ wa ăsrăsăn
iman-net, ad-t-iḍkəl Măssinăɣ.»

Ija Ɣisa ălbăraka dăɣ-aratăn
(Mătti 19:13-15; Marqəs 10:13-16)

15 Ămmewăyăn-dd ḍarăt-a-wen imărkăsăn s-Ɣisa i-ad-dăɣ-săn ăj ălbăraka, măšan,
ənhăyăn inəṭṭulab-net a-wen ɣas, ăklăwlăwăn făll-imărawăn-năsăn.
16 Iɣr’-en-dd Ɣisa s-iman-net, inn’-asăn: «Ăyyăt aratăn ad-hi-dd-əkkən, wăr tăn-in-
tăwweɣăm făll-i făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddinăt-wi dăr-săn ănifăqqănen
a-s tăt-ihakk.
17 Ăsidătteɣ-awăn a-s ere wărăn iqbel Təmmənəya n-Măssinăɣ s-əmmək wa s-tăt-
mad-iqbəl ara, wăr tăt-mad-ijjəš.»

Ăddunya meɣ ălaxărăt?
(Mătti 19:16-30; Marqəs 10:17-31)

18 Osă-dd ălfăqqi iyyăn n-kăl-Ălyăhud Ɣisa, inn’-as: «Ălɣalim wa olăɣăn, ma s-leɣ
s-ad-t-ăjăɣ i-ad-əkkusăɣ tămudre ta tăɣlălăt?»
19 Inn’-as Ɣisa: «Mafăl hi-ɣarrăd s-isəm: Wa olăɣăn? Wăr t-illa ere olaɣăn săl
Măssinăɣ.
20 Wădden təssanăd alămărăn-net: ‹Wăr jed əzzəna, wăr jed iman, wăr tokerăd,
wăr tăjjəyhăd s-bahu, səmɣăr ti-k d-ma-k.› »
21 Inn’-as ălfăqqi: «Ăɣdalăɣ i-a-wen-dăɣ iket-net hărwa ămoosăɣ ara.»

22 Isla Ɣisa i-măjrăd wa ija ɣas, inn'-as: «Hărăt iyyăn a hak-in-ăba: tužžăr-in a-
wa led iket-net, tuẓanăd-t i-tilăqqiwen i-ad-təjrəwăd ărrəzăɣ dăɣ-ălžănnăt, dihen,
əqqəl-dd, əlkəm-ahi.»
23 Isl' ălfăqqi i-a-wen ɣas, ənxăsăn iman-net ed ila ehăre n-tikunen.
24 Inhăy-t Ɣisa ănxasăn iman-net ɣas, innă: «Unhh! Aẓwi ija i-ere irzaɣăn ujəš
n-Təmmənəya n-Măssinăɣ!
25 Ojăr tărăɣse ta ija i-amnəs ujəš s-tiṭṭ n-ănaẓmay uhən i-ere irzaɣăn ujəš n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
26 Ǝnnăn-as ăddinăt-wi has-ăsijădnen a-s inna a-wen-dăɣ: «Adiš mi madăn-iɣləs.»
27 Inn'-asăn: «A-wa wăr-ăsmăkkănăn dăgg-adəm, ăddoobăt-t Măssinăɣ.»
28 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Năkkăneḍ-i-š oyyănen ihănan-nănăɣ nəlkăm-ak,
əndek isălan-nănăɣ, ma s-ilkam ad-t-nəjrəw?»
29 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr t-illa dăɣ-wăn-i madăn-ăyy ehăn-net
meɣ hănne-s meɣ ayətma-s meɣ imărawăn-net meɣ məddana-s dăɣ-təssəba n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ
30 s-wădden, ad-ijrəw a ănnuḍfăsăn făll-a-wen dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ijrəw daɣ
tămudre ta tăɣlălăt dăɣ-ăddunya ta dd-malăt.»

Ăsihe wa s-kăraḍ d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Mătti 20:17-19; Marqəs 10:32-34)

31 Ikkăs-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin s-takše, inn'-asăn:
«Ǝnhəywăt, năkkăneḍ-da hi-əkkănen Yărussălam i-ad-itbət a-wa əktăbăn ănnăbităn
dăɣ-isălan n-Ăgg-ăgg-adəm
32 făl-a-s, ad-t-əjən ayətma-s dăɣ-ifassăn n-inəẓẓulam,† əjən-t tekăškăšt,
səmmăḍrəyăn-t, sutəfən făll-a-s,
33 əjən dăɣ-s tiwit, əjən iman-net măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net,
ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»
34 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ măšan, wăr t-illa a dăɣ-s əjrahăn ed, ăttunkăl-asăn
ălmăɣna-net, wăr-əjrehăn a-wa dăɣ-hasăn-ăssewăl.

Emədderɣəl-wa ăzozăy Ɣisa
(Mătti 20:29-34; Marqəs 10:46-52)

35 Ălwăqq wa d-hin-ohăẓăn taɣrəmt ta n-Žărriko, əkkăn-dd edes i-emədderɣəl
ăqqiimăn dăɣ-asălim n-zăbo, itattăr takute dăɣ-ăddinăt.
36 Islă i-tăkat ta ja tamətte ɣas, issəstăn d-a-wa ijăn.
37 Ǝnnăn-as ăddinăt: «Χisa wa n-Năṣirăt a okayăn.»
38 Ăsɣărăt, innă: «Ya Ɣisa wa n-Ăgg-Dawəd, aḍən-ahi tăhanint!»
39 Ăɣtălăn-t ăddinăt-wi ăzzarnen i-tamətte i-ad-hin-isusəm măšan, ăsɣărăt s-afălla:
«Ya Ăgg Dawəd, aḍən-ahi tăhanint!»
40 Ibdăd Ɣisa, omăr s-ad-săr-s dd-ăttălwăy. Os'-e-hi-dd emədderɣəl ɣas, issəstăn-t,
inn'-as:
41 «Ma s-tărhed ad-hak-t-ăjăɣ?» Inn'-as emədderɣəl: «Ălɣalim, aləsăɣet ahănay.»
42 Inn'-as Ɣisa: «Ǝnhəy! Iɣlăs-kăy immun-năk.»
43 Inhăy ălwaqq-wen-dăɣ, ilkăm i-Ɣisa, ad-itiiməl Măssinăɣ, tiiməl daɣ tamətte ta
tənhăyăt a-wa ijăn Măssinăɣ făl tihusay n-ijităn-net.

† **18:32 18:32** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

19

Isălan n-Zakəyyu wa n-ajəzzəlu

1 Ijjăš Ɣisa aɣrəm wa n-Žărriko, ăllil-t.
2 A ənḍărrăn ăhaləs n-amărrəzăɣ n-ămănokal n-inarmasăn n-tiwse s-isəm-net
Zakəyyu da-dăɣ,
3 itattăr əmmək s-inhăy Ɣisa afăl okăy măšan, tənjăr-as-t tamətte ed, i jəzzəlăn.
4 Ošăl, ăzzar i-tamətte, iwwăn ahəšk s-isəm-net sikamur i-ad-isənnəfləy dăɣ-Ɣisa,
afăl ikka dawa-s.
5 Iwwăḍ-dd Ɣisa dihen ɣas, iḍkăl asăwaḍ-net, inn’-as: «Zakəyyu! Zubbət-dd šik,
ašăl-i, ămijareɣ-ak.»
6 Ăzzubbăt-dd Zakəyyu šik, ăsmăjarăt Ɣisa dăɣ-tedăwit.
7 Ǝnhăyăn ăddinăt a-wen ɣas, ad-simtəktikăn, jannen: «A-wa, ăbă-has ere ɣur-
ăzzubbăt ar anăsbăkkaḍ-wa-dăɣ.»
8 Ibdăd Zakəyyu dat-Ălɣalim Ɣisa, inn’-as: «Ălɣalim, hakkăɣ tilăqqiwen tăẓune n-
ehăre-nin, kunta daɣ ill’-e ere s-kăla dăɣ-s ohăɣăɣ ehăre-net, siɣulăɣ-as-t ija əkkoẓ
inəḍfusăn.»
9 Innă Ɣisa ălwăqq-wen-dăɣ dăɣ-isălan n-Zakəyyu: «Ašăl-i-dăɣ, ehăn-wa-dăɣ, ijjăš-
t-dd əlɣəllas, ed ăhaləs-i-dăɣ, ənta-dăɣ ahăya n-ănnăbi Ibrahim a ămoos
10 făl-a-s, Ăgg-ăgg-adəm, osă-dd, immaɣ i-ăddinăt-wi ăssujjălnen i-ad-tăn-iɣləs.»

Tangalt ta n-isuf wi ităjj Măssinăɣ

11 Ǝnhăyăn ăddinăt Ɣisa d-inəṭṭulab-net han attayăn n-Yărussălam ɣas, ăɣelăn
ălwăqq wa d-făllа-săn dd-mad-təzzubbət Təmmənəya n-Măssinăɣ, iwwăḍ-dd.
Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl issăɣlăy Ɣisa tangalt-ta-dăɣ i-wi has-ăsijădnen,
12 inn’-asăn: «Kăla ikk’ ăhaləs n-ăgg-ehăn ăkall ujəjăn i-ad-dăɣ-s dd-ijrəw
təmmənukəla, iqqəl-dd.
13 Ăssawăḍ tekle ɣas, iɣră-dd măraw dăɣ-inaxdimăn-net, hak iyyăn dăɣ-săn, ikf’-e
ablăɣ n-orăɣ təzzar, inn’-asăn: ‹Ăxdəmăt s-orăɣ-i-dăɣ iket-di dd-taqqălăɣ.›
14 Măšan, făl mikḍaw-i-dăɣ dăr-s əjăn kăl-ăkall-net, oyyăn-t har iglă təzzar,
əssəlkămăn-as ălžămaɣăt ăšimašălăn s-ămănokal wa măqqărăn ikka i-ad-has-
ənnən: ‹Ăhaləs-di, wăr nărha ad-fălla-năɣ imnukəl.›
15 Hakd a-wen-dăɣ, ijrăw-dd təmmənukəla, iqqăl-dd ăkall-net; osă-dd ɣas, iɣră-dd
inaxdimăn-net winnin ikfa orăɣ i-ad-ilməd a-wa ărbăxăn dăɣ-mamăla-năsăn.
16 Os’-e-hi-dd wa ăzzarăn, inn’-as: ‹Măssi-ɣ, ablăɣ-năk, ărbăxăɣ făllа-s măraw
iyyăḍ.›
17 Inn’-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn ha tafləst a tămoosăd; šămad h’-iik
tafləst dăɣ-a-wărăn ijət, ad-kăy-səmmənukəlăɣ făll-măraw iɣărman n-ăkall-in.›
18 Osă-dd wa s-əssin ḍarăt-a-wen, innă: ‹Măssi-ɣ, ablăɣ-năk, ărbăxăɣ făllа-s
səmmos iyyăḍ.›
19 Innă daɣ i-wa: ‹Kăyy, ad-təmnukəlăd făll-səmmos iɣărman n-ăkall-in.›
20 Osă-dd iyyăn daɣ, inn’-as: ‹Măssi-ɣ, ablăɣ-năk, ənta da; a təgled-dăɣ, əkmasăɣ-t,
itwar,
21 jeɣ-ak tuksəḍa-i-dăɣ măqqărăt ed əssanăɣ a-s emăṣṣehi a tămoosăd, sikusăd-dd
a wăr təssətwărăd, tiləyəd-dd ašəkrəš wăr tăddomed.›
22 Inn’-as măssi-s: ‹Kăyy wa-hi, erk ănaxdim a tămoosăd! A-wa-dăɣ dd-izjărăn
emm-năk a-s kăy-e-səḍləmăɣ; a-s təssanăd a-s năkk emăṣṣehi a ămoosăɣ dd-isikusăn
a wăr əssətwărăɣ, tiləyăɣ-dd ašəkrəš wăr-ăddomeɣ,
23 mafăl wăr jed aẓrəf-in dăɣ-bănk, dihen a-s t-dd-mad-ăqqəlăɣ, ăttillăɣăɣ hărăt
făllа-s.›

24 Innă ămănokal ḍarăt-a-wen i-ăddinăt-wi t-əllănen dihen: ‹Ahăɣăt dăɣ-s ablăɣ
wa iṭṭăf, təkfəm-t i-wa n-măraw.›
25 Ənnăn-as ăddinăṭ: ‹Ənta-š wădden ila măraw?› »
26 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn a-s ăwadəm wa ilăn hărăt, ad-has-iwwaḍ măšan,
wa wărăn ila hărăt, ad-dăɣ-s ămahăɣ wăla a-wa iṭṭăf.
27 ‹Ḍarăt-a-wen, išənja-nin winnin wăren irha ad-fălla-săn əmnukəlăɣ, əlwəyăt-
ahi-tăn-dd, tăɣrəsăm-asăn dat-i.› »

Ujəš n-Ɣisa i-Yărussălam
(Mătti 21:1-11; Marqəs 11:1-11; Exya 12:12-19)

28 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ăzzar-i-inəṭṭulab-net s-Yărussălam.
29 Ohăẓ-in tidbi ti n-Bătfaži d-Bitanya, edes i-taḍaɣt ta tăsijătăt ihəškan wi n-
əzzăytun; dihen-dăɣ ad-ăšmašăl əssin dăɣ-inəṭṭulab-net,
30 inn'-asăn: «Ăkkăt tadăbayt ta-n data-wăn, afăl tăt-təjjăšăm, ad-təjrəwăm ăẓa
ojayăn s-kăla wăr t-iney ăwadəm; arăt-t-dd, təlwəyăm-t-dd.
31 Ere kăwăn-issəstănăn d-a-wa făl t-tirəm, ănnăt-as: ‹Ila dăɣ-s ălɣalim əššăɣəl.› »
32 Əglăn inəṭṭulab-wi ăšmašăl, ogăẓăn-in hărătăn s-əmmək-wa-dăɣ s-hasăn-tăn-
innă;
33 tiirən ăẓa a-s tăn-ăɣtălăn məssaw-s d-a-wa făl t-tirən.
34 Ənnăn-asăn inəṭṭulab wi n-əssin: «Ălɣalim a dăɣ-s ilan əššăɣəl.»
35 Əlwăyăn-dd aẓa i-Ɣisa, əstăjăn-as inkubba-năsăn, ăsnăyăn-as-t ɣas,
36 ad-fattăɣăn ăddinăt isəlsa-năsăn făll-zăbo wa mad-ilal iket-net.
37 Issəntă-dd Ɣisa atrur n-taḍaɣt ta n-əzzăytun ɣas, təddəwăt tamətte ta n-
inəṭṭulab-net iket-net, siiɣləlit, tiiməl Măssinăɣ s-afălla dăɣ-təssəba n-ijităn wi
ăssuksăḍnen tənhăy.
38 Tiiməl Măssinăɣ, janna:
«Ozana!
Ija Măssinăɣ ălbăraka dăɣ-ămănokal
wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli, ălxer ija,
imăl-t ălxurmăt dăɣ-išənnawăn iket-năsăn.»
39 Əggădăn-dd kăl-faris hanen tamətte, ənnăn i-Ɣisa: «Ălɣalim, səssusəm
inəṭṭulab-năk.»
40 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn a-s afăl ăssosămăn, ad-săqqărətnăt tihun.»

Tisnant ta təlkamăt dăɣ-Yărussălam

41 Ohăẓ-in Ɣisa Yărussălam, inhăy-tăt ɣas, ad-ihall fălla-s,
42 ijanna: «Yărussălam! Ənnăr tăddobed ad-təlmədăd ašăl-i-dăɣ, əmmək wa
s-tăddobed ad-təjrəwăd ălɣafyăt n-iman-năm măšan, ăttunkăl-am a-wen, wăr t-
hənnəynăt tiṭṭawen-năm.
43 Ădduuttăt a-s, əlkamăn dăɣ-m išilan sămuumnen dăɣ-mad-kăm-ăɣləyɣələyăn
išənja-năm, ăẓbəbăn-kăm s-išrutăn iket-dăɣ-năsăn,
44 ăttăɣtăɣăn-kăm, kămm d-aratăn-năm, wăr mad-dăɣ-m-dd-əyyən wăla ablăɣ
iwarăn amidi-net făl-a-s, tunjăyăd s-ašăl wa săr-m dd-ăšbašăjăɣ.»

Ikkăs Ɣisa kăl-mamăla dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 21:12-17; Marqəs 11:15-19; Exya 2:13-22)

45 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ad-dăɣ-s isattăɣ ăttužžar,
46 ijann'-asăn: «Ajăn wădden iktab a-s inna Măssinăɣ:
‹Ehăn-in, ad-umas ehăn n-tittar›,
măšan, kăwăneḍ jăm-t tajnut n-imăkrăḍăn.»

47 Isaɣra ḍarăt a-wen-dăɣ hak ašăl dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn. Ǝnkărăn-
dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-imizărăn n-kăl-Ălyăhud, ad-
tattărăn əmmək s-jăn iman-net
48 măšan, ăbă-hasăn tamənteltfăl jăn a-wen ed, tăsijăd-as tamətte iket-net, ijraẓ-as
daɣ a-wa ijănna.

20

A-wa innă Ɣisa i-kăl-tikutawen
(Mătti 21:23-27; Marqəs 11:27-33)

1 Ašăl iyyăn, isaɣra Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ixaṭṭăb i-ăddinăt isălan
n-Ălənžil a-s t-dd-osăn kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil,
2 ənnăn-as: «Lăɣăt-anăɣ, mi kay-ikfăn turhajăt n-amišəl n-tikunen-ti-dăɣ, meɣ daɣ
mi kăy-ikfăn tărna-ta-dăɣ s-tăjjăd a-wa tăjjăd?»
3 Inn'-asăn: «Ad-hawăn-ăjăɣ năkk-dăɣ asəstan iyyăn, ămăra, lăɣătăt-ahi:
4 Mi dd-ăšmašălăn Exya wa n-Enəsselmăɣ i-ad-isəlmăɣ ăddinăt dăɣ-aman? Ak
Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn meɣ dăgg-adəm ɣas?»
5 Ănmăkkăsăn s-takše, ad-jannen: «Afăl has-nənna: ‹Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn›,
ad-hanăɣ-ănn: ‹Adiš, mafăl wăr tomenăm s-a-wa hawăn-inna.›
6 Afăl has-nənna dăgg-adəm ɣas a t-dd-ăšmašălnen, ad-hanăɣ-tăkf tamətte iket-net
sămmăjori n-tihun ed təkkas iket-net ăššăk a-s Exya ănnăbi n-Măssinăɣ a ămoos.»
7 Ǝqqălăn-dd, ənnăn-as wăr əssenăn ere t-dd-ăšmašălăn.
8 Inn'-asăn Ɣisa: «Adiš năkk-dăɣ, wăr hawăn-e-ăllăɣeɣ ere wa hi-ikfăn tărna ta
s-tăjjăɣ a-wa tăjjăɣ.»

Tangalt ta n-meddən wi fărnen ašəkrəš
(Mătti 21:33-44; Marqəs 12:1-11)

9 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen tangalt dăɣ-hasăn-innă: «Kăla ăddomăt ăhaləs
iyyăn ašəkrəš n-lăɣnăb, ifăr-t i-inəsduma iyyăḍ təzzar, ikk' ăkall iyyăn dăɣ-hin-
ăhoja.
10 Tăwwăḍ-dd tăqqăn n-amili n-ašəkrəš ɣas, ăšmašăl-dd săr-săn ănaxdim i-ad-has-
dd-awəy ɣur-săn folăt-net dăɣ-a-wa dd-orăw ašəkrəš. Osă-dd inəsduma wi fărnen
ašəkrəš, əḍnăyăn-t tiwit təzzar, əssəglăn-t korăyrăy.
11 Olăs-dd săr-săn ašəmmišəl n-ănaxdim iyyăn daɣ, jăn dăɣ-s ənta-dăɣ tiwit,
ăsmăḍrăyăn-t, əssəglăn-t korăyrăy.
12 Ăšmašăl-dd săr-săn daɣ wa s-kăraḍ, ənta, ăsbayăsăn-t təzzar, əntăjăn-t-in
korăyrăy.
13 Innă măssi-s n-ašəkrəš ḍarăt-a-wen: ‹Ǝndek ăddăbara ămăra? Wăr hin-ăqqima
ɣas ar ad-săr-săn šəmmišəlăɣ rure-ɣ wa əkneɣ tărha, ənta ya, ănihăjja s-ad-t-
səmɣărăn.›
14 Ǝnhăyăn inaxdimăn rure-s n-măssi-s n-ašəkrəš imal-dd ɣas, ănmănnăn jer-iman-
năsăn: ‹Ǝnhəywăt-ak, amăkkasu-net, nărməset-t, năjet iman-net, dihen ad-tumas
tăkasit ti-nănăɣ›.
15 Ărmăsăn-t, əzjărăn dăr-s ašəkrəš, ănɣăn-t kərəf.» Inn'-asăn Ɣisa: «Ma tordam,
wi-dăɣ inaxdimăn, ma hasăn-mad-ăj măssi-s n-ašəkrəš?
16 Ǝḍmanăɣ-awăn a-s ămăra, ad-tăn-dd-ass ənta iman-net, ilhəs-tăn iket-dăɣ-
năsăn, aləs tefert n-ašəkrəš-net i-iyyăḍ.» Ǝslăn, ăddinăt i-a-wen ɣas, ənnăn:
«Assəkăḍ ăkall!»
17 Issăɣlăy-tăn-dd akăyad-net, inn'-asăn: «Adiš mafăl ătiwănna dăɣ-əlkəttab n-
Măssinăɣ a-s:
‹Tăhunt ta hin-jărăn ălbănnatăn s-ənnăn wăr tənfa hărăt,

ənta a-s a-s təšrăy tanfust,
tămoos tăhunt ta n-aɣmăr tufăt, hakkăt ăṣṣahăt ehăn;
18 tăhunt-ta-hi, ere fălla-s oḍăn,
ad-ărrăẓrăẓ; ere făll-toḍa daɣ, ad-ilkəẓ.› »
19 Inn'-asăn Ɣisa a-wen ɣas, əttărăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-imănokalăn n-kăl-
tikutawen əmmək s-t-ăstărmăsăn ălwăqq-wen-dăɣ ed, əssanăn a-s əntăneḍ-en-dăɣ,
a ăssiiɣlăy tangalt-ta-dăɣ măšan, wăr jen a-wen ed, ăksuḍăn tamətte.

Isălan n-tiwse i-ămănokal Qăyṣăr
(Mătti 21:45-46; 22:15-22; Marqəs 12:12-17)

20 Jăn-as ḍarăt-a-wen ənniyăt dăɣ-ijəj, ăšmašălăn-dd săr-s inaramăn janen iman-
năsăn ălmăt ăddinăt oɣadnen i-ad-t-səwwənnən a-wărăn itətwənn, əjən-t dăɣ-
ifassăn n-gəfăr d-əlxəkum-net.
21 Osăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim, nəssan a-s a-wa jănned d-a-wa săɣred iket-net,
oɣad; wăr tăẓmăẓlăyăd ăddinăt ed tabarăt ta n-Măssinăɣ ɣas a saɣred.
22 Ămăra, năssistăn-kăy: ak iwar-anăɣ ad-nəẓəl tiwse i-Qăyṣăr wa n-ămănokal
măqqărăn meɣ?»
23 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net amsud wa t-illăn ḍarăt asəstan wa has-jăn, inn'-asăn
24 «Săkənăt-ahi-dd ărriyal, tăllăɣem-ahi ere wa ilăn ăṭṭăṣwer d-isəm wa t-iwărăn?»
Ənnăn-as: «I n-ămănokal Qăyṣăr.»
25 Inn'-asăn: «Adiš, suɣəlăt i-Qăyṣăr a-wa fălla-wăn ila, təkfəm daɣ Măssinăɣ a-wa
fălla-wăn ila.»
26 Indăr-asăn făw a t-səwwənnən erk măjrăd dat-tamətte, əqqălăn-dd ɣas tof'-en
tăkunt n-ălwižab wa hasăn-ija, ăssosămăn.

Isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan
(Mătti 22:23-33; Marqəs 12:18-27)

27 Os'-e-hi-dd ḍarăt-a-wen hărăt dăɣ-kăl-taggayt ta n-kăl-sadus-i jănnănen a-s wăr
təlkem tanăkra jer-inəmmuttan, afăl ăba ăwadəm, əmdăn isălan-net.
28 Əssəstănăn-t, ənnăn-as: «Ălɣalim, inn'-anăɣ ănnăbi Mosa: ‹Afăl ădobăn ăhaləs,
ăba-t wăr oher ara d-hănne-s, idubənet-tăt ăŋŋa-s i-ad-ikrəš əzzurəyăt i-ăŋŋa-s wa
ăba i-ad-wăr hin-itiləm isəm n-wa ăba făll-ărori n-ăkall.›
29 Ămăra, əkkəs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf: Kăla t-əllăn əssa ăŋŋatăn, ădobăn dăɣ-
săn wa n-amăqqar măšan, ăba-t wăr-ikreš ara,
30 išrăy-t wa s-əssin s-adubən n-hănne-s,
31 ilkăm-as daɣ wa s-kăraḍ măšan, wăr tăn-iha i dăr-s oharăn ara; ădobănăn-tăt
əssa-essăn, ăba-tăn daɣ iket-năsăn, wăr t-illa i dăr-s oharăn ara.
32 Ăba daɣ ḍara-săn tamăḍt.
33 Năssiistăn-kăy: ašăl wa n-tanăkra jer-inəmmuttan, əndek dăɣ-săn wa s-e-tumas
hănne-s ed, ənhayăn-tăt adubən əssa-essăn?»
34 Inn'-asăn Ɣisa: «Dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, tidubunăn meddən, tidubunnăt tiḍeḍen
35 măšan, ăddinăt wi ikfa Măssinăɣ turhajăt n-ad-dd-ənkărăn jer-inəmmuttan i-
ad-əjjəšăn ălžănnăt, jer-wi n-meddən wăla tiḍeḍen, ad-ăbas ămiɣatărăn s-adubən,
36 ed ăbas dăɣ-săn təlkam tamăttant, ad-alăhăn d-ănjălosăn, umasăn aratăn n-
Măssinăɣ ed, ənkărăn-dd jer-inəmmuttan.
37 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan, issətbăt-tăn ănnăbi Mosa
ed, ašăl wa t-iɣră Emăli dăɣ-tabsăɣt ta tăhjăljălăt wăr răqq, iɣr'-e Mosa s-isəm:
Măssinăɣ n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.
38 A-wen, ălmăɣna-net a-s, ăddinăt-win-dăɣ, han ălžănnăt, tiiməlăn Măssinăɣ;
ənnăr wăr əddereăn wăr təjjən a-wen. Măssinăɣ, wădden inəmmuttan a-s ămoos
Măssinăɣ, ămoos-t i-wi əddărnen ed data-s, əddarăn iket-dăɣ-năsăn.»

39 Immǝjrăd hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt ḍarăt-a-wen i-Ɣisa, ǝnnăn-as:
«Ălɣalim, edăwănne-năk, ikna.»
40 Ăbas t-illa ḍarăt-a-wen ere ihălăn asǝstan-net.

Mi s-ămoos Ɣisa, rure-s?
(Mătti 22:41-46; Marqǝs 12:35-37)

41 Issǝstăn-tăn Ɣisa ḍarăt-a-wen, inn'-asăn: «Ma isawănnen ăddinăt a-s Ălmasex,
rure-s n-Dawǝd?
42 Ajăn wădden Dawǝd iman-net inna fălla-s dăɣ-ǝlkǝttab wa n-Ăẓẓăbur:
‹Inna Emăli i-Emăli-nin,
ɣayǝm daw-aɣil-in,
43 hundăɣ hăr ăjăɣ išǝnja-năk daw-iḍarăn-năk.›
44 Ɣas kunta Dawǝd iman-net iɣarr Ălmasex s-isǝm ‹Emăli›, ǝndek ǝmmǝk wa
s-ăddobăt ad-umas rure-s?»

Agǝẓăt iman-năwăn dăɣ-tǝlmǝnufăɣa
(Mătti 23:1-36; Marqǝs 12:38-40; Luqa 11:37-54)

45 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inǝṭṭulab-net dat-tamǝtte ta has-tăsijădăt:
46 «Agǝẓăt iman-năwăn dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ijraẓ-asăn ad-tikǝlǝn timukal dăɣ-
isǝlsa ăhobătnen, ijraẓ-asăn ad-hasăn-tajjăn ăddinăt isofan dăɣ-tišarriten, ărhan
tisăqqima ti ănnuflăynen dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-atwǝsǝmɣar dăɣ-
imjora,
47 saknen a-s hărkuk tumadăn, a-s ija a-wen, tihăɣăn a-wa ihăn ifassăn n-tinuḍăfen,
ilkam dăɣ-săn ăššăreɣa sǝmmăn.»

21

Isălan n-tănuḍăft ta tojărăt imărrǝzăɣăn ihuk
(Marqǝs 12:41-44)

1 Iḍkăl Ɣisa ḍarăt-a-wen asăwaḍ-net, inhăy kăl-ehăre tajjăn aẓrǝf wa tǝkkatăn
dăɣ-ǝssǝndoqq wa n-tikutawen ihăn ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
2 inhăy daɣ tănuḍăft tiyyăt lăqqǝwăt har dd-tosa, tăstărăkkăt dăɣ-ǝssǝndoqq
sănatăt tămmaten ǝbḍanen.
3 Inhăy Ɣisa a-wen ɣas, inna: «Tidǝt-dăɣ a-s tănuḍăft-ta-dăɣ n-talăqqe, tojăr
ăddinăt iket-năsăn ihuk,
4 făl-a-s iket-năsăn, a-wa s-ăssakăyăn s-wăr-ămɣatărăn a ǝkfăn, a-s ija a-wen ǝnta,
dăɣ-ǝllăqqu-net, a-wa tǝṭṭăf i-tămudre-net iket-net, a tǝkfa.»

Terăẓẓe ta tǝlkămăt dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 24:1-2; Marqǝs 13:1-2)

5 Islă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăddinăt iyyăḍ dăɣ-tamǝtte, tiimǝlǝn tihusay-ti ija ehăn n-
ămudd wa măqqărăn, tiimǝlǝn daɣ a-wa t-ihăn d-tihun ti s-idăy d-a-wa s-idlăj măšan,
inn'-asăn:
6 «A-wa-dăɣ hannăyăm ăhusken, ǝlkamăn išilan dăɣ-wăr mad-dd-tăqqayǝm
tăhunt tiyyăt ɣas warăt tamidit-net, ad-ăttăɣtăɣ iket-dăɣ-net.»

Išmal n-tămǝddawt n-ăddunya
(Mătti 24:3-28; Marqǝs 13:3-23)

7 Ǝssǝstănăn-t, ǝnnăn-as: «Ălɣalim, ǝmme d-mad-ăj a-wen? Ǝkkǝs-anăɣ dăɣ-
taɣdărt n-išmal wi-s-e-nǝlmǝd a-s sămdo, osă-dd.»
8 Inn'-asăn Ɣisa: «He kăwăneḍ, wăr kăwăn-išăšket ăwadǝm ed, ad-dd-asǝn
ăddinăt ăjjootnen s-isǝm-in, ănn hak iyyăn dăɣ-săn: ‹Năkk a-s Ălmasex!› meɣ ănn:
‹Tăqqăn, tăwwăḍ!› wăr tošelăm ḍara-săn.

9 Afăl təslăm i-isălan n-imjărăn d-tanăkra n-timəttawen, wăr-ităggădet ənniyăt-
năwăn; a-wen a ilan s-ad-ăj təzzar išrəy-t-dd sămdo n-hărăt iket-net.»
10 Inn’-asăn daɣ ḍarăt-a-wen: «Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl amidi-
net,
11 ad-iškəḍkəḍ ăkall dăɣ-idăggan ăjjootnen, ăj laẓ d-turhənnawen ăjjootnen,
əzjărăn-dd hărătăn d-ijităn ăssuksăḍnen išənnawăn
12 măšan, dat-ad-ăj a-wen-dăɣ, ad-tăttărmăsăm, tətwăɣəzzəbem, tăttălwăyăm s-
ăššăreɣa dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, təjjəšăm tikărmuten, sərrəwrəwăn-
awăn ăddinăt s-imănokalăn d-gəfărăn dăɣ-təssəba n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn,
13 ad-hawăn-umas a-wen əssəbab făl tămoosăm tijuhawen-in.
14 Wăr tăšăwwašnet ulhawăn-năwăn dăɣ-isălan n-a-wa mad-tənnəm
15 făl-a-s, ad-kăwăn-ăkfăɣ ăllifaẓ d-sărho dăɣ-măjrăd s-wăr t-illa ašănjo-năwăn
ăddoben tebădde data-wăn, wăla asəbbəggu-năwăn.
16 Ad-kăwăn-səttărməsăn imărawăn-năwăn, d-ayətma-wăn, d-išăqqaɣăn-năwăn,
d-imidiwăn-năwăn, səssănɣən kərəf iyyăḍ dăɣ-wăn,
17 ad-dăr-wăn akəḍăn ăddinăt iket-năsăn dăɣ-təssəba n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn
18 măšan, wăr hin-e-iba wăla emẓăd n-eɣăf-năwăn iyyăn ɣas.
19 Ere wa ăkoyădăn dăɣ-alkum-hahi dăɣ-immun-net har ašăl wa d-imda a-wen-dăɣ
iket-net, ad-iɣləs.»

Erk ăzzămanăn wi dd-malənen

20 «Afăl tənhăyăm Yărussălam a-s tăt-dd-ăɣlăyɣălăyăn əlɣəskărăn, əlmədăt a-s
əlhəllak-net, ohăẓ-dd.
21 Dihen, wi əzzăɣnen teje ta n-Ălyăhudəyăt, jawăḍnet dăɣ-azzal s-ašrut wa n-
iḍaɣăn; wi əzzăɣnen aɣrəm wa n-Yărussălam, əzjărnet-t; wi əzzăɣnen ăroj-net,
wăr dd-tăjjăšnet aɣrəm
22 făl-a-s, išilan-en, išilan n-ukəs n-eɣa dăɣ-mad-ăj a-wa ənnăn əlkəttabăn n-
Măssinăɣ iket-net.
23 Timəskay tiḍeḍen-ti irmăs a-wen-dăɣ lanăt ənniyăt meɣ siḍuḍnăt, făl-a-s, ad-tăj
tiẓẓurt măqqoorăt făll-ăkall, iḍəw aḍkăr n-Măssinăɣ făll-tamətte-ta-dăɣ.
24 Aɣil-net iyyăn, ad-t-tăkš tăkoba, aɣil wa iyyăḍăn, ad-ăkkălăt dăɣ-ikallăn wi
iyyăḍnen, ad-əddəšnăt tiwsaten wăren ămoos ti n-Ălyăhud, Yărussălam hundăɣ har
akəy ăzzăman-năsnăt.»

Tăməddawt n-ăddunya
(Mătti 24:29-31; Marqəs 13:24-27)

25 «Ad-ăj hărăt dăɣ-tăfukt d-ewăr d-etran, əjənăt tirəmmaɣ dăɣ-tiwsaten ti wărnen
ărori n-ăkall dăɣ-təssəba n-emăsli-i-dăɣ ăssuksăḍăn he-ikkəs ejărew wa səmmăn d-
tinăzzămăren-net.
26 Ăddinăt iyyăḍ, ad-tăn-tănɣ tarəmmeɣt n-a-wa hannăyăn itajj făll-ăkall ed, wăla
iməṣṣuha wi hănen išənnawăn, ad-ənhəynəhəyăn.
27 Ălwăqq-wen-dăɣ, ad-e-ənhəyăn ăddinăt Ăgg-ăgg-adəm imal-dd, inay tijărăken,
təlkam-as tărna-net d-ălxurmăt-net.
28 Afăl əssəntăn hărătăn-win-dăɣ iji, əbdədăt, təḍkəlăm iɣăfawăn-năwăn făl-a-s,
əlɣəllas-năwăn, ohăẓ-dd.»

Ɣaymăt tokayăm
(Mătti 24:32-35; Marqəs 13:28-31)

29 Issăɣlăy-tăn Ɣisa ḍarăt-a-wen tangalt tiyyăt, inn’-asăn: «Səjrăhăt dăɣ-ašar d-
ihəškan wi iyyăḍnen;
30 wădden e-d, tăn-tənhăyăm a-s dd-ənšărăn, ad-təlmədăm d-iman-năwăn a-s os’-
iwăn akăsa.

31 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl tənhăyăm hărătăn-win-dăɣ s-hawăn-ənneɣ har
əqqălăn iji, adiš əlmədăt a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.
32 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr-e takəy əzzurəyăt-ta-dăɣ wăr jen hărătăn-win-dăɣ s-
hawăn-ənneɣ iket-dăɣ-năsăn.
33 Ojăr tărăɣse ija ad-ib'-išənnawăn d-ăkall uhən ad-iba tənna-nin.
34 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, wăr ẓăẓayet tesăse n-asməd d-əlxəmăr d-inəzjam
n-ăddunya ulhawăn-năwăn, wăr toyyem ašăl-en-dăɣ oḍa-dd fălla-wăn
35 šund tătart făl-a-s ašăl-en, ad-dd-iḍəw făll-ăddinăt wi wărnen ărori n-ăkall iket-
dăɣ-năsăn.
36 Ɣas, ɣaymăt jam ənniyăt, tăɣbadăm Măssinăɣ s-ălwăqq iket-net i-ad-tăɣləsăm
dăɣ-a-wa dd-imalăn, tudabem daɣ tebădde dat-Ăgg-ăgg-adəm.»
37 Itajj Ɣisa ašăl iket-net isaɣra dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqārăn măšan, e-d t-ija
ehăḍ, ad-adəw taḍaɣt ta n-əzzăytun;
38 e-d ăffăw, ad-dd-tənšəy tamətte iket-net ehăn n-ămudd wa măqqārăn i-ad-has-
səjəd.

22

Anu n-taɣdărt wa iɣăš Yăhudəs
(Mătti 26:1-5, 14-16; Marqəs 14:1-2, 10-11; Exya 11:45-53)

1 Ohăẓ-dd ămudd wa n-Faṣka-i dăɣ-tattăn ăddinăt tijəlwen ti wăr tăskăf tăẓẓa ɣas,
2 əggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ad-tattărăn
əmmək s-əjăn iman n-Ɣisa măšan, təgdăl-asăn-t tuksəḍa ta jăn i-tamətte.
3 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-ijjăš Iblis Yăhudəs Isxaryut, iyyăn dăɣ-inəṭṭulab n-Ɣisa wi n-
măraw d-əssin,
4 iglă, imməjrăd d-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imănokalăn n-ălgomităn,
ănmăknăn dăr-s i-ad-hasăn-isăɣdăr Ɣisa.
5 Ăsdăwăt-tăn a-wa hasăn-inna, əjjăšăn-as ărkăwăl n-ad-t-əkfən aẓrəf,
6 irḍ'-asăn, ad-itammăɣ i-ăssaɣăt ănnuflăyăn d-wăr t-təlla tamətte edes i-Ɣisa i-ad-
hasăn-t-isəttărməs.

Isəmməjna i-ămudd wa n-Faṣka

7 Osă-dd ašăl wa dăɣ-tattăn ăddinăt tijəlwen-ti wăr ha tăẓẓa d-ɣarrăsnăt taɣsiwen
ti n-Faṣka,
8 ăšmašăl Ɣisa Bəṭrus d-Exya, inn'-asăn: «Ăglăt, səmməjnum-anăɣ imənsiwăn wi
n-ămudd wa n-Faṣka.»
9 Ǝnnăn-as: «Ǝndek diha d-tărhed ad-tăn-nəsəmmujnət?»
10 Inn'-asăn: «Diha-dăɣ d-e-təjjəšăm aɣrəm ad-dăr-wăn-e-immuqqəs ăhaləs dd-
iktarăn, əlkəmăt-as s-ehăn wa mad-ijjəš,
11 tənnəm i-măssi-s n-ehăn-en: ‹Inn'-ak ălɣalim, səkən-anăɣ edăgg dăɣ-ehăn-năk
wa-dăɣ mad-səssikəyăɣ ămudd wa n-Faṣka năkk d-inəṭṭulab-in.›
12 Ad-kăwăn-isəkən ehăn n-soro dăɣ-ămmujnen isəftaɣ, dihen-dăɣ ad-mad-
nəsəssikəy ămudd.
13 Ǝglăn, ənhăyăn hărătăn s-əmmək-wa-dăɣ s-hasăn-tăn-inna Ɣisa, ad-siməjnun
imənsiwăn wi n-Faṣka.»

Ămudd wa n-Faṣka
(Mătti 26:20-30; Marqəs 14:22-26; 1 Kur. 11:23-25)

14 Ămmujnăt-dd hărăt iket-net, əskărăn-dd imənsiwăn ɣas, ănɣăyma Ɣisa d-
inəmmušal dăɣ-edăgg wa n-imənsiwăn,

15 inn’-asăn: «Ăsdărhănăɣ hullan ad-dăr-wăn ahărăɣ Faṣka-ta-dăɣ hărwa wăr-
ăqquzzăbeɣ
16 făl-a-s, ădduuttăt a-s ăbas ilkam, ad-dăr-wăn tăt-oharăɣ hundăɣ har ašăl wa
d-mad-ăttălmăd ălmăɣna-net dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
17 Iḍkăl-dd Ɣisa kara han aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen, ăjoḍăy i-Măssinăɣ təzzar,
ikf’-en i-inəṭṭulab-net, inn’-asăn: «Năɣəbbətăt a-wa jer-iman-năwăn
18 făl-a-s, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s wăr-ilkem ɣur-ašăl-i-dăɣ ad-əsweɣ a dd-ijmaḍăn
lăɣnăb, hundăɣ har ašăl-wa dd-mad-tass Təmmənəya n-Măssinăɣ.»

Asəbdad n-amənsi wa n-tasăktot šăddijăn

19 Iḍkăl Ɣisa ḍarăt-a-wen tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ, irẓ’-et təzzar, ăẓun-asăn-tăt,
inn’-asăn: «A-wa taɣəssa-nin ta mad-ăkfăɣ dăɣ-idăggan-năwăn, tuẓanăt tajəlla jer-
iman-năwăn kăwăneḍ-dăɣ i-ad-hi-dd-kittəwăm.»
20 Ǝssəmdăn tetăte ɣas, iḍkăl kara han aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen, inn’-asăn:
«A-wa ihăn kara-i-dăɣ a-s ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn ijăn s-ašni-nin wa madăn-
inɣəl dăɣ-ăddimmăt-năwăn
21 măšan, ənhəywăt-ak ămaɣdar-in, ənta-da-dăɣ dăr-i oharăn.
22 Ăsidătteɣ-awăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ătiwatăs ad-t-iba măšan, amăskoy ăwadəm
wa t-madăn-isəssăɣdăr!»
23 Ad-tinməsəstinăn ya inəṭṭulab jer-iman-năsăn i-ad-əlmədăn ere wa ihălăn ad-ăj
tăkunt-ten-dăɣ.

Mijraw wa n-tidət

24 Tənkăr dăɣ-săn tamădašt tăṣṣoohet ălwăqq-wen-dăɣ i-ad-əlmədăn ere wa dăɣ-
săn ojărăn.
25 Inn’-asăn Ɣisa: «Imănokalăn ăsiikălen əddəwəlăn-wi făll-ăxkamăn măšan, hakd
a-wen-dăɣ, ărhan ad-hasăn-itawănna dăgg-ălxer
26 măšan, kăwăweḍ, wăr jem a-wen: Wa ojărăn dăɣ-wăn, umaset šund wa
ənḍărrăn, wa n-ămizăr, umaset ănaxdim n-wi iyyăḍnen.
27 Ăssistănăɣ-kăwăn: əndek ere wa ăniihăjjăn d-semɣar jer-ere wa ăqqiimăn itatt
d-ere wa has-ixdamăn? Wădden wa ăqqiimăn itatt a ăniihăjjăn d-semɣar. Ăywa!
Năkk a-s kăwăn-dd-oseɣ, əjeɣ iman-in jere-wăn dăɣ-edăgg n-ănaxdim.
28 Kăwăneḍ-i-dăɣ ɣas, ad-dd-ăqqimănen təlkamăm-ahi ḍarăt aɣăna wa ənhăyăɣ,
29 a-wen-dăɣ a făl, tajjăɣ Təmmənəya ta n-Abba-nin jer-ifassăn-năwăn s-əmmək
wa s-tăt-ija jer-wi-nin,
30 i-ad-dăr-wăn ahărăɣ išəkša d-isəswa dăɣ-Təmmənəya-nin, tăqqayməm făll-
tisăqqima n-təmmənukəla i-ad-təšrăɣăm tiwsaten ti n-mărawăt d-sănatăt n-Iṣrayil.»

Ăloləy Ɣisa dăɣ-isălan n-akuddəl wa t-mad-ăj Bəṭrus
(Mătti 26:31-35; Marqəs 14:27-31; Exya 13:36-38)

31 Innă Ălɣalim Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Simyon, Simyon, ittăr iblis turhajăt n-ad-
kăwăn-iskənsəkət šund ălkăma
32 măšan, dăläɣ-ak Măssinăɣ i-ad-wăr-ăba immun-năk săr-i; afăl hi-dd-tăqqălăd,
səbdəd ayətma-k dăɣ-ăddin.»
33 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, năkk, ăsidăwăɣ i-ad-dăr-k idawăɣ s-
takărmut hakd-dăɣ s-tamăttant.»
34 Inn’-as Ɣisa: «Bəṭrus, ăssiilmădăɣ-kăy a-s, a-s mad-iwət ekăz ăɣora ašăl-i-dăɣ,
tăkkuddălăd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.»

Isəmməterăn-wi ija Ɣisa i-inəṭṭulab-net

35 Inn’-asăn Ɣisa iket-năsăn ḍarăt-a-wen: «Ălwăqq wa d-kăwăn-ăšmašălăɣ s-
tizarăt wăr tăwweyăm aẓrəf wăla šăkkoš, wăla tifădelen, ajăn ăba-hin hărăt făllawăn.» Ǝnnăn-as: «Wăla a ənḍărrăn.»
36 Ɣas, inn’-asăn: «Ămăra, ere ilăn aẓrəf, iḍkəlet-t, ere ilăn šăkkoš, išləjet-t, ere
dăɣ-wăn wărăn ila tăkoba, ižănšet-in anăkăbba-net i-ad-tăt-ikrəš
37 ed, ălleɣeɣ-awăn a-s a-wa ătwănnăn făll-i dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s inna:
‹Ăḍin dăɣ-inaḍlimăn›,
ad-ăj.»
38 Ǝnnăn-as əntăneḍ: «Ălɣalim, sănatăt tikobawen da»; inn’-asăn: «Tăkat, igdăh-
awăn măjrăd!»

Ăssaɣăt wa ikkăs Ɣisa dăɣ-ašəkrəš wa n-Žătsămmani
(Mătti 26:36-46; Marqəs 14:32-42)

39 Ifăl dihen ɣas, ăddew dăr-săn s-taḍaɣt ta n-əzzăytun ed, ăru-dăɣ a-wen-dăɣ a-s
izzay ad-t-ăj.
40 Ǝwwăḍăn-in taḍaɣt-en ɣas, inn’-asăn: «Ădəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-
tănḍărbaten n-Iblis.»
41 Iššənkăš-in Ɣisa fălla-săn s-əḍḍəkuḍ n-tejere n-tăhunt, irkăɣ, ad-itəddal
Măssinăɣ,
42 ijanna: «Abba, kunta tărhed a-wen-dăɣ, səssijəj-ahi kara n-tisnant-ta-dăɣ măšan
hakd a-wen-dăɣ, ăjet erhet wa-năk wădden wa-nin.»
43 Ijanna a-wen-dăɣ a-s has dd-ănfalăl ănjălos n-Măssinăɣ i-ad-t-isəṣṣuhət.
44 Idgăẓ Ɣisa, ijlăy hullan dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ har tămoos tide-net a olăhăn
d-tikruten n-ašni dd-titrəkkitnen făll-ăkall.
45 Imdă d-tamădilt n-Măssinăɣ ɣas ibdăd, iqqăl-dd inəṭṭulab-net, ogăẓ-tăn-dd
tăssooḍăs-tăn tisnant.
46 Inn’-asăn: «Ma s-təṭṭasăm? Ǝnkărăt-dd, ădəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-
tănḍărbaten n-Iblis.»

Atărməs n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 26:47-56; Marqəs 14:43-50; Exya 18:2-11)

47 Hărwa-dăɣ ămmiijrăd i-inəṭṭulab-net a-s dd-osa ejhăn wa t-ittărăn, ăzzar-
as iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin wa s-isəm-net Yăhudəs. Ohăẓ-dd
Yăhudəs Ɣisa i-ad-t-asəs dăɣ-idmarăn-net
48 măšan, inn’-as Ɣisa: «Ɣas kăyy Yăhudəs, əmmək wa-dăɣ a-s saɣdarăd Ăgg-ăgg-
adəm?»
49 Ǝnhăyăn inəṭṭulab wi iyyăḍnen a-wa ikkăn iji ɣas, ənnăn: «Ak năwtet-t s-
tikobawen-nănăɣ meɣ?»
50 Iwăt iyyăn dăɣ-săn akli n-ămănokal n-kăl-tikutawen s-tăkoba-net, ištăf-dd
taməẓẓujt-net ta n-aɣil.
51 Iɣtăl-tăn Ɣisa, inn’-asăn: «Wăr jem a-di.» Iḍăs taməẓẓujt n-ăhaləs, ăzozăy-t.
52 Innă Ɣisa i-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imănokalăn n-ălgomităn wi ăɣlăfnen
ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-inušămăn n-Iṣrayil d-wi t-ăššunjătnen: «Ma s-săr-i
dd-tăwwayăm tikobawen d-iboriyăn šund ănaɣtaf?
53 Wădden hak ašăl ărtayăɣ dăr-wăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, mafăl wăr
hi-dăɣ-s tărmesăm; əlmədăt a-s ašăl-wa-dăɣ, ašăl-năwăn kăwăneḍ d-Iblis d-tihay-
net.»

Tisətbat n-akuddəl wa ija Bəṭrus i-Ɣisa
(Mătti 26:57-58, 69-75; Marqəs 14:53-54, 66-72; Exya 18:12-18, 25-27)

54 Ărmăsăn Ɣisa, əlwăyăn-t s-ehăn n-ămănokal wa n-kăl-tikutawen, ij’-asăn Bəṭrus
alkum šəjren.

55 A-s hin-əwwăḍăn dihen, irɣă efew dăɣ-ammas n-ăɣalla, əzzahăn săr-s ăddinăt;
ijjăš Bəṭrus ənta-dăɣ, iglă ăqqima edes i-ăddinăt-en.
56 Tənhăy-t tănaxdimt tiyyăt ăqqiima s-efew, təkn'-e azəjjəzz, tənnă: «Hannăyăm-t
wa-daɣ, amidi n-Ɣisa.»
57 Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen, inn'-as: «Tamăḍt, wăr t-əzzeyăɣ.»
58 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen-dăɣ, inhăy-t ăwadəm iyyăn daɣ, inn'-as: «Iyyăn dăɣ-
săn a tămoosăd.» Inn'-as Bəṭrus: «Ăhaləs, ălɣafyăt-năk.»
59 Okăy a iwwăḍăn ăssaɣăt ḍarăt-a-wen, ikyăd dăɣ-s ăhaləs iyyăn, inna: «Ijmaḍ-t
ăššăk a-s ăhaləs-i-dăɣ, amidi-năsăn făl-a-s ənta-dăɣ, i n-Galila.»
60 Inn'-as Bəṭrus: «Ăhaləs, wăr-əssenăɣ a dăɣ-hi-tăssewălăd.» Diha-dăɣ d-innă
Bəṭrus a-wen-dăɣ, hărwa-dăɣ ămmijrăd a-s iwăt ekăz ăɣora.
61 Innăḍ-dd săr-s Ɣisa, ămmoqqăs asawaḍ-năsăn, iknă dăɣ-s Ɣisa akăyad ɣas, iktă-
dd Bəṭrus măjrăd wa s-kăla has-t-ija a-s has-innă: «A-s mad-iwət ekăz ăɣora ašăl-i-
dăɣ, tăkkuuddălăd taməzzuyt-in har kăraḍ ihăndăggan.»
62 Izjăr Bəṭrus, ad-ihall a-wa-dăɣ has-ja tisnant.

Ăsmăḍrăyăn əssărdusa Ɣisa
(Mătti 26:67-68; Marqəs 14:65)

63 Əzzănăn meddən-wi jănen ənniyăt i-Ɣisa săr-s, ad-dăɣ-s ḍaẓẓăn, təggatăn-t;
64 ăqqănăn idəm-net s-ekăršăy, ad-has-jannen: «Luləy ya, tăllăɣed-anăɣ ere wa
kăy-iwătăn.»
65 Ad-sikuforăn, gaggărăn-t.

Tebădde n-Ɣisa dat-kăl-Sinhidrin wi ɣattăsnen ăššăreɣa
(Mătti 26:59-66; Marqəs 14:55-64; Exya 18:19-24)

66 Ăffăw ɣas, ăddew-dd ălžămaɣăt wa n-inušămăn n-Iṣrayil d-imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, əlwăyăn Ɣisa s-kăl-ăššăreɣa.
67 Əwwăḍăn-in ɣas, əssəstănăn-t, ənnăn-as: «Kunta kăyy a-s Ălmasex, əkkəs-anăɣ
dăɣ-taɣdărt.» Inn'-asăn: «Kud-hawăn-tăn-ənneɣ-dăɣ, wăr hi-e-təfləsăm;
68 kud-kăwăn-əssəstănăɣ daɣ, wăr hi-e-tăwwăžžăbăm
69 măšan, əlmədăt a-s ɣur-ašăl-i-dăɣ, ad-tənhəyăm Ăgg-ăgg-adəm, ăqqiima daw-
aɣil n-Măssinăɣ-i ilăn tărna.»
70 Ənnăn-as iket-dăɣ-năsăn: «Adiš kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ?» Inn'-asăn:
«Kăwăneḍ iman-năwăn, tənnăm a-s năkk a t-ămoosăn.»
71 Ənnăn ălwăqq-wen: «Ma nətajj i-tajuhe săl ta-dăɣ? Wădden nəslă năkkăneḍ
iman-nănăɣ i-a-wa dd-izjărăn emm-net.»

23

Tebădde n-Ɣisa dat-Bilatəs
(Mătti 27:1-2, 11-14; Marqəs 15:1-5; Exya 18:28-38)

1 Inkăr ălžămaɣăt iket-net, ittəlwăy Ɣisa s-Bilatəs wa n-gəfăr.
2 Osăn-in dihen ɣas, ad-t-saḍlamăn, jannen i-gəfăr: «A-s nărmăs ăhaləs-i-dăɣ,
išaška tamətte-nănăɣ, ijanna ənta a-s Ălmasex wa n-ămănokal, ijanna daɣ i-ăddinăt
wăr ẓelăm tiwse i-Qăyṣăr-i n-ămănokal wa măqqărăn.»
3 Issəstăn Bilatəs Ɣisa, inn'-as: «Ak, kăyy a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud meɣ?» Inn'-
as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»
4 Innă Bilatəs i-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-tamətte: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr
hənnəyăɣ fălla-s uḍlem t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant.»

5 Əẓẓăjăn ăddinăt imăslan-năsăn s-afălla, ənnăn-as: «Issəntă-dd ašəšk n-tamətte s-
a-wa tăt-isăɣra ɣur-Galila ta dd-ifăl har dd-imdă Ălyăhudəyăt, iwwăḍ-dd Yărussălam
ămăra.»
6 Islă Bilatəs i-a-wen ɣas, issəstăn d-a-s Ɣisa i n-Galila meɣ?
7 Ilmăd a-s Galila a t-təlăt ɣas, ăssawăy-t i-Harudəs wa n-gəfăr n-Galila-i fălla-s
ixkamăn ed, a-s ităjj a-wen-dăɣ, iha Yărussălam.

Tebădde n-Ɣisa dat-Harudəs Antibbas

8 Inhăy Harudəs Ɣisa ɣas, iddəwăt hullan făl-a-s ăru irh' ahănay-net dăɣ-təssəba
n-a-wa fălla-s isăll, ijar daɣ ăṭṭăma n-ad-ăj Ɣisa, iji n-Măssinăɣ iyyăn data-s.
9 Ija Harudəs isəstanăn ăjjootnen i-Ɣisa măšan, wăr t-illa a has-inna Ɣisa.
10 A-s ităjj a-wen, imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, saḍlamăn
Ɣisa s-ăṣṣahăt.
11 Iggăd-dd daɣ Harudəs d-əssărdusa-net, ad-t-samăḍrayăn, tajjăn-t tekăškăšt;
əssəlsăn-t anăkăbba iknan tihusay, ăssoɣălăn-t ḍarăt-a-wen i-Bilatəs wa n-gəfăr.
12 Ašăl-ənnin-dăɣ, ad-ănmăẓăl Harudəs d-Bilatəs, ămedăwăn ed, dat-a-wa,
ănimăkšărăn.

Bilatəs, Bărɣăbbas, Ɣisa
(Mătti 27:15-26; Marqəs 15:6-15; Exya 18:39–19:16)

13 Ăsdăw-dd Bilatəs imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn d-tamətte, inn'-asăn:
14 «Ăhaləs-i-dăɣ ya, tăwwăyăm-ahi-t-dd, tənnăm-ahi: ‹Išaška ăddinăt›,
əssəstănăɣ-t data-wăn măšan, wăr fălla-s əjrewăɣ făw a t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant
dăɣ-hărătăn-wi-dăɣ t-sawarăm.
15 Ăssawăyăɣ-t i-Harudəs ənta-dăɣ măšan, wăr t-ill' uḍlem fălla-s ijraw ed,
ăssoɣăl-anăɣ-t-dd. Wăr fălla-s hənnəyăɣ făw a t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant.
16 Ăddăbara ămăra, ad-dăɣ-s səwwəjjăɣ tiwit, ăyyăɣ-t-in.» [
17 Ăzzăman-en, hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyy'-asăn-in Bilatəs u-takărmut iyyăn.
18 Ohărăn iket-năsăn iyyăn n-emm, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn, jannen: «Ămmătet
ăhaləs-wa-dăɣ, səwwəyəd-anăɣ-dd Bărɣăbbas.»]
19 Bărɣăbbas-i-hi, iha takărmut făl-a-s kăla dd-issənkăr tamətte dăɣ-aɣrəm har ij'
iman n-ăwadəm dăɣ-a-wen-dăɣ.
20 Ittăr Bilatəs ad-hasăn-ămmăjrăd daɣ ed irha ənta ad-hin-isəwwəyy Ɣisa
21 măšan, ăsɣăren iket-dăɣ-năsăn dăɣ-išənnawăn, ənnăn-as: «Itwəṣləbet făll-
tajəttewt, itwəṣləbet făll-tajəttewt!»
22 Olăs-tăn asəstan wa s-kăraḍ, inn'-asăn: «Mafăl, ma iɣšăd t-ăsiinăhăjjăn d-
tamăttant? Wăr fălla-s əjrewăɣ a t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant; ăddăbara ămăra, ad-
dăɣ-s səwwəjjăɣ tiwit, səwwəyyăɣ-t-in.»
23 Ăxwălăn-t s-iɣăran-năsăn, tattărăn dăɣ-s ad-itwăṣləb făll-tajəttewt. Oyy'-asăn
iman-net, ăsjăd-asăn Bilatəs,
24 ăllil erhet-năsăn, iɣtăs-as tamăttant,
25 ăswăyy'-asăn-in ăhaləs wa dăɣ-s əttărăn ihăn takărmut dăɣ-təssəba n-asənkar
wa dd-ija i-tamətte d-iman-wi ija, ija Ɣisa dăɣ-ifassăn-năsăn i-ad-has-əjən a-wa s-
ărhăn.

Atwəṣləb n-Ɣisa Ălmasex făll-tajəttewt
(Mătti 27:32-44; Marqəs 15:21-32; Exya 19:17-27)

26 Ălwăqq wa d-ăwwăyăn Ɣisa i-ad-itwăṣləb, ăšhăššălăn ăhaləs s-isəm-net Simyon
n-tadăbayt ta n-Qərwan dd-ifalăn išəkraš alənji n-tajəttewt ta făll-mad-itwăsḷəb Ɣisa;
iḍkăl-tăt, ilkăm-asăn.

27 Təlkam-asăn daɣ tamətte tăjjeet əhanăt tiḍeḍen ăsiikălălnen, təggatnăt iman-
năsnăt s-ăkall.
28 Innăḍ-dd săr-snăt Ɣisa, inn'-asnăt: «Šăt-Yărussălam, wăr təlhemăt făll-i,
əlhəmăt făll-iman-năkmăt d-aratăn-năkmăt
29 ed, malăn-dd išilan dăɣ-mad-itwənn: ‹Tənḍəḍ i-timəjjejruten d-ti s-kăla wăr-
əkrešnăt ara, wăr kăla ăssoḍăḍnăt›,
30 ašăl-en, ad-ənnən ăddinăt i-iḍaɣăn: ‹Aḍəwăt fălla-năɣ›, ənnən i-tiḍaɣen:
‹Ălsəmăt-anăɣ›
31 făl-a-s, efew kunta ošal dăɣ-ahəšk ibdajăn s-əmmək-wa-dăɣ, ma inna wa
ăqqurăn?»
32 Ăttilwăyăn daɣ dăɣ-a-wen-dăɣ əssin inaɣtafăn əkkanen tamăttant əntăneḍ-dăɣ.
33 Ălwăqq wa d-hin-əwwăḍăn edăgg wa s-itawănna: «Edăgg wa n-akărkor»,
əṣlăbăn Ɣisa, əṣlăbăn daɣ inaɣtafăn edes-has, iyyăn daw-aɣil-net, wa iyyăḍăn daw-
tăšalje-net.
34 Ălwăqq wa d-əṣlăbăn Ɣisa, innă: «Abba, ănš-asăn făl-a-s, wăr-əssenăn a hăn»;
jăn ḍarăt-a-wen tisăɣeren i-ad-uẓanăn isəlsa-net jer-iman-năsăn.
35 A-s ităjj a-wen, təbdad tamətte, tăjjəyha i-a-wa ijăn iket-net; ḍaẓẓăn
imănnăhăḍăn n-kăl-Ălyăhud dăɣ-Ɣisa, jannen: «Wădden iɣlăs ăddinăt wi iyyăḍnen,
iɣləset ya iman-net ămăra kunta ənta a-s Ălmasex wa ăsnăfrăn Măssinăɣ i-iman-
net.»

(Mătti 28:16-20; Marqəs 16:14-18; Exya 20:19-23)

36 Əjăn-t əssărdusa taḍăẓẓa, ẓahaẓăn-t-dd bənegăr, hakkăn-as-t,
37 jannen-as: «Kunta kăyy a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud, ăɣləs iman-năk ya!»
38 Əttəytăyăn ăllox jənnəj-s, iktab fălla-s:
«A-WA ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».
39 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inaɣtafăn wi ătwăṣlăbnen dihen, ad-isamăḍray Ɣisa, ijann'-
as: «Wădden kăyy a-s Ălmasex, ăɣləs iman-năk ya, tăɣləsăd-anăɣ!»
40 Ăklăwlăw ănaɣtaf-wa iyyăḍăn făll-amidi-net, inn'-as: «Kăyy-i dăr-s oharăn
tisnant-ta-dăɣ, uksaḍ Măssinăɣ,
41 năkkăneḍ, a-wa hanăɣ-irmăsăn, imojjan-nănăɣ a săr-năɣ-t-dd-orăwăn,
nănihăjja dăr-s, iwar-anăɣ uḍlem măšan ənta, wăr t-illa a lăbasăn iɣšad.»
42 Inn' ănaɣtaf wa s-iket imməjrăd i-Ɣisa: «Əktəw-ahi-dd afăl dd-tăqqălăd
tăminakălăd.»
43 Inn'-as Ɣisa: «Ăsidătteɣ-ak a-s ašăl-i-dăɣ, ad-dăr-i tahərəd ălžănnăt.»

Tamăttant n-Ɣisa Ălmasex

(Mătti 27:45-56; Marqəs 15:33-41; Exya 19:28-30)

44 A-s ităjj a-wen-dăɣ, išwar təja tarăhut, əlsănăt tihay ărori n-ăkall iket-dăɣ-net
hundăɣ har təja tezzar.
45 Tăttunkăl tăfukt, iqqărrawăt ărido wa ibḍăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
edăgg wa šăddijăn d-wa iknăn təšədje.
46 Ăsɣărăt Ɣisa s-ăṣṣahăt ḍarăt-a-wen, innă: «Abba, ărməs unfas-in.» Innă a-wen-
dăɣ ɣas, əjmăḍăn-t iman.
47 Inhăy kăbtăn wa ixkămăn făll-əssărdusa wi əṣlăbnen Ɣisa a-wa ijăn ɣas, omăl
Măssinăɣ, innă: «Wăr t-ih' ăššăk a-s ăhaləs-i-dăɣ, ămaɣdal.»
48 Ənhăyăn ăddinăt wi dd-ăddewnen s-edăgg-wen-dăɣ a-wa ijăn, əqqălăn,
ănxasăn iman-năsăn hullan.
49 A-s ităjj a-wen-dăɣ, əbdadăn imidiwăn n-Ɣisa dăɣ-ijəj əkyadăn əntăneḍ d-
tiḍeḍen-ti has-dd-əlkămnen wa-dăɣ n-Galila har əntănăteḍ-da-dăɣ.

Aẓəkka n-Ɣisa
(Mătti 27:57-61; Marqəs 15:42-47; Exya 19:38-42)

50 Osă-dd ăhaləs oɣadăn, olaɣăn n-taɣrəmt ta n-Arimata s-isəm-net Yusəf, iha
inušămăn n-Iṣrayil-wi ɣattăsnen ăššăreɣa,
51 wăr-oher d-imizărăn-wi iyyăḍnen ăddăbaratăn-wi jăn dăɣ-isălan n-Ɣisa ed ijar
ăṭṭăma n-a-s ilkam ad-dd-təzzubbət Təmmənəya n-Măssinăɣ,
52 ənta-en-dăɣ a ihălăn ad-ăkk Bilatəs, ittăr dăɣ-s tafəkka n-Ɣisa,
53 oyyas-tăt Bilatəs ɣas, ikkăs-dd Yusəf tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt, ij'-et dăɣ-tefit
təzzar, issəns'-et dăɣ-aẓəkka iɣašăn dăɣ-esăwăl s-kăla wăr dăɣ-s insa ere ăba.
54 Itajj a-wen-dăɣ ašăl wa d-siməjnun ăddinăt i-ămudd wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.
55 Ǝlkămnăt tiḍeḍen-ti dd-ăddewnen d-Ɣisa wa-dăɣ n-Galila har diha-dăɣ i-Yusəf,
ənhăynăt edăgg n-aẓəkka-en hakd-dăɣ əmmək wa s-tənsa tafəkka n-Ɣisa dăɣ-
aẓəkka-en.
56 Ǝqqălnăt ihănan ɣas, ad-sadawnăt əlɣənfărăn d-aḍutăn. Ijă ašăl wa n-əssəbət-i
n-tăsonfat ɣas, ăssunfănăt ed, a-wen-dăɣ, a innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa.

24

Tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan
(Mătti 28:1-10; Marqəs 16:1-8; Exya 20:1-10)

1 Abənnəbən n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, əkkănăt tiḍeḍen aẓəkka
ăwwaynăt əlɣənfărăn d-aḍutăn-wi dd-ăsdăwnăt,
2 ăwwăḍnăt-in aẓəkka, ogăẓnăt-in tăhunt-ta hărăt emm n-aẓəkka, tăɣirarăd-in,
3 əjjăšnăt ammas n-aẓəkka măšan, wăr dăɣ-s ənheynăt tafəkka n-Ɣisa.
4 Ăqqanăn iɣăfawăn-năsnăt dăɣ-a-wen-dăɣ a-s dd-əbdădăn əssin meddən əlsanen
isəlsa ăsimăɣmăɣnen edes-hasnăt,
5 jănăt tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl dd-hănăt-ărkaɣnăt, ăsiḍăsnăt timmawen-năsnăt
ăkall. Ǝnnăn-asnăt meddən: «Ma s-tammăɣmăt i-ere iddarăn jer-inəmmuttan?
6 Ɣisa, wăr t-illa diha, inkăr-dd dăɣ-tamăttant. Ǝktəwmăt-dd a-wa innă hărwa iha
teje ta n-Galila,
7 a-s innă: ‹Ăgg-ăgg-adəm, ilzam ad-ăttărmăs, ijjəš ifassăn n-inăsbăkkaḍăn,
əṣləbăn-t măšan, ašăl wa s-kăraḍ, a dd-inkăr jer-inəmmuttan.› »
8 Ǝktănăt-dd iməjridăn-win-dăɣ ija Ɣisa.
9 Fălnăt aẓəkka ɣas, əkkănăt inəṭṭulab wi n-măraw d-iyyăn d-inalkimăn-wi
iyyăḍnen, jănăt dăɣ-săn isălan.
10 Tiḍeḍen-en, h'-enăt Măryăma ta n-tadăbayt ta n-Mulăždaləyăt, Tăxya d-
Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub d-tiyyăḍ daɣ sidəttutnen a-wa ənnănăt i-inəṭṭulab
11 măšan, jăn-tănăt tinəbbuddal wăren əssen a jannenăt, unjăyăn s-ad-tănăt-
əfləsăn.
12 Iggăd-dd Bəṭrus, ošăl s-aẓəkka, iwwăḍ-in ɣas, ăssijja dăɣ-ămmas-net măšan,
wăr dăɣ-s inhey ar tefit tənsat d-iman-net, iqqăl ənta-dăɣ iqqan a-wa ijăn eɣăf-net.

Zăbo wa n-Imayus
(Marqəs 16:12-13)

13 Ǝkkăn inalkimăn n-Ɣisa əssin ašăl-wen-dăɣ taɣrəmt ta n-Imayus tănimăjjajăt
d-Yărussălam s-əḍḍəkuḍ n-măraw kelumetărăn d-əssin,
14 ăssokalăn, simɣuɣulăn isălan n-a-wa ijăn iket-net
15 a-s tăn-dd-iwwăḍ Ɣisa iman-net, ăddew dăr-săn
16 măšan, indăr i-tiṭṭawen-năsăn ad-t-əzzəynăt.
17 Imməjrăd-asăn, inn'-asăn: «Ma s-tărjašăm ham ti-net?» Ăqqănăn iɣăfawăn-
năsăn, əbdădăn,

[18] inn’-as dăɣ-săn wa s-isəm-net Kălyobbas: «Ɣas, kăyy ɣas, dăɣ-Yărussălam
təmdat a wăr hen isălan n-a-wa dăɣ-s ijăn išilan-wi-dăɣ?»
[19] Inn’-asăn: «Ma dăɣ-s ijăn?» Ǝnnăn-as: «Un a-wa ijrăwăn Ɣisa wa n-Năṣirăt-i
ămoosăn ănnăbi ăṣṣoohen s-imojjan-net hakd măjrăd-net dat-Măssinăɣ d-tamətte
iket-net,
[20] ărmăsăn-t imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imizărăn-nănăɣ, ăssoḍăn-t dăɣ-
ăššăreɣa-năsăn təzzar, əṣlăbăn-t.
[21] Năkkăneḍ, nămoos hărăt dăɣ-wi əjărnen ăṭṭăma n-a-s ənta a madăn-iɣləs Iṣrayil
măšan, a-wa ašăl wa s-kăraḍ d-əjăn hărătăn-win-dăɣ,
[22] ăqqănnăt daɣ tiḍeḍen-nănăɣ tiyyăḍ iɣăfawăn-nănăɣ ed, ənšăynăt aẓəkka
[23] măšan, wăr dăɣ-s in-ogeẓnăt tafəkka-net, ăqqălnăt-dd, ənnănăt ănfalălăn-asnăt-
dd ănjălosăn hasnăt-ənnănen, iddar.
[24] Osăn iyyăḍ dăɣ-năɣ daɣ aẓəkka, ăsbayănăn a-wa ənnănăt tiḍeḍen măšan, Ɣisa
iman-net, wăr t-illa ere t-inhayăn.»
[25] Inn’-asăn Ɣisa ălwăqq-wen: «Kăwăneḍ-i-š, tidət-dăɣ a-s ijraw-kăwăn iba n-
tayətte, uhən, ma ăsiɣărăn ulhawăn-năwăn, igdal-awăn ad-təjrăhăm a-wa ənnăn
ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn n-Măssinăɣ?
[26] Wădden ənnăn ilzam ad-inhəy Ălmasex tăhănšariḍt təzzar, ijjəš ălxurmăt-net.»
[27] Irmăs-asăn-dd ḍarăt-a-wen ɣur-ănnăbi Mosa, ikkă-dd ɣur-ănnăbităn wi
iyyăḍnen iket-năsăn, itafăssar-asăn a-wa ənnăn əlkəttabăn dăɣ-isălan-net.
[28] Ohăẓăn-in taɣrəmt ta əkkăn ɣas, issəkn’-en a-s okay-tăn
[29] măšan, ənnăn-as: «Ɣayəm ɣur-năɣ ed, ašăl iglă, ehăḍ-dăɣ, išwar ija», ăzzubbăt
ɣur-săn.
[30] Ǝqqălăn tetăte ɣas, iḍkăl tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ, irẓ’-et, ikf’-asăn-tăt.
[31] Ămerănăt tiṭṭawen-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ, əzzăyăn-t măšan, ăttunkăl-asăn
ăssaɣăt-wen-dăɣ.
[32] Ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Wădden a-s hanăɣ-ămmijrăd dăɣ-tabarăt, isafham-
anăɣ əlkəttabăn n-ănnăbităn, sanăjmaḍăn ulhawăn-nănăɣ făll-ad-t-əzzəyăn.»
[33] Ǝbdădăn ăssaɣăt-wen-dăɣ, əqqălăn Yărussălam. Ogăẓăn-in inəṭṭulab wi n-
măraw d-iyyăn d-inalkimăn-wi iyyăḍnen, ăžžiimmăɣăn dăɣ-edăgg iyyăn.
[34] Ǝnnăn-asăn inəṭṭulab d-inalkimăn-wi iyyăḍnen: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s Ɣisa, inkăr-
dd jer-inəmmuttan, inhay-t Simyon.»
[35] Ǝllăɣen-asăn əntăneḍ-dăɣ amuqqəs wa əjăn dăr-s dăɣ-tabarăt d-əmmək wa s-t-
əzzăyăn ălwăqq wa d-irẓa tajəlla.

Ănfalăl-dd Ɣisa i-inəmmušal
(Mătti 28:16-20; Marqəs 16:14-18; Exya 20:19-23)

[36] Ămmiijrădăn hărwa a-s dd-ibdăd Ɣisa iman-net jere-săn, inn’-asăn: «Ins’ ălxer
n-Măssinăɣ fălla-wăn.»
[37] Ăxwălăn, əggădăn ənniyătăn-năsăn, əknăn tarəmmeɣt ed, ăɣelăn ămăttănkul a
hannăyăn
[38] măšan, inn’-asăn Ɣisa: «Ma kăwăn-ixwalăn, iggad d-ənniyătăn-năwăn, ikkas
tafləst dăɣ-ulhawăn-năwăn?
[39] Ǝkyədăt dăɣ-ifassăn-in d-iḍarăn-in, năkk iman-in a-wa, ăḍəsăt-ahi, təkyədăm
dăɣ-i i-ad-təkkəsăm ăššăk, ămăttănkul, wăr dăr-i mad-alăh ed, wăr-ila taɣəssa wăla
iɣăsan.»
[40] Ijann’-asăn a-wen, isakn’-en ifassăn-net d-iḍarăn-net
[41] măšan, təgdăl-asăn təmɣăre n-tedăwit-i-dăɣ jăn ad-t-əfləsăn. Inhăy a-s ăqqanăn
iɣăfawăn-năsăn ɣas, inn’-asăn: «Ak təlam a itamăkšen diha?»
[42] Ǝkfăn-t-dd ašăr n-emăn ăhhoɣen,

43 irmăs-t-dd, ikš’-e data-săn.
44 Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «A-wa-dăɣ a hawăn-janneɣ hărwa əlleɣ jere-wăn a-s
ăhhuuššăl ad-itbət a-wa făll-i iktabăn dăɣ-alămăr wa n-ănnăbi Mosa d-əlkəttabăn wi
n-ănnăbităn d-Ăẓẓăbur.»
45 Ora ălwăqq-wen tiyətwen-năsăn i-ad-əfhəmăn əlkəttabăn,
46 inn’-asăn: «Iktab a-s Ălmasex, ilzam ad-inhəy tăhănšariḍt, inkăr-dd ašăl wa
s-kăraḍ jer-inəmmuttan,
47 ətwəjjən ḍarăt-a-wen isălan n-tătubt d-tenăšše n-ibăkkaḍăn s-isəm-net i-
tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt, isănt a-wen dăɣ-Yărussălam.
48 Kăwăneḍ a jeɣ tijuhawen n-a-wen iket-net,
49 năkk daɣ, ad-hawăn-dd-səssiwəyăɣ a-wa s-hawăn-ija Abba-nin ărkăwăl-net, a-
wen-dăɣ a făl wăr felăm aɣrəm-wa-dăɣ, a təkkăs tărna ta dd-fălăt išənnawăn wăr
kăwăn-təlsa.»

Tikawt n-Ɣisa i-išənnawăn
(Marqəs 16:19-20)

50 Ilwăy-tăn ḍarăt-a-wen har edes i-tadăbayt ta n-Bitanya, iḍkăl ifassăn-net, ija
dăɣ-săn ălbăraka.
51 Itajj dăɣ-săn ălbăraka hărwa a-s dăr-săn ibḍa, imməḍkăl s-išənnawăn.
52 Ărkăɣăn-as əntăneḍ dihen-dăɣ təzzar, əqqălăn Yărussălam əknan dăɣ-tedăwit.
53 Hak ašăl ḍarăt-a-wen, timăqqusăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ihăn
Yărussălam, tiimələn Măssinăɣ. Amin!

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb
Exya

Ăšajəš

1 S-tizarăt, a-s wăr t-illa a dd-ixlakăn, wăr t-illa a t-illăn a săl Wa s-itawănna Măjrăd,
Măjrăd ill'-e ɣur-Măssinăɣ, Măjrăd ənta a-s Măssinăɣ.
2 Ill'-e s-tizarăt ɣur-Măssinăɣ,
3 ənta a-s dd-ixlăk Măssinăɣ hărăt iket-net, wăr t-illa a dd-ixlakăn ar s-ənta,
4 ənta a ăssodărăn hărăt iket-net, tămudre-ten-dăɣ ihakk a-s ănnur i-dăgg-adəm;
5 ănnur, ămilăwlăw dăɣ-tihay măšan, unjăynăt săr-s.
6 Osă-dd ăhaləs dd-ăsimašăl Măssinăɣ s-isəm-net Exya,
7 i-ad-umas tajuhe, amənăn dăgg-adəm s-ănnur wa făll-hasăn-itajăyha.
8 Wăr-ămoos ənta iman-net ănnur, tajuhe-net a ămoos.
9 Ănnur-i-hi, ənta a-s wa n-tidət dd-osăn ăddunya i-ad-imləwləw făll-dăgg-adəm,
arr tiṭṭawen-năsăn.
10 Wa s-itawănna Măjrăd, ijjăš-dd ăddunya, təbnă-dd săr-s măšan, tunjăy s-ad-t-
təzzəy,
11 osă-dd ănnur ăkall-net măšan, wăr t-ăqbelăn imălan-net,
12 hakd a-wen-dăɣ dăɣ, wi t-ăqbălnen, omănăn săr-s, ăsdabăt-tăn ad-umasăn
aratăn n-Măssinăɣ.
13 Aratăn-en, tiwit-năsăn, wăr tămoos ta n-tăsa wăla ta n-erhet n-taɣəssa wăla
erhet n-ăgg-adəm, ti n-Măssinăɣ.

Măjrăd, iqqăl-dd ăgg-adəm

14 Măjrăd, ămoos-dd ăgg-adəm, izzăɣ-dd jere-năɣ ănnuuflăy dăɣ-ănnuɣmăt d-
tidət, năjjunfă dăɣ-ălxurmăt-net, ălxurmăt daɣ wa ikarrăš Alyaḍ s-wăr-il' Abba i
săl ənta.
15 Ǝnta-en-dăɣ a făll-ăjjəyha ănnăbi Exya a-s innă s-afălla: «Ad-hi-dd-išrəy ere
hi-ojărăn făl-a-s ill'-e hărwa wăr dd-ăxlekăɣ.»
16 Nəjrăw iket dăɣ-nănăɣ ejădăr-nănăɣ dăɣ-ălxurmăt n-ănnuɣmăt-net, ajăraw
nəja-dăɣ, ilkam-as iyyăn
17 făl-a-s, əmmək wa s-ija Măssinăɣ Ăṭṭăwrăt dăɣ-ăfuss n-ănnăbi Mosa, ənta daɣ
a-s ija ănnuɣmăt-net d-tidət-net dăɣ-ăfuss n-ƔisaĂlmasex.
18 Măssinăɣ, wăr t-illa ere s-kăla t-inhăy măšan, Rure-s wa n-iyyăn ɣur-s izzăɣăn,
ăsbayăn-anăɣ-t-dd.

Tajuhe ta ij' Exya făll-Ɣisa
(Mătti 3:11-12; Marqəs 1:7-8; Luqa 3:15-17)

19 Ǝnta da tajuhe ta ij' Exya a-s săr-s dd-ăšmăšălăn imănokalăn n-kăl-Ălyăhud wi
hănen Yărussălam, kăl-tikutawen d-dăgg-Lewi i-ad-t-səstənăn d-a-wa ămoos.
20 Wăr hasăn-iffer iman-net, inn'-asăn: «Wădden năkk a-s Ălmasex.»
21 Olăsăn-t asəstan: «Adiš mi tămoosăd? Ămmuukkăn kăyy a-s ănnăbi Ɣəli?» Inn'-
asăn: «Wăr t-ămoosăɣ.» Ǝnnăn-as: «Adiš kăyy a-s ănnăbi wa s-ənnăn ănnăbităn
ilkam a dd-ass?» Inn'-asăn: «Ăbo!»
22 Olăsăn-as tənna: «Adiš, mi tămoosăd? Nărha ălwižab năwwăy i-ăddinăt wi
hanăɣ-dd-ăšmašălnen, ma tənned, mi tămoosăd?»
23 Inn'-asăn:
«Năkk a-s wa ăseɣăren dăɣ-tenere, janneɣ:

‹səssiɣədăt tabarăt dat-Emăli›,
s-əmmək wa s-tăn-innă ănnăbi Saya.†»
24 Ăddinăt-win-dăɣ săr-s dd-ămešălnen, i n-taggayt ta n-kăl-faris.
25 Olăsăn-t asəstan daɣ, ənnăn-as: «Adiš mafăl salmaɣăd ăddinăt dăɣ-aman a-s
wădden kăyy a-s Ălmasex wăla, Ɣəli wăla ănnăbi wa s-ătwănna?»
26 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Năkk, aman a dăɣ-salmaɣăɣ ăddinăt măšan, ill'-e
jere-wăn ere wăr təzzeyăm,
27 ad-hi-dd-išrəy, wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-ăḍəsăɣ issal n-tifădelen-net făl
mijraw-i-dăɣ hi-ija.»
28 Tadăbayt ta n-Bitanya təwărăt asălim n-Ɣurdəni wa n-atăram a dăɣ-itajj a-wa-
dăɣ, dihen-dăɣ ad-isalmaɣ Exya ăddinăt dăɣ-aman.

Ɣisa, Ašăɣol n-Măssinăɣ

29 Ašăl wa n-ḍarăt-wen, inhăy Exya Ɣisa ikk'-e-hi-dd, innă i-tamətte: «Ənhəywăt-
ak Ašăɣol n-Măssinăɣ wa itakkăsăn ibăkkaḍăn n-ăddunya!
30 Ənta-i-dăɣ a făll-hawăn-ənneɣ: ad-hi-dd-išrəy ere hi-ojărăn făl-a-s ill'-e hărwa
wăr dd-ăxlekăɣ;
31 năkk iman-in, ibda wăr t-əzzeyăɣ măšan, i-ad-dd-ibbuyən i-kăl-Iṣrayil, oseɣ-dd
i-ad-salmaɣăɣ dăɣ-aman.»
32 Olăs daɣ Exya ajəyh, inna: «Hannăyăɣ Unfas Šăddijăn, ifal-dd išənnawăn dăɣ-
ănnuɣ n-tedăbert măllăt har făllа-s ăsjăn, izzăɣ făllа-s.
33 Kăla t-əlleɣ wăr t-əzzeɣăɣ măšan, wa hi-dd-ăšmašălăn i-ad-salmaɣăɣ dăɣ-aman,
inn'-ahi: ‹Ere wa s-tənhăyăd Unfas har făllа-s ăsjăn, izzăɣ făllа-s, ənta a ihakkăn
Unfas Šăddijăn.›
34 Năkk daɣ, ənhăyăɣ-t, ăjjəyhăɣ a-s ənta a-s Rure-s n-Măssinăɣ.»

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen

35 Ašăl wa n-ḍarăt-wen, ibdad Exya d-inəṭṭulab-net əssin dăɣ-edăgg-wənnin-dăɣ
a-s iswăḍ,
36 inhăy Ɣisa okay ɣas, innă: «Ənhəywăt-ak Ašăɣol n-Măssinăɣ!»
37 Əslăn inəṭṭulab-net wi n-əssin i-măjrăd-wen-dăɣ ij' Exya ɣas, əlkămăn i-Ɣisa.
38 Ăšnăšlăm Ɣisa ḍara-s, inhăy a-s əlkamăn-as ɣas, inn'-asăn: «Ma tărham?»
Ənnăn-as: «Răbbi, a-wen ălmăɣna-net: Ălɣalim! Ənde d-təzzaɣăd?»
39 Inn'-asăn: «Əyyăwăt, ad-t-tənhəyăm.» Əglăn, ənhăyăn dihad izzăɣ, əzzăɣăn
ɣur-s ašăl-en-dăɣ. Itajj a-wen s-takkăṣt.
40 Inəṭṭulab wi n-əssin əslănen i-măjrăd wa ij' Exya făll-Ɣisa ɣas əlkămăn-as, iyyăn
dăɣ-săn Idris wa n-ăŋŋa-s n-Simyon Bəṭrus;
41 Idris-en-dăɣ a osăn ăŋŋa-s Simyon, inn'-as: «Əyyăw, nəjrăw Ălmasex». Ălmasex,
ălmăɣna-net: Wa innəfrănăn.
42 Ilwăy Idris Simyon s-Ɣisa. Ikna Ɣisa akăyad dăɣ-Simyon, inn'-as: «Wădden isəm-
năk: Simyon ăgg Yunəs? Ad-kăy-iwăr isəm Sefas». Sefas, ălmăɣna-net: Tăhunt.†

Ilkăm Fəlibb d-Natanăhil i-Ɣisa

43 Ašăl wa n-ḍarăt-wen, ikka Ɣisa teje ta n-Galila a-s ămmoqqăs d-Fəlibb, inn'-as:
«Fəlibb, əlkəm-ahi.»
44 Fəlibb hakd Idris d-Bəṭrus, iket-năsăn, i n-taɣrəmt ta n-Băṭsayda.

† **1:23 1:23** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **1:42 1:42** Sefas dăɣ-Tălyunanit a has-itawănnen: Bəṭrus.

45 Iglă Fəlibb ənta-dăɣ har osa Natanăhil, inn’-as: «Ašăl-i, nəjrăw ere wa s-ij’ ānnăbi
Mosa isălan-net dăɣ-Ăṭṭăwrăt, əllăɣen daɣ ănnăbităn s-ass-net: a t-ămoosăn Ɣisa wa
n-ăgg Yusəf n-taɣrəmt ta n-Năṣirăt».
46 Inn’-as Natanăhil: «Ajăn Năṣirăt, a tăt-dd-ifəl a olaɣăn?» Inn’-as Fəlibb: «Ǝyyăw,
ənhəy-t.»
47 Inhăy Ɣisa Natanăhil ikk’-e-hi-dd ɣas, innă: «Ašăl-i-š, hannăyăɣ U-Bănu-Iṣrayil
n-ăgg-alăṣăl wăr ha tăkkărzăzzăl.»
48 Inn’-as Natanăhil: «Ǝnde hi-təzzăyăd?» Inn’-as Ɣisa: «Hannăyăɣ-kăy hărwa
wăr kăy-dd-iɣra Fəlibb, a-s ija a-wen, təlled-t daw-tele n-ašar.»
49 Iḍkăl Natanăhil emăsli-net, innă: «Ălɣalim, kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, kăyy a-s
ămănokal n-Iṣrayil!»
50 Inn’-as Ɣisa: «Ɣas a-wa-dăɣ făl hak-ənneɣ hannăyăɣ-kăy hărwa təlled-t daw-tele
n-ašar a făl tomănăd? Ǝlməd a-s ilkam dăɣ-k ad-tənhəyăd hărătăn ojărnen a-wen-
dăɣ təmɣăre.
51 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s ad-tənhəyăm išənnawăn ămerăn,
tənhəyăm daɣ ănjălosăn n-Măssinăɣ tiwənən tizəbbun-dd făll-Ăgg-ăgg-adəm.»

2

Iji n-Măssinăɣ wa ăzzarăn ija Ɣisa

1 Kăraḍ išilan ḍarăt-a-wen, ij’ aẓli dăɣ-hin-tătiwăɣra ma-s n-Ɣisa dăɣ-taɣrəmt n-
Kăna ta n-Galila;
2 ătwăɣr’-in daɣ Ɣisa s-aẓli-en-dăɣ ənta d-inəṭṭulab-net.
3 Ǝmdăn aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen tamăswanen dăɣ-aẓli ɣas, tənn’-as ma-
s: «Ăddinăt ya, ăbas lan aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen əswăn.»
4 Inn’-as Ɣisa: «Anna, taẓidert, ăssaɣăt-in, wăr dd-iwweḍ hărwa.»
5 Tənnă ma-s i-inaxdimăn: «A hawăn-innă-dăɣ, təjəm-t.»
6 Ǝllan-t dihen săḍis iɣsas măqqornen əknanen dăɣ-tăhunt s-təggatăn kăl-Ălyăhud
ălwăḷḷa s-aman-wi tăn-hănen; hak iyyăn dăɣ-iɣsas-en-dăɣ, itiwəy temeḍe n-lităr.
7 Innă Ɣisa i-inaxdimăn: «Ǝḍkărăt-dd iɣsas-i-hi aman»; əḍkărăn-tăn har imawăn-
năsăn.
8 Inn’-asăn daɣ: «Ǝlkəwăt ămăra, tawəyəm i-ere-wa ănnihăḍăn dăɣ-imənsiwăn»;
jăn a-wa hasăn-inna.
9 Ăkrăbbăt emănnăhăḍ n-imənsiwăn aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen s-wăr-issen
e-s t-dd-hăn kud-dăɣ əssanăn inaxdimăn-wi tăn-dd-əlkăwnen siha s-dd-hăn; iɣră-dd
ămaẓlay,
10 inn’-as: «Wăr t-illa ere s-wădden aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen ăẓednen a
isaswa ăddinăt har tăn-ijməḍ ənniyăt təzzar, išəšrəy-tăn-dd wi wăren əkna tăẓude
măšan, kăyy wi ăẓednen a təššəšrăyăd.»
11 Iji n-Măssinăɣ wa-dăɣ ija Ɣisa dăɣ-Kăna ta n-Galila a-s iji-net wa ăzzarăn,
ăsnăfalăl-dd săr-s tărna-net dat-ăddinăt, omănăn sar-s inəṭṭulab-net.
12 Ătrara Ɣisa ḍarăt-a-wen, ikka taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum ăddeew d-ma-s d-
ayətma-s d-inəṭṭulab-net măšan, wăr-ăhoja dihen.

Iššəšdăj Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 21:12-13; Marqəs 11:15-18; Luqa 19:45-46)

13 Ohăẓ-dd ămudd n-kăl-Ălyăhud wa n-Faṣka ɣas, ăjoẓăy Ɣisa, ikka Yărussălam.
14 Ogăẓ-dd dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ăttužžar n-iwdesăn d-tihatten d-
tidăberen d-kăl-amăhaš ăqqiimăn dăɣ-s,

† **1:51 1:51** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

15 iknă-dd ebărtăk n-iɣunan, ad-tăn-isattăɣ əntăneḍ d-tihatten-năsăn d-iwdesăn-
năsăn, išamăhaš iẓărfan n-kăl-amăhaš, isibrăɣwil tisəskar-năsăn,
16 ijanna i-ăttužžar n-tidăberen: «Ǝkkəsăt a-wa diha, wăr jem ehăn n-Abba-nin
ehăn n-mamăla.»
17 Innă a-wen ɣas, əktăn-dd inəṭṭulab-net a-s iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
«Tədgaẓ-ahi tărha n-ehăn-năk.»
18 Ǝggădăn-dd săr-s imizărăn n-kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «Ma ămoos iji n-Măssinăɣ
wa s-tăddobed iji-net i-ad-hanăɣ-səfləsăd a-s a-wa jed ămăra-dăɣ, led săr-s.»
19 Inn'-asăn: «Ăndăt ehăn n-ămudd-wa-dăɣ ad-hawăn-t-dd səbdədăɣ dăɣ-kăraḍ
išilan.»
20 Ǝnnăn-as kăl-Ălyăhud: «Kăhh! Ajăn wădden ehăn n-ămudd-wa-dăɣ, əkkoẓăt
timərwen n-awătay d-săḍis a ija ibinnəw təzzar imdă, ɣas əndek dihad ila əmmək
ad-t-dd-səbdədăd kăyy dăɣ-kăraḍ išilan?»
21 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ măšan, wăr-əjrehăn a-s ehăn n-ămudd wa s-hasăn-
iha isălan-net, taɣəssa-net ənta iman-net.
22 Šămad dd-inkăr Ɣisa jer-inəmmuttan a dd-əktăn inəṭṭulab-net tifer-tin-dăɣ ija,
omănăn s-a-wa ənnăn əlkəttabăn d-a-wa innă ənta iman-net.
23 Ăzzăman-wen-dăɣ n-ămudd wa n-Faṣka ăssakăy dăɣ-Yărussălam, omănăn săr-s
ăddinăt ăjjootnen hannăynen ijităn n-Măssinăɣ wi ităjj,
24 măšan wăr tăn-ifles ed izzay-tăn iket-dăɣ-năsăn,
25 wăr-ămɣatăr daɣ, ad-has-ăjjăyh ăwadəm wăl' iyyăn făll-iyyăn ed, issan d-iman-
net a-wa ihăn ulh n-e d t-illăm ăgg-adəm.

3

Edăwănne wa ija Ɣisa d-Nikodem dăɣ-isălan n-tiwit ta tăynayăt.

1 Ehăḍ iyyăn, osă-dd iyyăn dăɣ-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud la taggayt ta n-kăl-faris
s-isəm-net Nikodem Ɣisa,
2 inn'-as: «Ălɣalim,† nəssan a-s kăyy ălɣalim dd-ăšimasăl Măssinăɣ a tămoosăd
făl-a-s ijităn n-Măssinăɣ wi tăjjăd, wăr t-illa ere ăddooben iji-năsăn ar s-ad-t-idhal
Măssinăɣ.»
3 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet† a-s a ikkăs ăwadəm
wăr-ija tiwit ta tăynayăt dd-fălăt išənnawăn, wăr mad-inhəy Təmmənəya ta n-
Măssinăɣ.»
4 Inn'-as Nikodem: «Ǝndek əmmək wa s-mad-iwəy ăwadəm wăššărăn? Ajăn
ăddobăt ad-iqqəl tăsa n-ma-s, ăj-dd tiwit ta s-sănatăt?»
5 Inn'-as Ɣisa: «Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet a-s ere wărăn iwa s-aman d-Unfas
Šăddijăn, wăr-e ijjəš Təmmənəya n-Măssinăɣ
6 făl-a-s, a-wa dd-torăw taɣəssa, i n-taɣəssa, a-wa dd-orăw Unfas daɣ, i n-Unfas.
7 Wăr-ităqqănet eɣăf-năk făl-a-s innin ənneɣ-ak: ‹Wăr hawăn-t-təlla ar tiwit ta
tăynayăt dd-fălăt išənnawăn.›
8 Wădden aḍu itəhhal siha s-irha, sallăd i-emăsli-net măšan, wăr təssenăd siha
s-dd-iha wăla siha s-ikka, a-wen-dăɣ daɣ, a ij' ăwadəm iket-net dd-iwan s-Unfas n-
Măssinăɣ.»
9 Issəstăn Nikodem Ɣisa daɣ, inn'-as: «Ǝndek əmmək wa s-mad-ăj a-wen?»
10 Inn'-as Ɣisa: «Ǝnd'-e-d-il' əmmək a-s kăyy ălɣalim n-Iṣrayil ogdăhăn d-a-wa-dăɣ,
uhən-dăɣ wăr kăy-hen isălan n-a-wen-dăɣ?
11 Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet a-s nətajj isălan n-a-wa nəssăn, nətajăyha daɣ făll-
a-wa nənhăy măšan kăwăneḍ, wăr tărḍem s-tajuhe-nănăɣ.

† **3:2 3:2** Dăɣ-Ɣăbranəyya: Răbbi. † **3:3 3:3** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin: (S-tidət, tidət).

12 Ɣas, kunta wăr hi-təflesăm dihad hawăn-ăssewălăɣ dăɣ-isălan n-hărătăn wi n-ăddunya, əndek əmmək wa s-hi-mad-təfləsăm afăl hawăn-ăssewălăɣ dăɣ-isălan wi n-tidət əlkămnen n-išənnawăn?
13 Wăr t-illa ere iwwaḍăn išənnawăn kunta wădden ere wa-tăn-dd-ifălăn, a-wen a t-ămoosăn Ăgg-ăgg-adəm-i dăɣ-săn izzăɣăn.
14 Ǝmmək-wa-dăɣ s-issărjăj ănnăbi Mosa taššălt dăɣ-tenere, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ilzam, ad-itwəḍkəl Ăgg-ăgg-adəm,
15 dihen, ere săr-s omănăn-dăɣ, ad-ijrəw tămudre tăɣlalăt
16 făl-a-s, Măssinăɣ, ija i-ăddunya tărha-ta-dăɣ făl ikfa Rure-s wa n-iyyăn i-ere săr-s omănăn-dăɣ, wăr-e ămmăt, ănn-ak, ad-ijrəw tămudre ta tăɣlălăt;
17 Măssinăɣ, wăr dd-ăšmašăl Rure-s s-ăddunya i-ad-tăt-išrăɣ, ănn-ak i-ad-tăt-iɣləs.
18 Ere săr-s omănăn, wăr t-e-išrăɣ măšan, ere săr-s wărăn omen, ăru d-itbăt ăššăreɣa-net făl-a-s, wăr-omen s-Rure-s n-Măssinăɣ wa n-iyyăn.
19 Ăddălil n-ăššăreɣa-en, ənta da: osă-dd ănnur ăddunya măšan, ăssofăn dăgg-adəm tihay ed timašalen-năsăn ti lăbasnen.
20 Ăwadəm itamašalăn a lăbasăn hărkuk ăššunjăt ănnur, wăr dawa-s dd-itəmmil ed ăksuḍ ad-dd-əffukkărăn erk imojjan-net
21 măšan, ere iglan făl tidət, wăr-ăksuḍ ad-dd-ăkk ănnur i-ad-dd-infiləl a-s imojjan-net, Măssinăɣ a-s əssəbab-năsăn.»

Tajuhe ta s-sănatăt ija Exya wa n-Enəsselmăɣ făll-Ɣisa

22 Ḍarăt-a-wen, ikka Ɣisa d-inəṭṭulab-net teje ta n-Ălyăhudəyăt, əzzăɣăn dihen-dăɣ, ad-isalmaɣ ăddinăt.
23 A-s ija a-wen, Exya ənta, tisən-t-dd ăddinăt, isalmaɣ-tăn dăɣ-edăgg s-isəm-net Anun dăɣ-ihəẓ n-tadăbayt ta n-Saləm făl-a-s, əjjətăn aman dihen.
24 A-wen itajj hărwa wăr hin-ătwăjăr Exya dăɣ-takărmut.
25 Tənkăr tamɣənnant jer-inəṭṭulab n-Exya d-ăgg-Ălyăhud iyyăn dăɣ-isălan n-ălwăḷḷa wa išăšdajăn ɣas,
26 əkkăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim,† ăhaləs wa s-kăla dăr-s tărtăyăd făll-tăjjəyhăd făll-ašrut n-ejănš n-Ɣurdəni wa iyyăḍăn, ămăra isalmaɣ ənta-dăɣ, takkăn-t ăddinăt iket-năsăn.»
27 Inn'-asăn Exya: «Ăgg-adəm, wăr-e ăj ar a-wa dăr-t-ăskăllăf Măssinăɣ.
28 Wădden, tăjjəyhăm iket-năwăn a-s ənneɣ: ‹Năkk, wăr-ămoosăɣ Ălmasex, ămišəl ɣas a dd-jeɣ data-s.›
29 Nəssan a-s ămaẓlay ənta a ilăn tămaẓlayt măšan, amidi n-ămaẓlay-i ɣur-săn t-illăn ăsijăd, ăsidăwăt-t emăsli n-ămaẓlay wa s-isăll. Ǝlmədăt a-s tedăwit-ten-dăɣ ităjj amidi n-ămaẓlay, a jeɣ năkk-dăɣ ămăra, tedăwit-in daɣ, təjlay, təmda.
30 Imɣaret isəm-net, ifnəẓet wa-nin.»

Isălan n-Wa dd-ifălăn išənnawăn

31 «Ere wa dd-ifălăn išənnawăn, ojăr ăddinăt iket-năsăn, ere wa dd-ifălăn ăkall, i n-ăkall, wăr mad-ăj daɣ ar isălan n-ăkall-i-dăɣ măšan, ere wa dd-ifălăn išənnawăn, [ojăr ăddinăt iket-năsăn ed]
32 ənta isălan n-a-wa inhăy d-a-wa islă a itajj măšan, wăr t-illa ere t-iflasăn.
33 Ere wa t-iflăsăn, ăssiitbăt tənna n-Măssinăɣ
34 făl-a-s, ere wa dd-ăšmašăl Măssinăɣ, a-wa innă Măssinăɣ a ijanna ed ăsinăflăy-t Măssinăɣ dăɣ-isuf n-Unfas-net.
35 Abba ikna tărha n-Rure-s, hărăt iket-net a ija dăɣ-ifassăn-net.

---

† **3:26 3:26** Dăɣ-Ɣăbranəyya: Răbbi.

36 Ere wa omănăn s-Rure-s, ijraw tămudre ta tăɣlălăt, ere wa săr-s wărăn omen,
wăr mad-inhəy tămudre ta ihăkk Măssinăɣ ed, insa fălla-s aḍkăr n-Măssinăɣ.»

4

Tu-Sămarit ta tomănăt s-Ɣisa

1 Ilmăd Ɣisa a-s əslăn kăl-faris a-s ojărăn inəṭṭulab wi isălmaɣ ənta, uhən wi
isălmaɣ Exya, a-wen-dăɣ a ăɣelăn.
2 Tidət a-s, Ɣisa ənta iman-net, wăr t-illa ere ăssilmăɣ, inəṭṭulab-net ɣas a
salmaɣnen ăddinăt.
3 Ifăl teje ta n-Ălyăhudəyăt, olăs tikawt n-ta n-Galila
4 măšan, i-ad-ăj a-wen, ilzam-t ad-ijləy teje ta n-Sămari.
5 Ăssookal har dd-iwwăḍ aɣrəm n-Sămari s-isəm-net Sišar, ikkă dihen anu wa ihăn
ašəkrəš wa iɣăš ănnăbi Yaqub təzzar ikf'-e i-rure-s Yusəf, anu-en, iwăr-t isəm wa n-
Yaqub.
6 Osă-dd anu ɣas, ăqqimă făll-emm-net i-ad-isunf a-wa-dăɣ has-ija aləḍḍeš n-asikəl.
A-wen a itajjăn s-tarăhut.
7 Ăqqiima făll-emm n-anu-en-dăɣ a-s dd-tosa tu-Sămarit dd-təšrajăt, inn'-as Ɣisa:
«Tamăḍt, săsw'-ahi-dd.»
8 A-s ităjj a-wen-dăɣ, əkkan inəṭṭulab-net aɣrəm i-ad-dd-žənšən imənsiwăn əkšăn.
9 Tənn'-as tamăḍt: «Ma kăy-ăsihălăn kăyy-i n-ăgg-Ălyăhud, ad-dăɣ-i təttărăd
aman năkk-i n-tu-Sămarit?» Ăzzăman-en, kăl-Ălyăhud d-kăl-Sămari, wăr-
ănmănnăkăn.
10 Inn'-as Ɣisa: «Ǝnnar təssanăd făll-isuf n-Măssinăɣ d-ere wa ham-ijănnen:
‹săsw'-ahi-dd›; kămm a has-madăn-ănn: ‹săsw'-ahi-dd›; ăkf'-im ənta, aman
əddărnen.»
11 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, anu-i, i šəjreen, kăyy daɣ wăr led ăja, ɣas, əndek
əmmək wa s-mad-dd-təjrəwăd aman əddărnen wi s-jănned?
12 Ajăn tojărăd abba-nănăɣ ănnăbi Yaqub-i hanăɣ-ikfăn anu-i-dăɣ dăɣ-iswa ənta
d-aratăn-net d-irəzzejăn-net?»
13 Inn'-as Ɣisa: «Ere iswăn aman n-anu-i-dăɣ, ad-aləs fad
14 măšan, ere iswăn aman-wi t-mad-ăkfăɣ, wăr dăɣ-s ilkem fad ed, ad-dăɣ-s umasăn
aman wi t-mad-ăkfăɣ, a dăɣ-has-dd-təffay tămudre ta tăɣlălăt.»
15 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, săsw'-ahi dăɣ-aman-win-dăɣ i-ad-ăbas tifadăɣ,
əbḍəwăɣ s-iyyăt d-ašăroj n-anu-i-dăɣ.»
16 Inn'-as Ɣisa: «Ǝgləw, idaw-dd d-ăhaləs-năm, tăqqəlăd-ahi-dd.»
17 Tənn'-as tamăḍt: «Wăr-ădobănăɣ.» Inn'-as Ɣisa: «Tənned tidət a-s wăr
tădobănăd
18 făl-a-s, jed səmmos idubnawăn măšan, təzjărăt-tăn-dd iket-năsăn, ăhaləs daɣ
wa dăr-tărtăyăd ămăra-dăɣ, wăr tămsăxlălăm.»
19 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, hannăyăɣ a-s kăyy ya ănnăbi a tămoosăd!
20 Ibda abbatăn-nănăɣ aḍaɣ-wa-dăɣ a făll-ɣabbădăn Măssinăɣ măšan, kăwăneḍ-i
n-kăl-Ălyăhud, tənnăm wăr t-illa ălɣibadăt n-Măssinăɣ ar dăɣ-Yărussălam.»
21 Inn'-as Ɣisa: «Tamăḍt, əfləs-ahi, ilkam ălwăqq d-wăr mad-tăɣbədăm Abba făll-
aḍaɣ-wa-dăɣ wăla dăɣ-Yărussălam.
22 Kăwăneḍ, ɣabbădăm a wăr təssenăm măšan, năkkăneḍ nəssan ere wa nəɣabbăd
ed, əlɣəllas, kăl-Ălyăhud a dd-ifăl.
23 Măšan, ilkam ăssaɣăt s-ənta-da-dăɣ nəha ămăra-dăɣ dăɣ-mad-ăɣbədăn
imumənăn wi n-tidət Abba s-tidət dăɣ-ənniyătăn-năsăn făl-a-s, inaɣbadăn əjlaynen
šund-win-dăɣ a has-əjraẓnen.

24 Măssinăɣ, Unfas, wăr-itətwənhəy, a-wen-dăɣ a făl ere t-iɣabbădăn, iɣbədet-t s-ənniyăt d-tidət.»
25 Tənn’-as tamăḍt: «Ǝssanăɣ a-s Wa innəfrănăn s-itawănna Ălmasex, ilkam ad-dd-ass, afăl dd-osa, ad-hanăɣ-isəssiɣəd dăɣ-hărăt iket-net.»
26 Inn’-as Ɣisa: «Năkk-i-dăɣ ham-ămmiijrădăn a t-ămoosăn.»
27 Ămmiijrăd-as Ɣisa hărwa a-s dd-əqqălăn inəṭṭulab-net. Iqqăn a-wa s-ămmijrăd i-tamăḍt iɣăfawăn-năsăn măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr tăn-iha-i t-ăssistănăn d-a-wa dăɣ-s irha wăla a-wa făl dăr-s ădiwănnăt.
28 Toyyă tamăḍt aɣăsis-net dihen-dăɣ, tăqqăl aɣrəm, tənnă i-ăddinăt:
29 «Ǝyyăwăt, ənhəywăt ăhaləs hi-illăɣen a-wa s-kăla t-jeɣ iket-net, ămmuukkăn a-s ənta-i-dăɣ a-s Ălmasex.»
30 Ǝzjărăn-dd kăl-aɣrəm, əkkăn-dd Ɣisa.
31 A-s ităjj a-wen, salɣadăn inəṭṭulab ălɣalim-năsăn i-ad-ămmăklăw
32 măšan, inn’-asăn: «Năkk, leɣ a əkšeɣ wăr təssenăm.»
33 Ad-tinmənnin: «Ajăn iwwăy-as-dd ăwadəm amənsi ḍara-năɣ?»
34 Inn’-asăn Ɣisa: «Amənsi-nin, iji n-erhet n-Wa hi-dd-ăšmašălăn, sətbətăɣ ămašal-net.
35 Wădden a jannem diha-dăɣ s-əkkoẓ orăn ad-ămalăyăn išəkraš? Ǝnneɣ-awăn: ənhəywăt, əḍkəlăt tiṭṭawen-năwăn, təkyədăm dăɣ-išəkraš, əŋŋan, wăr-ərhen ɣas ar amili.
36 Ăssaɣăt wa d-ijarrăw ănaxdim wa itiləyən išəkraš ălxaqq n-tide-net, ənta-da-dăɣ dăɣ-təssəba n-ad-isədəw allon-net i-tămudre ta tăɣlălăt, i-ad-imzəyyət ănaxdim-wa ăddomen d-wa itiləyən tedăwit
37 ed, oẓẓ wa innăn: ‹ăddomăt iyyăn, olăy wa iyyăḍăn›, innă tidət.
38 Năkk, ăssokăɣ-kăwăn illuy n-išəkraš dăɣ-wăn wăren irh’ ăṣṣahăt, iyyăḍ a tăn-ixdămăn, tărbăxăm kăwăneḍ-dăɣ ăṣṣahăt-năsăn.»
39 Omănăn kăl-Sămari n-aɣrəm-ənnin-dăɣ ăjjootnen s-Ɣisa dăɣ-təssəba n-tajuhe ta hasăn-təja tamăḍt a-s hasăn-tənna: «Illăɣăt-ahi a-wa s-kăla t-jeɣ iket-net.»
40 A-wen-dăɣ a făl osăn-dd Ɣisa ɣas, dălăn-t d-ad-ɣur-săn izzăɣ, ija ɣur-săn əssin išilan.
41 Ǝslăn-as ənta iman-net ămmijrăd ɣas, jăn wi săr-s omănnen əjut ojărăn wənnin.
42 Ǝnnăn wi săr-s omănnen i-tamăḍt: «Ămăra, ăbas săr-s noman dăɣ-təssəba n-a-wa hanăɣ-tənned, nəsl’-as iman-nănăɣ, nomăn daɣ a-s ădduuttăt a-s ənta a-s Ămaɣlas n-ăddunya.»

Rure-s n-ăgg-əlxəkum wa ăzozăy Ɣisa

43 Ăssakăy Ɣisa əssin išilan-win-dăɣ dihen ɣas, ikkă teje ta n-Galila
44 ed, issan a-s: «Wăr t-illa ănnăbi ătiwăsămɣărăn dăɣ-ăkall-net.»
45 Măšan, diha-dăɣ d-hin-iwwăḍ Galila, ad-t-ăsbărrăkăn kăl-ăkall ed, ənhăyăn dăɣ-săn i ăjjootnen dăɣ-wi ăssakăynen ămudd dăɣ-Yărussălam a-wa ija Ɣisa iket-net.
46 Iqqăl Ɣisa ḍarăt-a-wen tadăbayt ta n-Kăna hăt teje ta n-Galila dăɣ-ăsmăskăl aman, ij’-en aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen. A-s ităjj a-wen-dăɣ, ih’ ăgg-əlxəkum iyyăn s-ărhin rure-s aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.
47 Islă a-s Ɣisa ifăl-dd Ălyăhudəyăt s-Galila ɣas, ikk’-e-hi-dd, ad-t-ilaqqăd i-ad-dd-itrur, izuzəy rure-s s-išwar t-ăba.
48 Inn’-as Ɣisa: «Adiš kăwăneḍ a təkkăm wăr tənheyăm ijităn n-Măssinăɣ d-tikunen, wăr-e tamənăm s-Măssinăɣ.»
49 Inn’-as kăbtăn: «Ălɣalim, năglet šik iket-di d-wăr-ămmut alyaḍ-in.»
50 Inn’-as Ɣisa: «Ǝgləw, rure-k iddar.» Iflăs kăbtăn a-wa has-innă Ɣisa, iglă.

51 Ikka-dd ehăn-net hărwa a-s has-dd-əlkăḍăn inaxdimăn-net, ənnăn-as: «Rure-k, iddar.»
52 Issəstăn-tăn d-ăssaɣăt wa-dăɣ ijrăw ălafu, ənnăn-as: «Ǝnḍəšel s-tezzar ad-t-toyyă tenăde.»
53 Inhăy abba n-alyaḍ a-s ălwăqq-wen-dăɣ iman-net ad-has-innă Ɣisa: «Rure-k, iddar». Omăn ašăl-wen-dăɣ s-Ɣisa ənta hakd ejădăš-net iket-net.
54 Iji n-Măssinăɣ wa-dăɣ a-s wa s-əssin ija Ɣisa ḍarăt efel-net i-Ălyăhudəyăt s-Galila.

5

Anăbdon wa ăzozăy Ɣisa

1 Ijă ămudd iyyăn daɣ n-kăl-Ălyăhud ɣas, olăs Ɣisa tikawt n-Yărussălam.
2 Yărussălam, ujəš-net wa s-itawănna wa n-tihatten, h’-e tăsahaɣt n-aman s-isəm-net dăɣ-Ɣăbranəyya: Bătẓata, ăɣlaynăt-tăt səmmosăt tisəkla
3 daw-ənsan imarhinăn d-iməddorɣal d-inəbdan d-inaɣyabăn ăjjootnen [ăqqalnen i-emăremar n-aman
4 făl-a-s dehiyyăn, itizəbbut-dd ănjălos n-Emăli dăɣ-tăsahaɣt, isəmrumăr aman-net. Ere ăzzarăn s-ujəš n-aman-en-dăɣ ḍarăt a-s tăn-ăsimăramăr ănjălos, ad-izzəy a tămoos turhənna-net dăɣ].
5 Ins’ ăhaləs dihen ibdanăn a ilan kăraḍăt timərwen n-awătay d-əttam.
6 Inhăy-t Ɣisa insa, ilmăd dăɣ-iman-net a-s ăhoja ăssins’-e bəddin-net dihen-dăɣ ɣas, inn’-as: «Ajăn tărhed ad-kăy-dd-iqqəl ăssexăt-năk?»
7 Inn’-as anăbdon: «Ălɣalim, wăr leɣ ăwadəm hi-ijărăn dăɣ-tăsahaɣt e-d ămramărăn aman. E-d săr-săn dd-ămhărhămărăɣ-dăɣ, ad-hi săr-săn išwăr ere hi-ojărăn armuḍ.»
8 Inn’-as Ɣisa: «Ǝbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, ărjəš.»
9 Izzăy ăhaləs ălwăqq-wen-dăɣ, iḍkăl asəftăɣ-net, irjăš. Ašăl wa d-ităjj a-wen-dăɣ, ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
10 Izzăy ɣas, osăn-t-dd imizărăn n-kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «Ajăn wăr təssenăd a-s ašăl-i, əssəbət-i-dăɣ wăr hak-xălal aggay n-asəftăɣ-năk.»
11 Inn’-asăn: «Ăhaləs wa hi-ăzozăyăn, a hi-innăn: ‹Ǝḍkəl asəftăɣ-năk, ărjəš.› »
12 Ǝnnăn-as: «Ma ămoos ăhaləs wa hak-innăn: ‹Ǝḍkəl asəftăɣ-năk, ărjəš?› »
13 Ăhaləs wa izzăyăn, wăr-izzey ere wa t-ăzozăyăn ed ăzozăy-t Ɣisa ɣas, izjăr tamətte.
14 Ămmoqqăs dăr-s Ɣisa ḍarăt-a-wen dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, inn’-as: «Ămăra d-təzzeyăd, wăr tolesăd iji n-abăkkaḍ, uksaḍ ad-kăy-ijrəw a irnăn a-wa s-kăla kăy-ijrăw.»
15 Igl’ ăhaləs ḍarăt-a-wen, illăɣăt i-imizărăn n-kăl-Ălyăhud a-s Ɣisa a t-ăzozăyăn.
16 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ad-tattărăn arămas n-Ɣisa ed ămešăl iji n-Măssinăɣ wen-dăɣ dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
17 Inn’-asăn Ɣisa: «Abba-nin, ixdam hărkuk, năkk-dăɣ, a-wen-dăɣ a jeɣ.»
18 Ămoos a-wen ămăra ăsaru wa făl tattărăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud iji n-iman-net ed ənnăn, wăr-issəmɣăr ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ăsisăgdăh daɣ iman-net d-Măssinăɣ ed, innă Abba-net a ămoos.

Turhajăt ta ikfă Măssinăɣ Ɣisa

19 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s, wăr t-illa a ixaddăm Rure-s n-Măssinăɣ ar a-wa s-inhăy Abba-net ixdam-t, a-wa ămešăl Abba iket-net, ad-t-ămašăl Rure-s ənta-dăɣ

† **5:19 5:19** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

20 făl-a-s, Abba ikna tărha n-Rure-s, isakn’-e daɣ a-wa itamašal iket-net, ad-t-isəkən
daɣ ijităn ojărnen wi-dăɣ təmɣăre, əknən iɣăfawăn-năwăn uɣən.
21 Făl-a-s, əmmək wa s-dd-isănkar Abba inəmmuttan i-ad-tăn-isudăr, əmmək-wen-
dăɣ daɣ a-s ihakk Rure-s tămudre ere wa s-tăt-irha.
22 Wăr-išərrăɣ Abba ăwadəm wăl’ iyyăn măšan, ija ăššăreɣa n-hărăt iket-net jer-
ifassăn n-Rure-s
23 dăɣ-təssəba n-ad-t-səmɣărăn ăddinăt iket-năsăn s-əmmək wa s-ăssimɣărăn
Abba-net. Ere wărăn issəmɣăr Rure-s n-Măssinăɣ, wăr mad-isəmɣăr Abba-i t-dd-
ăšmašălăn.
24 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere ăsjădăn i-măjrăd-in, omăn s-wa hi-dd-
ăšmašălăn, ijraw tămudre ta tăɣlălăt, wăr-e inhəy ăššăreɣa, ănn-ak, ad-dd-ihləbbət
dăɣ-ifassăn n-tamăttant, ijjəš tămudre ta tăɣlălăt.
25 Ălleɣeɣ-ăwăn s-tidət tădduuttet a-s imal-dd ăssaɣăt s-ənta-da-dăɣ nəha dăɣ-
mad-əslən inəmmuttan i-emăsli n-Rure-s n-Măssinăɣ. Wi has-maden-isəll, ad-
əddărăn
26 făl-a-s, əmmək-wa-dăɣ s-tămudre, ifassăn n-Abba a təha, əmmək-wen-dăɣ daɣ
a-s ikfa Rure-s tădabit n-ad-isudăr ăddinăt.
27 Ənta a ikfă tădabit n-ăššăreɣa-năsăn ed ənta iman-net a-s Ăgg-ăgg-adəm.
28 Ɣas, wăr tăqqănnet iɣăfawăn-năwăn făl-a-s, imal-dd ăssaɣăt dăɣ-mad-əslən
inəmmuttan iket-năsăn i-emăsli n-Ăgg-ăgg-adəm.
29 Ašăl-en dd-nakkăr tamətte jer-inəmmuttan, ăddinăt wi ămešălnen sărho, ad-
dd-ənkărăn i-tămudre ta tăɣlălăt, wi s-tăllăbăst ɣas a ămešălăn, ad-dd-ənkărăn i-
ăššăreɣa.»

Ɣisa Ălmasex, tidət ɣas a isaɣra tamətte

30 «Năkk, wăr t-illa făw a tajjăɣ d-iman-nin ɣas, tənna n-Măssinăɣ ɣas a-s šarrăɣăɣ,
ăššăreɣa-nin daɣ hărkuk oɣad ed, wădden erhet wa n-iman-in a-s tattărăɣ iji-net, wăr
təttărăɣ ar iji n-erhet n-Wa hi-dd-ăšmašălăn.
31 Afăl ăqqălăɣ tajuhe i-iman-in, wăr mad-tənfəw tajuhe-nin hărăt.
32 Ere săl năkk a făll-i itajăyhen, əssanăɣ daɣ a-s tajuhe-net făll-i ənta, wăr tăt-iha
ăššăk.
33 Wădden a-s tăšmašălăm ăddinăt s-Exya, ăjjəyha făll-i.
34 Əlmədăt a-s năkk, wăr t-illa ăgg-adəm dăɣ-tattărăɣ tajuhe măšan, a-wa hawăn-
ənneɣ, ənnəɣ-awăn-t dăɣ-derhan n-ad-tăɣləsăm.
35 Exya, a-s dd-osă, ămoos tefătelt tărɣat, tămilăwlăw măšan, wăr tətterăm ar
tedăwit n-ăssaɣăt ənḍărrăn dăɣ-ănnur-net.
36 Năkk, leɣ tajuhe tojărăt ta făll-i ijă Exya făl-a-s, ijităn wi s-hi-ikfa Abba tădabit-
năsăn, əntăneḍ-en-dăɣ a ăsidăttătnen s-ənta a hi-dd-ăšmašălăn.
37 Abba daɣ-i hi-dd-ăšmašălăn, ăsidăttăt a-wa ənneɣ măšan, wăr kăla təslăm i-
emăsli-net, wăr kăla t-tənhăyăm daɣ,
38 tănimăšrăyăm daɣ i-măjrăd-net ed, wăr tomenăm s-ere wa dd-ăšmašăl.
39 Əlkəttabăn n-Măssinăɣ di-dăɣ safăykem, tammăɣăm dăɣ-săn i-tămudre ta
tăɣlălăt, a tajăyhanen făll-i
40 măšan, hakd a-wen-dăɣ, tunjayăm s-ad-hi-dd-təkkəm năkk, i-ad-təjrəwăm
tămudre ta tăɣlălăt.
41 Təmmal-in wădden dăgg-adəm a dd-təfal
42 măšan, əzzayăɣ-kăwăn, əssanăɣ a-s wăr təha tărha n-Măssinăɣ ulhawăn-năwăn.
43 Năkk-i dd-osăn făll-isəm n-Abba-nin, tənkarăm-ahi măšan, afăl kăwăn-dd-osa
ere iglan dăɣ-ălhimmăt n-iman-net, šik a-s mad-t-tăqbəlăm.
44 Əndek əmmək wa s-mad-tamənăm kăwăneḍ-i wăren ətəmmăɣ ar i-təmmal jer-
iman-năwăn, a-s ija a-wen, wăr təmmeɣăm i-təmmal ta dd-fălăt Măssinăɣ-i n-iyyăn.

45 Wăr teɣalăt năkk a kăwăn-e-isəḍləmăn dat-Abba, ănnăbi Mosa-i s-tənnăm ənta
a dăɣ-jarăm ăṭṭăma, a kăwăn-e-isəḍləmăn
46 făl-a-s, ənnar təflasăm ănnăbi Mosa, tamənăm săr-i ed, isălan-nin, iktab-tăn.
47 Ɣas, šămad wăr təflesăm a-wa iktăb, əndek əmmək wa s-mad-təfləsăm a-wa
hawăn-janneɣ?»

6

Ăsyăwăn Ɣisa səmmos afḍăn n-ăwadəm
(Mătti 14:13-21; Marqəs 6:30-44; Luqa 9:10-17)

1 Ijlăy Ɣisa ḍarăt-a-wen s-asălim n-ejănš wa iyyăḍăn n-Galila s-itawănna wa n-
Tibăryad.
2 Əlkămăn-as-dd ăddinăt ăjjootnen hannăynen ijităn n-Măssinăɣ wi s-izizuy
imarhinăn.
3 Iwwăn taḍaɣt ənta d-inəṭṭulab-net, ăqqima fălla-s.
4 Ăzzăman-en, ohaẓ-dd ămudd n-kăl-Ălyăhud wa s-itawănna Faṣka.
5 Iḍkăl Ɣisa akăyad-net, inhăy tamətte ta tăjjet t-dd-təkkăt ɣas, inna i-Fəlibb:
«Əndek diha d-mad-nəžănš tijəlwen ăššikšănen tamətte-ta-dăɣ?»
6 Irrum ɣas a t-itajj ed issan ɣur-iman-net a-wa mad-ăj.
7 Ăwwežăb-as Fəlibb, inn'-as: «Kud-nəžžənša tijəlwen n-sănatăt timaḍ n-ărriyal
n-aẓrəf-dăɣ, wăr mad-igdăh a-wen i-tamətte jat əjut-wa-dăɣ kud-dăɣ s-afărs-afărs.»
8 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wa s-isəm-net Idris n-ăŋŋa-s n-Simyon Bəṭrus, inn'-
as:
9 «Ill'-e alyaḍ diha ilan səmmosăt tijəlwen n-tărruza d-əssin imănan măšan, a-wen
ma ikna dăɣ-tamətte jat əjut-wa-dăɣ?»
10 Inn'-asăn Ɣisa: «Săqqəymăt tamətte.» Eddăg-en, ăssiidwăl teyəšše, tăqqima
fălla-s tamətte iha a iwwăḍăn səmmos afḍăn n-ăhaləs.
11 Iḍkăl Ɣisa tijəlwen ti n-səmmosăt, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ăẓun-tănăt i-
tamətte. Ija a-wen-dăɣ daɣ i-imănan wi n-əssin, təkša tamətte har tăssakăy.
12 Ălwăqq wa d-əkšăn, əyyəwănăn, innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Sădwăt-dd ifărsăn
wi ăjolăšnen i-ad-wăr-ibăxxəs əttăɣam.»
13 Ăsdăwăn-dd a-wa dd-əjlăšăn ăddinăt, osăn-t iḍnăy măraw deketăn d-əssin n-
tijəlwen.
14 Ənhăyăn ăddinăt iji n-Măssinăɣ wa s-iket t-ija Ɣisa ɣas, ənnăn: «Ădduuttăt a-s
ənta-da-dăɣ ănnăbi wa ilăn s-a dd-ass ăddunya.»
15 Ilmăd Ɣisa a-s ărhan ad-t-səmmənukəlăn s-ăššil ɣas, ifăl-tăn, olăs aggan n-taḍaɣt
ənta ɣas.

Răjjoš n-Ɣisa făll-aman
(Mătti 14:22-27; Marqəs 6:45-52)

16 Ijă ehăḍ ɣas, ătrarăn-dd inəṭṭulab-net ejănš,
17 əjjăšăn turăft n-aman, ad-jallăyăn ejănš s-efăyy wa n-aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.
A-s ităjj a-wen-dăɣ, janăt tihay, wăr tăn-dd-ăwweḍ daɣ Ɣisa hărwa.
18 Inkăr-dd fălla-săn aḍu ăṣṣoohen, ănmăntaš ejănš.
19 Ăɣyămmen turăft n-aman-năsăn har ujəjăn asălim n-ejănš s-a iwwăḍăn səmmos
meɣ săḍis kelumetărăn təzzar, ənhăyăn-t, ikk'-en-dd, irjaš făll-aman.
20 Ărmăɣăn măšan, inn'-asăn: «Năkk a-wa, wăr tărmeɣăm.»
21 Diha-dăɣ d-əttărăn ad-dd-ijjəš turăft fălla-săn ad-tăsjăn, təḍăs ăkall wa əkkăn.

Tajəlla ta n-tidət hăkkăt tămudre

22 Ăffăw ɣas, əjrăhăn-in ăddinăt-wi wărnen asălim n-ejănš wa dd-fălăn a-s turăft
n-aman tiyyăt ɣas a-s kăla tăsjăn dihen măšan, wăr dăɣ-s igla Ɣisa, inəṭṭulab a dăɣ-s
əglănen, ăkunăn.
23 Osănăt-dd daɣ turfen n-aman tiyyăḍ dd-falnen Tibăryad, əkkanăt-dd edăgg-
wənnin dăɣ-əkšăn ăddinăt tijəlwen ḍarăt tămayit ta ija Ɣisa i-Emăli.
24 Təjrăh-in tamətte a-s Ɣisa hakd inəṭṭulab-net ăbas t-əllan dihen ɣas, əjjăšăn
turfen n-aman ti s-iket dd-osănăt, əkkăn Qăfărnaxum, əmmaɣăn-as.
25 Ǝjrăwăn-t făll-asălim n-ejănš wa iyyăḍăn ɣas, ənnăn-as: «Ălɣalim, əmme dd-
tosed diha?»
26 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s wădden ijităn n-Măssinăɣ
wi tənhăyăm a făl hi-tammăɣăm, ănn-ak, tammăɣăm-ahi dăɣ-təssəba n-tijəlwen ti-
dăɣ təyyəwănăm.
27 Wăr tăxdemăm i-išəkša-i s-ilkam ad-tăn-iba, ănn-ak, ăxdəmăt i-išəkša wi dd-
tiirəwnen săr-wăn tămudre ta tăɣlălăt-i kăwăn-mad-ăkf Ăgg-ăgg-adəm, ed ənta-en-
dăɣ a ăswăr Abba Măssinăɣ ešwăl-net.»
28 Ǝnnăn-as: «Ǝndek əmmək wa s-mad-năxdəm erhet n-Măssinăɣ?»
29 Inn'-asăn Ɣisa: «Erhet n-Măssinăɣ a t-ămoosăn ad-təfləsăm wa dd-ăšmašăl.»
30 Ǝnnăn-as: «Săkən-anăɣ iji n-Măssinăɣ wa hanăɣ-kăy-madăn-isəfləs.
31 Abbatăn-nănăɣ a-s əzzaɣăn tenere, əkšăn tajəlla ta hasăn-dd-ăsfăl Măssinăɣ
išənnawăn făl-a-s, iktab a-s:
‹Ikf'-en Măssinăɣ tajəlla dd-falăt išənnawăn i-ad-tăt-əkšən.› »
32 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s wădden ănnăbi Mosa a
kăwăn-ikfăn tajəlla ta dd-fălăt išənnawăn, Abba-nin ənta, ad-kăwăn-ăkf tajəlla ta
n-tidət dd-fălăt išənnawăn
33 ed, tajəlla ta ihăkk Măssinăɣ a tăt-ămoosăn ere wa dd-ifălăn išənnawăn, ənta a
ihakkăn tămudre i-ăddinăt.»
34 Ǝnnăn-as: «Ălɣalim, ten-dăɣ tajəlla, ăkf'-anăɣ-tăt hărkuk.»
35 Inn'-asăn Ɣisa: «Năkk a-s tajəlla ta hakkăt tămudre, wa hi-dd-ikkăn, wăr-ilkem
ad-ălluẓ, wa săr-i omănăn wăr-ilkem ad-ăffud.
36 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s tənhăyăm-ahi măšan, tunjăyăm tomănăm.
37 Ɣas, əlmədăt a-s ăddinăt-wi hi-ikfa Abba-nin a hi-dd-asən iket-dăɣ-năsăn, wăr
mad-ăkfăɣ daɣ ărori-nin i-ere hi-dd-ikkan
38 ed, wăr dd-felăɣ išənnawăn i-ad-ăjăɣ erhet-in, făläɣ-tăn-dd i-ad-ăjăɣ erhet n-Wa
hi-dd-ăšmašălăn.
39 Erhet daɣ n-Wa hi-dd-ăšmašălăn a t-ămoosăn, ad-wăr-ăsbătăɣ wăl' iyyăn dăɣ-
ăddinăt-wi hi-ikfa, ănn-ak, a irha ad-tăn-dd-sənkărăɣ dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn
40 făl-a-s, erhet n-Abba-nin ənta da: e d t-illăm ere săr-i omanăn năkk-i n-Rure-s,
ad-ijrəw tămudre ta tăɣlălăt, sənkărăɣ-t-dd dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn.»
41 Ad-simtəktikăn kăl-Ălyăhud jer-iman-năsăn făl-a-s innin inn'-asăn: «Năkk a-s
tajəlla ta dd-fălăt išənnawăn»,
42 tinmənnin: «Ak wa ənta, wădden Ɣisa wa-dăɣ n-ăgg Yusəf, nəzzay ti-s, nəzzay
ma-s? Ɣas, ma t-isawănnen išənnawăn a dd-ifal?»
43 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Ăyyăt făllа-wăn takšiwen,
44 wăr t-illa ere ăddoben ad-hi-dd-ăkk ar s-ad-t-dd-intaš Abba-nin săr-i, ere daɣ wa
săr-i omănăn, ad-t-dd-sənkărăɣ dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn.
45 Ajăn wădden əktabăn ănnăbităn a-s:
‹Ilkam ad-umasăn dăgg-adəm iket-năsăn
inəṭṭulab n-Măssinăɣ›,
ɣas, ere islăn i-tənna n-Abba, irḍa s-a-wa t-issăɣra, ad-hi-dd-ăkk.

† 6:26 6:26 Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

46 Ălmăɣna n-a-wen a-s wăr t-illa ere inhayăn Abba kunta wădden ere wa dd-ašmašăl
Măssinăɣ, ənta ɣas a inhayăn Abba.
47 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere wa săr-i omănăn, ijraw tămudre ta
tăɣlălăt.
48 Năkk a-s tajəlla ta hakkăt tămudre.
49 Abbatăn-năwăn a-s əzzaɣăn tenere, əkšăn mana,† a-wen tajəlla n-taləmmiẓt ta
hasăn-dd-ăsfăl Măssinăɣ išənnawăn, hakd a-wen-dăɣ, ămmun,
50 măšan, tajəlla ta dd-təšrăyăt dd-fălăt išənnawăn, ere tăt-ikšăn, wăr-e ămmăt.
51 Năkk a-s tajəlla ta n-tămudre dd-fălăt išənnawăn, ere ikšan tajəlla-ten-dăɣ, ad-
iddar hărkuk; taɣəssa-nin a-s tajəlla-ten-dăɣ mad-ăkfăɣ i-ad-təddăr ăddunya.»
52 Inna Ɣisa a-wen ɣas, tənkăr tamɣənnant tăṣṣoohet jer-kăl-Ălyăhud, ad-
tinmənnin: «Ǝndek əmmək wa s-mad-hanăɣ-ăkf taɣəssa-net i-ad-tăt-năkš?»
53 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s afăl wăr təkšem taɣəssa-nin
năkk-i n-Ăgg-ăgg-adəm, təswəm daɣ ašni-nin, wăr mad-təddărăm.
54 Ere ikšăn taɣəssa-nin, iswă ašni-nin, ijraw tămudre ta tăɣlălăt, sənkărăɣ-t-dd
daɣ dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn
55 făl-a-s, taɣəssa-nin a-s amənsi wa n-tidət, ašni-nin a-s tesăse ta n-tidət.
56 Ere ikšăn taɣəssa-nin, iswă ašni-nin, nosăɣ năkk d-ənta, heeɣ-t, ih’-ahi.
57 Ǝmmək wa s-iddăr Abba-i hi-dd-ăšmašălăn, əmmək-wen-dăɣ a-s əddarăɣ năkk-
dăɣ. Ɣas, ere ikšăn taɣəssa-nin dăɣ, ad-has-umasăɣ əssəbab n-tămudre tăɣlalăt.
58 Ǝnta-da-dăɣ tajəlla ta dd-fălăt išənnawăn təẓlăyăt d-tajəlla ta əkšăn abbatăn-
năwăn uhən-dăɣ, ămmun. Ere wa ikšăn tajəlla ta ămoosăɣ, ad-iddar hărkuk.»
59 Ǝnta-da-dăɣ ălxuṭbăt wa ija Ɣisa dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud ihăn
aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.

Măjrăd n-Ɣisa, ihakk tămudre

60 Ǝslăn inəṭṭulab-net ăjjootnen i-ălxuṭbăt wa s-iket t-ijă ɣas, ănmănnăn jer-iman-
năsăn: «Wa măjrăd, ojăr-anăɣ, mi ăddoben asjəd-has?»
61 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa simtəktikăn, inn’-asăn: «Ajăn wa măjrăd, ikm’-
iwăn?
62 Kud-tăjjəyhăm i-Ăgg-ăgg-adəm har iqqăl dăɣ-išənnawăn edăgg wa s-kăla t-iha
s-tizarăt, ma mad-tənnəm?
63 Unfas n-Măssinăɣ a ihakkăn tămudre, taɣəssa mălayăɣna. Iməjridăn wi hawăn-
jeɣ, hen tămudre ed, Unfas Šăddijăn a dd-falăn
64 măšan, iyyăḍ dăɣ-wăn hi-əlkamnen, wăr săr-i omenăn.» Inn’-asăn Ɣisa a-wen
ed issan ašăl ăzzarăn ăddinăt wi has-əlkămnen a-s ija a-wen wăr săr-s omenăn, issan
daɣ dăɣ-săn ere wa t-madăn-isəssăɣdăr.
65 Ăssewăḍ Ɣisa făll-a-wen, innă: «Ǝnta-den-dăɣ a-wa făl hawăn-ənneɣ ihənnin
a-s wăr t-illa ere hi-dd-madăn-ăkk ar s-ad-ijraw turhajăt n-a-wen ɣur-Abba.»
66 Ɣur-ten-dăɣ, əqqălăn ḍara-s inalkimăn ăjjootnen, ăbas has-əlkamăn.

Tajuhe n-Bəṭrus făll-Ɣisa

67 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin, inn’-asăn:
«Kăwăneḍ-i-š, ajăn wăr tărhem uɣəl ḍar’-i?»
68 Inn’-as Simyon Bəṭrus: «Ălɣalim, mi mad-năkk? Kăyy a iṭṭafăn iməjridăn-wi
hakkănen tămudre ta tăɣlălăt;
69 noman săr-k, nəkkas daɣ ăššăk a-s kăyy a-s Wa Šăddijăn dd-ifălăn Măssinăɣ.»

† **6:49** **6:49** A-wa isəm n-amənsi wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa d-hăn tanəẓruft. Itawănn’-as dăɣ-Tălyunanit: Mana; itawănn’-as dăɣ-Tămašăɣt: Taləmmiẓt n-Măssinăɣ.

70 Inn’-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ-i n-măraw d-əssin, ajăn wădden năkk a kăwăn-
ăsnăfrănăn? Hakd a-wen-dăɣ, iyyăn dăɣ-wăn, iblis.»
71 Măjrăd-wen-dăɣ, ij’-e Ɣisa făll-Yăhudəs Ăgg Simyon wa n-Isxaryut făl-a-s, ənta-
i-dăɣ n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin a t-madăn-isəssăɣdăr.

7

Tăɣart n-ulh n-ayətma-s n-Ɣisa

1 Ăllil Ɣisa ḍarăt-a-wen teje ta n-Galila făl-a-s, wăr irha ad-ilal ta n-Ălyăhudəyăt
ed, ăɣtafăn-as dăɣ-s imizărăn n-kăl-Ălyăhud i-ad-t-ănɣən kərəf.
2 Ăzzăman-en, ohaẓ ămudd n-kăl-Ălyăhud wa s-e-d dd-ija ad-əzzăɣăn daw-ihəktan.
3 Ǝggădăn-dd ayətma-s n-Ɣisa, ənnăn-as: «Ăkk Ălyăhudəyăt i-ad-ənhəyăn
inəṭṭulab-năk wi t-əllanen dihen ijităn-năk əntăneḍ-dăɣ,
4 ed ere irhan ad-săr-s əlmədăn ăddinăt, wăr-ixəddəm dăɣ-ufăr, ɣas, kunta tajjăd
timašalen ogdăhnen d-a-wa-dăɣ asuksăḍ, ăj’-enăt dat-ăddunya iket-net.»
5 Ǝnnăn-as ayətma-s a-wen ed wăr săr-s omenăn əntăneḍ-dăɣ.
6 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălwăqq-in wăr-ija hărwa măšan, wa-năwăn ija hărkuk,
7 kăwăneḍ wăr təla ăddunya ăddălil făl kăwăn-təkšăr măšan, năkk təkšar-ahi ed,
tajăyheɣ făll-ijităn-net wi lăbasnen.
8 Ăglăt ɣas kăwăneḍ, ăkkăt ămudd, năkk wăr t-əkkeɣ ed ăssaɣăt-in, wăr-iwweḍ.»
9 Inn’-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ăqqima dăɣ-Galila-en-dăɣ.

Tikawt n-Ɣisa i-ămudd wa n-ihəktan dăɣ-Yărussălam

10 Ǝkkăn ayətma-s ămudd ɣas, ikk’-e ənta-dăɣ ḍarăt-a-wen, măšan, dăɣ-ufăr i-ad-
wăr săr-s ilmed ăwadəm.
11 Ij’ ašăl wa n-ămudd ɣas, ad-has-tammăɣăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud, sastanăn
d-diha d-t-illa.
12 Tənkăr tamɣənnant dăɣ-tamətte dăɣ-isălan-net, ijanna aɣil iyyăn: «Ăwadəm
olaɣăn a ămoos», ijanna aɣil wa iyyăḍăn: «A făw, a-di, išinməšrəy tamətte»;
13 măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere iḍakkălăn emăsli-net i-ad-aməl Ɣisa făl
tuksəḍa n-imizărăn n-kăl-Ălyăhud.
14 Ăẓunăn išilan n-ămudd ɣas, ikka Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ad-dăɣ-s
isaɣra.
15 Ăkunăn kăl-Ălyăhud dăɣ-ălxikmatăn wi tăn-isasla har jannen: «Wa ălžahil, ənde
d-dd-iɣra, mi t-issəlmădăn ăttăfăssir n-əlkəttabăn?»
16 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «A-wa săɣreɣ, wădden a dd-izjarăn erhet-in, erhet
n-Măssinăɣ-i hi-dd-ăšmašălăn a dd-ifal.
17 Ɣas, ere irhăn ad-ămašăl erhet n-Măssinăɣ, ad-ilməd kunta asəssăɣăr wa tajjăɣ
Măssinăɣ a dd-ifal meɣ-i dd-əkneɣ ɣur-iman-in.
18 Ere itamăjradăn făll-iman-net, aḍkul n-iman-net ɣas a itattăr măšan, ere
itattărăn təmmal n-wa t-dd-ăšmašălăn, tidət a ijanna, wăr t-iha a ifraɣăn.
19 Ajăn wădden ănnăbi Mosa a kăwăn-ikfăn Ăṭṭăwrăt? Adiš mafăl wăr təmišilăm
a-wa hawăn dăɣ-s inna? Ma hawăn-ăɣšădăɣ a-s tattărăm tenăɣe-nin?»
20 Ǝnnăn-as: «Tidət-dăɣ a-s ih’-ik alšin, mi itattărăn tenăɣe-năk?»
21 Inn’-asăn Ɣisa: «Jeɣ data-wăn iji iyyăn ɣas, tăkunăm dăɣ-s,
22 amili, nəssan a-s wădden ănnăbi Mosa a făll-dd-ăzzubbăt s-tizarăt, imɣarăn
wi has-ăzzarnen a făll-dd-ăzzubbăt măšan, omăr-kăwăn săr-s ɣas, ad-samalayăm
aratăn wăla dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.

23 Ɣas, šămad wăr kăwăn-ăšnămăšrăy d-Ăṭṭăwrăt asəmmili n-ara dăɣ-ašăl n-
əssəbət-i n-tăsonfat, adiš, mafăl kăwăn făll-i ih' ălhăm făl-a-s innin ăzozăyăɣ
ăwadəm imdan dăɣ-ašăl n-əssəbət?
24 He kăwăneḍ! Wăr təḍkeḍăm ăwadəm s-a-wa s-tordăm, hannăyăm fălla-s,
əḍkəḍăt-t s-a-wa ămoosăn tidət.»
25 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ad-jannen iyyăḍ dăɣ-kăl-Yărussălam: «Ajăn wădden ənta-
i-dăɣ a-s tattărăn tenăɣe-net?
26 Ǝnhəywăt-t, ădiwănnăt dăr-săn s-əmmək wa s-irha uhən wăr t-illa a has-
ɣaššădăn. Tordam a-s wădden asədəttu a jăn imizărăn-nănăɣ a-s ənta-i-dăɣ a-s
Ălmasex?
27 Ălwăxla a-s ənta-i, nəssan siha s-dd-iha, a-s ija a-wen Ălmasex, wăr t-illa ere
issanăn siha s-mad-dd-ihiy.»
28 Iḍkăl Ɣisa emăsli-net, hărwa isaɣra dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, innă:
«Wădden təzzayăm-ahi, təssanăm daɣ siha s-dd-heɣ măšan, hakd a-wen-dăɣ,
əlmədăt a-s wăr dd-ăšmašăləɣ iman-in, ere wa hi-dd-ăšmašălăn, wăr t-təzzeyăm
măšan, ădduuttăt;
29 năkk-i t-dd-ifălăn, əzzayăɣ-t ed ənta a hi-dd-ăšmašălăn.»
30 Ǝttărăn arămas-net măšan, wăr t-illa ere t-iḍasăn ed ălwăqq-net, wăr dd-iwweḍ
hărwa.
31 Omănăn ăddinăt ăjjootnen hanen ălžămaɣăt-en-dăɣ s-Ɣisa ɣas, ad-tinmənnin
jer-iman-năsăn: «Ak tordam a-s Ălmasex făw kud-dd-osa-dăɣ, ajăn ad-ăj ijităn n-
Măssinăɣ ojărnen wi ij' ăhaləs-i-dăɣ!»

Ǝttărăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud əmmək s-ărmăsăn Ɣisa

32 Ǝslăn kăl-faris i-aḍkul wa təja tamətte Ɣisa dăɣ-ătuktek ɣas, əssəglăn imizărăn
n-kăl-tikutawen d-kăl-faris ălgomităn n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn i-ad-dd-
ărməsăn Ɣisa.
33 Inn'-asăn Ɣisa: «Ǝlleɣ jere-wăn ălwăqq ənḍărrăn, ḍarăt-a-wen, ad-ăqqələɣ ere
wa hi-dd-Ăšmašălăn.
34 Ilkam dăɣ-wăn ad-hi-təmmăɣăm măšan, wăr mad-hi-təjrəwăm ed siha s-əkkeɣ,
wăr tăddobem aggaḍ-net.»
35 Ănmănnăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud jer-iman-năsăn: «Ǝndek ɣas edăgg wa mad-
ăkk dăɣ-t wăr mad-nəjrəw? Tordam a-s irha ad-ăkk kăl-Ălyăhud wi əmmăhăšnen jer-
kăl-Ălyunan† meɣ tordam a-s kăl-Ălyunan-en-dăɣ a mad-ăkk i-ad-tăn-isăɣăr ămăra?
36 Meɣ ma tordam əndek ălmăɣna n-a-wa s-innă: ‹Ad-hi-təmmăɣăm măšan, wăr
hi-mad-təjrəwăm› d-a-wa s-innă daɣ: ‹Siha s-əkkeɣ, wăr tăddobem aggaḍ-net?› »

Ɣisa a-s aman əddărnen

37 Ašăl wa išrăyăn măqqărăn d-imiddəw ămudd, ibdăd Ɣisa dat-ălžămaɣăt, iḍkăl
emăsli-net, innă: «Ere ăffudăn-dăɣ, aset-ahi-dd, ăswet.
38 Ere săr-i omănăn, ad-ənjəyăn ijərwan n-aman əddarnen dăɣ-ulh-net s-əmmək
wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ.»
39 Innă Ɣisa a-wen, dăɣ-isălan n-Unfas n-Măssinăɣ wa mad-əjrəwăn wi maden-
amən săr-s ed a-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn ed Ɣisa wăr-ijješ
ălxurmăt-net hărwa.

Ǝbḍăn ăddinăt dăɣ-təssəba n-Ɣisa

40 Təslă tamətte ta tăsijădăt i-a-wa innă ɣas, inn' aɣil-net iyyăn: «Ădduuttăt a-s
ănnăbi wa s-ătwănna ənta-da-dăɣ.»

---

† **7:35 7:35** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

41 Inn’ aɣil iyyăn daɣ: «Ălmasex lab ənta-da-dăɣ.» Inn’ aɣil wa iyyăḍăn: «Ajăn
Ălmasex Galila a mad-dd-ifəl?
42 Wădden inn’-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s: ‹Ălmasex əzzurəyăt ta n-ămănokal
Dawəd d-tadăbayt-net Bătlehăm ta s-kăla dăɣ-s-izzăɣ a dd-mad-izjăr?› »
43 Tăẓun tamətte dăɣ-təssəba n-Ɣisa,
44 əttărăn iyyăḍ dăɣ-săn ad-t-ărməsăn măšan, ikkă jere-săn, wăr t-illa ere t-iḍasăn.
45 Ǝqqălăn-dd ălgomităn n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ənnăn-asăn imizărăn
n-kăl-tikutawen d-kăl-faris: «Mafăl wăr t-dd-təlweyăm?»
46 Ǝnnăn-asăn ălgomităn: «Năkkăneḍ a nəwa-dăɣ, wăr kăla nəslă i-ăwadəm ijan
măjrăd irẓan wa ija ăhaləs-i-dăɣ.»
47 Ǝnnăn-asăn kăl-faris: «Adiš kăwăneḍ-dăɣ, ăšnămăšrăy-kăwăn?
48 Meɣ ajăn hannăyăm dăɣ-năɣ ămizăr meɣ ere təla taggayt ta n-kăl-faris săr-s
omanăn?
49 Ajăn wăr hənnəyăm a-s wăr săr-s omen ar ăddinăt wi n-ălžuhal wăren əssen a
ihăn Ăṭṭăwrăt.»

Irmăs Nikodem ašrut wa n-Ɣisa

50 Iggăd-dd Nikodem wa n-u-faris s-kăla dd-ădwănnăt i-Ɣisa s-ehăḍ, inn’-asăn:
51 «Ajăn ăššăreɣa-nănăɣ isaḍlam ăwadəm dat-ad-has-əslən ăddinăt, itwəlməd a-
wa iɣšăd?»
52 Ǝnnăn-as: «Ajăn kăyy-dăɣ Galila a kăy-təlăt? Səffəyk ɣas əlkəttabăn n-
Măssinăɣ, təmmaẓ təkkăsăd-dd dăɣ-săn ănnăbi dd-ifalăn Galila.» [
53 Ḍarăt măjrăd-wen-dăɣ, hak ăwadəm ikk’ ehăn-net.

8

Tamăḍt ta s-ătwănnă, təzna

1 Odwa Ɣisa ənta ehăḍ-wen taḍaɣt ta n-ihəškan wi n-əzzăytun.
2 Ăffăw ɣas, olăs-dd uɣəl n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tăddew-dd săr-s daɣ
tamətte iket-net, ăqqima, ad-tăt-isaɣra.
3 Ǝwwăyăn-dd ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris tamăḍt tăttirmăsăt dăɣ-əzzəna,
əssəbdădăn-tăt dăɣ-ammas n-ălžămaɣăt təzzar,
4 ənnăn i-Ɣisa: «Ălɣalim, ta-dăɣ tamăḍt, a-s tăt-dd-năɣdăr, izinnəw-tăt ăhaləs
iyyăn.
5 Dăɣ-isălan n-tiḍeḍen-ti maden-ăttărmăs dăɣ-əzzəna, inn’-anăɣ ănnăbi Mosa dăɣ-
Ăṭṭăwrăt a-s ad-tănăt-năkf sămmăjori n-tihun. Ămăra, năssistăn-kăy, ma tənned
kăyy dăɣ-isălan-win-dăɣ?»
6 Otasăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris asəstan-net, wăr təmmăɣăn ɣas ar i-ăsaru
făl t-əssəḍlămăn. Ǝnnăn-as a-wen ɣas, ăddunkăt Ɣisa ad-ikattăb făll-ăkall s-assəkăḍ-
net.
7 Ăxwălăn-t s-asəstan ɣas, iḍkăl-dd săr-săn asăwaḍ-net, inn’-asăn: «Ijăret-tăt dăɣ-
wăn wa s-kăla wăr-ofa abăkkaḍ s-tăhunt ta tăzzarăt.»
8 Ăddunkăt daɣ ḍarăt-a-wen, ad-ikattăb făll-ăkall.
9 Ǝslăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris i-a-wa hasăn-inna ɣas, əglăn s-iyyăn-iyyăn,
ɣur-wi wăššarnen har wi măḍroynen. Wăr dd-ăqqima dăɣ-edăgg-ənnin-dăɣ ar Ɣisa,
təbdad data-s tamăḍt, dăɣ-ammas n-edăgg wa s-kăla dăɣ-s ibdăd ălžămaɣăt.
10 Ibdăd-dd săr-s Ɣisa, inn’-as: «Tamăḍt! Ma jăn ăddinăt wi s-kăla kăm-əṭṭăfăn?
Ajăn ăbas kăm-ăsiwăr ăwadəm wăl’ iyyăn uḍlem?»
11 Tənn’-as: «Ăbo, Ălɣalim, ăbas t-illa ăwadəm wăl’ iyyăn.» Inn’-as Ɣisa daɣ: «Wăr
kăm-əssəḍlămăɣ năkk-dăɣ, ămăra, əgləw măšan, wăr tolesăd iji n-abăkkaḍ.»]

Ɣisa a-s ănnur n-ăddunya

12 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-tamətte: «Năkk a-s ănnur n-ăddunya, ere-wa hi-ilkămăn
wăr mad-irjəš dăɣ-tihay, ănn-ak, ad-ijrəw ănnur wa ihăkkăn tămudre.»
13 Əggădăn-dd kăl-faris, ənnăn-as: «Kăyy ya tajăyhed făll-iman-năk, a-wen-dăɣ
daɣ a ăsdătten a-s tajuhe-năk, bahu.»
14 Inn'-asăn Ɣisa: «Kud-tajăyheɣ făll-iman-in-dăɣ, năkk, tajuhe-nin, tădduuttăt ed,
əssanăɣ siha s-dd-heɣ, əssanăɣ daɣ siha s-hălăɣ măšan kăwăneḍ, wăr təssenăm siha
s-dd-heɣ, wăla siha s-əkkeɣ.
15 Kăwăneḍ, tayətte ta n-dăgg-adəm a-s šarrăɣăm ăddinăt, năkk wăr t-illa ere
šarrăɣăɣ,
16 ḍarăt-a-wen daɣ, năkk, kud-əšrăɣăɣ ăwadəm-dăɣ, a-s mad-tasəm ăššăreɣa-nin,
i n-tidət făl-a-s, wăr t-jeɣ d-iman-in ɣas, oharăɣ-t d-Abba-nin i hi-dd-ăšmašălăn.
17 Wădden iktab dăɣ-alămăr-năwăn a-s təgdăh tajuhe n-əssin ăddinăt i-asətbat n-
hărăt.
18 Ăywa, năkk leɣ sănatăt tijuhawen, ămoosăɣ tajuhe făll-iman-in, ăjjəyh'-ahi daɣ
Abba-i hi-dd-ăšmašălăn.»
19 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ənnăn-as kăl-faris: «Abba-năk-i-š, əndek diha t-illa?» Inn'-
asăn Ɣisa: «Wăr hi-təzzeyăm năkk wăla Abba-nin ed, ənnăr hi-təzzayăm, təzzəyăm
daɣ Abba-nin.»
20 A-s ijă Ɣisa măjrăd-wa-dăɣ, isaɣra dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, edes i-
əssəndoqq wa dăɣ-inass aẓrəf d-orăɣ wa təkkatăn ăddinăt i-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn măšan, wăr t-illa ere t-irmasăn ed, ălwăqq-net wăr dd-iwweḍ hărwa.

A-wa iqqăl Ɣisa Ălmasex

21 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Təlkam dăɣ-i tekle, tekle daɣ dăɣ-mad-hi-təmmăɣăm
măšan, ad-tămmătăm dăɣ-abăkkaḍ-năwăn ed, edăgg wa əkkeɣ, wăr tăddobem
aggaḍ-net.»
22 Əslăn kăl-Ălyăhud i-a-wen ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Tordam a-s wădden
a-s ăbok ad-ănɣ iman-net a-s ijăn: ‹Edăgg wa əkkeɣ, wăr tăddobem aggaḍ-net.› »
23 Inn'-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ ăddunya-i-dăɣ a kăwăn-lăt, năkk išənnawăn a hi-
lănen, kăwăneḍ, təl'-iwăn ăddunya-ta-dăɣ, a-s ija a-wen năkk, wăr hi-təla.
24 A-wen-dăɣ daɣ a făl hawăn-ənneɣ a-s ad-tămmătăm dăɣ-ibăkkaḍăn-năwăn
ed, ijmăḍ-t ăššăk a-s afăl wăr tomenăm a-s ‹Năkk a iɣlalăn›, ad-tămmătăm dăɣ-
ibăkkaḍăn-năwăn.»
25 Ənnăn-as: «Kăyy-š, mi tămoosăd?» Inn'-asăn Ɣisa: «Ămoosăɣ a-di-dăɣ s-ăru
d-hawăn-ənneɣ: ‹Năkk ăɣlalăɣ›.
26 Leɣ a ăjjeen fălla-wăn ənneɣ, ill'-e daɣ uḍlem ăjjeen kăwăn-ăswărăɣ măšan,
Wa hi-dd-ăšmašălăn, ădduuttăt, wăr jənneɣ daɣ i-ăddunya ar a-wa s-has-əsleɣ har
tăn-innă.»
27 Inn'-asăn Ɣisa a-wen-dăɣ măšan, wăr əfhemăn s-isălan n-Abba-net a hasăn-itajj.
28 Inn'-asăn daɣ ălwăqq-wen: «Afăl dd-osa ašăl wa d-tənhăyăm Ăgg-ăgg-adəm
ămmiiḍkăl s-išənnawăn dăɣ-ammas-năwăn, dihen, ad-təlmədăm a-s: ‹Năkk a
iɣlalăn›, təlmədăm daɣ a-s wăr t-illa a tajjăɣ d-iman-nin, wăr jənneɣ ɣas ar a-wa
hi-issăɣra Abba.
29 Ənta-i hi-dd-ăšmašălăn, idhal-ahi, wăr hi-oyya d-iman-in ɣas ed, ənta ɣas a-s
tamašalăɣ erhet-net hărkuk.»
30 Orăw-dd măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa, immun s-ăddinăt ăjjootnen.

A-wa isadărfen ăgg-adəm

31 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-kăl-Ălyăhud wi săr-s omănnen: «Afăl təkfăm iman-
năwăn i-măjrăd-in, ad-tumasăm inəṭṭulab ətbatnen,

32 təzzəyăm tidət, səddărfət-kăwăn.»
33 Ǝnnăn-as: «Năkkăneḍ-š wădden əzzurəyăt n-ănnăbi Ibrahim a nămoos, wăr
kăla hanăɣ-ikrăš ăwadəm wăl' iyyăn ɣas, ənnăr əmmək wa s-jănned ad-năddărf?»
34 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s, e d t-illăm ăwadəm
itamašalăn abăkkaḍ, ăkkilăt-as.
35 Təssanăm a-s akli, wăr-itəzzăɣ dăɣ-ehăn n-măssi-s hărkuk măšan, Rure-s n-
măssi-s n-ehăn ənta, ad-dăɣ-s izzaɣ hărkuk.
36 Afăl kăwăn-ăsdărfăt Rure-s n-măssi-s n-ehăn, ad-təjrəwăm iman-năwăn.
37 Ǝssanăɣ a-s əzzurəyăt n-ănnăbi Ibrahim a tămoosăm măšan, hakd a-wen-dăɣ,
tattărăm tenăɣe-nin făl-a-s, wăr-ijrew măjrăd-in edăgg dăɣ-ulhawăn-năwăn.
38 Năkk, wăr hawăn-jənneɣ ar a-wa ənhăyăɣ ɣur-Abba-nin ɣas, kăwăneḍ daɣ, wăr
təjjəm ɣas ar a-wa s-təslăm ɣur-abba-năwăn.»
39 Ăwwežăbăn-as, ənnăn-as: «Năkkăneḍ, ănnăbi Ibrahim a-s abba-nănăɣ.» Inn'-
asăn Ɣisa: «Ǝnnar ihăyawăn n-ănnăbi Ibrahim a tămoosăm, ikad-di, tămašălăm
a-wa ămešăl
40 măšan ămăra, kăwăneḍ-da-dăɣ, tattărnen tenăɣe-nin făl-a-s innin ənneɣ-awăn
tidət-ta s-əsleɣ ɣur-Măssinăɣ, tăkunt šund-ten, wăr tăt-ija Ibrahim.
41 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ a-s kăwăneḍ, ijităn n-abba-năwăn ɣas, a
tamašalăm.» Ǝnnăn-as: «Năkkăneḍ ya, wădden ikẓewăn a nămoos, Abba iyyăn
a nəla, a t-ămoosăn: Măssinăɣ.»
42 Inn'-asăn Ɣisa: «Ǝnnar ămoos Măssinăɣ Abba-năwăn, tărhəm-ahi ed ənta a
dd-əzjarăɣ, ənta daɣ a dd-fălăɣ, wăr dd-əgleɣ d-iman-in, ənta a hi-dd-ăšmašalăn.
43 Ajăn ma hawăn-igdalăn ad-təjrăhăm a-wa hawăn-janneɣ? Igdal-awăn-t a-wa-
dăɣ s-tunjăyăm asjəd i-măjrăd-in.
44 Iblis a-s abba-năwăn, ənta a-s tăqbalăm amišəl n-derhanăn-net, ənta-i-s s-alăṣăl
dăɣ-emăjj n-iman, wăr kăla ibdăd făll-tidət ed, tidət făw a wăr-issen. E-d imməjrăd-
dăɣ, bahu ɣas a ijanna ed a-wen-dăɣ a-s agna-net făl-a-s, ănăsbahu a ămoos, ənta
daɣ a-s abba n-bahu.
45 Năkk wăr hi-təflesăm ed tidət a hawăn-janneɣ.
46 Ǝndek dăɣ-wăn ɣas wa ăddoben ad-ăjjăyh a-s kăla ămešălăɣ abăkkaḍ? Šămad
tidət a hawăn-janneɣ, adiš mafăl wăr hi-fəlləsăm?
47 Ere wa ila Măssinăɣ, asjəd a itajj i-a-wa innă Măssinăɣ măšan, kăwăneḍ, wăr
tămoosăm aratăn n-Măssinăɣ, a-wen-dăɣ a făl wăr hi-səjidăm.»

Ɣisa Ălmasex, ojăr ănnăbi Ibrahim

48 Ăwwežăbăn-as kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «A-wa tidət-dăɣ a-s nənna kăyy u-
Sămari a tămoosăd, ih'-ik alšin.»
49 Inn'-asăn Ɣisa: «Năkk lab, wăr h'-iha alšin, semɣar ɣas a jeɣ Abba-nin, a-s ija
a-wen kăwăneḍ, tunjayăm s-asəmɣar-in.
50 Năkk, wăr təttărăɣ ad-hi-səmɣărăn ăddinăt, ill'-e ere wa itattărăn ad-hi-
səmɣărăm, ənta-en-daɣ a kăwăn-madăn-išrăɣ.
51 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere iṭṭafăn măjrăd-in, wăr dăɣ-s ilkem ad-
inhay tamăttant.»
52 Ǝnnăn-as kăl-Ălyăhud: «Ɣur-ta-dăɣ, ad-nəlmăd s-tidət-dăɣ a-s ih'-ik alšin, ajăn
wădden Ibrahim hakd ănnăbităn wi iyyăḍnen, təmmăr-tăn-in tamăttant, ɣas kăyy,
ma kăy-ăsihălăn tənna n-a-s: ‹Ere iṭṭafăn măjrăd-in, wăr dăɣ-s ilkem ad-inhay
tamăttant.›
53 Adiš kăyy ija ɣur-k a-s tojărăd abba-nănăɣ Ibrahim d-ănnăbităn wi iyyăḍnen
ămmutnen? Ajăn kăyy, ma s-tăɣelăd tămoosăd-t?»

† **8:34 8:34** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

54 Inn’-asăn Ɣisa: «Ǝnnar iman-in ɣas a timəlaɣ, wăr-inəffəw a-wen hărăt, Abba-
nin-i s-tənnăm Emăli-năwăn a ămoos, ənta a hi-itimələn.
55 Abba-nin-en, əzzayăɣ-t măšan kăwăneḍ, wăr t-təzzeyăm. Afăl hawăn-ənneɣ wăr
t-əzzeyăɣ, ad-umasăɣ ănăsbahu dăr-wăn olăhăn. Ădduuttăt a-s Abba-nin, əzzayăɣ-t,
tamašalăɣ daɣ măjrăd-net.
56 Ănnăbi Ibrahim daɣ-i s-jannem abba-năwăn a ămoos, iddəwăt dăɣ-derhan n-
ahănay n-ašăl wa n-tiwit-in, inhăy-t ɣas, ija tedăwit təmdat.»
57 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ənnăn-as kăl-Ălyăhud: «Kăyy, wăr led wăla-dăɣ səmmosăt
timərwen n-awătay, uhən-dăɣ, hălăd ad-tənnəd, tənhayăd ănnăbi Ibrahim?»
58 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s dat-tiwit n-Ibrahim, əlleɣ-t
ed ‹Năkk ăɣlalăɣ.› »
59 Ǝḍkălăn ălwăqq-wen-dăɣ tihun i-ad-t-əjrən săr-snăt măšan, iffăr-asăn dăɣ-
tamətte, izjăr ehăn n-ămudd wa măqqărăn.

9

Ăzozăy Ɣisa emədderɣəl iyyăn

1 Ašăl iyyăn, irjaš Ɣisa a-s inhăy ăhaləs s-a-s dd-iwa-dăɣ dărɣal.
2 Ǝssəstănăn-t inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Ălɣalim,† ak ăhaləs-i-dăɣ s-ad-dd-iwa-
dăɣ dărɣal, ənta a ămešălăn abăkkaḍ wa has-ămoosăn əssəbab n-tăddărɣălt meɣ
imărawăn-net?»
3 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Wăr-ofa abăkkaḍ ənta wăla imărawăn-net, ănn-ak
Măssinăɣ a irhan ad-ăj ălɣib-net əssəbab s-issəkna tărna-net.
4 Iwar-anăɣ ad-năxdəm tărha n-Wa hi-dd-ăšmašălăn hărwa ij’ ašăl făl-a-s, imal-dd
ehăḍ s-wăr t-illa ere ăddoben ălxidmăt dăɣ-s.
5 A əkkeɣ heɣ ăddunya-ta-dăɣ, năkk a-s ănnur-net.»
6 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ăssotăf făll-ăkall, issəbdăj tălaɣt s-tisutaf-net təzzar, isəls’-et
tiṭṭawen n-emədderɣəl.
7 Inn’-as ḍarăt-a-wen: «Ǝgləw, ărdəb dăɣ-tăsahaɣt n-aman ta n-Silwi.» (Silwi,
ălmăɣna-net: ănămmašul.) Iglă, irdăb-dd, a-s dd-iqqăl, ihannăy.
8 Ǝnhăyăn-t ănhărajăn-net d-ăddinăt wi t-əzzăynen hărwa dărɣal ɣas, ănmănnăn:
«Ka! Ajăn wădden a-wa emədderɣəl wa itaɣăymen dăɣ-tăšarrit itattăr takute dăɣ-
ăddinăt?»
9 Inn’ aɣil-năsăn: «Ewăḷḷa ənta.» Inn’ aɣil wa iyyăḍăn: «Aa făw! Wădden ənta,
milhaw ɣas a jan.» Iggăd-dd emədderɣəl iman-net ălwăqq-wen, inn’-asăn: «A-wa
năkk wədi-dăɣ təzzăyăm.»
10 Ǝnnăn-as: «Ǝndek əmmək wa s-ămerănăt tiṭṭawen-năk?»
11 Inn’-asăn emədderɣəl: «Ăhaləs wa s-isəm-net Ɣisa a issəbdăjăn tălaɣt, issəls’-et
tiṭṭawen-in təzzar, inn’-ahi: ‹Ǝgləw, ărdəb dăɣ-tăsahaɣt n-aman ta n-Silwi›. Ǝkkeɣ
tăsahaɣt n-aman ălwăqq-wen-dăɣ, ărdăbăɣ-dd dăɣ-s.»
12 Ǝnnăn-as ăddinăt: «Wa kăy-ăzozăyăn-š, ma ija?» Inn’-asăn ăhaləs: «Wăr-
əssenăɣ.»

Asəstan wa jăn kăl-faris i-emədderɣəl wa izzăyăn

13 Ǝmdăn ăddinăt d-asəstan n-ăhaləs wa s-kăla dărɣal ɣas, ăwwăyăn-t s-kăl-faris
14 făl-a-s, ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat a dăɣ-issəbdăj Ɣisa tălaɣt-ta ăswăr tiṭṭawen-
net, or’-enăt.
15 Osă-dd emədderɣəl wa izzăyăn kăl-faris ɣas, əssəstănăn-t d-əmmək wa s-izzăy.
Inn’-asăn: «Ăswăr Ɣisa tălaɣt tiṭṭawen-in, ărdăbăɣ, ənhăyăɣ.»

† **9:2 9:2** Răbbi dăɣ-Ɣăbranəyya.

16 Inn’ aɣil n-kăl-faris iyyăn: «Wa-dăɣ Ɣisa, wăr-ămoos ănămmašul n-Măssinăɣ ed
ənnar t-ămoos, isəmɣăr ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.» Inn’ aɣil-năsăn wa-iyyăḍăn:
«Ajăn anăsbăkkaḍ wăr-idhel Măssinăɣ, ăddoobăt amišəl n-ijităn wi ităjj ăhaləs-i-dăɣ
?» Ǝqqălăn-dd ɣas ămiɣănnănăn jer-iman-năsăn dihen-dăɣ.
17 Ǝssəstănăn ḍarăt-a-wen emədderɣəl wa izzăyăn, ənnăn-as: «Kăyy ma tənned,
ma iqqal ăhaləs wa orăn tiṭṭawen-năk?» Inn’-asăn: «Un ănnăbi a ămoos.»
18 Ăɣrăn-dd imizărăn n-kăl-Ălyăhud ḍarăt-a-wen imărawăn n-emədderɣəl făl-a-s,
wăr-əflesăn a-s kăla dărɣal, izzăy.
19 Osăn-dd imărawăn n-ăhaləs ɣas, əssəstănăn-tăn: «Ak rure-wăn wa s-tənnăm
a-s dd-iwa-dăɣ, dărɣal, ənta-da-dăɣ meɣ? Kunta daɣ a dd-iwa-dăɣ, dărɣal, əndek
əmmək wa s-ămăra, ihannăy?»
20 Ǝnnăn-asăn imărawăn n-ăhaləs: «Tidət lab a-s a-wa rure-năɣ, wăr t-ih’ ăššăk
daɣ s-a-s dd-iwa-dăɣ, dărɣal
21 măšan, dăɣ-isălan n-əmmək wa s-ihannăy ămăra d-ere wa orăn tiṭṭawen-net,
a-wen, wăr hanăɣ-ha tijya-net, səstənăt-t ənta iman-net ed ăhaləs iššamăn a ămoos,
ăddoobăt ad-ăj isălan n-a-wa t-iqqălăn.»
22 Tuksəḍa n-imizărăn n-kăl-Ălyăhud a tăswănnăt imărawăn-net a-wen făl-a-s,
ăssiibdădăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud s-e d t-illăm ere irḍăn a-s: «Ɣisa a-s Ălmasex»,
ad-has-əgdəlăn ujəš n-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
23 Dăɣ-tuksəḍa n-a-wen-dăɣ a făl ənnăn imărawăn n-ăhaləs: «Ăhaləs iššamăn a
ămoos, səstənăt-t ənta iman-net.»
24 Olăsăn-dd kăl-faris teɣăre n-ăhaləs wa s-kăla dărɣal, ənnăn-as: «Ănn tidət i-
Măssinăɣ făl-a-s, nəssan a-s wa kăy-ăzozăyăn, anăsbăkkaḍ a ămoos.»
25 Inn’-asăn: «Kunta anăsbăkkaḍ a ămoos wăla, wăr-əssenăɣ; hărăt iyyăn a
əssanăɣ: kăla dărɣalăɣ, ămăra, hannăyăɣ.»
26 Ǝnnăn-as daɣ: «Lăɣăt-anăɣ ma hak-ija? Ǝndek əmmək wa s-ora tiṭṭawen-năk?»
27 Inn’-asăn ăhaləs: «Wădden ăru d-hawăn-tăn-ənneɣ măšan, wăr hi-tăsjădăm ɣas,
mafăl tărham daɣ ad-hawăn dăɣ-s ăqqəlăɣ? Adiš a tărham ad-tumasăm kăwăneḍ-
dăɣ hărăt dăɣ-inəṭṭulab-net?»
28 Inn’-asăn a-wen ɣas, ad-t-gaggărăn, jannen-as: «Aa təfəw! Kăyy ɣas a-s
ănăṭṭalib-net, năkkăneḍ, inəṭṭulab n-ănnăbi Mosa a nămoos,
29 nəssan daɣ a-s ănnăbi Mosa imməjrăd-as Măssinăɣ măšan, wa-hi, wăr nəssen
e-s dd-iha.»
30 Inn’-asăn emədderɣəl wa izzăyăn: «Adiš tăqqăn n-eɣăf təja hărwa ed, ənta a
orăn tiṭṭawen-in măšan hakd a-wen, wăr təssenăm e-s dd-iha.»
31 Inn’-asăn daɣ: «Nəssan a-s Măssinăɣ, wăr iɣəbbəl tittar n-inăsbăkkaḍăn măšan,
iɣabbăl tittar n-e d t-illăm ere t-ăksuḍăn, itamašalăn erhet-net.
32 Nəssan daɣ a-s wăr kăla ătwăsla ăwadəm oran tiṭṭawen n-ere s-a-s dd-iwa-dăɣ,
dărɣal.
33 Ɣas, ăhaləs-i-dăɣ, ənnăr wădden Măssinăɣ a dd-ifal, wăr-ikərrəš tădabit n-a-wa
ităjj.»
34 Issəmdă emədderɣəl wa izzăyăn d-măjrăd ɣas, ənnăn-as: «Ewad! Kăyy iket-năk
abăkkaḍ a dăɣ-wed, ma kăy-ăsihălăn ălxuṭbăt wa hanăɣ-tăjjăd?» Ăššewăjăn săr-s
ḍarăt-a-wen har t-əzzəzjărăn ehăn n-ăddin wa hăn.

Kăl-faris, wăr-əẓleyăn d-iməddorɣal

35 Islă Ɣisa a-s əkkăsăn-t dăɣ-ehăn n-ăddin-năsăn ɣas, os’-e-hi-dd, inn’-as: «Ak kăyy
tomanăd s-Ăgg-ăgg-adəm meɣ?»
36 Inn’-as ăhaləs wa s-kăla dărɣal: «Ălɣalim, săkən-ahi-t ɣas ad-săr-s amənăɣ.»
37 Inn’-as Ɣisa: «Tənhăyăd-t ed, ənta-da-dăɣ hak-ămmijrădăn ămăra-dăɣ.»

38 Inn’-as ăhaləs ălwăqq-wen: «Ălɣalim, omanăɣ săr-k.» Irkăɣ dat-Ɣisa ăssaɣăt-
wen-dăɣ.
39 Innă Ɣisa i-tamətte ḍarăt-a-wen: «Năkk, oseɣ-dd i-ad-əbḍəwăɣ jer-ăddinăt:
wi dărɣalnen, ad-ənhəyăn,
wi hannăynen, ad-ăddărɣălăn.»
40 Ǝslăn kăl-faris wi t-əllănen ɣur-Ɣisa i-măjrăd-wen-dăɣ ija ɣas, ənnăn-as: «Ajăn
năkkăneḍ-dăɣ iməddorɣal a nămoos?»
41 Inn’-asăn Ɣisa: «Ǝnnăr tămoosăm iməddorɣal, wăr kăwăn-itəgger uḍlem wa n-
abăkkaḍ măšan, dăɣ-təssəba n-a-di-dăɣ s-tənnăm hannăyăm, a făl, tumast-năwăn
i-inăsbăkkaḍăn, tətbat.»

10

Tangalt ta n-a-s Ɣisa a-s Amăḍan n-iman

1 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s e d t-illăm ere
dd-ijjašăn afăraj n-arəzzej s-ašrut săl wa n-emm-net, emăkrăḍ d-ănarkab a ămoos,
2 măšan, amăḍan n-tihatten ənta, emm n-afăraj a-s dd-itajjăš făll-tihatten-net.
3 E-d tănăt-dd-osa, ad-has-arr ănaɣlaf-năsnăt s-ehăḍ emm n-afăraj. Afăl has-ămera
afăraj har dd-ijjăš fălla-snăt, ad-əslənăt tihatten-net i-emăsli-net, iɣăr hak iyyăt s-
isəm-net təzzar, izəzjăr-tănăt,
4 afăl tănăt-dd-izzəzjăr iket-năsnăt, ad-iməl data-snăt, əlkəmnăt-as ed, əzzaynăt
emăsli-net.
5 Amăḍan-en, tihatten-net, wăr mad-əlkəmnăt i-amăjar, ănn-ak, ad-has-
əffoqqətnăt ed, wăr-əzzeynăt emăsli-net.»
6 Ăsnăfăqq’-asăn Ɣisa isălan-win-dăɣ măšan, indăr-asăn ad-əfhəmăn a dăɣ-hasăn-
ăssewăl.

Ɣisa a-s amăḍan wa olăɣăn

7 Olăs daɣ, inn’-asăn: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s năkk a-s emm n-afăraj
wa s-tajjăšnăt tihatten,
8 ăddinăt-wi hi-dd-ăzzarnen, imăkrăḍăn d-inarkabăn a ămoosăn iket-dăɣ-năsăn,
wăr hasăn-ăsjădnăt tihatten;
9 năkk a-s emm n-afăraj, ere săr-i t-dd-ijjăšăn-dăɣ, ad-iɣləs, ad-igilləw, itaqqăl-dd,
ijarrăw daɣ amăḍon.
10 Emăkrăḍ ənta, wăr dd-itis ar i-tikra d-aɣăras d-ahălak; năkk, oseɣ-dd i-ad-
əjrəwăn dăgg-adəm tămudre, əjrəwăn-tăt daɣ s-tănoflayt.
11 Năkk a-s amăḍan wa olăɣăn, amăḍan wa olăɣăn iman-net a ihakk i-ad-ăɣləsnăt
tihatten-net
12 măšan, ere wa s-tefert a făl ixdam, wăr-ămoos amăḍan olaɣăn, wădden ənta
a-s măssi-s n-tihatten. A-wen-dăɣ a-s, afăl inhăy taɣəssit dd-malăt, ad-ăjawăḍ, ăyy
tihatten d-iman-năsnăt, təjjəš-tănăt taɣəssit, šəmməhəš-tănăt,
13 ed issan a-s tefert ɣas a făl ixdam, wăr-ăkkul a jănăt tihatten.
14 Năkk a-s amăḍan wa olăɣăn, əzzayăɣ tihatten-in, əzzaynăt-ahi daɣ.
15 Ǝzzaynăt-ahi s-əmmək wa s-əzzayăɣ Abba, izzay-ahi daɣ ənta. Hakkăɣ-tănăt
tămudre-nin,
16 leɣ hărwa tihatten ăjjootnen wăren ha afăraj-wa-dăɣ, iwar-ahi s-ad-tănăt-dd-
əwətăɣ, əslənăt əntănăteḍ-dăɣ i-emăsli-nin, təməl-t tiyyăt tahrut iḍan iyyăn n-
amăḍan.
17 Abba ənta, irh’-ahi ed hakkăɣ tămudre-nin, siɣulăɣ-tăt-dd iman-in.

† **10:1 10:1** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

18 Wăr t-illa ere ăddoben ad-dăɣ-i ahăɣ tămudre-nin, hakkăɣ-tăt d-iman-in, siɣulăɣ-
tăt-dd dăɣ d-iman-in, ənta-den-dăɣ turhajăt ta əjrăwăɣ ɣur-Abba-nin.»
19 Ǝslăn kăl-Ălyăhud i-măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa ɣas, tənkăr tamɣənnant daɣ jere-
săn.
20 Ǝggădăn-dd dăɣ-săn iyyăḍ ăjjootnen, ad-jannen: «Ak mafăl tăsijădăm i-ere ih'
alšin, ăbbuddăl?»
21 Jannen wi iyyăḍnen: «Măjrăd wa dd-izjărăn emm n-ăhaləs-i-dăɣ, wădden
măjrăd s-ăddoobăt ad-t-ăj ere ih' alšin, nəssan daɣ a-s ere ih' alšin, wăr-ăddoobăt
ad-arr tiṭṭawen n-iməddorɣal.»

Unjăyăn kăl-Ălyăhud ăqbălăn Ɣisa

22 Ăzzăman-en, ijă ămudd n-tasăktot n-ašəšdaj wa jăn kăl-Ălyăhud i-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn ihăn Yărussălam s-tajrəst,
23 irjăš Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn dăɣ-tele n-edăgg wa s-itawănna: Wa
n-Sulăyman,
24 əžžəmmăɣăn-dd fălla-s kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «Ǝkkəs-anăɣ dăɣ-taɣdărt, kunta
kăyy a-s Ălmasex, ănn'-anăɣ-tăn, ma s-tăqqalăd, təkkəsăd-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf-
ta-dăɣ?»
25 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Wădden, əllăɣeɣ-awăn măšan, tunjăyăm tomănăm
săr-i, ənhəywăt ɣas ijităn wi s-hi-ikfa Abba-nin turhajăt n-amišəl-năsăn, əntăneḍ-
en-dăɣ a tajăyhanen făll-i.
26 Kăwăneḍ, wăr săr-i tomenăm făl-a-s wăr tăḍḍinăm dăɣ-ăddinăt wi hănen tahrut
ta n-inalkimăn-in.
27 Tahrut ta leɣ n-inalkimăn-in, sallăn i-emăsli-nin, əzzayăɣ-tăn, əlkamăn-ahi daɣ.
28 Wi leɣ, hakkăɣ-tăn tămudre ta tăɣlălăt, wăr dăɣ-săn təlkem tamăttant, wăr tăn-
mad-ahăɣ daɣ ăwadəm wăl' iyyăn dăɣ-ăfuss-in
29 făl-a-s, Abba-nin-i hi-tăn-ikfăn, wăr t-illa ere s-wădden ill'-e jənnəj-s, wăr t-illa
daɣ ere ăddooben ukəs-năsăn dăɣ-ăfuss-net.
30 Năkk d-Abba, iyyăn hărăt, wăr nəẓley.»
31 Innă Ɣisa a-wen ɣas, obărăn-dd săr-s tihun i-ad-t-əkfən sămmăjori-năsnăt
măšan, inn'-asăn:
32 «Lăɣătăt-ahi ɣas dăɣ-ijităn n-Abba wi-dăɣ ăhuskătnen jeɣ jere-wăn, əndek dăɣ-
săn wa ilăn ăddălil n-tenăɣe ta s-tărham ad-hi-tăt-təjəm?»
33 Ǝnnăn-as kăl-Ălyăhud: «Wădden dăɣ-təssəba n-iji ăhusken jed a făl kăy-
nəhakk tamăttant, ănn-ak dăɣ-təssəba n-asəkkufar wa jed ed kăyy-i n-ăgg-adəm,
tăsisăgdăhăd iman-năk d-Măssinăɣ.»
34 Inn'-asăn Ɣisa: «Ajăn wădden iktab dăɣ-Ăṭṭăwrăt-năwăn a-s, Măssinăɣ, innă:
‹Ăxlăkăɣ-dd dăgg-adəm dăɣ-milhaw-in›.
35 Wădden, nəssan daɣ a-s măjrăd n-Măssinăɣ, iɣlal, wăr-itəməttəy. Ɣas kunta
ăddinăt wi əlkămnen i-măjrăd-en, ixlăk-tăn-dd dăɣ-milhaw-net,
36 mafăl jannem ăskafărăɣ, năkk-i ăsnăfrăn Abba, ăšmašăl-ahi-dd s-ăddunya făl-a-s
innin ənneɣ-awăn: ‹Năkk Rure-s n-Măssinăɣ a ămoosăɣ.›
37 Ămăra kunta ɣas a-wa tamašalăɣ wădden Abba-nin a dd-ifal, adiš wăr săr-i
tomenăm măšan,
38 kunta a-wa tamašalăɣ Abba-nin a dd-ifal, adiš kud-dăɣ wăr săr-i tomenăm năkk,
ămənăt s-timašalen-en-dăɣ i-ad-təlmədăm, səbbuyənăm a-s năkk, ărtayăɣ d-Abba,
irtay dăr-i daɣ ənta, heeɣ-t, ih'-ahi.»
39 Ăsmăgăggăyăn daɣ kăl-Ălyăhud dăɣ-arămas-net măšan, ăẓlăbbăt-dd Ɣisa dăɣ-
săn, iglă.

40 Ikka ḍarăt-a-wen asălim wa n-emăynăj n-ejănš wa n-Ɣurdəni, dăɣ-edăgg wa
s-kăla dăɣ-s isalmaɣ Exya ăddinăt, izzăɣ dihen-dăɣ.
41 Ǝkkăn-t-dd ăddinăt ăjjootnen, jannănen: «Exya, wăr-ija tăkunt wăl’ iyyăt
măšan, a-wa inna făll-ăhaləs-i-dăɣ, itbat iket-net.»
42 Omănăn ăddinăt ăjjootnen s-Ɣisa dăɣ-edăgg-en-dăɣ.

11

Issənkăr-dd Ɣisa Lazar jer-inəmmuttan

1 Ăzzăman-wen-dăɣ ad-ărhin Lazar wa n-taɣrəmt ta n-Bitanya n-ăŋŋa-s n-Marta
d-Măryăma
2 ta s-kăla təssənɣăl aḍutăn făll-iḍarăn n-Ɣisa təzzar, ad-tăn-timəs s-tišəkkaḍ-net.
Ǝnta-i-dăɣ a-s ămăra, ărhiin ăŋŋa-s, Lazar.
3 Ărhin ɣas, ăssawăynăt šătma-s ămašal s-Ɣisa, ənnănăt-as: «Ălɣalim, ăss-dd,
emărh-năk Lazar ărhiin.»
4 Iwwăḍ-dd ămašal Ɣisa ɣas, innă: «Turhənna ta tărmăsăt Lazar, wădden
ənta a t-madăt-tawəy s-ălaxărăt, turhənna-net ta-dăɣ a madăt-tumas əssəbab făl
ătwăsămɣăr Măssinăɣ, itwəsəmɣăr daɣ Rure-s.»
5 Tărha ta ija Ɣisa i-Lazar, ənta daɣ a ija i-Marta d-wălătma-s Măryăma.
6 Ǝjjăšăn isălan n-turhənna n-Lazar Ɣisa măšan, ăssakăy dăɣ-edăgg-ənnin-dăɣ
əssin išilan təzzar,
7 innă i-inəṭṭulab-net: «Ăqqəlăt-anăɣ Ălyăhudəyăt.»
8 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ălɣalim, ajăn wădden a ăynayăn tattărăn kăl-Ălyăhud,
ad-kăy-əkfən sămmăjori n-tihun dăɣ-teje-ten-dăɣ, ɣas ma dăɣ-s tăqqalăd?»
9 Inn’-asăn Ɣisa: «Ajăn wădden măraw ăssaɣătăn d-əssin a hanen ašăl? Ere irjašăn
hărwa ijă ašăl, wăr mad-ăjjărtăqqəl făl-a-s ihannăy data-s
10 măšan, ăwadəm irjašăn s-ehăḍ, ad-ăjjărtăqqăl ed irjaš dăɣ-tihay.»
11 Ija Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, inn’-asăn: «Emărh-nănăɣ Lazar, iṭṭas măšan, əgleɣ
i-ad-t-dd-sənkărăɣ.»
12 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ălɣalim, adiš kunta eḍəs ɣas a ija, ill’-e ăṭṭăma n-ad-
izzəy.»
13 Măjrăd wa hasăn-ija, ij’-asăn-t i-ad-tăn-isəlməd a-s Lazar ăba-t măšan, əbdadăn
ənniyătăn-năsăn făll-eḍəs wa n-ere ilɣad eḍəs.
14 Ij’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen măjrăd s-ăddooben afăham-net, inn’-asăn: «Ǝlmədăt
a-s Lazar ya ăba-t, măšan,
15 ăddiweɣ dăɣ-təssəba-năwăn ed a-s ărhin, wăr ɣur-s t-əlleɣ, ătiwatăs a-wen i-ad-
săr-i tamənăm; ămăra, ənkărăt, ăkkăt-anăɣ-t.»
16 Iggăd-dd Tomi wa s-itawănna Didim, a-wen ălmăɣna-net: ekne, innă i-inəṭṭulab
wi iyyăḍnen: «Ăglăt-anăɣ năkkăneḍ-dăɣ i-ad-nahăr d-ălɣalim-nănăɣ tamăttant.»

Ɣisa Ălmasex, isidur

17 A-s hin-osa Ɣisa Bitanya, ila Lazar əkkoẓ išilan dăɣ-aẓəkka.
18 Bitanya-i dăɣ-t-ăba, wăr jere-s t-illa d-Yărussălam ar kăraḍ kelumetărăn.
19 Ăba Lazar ɣas, osăn-dd kăl-Ălyăhud ăjjootnen Marta d-Măryăma, ad-sasmaḍăn
ulhawăn-năsnăt.
20 Təsla Marta a-s imal-dd Ɣisa ɣas, təlkăḍ-as, a-s ija a-wen Măryăma ənta,
tăqqima-hin ɣur-ehăn.
21 Tămmoqqăs d-Ɣisa ɣas, tənn’-as: «Ălɣalim, əssanăɣ a-s ənnăr təlled diha-dăɣ,
wăr-itiba ăŋŋa-ɣ.

22 Măšan hakd a-wen-dăɣ, əssanăɣ a-s kăyy a təttărăd, dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, ad-hak-
t-ăkf.»
23 Inn'-as Ɣisa: «Ăŋŋa-m a dd-inkăr dăɣ-tamăttant.»
24 Tənn'-as Marta: «Ǝssanăɣ lab s-ad-dd-inkăr dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn.»
25 Inn'-as Ɣisa: «Năkk a-s Wa dd-isănkarăn dăɣ-tamăttant, năkk a ihakkăn
tămudre, ere săr-i omănăn-dăɣ, ad-iddar hărkuk kud-dăɣ ămmut,
26 ere iddarăn daɣ har săr-i omăn, wăr dăɣ-s təlkem tamăttant făw. Ak kămm
Marta, təflasăd a-wen meɣ?»
27 Tənn'-as Marta: «Ǝyya Ălɣalim, omanăɣ a-s kăyy a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-
Măssinăɣ s-ătwănna ilkam ad-dd-ass ăddunya.»

Issănɣăl Ɣisa imeṭṭawăn dăɣ-təssəba n-Lazar

28 Təja Marta măjrăd-wen-dăɣ ɣas, təglă, təkkăs-dd wălătma-s s-takše, tənn'-as:
«Ălɣalim ya, osă-dd, inn'-am ad-t-in-tasəd.»
29 Təsla Măryăma i-a-wen ɣas, təggăd ăssaɣăt-wen-dăɣ, təkkă Ɣisa.
30 A-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr dd-ijješ Ɣisa aɣrəm hărwa, ih' edăgg-wənnin-dăɣ dăɣ-
dăr-s tămmoqqăs Marta,
31 əllan-t daɣ imănokalăn n-kăl-Ălyăhud iyyăḍ ɣur-Măryăma dăɣ-ehăn, sasmaḍăn
ulh-net. Ǝnhăyăn-tăt a-s təbdăd šik, təzjăr ɣas, əlkămăn-as ed ija ɣur-săn a-s Lazar
a təkka i-ad-tălh făll-aẓəkka-net.
32 Tăwwăḍ-in Măryăma diha t-illa Ɣisa, tənhăy-t ɣas, tărkăɣ-as, tənn'-as: «Emăli,
əssanăɣ a-s ənnăr təlled diha-dăɣ, wăr-itiba ăŋŋa-ɣ.»
33 Inhăy-tăt Ɣisa hall ənta d-wi dăr-s ăddewnen, ɣas, ăsnin, əkmăn-t iman-net,
34 inn'-asăn: «Săknăt-ahi aẓəkka wa dăɣ-jăm Lazar.» Ǝnnăn-as: «Ǝyyăw, ənhəy-t.»
Inhăy-t ɣas,
35 ilhă Ɣisa.
36 Ǝnnăn iyyăḍ dăɣ-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Təmɣăre n-tărha ij'-et i-Lazar»,
37 ənnăn wi iyyăḍnen: «Ǝnta-i orăn tiṭṭawen n-emədderɣəl, indăr-as ad-igdəl i-
Lazar tamăttant?»

Issənkăr-dd Ɣisa Lazar jer-inəmmuttan

38 Olăsăn-t iman-net təkma, iglă ḍarăt-a-wen, ikk' aẓəkka wa iha Lazar iɣăšăn
dăɣ-esăwăl, ihar s-tăhunt măqqoorăt.
39 Osă-dd Ɣisa aẓəkka ɣas, innă i-ăddinăt: «Ǝkkəsăt-in tăhunt ta hărăt aẓəkka.»
Təggăd-dd Marta ta n-wălăt ma-s n-enəmmettən ăssaɣăt-wen, tənna i-Ɣisa:
«Ălɣalim, Lazar ya ăru d-irkăh, ašăl-net wa s-əkkoẓ a-wa ih' aẓəkka.»
40 Inn'-as Ɣisa: «Ajăn wădden Marta ăru d-ham-ənneɣ a-s afăl săr-i tomănăd, ad-
tənhəyăd tărna n-Măssinăɣ?»
41 Ǝkkăsăn-in ăddinăt tăhunt făll-emm n-aẓəkka ɣas, ăjoẓăy Ɣisa išənnawăn, innă:
«Abba, ămmoyăɣ-ak aɣăbal wa jed a-wa dăɣ-k əttărăɣ,
42 əssanăɣ daɣ a-s ɣabbălăd tittar-in hărkuk măšan, ămmijrădăɣ-ak ămăra dăɣ-
təssəba n-ălžămaɣăt-wa-dăɣ ibdădăn, dăɣ-təssəba n-ad-amənăn ăddinăt a-s kăyy a
hi-dd-ăšmašălăn.»
43 Innă Ɣisa a-wen ɣas, iḍkăl emăsli-net, innă: «Lazar, əzjăr-dd!»
44 Izjăr-dd Lazar aẓəkka, ăqqanăn ifassăn-net d-iḍarăn-net s-isəssora, ilsă ekăršăy
idəm-net. Inn'-asăn Ɣisa ălwăqq-wen: «Arăt-t, təbḍəwăm-t d-ikăršăyăn-wi-dăɣ ittăl,
təyyəm-t ad-igləw.»

Ăswărăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud uḍlem Ɣisa
(Mătti 26:1-5; Marqəs 14:1-2; Luqa 22:1-2)

45 Osăn-dd kăl-Ălyăhud ăjjootnen, ənhăyăn a-wa ija Ɣisa ɣur-Măryăma ɣas, omănăn săr-s
46 măšan, əglăn iyyăḍ dăɣ-săn, osăn kăl-faris, əllăɣen-asăn a-wa ija Ɣisa.
47 Əžžəmmăɣăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris d-ălžămaɣăt wa n-kăl-Sinhidrin-i† iɣattăsăn ăššăreɣa, ănmănnăn: «Əndek ăddăbara? Wa ăwadəm, əjjətăn fălla-năɣ ijităn-net wi ăssuksăḍnen!
48 Əlmədăt a-s afăl t-noyya s-əmmək-wa-dăɣ, ad-săr-s amənăn ăddinăt iket-năsăn. Afăl ămoos a-wen a ijan, ad-ărẓən kăl-Roma-i hanăɣ-ăsităɣmărnen ehăn n-ămudd-nănăɣ wa šăddijăn, ăttăɣtăɣăn ăkall-nănăɣ.»
49 Iggăd-dd dăɣ-săn Qayăf-i s-ənta a ăminakălăn făll-kăl-tikutawen awătay-wen-dăɣ, innă: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s wăr t-illa a təjrahăm iket-dăɣ-năwăn,
50 ajăn wăr hənnəyăm a-s uf’-awăn, ad-ămmăt ăwadəm iyyăn dăɣ-təssəba n-tamətte uhən ad-tămmăt tamətte iket-net.»
51 Măjrăd-wen-dăɣ ija Qayăf, wădden a dd-ifalăn tayətte-net măšan, šămad ənta a ăminakălăn făll-kăl-tikutawen awătay-wen-dăɣ, ikf’-e Măssinăɣ măjrăd hin-ăssawăḍ tamətte n-a-s ilkam ad-ămmăt Ɣisa, dăɣ-təssəba n-tamətte ta n-Iṣrayil iket-net.
52 Təzzar daɣ wădden kăl-Iṣrayil ɣas a-s mad-ămmăt, ad-ămmăt i-ad-dd-isədəw aratăn n-Măssinăɣ wi əmmăhăšnen jer-ikallăn, umasăn tiyyăt taɣəssa.
53 Ăɣtăsăn ɣur-ašăl-wen-dăɣ n-a-s wăr-e sunfən făw wăr jen iman-net.
54 Iɣtăf ənta-dăɣ ɣur-ašăl-wen-dăɣ i-răjjoš dăɣ-edăgg t-hannăyăn kăl-Ălyăhud. Ifăl ăkall-wen-dăɣ hăn, ikkă teje ta tohăẓăt tanəẓruft, izzăɣ ənta d-inəṭṭulab-net dăɣ-aɣrəm s-isəm-net Ifɣahim.
55 Ohăẓ-dd ămudd n-kăl-Ălyăhud wa n-Faṣka ɣas, ăhhujjăjăn-dd ăddinăt ăjjootnen s-Yărussălam i-ad-šəšdəjăn iman-năsăn dat-ămudd-en-dăɣ,
56 ad-tammăɣăn iməhhujjaj iket-năsăn i-Ɣisa, tinmənnin jer-iman-năsăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn: «Ak, tordam a-s ihăl a dd-ăkk ămudd meɣ?»
57 A-s jănnen a-wen-dăɣ, omarăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris s-ere ilmădăn diha t-illa Ɣisa iket-net, isăɣdăret-t i-ad-ăttărmăs.

12

Təssănɣăl Măryăma aḍutăn făll-Ɣisa
(Mătti 26:6-13; Marqəs 14:3-9)

1 Ašăl wa s-săḍis dat-ămudd wa n-Faṣka, ikkă Ɣisa taɣrəmt ta n-Bitanya dăɣ-izzăɣ Lazar wa dd-issənkăr jer-inəmmuttan.
2 Təssəskăr-dd Marta imənsiwăn dat-Ɣisa, ăniɣăyma d-Lazar d-imăjarăn wi iyyăḍnen.
3 Təḍkăl Măryăma ḍarăt-a-wen tăẓune n-lităr n-aḍutăn lanen ălqim wăr-iqqer hărăt, ad-tăn-sanɣal făll-iḍarăn n-Ɣisa, timəs-tăn s-tišəkkaḍ-net. Ăbɣănɣălăn aḍutăn dăɣ-ehăn-ənnin-dăɣ iket-net.
4 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab n-Ɣisa wa s-isəm-net Yăhudəs wa n-Isxaryut-i t-e-isəssăɣdărăn, innă:
5 «Mafăl aḍutăn-wi-dăɣ wăr hin-ənšen kăraḍăt timaḍ n-ărriyal n-aẓrəf ămoosnen takute i-tilăqqiwen.»
6 Innă a-wen wădden dăɣ-a-s innin oẓar dăɣ-a əjrăwnăt tilăqqiwen, ănn-ak făl-a-s innin emăkrăḍ a ămoos, ənta a-s ănaẓraf n-taggayt ta n-inalkimăn n-Ɣisa, a ătwăjjăn dăɣ-əssəndoqq wa n-aẓrəf-dăɣ, ad-dăr-s in-išləy.

---

† **11:47 11:47** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

7 Inn’-asăn Ɣisa: «Ăkfăt-tăt ălɣafyăt, a-wa təja, təj’-e dăɣ-təssəba n-ašăl wa d-mad-
əjjəšăɣ aẓəkka.
8 Tilăqqiwen ya, əllanăt ɣur-wăn hărkuk măšan năkk, ilkam ad-kăwăn-ăflăɣ.»

Utăr n-iji n-iman n-Lazar

9 Ǝslăn kăl-Ălyăhud ăjjootnen a-s iha Ɣisa taɣrəmt ta n-Bitanya ɣas, fălăn-dd
Yărussălam, əkkăn-t-dd măšan, wădden ənta ɣas a-s otasăn ahănay-net, ərhan daɣ,
ad-ənhəyăn Lazar wa dd-issənkăr jer-inəmmuttan,
10 ăɣtăsăn imănokalăn n-kăl-tikutawen s-ad-əjən iman n-Lazar ənta-dăɣ
11 ed hannăyăn a-s, dăɣ-təssəba n-asənkar wa t-dd-ija Ɣisa jer-inəmmuttan a făl,
taqqălăn imănokalăn n-kăl-Ălyăhud ăjjootnen ḍarăt kăl-tikutawen, timənən s-Ɣisa.

Ujəš n-Ɣisa i-Yărussălam
(Mătti 21:1-11; Marqəs 11:1-11; Luqa 19:28-40)

12 Ăffăw ɣas, təslă tamətte ta tăjjet dd-təkkăt ămudd a-s Ɣisa ikkă-dd Yărussălam.
13 Ǝjjăšăn-tăt isălan ɣas, ad-dd-ɣattăsăn ăddinăt iləktan n-tišday, lakkăḍăn-as,
săɣăren s-afălla:
«Ozana! Ija Măssinăɣ ălbăraka
dăɣ-ămănokal wa n-Iṣrayil
dd-osăn făll-isəm n-Emăli.»
14 Ijrăw Ɣisa ăẓa iyyăn dăɣ-zăbo, inăy-t, ămoos a-wen a ăssitbătăn a-wa iktăbăn
dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
15 «Yărussălam ta dăyăt făll-taḍaɣt ta n-Sayon,
wăr tărmeɣăd, ənhəy ɣas ămănokal-năm
imal-dd inay ara n-tešeḍt.»
16 Ašăl wa d-jăn hărătăn-winnin-dăɣ, wăr tăn-əfhemăn inəṭṭulab n-Ɣisa măšan,
ašăl wa d-ijjăš təmɣăre n-ălxurmăt-net, əktăn-dd a-s ənta-en-dăɣ a făl əktăbăn
ănnăbităn hărătăn-win-dăɣ, ămešăl-tăn daɣ.
17 Ašăl-wen-dăɣ, tăssoɣăl tamətte iket-net a-wa ijă Ɣisa ed, tăjjəyha a-s dd-issənkăr
Lazar jer-inəmmuttan, ikkăs-t-dd dăɣ-aẓəkka.
18 Təlkăḍ-dd tamətte-en iket-net i-Ɣisa dăɣ-təssəba n-iji n-Măssinăɣ wa-dăɣ s-təslă
ij’-e.
19 Ǝnhăyăn kăl-faris a-wen ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Tənhăyăm ămăra a-s
a-wa wădden a dd-nəkka d-hărăt, tamətte iket-dăɣ-net a ḍara-s tošalăt.»

Ăsdărhănăn kăl-Ălyunan iyyăḍ ahănay n-Ɣisa

20 Osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-Ălyunan† s-ijraẓ ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, əkkan-dd daw-
ămudd-i-dăɣ i-ad-ăɣbədăn Măssinăɣ dăɣ-Yărussălam,
21 əjrăwăn ănăṭṭalib wa s-isəm-net Fəlibb wa n-taɣrəmt ta n-Băṭsăyda ta n-Galila,
ənnăn-as: «Ăhaləs, nărha ad-nənhəy Ɣisa.»
22 Iglă Fəlibb, ija isălan dăɣ-Idris, ăddewăn issənăn-essăn s-Ɣisa, əllăɣen-as.
23 Ǝwwăḍăn-dd Ɣisa ɣas, inn’-asăn: «Ăssaɣăt wa dăɣ-mad-ijjəš Ăgg-ăgg-adəm
ălxurmăt-net, osă-dd.
24 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s a təkkăs temătăwt n-ălkăma wăr tənbel
dăɣ-ăkall tămmăt, ad-tămoos tiyyăt tablalt ɣas măšan, afăl tənbăl dăɣ-ăkall har
tămmut, a dd-tarəw tiblalen ăjjootnen.

---

† **12:20 12:20** Itawann’-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † **12:24 12:24** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

25 Ere wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ijmăr iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-ifut
dăɣ-ălžănnăt, măšan, ăwadəm wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net, dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
dăɣ-ăddimmăt-nin, ad-ijrəw tămudre ta tăɣlălăt.
26 Ere dăɣ-wăn irhăn tumast n-ănaxdim-in-dăɣ adiš, ilkəmet-ahi făl-a-s, năkk
edăgg wa dăɣ-mad-əzzăɣăɣ, ənta daɣ a dăɣ-mad-izzăɣ ănaxdim-in, ijrəw semɣar
ɣur-Abba.»

Ăloläy Ɣisa dăɣ-isălan n-tamăttant-net

27 «Ărɣan iman-in, ărɣan ămăra-dăɣ, ak ma he-ănnăɣ făw? Abba, ăɣləs-ahi
dăɣ-ăssaɣăt-wa-dăɣ? Făw, năkk, əssanăɣ a-s təssəba n-ăssaɣăt-wa-dăɣ a făl dd-
ămešălăɣ.
28 Abba, səkən ăddinăt təmɣăre n-ălxurmăt n-isəm-năk.» Ifăl-dd emăsli ălwăqq-
wen-dăɣ išənnawăn innăn:
«Isəm-in, əssəmɣărăɣ-t,
ad-t-aləsăɣ daɣ asəmɣar.»
29 Təslă tamətte ta t-təllăt dihen i-emăsli-ənnin-dăɣ ɣas, innă aɣil-net iyyăn: «Ak
sallăm i-ejjaj wa ijjăjăn?» Inna aɣil wa iyyăḍăn: «A-di wădden ejjaj, ănjălos a has-
imməjrădăn.»
30 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Emăsli wa s-iket has-təslăm, wădden təssəba-nin a dăɣ-ija,
təssəba-năwăn kăwăneḍ a dăɣ-ija.
31 Ǝlmədăt a-s ămăra-dăɣ, ad-mad-tətwəšărrăɣ ăddunya, itwəstăɣ daɣ ămănokal-
net Iblis,
32 năkk daɣ, afăl əmməḍkălăɣ, ad-dd-ăɣrăɣ s-iman-in ăddinăt iket-năsăn.»
33 Innă a-wen-dăɣ i-ad-tăn-isəlməd əmmək wa s-mad-ămmăt.
34 Tənn'-as tamətte: «Ajăn wădden năɣra dăɣ-Ăṭṭăwrăt a-s Ălmasex, wăr-e ămmăt,
iɣlal, adiš ma kăy-isawănnen: ‹Ăgg-ăgg-adəm, ad-ămmăḍkăl?› Wa Ăgg-ăgg-adəm
făl wăr nəssen madăn-ămmăḍkăl, mi ămoos?»
35 Inn'-asăn Ɣisa: «Ănnur, wăr has-in-ăqqima ar a ənḍărrăn ill'-e jere-wăn,
ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-has-təlkəmăm i-ad-wăr kăwăn-ɣăddărnet tihay făl-a-s, ere
irjašăn dăɣ-tihay, wăr-issen e-s ihăl.
36 Iket-di tăẓẓegăẓăm a-wen, a ikkăs ănnur ill'-e jere-wăn, amənăt săr-s i-ad-
tumasăm dăgg-ănnur.» Innă Ɣisa a-wen ɣas, ifăl tamətte, iffăr.

Tăɣart n-ulhawăn n-tamətte

37 Ija Ɣisa data-săn ijităn n-Măssinăɣ-i-dăɣ ăjjootnen măšan, unjăyăn săr-s
omănăn,
38 ămoos a-wen a ăssiitbătăn măjrăd wa ikfă Măssinăɣ ănnăbi Saya† a-s innă dăɣ-
əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Emăli, mi omănăn s-a-wa nənna?
Mi s-dd-tănfalăl tărna n-ăfuss n-Emăli?»
39 Ăqqurăn ulhawăn n-kăl-Iṣrayil făl-a-s, innă ănnăbi Saya daɣ:
40 «Ăsdărɣăl-tăn Măssinăɣ,
ăsɣăr ulhawăn-năsăn i-ad-wăr hənnəyăn s-tiṭṭawen-năsăn,
əjrăhăn hărăt s-ulhawăn-năsăn,
utabăn i-ad-tăn-izuzəy Măssinăɣ.»
41 Măjrăd-wen-dăɣ, ij'-e ănnăbi Saya ăzzăman wa d-has-dd-ănfalăl ălxurmăt n-Ɣisa,
ădwănnăt dăɣ-isălan-net.

---

† **12:38 12:38** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

42 Hakd a-wen-dăɣ, omănăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud ăjjootnen s-Ɣisa măšan,
təgdal-asăn tuksəḍa n-kăl-faris ad-sətbətăn immun-năsăn, făl-a-s ăksuḍăn ad-tăn-
əkkəsăn dăɣ-ihănan n-ăddin-năsăn,
43 ăssofăn təmmal ta dd-fălăt dăgg-adəm uhən ta n-Măssinăɣ.

Ɣisa Ălmasex a-s ilkam ad-išrăɣ dăgg-adəm

44 Iḍkăl Ɣisa emăsli-net, innă: «Ere săr-i omănăn-dăɣ, ilmədet a-s wădden năkk
a-s omăn, Măssinăɣ-i hi-dd-ăšmašălăn a-s omăn,
45 ere daɣ wa hi-inhăyăn, ilmədet a-s Măssinăɣ-i hi-dd-ăšmašălăn a inhăy.
46 Năkk a-s ănnur, ămešălăɣ-dd s-ăddunya dăɣ-təssəba n-ad-wăr-itəzzăɣ făw ere
săr-i omanăn dăɣ-tihay,
47 ere islăn i-măjrăd-in wăr t-iṭṭef, wădden năkk a t-madăn-išrăɣ făl-a-s, wăr dd-
ămešălăɣ i-ad-əšrăɣăɣ ăddunya, ănn-ak, ămešălăɣ-dd i-ad-tăt-ăɣləsăɣ.
48 Ere săr-i unjăyăn, unjăy s-măjrăd-in, măjrăd-en-dăɣ a t-e-išrăɣăn ašăl wa
ilkămăn
49 făl-a-s, măjrăd wa jeɣ iket-net, wădden a dd-əkkasăɣ dăɣ-eɣăf-in ɣas, Abba-nin
ənta iman-net-i hi-dd-ăšmašălăn a hi-ikfăn turhajăt n-ad-ănnăɣ a-wa hi-inna, ăjăɣ
daɣ isălan-net i-ăddinăt.
50 Ǝssanăɣ daɣ a-s e d t-illăm ăwadəm ilkamăn i-a-wa innă, ad-ijrəw tămudre ta
tăɣlălăt. A-wen-dăɣ a făl năkk, a-wa jănneɣ iket-net, jănneɣ-tăn s-əmmək wa s-hi-
tăn-innă Abba.»

13

Ăsserăd Ɣisa iḍarăn n-inəṭṭulab-net

1 Ehăḍ wa n-dat-wa n-ămudd wa n-Faṣka, ilmăd Ɣisa s-ăssaɣăt n-ajmuḍ-net i-
ăddunya i-ad-akk Abba, iwwăḍ-dd. Ehăḍ-en-dăɣ, issəmdă-dd təmɣăre n-tărha-net
s-inəṭṭulab-net, issəkn’-en tărha tokăyăt ta tăn-isakna hak ašăl a ija a-wa-dăɣ.
2 Hărwa tamănsawăn a-s ija Iblis dăɣ-ulh n-Yăhudəs Ăgg Simyon wa n-Isxaryut
erk ənniyăt wa n-ad-isăɣdăr Ɣisa.
3 Dăɣ-təlluləya-net, issan Ɣisa a-s wăr t-illa a-s wădden ij’-e Abba-net dăɣ-ifassăn-
net, issan daɣ a-s Măssinăɣ-i t-dd-ăšmašălăn, ənta a iqqal.
4 Ǝssəmdăn tetăte ɣas, ibdăd Ɣisa, ikkăs emăls-net, iḍkăl-dd ekăršăy iyyăn, ijbăs
săr-s,
5 ijă ḍarăt-a-wen aman dăɣ-taẓăwat, ad-isarad iḍarăn n-inəṭṭulab-net, itiməs-tăn
s-ekăršăy wa s-ijbăs.
6 Iwwăḍ-dd ăssaɣăt wa n-asirəd n-iḍarăn n-Simyon Bəṭrus ɣas, iggăd inna i-Ɣisa:
«Xăša Ălɣalim! Năkk a iwar asirəd n-iḍarăn-năk wădden kăyy.»
7 Inn’-as Ɣisa: «A-wa hi-išlăn, wăr mad-təjrăhăd ălmăɣna-net ămăra-dăɣ măšan,
ilkam ad-t-təfhəmăd.»
8 Inn’-as Bəṭrus ălwăqq-wen: «Kăla kăla Ălɣalim, năkk lab wăr-ilkem ad-ărḍeɣ
tăsserădăd iḍarăn-in.» Inn’-as Ɣisa: «Afăl wăr-ăsserădăɣ iḍarăn-năk, wăr hak t-illa
ad-nahăr.»
9 Innă Simyon Bəṭrus: «Adiš Ălɣalim, wăr təbdedăd ɣur-iḍarăn-in ɣas, sirəd daɣ
eɣăf-in hakd ifassăn-in.»
10 Inn’-as Ɣisa: «Wădden ere ăsserădăn telămăkt-net, wăr-ămɣatăr s-ad-aləs
asirəd daɣ kunta wădden iḍarăn-net ed, šăddij iket-net, kăwăneḍ, a-s təkkăsăm
iyyăn dăɣ-wăn, šăddiijăm.»
11 Măjrăd-wen-dăɣ, ij’-e Ɣisa ed, issan ere wa t-madăn-isəssăɣdăr. Dăɣ-təssəba
n-a-wen-dăɣ a făl hasăn-innă iyyăn dăɣ-săn, wăr šăddij.

12 Ăsserăd iḍarăn-năsăn ɣas, ils’ emăls-net, iqqăl-dd, ăqqima dăɣ-edăgg wa n-
imənsiwăn, inn’-asăn: «Ak, kăwăneḍ, təfhamăm a-wa s-iket hawăn-t-jeɣ meɣ?
13 Wădden a hi-jannem: ‹Ălɣalim d-Emăli,› ikna ed a-wen-dăɣ a ămoosăɣ
14 ɣas, šămad năkk-i n-Emăli d-ălɣalim, ăsserădăɣ iḍarăn-năwăn, adiš kăwăneḍ-
dăɣ, iwar-kăwăn ad-tinməsiridăm iḍarăn jer-iman-năwăn;
15 əssəknăɣ-kăwăn ălmital he-tinməjjim jer-iman-năwăn s-əmmək-wa-dăɣ s-
hawăn-t-jeɣ.
16 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s wăr t-illa akli ojărăn măssi-s, wăla
ănămmašal ojărăn ere wa t-ăšmašălăn.
17 Tənḍəḍ-awăn kunta təssanăm s-hărătăn-wi-dăɣ, ad-tăn-tamašalăm.
18 A-wa hawăn-janneɣ, wădden iket-năwăn a făl t-janneɣ făl-a-s năkk, əzzayăɣ
inəṭṭulab-in wi ăsnăfrănăɣ, ămăra, măjrăd n-Măssinăɣ a madăn-isətbət a-wen ed,
iktab dăɣ-s a-s:
‹Wa dăr-i ohărăn ăkoss,
ənta a-s ašănjo-nin.›
19 Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-hărătăn-wi-dăɣ hărwa wăr-ətbetăn dăɣ-təssəba n-
a-s afăl jăn, ad-tamənăm a-s: ‹Năkk, ăɣlalăɣ›.
20 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere ăsbărrăkăn ere hin-ăsimašălăɣ, a ămoos-
dăɣ, năkk a ăsbărrăk, ere daɣ wa hi-ăsbărrăkăn, Wa hi-dd-ăšmašălăn a ăsbărrăk.»

Ăloläy Ɣisa dăɣ-isălan n-ămaɣdar-net
(Mătti 26:20-25; Marqəs 14:17-21; Luqa 22:21-23)

21 A-s issəmda Ɣisa măjrăd-wa-dăɣ, əkman-t iman-net, inn’-asăn: «Ălleɣeɣ-awăn
s-tidət tădduuttet a-s iyyăn dăɣ-wăn a hi-madăn-isəssăɣdăr.»
22 Ǝslăn inəṭṭulab i-a-wen ɣas, ad-tinməkyidăn, tinməsəstinăn d-ere wa s-iha ti-net.
23 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăsiɣămăr ănăṭṭalib wa ikna Ɣisa tărha edes-has,
24 inẓăj-as Simyon Bəṭrus tiṭṭ, inn’-as, ad-isəstən Ɣisa d-ere wa s-iha ti-net.
25 Ăsmătăktăk ănăṭṭalib-en i-Ɣisa, inn’-as: «Ălɣalim, mi kăy-madăn-isəssăɣdăr?»
26 Inn’-as Ɣisa: «Ere wa s-mad-səlmăɣăɣ afărs n-tajəlla dăɣ-aḍrəẓ, ənta-en-dăɣ a
hi-madăn-isəssăɣdăr.» Issəlmăɣ Ɣisa afărs n-tajəlla dăɣ-aḍrəẓ, ikf’-e Yăhudəs wa
s-itawănna Isxaryut n-ăgg Simyon.
27 Diha-dăɣ d-irmăs Yăhudəs afărs n-tajəlla-ənnin-dăɣ, ad-innăhăḍ Iblis dăɣ-ulh-
net, inn’-as Ɣisa ălwăqq-wen: «Yăhudəs! A-wa tăjjăd, ăj’-e šik.»
28 Ijă Ɣisa i-Yăhudəs măjrăd-wen-dăɣ măšan, wăr t-illa dăɣ-inəṭṭulab-net wi
iyyăḍnen ăsiiɣămărnen dăɣ-isəftaɣ i ifhamăn a-wa innă,
29 ăɣelăn a has-innă: «Žănš-dd a-wa s-nămiɣatăr i-ămudd wa n-Faṣka» meɣ «Ăkf
hărăt tilăqqiwen» făl-a-s, ənta a-s ănaẓraf-năsăn.
30 Irmăs-dd Yăhudəs afărs n-tajəlla wa has-dd-iẓẓăl Ɣisa ɣas, izjăr. Isălan-wi-dăɣ,
ehăḍ a-s tajjăn.

Alămăr wa ăynayăn ikfă Ɣisa inəṭṭulab-net

31 Izjăr Yăhudəs ɣas, innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Ămăra-dăɣ ad-mad-itwəsəmɣăr
Ăgg-ăgg-adəm, itwəsəmɣăr daɣ Măssinăɣ dăɣ-təssəba-net,
32 ăkf Ăgg-ăgg-adəm ălxurmăt ɣur-iman-net, ăkf’-as-t daɣ šik.
33 Ilyaḍăn-in, wăr-e ăhajăɣ əlleɣ jere-wăn, əssanăɣ a-s ilkam ad-hi-təmmăɣăm
măšan, ənneɣ-awăn a-wa s-kăla tăn-ənneɣ i-kăl-Ălyăhud wi iyyăḍnen: ‹Edăgg wa
əkkeɣ, wăr mad-tudabem aggaḍ-net›.
34 Ămăra, ənta-da făreḍ wa ăynayăn əfrăḍăɣ fălla-wăn: ‹Nəməjjăt jer-iman-năwăn
anmărh šund wa hawăn-jeɣ, nəmărhăt jer-iman-năwăn,

† **13:16 13:16** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

35 anmărh jer-iman-năwăn en-dăɣ a he-isəlmədăn ăddinăt a-s tidət-dăɣ a-s inəṭṭulab-in a tămoosăm.› »

Ăloläy Ɣisa dăɣ-isălan n-akuddəl wa t-e-ăj Bəṭrus (Mătti 26:31-35; Marqəs 14:27-31; Luqa 22:31-34)

36 Issəmdă Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, iggăd-dd Simyon Bəṭrus, innă: «Ălɣalim, əndek siha s-təkked?» Inn’-as Ɣisa: «Edăgg wa əkkeɣ, wăr täddobed ad-hi-săr-s təlkəmăd ămăra-dăɣ măšan, ilkam dăɣ-k ad-hi-dd-tawəḍăd dăɣ-s.»

37 Inn’-as Bəṭrus: «Ălɣalim, mafăl wăr-ăddobeɣ alkum-hak ămăra-dăɣ? Ăddobeɣ-t, năkk, ăsidăwăɣ wăla i-tamăttant dăɣ-təssəba-năk.»

38 Inn’-as Ɣisa: «Wădden tənned tăsidăwăd wăla i-tamăttant dăɣ-təssəba-nin? Ikna măšan, ăsidătteɣ-ak a-s, wăr-e iwət ekăz ăɣora wăr hi-tăkkuddălăd har kăraḍ ihăndăggan.»

14

Ɣisa Ălmasex a-s tabarăt ta tiɣədăt s-Măssinăɣ

1 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Wăr rammăɣnet ulhawăn-năwăn, amənăt s-Măssinăɣ, amənăt săr-i,

2 ehăn n-Abba-nin, han-t idăggan ăjjootnen, ənnăr wăr-itbet a-wen, wăr hawăn-jənneɣ əgleɣ i-ad-hawăn-səmməjnuɣ edăgg,

3 afăl əgleɣ har hawăn-ăsmăjneɣ edăgg, ad-kăwăn-dd-ăqqəlăɣ, əḍkəlăɣ-kăwăn, təmləm diha t-əlleɣ.

4 Edăgg daɣ wa əkkeɣ, təssanăm tabarăt-net.»

5 Iggăd-dd ănăṭṭalib wa s-isəm-net Tomi, inn’-as: «Ălɣalim, năkkăneḍ lab, wăr nəssen siha s-təkked, əndek əmmək wa s-mad-nəlməd tabarăt-net?»

6 Inn’-as Ɣisa: «Năkk a-s tabarăt, năkk a-s tidət, năkk daɣ a-s tămudre, wăr t-illa făw ere ăddooben aggaḍ n-Abba ar s-ad-hi-ija əssəbab n-a-wen.

7 Šămad daɣ năkk təzzayăm-ahi, ad-təzzəyăm Abba-nin, šămad təzzayăm-t, adiš, tənhăyăm-t.»

8 Iggăd-dd wa s-isəm-net Fəlibb, inn’-as: «Ălɣalim, səkən-anăɣ ɣas Abba, igdăh-anăɣ a-wen-dăɣ.»

9 Inn’-as Ɣisa: «Ɣas Fəlibb, a-wa-dăɣ jeɣ iket-net ărtayăɣ dăr-wăn, wăr hi-təzzeyăd? Wa hi-inhăyăn, inhay Abba, ɣas əndek əmmək wa s-jănned: ‹săkən-anăɣ Abba›.

10 Ajăn wăr tomenăd a-s năkk ărtayăɣ d-Abba, irtay dăr-i daɣ ənta, heeɣ-t, ih’-ahi? A-wen-dăɣ a făl iməjridăn wi hawăn-tăjjăɣ, wădden a dd-əkkasăɣ dăɣ-eɣăf-in ɣas, Abba-i dăr-i irtăyăn a ămoosăn əssəbab n-ijităn wi tamašalăɣ iket-năsăn.

11 Amənăt a-s năkk ărtayăɣ d-Abba, irtay dăr-i daɣ ənta, heeɣ-t, ih’-ahi. Kunta daɣ wăr tomenăm s-măjrăd-in, amənăt bănnan s-ijităn-wi tamašalăɣ.

12 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s ere săr-i omănăn-dăɣ, ad-ăj ənta-dăɣ ijităn-wi jeɣ, ăj făw-i tăn-əknanen mijraw ed năkk, əkkeɣ Abba.

13 A-wen-dăɣ a făl a təttărăm-dăɣ s-isəm-in, ad-t-ăjăɣ i-ad-ijrəw Abba ălxurmăt dăɣ-təssəba n-Rure-s.

14 A təttărăm-dăɣ s-isəm-in, ad-hawăn-t-ăjăɣ.»

Unfas wa s-ilkam ad t-dd-isəssiwəy Măssinăɣ

15 «Kunta tidət-dăɣ a-s tărham-ahi adiš, əṭṭəfăt fărəḍăn-in,

16 ad-hawăn-ădəlăɣ Abba i-ad-kăwăn-ăkf ănabdid iyyăn ɣur-wăn e-illan hărkuk,

---

† **14:12 14:12** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

17 ənta a-s Unfas wa s-tidət ɣas a t-dd-zajjărăt, wăr tăddoobăt ăddunya ad-t-tăqbəl
făl-a-s wăr tăddobăt ahănay-net wăla muzəyăt-net măšan, kăwăneḍ, təzzayăm-t ed
ăherăj dăr-wăn, izzaɣ daɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn.
18 Wăr kăwăn-mad-ăyyăɣ tăjohălăm, ad-kăwăn-dd-ăqqəlăɣ,
19 ăqqim-in a ənḍărrăn i-ad-ăbas hi-hannăy ăddunya măšan kăwăneḍ, a hi-
hannăyăm făl-a-s, əddarăɣ, təddarăm.
20 Ašăl-wen-dăɣ ad-mad-təlmədăm a-s năkk ărtayăɣ d-Abba, tărtayăm dăr-i
kăwăneḍ, ărtayăɣ dăr-wăn daɣ năkk.
21 Ere wa iknăn uḍəf n-fărəḍăn-in, ənta a-s emărh-in, ere daɣ wa hi-irhăn, ad-t-ărh
Abba-nin, ărhăɣ-t năkk-dăɣ, sənnəfiləlăɣ-as-dd daɣ iman-in.»
22 Inn’-as ănăṭṭalib wa s-isəm-net Hudd iẓleyăn d-Yăhudəs wa n-Isxaryut: «Ălɣalim,
əndek əmmək wa s-mad-hanăɣ-dd-sənnəfiləlăd iman-năk wăr tăn-dd-tăsnăfalălăd i-
ăddunya?»
23 Inn’-as Ɣisa: «Ere hi-irhan, ad-agəẓ măjrăd-in, dihen, ad-t-ărh Abba-nin, nidaw-
dd săr-s, nəzzăɣ ɣur-s.
24 Ere wa hi-wărăn-irha, wăr mad-iṭṭəf măjrăd-in. Măjrăd wa s-təslăm ɣur-i,
wădden a dd-əkkasăɣ dăɣ-eɣăf-in ɣas, Abba-nin-i hi-dd-ăšmašălăn ahi-ikfăn turhajăt
n-tənna-net.
25 Ɣas, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt hărwa əlleɣ jere-wăn,
26 ănabdid daɣ wa s-hawăn-ənneɣ, a t-ămoosăn Unfas Šăddijăn, ad-hawăn-t-dd-
isəssiwəy Abba s-isəm-in, afăl hawăn-t-dd-ăssawăy, ad-kăwăn-isăɣăr hărăt iket-net,
isəktəw-kăwăn-dd a-wa hawăn-ənneɣ iket-net.
27 Ămăra, oyyeɣ ɣur-wăn ălxer, ălxer daɣ wa s-năkk ɣas a t-ihakkăn a ɣur-wăn
oyyeɣ ed năkk, isuf-wi hawăn-tăjjăɣ, wăr-olehăn d-wi hawăn-tăjj ăddunya, wăr
tăšăwwašnet ulhawăn-năwăn, wăr rămmăɣăt.
28 Wădden, sallăm-ahi a-s hawăn-ənneɣ: ‹Ǝgleɣ dăɣ-təssəba n-ad-kăwăn-dd-
ăqqəlăɣ›, ɣas ənnăr hi-tărham, ijrəẓ-awăn a-wa hawăn-ənneɣ ed Abba-i əkkeɣ, ojăr-
ahi.
29 Hărătăn-wi-dăɣ, janneɣ-awăn-tăn ămăra-dăɣ i-ad-kăwăn-əkkəsăɣ dăɣ-taɣdărt
hărwa wăr jen, dihen afăl jăn, ad-tamənăm săr-i.
30 Igdăh dăɣ-măjrăd diha-dăɣ ămăra făl-a-s, Iblis-i n-ămănokal n-ăddunya, imal-
dd. Ǝlmədăt a-s wăr făll-i ila tărna
31 măšan, ărheɣ ad-təlməd ăddunya a-s năkk ărheɣ Abba, wăr təmišilăɣ daɣ ɣas
ar erhet-net. Ǝnkărăt ămăra, ăflăt-anăɣ edăgg-wa-dăɣ.»

15

Ɣisa a-s ahəšk wa dăɣ-ărmamăn imumənăn

1 Fălăn dihen ɣas, inn’-asăn Ɣisa: «Năkk a-s ahəšk n-lăɣnăb wa n-tidət, Abba-nin
a-s ănăsdamu.
2 Kăwăneḍ a-s iləktan n-ahəšk, e d t-illăm elăkăt dăɣ-i irmamăn wărăn itirəw, ad-t-
in-iɣtəs Abba-nin, elăkăt daɣ iket-net itirəwăn aratăn, ad-hin-isrəmsərəm ileḍan-net,
išəšdəj-t i-ad-dd-arəw aratăn s-əjut.
3 Ɣur-ămăra-dăɣ, əlmədăt a-s šăddijăm dăɣ-təssəba n-asəssăɣăr wa kăwăn-jeɣ.
4 A-wen-dăɣ a făl ɣaymăt tărtayăm dăr-i s-əmmək wa s-dăr-wăn ărtayăɣ. Wăr t-illa
elăkăt ăddooben tiirwe d-iman-net afăl wăr-irmem d-tafăja, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s
wăr t-illa a iha ărramăt s-tăddobem amišəl-net i-Măssinăɣ ar s-ad-dăr-i tărtayăm.
5 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s năkk a-s tafăja n-ahəšk n-lăɣnăb, kăwăneḍ a-s iləktan-net.
Ere wa dăr-i irtayăn, ărtayăɣ dăr-s năkk-dăɣ, ad-ămašăl i-Măssinăɣ a iha ărramăt
făl-a-s, wăr t-illa a-s tăddobem iji-net wăla năkk.

6 Ere dăr-i wărăn irtey iket-net, ad-hin-itwăɣtəs, itwəjăr-in šund elăkăt ăqqurăn
s-afăl hin-ătwăjăr dăɣ-efew, ad-ărɣ s-iyyăt măšan,
7 afăl năkk a ihan inəzjam-năwăn, ad-dăr-i tărtayăm, tamašalăm măjrăd-in, a
təttărăm dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, ad-hawăn-t-ăkf.
8 Afăl inəṭṭulab tamašalnen a iha ărramăt i-Măssinăɣ a tămoosăm, ad-hawăn-dd-
isənnifiləl a-wen ălxurmăt n-Abba-nin.
9 Tărha ta-hi ija Abba, ənta a hawăn-jeɣ năkk-dăɣ; əṭṭəfăt tărha-nin, təzzăɣăm
dăɣ-s.
10 Tărha-nin daɣ, wăr tăt-mad-təṭṭəfăm ar s-ad-təṭṭafăm fărəḍăn-in s-əmmək wa
s-əṭṭafăɣ fărəḍăn n-Abba-nin, əlkamăɣ i-tărha-net, əzzaɣăɣ dăɣ-s.»

Ăsmadăw Ɣisa inəṭṭulab-net d-iman-net

11 «Măjrăd-wa-dăɣ hawăn-jeɣ, jeɣ-awăn-t dăɣ-təssəba n-ad-təjəm tedăwit šund ta
jeɣ, təjəm daɣ tedăwit təmdat.
12 Ămăra, ənta da fărəḍ wa kăwăn-ăsiwărăɣ: ‹Nəmărhăt jer-iman-năwăn s-
əmmək-wa-dăɣ s-kăwăn-ărheɣ›.
13 Wăr t-təlla tărha tojărăt ad-ăkf ăwadəm iman-net dăɣ-təssəba n-imidiwăn-net,
14 afăl tamašalăm a-wa fălla-wăn əfrăḍăɣ, ad-kăwăn-ɣarrăɣ s-isəm: ‹imidiwăn-in›,
15 ad-ăbas kăwăn-jeɣ eklan-in ed akli, wăr dăɣ-s itəjj măssi-s isălan-net, ănn-ak,
ad-tumasăm imidiwăn-in făl-a-s, a-wa s-əsleɣ ɣur-Abba-nin iket-net, əssəlmădăɣ-
awăn-t.
16 Wădden kăwăneḍ a hi-ăsnăfrănăn, năkk a kăwăn-ăsnăfrănăn, ăɣreɣ-kăwăn-dd
i-ad-tamašalăm a iha ărramăt i-Măssinăɣ, umasnăt timašalen-năwăn a iɣlalăn. Afăl
jăm a-wen, a təttărăm dăɣ Abba-nin s-isəm-in, ad-hawăn-t-ăkf.
17 Ǝnta da a-wa s-kăwăn-omarăɣ: ‹Nəmărhăt jer-iman-năwăn.› »

Ăddunya, tašănjot n-ălmăssexităn

18 «Kunta tokăḍ dăr-wăn ăddunya, əlmədăt a-s tokăḍ dăr-i data-wăn,
19 ənnăr tămoosăm ăddinăt ăttilălnen a-wa făll-təgl’ ăddunya, wăr kăwăn-kəssən.
Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s wăr kăwăn-təla ăddunya, tokăḍ dăr-wăn daɣ dăɣ-təssəba n-
a-wa s-kăwăn-ăsnăfrănăɣ.
20 Ɣaymăt dd-kittəwăm măjrăd wa s-kăla hawăn-t-jeɣ a-s hawăn-ənnəɣ: ‹Wăr t-
illa akli ojărăn măssi-s.› Kunta, tăqquzzăbăt-ahi ăddunya-ta-dăɣ, adiš ad-kăwăn-
tăqquzzəbət kăwăneḍ-dăɣ, kunta daɣ tăsjăd i-măjrăd-in, adiš, ad-hawăn-səjəd
kăwăneḍ-dăɣ
21 măšan, əlmədăt a-s wăr hawăn-mad-səjdən ăddinăt, ănn-ak, ălɣizabăt a kăwăn-
e-səknən dăɣ-təssəba-nin ed, wăr-əzzeyăn ere wa hi-dd-ăšmašălăn.
22 Ǝnnăr wăr dd-oseɣ i-ad-hasăn-ăjăɣ isălan, iket-di, wăr tăn-itəwwer abăkkaḍ
măšan, ămăra-dăɣ d-hasăn-jeɣ isălan, ăbas hasăn-t-illa ăsaru injărăn ibăkkaḍăn-
năsăn.
23 Ere wa dăr-i okăḍăn, okăḍ daɣ d-Abba-nin.
24 Ǝnnăr wăr jere-săn jeɣ ijităn n-Măssinăɣ s-kăla wăr tăn-ija ăwadəm dat-i,
ăqqaymən wăr tăn-iwer abăkkaḍ, măšan ămăra-dăɣ, d-ənhăyăn ijităn n-Măssinăɣ
wi jeɣ dat-tiṭṭawen-năsăn, okăḍăn dăr-i năkk hakd Abba-nin.
25 Hakd a-wen-dăɣ, mikḍaw-năsăn dăr-i, i n-təssəba n-ad-itbat măjrăd n-Măssinăɣ
wa iktăbăn dăɣ-alămăr-năsăn a-s tăn-iɣtăl, inn’-asăn:
‹Okăḍăn dăr-i dăgg-adəm bănnan baṭilăn.›
26 Afăl hawăn-dd-ăssawăyăɣ ănabdid wa t-illan ɣur-Abba, ənta-i n-Unfas wa wăr
dd-zəjjăr ar tidət ta dd-fălăt Abba, ad-hawăn-ăj isălan-in,
27 tumasăm tijuhawen-in făl-a-s, kăwăneḍ-i-dăɣ a-s wi s-a əssəntăɣ ămašal-in har
năkk-da-dăɣ, tăddewăm dăr-i.»

16

Ilkam ălɣizabăt

1 «Jeɣ dăɣ-wăn isălan-wi-dăɣ i-ad-wăr tinməšrəyăm.
2 Ilkam ad-hawăn-əgdəlăn kăl-Ălyăhud ămudd dăɣ-ihănan n-ăddin-năsăn, ilkam
făw ăzzăman s-ăwadəm inɣăn iyyăn dăɣ-wăn, ad-iɣal teɣse a ikăt i-Măssinăɣ.
3 Ad-əjən a-wen ed wăr hi-əzzeyăn năkk wăla Abba.
4 Ǝllăɣeɣ-awăn hărwa ămăra, dăɣ-təssəba n-a-s afăl dd-əwwăḍăn hărătăn-win-dăɣ,
ad-dd-təktəwăm a-s ălleɣeɣ-awăn săr-săn hărwa wăr jen, wăr hawăn săr-săn əllăɣeɣ
ăru ed a-s ija a-wen, ărtayăɣ dăr-wăn măšan
5 ămăra-dăɣ d-ăssawăḍăɣ uɣəl n-Wa hi-dd-ăšmašălăn, wăr kăwăn-iha-i hi-
isastanăn d-diha əkkeɣ
6 măšan, ăɣšadăn ulhawăn-năwăn dăɣ-təssəba n-a-wa hawăn-ənneɣ.
7 Tidət a hawăn-ənnəɣ, uf'-awăn ad-ăglăɣ ed, afăl wăr-əgleɣ, wăr mad-kăwăn-dd-
ass ănabdid, afăl əgleɣ, ad-hawăn-t-dd-sukăɣ.
8 Afăl dd-osa ănabdid, ad-isəlməd a-s toška ăddunya dăɣ-a-wa ămoosăn abăkkaḍ
d-a-wa ămoosăn iqqud d-a-wa ămoosăn ăššăreɣa n-Măssinăɣ;
9 ad-isəlməd ăddinăt a-s oškan dăɣ-isălan n-ibăkkaḍăn ed, wăr săr-i omenăn,
10 isəlməd-tăn a-s oškan dăɣ-isălan n-iqqud ed əkkeɣ Abba, wăr-ilkem ad-hi-
tənhayăm,
11 isəlməd-tăn a-s oškan dăɣ-isălan n-ăššăreɣa ed Iblis-i n-ămănokal n-ăddunya,
ăššăreɣa-net, ăru d-t-iɣtăs Măssinăɣ.
12 Leeɣ a ăjjeen s-ărheɣ ad-hawăn-t-ănnăɣ măšan, wăr tăddobem ujreh-net ămăra-
dăɣ.
13 Afăl dd-osa Unfas wa wăr dd-zəjjăr ar tidət, ad-kăwăn-aɣəd dăɣ-tidət iket-net
făl-a-s, wădden isălan n-iman-net a dăɣ-e ămmăjrăd, ănn-ak, ad-ăj isălan n-a-wa
s-islă, ăllăɣăt-awăn hărătăn-wi dd-malənen.
14 Afăl dd-osa Unfas, ad-hi-isəmɣăr făl-a-s, ad-dd-irməs măjrăd-in, isuɣəl-awăn-t.
15 A-wa ila Abba iket-net, i-nin, a-wen-dăɣ a făl hawăn-ənneɣ, ad-dd-irməs măjrăd-
in, isuɣəl-awăn-t.»

Təssəkma tekle n-Ɣisa iman n-inəṭṭulab-net

16 «Ăqqima-hin a ənḍărrăn i-ad-ăbas hi-hannăyăm, akəy daɣ ăssaɣăt ənḍărrăn,
taləsăm-ahi ahănay.»
17 Ǝslăn iyyăḍ dăɣ-inəṭṭulab-net i-tifer-tin-dăɣ ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn:
«Ǝndek ălmăɣna n-măjrăd wa hanăɣ-ija a-s innă: ‹Ăqqima-hin a ənḍărrăn i-ad-
ăbas hi-hannăyăm, akəy daɣ ăssaɣăt ənḍărrăn, taləsăm-ahi ahănay.› Ma ămoos
daɣ ălmăɣna n-: ‹əkkeɣ Abba-nin› wa hanăɣ-innă?»
18 Ănmănnăn daɣ: «Năkkăneḍ ya wăr t-illa a nəfham, ma ămoos ălmăɣna ‹n-
ălwăqq ənḍărrăn› wa s-hanăɣ-ijănna.»
19 Ilmăd Ɣisa a-s ărhan ad-t-səstənăn ɣas, inn'-asăn: «Kăwăneḍ, tinməssəstinăm
hărwa jer-iman-năwăn dăɣ-a-wa s-hawăn-ənneɣ: ‹Ăqqima-hin a ənḍărrăn i-ad-ăbas
hi-hannăyăm, akəy daɣ ăssaɣăt ənḍărrăn, taləsăm-ahi ahănay›.
20 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s ad-šoršəm, səkkələlăm, a-s ija a-wen
ăddunya ənta tăsriiw, ad-ăɣšədăn iman-năwăn măšan, ad-dd-təšrəy tedăwit a-wen.
21 Wădden tamăḍt ed, tăbok ajăraw n-eɣăf-net, ad-taẓăr hullan măšan, afăl təjrăw
eɣăf-net ad-hin-titaw tiẓẓurt-net tənnin-dăɣ iket-net, tisnant-net, ad-has-tăt-in-sətəw
tedăwit n-ara wa təkrăš.

† **16:20 16:20** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

22 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s kăwăneḍ-dăɣ ămăra-dăɣ, ăɣšadăn iman-năwăn măšan, ad-
kăwăn-aləsăɣ ahănay, ăddăwen ulhawăn-năwăn, əjən daɣ tedăwit-ta-dăɣ s-wăr t-illa
ere ăddoben aɣăšad-net.
23 Ašăl-wen d-hi-mad-tənhəyăm, wăr mad-t-iməl făw a-s tămiɣatărăm d-asəstan-in
dăr-s. Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s a təttărăm dăɣ-Abba s-isəm-in, ad-hawăn-
t-ăkf.
24 Har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a dăɣ-t-dalăm s-isəm-in, ădəlăt-t ămăra, ad-kăwăn-ăkf
a-wa dăɣ-s təttărăm i-ad-săr-wăn dd-təmdəw tedăwit.»

A əttărăn imumənăn dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, ad-hasăn-t-ăkf

25 «A ija a-wa-dăɣ, saɣlayăɣ-kăwăn tangalen, sinfăqqeɣ-awăn hărătăn, măšan,
imal-dd ălwăqq d-ăbas hawăn-e-tamăjradăɣ s-tangalen, ašăl-en, ad-hawăn-ăjăɣ
isălan n-Abba s-əmmək ăssiifhămăn.
26 Ašăl-wen, wăr mad-təmɣutărăm s-ad-hawăn-ădəlăɣ Abba, ad-t-tədələm
kăwăneḍ iman-năwăn s-isəm-in
27 făl-a-s, Abba iman-net irh’-iwăn ed tărham-ahi, tomanăm daɣ a-s Măssinăɣ a
dd-falăɣ.
28 Ǝnta a hi-dd-ăšmašălăn s-ăddunya ɣas, ămăra, falăɣ-tăt, ăqqalăɣ-t ənta-i n-
Abba.»

Ikrăš Ɣisa ašăl făll-ăddunya

29 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Năkkăneḍ iket nəjrăh a-wa hanăɣ-janned ed, ăbas
hanăɣ-saɣlayăd tangalen, a-wa hanăɣ-janned ămăra iket-net, il’ ujreh.
30 Nəssan ămăra a-s wăr t-illa a-s wădden təssanăd-t, wăr tămɣatărăd s-ad-kăy-
isəstən ăwadəm d-hărăt wăl’ iyyăn. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl noman a-s kăyy
Măssinăɣ a dd-falăd.»
31 Inn’-asăn Ɣisa: «Ak tənnăm tomanăm săr-i wădden?
32 Ikna măšan, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s imal-dd ăssaɣăt, ăssaɣăt daɣ s-išwar dd-
osa, ad-tămmăhăšăm, ilal hak iyyăn dăɣ-wăn tenere n-iman-net, təyyəm-ahi năkk
ɣas măšan, kud-hi-fălăm-dăɣ, wăr mad-ăqqaymăɣ năkk ɣas ed, idhal-ahi Abba.
33 Ǝkkăsăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-hărătăn-wi-dăɣ i-ad-săr-i tamənăm, təjrəwăm
ălxer. Ǝlmədăt a-s ad-tənhəyăm aɣăna dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ măšan, wăr kăwăn-
isărmaɣet hărăt, əkrăšăɣ ašăl făll-ăddunya.»

17

Tittar ti n-tinahăɣen ija Ɣisa

1 Ija Ɣisa isălan-win-dăɣ ɣas, ăjoẓăy išənnawăn, innă: «Abba, tăqqăn ta hi-
təkfed, tăwwăḍ-dd, sətbət təmɣăre n-ălxurmăt n-Rure-k i-ad-isətbət ənta-dăɣ wa-
năk
2 făl-a-s Rure-k, ənta a təkfed tărna făll-e d t-illăm ăgg-adəm i-ad-umas əssəbab
wa ihăkkăn tămudre ta tăɣlălăt i-ăddinăt wi t-təssăɣlăfăd.
3 Tămudre-en, a tăt-ămoosăn: ad-kăy-əzzəyăn, kăyy-i n-Măssinăɣ wa n-tidət,
əzzəyăn Rure-k Ɣisa Ălmasex wa dd-tăšmašălăd.
4 Ǝssəlmădăɣ s-ălxurmăt-năk făll-ărori n-ăkall, ăssawăḍăɣ-in daɣ ămašal wa
hi-təssăɣlăfăd,
5 ămăra Abba, iqqəlet-ahi-dd ălxurmăt wa ɣur-k leɣ hărwa wăr dd-tăxlek
ăddunya.
6 Dăɣ-a-wa əkkăsăɣ heɣ ăddunya-ta-dăɣ, ăsbayănăɣ-kăy i-ăddinăt wi hi-dd-
tohăɣăd dăɣ-s, təssăɣlăfăd-ahi-tăn; kăyy a tăn-ilăn măšan, təkfed-ahi-tăn daɣ ɣas,
əlkămăn i-măjrăd-năk, əṭṭăfăn-t.
7 Ašăl-i, əlmădăn a-s a-wa hi-təkfed iket-net, kăyy a dd-ifal

[8] făl-a-s, a-wa hi-tənned iket-net, ənneɣ-asăn-t, ăqbălăn-t, əlmădăn daɣ a-s tidət
a-s kăyy a dd-fălăɣ, əflăsăn a-s kăyy a hi-dd-ăšmašălăn.
[9] Təddalăɣ-kăy hasăn, wăr kăy-təddilăɣ i-ăddunya ta wărăt săr-k tomen,
təddalăɣ-kăy i-ăddinăt wi hi-tăsnăfrănăd făl-a-s, ăddinăt-win-dăɣ a-s wi-năk.
[10] A-wa leɣ iket-net, i-năk, a-wa led daɣ iket-net, i-nin; əntăneḍ-en-dăɣ daɣ săr-k
omănnen a dăɣ-dd-ănfalăl ălxurmăt-in.
[11] Šămad năkk ămăra, əzjarăɣ ăddunya-ta-dăɣ i-ad-kăy-in-ăkkăɣ, ăqqaymən
dăɣ-s əntăneḍ, əttarăɣ dăɣ-k Abba Šăddijăn, ad-tăn-tagəẓăd s-tărna n-isəm-năk wa
hi-təkfed năkk-i n-Rure-k, i-ad-osaɣăn s-əmmək wa s-nosaɣ năkk d-kăyy.
[12] Ăzzăman wa əkkăsăɣ jere-săn, ogaẓăɣ-tăn s-tărna n-isəm-năk, ogăẓăɣ-tăn daɣ
iket-dăɣ-năsăn, jeɣ ənniyăt, wăr tăn-iha făw-i hi-ănimăšrăyăn a-s təkkăsăd wa n-
ăgg-əlhəllak i-ad-itbət a-wa dăɣ-ăloläy əlkəttab.
[13] Ămăra, năkk-da-dăɣ s-išwar kăy-in-ăqqalăɣ, tajjăɣ-asăn măjrăd-wa-dăɣ, dăɣ-
ăddunya-ta-dăɣ, i-ad-ăddăwen s-tedăwit n-tănoflayt ta s-năkk ɣas a tăt-ihakkăn.
[14] Ǝssăɣlăfăɣ-tăn măjrăd-năk măšan, tăššunjăt-tăn ăddunya ed, wăr tăn-təla s-
əmmək wa s-wăr hi-təla năkk-i s-omănăn.
[15] Abba, wăr dăɣ-k təttărăɣ ad-tăn-təkkəsăd dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ănn-ak,
tattărăɣ dăɣ-k, ad-tăn-tagəẓăd dăɣ-a-wa lăbasăn.
[16] Wăr tăn-təla ăddunya-ta-dăɣ s-əmmək wa s-wăr hi-təla năkk-dăɣ-i s-omănăn.
[17] Šəšdəj-tăn s-măjrăd-năk ed măjrăd-năk a-s tidət ta n-tidət.
[18] Ăšimašălăɣ-tăn s-ăddunya s-əmmək wa s-hi-dd-tăšmašălăd săr-s,
[19] năkk, hakkăɣ-kăy iman-in dăɣ-təssəba-năsăn i-ad-kăy-əkfən iman-năsăn
əntăneḍ-dăɣ, šəšdəj-tăn s-tidət-năk.
[20] Wădden əntăneḍ-i-dăɣ ɣas a făl kăy-təddalăɣ, təddalăɣ-kăy daɣ i-ăddinăt iket-
dăɣ-năsăn wi s-ilkam ad-săr-k amənăn dăɣ-təssəba n-tajuhe-ta mad-əjən făll-i,
[21] umasnet iket-dăɣ-năsăn iyyăt taɣəssa s-əmmək wa s-nămoos năkk d-kăyy
iyyăn, heɣ-kăy, hed-ahi, umasnet əntăneḍ-dăɣ iyyăn dăr-năɣ i-ad-təfləs ăddunya a-s
kăyy a hi-dd-Ăšmašălăn.
[22] Năkk daɣ, ălxurmăt wa hi-təkfed, əkfeɣ-asăn-t i-ad-osaɣăn, ămoosăn iyyăn
s-əmmək wa s-nosaɣ, nămoos năkk d-kăyy, iyyăn.
[23] Tartit-ta dăr-k jeɣ a dăr-săn jeɣ năkk-dăɣ i-ad-tumas tartit-năsăn ti təmdat,
təlməd daɣ ăddunya a-s kăyy a hi-dd-ăšmašălăn, təlməd daɣ a-s jed-asăn tărha šund
ta hi-jed.
[24] Ǝttarăɣ dăɣ-k Abba a-s edăgg wa hi-təkfed, ăhrăɣet-t ɣur-k daɣ d-ăddinăt-wi
hi-təkfed i-ad-əjjunfun əntăneḍ-dăɣ, dăɣ-ălxurmăt wa hi-təkfed ed, kăyy tărha-ta
hi-jed, jed-ahi-tăt hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya.
[25] Abba, kăyy-i oɣădăn, tunjăy ăddunya-ta-dăɣ s-ad-kăy-təzzəy măšan năkk,
əzzăyăɣ-kăy, ăddinăt daɣ wi săr-i omănnen, əflasăn a-s kăyy a hi-dd-ăšmašălăn;
[26] ăzozăyăɣ-tăn isəm-năk, ad-kăy-aləsăɣ daɣ azuzi-hasăn i-ad-təjjəš tărha-ta hi-
jed ulhawăn-năsăn, ăknăɣ tartit dăr-săn.»

18

Atărməs n-Ɣisa
(Mătti 26:47-56; Marqəs 14:43-50; Luqa 22:47-53)

[1] Issəmda Ɣisa d-tittar-tin-dăɣ ɣas, iglă ənta d-inəṭṭulab-net, əjlăyăn tasənjit ta s-
itawănna ta n-Šădron, əjjăšăn ammas n-ašəkrəš n-ihəškan ihan asălim n-aman,
[2] a-wen edăgg s-issan Yăhudəs-i t-madăn-isəssăɣdăr a-s itakk’-e-hi-dd Ɣisa d-
inəṭṭulab-net.

3 Iha Ɣisa ammas n-ašəkrəš-en-dăɣ a-s Yăhudəs-da-dăɣ ăddew d-əssărdusa d-
ălgomităn n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn dd-ăssiglăn imănokalăn n-kăl-tikutawen
d-kăl-faris ăwwayăn tiftəl d-imămmălăn, əšlajăn tikobawen.
4 Issan Ɣisa ɣur-iman-net a-wa has-iqqălăn, izjăr-dd săr-săn, inn'-asăn: «Mi s-
tammăɣăm?»
5 Ǝnnăn-as: «Ɣisa wa n-Năṣirăt.» Inn'-asăn Ɣisa: «Năkk da.» Ăddinăt-en, ih'-en
Yăhudəs-i t-e-isəssăɣdărăn.
6 Diha-dăɣ d-hasăn-innă: «Năkk da», issəkn'-en iman-net, ad-ăškătarăšăn, təwăt-
tăn tarəmmeɣt s-ăkall ălwăqq-wen-dăɣ.
7 Olăs-tăn asəstan, inn'-asăn: «Ak kăwăneḍ, mi s-tammăɣăm?» Ǝnnăn-as daɣ:
«Ɣisa wa-n Năṣirăt.»
8 Inn'-asăn: «Wădden ənneɣ-awăn: ‹Năkk da.› Kunta tidət-dăɣ a-s năkk a-s
təmmaɣăm adiš, ăyyăt inəṭṭulab-in ad-əglun.»
9 Ijă Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ i-ad-umas a ăsidătten a-wa s-kăla tăn-innă a-s innă:
«Abba, wi hi-təkfed, wăr dăɣ-săn ănmăšrăy wăl' iyyăn.»
10 Ilbăy-dd ălwăqq-wen-dăɣ Simyon wa s-itawănna Bəṭrus tăkoba-net, iwăt săr-s
Malkus wa n-akli n-ămănokal n-kăl-tikutawen, inkăḍ-dd taməẓẓujt-net ta n-aɣil.
11 Iɣtăl Ɣisa Bəṭrus, inn'-as: «Suɣəl tăkoba-năk titar; wăr t-illa əmmək s-unjăyăɣ
s-tesăse n-kara n-tisnant wa hi-izẓăl Abba ăssaɣăt-wa-dăɣ.»

(Mătti 26:57-58; Marqəs 14:53-54; Luqa 22:54)

12 Irmăs kumănda d-əssărdusa-net d-ălgomităn-wi dd-ăšmašălăn imănokalăn n-
kăl-Ălyăhud Ɣisa, əkrădăn-t,
13 əlwăyăn-t s-tizarăt s-ehăn n-Xăna wa n-aḍăggal n-Qayăf-i n-ămănokal n-kăl-
tikutawen awătay-wen-dăɣ.
14 Qayăf-en-dăɣ a-s kăla innă i-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud dăɣ-isălan n-Ɣisa: «Ufa
ămmut ăhaləs iyyăn uhən təlhăs tamətte iket-net.»

Akuddəl wa ija Bəṭrus i-Ɣisa
(Mătti 26:69-70; Marqəs 14:66-68; Luqa 22:55-57)

15 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăddeew Simyon Bəṭrus d-ănăṭṭalib iyyăn, əjan alkum šəjren
i-Ɣisa. Ănăṭṭalib-en dăr-ăddew Simyon, izzay-t ămănokal n-kăl-tikutawen, ijrăw-as
a-wen-dăɣ ad-imzəyyət d-Ɣisa ujəš n-ăɣalla n-ehăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen
16 măšan, ăqqima-hin Bəṭrus ənta ibdad dăɣ-təfărre dat-emm n-ăɣalla. Ăhoja
ănăṭṭalib wa izzăy ămănokal n-kăl-tikutawen ɣas, izjăr-dd, imməjrăd i-tamăḍt ta
təṭṭăfăt emm n-ăɣalla, toyy'-e, ăššojăš-dd Bəṭrus.
17 Təkyăd tănaxdimt ta təṭṭăfăt emm n-ăɣalla dăɣ-Bəṭrus, tənn'-as: «Ajăn kăyy
wădden iyyăn dăɣ-inəṭṭulab n-ăhaləs-wa-dăɣ s-iket ittărmăs?» Inn'-as Bəṭrus: «Wăr
t-ămoosăɣ.»
18 Itajj a-wen s-ăzzăman n-tajrəst, ăssiirɣăn inaxdimăn n-ămănokal n-kăl-
tikutawen d-ălgomităn wi ăɣlăfnen ehăn n-ămudd wa măqqărăn efew, əzzahăn
săr-s, ibdăd-dd Bəṭrus edes-hasăn, ad-itazzăh ənta-dăɣ.

Tebădde n-Ɣisa dat-ăššăreɣa wa măqqărăn
(Mătti 26:59-66; Marqəs 14:55-64; Luqa 22:66-71)

19 Issəstăn ămănokal n-kăl-tikutawen Ɣisa, ittăr dăɣ-s ad-has-ăj isălan n-inəṭṭulab-
net d-a-wa tăn-isăɣra.
20 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Năkk, wăr kăla ənneɣ hărăt făw i-ăddinăt dăɣ-ufăr,
əssăɣrăɣ dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-ehăn n-ămudd wa măqqărăn-i dăɣ-
tažămmaɣăn kăl-Ălyăhud, wăr t-illa a ăssiɣrăɣ dăɣ-ufăr ɣas,

21 mafăl hi-sastanăd? Səstən ăddinăt-wi əslănen i-a-wa əssăɣrăɣ, əssanăn a-wa
hasăn-ənneɣ.»
22 Diha-dăɣ d-innă Ɣisa a-wen-dăɣ ad-has-istăɣ iyyăn dăɣ-ălgomităn n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, inn'-as: «Kăyy, ma kăy-ăsihălăn a təjəd erk măjrăd i-amănokăl n-kăl-tikutawen?»
23 Inn'-as Ɣisa: «Kunta jeɣ erk măjrăd, săkənăt-ahi a-wa dăɣ-ănmăšrăyăɣ, kunta daɣ măjrăd oɣadăn a jeɣ adiš, mafăl tamătteɣ?»
24 Issəgdăh Xăna dăɣ-isəstanăn n-Ɣisa ɣas, ikrăd-t, ăssawăy-t i-Qayăf-i n-ămănokal n-kăl-tikutawen.
25 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăqqiima Simyon Bəṭrus hărwa s-efew, itazzăh. A ənḍărrăn, ăkrăttăt-t ăwadəm iyyăn, inn'-as: «Wădden kăyy-dăɣ iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net?» Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen, innă: «Wăr t-ămoosăɣ.»
26 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inaxdimăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen, ămoosăn ašăqqaɣ n-ăhaləs wa s-dd-ifrăs Bəṭrus taməẓẓujt-net s-tăkoba, innă i-Bəṭrus: «Kăyy-i-dăɣ, ənhayăɣ-kăy tăddewăd d-Ɣisa dăɣ-ašəkrəš n-ihəškan wa-dăɣ ittărmăs?»
27 Olăs daɣ Bəṭrus akuddəl n-a-wen. Tamăzăyyat-ten-dăɣ, ad-iwăt ekăz ăɣora.

Ămewăy Ɣisa s-Bilatəs
(Mătti 27:1-2, 11-14; Marqəs 15:1-5; Luqa 23:1-5)

28 Hărwa tifawt ad-fălăn d-Ɣisa ehăn wa n-Qayăf, əkkăn dăr-s ehăn wa n-gəfăr măšan, unjăyăn s-ad-əjjəšăn ammas-net făl tuksəḍa n-ad-səmməḍəsăn iman-năsăn, igdəl-asăn a-wen-dăɣ tetăte n-isan n-taɣsiwen-ti lănen s-ad-ăɣrəsnăt ašăl wa n-ămudd wa n-Faṣka.
29 Ǝbdadăn dăɣ-ajăma n-ehăn-en-dăɣ a-s săr-săn dd-izjăr Bilatəs, inn'-asăn: «Ma ămoos uḍlem wa tăsiwărăm ăhaləs wa təlwăyăm?»
30 Ǝnnăn-as: «Ǝnnăr a-s ija a lăbasăn, wăr t-dd-nələwwəy săr-k.»
31 Inn'-asăn Bilatəs: «Ăglăt, əšrăɣăt-t s-a-wa innă ălqanun-năwăn.» Ǝnnăn-as imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Năkkăneḍ, dăɣ-a-wa innă ălqanun-nănăɣ, wăr hanăɣ-t-illa ad-năj iman n-ăwadəm.»
32 Wăr hasăn-ijrew ălqanun-năsăn tenăɣe n-ăwadəm i-ad-tədduttət tənna n-Ɣisa făl tamăttant ta mad-ăj.
33 Olăs Bilatəs ujəš n-ehăn-net, iɣră-dd Ɣisa təzzar, inn'-as: «Ak, kăyy a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud meɣ?»
34 Inn'-as Ɣisa: «Ak tifer-ti-dăɣ jed ămăra-dăɣ, ad-dd-təkkasăd dăɣ-eɣăf-năk meɣ măsăllăt a tănăt-jed?»
35 Inn'-as Bilatəs: «Năkk-š ma ăkkulăɣ, ajăn ăgg-Ălyăhud a ămoosăɣ, tăjjăšăn-ahi isălan-năk? Tumast-năk d-imănokalăn n-kăl-tikutawen a kăy-dd-ăwwăynen săr-i, ɣas, lăɣăt-ahi, ma tăɣšădăd?»
36 Inn'-as Ɣisa: «Təmmənəya-nin, wăr tăt-təla ăddunya-ta-dăɣ, ənnăr tăt-təla ăddunya-ta-dăɣ, iket-di, əknəsăn inəṭṭulab-in i-ad-wăr hi-jen imănokalăn n-kăl-Ălyăhud dăɣ-ifassăn-năk, ămăra, Təmmənəya-nin, wăr tăt-təla ăddunya-ta-dăɣ.»
37 Inn'-as Bilatəs ălwăqq-wen: «Adiš tidət-dăɣ a-s ămănokal a tămoosăd?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk tənned-tăn, ămănokal a ămoosăɣ. Năkk, ămešălăɣ-dd s-ăddunya-ta-dăɣ, weɣ-dd dăɣ-s i-ad-umasăɣ tajuhe i-tidət, ere wa ilkămăn i-tidət iket-net, ad-isəjəd i-a-wa jănneɣ.»
38 Innă Ɣisa a-wen ɣas, inn'-as Bilatəs: «Tidət-i-dăɣ făw, əndek-tăt?» Innă Bilatəs a-wen ɣas, izjăr-dd daɣ s-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud, inn'-asăn: «Ăhaləs wa hi-dd-tăwwăyăm, wăr fălla-s əjrewăɣ uḍlem t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant măšan,

39 šămad ăssilmădăɣ-kăwăn a-s hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyyăɣ-awăn-in u-
takărmut iyyăn, əssənăt ten'-i-dăɣ tărham ad-hawăn-in-səwwəyyăɣ ămănokal n-kăl-
Ălyăhud meɣ?»

(Mătti 27:15-31; Marqəs 15:6-20; Luqa 23:13-25)

40 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn, ənnăn-as: «Făw, wăr hanăɣ-t-dd-
toyyed, ănn-ak, səwwəyy-anăɣ-dd Bărɣăbbas.» Bărɣăbbas-i s-ărhan a hasăn-t-dd-
isəwwəyy, ătiwăssan a-s ănaɣtaf a ămoos.

19

Irḍa Bilatəs s-atwəṣləb n-Ɣisa
(Mătti 27:15-31; Marqəs 15:6-20; Luqa 23:13-25)

1 Irmăs Bilatəs Ɣisa, omăr əssărdusa i-ad-dăɣ-s əjən tiwit s-ibărtăkăn.
2 Ǝggădăn-dd əssărdusa, əẓẓăn ălmăt, korona, a-wen, takənbut n-isənnanăn šund
ta tăjjăn imănokalăn təzzar, ăswărăn-tăt eɣăf-net, əssəlsăn-t anăkăbba šăggăɣăn
3 təzzar, ad-t-tiɣliɣələyăn, jannen-as: «Ămănokal n-kăl-Ălyăhud, nəj'-ak gărdəbu»,
sattăɣăn-as siha d-siha.
4 Izjăr-dd Bilatəs daɣ s-kăl-Ălyăhud, innă: «Ǝnhəywăt, ăhaləs-i-dăɣ, ăssoɣălăɣ-
awăn-t-in i-ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s wăr t-illa uḍlem fălla-s əjrawăɣ t-ăsinăhăjjăn d-
tamăttant.»
5 Izjăr-dd Ɣisa săr-săn ḍarăt-a-wen, ija takənbut ta n-isənnanăn, ilsa anăkăbba wa
šăggăɣăn, inn'-asăn Bilatəs ălwăqq-wen «Ăhaləs-năwăn dədi.»
6 Ǝnhăyăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălgomităn Ɣisa ikk'-en-dd ɣas, ăsɣăren
iket-năsăn, ənnăn i-Bilatəs: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt, Itwəṣləbet făll-tajəttewt!»
Inn'-asăn Bilatəs ămăra: «Ărməsăt-t, təṣləbăm-t făll-tajəttewt kăwăneḍ iman-năwăn
făl-a-s năkk, wăr t-illa uḍlem fălla-s əjrawăɣ t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant.»
7 Ǝnnăn-as imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Năkkăneḍ, ijraw-anăɣ Ăṭṭăwrăt iji n-
iman-net ed, ija iman-net Rure-s n-Măssinăɣ.»
8 Isla Bilatəs i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, irmăɣ,
9 ijjăš ehăn-net təzzar, innă i-Ɣisa: «Kăyy-i-dăɣ făw, əndek siha s-dd-hed?» Wăr
t-illa a has-inna Ɣisa. Inn'-as Bilatəs:
10 «Mafăl wăr hi-jənnid hărăt? Ajăn wăr təssenăd a-s năkk leɣ tădabit n-ad-kăy-
in-ăyyăɣ, leɣ daɣ tădabit n-ad-kăy-əṣləbăɣ făll-tajəttewt?»
11 Inn'-as Ɣisa: «Wăr făll-i mad-təkrəšăd tărna wăl' iyyăt săl ta kăy-ikfa Măssinăɣ
dăɣ-ăssaɣăt-wa-dăɣ, a-wen-dăɣ a făl ere wa hi-ijăn jer-ifassăn-năk, ojăr-kăy tifut n-
abăkkaḍ.»
12 Ad-itammăɣ ya Bilatəs i-ăddăbara s-t-in-ăswăyya măšan, ăsɣăren kăl-Ălyăhud
dăɣ-išənnawăn, ənnăn-as: «Afăl t-in-toyyed, ad-nəlməd a-s kăyy wădden amidi n-
Qăyṣăr a tămoosăd făl-a-s, nəssan a-s ere ijan iman-net ămănokal iket-net, ad-umas
ašănjo n-Qăyṣăr.»
13 Islă Bilatəs i-a-wen ɣas, izzəzjăr-dd Ɣisa təzzar, ăqqima dăɣ-edăgg wa dăɣ-
iɣattăs ăššăreɣa s-itawănna dăɣ-Ɣăbranəyya: Ɣăbbata.
14 Itajj a-wen s-tarăhut n-ašăl wa n-dat-wa n-ămudd wa n-Faṣka. Innă Bilatəs i-
imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Uhənăt, ămănokal-năwăn dədi.»
15 Măšan, ăskălălăn iket-năsăn, ənnăn-as: «Ămmătet, ămmătet, itwəṣləbet făll-
tajəttewt.» Inn'-asăn Bilatəs: «Ɣas kăwăneḍ, ăba-hawăn ere təṣlăbăm ar ămănokal-
năwăn?» Ǝnnăn-as imănokalăn n-kăl-tikutawen: «Năkkăneḍ, wăr nəla ămănokal
săl Qăyṣăr.»

Atwəṣləb n-Ɣisa
(Mătti 27:32-44; Marqəs 15:21-32; Luqa 23:26-43)

16 Ijă Bilatəs Ɣisa jer-ifassăn-năsăn i-ad-itwəṣləb făll-tajəttewt. Ărmăsăn əssărdusa
Ɣisa, əlwăyăn-t təzzar,
17 ăslănjen-t tajəttewt ta făll-mad-itwəṣləb, əzjărăn dăr-s aɣrəm, əkkăn dăr-s
edăgg wa s-itawănna dăɣ-Ɣăbranəyya: «Gălgota»; a-wen ălmăɣna-net: «Edăgg wa
n-akărkor.»
18 Ašăl-en, ămizăyyen əssin inaɣtafăn atwəṣləb d-Ɣisa; iyyăn daw-aɣil-net, wa
iyyăḍăn daw-tăšalje-net, imăl-t ənta jere-săn.
19 Ǝṣlăbăn Ɣisa ɣas, issəktăb Bilatəs făll-ăllox iyyăn a-s:

«A-WA ƔISA WA N-NĂṢIRĂT
N-ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».

Ǝttəytăyăn-t jənnəj-s făll-tajəttewt ta făll-ătwăṣlăb.
20 Akătab-en, ăɣrăn-t kăl-Ălyăhud ăjjootnen făl-a-s, edăgg wa dăɣ-ătwăṣlăb Ɣisa,
ohaẓ aɣrəm. Ăllox-en, akătab wa t-iwarăn, ija dăɣ kăraḍ iməjridăn: Ɣăbranəyya,
Tăromanit d-Tălyunanit.
21 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-Ălyăhud, ăsmătărăn Bilatəs d-
udaɣ ad-iktəb a-s Ɣisa ămănokal n-kăl-Ălyăhud ănn-ak, iktəbet a-s, innă: năkk,
ămănokal n-kăl-Ălyăhud măšan,
22 inn'-asăn Bilatəs: «A-wa s-išwăr əktăbăɣ-t, əktăbăɣ-t.»
23 Ǝṣlăbăn əssărdusa Ɣisa făll-tajəttewt ɣas, əjăn i-isəlsa-net əkkoẓăt tiẓunawen,
iḍkăl hak iyyăn dăɣ-săn tăẓune tiyyăt, wăr dd-ăqqima ar tanăkăbbat wăr iha aẓămay
wăl' iyyăn.
24 Ărmăsăn-tăt əssărdusa ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Udaɣ ad-tăt-
nəsăɣărriwət, năjet fălla-s tisăɣeren i-ad-t-ikrəš iyyăn dăɣ-năɣ.» Ǝjăn tisăɣeren,
ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa iktăbăn dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s inna:

«Ăẓunăn isəlsa-nin,
jăn tisăɣeren făll-tanăkăbbat-in.»

Jăn əssărdusa a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ.
25 Edes i-tajəttewt ta făll-ătwăṣlăb Ɣisa, təbdad ma-s d-wălătma-s n-ma-s d-
Măryăma ta n-hănne-s n-Klufas d-Măryăma ta s-itawănna ta n-Mulăždaləyăt.
26 Inhăy Ɣisa ma-s təbdad edes i-ănăṭṭalib wa ikna tărha ɣas, inn'-as: «Anna, rure-
m dədi ibdădăn edes-ham.»
27 Innă daɣ i-ănăṭṭalib: «Kăyy daɣ, ma-k dədi təbdădăt edes-hak, taɣălift-năk.»
Ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ij'-et-dd ănăṭṭalib-en s-iman-net, iṭṭăf-as tămudre.

Tamăttant n-Ɣisa

(Mătti 27:45-56; Marqəs 15:33-41; Luqa 23:44-49)

28 Ilmăd Ɣisa a-s əssəbab wa făl dd-ămešăl s-ăddunya, ăssawăḍ-t-in iket-net, făll-
tajəttewt-en-dăɣ, innă: «Ăffuudăɣ.» Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă əlkəttab
n-Măssinăɣ fălla-s.
29 Iskar dihen ăkoss iḍkarăn bənegăr, innă Ɣisa ăffuud ɣas, əttălăn əssărdusa
tăḍuft făll-ăbori, əssəlmăɣăn-tăt dăɣ-bənegăr təzzar, əẓẓălăn-as-tăt i-ad-tăt-isuməm
măšan,
30 ăkrăbbăt Ɣisa bənegăr ɣas, inna: «A-wa s-dd-oseɣ, ijă, imdă». Ăskărăyrăy-dd
eɣăf-net ḍarăt-a-wen, ijmăḍ-t unfas.

(Mătti 27:57-61; Marqəs 15:42-47; Luqa 23:50-56)

31 Itajj a-wen ašăl wa n-dat-wa n-Faṣka-i-dăɣ sadawăn ăddinăt i-ămudd. Šămad
wăr-ərhen imănokalăn n-kăl-Ălyăhud ad-tăn-dd-iɣdăr ămudd wa n-Faṣka-i əknăn
asəmɣar ed awătay-wen, oḍa ašăl wa n-ămudd făll-əssəbət-i n-tăsonfat, ɣas,
osăn Bilatəs, əttărăn dăɣ-s ad-amăr i-əssărdusa terăẓẓe n-iḍarăn n-ăddinăt-wi
ătwăṣlăbnen făll-tijəttewen təzzar, əkkəsăn-tăn-dd fălla-snăt.

32 Osăn-dd əssărdusa ɣas, ărẓăn iḍarăn n-ănaɣtaf wa ăzzarăn, okăyăn daɣ s-amidi-
net wa iyyăḍăn, jăn-as a-wen-dăɣ ənta-dăɣ.
33 Ǝwwăḍăn-dd Ɣisa, ənhăyăn-t ămmut ɣas, okăyăn-t wăr-ărẓen iḍarăn-net
34 măšan, inbăj iyyăn dăɣ-əssărdusa tajəẓẓelt n-Ɣisa s-allaɣ-net, izjăr-tăt-dd ašni
s-əlkamăn aman.
35 Năkk a iktăbăn isălan-wi-dăɣ ed, ăjjəyhăɣ-asăn iket-dăɣ-năsăn, tajuhe-nin daɣ,
wăr tăt-ih' ăššăk. Ɣas, siɣulăɣ-tăn năkk-i tăn-inhăyăn s-tiṭṭawen-in dăɣ-təssəba n-
ad-tamənăm s-Ɣisa.
36 Isălan-wi-dăɣ, jăn i-ad-itbət a-wa iktăbăn dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s innă:
«Wăr mad-ărẓ eɣăs-net wăl' iyyăn.»
37 Innă daɣ măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn săl-wen:
«Ad-əjjənfun ăddinăt dăɣ-wa dăjăn.»

Aẓəkka n-Ɣisa

38 Osă-dd Yusəf wa n-tadăbayt ta n-Arimata. Ămoos ənta iman-net, ănăṭṭalib
n-Ɣisa, măšan, iffar a-wen făl tuksəḍa n-a-wa dăɣ-s-e-ənnən imănokalăn n-kăl-
Ălyăhud. Ǝnta-en-dăɣ a ihălăn tikawt n-Bilatəs, ittăr dăɣ-s turhajăt n-ad-dd-ikkəs
tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt; ikf'-e Bilatəs turhajăt n-a-wen ɣas, ikkăs-dd tafəkka n-
Ɣisa făll-tajəttewt.
39 Osă-dd daɣ dihen Nikodem wa s-kăla dd-ădwănnăt i-Ɣisa s-ehăḍ, iwway a okăyăn
kăraḍăt timərwen n-kelu n-matălxer d-aḍutăn.
40 Ărmăsăn tafəkka n-Ɣisa, əknăn-tăt s-matălxer d-ăḍutăn təzzar, əttălăn-tăt dăɣ-
tefit, ed a-wen-dăɣ a tajjăn kăl-Ălyăhud i-ere ăba təzzar, əjăn-t dăɣ-aẓəkka.
41 Edăgg wa dăɣ-ătwăṣlăb Ɣisa, ohaẓ-t ašəkrəš n-ihəškan, iha aẓəkka s-kăla wăr
dăɣ-s insa ere ăba.
42 Aẓəkka-wen-dăɣ a dăɣ-jăn tafəkka n-Ɣisa ed, wăr tăn-ujəj, ăsinăkmăm-tăn daɣ
ămudd-i s-afăl dd-iwwăḍ ăssaɣăt-net, ad-ăbas t-illa emăremar.

20

Tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan
(Mătti 28:1-10; Marqəs 16:1-8; Luqa 24:1-12)

1 Abənnəbən n-ălxad-i n-ašăl ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, hărwa janăt tihay, tənšăy
Măryăma ta n-Mulăždaləyăt aẓəkka wa iha Ɣisa, tənhăy a-s tăhunt ta măqqărăt
hărăt emm n-aẓəkka, tămmuqqăs-in.
2 Tošăl s-Simyon Bəṭrus d-ănăṭṭalib wa iyyăḍăn ikna Ɣisa tărha, tənn'-asăn:
«Tafəkka n-Ălɣalim-nănăɣ, təmmăḍkăl, ăbas ha aẓəkka, wăr nəssen ənde d-tăt-jăn
ămăra.»
3 Igla Bəṭrus d-ănăṭṭalib wa iyyăḍăn, əkkăn aẓəkka.
4 Ošălăn issənăn-essăn măšan, ijmăḍ ănăṭṭalib wa iyyăḍăn Bəṭrus dăɣ-azzal,
išwăr-t-in s-aẓəkka,
5 ăddunkăt, ăssijjă dăɣ-ammas-net, inhăy tefit tənsa d-iman-net măšan, wăr-ijješ
ammas n-aẓəkka.
6 Iwwăḍ-t-dd Simyon Bəṭrus ɣas, ijjăš ənta aẓəkka, inhăy tefit ta tənsăt d-iman-net,
7 olăs daɣ ahănay n-taswəḍt ta s-kăla təttăl eɣăf n-Ɣisa, tənsa d-iman-net s-edes,
todha.
8 Ijjăš-dd făllа-s ḍarăt-a-wen ănăṭṭalib wa iyyăḍăn t-dd-išwărăn s-aẓəkka, inhăy,
omăn;
9 făl-a-s, a-wa-dăɣ jăn ărtayăn d-Ɣisa iket-net, wăr-əfhemăn a-wa ənnăn əlkəttabăn
dăɣ-isălan-net, a-s ənnăn a-s, ilzam ad-t-iba təzzar, inkăr-dd jer-inəmmuttan.
10 Ǝqqălăn ḍarăt-a-wen ihănan-năsăn.

Issəkna Ɣisa iman-net i-Măryăma ta n-Mulăždaləyăt (Marqəs 16:9-11)

11 Tăqqimă-dd ḍara-săn Măryăma, təbdad edes i-aẓəkka, hall. Halla dihen-dăɣ har
šik-dăɣ tăssijjă dăɣ-ammas n-aẓəkka,
12 tənhăy əssin ănjălosăn ăssiimlălnen, ăqqimăn dăɣ-edăgg wa s-kăla dăɣ-s tənsa
tafəkka n-Ɣisa. Ăqqiima iyyăn dăɣ-edăgg wa s-kăla dăɣ-s insa eɣăf n-Ɣisa, ăqqiima
wa iyyăḍăn dăɣ-edăgg wa s-kăla dăɣ-s ənsăn iḍarăn-net.
13 Ǝssəstănăn ănjălosăn Măryăma, ənnăn-as: «Măryăma, ma kăm-isalhen?»
Tənn'-asăn: «Tafəkka n-Ălɣalim-in a təmmăḍkălăt, wăr-əssenăɣ ənde d-tăt-jăn
ămăra.»
14 Tənna a-wen ɣas, tăšnăšlăm, tənhăy Ɣisa ibdad măšan, indăr-as ad-t-təzzəy.
15 Imməjrăd-as, inn'-as: «Tamăḍt, ma kăm-isalhen? Ma dăɣ-m ăba?» Ămmiijrăd-
as măšan, tăɣel Măryăma măssi-s n-ašəkrəš a has-ămmijrădăn, tənn'-as: «Ya ăhaləs-
i-dăɣ, kunta kăyy a iḍkălăn tafəkka n-Emăli-nin, əttarăɣ dăɣ-k idəm n-ad-hi-səknəd
diha tăt-jed i-ad-tăt-əḍkəlăɣ.»
16 Iɣr'-et Ɣisa s-isəm-net, inn'-as: «Măryăma!» Təggăd təzzar, tənnăḍ-dd săr-s,
tənn'-as dăɣ-Ɣăbranəyya: «Rabbuni»; a-wen ălmăɣna-net: «Măssi-ɣ.»
17 Inn'-as Ɣisa ălwăqq-wen: «Wăr hi-ḍesăd, tawəɣəd-ahi făl-a-s, wăr-oseɣ
išənnawăn-i iha Abba-nin hărwa. Ămăra, əgləw, lăɣăt i-ayətma-ɣ a-s əkkeɣ Abba-
nin-i s-ənta daɣ a-s Abba-năwăn, əkkeɣ Măssi-ɣ-i n-Măssinăɣ-i s-ənta a-s Măssinăɣ-i
n-Măssi-wăn.»
18 Təkkă Măryăma ta n-Mulăždaləyăt inəṭṭulab, tənn'-asăn: «Năkk, ənhayăɣ
Emăli». Ad-dăɣ-săn tajj isălan n-a-wa has-innă Ɣisa.

Issəkna Ɣisa iman-net i-inəṭṭulab-net (Mătti 28:16-20; Marqəs 16:14-18; Luqa 24:36-49)

19 Ehăḍ n-ašăl-wənnin-dăɣ n-ălxad, ăžžiimmăɣăn inəṭṭulab dăɣ-ehăn iyyăn,
ăṭṭubben imawăn-net făll-iman-năsăn a-wa hasăn-təja tuksəḍa n-imănokalăn n-kăl-
Ălyăhud. Wăr tăn-hen isălan a-s ənta iman-net da-dăɣ dd-ibdădăn jere-săn, inn'-
asăn: «Ins' ălxer n-Măssinăɣ fălla-wăn.»
20 Ij'-asăn isofan, ad-tăn-isakna ifassăn-net d-tajəẓẓelt-net. Ălwăqq-i-dăɣ t-
ənhăyăn, əjăn inəṭṭulab tedăwit-i-dăɣ măqqărăt.
21 Inn'-asăn Ɣisa: «Ins' ălxer n-Măssinăɣ fălla-wăn. Ămašal wa ijă Abba dăɣ-
ifassăn-in, jeɣ-t năkk-dăɣ ămăra dăɣ-ifassăn-năwăn.»
22 Ḍarăt-a-wen, ăshăḍ Ɣisa jənnəj-iɣăfawăn-năsăn, inn'-asăn: «Uhənăt Unfas
Šăddijăn,
23 ere wa s-tənšăm ibăkkaḍăn-net, ad-ijrəw tenăšše-năsăn, ere wa s-tăn wăr
tənšem, wăr mad-ijrəw tenăšše-năsăn.»

Issəkna Ɣisa iman-net i-Tomi

24 Ašăl wa d-jăn isălan-wi-dăɣ, wăr t-illa iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin
s-isəm-net Tomi wa s-itawănna Ekne.
25 Osă-dd ɣas, ənnăn-as inəṭṭulab wi iyyăḍnen: «Išrăy-kăy-dd Emăli Ɣisa.» Unjăy
s-ad-tăn-ifləs, inn'-asăn: «Năkk ɣas, a əkkăsăɣ wăr t-ənheyăɣ s-tiṭṭawen-in, ənhəyăɣ
daɣ idraš n-ibuyəsăn dăɣ-ifassăn-net, ăjăɣ daɣ assəkăḍ-in dăɣ-adăriš n-ibuyəsăn,
ăjăɣ ăfuss-in dăɣ-tajəẓẓəlt-net ta inbăj allaɣ, wăr mad-əfləsăɣ a-s dd-inkar jer-
inəmmuttan.»
26 Ašăl wa n-əttam ḍarăt-a-wen, ăžžiimmăɣăn inəṭṭulab dăɣ-ehăn ăṭṭubben, ih'-
en ămăra Tomi. Wăla hin-əjrăhăn a-s dd-ibdăd Ɣisa jere-săn, inn'-asăn: «Ins' ălxer
n-Măssinăɣ fălla-wăn.»

27 Innă Ɣisa i-Tomi ḍarăt-a-wen: «Ahəẓ-ahi-dd, səjrăh ifassăn-in, hənda assəkăḍ-
năk, ăj'-e dăɣ-ăfuss-in, təjəd-t daɣ dăɣ-tajəẓẓelt-in, wăr tăsɣărăd ulh-năk.»
28 Ăwwežăb-as Tomi, inn'-as: «Emăli-nin, Măssi-ɣ Măssinăɣ.»
29 Inn'-as Ɣisa: «Kăyy, tənhăyăd-ahi təzzar tomănăd, tənḍəḍ i-ăddinăt wi hi-
wăren-ənhey măšan, omănăn.»

Ăddălil-wa făl iktăb Exya əlkəttab-wa-dăɣ

30 Ija Ɣisa dat-inəṭṭulab-net ijităn n-Măssinăɣ ăjjootnen wăren əkteb dăɣ-əlkəttab-
wa-dăɣ
31 măšan, a-wa dăɣ-săn iktăbăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ iket-net, iktab dăɣ-təssəba n-
ad-tamənăm a-s Ɣisa a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ, ere omănăn s-isəm-net-
dăɣ, ad-ijrəw tămudre ta tăɣlălăt.

21

Olăs Ɣisa asəkən n-iman-net i-əssa dăɣ-inəṭṭulab-net

1 Ḍarăt-a-wen-dăɣ ijăn, ăsnăfalăl-dd Ɣisa daɣ iman-net i-inəṭṭulab-net dăɣ-asălim
n-ejănš wa s-itawănna Tibăryad. Ǝnta da əmmək wa s-hasăn-dd ăsnăfalăl iman-net:
2 Ašăl iyyăn, ăžžiimmăɣ Simyon Bəṭrus, Tomi wa n-ekne d-Natanăhil wa n-taɣrəmt
ta n-Kăna təhăt teje ta n-Galila d-dăgg-Zăbdi d-əssin inəṭṭulab iyyăḍ daɣ,
3 ăqqiimăn har šik-dăɣ, inn'-asăn Simyon Bəṭrus: «Năkk, əkkeɣ ejănš i-ad-əhhuyeɣ
imănan.» Ǝnnăn-as inəṭṭulab wi iyyăḍnen: «Ăqqəl-anăɣ, năddew dăr-k.» Ǝzjărăn,
əjjăšăn turăft n-aman, əglăn. Okăy-tăn ehăḍ-wen-dăɣ iket-net, wăr t-illa a ărmasăn.
4 Ăffăw ɣas, iwăr-dd Ɣisa asălim n-ejănš măšan, indăr-asăn ad-t-əzzəyăn.
5 Iɣr'-en, inn'-asăn: «Ilyaḍăn, ajăn wăr lem a təkšăm?» Ǝnnăn-as: «Ăbo!»
6 Inn'-asăn: «Ăjrăt ămăra tătart-năwăn s-ašrut wa n-aɣil n-turăft n-aman, ad-
tărməsăm imănan.» Jărăn tătart-năsăn s-ašrut-wen-dăɣ tăn-issəkna, əttărăn ad-tăt-
dd-ărkəbăn dăɣ-aman măšan, təndăr-asăn făl aḍănay-i-dăɣ təja imănan.
7 Inhăy ănăṭṭalib wa ikna Ɣisa tărha a-wen ɣas, inna i-Bəṭrus: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s
a-wa Emăli-nănăɣ.» Islă Simyon Bəṭrus a-s a-wa Emăli Ɣisa ɣas, iḍkăl emăls-net wa
ikkăs i-ălxidmăt, ij'-e dăɣ-err-net, ijăr iman-net dăɣ-aman, išyăf, ikk' asălim.
8 Ăɣyămmen-dd inəṭṭulab wi iyyăḍnen turăft, ăhoben-dd tătart ta təḍkărăt
imănan ed, wăr t-illa jere-săn d-asălim n-ejănš ar sănatăt timaḍ n-aɣil.
9 Ǝwwăḍăn asălim n-aman ɣas, ənhăyăn efew irɣan făll-naŋŋăn imănan d-tajəlla,
10 inn'-asăn Ɣisa: «Awəyăt-dd a lăn imănan dăɣ-wi s-iket tăn-dd-tărmăsăm.»
11 Ijjăš Simyon Bəṭrus turăft ta n-aman, ăhobăt-dd tătart s-asălim n-aman, osăn-tăt,
ih'-et a iwwăḍăn temeḍe d-səmmosăt timərwen n-emăn d-kăraḍ dăɣ-wi šuharnen
măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr ser tătart.
12 ǝŋŋăn imănan d-tajəlla ɣas, inn'-asăn Ɣisa: «Ǝyyăwăt, mănsăwăt.» Itajj a-wen-
dăɣ iket-net măšan, wăr tăn-iha-i ihălăn asəstan-net d-ere wa ămoos ed, əssanăn
ămăra a-s Emăli iman-net a-wa.
13 Iḍkăl Ɣisa tajəlla, ăẓun-asăn-tăt, ăẓun daɣ imănan jere-săn.
14 Ǝnta-da-dăɣ anfiləl wa s-kăraḍ dd-ija Ɣisa i-inəṭṭulab-net ḍarăt tanăkra-net jer-
inəmmuttan.

Isəstanăn wi ija Ɣisa i-Bəṭrus

15 Ǝkšăn ɣas, innă Ɣisa i-Simyon Bəṭrus: «Simyon ăgg Yunəs, ak torded a-s tojăr
tărha ta hi-jed, ta hi-jăn imidiwăn-năk?» Inn'-as Simyon: «Emăli, təssanăd a-s ărheɣ
təmmidəwa-năk.» Inn'-as Ɣisa: «Adiš, ăj i-inəṭṭulab-in taɣălift ta ităjj amăḍan i-
ikərwatăn-net.»

16 Ij'-as Ɣisa asəstan wa s-əssin, inn'-as: «Simyon ăgg Yunəs, ak torded a-s tărhed-
ahi?» Inn'-as Simyon: «Năkk lab, ărheɣ təmmidəwa-năk.» Inn'-as Ɣisa: «Adiš, ăj
i-inəṭṭulab-in tamăḍint ta ităjj amăḍan i-tihatten-net.»
17 Ij'-as Ɣisa asəstan wa s-kăraḍ, inn'-as: «Simyon ăgg Yunəs, ak tidət-dăɣ
a-s tărhed təmmidəwa-nin?» Inxăs a-wen-dăɣ iman n-Bəṭrus d-a-s har kăraḍ
ihăndăggan isastan-t d-a-s irh'-e meɣ? Inn'-as Bəṭrus ămăra: «Emăli, wăr t-illa
a-s wădden təssanăd-t, təssanăd a-s jeɣ-ak tărha təmdat.» Inn'-as Ɣisa: «Adiš, ăj
i-inəṭṭulab-in taɣălift ta ităjj amăḍan i-tihatten-net.
18 Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet a-s dăɣ-təmmiwəḍa-năk, salsed iman-năk, erhet-
năk ɣas a kăy-išilləwăn măšan, afăl wăššarăd, ere wăr tămoosăd a kăy-madăn-isăls,
tăttărmăsăd, tăttălwăyăd s-edăgg wăr tărhed.»
19 Inn'-as a-wen-dăɣ i-ad-isəlməd Bəṭrus ălxal n-tamăttant ta has-tăqqălăt madăt-
tumas tajuhe ta s-mad-isəmɣăr Măssinăɣ. Ij'-as Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, inn'-as:
«Ǝlkəm-ahi.»

Ănăṭṭalib wa ikna Ɣisa tărha

20 Ăšnăšlăm Bəṭrus ḍara-s, inhăy ănăṭṭalib wa irha Ɣisa, ilkam-asăn. Ănăṭṭalib-
wen-dăɣ a dd-insăn făll-idmarăn n-Ɣisa ehăḍ wa dăr-s ohărăn amənsi, ənta-en-dăɣ
a issəstănăn Ɣisa ehăḍ-wen a-s has-innă: «Ălɣalim, əndek dăɣ-năɣ wa kăy-madăn-
isəssăɣdăr?»
21 Inhăy-t Bəṭrus ilkam-asăn ɣas, innă i-Ɣisa: «Emăli, wa hi-š ănăṭṭalib, ma dăɣ-s
ilkamăn?»
22 Inn'-as Ɣisa: «Kud-ărheɣ ad-iddar har dd-ăqqəlăɣ, ma tăkkuulăd dăɣ-a-wen?
Kăyy, əlkəm-ahi ɣas.»
23 Măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa i-Bəṭrus a dd-orăwăn a-wa s-jannen inalkimăn n-Ɣisa,
ănăṭṭalib-en-dăɣ, wăr dăɣ-s təlkem tamăttant măšan, wăr has-inna Ɣisa wăr mad-
ămmăt, ănn-ak a inna i-Bəṭrus: «Ajăn kud-ărheɣ ad-iddar har dd-ăqqəlăɣ, ma
tăkkuulăd dăɣ-a-wen?»

Ajilal n-măjrăd

24 Ănăṭṭalib-wen-dăɣ făll-ija Ɣisa tajuhe-ten-dăɣ, a ăjjəyhăn i-isălan-wi-dăɣ, iktăb-
tăn, nəssan daɣ a-s tajuhe-net, tădduuttăt.
25 Ǝllan-t hărătăn ăjjootnen ija Ɣisa wăren əkteb diha-dăɣ. A-wa ija, ija əjut wa-
dăɣ s-ənnăr ittăr ăwadəm akătab-net s-iyyăn-iyyăn, wăr-ordeɣ a-s tăddobăt tăkost
n-ăkall-i-dăɣ aggay n-əlkəttabăn-win-dăɣ he-siwəlnen dăɣ-isălan-net. Amin!

Ijităn n-inəmmušal
n-Ɣisa Ălmasex

Ăšajəš
1 A-wa năkk hin-iktabăn i-enəssemɣăr-in Tăyofil:
Dăɣ-əlkəttab-in wa ăzzarăn, ăssoɣălăɣ-ak isălan n-a-wa s-issəntă Ɣisa iji-net d-a-wa issăɣra iket-net
2 hundăɣ har ašăl wa d-imməḍkăl s-išənnawăn, ḍarăt a-s ăsimătăr inəmmušal wi ăsnăfrăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn.
3 Ǝntăneḍ-en-dăɣ a-s dd-ăsnăfalăl iman-net s-tizarăt ḍarăt tamăttant-net i-ad-tăn-isəlməd s-timtăr ăjjootnen a-s iddar. Ija ḍarăt tanăkra-net jer-inəmmuttan əkkoẓăt timərwen n-ašăl izzaɣ jer-inəṭṭulab-net, itajj'-asăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.

Ărkăwăl wa ija Măssinăɣ i-aratăn-net
4 Ašăl iyyăn, ohar dăr-săn amənsi har šik-dăɣ, inn'-asăn: «Wăr felăm aɣrəm wa n-Yărussălam, əqqəlăt i-a wa s-hi-təslăm saɣreɣ-t s-hawăn-ijjăš Abba ărkăwăl-net;
5 tidət, Exya, aman a dăɣ-issəlmăɣ ăddinăt măšan kăwăneḍ, dăɣ-hărăt n-išilan, ad-tətwəsəlmăɣăm dăɣ-Unfas Šăddijăn-i dd-e-izzubben făllа-wăn.»
(Marqəs 16:19-20; Luqa 24:50-53)
6 Ăžžiimmăɣăn dihen-dăɣ a-s t-əssəstănăn, ənnăn-as: «Emăli, ajăn ăzzăman wa dăɣ-dd-taqqăl təmmənukəla Iṣrayil, osă-dd?»
7 Inn'-asăn: «Wădden kăwăneḍ a iwar almud n-tăqqăn wăla ăssaɣăt wa iɣtăs Abba dăɣ-ălxikmăt-net;
8 kăwăneḍ, ad-təjrəwăm tărna, ad-fălla-wăn dd-izzubbət Unfas Šăddijăn, tumasăm tijuhawen-in dăɣ-aɣrəm wa n-Yărussălam, dăɣ-teje ta n-Ălyăhudəyăt iket-net d-ta n-Sămari təkkəm har diha dd-təmda ăddunya.»
9 Inn'-asăn a-wen ɣas, imməḍkăl data-săn s-išənnawăn; əbdadăn, əswaḍăn dăɣ-s har hasăn-t tənjăr tejărăkt.
10 Ăjoẓăyăn išənnawăn-i s-imməḍkăl a-s hasăn-dd-ănfalălăn əssin meddən ăssiimlălnen, ənnăn-asăn:
11 «Ya kăl-Galila, ma s-təbdadăm tăjoẓăyăm išənnawăn? Ɣisa wa imməḍkălăn jere-wăn s-išənnawăn, ilkam a dd-iqqəl s-əmmək-wa-dăɣ s-t-tənhăyăm ikk'-en.»
12 Fălăn inəmmušal ḍarăt-a-wen taḍaɣt ta n-əzzăytunităn, əqqălăn aɣrəm wa n-Yărussălam-i hasăn-t-illăn əḍḍəkuḍ n-tăẓune n-ăssaɣăt n-răjjoš.
13 Ǝwwăḍăn-in aɣrəm, əkkăn soro n-ehăn-wa s-əzzăyăn ažəmmăɣ dăɣ-s. A-wen: Bəṭrus, Exya, Yaqub, Idris, Fəlibb, Tomi, Bartălămma, Mătti, Yaqub ăgg Ălfa, Simyon wa s-itawănna Ăššažeɣ, Hudd wa n-ăgg Yaqub.
14 Ǝjlayăn iket-dăɣ-năsăn dăɣ-a-wa hăn, oharăn iyyăn n-ulh dăɣ-temădilt n-Măssinăɣ əntăneḍ d-tiḍeḍen təha Măryăma ta n-ma-s n-Ɣisa d-ayətma-s n-Ɣisa.

Ănăṭṭalib wa ijjăšăn edăgg n-Yăhudəs Isxaryut
15 Ăžžiimmăɣăn dihen-dăɣ, ămoosăn temeḍe n-ăwadəm d-sănatăt timərwen a-s dd-ibdăd Bəṭrus jere-săn, inn'-asăn:
16 «Ayətma-ɣ, a-wa innă Unfas Šăddijăn s-emm n-ănnăbi Dawəd, dăɣ-isălan n-Yăhudəs-i dd-ăslălăn ăddinăt wi ărmăsnen Ɣisa, ijă;
17 kăla dăɣ-năɣ ăḍḍiin, kăla t-illa ijraw folăt-net dăɣ-ămašal wa hanăɣ-issăɣlăf Măssinăɣ.

18 Aẓrəf-wa xăramăn irmăs i-ad-ămašăl abăkkaḍ wa ofa, izžənšă săr-s ašəkrəš wa
dăɣ-dd-iha ăsikăṭṭăy făll-eɣăf-net, ăsfătăqqăt iman-net, ăẓun dăɣ-ammas, ăbrăẓẓăt-
dd a-wa ihăn tăsa-net iket-net făll-ăkall;
19 wăr t-illa ere izzaɣăn Yărussălam s-wădden han-t isălan n-a-wen-dăɣ, əglăn
ăddinăt făw har ašəkrəš-wen-dăɣ dăɣ-t-ăba, əjăn-as isəm dăɣ-tawalt-năsăn:
‹Hăqqăldăma›, a-wen ălmăɣna-net: ‹Ašəkrəš wa n-ašni›.
20 Ămăra, iktab dăɣ-əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur a-s:
‹Iqqəlet ehăn-net timšar,
wăr t-itiləset ăwadəm uzăɣ.›
Iktab daɣ a-s:
‹Ijjəšet iyyăn edăgg-net.›
21 Ilzam ămăra ad-nəsənnəfrən iyyăn dăɣ-meddən wi hanăɣ-hănen s-alkum i-Ɣisa
dăɣ-takliwen-net d-uɣlawăn-net dăɣ-a-wa ikkăs Emăli Ɣisa ill'-e jere-năɣ,
22 a-wen, ɣur-ašăl wa t-issəlmăɣ Exya dăɣ-aman har ašăl wa dd-inkăr jer-
inəmmuttan təkkəd ašăl wa d-imməḍkăl jere-năɣ s-išənnawăn.»
23 Ăsnăfrănăn-dd əssin meddən, iyyăn Yusəf wa s-itawănna Bărsabas, jannen-as
iyyăḍ Istus, wa iyyăḍăn Matiyas.
24 Dălăn Măssinăɣ ḍarăt-a-wen, ənnăn: «Emăli, kăyy a issanăn a-wa ihăn ulh n-e
d t-illăm ăgg-adəm, səlməd-anăɣ wa tăsnăfrănăd jer-meddən-wi-dăɣ n-əssin
25 i-ad-ijjəš edăgg wa n-tənnəmušəla irfăḍ Yăhudəs, ikk' edăgg wa ija i-iman-net.»
26 Jăn tisăɣeren ḍarăt-a-wen, oḍănăt făll-Matiyas, ăḍḍin ya făll-inəmmušal wi n-
măraw d-iyyăn.

2

Ăzabbu wa dd-ija Unfas Šăddijăn făll-inəṭṭulab

1 A-s dd-iwwăḍ ašăl n-ămudd n-kăl-Ălyăhud wa s-itawănna Fantăkawt,
ăžžiimmăɣăn inəṭṭulab iket-dăɣ-năsăn dăɣ-iyyăn n-edăgg.
2 Wăla a hin-əjrăhăn a-s dd-ifăl emăsli iyyăn olăhăn d-i n-tamăḍalt tăṣṣoohet
išənnawăn, ănhăynăhăy edăgg-ənnin-dăɣ dăɣ-ăqqiimăn iket-net;
3 ibdăd-dd făll-hak iyyăn dăɣ-săn a olăhăn d-ilsawăn n-imămmălăn n-efew
əbḍanen,
4 iḍnăy-tăn Unfas Šăddijăn ălwăqq-wen-dăɣ, ad-tamăjradăn awalăn ăynaynen s-
əmmək wa s-hasăn-issărɣăs Unfas turhajăt n-a-wen.
5 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăhhujjăjăn-dd kăl-Ălyăhud ăjjootnen ăddinnen s-Yărussălam,
wăr t-illa ăkall s-wădden falăn-t-dd.
6 Təslă tamətte n-aɣrəm i-emăsli wa ijăn, tošăl-dd iket-net s-edăgg wa dăɣ-ija,
təjraw-tăt tăkunt n-emăsli-wa-dăɣ d-a-wa s-hak ăwadəm-dăɣ, isall i-inəmmušal
ămmijrădăn tawalt n-ăkall-wa-dăɣ dd-ifăl.
7 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas, oran imawăn, təjraw-tăn tăkunt, jannen: «Kăhh! Wi
ăddinăt hanăɣ-ămmiijrădnen, ajăn wădden teje ta n-Galila a tăn-lăt?
8 Ma n-əmmək n-a-s hasăn-nəsall ămmiijrădăn tawalen-nănăɣ?
9 Han-anăɣ ăddinăt dd-falnen Bartas, Midyas, Ilam, Mizəbbuṭamya, Ălyăhudəyăt,
Kafadusya, Fon, Azya;
10 Frižya, Banfilya, Miṣra, Libya, Qərwan, Roma,
11 iyyăḍ dăɣ-năɣ kăl-Ălyăhud s-alăṣăl, iyyăḍ inalkimăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud,
iyyăḍ dăɣ-năɣ kăl-Kritus, iyyăḍ Arabăn; măšan, nəsall'-asăn iket-dăɣ-nănăɣ tiimələn
tihusay n-ijităn n-Măssinăɣ dăɣ-tawalen-nănăɣ.»
12 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn, iqqan a-wa ijăn iɣăfawăn-năsăn,
tinmənnin: «Ma ămoos ălmăɣna n-a-wa-dăɣ?»

13 Ǝggădăn-dd iyyăḍ, jăn inəṭṭulab tekăškăšt, ad-jannen: «A-di, asməd a dăɣ-
ăyyiwănăn.»

Ălxuṭbat wa ija Bəṭrus ašăl wa n-Fantăkawt

14 Ibdăd-dd Bəṭrus jer-imidiwăn-net wi n-măraw d-iyyăn, iḍkăl emăsli-net, innă
i-tamətte: «Meddən, kăwăneḍ-i n-iməhhujjaj, kăwăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud əzzăɣnen
Yărussălam, săjdăt-ahi iket-dăɣ-năwăn, təjrăhăm a-wa hawăn-e-ănnăɣ dăɣ-ălmăɣna
n-a-wa ijăn jere-wăn ašăl-i-dăɣ.
15 Wădden a-wa tordăm a ijan, meddən wi hannăyăm, wăr-əswen asməd dăɣ-săn
ikkasăn ənniyăt, wăr-ămmukkăn a-wen ed agdəlset-dăɣ iket ija.
16 A-wa ijăn ašăl-i-dăɣ, wăr-ămoos ɣas ar tasətbat n-a-wa inn’ ănnăbi Yuwil†
ăzzăman wa d-ăloläy, innă; innă Măssinăɣ:
17 ‹Ǝnta da a-wa ilkămăn dăɣ-išilan wi dd-malənen,
A dd-zəzzubbuɣ Unfas-in făll-e d t-illăm ăgg-adəm,
ad-ăkfăɣ măjrăd-in mədda-wăn d-eșše-wăn,
səssiwəḍăn-t-in dăgg-adəm,
ad-dd-ənfilələn hărătăn ăttunkălnen i-imawaḍăn-năwăn,
əhhərjun imɣarăn-năwăn tikunen;
18 išilan-en, a dd-zəzzubbuɣ Unfas-in
făll-eklan-in d-tiklaten-in,
əluləyăn iket-năsăn.
19 Ad-dd-əjmăḍăn hărătăn ăssuksăḍnen išənnawăn,
ăjăɣ ijităn n-Măssinăɣ făll-ărori n-ăkall,
inɣəl ašni, ărɣ efew, inkăr ăho s-išənnawăn.
20 Ad-tămaɣăy tăfukt, əjənăt tihay,
išwaɣ ewăr šund ašni təzzar,
ass-dd ašăl wa măqqărăn n-ălxurmăt iɣtăs Emăli.
21 Ašăl-en, ere iɣrăn isəm n-Emăli i-tinahăɣen, ad-iɣləs.›
22 Ya kăl-Iṣrayil, săjdăt i-isălan-wi-dăɣ: Ɣisa wa n-Năṣirăt, təssanăm kăwăneḍ
iman-năwăn a-s ăhaləs ăsinăfrăn Măssinăɣ a ămoos, issətbăt a-wen dat-tiṭṭawen-
năwăn s-tikunen d-tišušab d-ijităn n-Măssinăɣ wi ija jere-wăn,
23 dăɣ-a-wa ităjj Măssinăɣ d-təlluləya-net, oyy’-iwăn tărmăsăm-t, jăm iman-net s-
ifassăn n-inəẓẓulam† wi t-əṣlăbnen făll-tajəttewt;
24 tidət, ămmut măšan, ikkăs-t-dd Măssinăɣ dăɣ-tamăttant ta t-təẓbăbăt, ed wăr
t-illa əmmək s-t-təṭṭăf dăɣ-tišəm-net.
25 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-ăloläy ănnăbi Dawəd a-s innă:
‹Hannăyăɣ hak ăssaɣăt Emăli dat-i;
iwar aɣil-in i-ad-ozja ənniyăt-in.
26 Ăsidăwăt a-wen ulh-in,
olwa iləs-in ed jarăɣ ăṭṭăma
n-ad-tăns tafəkka-nin dăɣ-ălxer,
27 wăr-e təyyəd iman-in ənsan dăɣ-ider n-ăkall,
wăr-e təyyəd Eməššeddəj-năk
rakkăh tafəkka-net dăɣ-aẓəkka.
28 Kăyy a hi-issəknăn tabarăt ta ha tămudre,
sămmeḍ ulh-in, ăddiwăt ed təlled-t edes-in.›

---

† **2:16 2:16** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net səmmosăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **2:23 2:23** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

29 Meddən, kăwăneḍ-i n-ayətma-ɣ, əkkasăɣ ăššăk dăɣ-a-wa hawăn-janneɣ: Amɣar n-
amăzzaɣ Dawəd, ăba-t, iẓka; aẓəkka-net daɣ har ašăl-i-dăɣ, ill'-e diha-dăɣ jere-năɣ.
30 Ǝnta-i n-ănnăbi, issan făll-ărkăwăl wa has-ihăḍ Măssinăɣ a-s has-innă:
‹Ilkam ad-isəbdəd dăɣ-edăgg-net iyyăn
dăɣ-ihăyawăn-net dăɣ-təmmənukəla.›
31 A-s ijănna Dawəd a-wen, ihannăy dăɣ-ijəj tanăkra n-Ălmasex jer-inəmmuttan ed
ăru d-ăloláy Dawəd dăɣ-isălan n-a wa s-ilkam ad-ăj. Ǝnta-en-dăɣ a dăɣ-ăssewăl
Dawəd a-s innă:
‹Wăr-e təyyəd tafəkka-nin təjar-in dăɣ-aẓəkka,
wăr-e təyyəd tafəkka-nin rakkăh dăɣ-aẓəkka.›
32 Ɣisa-i s-hawăn-heɣ isălan-net, năjjəyha i-asənkar wa t-dd-ija Măssinăɣ jer-
inəmmuttan təzzar
33 iḍkăl-t s-išənnawăn, ăsɣăym'-e daw-aɣil-net i-ad-imnukəl, ikf'-e Abba Unfas
Šăddijăn wa s-ijjăš ărkăwăl-net, ăzzăbbăt-t-dd daɣ fălla-năɣ, ăsnăflăy-anăɣ dăɣ-s,
ənta-den-dăɣ a-wa dd-orăwăn a-wa s-săllăm d-a-wa hannăyăm ašăl-i-dăɣ.
34 Ănnăbi Dawəd ya, təssanăm a-s wăr-imməḍkăl s-išənnawăn ed ənta iman-net a
innăn:
‹Innă Emăli Măssinăɣ i-Emăli-nin:
Ǝyyăw, ɣayəm, tăxkəmăd daw-aɣil-in
35 hundăɣ har ăjăɣ išənja-năk isəkkukal daw-iḍarăn-năk.›
36 Ašăl-i, əlmədnet kăl-Iṣrayil iket-dăɣ-năsăn a-s Ɣisa wa təṣlăbăm făll-tajəttewt, ənta
a ija Măssinăɣ Emăli d-Ălmasex!»

Ălmăssexităn wi ăzzarnen

37 Iḍăs măjrăd wa ija Bəṭrus ulhawăn n-ăddinăt wi has-ăsijădnen, ənnăn-as ənta
d-inəmmušal wi iyyăḍnen: «Ayətma-năɣ, ma hanăɣ-iwarăn?»
38 Inn'-asăn Bəṭrus: «Utabăt, tətwəsəlmăɣăm iket-năwăn dăɣ-aman s-isəm n-
Ɣisa Ălmasex, i-ad-təjrəwăn tenăšše n-ibăkkaḍăn-năwăn, ăkf'-iwăn Măssinăɣ Unfas
Šăddijăn,
39 ed ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ, kăwăneḍ d-ihăyawăn-năwăn d-ăddinăt wi
əzzăɣnen dăɣ-ijəj, d-e d t-illăm ere dd-iɣra Emăli-nănăɣ Măssinăɣ s-iman-net a-s t-
ija.»
40 Ij'-asăn Bəṭrus isălan ăjjootnen, isatbat hărătăn data-săn, isamătar-tăn, ijann'-
asăn: «Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-əzzurəyăt-ta-dăɣ təfrăɣăt.»
41 Ăddinăt wi omănnen s-a-wa ătwănnăn, ătwăsălmăɣăn dăɣ-aman; ămoos a-s,
kăraḍ afḍăn n-ăwadəm ašăl-wen-dăɣ a dd-əwwăḍnen făll-imumənăn.

Anməṭṭaf wa t-illăn jer-imumənăn

42 Ǝkfăn imumənăn iket-dăɣ-năsăn iman-năsăn i-a-wa tăn-săɣren inəmmušal,
oharăn ittus, tuẓanăn amənsi wa šăddijăn n-tasăktot, təddalăn Măssinăɣ.
43 Təjjăš tuksəḍa n-Măssinăɣ tamətte iket-net, făl-a-s tamašalăn inəmmušal tišušab
d-ijităn n-Măssinăɣ ăqqannen eɣăf.
44 Ănimăṭṭafăn imumənăn iket-dăɣ-năsăn jer-iman-năsăn, əzzaɣăn iyyăn n-edăgg,
tihərən a-wa əṭṭăfăn,
45 žănš'-en-in a-wa lăn dăɣ-ehăre, ad-tuẓanăn ălqim-net s-a-wa dăr-ogdăhnăt
timɣutar n-hak iyyăn dăɣ-săn.
46 Ăkoyădăn hak ašăl s-iyyăn n-ənniyăt dăɣ-ažəmmăɣ dăɣ-təfărre n-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, tihərən imənsiwăn dăɣ-ihănan-năsăn s-iman ăddiwătnen; a-wa
tăjjăn iket-net, il' əmmək,
47 tiimələn Măssinăɣ, ăssiimɣărăn-tăn ăddinăt iket-năsăn. Isawaḍ-dd Emăli hak
ašăl făll-ălžămaɣăt-năsăn ăddinăt wi iɣallăs.

3

Anăbdon wa ăzozăyăn inəmmušal

1 Ašăl iyyăn, ikka Bəṭrus ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ăddeew d-Exya i-ămudd
wa n-tezzar.
2 Ălwăqq-wen-dăɣ daɣ, ad-dd-ămewăy s-emm n-ehăn n-ămudd wa s-itawănna:
«Tihusay», ăhaləs s-a-s dd-iwa-dăɣ ibdan. Hak ašăl dihen-dăɣ a t-sănsen ăddinăt-
net i-ad-itattăr takute dăɣ-ăddinăt wi dd-tajjăšnen ehăn n-ămudd.
3 Inhăy Bəṭrus d-Exya ăbokăn ujəš n-ehăn n-ămudd ɣas, iẓẓăl-asăn ăfuss.
4 Ikn'-e Bəṭrus d-Exya azəjjəzz təzzar, inn'-as Bəṭrus: «Ǝkən dăɣ-năɣ akăyad.»
5 Iknă dăɣ-săn ăhaləs akăyad, ijar ăṭṭăma n-ad-t-əkfən hărăt
6 măšan, inn'-as Bəṭrus: «Wăr leɣ orăɣ wăl' aẓrəf măšan, a-wa leɣ, hakkăɣ-ak-t
s-isəm n-ƔisaĂlmasex wa n-Năṣirăt: əbdəd, ărjəš.»
7 Ăshătăl-as-dd Bəṭrus s-ăfuss-net wa n-aɣil, issəbdăd-t. Iqqăl-dd ăṣṣahăt iḍarăn-
net d-timẓəẓẓəden-net ăssaɣăt-wen-dăɣ;
8 ijă-dd tiyyăt teggedt, irjăš, ănmăjjaš dăr-săn ehăn n-ămudd, itaggăd a-wa-dăɣ
has-təja tedăwit, itiiməl Măssinăɣ.
9 Ǝnhăyăn-t ăddinăt iket-năsăn irjaš, itiiməl Măssinăɣ,
10 əzzăyăn-t ɣas, ad-jannen: «Ak, wa wădden emădăl wa s-hărkuk ăqqiima dat-
emm wa ăhusken n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn.»
Ǝnhăyăn a-wa dăɣ-s ijăn ɣas, ăqqănăn iɣăfawăn-năsăn, tof'-en tăkunt n-a-wa ijăn.

Iffəssăr Bəṭrus i-tamətte ălmăɣna n-azuzi wa jăn i-ănabdon

11 Iltăɣ ăhaləs-ənnin Bəṭrus d-Exya, unjăy făw dăr-săn ibḍa. Tošăl-dd tamətte
iket-net s-edăgg wa dăɣ-əbdădăn s-itawănna tisuḍaf n-ehăn wa n-Sulăyman,
ăɣlăyɣălăyăn-tăn-dd ăddinăt tufa tăkunt n-a-wa ijăn.
12 Inhăy Bəṭrus awnaf wa hasăn-ămoosăn ɣas, inn'-asăn: «Kăl-Iṣrayil, ma s-dăɣ-
năɣ təkyadăm s-əmmək-wa-dăɣ šund a-s năkkăneḍ d-iman-nănăɣ, meɣ s-iqqud-
nănăɣ dat-Măssinăɣ a-s năzozăy ăhaləs-i-dăɣ?
13 Măssinăɣ wa n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub, ənta-i n-Măssi-s n-abbatăn-nănăɣ,
ənta a iḍkălăn s-ălxurmăt-net, akli-net Ɣisa-wa tăstărmăsăm təzzar, tăkkuddălăm-t
dat-Bilatəs-i a-s ităjj a-wen-dăɣ, ăbook ad-t-in-isəwwəyy măšan,
14 kăwăneḍ tăkkuddălăm Eməššeddəj d-Ămaɣdal, təttărăm dăɣ-ămănokal ad-
hawăn-dd-isəwwəyy emăjj n-iman,
15 jăm iman n-ămănokal wa ihakkăn tămudre măšan, issənkăr-t-dd Măssinăɣ jer-
inəmmuttan, năkkăneḍ a-s tijuhawen-net.
16 Ǝlmədăt a-s s-tărna n-isəm n-Ɣisa d-təssəba n-immun wa săr-s nəja, a făl
hannăyăm ăhaləs-wa-dăɣ təzzayăm, har t-dd-iqqăl ăṣṣahăt-net data-wăn; immun
s-isəm n-Ɣisa a ăzozăyăn ăhaləs-i-dăɣ hannăyăm ibdăd data-wăn.
17 Ămăra ayətma-ɣ, əssanăɣ a-s a-wa təjăm kăwăneḍ d-imizărăn-năwăn, ălžăhalăt
a dăɣ-t təjăm,
18 a-wa ijăn, a otas Măssinăɣ i-ad-isətbət a-wa s-ăru d-ălolăyăn ănnăbităn dăɣ-
isălan-net, a-s ənnăn a-s Ălmasex, ad-inhəy aɣăna təzzar imnukəl.
19 A-wa ənnăn, ijă, a-wen-dăɣ a făl ămăra, mujrəẓăt ibăkkaḍăn-năwăn, tutabăm
i-ad-hin-amǝs Măssinăɣ ibăkkaḍăn-năwăn,
20 izəzzubbət-dd făllа-wăn išilan n-ălxer, i-ad-hawăn-dd isuɣəl Ɣisa-i n-Ălmasex
ăsnăfrăn-i s-ămăra-dăɣ,
21 ih' išənnawăn har ašăl wa d-mad-isəynəy Măssinăɣ hărăt iket-net, s-əmmək wa
s-ăru tăn-innă s-imawăn n-ănnăbităn-net wi n-iməššeddəjăn.
22 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ, ad-inn' ănnăbi Mosa:
‹Ad-hawăn-dd-isəssiwəy Emăli Măssinăɣ

ănnăbi dăr-toharăm temiḍt, dăr-i olăhăn,
săjdăt i-a-wa hawăn-e-ănn iket-net.
23 Ere unjăyăn s-asjəd-has,
ad-ăbas ăḍḍiin dăɣ-tamətte n-Măssinăɣ, ămmătet.›
24 Ămăra, ănnăbităn iket-năsăn, ɣur-Sumăyla har wi t-dd-əšrăynen, ăloläyăn iket-
dăɣ-năsăn dăɣ-isălan wi s-hanăɣ-sallăm nəttajj’-awăn-tăn ašăl-i-dăɣ.
25 Kăwăneḍ a-s iməkkusa n-ănnăbităn-win-dăɣ ed tăkosăm ărkăwăl wa ohăr
Măssinăɣ d-abbatăn-nănăɣ ašăl wa d-innă i-Ibrahim:
‹S-isəm n-əzzurəyăt-năk a-s mad-ijjəš
ălbăraka tiwsaten n-ăkall iket-năsnăt.›
26 Təssəba-năwăn kăwăneḍ, s-tizarăt, a făl dd-issənkăr Măssinăɣ akli-net, Ɣisa
Ălmasex, ăšmašăl-t-dd săr-wăn i-ad-dăɣ-wăn ăj ălbăraka, təbḍəwăm d-erk imojjan-
năwăn.»

4

1 Ămmiijrăd Bəṭrus d-Exya hărwa i-tamətte a-s tăn-dd-osăn hărăt dăɣ-kăl-
tikutawen, ăddewăn d-emănnăhăḍ n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-kăl-sadus.
2 Ăsɣăf-tăn asəɣăr wa tăjjăn inəmmušal i-tamətte ed, jannen i-ăddinăt a-s Ɣisa
Ălmasex, inkăr-dd jer-inəmmuttan,
3 ărmăsăn-tăn, jăn-tăn dăɣ-takărmut har ăffăw ed a-s ităjj a-wen-dăɣ, ijjaš-dd ehăḍ.
4 Omănăn ăddinăt ăjjootnen əslanen i-măjrăd wa jăn, a-wa ătubăn dăɣ-ašăl-wen-
dăɣ, iwwăḍ səmmos afḍăn n-ăwadəm.
5 Ăffăw ɣas, əžžəmmăɣăn-dd imizărăn n-kăl-Ălyăhud d-inušămăn d-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt wi hănen Yărussălam
6 d-Hənnan wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen d-Qayăf d-Exya d-Ălxaḍer d-kăl-ehăn
n-ămănokal n-kăl-tikutawen iket-năsăn.
7 Ǝssəbdădăn-dd Exya d-Bəṭrus jere-săn, ənnăn-asăn: «Kăwăneḍ, ma tămoos
tărna d-isəm wa s-tăjjăm a-wa tăjjăm?»
8 Ăzzubbăt-dd Unfas Šăddijăn s-ăṣṣahăt făll-Bəṭrus ăssaɣăt-wen-dăɣ, inn’-asăn:
«Imizărăn n-kăl-Ălyăhud, kăwăneḍ-i n-inušămăn,
9 asəstan a hanăɣ-tajjăm ašăl-i-dăɣ, dăɣ-isălan n-a-wa ăhusken ătwăjjăn i-anăbdon
d-əmmək wa s-iɣlăs.
10 Nărha ad-təlmədăm iket-năwăn, kăwăneḍ hakd kăl-Iṣrayil wi iyyăḍnen a-s tărna
n-isəm n-Ɣisa Ălmasex wa n-Năṣirăt təṣlăbăm făll-tajəttewt măšan, issənkăr t-dd
Măssinăɣ jer-inəmmuttan, tărna-net ənta-en-dăɣ a tăzozăyăt ăhaləs wa hannăyăm
ibdad data-wăn.
11 Ɣisa, ənta a-s tăhunt ta hin-jărăm
kăwăneḍ-i n-ălbănnatăn măšan,
tămoos-dd tăhunt ta n-aɣmăr făll-insa ehăn iket-net.
12 Wăr t-illa əlɣəllas ar s-isəm wa-net făl-a-s wăr t-illa isəm ikfa Măssinăɣ daw-
išənnawăn i-əlɣəllas n-dăgg-adəm săl wa-net.»
13 Islă ălžămaɣăt i-əṣṣuhu n-măjrăd wa hasăn-ija Bəṭrus d-Exya ɣas, tof’-en tăkunt-
năsăn, ed jan-tăn ăddinăt əžhalnen wăren əɣra măšan, əlmădăn a-s Bəṭrus d-Exya,
ămoosăn inalkimăn n-Ɣisa.
14 Ḍarăt-a-wen daɣ, anăbdon-wa izzăyăn, ənta-da-dăɣ ibdădăn edes-hasăn, ăbas
əssanăn a mad-ənnən.
15 Ǝzzəzjărăn Bəṭrus d-Exya ehăn wa dăɣ-ɣattăsăn ăššăreɣa iket-di d-tamănhayăn
əntăneḍ.

16 Dăɣ-taɣimit-năsăn, ənnăn: «Wi ăddinăt, ma hasăn-e-năj? Iji n-Măssinăɣ wa
ijăn, wăr t-iha ăššăk ed əssanăn săr-s kăl-Yărussălam iket-dăɣ-năsăn, wăr năddoobăt
akuddəl-net.
17 Ămăra, i-ad-wăr səməlsin isălan-wi-dăɣ făll-tamətte, nəsəmmăhăḍet fălla-
săn i-ad-ăbas ilkam ad-jan isălan n-isəm n-Ɣisa i-ăwadəm wăl' iyyăn, olasăn ɣas,
ămminănhayăn d-iman-năsăn.»
18 Ǝssăɣrăn-dd Bəṭrus d-Exya ḍarăt-a-wen, ăsmăqqăn fălla-săn i-ad-ăbas ilkam
ad-ăɣran wăla ăssiɣrăn isəm n-Ɣisa i-ăwadəm wăl' iyyăn.
19 Ăwwežăbăn-asăn, inn'-asăn Bəṭrus d-Exya: «Ǝssənăt kăwăneḍ iman-năwăn
kunta ma ufăn asjəd-hawăn kăwăneḍ, meɣ asjəd i-Măssinăɣ?
20 Dăɣ-a-wa hanăɣ-dd-iqqălăn năkkăneḍ, wăr năddobăt asusəm făll-isălan nənhay,
nəsl'-asăn.»
21 Olăs ălžămaɣăt asəmmăhəḍ dăɣ-săn təzzar, oyyăn-tăn-in ed wăr t-illa uḍlem
fălla-săn əjrawăn. Tăqqăl-dd tamətte iket-net, tiiməl Măssinăɣ făl təssəba n-a-wa
ija.
22 Anăbdon-wa izzăyăn, ăhaləs ilan a okăyăn əkkoẓăt timərwen n-awătay.

Tittar ti jăn imumənăn ḍarăt a-s dd-ătiwăyya Exya d-Bəṭrus

23 Ătwăyyăn-in inəmmušal ɣas, əkkăn imidiwăn-năsăn, əjăn dăɣ-săn isălan n-a-wa
ənnăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn.
24 Ǝslăn i-isălan-en-dăɣ ɣas, əṭṭăfăn iyyăn n-emm, ad-təddalăn Măssinăɣ s-afălla,
jannen: «Emăli, kăyy a dd-ixlăkăn išənnawăn d-ăkall d-ejărew wa səmmăn d-a-wa
tăn-ihăn iket-net,
25 kăyy a innăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn s-emm n-abba-nănăɣ Dawəd-i n-akli-năk:
‹Ma dăɣ-ədgaẓnăt tiwsaten?
Ma ijan ăddinăt dăɣ-a wăren infa hărăt?›
26 Ma ăsihălăn imănokalăn əššənju-năk,
tihərən d-imănnăhăḍăn emm făll-Emăli d-Ălmasex-net.
27 Itbat a-s ijăḍ Bunəs Bilatəs d-Harudəs akli-năk Ɣisa Wa n-Eməššeddəj
tăsnăfrănăd i-ad-umas Ălmasex. Ohărăn fălla-s emm əntăneḍ d-tiwsaten ti n-
inəẓẓulam† d-kăl-Iṣrayil dăɣ-Yărussălam.
28 A-wen jăn-t i-ad-itbat erhet-năk d-a-wa s-ăru t-dd-tăɣtăsăd.
29 Ămăra Emăli, agəẓ-anăɣ dăɣ-ăššar-năsăn, təkfəd eklan-năk ənniyăt ozjan s-
ăxṭăbăn măjrăd-năk.
30 Ilal-anăɣ s-tărna n-ăfuss-năk i-ad-nəzizuy ăddinăt, năj tikunen d-tišušab s-isəm
n-akli-năk Ɣisa Wa Šăddijăn.»
31 Diha-dăɣ d-əssəmdăn tamădilt n-Măssinăɣ, ad-ăškăḍkăḍ edăgg-wənnin-dăɣ
dăɣ-ăžžiimmăɣăn, iḍnay-tăn Unfas Šăddijăn iket-năsăn, ad-xaṭṭăbăn măjrăd n-
Măssinăɣ s-ənniyăt ozjan.

Tassaɣt ta t-təllăt jer-ălmăssexităn

32 Iṭṭaf ălžămaɣăt wa n-imumənăn iyyăn n-ulh d-iyyăn n-ənniyăt, wăr tăn-iha făw
ere ijannen a-wa i-nin wăla a-wa i-nin, ănn-ak tihərən a-wa lăn iket-net jer-iman-
năsăn.
33 Tajăyhen inəmmušal s-tărna tăṣṣohet, xaṭṭăbăn i-ăddinăt tanăkra-ta dd-ija
Emăli Ɣisa jer-inəmmuttan, ăssinsa daɣ Măssinăɣ ănnuɣmăt-net s-ăṣṣahăt fălla-săn
iket-năsăn.

† **4:27 4:27** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

34 Wăr tăn-iha făw ere ămiɣatărăn s-hărăt, žănš’-en-in dăɣ-săn wi lănen išəkraš
d-ihănan,
35 tiwəyən-dd ălqim n-a-wa tăn-in-əžžənšăn, sans’-en-t dat-inəmmušal i-ad-t-
uẓanăn jer-imumənăn. Hak ăwadəm, ijraw s-a-wa dăr-ogdăhnăt timɣutar-net.
36 Osă-dd Yusəf wa n-ahăya n-Lewi, il’ ăkall wa n-Qəbrus, ɣarrăn-t inəmmušal s-
isəm Bărnăbbas, a-wen ălmăɣna-net: enəssesmăḍ n-talɣiwen. Ižžənša-hin ašəkrəš-
net,
37 iwwăy-dd a-wa t-in-ižžənša, ikf’-e inəmmušal.

5

A-wa ija Ănanyas d-hănne-s Săfiɣa

1 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dd-iggăd Ănanyas ənta d-hănne-s Săfiɣa, ižžənša-hin ašəkrəš-
net
2 măšan, ănmănnăk d-hănne-s făll-ad-hin-iṭṭəf aɣil n-ălqim n-inăzzan-net, awəy-
dd a-wa iyyăḍăn i-inəmmušal.
3 Osă-dd ɣas, inn’-as Bəṭrus: «Ănanyas! Mafăl təyyəd Iblis itajj erk ənniyăt
ogdăhăn d-a-wa-dăɣ dăɣ ulh-năk? Ma kăy-isawănnen bahu i-Unfas Šăddijăn a-s hin-
taṭṭăfăd aɣil n-ălqim n-ašəkrəš-năk?
4 Mi kăy-ăšhăššălăn inăzzan-net? Ajăn wădden jer-inša-hin wăla, i n-năk ɣas,
tăddobed ad-has-təjəd a-wa s-tărhed. Ma dd-orăwăn săr-k erk əššăɣəl-wa-dăɣ?
Ǝlməd a-s wădden dăgg-adəm a-s tənned bahu, Măssinăɣ a-s tăn-tənned.»
5 Islă Ănanyas i-tifer-tin-dăɣ ɣas, oḍa, əjmăḍăn-t iman. Ămoos a-wen isəksaḍ i-
ăddinăt wi əslănen i-a-wen-dăɣ.
6 Osăn-dd hărăt dăɣ-imawaḍăn, əssəlsăn-in tafəkka-net, əglăn dăr-s, ənbălăn-t-in.
7 Okăy a iwwăḍăn kăraḍ ăssaɣătăn ḍarăt-a-wen ɣas, tosă-dd hănne-s n-Ănanyas,
wăr tăt-təha tijya n-a-wa ijăn.
8 Təjjăš-dd ɣas, issəstăn-tăt Bəṭrus, inn’-as: «Săfiɣa, lăɣăt-ahi, ak ajăn ălqim-wa-
dăɣ a-s hin-təžžənšăm ašəkrəš meɣ?» Tənn’-as: «Ǝyya!»
9 Inn’-as Bəṭrus: «Ma săr-wăn dd-orăwăn tanmənnakt šund-ta-dăɣ, tiirəməm
Unfas Šăddijăn? Ǝnhəy adăriš n-ăddinăt wi s-iket hin-ənbălăn ăhaləs-năm, əqqalăn-
dd, əbdadăn dat-emm n-ehăn i-ad-kăm-awəyăn kămm-dăɣ.»
10 Toḍă ălwăqq-wen-dăɣ daw-iḍarăn n-Bəṭrus, tămmut ənta-dăɣ s-iyyăt. Ǝḍkălăn-
tăt imawaḍăn, əẓkăn-tăt edes i-ăhaləs-net.
11 Orăw-dd a-wen-dăɣ taksăḍt-i-dăɣ măqqărăt făll-ălkănisăt iket-net d-ăddinăt wi
iyyăḍnen əslănen i-a-wa ijăn.
12 Ǝjăn inəmmušal ijităn n-Măssinăɣ d-hărătăn ăssuksăḍnen ăjjootnen dat-
ăddinăt. Tažămmaɣăn imumənăn n-Ɣisa hak ašăl dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
edes i-tăfala ta s-itawănna ta n-Sulăyman. Ǝknan tassaɣt, əṭṭafăn iyyăn n-emm,
13 wădden ere dd-iggădăn-dăɣ, ad-făllа-săn dd-iwwaḍ, ăssiimɣărăn-tăn ăddinăt.
14 Tiwwaḍăn-dd făllа-săn meddən d-tiḍeḍen ăjjootnen omannen s-Emăli.
15 Tiwəyăn-dd săr-săn ăddinăt imarhinăn, săns’-en-tăn făll-isəftaɣ dăɣ-ittus n-ad-
tăn-tăls kud-dăɣ tele n-Bəṭrus afăl okăy, ed ere təlsa tele-net dăɣ, ad-izzəy.
16 Təffalăn-dd ăddinăt iɣărman wi ohăẓnen, tišələn-dd s-Yărussălam ăwwayăn
imarhinăn d-iməlšan, zizuyăn-tăn inəmmušal iket-dăɣ-năsăn.
17 Iggăd-dd ămănokal n-kăl-tikutawen, osăm hullan ənta d-iyyăḍ săr-s oraknen
n-taggayt ta təglăt făll-tidət n-iman-net, s-itawănna ta n-kăl-sadus, ănmănnakăn i-
ad-əjrəwăn əmmək s-ăɣšădăn hărăt i-inəmmušal.
18 Ăstărmăsăn-tăn, əjăn-tăn dăɣ-takărmut ta măqqărăt.

19 Măšan, osă-dd ănjălos dd-ăšimašăl Măssinăɣ s-ehăḍ, ora tishar n-takărmut,
izzəzjăr-tăn-dd təzzar, inn’-asăn:
20 «Ăkkăt ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tăxṭəbăm i-tamətte isălan n-tămudre ta
tăɣlălăt.»
21 Ǝjăn inəmmušal a-wa hasăn-ătwănnăn, ənšăyăn ehăn n-ămudd wa măqqărăn
ad-dăɣ-s saɣren ăddinăt. Ălwăqq wa dd-osa ămănokal n-kăl-tikutawen ənta d-
ăddinăt wi săr-s orăknen, issăɣră-dd kăl-Sinhidrin wi n-imizărăn n-kăl-Ălyăhud
ɣattăsnen ăššăreɣa, d-inušămăn n-kăl-Iṣrayil wi iyyăḍnen, omărăn s-ad-dd-
ăttălwăyăn inəmmušal dăɣ-takărmut.
22 Ǝglăn əssărdusa măšan wăr tăn-in-ogeẓăn dăɣ-səllul-năsăn, əqqălăn-dd, əjăn
isălan dăɣ-ălžămaɣăt wa ăqqimăn, ənnăn-asăn:
23 «A-s hin-nosa takărmut, ăṭṭubben imawăn-net, əbdadăn əssardusa wi tăt-
ăɣlăfnen dăɣ-idăggan-năsăn măšan, ălwăqq wa d-nora səllul, wăr t-təha tiṭṭ.»
24 Islă kumănda wa ănniihăḍăn dăɣ-əssărdusa wi jănen ənniyăt i-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn d-ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen ɣas, ăqqănăn iɣăfawăn-năsăn
har ăbas əssanăn a mad-ənnən.
25 Osă-dd ămaway n-isălan, inn’-asăn: «Meddən wi jăm dăɣ-takărmut, han ehăn
n-ămudd wa măqqărăn, saɣren dăɣ-s tamətte.»
26 Iggăd-dd kumănda ăddew d-ejhăn n-əssărdusa, əlwăyăn-dd inəmmušal s-
tilăqqad, ed ăksuḍăn ad-fălla-săn dd-təggəd tamətte əntăneḍ-en-dăɣ, tăkf’-en
sămmăjori n-tihun.
27 Osăn-dd ɣas, ăššojăšăn-tăn ehăn wa dăɣ-ăqqiima ălžămaɣăt wa n-imănokalăn.
Iḍkăl ămănokal n-kăl-tikutawen măjrăd, innă i-inəmmušal:
28 «Ajăn wădden ăru d-fălla-wăn năsmăhăḍ i-ad-ăbas ilkam ad-tăssiɣrăm ăwadəm
wăl’ iyyăn s-isəm-wa-dăɣ? Ǝnhəywăt ɣas a-wa jăm ămăra, təḍkărăm-anăɣ
Yărussălam iket-net teɣăre-năwăn, tărham daɣ ḍarăt-a-wen, ad-hanăɣ-səwərəm
iman n-ăhaləs wa s-jannem.»
29 Ăwwežăb-asăn Bəṭrus d-inəmmušal: «Ufa amišəl n-a-wa innă Măssinăɣ uhən
asjəd i-a-wa jănnen dăgg-adəm.
30 Măssi-s n-abbatăn-nănăɣ, ad-dd-issənkărăn Ɣisa wa s-jăm iman-net a-s t-
təṣlăbăm făll-tajəttewt,
31 təzzar iḍkăl-t s-iman-net, ăsɣăym’-e daw-aɣil-net i-ad-imnukəl, umas Ămaɣlas
făll-hărăt iket-net. A-wen ij’-e Măssinăɣ i-ad-utabăn kăl-Iṣrayil, əjrəwăn tenăšše n-
ibăkkaḍăn-năsăn.
32 A-wen, năjjəyh’-as iket-net, ăjjəyh’-as daɣ Unfas Šăddijăn-i ikfă ăddinăt wi
tamašalnen erhet-net.»
33 Ăfḍănḍărrăy ălžămaɣăt dăɣ-ălhăm a-s islă i-a-wen-dăɣ, ad-tattărăn əmmək s-
tăn-in-olămăn făll-ărori n-ăkall.
34 Kittəwăn a-wen-dăɣ a-s, dd-ibdăd jere-săn iyyăn dăɣ-săn la taggayt ta n-kăl-
faris s-isəm-net Gamălyăl, ălɣalim ăzizăbben alămăr wa n-ănnăbi Mosa a ămoos,
tăssiimɣăr-t daɣ tamətte iket-net. Omăr s-ad-zəzjărăn inəmmušal i-hărăt n-ăssaɣăt
təzzar, inn’-asăn:
35 «Kăl-Iṣrayil, ăjăt ənniyăt i-a-wa s-tăbokăm ad-t-təjəm i-meddən-wi-dăɣ;
36 əktəwăt-dd ɣas Tadi wa s-a ilan ăzzăman dd-osa, iji iman-net hărăt dat-ăddinăt,
ăslăl ḍara-s a iwwăḍăn əkkoẓăt timaḍ n-ăwadəm măšan, wăr-ăhoja a-s ătwăjjăn
iman-net, əmmăhăšăn inalkimăn-net, ăbă-dd isălan-năsăn ḍarăt-a-wen.
37 Ḍara-s daɣ, dăɣ-ăzzăman wa n-tăḍint n-ăddinăt, osă-dd Yăhudəs wa n-
Galila, ăslăl ənta-dăɣ tamətte tăjjeet ḍara-s măšan, ămmut ənta-dăɣ, əmmăhăšăn
inalkimăn-net.

38 Ămăra, ăyyăt-ahi ad-hawăn-ăjăɣ ăddăbara: əjmăḍăt isălan n-ăddinăt-wi-dăɣ,
ăkfăt-tăn ălɣafyăt, təyyəm-tăn ad-əglun făl-a-s tiyyăt-i-dăɣ, kunta a-wa tăn-išlăn,
erhet n-ăgg-adəm meɣ a dd-ifalăn dăgg-adəm, adiš, ad-t-in-iba
39 măšan, kunta Măssinăɣ ad-dd-ifal a-wa tăn-išlăn, adiš, wăr has-lem tărna. He
kăwăneḍ! Wăr-itumaset a-s Măssinăɣ a dăr-tăt-jam.» Ăsjăd ălžămaɣăt iket-net i-
ăddăbara-wen-dăɣ hasăn-ija Gamălyăl.
40 Ǝssăɣrăn-dd inəmmušal, ăswăjjăn dăɣ-săn tiwit s-ibărtăkăn, ăsmăhăḍăn dăɣ-
săn i-ad-ăbas ilkam ad-ămmijrădăn s-isəm n-Ɣisa təzzar, ăswăyyăn-tăn-in.
41 A-s fălăn inəmmušal ehăn-en-dăɣ, əknan dăɣ-tedăwit făl təssəba n-turhajăt ta
tăn-ikfa Măssinăɣ n-ad-ənhəyăn erk əmmək šund wa-dăɣ, dăɣ-idəm n-Ɣisa.
42 Tažămmaɣăn ḍarăt-a-wen hak ašăl dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, d-ihănan
n-imumənăn wi iyyăḍnen. Wăr t-illa edăgg s-wădden xaṭṭăbăn dăɣ-s, saɣren dăɣ-s
Ălənžil n-ƔisaĂlmasex.

6

Ǝssa inušămăn wi ənnəfrănnen

1 Ăzzăman-en, hak ašăl tiwwaḍăn-dd imaksaḍăn n-Măssinăɣ dăɣ-wi əlkamnen i-
ăttăbeɣa wa n-kăl-Ălyunan† făll-ălžămaɣăt wa n-imumənăn. Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-
ikka măjrăd jer-kăl-Ălyăhud wi əzzăɣnen jer-kăl-Ălyunan d-kăl-Ălyăhud wi sawalnen
Ɣăbranəyya. Ǝnnăn wi n-kăl-Ălyunan, timəddun wi n-Ɣăbranităn tinuḍăfen-năsăn
dăɣ-isălan n-tiẓunawen n-tadhəlt ta tajjăn hak ašăl.
2 Ǝssăɣrăn-dd inəmmušal wi n-măraw d-əssin tamətte ta n-inəṭṭulab, ənnăn-
asăn: «Wăr-ănhăjja ad-năyy ălxuṭbăt n-isălan n-Măssinăɣ, năqqəl-dd nănnuṭṭăf d-
tiẓunawen n-imənsiwăn.
3 A-wen-dăɣ a făl, sənnəfrənăt jere-wăn əssa meddən ătiwăsămɣărnen, iḍnay
Unfas Šăddijăn n-iməssorha, ănnuṭṭăfnen d-əššăɣəl-wen-dăɣ,
4 dihen, năkkăneḍ, ad-năkf iman-nănăɣ tamădilt n-Măssinăɣ d-ălxuṭbăt hak ašăl
n-măjrăd-net.»
5 Ijrăẓ ăddăbara-wen-dăɣ i-ălžămaɣăt iket-net, innəfrăn-dd Stifan,† a-wen ăhaləs
n-immun imdan, iḍnay Unfas Šăddijăn d-Fəlibb d-Brukurus d-Nikanur d-Timun d-
Bărmenas d-Nikola wa n-teje ta n-Intyuš s-kăla ilkam i-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
6 Meddən-win-dăɣ a dd-issəbdăd ălžămaɣăt dat-inəmmušal, əttărăn-asăn s-
Măssinăɣ təzzar, ăswărăn-tăn ifassăn-năsăn, jăn dăɣ-săn ălbăraka.
7 Ad-xaṭṭăbăn əntăneḍ măjrăd n-Măssinăɣ, tijatăn-dd fălla-săn hak ašăl imumənăn
ăynaynen dăɣ-Yărussălam. Omănăn făw kăl-tikutawen ăjjootnen, ad-tamašalăn
əntăneḍ-dăɣ, a-wa innă măjrăd n-Măssinăɣ.

Ajəyh wa ija Stifan dat-tamətte

8 Stifan, ămoos ăhaləs s-tidət-dăɣ, făll-ăssinsa Măssinăɣ ănnuɣmăt-net d-tărna-
net, itamašal hărătăn ăqqannen eɣăf d-ijităn n-Măssinăɣ dat-tamətte iket-net.
9 Ǝggădăn-dd meddən ila ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud s-itawănna «Idărfan»,
əntăneḍ d-iyyăḍ dd-falnen Qərwan d-Iskăndərya d-tajiwen ti n-Silisi d-ti n-Azya, ad-
tamăzaɣăn d-Stifan,
10 măšan indăr-asăn ad-t-siḍəwən dăɣ-măjrăd făl tihusay n-sărho wa t-ikfa Unfas
Šăddijăn.
11 Ǝglăn, əžžənšăn imawăn n-ăddinăt iyyăḍ i-ad-t-səḍləmăn, ənnăn, əslan-asăn
har ăskafar, innă daɣ a lăbasăn făll-ănnăbi Mosa d-Măssinăɣ.

† **6:1 6:1** Itawann’-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † **6:5 6:5** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣṭafa.

[12] Ǝntăjăn-dd s-a-wen-dăɣ tamətte d-imizărăn-net d-ălɣulam n-Ățțăwrăt. Wăla a
hin-ijrăh Stifan a-s făllа-s oḍăn ăddinăt, əwwăyăn-t s-kăl-Sinhidrin wi n-imizărăn
n-kăl-Ălyăhud ɣattăsnen ăššăreɣa.
[13] Ăwwăyăn-dd daɣ tijuhawen n-bahu ənnănen: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr kăla okăy ašăl
d-wăr-innă a lăbasăn făl ehăn n-Măssinăɣ wa šăddijăn d-alămăr wa n-Mosa.»
[14] Təhhaḍăn, jannen: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s nəsl'-as har innă a-s ilkam, ad-ărẓ Ɣisa wa
n-Năṣirăt ehăn n-ămudd wa măqqărăn, isəmməskəl ălɣadatăn wi hanăɣ-dd-oyya
ănnăbi Mosa.»
[15] Iqqăl-dd ălžămaɣăt iket-net ăsibălalăɣ dăɣ-Stifan, iqqăl-dd săr-săn a-s ănjălos a
dăɣ-əkyadăn făl tihusay-i-dăɣ dd-ija idəm-net.

7

Ălxuṭbăt wa ija Stifan i-kăl-Ălyăhud i-ad-tăn-dd-isəktəw a-wa innă Măssinăɣ

[1] Issəstăn ămănokal n-kăl-tikutawen wa măqqărăn Stifan† ḍarăt-a-wen, inn'-as:
«Kăyy, a-wa ătwănnăn făllа-k, ak tidət meɣ bahu?»
[2] Inn'-asăn Stifan:
«Ayətma, abbatăn, săjdăt-ahi: Măssinăɣ-i ilăn ălxurmăt iket-net, ənta a dd-
ănfalălăn i-abba-nănăɣ Ibrahim hărwa izzaɣ ăkall wa n Mizəbbuṭamya, hărwa wăr
dd-iddek ăkall wa n-Haran.
[3] A-s has-dd-ănfalăl Măssinăɣ, inn'-as:
‹Ǝfəl ăkall-năk d-imărawăn-năk,
tăhanəd s-ăkall wa kăy-mad-săknăɣ.›
[4] Ăhona ya Ibrahim, ifăl ăkall wa n-Kăldăyăn, iddăk wa n-Haran.
[5] Ăba abba-net dihen ɣas, inn'-as Măssinăɣ, ad-ăhan s-ăkall-wa-dăɣ, təzzaɣăm ašăl-
i-dăɣ. Ăkall-en, wăr dăɣ-s ikfa Măssinăɣ Ibrahim tăkasit n-wăla edăgg dăɣ-ăssinsa
aḍăr-net măšan, ijjăš-as ărkăwăl n-ad-t-ăkf ăkall-en-dăɣ ənta d-ihăyawăn-net. A-s
has-ijănna Măssinăɣ a-wen-dăɣ, wăr-ila Ibrahim ara.
[6] Inn'-as Măssinăɣ ăzzăman-en:
‹Ihăyawăn-năk ad-umasăn imăjarăn dăɣ-ăkall wăr len,
ad-ăkkălen, ənhəyăn aɣăna har əkkoẓăt timaḍ n-awătay
[7] măšan, ad-hasăn-əkkəsăɣ tekăriḍt,
əšrăɣăɣ ăkall-en tăn-ăskălen,
zəzjărăɣ-asăn-t-dd, ăɣbədăn dăɣ-edăgg wa-dăɣ tăn-əkfeɣ.›
[8] Ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl n-tassaɣt i-Ibrahim, ărkăwăl-en, amili a-s tamătart-net.
A-wen-dăɣ a făl ikrăš Ibrahim Isxaqq, ăsmalăy-t ašăl wa s-əttam; a-wen-dăɣ daɣ a ija
Isxaqq i-rure-s Yaqub, ij'-e daɣ Yaqub i-məddana-s wi n-măraw d-əssin i n-imɣarăn
n-imăzzaɣăn n-tiwsaten-nănăɣ ti n-mărawăt d-sănatăt.
[9] Osămăn ḍarăt-a-wen məddana-s n-Yăqub wi n-imɣarăn n-imăzzaɣăn făll-Yusəf-i
n-ăŋŋa-săn, əžžənšăn-t-in i-ad-ăkkălăt dăɣ-Miṣra măšan, issăn Măssinăɣ dăɣ-Yusəf
dăɣ-ăkall-wen-dăɣ.
[10] Wăr t-illa erk əmmək dăɣ-wăr t-dd-ikkes Măssinăɣ, issənsă făllа-s ănnuɣmăt-net
d-sărho i-ad-ikrəš idəm dat-Firɣăwna-i n-ămănokal n-Miṣra-i has-ijăn tafləst-ta-dăɣ
făl t-ăsmănakăl dawa-s făll-ăkall d-a-wa ihăn eɣewən-net iket-net.
[11] Dăɣ-a-wen-dăɣ a dd-oḍa laẓ lăbasăn făll-Miṣra d-Xăna, ămɣatărăn ăddinăt
hullan har ăbas əțțafăn imărawăn-nănăɣ a əkšăn.
[12] Isla Yaqub a-s ih' əttăɣam Miṣra ɣas, ăšmašăl săr-s məddana-s wi hanăɣ-
ăshăyăwnen.
[13] Osăn-dd, əqqălăn, šămad dd-jan asikəl wa s-əssin a tăn-ăzozăy Yusəf iman-net,
ilmăd daɣ Firɣăwna s-a-wen-dăɣ, tumast n-Yusəf.

† **7:1 7:1** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣtafa.

14 Ăssotăr Yusəf ti-s d-imărawăn-net iket-năsăn, ămoos a-wen-dăɣ əssayăt
timərwen n-ăwadəm d-səmmos.
15 Iddăk-dd ya Yaqub Miṣra, ăba-t daɣ dihen-dăɣ ənta d-imărawăn-nănăɣ wi
hanăɣ-ăshăyăwnen.
16 Ǝmməḍkălnăt tifəkwen-năsăn ḍarăt tamăttant-năsăn s-aɣrəm wa n-Sišăm i-ad-
ənbəlăn dihen dăɣ-təfărre ta iẓẓənša Ibrahim făll-məddana-s n-Hămmăr dăɣ-Sišăm.
17 A-s dd-tăwwăḍ tăqqăn n-ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-Ibrahim, təkna tamətte-
nănăɣ əjut dăɣ-Miṣra.
18 Inăy-dd ăzzăman-en Firɣăwna ăynayăn wărăn izzey Yusəf.
19 Ijjăš săr-năɣ erk ălxal, issəknă tumast-nănăɣ aɣăna, ijă a wărăn ijreẓ i-
imărawăn-nănăɣ, ăsmăḍrăy-tăn hullan s-ălxidmăt wa dăɣ-tăn-ijă, iglă dăɣ-tăllăbăst-
net har hasăn-innă ad-hin-ənḍəwăn aratăn-năsăn wi n-eyyan i-ad-ămmătăn.
20 Ăzzăman-en-dăɣ ad-iwa Mosa-i ikrăšăn idəm dat-Măssinăɣ; kăraḍ orăn ɣas a jăn
imărawăn-net əṭṭafăn-t, təzzar, ăšhăššăl-tăn a-wa inna Firɣăwna tăbəḍḍawt dăr-s.
21 Jărăn-t-in ɣas, təkkəmăt-t-dd elle-s n-Firɣăwna, təj’-e-hi-dd s-iman-net, təj’-as
asədwal wa mad-tăj i-ara n-tăsa-net.
22 Ămoos Mosa ere iɣran dăɣ-təlɣuləma d-musnăt wa n-kăl-Miṣra, ikf’-e Măssinăɣ
ăṣṣahăt dăɣ-măjrăd hakd dăɣ-timašalen.
23 Ikrăš əkkoẓăt timərwen n-awătay ɣas, ijjăs-t-dd ənniyăt n-ad-ăkk ayətma-s wi
n-Iṣrayil, idhəl-tăn, əntăneḍ-i n-tumast-net.
24 Ašăl iyyăn, inhăy iyyăn dăɣ-săn isalmaḍ u-Miṣra t-irnan ɣas, ohăɣ-as tinahăɣen,
ijă iman n-wa n-u-Miṣra.
25 Ăɣel afăl ija a-wen, ad-əjrăhăn ayətma-s a-s Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn săr-săn
i-ad-tăn-ikkəs dăɣ-əkkəlu wa hăn măšan, wăr əjrehăn a-wen.
26 Ašăl wa ilkamăn i-wen, inhăy əssin meddən n-kăl-Ălyăhud əknasnen, ittăr
ad-ăkk jere-săn, ibḍəw-tăn, əjən ălxer. Inn’-asăn: ‹Imidiwăn, kăwăneḍ wădden
ayətmatăn a tămoosăm, mafăl tinməjjim a lăbasăn jer-iman-năwăn.›
27 Iggăd-dd săr-s wa irnăn, imhăl-t-in, inn’-as: ‹Kăyy, mi kăy-ijăn ămizăr d-ălqaḷḷi-
hanăɣ,
28 əyya, a tărhed ad-hi-tănɣəd šund a wa jed i-u-Miṣra wa s-jed iman-net ənḍəšel.›
29 Islă Mosa i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, irmăɣ, ăjewăḍ ălwăqq-wen-dăɣ s-ăkall wa n-
Mădyan, izzăɣ, ădobăn ya dihen-dăɣ, ikrăš əssin ilyaḍăn.
30 Šămad okaynăt əkkoẓăt timərwen n-awătay ad-has-dd-ănfalăl ănjălos n-
Măssinăɣ dăɣ-tenere făll-aḍaɣ wa n-Săynay dăɣ-tabsăɣt ta tăhijăljălăt wăr răqq.
31 Tăqqăn tănăfalilt-ta-dăɣ ihannăy eɣăf-net, iknă-dd ihəẓ n-tabsăɣt i-ad-ikən
asənnəfli dăɣ-a-wa ihannăy măšan, izjăr-tăt-dd emăsli n-Emăli has-innăn:
32 ‹Năkk a-s Măssinăɣ n-imɣarăn wi kăy-ăshăyăwnen,
năkk a-s Măssinăɣ wa n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.›
Ihă-dd ɣas Mosa ăšikăḍkăḍ a-wa-dăɣ has-ja tarəmmeɣt har ăbas ihăl wăla-dăɣ ad-
iḍkəl idəm-net, ikyəd.
33 Inn’-as Emăli daɣ:
‹Ǝkkəs tifădelen-năk făl-a-s
edăgg wa dăɣ-təbdadăd, edăgg šăddiijăn,
34 ənhăyăɣ tisnant ta tărmăsăt tamətte-nin dăɣ-Miṣra,
əsleɣ i-tihnəffa-năsăn,
a-wen-dăɣ a făl dd-ăzzubbeɣ i-ad-tăn-səddărfeɣ.
Ămăra, əgləw, kăyy a he-šəmməsəlăɣ s-ăkall wa n-Miṣra.›
35 Wădden hannăyăm a-s Mosa-wa-dăɣ ăkkuddălăn a-s has-ənnăn: ‹Mi kăy-ijăn
ămizăr d-ălqaḷḷi-hanăɣ?› Ǝnta-en-dăɣ a dd-ăšmašăl Măssinăɣ i-ad-izar i-kăl-Iṣrayil,

isəddărf'-en-dd s-tărna n-ănjălos wa has-dd-ănfalălăn dăɣ-tabsăɣt ta tăhijăljălăt wăr răqq.
36 Ǝnta-en-dăɣ a tăn-dd-izzəzjărăn Mișra itajj s-tărna n-Măssinăɣ hărătăn
ăqqannen eɣăf d-ijităn n-Măssinăɣ har əjlăyăn ejărew wa səmmăn šăggăɣăn, əjăn
ḍarăt-a-wen əkkoẓăt timərwen n-awătay ăhonăn dăɣ-tenere.
37 Mosa, ənta a-s kăla innă i-kăl-Ișrayil:
‹Ilkam ad-săr-wăn dd-išəmmišəl Măssinăɣ
ănnăbi dăr-i olăhăn,
ănnăbi dăr-wăn oharăn temiḍt.›
38 Ǝnta-en-dăɣ daɣ a ibdădăn dăɣ-tenere ta n-Săynay jer-ănjălos wa has-
ămmiijrădăn făll-afălla n-aḍaɣ wa n-Săynay d-tamətte, ikf'-e Măssinăɣ măjrăd wa
ihakkăn tămudre i-ad-hanăɣ-t-dd isəssiwăḍ
39 măšan, unjăyăn abbatăn-nănăɣ s-asjəd-has, ăsɣărăn-as ulhawăn-năsăn,
ənnăḍăn fălla-s, ad-sadărhanăn uɣəl n-Mișra-i dd-əzjărăn.
40 Dăɣ-a-wen-dăɣ, a dd-təggăd tamətte s-Harun, tənn'-as:
‹Ăj'-anăɣ imălan ăynaynen ărjăšnen data-năɣ făl-a-s
Mosa wa hi-hanăɣ-dd-izzəzjărăn Mișra, ăbas nəssan a ija.›
41 Ǝșșəwwărăn-dd ḍarăt-a-wen i-iman-năsăn ehădăl n-orăɣ, ad-tajjăn tikutawen i-
ășșănăm wa jăn s-ifassăn-năsăn, ad-t-ɣabbădăn, tiimələn-t, sănkarăn iẓəjraẓ d-isudal
dat-a-wa dd-əknăn ifassăn-năsăn.
42 Ǝssəksănăn iman-năsăn Măssinăɣ s-a-wen-dăɣ tăn-išlăn, oyy'-en ənta-dăɣ s-
ășșănăm-năsăn d-ălɣibadăt wa tăjjăn i-ajhanăn wi n-išənnawăn: tăfukt, ewăr d-
etran; ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi Ɣămmosa† a-s inna dăɣ-əlkəttab-
net, innă Măssinăɣ:
‹Ya kăl-Ișrayil!
Ǝkkoẓăt timərwen n-awătay a jăm dăɣ-tenere,
ɣarrăsăm i-taɣsiwen, təkkatăm-tănăt,
ak ăssistănăɣ-kăwăn, ajăn năkk a-s tănăt-kătăm?
43 Wădden ehăket n-ășșănăm wa s-isəm-net Molax
d-atăr wa s-isəm-net Rufan-i jăm emăli-năwăn,
tahanem dăr-s siha d-siha, a-s tănăt-kătăm,
tăqqălăm-dd ɣabbădăm-tăn.
Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ tămešălăm
a făl mad-ărẓən kăl-Băbilun ăkall-năwăn,
tăkkălem dăɣ-ikallăn wi hasăn-in-əllanen.›
44 A-s hăn imɣarăn-nănăɣ tenere, əṭṭafăn ehăket wa n-tămuqqest n-Măssinăɣ
ămoosăn tajuhe i-ărkăwăl n-tassaɣt wa ijjăš Măssinăɣ i-Mosa a-s, has-innă, ad-ikrəs
ehăket-en s-əmmək wa s-has-omăr s-a-wen.
45 Ehăket-en, togăẓ-t-dd əzzurəyăt ta hasăn-təlkămăt har ăzzăman wa d-hasăn-
ăzzar Yešwa, əjjăšăn d-ehăket ăkall wa tăn-ikfa Măssinăɣ, ohăɣăn dăɣ-əddəwəlăn
wi iyyăḍnen; əṭṭafăn ehăket-en dăɣ-ăkall-en-dăɣ har ăzzăman wa n-Dawəd-i
46 ijrăwăn idəm d-ănnuɣmăt dat-Măssinăɣ. Ǝnta-en-dăɣ a ittărăn dăɣ-Măssinăɣ
turhajăt n-ad-isəkrəs ehăn i-Măssi-s n-Yaqub
47 măšan, turhajăt-ten-dăɣ, Sulăyman-i n-rure-s n-Dawəd a tăt-ijrăwăn.
48 Ikrăs ehăn-en măšan, issəlmăd-t Măssinăɣ s-hărăt iyyăn,
49 inn'-as Emăli:
‹Išənnawăn a-s tasăqqaymut-in,
ăkall a-s isəkkukal n-iḍarăn-in.
Ma ămoos ehăn wa s-tăddobem
a hi-t-tədəyəm i-ad-hi-awəy, sunfăɣ dăɣ-s?

† **7:42 7:42** A-wa ănnăbi ălolăyăn dăɣ-isălan n-Ɣisa, a okăyăn səmmosăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

50 Ajăn wădden ăfuss-in a dd-ixlăkăn hărăt iket-net.› »
51 Olăs daɣ inn'-asăn Stifan: «Ya meddən-i-dăɣ n-iɣăfawăn ăqqurnen n-ulhawăn
wăren ătub s-ăṭṭubbătnăt timəẓẓujen-năsăn, tunjayăm s-Unfas Šăddijăn šund a-wa
jăn abbatăn-năwăn,
52 ijmaḍ-t ăššăk a-s a-wa əjăn abbatăn-năwăn ɣas a kăwăn-išlăn kăwăneḍ-dăɣ, wăr
t-illa ănnăbi s-wădden ăqquzzăben-t, jăn iman n-wi hasăn-ăloläynen n-a-s ilkam a
dd-ass wa n-iyyăn n-Ămaɣdal ăsnăfrăn Măssinăɣ, təttəlălăm-tăn kăwăneḍ-dăɣ ed
təssăɣdărăm-t ənta-dăɣ təzzar, tănɣăm-t kərəf,
53 ăzzăbbăt-dd Măssinăɣ fălla-wăn alămărăn-net, əmməjrădăn-awăn săr-săn
ănjălosăn măšan, tunjăyăm s-asjəd-hasăn.»

Tamăttant n-Stifan

54 Islă ămănokal n-ălžămaɣăt wa iɣattăsăn ăššăreɣa i-a-wen-dăɣ ɣas, ad-isamădad
ənta d-ăddinăt-net, ẓimkărkəweẓăn isenăn, făll-ălhăm-i-dăɣ măqqărăn tăn-ijjăšăn
făll-Stifan.
55 Ǝnta ălwăqq-wen-dăɣ, iḍnăy-t Unfas Šăddijăn, iḍkăl asăwaḍ-net s-išənnawăn,
inhăy ălxurmăt n-Măssinăɣ d-Ɣisa ibdad daw-aɣil n-Măssinăɣ.
56 Iḍkăl emăsli-net ălwăqq-wen, innă i-ălžămaɣăt: «Săjdăt, ənhəywăt išənnawăn,
ămerăn, ibdad Ăgg-ăgg-adəm daw-aɣil n-Măssinăɣ.»
57 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ăsɣăyyăn dăɣ-išənnawăn, hărăn timəẓẓujen-năsăn, ošălăn-dd
šund iyyăn n-ăwadəm săr-s iket-dăɣ-năsăn, oḍăn fălla-s,
58 ăšrăwrăwăn-t har dăr-s əzjărăn aɣrəm, ad-t-hakkăn sămmăjori n-tihun har t-
ănɣăn kərəf. Ăddinăt wi jănen a-wen-dăɣ, ămawaḍ s-isəm-net Sawəl a əssăɣlăfăn
isəlsa-năsăn təzzar ăšewăjăn s-Stifan.
59 Hakkăn-t sămmăjori n-tihun wăr dd-išrey, itəddal ənta Măssinăɣ, ijanna: «Emăli
Ɣisa, ăssiɣlăfăɣ-kăy iman-in.»
60 Irkăɣ ḍarăt-a-wen, iḍkăl emăsli-net s-afălla, innă: «Emăli, wăr tăn-tăswărăd
abăkkaḍ-wa-dăɣ.» Innă a-wen-dăɣ ɣas, əjmăḍăn-t iman.

8

Ălɣizabăt d-amšănḍu n-imumənăn ăzzăman-wen-dăɣ

1 A-wa ijăn ašăl-wen-dăɣ iket-net issan-as Sawəl hărăt, iqqăs i-tamăttant
ta ija Stifan.† Ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ad-intă ălɣizabăt səmmăn făll-ălkănisăt ta
təhăt Yărussălam, əmmăhăšăn imumənăn dăɣ-tajiwen ti n-Ălyăhudəyăt d-Sămari,
inəmmušal ɣas a dd-ăqqimănen dăɣ-Yărussălam.
2 Osăn-dd meddən ăddinnen, əṣtărăn-in Stifan, əṭṭăfăn iba-net dăɣ-tisnant.
3 Iggăd-dd Sawəl dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-itammăɣ i-əmmək s-hin-olăm ălkănisăt edăgg
t-təlla-dăɣ, wăr t-illa ehăn wăr-ijješ, isatărmas ăddinăt wi omănnen s-Ɣisa jer-
ămoosăn meddən wăla tiḍeḍen, itəjjar-tăn-in dăɣ-tikărmuten.

Ălxuṭbăt wa ija Fəlibb dăɣ-Sămari

4 Imumənăn wi dd-əzjărnen Yărussălam, əmmăhăšăn ɣas, ăllilăn ăkall iket-net,
xaṭṭăbăn Ălənžil i-ăddinăt.
5 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-ikkă Fəlibb aɣrəm iyyăn ihan teje ta n-Sămari ad-dăɣ-s ixaṭṭăb
i-tamətte isălan n-Ălmasex.
6 Sajadăn-as ăddinăt ăjjootnen s-ijraẓ măjrăd wa ităjj d-ijităn n-Măssinăɣ wi
itamašal data-săn,
7 itakkăs alšinăn naḍḍăwnen iɣăran dăɣ-ăddinăt, izizuy daɣ inaɣyabăn d-inəbdan
ăjjootnen.

† **8:1 8:1** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣtafa.

8 Ja tedăwit măqqoorăt dăɣ-aɣrəm-wen-dăɣ.
9 Izzaɣ dihen ăhaləs n-emăssăxăr s-isəm-net Simon, ămoos a-wa ităjj awnaf i-kăl-
Sămari, ăssimɣăr iman-net hullan,
10 əltaɣăn-t wi măḍroynen hakd wi wăššarnen, jannen fălla-s: «Wa ăhaləs, tărna
ta tojărăt n-Măssinăɣ a iṭṭaf.»
11 Əltăɣăn-t ya ăddinăt ăjjootnen dăɣ-təssəba n-əssăxăr wa ităjj, itaqqăn iɣăfawăn-
năsăn.
12 Inhăy Simon a-s omănăn ăddinăt s-Ălənžil wa hasăn-ixaṭṭăb Fəlibb făl
Təmmənəya n-Măssinăɣ d-Ɣisa Ălmasex ɣas, ad-titwəsəlmiɣăn meddən hakd
tiḍeḍen dăɣ-aman,
13 omăn ənta-dăɣ, ătwăsălmăɣ dăɣ-aman. Iltăɣ ya Fəlibb ḍarăt-a-wen făl təssəba
n-ijităn n-Măssinăɣ d-tikunen ti s-t-ihannăy itajj'-enăt, ăqqănnen eɣăf-net ənta-dăɣ.

Ajăraw wa jăn kăl-Sămari i-Unfas Šăddijăn

14 Əslăn inəmmušal wi hănen Yărussălam a-s kăl-Sămari-dăɣ omănăn s-măjrăd
n-Măssinăɣ ɣas, ăšmašălăn-dd săr-săn Bəṭrus d-Exya.
15 Əwwăḍăn-in ɣas, dălăn Măssinăɣ i-ad-dd-izəzzubbət Unfas Šăddijăn făll-ăddinăt
wi ătubnen dihen
16 ed, dat-a-wen-dăɣ, wăr tăn-iha-i făll-dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn, atwəsəlmaɣ
ɣas a ătwăjjăn dăɣ-aman s-isəm n-Emăli Ɣisa.
17 Ăswăr-tăn Bəṭrus d-Exya ifassăn-năsăn, ăzzubbăt-dd fălla-săn Unfas Šăddijăn.
18 Inhăy Simon a-s šămad tăn-ăsiwărăn inəmmušal ifassăn-năsăn, ad-fălla-săn dd-
ăzzubbăt Unfas Šăddijăn ɣas, ittăr ad-tăn-ăkf aẓrəf, ijann'-asăn:
19 «Ăkfăt-ahi năkk-dăɣ tădabit-ta-dăɣ i-ad-umas a-s ere ăswărăɣ ifassăn-in năkk-
dăɣ, ad-fălla-s dd-izzubbət Unfas Šăddijăn.»
20 Inn'-as Bəṭrus: «Təkšăfăd, kăyy hakd aẓrəf-năk ed torded a-s a-wa ikfa Măssinăɣ
bănnan, tăddoobed ažənš-net.
21 Šămad kăyy ənniyăt-năk da-dăɣ, əlməd a-s a-wa ijăn, ăbas t-iha folăt-năk ed
ifraɣ ulh-năk dat-Măssinăɣ.
22 A-wen-dăɣ a făl utab dăɣ-amsud-năk iket-di, tədəlăd Emăli kunta ămmukkăn
a-wen, ad-hak-ănš erk ənniyăt wa innăhăḍăn dăɣ-ulh-năk
23 ed, hannăyăɣ a-s ulh-năk, wăr-iḍney a săl tăllăbăst d-iba n-iqqud.»
24 Ăwwežăb Simon, inn'-asăn: «Əttărăt-ahi-in kăwăneḍ-di-dăɣ dăɣ-Emăli i-ad-wăr
hi-irəmməs a-wa s-tənnăm.»
25 Ăjjəyhăn inəmmušal, ăxṭăbăn măjrăd n-Emăli i-ăddinăt ăjjootnen təzzar,
əqqălăn Yărussălam. Dăɣ-asikəl-năsăn, tajjăn isălan n-Ălənžil dăɣ-tidbi ăjjootnen
n-Sămari.

Mənistăr n-Ityobya wa omănăn s-Ɣisa Ălmasex

26 Imməjrăd ḍarăt-a-wen ănjălos n-Emăli i-Fəlibb, inn'-as: «Fəlibb, tărur, təjəd
tabarăt ta fălăt Yărussălam təkka Gaza ed wăr dăɣ-s əjjətăn iməssukal ămăra-dăɣ.»
27 Iglă, wăr-ăhoja a-s ăhaləs iyyăn n-ămudăš n-minəstăr-da-dăɣ, ənta a ănnihăḍăn
dăɣ-a-wa la Kăndas ta n-tămănokalt n-ăkall wa n-Ityobya. Ăhhujjăjj-dd ənta-dăɣ
s-Yărussălam i-ad-dăɣ-s iɣbəd Măssinăɣ.
28 Issəmda ăhujjəj ɣas, iqqăl ăkall-net dăɣ-turăft-net əlwayăn ibəjwan. Ăssookal
minəstăr-di iɣarr əlkəttab wa n-ănnăbi Saya† a-s dăr-s ămmuqqăs Fəlibb.
29 Innă Unfas Šăddijăn i-Fəlibb ad-hin-ahəẓ turăft-net.

† **8:28 8:28** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

30 Ošăl Fəlibb har dăr-s ămsadăɣ, isl’-as iɣarr əlkəttab wa n-ănnăbi Saya ɣas, inn’-
as: «Ăhaləs, ak a-wa ɣarrăd, təjrahăd ălmăɣna-net meɣ?»
31 Inn’-as ăhaləs: «Ǝndek a-wa he-ăjăɣ əjrăhăɣ-t a-s wăr t-illa ere hi-t-iffəssărăn.»
32 Ăsnăy-t-dd ăhaləs edes-has ad-has-iɣarr edăgg wa dăɣ-iktăb a-s:
«Olăh ɣas d-tiɣse tăttilwăyăt s-asăɣrəs,
olăh d-takəndəmt s-təllasăn ăddinăt,
wăr t-illa emăsli dd-izjarăn emm-net,
33 imməḍrăy bănnan,
wăr has-ătwăjja ăššăreɣa wa dăr-ăniihăjja.
Mi s-ilkam ad-dd-iḍkal isălan-net i-ihăyawăn-net
ed tărẓa taɣrəst-net dăɣ-ăddunya?»
34 Issəstăn ăhaləs wa n-ămudăš n-Ityobya Fəlibb, inn’-as: «Lăɣăt-ahi, mi s-iha ănnăbi
ti-net dăɣ-edăgg-wa-dăɣ? Ak iman-net a dăɣ-ămmijrăd meɣ isălan n-ere s-ilkam ad-
dd-ass a-s iha ti-net?»
35 Irmăs-as-dd Fəlibb tifer-ti-dăɣ, ad-has-itafăssar a-wa inna Ălənžil n-Ɣisa.
36 Ǝglan har dd-əkkăn edes i-edăgg han aman ɣas, inn’-as ăhaləs wa n-ămudăš:
«Aman da, ma igdalăn ad-ətwəsəlmăɣăɣ?» [
37 Inn’-as Fəlibb: «Amən ɣas s-ulh imdan.»] Inn’-as ăhaləs wa n-ămudăš: «Omanăɣ
a-s Ɣisa Ălmasex a-s Rure-s n-Măssinăɣ.»
38 Omăr ălwăqq-wen-dăɣ i-ad-təbdəd turăft, ijjăš dăr-s Fəlibb aman, issəlmăɣ-t.
39 Diha-dăɣ dd-əzjărăn aman ad-iḍkăl Unfas n-Emăli Fəlibb, wăr t-oles ămudăš-
ənnin-dăɣ ahănay, iglă ənta dăɣ-zăbo-net, ikna tedăwit.
40 A-s hin-ijrăh Fəlibb iman-net ḍarăt-a-wen, iha ăkall wa n-Ašdud, ifăl dihen, ikk’
aɣrəm wa n-Qăyṣăra. Tadăbayt immăr-dăɣ, ad-dăɣ-s ăj isălan n-Ălənžil.

9

Tătubt n-Sawəl
(Ijităn 22:6-16; 26:12-18)

1 Ăzzăman-en-dăɣ, a dd-iggăd Sawəl, isamădad, isamăhaḍ, wăr t-illa anəzjum ila
săl wa n-iji n-iman n-inəṭṭulab n-Ɣisa. Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-ikka ămănokal
n-kăl-tikutawen
2 i-ad-t-ăkf tikarḍiwen issəknă dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud hănen
Dămašăq i-ad-ijrəw s-asəttărməs n-e d t-illăm ere ăllilăn tabarăt-ten-dăɣ n-Emăli,
jer-ăhaləs wăla tamăḍt, i-ad-t-dd-awəy dăɣ-tišəm s-Yărussălam.
3 Ăssookal Sawəl dăɣ-a-wen a-s hin-ohăẓ aɣrəm wa n-Dămašăq. A ənḍărrăn,
ămlăwlăw ănnur-i-dăɣ ăṣṣoohen dd-ifalăn išənnawăn;
4 ihă-dd oḍa, isl’ ălwăqq-wen-dăɣ i-emăsli has-innăn: «Sawəl, Sawəl, ma kăy-
orămăn săr-i tiɣəzzəbud-ahi?»
5 Inn’-as Sawəl: «Mi tămoosăd Emăli?» Inn’-as Emăli: «A-wa năkk Ɣisa wa
tiɣəzzəbud, ad-hak-indăr amẓəẓẓaj dăr-i hărkuk.
6 Ămăra, əbdəd, əjjəš aɣrəm wa n-Dămašăq, ad hak-itwənn dihen a-wa s-led s-ad-
t-təjəd.»
7 Ǝqqălăn-dd ɣas meddən wi ăddewnen d-Sawəl oran imawăn, ăbas əssanăn a
he-ənnən ed əslan i-emăsli-wənnin-dăɣ măšan, wăr t-illa ere hannăyăn.
8 Ibdăd Sawəl ḍarăt-a-wen făll-iman-net, ittăr ad-arr tiṭṭawen-net măšan, wăr t-
illa a ihannăy. Ǝlwăyăn-t imidiwăn-net har dăr-s əjjăšăn aɣrəm wa əkkăn.
9 Ija kăraḍ išilan ḍarăt-a-wen dărɣal, wăr-ikša, wăr-iswa.
10 Aɣrəm wa n-Dămašăq, ih’-e ănăṭṭalib n-Ɣisa s-isəm-net Ănanyas, ănfalăl-as-dd
Măssinăɣ, inn’-as: «Ănanyas!» Inn’-as Ănanyas: «Năkk da Emăli.»

11 Inn’-as Emăli: «Ăkk tăšarrit ta s-itawănna ‹ta toɣădăt›, təjjəšăd ehăn wa n-
Yăhudəs, səstənăd d-ăhaləs n-taɣrəmt ta n-Tarša s-isəm-net Sawəl.» A-s ităjj a-wen-
dăɣ, itəddal Sawəl Măssinăɣ,
12 ănfalăl-as-dd dăɣ-a-wen-dăɣ a-s ikk’-e-hi-dd ăhaləs s-isəm-net Ănanyas-i t-
madăn-isəwăr ifassăn-net i-ad-t-dd-iqqəl ahănay-net.
13 Innă Ănanyas: «Emăli, əsleɣ a ăjjeen făll-ăhaləs-i-dăɣ, əllăɣen-ahi ăddinăt
ăjjootnen erk əmmək wa issəkna iməššeddəjăn wi hănen Yărussălam,
14 wăla Dămašăq-i dd-ikka, ikk’-et-dd ăwway tikarḍiwen t-dd-əkfan imănokalăn
n-kăl-tikutawen has-əjrawnen ad-isəttărməs e d t-illăm ere iɣarrăn isəm-năk.»
15 Inn’-as Emăli: «Əgləw, ăhaləs-di, năkk a t-ăsnăfrănăn i-ad-awəy isəm-in, isəlməd
tiwsaten ti n-inəẓẓulam† d-imănokalăn d-kăl-Iṣrayil a-wa ămoosăɣ,
16 ad-t-săknăɣ aɣăna wa mad-inhəy dăɣ-təssəba-nin.»
17 Igl’ Ănanyas, ikk’ ehăn wa s-has-ătwănna ih’-e Sawəl, os’-in, ăswăr-t ifassăn-net,
inn’-as: «Ăŋŋa-ɣ Sawəl, Emăli Ɣisa-i hak-dd-ănfalălăn dăɣ-tabarăt ta dd-jed, ənta a
hi-dd-ăšmašălăn săr-k i-ad-kăy-dd-iqqəl ahănay-năk, iḍnəy-kăy Unfas Šăddijăn.»
18 Tamăzăyyat-ten-dăɣ a dăɣ-dd-ătrăkkăt a olăhăn d-tifrənkawen dăɣ-tiṭṭawen n-
Sawəl təzzar iqqăl-t-dd ahănay-net,
19 ibdăd ḍarăt-a-wen, ătwăsălmaɣ dăɣ-aman, immənsăw, iqqăl-t-dd ăṣṣahăt-net,
izzăɣ Sawəl ɣur-inəṭṭulab wi n-aɣrəm-en-dăɣ har ɣur-săn ăssakăy a lăn išilan.

Ămoos Sawəl ămăra tajuhe n-Ɣisa Ălmasex

20 Wăr-ăhoja a-s issəntă axăṭab n-isălan n-Ɣisa dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-
Ălyăhud, isatbat dat-tamətte iket-net a-s, Ɣisa a-s, Rure-s n-Măssinăɣ.
21 Ăkunăn ăddinăt wi has-sallănen, əqqălăn-dd ɣas, jannen: «A-wa, wădden Sawəl
wa izzănăn s-wi ɣarrănen isəm wa n-Ɣisa hănen Yărussălam? Ajăn wădden ass-net
i-aɣrəm-wa-dăɣ, i n-təssəba n-ad-tăn-isəttărməs, ăj’-en dăɣ-ifassăn n-ămănokal n-
kăl-tikutawen?»
22 Sawəl ənta, itiiṣuhut immun-net s-Măssinăɣ hak ašăl, isimxəlxil kăl-Ălyăhud wi
əzzăɣnen Dămašăq, isikus-tăn ăššăk a-s Ɣisa a-s Ălmasex.
23 Okăy ăzzăman ɣas, ănmănnakăn kăl-Ălyăhud făll-əmmək wa s-t-mad-săɣdărăn,
ănɣən-t kərəf. Əssəbdădăn ḍarăt-a-wen meddən dăɣ-imawăn n-aɣrəm iket-net i-ad-
ăqqaymən has-ăɣtafăn i-ad-əjrəwăn əmmək s-t-ănɣăn
24 măšan, əjjăšăn-t isălan n-taɣdărt ta s-ăbokăn ad-has-tăt-əjən.
25 Ənkărăn inəṭṭulab s-ehăḍ, jăn Sawəl dăɣ-deke hərəwăn, ăstărarăn-t s-ašrut n-
ăɣalla wa iyyăḍăn iɣlăyăn aɣrəm, əssəjmăḍăn-t, ikkă Yărussălam.
26 Iwwăḍ-in ɣas, ikkă inəṭṭulab wi iyyăḍnen i-ad-dăr-săn irtəy măšan, ăksuḍăn-t
iket-năsăn ed wăr-əflesăn hărwa a-s iyyăn dăɣ-săn a ămoos.
27 Irmăs-t-dd Bărnăbbas s-iman-net, ilwăy-t s-inəmmušal, illăɣăt-asăn əmmək wa
s-inhăy Sawəl Emăli Ɣisa dăɣ-tabarăt ta n-Dămašăq d-əmmək wa s-has-imməjrăd
Măssinăɣ d-turhajăt ta t-ikfa n-ad-ămmăjrăd s-ənniyăt ozjan dăɣ-ihănan n-ăddin wi
n-kăl-Ălyăhud i-ad-ăjjăyh a-s Ɣisa a-s Ălmasex.
28 Ăsbărrăkăn-t ălwăqq-wen-dăɣ, irtăy dăr-săn; edăgg əkkăn dăɣ-Yărussălam-
dăɣ, ăddeew dăr-săn, itajăyha s-ənniyăt ozjan ənta-dăɣ făll-isəm n-Emăli,
29 itidwənnit, itamăzaɣ d-kăl-Ălyăhud wi sawalnen Tălyunanit măšan, əggădăn-dd
săr-s, ad-tammăɣăn əntăneḍ-dăɣ i-tašləlt s-əjăn iman-net.

---

† **9:15 9:15** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

[30] Ǝslăn ayətma-s dăɣ-ăddin i-a-wen ɣas, əssəjmăḍăn-t s-aɣrəm wa n-Qăyṣăra
təzzar, ikkă ḍarăt-a-wen wa n-Tarša.

Ikkă Bəṭrus ălkănisăt ta n-teje ta n-Ălyăhudəyăt

[31] Ăzzăman-en, təjraw ălkănisăt ălɣafyăt dăɣ-tajiwen ti n-Ălyăhudəyăt d-Galila
d-Sămari, tiṣuhun inəṭṭulab dăɣ-immun-năsăn, tinməkfin tayətte, tamašalăn hărăt
iket-net dăɣ-tuksəḍa n-Emăli, idhal-tăn Unfas Šăddijăn, isawaḍ-dd făllasăn hak ašăl
ăddinăt wi iɣlăs Măssinăɣ.
[32] Ălliil Bəṭrus ənta ăkall iket-net har dd-osa iməššeddəjăn wi əzzăɣnen tadăbayt
ta n-Ludd.
[33] Ill'-e dihen ăhaləs s-isəm-net Inyas s-a ilan əttam iwətyan ibdan, wăr kăla ifăl
asəftăɣ-net.
[34] Os'-e-hi-dd Bəṭrus, inn'-as: «Inyas, ăzozăy-kăy Ɣisa Ălmasex, əbdəd, aḍh
asəftăɣ-năk.» Ibdăd Inyas ăssaɣăt-wen-dăɣ.
[35] Ǝnhăyăn kăl-Ludd əntăneḍ d-ăddinăt wi əzzăɣnen telămse ta n-Sarun a-wen
ɣas, omănăn s-Emăli iket-dăɣ-năsăn.
[36] A-s ităjj a-wen-dăɣ, təzzaɣ tănăṭṭalibt s-isəm-net Tăbita aɣrəm wa n-Žafa,
tawăɣra daɣ s-isəm wa n-Dorkas, a-wen ălmăɣna-net: «Tašənkăḍt.» Tămoos tamăḍt
n-wălăt-ălxer, tajj imărkedăn ăjjootnen, təkkat.
[37] Išilan-en-dăɣ ad-tărhin, ăba-tăt, əknăn ăddinăt tafəkka-net, əssənsăn-tăt dăɣ-
ehăn n-soro.
[38] Ǝslăn inəṭṭulab wi hănen taɣrəmt-en wărăt tănmăjjaj d-Ludd a-s dd-ijjaš Bəṭrus
ăkall ɣas, ăšmašălăn săr-s əssin meddən i-ad-dăr-săn dd-idaw šik.
[39] Ăddew dăr-săn Bəṭrus, əwwăḍăn-dd ɣas, əlwăyăn-t s-soro wa dăɣ-tənsa tafəkka
n-tamăḍt, əlkăḍnăt-as-dd tinuḍăfen əṭṭafnăt iba-net, hallănăt, saknenăt isəlsa wi
hasnăt-təẓẓəẓmăy Dorkas dăɣ-a-wa təkkăs təll'-e jere-snăt.
[40] Izzəzjăr-tănăt əntănăteḍ d-tamətte iket-net, irkăɣ ḍarăt-a-wen jənnəj-s, idăl
Măssinăɣ. Issəmdă tittar ɣas, innăḍ-dd săr-s, inn'-as: «Tăbita, ənkăr-dd!» Toră-dd
tiṭṭawen-net ălwăqq-wen-dăɣ, tənhăy Bəṭrus, tăqqimă-dd.
[41] Ăshătăl-as-dd s-ăfuss-net, issəbdăd-tăt, iɣră-dd iməššeddəjăn d-tinuḍăfen
ḍarăt-a-wen, issəkn'-asăn-tăt, təddar.
[42] Šik-dăɣ a-s dd-əssăɣlăyăn isălan n-a-wen-dăɣ aɣrəm wa n-Žafa iket-net, omănăn
ăddinăt ăjjootnen s-Emăli.
[43] Ija Bəṭrus ăzzăman dăɣ-Žafa izzaɣ dăɣ-ehăn n-Simyon wa isafalăn ilămawăn.

10

Ikka Bəṭrus ehăn wa n-Kărnəlyus

[1] Aɣrəm wa n-Qăyṣăra, izzaɣ-t kăbtăn n-kăl-Roma s-isəm-net Kărnəlyus, ănnihăḍ
dăɣ-ejhăn n-əssărdusa wi hănen taggayt ta s-itawănna: Iṭali.
[2] Ăhaləs ăddiinăn a ămoos ənta hakd kăl-eɣewən-net, itəkkat, infa tamətte s-a
ăjjeen, hărkuk daɣ itəddal Măssinăɣ.
[3] Ašăl iyyăn, ebre n-tezzar, ɣur ăssaɣăt wa s-kăraḍ, ănfalăl-as-dd ănjălos n-
Măssinăɣ dăɣ-ehăn-net s-ălmăɣna ăsisăjrăhăn, inn'-as: «Kărnəlyus!»
[4] Issəjrăh Kărnəlyus dăɣ-ănjălos dăɣ-a-s irmaɣ, inn'-as: «Emăli, năkk-da, ma
tənned?» Inn'-as ănjălos: «Tittar-năk, d-tikutawen-năk, əwwăḍnăt Măssinăɣ, wăr
kăy-in-ittəwa,
[5] šəmmišəl ămăra meddən s-Žafa i-ad-hak-dd aɣrən Simyon wa s-itawănna Bəṭrus,
[6] ăzzubbăt ɣur-Simyon wa isafalăn ilămawăn s-t-illa ehăn-net dăɣ-asălim n-ejărew
wa səmmăn.»

[7] Ifăl-t ănjălos wa hasăn-imməjrădăn ɣas, issăɣră-dd Kărnəlyus əssin dăɣ-
inaxdimăn-net, ăsdăw-tăn d-əssărdasi ăddinăn dăɣ-wi ăɣlăfnen ehăn-net, ikna
tafləst.
[8] Ijă dăɣ-săn isălan n-a-wa ijăn iket-net təzzar, ăšmašăl-tăn s-Žafa.
[9] Hărwa han tabarăt ašăl wa iyyăḍăn, ad-iwwăn Bəṭrus afălla n-ehăn s-tarăhut,
ad-itəddal Măssinăɣ.
[10] Itəddal Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s ălluẓ, ăsdărhăn a ikša. Samăjnen-as ăddinăt
imənsiwăn dihen-dăɣ a-s t-irmăs hărăt,
[11] ojja išənnawăn a-s dd-ămerăn, ifăl-tăn-dd ăssărer măqqoorăn ătiwăṭṭăfăn s-
əkkoẓ išrutăn-net, insă-dd data-s.
[12] Ăssărer-en, iskar fălla-s a-wa t-illăn dăɣ-irəzzejăn d-iẓlulam d-igḍaḍ.
[13] Inn’-as emăsli iyyăn ălwăqq-wen: «Bəṭrus, ăɣrəs, ăkš.»
[14] Inn’-as Bəṭrus: «Făw Emăli! Năkk, wăr kăla əkšeɣ a xăramăn wăla a
ămmiḍăsăn.»
[15] Inn’-as emăsli daɣ: «Wăr kăy-iwer asăxrəm n-a-wa issăxlăl Măssinăɣ.»
[16] Itajj ănjălos măjrăd-wənnin-dăɣ i-Bəṭrus har kăraḍ ihăndăggan təzzar,
imməḍkăl data-s ăssărer s-išənnawăn.
[17] Iqqăn a-wen-dăɣ eɣăf-net, ad-isiməktəw, itassăn ad-ijrăh ălmăɣna n-a-wa has-dd-
ănfalălăn. Tamăzăyyat-ten-dăɣ a dăɣ-dd-əbdădăn meddən dăr-s sastannen dat-emm
n-ehăn wa n-Simyon-i ɣur-ăzzubbăt,
[18] əssəstănăn s-afălla kunta ehăn-wen-dăɣ a dăɣ-izzaɣ Simyon wa s-itawănna
Bəṭrus.
[19] Isiməktəw Bəṭrus dăɣ-isălan n-tănăfalilt-ta-dăɣ a-s has-innă Unfas Šăddijăn:
«Sastanăn dăr-k kăraḍ meddən,
[20] wăr tăsmăsăndădăd tidawt dăr-săn ed năkk a tăn-dd-ăšmašălăn săr-k.»
[21] Ăzzubbăt-dd săr-săn Bəṭrus, ăzozăy-tăn iman-net, issəstăn-tăn d-ăddălil wa făl
dăr-s sastanăn.
[22] Ənnăn-as: «Kărnəlyus wa n-kăbtăn n-Roma a hanăɣ-dd-ăšmašălăn săr-k, ăhaləs
n-ămaɣdal n-ămaksaḍ n-Măssinăɣ, ăssiimɣărăn kăl-Ălyăhud iket-năsăn a ămoos. A
ilan išilan d-has-dd-ănfalăl ănjălos n-eməššeddəj n-Măssinăɣ t-ăsmătărăn d-ad-kăy-
dd-isəssăɣăr, isəjəd i-a-wa has-mad-tənnəd afăl t-dd-tosed.»
[23] Ăsbărrăkăt Bəṭrus meddən wi dd-ăšmašăl Kărnəlyus, ăsmăjarăt-tăn. Ăffăw ɣas,
ărkăbăn, ăddewăn dăr-săn hărăt dăɣ-ayətma-săn dăɣ-ăddin əzzaɣnen Žafa.

Ajəyh wa ija Bəṭrus dat-ăddinăt wăren ămoos dăgg-Ălyăhud

[24] Əwwăḍăn-in ašăl wa iyyăḍăn Qăyṣăra. A-s hin-osăn, iqqal-asăn Kărnəlyus ənta
d-kăl-eɣewən-net d-inaflisăn-net.
[25] Irăs-dd Bəṭrus ehăn ɣas, ilkăḍ-as-dd Kărnəlyus, oḍa daw-iḍarăn-net, irkăɣ data-
s
[26] măšan, issəbdăd-t-dd Bəṭrus, inn’-as: «Ahaa, wăr jed a-di, năkk-dăɣ ăgg-adəm
ɣas a ămoosăɣ.»
[27] Ădiiwănnen har-əjjăšăn făll-ălžămaɣăt wa ăqqiimăn dăɣ-ammas n-ehăn.
[28] Iḍkăl Bəṭrus măjrăd, inn’-asăn: «Təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s ăssixrăm
alămăr wa n-kăl-Ălyăhud i-iyyăn dăɣ-săn ujəš n-ehăn, wăla təmmidəwa d-ere d-wăr-
oher ăddin măšan, năkk-i-hi, inn’-ahi Măssinăɣ a-s wăr leɣ s-ad-səjrăhăɣ ăwadəm
wăl’ iyyăn i-ad-t-ăjăɣ a xăramăn wăla a ămmiḍăsăn.
[29] Təssəba n-a-wen-dăɣ afăl wăr jeɣ ăsaru wăl’ iyyăn i-ad-wăr kăwăn-dd-əkkeɣ,
lăɣătăt-ahi ămăra, ăddălil wa făl hi-dd-təssăɣrăm.»
[30] Inn’-as Kărnəlyus: «A ilan kăraḍ išilan, s-ăssaɣăt šund-wa-dăɣ, təddalăɣ
Măssinăɣ s-tezzar dăɣ-ehăn-in, har šik-dăɣ, ibdăd-dd ăhaləs ilsan imălsan
ăsimăɣmăɣnen dat-i,

31 inn’-ahi: ‹Kărnəlyus, tittar-năk d-tikutawen-năk, əwwăḍnăt Măssinăɣ, wăr kăy-
in-ittəwa,
32 šəmmišəl ămăra meddən s-aɣrəm wa n-Žafa i-ad-dd-idawăn d-ăhaləs s-isəm-net
Simyon wa s-itawănna Bəṭrus, ăzzubbăt dăɣ-ehăn n-Simyon wa isafalăn ilămawăn,
ehăn-net, ih’ asălim n-ejărew wa səmmăn.›
33 Ăšmašălăɣ-in săr-k ălwăqq-wen-dăɣ meddən-in, irăš-ak Măssinăɣ ass wa hi-
dd-jed. Ămăra, iket-dăɣ-nănăɣ da-dăɣ, Măssinăɣ a dăɣ-nəjar ăṭṭăma, năsijăd daɣ
iket-nănăɣ i-a-wa s-hak-inna Emăli ad-hanăɣ-t-səlmədăd.»
34 Iḍkăl Bəṭrus măjrăd, innă: «Tidət-dăɣ a-s, iket əjrăhăɣ a-s, Măssinăɣ, wăr-iẓley
ăddinăt,
35 ănn-ak, e d t-illăm ere t-ăksuḍăn, itamašal erhet-net s-iqqud, tawset t-təlăt-dăɣ,
ijraẓ-as.
36 Măssinăɣ, ăssawăy-dd s-tizarăt măjrăd-net i-kăl-Iṣrayil i-ad-tăn-isəlməd s-ălxer
wa tăn-mad-ăkf ƔisaĂlmasex-i n-Emăli n-e d t-illăm ăgg-adəm.
37 Təssanăm a-wa ijăn dăɣ-Galila d-Ălyăhudəyăt ḍarăt asəlmaɣ wa ij’ Exya i-
ăddinăt dăɣ-aman.
38 Ɣisa wa n-Năṣirăt, ăsnăfrăn-t Măssinăɣ, ikf’-e Unfas, issăɣlăy-dd ăkall iket-net,
itajj ălxer, izizuy ăddinăt iket-năsăn wi ăssirmăɣ Iblis.
39 Năjjəyh i-a-wa ija iket-net dăɣ-teje ta n-Ălyăhudəyăt d-aɣrəm wa n-Yărussălam
hundăɣ har ašăl wa d-t-ărmăsăn kăl-Ălyăhud, əṣlăbăn-t făll-tajəttewt
40 măšan, issənkăr-t-dd Măssinăɣ s-tărna-net jer-inəmmuttan ašăl wa s kăraḍ i-
ad-t-ənhəyăn ăddinăt, iddar,
41 wădden ăddinăt iket-năsăn a t-ənhăynen, wăr t-inhey ar wi ăsnăfrăn ənta iman-
net i-a-wen. Ăddinăt-en, nəh’-en năkkăneḍ-i ohărnen išəkša d-isəswa d-Ɣisa ḍarăt
a-s t-dd-ăssinkăr Măssinăɣ jer-inəmmuttan.
42 Ǝnta-en-dăɣ a hanăɣ-ăsnăfrănăn, omăr-anăɣ s-axăṭṭab n-isălan-net i-ăddinăt,
nəsəlməd-tăn a-s Ɣisa a ăsnăfrăn Măssinăɣ i-ad-išrăɣ e d t-illăm ăgg-adəm, wi ăba
hakd wi əddărnen.
43 Dăɣ-isălan-net ənta-en-dăɣ a dăɣ-ăjjəyhăn, ənnăn ănnăbităn iket-dăɣ-năsăn a-s,
ere săr-s omănăn-dăɣ, ad-ijrəw tenăšše n-ibăkkaḍăn-net s-tărna n-isəm-net.»

Ajăraw wa jăn inəẓẓulam i-Unfas Šăddijăn

44 Ijanna Bəṭrus a-wen-dăɣ a-s dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn făll-ălžămaɣăt-en iket-
net.
45 Iqqăn a-wen eɣăf n-imumənăn wi n-kăl-Ălyăhud ămelăynen ăddewnen d-Bəṭrus
ed ənhăyăn Unfas Šăddijăn har dd-ăzzubbăt făll-ăddinăt s-alăṣăl-năsăn, inəẓẓulam
a ămoosăn.
46 Sallăn-asăn daɣ ămmiijrădăn awalăn ăynaynen, samɣarăn Măssinăɣ.
47 Inn’-asăn Bəṭrus ḍarăt-a-wen: «Ak, ma igdalăn i-ăddinăt făll-dd-ăzzubbăt Unfas
Šăddijăn s-əmmək wa s-fălla-năɣ dd-ăzzubbăt ad-ətwəsəlmăɣăn dăɣ-aman?»
48 Omăr ălwăqq-wen-dăɣ s-ad-ətwəsəmăɣăn dăɣ-aman s-isəm n-Ɣisa Ălmasex.
Ittăr Kărnəlyus d-ălžălmaɣăt-net dăɣ-Bəṭrus ad-ɣur-săn isəssikəy a lăn išilan.

11

Isălan wi ija Bəṭrus dat-imumənăn wi n-Yărussălam

1 Ǝslăn inəmmušal d-ayətma wi iyyăḍnen hănen teje ta n-Ălyăhudəyăt a-s iyyăḍ
dăɣ-inəẓẓulam† omănăn s-măjrăd n-Măssinăɣ.
2 Ălwăqq wa dd-iqqăl Bəṭrus Yărussălam, ămẓăyẓăyăn-t imumənăn wi n-dăgg-
Ălyăhud jănen amili hărăt, ənnăn-as:
3 «Kăyy, ma kăy-ăsihălăn ujəš n-ehăn n-ăddinăt wăren ămelăy tihərəd dăr-săn
imənsiwăn?»
4 Issənt'-asăn Bəṭrus afəssăr n-isălan s-iyyăn-iyyăn ɣur-alăṣăl-năsăn har ašăl-i-dăɣ,
inn'-asăn:
5 «Heɣ aɣrəm wa n-Žafa, təddalăɣ Măssinăɣ a-s dd-heɣ oḍeɣ, irmăs-ahi hărăt,
ănfalăl-ahi-dd ăssărer dd-ifalăn išənnawăn
6 făll-ənsanăt taɣsiwen d-tawăqqast d-iẓlulam d-igḍaḍ. Zajăzzeɣ a-wa insăn făll-
ăssărer-en-dăɣ
7 a-s əsleɣ i-emăsli hi-innăn: ‹Bəṭrus, ăɣrəs, ăkš›
8 măšan, ənneɣ-as: ‹Făw Emăli! Năkk, wăr kăla əkšeɣ a xăramăn wăla a
ămmiḍăsăn.›
9 Inn'-ahi emăsli-ənnin daɣ: ‹Wăr kăy-iwer asăxrəm n-a-wa issăxlăl Măssinăɣ.›
10 Itajj a-wen har kăraḍ ihăndăggan təzzar, imməḍkăl dat-i ăssărer s-išənnawăn.
11 Iqqan a-wa ijăn eɣăf-in dihen-dăɣ a-s dd-əbdădăn kăraḍ meddən dd-falnen
Qăyṣăra dat-emm n-ehăn wa ɣur-ăzzubbeɣ,
12 inn'-ahi Unfas Šăddijăn ad-dăr-săn idawăɣ šik. Ăddewăɣ dăr-săn, ăddeewăɣ
daɣ d-săḍis ayətma wi t-əllănen data-wăn ămăra-dăɣ s-ehăn n-Kărnəlyus-i hi-dd-
issăɣrăn.
13 Năwwăḍ-in ɣas, ija dăɣ-năɣ Kărnəlyus isălan n-əmmək wa s-has-dd-ănfalăl
ănjălos wa has-innăn: ‹Šəmmišəl ămăra ăwadəm s-aɣrəm wa n-Žafa i-ad-dd-idaw
d-ăhaləs s-isəm-net Simyon wa s-itawănna Bəṭrus.
14 Afăl dd-osa, ad-hak-ăllăɣăt əmmək wa s-mad-tăɣləsăd kăyy d-eɣewən-năk.›
15 Ămmiijrădăɣ-asăn dihen-dăɣ, a-s fălla-săn dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn iket-
năsăn s-əmmək wa s-fălla-năɣ dd-ăzzubbăt năkkăneḍ ašăl ăzzarăn.
16 Ǝkteɣ-dd ălwăqq-wen măjrăd n-Emăli Ɣisa a-s inna: ‹Exya, issəlmăɣ dăɣ-aman
măšan, kăwăneḍ, ad-tətwəsəlmăɣăm dăɣ-Unfas Šăddijăn.›
17 Ɣas šămad ij'-asăn Măssinăɣ ihuk šund wi hanăɣ-ija a-s nomăn s-Emăli
ƔisaĂlmasex, mi ămoosăɣ timsəgəggiyăɣ d-Măssinăɣ?»
18 Isl' ălžămaɣăt i-isălan-win-dăɣ ɣas, sămmeḍ ənniyăt-net ad-tiimələn Măssinăɣ,
jannen: «Itbat a-s inəẓẓulam-dăɣ, ikf'-en Măssinăɣ turhajăt n-ad-utabăn, amənăn
săr-s, əjrəwăn əntăneḍ-dăɣ tămudre ta n-tidət.»

Ătwăjjăn isălan n-ălxer dăɣ-taɣrəmt ta n-Intyuš

19 Imumənăn wi əmmăhăšnen ḍarăt tissust ta təlkămăt i-tamăttant n-Stifan,†
əkkăn dăɣ-săn iyyăḍ ăkall wa n-Finisya, əkkăn iyyăḍ awtəl wa n-Qəbrus, əkkăn iyyăḍ
aɣrəm wa n-Intyuš, măšan wăr xəṭṭəb təššəm-năsăn ar i-kăl-Ălyăhud.
20 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dăɣ-săn əkkăn iyyăḍ əwanen dăɣ-ăkall wa n-Qəbrus d-wa
n-Libya aɣrəm wa n-Intyuš, ad-xaṭṭăbăn dihen isălan n-ălxer n-Emăli Ɣisa i-kăl-
Ălyunan.
21 Idhal-tăn Emăli dăɣ-a-wa tăjjăn. Omănăn ăddinăt ăjjootnen dăɣ-a-wen-dăɣ,
əkfăn iman-năsăn i-Emăli.
22 Təsl' ălkănisăt ta hăt Yărussălam i-a-wen ɣas, tăšmašăl-dd Bărnăbbas s-aɣrəm
wa n-Intyuš.

---

† **11:1 11:1** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **11:19 11:19** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣṭafa.

23 Osa-hin, inhăy tihusay n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ ɣas, ăsdăwăt-t a-wen, ad-
isamătar imumənăn d-ad-əknən uḍəf n-Emăli s-ulhawăn əjlaynen.
24 Ămoos ənta iman-net ăhaləs n-emăssărho, iḍnay Unfas Šăddijăn, ăṣṣoohăt daɣ
dăɣ-immun-net. Išilan-en-dăɣ, omănăn ăddinăt ăjjootnen s-Emăli.
25 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-ikka Bărnăbbas taɣrəmt ta n-Tarša itammăɣ i-Sawəl, ijrăw-t
ɣas, ilwăy-t-dd s-Intyuš.
26 Jăn dihen awătay imdan ănniixdămăn d-ălkănisăt n-aɣrəm-en, saɣr'-en tamətte
tăjjet. Aɣrəm-wen-dăɣ n-Intyuš a dăɣ-ătwăɣrăn inəṭṭulab n-Ɣisa s-isəm wa n-
ălmăssexităn s-tizarăt.
27 Ăzzăman-en-dăɣ ad-dd-fălăn ănnăbităn iha Ăggăbbas aɣrəm wa n-Yărussălam,
əkkăn-dd Intyuš.
28 Ǝnta-en-dăɣ a ibdădăn, ăloləy s-tărna n-Unfas Šăddijăn n-a-s ilkam ad-ăj laẓ
lăbasăn făll-ărori n-ăkall iket-net. Ija daɣ a-wen s-əmmək-wen-dăɣ s-tăn-innă dăɣ-
ăzzăman wa d-ămoos Kəlod ămănokal n-ăkall.
29 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ănmănnakăn imumənăn wi hănen Intyuš i-ad-arəj
hak iyyăn dăɣ-săn s-a-wa iṭṭăf d-a-wa s-ăddoobăt i-ayətma-săn dăɣ-ăddin wi hănen
Ălyăhudəyăt.
30 Ǝjăn a-wen s-əmmək-en-dăɣ təzzar, jăn tasəssiwit-ten-dăɣ jer-ifassăn n-
Bărnăbbas d-Sawəl i-ad-tăt-in-səssiwəḍăn inušămăn n-ălkănisăt ta hăt Ălyăhudəyăt.

12

Iɣlăs-dd Măssinăɣ Bəṭrus dăɣ-tamăttant

1 Ăzzăman-wen-dăɣ, ad-izzăn ămănokal Harudəs Ăgribba s-iyyăḍ dăɣ-ăddinăt n-
ălkănisăt ta hăt Yărussălam, ad-tăn-itiɣəzzəbut.
2 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-inɣa s-tăkoba Yaqub wa n-ăŋŋa-s n-Exya.
3 Inhăy a-s a-wa ija, ijraẓ i-kăl-Ălyăhud ɣas, ăstărmăs Bəṭrus ašăl n-ămudd wa
n-Faṣka-i-dăɣ tattăn ăddinăt tijəlwen ti wăr ha tăẓẓa,
4 ij'-e dăɣ-takărmut təzzar, issəbdăd əkkoẓăt taggayen n-əkkoẓ-əkkoẓ əssărdusa
i-ad-t-ăɣləfăn ed irha ad-t-dd-isəbdəd dat-kăl-ăššăreɣa afăl okăy ašăl wa n-Faṣka.
5 Iha Bəṭrus takărmut-en-dăɣ măšan, a-s ija a-wen-dăɣ, ălkănisăt ənta, tăžžiimăɣ,
tajăynan dat-Măssinăɣ, tattăr dăɣ-s ad-t-dd-ăswăyyăn.
6 Dăɣ-ehăḍ wa n-dat-wa d-ila Harudəs ad-t-išrăɣ, insa Bəṭrus dăɣ-takărmut jer-
əssin əssărdusa dăɣ-s janen sănatăt tišəm, əbdadăn daɣ əssărdusa iyyăḍ dat-emm
n-takărmut.
7 Har šik-dăɣ, osă-dd ănjălos n-Emăli edăgg-en, ămlăwlăw səllul wa iha, ăkrăttăt
ănjălos tasăja n-Bəṭrus, issənkăr-t, inn'-as: «Tărmaḍ, əbdəd šik!» Sărnăt fălla-s
tišəm ăssaɣăt-wen-dăɣ, oḍănăt.
8 Inn'-as ănjălos daɣ: «Tărmaḍ, əjbəs taməntəka-năk, əsəl tifădelen-năk, uhən, ăj
anăkăbba-năk, əlkəm-ahi.» Ija Bəṭrus a-wa has-innă ănjălos iket-net.
9 Izjăr-dd Bəṭrus takărmut, ilkăm i-ănjălos măšan har ămăra-dăɣ, ija ɣur-s a-s
tăharjit ɣas a-wa-dăɣ iket-net.
10 Ǝkkăn-dd edes i-əssărdusa wi ăzzarnen, əkkăn-dd daɣ edes i-taggayt ta s-sănatăt
har dd-ohăẓăn tashărt ta n-tăẓoli təkfăt emm-net aɣrəm, tămera d-iman-net data-săn,
əzjărăn, əjjăšăn ammas n-tăšarrit ɣas, ifăl ănjălos Bəṭrus.
11 Ălwăqq-wen-dăɣ, ad-t-dd-iqqăl ənniyăt-net, ikkăs ăššăk a-s Măssinăɣ a săr-s dd-
ăšmašălăn ănjălos-net i-ad-t-dd-ikkəs jer-ifassăn n-Harudəs, d-a-wa lăbasăn s-ărhăn
kăl-Ălyăhud ad-has-t-əjən.
12 Ijrăh taɣărha-net ămăra ɣas, ikkă ehăn n-Măryăma ta n-ma-s n-Exya wa s-
itawănna Marqəs, ăžžiimmăɣăn ɣur-s imumənăn ăjjootnen təddalnen Măssinăɣ.

13 Ikkəwkăw emm n-ehăn, tošăl-dd săr-s tămawaḍt n-tănaxdimt s-isəm-net Roda,
təssəstăn-t d-ere wa ămoos,
14 təzzăy temăslăɣt-net măšan, təja tedăwit-ta-dăɣ făl hin-təttəwa wăla-dăɣ ad-
has-tarr emm n-ehăn, tošăl, tăqqăl ammas n-ehăn, təja isălan dăɣ-ălžămaɣăt n-a-s
Bəṭrus a itakăwkawăn emm n-ehăn.
15 Ǝslăn i-a-wa jănna ɣas, əjăn-tăt tenəbbeddəlt, ənnăn-as: «A-di ănjălos-net ɣas
a-s təsled.» Măšan, tənn'-asăn: «Tidət-in, əjlayăɣ a-s ənta.»
16 Jannen a-wen-dăɣ, itakăwkaw-asăn Bəṭrus emm n-ehăn. Ǝglăn, orăn-as-t,
əqqălăn-dd ɣas, tof'-en tăkunt n-a-s tidət-dăɣ a-s ənta a-wa.
17 Ăswăr-asăn assəkăḍ emm-net, ăstafăy-asăn d-ad-susəmăn, ad-hasăn-itajj ḍarăt-
a-wen isălan n-əmmək wa s-t-dd-ikkăs Emăli dăɣ-takărmut. Inn'-asăn daɣ: «Ăglăt,
ăjăt ămăra isălan dăɣ-Yaqub d-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin wi iyyăḍnen.» Ifăl-tăn ḍarăt-
a-wen, ikk' edăgg iyyăn.
18 Ăffăw ɣas təjă tămdărwăy măqqoorăt dăɣ-əssărdusa, hak iyyăn isastan amidi-
net d-a-wa ija Bəṭrus.
19 Ăssomăɣ-asăn-t Harudəs măšan, ăba-hasăn-t-dd. Issăɣră-dd əssărdusa wi s-
kăla t-ăɣlăfăn, omăr s-ad-ətwəsəstənăn təzzar, ămmătăn. Ifăl Harudəs ḍarăt-a-wen
teje ta n-Ălyăhudəyăt, ikk' aɣrəm wa n-Qăyṣăra i-ad-dăɣ-s isəssikəy a lăn išilan.

Tamăttant n-ămănokal Harudəs

20 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ih' aḍkăr n-iɣărman wi n-Tir d-Săyda ămănokal Harudəs.
Təssəba n-ad-ăj ălxer dăr-săn a făl dd-ăšmašălăn iɣărman-en ălžămaɣăt n-ălɣafyăt.
Ănmănnakăn d-Blastas-i ănnihăḍăn dăɣ-ehăn n-ămănokal Harudəs d-a-wa t-dd-
iqqălăn iket-net. Ǝnta-en-dăɣ a dăɣ-əttărăn ad-ilɣəd ămănokal i-ad-ăj ălxer ed
isudar-năsăn teje-ten-dăɣ făll-ixkăm Harudəs a dd-təffalăn.
21 Ašăl wa d-əlăn s-ad-sətbətən ălxer jere-săn, ăssahăɣ-dd Harudəs ašăl dăɣ-isəlsa-
net wi n-təmmənukəla, ăqqima făll-tasăqqaymut-net ta n-təmmənukəla, imməjrăd
i-tamətte.
22 Təsla tamətte i-măjrăd-net ɣas, tăsɣăyya dăɣ-išənnawăn, ad-janna: «Ašăl-i,
Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-ămmijrădăn, wădden ăgg-adəm.»
23 Diha-dăɣ d-tənna tamətte a-wen-dăɣ, ad-has-ăẓẓuggăt ănjălos n-Măssinăɣ ed
unjăy ikfa Măssinăɣ semɣar wa dăr-ănihăjja. A-s t-in-əjrăhăn ăddinăt, əfradnăt dăɣ-
s tiwəkkawen har ămmut.
24 Intăj măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-idăggan ăjjootnen, omănăn ăddinăt dăɣ-išilan-
win-dăɣ.
25 Ăssawăḍ-in Bărnăbbas d-Sawəl ămašal-năsăn i-kăl-Yărussălam ɣas, əqqălăn
siha s-dd-hăn, ăddeewăn ămăra d-Exya wa s-itawănna Marqəs.

13

Asikəl wa ăzzarăn ija Sawəl ăddew d-Bărnăbbas

1 Ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Intyuš, ănnăbităn-net d-imăsăɣran-net da:
Bărnăbbas, Simyon wa s-itawănna «Ekăwel», Lisyus wa n-ăkall wa n-Qərwan,
Mănahin wa s-ənta d-Harudəs Intibbas a ədwălnen dăɣ-iyyăn n-ehăn d-Sawəl.
2 Ašăl wa n-ălɣibadăt n-Emăli, ăẓuumăn imumənăn, ăžžiimmăɣăn dăɣ-iyyăn n-
edăgg, ɣabbădăn Emăli a-s hasăn-innă Unfas Šăddijăn. «Ăjăt-ahi Bărnăbbas d-Sawəl
s-edes i-ămašal wa s-tăn-dd-ăɣreɣ.»
3 Ăẓumăn, dălăn Măssinăɣ təzzar, ăswărăn ifassăn-năsăn Bărnăbbas d-Sawəl,
oyyăn-tăn, əglăn.
4 Oɣăd-tăn Unfas Šăddijăn, ăzzubben s-aɣrəm wa n-Slukya təzzar əjjăšăn turăft
n-aman, jăn tamdujt ta n-Qəbrus;

5 əwwăḍăn-in taɣrəmt s-isəm-net Sălamin ɣas, jăn isălan n-măjrăd n-Măssinăɣ
dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ămoos-asăn Exya Marqəs ămadhal.

Ɣəlimas wa n-emăssăxăr

6 Ǝjlăyăn awtəl wa n-Qərwan iket-net har Bafus, əjrăwăn dihen ăgg-Ălyăhud n-
emăssăxăr s-isəm-net Bărɣisa, ijanna s-bahu, ănnăbi a ămoos,
7 izzaɣ ɣur-Saržus Buləs-i n-ămănokal n-awtəl, ăhaləs, a-wen, iknan terše n-tayətte.
Isla ămănokal Bărnăbbas d-Sawəl ɣas, issăɣr'-en-dd dăɣ-derhan n-ad-t-səslən măjrăd
n-Măssinăɣ.
8 Iggăd-dd Ɣəlimas wa n-emăssăxăr, a-wen isəm-net dăɣ-Tălyunanit, ăšmăšăkkăt-
asăn măjrăd, ad-itattăr ad-hin-išəšləl ămănokal făll-isălan n-immun.
9 Ibdăd-dd săr-s Sawəl-i s-itawănna daɣ Buləs, iḍkar-t Unfas Šăddijăn, ikna asəns
n-akăyad-net făll-Ɣəlimas,
10 inn'-as: «Ǝyya isəm n-ăgg-Iblis, kăyy wăr təḍneyăd a săl amsud d-təlmənufăɣa,
ašănjo n-a-wa oɣădăn a tămoosăd, isəm n-eməkkerrəs, ɣas ăba-hak a kăy-išilləwăn
ar asəfraɣ n-tabarăt ta toɣădăt n-Emăli.
11 Ămăra, səjəd-ahi: ad-fălla-k isăns Emăli ăfuss-net, tăddărɣălăd, tăhajəd wăr
tənheyăd tăfukt s-tiṭṭawen-năk.» Wărnăt tihay d-tăhoẓt tiṭṭawen-net ăssaɣăt-wen-
dăɣ, ad-isikluluf siha d-siha, itammăɣ i-ere t-ilwăyăn.
12 Inhăy ămănokal n-ăkall a-wa ijăn ɣas, omăn, təḍăs teɣăre ta s-islă făll-Emăli
ulh-net.

Ălxuṭbăt wa ija Buləs dăɣ-taɣrəmt ta n-Intyuš

13 Ijjăš Buləs d-imidiwăn-net turăft n-aman dăɣ-Bafus, əkkăn aɣrəm wa n-Birga
dăɣ-ăkall wa n-Bănfəli, dihen-dăɣ a dăr-săn ibḍa Marqəs, ăssof ad-iqqəl Yărussălam.
14 Fălăn Birga, əkkăn Intyuš ta n-teje ta n-Bəssidi. Ij'-en ašăl wa n-əssəbət dihen
ɣas, əkkăn ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
15 Ăqqimăn dihen-dăɣ, itawăɣra alămăr n-Măssinăɣ d-a-wa ənnăn ănnăbităn dăɣ-
əlkəttabăn ɣas, ənnăn-asăn imizărăn n-ehăn wa n-ăddin: «Meddən, ayətma-năɣ,
kunta lam isəmməterăn s-tărham ad-tăn-təjəm i-ăddinăt, ăxṭəbăt-asăn.»
16 Ăstafăy Buləs i-ălžămaɣăt, ibdăd, inn'-asăn: «Kăl-Iṣrayil d-imaksaḍăn n-
Măssinăɣ, săjdăt-ahi.
17 Măssinăɣ n-tamətte-ta-dăɣ n-Iṣrayil, ənta a ăsnăfrănăn abbatăn-nănăɣ, ăsset'-
en hărwa han ăkall wa n-Miṣra təzzar, izzəzjăr-asăn-t-dd s-tărna n-ăfuss-net,
18 wăr t-illa erk ălxal wăr has-əjješăn măšan, ăẓẓăydăr fălla-săn har jăn əkkoẓăt
timərwen n-awătay dăɣ-tenere.
19 Ḍarăt a-s tăn-ikfa tărna făll-əssa əddəwəlăn dăɣ-Xăna a tăn-ikfa tăkasit ta hasăn-
ămoos ăkall-wen-dăɣ.
20 Okăy ḍarăt-a-wen a ojărăn əkkoẓăt timaḍ n-awătay d-səmmosăt timərwen
təzzar, ikf'-en ălqaḷḷităn-i fălla-săn ămnakălnen hundăɣ har ăzzăman wa n-ănnăbi
Sumăyla.
21 Ǝnta-en-dăɣ a dăɣ-əttărăn kăl-Iṣrayil ere fălla-săn ămnakălăn, ij'-asăn a-wa dăɣ-
s əttărăn, ikf'-en Măssinăɣ Sayəl ăgg Kis wa n-tawset ta n-Bănyamin. Ămnakăl fălla-
săn əkkoẓăt timərwen n-awătay
22 măšan, innăḍ fălla-s Măssinăɣ, ijă-dd Dawəd ăgg Yasa-i s-ənta a făll inna
Măssinăɣ:
‹Ǝjrăwăɣ Dawəd ăgg Yasa,
ənta a-s ăhaləs-wa s-ulh-net ilkam i-wa-nin,
ad-ămašăl erhet-in iket-net.›
23 Ijəllan n-Dawəd-en-dăɣ a dăɣ-dd-ikkăs Măssinăɣ Ɣisa-i s-ənta a-s Ămaɣlas wa
s-ijjăš ărkăwăl-net i-kăl-Iṣrayil.

24 Ɣisa, a-s ija Exya isălan-net hărwa wăr-issənta ămašal-net ălwăqq wa d-ixaṭṭăb
asəlmaɣ dăɣ-aman i-ad-umas a-wen ašămol n-tătubt i-tamətte n-Iṣrayil iket-net.
25 Ălwăqq wa dd-tohăẓ tamăttant n-Exya, innă i-tamətte: ‹Mi s-tordam ămoosăɣ-t?
Wăr teɣalăt năkk a-s ătwănna ilkam a dd-asăɣ; wa s-ătwănna ilkam a dd-ass, imal-dd,
ənta-en, wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-əkkəsăɣ tifădelen dăɣ-iḍarăn-net.›
26 Ayətma-ɣ wi n-ihăyawăn n-Ibrahim, kăwăneḍ-i ăksuḍnen Măssinăɣ, năkkăneḍ
a-s dd-ăssawăy Emăli măjrăd wa n-əlɣəllas.
27 Ădduuttăt a-s Yărussălam d-imizărăn-net, əžžəžhălăn iman-năsăn i-Ɣisa, wăr t-
illa a əfhamăn dăɣ-a-wa ənnăn ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn wi titwăɣrinen hak əssəbət
n-ălɣibadăt dăɣ-ihănan n-ăddin, ăswărăn Ɣisa uḍlem, ittărmăs,
28 a-s ija a-wen, wăr t-illa uḍlem fălla-s ăttijrăwăn, hakd a-wen-dăɣ, əttărăn dăɣ-
Bilatəs ad-ətwəjjən iman-net.
29 Ǝssətbătăn a-wa fălla-s ənnăn əlkəttabăn ɣas, əkkăsăn-t-dd făll-tajəttewt, jăn-t
dăɣ-aẓəkka
30 măšan, issənkăr-t-dd Măssinăɣ jer-inəmmuttan.
31 Ănfalăl-dd i-ăddinăt ăjjootnen dăɣ-wi dăr-s ăddewnen wa-dăɣ n-Galila har
Yărussălam, ija išilan ăjjootnen ill’-e jere-săn. Ămăra, ăddinăt-win-dăɣ s-dd-ănfalăl
a tajăyhanen i-isălan-win-dăɣ data-wăn.
32 Năkkăneḍ ămăra, nətajj’-awăn isălan-win-dăɣ n-ălxer s-ătwăjja ărkăwăl-năsăn
i-abbatăn-nănăɣ.
33 Ărkăwăl-en, năkkăneḍ-i ămoosnen ihăyawăn-năsăn a-s t-ijjăš Măssinăɣ ənta-i
dd-issənkărăn Ɣisa jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-iktăb dăɣ-əlxəsəb-wa s-əssin n-
əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur, innă Măssinăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa:
‹Kăyy a-s Rure-ɣ, orăwăɣ-kăy ašăl-i-dăɣ.›
34 Ăywa, Ɣisa ya, Măssinăɣ iman-net a innăn, a t-dd-issənkărăn jer-inəmmuttan
hărwa wăr-inhey mărkăhaw wa n-aẓəkka. A-wen-dăɣ daɣ a făl innă dăɣ-isălan-net:
‹Ad-kăwăn-ăkfăɣ ălbăraka wa šăddijăn itbătăn
s-jeɣ ărkăwăl n-ad-t-ăkfăɣ i-ănnăbi Dawəd.›
35 Iktab daɣ a-s:
‹Wăr-e təyyəd Eməššeddəj-năk irakkăh dăɣ-aẓəkka.›
36 Təssanăm a-s Dawəd ənta iman-net ămešăl a-wa fălla-s irha Măssinăɣ dăɣ-
ăzzăman-net təzzar, ămmut, inhăy mărkăhaw wa n-aẓəkka šund a-wa jăn abbatăn-
net wi has-dd ăzzarnen
37 măšan Ɣisa ənta, wăr-inhey mărkăhaw-wen-dăɣ ed, issənkăr-t-dd Măssinăɣ jer-
inəmmuttan.
38 Ayətma, əlmədăt a-s Ɣisa-i, ənta a ɣur-hawăn-t-təlla tenăšše n-ibăkkaḍăn, ənta
a-s sămdo n-a-wa hawăn-ihăn alămăr wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-ănnăbi Mosa
iket-net,
39 ənta a ɣur-ijarrăw e d t-illăm amumən idəm dat-Măssinăɣ,
40 a-wen-dăɣ a făl, agəẓăt iman-năwăn iket-di d-wăr fălla-wăn oḍa ăššar-wa s-
ənnăn ănnăbităn. Innă Măssinăɣ:
41 ‹Ǝnhəywăt, kăwăneḍ-i əḍnăynen kəssən,
tărməset-kăwăn tăqqăn n-eɣăf,
ibăhet-kăwăn făl-a-s
ad-əjən ijităn dăɣ-ăzzăman-năwăn s-kud-dăɣ
ij’-awăn ăwadəm isălan-năsăn, wăr mad-t-təfləsăm.› »
42 Izjăr-dd Buləs d-Bărnăbbas ehăn n-ăddin ɣas, əttărăn dăɣ-săn ăddinăt a dd-aləsăn
uɣəl əssəbət-wa ilkămăn i-ad-hasăn-aləsən iji n-isălan-wi-dăɣ.

[43] Immăhăš ălžămaɣăt ɣas, əlkămăn-asăn kăl-Ălyăhud ăjjootnen d-iyyăḍ əlkamnen
i-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ădwănnen dăr-săn, sisibuyunăn-tăn, sikusăn-tăn ăššăk
n-ad-ăqqăymən əṭṭafăn ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.

Ija Buləs d-Bărnăbbas isălan n-ălxer i-ăddinăt wăren ămoos dăgg-Ălyăhud

[44] Ijă ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat ɣas, ăddew-dd aɣrəm iket-dăɣ-net i-ad-isəjəd
i-măjrăd n-Emăli.

[45] Ǝnhăyăn kăl-Ălyăhud əjut n-tamətte ɣas, osămăn, ad-šimšəkken măjrăd i-Buləs,
jannen isikufor.

[46] Buləs d-Bărnăbbas ămoosăn meddən ozjanen s-itbat immun-năsăn, ənnăn-asăn:
«Kăwăneḍ a-s ăniihăjja ad-hawăn-itwăxṭəb măjrăd n-Măssinăɣ s-tizarăt măšan,
tunjăyăm săr-s ed, wăr tăsnăhăjjăm iman-năwăn d-tămudre ta tăɣlălăt, a-wen-dăɣ
a făl ămăra, əlmədăt a-s ad-nənnăḍ s-inəẓẓulam.†

[47] Ǝnta-den-dăɣ a-wa s-hanăɣ-omăr Emăli dăɣ-əlkəttab-net a-s innă:
‹Jeɣ kăy-ănnur i-tiwsaten
i-ad-hin-səssiwăḍəd
əlɣəllas ifăyyăn n-ăkall iket-net.› »

[48] Ǝslăn inəẓẓulam i-a-wen ɣas, əddəwen, ad-timələn măjrăd n-Emăli, omănăn wi
s-ătiwatăs ad-əjrəwăn tămudre ta tăɣlălăt iket-năsăn.

[49] Intăj măjrăd n-Emăli dăɣ-ăkall iket-net.

[50] Jăn kăl-Ălyăhud erk iman dăɣ-tiḍeḍen ătiwăsămɣărnen d-imuzărăn n-aɣrəm, oḍă-
dd ălɣizabăt səmmăn făll-Buləs d-Bărnăbbas, ăsmăhăḍăn dăɣ-săn ăddinăt i-ad-
əzjărăn isăɣlay n-ăkall-năsăn.

[51] Ǝbbəkbăkăn ăboqqal n-iḍarăn-năsăn făll-aɣrəm-en təzzar, əkkăn aɣrəm wa n-
Ikanyun.

[52] Ăqqimăn-dd inəṭṭulab wi n-Intyuš ḍarăt tekle-năsăn, əknan dăɣ-tedăwit, iḍnay-
tăn daɣ Unfas Šăddijăn.

14

Ija Buləs d-Bărnăbbas isălan n-ălxer dăɣ-Ikanyun

[1] Olăs Buləs d-Bărnăbbas dăɣ-Ikanyun iji n-a-wa s-əzzăyăn iji-net dăɣ-ăzzăman-en-
dăɣ, əjjăšăn ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, jăn dăɣ-s măjrăd-wa-dăɣ făl omănăn
kăl-Ălyăhud ăjjootnen d-tamətte tăjjeet dăɣ-ta n-kăl-Ălyunan,†

[2] măšan, əssənkărăn-dd kăl-Ălyăhud wi s-ăqqurăn ulhawăn-năsăn inəẓẓulam,† jăn
dăɣ-săn erk iman i-ad-əššunjen ăddinăt-wi omănnen s-Ɣisa.

[3] Ădwănnăt Buləs d-Bărnăbbas dăr-săn har jăn ăzzăman, tajjăn-asăn măjrăd
ădduutten, tajăyhen-asăn făll-Emăli. Ikf'-en daɣ Măssinăɣ ănnuɣmăt s-tajjăn ijităn
n-Măssinăɣ d-hărătăn ăssuksăḍnen, wăr t-illa a tăn-ăssirmăɣăn, ed ăsiwăr-tăn
Emăli tărna-net.

[4] Təbḍa tamətte n-aɣrəm iket-net, əlkămăn iyyăḍ i-kăl-Ălyăhud, əlkămăn wi
iyyăḍnen i-inəmmušal.

[5] Ǝjjăšăn-dd erk iman inəẓẓulam d-kăl-Ălyăhud iyyăḍ d-imizărăn-năsăn, ad-
tattărăn əmmək s-ăsmăḍrăyăn Buləs d-Bărnăbbas, əkfən-tăn sămmăjori n-tihun,

---

† **13:46 13:46** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **14:1 14:1** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † **14:2 14:2** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

6 əlmădăn inəṭṭulab s-a-wen ɣas, ăjewăḍăn s-Likawni d-Listra d-Darba d-attayăn
n-tidbi-tin-dăɣ.

Ija Buləs d-Bărnăbbas isălan n-ălxer dăɣ-Listra

7 Jăn isălan n-Ălənžil dăɣ-iɣărman-win-dăɣ iket-năsăn.
8 Aɣrəm wa n-Listra, ih'-e ăhaləs n-anăbdon s-a dd-iwa-dăɣ, ibdan.
9 Islă i-Buləs ămmijrăd ɣas, ăsjăd-as. Inhăy Buləs dăɣ-tiṭṭawen-net a-s ila immun
t-ăzozăyăn, iɣləs ɣas,
10 inn'-as s-afălla: «Ǝbdəd făll-iman-năk.» Iggăd ăhaləs, irjăš.
11 Ǝnhăyăn ăddinăt a-wa ija Buləs ɣas, ăsɣăren, ənnăn dăɣ-tawalt ta n-
Likawni: «Ašăl-i, məssaw-năɣ dd-falnen išənnawăn dăɣ-taɣəssa n-dăgg-adəm a dd-
ăzzubbătnen fălla-năɣ.»
12 Jăn i-Bărnăbbas isəm Zuss, jăn i-Buləs isəm Armas† ed, ənta a ămmijrădăn
ăssaɣăt-wen-dăɣ.
13 Ošăl-dd u-tikutawen wa n-Zuss ila ehăn-n-ămudd wa ihăn emm n-aɣrəm, ilwăy-
dd iwdesăn d-tăboyt n-isəhhəska, ad-itattăr ənta d-tamətte əmmək s-jăn hărătăn-
win-dăɣ takute i-Buləs d-Bărnăbbas.
14 Ǝlmădăn inəmmušal s-a-wen ɣas, ăsɣărrawen inkubba-năsăn făll-iman-năsăn,
ošălăn s-tamətte ăseɣăren,
15 jannen: «Ya meddən! Wăr jem a-di, ma ămoos a-wa s-tăbokăm iji-net? Năkkăneḍ
dăgg-adəm ɣas a nămoos, wăr t-illa a dăr-wăn nəẓlay. Isălan n-ălxer a hăwăn-
năwway i-ad-təbḍəwăm d-mălayăɣna, tutabăm s-Măssinăɣ-i n-Ămaɣlal dd-ixlăkăn
išənnawăn d-ăkall d-ijərwan d-a-wa tăn-ihăn iket-net.
16 Ibda, oyya əzzurəyyatăn-ti okăynen əlkamnăt i-erhet n-iman-năsnăt
17 măšan hakd a-wen-dăɣ, wăr hin-issəbdăd fălla-snăt ălxer-net. Ǝnta a fălla-wăn
dd-ăzzăbben ijənnawăn, iɣmăr-kăwăn s-ăzzămanăn olaɣnen, ikf'-iwăn isudar, ij'
ălxer dăɣ-ulhawăn-năwăn.»
18 Jannen-asăn a-wen-dăɣ măšan, šărnaš d-əgdălăn tikutawen-ti s-ărhan ăddinăt a
tănăt-əjən dăɣ-təssəba-năsăn.
19 Osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-Ălyăhud dd-falnen Intyuš d-Ikanyun, əzzănăn s-Buləs.
Ǝkfăn-t sămmăjori n-tihun təzzar, ăšrăwrăwăn-t har t-əzzəzjărăn aɣrəm ed, ăɣelăn
ăba-t.
20 Ǝlkămăn-as-dd inəṭṭulab-net, ăɣlăyɣălăyăn-t ɣas, inkăr-dd, olăs ujəš n-aɣrəm.
Ăffăw ɣas, ăddew d-Bărnăbbas s-Darba.

Iqqăl-dd Buləs d-Bărnăbbas taɣrəmt ta n-Intyuš

21 Ăslănžen aɣrəm-wen-dăɣ, jăn dăɣ-s inəṭṭulab ăwwăḍnen hărăt təzzar, əqqălăn
Listra d-Ikanyun d-Intyuš.
22 Samătarăn inəṭṭulab dăɣ-idăggan-win-dăɣ d-ad-əṭṭəfăn immun s-Măssinăɣ ed,
itbat a-s ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddeew daɣ d-ălɣizabăt ăjjeen.
23 Ălkănisăt əmmărăn-dăɣ, a dăɣ-s səbdədăn inušămăn, ədələn-asăn Măssinăɣ,
uẓamăn təzzar, săɣləfăn-tăn i-tărna n-Emăli-i s-omănăn i-ad-dăɣ-săn ăj ălbăraka.
24 Ǝjlăyăn ḍarăt-a-wen teje ta n-Bəssidi, okăyăn s-ta n-Bănfəli,
25 ăxṭăbăn dăɣ-aɣrəm wa n-Birga təzzar ătrarăn s-Antalya.
26 Ǝjjăšăn turăft n-aman dihen, jăn tamdujt ta n-Intyuš-i-dăɣ dd-ămešălăn ḍarăt a-s
ăssiiɣlăfăn imumənăn i-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
27 Osăn-in ɣas, ăsdăwăn-dd ălkănisăt, ad-siɣulăn i-imumənăn isălan n-a-wa s-tăn-
ikfa Măssinăɣ turhajăt n-iji-net, d-əmmək wa s-ora Măssinăɣ emm n-ehăn n-immun
i-inəẓẓulam.

† **14:12 14:12** A-wa ismawăn n-hărăt dăɣ-asmel n-imakrašăn wi jan kăl-Ălyunan i-iman-năsăn.

28 Ăhojăn ḍarăt-a-wen əzzaɣăn ɣur-inəṭṭulab wi n-dihen.

15

Măjrăd wa ikkăn jer-imumənăn dăɣ-isălan n-a-wa iɣallăsăn

1 Ăzzăman-en-dăɣ a dd-fălăn meddən iyyăḍ teje ta n-Ălyăhudəyăt, ad-saɣren
imumənăn n-a-s ere wărăn ămeläy s-ălɣadăt wa dd-oyya ănnăbi Mosa, wăr-e iɣləs.
2 Ija dăr-săn Buləs d-Bărnăbbas tamɣənnant tăṣṣoohet təzzar, ănmărḍăn
imumənăn făl ad-sukən Buləs d-Bărnăbbas d-hărăt dăɣ-meddən n-ălkănisăt-năsăn
Yărussălam i-ad-əjən isălan n-tamɣənnant-ta-dăɣ i-inəmmušal d-inušămăn wi t-
əllăṇen dihen i-ad-hasăn-tăt-arən.
3 Ăssofăḍăn-tăn-in imumənăn n-ălkănisăt ta n-Intyuš-i tăn-tăšmašălăt s-tizarăt,
răsăn teje ta n-Finisya d-ta n-Sămari, siɣulăn isălan n-əmmək wa s-ătubăn
inəẓẓulam† i-Măssinăɣ. Ămoos umăr wa tăn-dd-jăn a iknan asəddəwi n-ayətma-săn
dăɣ-ăddin dăɣ-idăggan-win-dăɣ.
4 Ǝwwăḍăn-in Yărussălam, tăsbărrăk-tăn ălkănisăt d-inəmmušal d-inušămăn, jăn
dăɣ-săn isălan n-a-wa s-tăn-ikfa Măssinăɣ turhajăt n-iji-net s-ifassăn-năsăn.
5 Ǝggădăn-dd meddən iyyăḍ hanen taggayt ta n-kăl-faris təglăt făll-tidət n-iman-
net, ənnăn əflasăn a-s ămoos amili d-alkum i-alămăr wa n-ănnăbi Mosa a ifraḍăn
făll-inəẓẓulam i-ad-əjjəšăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.
6 Ǝžžəmmăɣăn inəmmušal d-inušămăn i-ad-əjrəwăn ăddăbara dăɣ-isălan-wi-dăɣ.
7 Təja dăɣ-săn tamăzaɣt tăṣṣoohet. Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-dd-ibdăd Bəṭrus jere-săn,
inna: «Ayətma-ɣ, təssanăm a-s ăru d-hi-ăsnăfranăn Măssinăɣ jere-wăn i-ad-săslăɣ
inəẓẓulam isălan n-Ălənžil i-ad-amənăn s-Măssinăɣ.
8 Măssinăɣ i issănăn a-wa ihăn ulh n-ăgg-adəm a hasăn-imməjrădăn, ikf'-en Unfas
Šăddijăn s-əmmək wa s-hanăɣ-t-ikfa năkkăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud,
9 wăr t-illa a-s hanăɣ-aẓimăẓlăy dăr-săn ed, immun s-Măssinăɣ a iššəšdăjăn
ulhawăn-năsăn.
10 Šămad tidət a-wen, adiš mafăl tirəməm Măssinăɣ, tajjăm făll-errawăn n-
inəṭṭulab ăẓuk s-năkkăneḍ wăla abbatăn-nănăɣ, indăr-anăɣ ălănji-net?
11 Wădden ănnuɣmăt n-Emăli Ɣisa-i s-nomăn, iɣlăs-anăɣ, ənta daɣ a-s omănăn
əntăneḍ-dăɣ.»
12 Tăssosăm tamətte iket-net, ăsjădăn ăddinăt ḍarăt-a-wen i-Bărnăbbas d-Buləs
siɣulăn isălan n-ijităn n-Măssinăɣ wi jăn d-hărătăn wi ăssuksăḍnen jăn jer-
inəẓẓulam.
13 Ǝssəmdăn măjrăd ɣas, iḍkăl-t Yaqub, inna: «Ayətma-ɣ, săjdăt-ahi.
14 Ija dăɣ-năɣ Simyon Bəṭrus isălan n-əmmək wa s-dd-ăšbašăj Măssinăɣ s-
inəẓẓulam i-ad-dăɣ-săn isənnəfrən tamətte təlkamăt i-isəm-net ed,
15 ămoos a-wen a ănimănnakăn d-a-wa ənnăn ănnăbităn ed, iktab a-s, innă
Măssinăɣ:
16 ‹Ḍarăt-a-wen, ilkam a dd-ăqqəlăɣ
i-ad-aləsăɣ edey n-ehăn n-Dawəd-wa oḍăn,
səbdədăɣ-t-dd dăɣ-timšar-net, ădyăɣ-t.›
17 A-wen, dăɣ-təssəba n-ad-immăɣ a-wa t-illăn dăɣ-ăddinăt i-Emăli, əmmăɣnăt-as
daɣ tiwsaten-ti făll-itawăɣra isəm-in. A-wen, Emăli a tăn-innăn, erhet-net daɣ den-
dăɣ ənta-i ilăn tărna n-iji n-hărătăn-win-dăɣ daɣ den-dăɣ,
18 wăr t-illa daɣ a has-idrajăn dăɣ-a-wen-dăɣ, ed issăn-t ɣur-alăṣăl-net.

---

† **15:3 15:3** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

19 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ a-s, wăr tăsmăɣatărăm inəẓẓulam-wi
maden-utab s-Măssinăɣ
20 măšan, nəktəbet-asăn tăkarḍe n-tamătert i-ad-əbḍəwăn d-hărăt iket-net
ăddooben asəmmăḍəs-năsăn, əbḍəwnet d-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn d-əzzəna d-tetăte
n-măɣsoy d-tesăse n-ašni.
21 Ădduuttăt a-s ila ănnăbi Mosa dăɣ-əzzurəyatăn-ti-dăɣ hakd-dăɣ ti-okăynen
ăddinăt dăɣ-iɣărman iket-năsăn ɣarrănen əlkəttabăn-net hak əssəbət-i n-tăsonfat
dăɣ-ihănan n-ăddin.»
22 Ănmănnakăn inəmmušal d-inušămăn d-ălkănisăt ḍarăt-a-wen făll-ad-
sənnəfrənăn hărăt dăɣ-meddən-năsăn maden-idaw d-Buləs d-Bărnăbbas s-Intyuš,
ăsdăwăn dăr-săn daɣ Yahudəs wa itawăɣren s-isəm Bărsabas d-Sillas, əssin meddən
a-wen ătiwăsămɣărnen jer-ayətma-săn dăɣ-ăddin.
23 Ǝkfăn-tăn tăkarḍe əktabăn s-ifassăn-năsăn. Ǝnnăn dăɣ-s:
A-wa năkkăneḍ inəmmušal d-inušămăn wi n-ayətma-wăn dăɣ-ăddin. Năhuul-in
ayətma-năɣ wi s-kăla ămoosăn inəẓẓulam hănen Intyuš d-Surya d-Silisi.
24 Ijmaḍ-t ăššăk a-s nəššəwwăš a-s nəslă ass wa kăwăn-in-jăn meddən hanăɣ-in-
falnen wăr hin-năšmašăl, nəssan a-s, ənxăsăn iman-năwăn.
25 A-wen-dăɣ a făl nohăr iyyăn n-ăddăbara iket dăɣ-nănăɣ i-ad-kăwăn-in-nəsuk
meddən năsidaw d-Bărnăbbas d-Buləs-i nəkna tărha ed,
26 ămoosăn meddən jănen iman-năsăn dăɣ-miši făl təssəba n-isəm n-Emăli-
nănăɣ ƔisaĂlmasex.
27 Năšimašăl-in daɣ săr-wăn Yăhudəs d-Sillas i-ad-hawăn-aləsăn asuɣəl n-isălan-
wi-dăɣ.
28 Issəlmăd-anăɣ Unfas Šăddijăn, nărḍa daɣ s-ad-wăr nətəjj făllа-wăn ăẓuk wăl’
iyyăn săl wa ămoosăn fărəḍ,
29 a-wen a t-ămoosăn, asăxrəm n-tetăte n-takute jat i-ăṣṣănămăn, asăxrəm n-
tesăse n-ašni d-tetăte n-măɣsoy d-tăbəḍḍawt d-iji n-əzzəna. Afăl təṭṭăfăm iman-
năwăn făll-hărătăn-win-dăɣ, ad-təjəm a ăhuusken ed, wăr mad-iɣšəd isəm-năwăn
dat-ăddinăt.
Năhuul-kăwăn-in, wăssălam!
30 Ărkăbăn ḍarăt-a-wen, əqqălăn Intyuš, ăwwayăn tăkarḍe-tənnin-dăɣ.
Ǝwwăḍăn-in ɣas, ăsdăwăn-dd ălkănisăt, əkfăn ălžămaɣăt tăkarḍe,
31 tătwăɣra, ămoosăn isălan-wi tăt-hănen əssəbab n-tedăwit măqqoorăt.
32 Ăsmătăr-tăn daɣ Yăhudəs d-Sillas ed ănnăbităn a ămoosăn s-iməjridăn
ăjjootnen, sasmaḍăn ulhawăn n-imumənăn, siṣuhun-tăn dăɣ-immun-năsăn.
33 Ăssakăyăn hărăt n-išilan dihen ɣas, fălăn-tăn imumənăn-wi dd-fălnen
Yărussălam dăɣ-ălxer, əqqălăn ălkănisăt ta tăn-dd-tăšmašălăt [
34 măšan, ăqqima Sillas ḍara-săn].
35 Izzăɣ Buləs d-Bărnăbbas dăɣ-Intyuš-en-dăɣ, saɣr’-en əntăneḍ d-iyyăḍ, xaṭṭăbăn
s-ălxalăn ăjjootnen isălan n-Emăli.

Tăbəḍḍawt n-Buləs d-Bărnăbbas

36 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, innă Buləs i-Bărnăbbas: «Năqqəlet ayətma-năɣ dăɣ-
ăddin wi hănen iɣărman wi dăɣ-nəja isălan n-măjrăd n-Emăli, nəssən əndek əmmək-
năsăn.»
37 Ittăr Bărnăbbas a-dăr-săn aləs Exya Marqəs tădiwt
38 măšan, wăr has-irḍa Buləs s-a-wen. Inn’-as, wăr-ănhăjja a-dăr-săn idaw ed, ənta
iman-net a hin-iɣtăsăn iman-net dăr-săn a-s ḍara-săn ibḍa dăɣ-Bănfəli.
39 Tăkkus talɣa jere-săn har dd-oraw a-wen-dăɣ tăbəḍḍawt-năsăn s-iyyăt. Ăddew
Bărnăbbas d-Marqəs ḍarăt-a-wen, əjjăšăn turăft n-aman, əkkăn Qəbrus.

40 Iɣră-dd Buləs Sillas s-iman-net, iglă ḍarăt a-s t-ăsseɣlăfăn ayətma-s dăɣ-ăddin ănnuɣmăt n-Emăli.
41 Immăr Buləs ăkall wa n-Surya d-Silisi, isiṣuhut immun n-ălkănisăten dăɣ-idăggan-win-dăɣ iket-năsăn.

16

U-Măsidunya wa ittărăn tinahăɣen dăɣ-Măssinăɣ

1 Immăr Buləs aɣrəm wa n-Darba d-wa n-Listra, ill'-e dihen-dăɣ a-s ănăṭṭalib
iyyăn da-dăɣ s-isəm-net Timoti, ma-s tamumənt lan kăl-Ălyăhud măšan, ti-s, i n-
kăl-Ălyunan,†
2 jannen fălla-s imumənăn wi n-Listra hakd-dăɣ wi n-Ikanyun a ăhuusken.
3 Iɣr'-e-hi-dd Buləs s-iman-net i-ad-dăr-s idaw măšan, ăsmalăy-t təzzar i-ad-wăr
jărrəwăn kăl-Ălyăhud wi t-əllănen dihen a fălla-s ənnăn ed, əssanăn iket-năsăn a-s
abba-net, i n-kăl-Ălyunan.†
4 Aɣrəm əmmărăn-dăɣ ḍarăt-a-wen, ad-dăɣ-s səmmətărăn imumənăn dăɣ-alkum
d-uḍəf n-ăddăbaratăn-wi hasăn-ăɣtăsăn inəmmušal d-inušămăn dăɣ-Yărussălam.
5 Samătarăn ălkănisăten i-ad-iṣṣuhət immun n-inəṭṭulab, isajat-dd Măssinăɣ hak
ašăl ăddinăt ăynaynen dăɣ-ălkănisăt əkfanen iman-năsăn i-Emăli.
6 Ijlăy Buləs d-imidiwăn-net Frižya d-teje ta n-Gălasya măšan, wăr hasăn-irḍa
Unfas Šăddijăn jan isălan dăɣ-ăkall wa n-Azya,
7 əwwăḍăn-dd Masi, əttărăn ad-əkkən Bətni măšan, igdal-asăn daɣ Unfas n-Ɣisa
s-a-wen,
8 əjlăyăn Masi, ăzzubben dăɣ-Tărwas.
9 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s ăhhurjăt Buləs u-Masidunya iyyăn t-iɣarrăn, ibdad, iddal
Măssinăɣ, ijann'-as: «Ya Măssinăɣ! Šəmmišəl-dd săr-năɣ ere hanăɣ-ohăɣăn
tinahăɣen, năɣləs.»
10 Nəfhăm s-a-wen-dăɣ dd-ănfalălăn i-Buləs, a-s irha fălla-năɣ Măssinăɣ ad-
nəsəllənžət teje-ten-dăɣ, ad-nətammăɣ ya i-əmmək s-nəkka Masidunya. Ɣur-dihen-
dăɣ ad-tăn-dd-əjjăšăɣ, ohărăɣ d-Buləs asikəl năkk-i iktăbăn isălan-wi-dăɣ.
11 Nəjjăš turăft n-aman dăɣ-Tărwas, nəja s-iyyăt tamdujt ta n-Somătras, ăffăw
nəkka Năyyabolis;
12 nəfăl dihen, nəkka aɣrəm wa n-Fəlibb-i s-ənta a itammăr ere dd-ijjăšăn
Masidunya s-tizarăt, ămoos daɣ aɣrəm făll-ixkam Roma, năssakăy hărăt n-išilan
dihen.

Ija Buləs isălan n-ălxer dăɣ-taɣrəmt ta n-Fəlibb

13 Ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, nəzjăr aɣrəm, nəkka asălim n-ejărew ed,
norda s-ad-dăɣ-s nəjrəw edăgg iṣtarăn dăɣ-nədăl Măssinăɣ, nogăẓ-in dihen tiḍeḍen
ăžžiimmăɣnen, năqqima ad-hasnăt-nətajj isălan.
14 Tăsjăd-anăɣ tiyyăt dăɣ-snăt n-tămaksaḍt n-Măssinăɣ s-isəm-net Lidya, tu-
mamălat n-aɣrəm wa n-Təyatir hin-žănšet măṣăr wa n-nefran n-ini šăggăɣăn. Oră
Emăli ulh-net, tomăn s-a-wa has-ijănna Buləs,
15 tătwăsălmăɣ dăɣ-aman ənta d-kăl-ehăn-net. Tənnă i-Buləs d-imidiwăn-net
ḍarăt-a-wen: «Kunta təflasăm a-s tamumənt n-Emăli a ămoosăɣ, məjurətăt-ahi».
Laqqăd-anăɣ har hanăɣ-tăšhăššăl s-a-wen.

† 16:1 16:1 Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † 16:3 16:3 Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

16 Nolăs daɣ nəkka edăgg n-tittar a-s hanăɣ-dd-təlkăḍ tănaxdimt tiyyăt ih' alšin
iknan tăllăbăst, tămoos i-məssaw-s əssəbab n-ărrəzăɣ ed, itiləɣut alšin wa tăt-ihăn
a-wa ilkămăn, təẓẓalăn-as ăddinăt.
17 Tənhăy-anăɣ ɣas, təltăɣ-anăɣ, e-s nəkka-dăɣ tăseɣărăt ḍara-năɣ, janna: «Ya
ăddinăt, əlmədăt a-s meddən-wi-dăɣ hannăyăm, eklan n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul,
isălan n-tabarăt ta n-əlɣəllas a-s dd-osăn i-ad-tăn-əjən.»
18 Təj'-anăɣ alkum-wen-dăɣ har ja išilan, təglă făw har tăsɣăf Buləs; ămlăllăy-dd
săr-s, ăsmăhăḍ făll-alšin wa tăt-ihăn, inn'-as: «Omarăɣ-kăy s-isəm n-Ɣisa Ălmasex,
əsjăr-tăt!» Izjăr-tăt alšin ăssaɣăt-wen-dăɣ.
19 Ǝnhăyăn məssaw-s a-s taklit-năsăn ăbas-hasăn-dd-saɣsal ehăre ɣas, ărmăsăn
Buləs d-Sillas, əlwăyăn-tăn s-eɣărɣăr wa n-tamɣənnant s-itawănna Larofaž dăɣ-
itamăr ăššăreɣa, əssəbdădăn-tăn dat-ălqaḷḷităn,
20 əssəknăn-tăn ḍarăt-a-wen daɣ i-kăl-ăššăreɣa wi n-Roma, ənnăn-asăn:
«Meddən-i n-kăl-Ălyăhud hannăyăm, wăr dd-ăwweyăn a săl ăḍḍărora s-aɣrəm-
nănăɣ,
21 sasăɣren ăddinăt ălɣadatăn s-năkkăneḍ-i n-kăl-Roma wăr hanăɣ-t-illa uḍəf-
năsăn wăla alkum-hasăn.»
22 Təsla tamətte i-a-wen ɣas, təzzăn săr-săn. Ǝnnăn kăl-ăššăreɣa, ətwəkkəsnet
isəlsa dăɣ-Buləs d-Sillas, ăttăwătnet.
23 Ǝknăn-tăn asəsnan təzzar, jărăn-tăn-in dăɣ-takărmut dăɣ-a-s ənnan i-əssărdusa
ad-hasăn-əknən iji n-ənniyăt.
24 Ătwănnă a-wen i-emănnăhăḍ n-takărmut ɣas, ija dăɣ-săn tišəm, ij'-en dăɣ-səllul.
25 Ebre n-ammas n-ehăḍ, irmăs Buləs d-Sillas ăsahăɣ n-təmmal i-Măssinăɣ,
ăsijădăn-asăn kăl-takărmut wi iyyăḍnen.
26 A ənḍărrăn-dăɣ ăškăḍkăḍ-dd ăkall daw-săn s-ăṣṣahăt hăr ăsnăhăynăhăy issas
n-takărmut, ămerăn isăɣfal n-takărmut iket-dăɣ-năsăn ăssaɣăt-wen-dăɣ, ămerănăt
daɣ tišəm-năsăn.
27 Inkăr-dd emănnăhăḍ n-takărmut dăɣ-eḍəs, inhăy tishar n-takărmut ămerănăt
ɣas, ilbăy-dd takoba-net i-ad-săr-s idəj iman-net ed, ăɣel kăl-takărmut wi iɣlăf,
əjmăḍăn.
28 Măšan, ăsɣărăt-as Buləs s-afălla, inn'-as: «Ahaa! Wăr jed a-di, nəll'-e diha iket-
nănăɣ.»
29 Irmăs-dd emănnăhăḍ n-takărmut emămmăl n-efew s-inhăy data-s, ošăl-dd, irkăɣ
dat-Buləs d-Sillas ăšikăḍkăḍ,
30 ikkăs-tăn-dd dăɣ-ammas n-takărmut təzzar, inn'-asăn: «Meddən, ma s-leɣ s-ad-
t-ăjjăɣ i-ad-ăɣləsăɣ?»
31 Ǝnnăn-as: «Amən kăyy d-ejădăš-năk s-Emăli Ɣisa, ad-tăɣləsăm.»
32 Ăxṭăbăn-as măjrăd n-Emăli ənta d-kăl-ehăn-net ălwăqq-wen-dăɣ.
33 Ilwăy-tăn dăɣ-tăkkăwălt n-ehăḍ-en-dăɣ s-ehăn-net, issəfăr ibuyəsăn-năsăn,
ătwăsălmaɣ dăɣ-aman ḍarăt-a-wen ənta hakd kăl-ehăn-net iket-năsăn.
34 Ăsmăjarăt-tăn dăɣ-a-s ikna tedăwit ənta d-kăl-ehăn-net n-a-wa s-omănăn iket-
năsăn s-Măssinăɣ.
35 Ăffăw ɣas, ăšmašălăn-dd kăl-ăššăreɣa meddən s-emănnăhăḍ n-takărmut i-ad-
hin-isəwwəy Buləs d-Sillas.
36 Ija dăɣ-săn emănnăhăḍ isălan n-a-wa ənnăn kăl-ăššăreɣa măšan,
37 inn'-as Buləs: «Făw, šămad jăn dăɣ-năɣ tiwit dat-tamətte, a-s ija a-wen, wăr
nătwăšrăɣ, năkkăneḍ-i ăḍḍinnen făll-Roma, jărăn-anăɣ-in dăɣ-takărmut s-əmmək-
wa-dăɣ, ămăra ărhan ad-hin-nətwəyy dăɣ-ufăr, wăr nărḍa s-a-wen, asənet-dd
əntăneḍ iman-năsăn, səwwəyyən-anăɣ-in.»

38 Ǝqqălăn meddən-wi dd-ămešălnen, ăssoɣălăn isălan n-a-wa inna Buləs i-
imănnăhăḍăn. Ǝslăn i-isălan n-a-s Buləs d-Sillas ăḍḍinăn făll-Roma ɣas, ărmăɣăn.
39 Osăn-tăn-dd ḍarăt-a-wen əntăneḍ iman-năsăn, əttărăn tenăšše dăɣ-Buləs d-
Sillas, əkkəsăn-tăn-dd dăɣ-takărmut dăɣ-a-s dăɣ-săn əttarăn ad-əfələn aɣrəm-năsăn.
40 Ǝzjărăn-dd takărmut ɣas, əkkăn ehăn wa n-Lidya, ad-samătarăn dihen ayətma-
săn dăɣ-ăddin d-alkum i-Măssinăɣ təzzar, əglăn.

17

Buləs d-Sillas dăɣ-aɣrəm wa n-Tăslonika

1 Ǝjlăyăn Ănfibbolis d-Abuləbbis, osăn-dd Tăslonika ɣas, ijjăš Buləs ehăn n-ăddin
wa n-kăl-Ălyăhud
2 ed a-wen-dăɣ a-s izzay ad-t-ăj. Ija dihen kăraḍ əssəbətăn itidwənnit d-kăl-Ălyăhud
dăɣ-isălan n-a-wa ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ.
3 Itafăssar-asăn-tăn, isatbat-asăn a-s iktab dăɣ-săn a-s Ălmasex, ilzam-t ad-inhəy
tersəmmawen, ămmăt təzzar, inkăr-dd jer-inəmmuttan. Ijann'-asăn daɣ a-s Ɣisa-wa
hasăn-ixaṭṭăb a-s Ălmasex.
4 Ǝkkăsăn iyyăḍ dăɣ-săn ăššăk dăɣ-a-wa hasăn-ijanna, əlkămăn-asăn daɣ kăl-
Ălyunan† ăjjootnen ăddinnen d-tiḍeḍen ăjjootnen lanen isəm dăɣ-aɣrəm.
5 Măšan, osămăn fălla-săn kăl-Ălyăhud, əglăn, ăsdăwăn-dd hărăt dăɣ-erk ăddinăt,
ăsmădărwăyăn aɣrəm təzzar, əkkăn ehăn wa n-Yazun, əmmaɣăn i-Buləs d-Sillas i-
ad-tăn-səbdədăn dat-tamətte, təšrăɣ-tăn.
6 Wăr tăn-in-ogeẓăn dihen ɣas, oḍăn făll-Yazun iman-net, ăšrăwrăwăn-t ənta d-
imumənăn iyyăḍ, əssəbdădăn-tăn dat-imănnăhăḍăn n-aɣrəm, ad-tăn-sawarăn kăl-
Ălyăhud uḍlem, jannen: «Ăddinăt-wi-dăɣ, ăkall iket-net a ăsnăxănbălăn siha d-siha
təzzar, əwwăḍăn-anăɣ-dd ămăra,
7 əntăneḍ-da-dăɣ ăsmăjarăt Yazun, ad-tajjăn hărătăn əšlaynen i-a-wa innă
ămănokal wa măqqărăn ed, jannen ill'-e ămănokal săl Qăyṣăr s-isəm-net Ɣisa.»
8 Wăr-əjreẓăn isălan-wi-dăɣ i-tamətte wăla i-imănnăhăḍăn n-aɣrəm,
9 ăɣtăsăn i-Yazun d-imumənăn wi iyyăḍnen ăddăyyăt s-lan s-ad-t-əẓələn i-əlxəkum
təzzar, ətwəyyən-in.

Buləs d-Sillas dăɣ-aɣrəm wa n-Biri

10 Ǝnhăyăn imumənăn tukəse n-talɣa-ta-dăɣ ɣas, əssəjmăḍăn Buləs d-Sillas ehăḍ-
wen-dăɣ, ăssokăn-tăn aɣrəm wa n-Biri. Ǝwwăḍăn-in dihen ɣas, əkkăn ehăn n-ăddin
wa n-kăl-Ălyăhud.
11 Ǝssəknăn-tăn kăl-aɣrəm wa n-Biri tărha tojărăt ta n-kăl-Tăslonika, ed əntăneḍ,
əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ ɣas, omănăn săr-s šik, ad-ɣarrăn hak ašăl əlkəttabăn,
tassănăn a-wa hasăn-itawănnen tidət meɣ.
12 Omănăn dăɣ-săn ăddinăt ăjjootnen hanăt tiḍeḍen ăjjootnen n-Tălyunaniten
lanen isəm d-meddən daɣ ăjjootnen.
13 Ǝslăn kăl-Ălyăhud wi n-Tăslonika a-s itajj Buləs isălan n-măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-
Biri ɣas, əlkămăn-as-dd, ad-tattărăn daɣ asənkar n-tamətte fălla-s ənta d-imidiwăn-
net;
14 əssəglăn imumənăn Buləs ḍarăt-a-wen dăɣ-armuḍ, əssəjmăḍăn-t aɣrəm s-ašrut
wa n-ejărew măšan, ăqqimă-dd ɣur-săn Sillas d-Timoti.

---

† **17:4 17:4** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

15 Ăddewăn meddən wi hin-ăssofădnen Buləs har hin-əwwăḍăn aɣrəm wa n-Atinya təzzar, ənnăḍăn-dd, ăssawăy-tăn Buləs ămašal i-ad-has-dd-ilkəm Sillas d-Timoti dăɣ-armuḍ.

Buləs, dăɣ-aɣrəm wa n-Atinya

16 Isimăqqul-asăn Buləs dăɣ-Atinya dihen-dăɣ a-s inxăs a-wa ihannăy iman-net făl
əjut-i-dăɣ jăn ăṣṣănămăn dăɣ-aɣrəm-en-dăɣ.
17 Iglă, ădwănnăt d-kăl-Ălyăhud dăɣ-ehăn n-ăddin-năsăn, ad-itidwənnit daɣ hak
ašăl d-inaɣbadăn n-Măssinăɣ wi hănen eɣărɣăr wa n-tamɣənnant s-itawănna
Larofaž.
18 Ădwănnen dăr-s dihen kăl-fălṣăfa wi s-itawănna kăl-Ibbikur d-iyyăḍ s-itawănna
kăl-Stoyis. Jannen dăɣ-săn iyyăḍ: «Ak i n-iləs šəjren-wa, ma ijanna?» Jannen wi
iyyăḍnen: «A-wa məssaw-năɣ iyyăḍ făll-wăr nəssen əzzaɣnen išənnawăn a-s hanăɣ-
ixaṭṭăb isălan-năsăn.» Jannen a-wen făl-a-s ij'-asăn Buləs isălan n-ălxer n-Ɣisa d-
isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan.
19 Ărmăsăn Buləs ḍarăt-a-wen, əlwăyăn-t s-Larofaž, ənnăn-as. «Săsəl-anăɣ ya
ămăra isălan n-teɣăre ta tăynayăt dăr-hanăɣ-dd-tosed
20 făl-a-s kăyy, tikunen ti s-hanăɣ-săsled, wăr kăla hasnăt-nəsla dăɣ-ăddunya,
făssăr-anăɣ ălmăɣna-năsnăt.»
21 Ăzzăman-en, kăl-Atinya hakd-dăɣ imăjarăn-năsăn, wăr t-illa ere s-wădden issan
a-s wăr-oren timəẓẓujen ar dăɣ-umaɣ n-isălan d-iji-năsăn.
22 Ibdăd-dd Buləs dăɣ-ămmas n-Larofaž, eɣărɣăr wa n-tamɣənnant, innă: «Ya kăl-
Atinya, dăɣ-a-wa hannăyăɣ, ijmaḍ-t ăššăk a-s təjlayăm hullan dăɣ-ăddin wa hăm,
23 əssăɣlăyăɣ-dd dăɣ-aɣrəm-năwăn, əkneɣ azəjjəzz n-idăggan n-ălɣibadăt-năwăn,
əgleɣ făw har oḍeɣ făll-edăgg n-tikutawen-năwăn făll-iktăb:

‹I-Ămakraš wa wăr nəzzey›.

Ǝlmədăt ašăl-i, a-s Wa ɣabbădăm wăr t-təzzeyăm a-wa hawăn-ija ălžăhalăt, ənta a-s
hawăn-tajjăɣ isălan-net.
24 Măssinăɣ-i dd-ixlăkăn ăddunya d-a-wa tăt-ihăn iket-net, ənta-i n-Emăli n-
išənnawăn d-ăkall, wăr-itəzzăɣ ehăn dayăn ifassăn-n-ăgg-adəm,
25 wăr-ămɣatăr s-tadhəlt n-ifassăn n-ăgg-adəm wăla s-hărăt wăl' iyyăn ed, ənta a
ihakkăn e d t-illăm ăgg-adəm tămudre, ənta daɣ a ihakkăn unfas d-tămudre i-hărăt
iket-net.
26 Ǝnta a dd-ixlăkăn ăhaləs-wa dd-ăshăyăwăn e d t-illăm ăgg-adəm iwarăn ărori
n-ăkall, ənta a iɣtăsăn tăkost n-ikallăn wi tazzăɣăn, ənta daɣ a hanăɣ-dd ijăn
ăzzămanăn.
27 A-wen, ij'-e Măssinăɣ i-ad-has-əmmăɣăn ăddinăt kud-dăɣ s-ekălelaf i-ad-t-
əjrəwăn ed, ijmaḍ-t ăššăk a-s Măssinăɣ, wăr hanăɣ-iha i ujəj.
28 Ǝnta a hanăɣ-ikfăn tămudre d-emăremar d-tumast. Măjrăd-wen-dăɣ, tăsdăttăt
tăsawit-năwăn ta tənnăt:
‹Nolăh dăr-s ed nămoos aratăn-net.›
29 Ɣas, šămad nămoos aratăn-net, adiš təlăš fălla-năɣ torda n-a-s Măssinăɣ ănifăqqa
d-a ămoosăn orăɣ meɣ aẓrəf meɣ tăhunt meɣ ăṭṭăṣwer dd-izjarăn tăhore wăla
tayətte n-ăgg-adəm.
30 Ǝlmədăt a-s Măssinăɣ, iwətyan-wi ăssakăyăn ăddinăt dăɣ-ălžăhalăt, wăr tăn-
ixseb făll-errawăn-năsăn, a-wen-dăɣ a făl ămăra, omar i-e d t-illăm ăgg-adəm dăɣ-e
d-t-illăm edăgg s-ad-utab
31 făl-a-s ăssiibdăd ašăl dăɣ-mad-išrăɣ ăddunya-ta-dăɣ s-ăhaləs-wa ăsnăfrăn tat-
madăn-išrăɣ s-iqqud. A-wen, issətbăt-t Măssinăɣ i-tamətte iket-net s-əmmək wa s-
dd-issənkăr Ɣisa jer-inəmmuttan.»

32 Təslă tamətte i-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan ɣas, jăn-t iyyăḍ tekăškăšt,
ənnăn-as iyyăḍ: «Ǝgləw, tăqqəlăd-anăɣ-dd ašăl iyyăn săl wa i-ad-naləs asjəd i-isălan-wi-dăɣ.»
33 Ifăl Buləs jere-săn ălwăqq-wen-dăɣ măšan, əlkămăn-as iyyăḍ omănnen s-a-wa
innă.
34 Ăddinăt-en, ih’-en Denis wa ijăn ənniyăt i-Larofaž d-tamăḍt tiyyăt s-isəm-net
Dămaris d-iyyăḍ daɣ săl-win-dăɣ.

18

Akilas d-Briska

1 Ifăl Buləs Atinya ḍarăt-a-wen, ikkă aɣrəm wa n-Kurənta.
2 Ămmoqqăs dihen d-ăgg-Ălyăhud n-ăkall wa n-Fon s-isəm-net Akilas. Iket-dd ifăl
Iṭali ənta d-hănne-s s-isəm-net Briska făl-a-s ăzziizjăr-dd ămănokal n-ăkall Kəlod
alămăr dăɣ-iktab a-s, əzjărnet kăl-Ălyăhud iket-năsăn Roma.
3 Ămedăw Buləs d-Akilas ed oharăn ălxidmăt wa n-iji n-ihəktan.

Buləs d-Sillas, dăɣ-aɣrəm wa n-Kurənta

4 Hak əssəbət-i n-tăsonfat, isatbat Buləs isălan i-ăddinăt dăɣ-ehăn n-ăddin i-kăl-
Ălyăhud hakd-dăɣ kăl-Ălyunan.†
5 Iwwăḍ-dd Sillas d-Timoti Buləs, falăn-dd Masidunya ɣas, oyyă iji n-ihəktan, ikfă
iman-net axăṭab n-măjrăd n-Măssinăɣ, itajăyha i-kăl-Ălyăhud a-s Ɣisa a-s Ălmasex.
6 Ăšmăšăkken a-wa hasăn-ijanna, ad-sikuforăn. Ibbəkbăk Buləs isəlsa-net, inn’-
asăn: «Ǝḍmanăn dăɣ-wăn iman-năwăn, ăbas dăɣ-i əḍmanăn, ămăra, inəẓẓulam a-s
e-ənnăḍăɣ, ăjăɣ-asăn isălan.»
7 Ifăl Buləs dihen, ikk’ ehăn n-ăhaləs s-isəm-net Titus Istus, ănaɣbad n-Măssinăɣ
s-ănimăltaɣ ehăn-net d-wa n-ăddin.
8 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-omăn Krisbus wa n-ălfăqqi n-ehăn n-ăddin s-Emăli ənta hakd
d-ejădăš-net d-kăl-Kurənta ăjjootnen ăsijădnen i-Buləs; omănăn, ad-titwəsəlmiɣăn
dăɣ-aman.
9 Ehăḍ iyyăn, ănfalăl-dd Emăli i-Buləs, inn’-as: «Buləs, wăr kăy-isărmaɣet hărăt,
măjrăd, wăr tăssosămăd,
10 əlleɣ-t edes-hak, ədhalăɣ-kăy, wăr t-illa ere hak madăn-iɣšəd hărăt făl-a-s leɣ
tamətte tăjjeet s-ărheeɣ ad-tăt-ăɣləsăɣ dăɣ-aɣrəm-wa-dăɣ.»
11 Izzăɣ Buləs dihen har ija awătay d-săḍis orăn, isaɣra ăddinăt măjrăd n-
Măssinăɣ.
12 Ăzzăman wa d-ămoos Galyon gəfar n-Akaya, ănmănnakăn kăl-Ălyăhud făll-
Buləs, ăɣrăn-t s-ălqaḷḷităn i-ad-t-əšrăɣăn.
13 Ăswărăn-t uḍlem dat-gəfăr, ənnăn-as: «Ăhaləs-i, isaɣra ăddinăt ălɣibadăt n-
Măssinăɣ s-ălɣadăt ănimăšrayăn i-a-wa innă alămăr.»
14 Ittăr Buləs ad-arr emm-net i-ad-ămmăjrăd ɣas, innă Galyon i-kăl-Ălyăhud:
«Ǝnnăr anməšri i-ăššăreɣa meɣ erk ămašal a făl hi-dd-təkkăm i-ad-hawăn-arăɣ
ăššăreɣa-net, ăjăɣ-awăn-t
15 măšan, šămad a-wa tamădašt jat fall-tijəttewen n-teɣăre-năwăn d-ismawăn wi
əktăbnen dăɣ-alămăr-năwăn, wăr-ărheɣ ad-umasăɣ ălqaḷḷi-năwăn dăɣ-isălan-win-
dăɣ, əšrăɣăt-tăn kăwăneḍ iman-năwăn.»
16 Ăsfăl-tăn Galyon ehăn wa n-ăššăreɣa ḍarăt-a-wen.

---

† **18:4 18:4** Itawann’-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

17 Təzzăn tamətte iket-net s-Sustin wa n-ălfăqqi n-ehăn n-ăddin, ad-t-təggatăn dat-ălqaḷḷităn măšan, wăr t-illa a hasăn-inna Galyon wa n-gəfăr.

18 Ăhoja Buləs dăɣ-Kurənta təzzar, ăssăllăm făll-imumənăn, əkfăn-t turăft n-aman ijjăš s-ăkall wa n-Surya, igla, ăddew d-Briska d-Akilas. Ǝwwăḍăn-in aɣrəm wa n-Sănkərya ɣas, ăstăbălbăl Buləs i-ad-umas a-wen a ăssitbătăn ărkăwăl wa ijjăš.

19 Osăn-dd aɣrəm wa n-Ifăsus ɣas, ibḍa dăr-săn Buləs, ijjăš ehăn n-ăddin, ad-itidwənnit d-kăl-Ălyăhud.

20 Ǝttărăn dăɣ-s ad-ɣur-săn ăhaj

21 măšan, wăr hasăn-irḍa s-a-wen ed, inn'-asăn: «Kunta otăs Măssinăɣ a-wen, ilkam ad-kăwăn-dd-ăqqəlăɣ.» Ifăl-tăn, ijjăš turăft n-aman,

22 ăzzubbăt dăɣ-Qăyṣăra ḍarăt-a-wen. Ijjăš aɣrəm, ăssăllăm făll-ălkănisăt təzzar, okăy s-Intyuš.

23 Ija hărăt n-išilan dihen ɣas, ijlăy s-teje ta n-Gălasya d-ta n-Frižya. Edăgg immăr-dăɣ, ad-dăɣ-s isəmmətăr inəṭṭulab i-ad-isəṣṣuhət immun-năsăn.

Isălan n-Ăbbăloš

24 A-s ităjj a-wen-dăɣ, aɣrəm wa n-Ifăsus, ih'-e ăhaləs n-ăgg-Ălyăhud il' aɣrəm wa n-Iskăndərya s-isəm-net Ăbbăloš. Ălɣalim iknan musnăt n-măjrăd a ămoos, ikna daɣ teɣăre n-a-wa ənnăn əlkəttabăn.

25 Han-t isălan n-tabarăt n-Emăli, ijlay hullan dăɣ-a-wa iha, itamăjrad, isaɣra s-ălmăɣna oɣadăn isălan n-Ɣisa dăɣ-a-s wăr t-təha tijya ar ta n-asəlmaɣ dăɣ-aman wa n-Exya.

26 Təsl'-as Briska d-Akilas a-s ixṭăb s-tihusay dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-Ifăsus ɣas, ăɣrăn-t-dd s-iman-năsăn, ad-t-sasaɣadăn, tafăssarăn-as tabarăt n-Măssinăɣ.

27 Ăsdărhăn Ăbbăloš ḍarăt-a-wen tikawt n-ăkall wa n-Akaya, ədhălăn-t imumənăn dăɣ-derhan-net wen-dăɣ, əkfăn-t tăkarḍe i-inəṭṭulab wi n-ăkall-en i-ad-t-səbbărrəkăn afăl tăn-in-iwwăḍ. Iwwăḍ-in ɣas, ămoos tadhəlt măqqoorăt i-ăddinăt-wi omănnen s-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.

28 Isibəggut s-tayətte kăl-Ălyăhud dat-tamətte, isasăjrăh-tăn a-s Ɣisa a-s Ălmasex.

19

Ijjăš Buləs aɣrəm wa n-Ifăsus

1 Ăzzăman-wen-dăɣ d-iha Ăbbăloš Kurənta, ad-ijlăy Buləs ejărew s-afălla n-ăkall, ikka Ifăsus. Ijrăw dihen hărăt dăɣ-inəṭṭulab,

2 inn'-asăn: «Ak kăwăneḍ, a-s tomănăm, təjrăwăm Unfas Šăddijăn?» Ǝnnăn-as: «Wăr kăla nəslă făw a-s t-illa a-s itawănna Unfas Šăddijăn.»

3 Inn'-asăn: «Adiš ma ămoos asəlmaɣ wa hawăn-ătwăjjăn?» Ǝnnan-as: «Asəlmaɣ wa n-Exya.»

4 Inn'-asăn Buləs: «Exya, issəlmăɣ tamətte dăɣ-aman i-ad-umas a-wen ašămol n-tătubt-năsăn măšan, illăɣăt i-ăddinăt a-s ilkam iyyăn wăr-ămoos, a-wen a t-ămoosăn Ɣisa, ənta-en-dăɣ a-s lan ăddinăt ad-săr-s amənăn.»

5 Ǝslăn meddən-en i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, əttărăn ad-ətwəsəlmăɣăn dăɣ-aman s-isəm n-Emăli Ɣisa.

6 Ăswăr-tăn Buləs ḍarăt-a-wen ifassăn-net, ăzzubbăt-dd Unfas Šăddijăn fălla-săn, ad-tamăjradăn tawalen ăynaynen, tamajradăn dăɣ-isălan n-Măssinăɣ.

7 Meddən-en, măraw-essăn d-əssin.

8 Itakk Buləs ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ixaṭṭăb dăɣ-s tidət s-ăṣṣahăt har ăssakăy dihen kăraḍ orăn, itidwənnit d-ăddinăt, isatbat-asăn isălan wi n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.

9 Măšan, ăsɣărăn iyyăḍ dăɣ-săn ulhawăn-năsăn, unjăyăn omănăn s-a-wa ijanna,
əglăn făw har jannen a lăbasăn făll-tabarăt-ta-dăɣ s-ităjj Buləs isălan-net dat-
tamətte. Ikkăs-dd Buləs iman-net dăɣ-săn, ad-isaɣra hak ašăl inəṭṭulab dăɣ-lăkkol
n-ăddin ora ăhaləs s-isəm-net Tiranus.
10 Išl’-e a-wen-dăɣ dihen har əssin iwətyan, əmmək-wen-dăɣ a-s əslăn kăl-Azya
iket-năsăn i-măjrăd n-Emăli jer-wi n-kăl-Ălyăhud-năsăn hakd-dăɣ wi n-kăl-Ălyunan.†
11 Itajj Măssinăɣ s-ifassăn n-Buləs tikunen ăjjootnen, ăqqannen eɣăf,
12 tišələn-dd ăddinăt săr-s, tazăwen imălsan d-ikăršăyăn t-ḍasnen, sănsen-tăn făll-
imarhinăn, tazzăyăn, zajjărăn daɣ alšinăn iməlšan.
13 Ǝggădăn-dd imăssăxărăn n-kăl-Ălyăhud takkănen jer-ikallăn, ad-ɣarrăn
əntăneḍ-dăɣ făll-iməlšan isəm n-Emăli Ɣisa-wa ixaṭṭăb Buləs.
14 Meddən-wi išla a-wen-dăɣ, əssa-essăn, abba-năsăn u-tikutawen s-isəm-net Žibba.
15 E-d əttărăn teɣăre n-isəm n-Ɣisa făll-iməlšan, ad-hasăn-ănn alšin: «Năkk ya
əzzaɣăɣ Ɣisa, əssanăɣ daɣ a-wa ămoos Buləs-i t-ixaṭṭăbăn măšan kăwăneḍ, mi
tămoosăm?»
16 Oḍa fălla-săn amălšon iyyăn, iknăs-tăn ed irn’-en ăṣṣahăt, ikn’-en asəlmaḍ
hundăɣ har a-s əzjărăn ehăn-en-dăɣ, əzzafăn, šarăn.
17 Ǝslăn kăl-Ălyăhud hakd kăl-Ălyunan-wi hănen Ifăsus i-isălan-en-dăɣ ɣas,
ărmăɣăn ad-samɣarăn isəm n-Emăli Ɣisa.
18 A dd-tisən ăddinăt ăjjootnen omannen s-Măssinăɣ, safăkkarăn-dd terk
timašalen-năsăn.
19 Ăwwăyăn-dd imăssăxărăn ăjjootnen əlkəttabăn-năsăn, ad-tăn-sarɣen dat-
tamətte iket-net, ăḍkăḍăn ălqim n-a-wen-dăɣ irɣăn, osăn-t, iwwăḍ səmmosăt
timərwen n-efăḍ n-ărriyal n-aẓrəf.
20 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s təntăm tărna n-Măssinăɣ d-ăṣṣahăt n-măjrăd n-Emăli dăɣ-
ulhawăn n-ăddinăt, ad-nattăjăn daɣ isălan-net.
21 Ijjăš-dd ḍarăt-a-wen ənniyăt n-Buləs tărha n-ad-ijləy Masidunya d-Akaya, ăkk
Yărussălam, ijanna dăɣ-iman-net a-s afăl-hin-iwwăḍ dihen, ad-ittăr əmmək s-ikka
Roma.
22 Ăšmašăl Timoti d-Errast wi n-imadhalăn-net s-Masidunya, ija ənta ăzzăman dăɣ-
Azya.

Aẓwi n-iji n-isălan dăɣ-Ifăsus

23 Ăzzăman-en-dăɣ ad-təja tamdərwayt măqqoorăt făl təssəba n-tabarăt n-Emăli-
ta isaɣra Buləs.
24 Iggăd-dd enhăḍ iyyăn s-isəm-net Dimitrus, ikanna ăṭṭăṣwerăn n-aẓrəf făll-
ăṣṣiwwwăr idəm n-temălit tiyyăt s-isəm-net Artamis, ămoos a-wen a ih’ ălfăyda
măqqoorăn i-inhăḍăn ed, itiirəw-dd săr-săn ehăre n-tikunen.
25 Ăsdăw-dd inhăḍăn-wi dăr-ohăr ălxidmăt, inn’-asăn: «Meddən, nəhlăk,
təssanăm a-s ălxidmăt-nănăɣ, a-s terše-nănăɣ, wădden hannăyăm, sallăm daɣ dăɣ-
Ifăsus hakd-dăɣ dăɣ-Azya iket-net a-s Buləs-wa-hi,
26 ăsmăttăy tamətte tăjjeet ed edăgg osa-dăɣ, ad-dăɣ-s ănn a-s: ‹Imakrašăn wi
nəkann s-ifassăn-nănăɣ, mălayăɣna ɣas.›
27 Ămoos-anăɣ a-wa t-išlăn săbxas, ămoos-t daɣ i-ehăn n-ămudd wa n-Artamis
făl-a-s išwar ăba s-tăt-ăssimɣărăn ăddinăt wi tăt-ɣabbădnen dăɣ-Ifăsus d-ikallăn
n-ăddunya wi iyyăḍnen.»
28 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ijjăš-tăn aḍkăr, ad-saɣăren dăɣ-išənnawăn, jannen: «Artamis
ta n kăl-Ifăsus, ənta a-s măssa-năɣ ta tojărăt dăɣ-išənnawăn d-ăkall.»

† **19:10 19:10** Itawann’-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

29 Ămdărwăy aɣrəm iket-net, ad-dd-tidaw tamətte s-ehăn wa n-ăddăl d-iẓəjraẓ.
Təzzăn tamətte s-Gayəs d-Aristarăq wi n-Masidunya n-imidiwăn n-Buləs dăr-ohăr
asikəl, əlwăyăn-tăn.
30 Ittăr Buləs ənta-dăɣ ad-ăkk ehăn wa n-ăddăl d-iẓəjraẓ măšan, əgdalăn-as
inəṭṭulab s-a-wen,
31 ăsmătărăn-t daɣ imizărăn n-Azya n-imidiwăn-net t-əllanen dihen-dăɣ d-ad-wăr-
ikka ehăn-en.
32 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tăseɣărăt tamətte dăɣ-išənnawăn, ămidărwăy a-wen-dăɣ
iket-net s-iɣăran, wăr t-illa-i s-olăhăn iɣăran-net d-wi n-amidi-net, făl-a-s təššəm n-
tamətte-ten-dăɣ, wăr təssen wăla-dăɣ ăddălil n-tamdərwayt-ta-dăɣ təjăt.
33 Ǝmhălăn-dd kăl-Ălyăhud ăhaləs s-isəm-net Ălxaḍer i-ad-iməl dat-tamətte, jăn-as
isălan n-a-wa ijăn, ăstafăy-asăn i-ad-hasăn-ămmăjrăd
34 măšan, təlmăd tamətte a-s i n-kăl-Ălyăhud ɣas, ad-saɣăren, jannen: «Artamis
ta n-kăl-Ifăsus, ənta a-s măssa-năɣ ta tojărăt dăɣ-išənnawăn d-ăkall.» Tăseɣăyya
tamətte s-əmmək-wen-dăɣ hundăɣ har okăyăn əssin ăssaɣătăn.
35 Iggăd-dd ălmer n-aɣrəm wa n-Ifăsus, ad-isasmaḍ tamətte, ijann’-as: «Ya kăl-
Ifăsus, mi wărăn issen dăɣ-ăddunya a-s năkkăneḍ-i-dăɣ n-Ifăsus a iɣlafăn ehăn wa-
dăɣ titwăɣbid Artamis ta tojărăt, ənta d-tele-net ta tăṣṣiwwărăt dăɣ-tăhunt ta dd-
tătrăkket dăɣ-išənnawăn?
36 Ɣas, šămad a-wen, wăr t-ih’ ăššăk, adiš, sănsăt ənniyăt-năwăn, wăr tăjjăt a
išlayăn,
37 meddən-wi dd-tăwwăyăm, wăr-ăskafărăn, wăr-ənnen daɣ a lăbasăn făll-măssa-
năɣ,
38 kunta ăɣšadăn a lăbasăn i-Dimitrus d-imidiwăn-net, adiš, əqqəlnet i-išilan wi
dăɣ-itaɣătăs ăššăreɣa ed, əllan-t ălqaḷḷităn i-a-wen, əškəwnet săr-săn;
39 kunta daɣ tăsiwărăm-tăn uḍlem săl wen-dăɣ, ad-itwăɣtəs ăššăreɣa-net dăɣ-
ălžămaɣăt wa ilăn s-a-wen.
40 Afăl wăr nəlkem i-ăddăbara-wen-dăɣ, ad-hanăɣ-isəwăr əlxəkum uḍlem ed
ažəmmăɣ-nănăɣ ămăra-dăɣ, wăr-ila ăddălil.»
41 Innă ălmer a-wen ɣas, innă i-tamətte, ad-tămmăhăš.

20

Asikəl n-Buləs s-Masidunya d-Ălyuna

1 Tokăy tamdərwayt, sămmiḍ tanfust ɣas, issăɣră-dd Buləs inəṭṭulab, ad-tăn-
isamătar, isasmaḍ ulhawăn-năsăn, issəllăm fălla-săn ḍarăt-a-wen, ikkă teje ta n-
Masidunya.
2 Issăɣlăy-dd dăɣ-s iket-net, isamătar imumənăn. Ifăl dihen, ikk’ ăkall wa n-
Ălyuna,†
3 ăssakăy dihen, kăraḍ orăn; ălwăqq wa d-itəffal ăkall-en, ăkk wa n-Surya, əjjăšăn-
t isălan n-taɣdărt ta s-ărhăn kăl-Ălyăhud ad-has-tăt-əjən ɣas, olăs uɣəl n-teje ta n-
Masidunya,
4 ăddeew d-Subatir ăgg Birus wa n-aɣrəm wa n-Biri, d-Aristarăq d-Skăndus wa
n-Tăslonika d-Gayəs wa n-Darba d-Timoti, d-Tušik d-Tirfim wa n-teje ta n-Azya.
5 Ăzzarăn-as meddən-win-dăɣ, əqqălăn-asăn dăɣ-aɣrəm wa n-Tărwas,
6 okăy-anăɣ ămudd wa dăɣ-tattăn ăddinăt tijəlwen ti wăr ha tăẓẓa ɣas, nəjjăš turăft
n-aman dăɣ-aɣrəm wa n-Fəlibb, năssakăy səmmos išilan făll-ejărew təzzar, năwwăḍ-
tăn-in dăɣ-Tărwas-i-dăɣ năssakăy əssəboɣ imdan.

† **20:2 20:2** Gəris (Grèce) dăɣ-Təfrănsit.

7 Ij’-anăɣ ašăl wa n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ dihen ɣas, năžžiimăɣ
iket-nănăɣ, nətatt amənsi wa n-tasăktot šăddijăn. Issan Buləs, a-s ašăl wa ilkămăn
i-wen, iglă. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăssakăy ehăḍ-wen-dăɣ, ădiwănnăt d-
imadhalăn-net d-ăddinăt.
8 Năžžiimmăɣ iket-nănăɣ făll-afălla n-ehăn n-soro ăsimălăwlăwnăt tiftəl ăjjootnen,
9 ădiwănnăt Buləs i-ălžămaɣăt dihen-dăɣ, a-s ija a-wen-dăɣ, ăsihătăl ămawaḍ s-
isəm-net Itikus făll-fənetăr ămerăn. Ămmiijrăd Buləs ehăḍ-en-dăɣ a-s hin-ilɣăd eḍəs
Itikus, ătrăkkăt-dd făll-afălla n-soro wa s-kăraḍ. A-s săr-s dd-ăzzubben imumənăn,
əjmaḍăn-t iman.
10 Ăzzubbăt-dd săr-s Buləs ənta-dăɣ, ibdăd jənnəj-s, irmăs-t-dd s-ăfuss təzzar, innă
i-ăddinăt: «Ănset ənniyăt-năwăn, iddar.»
11 Iqqăl ḍarăt-a-wen afălla n-ehăn, ăẓun amənsi wa n-tasăktot šăddijăn, olăs-asăn
edăwănne har tănfărarăw tifawt.
12 Iqqăl ămawaḍ ənta ehăn-net, iddar-iɣlas. Ămoos a-wen əssəbab n-tedăwit
ăssismăḍăn ulhawăn n-tamətte iket-net.

Ifăl Buləs Tărwas, ikkă Milati

13 Năzzar năkkăneḍ i-Buləs, nəjjăš turăft n-aman, nəkka Asus-i dăr-s nohăr ed,
ăssof ənta ad-ăj asikəl-en făll-iḍarăn-net.
14 Iwwăḍ-anăɣ-dd dăɣ-Asus ɣas, nămohăr dăr-s asikəl har năsjăn dăɣ-Mittilăn,
15 nokăy ašăl wa iyyăḍăn s-Šayo, təzzar, nokăy s-Samos d-Milati.
16 Ăssof Buləs ad-wăr-immer aɣrəm wa n-Ifăsus i-ad-wăr t-ăwweɣăn dăɣ-s ăddinăt
wi n-teje ta n-Azya ed, ărorăd Yărussălam i-ad-dăɣ-s isəssikəy ămudd wa n-
Fantăkawt.

Isəmməterăn wi ija Buləs i-inušămăn n-ălkănisăt ta n-Ifăsus

17 Ălwăqq wa d-năsjăn dăɣ-Milati, ăssoka Buləs inušămăn n-ălkănisăt ta n-Ifăsus.
18 Osăn-t-dd ɣas, inn’-asăn: «Təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn tămudre ta əṭṭăfăɣ
ɣur-wăn dăɣ-a-wa əkkăsăɣ əlleɣ jere-wăn ašăl wa d-kăwăn-dd-oseɣ dăɣ-teje ta n-
Azya,
19 təssanăm əmmək wa s-ăsrăsăɣ iman-in data-wăn dăɣ-ălxidmăt wa heɣ i-Emăli.
A-wen, jeɣ-t s-imeṭṭawăn d-ahănay n-talɣiwen sămumnen săr-i dd-orawăn kăl-
Ălyăhud.
20 Təssanăm daɣ a-s wăr t-illa a hawăn-əffarăɣ, ăxṭăbăɣ-awăn, əssăɣrăɣ-kăwăn
dăɣ-ihănan-năwăn hakd tifărrawen a-wa hawăn-iha ălfăyda iket-net,
21 wăr kăla hi-okăy ašăl d-wăr-ăsmătărăɣ kăl-Ălyăhud hakd inəẓẓulam† d-ad-
utabăn i-Măssinăɣ, əjən immun-năsăn dăɣ-Emăli Ɣisa.
22 Ămăra năkk da-hi, izzəlzăm Unfas Šăddijăn tikawt n-Yărussălam, wăr-əssenăɣ
a hi-iqqălăn dăɣ-s
23 măšan, ikkas-ahi Unfas Šăddijăn dăɣ-taɣdărt n-a-s taɣrəmt oseɣ-dăɣ, ăjăɣet făll-
ujəš n-tišəm d-ahănay n-aɣăna.
24 Diha t-əlleɣ, wăr-əjeɣ tămudre-nin hărăt, wăr făll-a-s ărmeɣăɣ ed, wăr hənnəyăɣ
a săl ittus wa s-ošalăɣ i-ad-hin-səssiwəḍăɣ amăšal wa hi-issăɣlăf Emăli Ɣisa, ăxṭəbăɣ
isălan n-Ălənžil-i hăn isălan n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
25 Ămăra, kăwăneḍ-i jer-ăxṭăbăɣ isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, əssanăɣ a-s
ăbas ilkam ad-tənhayăm idəm-in,

---

† **20:21 20:21** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

26 əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt iket-dăɣ-năwăn, ăbas dăɣ-i əḍmanăn iman-năwăn
ed, a-wa ămoosăn ălmăɣna n-əlɣəllas n-Măssinăɣ wa hawăn-irha,
27 əssăɣrăɣ-kăwăn tayətte-net iket-net, wăr dăɣ-s-in-oyyeɣ hărăt.
28 Ămăra, ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, tagəẓăm daɣ ălžămaɣăt n-imumənăn wa
kăwăn-issăɣlăf Unfas Šăddijăn, umasăt šund imăḍanăn ăɣdalnen, agəẓăt ălkănisăt
n-Măssinăɣ ta ikfă iman-net s-ašni-net wa inɣălăn.
29 Ǝssanăɣ a-s afăl kăwăn-əfălăɣ, ad-jere-wăn dd-əlmuməsnăt tiɣəs wăren-e-aḍən
tăhanint i-tahrut ta n-imumənăn.
30 Ad-kăwăn-dd-əzjărăn meddən n-inəsbuha maden-əttăr ere ăslălăn ḍara-săn,
31 a-wen-dăɣ a făl, ăjăt ənniyăt, əktəwăt-dd a-s kăraḍ iwətyan-wi əkkăsăɣ jere-
wăn, ehăḍ d-ašăl, samătarăɣ-kăwăn s-iyyăn-iyyăn, dehiyyăn făw, imeṭṭawăn a-s jeɣ
a-wen.
32 Ămăra, ayətma, ăssiiɣlăfăɣ-kăwăn i-Măssinăɣ d-ănnuɣmăt n-măjrăd-net,
Măssinăɣ a ilan tărna n-ad-kăwăn-isədwəl dăɣ-immun-năwăn, isətbət tăkasit ta
itwăr i-iməššeddəjăn iket-dăɣ-năsăn.
33 A-s t-əlleɣ jere-wăn, wăr-ăsdărhănăɣ aẓrəf wăla orăɣ wăla isəlsa n-wăl' iyyăn
dăɣ-wăn,
34 səjrăhăt ifassăn-in, təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s ifassăn-in a-s ăxdămăɣ
i-a-wa s-ămiɣatărăɣ, năkk d-meddən-wi dăr-i ăddewnen,
35 əssəknăɣ-kăwăn hak ašăl a-s a-wen-dăɣ a-s təlam s-ad-t-təjəm i-ad-tədhəlăm
tilăqqiwen. Ǝktəwăt-dd a-wa innă Emăli Ɣisa a-s innă:
‹Ojăr ălxer ihăn isuf uhən ajăraw.› »
36 Issəmdă Buləs d-timtăr-tin-dăɣ ɣas, ărkăɣăn iket-dăɣ-năsăn, ad-hasăn-itəddal
Măssinăɣ.
37 Hallăn iket-dăɣ-năsăn, tikrirəyăn dăɣ-s, tisəsăn-t dăɣ-idmarăn-năsăn,
38 ăsniinăn iman-năsăn făll-a-wa s-hasăn-innă, ăbas ilkam ad-t-ənhayăn.
Ăssofăḍăn-t-in ḍarăt-a-wen hundăɣ har ijjăš turăft n-aman təzzar, əqqălăn.

21

Tikawt n-Buləs d-imidiwăn-net i-Yărussălam

1 Nəbḍa dăr-săn ɣas, nəjjăš turăft n-aman, nărmăs tamdujt n-awtəl wa n-Kus,
ăffăw-anăɣ, nokăy s-Rudus təzzar, nəkkă Batara.
2 Nəjrăw dihen turăft n-aman tiyyăt təkkat teje ta n-Finisya, nəjjăš-tăt,
3 nohăẓ-in awtəl wa n-Qəbrus, noyy'-e făll-tăšalje-nănăɣ, nokăy s-Surya, năzzubbăt
dăɣ-aɣrəm wa n-Tir-i dăɣ-la turăft s-ad-zəzzubbət ilalăn wi tăt-əhănen.
4 Nəjrăw hărăt dăɣ-inəṭṭulab, năssakăy ɣur-săn əssa išilan. Nəll'-e ɣur-săn
dihen-dăɣ a-s tăn-dd-imhăl Unfas Šăddijăn s-Buləs, ad-t-salɣadăn d-ad-wăr-ikka
Yărussălam.
5 Okăyăn-anăɣ išilan-en-dăɣ dihen ɣas, ăssofăḍăn-anăɣ-in imumənăn-win-dăɣ,
meddən, tiḍeḍen d-aratăn har nəzjăr aɣrəm, nărkăɣ dăɣ-asălim n-ejărew, ad-
nətəddal Măssinăɣ.
6 Nəssəmdă tittar d-isənnăɣlaf dăr-săn ɣas, nəjjăš turăft n-aman, əqqălăn əntăneḍ
ihănan-năsăn.
7 Nəfăl năkkăneḍ Tir, nəkkă Bătlomis. Năsjăn dăɣ-s ɣas, nəkkă ayətma-năɣ dăɣ-
ăddin wi t-əllănen dihen, năssăllăm fălla-săn təzzar, năssakăy ašăl ɣur-săn.
8 Ăffăw-anăɣ ɣas, nəkk' ehăn wa n-Filəbb wa n-amăllănžal,† izzaɣ aɣrəm wa
n-Qăyṣăra, ənta a-s iyyăn dăɣ-meddən wi n-əssa ənnəfrănnen dăɣ-Yărussălam,
năzzubbăt ɣur-s.

† **21:8 21:8** — Isəm n-ăwadəm wa ikkəlăf Măssinăɣ dăɣ-ălkănisăt d-ălxuṭbăt n-Ălənžil. — Afăl əjjətăn a hasăn-itawănnen: Imăllănžalăn.

[9] Ila əkkoẓăt tilyaḍen wăren əzzey meddən, jarrăwnăt măjrăd ɣur-Măssinăɣ i-ad-t-in-səssiwəḍnăt ăddinăt.
[10] Năssakăy hărăt n-išilan dihen-dăɣ a-s hanăɣ-dd-osa ănnăbi dd-ifalăn Ălyăhudəyăt s-isəm-net Ăggăbbas.
[11] Os’-anăɣ-dd ɣas, iḍkăl taməntəka n-Buləs, osăɣ săr-s ifassăn-net d-iḍarăn-net, inna: «Ǝnta da a-wa innă Unfas Šăddijăn: măssi-s n-taməntəka-ta-dăɣ, ilkam ad-t-əkrədăn kăl-Ălyăhud s-əmmək-wa-dăɣ dăɣ-Yărussălam, əjən-t jer-ifassăn n-inəẓẓulam.†»
[12] Nəslă i-isălan-win-dăɣ ɣas, ad-nəlaqqăd năkkăneḍ hakd imumənăn wi əzzăɣnen Qăyṣăra Buləs i-ad-wăr ikkă Yărussălam
[13] măšan, inn’-anăɣ: «Ma ămoos a-wa kăwăn-išlăn, naxxăsăm ulh-in s-imeṭṭawăn-năwăn? Năkk, diha t-əlleɣ, ăsidăwăɣ i-tišəm hakd-dăɣ i-tamăttant dăɣ-Yărussălam făl təssəba n-isəm n-Emăli Ɣisa.»
[14] Issəndăr-anăɣ ɣas, nəkf’-e ălɣafyăt, nənn-as: «Ija Măssinăɣ erhet-net.»
[15] Năssakăy ăzzăman dăɣ-Qăyṣăra təzzar, năsdăw, năjoẓăy s-Yărussălam.
[16] Ăssofăḍăn-anăɣ-in hărăt dăɣ-inəṭṭulab n-aɣrəm-en, ăwwăyăn-anăɣ s-ehăn n-amumən s-isəm-net Mănasun ila awtəl wa n-Qəbrus, năzzubbăt ɣur-s.

Amuqqəs n-Buləs d-Yaqub

[17] Năwwăḍ-in Yărussălam ɣas, ăsbărrăkăn-anăɣ dăɣ-s ayətma-năɣ dăɣ-ăddin s-tedăwit.
[18] Ăffăw, năddew d-Buləs s-ehăn wa n-Yaqub-i ɣur-ăžžimmăɣăn inušămăn n-ălkănisăt iket-năsăn.
[19] Nănmăjja dăr-săn isofan təzzar, illăɣăt-asăn Buləs isălan s-iyyăn-iyyăn n-a-wa ija Măssinăɣ iket-net jer-inəẓẓulam s-ălxidmăt wa ija jere-săn.
[20] Ǝslăn i-isălan-en-dăɣ ɣas, ad-tiimələn Măssinăɣ. Ǝnnăn-as ḍarăt-a-wen: «Ăŋŋa-năɣ Buləs, ənhəy ɣas afḍăn făll-afḍăn n-kăl-Ălyăhud wi omănnen s-Măssinăɣ, əṭṭafăn iket-dăɣ-năsăn alkum i-alămăr wa n-Mosa dăɣ-isălan n-asəmmili n-aratăn d-ălɣadatăn wi-iyyăḍnen;
[21] nəssan a-s ămăra d-əslăn a-s dd-tosed, ilkam dăɣ-săn tənna n-hărăt ed əslăn a-s kăyy, tănimăšrayăd i-alămăr wa n-Mosa.
[22] Nărha făllа-k ămăra ad-tăn-təkkəsăd dăɣ-tăqqăn n-eɣăf-ten-dăɣ.
[23] Ămăra, ăddăbara-nănăɣ hak da: hann-anăɣ əkkoẓ meddən əjjašnen ărkăwăl,
[24] idawnet dăr-k s-edăgg wa dăɣ-šašdajăn ăddinăt iman-năsăn, šəšdəjăd iman-năk dăr-săn, təkkəsăd-asăn ehăre wa n-asəttəbəlbəl-năsăn, dihen, ad-əlmədăn ăddinăt a-s a-wa făllа-k itawănnen, wădden a ijan ed, a-wa mad-təjəd, ăsijăyha a-s wăr tănmăšrăyăd i-alămăr wa n-Mosa.
[25] Dăɣ-isălan n-inəẓẓulam wi s-ămăra, omanăn s-Ălmasex, nəktab-asăn tăkarḍe n-tamătert dăɣ-hasăn-nənnă, wăr tăttănet isan ămoosnen takute i-ăṣṣănăm, wăr săssănet ašni, wăr tăttănet măɣsoy, əbḍəwnet d-e d t-illăm a isamăḍasăn taɣəssa.»
[26] Ăffăw, ăddew Buləs d-meddən wi n-əkkoẓ, ijjăš dăr-săn edăgg wa n-təšədje, illăɣăt i-ăddinăt tăqqăn ta mad-səssikəyən təzzar išdajăn, təzzar ăkt hak iyyăn dăɣ-săn făll-iman-net.

Atărməs n-Buləs

[27] Išwar imda əssəboɣ wa n-təšədje-năsăn, ənhăyăn hărăt dăɣ-kăl-Ălyăhud n-ăkall wa n-Azya Buləs dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ɣas jăn-dd erk iman dăɣ-tamətte, toḍa făllа-s,

---

† **21:11 21:11** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

28 saɣăren ăddinăt, jannen: «Ya kăl-Iṣrayil, əyyăwăt! Ǝnhəywăt ăwadəm-wa s-
edăgg osa-dăɣ, išinməšrəy tamətte-nănăɣ s-a-wa ixaṭṭăb făll-alămăr wa n-Mosa d-
a-wa ijăn făll-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ənhəywăt-ak, igla făw har dd-ăššojăš
dăgg-Ălyunan† iyyăḍ ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ăsmăḍăs-t.»
29 Ǝnnăn a-wen făl-a-s innin, ənhayăn Tirfim wa n-Ifăsus ăddeew d-Buləs dăɣ-
ammas n-aɣrəm, ăɣelăn, ăššojăs-t-dd ehăn n-ămudd wa măqqărăn.
30 Iwăs aɣrəm-ənnin-dăɣ iket-net, tošăl-dd tamətte, ărmăsăn ăddinăt Buləs,
ăšrăwrăwăn-t har t-əzzəzjărăn ehăn n-ămudd təzzar, ăɣfălăn tishar-net ḍara-săn.
31 Tattărăn iji n-iman-net dihen-dăɣ a-s osăn isălan n-tamdərwayt ta jat dăɣ-aɣrəm
kumănda wa ănnihăḍăn dăɣ-əssărdusa wi n-kăl-Roma hănen Yărussălam.
32 Issăɣră-dd ălwăqq-wen-dăɣ kăbtănăn d-əssărdusa, ăddew dăr-săn šik s-tamətte.
Tənhăy-t tamətte imal-dd ənta d-əssărdusa-net ɣas, əbḍăn d-Buləs.
33 Ikkă-dd kumănda Buləs, omăr s-ad-dăɣ-s ətwəjjənăt sănatăt tišəm təzzar,
issəstăn-t d-ere wa ămoos d-a-wa iɣšăd.
34 Tăsiɣărăt tamətte iket-net, hak ašrut-dăɣ wăr-oher d-amidi-net iɣăran, indăr
i-kumănda ad-isəl i-a-wa has-ijanna Buləs. Omăr ḍarăt-a-wen s-ad-ăttălwăy Buləs
s-ehăn wa n-əlɣəskăr.
35 Ălwăqq wa d-itiwən Buləs asəggaggən wa išijušăn ăwadəm ehăn wa n-əlɣəskăr,
amsiwi a t-əjăn əssărdusa făl təssəba n-ašunəj-i-dăɣ săr-s təja tamətte i-ad-t-tănɣ.
Issəntă Buləs ujəš n-ehăn, təzzăn săr-s tamətte har dd-əqqălăn əssărdusa jan-as
afăraj.
36 Tăsiɣărăt tamətte iket-dăɣ-net, janna: «Ămmătet, ămmătet.»

Ămewăy Buləs s-ehăn wa n-əlɣəskăr

37 Ălwăqq wa d-ăbok Buləs ujəš n-ammas n-ehăn wa n-əlɣəskăr, innă i-kumănda:
«Ak ăddobeɣ ad-hak-ănnăɣ hărăt meɣ?» Inn'-as kumănda: «Kăhh! Ɣas kăyy
təssanăd Tălyunanit?
38 Adiš kăyy, wădden u-Miṣra-wa s-a ăynayăn d-ăsfăllăg əkkoẓ afḍăn n-ăwadəm
wi has-əlkămnen s-tenere?»
39 Inn'-as Buləs: «Năkk, ăgg-Ălyăhud, əweɣ dăɣ-taɣrəmt ta n-Tarša dăɣ-teje ta
n-Silisi, a-wen taɣrəmt təlat isəm. Ămăra, ărheeɣ dăɣ-k, ad-hi-təkfəd turhajăt n-ad-
ăjăɣ hărăt n-măjrăd i-tamətte-ta-dăɣ.»
40 Ikf'-e kumănda măjrăd ɣas, ibdăd Buləs, ikkă-dd tamətte, ibdăd făll-isəgguggan
n-ehăn, illăf i-tamətte i-ad-susəm, tăssosăm. Imməjrăd-asăn ălwăqq-wen dăɣ-
Ɣăbranəyya, tawalt ta-dăɣ ənkăsăn. Inn'-asăn:

22

Măjrăd wa ija Buləs i-ad săr-s iɣləs iman-net
(Ijităn 9:1-9; 26:12-18)

1 «Ayətma-ɣ, abba-tăn-in, săjdăt ămăra i-măjrăd wa s-ărheɣ ad-hawăn-t-ăjăɣ i-ad-
săr-s əkkəsăɣ uḍlem făll-iman-in.»
2 Ǝslăn a-s Ɣăbranəyya-ta-dăɣ əttăḍăn a dăɣ-hasăn-ăssewăl, əṭṭăfăn ṭăbb, ăsjădăn-
as. Inn'-asăn:
3 «Năkk, ăgg-Ălyăhud, əweɣ dăɣ-taɣrəmt ta n-Tarša təhăt Silisi măšan, aɣrəm wa
n-Yărussălam a dăɣ-ədwălăɣ. A-wa əlmădăɣ iket-net, əlmădăɣ-t daw-təlɣuləma n-
Gamălyăl. Ǝnta a hi-issăɣrăn alkum i-a-wa innă alămăr n-abbatăn-nănăɣ iket-net.
Ǝjjəluyăt-in dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ a hi-iwwăyăn s-əššənju n-tabarăt ta-dăɣ n-Ɣisa
s-əmmək wa s-tăt-tăššunjem ašăl-i-dăɣ.

---

† **21:28 21:28** Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

4 Ǝgleɣ dăɣ-əššənju wa has-jeɣ har tajjăɣ iman n-ăddinăt wi əlkămnen i-zăbo-
wen-dăɣ, tajjăɣ tišəm dăɣ-iyyăḍ, təjjarăɣ-tăn dăɣ-takărmut, wăr-əẓleyăɣ meddən
d-tiḍeḍen.
5 A-wen, ăjjəyh'-as ămănokal n-kăl-tikutawen, ăjjəyhăn-as daɣ inušămăn wi
ɣattăsnen ăššăreɣa ed əntăneḍ iman-năsăn a hi-əkfănen tikarḍiwen əkkanen kăl-
Ălyăhud wi n-aɣrəm wa n-Dămašăq i-ad-əjrəwăɣ tabarăt n-asəttărməs n-ăddinăt-wi
əlkămnen i-tabarăt-ta-dăɣ, ăjăɣ dăɣ-săn tišəm təzzar, əlwəyăɣ-tăn-dd s-Yărussălam.
(Ijităn 9:1-19; 26:12-18)
6 Ăssokalăɣ dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ har hin-ohăẓăɣ Dămašăq. Diha-dăɣ tăt-
in-ohăẓăɣ s-tarăhut, wăla a hin-əjrăhăɣ, a-s făll-i dd-ăzzubbăt ănnur, dd-ifalăn
išənnawăn, ijan amləwləw n-tikunen,
7 əheɣ-dd oḍeɣ, əsleɣ i-emăsli hi-innăn: ‹Sawəl, Sawəl! Ma kăy-orămăn săr-i,
tiɣəzzubud-ahi?›
8 Ǝnneɣ: ‹Emăli, mi tămoosăd?› Inn'-ahi: ‹Năkk a-wa Ɣisa wa n-Năṣirăt
tiɣəzzəbud.›
9 Ǝnhăyăn meddən wi dăr-ăddewăy ănnur wa dd-ămlăwlăwăn măšan, wăr-əslen
i-emăsli wa hi-ămmijrădăn.
10 Ǝnneɣ-as: ‹Emăli! Ma s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ?› Inn'-ahi Emăli: ‹Ǝbdəd, ăkk aɣrəm wa
n-Dămašăq, ad-hak-itwənn dihen a-wa s-led s-ad-t-təjəd.›
11 A-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr t-illa a hannăyăɣ ed, ăsdărɣăl-ahi ănnur wa făll-i dd-
ăzzubben. Ǝlwăyăn-ahi imidiwăn-in s-ăfuss har nəjjăš Dămašăq.
12 Ill'-e dihen ăhaləs ăddiinăn dăɣ-a-wa innă alămăr wa n-Mosa, ăssiimɣărăn kăl-
Ălyăhud s-isəm-net Ănanyas,
13 ənta-en-dăɣ a hi-dd-osăn, ăzozăy-ahi iman-net, inn'-ahi: ‹Ăŋŋa-ɣ Sawəl, arr
tiṭṭawen-năk›. Ămerănăt-dd tiṭṭawen-in, ənhăyăɣ-t.
14 Inn'-ahi daɣ: ‹Măssinăɣ-i s-əlkămăn abbatăn-nănăɣ a-s ăru d-kăy-ăsnăfrăn i-ad-
kăy-isəlməd erhet-net, tənhəyăd wa s-itawănna Ămaɣdal, təsləd i-a-wa făllа-k irha
s-emm-net,
15 tumasăd tajuhe-net dat-dăgg-adəm, tăllăɣed-asăn a-wa tənhăyăd d-a-wa s-təsled
iket-net.
16 Ămăra, ma kăy-iwwaɣăn? Ǝbdəd, tətwəsəlmăɣăd dăɣ-aman, săɣləfăd iman-năk
Măssinăɣ i-ad-kăy-išəšdəj dăɣ-ibăkkaḍăn-năk.›
17 Ălwăqq wa d-ăqqălăɣ Yărussălam ḍarăt-a-wen, təddalăɣ Măssinăɣ dăɣ-ehăn
n-ămudd wa măqqărăn ašăl iyyăn a-s hi-tăssoḍa tănăfalilt dd-falăt Măssinăɣ.
18 Ǝnhăyăɣ Emăli, inn'-ahi: ‹Tărmaḍ, əzjăr Yărussălam šik făl-a-s wăr mad-ărḍən
imuzăɣăn-net s-tajuhe ta făll-i mad-təjəd.›
19 Ǝnneɣ-as: ‹Emăli, wădden, əssanăn imumənăn əmmək wa s-əkkeɣ jer-ihănan
n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, naqqăɣ iyyăḍ dăɣ-săn, tajjăɣ tiwit s-ebărtăk dăɣ-iyyăḍ,
təjjarăɣ-in wi iyyăḍnen dăɣ-takărmut.
20 Ašăl wa d-inɣăl ašni n-Stifan†-i n-tajuhe-năk, əbdadăɣ, taqqăsăɣ i-wi t-naqqănen,
năkk făw a əssăɣlăfăn isəlsa-năsăn.›
21 Inn'-ahi Emăli ălwăqq-wen: ‹Ǝgləw, ad-kăy-sukăɣ tiwsaten n-inəẓẓulam† ti
hănen ikallăn wi ujəjnen.,› »

Ujəš n-Buləs i-takărmut

22 Ăsijădăn-as ăddinăt hundăɣ har ten-dăɣ ɣas, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn, ad-
jannen: «Ǝlhəsăt făllа-năɣ ăwadəm-wa-dăɣ, wăr-ilă s-ad-ăqqayəm iddar.»

---

† **22:20 22:20** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣtafa. † **22:21 22:21** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

23 Naḍḍăwăn iɣăran, tăkkăsăn isəlsa-năsăn făll-iman-năsăn, nabbăsăn-as ăkall.
24 Omăr kumănda ălwăqq-wen i-ad-t-šujəšăn əssărdusa ammas n-ehăn wa n-
əlɣəskăr, əjən dăɣ-s tiwit i-ad-t-šəhhəššəlăn tənna n-ăddălil-wa făl fălla-s saɣărat
tamətte.
25 Karrădăn-t əssărdusa dihen-dăɣ i-ad-dăɣ-s əjən tiwit a-s innă Buləs i-kăbtăn
wa t-illăn dihen: «Ajăn, ijraw-awăn ălqanun ad-təjəm tiwit dăɣ-u-Roma wăr-ăswăr
ăššăreɣa uḍlem.»
26 Isla kăbtăn-en i-a-wen ɣas, ošăl s-kumănda, inn'-as: «Hekăyy! Ăj ənniyăt i-a-wa
s-tărhed iji-net, ăhaləs-i, i n-Roma.»
27 Ikkă-dd kumănda Buləs, inn'-as: «Ɣas, tidət kăyy u-Roma?» Inn'-as Buləs:
«Ǝyya.»
28 Inn'-as kumănda: «Năkk, aẓrəf ăjjeen a ẓălăɣ i-ad-əjrəwăɣ tumast-ten-dăɣ.»
Inn'-as Buləs: «Năkk, a əweɣ-dăɣ, ămoosăɣ-t.»
29 Ǝššənkăšăn fălla-s əssărdusa wi s-ihənnin ărhan ad-t-əkrədăn, əjən dăɣ-s tiwit.
Irmăɣ kumănda ed, ija tišəm dăɣ-ere la Roma iket-di d-ititwəšreɣ.

Ătwăɣră-dd Buləs s-imizărăn n-kăl-Iṣrayil

30 Ăffăw ɣas, ad-itammăɣ kumănda i-ăddălil n-ăḍḍărora wa t-ăswărăn kăl-
Ălyăhud, ikkăs Buləs dăɣ-tišəm, issăɣră-dd ḍarăt-a-wen imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-inušămăn-wi ɣattăsnen ăššăreɣa təzzar, issăɣră-dd Buləs, ij'-e jere-săn.

23

1 Ikna Buləs akăyad n-inušămăn wi n-Sinhidrin† ɣattăsnen ăššăreɣa təzzar, inn'-
asăn: «Ayətma-ɣ, wăr t-illa a dăɣ-əššakăɣ iman-in, a-wa s-ila ăgg-adəm s-iji-net dăɣ-
isălan n-ta n-jere-s d-Măssinăɣ, wăr kăla has-ănmăšrăyăɣ har năkk-da-dăɣ.»
2 Iggăd-dd săr-s Ănanyas wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen, omăr i-əssărdusa wi
t-əllanen edes i-Buləs s-ad-has-ənfăẓăn, isusəm s-iyyăt.
3 Ǝnfăẓăn əssărdusa i-Buləs ɣas, innă i-ămănokal n-kăl-tikutawen: «Infăẓ-
ak Măssinăɣ isəm n-erk ăwadəm; ənde d-ămmukkăn a-s kăyy-i s-ăniihăjja d-
ad-hi-təšrăɣăd s-iqqud s-a-wa innă alămăr, kăyy-da-dăɣ ămăra has-itinməšriyăn,
sasănɣed-ahi.»
4 Ǝnnăn-as ăddinăt: «Kăyy, ma kăy-ăsihălăn tigəggar n-ămănokal n-kăl-tikutawen
n-Măssinăɣ?»
5 Inn'-asăn Buləs: «Ayətma, ănšăt-ahi-dd, wăr-əssenăɣ a-s ənta-i-dăɣ a-s ămănokal
n-kăl-tikutawen ed əssanăɣ a-s iktab a-s:
‹Wăr tənned a lăbasăn făll-ămănokal-năk.› »
6 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-ilmăd Buləs a-s ašrut n-tamətte iyyăn, i n-taggayt ta n-kăl-
sadus, wa iyyăḍăn, i n-ta n-kăl-faris. Iḍkăl emăsli-net dat-kăl-Sinhidrin,† innă:
«Ayətma-ɣ, năkk u-faris n-ăgg-u-faris a ămoosăɣ, kunta ill'-e uḍlem hi-iwarăn ašăl-
i-dăɣ, wăr t-illa a ămoos kunta wădden wa n-ăṭṭăma-i jărăɣ n-a-s təlkam tanăkra
jer-inəmmuttan.»
7 Innă a-wen ɣas, tənkăr tamɣənnant jer-kăl-faris d-kăl-sadus, tăẓun tamətte.
8 Ămoos ašrut iyyăn wa n-kăl-sadus-i jannănen wăr təlkem tanăkra n-inəmmuttan,
wăr t-əllen ănjălosăn wăla alšinăn; ămoos ašrut wa iyyăḍăn wa n-kăl-faris-i
ăssiitbătăn emel n-hărătăn-win-dăɣ iket-năsăn.

† **23:1 23:1** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin. † **23:6 23:6** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

9 Təwăs tamətte iket-net, ja tăkat. Ǝggădăn ălɣulam wi n-taggayt ta n-kăl-faris,
əwărăn s-ăṣṣahăt s-ašrut wa n-Buləs, ad-jannen: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr t-illa uḍlem
fălla-s nəhannăy, ak mi issanăn făw kunta wădden a dd-ifalăn išənnawăn meɣ
ănjălos iyyăn a has-imməjrădăn?»
10 Inhăy kumănda tukəse n-talɣa ta dd-təšrăyăt ɣas, irmăɣ făll-ad-t-təmẓəyẓəy
tamətte, tənkăḍnəkăḍ-t. Omăr i-əssărdusa s-ad-t-əlwəyăn s-ehăn wa n-əlɣəskăr i-
ad-t-səssijəjăn tamətte.
11 Ehăḍ wa ilkămăn i-wen, ănfalăl-dd Emăli i-Buləs, inn'-as: «Buləs, kuyəd, wăr
kăy-išăšlalet hărăt făll-ămašăl wa kăy-əssăɣlăfăɣ, əmmək wa s-hi-tămoosăd tajuhe
dăɣ-Yărussălam, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-hi-tumasăd tajuhe dăɣ-Roma.»

Taɣdărt ta s-əttărăn kăl-Ălyăhud ad-tăt-əjən i-Buləs

12 Ăffăw ɣas, hăḍăn kăl-Ălyăhud n-a-s wăr t-illa a mad-əkšən wăla a mad-əswən a
əkkăn wăr-əssăɣdărăn Buləs, əjən iman-net.
13 Ǝkkoẓăt timərwen n-ăhaləs a jănen tahuḍe-ten-dăɣ.
14 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-əkkăn ămănokal n-kăl-tikutawen d-imănnăhăḍăn n-tamətte,
ənnăn-asăn: «Nəj'-awăn tahuḍe, ilɣăn-anăɣ daɣ Măssinăɣ kunta ill'-e a he-năkš
wăla a he-nəsəw a nəkkăs wăr nəja iman n-Buləs.
15 Nărha dăɣ-wăn ămăra, ad-təttărăm dăɣ-kumănda d-kăl-Sinhidrin, ad-dd-
səbdədăn Buləs data-wăn dăɣ-ăsaru n-a-s tărham asəstan-net, afăl təjăm a-wen, ad-
năj năkkăneḍ əmmək făll-has-in-nəssəmdă.»
16 Təsla tejăše n-Buləs i-taɣdărt-năsăn ɣas, ikka ehăn n-əssărdusa wa iha Buləs, ija
dăɣ-s isălan.
17 Iɣră-dd Buləs iyyăn dăɣ-kăbtănăn, inn'-as: «Ǝlwəy alyaḍ-i-dăɣ s-kumănda făl-
a-s ila a-s irha ad-has-tăn-ănn.»
18 Ăddew dăr-s kăbtăn-en s-kumănda, innă i-kumănda: «Buləs wa n-u-takărmut
a hi-innăn ad-săr-k dd-əlwəyăɣ ămawaḍ-i-dăɣ făl-a-s ăwway isălan s-irha ad-dăɣ-k
tăn-ăj.»
19 Ikkăs-dd kumănda alyaḍ s-takše təzzar, issəstăn-t d-isălan wi ăwwăy.
20 Inn'-as alyaḍ: «Ănmănnakăn kăl-Ălyăhud făll-ad-dăɣ-k əttărăn ašəkka ad-
dd-təyyəd Buləs săr-săn i-ad-t-səbdədăn dat-kăl-Sinhidrin ălmăt ărhan ad-t-əknən
asəstan d-a-wa iɣšăd,
21 wăr kăy-săswadnet făl-a-s, a iwwăḍăn əkkoẓăt timərwen n-ăhaləs a ihăḍăn n-
a-s wăr mad-əkšən, wăr mad-əswən a əkkăn wăr jen iman-net, wăr-ăqqelăn ămăra
ɣas ar i-ad-săr-săn t-dd-təyyəd.»
22 Ălwăqq wa d-isigləw kumănda ămawaḍ-ənnin-dăɣ, ăsmătăr-t d-ad-wăr ija
isălan-wi-dăɣ i-ăwadəm wăl' iyyăn.

Ujəš n-Buləs i-takărmut dăɣ-aɣrəm wa n-Qăyṣăra

23 Issăɣră-dd ḍarăt-a-wen əssin kăbtănăn, inn'-asăn: «Sădwăt-dd sănatăt-timaḍ
n-əssărdusa, əssayăt timərwen n-əssărdasi dăɣ-wi năynen ibəjwan d-sănatăt timaḍ
dăɣ-wi ărjašnen, ăwwayăn allaɣăn, sədəwəm afăl okăynăt tisuḍəsen i-tikawt n-
Qăyṣăra,
24 əstəjăt i-tisnay, səssiwəḍăm-in Buləs iddar-iɣlas Filiks wa n-gəfăr.»
25 Iktăb kumănda tăkarḍe ḍarăt-a-wen-dăɣ innă:
26 A-wa năkk Kəlod Lisyas hin-ăhuulăn gəfăr Filiks-i əkneɣ semɣar.
27 Ăhaləs-i-dăɣ săr-k-in-ăssiiglăɣ, ărmăsăn-t kăl-Ălyăhud, əttărăn ad-əjən iman-
net. Ǝlmădăɣ a-s ăḍḍiin făll-Roma ɣas, ăssokăsăɣ-t-dd jer-ifassăn-năsăn s-ejhăn
n-əssărdusa.
28 Dăɣ-derhan-in n-almud n-a-wa făl ărhăn tenăɣe-net, əssəbdădăɣ-t-dd dat-
inušămăn-wi ɣattăsnen ăššăreɣa i-ad-əlmədăɣ ăddălil n-uḍlem wa t-ăsiwărăn,

29 əlmădăɣ a-s a ihalăn ebre n-tijəttewen n-alămăr-năsăn ɣas, wădden a ănihăjjăn d-tamăttant wăla takărmut.

30 Iket hi-əjjăšăn isălan n-a-s ărhan kăl-Ălyăhud asăɣdăr-net i-ad-əjən iman-net. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl t-in-əssărmăḍăɣ săr-k, səlmədăɣ daɣ wi has-dd-əškănen a-s kăyy a ănnihăḍăn dăɣ-isălan-net.

Wăssălam!

31 Ǝjăn əssărdusa ălwăqq-wen-dăɣ a-wa hasăn-innă kumănda, əglăn d-Buləs ehăḍ-en-dăɣ har t-in-ăssawăḍăn taɣrəmt ta n-Antibatris.

32 Ăffăw ɣas, əqqălăn əssărdusa wi ărjăšnen Yărussălam, ăssofăḍăn-in wi năynen ibəjwan Buləs s-Qăyṣăra.

33 Ǝwwăḍăn-in ɣas, jăn tăkarḍe-tənnin-dăɣ ifassăn n-gəfăr, əssəbdădăn-dd daɣ Buləs data-s.

34 Iɣra gəfăr tăkarḍe təzzar, issəstăn d-teje ta lăt Buləs. Ilmăd a-s Silisi a t-lăt ɣas, inn’-as:

35 «Ad-kăy-dd-săɣrăɣ afăl dd-əwwăḍăn ăddinăt wi hak-dd-əškănen.» Omăr ḍarăt-a-wen i-əssărdusa i-ad-t-əjən dăɣ-ehăn s-ătiwăjja ənniyăt, dăɣ-ehăn n-təmmənukəla wa ăsdăy ămănokal Harudəs.

24

Tebădde n-Buləs dat-ămănokal Filiks

1 Səmmos išilan ḍarăt-a-wen, osă-dd Ănanyas wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen ifal-dd Yărussălam, ăddeew d-hărăt dăɣ-inušămăn d-ănabdid s-isəm-net Tartăloš. Osăn-dd ɣas, əškăn i-Buləs s-gəfăr.

2 Ătwăɣră-dd Buləs. Diha-dăɣ dd-osa, ad-săr-s ăšonăj Tărtăloš, ad-t-isawar uḍlem, ijanna:

3 «Ămănokal-nănăɣ Filiks, nămmoy-ak ălxal wa ăhusken d-ălɣafyăt wa s-tăzozăɣăd ăkall-nănăɣ, a-wen, wăr t-illa ăwadəm s-wădden issan săr-s.

4 Ămăra, wăr nărha asɣəf-năk s-măjrăd ăjjen, ărheeɣ dăɣ-k dăɣ-milɣaw-năk, ad-hanăɣ-təkfəd ăssaɣăt ənḍărrăn n-măjrăd.

5 Ăhaləs-i-dăɣ n-ăgg-ăḍḍărora, edăgg osa-dăɣ, ad-dăɣ-s isəffəlləg kăl-Ălyăhud, ittăr ašənnəməšri-năsăn, ămoos iyyăn dăɣ-imizărăn n-taggayt ta təglăt făll-tidət n-iman-net s-itawănna ta n-kăl-Năṣirăt.

6 Dăɣ-təmɣăre n-anməšri-i-dăɣ ija, ittăr făw ad-isəmmăḍəs ehăn n-ămudd wa măqqărăn. Năstărmăs-t s-a-wa innă alămăr-nănăɣ [

7 măšan, ohăɣ-t dăɣ-năɣ Kumănda Lisyas s-ăṣṣahăt.

8 Tăddobed kăyy iman-năk ad-t-səstənnăd d-uḍlem wa t-năswăr ed ənta iman-net, ill’-e diha].»

9 Ohărăn kăl-Ălyăhud wi iyyăḍnen iket-năsăn iyyăn n-emm, ad-jannen isălan-den-dăɣ.

10 Ăstafăy gəfăr ḍarăt-a-wen i-Buləs, inn’-as ad-ămmăjrăd. Iḍkăl Buləs măjrăd, innă: «Ǝssanăɣ ămănokal-in a-s kăyy ăru tămoosăd ăgg-ăššăreɣa i-kăl-ăkall-i-dăɣ, a-wen-dăɣ daɣ a făl əflasăɣ a-s ad-hi-təkkəsăd tekăriḍt.

11 A ilan măraw išilan d-əssin dd-əjjăšăɣ Yărussălam i-ad-dăɣ-s ăɣbədăɣ Măssinăɣ, tăddoobed kăyy iman-năk ad-səbbuyənăd isălan-win-dăɣ,

12 wăr t-illa ere hi-inhayăn əntajăɣ tamətte, wăla ămiiɣănnanăɣ d-ăwadəm dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, wăla dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, wăla dăɣ-aɣrəm,

13 wăr t-illa daɣ dăɣ-ăddinăt wi-hi-sawarnen uḍlem data-k-i ăddooben asətbat n-a-wen ed, wăr len tijuhawen.

14 Hakd a-wen-dăɣ, hărăt iyyăn, ădduuttăt, janneɣ-t daɣ data-k: năkk, Măssinăɣ
wa n-abbatăn-nănăɣ a-s əlkamăɣ s-əmmək wa s-tăn-innă alămăr d-əlkəttabăn n-
ănnăbităn. A-wen-dăɣ a-s jannen əntăneḍ taggayt təglat făll-tidət n-iman-net.
15 Măssinăɣ a dăɣ-jarăɣ ăṭṭăma, jarăn-t dăɣ-s əntăneḍ-dăɣ n-a-s təlkam tanăkra
n-inəmmuttan, jer-wi olăɣnen, wăla wi lăbasnen.
16 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl tattărăɣ, ad-wăr-itəmmil a dăɣ-əššakăɣ iman-in, dat-
Măssinăɣ wăla dat-dăgg-adəm.
17 A ilan iwətyan d-əzjărăɣ ăkall-i-dăɣ, a-s t-dd-ăqqălăɣ, ăwwayăɣ takute n-aẓrəf
tămoosăt tadhəlt i-imumənăn n-ăkall-in, ăwwayăɣ daɣ năkk a-wa s-ărheɣ ad t-
əkətăɣ i-Măssinăɣ.
18 Ašăl wa d-əssəmdăɣ a-wa iktăbăn dăɣ-alămăr dăɣ-isălan n-təšədje-nin, əbdadăɣ
dăɣ-ammas n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, wăr ɣur-i t-təlla tamətte wăla
tamdərwayt wăl’-iyyăt. Əbdadăɣ dihen-dăɣ a-s făll-i toḍa tamətte.
19 A-wa wăr-ih’ ăššăk ənta da: kăl-Ălyăhud wi dd-fălnen Azya a făll-i oḍănen, a-
wen-dăɣ a făl ăniihăjja daɣ a-s kunta ill’-e uḍlem hi-iwarăn, əntăneḍ-en-dăɣ a lanen
s-ad-hi-səwrən uḍlem data-k i-ad-səddəttun a-wa făll-i itawănnen.
20 Kunta a-wen, wăr-ija, adiš, lăɣătnet meddən-wi əbdădnen diha uḍlem wa hi-
iwarăn a-s dd-əbdădăɣ dat-kăl-Sinhidrin-wi† ɣattăsnen ăššăreɣa.
21 Wăr t-illa uḍlem hi-iwarăn săl wa n-a-s ənneɣ: təlkam tanăkra jer-inəmmuttan,
tənna daɣ n-a-wen-dăɣ a făl əbdadăɣ data-k ašăl-i-dăɣ.»
22 Ăsfăl Filiks ăddinăt iman-net ḍarăt-a-wen ed issan a ăjjeen făll-taggayt-ta-
dăɣ təglăt făll-tidət n-iman-net, inn’-asăn: «Afăl dd-osa Lisyas wa n-ămănokal n-
əssărdusa, ad-kăwăn-dd-săɣrăɣ.»
23 Omăr ḍarăt-a-wen i-kăbtăn iyyăn i-ad-ăj ənniyăt i-Buləs măšan, ăkfet-t turhajăt
n-ad-t-dd-tisən ăddinăt-net, tassănăn dăɣ-s.
24 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, iqqăl-dd Filiks ăddeew d-Dərusil ta n-hănne-s lăn
kăl-Ălyăhud. Issăɣră-dd Buləs, ăsjăd i-isălan-wi ităjj făll-immun s-ƔisaĂlmasex.
25 Itajj’-as Buləs isălan har dd-iwwăḍ edăgg-wa dăɣ-has-ijanna əmmək wa s-ila
ăgg-adəm ad-săr-s iddăr dat-Măssinăɣ, ijrəw ălɣafyăt, isədəw i-ăššăreɣa wa dd-
imalăn, ănnăhăḍ dăɣ-iman-net ɣas, irmăɣ Filiks, innă i-Buləs: «Əgləw ămăra, afăl
săr-k əjrăwăɣ, ad-kăy-dd-aləsăɣ asăɣăr.»
26 E-d ăhoj a dd-isăɣăr Buləs, isəddəwənnət-t, dăɣ-a-s, ijar ăṭṭăma n-ad-t-ăkf Buləs
a ila aẓrəf.
27 Ija a-wen-dăɣ har okăyăn əssin iwətyan, izjăr Filiks Təmmənəya, ijjăš Bursəs
Fistus edăgg-net. Ăssof ənta, ad-iṭṭəf Buləs dăɣ-takărmut i-ad-iẓəjrəẓ iman-net i-kăl-
Ălyăhud.

25

Iɣra Buləs Qăyṣăr i-ad-has-ikkəs tekăriḍt

1 Kăraḍ išilan ḍarăt a-s iḍkal Fistus tanăya, ifăl-dd Qăyṣăra, teje ta făll-ixkăm, ikkă
Yărussălam.
2 Əškăn-dd săr-s imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imizărăn n-Ălyăhud dăɣ-isălan n-
Buləs,
3 laqqădăn-t d-ad-hasăn-dd-isəwwəyy Buləs i-ad-t-əšrăɣăn dăɣ-Yărussălam, jan-
nen a-wen, a-s ija a-wen, ăru d-əjăn ăddăbara n-ad-t-săɣdărăn dăɣ-tabarăt, ănɣən-t
kərəf.
4 Inn’-asăn Fistus: «Buləs iha takărmut dăɣ-Qăyṣăra, ḍarăt-a-wen daɣ, năkk iman-
in, əkkeɣ Yărussălam dăɣ-išilan-i-dăɣ,

† **24:20 24:20** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

5 idawnet dăr-i iyyăḍ dăɣ-wăn təflasăm i-ad-əbdədăn fălla-wăn, umasăn tijuhawen-
năwăn dăɣ-isălan n-ăhaləs-wa-dăɣ sawarăn uḍlem.»
6 Ikkă Fistus Yărussălam, ija dăɣ-s a t-illan jer-əttam təkkəd măraw išilan təzzar,
iqqăl-dd Qăyṣăra. Ašăl wa ilkămăn i-wa n-uɣəl-net, issăɣră-dd Buləs s-edăgg wa
dăɣ-iɣattăs ăššăreɣa.
7 Ijjăš-dd Buləs ehăn-en ɣas, ăɣlăyɣălăyăn-t-dd kăl-Ălyăhud wi-dd fălnen
Yărussălam, ad-t-sawarăn bahutăn d-uḍlemăn s-wăr t-illa ere ăddoben asəddəttu-
năsăn.
8 Iḍkăl Buləs măjrăd i-ad-ihəl iman-net, isəbbuggət a-wa fălla-s itawănnen, inna:
«Wăr t-illa uḍlem hi-iwarăn, wăr t-illa a lăbasăn ăɣšadăɣ wăla ənneɣ făll-alămăr n-
kăl-Ălyăhud, wăla făll-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, wăla făll-Qăyṣăr-i n-ămănokal
wa măqqărăn.»
9 Innă Fistus ălwăqq-wen i-Buləs i-ad-ijrăẓ i-kăl-Ălyăhud: «Ak tărḍed s-ad-təkkəd
Yărussălam i-ad-kăy dăɣ-s əšrăɣăɣ meɣ?»
10 Inn’-as Buləs: «Năkk, ămăra, Qăyṣăr-i n-ămănokal wa măqqărăn ihăn Roma,
ənta a-s ărheɣ tebădde data-s i-ad-hi-išrăɣ. Kăl-Ălyăhud-i săr-k dd-əškănen, wăr
t-illa a hasăn-ăɣšadăɣ, a-wen, kăyy iman-năk, hannăyăd-t.
11 Kunta ill’-e a ăɣšadăɣ wăla a jeɣ lăbasăn, ărḍeeɣ s-tamăttant măšan, kunta a wa
făll-i itawănnen bahu, adiš, wăr-əleɣ s-ad-ətwəjjăɣ jer-ifassăn-năsăn. Ămăra, šămad
tanfust-da-dăɣ, ăɣreɣ Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn.»
12 Ănmănhăy Fistus d-inušămăn wi ɣattăsnen ăššăreɣa təzzar, innă i-Buləs:
«Šămad kăyy iman-năk a iɣrăn ămănokal wa măqqărăn, adiš, ad-hak-sukăɣ.»

Tebădde n-Buləs dat-Fistus d-Ăgribba

13 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen-dăɣ, osă-dd ămănokal iyyăn s-isəm-net Ăgribba
ăddeew d-wălătma-s s-isəm-net Berenis, jan-dd tăbošăjt s-Fistus dăɣ-Qăyṣăra.
14 Jăn išilan dihen ɣas, iḍkăl-asăn-dd Fistus isălan n-Buləs, inn’-asăn: «Ill’-e diha
ăhaləs dd-oyya Filiks dăɣ-takărmut,
15 əškăn-dd săr-i fălla-s imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-kăl-Ălyăhud,
əttărăn dăɣ-i ad-t-siḍəwăɣ dăɣ-ăššăreɣa
16 măšan, əllăɣeɣ-asăn a-s ălqanun-nănăɣ năkkăneḍ-i n-kăl-Roma, wăr hanăɣ-
ijrew ad-nəsiḍəw ăwadəm dăɣ-ăššăreɣa ar s-ad-t-dd-năssibdăd dat-ăššăreɣa təzzar,
nəlməd kunta a-wa fălla-s itawănnen tidət meɣ.
17 Osăn-ahi-dd dăɣ-Qăyṣăra ɣas, əssăɣrăɣ-asăn-dd năkk iman-in ăhaləs wa s-săr-i
dd-əškăn.
18 Ăɣelăɣ dăɣ-a-wa fălla-s jannen, iɣšad a măqqoorăn măšan, oseɣ-t wăr-ija a-wen
19 ed, isălan n-ăddin-năsăn d-isălan əkkanen ăhaləs iyyăn ămmun s-isəm-net Ɣisa,
s-orda ənta a-s inkăr-dd jer-inəmmuttan, ənta-den-dăɣ a-wa ikkăn jere-săn,
20 wăr-əssenăɣ a has-e-ăjăɣ, əttărăɣ dăɣ-s ad-ăkk Yărussălam i-ad-dăɣ-s itwəšrăɣ
ed, năkk iman-in, wăr hənnəyăɣ uḍlem t-ăswărăɣ
21 măšan, ăssof teɣăre n-Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn ed, ijraw-as ălqanun-
nănăɣ a-wen.»
22 Iggăd-dd Ăgribba ălwăqq-wen, inna i-Fistus: «Ăhaləs-wa-dăɣ, săsl’-ahi-has
năkk-dăɣ.» Inn’-as Fistus: «Ašəkka, ad-t-dd-səbdədăɣ data-k, təsləd-as.»
23 Ăffăw ɣas, ăssahăɣ-dd Ăgribba ašăl s-ălxal wa n-imănokalăn ənta d-Berenis ta n-
wălătma-s, əjjăšăn ehăn wa n-ăššăreɣa ăddewăn d-kumănda d-inušămăn n-aɣrəm.
Issăɣră-dd Fistus Buləs, ittəlwăy-dd.
24 Imməjrăd Fistus, innă: «Ămănokal Ăgribba, kăwăneḍ-i dd-əžžəmmăɣnen diha-
dăɣ ašăl-i, ăhaləs-i-dăɣ hannăyăm, wăr t-illa dăɣ-Yărussălam hakd diha-dăɣ, ere
s-wădden innă, ăbas ănihăjja d-tămudre.

25 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, wăr t-illa uḍlem fălla-s əjrawăɣ t-ăsinăhăjjăn
d-tamăttant măšan, šămad ənta iman-net a ăsnăfrănăn ad-t-išrăɣ ămănokal wa
măqqărăn, adiš ad-has-t-sukaɣ i-ad-t-išrăɣ.
26 Hakd a-wen-dăɣ, wăr-ărheɣ, ad-has-t-sukaɣ ar s-ad-t-ăsidăwăɣ d-tăkarḍe dăɣ-
iktab uḍlem wa t-iwarăn. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăssofăɣ ad-t-dd-səbdədăɣ data-
k i-ad-hi-təkfəd tayətte n-a-wa mad-əktəbăɣ dăɣ-tăkarḍe i-ămănokal wa măqqărăn
ḍarăt isəstanăn wi t-mad-ăjăɣ
27 ed, wăr-il’ əmmək n-ad-sukaɣ ămănokal u-takărmut s-wăr-ătwăssăn a-wa
iɣšăd.»

26

Edăwănne wa ija Buləs i-ad-ikkəs uḍlem făll-iman-net
(Ijităn 22:6-16; 26:12-18)

1 Iḍkăl Ăgribba măjrăd, inna i-Buləs: «Măjrăd! Ǝkkəs uḍlem făll-iman-năk.» Iḍkăl
Buləs ăfuss-net i-ad-has-səjəd tamətte, innă:
2 «Ămănokal Ăgribba, ămoos-ahi a măqqorăn turhajăt n-măjrăd wa hi-təkfed ašăl-
i-dăɣ i-ad-əkkəsăɣ făll-i uḍlem wa hi-ăswărăn kăl-Ălyăhud wi hi-dd-əškănen săr-
wăn.
3 Ǝssanăɣ a-s wăr t-illa a hak-idrajăn dăɣ-ălɣadatăn-năsăn, wăla dăɣ-tijəttewen
n-ăddin-năsăn, a-wen-dăɣ a făl əttarăɣ dăɣ-k taẓidert n-ad-hi-səjədəd.
4 Năkk, wăr t-illa ăgg-ăkall-i-dăɣ wărăn issen a-s təmmăḍrit-in iket-net, jeɣ-tăt jer-
kăl-tumast-in dăɣ-Yărussălam-i-dăɣ ədwălăɣ.
5 Ăru əzzayăn-ahi, əssanăn daɣ a-wa ămoosăɣ kunta ăbokăn i-a-wen, tămudre-
nin iket-net, əjeɣ-tăt dăɣ-alkum i-a-wa saɣra taggayt ta n-kăl-faris, wăr t-təlla taggayt
tăt-tojărăt isəm, wăla ălɣădalăt dăɣ-ăddin-nănăɣ.
6 Ašăl-i, əbdadăɣ dat-ăššăreɣa făl təssəba n-ăṭṭăma wa jărăɣ dăɣ-ărkăwăl-wa ijjăš
Măssinăɣ i-abbatăn-nănăɣ wi n-ibda,
7 ăṭṭăma-en-dăɣ, a-s ăqqalnăt tiwsaten-nănăɣ ti n-mărawăt d-sănatăt n-Iṣrayil ed,
a-wen-dăɣ a săr-snăt dd-orăwăn ălɣibadăt n-Măssinăɣ ehăḍ d-ašăl. Ămănokal-in,
wăr t-illa uḍlem hi-ăsiwărăn kăl-Ălyăhud wi hi-dd-əškănen săl wen-dăɣ.
8 Ak ajăn ămoos-awăn tăkunt a-wa s-ilkam ad-dd-isənkăr Măssinăɣ inəmmuttan?
9 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, wăr t-illa a-wa-dăɣ wăr-əjeɣ i-ad-hin-aləmăɣ s-iyyăt
isəm wa n-Ɣisa wa n-Năṣirăt.
10 A-wen, jeɣ-t dăɣ-aɣrəm wa n-Yărussălam-i dăɣ-hi-əjrăwăn imănokalăn n-kăl-
tikutawen asəttărməs n-e d t-illăm ere ilkamăn i-Ɣisa Ălmasex, ăjăɣ-t dăɣ-takărmut.
Afăl ənhăyăɣ i dăɣ-săn ăniihăjjăn d-tamăttant, ifassăn-in a-s tajjăɣ iman-net.
11 Ǝkkeɣ jer-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud i-ad-tăn-săknăɣ dăɣ-săn aɣăna,
šahăššalăɣ-tăn s-asəkkufăr, dăɣ-təmɣăre n-aḍkăr-năsăn wa hi-ihăn, ăhoreɣ-tăn har
ikallăn wi iyyăḍnen dăɣ-əzzaɣăn.

(Ijităn 9:1-19; 22:6-16)

12 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a făl əkkeɣ Dămašăq, ăwwayăɣ tikarḍiwen hi-əkfăn
imănokalăn n-kăl-tikutawen, hi-əjrawnen tădabit n-a-wa s-ărheɣ iji-net.
13 Ămănokal-in, əgleɣ dăɣ-a-wen-dăɣ a-s hin-ohăẓăɣ Dămašăq s-ammas n-tarăhut,
wăla a hin-əjrăhăɣ năkk d-imidiwăn-in a-s ənhăyăɣ ănnur dd-ifalăn išənnawăn
ojărăn tăfukt amləwləw.
14 Nəhă-dd noḍa iket-dăɣ-nănăɣ, əsleɣ dihen i-emăsli hi-innăn dăɣ-Ɣăbranəyya:
‹Sawəl, Sawəl! Ma kăy-orămăn săr-i, tiɣəzzəbud-ahi? Ad-hak-indăr amẓəẓẓaj dăr-i
hărkuk.›

15 Ǝnneɣ-as: ‹Emăli, mi tămoosăd?› Inn’-ahi Emăli: ‹Năkk a-wa Ɣisa wa
tiɣəzzəbud.
16 Ămăra, əbdəd făll-iman-năk, ănfalălăɣ-ak-dd i-ad-tumasăd ănămmašul-in,
tumasăd daɣ tajuhe-nin dăɣ-a-wa tənhăyăd ašăl-i-dăɣ d-a-wa hak dd-madăn-infiləl
ḍarăt a-wa,
17 ad-kăy-dd-ăɣləsăɣ dăɣ-kăl-Ălyăhud d-inəẓẓulam† šəmmišəlăɣ-kăy săr-săn,
18 i-ad-tarəd tiṭṭawen-năsăn, əzjărăn-dd tihay s-ănnur, əzjărăn-dd tărna n-Iblis s-
Măssinăɣ, amənăn săr-i i-ad-tăn-ăkfăɣ tenăšše n-ibăkkaḍăn i-ad-ahərən tăkasit d-
iməššeddəjăn wi iyyăḍnen.›
19 Ămănokal-in Ăgribba, wăr-ətterăɣ anməšri i-a-wa hi-dd-ănfalălăn dd-ifălăn
išənnawăn ed, Măssinăɣ ad-dd-ifal.
20 Ǝmməjrădăɣ s-tizarăt i-kăl-Dămašăq d-kăl-Yărussălam təzzar, okăyăɣ s-
Ălyăhudəyăt d-iɣărman wi iyyăḍnen hăn inəẓẓulam, xaṭṭăbăɣ-asăn iket-dăɣ-
năsăn isălan n-a-s lan s-ad-utabăn, əjən tămudre tăddewăt d-imărkedăn olaɣnen
ăssiitbătnen tiynəya ta dd-təšrăyăt fălla-săn.
21 Təssəba n-a-wen dăɣ, a făl făll-i oḍăn kăl-Ălyăhud dăɣ-ammas n-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, əttărăn tenăɣe-nin
22 măšan, idhăl-ahi Măssinăɣ, ikkăs-ahi-dd dăɣ-ifassăn-năsăn i-ad-udabeɣ
tebădde, ăjjayhăɣ făll-isălan-net har ašăl-i-dăɣ i-wi lănen isəm hakd wi t-wăren əla.
A-wa jănneɣ daɣ ašăl-i-dăɣ, wăr-ămoos a ăynayăn, ăru dăɣ-s ăssewălăn ănnăbităn
d-Mosa-i əssətbătnen a-s əlkamăn isălan-wi-dăɣ hawăn-tajjăɣ.
23 A-wen a t-ămoosăn, a-s ilkam ad-inhəy Ɣisa Ălmasex tersəmmawen təzzar,
umas teɣăfădde n-ăddinăt wi dd-maden-ənkăr jer-inəmmuttan i-ad-ətwəjjən isălan
n-ănnur n-əlɣəllas i-kăl-Ălyăhud hakd inəẓẓulam.»

Ălwižab n-Ăgribba i-Buləs

24 Ămmiijrăd Buləs itakkăs uḍlem făll-iman-net dihen-dăɣ a-s iḍkăl Fistus emăsli-
net, innă: «Kăyy Buləs, ăbas təssanăd a jănned, təkkas dăɣ-k təmɣăre n-təlɣuləma
tayətte.»
25 Inn’-as Buləs: «Ămănokal-in Fistus, năkk ɣas ozja ənniyăt-in, əjrahăɣ a-wa heɣ;
a-wa jănneɣ iket-net, wăr-ămoos ɣas ar tidət lat ujreh.
26 Kăyy daɣ ămănokal-in Ăgribba, wăr hak-ədrejăn isălan-win-dăɣ, a-wen-dăɣ daɣ
a făl wăr-ăksuḍăɣ măjrăd data-k, ed wăr t-illa dăɣ-isălan-wi-dăɣ a-s wădden təssanăd
săr-s e-d, əkkasăɣ ăššăk a-s isălan-wi-dăɣ, wăr jen dăɣ-ufăr.
27 Ămănokal-in Ăgribba, tomanăd s-a-wa ənnăn ănnăbităn, wădden?»
28 Iggăd-dd Ăgribba ălwăqq-wen s-Buləs, inn’-as: «Kăyy, hannăyăɣ-kăy, a
ənḍărrăn ɣas teɣalăd ămoosăɣ ălmăssexi.»
29 Inn’-as Buləs: «Jer-a ənḍărrăn wăla a hin-illan i-ad-tumasăd a-wen, dalăɣ-ak
Măssinăɣ kăyy hakd ălžămaɣăt wa hi-ăsijădăn, ad-dăr-i taləhəm hărăt iket-net, a săl
tišəm-ti-dăɣ hi-hănen.»
30 Issəmdă Buləs măjrăd-wen-dăɣ ɣas, ibdăd ămănokal Fistus hakd Ăgribba d-
Berenis, təlkăm-asăn daɣ tamətte,
31 zajjărăn ăddinăt, tinmənnin: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr t-illa a iɣšad t-ăsinăhăjjăn d-
tamăttant wăla tišəm.»
32 Inna Ăgribba i-Fistus ălwăqq-wen: «Ǝnnăr wădden teɣăre-i ija ăhaləs-i-dăɣ i-
Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn, itwəyy’-in.»

† **26:17 26:17** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

27

Asikəl n-Buləs s-Roma

1 Tăwwăḍ-dd tăqqăn ta n-tikawt n-ăkall wa n-Iṭali ɣas, jăn kăl-əlxəkum Buləs d-
kăl-takărmut wi iyyăḍnen dăɣ-ifassăn n-kăbtăn s-isəm-net Yulyus, ənta a ănnihăḍăn
făll-ejhăn n-əlɣəskăr wa s-isəm-net: «Wa tăn-ojărăn».
2 Nəjjăš turăft n-aman jat isəm Adăramit, nəkkă ăkall wa n-Azya, năddeew dăɣ-
asikəl-nănăɣ d-Aristarăq wa n-Tăslonika.
3 Ašăl wa ilkămăn i-wen, năsjăn dăɣ-teje ta n-Sidon. Ămoos kăbtăn Yulyus ăwadəm
s-ikna Buləs əjjăruẓăt, iglă făw har t-ikfă turhajăt n-ad-ăkk imuzăyăn-net wi hănen
aɣrəm-en i-ad-has-arəjăn dăɣ-asikəl.
4 Nəfăl dihen, năllil asălim n-aman, nămsadăɣ i-awtəl wa n-Qəbrus i-ad-nəmjušət
d-aḍu d-tinăzzămăren-ti dd-bahhălnen i-turăft.
5 Nəjlăy ḍarăt-a-wen ejărew wa səmmăn ošălăn dăɣ-ăkall wa n-Silisi d-Banfəli,
năsjăn dăɣ-taɣrəmt ta n-Mira təhăt ăkall wa n-Lisya.
6 Ijrăw kăbtăn-nănăɣ dihen turăft n-aman təkkat Iṭali, ij’-anăɣ dăɣ-s.
7 Nəjă išilan năsilalăm sollan făll-aman har šărnaš d-nănmawăḍ d-aɣrəm wa n-
Kănida, igdăl-anăɣ əṣṣuhu n-aḍu ad-nakəy ɣas, nărmăs tamdujt ta n-ajus n-ăkall wa
n-Kritus, nəkka dawa-s har nămsadăɣ d-Sălmuni.
8 Šărnaš d-nällil asălim n-ejărew har dd-năwwăḍ edăgg ijan isəm: tasjənt ta n-
tihusay, a-wen edăgg, ănimahăẓăn d-taɣrəmt ta n-Lazaya.

Anməntaš n-ejărew făll-turăft n-aman ta iha Buləs

9 Nəja išilan s-əmmək-en-dăɣ a-s fălla-năɣ ănmăntaš ejărew, nəjjăš miši, okăy fălla-
năɣ daɣ ăẓum wa n-tajrəst.
10 Dihen-dăɣ, ad-ăsmătăr Buləs iməssukal wi iyyăḍnen hănen turăft n-aman,
inn’-asăn: «Meddən, hannăyaɣ a-s asikəl-nănăɣ wăr-mad-ăj wăla šăɣšad d-miši;
năkkăneḍ hakd a-wa ihăn turăft, nəha miši d-šăɣšad-wen-dăɣ.»
11 Măšan ojăr tafləst ija kăbtăn a-wa has-innă u-taɣăya-net a-wa innă Buləs.
12 Ǝnhăyăn a-s edăgg-wa-dăɣ ăsjănăn wădden edăgg dăɣ-isasakay ăwadəm tajrəst
ɣas, ăssoɣălăn tisdas n-turăft, ărmăsăn tamdujt n-aɣrəm wa n-Fənikus daw-awtəl wa
n-Kritus i-ad-dăɣ-s səssikəyăn tajrəst.
13 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s dd-isrăj aḍu dd-ifalăn ajus, orăn-dd turăft, ărkăbăn dăɣ-a-s
ăllilăn tasăja n-ejărew ed, ăɣelăn ăɣlăsăn dăɣ-ăššar-net.
14 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen-dăɣ, toḍă-dd fălla-săn tăšikwalt tăṣṣoohet s-itawănna
dăɣ-Tălyunanit: Erakilun.
15 Izzəwăt ăṣṣahăt-net turăft, iglă dăr-s emănăn, ăbas t-illa ere dăɣ-s ănnihăḍăn.
16 Ija a-wen-dăɣ har nokăy afălla n-awtəl wa n-Kluda, ij’-anăɣ aɣrəm-en eff ɣas,
nəttăr ăddăbara s-nănmawăḍ d-isăɣlas wi hănen turăft.
17 Ǝjrăwăn meddən aḍkul n-asăɣləs wa n-ənḍărrăn ihăn turăft, ăstărăkken-t dăɣ-
aman, əkrăsăn-t dăɣ-turăft s-iɣunan, nəḍkăl tisdas i-ad-tănăt-isəkəf aḍu i-ad-ăbas
hanăɣ-ăzziwăt aḍu. Năšinanăj s-əmmək-wen-dăɣ har nănmawăḍ d-Libya, noyya
iman-nănăɣ s-ašrut wa dăɣ-wăr šəjrətăn aman.
18 Okăy fălla-năɣ ašăl imdan năbbillăn d-aḍu s-əmmək-wen-dăɣ, har hanăɣ-ilzăm
ašăl wa iyyăḍăn, ad-hin-nəjăr ilalăn wi hănen turăft i-ad-tifsas.
19 Ašăl wa s-kăraḍ, jărăn-in inaxdimăn a-wa ăẓẓayăn ihăn turăft iket-net.
20 Nəjă ăzzăman wăr nənhey tăfukt wăla etran, a ija a-wen-dăɣ, itiwwaḍ-dd fălla-
năɣ ăṣṣahăt n-aḍu har ăbas hanăɣ-iha ere ijarăn ăṭṭăma n-tămudre.
21 Išilan-win-dăɣ, năssakăy-tăn wăr t-illa a nəkša, dăɣ-a-wen-dăɣ ad-dd-ibdăd
Buləs, innă i-ăddinăt: «Imidiwăn-in, ənnăr hi-tăsijădăm ihənnin a-s hawăn-
əmməjrădăɣ dăɣ-awtəl wa n-Kritus, wăr nətəjjəš miši d-šăɣšad ogdăhăn d-a-wa-dăɣ.

22 Ărheeɣ fălla-wăn ămăra, ad-hi-səjdəm: sănsăt ənniyăt-năwăn, əḍmanăɣ-awăn
a-s wăr t-illa i dăɣ-năɣ mad-iba măšan, turăft ənta, əkkəsăt ăṭṭăma-net.
23 Ănfalăl-ahi-dd ănjălos n-Măssinăɣ ənḍăhaḍ,
24 inn'-ahi: Buləs, wăr tărmeɣăd ed, wăr t-illa ad-wăr təbdedăd dat-Qăyṣăr wa
n-ămănokal măqqărăn. Ad kăy-iɣləs Măssinăɣ kăyy d-iməssukal wi dăr-tăddewăd.
25 Ɣas, imidiwăn-in, kuyədăt, wăr təkkesăm ăṭṭăma, əflasăɣ a-s Măssinăɣ a-wa
hi-innă, ad-ăj,
26 ilkam dăɣ-năɣ ad-nəsəjən făll-awtəl iyyăn.»
27 Nəja ehăḍ-nănăɣ wa s-măraw d-əkkoẓ măšan, ăzziwăt-anăɣ aḍu hărwa făll-
ejărew wa səmmăn s-itawănna Adərya, a-wen, dăɣ-ejărew wa səmmăn măqqărăn
n-Miditerani. Ebre n-ammas n-ehăḍ, ofrăyăn kăl-taɣăya n-turăft a-s ohaẓăn edăgg
dăɣ-wăr əknen aman əjut.
28 Jărăn aɣan dăɣ-aman i-ad-săr-s əkətən təššəjrət n-aman, osăn aman jan təššəjrət
n-kăraḍăt timərwen n-metăr d-əssa. Əglăn har dihen, olăsăn daɣ ejer n-aɣan-ənnin
dăɣ-aman, imăl-asăn ider n-aman ămăra, dăɣ-sănatăt timərwen n-metăr d-əttam.
29 Ăksuḍăn kăl-taɣăya ad-tiḍəw turăft-năsăn, tənkəf i-tihun, ɣas, jărăn əkkoẓăt
tiẓolyawen dăɣ-aman i-ad-əhəlnăt turăft, əqqălăn ḍarăt-a-wen i-tebădde n-ašăl.
30 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-tattărăn kăl-taɣăya əmmək s-əjmăḍăn, ăsrăsăn dăɣ-aman
asăɣləs ənḍărrăn, jăn ăsaru n-a-s ărhan ad-hin-šəššənkəšăn tiẓolyawen ti jăn dăɣ-
aman i-ad-əknənăt antum, əṭṭəfnăt turăft.
31 Ilmăd Buləs făll-amsud-năsăn ɣas, innă i-kăbtăn d-əssărdusa: «Ănn i-meddən-
năk, afăl wăr-ăqqimăn meddən-wi-dăɣ dăɣ-turăft, adiš, əkkəsnet ăṭṭăma n-
tămudre.»
32 Ăɣtăsăn əssărdusa ḍarăt-a-wen iɣunan n-asăɣləs wa ənḍărrăn, oyyăn-t iglă,
ăwwăyăn-t aman.
33 A ənḍărrăn dat-ăbaqqu n-tifawt, ăsmătăr Buləs imidiwăn-net i-ad-əkšən hărăt
făl-a-s lan a iwwăḍăn măraw išilan d-əkkoẓ wăr t-illa a ikkan imawăn-năsăn.
34 Inn'-asăn Buləs: «Ənfəwăt iman-năwăn s-hărăt iyyăn, əfləsăt a-s wăr t-illa dăɣ-
wăn-i s-mad-hin-iba wăla-dăɣ emẓăd iyyăn ɣas dăɣ-eɣăf-net.»
35 Inn'-asăn Buləs a-wen-dăɣ ɣas, iḍkăl-dd tijəlwen, ămmoy i-Măssinăɣ dat-ăddinăt
wi hanen turăft, ăẓun-tănăt ḍarăt-a-wen, ad-itatt.
36 Tokăy-tăn tarəmmeɣt, ad-tattăn əntăneḍ-dăɣ.
37 Dăɣ-turăft-en-dăɣ, năwwăḍ sănatăt timaḍ n-ăhaləs d-əssayăt timərwen d-săḍis.
38 Ălwăqq wa d-əyyəwănăn ăddinăt, əssănɣălăn-in ălkăma dăɣ-ejărew i-ad-
səfsəsăn turăft.
39 Ja tifawt, əšlămăn dăɣ-ijəj taɣmărt dăɣ-ijjət ăkall măšan wăr-əssenăn ma
ămoos ăkall-wen-dăɣ. Ənnăn ad-săr-s ənnăḍăn turăft, səjnən-tăt dihen-dăɣ kunta
ămmukkăn a-wen.
40 Əkkăsăn isăssărăn wi iṭṭăfnen turăft, oyyăn-tăn-in s-aman, orăn iɣunan wi n-
taɣăya sasaɣadnen turăft, jăn tisdas i-aḍu s-data n-turăft i-ad-tăn-in-imhəl aḍu s-
edăgg wa ăqqurăn əšlămăn.
41 Diha-dăɣ d-əkkăn s-data a ənḍărrăn ad-oḍăn făll-hărăt n-tejeft, təntăm-asăn
turăft dăɣ-ăkall. Ittəytăy ăkumkum-net dăɣ-ăkall hundăɣ har ăbas timtəkwəy, irẓă-
dd daɣ ajilal-net făll-ăṣṣahăt wa ija anməntaš n-ejărew wa səmmăn.
42 Ənhăyăn əssărdusa a-wen ɣas, ănmănnakăn i-ad-əjən iman n-kăl-takărmut i-
udaɣ ad-ijmăḍ wăl' iyyăn dăɣ-eššaf,
43 măšan unjăy-asăn kăbtăn s-a-wen făl tărha-i ija i-Buləs. Dihen-dăɣ ad-innă
kăbtăn i-ăddinăt wi əssănnen eššaf, ad-əyyən iman-năsăn s-tizarăt s-aman, əšyəfăn
s-asălim.

44 Innă i-wi iyyăḍnen, ad-əjən ăddăbara făl năyăn iferəsăn n-tisəjwen n-turăft wi dd-irẓa aḍu. Ǝmmək-wen-dăɣ a-s hin-əwwăḍăn iket-dăɣ-năsăn asălim n-aman, əddarăn-ăɣlasăn.

28

Tăsjăn turăft n-aman ta iha Buləs dăɣ-awtəl wa n-Malta

1 Năɣlăs-dd dăɣ-a-wen-dăɣ iket-dăɣ-nănăɣ, nəzjăr-dd aman ɣas, nəslă a-s awtəl wa dăɣ-năsjăn, isəm-net Malta.
2 Ăsmăjaren-anăɣ kăl-awtəl-en, əssărɣăn-anăɣ efew, nəzzăh săr-s iket-nănăɣ ed, iwat ajənna, ija esămeḍ.
3 Ikkəmăt-dd Buləs isuksukăn s-ăshăjăljăl efew măšan, tăkwăttăt-t taššălt dd-təstaɣ tukəse n-efew, tărmăm dăɣ-ăfuss-net.
4 Ǝnhăyăn kăl-awtəl a-wen ɣas, ad-tinmənnin: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr t-ih’ ăššăk a-s emăjj n-iman, ənta da-dăɣ s-iket dd-iɣlăs dăɣ-aman măšan, ilkăm-as-dd əlɣədăr n-a-wa iɣšăd i-Măssinăɣ.»
5 Irsăy-in Buləs taššălt ḍarăt-a-wen făll-iman-net, ănnunnăẓăt-tăt dăɣ-efew, wăr t-illa a has-tăɣšad.
6 Ija a-wen ɣas, ăsbălalăɣăn kăl-awtəl dăɣ-Buləs, ija ɣur-săn a-s a ənḍărrăn ɣas a has-in-ăqqimăn ihḍəḍi, meɣ ămmut ălwăqq-wen-dăɣ. Ăhojăn wăr t-illa a ijan dăɣ torda-năsăn ɣas, əqqălăn s-a-wa ənnăn, ad-jannen ămăra: «A-wa, hărăt dăɣ-imălan wi n-išənnawăn.»
7 Edăgg-en, ohaẓăn-t išəkraš n-ămănokal n-awtəl s-isəm-net Bubləs. Isl’-anăɣ ɣas, ăsmăjarăt-anăɣ s-ehăn-net, năssakăy ɣur-s kăraḍ išilan.
8 Nəll’-e dihen-dăɣ a-s tărmăs tenăde tăddewăt d-tanănăɣat abba n-ămănokal. Os’-e Buləs, ăswăr-t ifassăn-net, ittăr-as dăɣ-Măssinăɣ, izzăy.
9 Ăwwăyăn-dd kăl-ăkall ḍarăt-a-wen imarhinăn-năsăn, ăzozăy-tăn Buləs əntăneḍ-dăɣ.
10 Ǝssəmɣărăn-anăɣ kăl-awtəl en-dăɣ făl təssəba n-a-wen-dăɣ. Năssawăḍ tekle ɣas, jăn-anăɣ ăzzad igdăhăn i-a-wa hanăɣ-in-ăqqimăn dăɣ-asikəl.

Ujəš n-Buləs i-aɣrəm wa n-Roma

11 Šămad fălla-năɣ okayăn kăraḍ orăn n-asikəl, ad-nəjrăw turăft n-aman tăṣṣiwwărăt idmawăn d-ismawăn n-imălan n-eknewăn wi s-itawănna: Kăstur d-Bolăkəs dd-falăt Iskăndərya, nəjjăš-tăt, tăssakăy dăr-năɣ tajrəst dăɣ-awtəl-wen-dăɣ.
12 Nəfăl dihen, năsjăn kăraḍ išilan dăɣ-Sirakuz,
13 təzzar năllil asălim n-aman har Rajyo. Ašăl wa ilkămăn i-wen, inkăr-dd fălla-năɣ aḍu dd-ifalăn ajus, izzəwăt-anăɣ emănăn har năsjăn dăɣ-Băzula.
14 Nəjrăw dihen hărăt dăɣ-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin, ăsmăjaren-anăɣ; năssakăy ɣur-săn əssəboɣ imdan. Ɣur-săn en-dăɣ, ad-nărmăs tamdujt ta n-Roma.
15 Ǝslăn-anăɣ hărăt dăɣ-ălmăssexităn n-Roma ɣas, əlkăḍăn-anăɣ-dd s-ăssuk n-aɣrəm wa n-Abyud, əssəlkăḍăn-anăɣ-dd daɣ iyyăḍ s-ăssuk wa n-aɣrəm wa n-kăraḍăt tihənzubba. Inhăy-tăn Buləs ɣas, irăš i-Măssinăɣ, ikf’-e a-wen-dăɣ ăṭṭăma d-ăṣṣahăt ăynayăn.
16 Năwwăḍ-in Roma ɣas, irḍa əlxəkum i-Buləs s-ad-ifăr ehăn n-iman-net, izzăɣ dăɣ-s ənta d-əssărdasi wa has-ijăn ənniyăt.

Ajəyh wa ija Buləs dăɣ-aɣrəm wa n-Roma

17 Kăraḍ išilan ḍarăt-a-wen, issăɣră-dd Buləs inušămăn n-kăl-Ălyăhud wi əzzăɣnen Roma. Ǝžžəmmăɣăn-dd săr-s ɣas, inn’-asăn: «Ayətma-ɣ, wăr t-illa a

ăɣšadăɣ s-ănimăšrăyăɣ i-tumast-nănăɣ, wăla i-ălɣadatăn-nănăɣ. Aɣrəm wa n-Yărussălam a dăɣ-dd-əttărmăsăɣ, əjjăšăɣ dăɣ-s takărmut, ătwăjjăɣ jer-ifassăn n-kăl-Roma,
18 əttărăn əntăneḍ almud n-a-wa ăɣšădăɣ ḍarăt a-s hi-ăsimăjrădăn măšan, wăr t-illa ăḍḍărora făll-i əjrawăn hi-ăsinăhăjjăn d-tamăttant, əttărăn făw ad-hin-səwwəyyən măšan,
19 ənkărăn-dd kăl-Ălyăhud dihen făll-i, unjăyăn ărḍăn a-wa hi-ăɣtăsăn kăl-Roma. Ǝnhăyăɣ a-s wăr t-illa a ărhan săl tamăttant-in ɣas, tămoos-ahi teɣăre n-Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn ihăn Roma tăhaššilt. Măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr-iha ənniyăt-in n-ad-săwrăɣ tumast-in uḍlem wăl' iyyăn.
20 A-wa-dăɣ a făl ăsdărhănăɣ ahănay-năwăn, səfhəmăɣ-kăwăn a-s tišəm-ti-heɣ, wăr tănăt-dd-orew săr-i a săl ăṭṭăma wa ohărăɣ d-kăl-Iṣrayil iket-năsăn.»
21 Inn'-as ălžămaɣăt wa săr-s dd-ăddewăn: «Dăɣ-a-wa hanăɣ-dd-iqqălăn năkkăneḍ, wăr t-təlla tăkarḍe hanăɣ-dd-tosat dd-falăt Ălyăhudəyăt hanăɣ-təjat isălan-năk, wăr t-illa daɣ ere nənhay dăɣ-ayətma-năɣ dd-ifalăn dihen hanăɣ-kăy-omalăn wăla i hanăɣ-kăy-oẓamăn.
22 Ămăra, năssof, ad-hak-nəsəll năkkăneḍ iman-nănăɣ ed taggayt ta hed təglăt făll-tidət n-iman-net, nəssan a-s wăr t-illa edăgg s-wădden ăššunjen-tăt dăɣ-s ăddinăt.»
23 Ohărăn dăr-s ḍarăt-a-wen ašăl dăɣ-t-dd-mad-ăqqəlăn ăddewăn d-ăddinăt ojărnen wi dd-osănen ăsihe-wa. Osăn-dd ašăl-en, imməjrăd-asăn wa-dăɣ n-tifawt har toḍa tăfukt, itafăssar-asăn tijəttewen n-a-wa isaɣra, ixaṭṭăb-asăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ d-a-wa innă alămăr wa n-Mosa d-ănnăbităn wi iyyăḍnen, isafham-tăn daɣ a-wa ənnăn făll-ƔisaĂlmasex.
24 Issətbăt ašrut iyyăn dăɣ-săn tənna-net, ăsɣăr-as ašrut wa iyyăḍăn ulh-net, unjăyăn omănăn s-măjrăd n-Măssinăɣ.
25 A-s t-fălăn ăddinăt, ăẓunăn dăɣ-a-wa ordăn făll-Ɣisa Ălmasex. Inhăy Buləs tăẓune ta jăn ɣas, inn'-asăn: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s tidət a-wa innă Unfas Šăddijăn i-imărawăn-nănăɣ s-emm n-ănnăbi Saya† a-s t-ăšmašăl Măssinăɣ. Ăzzăman-en, inn'-as:
26 ‹Ǝgləw, ăkk ăddinăt-i-dăɣ, tənnəd-asăn:
ad-sallăm s-timəẓẓujen-năwăn măšan,
wăr t-illa a mad-təfhəmăm,
ad-təswaḍăm s-tiṭṭawen-năwăn măšan,
wăr t-illa a mad-tənhəyăm
27 făl-a-s tamətte-i, tăsɣăr-ahi ulh-net,
tăɣfăl-ahi timəẓẓujen-net,
tăhăr-ahi tiṭṭawen-net i-ad-wăr hənnəy,
wăr səll,
i-ad-wăr t-illa a isalmaḍăn ulh-net,
i-ad-săr-i dd-tənnăḍ, zuzəɣăɣ-tăt.› »
28 Inn'-asăn Buləs ḍarăt-a-wen: «Ǝlmədăt, ɣur-ašăl-i-dăɣ a-s, əlɣəllas wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ, ikf'-e daɣ i-inəẓẓulam† -i has-e-səjədnen.» [
29 Issəmda Buləs tənna n-a-wen ɣas, fălăn-t kăl-Ălyăhud ămiiɣănnăn jer-iman-năsăn.]

---

† **28:25 28:25** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.
† **28:28 28:28** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

30 Izzăɣ Buləs dăɣ-ehăn-wen-dăɣ ifăr har dăɣ-s ăssakăy əssin iwətyan əmdanen.
Ijraw iman-net, ehăn-en-dăɣ, a dăɣ-t-dd-tisən ăddinăt iket-năsăn wi ărhănen ahănay-
net,
31 ixaṭṭăb-asăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, isaɣr'-en, wăr t-illa daɣ ere has-
igdalăn tənna n-a-wa s-irha, ad-tăn-ănn făll-Emăli Ɣisa Ălmasex.

Tăkarḍe-ta iktăb Buləs i-kăl-Roma

Ăšajəš

1 A-wa năkk Buləs wa n-akli n-ƔisaĂlmasex dd-iɣra s-iman-net i-ad-umasăɣ
ănămmašul ixaṭṭăbăn Ălənžil n-Măssinăɣ i-dăgg-adəm.
2 Ălənžil, isălan-net, ăru d-ăsjăr Măssinăɣ ăṭṭăma-năsăn dăɣ-əlkəttabăn wi
šăddijnen əktăbăn ănnăbităn
3 i-ad-əjən dăɣ-săn isălan n-Ɣisa Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ.
4 Ɣisa, s-eɣăs-net, ahăya n-ămănokal Dawəd a ămoos măšan, tumast-net i-Rure-s
n-Măssinăɣ, ăsdăttăt-tăt Măssinăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn-i t-dd-issənkărăn jer-
inəmmuttan.
5 Təssəba n-Ɣisa Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ-en-dăɣ, ad-fălla-năɣ dd-ăzzăbbăt
Măssinăɣ ănnuɣmăt-net, ij'-anăɣ inəmmušal-net i-ad-amənnăt tiwsaten ti n-
inəẓẓulam,† ămašălnăt erhet-net, səmɣărnăt isəm-net.
6 Inəẓẓulam, kăla tăn-ham kăwăneḍ-dăɣ, măšan, ašăl-i-dăɣ, iɣr'-iwăn-dd Ɣisa
Ălmasex s-iman-net.
7 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl hawăn-in-kattăbăɣ tăkarḍe-ta-dăɣ, kăwăneḍ-i n-
iməššeddəjăn ikna Măssinăɣ tărha əzzaɣnen aɣrəm wa n-Roma. Ăhuulăɣ-kăwăn-in,
ikf'-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt d-ălxer.

Tenere n-kăl-Roma ta tărmăsăt Buləs

8 Dăɣ-eɣăf n-a-wa s-ărheɣ ad-hawăn-tăn-ănnăɣ, ărheɣ ad-umayăɣ i-Măssinăɣ dăɣ-
idəm n-ƔisaĂlmasex făl-a-s, wăr t-ill' ăwadəm dăɣ-ăddunya s-wădden isl' isălan
n-iqqud n-immun-năwăn.
9 A-wa heɣ dăɣ-asəssiwăḍ n-isălan n-Ălənžil n-Rure-s n-Măssinăɣ, heɣ-t s-ulh
imdan. Măssinăɣ-i ɣabbădăɣ s-ulh imdan a-s tajuhe-nin, wăr kăla okăy ašăl s-
wădden kittəwăɣ-kăwăn, təddalăɣ-awăn-t
10 hak ašăl n-a-s kunta erhet-net a-wen, isărɣəset-ahi əmmək făl kăwăn-in-əkkeɣ.
11 Ijmaḍ-t ăššăk a-s ăsidărhănăɣ hullan ahănay-năwăn, əzzəyăɣ-kăwăn, ăkfăɣ-
kăwăn hărăt dăɣ-isuf wi hi-ija Unfas Šăddijăn i-ad-iṣṣuhət immun-năwăn,
12 tənfum-ahi, ənfəwăɣ-kăwăn năkk-dăɣ dăɣ-immun wa hanăɣ-osaɣăn.
13 Ayətma-ɣ, ărheeɣ ad-təssanăm a-s ăru d-ăsdărhănăɣ ad-kăwăn-in-ăkkăɣ măšan,
har ašăl-i-dăɣ, wăr-otes Măssinăɣ a-wen. Ăsidărhănăɣ hullan ad-ikrəš ălxidmăt wa
heɣ fălla-wăn ălfăyda s-əmmək wa s-t-ikrăš jer-tiwsaten ti iyyăḍnen n-inəẓẓulam
14 făl-a-s dăɣ-isălan wi n-Ălənžil, wăr t-illa ere s-wădden ila făll-i ălɣar jer-kăl-
iɣărman wăla kăl-ejef, jer-ălɣulam wăla ălžuhal.
15 Iba n-aẓəmmăẓli n-ăddinăt-en-dăɣ a săr-i dd-orăwăn derhan n-ad-kăwăn-in-
ăkkăɣ kăwăneḍ-dăɣ i əzzăɣnen Roma, ăjăɣ-awăn isălan n-Ălənžil.

Immun a ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ

16 Wăr-ăkrakăḍăɣ Ălənžil ed ənta a-s tărna ta s-iɣallăs Măssinăɣ ere săr-s omănăn-
dăɣ, kăl-Ălyăhud təzzar əlkămăn-asăl inəẓẓulam.

† **1:5 1:5** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

[17] Ălənžil-en-dăɣ a hanăɣ-isalmadăn mi ilan idəm dat-Măssinăɣ s-əmmək wa s-
tăn-ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ a-s ənnăn:
«Ɣur-sănto har sămdo,
immun a ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Măssinăɣ
i-ad-ăj tămudre ta fălla-s irha Măssinăɣ.»

A-wa tamašalăn inəẓẓulam

[18] Tidət, Măssinăɣ, izazăbbat-dd aḍkăr-net făll-dăgg-adəm dăɣ-təssəba n-iba n-
tuksəḍa ta t-wăr jen d-iba n-iqqud dăɣ-a-wa tamašalăn, əgdalăn i-iman-năsăn tidət,
ənkaẓăn-tăt daɣ i-ăddinăt wi iyyăḍnen s-a-wa lăbasăn tamašalăn.
[19] A-wa s-ămiɣatăr ăgg-adəm i-ad-săr-s izzəy Măssinăɣ, inbaj tiṭṭawen ed
ăsnăfalăl-t-dd.
[20] A-wa dăr-olăh Măssinăɣ, wăr t-illa ere t-inhayăn s-tiṭṭawen-net măšan, tărna-
net ta tăɣlălăt, tumast-net i-Măssinăɣ, a-wen-dăɣ iket-net, afăl dăɣ-s ăznăzjamăt ăgg-
adəm, ad-t-inhəy dăɣ-a-wa dd-ibna a-s dd-ixlăk ăddunya.
[21] Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăbas t-illa asăru wăl’ iyyăn i-iba n-tuksəḍa-net ed,
dăgg-adəm, əssanăn a-s Măssinăɣ ill’-e măšan, unjăyăn s-ad-t-səmɣărăn wăla s-ad-
has-umayăn. Ǝzzəwen-tăn erk inəzjam-năsăn s-mălayăɣna, orăw-dd săr-săn a-wen-
dăɣ tekle dăɣ-tihay d-tăɣart n-ulh.
[22] Jan iman-năsăn ăddinăt ăzizăbbătnen musnăt, a-s ija a-wen, irmas-tăn iba n-
tayətte.
[23] Ǝnnăr lan tayətte, wăr həkkən iroriyawăn-năsăn Măssinăɣ-i iɣlălăn n-Măssi-s n-
ănnur, samăskalăn-t ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn ăṣṣiwwărnen dăgg-adəm-i s-a ijăn-dăɣ,
ad-tăn-iba, ad-ɣabbădăn taliwen d-igḍaḍ d-irəzzejăn d-iẓlulam.
[24] Inhăy Măssinăɣ erk əẓẓənəf wa əjjăšăn ɣas, ăsrăs-tăn, oyy’-en, iwway-tăn
aḍu, ošăl dăr-săn ḍarăt erk derhanăn n-ulhawăn-năsăn, ad-samăḍasăn iman-năsăn,
šilləwnăt-tăn tikrukaḍ.
[25] Ăsmăttăyăn tidət ta n-Măssinăɣ, jăn-tăt bahu; əqqălăn-dd ɣabbădăn
amătăwăxlak, oyyăn Ămaxlak-i ănihăjjăn d-təmmal hărkuk. Amin!
[26] Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl fălla-săn innăḍ Măssinăɣ, oyy’-en, oḍăn dăɣ-tikrukaḍ-
tin-dăɣ. A-wa issăxrăm Măssinăɣ, ăssiixlălăn-t əntăneḍ; əbḍănăt tiḍeḍen-năsăn
d-meddən-năsnăt, oyyănăt a-wa ilăn əmmək, ăqqălnăt-dd tinməkkinăt jer-iman-
năsnăt.
[27] A-wen-dăɣ daɣ a jăn meddən-năsnăt, jărăn-in a-wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ ašăl
ăzzarăn, ad-tăn-išilləw a ăsikărakăḍăn. Oyyăn meddən tiḍeḍen-năsăn, izzəwăt-
tăn iblis-năsăn ad-itakk ăhaləs-ăhaləs, ămoos a-wen-dăɣ tăn-išlăn ălxaqq wa dăr-
ănihăjjăn imojjan-năsăn d-təmɣăre n-tanməšrayt-năsăn.
[28] Šămad, unjăyăn s-ad-uksaḍăn Măssinăɣ, išlăy-asăn ənta-dăɣ dăɣ-xorəzzəma
wa əkfăn iman-năsăn, immăr hărăt tiyətwen-năsăn, ad-tăn-išilləw a ăsikărakăḍăn
wărăn itətwəjj.
[29] Ăsisakăyăn ulhawăn-năsăn dăɣ-iba n-iqqud d-tăllăbăst d-erk derhan, d-tismiten
d-iji n-iman d-ikənnasăn d-əkkăẓẓu d-erk inəzjam d-ukšaf.
[30] Ămoosăn imawayăn n-ănnămima, ăššunjen Măssinăɣ, əkfărăn, hălăn, əḍnayăn
əttəkəbru d-ibărajăn, ăsisakăyăn dăɣ-musnăt n-iji n-a-wa lăbasăn, inəbbudar iket-
dăɣ-năsăn,
[31] irmas-tăn iba n-tayətte, imărẓan n-ărkăwăl, ăqqurăn, kăwalăn ulhawăn-năsăn,
wăr tăn-ha tăhanint.
[32] Išl’-en a-wen-dăɣ kud-dăɣ əssanăn a-s ilkam dăɣ-săn ăššăreɣa n-Măssinăɣ ed
iktab dăɣ-măjrăd-net a-s ăddinăt wi šillun hărătăn-win-dăɣ, əlhəllak ɣas a dăɣ-săn
ilkamăn. Ăssetăn dăɣ-a-wa ăssuksăḍăn tăn-išlăn har eqqas făw a tajjăn i-ăddinăt
wi tamašalnen a-wen-dăɣ tăn-išlăn wărăn il’ əmmək.

2

Hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net

1 Ăywa, kăyy-i isawarăn ăddinăt wi iyyăḍnen uḍlem, ere tămoosăd-dăɣ, ăbas hak
t-illa ăsaru; dədi-dăɣ făw d-sawarăd ăddinăt wi iyyăḍnen uḍlem, ad-satbatăd a-s
kăyy iman-năk, iwar-kăy uḍlem ed a-wa-dăɣ tăn-sawarăd a xaddămăd kăyy iman-
năk.
2 Wăr t-ih' ăššăk, nəssan iket-dăɣ-nănăɣ, a-s ăddinăt wi tamašalnen hărătăn-win-
dăɣ lăbasnen, ad-tăn-išrăɣ Măssinăɣ s-ăššăreɣa wăr-iha bahu.
3 Uhən kăyy, ma ɣur-k ijan? Kăyy-i s-a-wa tăjjăd, i lăbasăn, sawarăd uḍlem
ăddinăt, torded a-s ad-tăɣləsăd dăɣ-ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa ilkămăn?
4 Meɣ kăyy šăɣnet, wăr təssəfrărăd təmɣăre n-milɣaw wa ija Măssinăɣ d-taẓidert-
net d-marušăt-net? Ăniihăjja s-orăw-dd săr-k a-wen-dăɣ tămujriẓt, tutabăd.
5 Măšan, kăyy wa hannăyăɣ, ăqqur ulh-năk, wăr tărhed ad-tutabăd. Ăššar ɣas
n-Măssinăɣ a-s ilkam ad-t-dd-izəzzəbbət fălla-k ašăl wa n-aḍkăr-net d-ăššăreɣa-net
wa oɣădăn.
6 Ašăl-en, hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net.
7 Ăddinăt-wi ăkoyădnen dăɣ-amišəl n-a-wa olăɣăn d-təmmal n-Măssinăɣ d-
semɣar-net d-umăɣ i-tămudre ta n-tidət, ad-tăn-ăkf Măssinăɣ tămudre ta tăɣlălăt
8 măšan, wi has-ăffullăgnen, ăssofnen iba n-iqqud uhən tidət, ad-tăn-isəlməd a-s
wăr has-ijreẓ ălxal-năsăn, izəzzubbət-dd aḍkăr-net fălla-săn.
9 Ad-tărməs tissust d-tiẓẓurt e d t-illăm ăgg-adəm itamašalăn a lăbasăn, isănt a-
wen s-kăl-Ălyăhud, akəy s-tiwsaten ti iyyăḍnen n-inəẓẓulam.†
10 Măšan, ăddinăt-wi tamašalnen a-wa olăɣăn, ad-əjrəwăn semɣar d-təmmal d-
ălxer ɣur-Măssinăɣ, isănt a-wen s-kăl-Ălyăhud, akəy s-tiwsaten ti iyyăḍnen
11 făl-a-s Măssinăɣ, wăr-ăẓmăẓlăy ăddinăt.
12 Ăddinăt wi ofănen abăkkaḍ a-s ija a-wen əžhalăn i-a-wa innă alămăr n-Măssinăɣ
wa dd-ăzzăbbăt făll-ănnăbi Mosa, ad-dd-ətwăɣrən s-ăššăreɣa əntăneḍ-dăɣ măšan,
wăr mad-ətwəšrăɣăn s-tijəttewen ti n-alămăr-wen-dăɣ. Kăl-Ălyăhud-i ha tijya n-
a-wa innă alămăr, wăr t-illa a hasăn-idrajăn dăɣ-s, tijəttewen n-alămăr-en-dăɣ a-s
tăn-e-išrăɣ Măssinăɣ.
13 Wădden ăddinăt-wi sajadnen i-a-wa innă alămăr s-timəẓẓujen-năsăn a he-
əkrəšnen idəm ɣur-Măssinăɣ, ănn-ak, wi has-sajadnen s-ulhawăn-năsăn, tamašalăn
a-wa dăɣ-s iktăbăn, a data-s-e-əkrəšnen idəm.
14 Kunta tiwsaten ti n-inəẓẓulam, wăr-əssennăt s-alămăr wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ
făll-ănnăbi Mosa, măšan tamašalnăt d-iman-năsnăt dăɣ-ălžăhalăt a-wa dăɣ-s
ătwănnăn, ăssiilmăd-anăɣ a-wen-dăɣ a-s, əssannăt a-wa olăɣăn d-iman-năsnăt,
ămešălnăt-t.
15 Ǝnta-den-dăɣ a-wa hanăɣ-isalmadăn a-s a-wa innă alămăr n-Măssinăɣ, iktab-
t dăɣ-ulhawăn-năsnăt i-ad-t-ămašălnăt, ăssiilmăd-tănăt daɣ ənniyăt-năsnăt săr-s,
măqqăr daɣ iššaki wa jănăt dăɣ-iman-năsnăt, tănăt-isalmadăn s-išk wa jănăt kud-
dăɣ dehiyyăn unjaynăt s-a-wen.
16 Wăr t-illa a-s wădden ilkam ad-itbət, infiləl-dd iket-dăɣ-net ašăl wa ilkămăn d-
e-išrăɣ Măssinăɣ ăddinăt s-ƔisaĂlmasex, isənnəfiləl-dd a-wa iffărăn dăɣ-ulhawăn
n-dăgg-adəm s-əmmək wa s-tăn-innă Ălənžil-i xaṭṭābăɣ.

Uḍlem wa iwărăn kăl-Ălyăhud

† **2:9 2:9** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

17 Kăyy-i ijănnen ăgg-Ălyăhud a tămoosăd, tabărajăd n-a-s il’-ik Măssinăɣ,
tăsifăllăd făll-a-wa s-tamašalăd a-wa innă alămăr wa n-Mosa,
18 ija ɣur-k a-s təssanăd a-wa fălla-k irha Măssinăɣ, issəlmăd-kăy alămăr jer-a-wa
olăɣăn d-a-wa lăbasăn,
19 təkkasăd ăššăk a-s ăddinăt wi iyyăḍnen, iməddorɣal, kăyy a-s ămalway-năsăn,
kăyy a-s ănnur i-wi əzzăɣnen dăɣ-tihay;
20 tărhed tumast n-ălɣalim i-ălžuhal, emăssăɣăr n-aratăn, təflasăd iman-năk s-tidət
ta kăy-issăɣra alămăr wa n-Mosa.
21 Uhən kăyy-i s-hărkuk təmmaɣăd i-ere təssăɣrăd, ma s-hak-indar ad-săɣrəd iman-
năk? Xaṭṭăbăd i-ăddinăt iba n-tikra, a-s ija a-wen, tikərəd;
22 xaṭṭăbăd-asăn tăxărme n-əzzəna, a-s ija a-wen, zinnud; janned-asăn, udaɣ ad-
ɣabbădăn ăṣṣănămăn, a-s ija a-wen, tikərəd a-wa ihăn ihănan wi dăɣ-əzzăɣăn
ăṣṣănămăn-win-dăɣ, ad-t-in-žanšed.
23 Tabărajăd n-a-s təssanăd alămăr wa n-Mosa, a-s ija a-wen, tănimăšrăyăd-as;
ənta-den-dăɣ iba n-tuksəḍa-năk i-Măssinăɣ.
24 A-wen-dăɣ a făl inna əlkəttab n-Măssinăɣ dăɣ-isălan n-kăl-Ălyăhud:
«Təssəba-năwăn kăwăneḍ-di-dăɣ
a făl wăr-ătwăsămɣăr isəm n-Măssinăɣ jer-inəẓẓulam.»

Wăr t-illa a ihan amili wăla iba-net

25 Tidət, amili infa hărăt afăl itamašăl ăwadəm a-wa făll-a-s ifraḍ alămăr măšan,
ere iraẓẓăn a-wa innă alămăr, wăr-iẓley amili-net d-iba-net
26 făl-a-s, kunta ere wa wărăn ămelăy, ilkam i-a-wa ifrăḍ alămăr făll-ăgg-adəm,
ajăn wădden dat-Măssinăɣ, ad-ăbas iẓlay d-wa ămelăyăn.
27 Kăwăneḍ, təssanăm a-wa făll-a-wăn ifrăḍ alămăr, samalayăm iman-năwăn, a-s
ija a-wen, wăr kăwăn-išla ar terăẓẓe n-a-wa făll-a-wăn ifrăḍ alămăr, kunta inəẓẓulam
əntăneḍ, wăr səmiləyăn iman-năsăn măšan, tamašalăn a-wa făll-a-săn ifrăḍ alămăr,
əntăneḍ-en-dăɣ a-s ilkam ad-kăwăn-səḍləmăn dat-Măssinăɣ, səkkərukəḍăn-kăwăn.
28 Săjdăt ămăra, tidət, ənta da: ăgg-Ălyăhud wa n-tidət, wădden ere iwar ešwăl
ilan mănhoy wăla amili, ănn-ak,
29 ămoos-t ere wa s-ăsmalăy Măssinăɣ ulh-net, wădden ere wa ɣur-ija a-s itamašal
a-wa innă alămăr dăɣ-tăkarḍe-net. Ǝnta-den-dăɣ, ăgg-Ălyăhud wa n-tidət. Ḍarăt-
a-wen daɣ, amili wa n-tidət, a t-ămoosăn a-wa ija Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ
dăɣ-ulh n-ăgg-adəm wădden hărăt n-taknəsset jat dăɣ-taɣəssa. Amili wa dd-orăw
Unfas Šăddijăn s-ăgg-adəm, kud irha wăr-ikreš idəm dat-dăgg-adəm, ad-t-ikrəš dat-
Măssinăɣ.

3

Wăr t-illa ere s-wădden iwar-t uḍlem

1 Adiš, əndek abăraj wa ihăn tumast n-ăgg-Ălyăhud? Meɣ daɣ: amili-i-dăɣ, ma
infa?
2 Ila tănfo măqqărăt ed kăl-Ălyăhud əntăneḍ a făll-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ măjrăd-
net.
3 Nəssan a-s wăr has-ăsjădăn, ed, wăr-ămešălăn a-wa hasăn-innă măšan hakd
a-wen-dăɣ, ajăn a-wen a hin-ăsibăṭṭălăn ălɣădalăt n-Măssinăɣ-hasăn? Ăbo, wăr-
ămmukkăn a-wen ed,
4 kunta dăgg-adəm raẓẓăn dăɣ-tənna-năsăn, Măssinăɣ, tidət ɣas a t-dd-təffalăt s-
əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Măssinăɣ, a innă-dăɣ, oɣad.
Ere has-iškăn daɣ,
ad-fălla-s ikrəš tidət.»

5 Măšan, kunta iba n-iqqud-nănăɣ ənta, a iẓaẓharăn iqqud wa n-Măssinăɣ, ma nənnă
dăɣ-a-wen? Ămăra, edăwănne wa ităjj ăgg-adəm dăɣ-isəstanăn-net a hawăn-tajjăɣ
năkk-dăɣ. Ak ajăn Măssinăɣ-i-dăɣ, wăr-oɣed făl-a-s innin itakkăs dăɣ-năɣ ălxaqq?
6 Aa făw ed ənnăr ha wăla-dăɣ tafrăɣt tiyyăt ɣas Măssinăɣ, əndek əmmək wa s-mad-
išrăɣ ăddunya?
7 Ămmukkăn a-s dăɣ-a-wa jănneɣ, əllan-t ăddinăt jannănen a-s: kunta bahu wa
janneɣ, isinfiləl-dd tidət i-ad-iwwaḍ semɣar făll-isəm n-Măssinăɣ, adiš mafăl hi-
itəggar uḍlem, tumasăɣ anăsbăkkaḍ bănnan?
8 Adiš šămad isălan əntăneḍ-den-dăɣ, nilbaset ɣas i-ad-dd-tarəw tăllăbăst-nănăɣ-
en-dăɣ imărkedăn. Tordam a-s bahu šund-wen-dăɣ, hălăɣ ad-t-səssăɣrăɣ. Ăddinăt
wi tiwəynen ănnămimatăn šund-win-dăɣ, iskar ăššăreɣa wa dăr-ănihăjjăn ɣur-
Măssinăɣ.

A-wa s-olăhăn dăgg-adəm

9 Adiš, əndek tidət dăɣ-a-wa-dăɣ? Ak, ajăn năkkăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud, nufa ăddinăt
wi iyyăḍnen? Ma n-əmmək? Ǝssəjrăhăɣ-kăwăn-in a-s kăl-Ălyăhud hakd inəẓẓulam,†
wăr-əẓleyăn, ănnihăḍ dăɣ-săn abăkkaḍ iket-dăɣ-năsăn.
10 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-hanăɣ-ăssewăl əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Wăr t-illa ăgg-adəm oɣadăn,
wăla-dăɣ iyyăn ɣas,
11 wăr t-illa-i ijrahăn hărăt,
wăla-i itattărăn ad-uksaḍ Măssinăɣ.
12 Oškan iket-dăɣ-năsăn, wăr-ăɣnen hărăt,
wăr tăn-iha wăla-dăɣ iyyăn ɣas itamašalăn a-wa olăɣăn.
13 A-wa dd-izajjărăn imawăn-năsăn,
ija mărkăhaw wa ija aẓəkka ămerăn;
ilsawăn-năsăn a-s saswadăn ăddinăt;
a-wa jănnen s-iḍlay-năsăn,
irn’ ihărăynănăn n-emăjăl.
14 Laqqănăn ăddinăt, sasmamăn fălla-săn
s-a-wa dd-ijammăḍăn imawăn-năsăn,
15 ărorădăn iji n-iman,
16 edăgg əmmărăn-dăɣ,
wăr dăɣ-s dd-tiyyən a săl ahălak d-ălmăṣṣibăt.
17 A-wa s-itawănna tabarăt n-ălxer, wăr hen zăbo-net,
18 wăr ha tuksəḍa n-Măssinăɣ tiṭṭawen-năsăn.»
19 Nəssan ya a-s a-wa innă alămăr wa n-Mosa iket-net, inn’-en i-ăddinăt əssannen
s-alămăr-en, hakd a-wen-dăɣ, han-tăn-i ăsisăndărnen. A-wen, ădduuttăt i-ad-wăr-
itəmmil ăwadəm itabărajăn dat-Măssinăɣ ed ăddunya iket-dăɣ-net, a iwar uḍlem
dat-Măssinăɣ.
20 A-wen ălmăɣna-net a-s wădden amišəl n-a-wa innă alămăr a hanăɣ-ihakkăn
idəm dat-Măssinăɣ ed wăr t-ih’ ăššăk a-s a-wa innă alămăr, indăr i-dăgg-adəm
ad-t-ămašălăn. Ǝnta-den-dăɣ a-wa ăssiitbătăn a-s ăgg-adəm-i-dăɣ, tidət-dăɣ a-s
anăsbăkkaḍ a ămoos.

Immun a ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Ălmasex

21 Ămăra, a-wa hanăɣ-ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ, ăsnăfalăl-anăɣ-t-dd. Iktab dăɣ-
alămăr d-a-wa ənnăn əlkəttabăn wi n-ănnăbităn,

† **3:9 3:9** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

22 ăsdătten iket-dăɣ-năsăn a-s immun s-ƔisaĂlmasex a ihakkăn imumənăn idəm
dat-Măssinăɣ, a-wen, wăr săr-s iẓley dăgg-adəm.
23 Dăgg-adəm iket-dăɣ-năsăn a ofăn abăkkaḍ, ibḍ'-en a-wen d-ănnur n-Măssinăɣ
24 măšan, hakd a-wen-dăɣ, iɣtăs Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net n-a-s ere omănăn s-
Ɣisa Ălmasex-dăɣ, ad-ikrəš idəm dat-Măssinăɣ ed ămoos-as Ɣisa Ălmasex, Ămaɣlas
wa has-in-inaššăn ibăkkaḍăn-net bănnan.
25 Măssinăɣ dăɣ-tărha-net i-iqqud, ija Ɣisa tasəbḍărt i-ad-isəlməd s-iqqud, inɣăl
ašni-net făll-tajəttewt, ămmut dăɣ-idăggan-nănăɣ i-ad-iẓəl ibăkkaḍăn-nănăɣ. Ibda,
Măssinăɣ dăɣ-taẓidert-net, wăr-išreɣ ibăkkaḍăn wi ămešălăn ăddinăt
26 măšan ămăra, takute n-tăfaṣke-ta-dăɣ ijă a hanăɣ-salmadăt s-iqqud n-a-wa ija,
a-wen-dăɣ a hanăɣ-isalmadăn a-s ila tărna n-ad-ăkf idəm dat-Măssinăɣ i-ere wa
omănăn s-Ɣisa.
27 Ǝndek ɣas a-wa dăɣ-mad-ăbbărăj ăgg-adəm? Wăr t-illa ed ămăra, immun s-
ƔisaĂlmasex a iɣallăsăn wădden amišəl n-a-wa ifrăḍ alămăr.
28 Ǝnta-den-dăɣ a-wa hanăɣ-isawănnen a-s: immun a ihakkăn ăgg-adəm idəm
dat-Măssinăɣ wădden amišəl n-a-wa făllа-s ifrăḍ alămăr.
29 Meɣ daɣ a tordam a-s Măssinăɣ-i-dăɣ, i n-kăl-Ălyăhud wădden in-inəẓẓulam?
30 I năsăn lab iket-dăɣ-năsăn ed Măssinăɣ, iyyăn ɣas, ənta a ihakkăn ere wa săr-s
omănăn idəm, tawset t-lăt-dăɣ, jer-ti n-kăl-Ălyăhud-i jănen amili hărăt wăla ti n-
inəẓẓulam-i wăren əja amili hărăt.
31 Ajăn a-wen-š ălmăɣna-net a hin-ikkasăn alămăr wa n-ănnăbi Mosa făl-a-s innin
nənna a-s immun a ih' ălfăyda? Ăbo, wăr nənnă a-wen, alămăr, ih' edăgg-net.

4

Ălmital wa hanăɣ-ămoos Ibrahim

1 Ămăra, ănnăbi Ibrahim-i hanăɣ-ăshăyăwăn, ma dăɣ-s-e-nănn, ma t-ikfăn idəm
dat-Măssinăɣ?
2 Ǝnnăr timašalen-net a t-əkfănen idəm dat-Măssinăɣ, umas-as a-wen abăraj,
măšan, wăr-ăddobăt a-wen dat-Măssinăɣ
3 ed, əlkəttab n-Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-innăn a-s:
«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ, ikrăš data-s idəm.»
4 Ăgg-adəm ya, afăl ixdăm hărăt, timẓal-net dihen, wădden bănnan, ăniihăjja d-
ălxaqq n-tide-net
5 măšan ăgg-adəm, immun-net s-Măssinăɣ a t-ihakkăn data-s idəm, wădden ălxidmăt
ija s-ăṣṣahăt-net. Ǝnta-den-dăɣ əmmək wa s-ihakk Măssinăɣ idəm i-wi wăren
ăddin.

Təttəlal ta hanăɣ-ămoos Dawəd

6 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ ijarrăw ăwadəm ikrašăn idəm ɣur-Măssinăɣ wăla
imărkedăn a făl innă ămănokal Dawəd:
7 «Tənḍəḍ i-wi s-hin-inša Măssinăɣ erk imojjan-năsăn,
omăs-in ibăkkaḍăn-năsăn,
8 tənḍəḍ i-wa s-hin-inša Emăli ibăkkaḍăn-net,
wăr tăn-dd-iḍkel dăɣ-meḍan.»

Amili, wăr-ihəkk idəm dat-Măssinăɣ

9 Ălxer-wen-dăɣ, ajăn wădden, ill'-e făll-wi ămelăynen hakd wi wăren ămelăy?
Wădden, ătwănn'-anăɣ a-s:
«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ, ikrăš data-s idəm.»

10 Ǝmme d-ikrăš Ibrahim idəm-wen-dăɣ dat-Măssinăɣ? Ak ajăn a-s t-ikrăš, ăzizăbbăt-
dd Măssinăɣ amili meɣ? Ăbo, a-s ikrăš Ibrahim idəm dat-Măssinăɣ, wăr fălla-s ins'
absăr.
11 Šămad oman s-Măssinăɣ, ikraš ɣur-s idəm, ad-ămelăy i-ad-umas a-wen tamătart
tăssitbătăt idəm wa ikrăš. Otăs Măssinăɣ s-a-wen-dăɣ ad-umas Ibrahim abba n-e d
t-illăm amumən dăɣ-təssəba n-ad-ɣur-s əkrəšăn wi ămelăynen hakd-dăɣ wi wăren
ămelăy idəm
12 s-əmmək wa s-t-ɣur-s ikrăš Ibrahim-i s-ənta a-s abba n-ăddinăt-wi wăren ăsfălla
făll-amili, ănn-ak wăr-omenăn ar s-Măssinăɣ s-əmmək wa s-săr-s omăn Ibrahim-i
n-abba-nănăɣ-i ɣur-s ikrăšăn idəm hărwa wăr t-immer absăr.

Immun a ihakkăn ăgg-adəm ărkăwălăn wi ijjăš Măssinăɣ

13 Ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl i-Ibrahim, inn'-as, ad-ikus ăddunya ənta d-ihăyawăn-
net măšan, tăkasit-en, wădden alkum i-a-wa innă alămăr a has-tăt-e-ikfən, immun
s-Măssinăɣ d-idəm wa ɣur-s ikrăš a has-ijrăwăn a-wen.
14 A-wen-dăɣ afăl kunta tăkasit-ten-dăɣ, alkum i-alămăr a-s əssəbab-net, adiš ma
infa immun s-ƔisaĂlmasex ed, ărkăwăl-wa t-ăssitbătăn, ibbəṭṭăl-in?
15 Măšan, alămăr, wăr dd-itirəw săr-năɣ ar aḍkăr n-Măssinăɣ ed, ənnăr wăr dd-
ixlek, wăr-itəmməl musnăt n-a-wa ămoos abăkkaḍ, wăr-itəmmil dihen ere iwar
uḍlem.
16 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ere wa omănăn s-Măssinăɣ ɣas a-s tətwar tăkasit-
ten-dăɣ i-ad-tumas isuf ătiwăjjănen dăɣ-ănnuɣmăt-net. Ɣas, a-wen-dăɣ a dd-orăwăn
a-s ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-Ibrahim, oharăn-t dăr-s ihăyawăn-net iket-dăɣ-năsăn
jer-wi əṭṭăfnen alămăr hakd wi omănnen s-Măssinăɣ s-əmmək wa s-săr-s omăn
Ibrahim-i n-abba-nănăɣ iket-dăɣ-nănăɣ.
17 Isălan n-a-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ibrahim, jeɣ-kăy abba n-abrək n-tiwsaten.»
Ɣas, Ibrahim-en-dăɣ dat-Măssinăɣ-i dd-isankarăn inəmmuttan, ixallăk-dd a wărăn
t-illa, a-s abba-nănăɣ dăɣ-təssəba n-immun wa ija s-Măssinăɣ.
18 Ibda, wăr t-illa ăṭṭăma ijar Ibrahim măšan, omăn s-Măssinăɣ ɣas, ikrăš-t. Təssəba
n-a-wen-dăɣ a făl t-ija Măssinăɣ:
«Abba n-tiwsaten ăjjootnen»,
inn'-as:
«Ad-ətəyăn ihăyawăn-năk, agdăhăn d-etran.»
19 A-s ijă Măssinăɣ măjrăd-wen-dăɣ, ikn' Ibrahim tušăre, lămmeḍ hullan dăɣ-
taɣəssa-net ed ila temeḍe n-awătay măšan, wăr-ifneẓ immun-net. Sarăta daɣ i n-
hănne-s, wăr tănmăjjaj d-a-wen, ăbas təjar ăṭṭăma n-ad-təkrəš ara.
20 Hakd a-wen-dăɣ, wăr-ifneẓ immun n-Ibrahim, wăr ij' ăššăk dăɣ-ărkăwăl wa has-
ijjăš Măssinăɣ, ikf'-e immun-net ăṣṣahăt n-ad-ifləs Măssinăɣ, ad-t-itəmmal,
21 ikkas ăššăk n-a-s ărkăwăl wa has-ijjăš Măssinăɣ, ad-t-ăj.
22 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ikrăš idəm ɣur-s, ăḍḍin jer-imaɣdalăn
23 măšan, tifer-tin-dăɣ n-a-s ikrăš idəm dat-Măssinăɣ, wădden ənta ɣas a-s
ătwănnănăt,
24 ătwănnănăt-anăɣ năkkăneḍ dăɣ-i ăsseḍăn Măssinăɣ dăɣ-imaɣdalăn dăɣ-
təssəba n-immun wa săr-s nəja ənta-i dd-issənkărăn Emăli-nănăɣ Ɣisa jer-
inəmmuttan.
25 Ǝnta-en-dăɣ a ămmun dăɣ-təssəba n-timəntal n-ibăkkaḍăn-nănăɣ təzzar,
issənkăr-t-dd Măssinăɣ jer-inəmmuttan i-ad-nəkrəš idəm data-s.

5

Ušreyăn n-immun, ălxer d-Măssinăɣ

1 Ămăra d-hanăɣ-ikfă immun-nănăɣ idəm dat-Măssinăɣ, imăl-t ălxer jere-năɣ dăr-s
dăɣ-ăddimmăt n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex,
2 ənta-en-dăɣ a hanăɣ-ijrăwăn tabarăt s-Măssinăɣ i-ad-nəjrəw ănnuɣmăt-net,
intəm immun-nănăɣ. Ənta-en-dăɣ ămăra a-s ăṭṭăma wa făll-năsifălla ed, nəjar
ăṭṭăma n-a-s ilkam ašăl wa d-fălla-năɣ dd-mad-izəzzəbbət Măssinăɣ ălxurmăt-net,
a-wen-dăɣ a hanăɣ-ăsihălăylăyăn.
3 Ălɣizabăt nənhăy-dăɣ, ad-săr-năɣ-dd-arəw akuyəd dăɣ-alkum-has,
4 arəw-dd săr-năɣ akuyəd, immun išmărăn, arəw săr-năɣ a-wen, ăṭṭăma
ădduutten
5 wăr henăt tikărras, itbat ed, Măssinăɣ iman-net a ijăn tărha-net dăɣ-ulhawăn-
nănăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn-i hanăɣ-ikfa.

Tărha n-Măssinăɣ i-dăgg-adəm, Ălmasex a tăt-dd-ăsnăfalăn

6 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, Ălmasex, hărwa wăr t-illa ălfăyda hanăɣ-ihan a-wa-dăɣ hanăɣ-
ija abăkkaḍ, tosă-dd tăqqăn ta issəbdăd Măssinăɣ ɣas, ămmut dăɣ-ăddimmăt n-
inăsbăkkaḍăn.
7 Iẓẓəwăt ere madăn-ăj iman-net dăɣ-miši dăɣ-təssəba n-iyyăn kud-irha făw umas
a-s ənta a ojărăn ălɣădalăt dăɣ-ăddunya, šărnaš d-e-isəmməskəl ăwadəm iman-net
iman n-iyyăn, a ija dăɣ-milɣaw-dăɣ.
8 Măšan Măssinăɣ, ij'-anăɣ tărha-ta-dăɣ s-hărwa-dăɣ nămoos ăddinăt warăn
ibăkkaḍăn-năsăn, ămmut Ălmasex dăɣ-təssəba-nănăɣ.
9 Ɣas, kunta nəkrăš idəm ogdăhăn d-a-wen-dăɣ ɣur-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-ašni
n-Ɣisa Ălmasex wa inɣălăn, ăb' ăṭṭăma n-əddəttu wa ija igguẓ wa hanăɣ-e-ăj dăɣ-
ăššar wa ilkămăn.
10 Ɣas, kunta hărwa nămoos išənja n-Măssinăɣ, ăẓnămăẓăl-anăɣ Măssinăɣ d-
iman-net s-tamăttant ta ija Rure-s, ăb' ăṭṭăma n-əddəttu wa ija anməẓəl-nănăɣ dăr-s
dăɣ-təssəba n-tanăkra ta dd-ija Ɣisa-i hanăɣ-iɣallăsăn jer-inəmmuttan.
11 A-wen-dăɣ a făl ămăra, năddiiwăt, năsifălla făll-Măssinăɣ dăɣ-idəm n-Emăli-
nănăɣ Ɣisa Ălmasex-i hanăɣ dăr-s ăẓnămăẓălăn.

Adəm, ăssoḍa dăgg-adəm; Ălmasex, issəbdăd-tăn-dd

12 Adəm a dd-orăwăn abăkkaḍ s-ăddunya iket-net, abăkkaḍ-wen-dăɣ ofa, a dd-
orăwăn tamăttant s-ăddunya. Əmmək-wen-dăɣ a-s toḍa tamăttant făll-dăgg-adəm
iket-dăɣ-năsăn ed wăr t-illa făw ere s-wădden itra-dd abăkkaḍ-wen-dăɣ.
13 Abăkkaḍ, ămoos a ihan ăddunya hărwa wăr dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ alămăr făll-
ănnăbi Mosa măšan, ibăkkaḍăn wi ămešălăn ăddinăt dat-ăzabbu n-alămăr-wen-dăɣ,
wăr tăn-ixseb Măssinăɣ făll-dăgg-adəm
14 măšan, hakd a-wen-dăɣ, a-wen, wăr hin-ikkes a-s a dd-tăxlăk ăddunya-dăɣ, ɣur-
Adəm hundăɣ har ănnăbi Mosa, tamătten ăddinăt wăren ămešăl abăkkaḍ olăhăn
d-wa ămešăl Adəm-i ămoosăn tele n-wa s-ătwănna ilkam ad-dd-ass.
15 Ănnuɣmăt wa ihăkk Măssinăɣ bănnan d-abăkkaḍ wa ămešăl Adəm, wădden
a oharăn hărăt. Təssəba n-abăkkaḍ wa ofa iyyăn n-ăhaləs, Adəm, a făll-dd-
toḍa tamăttant făll-e d t-illăm ăgg-adəm, măšan ănnuɣmăt wa ihăkk Măssinăɣ
d-ănnuɣmăt wa săr-năɣ dd-orăw iyyăn n-ăhaləs, ƔisaĂlmasex, ih'-e ălfăyda
măqqoorăn.
16 A-wen wădden făw a-s ăddobăt ăwadəm ad-t-isənnəfăqq ed, dăɣ-təssəba n-
anməšri n-iyyăn n-ăhaləs ɣas a făl dd-oḍa ăššăreɣa n-Măssinăɣ-wa ăswărăn uḍlem
e d t-illăm ăgg-adəm măšan, ănnuɣmăt wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ, ikf'-anăɣ idəm
ɣur-Măssinăɣ, ăsdărfăt-anăɣ.

17 Ɣas, kunta šăɣšad n-iyyăn n-ăhaləs a săr-năɣ dd-orăwăn tărna ta fălla-năɣ təkrăš
tamăttant, ăb' ăṭṭăma n-ărrəzăɣ wa măqqărăn săr-năɣ dd-mad-arəw ănnuɣmăt n-
Măssinăɣ wa hanăɣ-ikfăn tămudre d-Təmmənəya dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex-i n-
iyyăn.
18 A-wen-dăɣ a făl kunta šăɣšad n-iyyăn n-ăhaləs a dd-orăwăn uḍlem făll-e d t-
illăm ăgg-adəm, orăw-dd săr-năɣ daɣ iqqud n-iyyăn n-ăhaləs, Ɣisa Ălmasex, ajăraw
n-idəm ɣur-Măssinăɣ d-tămudre tăɣlalăt.
19 Ǝmmək-wa-dăɣ s-anməšri n-iyyăn n-ăhaləs a ijăn e d t-illăm ăgg-adəm
anăsbăkkaḍ dat-Măssinăɣ, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s iqqud n-iyyăn n-ăhaləs, a
ijrăwăn idəm ɣur-Măssinăɣ i-e d t-illăm ăgg-adəm.
20 Alămăr, ăzzăbbăt-t-dd Măssinăɣ făll-Mosa i-ad-isəlməd dăgg-adəm a-s
inăsbăkkaḍăn a ămoosăn măšan, əjut dd-ija abăkkaḍ-dăɣ, ăsjăt-dd fălla-s Măssinăɣ
ănnuɣmăt
21 dăɣ-ittus n-a-s əmmək-wa-dăɣ s-kăla fălla-năɣ ixkăm abăkkaḍ-i săr-năɣ dd-
orăwăn tamăttant, ad-fălla-năɣ ixkəm ămăra ănnuɣmăt n-Măssinăɣ wa ihăkkăn
idəm ɣur-s i-ad-nəjrəw tămudre ta tăɣlălăt s-ămoos Ɣisa Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ
əssəbab-net i-e d t-illăm ăgg-adəm.

6

Tassaɣt d-Ălmasex a ihakkăn ašăl făll-abăkkaḍ

1 Măjrăd-wa-dăɣ, ma ămoos ălmăɣna-net? Adiš năkfet ɣas ămăra iman-nănăɣ i-
abăkkaḍ i-ad-itwənhəy əjut n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
2 Xăša! Năkkăneḍ-i ămmutnen dăɣ-isălan n-abăkkaḍ, əndek əmmək wa s-has-e
nəddar, nəhakk'-e iman-nănăɣ daɣ? Wăr-ămmukkăn a-wen.
3 Ajăn wăr təssenăm a-s năkkăneḍ-i ătwăsălmăɣnen dăɣ-aman s-isəm n-
ƔisaĂlmasex i-ad-dăr-s nasăɣ, atwəsəlmaɣ-nănăɣ-en, ălmăɣna-net a-s nohăr dăr-s
tamăttant ta ija,
4 ămoos a-wen šund ɣas a-s ašăl wa d-ijjăš Ălmasex aẓəkka, nohăr-t dăr-s, nohăr
dăr-s daɣ tanăkra ta dd-ija jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-dd-inkăr jere-săn s-tărna n-
ălxurmăt n-Abba Măssinăɣ i-ad-nəkrəš ašăl, nărjəš dăɣ-tămudre ta tăynayăt ihăkk.
5 Ădduuttăt daɣ a-s kunta nohăr dăr-s aẓəkka, ad-dăr-s nahăr daɣ tămudre ed,
inkăr-dd jer-inəmmuttan
6 făl-a-s nəlmədet a-s ăgg-adəm n-anăsbăkkaḍ wa s-kăla t-nămoos, ătwăṣlăb d-
Ɣisa făll-tajəttewt i-ad-hin-tămmăt tasna ta tărəwăt i-ad-ăba s-năkkilăt i-abăkkaḍ
7 ed, ere wa ămmun ya, ibḍa s-iyyăt d-a-wa s-itawănna abăkkaḍ.
8 Ɣas, šămad ădduuttăt a-s nohăr d-Ălmasex tamăttant, adiš, ădduuttăt a-s ad-
dăr-s nahăr daɣ tămudre ed,
9 nəssan daɣ a-s Ălmasex-i dd-inkărăn jer-inəmmuttan, ăbas ilkam ad-olas
tamăttant tiyyăt făl-a-s ăbas fălla-s təla tamăttant tărna.
10 Ija tiyyăt tamăttant i-ad-ăbas ila abăkkaḍ ăššar; ămăra dd-iddăr, iddar i-amišəl
n-erhet n-Măssinăɣ.
11 A-wen-dăɣ a făl kăwăneḍ, ăjăt iman-năwăn ăddinăt ămmutnen dăɣ-isălan n-a-
wa ămoosăn abăkkaḍ dăɣ-a-s tămoosăm ămăra ăddinăt əddarnen i-Măssinăɣ dăɣ-
tassaɣt-năwăn d-Ɣisa Ălmasex.
12 Wăr toyyem abăkkaḍ ănnihăḍ dăɣ-taɣəssa-năwăn-i făll-la tamăttant tărna i-ad-
tăṭṭălălăm erk derhanăn-net.
13 Wăr toyyem ašrut n-taɣəssa-năwăn wăl' iyyăn ănniihăḍ dăɣ-s Iblis, isawăjj'-et
a wărăn oɣed, ănn-ak, ăkfăt iman-năwăn i-Măssinăɣ, taləhəm d-ăddinăt ăynaynen,
təkfəm-t daɣ tiɣəswen-năwăn, tămašălăm iqqud.

14 Afăl jăm a-wen, wăr dăɣ-wăn-e-ănnăhăḍ abăkkaḍ ed, ăbas t-təllam daw-
ălxikmăt n-alămăr, ănn-ak, mălăm ămăra daw-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.

Amumən, Măssinăɣ a-s ăkkilăt wădden abăkkaḍ

15 Ma ămoos daɣ ălmăɣna n-măjrăd-wa-dăɣ s-iket t-jeɣ n-a-s ăbas-t-nəlla daw-
alămăr wa n-Mosa, nəmăl-t ămăra daw-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ? Ak ajăn a-wen
ălmăɣna-net, niḍəwet ɣas dăɣ-abăkkaḍ? Xăša!
16 Ajăn wăr təssenăm a-s ere təkfăm tanhaḍt făll-iman-năwăn dăɣ, ad-has-
tăkkălem, ad-tamašalăm erhet-net, umas măssi-wăn. Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl
toyyăm abăkkaḍ ănnihăḍ dăɣ-wăn, ad-has-tăkkălem, arəw-dd săr-wăn a-wen-dăɣ
tamăttant. Umasăt eklan n-Măssinăɣ i-ad-săr-wăn dd-arəw a-wen tămudre toɣadăt.
17 Naməlet Măssinăɣ ed kunta ibda tăkkilem i-abăkkaḍ, ašăl-i, tamašalăm s-
taɣărha təjlayăt tijəttewen n-ăddin ti təlmădăm.
18 Təntăšăm-dd iman-năwăn dăɣ-tanhaḍt n-abăkkaḍ i-ad-dăɣ-wăn ănnăhăḍ ămăra
amišəl n-a-wa oɣădăn.
19 Măjrăd šund wa tajjăn dăgg-adəm a hawăn-in-jeɣ i-ad-tudabem ujreh n-isălan-
wi-dăɣ. Ɣas, kunta ibda, tăsnăhăḍăm abăkkaḍ dăɣ-tiɣəswen-năwăn s-iba n-təšədje
d-azzal ḍarăt a-wa ăsikărakăḍăn, adiš ămăra, sənnəhăḍăt iman-năwăn dăɣ-amišəl
n-a-wa oɣădăn dăɣ-ittus n-ad-təzzăɣăm tămudre šăddijăt.
20 Ibda, a-s dăɣ-wăn ănnihăḍ abăkkaḍ, wădden wăr tăkkulăm dăɣ-iji n-a-wa
oɣădăn măšan,
21 əndek a-wa săr-wăn dd-iššəšrăy a-wen? Ajăn wădden, wăr săr-wăn dd-iššəšrăy
a-wen ar tăkrakiḍt n-a-wa tamašalăm ed tamăttant dat-Măssinăɣ ɣas a săr-wăn dd-
orăw a-wen.
22 Măšan ămăra d-kăwăn-ăsdărfăt Măssinăɣ dăɣ-isălan n-abăkkaḍ, ənta a-
s tămoosăm eklan-net i-ad-tamašalăm a-wa šăddijăn săr-wăn dd-madăn-isăɣsəl
tămudre ta tăɣlălăt ed,
23 ălxaqq n-abăkkaḍ, tamăttant, măšan, ănnuɣmăt n-Măssinăɣ wa ihăkk bănnan
a t-ămoosăn, tămudre ta tăɣlălăt dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.

7

Ălmital dd-izjarăn adubən

1 Ayətma-ɣ! Ǝssanăɣ a-s a-wa s-əkkeɣ tənna-net dăɣ-isălan n-a-wa innă alămăr,
wăr has-təžhelăm. A ikkăs ăwadəm iddar-dăɣ, ifraḍ fălla-s amišəl n-alămăr.
2 Ălmital da ăssiifhămăn a-wen: tamăḍt tădobănăt, a ikka ăhaləs-net iddar, wăr
has-t-illa dăɣ-a-wa innă alămăr a dăɣ-s tărkəb eɣăf-net măšan afăl ašăl wa d-ăba
ăhaləs-net, təjrăw ya iman-net, ad-ăbas fălla-s ifraḍ a-wa innă alămăr.
3 Afăl tărkăb eɣăf-net dăɣ-ăhaləs-net, təglă, təjă adubən iyyăn ăynayăn, a-di təzna
măšan, afăl ijmaḍ ăhaləs-net ăddunya, təjrăw ya iman-net dăɣ-a-wa iɣtăs alămăr
dăɣ-isălan-win-dăɣ. Afăl tolăs adubən ḍarăt iba n-ăhaləs-net, wăr mad-has-umas
a-wen əzzəna.
4 Ămăra, ayətma-ɣ, šund a-wen-dăɣ a jam kăwăneḍ-dăɣ: dăɣ-təssəba n-tassaɣt ta
jăm d-taɣəssa n-Ălmasex, tămoosăm i-a-wa innă alămăr ăddinăt s-ăbas əddarăn.
Ămoos a-s ənta a kăwăn-ikrăšăn, ənta-i dd-inkărăn jer-inəmmuttan i-ad-tamašalăm
erhet n-Măssinăɣ.
5 Ibda a-s nəlkăm i-erk derhanăn n-tiɣəswen-nănăɣ d-mălayăɣnatăn wi iyyăḍnen,
ăllil-anăɣ alămăr s-a-wen ed, wăr săr-năɣ dd-orew a-wen a săl tamăttant măšan,
6 ămăra d-nămmut dăɣ-isălan n-a-wa făllа-năɣ ifrăḍ alămăr-i hanăɣ-ikrădăn
dăɣ-tišəm n-tansit n-tiɣəswen-nănăɣ, năddoobăt amišəl n-erhet n-Măssinăɣ s-tasna

tăynayăt dăɣ-ixkam Unfas Šăddijăn. Ǝnta-en-dăɣ a-s tărna ta ihăkk, təẓlay d-tărna ta ila alămăr-i s-ălkaḍ ɣas a făll-təktab.

Isălan n-alămăr d-abăkkaḍ

[7] Ma ămoos ălmăɣna n-măjrăd-wen-dăɣ? Adiš alămăr wa n-Mosa, ənta a hanăɣ-
isiḍəwăn dăɣ-abăkkaḍ? Xăša! Ănn-ak alămăr-en-dăɣ a hi-issəlmădăn s-abăkkaḍ
ed, ənnăr wăr hi-innă alămăr: «Wăr tăsdărhănăd a ila ăwadəm wăr led», wăr
ləmmədăɣ s-a-wen.
[8] A-wen-dăɣ a făl aɣătal-wen-dăɣ hi-ija alămăr a ijrăwăn i-abăkkaḍ tašləlt ta săr-
i-dd-torăwăt e d t-illăm erk derhan. Ǝnnăr wăr dd-ixlek alămăr, wăr hi-təjjəš tijya
n-a-wa s-itawănna abăkkaḍ.
[9] Ibda, əddarăɣ wăla alămăr măšan, ăzzubbăt-dd a-wa ifrăḍ alămăr ɣas, innăhăḍ
dăɣ-i abăkkaḍ, ămoos šund a-s ăbas əddarăɣ.
[10] Fărəḍ n-alămăr wa s-ănihăjja a-s tămudre a săr-i dd-orăw, tamăttant ɣas a săr-i
dd-iwwăy
[11] ed, ămoos-dd fărəḍ-wen-dăɣ ăsaru wa s-hi-ăsjăḍlăt abăkkaḍ dăɣ-tamăttant.
[12] Hakd a-wen-dăɣ, alămăr, wăr t-illa a t-ijrawăn, Măssinăɣ ad-dd-ifal, a-wen-dăɣ
a-s: šăddiij, oɣad, ifran.
[13] Adiš, ma n-əmmək n-a-s a-wa olăɣăn, orăw-dd săr-i tamăttant? A-wen ya, wăr
il' əmmək. Tidət ənta da: alămăr-en-dăɣ šăddijăn, a săr-i dd-orăwăn ăsaru wa dd-
ăwwăyăn asənnəfiləl wa dd-ija abăkkaḍ iman-net dăɣ-i.

Tumast n-ăgg-adəm

[14] Nəssan, ădduuttăt daɣ a-wen, a-s alămăr, Unfas n-Măssinăɣ a-s əssəbab-net
măšan ălwăxla a-s năkk-i-dăɣ n-ăgg-adəm, a wăr-iha ălfăyda s-ămešălăɣ a-wa ifrăḍ
ed, ăkkileɣ i-abăkkaḍ šund ažənš a hi-ijă.
[15] A-wa tamašalăɣ, iqqan eɣăf-in, indăr-ahi ad-t-əjrăhăɣ ed a-wa s-ărheɣ amišəl-
net, wăr t-təmišilăɣ; a-wa-dăɣ dăr-okăḍăɣ ɣas a tamašalăɣ.
[16] Ɣas, šămad a-wa dăr-okăḍăɣ ɣas a tamašalăɣ, ənta-den-dăɣ a-wa ămoosăn
tajuhe ɣur-i n-a-s alămăr-i-dăɣ, wăr t-illa ălɣib t-iwarăn.
[17] Tidət-dăɣ a-s abăkkaḍ wa dăɣ-i ănnihăḍăn a itamašalăn hărătăn-win-dăɣ,
wădden năkk
[18] ed, əssanăɣ a-s a-wa olăɣăn, năkk-i n-ăgg-adəm, wăr iha taɣəssa-nin. A-wa
olăɣăn, ărheeɣ iji-net măšan, indar-ahi. Ijmaḍ-t ăššăk a-s əkfărăɣ dăɣ-amišəl n-a-
wen-dăɣ,
[19] wăr təmišilăɣ a-wa olăɣăn, wăr təmišilăɣ ɣas ar a-wa lăbasăn dăr-əkneɣ
mikḍaw.
[20] Šămad ăbas tamašalăɣ ar a-wa dăr-okăḍăɣ, adiš, ăbas năkk a itamašalăn
tăllăbăst-ten-dăɣ, ănn-ak abăkkaḍ wa ḍăɣ-i ănnihăḍăn a t-itamašalăn.
[21] Issəjrăh-ah'-in a-wen-dăɣ hărăt iyyăn: ăsidărhănăɣ iji n-a olaɣăn măšan a-wa
lăbasăn a făll-i ikarrăšăn ašăl.
[22] Dăɣ-ammas n-ulh-in, ijraẓ-ahi alămăr n-Măssinăɣ
[23] măšan, taɣəssa-nin ənta, ih'-et alămăr iyyăn săl wa ărheɣ. Alămăr-wen-dăɣ a
hi-iknasăn hak ašăl, iṭṭaf-ahi dăɣ-tišəm n-alămăr n-abăkkaḍ wa dăɣ-i ănnihăḍăn.
[24] Amăskoy năkk-i s-wăr t-illa ălfăyda hi-ihan! Mi hi-e-aḍənăn tăhanint, ikkəs-ahi-
dd dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ hi-tăhobet s-tamăttant?
[25] Təmmal i-Măssinăɣ dăɣ-ăddimmăt n-ƔisaĂlmasex-i n-Emăli-nănăɣ hanăɣ-
ijrăwăn ad-dd-nəkkəs errawăn-nănăɣ dăɣ-a-wen-dăɣ. Ămăra, ənniyăt-in, alămăr
wa n-Măssinăɣ a-s ăkkiilăt, a-s ija a-wen, taɣəssa-nin ənta, alămăr wa n-abăkkaḍ a-s
tăkkilăt.

8

Tămudre ta n-tidət ihăkk Unfas Šăddijăn

1 Ămăra, ḍarăt-a-wen-dăɣ ătwănnăn, ăddinăt wi osăɣnen d-Ɣisa Ălmasex, ăbas
t-illa făw-făw uḍlem tăn-iwarăn dat-Măssinăɣ ed ənniyăt-năsăn wădden tiɣəswen-
năsăn a dăɣ-săn ănnihăḍăn.
2 Unfas Šăddijăn-i ihakkăn alămăr wa n-tămudre ta n-tidət dd-tirəw tassaɣt d-Ɣisa
Ălmasex, tărna-net a hi-tăsdărfet, təbḍ'-ahi d-alămăr wa n-abăkkaḍ d-tamăttant.
3 A-wa s-kăla ămoos isəssəndar i-alămăr wa n-Mosa-i ănnihăḍăn dăɣ-e d t-illăm
ăgg-adəm dăɣ-təssəba n-abror wa təja taɣəssa-net, issărɣăs-t-dd Măssinăɣ ed,
ăšmašăl-dd Rure-s, ămoos-dd ăgg-adəm i-ad-umas tasəbḍărt ta jarrăwăt i-ăgg-adəm
tenăšše n-ibăkkaḍăn ɣur-Măssinăɣ.
4 A-wa fălla-năɣ ifrăḍ alămăr, ămešăl-t ed, ămăra, wădden a-wa tărha taɣəssa-
nănăɣ ɣas a dăɣ-năɣ ixkamăn, Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ a dăɣ-năɣ ănnihăḍăn.
5 Ădduuttăt a-s ere ăttilălăn erhet n-taɣəssa-net, wăr mad-ămašăl daɣ ɣas ar a-wa
fălla-s tărha taɣəssa-net măšan, wa s-Unfas n-Măssinăɣ a ăttilăl, wăr-e ămašăl ɣas
ar erhet n-Unfas Šăddijăn.
6 Ijmaḍ-t ăššăk a-s a-wa tărha taɣəssa n-ăgg-adəm, tamăttant ɣas a săr-s dd-itirəw,
a-s ija a-wen, Unfas ənta, tămudre ta n-tidət d-ălxer a dd-itiirəw s-ăgg-adəm.
7 Ăwadəm wa wărăn izənnəzjumət ar dăɣ-a-wa fălla-s tărha taɣəssa-net, ašănjo
n-Măssinăɣ, wăr-ăddobăt asrəs n-iman-net dat-alămăr n-Măssinăɣ, wăr t-ăddobăt
kud t-irha-dăɣ.
8 A-wen-dăɣ a făl ăddinăt wi ăttilălnen erhet n-tiɣəswen-năsăn, wăr t-illa əmmək
s-əjrăẓăn i-Măssinăɣ.
9 Kăwăneḍ, ăbas təglam făll-derhan wa n-tiɣəswen-năwăn, ănn-ak, jăm iman-
năwăn daw-tărna n-Unfas wa ija Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn. Ere daɣ wa s-wăr-
iha Unfas Šăddijăn n-Ălmasex ulh-net, wăr t-ila Ălmasex.
10 Kunta daɣ iha Ălmasex ulhawăn-năwăn, kud-dăɣ tamăttant a mad-təjəm dăɣ-
abăkkaḍ, ill'-awăn-t əlɣəllas ed ij'-iwăn Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-tassaɣt ta jăm d-
Unfas Šăddijăn n-Ălmasex ăddinăt ɣur-s lanen idəm.
11 A-wen-dăɣ a făl kunta iha Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ-i dd-issənkărăn Ɣisa jer-
inəmmuttan ulhawăn-năwăn, adiš, ad-kăwăn-ăkf daɣ ənta-i dd-issənkărăn Ălmasex
jer-inəmmuttan tămudre ta dd-e-sənkărăt tiɣəswen-năwăn jer-inəmmuttan s-tărna
n-Unfas wa izzăɣăn ulhawăn-năwăn.
12 Ayətma-ɣ, kunta ill'-e fărəḍ hanăɣ-iwarăn, əlmədăt a-s wădden wa n-alkum i-erk
derhanăn n-tiɣəswen-nănăɣ.
13 Ere ăttilălăn erhet n-taɣəssa-net, tamăttant ɣas a dd-e-arəw s-iman-net măšan,
ere wa hin-ijărăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn erhet n-taɣəssa-net, tămudre ta n-tidət a
dăɣ-s təlkamăt.

Măssinăɣ d-aratăn wi dd-ija s-iman-net

14 Ere wa s-Unfas n-Măssinăɣ a t-oɣadăn, ara n-Măssinăɣ a ămoos.
15 Unfas daɣ wa kăwăn-ikfă Măssinăɣ, wădden Unfas kăwăn-ijan eklan s-hărkuk
han tarəmmeɣt, ănn-ak, ikf'-iwăn Măssinăɣ Unfas-net i-ad-talăhăm d-ăddinăt dd-ija
s-iman-net. A-wen-dăɣ a hanăɣ-ikfăn turhajăt n-ad-nəɣarr Măssinăɣ s-isəm: «Abba».
16 Tărna n-Unfas Šăddijăn-en-dăɣ hanăɣ-ikfa Măssinăɣ a hanăɣ-ămoosăn tajuhe ta
hanăɣ-satbatăt n-a-s tidət-dăɣ a-s aratăn n-Măssinăɣ a nămoos.

17 Ɣas, šămad ădduuttăt a-s aratăn n-Măssinăɣ a nămoos, adiš, nămoos iməkkusa,
ad-hanăɣ-ăkf Măssinăɣ a-wa s-hanăɣ-ijjăš ărkăwăl-net, nahăr daɣ d-Ălmasex terše-
net. Kunta nărḍa s-ad-dăr-s nahăr aɣăna wa inhăy, adiš, ad-dăr-s nahăr ălxurmăt-
net.

Ălxurmăt wa ilkămăn

18 Ija ɣur-i a-s tersəmmawen ti nəhannăy ămăra-dăɣ, wădden wăla a ənḍărrăn
edes i-ălxurmăt wa s-ilkam ad-hanăɣ-dd-infiləl.
19 Ălxurmăt wa s-ăqqalăn aratăn n-Măssinăɣ, wădden əntăneḍ ɣas a irmas iba
n-taẓidert n-ad-ăj; a-wa iwărăn ărori n-ăkall iket-net a ărorădăn ad-dd-ass.
20 Ămoos a-wa iwărăn ărori n-ăkall a wărăn issen e-s ihăl, wădden ad-t-dd-ikkasăn
a-wen, Măssinăɣ a has-iɣtăsăn a-wen. Măšan, a-wen, wăr hin-ikkes ăṭṭăma wa ăsjăr
Măssinăɣ taxləkt iket-net.
21 Imal-dd ašăl d-mad-isəttăɣləl Măssinăɣ taxləkt-net iket-net dăɣ-əlhəllak wa s-
tăšewăj, əjrəwăn aratăn n-Măssinăɣ ălxurmăt wa s-hasăn-innă.
22 Nəssan a-s ašăl-i-dăɣ, taxləkt iket-net a tăššoršăt, təkna tiẓẓurt tolăhăt d-ta
rammăsăt tamăḍt jarrăwăt eɣăf-net.
23 Wădden daɣ ənta ɣas a irmas a-wen-dăɣ, irmas-anăɣ năkkăneḍ dăɣ-i ija
Măssinăɣ tiɣăffaddiwen n-Unfas-net. Năkkăneḍ daɣ, nətihnəffit dăɣ-iman-nănăɣ,
năqqal i-ašăl wa d-e-numas s-tidət-dăɣ aratăn n-Măssinăɣ, ikkəs-anăɣ dăɣ-tissust ta
dăɣ-hanăɣ-jănăt tiɣəswen-ti-dăɣ.
24 Ed năkkăneḍ, tidət-dăɣ a-s əlɣəllas-nănăɣ itbat măšan har ămăra-dăɣ, ămoos
a dăɣ-nəjar ăṭṭăma. Ăywa, ăṭṭăma wa ihannăy ăwadəm, ad-ăbas ămoos ăṭṭăma;
əndek ăṭṭăma wa ilkămăn dăɣ-a-wa-s iswăr, inhăy-t ăwadəm? Wăr t-illa.
25 Măšan afăl ăṭṭăma-nănăɣ, ămoos a wăr nəhənnəy, dihen, ad-has-nəqqəl s-
taẓidert d-ulh ijlayăn.
26 A-wen-dăɣ făw a făl hanăɣ-itilal Unfas Šăddijăn dăɣ-tələmḍe-nănăɣ ed a-wa s-
ăniihăjja ad-t-nəttăr dăɣ-Măssinăɣ, wăr t-nəssen. Ǝnta-en-dăɣ a hanăɣ-itəddalăn
Măssinăɣ s-tihnəffa wăren la afəssăr.
27 Tidət a-wen, Măssinăɣ-i issanăn a-wa ihăn ulhawăn, issan daɣ a-wa ihăn ənniyăt
n-Unfas. A-wen-dăɣ a făl ənta, erhet n-Măssinăɣ a itattăr i-iməššeddəjăn.

Tihusay d-təmɣăre n-tărha ta hanăɣ-ija Ɣisa Ălmasex

28 Ḍarăt-a-wen daɣ, nəssan a-s ăddinăt wi ărhănen Măssinăɣ d-ăddinăt wi dd-
iɣră s-iman-net dăɣ-erhet-net, a tăn-irmăsăn-dăɣ, a ămoos-dăɣ, Măssinăɣ iman-net
a itajjăn a-s tišrayăten n-tanfust-ten-dăɣ tăn-tărmăsăt, i n-tănfo-năsăn.
29 Măssinăɣ ăddinăt wi ăsnăfrăn dat-axălak i-ad-umasăn aratăn-net, iɣtăs-asăn
milhaw d-Rure-s i-ad-umas Rure-s teɣăfădde n-ăŋŋatăn ăjjootnen.
30 Măssinăɣ, ăddinăt wi s-dd-iɣtăs a-wen, iɣr’-en-dd s-iman-net; wi dd-iɣra s-iman-
net, ikf’-en idəm data-s, wi ikfa idəm data-s, ikf’-en daɣ ălxurmăt-net.

Tărha n-Măssinăɣ ta hanăɣ dd-ăsnăfalăl dăɣ-Ălmasex

31 Šămad isălan-den-dăɣ, ma s-năddoobăt tənna-net daɣ? Kunta Măssinăɣ-i-dăɣ,
tidət-dăɣ a-s ašrut wa-nănăɣ a iha, mi făllа-năɣ ilan tărna?
32 Zənnəzjumətăt ɣas: kunta Măssinăɣ, Rure-s iman-net wa n-iyyăn ila, wăr t-iɣles
dăɣ-tamăttant, ănn-ak, oyy’-e ămmut dăɣ-təssəba-nănăɣ, əndek ɣas ḍarăt-a-wen-
dăɣ a-wa hanăɣ mad-unjəy? Wăr t-illa.
33 Ăddinăt wi ăsnăfrăn Măssinăɣ, mi tăn-e-isəwărăn uḍlem? Wăr t-illa ed
Măssinăɣ iman-net a tăn-ikfăn idəm data-s.

34 Mi ăddoben ad-tăn-isəwăr uḍlem? Ajăn wădden Ălmasex ămmut măšan,
isălan, wăr-əmden dihen ɣas, a ojărăn a-wen, inkăr-dd jer-inəmmuttan, ikk’
išənnawăn, ăqqima dihen daw-aɣil n-Măssinăɣ, itattăr-anăɣ s-Măssinăɣ.
35 Ǝndek ɣas a-wa-dăɣ hanăɣ-e-ibḍəwăn d-tărha ta hanăɣ-ija Ălmasex? Ak
tirəmmaɣ meɣ erk əmmək, ak ălɣizabăt meɣ laẓ meɣ ɣəlləl, ak miši meɣ tăkoba?
Wăr t-illa făw a hanăɣ-dăr-s-e-ibḍəwăn, a ămoos-dăɣ.
36 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-hanăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Təssəba-năk, Măssinăɣ a făl nətamăttat hak ašăl,
jăn-anăɣ ăddinăt ɣas šund taɣsiwen
dăɣ-wăr-ilkem a săl aɣăras.»
37 Măšan, hakd a-wen-dăɣ, dăɣ-a-wen-dăɣ iket-net, nămoos imărnan, nokăy făw
tumast n-imărnan, nəkrăš ašăl imdan făll-išənja-nănăɣ s-turhajăt n-Wa hanăɣ-irhăn.
38 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s wăr t-illa făw a hanăɣ-e-ibḍəwăn d-tărha ta hanăɣ-ija Măssinăɣ:
ak tamăttant wăla tămudre wăla ănjălosăn wăla išənnawăn wăla kăl-tărna, a-wa
t-illăn d-a-wa ilkămăn,
39 kăl-ăṣṣahăt wi n-išənnawăn d-a-wa iwărăn ărori n-ăkall, wăr t-illa făw a dd-
ătiwăxlăkăn ăddooben ad-hanăɣ-ibḍəw d-tărha n-Măssinăɣ ta hanăɣ-dd-ăsnăfalăl
dăɣ-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex.

9

Tisnant n-iman ta ija Buləs dăɣ-təssəba n-kăl-Iṣrayil-i ăsɣărnen ulhawăn-năsăn i-Măssinăɣ

1 Năkk-i s-ašăl-i-dăɣ osaɣăɣ d-ƔisaĂlmasex, tidət a hawăn-janneɣ wădden bahu,
Unfas Šăddijăn iman-net a hi-oɣadăn dăɣ-ənniyăt-in dăɣ-a-wa s-ărheɣ ad-hawăn-tăn-
ănnăɣ.
2 Ărɣan iman-in, ărɣan; jan tisnant wărăt kəttəl.
3 Ăsniinăn daɣ hullan dăɣ-isălan n-a-wa dd-iqqălăn ayətma wi n-kăl-Iṣrayil. Diha
t-əlleɣ, kud irha făw təwăr-ahi tilɣant, ənməjjəjăɣet făw d-Ălmasex i-ad-dăr-s
ənmihəẓăn əntăneḍ, əjrəwăn əlɣəllas.
4 Kăl-Iṣrayil, Măssinăɣ a tăn-dd-ijăn s-iman-net, ăswăr-tăn ănnur-net, ănmăjjaš
dăr-săn ărkăwălăn n-tassaɣt, ăzzăbbăt fălla-săn alămăr wa n-Mosa, issəlmăd-tăn
ălɣibadăt n-Măssinăɣ wa n-tidət, ijjăš-asăn ărkăwălăn ăjjootnen.
5 Ǝntăneḍ a lănen imărawăn-nănăɣ wi n-ibda dd-izjăr Ălmasex s-eɣăs-net ənta-i
n-Măssinăɣ-i t-illan jənnəj-hărăt iket-net. Naməlet-t, amin!

Măssinăɣ, a-wa s-ijjăš ărkăwăl-net, ad-t-ăj

6 A-wa hawăn-jănneɣ, wădden i n-a-s innin ărkăwăl wa hasăn-ijjăš Măssinăɣ,
ăbboṭṭăl-in. Ăbo, ănn-ak, wădden ăddinăt iket-năsăn wi-dd-əzjărnen Iṣrayil a
ămoosnen dăgg-Iṣrayil wi n-tidət.
7 Wădden daɣ ăddinăt iket-năsăn wi dd-əzjărnen Ibrahim a-s ihăyawăn-net wi
n-tidət, əktəwăt-dd a-s Măssinăɣ iman-net a innăn i-Ibrahim:
«Isxaqq a hak dd-e-əzjărăn ihăyawăn.»
8 A-wen ălmăɣna-net a-s wădden aratăn wi s-dd-issəbăb ăgg-adəm, a-s wi n-
Măssinăɣ, ănn-ak, aratăn-net a tăn-ămoosăn, wi s-dd-issəbăb ărkăwăl wa ijjăš i-
Ibrahim.
9 Ărkăwăl-en, ənta da a-wa dăɣ-s innă Măssinăɣ i-Ibrahim:
«Ad-kăy-dd-ăqqəlăɣ dăɣ-ăzzăman šund wa-dăɣ,
a-s kăy-dd-e-ăqqəlăɣ s-ăzzăman-en,
təkraš-ak Sarăta alyaḍ.»

10 A-wa has-innă Măssinăɣ, wădden Sarăta ɣas a ɣur-dd-imdă, inn’-en daɣ i-Răbka ta
n-hănne-s n-Isxaqq-i n-abba-nănăɣ iket-nănăɣ ed təkrăš-as eknewăn s-əmmək-wen-
dăɣ.
11 Hărwa wăr-əwen eknewăn-en-dăɣ, hărwa wăr-ămešălăn a olăɣăn wăla a lăbasăn
a-s imməjrăd Măssinăɣ i-Răbka, issəlmăd-tăt s-wa ăsnăfrăn jere-săn; ămoos a-wen
erhet n-Măssinăɣ wădden făl təssəba n-emărked jan i-ad-dd-iɣăr s-iman-net wa s-
irha.
12 A-s ităjj a-wen, innă Măssinăɣ i-Răbka:
«Ad-ăkkălăt wa n-amăqqar i-wa n-amăḍray.»
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa ijăn ed innă Măssinăɣ iman-net:
«Ăssofăɣ Yaqub uhən Iso.»

Măssinăɣ, enəsdebbăr n-iman-net

14 Ak ajăn a-wa ija Măssinăɣ, ajăn ad-hanăɣ-isəwwənn a-s Măssinăɣ, wăr-oɣed?
Aa făw, wădden a ijan a-wen
15 ed Măssinăɣ iman-net a innăn i-Mosa:
«Sanseɣ ărrăxmăt-in făll-ere wa s-ărheɣ,
naqq’-ahi tăhanint n-ere wa s-ărheɣ.»
16 A-wen wădden a dd-izjarăn erhet n-ăgg-adəm wăla ăṣṣahăt-net, tăhanint n-
Măssinăɣ a dd-ifal.
17 Iktab dăɣ-əlkəttab a-s innă Măssinăɣ i-Firɣăwna:
«Jeɣ-kăy əssəbab i-ad-səlmədăɣ s-tărna-nin
i-ad-itwăxṭəb isəm-in făll-ărori n-ăkall iket-net.»
18 A-wen-dăɣ a făl ere wa s-oḍăn Măssinăɣ tăhanint, oḍăn-as-tăt, wa s-ăsɣăr ulh-
net daɣ, ad-iɣar.

Măssinăɣ a-s ămaxlak d-ămănokal

19 Ămmukkăn a-s afăl əslăn iyyăḍ dăɣ-wăn i-măjrăd-wen-dăɣ, ad-dd-əggədăn,
ənnən: Măssinăɣ adiš, ma s-isawar dăgg-adəm uḍlem? Ajăn mi ăddooben aẓəẓẓəwi
n-iman-net data-s? Wădden a-wa s-irha ɣas a itajj.
20 Uhən kăyy-i n-ăgg-adəm dd-tajjăšăn inəzjam šund-win-dăɣ, mi tămoosăd făw
tamăzaɣăd d-Măssinăɣ? Kăla tənhăyăd aɣăsis isastan ere wa t-iknăn d-ăddălil wa
făl t-dd-ikna.
21 Wădden ere wa ikannăn iɣsas, a-wa s-irha ɣas a itajj, tălaɣt a iḍarrăẓ təzzar ikən
săr-s jer-aɣăsis ilan ălqim d-i t-wărăn ila. Tălaɣt-en-dăɣ a-s ikann a-wen-dăɣ iket-net.

Derhan n-Măssinăɣ i-kăl-Iṣrayil

22 Măssinăɣ daɣ, isakna aḍkăr-net i-ad-isəlməd s-tărna-net. Ăhoja ăẓiẓăydăr i-wi
ăniihăjjănen d-aḍkăr-net wăren ănhăjja ar d-əlhəllak
23 măšan wi s-oḍăn tăhanint s-irha ad-t-səmɣărăn, irha daɣ ad-tăn-isənnəfləy dăɣ-
ălxurmăt-net.
24 Teɣăre ta hanăɣ-dd-ija Măssinăɣ s-iman-net năkkăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud, ənta daɣ
a dd-ija i-tiwsaten ti iyyăḍnen n-inəẓẓulam†
25 s-əmmək wa s-tăn-innă ănnăbi Ozi dăɣ-əlkəttab-net a-s innă, innă Măssinăɣ:
«Tamətte ta s-ibda wăr tămoos ta-nin,
ənta ămăra a he-ăjăɣ tamətte-nin.
Tamətte ta s-ibda tătiwăksăn,
ənta a he-tumasăt ta əkneɣ tărha.»
26 Edăgg daɣ wa-dăɣ hasăn-ătwănnă:

---

† **9:24 9:24** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

«Wăr tămoosăm tamətte n-Măssinăɣ»,
edăgg-wen-dăɣ iman-net a dăɣ-e-ətwăɣrən s-isəm:
«Aratăn n-Măssinăɣ wa iddarăn.»
27 Ănnăbi Saya† ənta, innă:
«kăl-Ălyăhud, kud-ărhan əjən əjut
wa wăr jenăt timətwen n-ăkall
dăɣ-asălim n-ejărew wa səmmăn
tasəkkemt dăɣ-săn ɣas a he-ijrəwăn əlɣəllas»
28 Emăli daɣ a-wa s-innă, ad-t-ăj, ăššăreɣa wa s-innă ilkam ad-t-dd-izəzzubbət făll-
ăddunya, ad-t-ăj šik šik.
29 Olăs daɣ ănnăbi Saya innă:
«Ǝnnăr wăr hanăɣ-dd-oyya
Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ajhanăn
hărăt dăɣ-əzzurəyăt-nănăɣ,
ašăl-i-dăɣ, noolăh ɣas
d-iɣărman wi n-Sodoma d-Gomora-i ihlăk.»

Ăddălil wa făll-innăḍ Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil

30 Ma săl a-wen? Inəẓẓulam-i wăren təmmăɣ i-iqqud dat-Măssinăɣ, ij’-en immun-
năsăn s-Măssinăɣ imaɣdalăn data-s lanen idəm. Immun-năsăn s-Măssinăɣ a săr-săn
dd-orăwăn a-wen.
31 A-s ija a-wen kăl-Iṣrayil əntăneḍ, amišəl n-a-wa innă alămăr a-s tattărăn ad-tăn-
ăkf idəm dat-Măssinăɣ măšan, indăr-asăn ad-dd-săɣsəlăn a-wen.
32 A-wen-š ma t-ijăn? Adiš əttărăn ad-əjrəwăn iqqud išlayăn i-wa ihakk immun
s-Măssinăɣ. Ǝttărăn ajăraw n-a-wen s-a-wa tamašalăn, ămoosăn ɣas šund ăddinăt
s-tărsal tăhunt har išwar oḍan.
33 Ija a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-ătwănnă, innă Măssinăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa:
«Ǝnhəywăt! Sanseɣ tăhunt rassălăt i-ăddinăt
dăɣ-aɣrəm wa n-Sayon.
Ad-tumas əssəbab n-ejăḍăl i-iyyăḍ măšan,
ere fălla-s ăshătălăn-dăɣ,
wăr-ilkem ad-ămmujrăẓ.»

10

1 Ayətma-ɣ, derhan n-ulh-in d-a-wa tattărăɣ hak ašăl dăɣ-Măssinăɣ da: ăɣləsnet
kăl-Iṣrayil.
2 Ăddoobeɣ tajuhe n-a-s kăl-Iṣrayil, ədgaẓăn hullan dăɣ-isălan wi n-Măssinăɣ
măšan, wăr jen a-wen s-ənniyăt ijrahăn hărăt.
3 Ǝžhalăn hărwa dăɣ-isălan n-a-s Măssinăɣ a isaɣdalăn ăgg-adəm i-ad-ɣur-s ikrəš
idəm wădden imărkedăn-net, a-wen, unjăyăn săr-s.
4 Ălmasex, a ɣur-dd-imdă a-wa innă alămăr, ere săr-s omănăn-dăɣ, ad-ikrəš idəm
dat-Măssinăɣ.

Ere omănăn s-Ɣisa Ălmasex, ad-iɣləs

5 Dăɣ-isălan n-a-wa ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Măssinăɣ, innă Mosa:
«Ere ămešălăn fărəḍăn
wi əktăbnen dăɣ-alămăr,
ad-has-umas a-wen-dăɣ
əssəbab n-əlɣəllas.»

---

† **9:27 9:27** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

6 Măšan ašăl-i, immun-nănăɣ s-Măssinăɣ, issəlmăd-anăɣ a-wa hanăɣ-ihakkăn idəm
dat-Măssinăɣ, inn’-anăɣ:
«Wăr tənned dăɣ-iman-năk:
mi he-ikkən išənnawăn?»
A-wen, azəzzəbbu n-Ălmasex dăɣ-săn;
7 wăr tənned daɣ:
«Mi he-ikkən iḍer n-ăkall?»
Ajăn wădden Ălmasex, ăru dd-inkăr jer-inəmmuttan.
8 Isălan n-a-wen-dăɣ, a dăɣ-hanăɣ-innă măjrăd n-Măssinăɣ:
«Ašăl-i, măjrăd n-Măssinăɣ,
ohaẓ-kăy, ih’-emm-năk, ih’-ulh-năk.»
Isălan-win-dăɣ a hin-nəsasawaḍ dăgg-adəm i-ad-amənăn s-Ɣisa.
9 Ere iṭṭăfăn dăɣ-tămudre-net tənna n-a-s Ɣisa, Emăli, iflăs dăɣ-ulh-net a-s issənkăr-
t-dd Măssinăɣ jer-inəmmuttan, ad-iɣləs
10 făl-a-s immun wa dd-ifălăn ulh n-ăwadəm a t-ihakkăn idəm ɣur-Măssinăɣ, wa
iṭṭăfăn tənna n-a-wen s-emm-net, ad-t-iɣləs Măssinăɣ.
11 Ǝnta-den-dăɣ a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Ere omănăn s-Emăli-dăɣ,
wăr-ilkem ad-ămmujrăẓ.»
12 A-wen ămăra, wăr săr-s iẓley ăgg-Ălyăhud wăla wa t-wărăn ămoos ed iket-năsăn,
iyyăn n-Emăli ihakkăn a olaɣăn s-əjut a oharăn, ere t-iɣrăn-dăɣ, ad-has-ăkawən.
13 Iktab a-s:
«Ere iɣrăn isəm n-Emăli,
omăn săr-s dăɣ, ad-iɣləs.»

Tăɣart n-ulhawăn n-kăl-Ălyăhud

14 Măšan, ăddinăt ya, əndek əmmək wa s-mad-əɣrən isəm n-Emăli a-s wăr săr-s
omenăn? Ǝndek daɣ əmmək wa s-mad-săr-s amənăn a-s wăr kăla əslăn i-isălan-net?
Ǝndek əmmək wa s-mad-əslən i-isălan-net a-s wăr t-illa ere hasăn-tăn-ixṭăbăn?
15 Ǝndek əmmək wa s-mad-hasăn-ətwăxṭəbăn a-s wăr t-illa ere săr-săn ămešălăn?
Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Tihusay ija ass n-imawayăn n-isălan n-Ălənžil,
edăgg ăkokălăn iḍarăn-năsăn dăɣ,
ălxer a săr-s dd-tirəwăn.»
16 Ălwăxla a-s a ăjjeen dăɣ-ăddinăt, unjay s-Ălənžil. A-wen-dăɣ a ăswănnăn ănnăbi
Saya:†
«Emăli, a ija a-wa-dăɣ năssewăl,
mi omănăn s-a-wa nəxattăb?»
17 Immun wa iɣallăsăn, a-wa s-isăl ăwadəm ihăn Ălənžil-wa-dăɣ nəxaṭṭăb dd-ifălăn
Ălmasex, a iha.
18 Ak ajăn a-wen ălmăɣna-net a-s har ămăra-dăɣ, wăr-əslen kăl-Ălyăhud i-isălan-win-
dăɣ? Ǝslan-asăn lab ed a-wen-dăɣ făw a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ăssewălăn imawayăn n-isălan făll-ărori n-ăkall iket-net,
wăr t-təlla tamdujt dăɣ-ăddunya s-wădden təsl’-asăn.»
19 Ad-kăwăn-səstənăɣ:
«Tordam a-s isălan-wi-dăɣ,
wăr tăn-əjrehăn kăl-Iṣrayil?»
Ǝjrahăn-tăn lab. Ǝntăneḍ-en-dăɣ făw a-s innă ănnăbi Mosa s-tizarăt, innă Măssinăɣ:
«Ad-dăɣ-wăn ăjăɣ tismiten

† **10:16 10:16** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ălolăy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

făll-tamətte wărăt tămoos ta-nin,
ẓəẓẓəkənẓărăɣ-kăwăn făll-tawset jam tawset n-ălžuhal.»
20 Olăs daɣ ănnăbi Saya, iglă har innă:
«Ăddinăt wi s-ibda, əkfan-ahi iroriyawăn-năsăn,
əqqălăn-ahi-dd;
wi s-ihənnin, wăr dăɣ-i ăkkulăn,
ăsnăfalăláɣ-asăn-dd iman-in.»
21 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn kăl-Iṣrayil, ənta da a-wa dăɣ-săn innă Măssinăɣ:
«Əẓẓalăɣ ăfuss-in har ăqqur
i-tawset hi-tənkarăt,
oseɣ-tăt a-wa tawset hi-tăsiɣărăt ulh-net,
tawset săr-i tunjayăt.»

11

Măssinăɣ, wăr hin-inḍew kăl-Iṣrayil

1 Ăssistănăɣ-kăwăn ămăra, ak ajăn Măssinăɣ ijăr-in tamətte ta n-kăl-Iṣrayil
ăsnăfrăn? Ăbo! Năkk-i hawăn-ăssewălăn, ăgg-Iṣrayil n-ahăya n-Ibrahim la tawset
ta n-Bănyamin a ămoosăɣ.
2 Măssinăɣ, tawset ta ăsnăfrăn i-iman-net hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya, wăr tăt-
in-ijer. Əktəwăt-dd ɣas a-wa innă ănnăbi Ɣəli dăɣ-isălan n-kăl-Iṣrayil a-s hasăn-iškă
s-Măssinăɣ, inn'-as:
3 «Emăli, tamətte-ta-hi, tănɣă ănnăbităn-năk,
tărẓă idăggan wi dăɣ-tajjănăt tikutawen-năk.
Năkk daɣ-i dd-ăqqimăn, təzzan săr-i,
tărha ad-tăj iman-in.»
4 Innă a-wen ɣas, inn'-as Măssinăɣ:
«Ɣəli, ănset ənniyăt-năk,
leɣ əssa afḍăn n-ăhaləs wăr-iha wăl' iyyăn
s-kăla irkăɣ dat-Baal-i n-ămănokal n-ăṣṣănămăn.»
5 A-wa ijăn dăɣ-ăzzăman-wen-dăɣ, ənta daɣ a ijan dăɣ-ăzzăman-wa-dăɣ, iɣlaf
Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net tamətte wărăt təjjət dd-ăsinăfrăn jer-kăl-Iṣrayil.
6 Šămad ănnuɣmăt n-Măssinăɣ a ăsnăfrănăn tamətte-ten-dăɣ i-ad-tăt-iɣləs, adiš,
wădden imărkedăn-năsăn a tăn-e-iɣləsăn ed, afăl ija a-wen, ad-ăbas ămoos
ănnuɣmăt, ănnuɣmăt wa n-tidət.
7 A-wen-š, ma ămoos ălmăɣna-net? Ajăn a-wa s-əmmăɣăn kăl-Iṣrayil, wăr t-əjrewăn?
Əjrăwăn-t dăɣ-săn lab wi dăɣ-săn ăsnăfrăn Măssinăɣ. Wi iyyăḍnen wăren əjrew a-
wen, asɣăr a has-jăn ulhawăn-năsăn.
8 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Iššəšlăl-tăn-in Măssinăɣ
i-ad-wăr hənnəyăn, wăr səllən.
Ənta-den-dăɣ a-wa ijrăwăn kăl-Iṣrayil har ašăl-i-dăɣ.»
9 Olăs daɣ ḍarăt-a-wen, innă ănnăbi Dawəd:
«Umasnet imjora-năsăn
a hasăn-iha sunsəj,
ăttărmăsnet dăɣ-tănḍărbaten;
iḍəwet-dd fălla-săn ălmăṣṣibăt tăn-in-immărăn.
10 Təwăret təməlle tiṭṭawen-năsăn i-ad-ăbas hannăyăn,
ăjənet aləḍḍeš wa-dăɣ făll-hak iyyăn dăɣ-săn,
umaset ɣas, šund ăẓuk a ăllinjăt.»

Ejăḍăl d-tebădde n-kăl-Işrayil

11 Ak ejăḍăl wa jăn kăl-Işrayil, i n-hărkuk meɣ? Ăbo! Ănn-ak šăɣšad-năsăn
əntăneḍ-en-dăɣ a dd-orăwăn tašləlt i-əlɣəllas i-tiwsaten ti iyyăḍnen i-ad-asəmən kăl-Işrayil.
12 Ɣas kunta wăla šăɣšad-năsăn dăɣ, ălfăyda a dd-orăw s-ăddunya, ăb' ăṭṭăma
n-təmɣăre ta he-ăj ălfăyda wa săr-s dd-e-arəwăn afăl dd-əqqălăn Măssinăɣ i-ad-utabăn. Ijmaḍ-t ăššăk a-s ad-umas a-wen ălxer măqqoorăn.

Ălənžil a iha əlɣəllas i-inəẓẓulam

13 Ămăra kăwăneḍ-i n-inəẓẓulam a-s ămmijrădăɣ: Năkk-i-hi, Măssinăɣ a hi-ijăn
ănămmašul-hawăn, išl'-ahi daɣ ămašal hi-ijraẓăn.
14 Ija ɣur-i a-s ămašal wa hi-issăɣlăf Măssinăɣ ija təmɣăre-ta-dăɣ s-afăl t-in-ăssawăḍăɣ, ad-dd-arəw a-wen tismiten n-kăl-tumast-in, utabăn, iɣləs Măssinăɣ iyyăḍ dăɣ-săn
15 făl-a-s, kunta ămăra, ij'-en Măssinăɣ s-edes i-ad-dd-arəw a-wen tanməẓalt n-ăddunya d-Măssinăɣ, ma he-ăj afăl ătubăn kăl-Işrayil? Ad-umas a-wen tăkunt tolăhăt d-ăddinăt ăba, olăsăn-dd tanăkra jer-inəmmuttan.
16 Kunta afărs n-tajəlla wa n-eɣăf a ikăt ăwadəm i-Măssinăɣ, adiš tajəlla daɣ, iket-net ti-net ed šăddiij. A-wen-dăɣ a ijăn a-s kunta ikewăn n-ahəšk, i n-Măssinăɣ, adiš, iləktan-net daɣ, iket-năsăn, i-net ed šăddiij.
17 Tamətte ta n-Işrayil, tolăh d-ahəšk n-əzzăytun s-hin-inkăḍ Măssinăɣ hărăt dăɣ-iləktan-net təzzar issărmăm-kăy-dd kăyy-i wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud i-ad-kăy-infəw kăyy-dăɣ a-wa dd-itəffalăn ikewăn, isidorăn ahəšk iket-net.
18 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, kăyy-i n-ănăẓẓalim, he kăyy! Wăr təlkehăd iləktan wi hin-əttənkăḍnen. Ma dăɣ-tabărajăd? Wădden kăyy a iṭṭafăn tămudre i-ikewăn, ănn-ak, ikewăn a hak-tăt-əṭṭafnen.
19 Ămmukkăn a-s ad-hi-tənnəd a-s: ajăn wădden iləktan, əttənkăḍăn-in i-ad-dd-ətwəsărmămăɣ dăɣ-edăgg-năsăn?
20 Tidət lab a-wen măšan, əlməd a-s iba n-immun-năsăn a făl hin-əttənkăḍăn, tătwăsărmămăd-dd dăɣ-edăgg-năsăn ed tomănăd. Ɣas, wăr sakaf iman-năk, uksaḍ Măssinăɣ!
21 Făl-a-s Măssinăɣ wăr-oyya iləktan-wi s-alăṣăl-dăɣ, ărmamăn d-ahəšk ăb' ăṭṭăma n-kăyy-i s-a ăynayăn dd-təjjăšăd a-wa-dăɣ iket-net.
22 Ǝnhəywăt ɣas əmmək wa s-isalmad Măssinăɣ milɣaw-net wa ăddewăn d-aḍkăr-net: wi t-wăren ăksuḍ, ad-ənmənhəyăn d-ălmăṣṣibăt-net, wi t-ăksuḍnen, ad-ăɣləsăn dăɣ-ăššar-net. Ɣas, ăj ăṭṭăma-năk dăɣ-milɣaw n-Măssinăɣ ed afăl wăr jed a-wen, ad-hin-tăttănkăḍăd šund elăkăt.
23 Afăl dd-əzjărăn kăl-Ălyăhud tăɣart n-ulh ta tăn-tărmăsăt, ad-ətwəsărməmăn dăɣ-edăgg-năsăn ed Măssinăɣ ila tărna s-tăn-dd-ăssoɣăl idăggan-năsăn.
24 Kăyy ibda, wăr təẓleyăd d-elăkăt irmamăn dăɣ-ahəšk n-tăkoyt, tătwănkăḍăd-dd fălla-s, tătwăsărmămăd dăɣ-ahəšk n-əzzăytun olaɣăn kud-dăɣ a-wen, əssin ihəškan wăren oleh iyyăn n-əẓẓənəf. Kăl-Işrayil-i s-alăṣăl-dăɣ ărmamăn d-ahəšk-en, răqqiis i-Măssinăɣ, ad-tăn-dd-isuɣəl edăgg-năsăn.

Ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, ăddinăt iket-năsăn a-s t-irha

25 Ayətma, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt dăɣ-isălan n-əddăraj wa s-kăla ăttunkăl dd-ănfalălăn i-ad-wăr tordem iman-năwăn tayətte. Ǝlmədăt a-s tăɣart n-ulh ta tărmăsăt təššəm n-kăl-Işrayil ămăra-dăɣ, ti n-ad-dd-əjjəšnăt tiwsaten ti iyyăḍnen iket-dăɣ-năsnăt, amənnăt s Măssinăɣ, iɣləs-tănăt.
26 Ǝnta-den-dăɣ əmmək wa s-mad-əɣləsăn kăl-Işrayil iket-dăɣ-năsăn s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:

«Taḍaɣt ta n-Sayon ad-dd-e-ifəl ămukăs n-tekăriḍt
wa hin-e-ikkəsăn iba n-ăddin făll-ihăyawăn n-Yaqub.
27 Dihen, ad-dăr-săn ahărăɣ ărkăwăl n-tassaɣt,
aməsăɣ-in ibăkkaḍăn-năsăn iket-dăɣ-năsăn.»
28 Afăl tăqqăl tanfust s-isălan n-anməšri wa jăn i-Ălənžil, ij'-en a-wen-dăɣ išənja
n-Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn, măšan ămoos-awăn a-wen kăwăneḍ, tănfo măšan,
afăl tăqqăl tanfust s-ebre n-nefran wa n-Măssinăɣ, iṭṭaf-asăn ărkăwăl dăɣ-idəm n-imărawăn-năsăn
29 ed Măssinăɣ, wăr-ităqqəl s-a-wa ikfă, wăr-ităqqəl s-ămašal-net.
30 Ibda, tăḍḍinăm dăɣ-inămăšrayăn măšan ašăl-i, təlmădăm s-tăhanint n-Măssinăɣ
ed ănmăšrăyăn kăl-Ălyăhud.
31 Anməšri-năsăn ad-dd-orăwăn tăhanint-ten-dăɣ dăɣ-a-s irha Măssinăɣ ad-ămarənăt tiṭṭawen-năsăn i-ad-əlmədăn əntăneḍ-dăɣ ămăra s-tăhanint-net.
32 Măssinăɣ a oyyăn dăgg-adəm oḍan dăɣ-tanməšrayt i-ad-isəlməd hak iyyăn dăɣ-săn s-tăhanint-net.

Təmɣăre n-tărna n-Măssinăɣ

33 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-ăssewăl əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Təmɣăre n-tihusay ij'-enăt ărrəzăɣ wa n-Măssinăɣ
Mi ăddoben ad-dd-isăɣləy sărho-net wăla tayətte-net
A-wa ităjj, ojăr tayətte n-ăgg-adəm,
wăr t-illa ere dd-e-isăɣləyăn zăbotăn-net.
34 Mi issanăn a-wa ihăn ənniyăt n-Emăli?
35 Mi s-kăla t-ikfa hărăt ăb' ăṭṭăma
n-ad-ijăr ăṭṭăma n-timẓal n-ălxer-net?»
36 Wăr t-illa ed ənta a dd-ibnăn a-wa-dăɣ iket-net, tărna-net a-s t-illa a-wa t-illăn, wăr t-illa a-s wădden i-net. Ǝnta ɣas a ăniihăjjăn d-semɣar hărkuk. Amin!

12

Ihuk n-iman d-taɣəssa i-Măssinăɣ

1 Ayətma-ɣ! Jarăɣ-kăwăn s-idəm n-təmɣăre n-tăhanint ta hanăɣ-oḍăn Măssinăɣ, ăkfăt-t iman-nawăn dăɣ-tiɣəswen-năwăn iket-di təddarăm s-ălxal šaddijăn, ənta-den-dăɣ takute ta has-təjrăẓăt, ənta-den-dăɣ ălɣibadăt wa n-tidət.
2 Wăr təlkemăm i-a-wa făll-təgl' ăddunya-ta-dăɣ, ănn-ak ăyyăt Măssinăɣ ad-isəynəy ənniyătăn-năwăn i-ad-tudabem aẓəmmăẓli dăɣ-a-wa ămoosăn erhet-net, wa olăɣăn, a-wa has-ijrăẓăn d-a-wa ifrănăn.

Ašəmmišəl n-isuf wi hanăɣ-ija Unfas Šăddijăn

3 Ǝttarăɣ dăɣ-hak iyyăn dăɣ-wăn dăɣ-idəm n-ănnuɣmăt wa făll-i issənsă Măssinăɣ d-ad-wăr-ija wăl' iyyăn dăɣ-wăn iman-net jənnəj-a-wa t-ija Măssinăɣ. Isărəset hak iyyăn iman-net dat-amidi-net s-a-wa ilăn əmmək. A-wa s-kăwăn-ikfă Măssinăɣ turhajăt n-iji-net, ăjăt-t s-a-wa dăr-ogdăh immun-năwăn.
4 Wădden taɣəssa n-ăgg-adəm tiyyăt ɣas măšan, əjjətnăt tiẓunawen-net, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-təlla tăẓunt tolăhăt d-tamidit-net ălxidmăt, hak iyyăt d-a-wa tənfa.
5 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s năkkăneḍ-i omănnen s-Măssinăɣ, nəjjət, măšan dăɣ-təssəba n-tassaɣt-nănăɣ d-Ălmasex, nămoos šund tiyyăt taɣəssa s-hak iyyăn dăɣ-năɣ-dăɣ ănimăṭṭaf d-amidi-net.
6 Măssinăɣ, dăɣ-ănnuɣmăt-net, ij'-anăɣ isuf s-hak iyyăn-dăɣ iẓlay d-wa n-amidi-net. A-wen-dăɣ a făl wa ijrăwăn ɣur-Măssinăɣ măjrăd s-ila s-ad-t-isuɣəl i-ăddinăt, ixṭəbet s-ălxal wa ihălăn ebre n-immun.

[7] Wa ijrawăn ɣur-Măssinăɣ turhajăt n-ad-idhəl ăddinăt wi iyyăḍnen, ijləyet dăɣ-
a-wen; wa isăɣren, isăɣret s-sărho.
[8] Wa ijrăwăn turhajăt n-a-s e-d imməjrăd, isəsmăḍ ulhawăn n-imidiwăn-net,
išləwet-t a-wen; wa ijrăwăn turhajăt n-ihuk, wăr-itəməjruẓet a-wa ikfa; wa
ikfă Măssinăɣ turhajăt n-ad-izar i-ăddinăt, ijləyet dăɣ-a-wen. Wa n-ămadhal n-
tilăqqiwen, idhəlet-tănăt s-ulh ăsriiwăn.

Akuyəd dăɣ-təlməssexəya

[9] Tărha ta n-tidət, wăr ɣəddăr, akəḍăt d-a-wa lăbasăn, əjləyăt hullan dăɣ-amišəl
n-a-wa olăɣăn.
[10] Nəmărhăt hullan jer-iman-năwăn šund ăŋŋatăn, nəsəmɣărăt, zăzrăt ăddinăt wi
iyyăḍnen iman-năwăn.
[11] Ǝdgəẓăt dăɣ-a-wa hăm, ăyyăt fălla-wăn sendad, ukasăt dăɣ-ălxidmăt n-Emăli
s-ənniyăt imdan.
[12] Isəddəwətet-kăwăn ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ, ijjəšet-kăwăn ăṣṣăbarăt
afăl kăwăn-tărmăs tissust, əjləyăt dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ.
[13] Iməššeddəjăn wi tărmas tămăɣatert, ədhəlăt-tăn, səmməjurətăt wi kăwăn-dd-
tisənen.
[14] Ǝdəlăt Măssinăɣ i-ăddinăt-wi kăwăn-ɣazzăbnen, ărhăt-asăn ălxer, wăr hasăn-
jem terk tettert.
[15] Ahrăt tedăwit d-wi ăddiwătnen, tahərəm imeṭṭawăn d-wi hallănen.
[16] Nəmənnəkăt jer-iman-năwăn s-ălxal, wăr tətterăm a-wa dăr-wăr togdehăm wăla
a-wa wăr tămoosăm, sărəsăt iman-năwăn, wăr jem iman-năwăn ăddinăt s-wăr t-illa
a-s wădden əssanăn-t.
[17] Wăr ẓelăm tăllăbăst s-tăllăbăst i-ăwadəm, mašălăt a-wa olăɣăn i-ăddinăt iket-
năsăn.
[18] A təkkăs talɣa, tăqqal-kăwăn-dd, iməlet ălxer jere-wăn d-ăddinăt iket-năsăn.
[19] Ayətma-i əkneɣ tărha, wăr təkkesăm eɣa i-iman-năwăn, săɣləfăt talɣa-năwăn
i-Măssinăɣ ed Emăli iman-net innă dăɣ-əlkəttab-net:
«Năkk a hawăn-e-ikkəsăn eɣa,
năkk a hawăn-e-ikkəsăn ălxăr.»
[20] Olăs daɣ, inn'-anăɣ măjrăd n-Măssinăɣ:
«Ašănjo-năk wa inăqq laẓ, šăkš'-e;
kunta ăffud, săsw'-e ed afăl has-jed a-wen,
ad-t-tănɣ tăkrakiḍt wărăt təẓley
d-a-s tahəst a jed făll-eɣăf-net.»
[21] Wăr toyyed tăllăbăst təkraš fălla-k ašăl, ănn-ak, mišəl a-wa olăɣăn i-ad-təkrəšăd
ašăl făll-tăllăbăst.

13

Asjəd i-a-wa innă əlxəkum

[1] Ilzam hak ăwadəm ad-ămašăl a-wa s-omăr əlxəkum ed wăr t-təlla təmmənəya
warăt ărori n-ăkall-i-dăɣ s-wădden a-wa la dăɣ-tărna Măssinăɣ a dd-ifal; ənta daɣ a
tăt-ăssiibdădăn.
[2] Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ere issəkfărăn iman-net i-əlxəkum n-əddəwəl, ilmədet
a-s wăr-iẓley d-a-s tənna n-Măssinăɣ a-s ănmăšrăy. Ere daɣ wa ănmăšrăyăn i-a-wa
innă Măssinăɣ, ijmaḍ-t ăššăk a-s, tăborit n-ăššăreɣa n-Măssinăɣ a-s irha ad-tiḍəw
făll-a-s.
[3] Ăwadəm wa itamašalăn a lăbasăn, a ăssirmăɣăn ălqaḻḻităn, măšan wa ita-
mašalăn a olaɣăn, wăr t-e-sărmăɣăn. Kunta tărhed ad-wăr kăy-issărmăɣ əlxəkum,
adiš mašăl a-wa fălla-k irha, dihen, ad-ɣur-s təkrəšăd tisenen.

4 Ǝlxəkum, tănfo-năk a făl t-dd-ixlăk Măssinăɣ, măšan afăl wăr kăy-išla ar a-wa
lăbasăn, adiš uksaḍ-t ed wădden bănnan a făl iṭṭaf tăborit ta n-ăššăreɣa. A-wen
ălmăɣna-net, a-s, ilkam ad-dd-isənnəfiləl Măssinăɣ aḍkăr-net făll-wi tamašalnen a-
wa lăbasăn.
5 Uf’-awăn ad-tamašalăm a-wa fălla-wăn irha əlxəkum wădden ɣas făl tuksəḍa
n-ad-fălla-wăn isiḍəw Măssinăɣ aḍkăr-net, ănn-ak daɣ, i-ad-wăr t-illa făw a dăɣ-
təššakăm iman-năwăn.

Anmărh jer-iman-nănăɣ

6 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ɣaymăt təẓẓalăm tiwse ed kăl-tiwse-i dăɣ-wăn tăt-
tattărnen, wăr-iẓley d-a-s Măssinăɣ a-s ăxdamăn.
7 Hak ăwadəm, ăkfăt-t a-wa fălla-wăn ila jer-tiwse wăla ăddăyyăt wăla tuksəḍa
wăla semɣar.
8 Ayətma-ɣ, wăr kăwăn-irăwwăset ăwadəm wăl’ iyyăn a săl tărha. Ere wa s-ha
tărha n-ăddinăt ulh-net, ăzizăbbăt ămišəl n-a-wa fălla-s ifrăḍ alămăr iket-net.
9 Wădden ătwănnă:
«Wăr jed əzzəna,
wăr jed iman,
wăr tokerăd,
wăr tăsdărhănăd a ila ăwadəm wăr led»,
d-a-wa săl a-wen.
Alămărăn-win-dăɣ, ăsdăw-tăn-dd iket-dăɣ-năsăn wa innăn:
«Ăj i-ănhăraj-năk
tărha-ta-dăɣ jed i-iman-năk.»
10 Tărha, ere wa s-ha ulh-net, wăr mad-iɣšəd hărăt i-ănhăraj-net. Ăwadəm daɣ wa
s-ha tărha n-ăddinăt wi iyyăḍnen ulh-net, šund ɣas ăzizăbbăt a-wa innă Măssinăɣ
dăɣ-alămăr.

Ašăl wa dd-imiddəw əlɣəllas, ohăẓ-dd

11 Măjrăd-wa-dăɣ, ăjăt-as ənniyăt ed təh’-iwăn tijya n-ăzzăman a nəha, ăbas ija
ăssaɣăt n-eḍəs, ənkărăt-dd. Ašăl wa n-əlɣəllas, ăbas ujəj, ojăr ihəẓ wa dd-ija ašăl-i-
dăɣ uhən ašăl wa d-tomănăm.
12 Ehăḍ iglă, tifawt, tăsmăqqăt-dd, nəkkəset-in făll-iman-nănăɣ a-wa osăɣăn hărăt
d-tihay, nasăɣet d-a-wa ohărăn hărăt d-ănnur.
13 Nărjəšet šund tarăhut a făll-anăɣ ijan, tumaset tămudre-nănăɣ, tămudre
šăddiijăt s-wăr t-illa a nətajj dăɣ-ufăr, najəjet iba n-asəgdah dăɣ-hărăt d-tesăse n-
asməd d-asri wa n-kəššəf d-asəmmăḍəs n-iman-nănăɣ d-hărăt n-kənis-kənisăn iyyăḍ
wăren ənfa hărăt d-tismiten.
14 Tumaset-awăn tămudre ta iṭṭăf Emăli ƔisaĂlmasex šund asălso ăynayăn, ălsăt-t.
Wăr tăsbălălăm erk derhanăn n-tiɣəswen-nănăɣ, tiyyəm-tăn ănnihăḍăn dăɣ-wăn.

14

Nəməšmărăt jer-iman-năwăn

1 Ayətma-ɣ, ăwadəm wa s-rəkkəm immun-net, arăt-as ifassăn-năwăn, wăr has-jem
erk măjrăd.
2 Ǝllan-t ăddinăt ordanen a-s wăr t-illa amənsi s-wădden ăddooben tetăte-net,
əllan-t daɣ iyyăḍ s-rəkkəm immun-năsăn wăren tətt ar isudar wi n-išəkraš.
3 Ămăra, wăr-isămăḍrayet wa s-a ijrăw-dăɣ, ad-t-ăkš, wa iyyăḍăn igdălăn i-iman-
net tetăte n-imənsiwăn iyyăḍ; wăr-isăwaret daɣ wa wărăn itətt hărăt iyyăn uḍlem
ere wa s-a ijrăw-dăɣ, ad-t-ăkš ed ij’-as Măssinăɣ edăgg ənta-dăɣ.

4 Ak kăyy făw-i isawarăn akli n-iyyăn uḍlem, mi tămoosăd? Ajăn wădden jer-ibdad wăla oḍa, măssi-s a iqqal a-wen, ma tăkkuulăd? Ǝlməd a-s ad-ibdəd făll-iman-net ed Emăli-i t-illăn ila tărna n-ehel-net.
5 Iyyăḍ ăddinăt, ija ɣur-săn a-s ill'-e ašăl ufăn iyyăn, ija ɣur-iyyăḍ a-s, a-di, wăr-əẓleyăn hărăt; ăyyăt hak ăwadəm d-a-wa orda, igdăh ɣas ad-ikna ukəs n-ăššăk dăɣ-a-wa iha.
6 Wa ăẓinămăẓlăyăn išilan, iṭṭaf ălxal-wa dăɣ-ašăl-wa, iẓənnəməẓləyet-tăn i-ad-isəmɣăr Emăli s-a-wen; ere daɣ wa s-a ijrăw, ad-t-ăkš, isəmɣăret Măssinăɣ ed a ijrăw-dăɣ, ad-irəš i-Măssinăɣ isuf-win-dăɣ t-ija. Ere daɣ wa s-ill'-e a wăr-itətt, isamɣar Emăli dăɣ-a-wen-dăɣ ed ənta dăɣ, itumay i-Măssinăɣ a-wa has-ija.
7 Wăr t-illa dăɣ-năɣ ere wărăn idder ar i-iman wi-net ɣas, wăr t-illa daɣ ere madăn-ămmăt i-iman wi-net ɣas.
8 Ɣas kunta nəddar, Emăli a-s nəddar, kunta daɣ nămmut, ənta a-s nămmut. A-wen-dăɣ a făl jer-nəddar wăla nămmut, Emăli a hanăɣ-ilăn.
9 Wăr t-iha ăššăk a-s Ălmasex ămmut, inkăr-dd jer-inəmmuttan i-ad-ixkəm făll-inəmmuttan hakd-dăɣ d-ăddinăt wi əddărnen.
10 Adiš, kăyy, ma s-ḍallămăd ăŋŋa-k, samăḍrayăt-t? Iket-dăɣ-nănăɣ, ilkam ad-dd-nəbdəd dat-Măssinăɣ i-ad-hanăɣ-išrăɣ?
11 A-wen-dăɣ a dăɣ-hanăɣ-ăssewăl əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:

«Innă Emăli:
Năkk əddarăɣ,
wăr t-illa ăgg-adəm s-wădden ilkam ad-dat-i irkăɣ,
ilkam ad-hi-aməlăn iket-dăɣ-năsăn.»

12 Ašăl-en n-tebădde dat-Măssinăɣ, hak ăgg-adəm d-a-wa has-jăn imojjan-net.

Nəbḍəwet d-amsəwăr n-uḍlem jer-iman-nănăɣ

13 Năyyet anməšraɣ jer-iman-nănăɣ, əṭṭəfăt ənniyăt n-ad-wăr jem dat-ăŋŋa-wăn a t-isijărtăqqilăn wăla a t-e-isiḍəwən dăɣ-immun-net.
14 Dăɣ-a-wa ordeɣ, a-wen daɣ torda săr-i dd-falăt Emăli Ɣisa, əkkasăɣ daɣ ăššăk dăɣ-a-wen, wăr t-illa făw a itamăkšen xăramăn, măšan afăl issăxrăm ăwadəm hărăt i-iman-net, adiš, xăram-as.
15 Kunta kăyy, təssəba n-a itakkăn emm-năk a făl mad-šənnəmšrəyăd ăŋŋa-k, adiš, əndek tărha dăɣ-a-wen? Wăr tăšnămăšrăyăd ăŋŋa-k dăɣ-təssəba n-a itakkăn emm ed ənta-dăɣ, təssəba-net a dăɣ-ămmut Ălmasex.
16 Wăr hawăn-itumaset hărăt tărham əssəbab făl kăwăn-tiẓəmən ăddinăt, əbḍəwăt dăr-s
17 ed, isălan wi n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, wădden isălan n-tetăte d-tesăse ɣas, isălan n-iqqud d-ălxer d-tedăwit s-tărna n-Unfas Šăddijăn.
18 Ere wa itamašalăn erhet n-Ălmasex s-a-wen-dăɣ, ad-ijrəẓ ălxal-net i-Măssinăɣ, əqqəsăn-as dăgg-adəm.
19 Ayətma-ɣ, nədgəẓet dăɣ-umăɣ n-ălxer d-anmədhal jer-iman-nănăɣ i-ad-nəṣṣuhət dăɣ-immun-nănăɣ.
20 Wăr-itumaset a itakkăn emm əssəbab inaxxăsăn a-wa ija Măssinăɣ dăɣ-ulh n-ăŋŋa-k. Ădduuttăt a-s wăr t-illa hărăt s-wădden šăddij măšan hakd a-wen-dăɣ uf'-ak, ad-tajələd hărăt uhən, ad-siḍəwăd ăŋŋa-k dăɣ-abăkkaḍ.
21 Uf'-ak ad-təyyəd fălla-k isan hakd-dăɣ asməd d-a-wa săl a-wen iket-net ăddooben ad-išənməšrəy ăŋŋa-k.
22 A-wa dăɣ-təkkasăd ăššăk, əṭṭəf-t jere-k d-Măssinăɣ, igdăh dihen-dăɣ. Tənḍəḍ i-ere wa wărăn iššek iman-net dăɣ-ijităn-net.

23 Ere wa ăssokăn hărăt emm-net uhən-dăɣ iššak iman-net, ăwadəm-en, asiḍəw
ɣas a itajj iman-net dăɣ-ăššăreɣa n-Măssinăɣ. A ij' ăwadəm-dăɣ, dăɣ-iššak iman-net,
abăkkaḍ.

15

Ẓăydărăt făll-wi s-făsus immun-năsăn

1 Năkkăneḍ-i ăṣṣohătnen dăɣ-immun-nănăɣ s-Măssinăɣ, nəšmăret i-wi s-rəkkəm
wa-năsăn. Wăr nətumaset ăddinăt wăren zənəzjumut ar dăɣ-iman wi-năsăn ɣas,
2 ănn-ak, nədgəẓet dăɣ-a-wa infăn ăddinăt wi iyyăḍnen i-ad-əṣṣuhun dăɣ-immun
3 făl-a-s Ălmasex ya, wădden iman wi-net ɣas a dăɣ-ăznăzjamăt. Isălan-net ənta-
en-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab:

«Innă Măssinăɣ:

Ăddinăt wi kăy-gaggărnen,
năkk, a gaggărăn.»

4 Əlkəttabăn wi ărəwnen, a-wa dăɣ-săn iktăbăn iket-net, iktab i-ad-hanăɣ-umas isəkta
hanăɣ-samătarnen i-ad-nəšmăr dăɣ-alkum i-Măssinăɣ, ismaḍăn ulhawăn-nănăɣ,
nəkrəš ăṭṭăma itbatăn.
5 Măssinăɣ-i ihakkăn əššəmurăt dăɣ-alkum-has, isasmaḍ ulhawăn, ăddoobăt ad-săr-
năɣ dd-arəw tanmənnak jer-iman-nănăɣ, nalăh d-Ɣisa Ălmasex.
6 Afăl ija a-wen, ad-nəṭṭəf iyyăn n-ənniyăt, năqqayəm nətəmmal Măssinăɣ-i n-Abba-i
dd-izjăr Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex.

Ɣisa, tamətte iket-net a-s dd-osa

7 Nəmăqbəlăt jer-iman-năwăn s-əmmək wa s-kăwăn-iqbăl Ălmasex i-ad-
itwəsəmɣăr isəm n-Măssinăɣ.
8 Təssanăm a-s Ălmasex, Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn s-kăl-Ălyăhud i-ad-tăn-
isəlməd a-s ărkăwălăn wi ijjăš ibda i-imɣarăn-năsăn ənta a ɣur-dd-əmdăn, ənta a-s
tasətbat-năsăn, Măssinăɣ daɣ, wăr-irăẓẓ dăɣ-tənna-net.
9 S-tizarăt, kăl-Ălyăhud a-s dd-osa, təzzar, əlkămăn-asăn ăddinăt-wi iyyăḍnen
wăren ămoos dăgg-Ălyăhud. A-wen, ij'-e Măssinăɣ i-ad-t-aməlăn inəẓẓulam dăɣ-
təssəba n-tăhanint-net s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:

«Ad-kăy-aməlăɣ jer-tiwsaten,
itwəsəmɣăr isəm-năk.»

10 Iktab daɣ a-s:

«Ya tiwsaten!
Ahărmăt tedăwit d-tamətte ta n-Emăli.»

11 Iktab daɣ a-s:

«Ya tiwsaten! Aməlmăt Emăli iket-dăɣ-năkmăt,
əẓẓəjmăt imăslan-năkmăt, taməlmăt-t.»

12 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă ănnăbi Saya:†

«Ilkam ad-ikrəš Yasa ahăya,
ad-imnukəl făll-tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt,
ad-umas ăṭṭăma-năsnăt.»

13 Ikf'-iwăn Măssinăɣ-i s-ənta ɣas a isajarăn ăṭṭăma, isanăflay dăɣ-tedăwit d-ălxer
dăɣ-ăddimmăt n-immun-năwăn i-ad-imɣar ăṭṭăma-năwăn săr-s s-tărna n-Unfas
Šăddijăn.

Ăddălil n-tăkarḍe n-Buləs

† **15:12 15:12** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

14 Ayətma-ɣ, əkkasăɣ ăššăk a-s təjlayăm dăɣ-a-wa hăm, wăr t-illa musnăt hin-
toḍanăm, tăddoobem daɣ ad-tənməkfəm ăddăbaratăn jer-iman-năwăn dăɣ-isălan
n-immun.
15 Măšan hakd a-wen-dăɣ, ijjăš-ahi-dd derhan n-ad-kăwăn-dd-səktoɣ hărătăn iyyăḍ
s-hi-ikfa Măssinăɣ turhajăt-năsăn d-iba n-tasăja n-ad-hawăn-tăn-in-səssiwəḍăɣ.
16 Ǝnta a hi-ăsnăfrănăn dăɣ-ănnuɣmăt-net i-ad-umasăɣ akli n-ƔisaĂlmasex
ixdamăn jer-ăddinăt-wi wăren ămoos dăgg-Ălyăhud i-ad-tăn-săslăɣ Ălənžil n-
Măssinăɣ əntăneḍ-dăɣ, umasăn šund takute ăššišdăj Unfas Šăddijăn, takute has-
təjraẓăt.
17 Abăraj-in, tassaɣt d-Ɣisa Ălmasex ed Măssinăɣ a hi-ijăn dăɣ-ămašal-wa-dăɣ.
18 Kunta hannăyăm a-s hălăɣ măjrăd, ărheeɣ ad-təlmədăm a-s a-wa jănneɣ
iket-net, jănneɣ-t dăɣ-isălan n-a-wa ija Ălmasex s-iman wi-nin jer-inəẓẓulam† i-ad-
ămašălăn erhet n-Măssinăɣ.
19 A-wen ij’-e Măssinăɣ s-a-wa xaṭṭăbăɣ d-a-wa tajjăɣ. Ăssewăḍ făll-a-wen a-s ikf’-
ahi turhajăt s-tărna n-Unfas-net amišəl n-ijităn n-Măssinăɣ d-hărătăn ăssuksăḍnen
ăqqannen eɣăf. A dd-fălăɣ Yărussălăm har ăkall wa n-Ilirya, wăr t-illa edăgg s-
wădden jeɣ dăɣ-s isălan n-Ălənžil n-Ălmasex.
20 Dăɣ-iji n-isălan-en, jeɣ ittus i-iman-in n-a-s wăr səllənžeɣ ar idăggan wi s-kăla
wăr əslen i-isəm n-Ălmasex ed, wăr-ărheɣ ad-ădyăɣ făll-ăssas ăssinta ăwadəm dat-i.
21 Jeɣ a-wen dăɣ-ənniyăt n-ad-ămašălăɣ a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Wi s-wăr kăla əslăn i-isəm-net,
ad-t-ənhəyăn;
wi s-wăr kăla əslăn i-isălan-net,
ad-t-əjrăhăn.»
22 Ǝnta-den-dăɣ a ija a-wa-dăɣ, a-wa hi-ikkăsăn ad-kăwăn-in-asăɣ.

Derhan wa ija Buləs n-ad-ăkk Roma

23 Ămăra, hannăyăɣ a-s ăbas hi-iṭṭaf hărăt dăɣ-idăggan-win-dăɣ, wăr-ărheɣ ɣas
ămăra ar ad-kăwăn-in-ăkkăɣ ed a ilan iwətyan ăsidărhănăɣ a-wen,
24 ənhəyăɣ-kăwăn afăl əkkeɣ ăkall wa n-Isbanya. Dihen, afăl əkkăsăɣ tenere-
năwăn, ad-hi-təjəm ăddăbara s-hin-ăwwăḍăɣ siha s-əkkeɣ.
25 Iket-di d-ităjj a-wen-dăɣ, əkkeɣ Yărussălam, ăwwayăɣ tirjit i-iməššeddəjăn wi
t-əllănen dihen, tărmăs tămăɣatert.
26 Ǝssăɣlăfăn-ahi iməššeddəjăn wi hănen ălkănisăten ti hănen tajiwen ti
n-Masidunya d-Akaya tasəssiwit jan i-ălmăssexităn wi n-kăl-Ălyăhud tărmăs
tămăɣatert dăɣ-Yărussălăm.
27 A-wa jăn, wădden ăwadəm a hasăn-t-ăšhăššălăn, a tăn-dd-ikkasăn, ănihăjja
daɣ a-wa jăn ed kunta imumənăn wi n-kăl-Ălyăhud, əntăneḍ a ăzozăynen Măssinăɣ
i-inəẓẓulam, ăniihăjja s-ămăra-dăɣ d-tăn-tărmăs tămăɣatert, kăwăneḍ a hasăn-tăt-
itakkăsăn s-a-wa təṭṭăfăm.
28 Afăl hin-ăssawăḍăɣ isălan-win-dăɣ har jeɣ tasəssiwit-ten-dăɣ jer-ifassăn n-kăl-
Yărussălam, ad-kăwăn-in-əmmărăɣ təzzar akəyăɣ s-Isbanya.
29 Ǝssanăɣ a-s a-s kăwăn-in-e-asăɣ, ad-hi-umas a-wen imraš ăjjootnen săr-i dd-
oraw Ălmasex.
30 Ayətma-ɣ, jeɣ-awăn idəm Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex d-tărha ta ija Unfas
Šăddijăn dăɣ-ulhawăn-nănăɣ, d-ad-tăqqayməm hin-təddalăm Măssinăɣ, tahərəm
dăr-i anmănɣ wa heɣ

† **15:18 15:18** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Aşăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

31 i-ad-dd-əzjărăɣ ifassăn n-inămăšrayăn wi hănen Ălyăhudəyăt, tumas tadhəlt ta
ăwwăyăɣ i-iməššeddəjăn wi hănen Yărussălam əssəbab n-tedăwit.
32 Afăl otăs Măssinăɣ a-wen, a-s kăwăn-in-mad-asăɣ, əjraẓăn-ahi iman-in, əjrəwăɣ
ya s-ad-ăjăɣ išilan n-tăsonfat ɣur-wăn.
33 Oyyeɣ-kăwăn d-ălxer n-Măssinăɣ. Amin!

16

Timtăr d-tihulawen

1 Ăssiɣlăfăɣ-kăwăn Fibya ta n-wălătma-năɣ dăɣ-ăddin, tədhăl s-a ăjjeen ălkănisăt
ta n-aɣrəm wa n-Sinkərya.
2 Afăl ašăl wa d-kăwăn-in-tosa, səbbărrəkăt-tăt s-asəbbărrək wa dăr-ăniihăjjăn
iməššeddəjăn ilă Emăli, a-s tămɣatăr-dăɣ, ăkfăt-as-t. Sărho-net, ijmaḍ-t ăššăk a-s
ănnuflăyăn dăɣ-s ăddinăt ăjjootnen heɣ năkk iman-in.
3 Tăhuulăm-ah’-in Briska d-Akilas-i n-imadhalăn-in dăɣ-ălxidmăt wa nəha i-ɣisaĂlmasex.
4 Irăš-asăn Măssinăɣ; jăn iman-năsăn dăɣ-miši i-ad-hi-ədhəlăn. A-wen, wădden
năkk ɣas a t-ijannen, jannen-t daɣ imumənăn wi hănen ălkănisăten ti n-tiwsaten
ti iyyăḍnen.
5 Tăhuulăm-ah’-in ălkănisăt ta tăžžămmaɣăt dăɣ-ehăn-năsăn.
Tăhuulăm-ah’-in Ibăntus-i əkneɣ tărha, ənta-en-dăɣ a ăzzarăn s-immun s-Ălmasex dăɣ-teje ta n-Azya.
6 Tăhuulăm-ah’-in Măryăma, tədgăẓ hullan dăɣ-ălxidmăt wa ha fălla-wăn.
7 Tăhuulăm-ah’-in Idrinikus d-Yunya-i n-kăl-ăkall-in, kăla dăr-săn ohărăɣ takărmut. Meddən, a-wa ătiwăsămɣărnen jer-inəmmušal, ăzzarăn-ahi immun s-Ălmasex.
8 Tăhuulăm-ah’-in Ănbliyatus-i əkneɣ tărha dăɣ-Emăli.
9 Tăhuulăm-ah’-in Urban wa n-ămadhal-in dăɣ-a-wa heɣ i-Ălmasex, ăhuulăɣ-in Stakis-i əkneɣ tărha.
10 Tăhuulăm-ah’-in Ăbbelis, ănhăynăhăy dăɣ-immun-net, măšan, itbat.
Tăhuulăm-ah’-in ehăn wa n-Aristubul.
11 Tăhuulăm-ah’-in Haruddin-i n-ašăqqaɣ-in.
Tăhuulăm-ah’-in imumənăn wi ila Emăli əzzăɣnen ehăn wa n-Narsisus.
12 Tăhuulăm-ah’-in Trifina d-Trifusa, ədgăẓnăt hullan dăɣ-a-wa hănăt i-Emăli.
Tăhuulăm-ah’-in Bărsidya ta n-wălătma-năɣ dăɣ-ăddin-i əkneɣ tărha dăɣ-Emăli, tədgăẓ ənta-dăɣ hullan dăɣ-a-wa ha i-Emăli.
13 Tăhuulăm-ah’-in Rufus, ăhaləs n-nefran n-Emăli a ămoos.
[Tăhuulăm-ah’-in daɣ ma-s-i wărăt təẓley d-ta-nin.]
14 Tăhuulăm-ah’-in Asinkiritus d-Fălɣun d-Armis d-Băṭrubbas d-Irmas d-ayətma-wi əzzăɣnen ɣur-săn.
15 Tăhuulăm-ah’-in Făylalug d-Yulya.
Tăhuulăm-ah’-in Nere d-wălătma-s ənta d-Olinbas d-iməššeddəjăn iket-năsăn wi t-əllănen ɣur-săn.
16 Nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan n-tărha təmdat, ăhuulnăt-kăwăn-in ălkănisăten n-Ălmasex iket-dăɣ-năsnăt.

Timtăr

17 Ayətma, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-tagəẓăm iman-năwăn dăɣ-ăddinăt-wi dd-
tirəwnen tăbəḍḍawt jere-wăn, tattărăn ere ăšnămăšrăyăn. Ăddinăt-en, wăr-
əlkemăn i-a-wa kăwăn-nəssăɣra, sənnəməjjəjăt iman-năwăn dăr-săn s-iyyăt.

18 Wădden Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ a-s ăxdamăn, a ăstărăjjen dăɣ-tisatten-năsăn ɣas a-s əmmaɣăn. Ǝkkan jer-ăddinăt wi s-wăr ikna immun-năsăn tenăŋŋe, takărrasăn-tăn s-tăẓude n-iləs d-tilăqqad.

19 Kăwăneḍ, ăjjəyhăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn a-s təssanăm a-wa hăm, sajadăm i-măjrăd n-Măssinăɣ. Ăddiweɣ hullan dăɣ-isălan-năwăn, siwəḍăt hărwa făll-a-wen, tumasăm iməssorha tamašalnen a-wa olăɣăn, wăr toseɣăm făw hărăt d-a-wa lăbasăn.

20 Ǝlmədăt a-s Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ălxer, šik dăɣ a-s-e-ilkăẓ Iblis daw-iḍarăn-năwăn, ikf'-iwăn Emăli-nănăɣ Ɣisa ănnuɣmăt-net.

21 Ăhuul-kăwăn-in Timoti-i n-ămadhal-in, ăhuul-kăwăn-in Lisyus d-Yasun d-Sosibăṭrus; dăgg-ăkall-in əntăneḍ-dăɣ.

22 Năkk Tărtəyas-i isaktab Buləs tăkarḍe-ta-dăɣ, ăhuulăɣ-kăwăn-in dăɣ-idəm n-tassaɣt ta nəja d-Emăli.

23 Ăhuul-kăwăn-in Gayəs-i ɣur-tizəbbuɣ, ənta daɣ a ɣur-tažămmaɣ ălkănisăt. Ăhuul-kăwăn-in Irastus wa n-ănaẓraf n-aɣrəm, ăhuul-kăwăn-in ăŋŋa-năɣ Kartus. [

24 Ikf'-iwăn Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex ănnuɣmăt-net. Amin!]

Təmmal i-Măssinăɣ

25 Təmmal i-Măssinăɣ-i ilăn tărna n-ad-kăwăn-isəṣṣuhət dăɣ-immun-năwăn s-əmmək wa s-t-xaṭṭăbăɣ dăɣ-Ălənžil-i ămoosăn măjrăd n-Ɣisa Ălmasex. Ălənžil, isălan-net, kăla ămoosăn əddăraj măšan, ăsnăfalăl-tăn-dd Măssinăɣ.

26 Ašăl-i, isălan-en, əlmădăn săr-săn ăddinăt, əktăbăn-tăn daɣ ănnăbităn s-a-wa s-hasăn-omăr Măssinăɣ-i n-Amăɣlol. A-wa s-kăla iffăr dd-ănfalălăn, ăsnăfalăl-t-dd Măssinăɣ i-ad-isəlməd tiwsaten ti n-inəẓẓulam† s-Ălənžil, amənnăt s-Ɣisa, ămašălnăt erhet n-Măssinăɣ.

27 Măssinăɣ ɣas a-s Ămusăn. Naməlet isəm-net hărkuk dăɣ-ăddimmăt n-ƔisaĂlmasex. Amin!

† **16:26 16:26** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb Buləs i-kăl-Kurənta

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa dd-iɣra Măssinăɣ dăɣ-erhet-net, i-ad-umasăɣ ănămmašul
n-ƔisaĂlmasex, hawăn-in-iktabăn năkk d-Sustin-i n-ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin.
2 Nəktab-awăn-in kăwăneḍ-i n-iməššeddəjăn hănen ălkănisăt ta n-aɣrəm wa n-
Kurənta, nəktab-in daɣ i-iməššeddəjăn wi iyyăḍnen ɣarrănen isəm n-Emăli Ɣisa
Ălmasex, edăgg hăn-dăɣ, Emăli-năsăn a-s wa-nănăɣ.
3 Năhuul-kăwăn-in, nəttar s-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex a kăwăn-ikfăn ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit n-Buləs i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-kăl-Kurənta

4 Ămmoyăɣ i-Măssinăɣ, timəlăɣ-t hak ašăl dăɣ-təssəba n-ănnuɣmăt wa săr-wăn-
dd-torăw tassaɣt ta jăm d-ƔisaĂlmasex,
5 wăr t-illa făw a-s wădden ikf'-awăn-t; ikf'-iwăn musnăt n-măjrăd, ikf'-iwăn daɣ
musnăt n-erhet-net.
6 Hannăyăɣ a-s isălan n-Ălmasex wi făl hawăn-năjjəyh, təslăm-asăn, təjrăhăm-tăn,
əntămăn dăɣ-ulhawăn-năwăn.
7 Dăɣ-isălan n-isuf wi ităjj Unfas Šăddijăn i-dăgg-adəm, wăr t-illa dăɣ-săn-i hin-
toḍanăm, təjrawăm-tăn iket-dăɣ-năsăn; diha t-təllăm ašăl-i-dăɣ, wăr tăqqelăm ɣas
ar i-uɣəl n-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex-i
8 ăddooben ad-kăwăn-isəntəm dăɣ-immun-năwăn, iṭṭəf-kăwăn i-ašăl wa n-tebădde
dd-mad-iqqəl Ɣisa Ălmasex, wăr t-illa uḍlem kăwăn-iwarăn.
9 Măssinăɣ-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net i-ad-tărtəyăm d-Rure-s Ɣisa Ălmasex-i n-
Emăli-nănăɣ, ămaɣdal a ămoos.

Băḍḍo-băḍḍo wa ijăn dăɣ-ălkănisăt ta n-Kurənta

10 Ayətma! Əttarăɣ dăɣ-wăn dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex d-ad-tahərəm
iyyăn n-emm, wăr itəmmalet băḍḍo-băḍḍo wăl' iyyăn jere-wăn, ăjăt hărăt iket-net
s-iyyăt tayətte d-iyyăn n-ənniyăt.
11 A-wen janneɣ-awăn-t, ayətma-ɣ, făl-a-s, jan dăɣ-i ăddinăt n-ehăn wa n-Kəluwi
isălan ădduuttătnen n-a-s, əllan-t ikənnasăn dd-orawnen tibəḍḍawen jere-wăn.
12 Əgleɣ har əsleɣ făw a-s ɣur-wăn dihen, əllan-t iyyăḍ jannănen: «Năkkăneḍ, a-wa
făll-igla Buləs a făll-nəgla.» Iyyăḍ jannen: «Năkkăneḍ, Ăbbăloš a năssof», jannen
daɣ iyyăḍ: «Aa, năkkăneḍ ɣas, Bəṭrus a-s nəlkam», jannen daɣ wi iyyăḍnen: «Făw,
năkkăneḍ, Ɣisa a-s nəlkam.»
13 Uhən kăwăneḍ, ma kăwăn-ijrăwăn? Ajăn Ălmasex, ibḍa meɣ ăẓun? Ajăn
Buləs a ătwăṣlăbăn dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn-năwăn? Ajăn, isəm wa-nin Buləs a-
s tătwăsălmăɣăm dăɣ-aman?
14 Ămmoyăɣ i-Măssinăɣ a-s, wăr t-illa ere dăɣ-wăn ăssilmăɣăɣ, kunta wădden,
Krisbus d-Gayəs
15 i-ad-wăr ijənn ăwadəm wăl' iyyăn a-s isəm wa-nin a-s ătwăsălmaɣ dăɣ-aman.
16 Ănšăt-ahi-dd, əkteɣ-dd a-s năkk a issəlmăɣăn kăl-ehăn wa n-Stifanas. Ḍarăt
ăddinăt-win-dăɣ, wăr-əssenăɣ făl ere ăssilmăɣăɣ dăɣ-aman ɣur-wăn ed, năkk,

17 wădden asəlmaɣ n-ăddinăt dăɣ-aman a făl hi-dd-ăšmašăl Ălmasex, ănn-ak, ăšmašăl-ahi-dd i-ad-səllənžeɣ ăddinăt, wădden s-a iglan s-tayətte ta săɣren dăgg-adəm i-ad-wăr fənnəẓăɣ hărăt dăɣ-tărna ta hăt tamăttant ta ija Ălmasex făll-tajəttewt.

Tărna n-Măssinăɣ ta təhăt tajəttewt ta făll-ămmut Ɣisa

18 Tidət, ălxuṭbăt wa ihălăn ebre n-isălan n-tamăttant ta ija Ɣisa făll-tajəttewt, ămoos i-wi hallăknen mălayăɣna măšan, năkkăneḍ-i dd-iɣlăs Măssinăɣ, ămoos-anăɣ tărna ta t-dd-fălăt.
19 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ad-ăɣšədăɣ iɣăfawăn n-iməssorha,
səbboṭṭəlăɣ musnăt n-kăl-musnăt.»
20 Šămad isălan-den-dăɣ, ma s-ăddooben iməssorha tənna-net? Ma s-ăddooben
kăl-musnăt iji-net? Ma s-ăddooben inəsdebbărăn n-ăddunya-ta-dăɣ tənna-net?
Măssinăɣ iman-net a issətbătăn a-s sărho n-ăddunya-ta-dăɣ, mălayăɣna ɣas
21 făl-a-s, šămad ăddunya-ta-dăɣ, ənta hakd sărho-net, indăr-as ad-təzzəy Măssinăɣ-i s-a-wa ija iket-net, sărho a-s t-ija, ijrăẓ-as ad-iɣləs imumənăn s-immun săr-s, a-wen, jan-t wi săr-s wăren omen, mălayăɣna.
22 Ǝnhəywăt ɣas, kăl-Ălyăhud, wăr-ošelăn ɣas ar ḍarăt ahănay n-ijităn n-Măssinăɣ, kăl-Ălyunan† əntăneḍ, sărho wa n-fălṣăfa a ḍarăt ošalăn,
23 măšan, năkkăneḍ, Ălmasex wa ătwăṣlăbăn făll-tajəttewt a nəxaṭṭăb, ămoos a-wen i-kăl-Ălyăhud a-s wăr-ərhen măsăllăt-net, ămoos i-inəẓẓulam† mălayăɣna.
24 Hakd a-wen-dăɣ, ămoos i-ăddinăt-wi dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net i-ad-tăn-iɣləs, jer-i n-kăl-Ălyăhud wăla i n-kăl-Ălyunan, tărna d-sărho wa tăn-isalmadăn s-Măssinăɣ.
25 A-wa dd-ifălăn Măssinăɣ wăr jen ăddinăt hărăt, ojăr sărho wa t-ihăn, uhən wa ihăn dăgg-adəm iket-dăɣ-năsăn, a-wa dd-ifălăn Măssinăɣ wăr jen dăgg-adəm hărăt, ojăr ăṣṣahăt wa t-ihăn, wa ihăn dăgg-adəm iket-dăɣ-năsăn.
26 Səjrăhăt ɣas, ayətma, əmmək wa s-kăwăn-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net. A-s kăwăn-dd-iɣra, wăr dăɣ-wăn əjjətăn iməssorha s-a-wa əḍkăḍăn dăgg-adəm s-sărho, wăr kăwăn-hen daɣ iməṣṣuha wăla ilăllan s-əjut,
27 măšan a-wa-dăɣ ămoosăn dat-tiṭṭawen n-ăddunya-ta-dăɣ mălayăɣna, ənta a ăsnăfrăn Măssinăɣ i-ad-iqqən iɣăfawăn n-iməssorha, a-wa-dăɣ wăr jen kăl-ăddunya hărăt, a ăsnăfrăn i-ad-tăn-isəmmăxəlxəl săr-s.
28 Hărătăn-win-dăɣ, wăr-əssəfrărăn, əlkăhăn, wăren əla idəm data-săn, a ăsnăfrăn Măssinăɣ i-ad-tăn-isəmmăḍrəy săr-săn.
29 A-wen, ij'-e Măssinăɣ i-ad-wăr-isəkif ăwadəm wăl' iyyăn iman-net data-s.
30 Ǝnta-en-dăɣ a kăwăn-osăɣăn d-ƔisaĂlmasex-i hawăn-dd-ămoosăn sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ d-iqqud; idəm-net a dăɣ-kăwăn-iššəšdăj Măssinăɣ, ăsdărfăt-kăwăn-dd dăɣ-ibăkkaḍăn-năwăn
31 s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab a-s innă:
«Ere s-ăsriwăn iman-net-dăɣ,
israwnet dăɣ-təssəba n-a-wa has-ija Măssinăɣ.»

---

† **1:22 1:22** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † **1:23 1:23** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

2

A-wa ibḍăn fălṣăfa ta n-dăgg-adəm d-tănăfalilt ta n-Măssinăɣ

1 Ayətma, ašăl wa d-kăwăn-in-oseɣ i-ad-hawăn-ăjăɣ isălan n-əddăraj wa dd-
ăsnăfalăl Măssinăɣ, wăr hawăn-jeɣ iman-in ere ojărăn ăddinăt wi iyyăḍnen musnăt
n-măjrăd, wăla ere tăn-ojărăn sărho.
2 A-wa əkkăsăɣ əlleɣ jere-wăn, wăr t-illa anəzjum hi-dd-ijjašăn kunta wădden wa
n-ad-hawăn-ăjăɣ isălan n-isəm n-ƔisaĂlmasex d-tamăttant ta ija făll-tajəttewt; a-wa
săl a-wen-dăɣ, wăr hawăn-əjješăɣ isălan-net.
3 Ăsrăkkămăɣ-awăn iman-in, jeɣ tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl aškəḍkəḍ a tajjăɣ,
4 a-wa ənneɣ d-a-wa ăxṭăbăɣ, wăr-insa făll-musnăt n-măjrăd wăla făll-tihusay-net
s-əmmək wa s-tăjjăn dăgg-adəm a-wen i-ad-ăkkărrăsăn imidiwăn-năsăn, ănn-ak, a-
wa hawăn-ənneɣ, tărna ta ihăkk Unfas Šăddijăn a făll insa
5 i-ad-ăns immun-năwăn făll-tărna ta n-Măssinăɣ wădden făll-sărho n-tayətte wa
n-dăgg-adəm.
6 Ădduuttăt a-s ăddinăt wi ərhanen afăham d-tikawt n-s-data dăɣ-immun, ămoos-
asăn a-wa hawăn-nəxaṭṭăb sărho măšan sărho-wen-dăɣ, wăr-oher hărăt d-sărho
wa făll-təgl' ăddunya wăla wa făll-əglăn iməṣṣuha n-ăddunya-ta-dăɣ-i s-a ijăn-dăɣ,
ilkam ad-tăt-iba.
7 Năkkăneḍ, sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ a-s nəxaṭṭăb, a-wen, əddăraj a-s kăla
t-ămoos s-ašăl-i-dăɣ, ăsnăfalăl-dd Măssinăɣ ălmăɣna-net; ənta-den-dăɣ a-wa hanăɣ-
dd-ăsmăjnăt Măssinăɣ hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya i-ad-nəkrəš idəm ɣur-s.
8 Wăr t-illa dăɣ-iməṣṣuha n-ăddunya-ta-dăɣ-i ijrawăn sărho-wen-dăɣ ed ənnăr săr-
s əssanăn, wăr təyyən Emăli-i n-măssi-s n-ănnur ătiwăṣlăb făll-tajəttewt.
9 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«A-wa s-wăr kăla t-tənhăy tiṭṭ,
wăr kăla has-təslă taməẓẓujt,
wăr kăla dd-ijjăš ulh n-ăgg-adəm
făl təmɣăre n-tihusay-i-dăɣ ija,
ənta-den-dăɣ a-wa dd-ăsmăjnăt Măssinăɣ
i-imărhan-net.»
10 A-wen, ăsnăfalăl-anăɣ-t-dd Măssinăɣ s-tărna n-Unfas-net, ənta-i s-wăr t-illa a-s
wădden isafăyk'-e-hi-dd, isafăyk-dd wăla a-wa ikittəw Măssinăɣ.
11 Ǝndek ɣas dăɣ-dăgg-adəm-i issanăn inəzjam n-amidi-net? Wăr t-illa ere tăn-
issanăn kunta wădden ənta iman-net, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s, wăr t-illa ere issanăn
a-wa ihăn inəzjam n-Măssinăɣ, kunta wădden Unfas n-Măssinăɣ iman-net.
12 Năkkăneḍ, wădden unfas wa n-ăddunya a nəjraw, Măssinăɣ a hanăɣ-ikfăn Unfas-
net i-ad-nəlməd s-isuf wi ăhuuskătnen hanăɣ-ija.
13 A-wen-dăɣ a făl a-wa nəxaṭṭăb, wădden sărho iglan făll-tayətte ta n-dăgg-adəm,
sărho hanăɣ-ihakk Unfas Šăddijăn a-s nətamăjrad, nəsaɣra ăddinăt a-wa ămoos
Unfas Šăddijăn s-əmmək wa s-irha Unfas Šăddijăn iman-net ad-nəsiwəl dăɣ-isălan-
net.
14 Ăwadəm wa iglăn făll-iman-net, wăr-iha Unfas Šăddijăn ulh-net, wăr-ăddoobăt ad-
ijrăh a-wa innă Unfas n-Măssinăɣ ed wăr t-ija hărăt, wăr-ăddoobăt ad-ijrăh isălan-en
ed hărătăn wi n-Unfas n-Măssinăɣ, tărna n-Unfas Šăddijăn a-s tăn-ijarrăh ăwadəm.
15 Ăwadəm wa s-iha Unfas Šăddijăn ulh-net, ijraw musnăt n-hărăt iket-net, issan
ebăḍḍi n-hărătăn, wăr t-illa ere t-madăn-išənnəməšrəy.
16 Ǝnta-den-dăɣ a-wa ăsdăttăt Măssinăɣ a-s innă:
«Mi issanăn a-wa ihăn inəzjam n-Măssinăɣ
bəršeɣ ad-has-umas enəsdebbăr?»

Năkkăneḍ-i omănnen, ikf'-anăɣ Ălmasex ənniyăt wa t-ihăn.

3

Băḍḍo-băḍḍo, i lăbasăn

1 Ayətma-ɣ, a-wa hawăn-janneɣ, wăr hawăn-t-jənneɣ s-əmmək wa s-t-mad-ănnăɣ
i-ăddinăt dăɣ-ănniihăḍ Unfas Šăddijăn, ănn-ak, jeɣ-awăn-in măjrăd wa mad-ăjăɣ
i-ăddinăt əglanen făll-derhan n-iman-năsăn, ed ija ɣur-i a-s dăɣ-isălan-wi-dăɣ n-
immun, tămoosăm aratăn hărwa.
2 A-wen-dăɣ a făl măjrăd wa hawăn-in-tajjăɣ, ămoos săr-i a-s šund axx, wădden
imənsiwăn ăẓẓaynen, ed wăr tăddobem alămaẓ-net, ălwăxla a-s hannăyăɣ a-s
har ašăl-i-dăɣ, wăr has-tăddobem hărăt, ed wădden Unfas Šăddijăn a dăɣ-wăn
ănnihăḍăn.
3 Kăwăneḍ daɣ har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a kăwăn-iẓlayăn d-inəẓẓulam† ed hak
iyyăn dăɣ-wăn, osam făll-amidi-net, kannăsăm jer-iman-năwăn. Ǝntăneḍ-den-dăɣ
hărătăn wi kăwăn-əšlanen ăsidăttătnen a-s wăr təẓleyăm d-ăddinăt əglanen făll-
derhan n-iman-năsăn.
4 Wădden, afăl dd-iggăd iyyăn dăɣ-wăn ad-ijanna: «Năkk Buləs a-s əlkamăɣ»,
ijann'-as wa iyyăḍăn: «Aa făw, năkk Ăbbăloš a-s əlkamăɣ», ajăn wădden ənta-den-
dăɣ a wa ăsidătten a-s təṭṭafăm ălxal n-ăddinăt əglanen făll-derhan n-iman-năsăn.
5 Uhən Ăbbăloš-i-dăɣ făw, mi ămoos? Năkk daɣ Buləs, mi ămoosăɣ? Ǝnhəywăt!
Năkkăneḍ, wăr nămoos ɣas ar inaxdimăn n-Măssinăɣ hawăn-dd-ija əssəbab i-ad-
kăwăn-in-nəsəssiɣəd isălan n-immun săr-s, wăr hanăɣ-iha daɣ ere s-wădden a-wa
itamašal iket-net, Emăli a t-ikfăn turhajăt n-amišəl-net.
6 A-wa ămešălăɣ, olăh ɣas d-ahəšk s-năkk a t-ăddomen, ăddomeɣ-t măšan,
Ăbbăloš, a t-issəswăn, issədwăl-t-dd Măssinăɣ.
7 A-wen-dăɣ a făl wa ăddomen hakd wa issəswăn, wăr-ămoosăn wăla, ănn-ak
Măssinăɣ-i dd-issədwălăn a-s hărăt.
8 Wa ăddomen hakd wa issəswăn, wăr t-illa a-s ănimajărăn ed hak iyyăn dăɣ-săn,
ad-t-ăkf Măssinăɣ ălxaqq n-tide-net.
9 Iket-nănăɣ, Măssinăɣ a dăr-nănniixdăm, kăwăneḍ a-s ašəkrəš-net wa dăɣ-ixdăm,
kăwăneḍ daɣ a-s ehăn-net wa itədday.

A-wa iwărăn imăsăɣran

10 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, ikf'-ahi Măssinăɣ ănnuɣmăt n-ad-alăhăɣ d-
ălbănna n-emăssărho issanăn ălxidmăt-net, əkneɣ asəns n-ăssas n-ehăn, osă-dd
ḍar'-i ălbănna iyyăn, ikrăs fălla-s. Hakd a-wen-dăɣ, ənta da a-wa dăr-kăwăn-
ăsimătărăɣ: hak ăwadəm-dăɣ, ăjet ənniyăt i-əmmək wa s-itədday făll-ehăn-en
11 ed wăr t-illa ere ăddoben asəns n-ăssas săl wa s-išwăr insă, a-wen a t-ămoosăn
Ɣisa wa n-Ălmasex.
12 A-wen-dăɣ a făl ăssas-en, jer-ikras fălla-s ăwadəm s-orăɣ wăla s-aẓrəf wăla
s-timăɣwanen ti n-tilăllaten lănen ălqim, wăla s-isăɣerăn wăla s-aləmmoẓ wăla s-
ajăbăl,
13 hak ăwadəm-dăɣ, ilkam ad-dd-infiləl a-wa ămešăl ed, ad-t-dd-isəffukkăr ašăl wa
ilkămăn făl-a-s ašăl-en, ăhijăljăl efew wa išăšdajăn hărăt iket-net i-ad-dd-infiləl a-wa
ămešăl hak ăwadəm.
14 Wa s-dd-ăqqimăn ijităn-net, wăr tăn-ikša efew, ad-ijrəw ălhăk-net,

---

† **3:3 3:3** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

15 wa s-ikša efew ijităn-net, ad-ifut. Tidət, ad-iɣləs măšan, ad-alăh əlɣəllas-net d-i
n-ere făll-intăs efew, iɣlăs-dd dăɣ-s.
16 Ajăn, wăr təssenăm a-s kăwăneḍ a-s ehăn n-ămudd wa šăddijăn n-Măssinăɣ?
Izzaɣ Unfas Šăddijăn dăɣ-ulhawăn-năwăn.
17 Ǝlmədăt a-s ere ăsmăḍăsăn meɣ ere iɣšădăn ehăn n-ămudd-en-dăɣ, ad-t-ihlək
Măssinăɣ făl-a-s ehăn n-Măssinăɣ, šăddiij. Ehăn-en daɣ, kăwăneḍ a t-ămoosăn.
18 Wăr dăɣ-wăn ităkărraset wăl' iyyăn iman-net, i dăɣ-wăn ordăn iman-net tayətte
s-timtăr ti făll-təgl' ăddunya, ăsimătărăɣ-t d-ad-ăj iman-net enəbbeddəl i-ad-t-ăkf
Măssinăɣ tayətte ta n-tidət
19 făl-a-s, musnăt wa tăttilăl ăddunya, əbbuddəl dat-Măssinăɣ. A-wen-dăɣ a făl
iktab dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ,
tikărras-năsăn a-s tăn-irammăs Măssinăɣ.»
20 Iktab daɣ a-s:
«Issan Emăli a-wa ihăn inəzjam
n-imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ,
musnăt-năsăn, wăr săr-s iẓley d-ăho ăhohăn.»
21 Ayətma, wăr tăjjăt fella-năwăn dăɣ-ăwadəm wăl' iyyăn băršeɣ ad-jannem:
əlkamăɣ i-măndam wa wăla wa, ed wăr t-illa făw a-s wădden, ikf'-awăn-t Măssinăɣ,
22 jer-năkk Buləs, wăla Ăbbăloš, wăla Bəṭrus wăla ăddunya wăla tămudre, wăla
tamăttant, a-wa t-illăn ămăra-dăɣ hakd a-wa ilkămăn. A-wen-dăɣ iket-net, i-năwăn,
23 măšan, kăwăneḍ, il'-iwăn Ălmasex, Ɣisa Ălmasex ənta, i n-Măssinăɣ.

4

A-wa iwărăn inəmmušal dat-Măssinăɣ

1 Ayətma-ɣ, năkkăneḍ-i n-inəmmušal, eklan n-Ălmasex a nămoos, ikf'-anăɣ
Măssinăɣ turhajăt n-ad-năwwăkkăl əddăraj wa s-dd-ăsnăfalăl ălmăɣna-net.
2 Ămăra, ăddinăt ăwwikkălnen hărăt, wăr t-illa a dăɣ-săn ătiwărhăn a săl iqqud
dăɣ-a-wa ăɣlăfăn.
3 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn, wăr-ăkkulăɣ dăɣ-a-wa dăɣ-i jannem kăwăneḍ, wăla dăɣ-
a-wa dăɣ-i jănnen ăddinăt wi iyyăḍnen, wăr-ədgeẓăɣ dăɣ-almud n-ak, a-wa făll-i
itawănnen i olaɣăn meɣ i lăbasăn.
4 Wăr t-illa a dăɣ-əššakăɣ iman-in, hakd a-wen-dăɣ, wădden a făll-i ikkasăn uḍlem,
Emăli a-s eməššerrăɣ-in.
5 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ, wăr tăswărăm ăwadəm wăl' iyyăn uḍlem a ikkăs
ăzzăman n-a-wen wăr dd-iwweḍ. Ăyyăt a-wen i-ašăl wa dd-mad-ass Emăli-i he-ijən
ănnur-net făll-a-wa tăjjăn ăddinăt dăɣ-tihay, isənnəfiləl-dd a-wa ihăn ulhawăn n-
ăddinăt. Ašăl-en, hak ăwadəm, ad-ijrəw ɣur-Măssinăɣ təmmal ta dăr-ănihăjja.
6 Ayətma-ɣ, əḍkălăɣ-awăn-dd isălan-in năkk d-Ăbbăloš i-ad-umas a-wen ălmital
wa s-kăwăn-safhamăɣ a-s: «Wăr ităkket ăwadəm wăl' iyyăn jənnəj a-wa ənnăn
əlkəttabăn n-Măssinăɣ.» A-wen-dăɣ a făl wăr-ităbărajet wăl' iyyăn dăɣ-wăn dăɣ-
tənna n-a-s ăssof iyyăn dăɣ-năɣ amidi-net.
7 Kăyy daɣ-i itabărajăn s-a-wen, ma led wăr len ăddinăt wi iyyăḍnen? Ma led făw
s-wădden Măssinăɣ a hak-t-ikfăn? Šămad daɣ a-wa led iket-net, Măssinăɣ a hak-t-
ikfăn, adiš ma dăɣ-tabărajăd šund a-s wădden Măssinăɣ a kăy-ikfăn.
8 Ayətma, kăwăneḍ ya, ăru d-təyyəwănăm, tărzăɣăm, təssəntăm făw
təmmənukəla, ăbas săr-năɣ tămiɣatărăm. Kunta tidət-dăɣ a-s tămnakălăm,
tanəmmirt, adiš, nahret dăr-wăn təmmənukəla-ten-dăɣ.

9 Năkkăneḍ-i n-inəmmušal, s-tənnəd, ij'-anăɣ Măssinăɣ adday n-ăddinăt, nolăh d-
ăddinăt s-ăru d-tăɣtăs tamăttant-năsăn, nămoos i-ăddinăt hakd ănjălosăn taliwen
dăɣ-sabăryaḍăn.
10 Nămoos ăddinăt wăren əjreh hărăt dăɣ-təssəba n-isəm n-Ălmasex, măšan
kud-dăɣ wăr nəjreh hărăt, kăwăneḍ ya təmdam, tăssorhem dăɣ-tassaɣt ta jăm d-
Ălmasex; nəbrar, nătiwălkăh măšan, kăwăneḍ tămoosăm iməṣṣuha, ăssimɣărăn-
kăwăn ăddinăt.
11 Har ămăra-dăɣ, isimnənniḍ-anăɣ laẓ d-fad, irmas-anăɣ ɣəlləl, nəjarrăw tiwit,
nămitănjăr siha d-siha,
12 hak ašăl təffay tide-nănăɣ făl əṣṣuhu n-ălxidmăt wa nəha s-ifassăn-nănăɣ i-ad-
nəkkəs aɣăna făll-iman-nănăɣ. Wi hanăɣ-gaggărnen, nəlaqqăn-asăn iman-nănăɣ,
wi hanăɣ-ɣazzăbnen, nəšammăr-asăn,
13 wi ɣaššădnen ismawăn-nănăɣ, nəẓaẓad-asăn măjrăd; nămoos ɣas dat-ăddinăt
šund ănnikal hin-ifarrăḍ ăwadəm, har ămăra-dăɣ, wăr t-illa ere hanăɣ-ăssifrărăn.

Isəmmăqq d-ăddăbaratăn n-abba i-aratăn-net

14 Ayətma, wăr hawăn-in-əktebăɣ isălan-wi-dăɣ i-ad-kăwăn-səkmoɣ iman, wăla
i-ad-kăwăn-səkkurəkəḍăɣ, ănn-ak, ăddăbaratăn šund wi ităjj abba isamătarăn
məddana-s a hawăn-in-tajjăɣ, ed tidət-dăɣ a-s, aratăn əkneɣ tărha a tămoosăm.
15 Ămăra, kud-dăɣ lam măraw afḍăn n-imăsăɣran kăwăn-saɣranen isălan n-
Ălmasex, iyyăn n-abba a lam, năkk a t-ămoosăn ed năkk a kăwăn-in-ăssawăḍăn
isălan n-Ălənžil-i kăwăn-osaɣăn d-Ălmasex.
16 A-wen-dăɣ a făl, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-hi-tăttălălăm.
17 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a făl săr-wăn-in-ăšmašălăɣ Timoti-i n-rure-ɣ əkneɣ
tărha, iɣdal hullan dăɣ-alkum-net i-Emăli, afăl kăwăn-in-osa, ad-kăwăn-dd-isəktəw
tašniwen ti s-əlkamăɣ i-Ɣisa Ălmasex d-əmmək wa s-tănăt-salmadăɣ i-ălkănisăten
iket-dăɣ-năsnăt.
18 Iyyăḍ dăɣ-wăn ordan a-s wăr-ilkem ad-kăwăn-in-ăqqalăɣ, itajj dăɣ-săn a-wen-
dăɣ aḍu,
19 ănset ənniyăt-năwăn, kunta irḍa Măssinăɣ s-a-wen, ad-kăwăn-in-ăkkăɣ šik,
dihen ăddinăt wi ɣur-ija a-s wăr-ilkem ad-kăwăn-in-ăqqalăɣ, ad-ənhəyăɣ a-wa
ăddoben
20 făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, Măssinăɣ a tăt-isatbatăn dăɣ-imojjan-năwăn
wădden tăẓude n-măjrăd d-milɣaw n-iləs.
21 Ma tărham daɣ ămăra? Ak ma tăssofăm ad-kăwăn-in-ăkkăɣ ăwwayăɣ tăborit
meɣ ad-kăwăn-in-ăkkăɣ d-ənniyăt ăẓedăn?

5

Asəmmăḍəs n-iman okăyăn ămaku

1 Ayətma! Ma ămoos erk ălxal wa fălla-wăn nəsall? Ătiwăsla a-s ih'-iwăn ăwadəm
iṭṭafăn erk ălxal, erk ălxal s-kăla wăr-ătwăsla wăla jer-inəẓẓulam,† ed itawănna a-s
ih'-iwăn ăhaləs itihrən asəftăɣ d-hănne-s n-ti-s.
2 Ɣas kăwăneḍ, ija ɣur-wăn xorəzzəma ogdăhăn d-a-wen-dăɣ, uhən-dăɣ, hălăm ad-
tabărajăm, ăniihăjja a-s iba a təṭṭăfăm, isnanăn iman-năwăn, təkkəsəm-in ăwadəm
wa ămešălăn tăkunt togdăhăt d-a-wen-dăɣ jere-wăn.
3 Tidət, wăr t-əlleɣ ɣur-wăn măšan, a-wen wăr hin-ikkes a-s ham inəzjam-in,
ăwadəm wa ămešălăn tăkunt-ten-dăɣ, ăru t-əssəḍlămăɣ šund ɣas əlleɣ jere-wăn.

---

† **5:1 5:1** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

4 Ămăra, žămmăɣăt s-isəm n-Emăli-nănăɣ Ɣisa, təjəm ɣas šund a-s năkk iman-in
a t-illan jere-wăn, ad-fălla-wăn dd-izəzzubbət Emăli-nănăɣ tărna-net,
5 təjəm dihen ăwadəm wa ămešălăn tăkunt-ten-dăɣ dăɣ-ifassăn n-Iblis i-ad-umas
a-s kud-dăɣ, təhlăk taɣəssa-net, ašăl wa ilkămăn dd-mad-ass Emăli, ad-ijjəš ălžănnăt.
6 Təluše n-ibărajăn han-kăwăn! Ajăn wăr təssenăm a-s takmə̆ttet n-tăẓẓa ənḍărrăt
a sakafăt ejel ăjjeen.
7 Abăkkaḍ-wen-dăɣ, olăh d-tăẓẓa ta tărəwăt, əkkəsăt-t-in jere-wăn i-ad-tišdajăm
šund a-wa ija ejel ăynayăn. Ălmasex a-s Faska-nănăɣ, ənta a hanăɣ-dd-ija Măssinăɣ
Ašăɣol wa n-tenăšše n-ibăkkaḍăn.
8 A-wen-dăɣ a făl, ažəmmăɣ-nănăɣ, wăr-ija făll-tăẓẓa tărəwăt, nəbḍəwet d-a-wa
ărəwăn lăbasăn hanăɣ-išlăn d-amsud, umaset ažəmmăɣ-nănăɣ a ijan făll-tijəlwen
ti wăr ha tăẓẓa, a-wen ălmăɣna-net a-s, nənmənnet tidət jer-iman-nănăɣ s-ənniyăt
šăddijăn.
9 Dăɣ-tăkarḍe-nin ta săl ta-dăɣ, əktabăɣ-awăn-in a-s əbḍəwăt iman-năwăn d-ere
isamăḍasăn iman-net.
10 A-s hawăn-in-əktăbăɣ a-wen, wăr-otesăɣ ɣas ăddinăt wi samăḍasnen iman-
năsăn, wăla wi n-imărhan n-aẓrəf, wăla wi tamašalnen taxărbənit, wăla wi n-
imăkrăḍăn, wăla wi n-imăṣṣănămăn dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ed dihen, ad-hawăn-iqqəl
ăššil, ad-təzjărăm ăddunya-ta-dăɣ.
11 A hawăn-ənneɣ, əbḍəwăt iman-năwăn, wăr sărtayăt hărăt d-ăwadəm ijannen
ămoos ăŋŋa-wăn dăɣ-ăddin, a-s ija a-wen, isamăḍas iman-net, meɣ təšl'-e taxărbənit,
meɣ ămoos emăṣṣănăm, meɣ ăgg-ănnămima, meɣ emăsăw n-asməd, meɣ itihăɣ;
ăwadəm itamašalăn hărătăn-win-dăɣ, wăr dăr-s toherăm wăla ăkoss.
12 Wădden năkk a iwar asəḍlam n-ăddinăt wi n-ajăma wăren əzzey Măssinăɣ,
Măssinăɣ a-s ilkam ad-tăn-išrăɣ măšan, ălmăssexităn wi hănen ammas n-ălkănisăt,
kăwăneḍ a iwar ad-tăn-tăɣtəlăm, səssiɣədăm-tăn.
13 Ăddinăt wi n-ajăma wăren ămoos ălmăssexităn, Măssinăɣ a-s ilkam ad-tăn-
išrăɣ, isəḍləm-tăn, măšan, kăwăneḍ, innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Əkkəsăt enăllăbăs jere-wăn.»

6

Amumən, wăr-isərrəwrəw i-amidi-net s-əlxəkum

1 Ənd'-e-d-il' ălmăɣna n-a-s e-d iɣšăd iyyăn dăɣ-wăn hărăt i-ăŋŋa-s, ad-ăyy-wen
ălžămaɣăt wa n-iməššeddəjăn-i s-ăniihăjja ad-dăɣ-săn ăj isălan, ašəl, isərrəwrəw-as
s-ăššăreɣa wa n-inəẓẓulam† i-ad-has-əkkəsăn tekăriḍt.
2 Meɣ kăwăneḍ, wăr təssenăm a-s iməššeddəjăn a he-əšrăɣnen kăl-ăddunya-ta-
dăɣ? Kunta daɣ dăɣ-təssəba-nănăɣ năkkăneḍ-i-dăɣ a-s ilkam, ad-išrăɣ Măssinăɣ
ăddinăt, mafăl hawăn-indar ad-təjrəwăm ăddăbara jer-iman-năwăn i-hărăt wărăn
făror.
3 Ajăn wăr təssenăm a-s wăla ănjălosăn, ilkam ad-tăn-nəšrăɣ ăb' ăṭṭăma n-ad-
hanăɣ-indăr ad-nəjrəw ăddăbara i-talɣa wărăt făror jat făll-ărori n-ăkall-wa-dăɣ.
4 Kunta ill'-e a ikkan jere-wăn, kăwăneḍ-i n-imumənăn, ma tattărăn isălan n-a-wen
s-kăl-ăššăreɣa wăren oher hărăt d-ălkănisăt?
5 Ăsikărakăḍ a-wa jăm, ɣas kăwăneḍ, ălžămaɣăt-năwăn imda, ăbă-dd dăɣ-s
enəsdebbăr iwar sărho ikkăn jer-əssin ăŋŋatăn jer-ikka hărăt.
6 Wăr kăwăn-əjrehăɣ! Ma n-əmmək n-ad-itišk iyyăn dăɣ-wăn i-amidi-net s-
inəẓẓulam, iɣaššăd isəm-net.

† **6:1 6:1** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

7 Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s uɣšad-wen-dăɣ toyyăm ikka jere-wăn, ənta a
ăssiitbătăn iba n-iqqud-năwăn. Uhən kăwăneḍ, ma ja taẓidert-năwăn? Kunta iḍlăm-
kăwăn ăwadəm, ma hawăn-ikkasăn ad-fălla-s təṣbărăm?
8 Ɣas, kăwăneḍ, tokăyăm-dd a-wen har ămăra-dăɣ, wăr t-illa ere s-wădden, issan
s-iba n-iqqud-năwăn, kăwăneḍ-di-dăɣ a iwar uḍlem ed tihăɣăm ayətma-wăn.
9 Ajăn wăr təssenăm a-s ăddinăt wi wăren oɣed, xăram-asăn ujəš n-Təmmənəya
n-Măssinăɣ? Wăr săswadăt iman-năwăn: inămmăḍăsăn, imăṣṣănămăn,† iməzzəna,
meddən wi sasalahnen iman-năsăn d-tiḍeḍen, meddən wi tinməkkənen jer-iman-
năsăn,
10 imăkrăḍăn, kăl-taxărbənit, imăswan n-asməd, kăl-tinawen d-wi tihăɣnen,
xăram-asăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
11 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi s-tăkkilem ibda, tamašalăn-tăn iyyăḍ dăɣ-wăn
măšan, ašăl-i-dăɣ, tărridăm-dd dăɣ-a-wen, iššəšdăj-kăwăn Măssinăɣ, ikf’-iwăn idəm
s-isəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex s-tărna n-Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ-i hanăɣ-
ilăn.

Tuksəḍa n-Măssinăɣ, wăr tidaw d-tămudre dăɣ-ănnihăḍ abăkkaḍ

12 Ǝjrawăɣ s-hărăt iket-net, măšan wădden hărăt iket-net a infan hărăt, wăr t-illa
a-s wădden əjrawăɣ săr-s măšan, wăr-e ăyyăɣ hărăt wăl’ iyyăn ănnihăḍ dăɣ-i.
13 Iyyăḍ dăɣ-wăn, jannen: imənsiwăn, tăsa a takkăn, tăsa daɣ, imənsiwăn a-s
dd-tăxlăk, tidət a-wen, măšan, əlmədăt a-s tăsa hakd imənsiwăn, ilkam ad-tăn-iba.
Taɣəssa, wăr tănhăjja d-ad-tăt-isamăḍas ăwadəm ed taɣəssa, ti n-Emăli, Emăli daɣ,
i n-taɣəssa, ənta a ilan s-ad-dăɣ-s ănnăhăḍ.
14 Măssinăɣ daɣ-i dd-issənkărăn Emăli Ɣisa jer-inəmmuttan, ənta daɣ a-s ilkam
ad-hanăɣ-dd-isənkăr jere-săn s-tărna-net.
15 Ajăn wăr təssenăm a-s taɣəssa-năwăn, ašrut n-ta n-Ălmasex a tămoos? Ɣas
ənd’-e-d-il’ əmmək ad-iḍkəl ăwadəm ašrut la taɣəssa n-Ălmasex, asăɣ-t d-taɣəssa
n-tălkăxbat? Xăša!
16 Meɣ, ajăn, wăr təssenăm a-s ere ohărăn isəftaɣ d-tălkăxbat, ămoos dăr-s tiyyăt
taɣəssa ed iktab a-s:
«Ăhaləs, afăl osăɣ d-tamăḍt, ămoosăn tiyyăt taɣəssa.»
17 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ere ikfăn iman-net i-Emăli, ad-dăr-s ahăr iyyăn n-ənniyăt.
18 Ayətma, jawăḍăt i-asəmmăḍəs n-iman-năwăn. Abăkkaḍ ămešăl ăwadəm-dăɣ,
wăr-oher hărăt d-taɣəssa-net, măšan, ere isamăḍasăn iman-net, han-t iman-net.
19 Meɣ ajăn, wăr təssenăm a-s taɣəssa-năwăn ămăra, ənta a-s ehăn n-ămudd wa
măqqărăn dăɣ-izzaɣ Unfas Šăddijăn wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ, ikrăš-kăwăn, ăbas
lam iman-năwăn.
20 Ăsdărfăt-kăwăn Măssinăɣ s-ălqim măqqărăn, a-wen-dăɣ a făl, səmɣărăt-t dăɣ-
ənniyăt-năwăn hakd-dăɣ tiɣəswen-năwăn. [Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a făl iktab a-s:
Taɣəssa hakd ənniyăt, i n-Măssinăɣ.]

7

Isălan n-adubən d-iba-net d-aməzzi

1 Ămăra, ad-hawăn-dd-ăqqəlăɣ isəstanăn wi hi-jăm dăɣ-tăkarḍe ta hi-dd-
təktăbăm. Dăɣ-a-wa ordeɣ, ufa ad-ăqqayəm ăhaləs wăr-ădobăn
2 măšan, i-ad-wăr-itiḍəw ăwadəm dăɣ-asəmmăḍəs n-iman-net, hak ăhaləs, ikrəšet
hănne-s, təkrəšet daɣ hak tamăḍt ăhaləs-net.
3 Ăkfet ăhaləs hănne-s ălxaqq wa fălla-s la, tăkfet daɣ tamăḍt ălxaqq wa fălla-s
ila ăhaləs-net.

† **6:9 6:9** Imăṣṣănămăn (emăṣṣănăm): Ăddinăt wi ɣabbădnen ăṣṣănămăn.

4 A-wen-dăɣ a ănihăjjăn făl-a-s, wădden tamăḍt a tănnihăḍăt dăɣ-taɣəssa-net,
ăhaləs-net a dăɣ-s ănnihăḍăn; wădden daɣ ăhaləs a ănnihăḍăn dăɣ-taɣəssa-net,
hănne-s a dăɣ-s tănnihăḍăt.
5 Wăr-igăddălet wăl' iyyăn iman-net i-wa iyyăḍăn kunta wădden ad-tănimărḍăm
s-a-wen i-hărăt n-ăzzăman i-ad-təkfəm iman-năwăn i-tamădilt n-Măssinăɣ. A-
wa săl a-wen, udaɣ făw, ad-igdəl iyyăn iman-net i-amidi-net i-ad-wăr kăwăn-
jămmăḍ tanămagiẓt, ijrəw săr-wăn Iblis tašləlt s-kăwăn-ăžžurrăb, isiḍəw-kăwăn
dăɣ-abăkkaḍ.
6 Măjrăd wa hawăn-in-jeɣ ămăra-dăɣ, əssəyasa wădden alămăr.
7 Ǝnnăr săr-i tăqqal năkk ɣas, iket-di, ănnăɣ i-e d t-illăm ăhaləs ad-dăr-i alăh iba
n-adubən măšan, hak ăwadəm, wăr-e ăj ar a-wa dăr-t-ăskăllăf Măssinăɣ: ăwadəm
iyyăn, ijraw a-wa, a-s ija a-wen, iyyăn daɣ ijraw hărăt iyyăn săl wa ijrăw amidi-net.
8 Ămăra, ăddinăt wi wăren ădobăn, əntăneḍ d-tinuḍăfen, ənneɣ-asăn: kunta
ăddoben ad-əjən a-wa jeɣ, adiš, ăqqaymənet wăr-ădobănăn, ikna
9 măšan, kunta hannăyăn a-s, wăr-ăddoben ad-ănnăhăḍăn dăɣ-iblis-năsăn, adiš
dubənnet, ed ufa, ad-idubən ăwadəm, uhən ad-t-ăj derhan-net dăɣ-a t-e-išəkšən
temse.
10 Ăddinăt wi ădobănnen, omarăɣ-tăn, ănn-ak, Emăli a tăn-omarăn s-a-wen,
wădden năkk, wăr băḍḍəwet tamăḍt d-ăhaləs-net,
11 kunta daɣ făl-t, adiš wăr tiləset adubən, təttăret əmmək s-tăt-dd-ăssoɣăl ăhaləs-
net; ăhaləs daɣ ənta, wăr hin-itəyyet hănne-s.
12 Ăddinăt wi iyyăḍnen, ənneɣ-asăn, năkk daɣ a hasăn-ijannen, wădden Emăli:
afăl ădobăn amumən tamăḍt wărăt tămoos tamumənt, wăr tăt-in-itəyyet a təkkăs
tărḍa s-taɣimit ɣur-s,
13 kunta daɣ ădobăn ăhaləs wărăn ămoos amumən tamumənt, wăr tăttăret
tamumənt-en efel-net a ikkăs ăhaləs-en irḍ'-as s-taɣimit ɣur-s,
14 făl-a-s, tamăḍt-en, tăddoobăt ad-tumas əssəbab wa t-madăn-ăj dăɣ-tabarăt n-
Măssinăɣ, išdaj. Ăhaləs daɣ wa n-amumən s-wăr tămoos hănne-s tamumənt,
ăddoobăt ad-umas əssəbab wa madăn-ăj hănne-s dăɣ-tabarăt n-Măssinăɣ. Afăl wăr
jem a-wen, har təbḍăm, wăr mad-ărməsăn aratăn-năwăn zăbo olaɣăn.
15 Jer-ăhaləs wa wărăn omen wăla tamăḍt ta wărăt tomen, afăl ăbas irha iyyăn
dăɣ-săn taɣimit ɣur-amidi-net, adiš, ijrəwet-as tekle, dihen, wăr t-illa uḍlem iwarăn
amumən wăla tamumənt ed Măssinăɣ-i hanăɣ-dd-iɣrăn s-iman-net, ălxer jer-iman-
nănăɣ a-s hanăɣ-dd-iɣra.
16 Kămm-i n-tamăḍt, ma təssanăd kunta wădden kămm a madăt-tumas i-ăhaləs-
năm əssəbab wa s-t-mad-iɣləs Măssinăɣ? Kăyy daɣ-i n-ăhaləs, ma təssanăd kunta
wădden kăyy a madăn-umas əssəbab wa s-mad-iɣləs Măssinăɣ hănne-k?

Hak ăwadəm, ăqqaymet dăɣ-taɣărha-net

17 Ḍarăt-a-wen daɣ, hak ăwadəm-dăɣ, iṭṭəfet tămudre ta t-ikfa Emăli, hak ăwadəm,
iṭṭəfet tămudre ta iha a-s t-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net; ənta-den-dăɣ a-wa săɣreɣ
dăɣ-ălkănisăten iket-dăɣ-năsnăt.
18 Kunta iyyăn dăɣ-wăn a-s dd-ătwăɣra, wăr-ămelăy, wăr-ităttăret ad-isəmmiləy
iman-net; kunta daɣ kăyy a-s kăy-dd-iɣra Măssinăɣ tămelăyăd, adiš, wăr hak
itumaset a-wen asăkor.
19 Jer-amili wăla iba-net, wădden a-wen a infan hărăt, hărăt a t-infan, amišəl n-
alămărăn n-Măssinăɣ.
20 Hak iyyăn dăɣ-wăn, iṭṭəfet əmmək wa s-t-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net.
21 Kunta a-s kăy-dd-iɣră Măssinăɣ, akli a tămoosăd, wăr tămmujrăẓăd tumast-năk;
măšan kunta ill'-e əmmək s-təjrăwăd iman-năk, ăj'-e.

22 Akli daɣ wa dd-iɣră Emăli s-iman-net, ămoos elăll-net; wa n-elăll daɣ dd-iɣră
Emăli s-iman-net, ămoos ămăra, akli n-Ălmasex.
23 Wăr toyyem ăddinăt ăsikălen-kăwăn ed Emăli-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net i-ad-
kăwăn-isəddărfət, a ilan ălqim a-s kăwăn-ăslăllăt.
24 Ayətma, hak iyyăn dăɣ-wăn-dăɣ, ăqqaymet dăɣ-əmmək wa s-t-dd-iɣră Măssinăɣ
s-iman-net, ɣaymăt təlkamăm i-Măssinăɣ.

Edăwănne i-timawaḍen d-ăddinăt wi s-kăla wăr-ădobănăn

25 Dăɣ-isălan n-timawaḍen ti wăren əzzey meddən d-ti s-kăla wăr-ădobănnăt, wăr
ɣur-i t-illa alămăr hi-ikfa Emăli hasnăt, măšan, ad-kăwăn-sənnəmhəlăɣ dăɣ-isălan-
năsnăt, ăjăɣ-awăn daɣ asənnəmhəl n-ăhaləs ijrawăn ɣur-Măssinăɣ s-a-wa ijănna
tidət, ed Măssinăɣ a dd-ifal a-wen.
26 Ǝnta da a-wa hawăn-janneɣ: ordeɣ a-s dăɣ-təssəba n-tirəmmaɣ ti t-əllănen
ămăra-dăɣ, ufa i-hak ăwadəm-dăɣ, ad-ăqqayəm dăɣ-taɣărha-ta-dăɣ-t-dd-iɣră Emăli.
27 Ak kăyy, osaɣ-kăy hărăt d-tamăḍt? Wăr tətterăd aməzzi. Ak kăyy, wăr kăy-oseɣ
hărăt d-iyyăt? Adiš, wăr tətterăd adubən
28 măšan, hakd a-wen-dăɣ, kud tădobănăd-dăɣ, wăr tofed abăkkaḍ; tămawaḍt daɣ
ta wărăt təzzey meddən tăssofăt ad-tədubən, afăl ja a-wen, wăr tof' abăkkaḍ. A
ărheɣ ad-təssanăm a-s təlkam tissust s-ăssofăɣ ad-kăwăn-əkkəsăɣ dăɣ-taɣdărt-net
i-ad-has-tăsidăwăm iket-di dd-tiḍəw fălla-wăn.
29 Ayətma, ajilal n-ăddunya a nəha, a-wen-dăɣ a făl ɣur-ašăl-i-dăɣ, wa ădobănăn,
idgəẓet hullan dăɣ-ălxidmăt n-Emăli wa iha šund wăr-ădobăn,
30 wa s-ăsninăn iman-net, idgəẓet hullan dăɣ-ălxidmăt n-Emăli wa iha šund ɣas
wăr t-illa a t-ijrawăn; wa ăsriwăn, idgəẓet hullan dăɣ-ălxidmăt n-Emăli wa iha šund
ɣas a-s wăr-iddəwət; wa ižănšen, idgəẓet hullan dăɣ-ălxidmăt n-Emăli wa iha šund
ɣas wăr t-illa a ižănša;
31 wi rabbăxnen dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, əjənet iman-năsăn šund a-s wăr t-illa a dăɣ-s
əjrawăn ed ăddunya-ta-dăɣ d-a-wa tăt-ihăn, ilkam ad-t-iba.
32 Wăr kăwăn-isărmaɣet hărăt. Idgəẓet wa wărăn ădobăn dăɣ-hărătăn wi n-Emăli,
wen ənta, a ităjj-dăɣ, ad-t-ăj i-ad-iẓəjrəẓ iman-net i-Emăli
33 măšan, wa ădobănăn, hărătăn n-ăddunya-ta-dăɣ a dăɣ-idgaẓ, a ităjj-dăɣ, ad-t-ăj
dăɣ-umaɣ n-ad-iẓəjrəẓ iman-net i-hănne-s,
34 ad-ănimăntaš ənniyăt-net ebre n-hănne-s d-ebre n-Măssinăɣ. Ǝmmək-wen-dăɣ
daɣ a-s tamăḍt wărăt tădobăn meɣ tămawaḍt wărăt təzzey meddən, tiɣəswen-
năsnăt d-ənniyătăn-năsnăt, ebre n-ălxidmăt i-Emăli ɣas a-s orakăn măšan, tamăḍt
tădobănăt, wăr zənnəzjumət ɣas ar dăɣ-ăddunya-i-dăɣ d-əmmək s-təẓẓəjrăẓ iman-
net i-ăhaləs-net.
35 A-wa hawăn-ənneɣ, tănfo-năwăn a dăɣ-hawăn-t-ənneɣ, wăr hawăn-əgdelăɣ
adubən, ănn-ak, a ărheɣ, ad-təlkəmăm i-Emăli s-ulh imdan, təjəm tămudre wăr ih'
anməntaš, tămudre, tăssiitbătăt tuksəḍa-năwăn i-Măssinăɣ.
36 Kunta inhăy abba n-talyaḍt elle-s har tokăy adubən har has-ămoos a-wen a
ăsikărakăḍăn, kunta ijrăw ăddăbara s-təja elle-s ehăn, ăjet-as-t, wăr-ofa abăkkaḍ.
37 Ăwadəm wa irhăn adubən, idubənet măšan daɣ, afăl dd-inkăr abba innă, wăr
t-ăšhăššăl ăwadəm s-a-wen, a-s tăqqaymet elle-s wăla adubən, ăjet-as a-wa t-dd-
ijjăšăn, ikna.
38 Abba, wa irḍăn s-ad-tăj elle-s wărăt təzzey meddən ehăn, ija a iknan, wa ăqqimăn
daɣ wăr-ăsdobăn elle-s, ija a ufăn a-wa ija-wənnin.
39 Tamăḍt a ikkăs ăhaləs-net iddar, wăr has-t-illa adubən iyyăn săl-wen-dăɣ ha,
măšan, afăl t-ăba, idubənet-tăt ere wa s-tărha, tăjet ɣas a-wen s-ălmăɣna ilkamăn
i-Emăli.

40 Hakd a-wen-dăɣ, tənḍəḍ i-tamăḍt ta tăqqimăt wăr toles adubən. Ǝnta-den-dăɣ
măjrăd wa s-ărheɣ ad-hawăn-t-in-səssiwəḍăɣ dăɣ-isălan-wi-dăɣ, ordeɣ daɣ a-s a-wa
ənneɣ, iha erhet n-Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ iket-net.

8

Isălan n-isan wi itəkkat ăwadəm i-ăṣṣănămăn

1 Ayətma! Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn isălan n-isan wi itəkkat ăwadəm i-ăṣṣănămăn,
ənta da a-wa hawăn-janneɣ dăɣ-săn: musnăt, iket-nănăɣ nəla dăɣ-s hărăt măšan,
musnăt, isabăraj, a-s ija a-wen, tărha, sartay;
2 ere ordăn iman-net musnăt, ilmədet a-s wăr-ăzzăbbăt almud hărwa
3 măšan, ăwadəm wa irhăn Măssinăɣ s-ulh imdan, wen ənta, izzay-t Măssinăɣ.
4 Dăɣ-isălan n-isan wi ămoosnen takute i-ăṣṣănămăn, ăṣṣănămăn, wădden wăla a
ənḍărrăn, Măssinăɣ, ənta ɣas, wăr-ila amidi.
5 Tidət, han hărătăn ăjjootnen išənnawăn d-ăkall jan ăddinăt imălan făll-iman-
năsăn, ordan daɣ ăddinăt a-s a-wen-dăɣ tidət
6 măšan, ɣur-năɣ năkkăneḍ, wăr t-illa a săl Măssinăɣ, ənta a-s Abba-nănăɣ, ənta
a dd-ixlăkăn a-wa t-illăn iket-net, ənta a hanăɣ-ilăn; wăr t-illa ar iyyăn n-Emăli, Ɣisa
Ălmasex, idəm-net a dăɣ-dd-ixlăk hărăt iket-net, ənta daɣ a hanăɣ-iṭṭafăn tămudre.

Iššaki n-iman

7 Măšan, kud-dăɣ nəssan a-s ăṣṣănămăn wădden hărăt-dăɣ, ăddinăt, wăr-ogdehăn
musnăt. Iyyăḍ, ăynayăn s-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn, a-wen-dăɣ a făl ed əkšăn isan ikat
ăwadəm i-ăṣṣănămăn, ad-əššəkăn iman-năsăn a-s jan a ămmiḍăsăn.
8 Ḍarăt-a-wen daɣ, wădden amənsi a hanăɣ-e-iẓənnəmihəẓăn d-Măssinăɣ; isan-
win-dăɣ, jer-təkšed-tăn wăla, wăr kăy-ifneẓ, wăr kăy-ăssewăḍ a-wen s-wăla a
ənḍărrăn.
9 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, wăr t-illa a-s wădden xălal-awăn măšan, a tăttăm-
dăɣ, wăr-itumaset a ăddoben ad-isiḍəw ere wărăn ikna əṣṣuhu dăɣ-immun-net dăɣ-
abăkkaḍ.
10 Kunta kăyy-i ijrăhăn hărăt, inhay-kăy ere wărăn ikna ujreh n-hărăt tăqqiimăd
tattăd dăɣ-ehăn n-ăṣṣănămăn, wădden ad-kăy-iššək, arəw-dd săr-s a-wen-dăɣ ad-ăkš
ənta-dăɣ isan-win-dăɣ ikăt ăwadəm i-ăṣṣănămăn?
11 Dihen, ad-umas ujreh-năk i-hărăt əssəbab n-tanməšrayt i-ăŋŋa-k wa wărăn ikna
ujreh n-hărăt s-ənta dăɣ-ămmut-as Ălmasex s-əmmək wa s-hak-ămmut kăyy-dăɣ.
12 Ere ăssoḍăn ăŋŋa-s dăɣ-tanməšrayt šund-ten-dăɣ, ad-dăɣ-s əḍmənăn iman-net
ed a-wa ija abăkkaḍ, toyyăm-t daɣ kăwăneḍ, ij’-e. Ere daɣ wa ijăn a-wen, Ălmasex
a-s itajj tihăyyen, itirəm-t.
13 A-wen-dăɣ a făl kunta amənsi a madăn-umas əssəbab n-tanməšrayt i-ăŋŋa-k,
adiš săxrəm-t i-ad-wăr-itumas a-wen, tanməšrayt i-ăŋŋa-k dăɣ-ăddin.

9

Ălfăyda d-ălxidmăt wa ihăn tumast n-ănămmašul

1 Ayətma, năkk-i-dăɣ, wădden əjrawăɣ iman-in. Ajăn wădden, ănămmašul a
ămoosăɣ? Ajăn wădden ənhayăɣ Emăli-nănăɣ Ɣisa s-tiṭṭawen-in? Ajăn wădden
kăwăneḍ iman-năwăn a-s tasətbat n-a-wa ăxdămăɣ i-Emăli.
2 Kud-dăɣ ija ɣur-iyyăḍ a-s wădden ănămmašul a ămoosăɣ, ăniihăjja a-s wădden
kăwăneḍ ed kăwăneḍ-di-dăɣ a-s tasətbat n-tənnəmušəla-nin dat-Emăli.
3 Ăddinăt daɣ wi hi-tiẓəmnen, sawarăn-ahi bahu, ălwižab-in hasăn da:
4 wădden năkkăneḍ nəjraw s-ad-năkš, nəsəw s-əmmək wa s-t-tăjjăn ăddinăt wi
iyyăḍnen?

5 Meɣ əndek diha d-ătiwănna a-s wăr năddobăt ad-nədubən hărăt dăɣ-šătma-năɣ ti
n-tălmăssexiten, nidaw dăr-snăt dăɣ-isikilăn-nănăɣ s-əmmək wa s-t-jăn inəmmušal
wi iyyăḍnen d-ayətma-s n-Ɣisa d-Bəṭrus?
6 Meɣ năkk d-Bărnăbbas ɣas a iwar ălxidmăt s-ifassăn-nănăɣ i-ad-nəṭṭəf tămudre
n-iman-nănăɣ?
7 Mi s-kăla inhăy əssărdasi ihan əlɣəskăr wăla timẓal, meɣ mi s-kăla ăddomăt
ašəkrəš ăqqayəm wăr dăɣ-s ikša? Mi s-kăla iḍăn ehăre, ăqqayəm wăr-ăẓoẓăj, isəw?
8 A-wa hawăn-janneɣ, wădden ălɣadăt dd-əkkasăn dăgg-adəm dăɣ-iɣăfawăn-
năsăn, ănn-ak, alămăr wa n-Mosa a tăn-innăn.
9 Iktab dăɣ-Ăṭṭăwrăt a-s:
«E-d jed awdes dăɣ-tijenen n-ălkăma
i-ad-dăɣ-snăt išəbbăɣtəš i-ad-hak-ibḍəw tiblalen d-ahošăr,
wăr has-jed ăkinbăb.»
Ak tordam a-s Măssinăɣ-i-dăɣ, iwdesăn a dăɣ-idgaẓ s-əmmək-wen-dăɣ?
10 Năkkăneḍ-i-dăɣ n-inəmmušal a-s iha isălan-nănăɣ. Tidət-dăɣ a-s dăɣ-təssəba-
nănăɣ a făl dd-ăzzăbbăt alămăr-wen-dăɣ ed ăwadəm ăddomen ašəkrəš-net,
ăhhuuššăl-t ɣas ad-ijar ăṭṭăma n-ad-has-t-dd-izjăr hărăt.
11 Năkkăneḍ, năxṭăb-awăn măjrăd n-Măssinăɣ, ămoos a-wen šund ašəkrəš
năddoomăt, ajăn afăl dd-izjăr hărăt ifassăn-năwăn săr-năɣ, ajăn a-wen a iqqanăn
eɣăf ḍarăt ălxer n-Măssinăɣ wa nəja dăɣ-ulhawăn-năwăn?
12 Kunta ill’-e ere s-kăwăn-iwar ălxaqq-net, ajăn wăr t-nojer săr-wăn? Măšan, hakd
a-wen-dăɣ, wăr kăwăn-iha i năzzilzăm d-hărăt, ănn-ak, năqbăl hărăt iket-net i-ad-
wăr nəja tăsahaɣt wăl’ iyyăt i-Ălənžil n-Ălmasex.
13 Ajăn, wăr təssenăm a-s ăddinăt wi ăxdamnen dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
ehăn-en-dăɣ a hasăn-iṭṭafăn tămudre? Meɣ, ajăn wăr təssenăm a-s ăddinăt wi
ɣarrăsnen i-tikutawen făll-tasəskărt ta n-tikutawen, a-s ăɣrăsăn-dăɣ, lan dăɣ-s
ejădăr?
14 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a făl omăr Emăli a-s ăddinăt wi xaṭṭăbnen Ălənžil, əddărnet
s-Ălənžil.
15 Năkk, wăr t-illa ăẓuk făll-wăn jeɣ. Akătab daɣ wa hawăn-in-tajjăɣ ămăra-
dăɣ, wăr hawăn-t-in-təjjăɣ făl-a-s innin ărheɣ dăɣ-wăn hărăt, wăr t-illa a dăɣ-wăn
ărheɣ, ănn-ak, ăsidăwăt-ahi hullan a-wa s-hawăn-ăxṭăbăɣ Ălənžil wăr t-illa a dăɣ-
wăn əttarăɣ, ăssofăɣ făw tamăttant uhən ad-dăɣ-i ikkəs ăwadəm tedăwit-ten-dăɣ
n-a-s wăr t-illa a dăɣ-wăn əttarăɣ a-s hawăn ăxṭăbăɣ Ălənžil.
16 Asəllənži wa tăjjăɣ i-ăddinăt, wăr təttărăɣ ad-hi-umas abăraj, ănn-ak, fărəḍ a
hi-ămoos, amăskoy năkk afăl ăqqimăɣ wăr-ăxṭebăɣ Ălənžil.
17 Əmnăr ălxuṭbăt wa tăjjăɣ, ămoos a tajjăɣ dăɣ-iẓəjraẓ n-iman-in, adiš, ăniihăjja
d-ad-əjrəwăɣ ălxaqq n-tide-nin măšan, wădden a-wen a ijăn, Măssinăɣ a hi-ijăn dăɣ-
a-wen, ənta a hi-issăɣlăfăn ămašal-wen-dăɣ.
18 Ma săr-i dd-issăɣsăl a-wen-dăɣ? Adiš, emărked-in ɣur-Măssinăɣ a t-ămoosăn
ad-salănžeɣ ăddinăt dăɣ-a-s, wăr t-illa a dăɣ-săn rammăsăɣ i-ad-umasăn isălan-en,
a əjrawăn bănnan.

Ăssagdăh Buləs iman-net d-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn

19 Năkk, wăr t-illa ere s-ămoosăɣ akli-net măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere
s-wădden ăsrăsăɣ iman-in data-s i-ad-umas a-wen, əssəbab n-əlɣəllas n-təššəm n-
ăddinăt.
20 Kăl-Ălyăhud, jeɣ-asăn iman-in ăgg-Ălyăhud i-ad-səjədən i-a-wa hasăn-janneɣ,
utabăn, iɣləs-tăn Măssinăɣ; wi əglănen s-a-wa tənnă Ăṭṭăwrăt, jeɣ-asăn iman-in ere
iglan făll-a-wa tənna Ăṭṭăwrăt kud-dăɣ ădduuttăt a-s wădden ənta a tănniihăḍăt

dăɣ-a-wa făll-əgleɣ; a-wen, jeɣ-t i-ad-səjədən i-a-wa hasăn-xaṭṭăbăɣ, utabăn, iɣləs-
tăn Măssinăɣ.
21 Ăddinăt wi wăren əssen făll-Măssinăɣ, ăssalăhăɣ iman-in dăr-săn, a-s ija a-wen,
năkk, ijmaḍ-t ăššăk a-s əssanăɣ s-Măssinăɣ ed ălqanun wa n-Ălmasex a făll-əgleɣ.
A-wen, jeɣ-t i-ad-səjədən i-a-wa xaṭṭăbăɣ, utabăn, iɣləs-tăn Măssinăɣ.
22 Ăddinăt wi rəkkəmnen, jeɣ-asăn iman-in iyyăn dăɣ-săn i-ad-ăɣləsăn əntăneḍ-
dăɣ, ălxal hi-ijjăš ăgg-adəm-dăɣ, ad-has-səssilăhăɣ iman-in dăr-s i-ad-umas a-s
emăremar jeɣ-dăɣ, ad-iɣləs Măssinăɣ iyyăḍ dăɣ-săn.
23 Jeɣ a-wen-dăɣ iket-net dăɣ-təssəba n-Ălənžil i-ad-əjrəwăɣ năkk-dăɣ ejădăr-in.

Tabillănt a ijarrăwăn tărna

24 Ajăn, wăr təssenăm a-s ăddinăt wi timšəšijnen dăɣ-eɣărɣăr, ošalăn iket-dăɣ-
năsăn măšan, iyyăn dăɣ-săn ɣas a madăn-ijrəw ălhăk wa făll-igla azzal. Dăɣ-isălan
wi n-immun, ašəlăt kăwăneḍ-dăɣ i-ad-təjrəwăm ălhăk-wen-dăɣ.
25 Təssanăm a-s kăl-azzal, wăr t-illa arăkan d-asəmănənnăḍ s-wădden tajjăn-t i-
tiɣəswen-năsăn i-ad-ănnehăḍăn dăɣ-snăt. Ǝntăneḍ-i išla a-wen-dăɣ, ălhăk wărăn-e
ăhaj a dăɣ-săn ilkamăn, a-s ija a-wen năkkăneḍ, ălhăk wa mad-nəjrəw, afăl nəjlăy
dăɣ-azzal wa n-immun-nănăɣ, iɣlal.
26 A-wen-dăɣ a făl năkk, ošalăɣ măšan, wădden azzal n-derhan n-iman-in ɣas a jeɣ
s-tənnəd ăwadəm ănikăfnăkăfăn siha d-siha, wăr-issen a iha, năkk, wăr šəšləyăɣ,
27 ănnihăḍăɣ dăɣ-iman-in hullan, wăr-əlkemăɣ ɣas i-a-wa făll-i tărha taɣəssa-nin,
ănn-ak, Măssinăɣ a oyyeɣ a dăɣ-i ănnăhăḍ i-ad-ămašălăɣ erhet-net dăɣ-a-s ăksuḍăɣ
ad-ăbas heɣ azzal-wen-dăɣ ḍarăt ălxuṭbăt wa jeɣ i-ăddinăt.

10

Ălmital dd-izjarăn ăzzăman wa əkkăsăn kăl-Iṣrayil dăɣ-tenere

1 Ayətma, wăr ărheɣ ad-təžhalăm dăɣ-isălan n-a-wa irmăsăn imɣarăn-nănăɣ
ibda dăɣ-tenere. Ăzzăman-en, təllay jənnəj-săn tejărăkt, sasaɣad-tăn, ijrăw-asăn
Măssinăɣ ad-əjləyăn ejărew wa səmmăn,
2 olăh a-wen d-a-s ătiwăsălmăɣăn dăɣ-tejărăkt-en d-ejărew wa səmmăn dăɣ-idəm
n-tassaɣt ta jăn d-ănnăbi Mosa,
3 ăzzăbbăt-dd Măssinăɣ fălla-săn amənsi n-taləmmiẓt dd-ifalăn išənnawăn, əkšăn,
4 əswăn dăɣ-aman wi fălla-săn dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ. Aman-en, taḍaɣt dd-falăt
išənnawăn a dd-əzjarăn, tărjăš ḍăra-săn e-s əkkăn dăɣ; taḍaɣt-en, tamătart n-
Ălmasex a tămoos.
5 Hakd a-wen-dăɣ, tunjăy təššəm-năsăn amišəl n-erhet n-Măssinăɣ, ăbjănjănăn
fălla-s, hăn-dd-i ăjjootnen dăɣ-săn ămmuun dăɣ-tenere-en-dăɣ.
6 Hărătăn-win-dăɣ, ălmitalăn a hanăɣ-ămoosăn i-ad-wăr nəjješ ălxal wa əjjăšăn,
i-ad-wăr nəsədărhən a-wa lăbasăn ăsdărhănăn.
7 Ǝbḍəwăt d-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn, wăr jem a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn ed ătwănn'-
anăɣ:
«Tăqqima tamətte, təkšă, təswă,
təbdad ad-dallăl dat-ăṣṣănămăn-net.»
8 Wăr nəsămăḍaset iman-nănăɣ šund a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn; win-hi əntăneḍ, ihlăk
dăɣ-săn Măssinăɣ sănatăt timərwen d-kăraḍ n-efăḍ n-ăhaləs dăɣ-iyyăn n-ašăl.
9 Wăr nətirmet Ălmasex šund a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn, ed wi jănen a-wen, əkšănăt-tăn
taššălen.
10 Wăr tăbjănjănăm šund a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn ed, təssanăm a-s, os'-en-dd ănjălos
wa iṭṭăfăn tamăttant, ilhăs-tăn iket-dăɣ-năsăn.

11 A-wa tăn-irmăsăn, ifăqqăn n-a-wa ăddoben ad-hanăɣ-irməs a ămoos i-ad-
năj ənniyăt i-iman-nănăɣ. Isălan-wi-dăɣ, əktăbăn i-ad-hanăɣ-səfhəmăn hărăt
năkkăneḍ-i hănen ajilal n-ăddunya.
12 A-wen-dăɣ a făl ere ordăn iman-net tebădde, ăjet ənniyăt i-ad-wăr-oḍa.
13 A-s kăwăn-ăžžurrăb Iblis-dăɣ, ənta a-s itižărrub dăgg-adəm iket-năsăn,
Măssinăɣ Ămaɣdal a ămoos, wăr kăwăn-e-ăyy ăžžurrăb-kăwăn Iblis s-a t-illăn
jənnəj-tădabit-năwăn, ănn-ak, e-d kăwăn-ăžžurrăb-dăɣ, ad-kăwăn-ăkf daɣ tădabit
n-ăṣṣăbarăt s-dd-təntăšăm iman-năwăn dăɣ-a-wen.

Imumənăn, wăr ɣəbbədăn ăṣṣănămăn

14 Ayətma wi əkneɣ tărha, jawăḍăt i-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn,
15 meddən əjrahnen hărăt a-s ăssewălăɣ, a-wen-dăɣ a făl zənnəzjumətăt hullan
dăɣ-a-wa hawăn-janneɣ.
16 Afăl ălwăqq wa d-nətihăr amənsi wa šăddijăn n-Emăli, afăl ălwăqq wa d-
nəsass dăɣ-alkas wa šăddijăn i-ad-numay i-Măssinăɣ, ajăn wădden ənta-den-dăɣ
a-wa isidəttun tartit-nănăɣ d-Ălmasex s-tărna n-ašni-net. Ajăn wădden tajəlla ta
nətuẓan jer-iman-nănăɣ i-ad-hanăɣ-dd-səktəw tamăttant ta ija Ɣisa dăɣ-təssəba n-
ibăkkaḍăn, tamăttant-ten-dăɣ inhăy dăɣ-taɣəssa-net, a hanăɣ-təssărtăyăt dăr-s.
17 Šămad wăr t-illa ar tajəlla tiyyăt, a-wen a t-ămoosăn taɣəssa n-Ălmasex, a-wen-
dăɣ daɣ a-s năkkăneḍ, kud nəjjət-dăɣ, nămoos tiyyăt taɣəssa dăɣ-təssəba n-tassaɣt-
nănăɣ dăr-s.
18 Əkyədăt ɣas dăɣ-kăl-Iṣrayil, ɣur-săn wi tattănen isan n-tikutawen ti jănen i-
Măssinăɣ, osaɣăn daɣ dăɣ-təssəba n-takute-ten-dăɣ d-Măssinăɣ ed asăɣrəs wa făll-
ɣarrăs takute, i n-Măssinăɣ.
19 Ma tordam, ma əkkeɣ dăɣ-a-wen? Tordam a-s isan ikat ăwadəm i-ăṣṣănămăn,
ămoosăn hărăt? Meɣ ăṣṣănămăn iman-năsăn făw, ak hărăt? Wăr-ămoosăn wăla a
ənḍărrăn,
20 ănn-ak, a ărheɣ, ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s a ikăt ăwadəm i-ăṣṣănămăn-dăɣ,
wădden Măssinăɣ a-s t-ikăt, alšinăn a-s t-ikăt. Ăywa! Năkk, wăr-ărheɣ ad-tasɣəm
hărăt d-alšinăn.
21 Wăr tăddobem ad-sassăm dăɣ-alkas wa kăwăn-dd-isakten tanăɣla ta ija ašni
n-Emăli Ɣisa dăɣ-təssəba n-ad-təjrəwăm tenăšše n-ibăkkaḍăn-năwăn, taləsăm daɣ
ḍarăt-a-wen, tesăse dăɣ-alkas wa dăɣ-sassăn inaɣbadăn n-alšinăn ăssaɣăt wa d-tăn-
ɣabbădăn. Wăr tăddobem ad-təkšəm tajəlla ta kăwăn-dd-saktet taɣəssa n-Ɣisa-i
ămmun i-ad-təjrəwăm tenăšše n-ibăkkaḍăn-năwăn, taləsăm daɣ ḍarăt-a-wen tetăte
n-tajəlla ta tăttăn inaɣbadăn n-alšinăn ăssaɣăt wa d-tăn-ɣabbădăn.
22 Meɣ, kăwăneḍ, a tărham ad-asəm Emăli fălla-wăn? Tordam a-s tăddobem ad-
tăɣləsăm dăɣ-ăššar-net afăl t-ijjăš aḍkăr fălla-wăn?

Atsəmɣar n-Măssinăɣ dăɣ-hărăt iket-net

23 Wăr t-illa a-s wădden nəjraw săr-s măšan, wădden hărăt iket-net a infan hărăt.
24 Wăr dăɣ-wăn itămmăɣet wăl' iyyăn i-tənfa ta n-iman-net ənta ɣas, ănn-ak,
izəzăret tənfa ta n-imidiwăn-net ta n-iman-net.
25 Isan təjrăwăm nazzăn dăɣ-ăssuk-dăɣ, a ămoosăn-dăɣ, ăkšăt dăɣ-săn kunta wăr
tăn-əkrehăn ulhawăn-năwăn
26 ed əlkəttab n-Măssinăɣ, innă:

«Ăkall d-a-wa t-ihăn iket-net, i n-Emăli.»

27 Afăl kăwăn-dd-ăsmăjarăt ere wărăn ămoos amumən, afăl t-təkkăm, amənsi
hawăn-dd-issəskăr-dăɣ, ăkšăt dăɣ-s, wăr t-kărrăhnet ulhawăn-năwăn

28 măšan, afăl kăwăn-iɣtăl ăwadəm, inn’-awăn: «Hewăt, isan-di, i n-teɣse ikat
ăwadəm i-ăṣṣănăm, wăr tăn-təkšem dăɣ-təssəba n-ăwadəm wa hawăn-illăɣen i-ad-
wăr tăɣšedăm iman-net.»
29 Wăr hawăn-ənneɣ a-wen dăɣ-təssəba n-aɣăšad n-iman wi-năwăn, ănn-ak,
ənneɣ-awăn-t dăɣ-təssəba n-ad-wăr tăɣšedăm iman n-ăwadəm wa kăwăn-ikkăsăn
dăɣ-taɣdărt d-ad-wăr təššekăm iman-năwăn ḍarăt a-wa.
Ǝssanăɣ a-s ad-hi-ənnən iyyăḍ dăɣ-wăn: «Ajăn năkk, mafăl təyyăɣ ăwadəm
ikmam-ahi dăɣ-tărha n-iman-in, dăɣ-təssəba n-a-s ikrah a-wa tajjăɣ?
30 Năkk a-wa dăɣ-ămmoyăɣ i-Măssinăɣ ălwăqq wa d-tattăɣ, əndek a-wa ijrăwăn
i-ăwadəm ad-ijjəš ti-nin făll-amənsi s-išwăr ămmoyăɣ i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-net?»
31 Ămăra, ənneɣ-awăn: jer-tattăm wăla sassăm, a tăjjăm-dăɣ, ăjăt-t dăɣ-derhan
n-ad-səmɣărăm Emăli.
32 Wăr tumasăt i-ăwadəm wăl’ iyyăn əssəbab n-tanməšrayt jer-ămoos ăgg-
Ălyăhud wăla ăgg-Ălyunan† wăla amumən.
33 Tălălăt-ahi, wăr təjjăɣ făw a dăɣ-hi-əššakăn ăddinăt, wădden tənfa n-iman-in
ɣas a ḍarăt ošalăɣ, ănn-ak, dăɣ-a-wa tăjjăɣ iket-net, ăzizărăɣ tənfa n-ăddinăt wi
iyyăḍnen ta-nin i-ad-tăn-iɣləs Măssinăɣ.

11

A-wa ătwănnăn i-tiḍeḍen dăɣ-isălan n-aswăr

1 Tălălăt-ahi s-əmmək wa s-ăttilălăɣ Ălmasex.
2 Ayətma, ămmoyăɣ-awăn əmmək wa s-hi-kittəwăm hak ašăl, hannăyăɣ daɣ a-s
a-wa kăwăn-əssăɣrăɣ d-a-wa dăr-kăwăn-ăsmătărăɣ, tamašălăm-t iket-net.
3 Ămăra, ărheɣ ad-kăwăn-in-səjrăhăɣ hărăt iyyăn: Ɣisa a ixkamăn dăɣ-hak ăhaləs,
ăhaləs a ixkamăn dăɣ hănne-s, Ɣisa daɣ Măssinăɣ a dăɣ-s ixkamăn.
4 A-wen-dăɣ a făl e-d itəddal ăhaləs Măssinăɣ, meɣ ijraw ɣur-Măssinăɣ măjrăd
s-ila s-ad-t-ăffăssăr i-ăddinăt, wăr-ităjjet a-wen injaḍ ed asəmmăḍri a itajj Ɣisa-i n-
ămănokal-net.
5 Tamăḍt daɣ, e-d təddal Măssinăɣ, meɣ e-d təjrăw ɣur-Măssinăɣ măjrăd s-la s-
ad-t-tăffăssăr i-ăddinăt, wăr la s-ad-tăj a-wen wăr tăswăr ed tamăḍt wărăt tăswăr,
asəmmăḍri a tajj ăhaləs-net ed wăr təẓley d-ere ăsităbălbălăn; asəttəbəlbəl ya,
ăsikărakăḍ făll-tamăḍt.
6 A-wen-dăɣ a făl tamăḍt ta wărăt tărha aswăr, adiš šəjwəšet daɣ, măšan, kunta
ija ɣur-wăn a-s ăsikărakăḍ ad-šəjwəš tamăḍt meɣ tăstăbălbăl, adiš, uf’-as ad-səwăr.
7 Ăhaləs ənta, wăr-ămɣatăr s-ad-injaḍ e-d itəddal Măssinăɣ ed Măssinăɣ, ixlăk-
anăɣ dăɣ-milhaw wa-net i-ad-t-nəsəmɣăr, a-s ija a-wen, semɣar wa ila ăhaləs, hănne-
s a dd-ifal,
8 ed ašăl wa dd-ixlăk Măssinăɣ ăddunya, wădden ăhaləs, a dd-iknăn dăɣ-tamăḍt,
ănn-ak tamăḍt a dd-təknăt dăɣ-ăhaləs.
9 Wădden ăhaləs a dd-iknăn dăɣ-təssəba n-tamăḍt, ănn-ak, tamăḍt a dd-təknăt
dăɣ-təssəba n-ăhaləs.
10 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ d-dăɣ-təssəba n-ănjălosăn wi ăsijădnen hak ăssaɣăt,
a făl iwar tamăḍt ad-tăsiwăr eɣăf-net i-ad-tăssikna s-a-wen-dăɣ a-s tăqbal a-s ill’-e
jənnəj-s ăhaləs-net.
11 Măšan, hakd a-wen-dăɣ dăɣ, năkkăneḍ-i s-ašăl-i-dăɣ, nosăɣ d-Emăli s-immun wa
săr-s nəja, ăhaləs, wăr t-illa ar s-tamăḍt, tamăḍt daɣ, wăr t-təlla ar s-ăhaləs
12 făl-a-s, ašăl wa dd-ixlăk Măssinăɣ ăddunya, ăhaləs a dăɣ-dd-ikkăs tamăḍt
măšan, ašăl-i-dăɣ, wăr t-illa ăhaləs s-wădden tamăḍt a t-torăwăt. A-wen iket-net,
Măssinăɣ ad-dd-ifal.

† **10:32 10:32** Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

13 Ǝjrăhăt-in ɣas kăwăneḍ iman-năwăn: ak, ăhuuskăt ad-dd-təjjəš tamăḍt wărăt
tăswăr ălžămaɣăt n-imumənăn təddalnen Măssinăɣ, ad-t-təddal ənta-dăɣ?
14 Ajăn wădden, a-wa hanăɣ-iɣlăyăn iket-net, isakn'-anăɣ a-s wăr dd-osenăt
tišəkkaḍ făll-ăhaləs? Ilăš fălla-s a-wen
15 măšan, tamăḍt ənta, a-wa hanăɣ-iɣlăyăn iket-net, ăssiikn'-anăɣ a-s tišəkkaḍ,
tamăḍt a făll-ăhusknăt ed Măssinăɣ a has-tănăt-ikfăn i-ad-tudabăt ad-təṣtăr iman-
net.
16 Ăywa, kunta han-kăwăn ăddinăt ha tamădašt dăɣ-isălan-wi-dăɣ, əlmədnet a-
s wăr t-illa agna nəzzay săl wa-dăɣ, wăr t-illa daɣ agna əzzaynăt ălkănisăten n-
Măssinăɣ ti iyyăḍnen săl wa-dăɣ.

Isălan n-aměnsi wa šăddijăn

17 Ămăra, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s wăr ɣur-i lem tisenen ed, əsleɣ a-s kăwăneḍ, e-
d tažămmaɣăm, wăr tinɣəymim i-ad-təhələm s-data, ănn-ak, a-wa kăwăn-isahalăn
s-ider ɣas a făl tažămmaɣăm.
18 S-tizarăt, əsleɣ a-s e-d tažămmaɣăm i-ălɣibadăt, tiẓunawen a tajjăm, əflasăɣ a-s
a-wen, ija dăɣ-s hărăt,
19 ed băḍḍo-băḍḍo, ăhhuuššăl ɣas i-ad-itwənhəy wi s-itbăt a-s tidət a-s əlkamăn.
20 Ǝsleɣ a-s tažămmaɣăm măšan, ažəmmăɣ-năwăn i-ad-tahərəm amənsi wa n-
tasăktot šăddijăn n-Emăli, wăr-itəjj s-ălmăɣna
21 făl-a-s, e-d iwwăḍ ălwăqq wa n-tetăte n-amənsi-en, hak iyyăn dăɣ-wăn, ad-iḍəw
dăɣ-a-wa dd-iwwăy ad-t-itatt, umas a-s aɣil-năwăn iyyăn, ălluẓ, a-s ija a-wen, aɣil wa
iyyăḍăn, ăyyiwăn har dăɣ-s ikkăs făw asməd ənniyăt.
22 Ma jăn ihănan-năwăn təkšəm-dd, təswəm-dd dăɣ-săn təzzar təkkəm-dd
ălkănisăt n-Măssinăɣ? Meɣ kăwăneḍ, wăr təssəmɣărăm ălkănisăt ta n-Măssinăɣ?
Meɣ a tărham ad-səmmăḍrəyăm ăddinăt wi kăwăn-hănen wăren la hărăt? Ak
əndek ɣas a-wa s-tărhăm ad-hawăn-tăn-ănnăɣ dăɣ-a-wen? Ak a tărham ad-hawăn-
ăqqəsăɣ? Xăram-awăn!

Tasăktot ta šăddijăt
(Mătti 26:26-29; Marqəs 14:22-25; Luqa 22:14-20)

23 Ămăra, a-wa hi-issăɣra Emăli a-s ărheɣ ad-hawăn-t-in-səssiwəḍăɣ: Ehăḍ wa
dăɣ-ila Emăli Ɣisa s-ad-ăttărmăs, iḍkăl tajəlla,
24 ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ăẓun-tăt jer-inəṭṭulab-net, inn'-asăn: tajəlla-ta-dăɣ a-
s taɣəssa-nin ta mad-ăkfăɣ dăɣ-idăggan-năwăn. Ɣăymăt tažămmaɣăm, tuẓanăm-tăt
jer-iman-năwăn i-ad-hi-dd-kittəwăm.
25 Ǝssəmdăn tetăte ɣas, ijă a ənnin-dăɣ daɣ i-kara wa n-tesăse, iḍkăl-t, innă: «A-
wa ihăn kara-wa-dăɣ a-s tasăktot n-ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn madăn-iməl jer-i
dăr-wăn afăl inɣăl ašni-nin dăɣ-təssəba-năwăn. E-d t-təswăm-dăɣ, ɣaymăt hi-dd-
kittəwăm,
26 e-d təžəmmăɣăm-dăɣ har tohărăm tajəlla d-kara-wa-dăɣ, isălan n-tamăttant n-
Emăli a tajjăm har ašăl wa dd-mad-iqqəl.»

A-wa wărăn il' əmmək

27 A-wen-dăɣ a făl ere ikšăn tajəlla-ta-dăɣ dd-siktəwăt taɣəssa n-Emăli, meɣ ere
iswăn kara-wa-dăɣ dd-isiktəwăn ašni-net, dăɣ-a-s, wăr-ikfa a-wen semɣar, asəffăṭṭi
ɣas a itajj dăɣ-taɣəssa d-ašni n-Emăli-i ikfa i-əlɣəllas n-dăgg-adəm.
28 A-wen-dăɣ a făl hak ăwadəm-dăɣ, izəjjəzzet iman-net, ikkəset abăkkaḍ dăɣ-
tămudre-net təzzar, ijrəw s-ad-ăkš tajəlla n-Emăli, isəw daɣ kara-net
29 făl-a-s, ere ikšăn tajəlla n-Emăli meɣ iswă kara-net dăɣ-a-s wăr-omen a-s a-wa
taɣəssa n-Emăli d-ašni-net, ăwadəm-en, ilmədet a-s əḍmanăn dăɣ-s iman-net.

30 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ făw a făl kăwăn-han ăddinăt ăssilmăḍnăt
turhənnawen d-inəbdan, iyyăḍ făw, ămmun.
31 Afăl nădoɣ i-iman-nănăɣ, wăr hanăɣ mad-iwăr uḍlem dat-Măssinăɣ.
32 Măšan, kud hanăɣ-iwăr uḍlem dăɣ-ăššăreɣa n-Emăli-dăɣ, ija a-wen dăɣ-ittus
n-ad-naɣəd, dihen, wăr mad-nahăr d-ăddunya ujəš n-temse.
33 Ayətma, e-d təžžəmmăɣăm i-ad-təkšəm tajəlla ta dd-siktut taɣəssa n-Emăli,
ẓəẓẓidărăt, nəmăqqəlăt jer-iman-năwăn,
34 kunta ih'-iwăn ere ălluẓăn, ăkšet-dd ɣur-ehăn-net təzzar, i-ad-wăr-itumas
ažəmmăɣ-năwăn a făll-wăn dd-isiḍəwăn ăššăreɣa n-Măssinăɣ.
Harătăn wi iyyăḍnen hin-oyyeɣ wăr tăn-ənneɣ, ad-hawăn făll-săn ədwənneɣ afăl
kăwăn-in-oseɣ.

12

Isuf wi ităjj Unfas Šăddijăn i-dăgg-adəm

1 Ayətma, ămăra, dăɣ-isălan n-isuf wi ităjj Măssinăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn i-
ăddinăt wi omănnen s-Ălmasex, wăr-ărheɣ ad-dăɣ-săn təžhalăm.
2 Təssanăm a-s ibda a-s tănimăšrăyăm i-Măssinăɣ, ăṣṣănămăn ɣas a ḍarăt tošalăm
siha d-siha, a-s ija a-wen, wăr t-təlla tăfert tăddobet ad-dd-təzjăr imawăn-năsăn.
3 A-wen-dăɣ a făl ărheɣ, ad-hawăn-ăllăɣeɣ a-s, wăr t-illa ere s-iha Unfas Šăddijăn
ulh-net dd-e-iggədăn, ad-ijanna: «Ilɣăn Măssinăɣ Ɣisa», wăr t-illa daɣ ăgg-adəm
ăddooben tənna n-a-s: «Ɣisa a-s Emăli» ar s-ad-t-dd-intaj Unfas Šăddijăn s-tənna n-
a-wen.
4 Isuf n-Măssinăɣ wi ităjj i-dăgg-adəm s-tărna n-Unfas Šăddijăn, əjjətăn ănnuɣăn-
năsăn măšan, Unfas ənta iyyăn ɣas;
5 imašalăn wi issăɣlăf Măssinăɣ i-dăgg-adəm s-tărna n-Unfas-net, əjjətăn, əẓlayăn
măšan, a-wen, wăr hin-ikkes a-s Emăli iyyăn a ihakkăn a-wen;
6 tădabit daɣ ta ihăkk Măssinăɣ i-asəssiwəḍ n-imašalăn-win-dăɣ, təbḍa s-ăwadəm-
ăwadəm măšan, Măssinăɣ iyyăn a isarɣasăn a-wen-dăɣ iket-net i-ăddinăt iket-năsăn.
7 Hak amumən-dăɣ, ijraw ɣur-Unfas Šăddijăn tădabit tiyyăt s-ixdăm a infan
imumənăn wi iyyăḍnen.
8 Ăwadəm iyyăn, ijraw ɣur-Unfas Šăddijăn tădabit n-tənna n-măjrăd ilan ujreh,
iyyăn ijraw ɣur-Unfas Šăddijăn təlɣuləma, a-wen iket-net, Unfas-en-dăɣ n-iyyăn a
t-ihakkăn.
9 Ăwadəm iyyăn, ihakk'-e Unfas immun, ăkf iyyăn tădabit n-ad-izizuy imarhinăn,
10 ăkf iyyăḍ tădabit n-tijawt n-tikunen, ăkf iyyăḍ tădabit n-asəssiwəḍ i-ăddinăt
isălan făll-a-s dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ, ăkf iyyăn musnăt jer-ăddinăt, iyyăḍ tădabit
n-asiwəl n-awalăn wăren ătwăssan, ăkf daɣ iyyăḍ tădabit n-ăttăfăssir n-awalăn-en-
dăɣ.
11 Unfas Šăddijăn-en-dăɣ a itajjăn hărătăn-win-dăɣ iket-dăɣ-năsăn. Hak ăwadəm-
dăɣ d-tădabit ta s-irha ad-has-tăt-ăkf, hak ăwadəm-dăɣ, wăr-ăssalăh a-wa t-ikfă d-a-
wa ikfă amidi-net.

Imumənăn əjjətăn măšan, ămoosăn tiyyăt taɣəssa

12 Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-ăkfăɣ ălmital s-kăwăn-əssəfhəmăɣ edăgg wa-dăɣ: wădden
taɣəssa n-ăwadəm-i-dăɣ, tiyyăt ɣas măšan, tămmuzjăl, tartit n-izəmmuzjal-en-dăɣ
iket-năsăn a-s taɣəssa. Ǝnta-den-dăɣ daɣ a-wa nəja dăɣ-tassaɣt-nănăɣ d-Ălmasex,

[13] iket-nănăɣ, iyyăn n-Unfas a dăɣ-nătwăsălmăɣ i-ad-nasăɣ, numas tiyyăt taɣəssa.
A-wen, wăr săr-s əẓleyăn kăl-Ălyăhud wăla kăl-Ălyunan† wăla eklan wăla ilăllan ed
iket-dăɣ-năsăn, Unfas-wen-dăɣ n-iyyăn a əjrăwăn.
[14] Taɣəssa ya, wăr tămoos azămmăzjul iyyăn ɣas, əjjətăn izəmmuzjal-net.
[15] Afăl dd-iggăd aḍăr, inna: «Năkk, wăr hi-təla taɣəssa ed wăr-ămoosăɣ ăfuss»,
ajăn ikkăs-t a-wen dăɣ-tumast n-azămmazjul n-taɣəssa?
[16] Kud dd-təggăd daɣ taməẓẓujt, tənnă: «Năkk, wăr hi-la taɣəssa ed, wăr-ămoosăɣ
tiṭṭ», ajăn a-wen ikkas-tăt dăɣ-tumast n-hărăt dăɣ-taɣəssa?
[17] Ǝnnăr tămoos tăɣəssa iket-net tiṭṭ, ma s-mad-isəl ăgg-adəm hărăt? Ǝnnăr
tămoos taɣəssa iket-net taməẓẓujt, ma s-mad-isunsəj ăwadəm hărăt?
[18] Wădden əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s dd-ixlăk Măssinăɣ taɣəssa, ănn-ak a-s tăt-dd-
ixlăk, hak azămmazjul n-taɣəssa-dăɣ d-edăgg wa s-has-irha dăɣ-taɣəssa.
[19] Ǝnnăr azămmazjul iyyăn ɣas a t-illan, iket-di, wăr t-təmmil taɣəssa.
[20] Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, taɣəssa, əjjətăn izəmmuzjal-net măšan, taɣəssa
ənta, tiyyăt ɣas.
[21] A-wen-dăɣ a făl wăr tăddobăt, ad-dd-təggəd tiṭṭ, tănn i-ăfuss: «Năkk, wăr dăɣ-
k leɣ əššăɣəl», wăr-ăddobăt daɣ eɣăf, ad-dd-iggəd, ănn i-iḍarăn: «Wăr săr-wăn
ămɣatărăɣ.»

Hak azămmazjul n-taɣəssa-dăɣ, iṭṭaf amidi-net

[22] Wădden, hannăyăm a-s izəmmuzjal n-taɣəssa-nănăɣ wi wăr nəkna asəfrar,
əntăneḍ-en-dăɣ a hanăɣ-ənfanen s-hărăt,
[23] ija ɣur-năɣ a-s izəmmuzjal n-taɣəssa-nănăɣ wi nəkna məlkăhaw, əntăneḍ, a
nəkna asəbbələl, wi s-hanăɣ-ăsikărakăḍ wăla ad-năɣăr ismawăn-năsăn, əntăneḍ-
en-dăɣ a nəkkan aṣătar.
[24] Wi iwăr sărho, wăr nămɣatăr s-aṣătar-năsăn făl-a-s Măssinăɣ iman-net-i dd-
iknăn taɣəssa, ij'-asăn ăddăbara făl iwăr sărho išrutăn wi ifăl.
[25] A-wen ij'-e Măssinăɣ i-ad-wăr kənnəs taɣəssa d-iman-net, dihen, hak
azămmazjul-dăɣ, ăkkuul dăɣ-amidi-net.
[26] A-wen-dăɣ a făl e-d ăsnin edăgg iyyăn dăɣ-taɣəssa, taɣəssa iket-net daɣ a
tăsniinăt, e-d irxăm daɣ edăgg iyyăn dăɣ-taɣəssa, taɣəssa iket-net a madăt-tisraw.
[27] Kăwăneḍ, a-s taɣəssa n-Ălmasex, hak iyyăn dăɣ-wăn-dăɣ, ămoos azămmazjul-
net iyyăn.
[28] A-wen-dăɣ a făl dd-ăšmašăl Măssinăɣ inəmmušal s-tizarăt dăɣ-ălxidmăt-net
wa n-ălkănisăt, issəlkăm-asăn-dd ănnăbităn, əlkămăn-asăn ălɣulam, əlkămăn-asăn
ăddinăt wi lănen tădabit n-iji n-tikunen, əlkămăn-asăn wi lănen tădabit n-azuzi
n-imarhinăn, əlkămăn-asăn wi ha tărha n-ad-ədhəlăn imidiwăn-năsăn d-wi lănen
tădabit n-asəssiɣəd-năsăn d-wi lănen tădabit n-măjrăd n-awalăn wăren ătwăssan.
[29] Ǝnhəywăt, wădden ăddinăt iket-dăɣ-năsăn a-s inəmmušal, wădden iket-dăɣ-
năsăn a-s ănnăbităn, wăr ămoosăn iket-năsăn ălɣulam, wădden iket-năsăn a
əjrawnen tădabit n-tijawt n-tikunen
[30] wăla azuzi n-imarhinăn wăla măjrăd n-awalăn wăren ătwăssan wăla tădabit
n-ăttăfăssir-năsăn.
[31] Šămad isălan-den-dăɣ, adiš, ărheɣ dăɣ-wăn ad-səddărhənăm isuf n-Unfas
Šăddijăn wi ufănen, win-dăɣ a-s lam s-ad-tədgəẓăm dăɣ-umăɣ-hasăn. Ăyyăt-ahi ad-
kăwăn-səlmədăɣ a-wa ufăn dăɣ-a-wen-dăɣ iket-net.

† **12:13 12:13** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

13

Tărha ta n-tidət

1 Kud-irha siwəlăɣ awalăn wi n-dăgg-adəm hakd-dăɣ wi n-ănjălosăn, kunta
ămmuukkăn a-wen, afăl wăr-ăsdăwăɣ a-wen d-tărha n-ulh təmdat, wăr iẓley măjrăd-
in d-emăsli n-tăẓoli tăssewălăt bannăn meɣ tefelt n-daroɣ təẓyakăt.
2 Kud-irha făw umas a-s wăr t-illa măjrăd n-Măssinăɣ s-wădden ăzizăbbăt-t-dd
făll-i i-ad-t-in-səssiwəḍăɣ ăddinăt, kud-irha făw, wăr t-illa əddăraj s-wădden əssanăɣ-
t, kud-irha ăzizăbbeɣ musnăt, kud-irha leɣ immun wa isahanen iḍaɣăn, afăl wăr-
ăsdăwăɣ a-wen d-tărha n-ulh təmdat, wăr-ămoosăɣ wăla a ənḍărrăn.
3 Kud-irha, ărməsăɣ ehăre-nin iket-net, ăjăɣ-t takute i-tilăqqiwen, kud-irha făw
ăjăɣ i-Emăli alkum-wa-dăɣ s-wăr-ăkkulăɣ a-s ărɣeɣ dăɣ-efew dăɣ-təssəba-net, afăl
wăr-ăsdăwăɣ a-wen d-tărha n-ulh təmdat, wădden wăla a ənḍărrăn.
4 Ăwadəm wa s-ha tărha təmdat ulh-net, he taẓidert, oolaɣ, wăr-itisəm făl a ikfa
Măssinăɣ wăr t-ikfa, wăr-itəbărij, wăr-ăssakăy,
5 wăr itəjj a ilăšăn, wăr-igla făl derhan n-iman-net, išmăr, ilammăẓ-in a ăjjeen,
6 wăr-ităqqəs i-a wărăn oɣed, tidət a t-isadăwen,
7 inašš, iflas, ijar ăṭṭăma, iṣbăr.
8 Tărha, wăr-ilkem ad-tăt-ăba, təlluləya dăɣ-isălan n-Măssinăɣ, ad-təmdəw;
awalăn wi wăren ătwăssan, ad-tăn-iba, musnăt ad-imdəw
9 ed musnăt, hakd-dăɣ təlluləya dăɣ-isălan n-Măssinăɣ, hak iyyăn dăɣ-năɣ ila dăɣ-s
hărăt
10 măšan, afăl dd-osa a-wa imdăn, ad-imdəw a-wa dărrusăn, ijjəš a-wa imdăn
edăgg-net.
11 A-s nămoos aratăn, măjrăd n-aratăn a nətajj, inəzjam n-aratăn a nəṭṭaf, tayətte
n-ara a-s nărjaš măšan, nămoos meddən ɣas, noyy'-in fălla-năɣ a-wa lăn aratăn.
12 Tidət-dăɣ a-s ămăra-dăɣ, wăr nănnuflăy dăɣ-ahănay n-hărătăn wi n-Măssinăɣ
ed ahănay-nănăɣ, olăh d-ahănay wa ităjj ăwadəm i-iman-net dăɣ-tiset wăššărăt,
wăr-ăddobăt s-iyyăt ad-dăɣ-s inhəy iman-net iket-net măšan, ašăl wa n-tebădde, ad-
nənhəy Măssinăɣ s-tiṭṭawen-nănăɣ, nəzzəy-t s-əmmək wa s-hanăɣ-izzăy ašăl-i-dăɣ.
13 Iket-di d-ităjj a-wen, əllan-t kăraḍ hărătăn ăɣlalnen: immun, ăṭṭăma d-tărha
măšan, toojăr-tăn tărha iket-dăɣ-năsăn.

14

Isuf wi ităjj Unfas i-ăddinăt

1 Ayətma! Təjjəšet tărha təmdat ulhawăn-năwăn, ărhăt isuf wi ităjj Unfas Šăddijăn
i-dăgg-adəm hullan wi n-asəssiwəḍ n-măjrăd dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ fălla-wăn i-
ăddinăt.
2 Ăwadəm wa ăddooben ad-isiwəl awalăn wăren ătwăssan, Măssinăɣ a-s
itamăjrad wădden dăgg-adəm, wăr t-illa ere t-ifhamăn ed, Unfas a t-dd-intăjăn i-
ad-isiwəl əddărajăn-wi dăɣ-ăssewăl.
3 Ăwadəm wa făll-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ măjrăd hin-ăssawăḍ dăgg-adəm, dăgg-
adəm a-s itamăjrad i-ad-tăn-isəṣṣuhət dăɣ-immun, isəmmətăr-tăn, isəsmăḍ ul-
hawăn-năsăn.
4 Wa isawalăn awalăn wăren ătwăssan, iman-net ɣas a iniffəw, isiṣuhut-tăn s-a-
wa ijănna măšan, wa făll-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ măjrăd hin-ăssawăḍ dăgg-adəm,
ălkănisăt iket-net a iniffəw, isiṣuhut-tăt.
5 Ayətma, derhan-in a-s ad-siwəlăm iket-năwăn awalăn wăren ătwăssan măšan,
ăssofăɣ ad-təjrəwăm tădabit n-ad-hin-sasawăḍăm ăddinăt măjrăd fălla-wăn dd-
ăzizăbbăt Măssinăɣ ed wa ijrăwăn turhajăt-ten-dăɣ, ojăr wa isawalăn awalăn wăren

atwăssan hullan afăl wăr-ăddobăt wa isawalăn awalăn-en, ad-ăffăssăr a-wa ijănna
i-ad-isəṣṣuhət săr-s ălkănisăt.
6 Ayətma, kud kăwăn-in-əkkeɣ ămăra, ad-hawăn-sawalăɣ awalăn wăren
ătwăssan, ma s-mad-infəw a-wen? Wădden ufa ad-kăwăn-səfhəmăɣ a hi-dd-
ăsinăfalăl Măssinăɣ meɣ ad-hawăn-siwəḍăɣ musnăt meɣ ad-kăwăn-in-səssiwəḍăɣ
măjrăd făll-i dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ meɣ ad-hawăn-t-săɣrăɣ?
7 Ǝḍkəlăɣet-dd ɣas ălmital făl hărăt wăr iha unfas šund taɣănibt meɣ tehărdănt,
afăl emăsli wa takkăsăn, wăr ija ewet olaɣăn, əndek a-wa he-ăj ăwadəm ibḍəw
emăsli wa n-taɣănibt d-wa n-tehărdănt?
8 Tăsinsăɣt daɣ ta dd-ɣarrăt əlɣəskăr s-tebădde, afăl wăr tăt-ăshăḍ ăwadəm s-
əmmək-net, ma ămoos əssărdasi wa dd-e-ibdədăn i-amjăr?
9 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s, măjrăd wa tăjjăm, afăl wăr-issəfhăm, mi madăn-ijrăh
a-wa jănnem? Ad-talăhăm ɣas d-ere ăssewălăn dăɣ-aḍu.
10 Awalăn, əjjətăn dăɣ-ăddunya măšan wăr t-illa-i s-wădden il' ălmăɣna,
11 afăl wăr-əssenăɣ ălmăɣna n-iyyăn dăɣ-săn, ad-umasăɣ ălžahil i-wa t-
ămmijrădăn, umas-ahi năkk-dăɣ wa t-ămmijrădăn, ălžahil.
12 Ɣas, šămad kăwăneḍ təknam tărha n-ajăraw n-isuf wi ihakk Măssinăɣ i-dăgg-
adəm s-tărna n-Unfas Šăddijăn, adiš, əmmăɣăt dăɣ-săn i-wi ufănen siṣuhutnen
ălkănisăten.
13 A-wen-dăɣ a făl, ăwadəm wa ijrăwăn dăɣ-Măssinăɣ turhajăt n-ad-ămmăjrăd
awalăn wăren ătwăssan, ittăret daɣ dăɣ-Măssinăɣ ad-t-ăkf turhajăt n-ăttăfăssir-
năsăn
14 făl-a-s, e-d təddalăɣ Măssinăɣ dăɣ-awal wăr-əssenăɣ, Măssinăɣ a ɣabbădăɣ s-
ənniyăt-in măšan a-wa jănneɣ, năkk iman-in, wăr săr-i ila ujreh.
15 Adiš, ma ănihăjjăn? Ăddoobeɣ ad-ədəlăɣ Măssinăɣ dăɣ-măjrăd wărăn
ătwăssan s-tărna n-Unfas Šăddijăn măšan, a-wen, wăr hin-ikkes a-s ăddoobeɣ ad-
t-ădəlăɣ s-tayətte-nin dăɣ-măjrăd əfhamăn ăddinăt, ăddoobeɣ ad-aməlăɣ Măssinăɣ
dăɣ-awal wărăn ătwăssan măšan a-wen wăr hin-ikkes a-s ăddoobeɣ ad-t-aməlăɣ s-
tayətte-nin s-ălmăɣna əjrahăn ăddinăt.
16 Afăl wăr jeɣ a-wen har ɣabbădăɣ Măssinăɣ dăɣ-măjrăd wărăn ătwăssan,
əndek əmmək wa s-mad-ăkawənăn ăddinăt wi hănen ălžămaɣăt n-imumənăn hi-
ăsijădnen, ənnən-ak: «Amin!» a-s wăr t-illa a əfhamăn dăɣ a-wa ənneɣ?
17 Kud-dăɣ tittar n-tămayit i-Măssinăɣ a tăjjăɣ s-a-wen, wăr-idhel a-wen amumən
wa hi-ăsijădăn i-ad-iṣṣuhət dăɣ-immun-net ed wăr-issen a jănneɣ.
18 Năkk, ămmoyăɣ i-Măssinăɣ, ojărăɣ-kăwăn iket-năwăn măjrăd dăɣ-awalăn
wăren ătwăssan
19 măšan, e-d heɣ ălkănisăt, ăssofăɣ ad-ănnăɣ səmmosăt tifer saɣranen hărăt
dăɣ-erhet n-Măssinăɣ uhən ad-ănnăɣ măraw afḍăn n-tifer dăɣ-iməjridăn wăren
ătwăssan s-wăr t-illa ere tăn-ifhamăn.
20 Ayətma-ɣ, iwšarăt, təyyəm tumast n-aratăn; tidət, dăɣ-isălan wi hălnen ebre
n-tăllăbăst, umasăt šund aratăn măšan, dăɣ-isălan n-a-wa ihălăn ebre n-tayətte ta
n-almud n-erhet n-Măssinăɣ, umašăt meddən əmdanen.
21 Iktab dăɣ-alămăr n-Măssinăɣ a-s, innă Măssinăɣ:
«Tamətte-ta-dăɣ,
ad-săr-s dd-šəmmišəlăɣ ăddinăt ămmijrădnen
awal săl wa tamăjrad,
ad-has-ămmăjrădăɣ s-iḍlay n-imăjarăn
măšan hakd a-wen-dăɣ iket-net, wăr hi-mad-səjəd.»
22 A-wen, ăssiilmăd-anăɣ a-s awalăn wi wăren ătwăssan, iji n-Măssinăɣ dd-ăsisawăy
i-ad-umas ašămol wădden i-imumənăn, ănn-ak i-wi wăren omen, a-s ija a-wen,

asiwəl dăɣ-măjrăd dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ făll-ăwadəm, imumənăn a-s ămoos
ašămol wădden ăddinăt wi wăren omen.
23 Ǝssənăt ɣas afăl tăžžimmăɣ ălkănisăt iket-net, ad-tamăjradăn ăddinăt wi tăt-
hănen iket-năsăn s-awalăn wăren ătwăssan, ăddinăt wi s-a ăynayăn d-omănăn, ma
he-ənnən dăɣ-a-wen? Meɣ daɣ ma dăɣ-wăn-e-ənnən wi wăren omen? Wădden ad-
hasăn-talăhăm ɣas d-inəbbuddal iket-dăɣ-năwăn?
24 Măšan, afăl măjrăd fălla-wăn dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ a hin-sasawaḍăm ăddinăt,
kud fălla-wăn dd-ijjăš ăwadəm wărăn omen wăla-i s-a ăynayăn d-omăn, ămzăyyen-
dd d-măjrăd n-Măssinăɣ wa siɣulăm, ad-əlmədăn a-s tidət a dăɣ-tăssewălăm,
əššəkăn iman-năsăn, əlmədăn daɣ s-ibăkkaḍăn-năsăn
25 ed, ad-dd-isəffukkăr măjrăd wa jăm a-wa iffărăn dăɣ-ulhawăn-năsăn. Dihen,
ăwadəm-en, ad-irkăɣ dat-Măssinăɣ, iɣbəd-t, ăjjayh daɣ a-s tidət-dăɣ a-s ill'-e
Măssinăɣ jere-wăn.

Hak hărăt-dăɣ, ăjet s-ălxal

26 Ayətma-ɣ, əndek ăddăbara? Ărheɣ dăɣ-wăn a-s e-d təžəmmăɣăm, kunta, ih'-
iwăn ere irhan iji n-təmmal i-Măssinăɣ dd-təjmaḍăt a-wa iɣra dăɣ-Ăẓẓăbur, meɣ
ere irhan ad-isăɣăr ăddinăt, meɣ-i s-dd-ăsinăfalăl Măssinăɣ hărăt, meɣ-i ijrawăn
ɣur-Măssinăɣ turhajăt n-ad-ămmăjrăd awal wărăn ătwăssan, meɣ-i ɣur-s ijrawăn
turhajăt n-ad-ăllăɣăt ălmăɣna n-măjrăd wărăn ătwăssan, ăjăt hărătăn-win-dăɣ iket-
năsăn dăɣ-ənniyăt n-ad-səṣṣuhum ălkănisăt.
27 Wi tamăjradnen awalăn wăren ătwăssan, əgdăhăn əssin meɣ kăraḍ,
əmzizărnet s-măjrăd, ămlet-t ere itafăssarăn a-wa jănnen,
28 afăl wăr t-illa ere iffəssărăn a-wa jănnen, adiš susəmnet dăɣ-ălkănisăt,
ămmăjrădet hak iyyăn dăɣ-săn i-Măssinăɣ dăɣ-iman-net.
29 Ăddinăt wi făll-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ măjrăd hin-ăssawăḍăn ăddinăt,
măjrădnet dăɣ-săn əssin meɣ kăraḍ s-emăzezar, səjədnet-asăn ăddinăt wi iyyăḍnen,
zəjjəznet-tăn hullan i-ad-əbḍəwăn a-wa olăɣăn dd-ifălăn Măssinăɣ d-a-wa dd-
əkkăsăn ăddinăt-en dăɣ-iɣăfawăn-năsăn.
30 Afăl dăɣ-wăn-in-isasawaḍ iyyăn i-tamətte măjrăd fălla-s dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ
har dd-inkăr iyyăn s-dd-ăsinăfalăl Măssinăɣ hărăt s-irha tənna-net, isusəmet wa
ăzzarăn i-ad-ămmăjrăd wa dd-išrăyăn.
31 Tăddobem s-emăzezar, ad-hin-səssiwəḍăm tamətte măjrăd fălla-wăn dd-
ăzizăbbăt Măssinăɣ i-ad-săɣrəm imumənăn iket-năsăn, səmmətărăm-tăn
32 făl-a-s ănnăbităn, ănihăjja ad-t-illa ənniyăt-năsăn daw-wa n-ănnăbităn wi
iyyăḍnen.
33 Hak hărăt-dăɣ, ăjet s-ălxal ed Măssinăɣ, ălxer wădden tămšăršăr.
Dăɣ-isălan n-tiḍeḍen ămăra, ărheɣ dăɣ-wăn, ad-təjəm a-wa jănăt ălkănisăten n-
iməššeddəjăn,
34 susəmnet dăɣ-ălkănisăt, ed wăr hasnăt t-illa măjrăd dăɣ-s, ănn-ak sərəsnet
iman-năsnăt, səjədnăt ed a-wen-dăɣ a innă alămăr n-Măssinăɣ.
35 Ti dăɣ-snăt lăt asəstan, tăqqəlet ehăn-net təzzar səstənet ăhaləs-net făl-a-s ilăš
făll-tamăḍt, ad-tămmăjrăd dăɣ-ălkănisăt.
36 Ajăn kăwăneḍ, ija ɣur-wăn a-s măjrăd n-Măssinăɣ, kăwăneḍ ad-dd-ifăl? Meɣ ija
ɣur-wăn a-s kăwăneḍ ɣas a făll-t-dd-ăzzăbbăt?
37 Kunta ih'-iwăn ere ordan a-s ənta ănnăbi a ămoos, meɣ orda s-ijraw ɣur-Unfas
Šăddijăn, a wăr-əjrewăn ăddinăt wi iyyăḍnen, adiš, ilmədet daɣ a-s a-wa-dăɣ hawăn-
in-əktăbăɣ, alămăr dd-ifalăn Emăli a ămoos.
38 Ere dd-iggădăn innă a-wen bahu, wăr t-in-təjrehăm, Măssinăɣ a făl wăr-issen.

39 Ayətma-ɣ, ədgəẓăt dăɣ-asəssiwəḍ n-ăddinăt i-măjrăd fălla-wăn dd-ăzizăbbăt
Măssinăɣ, wăr təgdelăm i-ăddinăt wi iyyăḍnen măjrăd dăɣ-awalăn wăren ătwăssan
40 măšan, ăjăt a-wen iket-net s-ăneḍam d-ălxal.

15

Isălan n-tanăkra n-Ɣisa Ălmasex jer-inəmmuttan

1 Ayətma-ɣ, ărheeɣ ămăra ad-kăwăn-dd-səktoɣ a-s Ălənžil wa s-hawăn-jeɣ isălan-
net, tomănăm săr-s, təṭṭăfăm-t, iṭṭaf daɣ tămudre-năwăn hak ašăl,
2 Ălənžil-en, ənta a-s əssəbab n-əlɣəllas-năwăn afăl has-jăm uḍəf s-əmmək-wa-
dăɣ s-hawăn-t-in-ăssawăḍăɣ, afăl wăr has-jem a-wen, ad-umas immun-năwăn, i n-
bănnan.
3 Ayətma-ɣ, a-wa ăɣreɣ a kăwăn-əssăɣrăɣ năkk-dăɣ. A-wa kăwăn-əssăɣrăɣ daɣ,
eɣăf-net da:

Inn'-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s Ălmasex, ămmut dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn-
nănăɣ;
4 inn'-anăɣ daɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s ijjăš aẓəkka măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt
tamăttant-net, inkăr-dd jer-inəmmuttan,
5 issəknă iman-net i-Bəṭrus, ḍara-s inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin,
6 ḍara-săn əntăneḍ, issəknă iman-net i-imumənăn okăynen səmmosăt timaḍ n-
ăwadəm s-təššəm-năsăn, təddar kud-dăɣ aɣil-năsăn iyyăn, ăba-t,
7 ḍara-săn, issəknă iman-net i-Yaqub, təzzar ənhăyăn-t daɣ inəmmušal iket-năsăn.
8 Ḍăra-săn iket-dăɣ-năsăn, ănfalăl-ahi-dd năkk-dăɣ Buləs, năkk-i n-aɣri
9 ed, năkk a-s wa ənḍărrăn n-ajijal dăɣ-inəmmušal, wăr-ănhăjjăɣ făw d-ad-itwənn
năkk ănămmašul făl təmɣăre n-ălɣizabăt-i-dăɣ əssəknăɣ ălkănisăt n-Măssinăɣ.
10 Măšan, a-wen, wăr hin-ikkes a-s, Măssinăɣ a hi-ijăn dăɣ-ănnuɣmăt-net a-wa
ămoosăɣ ašăl-i-dăɣ, ănnuɣmăt daɣ wa făll-i ija, wăr hin-inɣel bănnan, ed, ašăl-i-dăɣ,
ăddoobeɣ ad-ănnăɣ a-s ojărăɣ inəmmušal iket-năsăn ălxidmăt măšan, ălxidmăt-en,
wădden năkk a t-ijăn, ănnuɣmăt n-Măssinăɣ-i dăɣ-i ixdămăn a t-ijăn.
11 Jer-năk wăla inəmmušal wi iyyăḍnen, hărăt iyyăn a hawăn-năxṭăb, ənta-den-
dăɣ daɣ a-wa s-tomănăm.

Isălan n-tanăkra n-imumənăn jer-inəmmuttan

12 Kunta năkkăneḍ nənn'-awăn a-s Ălmasex, inkăr-dd jer-inəmmuttan, adiš ma
isawănnen iyyăḍ dăɣ-wăn a-s wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan?
13 Kunta tidət-dăɣ a-s wăr t-təlla tanăkra jer-inəmmuttan ašăl ilkămăn, adiš
Ălmasex-dăɣ, wăr dd-inker jere-săn.
14 Kunta daɣ Ălmasex wăr dd-inker jer-inəmmuttan, adiš ălxuṭbat-nănăɣ, taxxalen
ɣas, wăr t-illa a infa, adiš, immun-năwăn daɣ săr-s, wăr t-illa a infa.
15 Kunta inəmmuttan wăr-ilkem ad-dd-ənkarăn, adiš, terk tijuhawen a nămoos,
nənnă bahu ed nənnă issənkăr-dd Măssinăɣ Ălmasex jer-inəmmuttan, a-s ija a-wen,
wăr t-dd-issənkăr jere-săn.
16 Afăl ɣas inəmmuttan, wăr dd-nəkkărăn dăɣ-tamăttant, adiš, Ălmasex daɣ, wăr
dd-inker jere-săn.
17 Kunta daɣ Ɣisa Ălmasex, wăr dd-inker jer-inəmmuttan, adiš immun-năwăn săr-
s, wăr infa hărăt ed tənsam hărwa daw-ăẓuk n-ibăkkaḍăn-năwăn.
18 Kunta daɣ a-wa tordăm tidət, adiš, wi s-a-s tăn-ăba-dăɣ omanăn s-Ălmasex, adiš
ăba-tăn bănnan, wăr hasăn t-illa ăṭṭăma wăl' iyyăn.

19 Kunta daɣ ăṭṭăma-nănăɣ wa nəjăr dăɣ-Ălmasex, imdă-dd dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ ɣas, adiš, iməskay năkkăneḍ dăɣ-dăgg-adəm, wăr t-illa ere hanăɣ-ojărăn təla n-tăhanint.
20 Ayətma-ɣ, Ălmasex, tidət-dăɣ a-s inkăr-dd jer-inəmmuttan, ənta a dd-issənkăr Măssinăɣ s-tizarăt i-ad-hanăɣ-isəfləs a-s inəmmuttan wi iyyăḍnen, ilkam əntăneḍ-dăɣ ad-dd-ənkărăn.
21 Ǝmmək-wa-dăɣ s-ăhaləs iyyăn ad-dd-orăwăn tamăttant s-dăgg-adəm iket-năsăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ, a-s ăhaləs iyyăn-dăɣ ɣas ad-dd-orăwăn a-s təlkam tanăkra n-ăddinăt iket-năsăn jer-inəmmuttan.
22 Dăgg-adəm, təlkam dăɣ-săn tamăttant iket-năsăn ed Adəm ad-dd-əzjarăn iket-dăɣ-năsăn; əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-əjrəwăn ăddinăt iket-năsăn wi ărtăynen d-Ălmasex tămudre tăynayăt tăɣlalăt.
23 Ămăra, tanăkra n-inəmmuttan, ad-tăj s-emăzezar: Ălmasex a dd-inkărăn s-tizarăt jer-inəmmuttan i-ad-umas ăḍḍimmana i-ăddinăt wi has-əlkămnen, ḍara-s, ad-dd-ənkărăn ăddinăt wi săr-s omănnen, win, tanăkra-năsăn, ad-tăj ašăl wa dd-mad-iqqəl Ɣisa.
24 Ɣur-a-wen-dăɣ, ad-mad-təmdəw ăddunya. Ălwăqq-wen-dăɣ ad-mad-isuk Ɣisa Iblis ăkall ənta d-a-wa ila dăɣ-alšinăn d-tărna d-ăṣṣahăt, ăkf dihen Təmmənəya iket-net Abba Măssinăɣ.
25 Ɣisa, ăhhuuššăl ad-iṭṭaf Təmmənəya hundăɣ har ăj Măssinăɣ išənja-net daw-iḍarăn-net, ikrəš fălla-săn ašăl.
26 Ašănjo-net wa s-mad-išrəy, tamăttant
27 făl-a-s, iktab dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Ikf'-e Măssinăɣ ašăl făll-hărăt iket-net.»
Tidət, Măssinăɣ ija hărăt iket-net daw-iḍarăn n-Ălmasex, măšan, kunta ija Măssinăɣ hărăt iket-net daw-iḍarăn n-Ɣisa, Măssinăɣ ənta iman-net, wăr-iha hărătăn wi mălnen daw-iḍarăn n-Ɣisa.
28 Afăl ija Măssinăɣ e d t-illăm hărăt daw-iḍarăn n-Ălmasex, dihen, Ɣisa iman-net a madăn-ăj iman-net daw-tanhaḍt n-Măssinăɣ i-ad-titbat təmmənukəla n-Măssinăɣ făll-e d t-illăm hărăt d-e d t-illăm ăgg-adəm.
29 Zənnəzjumətăt ɣas dăɣ-măjrăd-wa-dăɣ: kunta wăr təlkem tanăkra dăɣ-inəmmuttan, adiš ăddinăt wi titwəsəlmiɣnen dăɣ-təssəba n-tasăktot n-ayətma-săn wi ăba, ma s-tăn-išilləw a-wen a-s əssănăn a-s wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan? Ma tordam, mafăl šalḍašăn iman-năsăn?
30 Uhən kunta inəmmuttan-i-dăɣ, wăr dăɣ-săn təlkem tanăkra, adiš, năkkăneḍ-i-dăɣ, ma dăɣ-nədgaẓ, nətajjăš hak ašăl miši bănnan-bănnan?
31 Hak ašăl, əkkeɣ edes i-tamăttant. Ayətma-ɣ, a-wa hawăn-jănneɣ ija əddəttu-wa-dăɣ făl kăwăneḍ a-s mad-ăbbărăjăɣ dat-Ɣisa Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ.
32 Kunta năkk erhet n-dăgg-adəm ɣas a-s əlkamăɣ, wăr hi-t-illa ăṭṭăma n-a-s təlkam tanăkra jer-inəmmuttan, adiš ma s-hi-infa akənnas wa jeɣ d-iwăɣsan dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus? Šămad wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan, adiš, «Năkšet, năswet ed ašəkka, wăr dăɣ-năɣ ilkem ar tamăttant.»
33 He kăwăneḍ, wăr təssəswădăm iman-năwăn!
«Erk amidi jed,
ad t-tumasăd.»
34 Iqqəlet-kăwăn-dd ənniyăt, əbḍəwăt d-abăkkaḍ ed a-wen-dăɣ a ăniihăjjăn făll-ăddinăt ăksuḍnen Măssinăɣ. Tidət-dăɣ a-s han-kăwăn ăddinăt wăren əzzey Măssinăɣ, a-wen janneɣ-awăn-t i-ad-dăɣ-wăn ăjăɣ tasăja.

Taɣəssa ta tăynayăt mad-əkrəšən imumənăn

35 Ǝssanăɣ a-s măjrăd-wa-dăɣ, afăl has-əslăn iyyăḍ, ad hi-ənnən: «Ǝndek əmmək
wa s-mad-dd-ənkărăn inəmmuttan? Ma dăr-mad-talăh taɣəssa ta dar-mad-dd-
ənkărăn?»
36 Iba n-tayətte yaden! Ajăn wăr təssenăd a-s afăl tăddomed tablalt ămăra-dăɣ,
wăr-ilkem ad-hak-dd-tăssidwăl ar s-ad-tămmăt təzzar.
37 A-wa mad-təddumud, wădden ənta a dd-madăn-idwəl, jer-tablalt n-ălkăma wăla
tiyyăt n-allonăn wi iyyăḍnen, tablalt-net ɣas a tăddomed wădden ahəšk-net iket-net
a tăddomed.
38 Hakd a-wen-dăɣ, tablalt-ten-dăɣ tăddomed, ad-tăt-ăkf Măssinăɣ turhajăt n-ad-
dd-sədwəl a-wa s-irha s-ad-t-dd-sədwəl, hak ădomm-dăɣ, ikf'-e əẓẓənəf-net.
39 A-wa iwărăn ărori n-ăkall, wăr-oleh tiɣəswen iket-net, taɣəssa ta n-dăgg-adəm,
təẓlay d-ta n-irəzzejăn, təẓlay d-ta n-igḍaḍ, təẓlay d-ta n-imănan.
40 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s t-əllanăt tiɣəswen n-hărătăn wi əllăynen dăɣ-
išənnawăn d-tiɣəswen n-hărătăn wi wărnen ărori n-ăkall; təssanăm a-s hărătăn wi
əllăynen dăɣ-išənnawăn, wăr olehăn d-wi rajjăšnen făll-ărori n-ăkall.
41 Asmăqqi wa n-tăfukt, iẓlay d-təməlle n-ewăr, tăfukt d-ewăr daɣ, asmăɣmăɣ-
năsăn, iẓlay d-wa n-etran; etran iman-năsăn, əllan-t iyyăḍ ojărnen imidiwăn-năsăn
asmăɣmăɣ.
42 A-wen-dăɣ a dăr-tolăh tanăkra jer-inəmmuttan. A-s tajjăšăn ăddinăt aẓəkka,
olăhăn d-tablalt ăddomăt ăwadəm, ad-tənbəl, tămmăt təzzar. Afăl dd-tăsfăqqăt,
tədwăl, ăbas dăɣ-s ilkam mărkăhaw, inəmmuttan daɣ a-s dd-mad-ənkărăn, wăr
făllа-săn təla tamăttant tărna.
43 A-s tajjăš tablalt ider n-ăkall, wăr făror, wăr t-illa ere făllа-s issanăn; inəmmuttan
daɣ a-s tajjăšăn aẓəkka, wăr t-illa ăṣṣahăt tăn-ihan măšan, a-s dd-mad-ənkărăn,
əḍnayăn ăṣṣahăt šund tablalt-ten-dăɣ s-ad-dd-tifăqqut, la mănhoy.
44 Enəmmettən, a-s itajjăš aẓəkka, ămoos tafəkka wăr-iha unfas măšan, a-s dd-mad-
inkăr, ih'-e unfas. Ǝmmək-wa-dăɣ s-əllanăt tiɣəswen iha unfas wa tănăt-ăssodărăn,
əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-əməlnăt tiɣəswen ăssodăr Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ.
45 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ făw a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Adəm a-s ăhaləs wa dd-ixlăk Măssinăɣ s-tizarăt,
ixlăk-t-dd ɣas,
ija dăɣ-s Măssinăɣ unfas,
ămoos ăwadəm han iman»
măšan, Ɣisa-i n-Adəm wa dd-išrăyăn, Unfas Šăddijăn-i ihakkăn tămudre a t-ikfăn
tămudre.
46 Wădden taɣəssa ta tăynayăt ihăkk Unfas Šăddijăn a dd-tăzzarăt, ănn-ak taɣəssa
ɣas ta ikarrăš ăgg-adəm a dd-tăzzarăt, təlkăm-as ḍarăt a-wa taɣəssa ta tăynayăt
ihăkk Unfas Šăddijăn.
47 Adəm-i dd-ăzzarăn făll-ărori n-ăkall, ăẓarəẓ n-ăkall a dăɣ-dd-ikna; ij'-e a-wen ere
ila ărori n-ăkall-i-dăɣ măšan, Ɣisa-i n-ăhaləs wa iyyăḍăn, išənnawăn a dd-ifăl.
48 Ăddinăt wi wărnen ărori n-ăkall, olăhăn d-ere wa tăn-dd-ăshăyăwăn dd-iknăn
dăɣ-ăẓarəẓ n-ăkall măšan, ăhaləs wa dd-ifălăn išənnawăn, ăddinăt wi ila əkkănen
ălžănnăt, ăhhuuššăl ad-dăr-s alăhăn ənta-en-dăɣ dd-ifălăn išənnawăn.
49 Ǝmmək daɣ wa-dăɣ a-s ămăra-dăɣ, nolăh d-ere wa hanăɣ-ăshăyăwăn dd-iknăn
dăɣ-ăẓarəẓ n-ăkall, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ilkam dăɣ-năɣ ad-nalăh năkkăneḍ d-
ere wa dd-ifălăn išənnawăn.
50 Ayətma, əlmədăt a-wa ihălăn ebre n-taɣəssa d-ašni, wăr-e ikus Təmmənəya n-
Măssinăɣ ed taɣəssa-ta-dăɣ, təlkam dăɣ-s tamăttant, ăywa, a dăɣ-təlkam tamăttant,
wăr mad-ijjəš tămudre ta tăɣlălăt dd-malăt.
51 Ǝnta da əddăraj wa s-kăwăn-salmadăɣ: wădden iket-dăɣ-nănăɣ a maden-ənhəy
eḍəs wa n-tamăttant, ănn-ak, ad-əmmuttəynăt tiɣəswen-nănaɣ iket-dăɣ-nănăɣ.

52 A-wen, ad-ăj dăɣ-tamăzăyyat n-ewet n-tăsinsăɣt, făl ešăfălli n-tiṭṭ, afăl ija a-wen,
ad-dd-ənkărăn inəmmuttan dăɣ-tiẓəska d-tiɣəswen ăynaynen făll-wăr təla tamăttant
tărna. Tanăkra n-inəmmuttan-ten-dăɣ, ad-təmzəyyət d-amutti n-tiɣəswen-nănăɣ
năkkăneḍ-i əddărnen i-ad-ăbas fălla-snăt la tamăttant tărna
53 făl-a-s, ăhhuuššăl a-s taɣəssa-nănăɣ ta-dăɣ făll-la tamăttant tărna, wăr t-illa ar
ad-ăbas fălla-s la tamăttant tărna, ăhhuuššăl daɣ a-s taɣəssa-nănăɣ ta-dăɣ tamăttet,
wăr t-illa ar ad-tiynəy, tumas taɣəssa s-ăbas fălla-s la tamăttant tărna.
54 Afăl tămmuttăy taɣəssa-nănăɣ ta n-ămăra-dăɣ, tămoos taɣəssa tăynayăt, ilsa
a-wa wărăn irəkkăh a-wa irakkăhăn, ilsa a-wa făll-wăr la tamăttant tărna, dihen,
ad-itbət a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:

«Tamăttant, təttəlmăẓ-in, tamăttant tămmut!»

55 Ătwănnă daɣ:

«Onin tamăttant, ya tamăttant, əndek tărna-năm?

Ma ja tistant ta s-təddajăd ăddinăt a ija a-wa-dăɣ,

naqqăd-tăn săr-s?»

56 Abăkkaḍ a ikfăn tamăttant tistant-ten-dăɣ s-hanăɣ-năqq. Alămăr wa n-ănnăbi
Mosa s-hanăɣ-indăr ad-nămašăl a-wa innă a ikfăn abăkkaḍ tărna ta s-hanăɣ-isikəw
ăkall.
57 Tidət ənta-den-dăɣ măšan, ənhəywăt, năkfet Măssinăɣ-i hanăɣ-ikfăn tărna făll-
abăkkaḍ semɣar dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
58 A-wen-dăɣ a făl, ayətma-i əkneɣ tărha, əbdədăt făll-iman-năwăn, təntəmăm
dăɣ-immun-năwăn, ədgəẓăt hak ašăl i-ad-ihəl ălxidmăt wa hăm i-Emăli s-data dăɣ-
a-s təssanăm a-s tiluyyaɣ-năwăn, wăr-e umasnăt bănnan dat-Emăli.

16

Tirjit n-kăl-Kurənta i-imumənăn wi əzzăɣnen Yărussălam

1 Ayətma! Dăɣ-isălan n-a-wa s-tărhăm ad-t-sədwəm i-ad-săr-s tədhəlăm
iməššeddəjăn wi hănen Yărussălam, ăjăt ɣas a-wa dăɣ-s ənneɣ i-ălkănisăten ti n-teje
ta n-Gălasya.
2 Hak ălxad-i n-ašăl ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, ăjet hak ăwadəm a-wa s-irha s-edes s-
a-wa dăr-ogdăh ajăraw-net, dihen, wăr hi-mad-tăqqəlăm har hin-asăɣ təzzar ad-
tattărăm asdu n-hărăt siha d-siha.
3 Afăl kăwăn-in-oseɣ, ad-sənnəfrənăm jer-iman-năwăn meddən wi s-tărhăm,
dihen, ad-tăn-ăkfăɣ tikarḍiwen tan-əḍmannen təzzar, sukăɣ-tăn-in Yărussălam d-
tirjit-năwăn.
4 Kunta daɣ ənhăyăɣ a-s wăr hi-t-illa ar ad-dăr-săn idawăɣ, adiš, ad-hi-ilzəm a-wen.

A-wa inna Buləs i-kăl-Kurənta dăɣ asikəl wa ikittəw

5 Ilkam dăɣ-i ad-kăwăn-in-ăkkăɣ măšan, ad-əmmărăɣ teje ta n-Masidunya təzzar.
6 Dăɣ-a-wa kittəwăɣ, ărheɣ ad-ăjăɣ ăzzăman ɣur-wăn, səssikəyăɣ iha miši tajrəst
ɣur-wăn, tədhəlăm-ahi dăɣ-asikəl-in s-idăggan wi iyyăḍnen.
7 Wăr-ărheɣ ad-kăwăn-in-əmmărăɣ ɣas akəyăɣ, ănn-ak, ărheɣ ad-ăhajăɣ ɣur-wăn
kunta irḍa Emăli s-a-wen.
8 Iket-di, ad-ăqqaymăɣ dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus har dăɣ-s səssikəyăɣ ămudd wa
n-Fantăkawt,
9 hannăyăɣ a-s amer-ahi dăɣ-s emm hərəwăn s-hin-ăssawăḍăn isălan n-Ălənžil,
ărhan ăddinăt ăjjootnen măsăllăt n-isălan-en kud-dăɣ wăr-ăba išənja s-wăr-ijreẓ
a-wen.
10 Afăl kăwăn-in-osa Timoti, ăjăt ənniyăt i-ad-wăr t-issărmăɣ hărăt jere-wăn, iyyăn
n-əššăɣəl i-Emăli a nəha năkk d-ənta ɣur-wăn,

11 wăr t-ilăkkăhet ăwadəm wăl' iyyăn dăɣ-wăn, ănn-ak, sărɣəsăt-as asikəl-net i-ad-hi-dd-iqqəl šik dăɣ-ălxer ed, năkk hakd ayətma-năɣ dăɣ-ăddin wi iyyăḍnen, năqqal-as.
12 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn isălan n-ăŋŋa-năɣ, Ăbbăloš, əttărăɣ dăɣ-s hullan ad-hin-nidaw săr-wăn năkkăneḍ d-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin, măšan, s-tənnəd ɣas, wăr ija făll-a-wen ămăra-dăɣ, afăl ijraw s-a-wen, ad-kăwăn-in-ăkk ənta-dăɣ.

Isəmmətərăn d-ajilal n-măjrăd

13 Ayətma-ɣ, ăhlăt iman-năwăn dăɣ-immun, umasăt meddən əmdanen, ṣuhətăt.
14 Zăzrăt tărha dăɣ-hărăt iket-net.
15 Ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-təssanăm hărăt i-Stifanas d-eɣewən-net, əntăneḍ a ăzzarnen s-immun s-Ɣisa dăɣ-teje ta n-Akaya, ixdăm hullan i-ad-idhəl iməššeddəjăn.
Ayətma, ărheɣ dăɣ-wăn
16 ad-sajadăm i-ăddinăt šund-win-dăɣ, əntăneḍ hakd d-ăddinăt wi iyyăḍnen ədgăẓnen dăɣ-ălxidmăt n-Măssinăɣ.
17 Təjraẓ-ahi tăbošăjt ta săr-i dd-ija Stifanas d-Furtinatus d-Akăyyăkos, ənhăyăɣ-tăn ɣas, olăh-ahi d-a-s kăwăneḍ a hannăyăɣ,
18 əssənsăn ənniyăt-in s-əmmək wa s-əssənsăn wa-năwăn. Ǝjrăẓnet-awăn meddən šund-win-dăɣ, səmɣărăt-tăn.
19 Ăhuulăn-kăwăn-in imumənăn wi hănen ălkănisăten ti n-Azya. Ăhuul-kăwăn-in Akilas d-Briska d-ălkănisăt ta tažămmaɣăt dăɣ-ehăn-năsăn. Ăhuulăn-kăwăn-in hullan hullan dăɣ-idəm n-tassaɣt ta nəja d-Emăli Ălmasex.
20 Ăhuulăn-kăwăn-in ayətma-wăn dăɣ-ăddin wi t-əllănen diha-dăɣ iket-năsăn. Afăl tăɣrăm tăkarḍe-ta-dăɣ, nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan janen s-tărha təmdat.
21 Năkk daɣ Buləs, ăhuulăɣ-kăwăn-in. Hannăyăm-t edăgg wa-dăɣ dăɣ-tăkarḍe, năkk iman-in a t-iktăbăn.
22 Ilɣăn Măssinăɣ ere wărăn irha ƔisaĂlmasex. «MARANATA», a-wen ălmăɣna-net: Emăli, əqqəl-dd šik.
23 Ikf'-iwăn Emăli Ɣisa ălxer-net.
24 Oyyeɣ ɣur-wăn iket-dăɣ-năwăn tărha-nin dăɣ-idəm n-tassaɣt ta nəja d-ƔisaĂlmasex. Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb Buləs i-kăl-Kurənta

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa ija ƔisaĂlmasex ănămmašul dăɣ-erhet n-Măssinăɣ hin-
iktabăn năkk d-Timoti wa n-ăŋŋa-năɣ dăɣ-ăddin i-ălkănisăt n-Măssinăɣ ta hăt aɣrəm
wa n-Kurənta.
Năhuul-kăwăn-in, năhuul-in daɣ iməššeddəjăn wi əzzăɣnen ăkall wa n-Akaya,
2 ikf'-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit i-Măssinăɣ

3 Năkfet Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex semɣar, naməlet-t ənta-
i n-măssi-s n-tăhanint, isasmaḍăn ulhawăn-nănăɣ dăɣ-tersəmmawen ti hanăɣ-
rammăsnen,
4 i-ad-nudabăt năkkăneḍ-dăɣ, asəsmaḍ n-ulhawăn n-ăddinăt wi tărmas tisnant,
arəw-dd săr-săn a-wen-dăɣ, tălawit n-ulh tolăhăt d-ta hanăɣ-ikfa Măssinăɣ.
5 Ǝmmək-wa-dăɣ s-a ăjjeen dăɣ-a-wa hanăɣ-irammăsăn, irammăs-anăɣ dăɣ-
təssəba n-a-wa s-hanăɣ-ila Ălmasex, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ikann Măssinăɣ
asəsmaḍ n-ulhawăn-nănăɣ dăɣ-təssəba n-tassaɣt ta nəja d-Ălmasex.
6 A-wen-dăɣ a făl a-wa hanăɣ-irammăsăn năkkăneḍ dăɣ-tisnant, wăr-ămoos ɣas
ar a săr-wăn dd-oraw Măssinăɣ i-ad-ismaḍăn ulhawăn-năwăn, tăɣləsăm. Ăṣṣahăt
daɣ wa hanăɣ-ihakk Măssinăɣ, i n-ad-kăwăn-nədhəl kăwăneḍ-dăɣ i-ad-tudabem
ăṣṣăbarăt dăɣ-a-wa hanăɣ-irmăsăn s-ašăl-i-dăɣ, irmas-kăwăn kăwăneḍ-dăɣ.
7 Nəkkas ăššăk dăɣ-isălan-năwăn ed, nəflas a-s a-wa hanăɣ-irmăsăn dăɣ-tisnant
šund ɣas kăwăneḍ a irmăs, a-wa nəjrăw daɣ năkkăneḍ dăɣ-tălawit, nohar-t dăr-
wăn.
8 Ayətma! Ǝlmədăt a-s ăkall wa n-Azya, nənhay dăɣ-s ălɣizabăt ăssuksăḍăn, iẓbăb-
anăɣ dăɣ-s a hanăɣ-irnan hăr năɣel făw a-s sămdo-nănăɣ, osă-dd.
9 Nəkkăs ăṭṭăma dăɣ-iman-nănăɣ šund ɣas a-s tamăttant a hanăɣ-tătiwăɣtăsăt
măšan, a-wen, otăs-t Măssinăɣ i-ad-umas a-s fella-nănăɣ ənta, wădden iman-nănăɣ,
ed Măssinăɣ, ila tărna n-ad-dd-isənkăr inəmmuttan;
10 ənta a hanăɣ-dd-intăšăn dăɣ-tamăttant-ten-dăɣ tăssuksăḍăt, ənnăr wădden a-
wen, ăru d-nəssəmda. Nəflas daɣ a-s ənta ɣas a hanăɣ-e-agəẓăn dăɣ-e d t-illăm ăššar.
11 Nəssan a-s tədhalăm-anăɣ s-tittar-năwăn, ədhalăn-anăɣ daɣ ăddinăt ăjjootnen
hanăɣ-təddalnen Măssinăɣ, tittar-năwăn iket-dăɣ-năwăn, a săr-năɣ-dd-orăwnen
ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, ămoos a-wen-dăɣ əssəbab wa făl tiimələn ăddinăt ăjjootnen
tihusay n-Măssinăɣ, dăɣ-təssəba n-a-wa hanăɣ-ija.

Ăddălil n-isikilăn n-Buləs

12 Kunta ill'-e a-s năddoobăt ad-săr-s năbbărăj, wăr t-illa a ămoos kunta wădden a-
s wăr t-illa a dăɣ-nəššak iman-nănăɣ, tajuhe-ten-dăɣ a hanăɣ-salmadăt a-s a-wa nəjă
dăɣ-ăddunya hakd a-wa nəjă jere-wăn iket-net, oɣad. A-wen wădden a dd-ifalăn
sărho-nănăɣ, Măssinăɣ a t-ijăn dăɣ-ănnuɣmăt-net, ənta-i hanăɣ-ikfăn turhajăt n-iji
n-a-wen s-ălxal răqqiisăn dăɣ-iman šăddijnen d-tidət.
13 Nărha ad-təssanăm a-s dăɣ-tikarḍiwen-nănăɣ, a-wa ilăn ujreh s-ənta a ɣarrăm
ɣas a dăɣ-hawăn-năssewăl, wăr hawăn-năssewăl dăɣ-a săl a-wen-dăɣ, əflasăɣ daɣ
a-s, ad-iwwaḍ hărăt făll-ujreh-năwăn dăɣ-isălan-win-dăɣ.

14 Ămăra, wădden hărăt iket-net a săr-wăn ilan ujreh; a-wen-dăɣ a făl ašăl-i-dăɣ,
nămoos abăraj-năwăn, mašăn afăl dd-osa ašăl wa issəbdăd Emăli-nănăɣ Ɣisa, ašăl-
wen, kăwăneḍ a he-umasnen abăraj-nănăɣ.

Ăddălil wa făl wăr-oles Buləs uɣəl n-Kurənta

15 Təssəba n-tafləst-ten-dăɣ hawăn-jeɣ a făl hi-dd-ijjăš s-tizarăt derhan n-ad-kăwăn-
in ăkkăɣ i-ad-tumas tedăwit-năwăn, tedăwit təmdat,
16 ed dăɣ-derhan-in, ăɣelăɣ ad-kăwăn-in-əmmărăɣ təzzar, akəyăɣ s-teje ta n-
Masidunya, aləsăɣ-kăwăn-dd daɣ umăr afăl tăt-dd-fălăɣ i-ad-hi-tarəjăm dăɣ-asikəl-in
s-teje ta n-Ălyăhudəyăt.
17 Kunta a-wa ăsdărhănăɣ, wăr-ija, ajăn, ija ɣur-wăn a-s, wăr-əjleyăɣ dăɣ-a-wa
hawăn-ənneɣ? Meɣ ajăn tordam a-s derhan-in, a dd-əkkasăɣ ɣas dăɣ-eɣăf-in šund
a-wa tăjjăn dăgg-adəm s-ad-hak-ănn iyyăn: Əyya, igləw, iqqəl-kăy-dd a ənḍărrăn
ḍarăt-a-wen, ănn-ak: Ăbo?
18 Măssinăɣ a hi-ăjjəyhăn dăɣ-a-wa hawăn-nəjanna, wăr kăla hawăn-nəssărtăy
tidət d-bahu.
19 A-wen, janneɣ-awăn-t făl-a-s ƔisaĂlmasex-i n-Rure-s n-Măssinăɣ-i s-hawăn-
nətajj isălan-net năkk d-Sillas d-Timoti, wăr ămtălla əyya-net d-ăbo-net, tidət ɣas
a ijanna.
20 Ənta-en-dăɣ, a dăɣ-ăsdăttăt Măssinăɣ a-wa s-ija ărkăwăl-net, a-wen-dăɣ a făl,
a nəttăr dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, isəm-net a dăɣ-nəjanna: «A|scMIN|d», i-ad-itwəsəmɣăr
Măssinăɣ dăɣ-təssəba-net.
21 Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-osăɣăn s-ăṣṣahăt dăr-wăn d-Ălmasex-i hanăɣ-ijăn
inəmmušal-net ašăl wa d-hanăɣ-ăsnăfrăn.
22 Ənta daɣ a hanăɣ-iššəšwălăn s-ešwăl šund wa ităjj ăwadəm i-təla-net, ija daɣ
Unfas-net dăɣ-ulhawăn-nănăɣ i-ad-itbat a-s ənta a hanăɣ-ilăn, nəkkəs ăššăk dăɣ-
marušăt wa hanăɣ-itwăr s-ilkam ad-hanăɣ-t-ăkf.
23 Măssinăɣ a hi-ăjjəyhăn wădden ăgg-adəm, inɣ’-ahi daɣ kunta bahu a hawăn-
janneɣ, wăr t-illa a hi-ikkasăn ad-kăwăn-in-ăkkăɣ dăɣ-Kurənta ar iba n-tărha n-ad-
ănxəsăɣ iman-năwăn,
24 făl-a-s, dăɣ-isălan wi n-immun, wăr-iha ənniyăt-nănăɣ ad-fălla-wăn nəfrăḍ a-
wa wăla a-wa, ed nəkkas ăššăk a-s immun-năwăn, itbat, ănn-ak, a-wa hanăɣ-išlăn,
išl’-anăɣ făl-a-s innin, nărh’-awăn ălxer.

2

Inəzjam wi iṭṭăf Buləs i-kăl-Kurənta

1 Ărheɣ dăɣ-iman-in, ad-wăr kăwăn-in-tiləsăɣ uɣəl i-ad-ăɣšədăɣ iman-năwăn
2 ed kunta năkk-i-dăɣ a dd-iqqălăn ɣaššădăɣ-awăn iman, mi hi-e-isəddəwen? Kunta
kăwăneḍ-i n-əssəbab n-tedăwit-in, ăɣšădăɣ iman-năwăn, əndek əmmək wa s-hi-e-
səddəwem?
3 A-wen-dăɣ făw a dd-orăwăn a-s ăssofăɣ ad-hawăn-in-əktəbăɣ, uhən ad-kăwăn-
in-ăkkăɣ năkk iman-in, ed əssanăɣ a-s afăl kăwăn-in-əkkeɣ s-əmmək-wa-dăɣ, ad-
ăɣšədăn iman-in fălla-wăn ed əkkasăɣ ăššăk a-s tedăwit-in, a-s tedăwit-năwăn.
4 Tăkarḍe-ta-dăɣ, kattăbăɣ-awăn-tăt-in măšan, ărmăsnăt-ahi tirəmmaɣ, osas ulh-
in, jeɣ tisnant ta n-imeṭṭawăn dăɣ-təssəba-năwăn măšan hakd a-wen-dăɣ, akătab wa
hawăn-jeɣ, wădden i n-ad-ăɣšədăɣ iman-năwăn, ănn-ak, i-ad-təlmədăm făll-tărha-
i-dăɣ măqqărăt hawăn-jeɣ.

Ănšăt i-ăwadəm wa ămmujrăẓăn a-wa lăbasăn ămešăl

5 Ămăra, ăwadəm wa săr-wăn dd-ăwwăyăn uɣšad n-iman-wen-dăɣ, wădden năkk
ɣas a-s iɣšăd hărăt, iɣšăd-awăn-t daɣ kăwăneḍ, ănn-ak, ănnăɣet: iɣšăd iman n-
təššəm-năwăn, măšan, wăr-ărheɣ ad-šəššəjreɣ măjrăd dăɣ-isălan n-a-wa iɣšăd.
6 Ăwadəm-en-hi, igdăh-as ămăra uḍlem-wen-dăɣ t-tăswăr təššəm-năwăn, ed
tăsmăqqăm făll-a-s.
7 Ămăra d-ămmujrăẓ a-wa ija, ătub, adiš, ăjăt-t-dd s-iman-năwăn, tənšəm-as,
səsməḍăm ulh-net i-ad-wăr t-năqq tămujriẓt tojărăt ta t-tărmăsăt s-tizarăt.
8 Əttarăɣ dăɣ-wăn, ad-t-səknəm tărha t-tăssiilmădăt a-s tăkkulăm dăɣ-s.
9 Tăkarḍe ta hawăn-in-əktăbăɣ, ti s-kăwăn-tirəmăɣ i-ad-əlmədăɣ ak făw
tamašalăm a-wa hawăn-janneɣ meɣ.
10 Əlmədăt a-s ere s-tənšăm-dăɣ, ənšeɣ-as. Ere daɣ wa s-ənšeeɣ, kunta ill'-e ere
hi-iɣšadăn hărăt, ămiiɣatărăn s-ad-has-ănšăɣ, ilmədet a-s ənšeɣ-as-in dăɣ-təssəba-
năwăn, ənšeɣ-as daɣ dăɣ-təssəba n-Ălmasex.
11 Afăl nətajj a-wen, wăr săr-năɣ dd-mad-ijrəw Iblis tašləlt s-hanăɣ-ikkărrăs ed
tiddas-net, wăr hanăɣ-ədrejnăt.

Ăzzăman wa ija Buləs dăɣ-aɣrəm wa n-Tărwas

12 Ăzzăman wa d-əjjăšăɣ aɣrəm wa n-Tărwas i-ad-dăɣ-s ăxṭəbăɣ Ălənžil n-
Ălmasex, oră-hi dăɣ-s Emăli emm hərəwăn, issărɣăs-ahi iji n-isălan dăɣ-idăggan
ăjjootnen
13 măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr-insa ənniyăt-in, făl-a-s wăr dăɣ-s in-ogeẓăɣ Titus-i
n-ăŋŋa-năɣ dăɣ-ăddin, a-wen-dăɣ a făl fălăɣ ayətma dăɣ-ăddin wi t-əllănen dihen,
okăyăɣ s-teje ta n-Masidunya.

Ɣisa Ălmasex ihakk ašăl făll-Iblis

14 Təmmal i-Măssinăɣ-i ihakkăn ašăl făll-Iblis, dăɣ-ăddimmăt n-Ălmasex-i dăr-
nosaɣ, ənta daɣ a hanăɣ-ikfăn turhajăt n-ad-nətajj isălan n-Ălənžil i-ăddinăt dăɣ-
edăgg iket-net, isălan a-wen s-ašăl-i-dăɣ, jăn abɣănɣəl wa tăjjăn aḍutăn ăẓednen.
15 A-wen-dăɣ a făl năkkăneḍ-i ila Ălmasex, nămoos i-Măssinăɣ šund aḍutăn-win-
dăɣ ăẓednen ikna tărha, a-wen-dăɣ daɣ a nămoos i-ăddinăt wi hănen tabarăt ta
n-əlɣəllas hakd wi hănen tabarăt ta n-əlhəllak
16 măšan ăddinăt wi hănen tabarăt ta n-əlhəllak, aḍu wa hasăn-nămoos, erk aḍu
dd-itiirəwăn săr-săn tamăttant, a-s ija a-wen, ăddinăt wi iyyăḍnen, nămoos-asăn,
aḍu ăẓedăn dd-itiirəwăn săr-săn tămudre tăɣlalăt.
Ăssiistănăɣ-kăwăn: mi s-əgdăhăn iman-net dăɣ-ălxidmăt ogdăhăn d-a-wen-dăɣ?
17 Năkkăneḍ, wăr noleh d-ăddinăt wi iyyăḍnen jănen măjrăd n-Măssinăɣ mamăla
s-əbbăɣărăn; Măssinăɣ a hanăɣ-ijăn dăɣ-a-wa hanăɣ-išlăn iket-net, a-wa hanăɣ-
issăɣlăf daɣ, nətajj'-e s-ənniyăt šăddiijăn dat-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-tassaɣt ta nəja
d-Ălmasex.

3

Tihusay n-ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn

1 Edăwănne-wa s-iket hawăn-t-jeɣ, ajăn idəm ăynayăn a nətattăr ɣur-wăn? Ăbo!
Meɣ ajăn năkkăneḍ, nămiiɣatăr s-tăkarḍe əktabăn dăgg-adəm tăssiilmădăt a-s
inəmmušal s-tidət a nămoos? Əllan-t ăddinăt ămiɣatărnen s-a-wen i-ad-səlmədăn
a-wa ămoosăn măšan, năkkăneḍ, wăr dăɣ-wăn nărha a-wen.
2 Tăkarḍe-nănăɣ, kăwăneḍ-di-dăɣ. Tăkarḍe a-wa, təktabăt dăɣ-ulhawăn-nănăɣ,
əssanăn săr-s dăgg-adəm, ɣarrăn-tăt daɣ iket-dăɣ-năsăn.
3 Ălmasex a iktăbăn tăkarḍe-ten-dăɣ dăɣ-ulhawăn-nănăɣ, ij'-anăɣ năkkăneḍ
imawayăn-net i-ad-tăt-năj dăɣ-ifassăn-năwăn măšan, tăkarḍe-en, wădden adăloš a-s

təktab, ănn-ak, Unfas n-Măssinăɣ-i n-Amăɣlol a tăt-iktăbăn, wădden isəllam n-tihun
a făll-tăt-iktăb, ulhawăn n-dăgg-adəm a dăɣ-tăt-iktăb.
4 Nəkkas ăššăk dăɣ-tărna n-Măssinăɣ ta hanăɣ-ikfa dăɣ-ăddimmăt n-Ălmasex.
5 Wăr nəhel wăla-dăɣ ad-nănn a-s, a-wa-dăɣ hanăɣ-išlăn, išl'-anăɣ s-tărna dd-
nəkkas dăɣ-iman-nănăɣ, ănn-ak, Măssinăɣ a hanăɣ-ikfăn turhajăt n-tădabit n-iji-net,
6 ənta a hanăɣ-ikfăn turhajăt n-ad-numas inaxdimăn n-ărkăwăl n-tassaɣt ăynayăn
wărăn ăshătăl făll-alămăr wa n-Mosa ănn-ak făll-tărna n-Unfas Šăddijăn:
Alămăr, tamăttant
Unfas, tămudre.

Ălənžil a isidorăn wădden alămăr
7 Alămăr wa s-janneɣ dd-itiirəwăn tamăttant s-ăgg-adəm, ăzzăbbăt-t-dd Măssinăɣ
făll-ănnăbi Mosa, iktab făll-isəllam n-tihun. Ija dăɣ-s Măssinăɣ ălxurmăt ijan tihusay
s-indăr wăla-dăɣ i-kăl-Iṣrayil ad-dăɣ-s əjən wăla-dăɣ hărăt n-ăssaɣăt ənḍărrăn
n-akăyad făl təssəba n-ănnur-i ăsmăɣmăɣăn făll-idəm n-ănnăbi Mosa, uhən-dăɣ
ănnur-en, wăr-ăhoja ăsimăɣmăɣ fălla-s.
8 Kunta ălxurmăt n-ăssaɣăt-wen-dăɣ ənḍărrăn, ija tihusay ogdăhnen d-a-wen-dăɣ,
ăb' ăṭṭăma n-təmɣăre n-tihusay ti ija ămašal wa dd-ăssawăḍ Unfas n-Măssinăɣ-i s-
ənta ad-ăhaj.
9 Ɣas, kunta, alămăr-wen-dăɣ, wărăn săr-năɣ dd-itiirəw ar tamăttant, ila ălxurmăt
ogdăhăn d-a-wen-dăɣ, ăb' ăṭṭăma n-təmɣăre n-ălxurmăt wa mad-ăj alămăr-i hanăɣ-
itajjăn ăddinăt lanen idəm dat-Măssinăɣ.
10 A-wen-dăɣ făw a făl ălxurmăt-wen-dăɣ dd-ăzzarăn, ăba-hin ălxurmăt-net ed
osă-dd-i t-iknan mijraw,
11 făl-a-s, kunta a-wa t-illăn s-ilkam ad-t-iba, ila ălxurmăt ogdăhăn d-a-wen-dăɣ,
ăb' ăṭṭăma n-ălxurmăt wa mad-ikrəš a-wa s-ənta a iɣlalăn.
12 Ăṭṭăma ogdăhăn d-wen-dăɣ a făll-năsifălla, a-wen-dăɣ a făl ozja ənniyăt-nănăɣ,
13 wăr noleh d-ănnăbi Mosa-i s-ălwăqq wa d-fălla-s dd-ăsmăɣmăɣ ănnur n-
Măssinăɣ, ăškănbăš-as i-ad-wăr hənnəyăn kăl-Iṣrayil a-s asmăɣmăɣ wa ija idəm-net,
ifannăẓ-in s-a ənḍărrăn a ənḍărrăn.
14 Ăsɣărăn kăl-Iṣrayil ulhawăn-năsăn, a-wen-dăɣ a făl har ašăl-i-dăɣ, ed ɣarrăn
əlkəttab wa n-ărkăwăl n-tassaɣt wa ărəwăn, indar-asăn afăham-net ed olăh-asăn
əlkəttab-en d-a hasăn-ilsa hărăt, s-əmmək-wa-dăɣ s-ăškănbăš ănnăbi Mosa idəm-net
i-ad-wăr t-hənnəyăn ăddinăt. Ămăra, a-wa ilsăn tiṭṭawen n-ăddinăt hasăn-igdălăn
ujreh, wăr t-illa ujreh-net ar s-tartit d-Ălmasex.
15 Ijmaḍ-t ăššăk a-s har ašăl-i-dăɣ, kud-ăɣrăn əlkəttabăn wi iktăb ănnăbi Mosa-dăɣ,
ad-tăn-asən, wăr hasăn-len ujreh ed, ilsa hărăt tiṭṭawen n-ulhawăn-năsăn,
16 măšan ăddinăt wi əkfănen iman-năsăn i-Emăli, ăbas ăšikănbăš hărăt i-
idmawăn-năsăn.
17 Emăli, Unfas a ămoos, ere s-iha Unfas n-Emăli ulh-net, a-di, ijraw iman-net.
18 Năkkăneḍ daɣ-i s-ămăra-dăɣ, ăbas ăšikănbăš hărăt i-idmawăn-nănăɣ, ere dăɣ-
năɣ ikyădăn dăɣ, ad-inhəy šund dăɣ-tiset ălxurmăt n-Emăli măšan, ilkam ad-
təmmuttəy talɣa-nănăɣ, ăkf'-anăɣ Unfas n-Emăli ălxurmăt ojărăn wa-dăɣ nəjrăw
ămăra-dăɣ.

4

Ălxidmăt wa iha Buləs ənta d-imidiwăn-net
1 Šămad Măssinăɣ, oḍăn-anăɣ tăhanint-ta-dăɣ făl ija ămašal ogdăhăn d-a-wa-dăɣ
dăɣ-ifassăn-nănăɣ, adiš, kuyədăt-anăɣ,

2 nəbḍəwet d-a-wa ăsikărakăḍăn tamašalăn ăddinăt dăɣ-ufăr, wăr nətəttăret
tikărras n-ăwadəm, wăr nəsəməskil măjrăd n-Măssinăɣ, tidət ɣas a nəjanna i-
ăddinăt dat-Măssinăɣ i-ad-əlmədăn a-s a-wa hasăn-nəjanna iket-net tidət.
3 Kunta daɣ Ălənžil, əllan-t ăddinăt s-iffar ălmăɣna-net, a-di wi əkfănen iman-
năsăn i-əlhəllak a-s ăttunkăl,
4 ănimăšrăyăn i-Măssinăɣ, ăsdărɣăl-tăn Iblis-i ăminakălăn făll-ăddunya-ta-dăɣ,
igdăl-asăn ahănay n-ănnur wa măqqărăn ăsmăɣmăɣăn ihăn isălan n-Ălənžil-i
hanăɣ-isalmadăn s-ălxurmăt n-ănnur wa ihăn Ălmasex-i s-ăwadəm wa t-inhăyăn,
inhăy Măssinăɣ.
5 Wădden isălan n-iman-nănăɣ a nəxaṭṭăb i-ad-hanăɣ-in-əjrăhăn ăddinăt, isălan
n-Ălmasex a nəxaṭṭăb. Dăɣ-təssəba-net ənta-en-dăɣ a făl nəja iman-nănăɣ eklan-
năwăn,
6 ed Măssinăɣ-i innăn ašăl ăzzarăn:
«Ăməlet ănnur i-ad-iba tihay»,
ənta-en-dăɣ, a dd-ijăn ănnur wa s-ămăra-dăɣ, ăsimăɣmăɣ dăɣ-ulhawăn-nănăɣ i-ad-
nudabăt ahănay n-tihusay n-ănnur wa ăsimăɣmăɣăn făll-idəm n-Ălmasex.

Ălɣizabăt wa inhăy Buləs ənta d-imidiwăn-net

7 Hărăt-wen-dăɣ, ij'-anăɣ-t Măssinăɣ, măšan hakd a-wen-dăɣ ufa ad-nəssan
nəkittəw a-s wăr t-illa a nămoos. Wăr nămoos ɣas ar šund hărăt ilan ălqim itwarăn
dăɣ-iləkkan s-răqqiis terăẓẓe-năsăn i-ad-itbət a-s tărna ta n-Măssinăɣ, wădden ta
n-iman-nănăɣ a-s năxdam i-Măssinăɣ.
8 Əẓbăbăn-anăɣ ăddinăt siha d-siha măšan, wăr nălfăẓẓăṭ, nəššəwwăš măšan, wăr
nəkkes ăṭṭăma;
9 ăstăɣăynăn-anăɣ ăddinăt măšan, wăr ḍara-năɣ iqqel Măssinăɣ, indăr-asăn
ad-hanăɣ-ărməsăn; təggatăn-anăɣ s-ăkall măšan, indăr-asăn ad-hanăɣ-in-səmdun,
issəbdăd-anăɣ-dd Măssinăɣ.
10 Hak ăssaɣăt-dăɣ, ărhan-anăɣ ăddinăt təsəmme n-tamăttant šund ta ija Ɣisa
măšan, intăš-anăɣ-dd Măssinăɣ dăɣ-săn i-ad-əlmədăn a-s tămudre-ta-dăɣ ija Ɣisa, a
nəja năkkăneḍ-dăɣ, šămad iddar, adiš, nəddar năkkăneḍ-dăɣ dăɣ-təssəba-net.
11 Ăšerăkken ɣas dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ tamăttant-nănăɣ dăɣ-təssəba n-alkum-
nănăɣ i-Ɣisa. Tidət, təbrar taɣəssa-nănăɣ, măšan, nəddar; ămoos a-wen a
ăssiitbătăn i-ăddinăt tămudre ta ija Ɣisa dăɣ-ulhawăn-nănăɣ.
12 Ărhan tamăttant-nănăɣ dăɣ-təssəba n-ălxuṭbăt wa nətăjj măšan, hakd a-wen-
dăɣ, orăw-dd săr-wăn a-wen-dăɣ hanăɣ-tăjjăn, tămudre tăynayăt.
13 Nəṭṭaf ɣas ənniyăt wa s-innă ănnăbi iyyăn dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Omanăɣ s-Măssinăɣ, a-wen-dăɣ a făl
ămmijrădăɣ dăɣ-isălan-net.»
Ămăra, immun šund-wen-dăɣ a nəṭṭaf năkkăneḍ-dăɣ, nomăn ɣas, ad-nəxaṭṭăb
isălan-net.
14 Nəkkas ăššăk a-s Măssinăɣ-i dd-issənkărăn Emăli Ɣisa jer-inəmmuttan, ilkam
ad-hanăɣ-dd-isənkăr jere-săn, isəbdəd-anăɣ năkkăneḍ hakd kăwăneḍ edes-has dat-
Măssinăɣ.
15 A-wa hanăɣ-išlăn iket-net, kăwăneḍ a he-infəw i-ad-imɣar ănnuɣmăt n-Măssinăɣ,
iwwaḍăn-dd fălla-wăn ăddinăt ăjjootnen, ijatăn wi tiiməlnen Măssinăɣ.

A-wa t-illăn ad-t-iba, išrəy-t-dd a-wa iɣlălăn

16 A-wen-dăɣ a făl, kuyədăt-anăɣ ed nəssan a-s kud-dăɣ ašăl-i-dăɣ, tikməmmeḍ
taɣəssa-nănăɣ s-a ənḍărrăn a ənḍărrăn, hak ašăl-dăɣ itiwwaḍ-dd, a ăynayăn făll-
tiynəya n-ulhawăn-nănăɣ.

[17] Hărăt n-aɣăna wa nəhannăy ămăra-dăɣ, taẓidert, ilkam ad-t-iba, išrəy-t-dd
ălxurmăt iɣlalăn, ăsinăflăyăn wărăn il' asuɣəl.
[18] Wăr-inăbbăjet a-wa inabbăjăn tiṭṭawen n-dăgg-adəm tiṭṭawen-nănăɣ, ănn-ak,
năknet akăyad dăɣ-a-wa wărăn ila mănhoy t-illăn ɣur-Măssinăɣ făl-a-s, a-wa ilăn
mănhoy, ad-t-iba, a-s ija a-wen, a-wa t-wărăn ila t-illan ɣur-Măssinăɣ, iɣlal hărkuk.

5

Isălan n-tămudre ta tăynayăt d-taɣəssa ta tăynayăt təlkămăt

[1] Ămăra, nəssan a-s taɣəssa-ta-dăɣ nəha tolăhăt ɣas d-ehăket, ilkam ad-tumas šund
ebăršăj măšan, nəssan a-s ašăl wa n-sămdo n-hărăt iket-net, a-s e-ăj, ăsimăjnăt-anăɣ-
dd Măssinăɣ ehăket ăynayăn dăɣ-išənnawăn. Wen ənta, wădden a əknan ifassăn
n-ăgg-adəm, Măssinăɣ iman-net a t-dd-iknăn, iɣlal daɣ.
[2] Ămăra, noẓar dăɣ-ehăket-wa-dăɣ, năsidărhăn ad-nəddək ɣur-Măssinăɣ i-ad-
nəjjəš ehăket wa n-tiɣəswen ti ăynaynen,
[3] s-afăl ašăl wa tănăt-nəjjăš, ad-ăbas nəzzaf.
[4] A nəkka nəzzaɣ dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ, ad-noẓar, năsnin hak ašăl măšan, wădden
arurəd a nəja ad-hanăɣ-ikkəs Măssinăɣ dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ănn-ak a nărha, ad-
fălla-năɣ-in-ikkəs taɣəssa ta tărəwăt s-hak ašăl tamăttat, ăj ta tăɣlălăt dăɣ-edăgg-
net.
[5] Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-dd-ixlăkăn i-a-wen, ənta-i hanăɣ-ikfăn Unfas-net i-
ad-umas tasətbat d-ăḍḍimmana n-ărkăwăl wa hanăɣ-ijjăš.
[6] Ăsikayăd-anăɣ a-wen-dăɣ hak ašăl ed, nəssan a-s a nəkka nəha taɣəssa-ta-dăɣ,
ad-nujəj Emăli.
[7] Tidət, wăr t-nəhənnəy s-tiṭṭawen-nănăɣ ămăra-dăɣ măšan, năkkăneḍ immun
wădden a-wa hannăynăt tiṭṭawen-nănăɣ a făl năsifălla.
[8] Nəflas hullan a-wa s-nomăn măšan, năssoof ad-năhan, nəzjăr taɣəssa-ta-dăɣ,
nəddək edes i-Emăli.
[9] A-wen-dăɣ a făl jer-năqqima dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ wăla nəzjar-tăt, nəjrəẓet i-Emăli
dăɣ-hărăt iket-net,
[10] făl-a-s ăhhuuššăl, ad-dd-nəbdəd iket dăɣ-nănăɣ dăɣ-edăgg n-ăššăreɣa wa n-
Ălmasex i-ad-hanăɣ-išrăɣ. Dihen, hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net. Wa
ămešălăn a-wa olăɣăn, ad-ijrəw marušăt-net, wa s-a-wa lăbasăn daɣ ɣas a ămešăl,
ad-ijrəw ălhăk-net.

Ălmasex a-s əssəbab n-tanməẓalt jer-Măssinăɣ d-dăgg-adəm

[11] Šămad nəssan a-wa s-itawănna tuksəḍa n-Emăli, nətattăr daɣ ad-təjjəš tuksəḍa-
ten-dăɣ ulhawăn n-dăgg-adəm, Măssinăɣ, wăr has-tədrej talɣa-nănăɣ, norda daɣ a-s
kăwăneḍ, dăɣ-ulhawăn-năwăn, təssanăm fălla-năɣ.
[12] A-wa hawăn-nəjanna, wăr hawăn-t-nəjənn făl-a-s innin nărha ad-hanăɣ-in-
təjrăhăm, ănn-ak, nəjann'-awăn-t i-ad-tudabem abăraj dăɣ-təssəba n-a-wa năxdăm
jere-wăn, dihen, ad-təlmədăm a-wa mad-tənnəm i-wi tabărajnen dat-ăddinăt, a-s ija
a-wen, wăr šăddijăn ulhawăn-năsăn.
[13] Kunta iyyăḍ ija ɣur-săn a-s iba n-tayətte a hanăɣ-irmasăn, wăr-iɣšed hărăt a-
wen ed ălxidmăt n-Măssinăɣ wa nəha, a hasăn-ijrăwăn tənna n-a-wen; kunta daɣ,
jăn-anăɣ ăddinăt əssannen a-wa hăn, a-wen, tănfo-năwăn.
[14] Ălxidmăt wa nəha, təntaj-anăɣ săr-s tărha ta măqqărăt hanăɣ-ija Ălmasex, a-
wen-dăɣ a făl nədgaẓ. Nəkkas ăššăk a-s ənta-i n-iyyăn, ămmut dăɣ-təssəba-năwăn,
ămoos a-wen-dăɣ a-s šund iket-dăɣ-nănăɣ a ămmutnen dăɣ-a-wa ămoosăn amišəl
n-erk hărătăn wi nətamašal ibda.

[15] Dăɣ-təssəba-nănăɣ iket-nănăɣ a făl ămmut i-ad-umas a-s ăddinăt wi ikfa
tămudre ta tăynayăt, ad-ăbas ărjašăn dăɣ-derhan n-iman-năsăn, ănn-ak, ărjašăn
s-a-wa fălla-săn irha Ălmasex-i ămmun, inkăr-dd jer-inəmmuttan.

Tămudre ta tăynayăt ihăkk Ălmasex

[16] Ašăl-i, ăbas nəḍkaḍ ăwadəm wăl' iyyăn s-a-wa s-t-əḍkăḍăn dăgg-adəm. Ibda
a-wen-dăɣ a-s nəḍkaḍ Ălmasex iman-net măšan ămăra, wădden tayətte-ten-dăɣ a-s
nəgla.
[17] E-d osăɣ ăwadəm d-Ălmasex-dăɣ, ămoos ăwadəm ăynayăn, a-wa n-ibda
ibbədăy; ənhəywăt-t, hărăt iket-net, ăynay-dd săr-s.
[18] A-wen, Măssinăɣ-i hanăɣ-ăẓmăẓălăn d-iman-net s-Ălmasex a t-ijăn, ijă daɣ ašăl-
i-dăɣ ămašal-wen-dăɣ n-aẓəmmăẓəl n-dăgg-adəm d-Măssinăɣ dăɣ-ifassăn-nănăɣ.
[19] Dăɣ-təssəba n-tărna n-Ălmasex-en-dăɣ, ad-ija Măssinăɣ tanməẓalt dăr-s d-
ăddinăt iket-dăɣ-năsăn, ənta a ijjăšăn ărkăwăl wa n-ad-ăbas hasăn-e-iṭṭaf uḍlem-
năsăn, ij'-anăɣ năkkăneḍ-dăɣ inəmmejrədăn ăwwikkălnen tanməẓalt-net.

Ămašal wa n-aẓəmmăẓəl n-dăgg-adəm d-Măssinăɣ

[20] Ămăra, năkkăneḍ a-s ălžămaɣăt n-imawayăn n-isălan n-ălxer n-Ălmasex šund
ɣas a-s Măssinăɣ iman-net a itamăjradăn i-dăgg-adəm dăɣ-təssəba-nănăɣ; a-wen-
dăɣ a făl dăɣ-wăn nətattăr, nəj'-awăn isəm wa n-Ălmasex, ehăff, măẓălăt d-Măssinăɣ
iket-di.
[21] Ɣisa-i s-wăr kăla ofa abăkkaḍ, ij'-e Măssinăɣ dăɣ-edăgg n-inăsbăkkaḍăn i-ad-
nasăɣ dăr-s, nəkrəš idəm dat-Măssinăɣ.

6

Ašăl-i-dăɣ a-s ašăl wa n-tătubt

[1] Năkkăneḍ, Măssinăɣ a dăr-nănnixdăm, a-wen-dăɣ a făl kăwăn-năsimătăr d-ad-
wăr hin-tăsbăṭṭălăm ănnuɣmăt n-Măssinăɣ-wa kăwăn-ikfa
[2] ed Măssinăɣ iman-net innă:
«Ǝsleɣ i-tittar-năwăn,
ašăl wa əssəbdădăɣ i-ad-kăwăn-ăɣləsăɣ osă-dd ɣas,
ogăẓăɣ-kăwăn.»
Ămăra, ašăl-en n-əlɣəllas issəbdăd Măssinăɣ, osă-dd, ənta-da-dăɣ nəha ašăl-i-dăɣ.
[3] Năkkăneḍ, wăr t-illa a nətajj i-ad-nəkkəs ăwadəm dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ, i-ad-
wăr-ijărrəw ăwadəm a lăbasăn innă dăɣ-ămašal wa nəha.
[4] A-wa nətăjj iket-net, nətajj'-e i-ad-itbət dat-ăddinăt, a-s inaxdimăn dd-ăšimašăl
Măssinăɣ a nămoos. A ijăn-dăɣ, nəbdad făll-iman-nănăɣ, wăr t-illa aɣăna s-wădden
nəhannăy-t jer-ălɣizabăt, wăla tissust, wăla tirəmmaɣ măšan, nəṣbar dăɣ-a-wen-dăɣ
iket-net.
[5] Ǝjjăšnăt-anăɣ tiwit, nəjjăš tikărmuten, oẓăyăn-anăɣ ăddinăt, ehăḍ d-ašăl
nălluyyăɣ ed nəšɣal, dehiyyăn făw wăr nəjărrəw s-eḍəs, nətajj išilan wăr t-illa a
nəkša.
[6] Măšan, šăddiij tămudre-nănăɣ, tămudre n-ăddinăt əzzaynen Măssinăɣ. Hanăɣ-
taẓidert, noolaɣ, idhal-anăɣ Unfas Šăddijăn, nărha ăddinăt s-ulh imdan.
[7] Nəxaṭṭăb măjrăd n-Măssinăɣ s-tidət-net d-tărna-net, iqqud a-s hărăt dăɣ-imutaj
wi s-nəkannăs d-išənja-nănăɣ, ənta a nəja tăkoba hakd aɣărh.
[8] Dăɣ-a-wa nəha, ăssiimɣărăn-anăɣ iyyăḍ, əlkăhăn-anăɣ iyyăḍ; təmmalăn-anăɣ
iyyăḍ, gaggărăn-anăɣ iyyăḍ; jan-anăɣ iyyăḍ inəsbuha, a-s ija a-wen, wăr t-illa a dd-
izajjărăn imawăn-nănăɣ săl tidət;

9 jan-anăɣ iyyăḍ ăddinăt wăren ătwăssăn, a-s ija a-wen, nəkna atwəzzi; ija ɣur-
iyyăḍ a-s năssijja-hin făw măšan, wăr nămmut hărwa, ăɣtasăn-anăɣ tamăttant
măšan, nəddar hărwa.
10 Jan-anăɣ iyyăḍ iməskay măšan, hărkuk năddiwăt; jan-anăɣ iyyăḍ tilăqqiwen
măšan, nətirəw-dd ărrəzăɣ s-ăddinăt ăjjootnen; jan-anăɣ iyyăḍ ăddinăt s-wăr t-illa
a lan uhən-dăɣ, wăr t-illa a hin-noḍan.

Ulhawăn olwanen

11 Ayətma-ɣ wi n-kăl-Kurənta, wăr t-ih’ ăššăk a-s nor’-awăn imawăn-nănăɣ i-tidət,
nor’-awăn daɣ ulhawăn-nănăɣ, wăr t-illa făw a hawăn-nəffar;
12 ănn-ak, ulhawăn-wi-di-dăɣ-năwăn a hanăɣ-wăren-olwa, ənnăr wădden a-wen,
olwan-awăn wi-nănăɣ hullan hullan.
13 Šămad ilyaḍăn-in a tămoosăm, ăyyăt-ahi ad-hawăn-ăjăɣ măjrăd wa he-ăj abba
i-aratăn-net: ăjăt-anăɣ a-wa hawăn-nəja, arăt-anăɣ ulhawăn-năwăn s-əmmək wa
s-hawăn-nora wi-nănăɣ.

Ănnur d-tihay ya, wăr t-illa a osaɣăn

14 Wăr toseɣăm iman-năwăn d-ăddinăt wi wăren oher hărăt d-Emăli. Ma ohar
a-wa olăɣăn d-a-wa lăbasăn, meɣ ma ohar ănnur d-tihay?
15 Ma tămoos tassaɣt ta t-təllăt jer-Ălmasex d-Iblis meɣ jer-amumən d-ănăẓẓalim?
16 Ma ohar ehăn wa šăddijăn n-Măssinăɣ d-ăṣṣănămăn. Ǝlmədăt a-s năkkăneḍ a-s
ehăn n-ămudd wa šăddijăn n-Măssinăɣ. Măssinăɣ-i iddărăn innă:
«Ad-əzzăɣăɣ jere-săn,
ədhəlăɣ-tăn e-s əkkăn-dăɣ,
umasăɣ-asăn Măssinăɣ, umasăn əntăneḍ tamətte-nin.»
17 A-wen-dăɣ a făl innă Emăli:
«Ǝzjărăt-dd jer-inəẓẓulam,
əbḍəwăt iman-năwăn dăr-săn,
wăr ḍesăm a ămmiḍăsăn.
Afăl jăm a-wa făllа-wăn ărheɣ,
ad-kăwăn-dd-ăjăɣ s-iman-in,
səbbələlăɣ-kăwăn,
18 umasăɣ-awăn Abba,
tumasăm məddana-ɣ d-ešše-ɣ.
Năkk-i n-Emăli-i ilăn tărna a innăn a-wen.»

7

1 Ǝnhəywăt ɣas ayətma-ɣ wi əkneɣ tărha, šămad năkkăneḍ a-s ija Măssinăɣ
ărkăwălăn-win-dăɣ, adiš, nəbḍəwet d-asəmmăḍəs n-tiɣəswen-nănăɣ d-ənniyătăn-
nănăɣ, nišdajet, tănnăhăḍet dăɣ-năɣ tuksəḍa n-Măssinăɣ.

A-wa dd-orăwăn tedăwit ta ija Buləs

2 Ayətma, arăt-anăɣ ulhawăn-năwăn, ăjăt-anăɣ edăgg. Wăr t-illa ere năddiɣwăt,
wăl’ ere năssok’ ăkall, wăl’ ere năkkirrăs i-ad-năkš ehăre-net.
3 A-wa hawăn-janneɣ, wăr teɣalăt janneɣ-awăn-t i-ad-kăwăn-səḍləmăɣ, ham
ulhawăn-nănăɣ, nəj’-awăn tărha-ta-dăɣ s-wăr hanăɣ-e-ibḍəw a săl tamăttant.
4 Ǝjrawăɣ s-măjrăd dăɣ-isălan-năwăn, ămoos-ahi daɣ abăraj ad-făllа-wăn
ăbbărăjăɣ, əssənsăn isălan wi făllа-wăn əsleɣ ənniyăt-in har jeɣ tedăwit-ta-dăɣ hin-
tăstăwăt wăla dăɣ-tersəmmawen ti nənhăy.
5 A hin-năwwăḍ teje ta n-Masidunya-dăɣ har ašăl-i-dăɣ, wăr kăla nəja hărăt n-
ăssaɣăt n-tăsonfat. Iwwăɣwăɣ-anăɣ ălɣizabăt siha d-siha, əknăsăn-anăɣ ăddinăt,
nărmăɣ făll-iman-nănăɣ hakd-dăɣ făll-tiɣəswen-nănăɣ,

6 măšan issəsmăḍ Măssinăɣ-i n-enəssesmăḍ n-talɣiwen ulhawăn-nănăɣ, ed nəha
a-wen-dăɣ, a-s hanăɣ-dd-osa Titus.
7 Ăsdăwăt-anăɣ ass-net, ăsdăwen-anăɣ daɣ isălan-năwăn wi dăɣ-năɣ ija. Illăɣăt
əmmək wa s-t-tăsbălălăm, ija dăɣ-năɣ isălan n-awnaf wa hanăɣ-jăm, illăɣăt-anăɣ
daɣ tisnant ta jăm dăɣ isălan n-a-wa ijăn; iglă har hanăɣ-innă a-s ašrut wa-nin a
tărmăsăm dăɣ-isălan-win-dăɣ har ămăra, năkk a făll-təknasăm d-išənja-nin. Ǝsleɣ
i-isălan-en-dăɣ ɣas, ăssakăyăɣ dăɣ-tedăwit.
8 Ǝssanăɣ a-s ikm'-iwăn a-wa s-kăla hawăn-t-in-əktăbăɣ măšan, wăr t-
ămmujrăẓăɣ, kud-dăɣ ămmujrăẓăɣ-t, hannăyăɣ a-s wăr tăhoja tisnant-năwăn.
9 Ămăra, ăddiweɣ dăɣ-isălan-năwăn măšan, wădden tisnant ta kăwăn-tărmasăt a
hi-tăsidăwet, ănn-ak, tătubt ta jăm s-Măssinăɣ săr-wăn-dd-orăw măjrăd wa hawăn-
in-jeɣ a hi-ăsidăwen.
10 Tisnant ta s-Măssinăɣ a tăt-dd-orăwăn săr-năɣ, wăr la imujraẓ ed tiirəw-dd săr-
năɣ tăbəḍḍawt d-a-wa lăbasăn nətamašal, năɣləs, a-s ija a-wen, tisnant ta s-ăddunya
a săr-năɣ-tăt-dd-orăwăn, ten, ušreyăn-net, əlhəllak ɣas.
11 Tidət, ikm'-iwăn a-wa hawăn-ənneɣ măšan, ămoos a-wa săr-wăn dd-orăw a ihan
erhet n-Măssinăɣ. Ǝnhəywăt kăwăneḍ iman-năwăn ălxal wa ăhusken tărmăsăm
ămăra, təššăkăm iman-năwăn, tăkrakăḍăm, tărmăɣăm, tăsdărhănăm ad-hi-taləsăm
ahănay, tărḍăm iket-năwăn dăɣ-armuḍ a-s ăwadəm wa ămešălăn təluše-ten-dăɣ jere-
wăn, inmənhəyet d-imojjan-net; ənta-den-dăɣ a-wa issətbătăn a-s ənta a iwar uḍlem,
wădden kăwăneḍ.
12 Ărheeɣ ad-təssanăm a-s tăkarḍe ta iyyăḍăt hawăn-in-əktăbăɣ, wăr tăt-in-
əktebăɣ dăɣ-təssəba n-ăwadəm wa ănmăšrăyăn wăla wa ittəḍlămăn, ănn-ak,
əktăbăɣ-awăn-tăt-in dăɣ-təssəba n-əddəguẓăt wa jăm fălla-năɣ s-Măssinăɣ a-s
əssəbab-net.
13 Ămăra-dăɣ, issəsmăḍ a-wa jăm ulhawăn-nănăɣ, tăssewăḍ daɣ tedăwit ta ija
Titus făll-ta-nănăɣ, ikkăs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf dăɣ-isălan-năwăn,
14 əbbărăjăɣ data-s dăɣ-isălan-năwăn, ənhăyăɣ a-s a-wa ăhusken has-ənneɣ fălla-
wăn, wăr t-ămmujrăẓăɣ ed wăr-ăbbuggăt. Tidət d-tărha ɣas a kăwăn-nəssəkna,
nosa daɣ a-s a-wa nənna i-Titus dăɣ-isălan-năwăn, tidət.
15 Ašăl-i, e-d dd-iktă asəbbələl wa t-jăm a-s kăwăn-in-osa d-əjjəluyăt d-semɣar wa
jăm dăɣ-amišəl n-a-wa hawăn-nəjanna, ad-kăwăn-itiməl s-tărha.
16 Tedăwit-ten-dăɣ ija, a jeɣ năkk-dăɣ, ed əssanăɣ a-s ăddoobeɣ ad-fălla-wăn
səffəllăɣ, əfləsăɣ-kăwăn dăɣ-hărăt iket-net.

8

Isălan n-tirjit i-imumənăn wi n-teje ta n-Masidunya

1 Ayətma-ɣ, nărha ad-hawăn-năj isălan n-ănnuɣmăt wa ikfa Măssinăɣ ălkănisăten
ti hănen teje ta n-Masidunya.
2 Wăr t-illa ălɣizabăt s-wădden ənhăyăn-t măšan, wăr-ifneẓ a-wen təmɣăre n-
tedăwit-năsăn, lăqqəwăn măšan wăr-ăsɣărăn ifassăn-năsăn i-imumənăn wi wăren
əṭṭef hărăt.
3 Ăjjəyhăɣ a-s jăn a-wa ăddooben, ănn-ak, jăn făw a okăyăn a-wa ăddooben,
ămoos a-wen a tăn-dd-ifalăn, wădden a-s tăn-ăšihăššăl ăwadəm.
4 Ǝntăneḍ iman-năsăn a dd-ifăl ənniyăt-wen-dăɣ, tilăqqad făw a hanăɣ-jăn făll-
tărha-i-dăɣ jăn n-ad-ədhəlăn iməššeddəjăn-wi hănen Yărussălam.
5 Tanəmmirt-năsăn, jăn a okăyăn a-wa tăn-norda. Emăli a əkfăn iman-năsăn,
əkfăn-anăɣ daɣ iman-năsăn dăɣ-erhet n-Măssinăɣ.
6 Isălan n-a-wen-dăɣ jăm a făl năsmătăr Titus i-ad-kăwăn-in-iqqəl, isəmdəw a-wa
issənta jere-wăn, awəy-dd tirjit ta s-tăbokăm i-imumənăn.

7 Tidət-dăɣ a-s wăr t-illa a-s wădden ăsnăflăy-kăwăn Măssinăɣ dăɣ-s, jer-immun
wăla musnăt wa n-tayətte wăla musnăt n-măjrăd, wăla ăddăgaẓăt dăɣ-iji n-isălan-
net wăla tărha təmdat. A-wen-dăɣ a făl isălan-wi-dăɣ n-tirjit i-imumənăn, əjləyăt
dăɣ-săn hullan.
8 A-wa dăr-kăwăn-ăsimătărăɣ, wăr-ărheɣ ad-hawăn-umas tăhaššilt. Isălan ɣas
n-armuḍ wa s-əkfănăt ălkănisăten ti iyyăḍnen a dăɣ-wăn tajjăɣ i-ad-təjləyăm
kăwăneḍ-dăɣ, sətbətăm tărha ta jăm i-ayətma-wăn wi iyyăḍnen.

Ălmital wa hanăɣ-dd-oyyă Ălmasex

9 Təssanăm iman-năwăn təmɣăre n-ănnuɣmăt wa kăwăn-ikfă Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex dăɣ-təssəba-năwăn, ənta-i n-amărrəzăɣ, ăslăqqăw iman-net i-ad-tărzăɣăm
kăwăneḍ, dăɣ-əllăqqu-net.
10 Ăddăbara-nin hawăn da: səmdəwăt-in a-wa ăhusken təssəntăm; ənhaḍ,
kăwăneḍ a ăzzarnen s-ajăraw n-ənniyăt-wa-dăɣ, kăwăneḍ daɣ a ăzzarnen s-iji-net.
11 A-wen-dăɣ a făl ărheɣ a-s a-wa dăɣ-təssəntăm ăddăgaẓăt, sămdăt-t-in s-tădabit-
năwăn.
12 Ere ikfăn hărăt i-Măssinăɣ s-ulh imdan, ikf'-e s-ənniyăt n-a-wa ila wădden a
wăr-ila, ad-ijrăẓ ălxal-net i-Măssinăɣ, Măssinăɣ daɣ, wăr dăɣ-năɣ-e ittăr a wăr nəla,
wăla a wăr năddobăt.
13 Wăr hawăn-jənneɣ, kăykăyăt-dd a-wa təṭṭăfăm i-ad-səyyəwənăm ăddinăt iyyăḍ,
făw, ănn-ak, a tattărăɣ ad-tagdăhăm iket-dăɣ-năwăn dăɣ-a-wa lăm.
14 Tidət, ašăl-i, kăwăneḍ, ăsnăflăy-kăwăn Măssinăɣ, a-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn
tattărăɣ ad-tədhəlăm ayətma-wăn wi tărmăs tămăɣatert ed ăddobăt a-s ašəkka, ad-
təbrəjwəl talɣa, umas a-s win-dăɣ tədhălăm ašăl-i-dăɣ, a he-isənnəfləy Măssinăɣ, a-s
ija a-wen, kăwăneḍ, tărmas-kăwăn tămăɣatert. Dihen, əntăneḍ a iwar ad-kăwăn-
ədhəlăn.
15 Ǝnta-den-dăɣ migdăhaw wa s-hawăn-jănneɣ dăɣ-hanăɣ-ăssewăl əlkəttab n-
Măssinăɣ a-s innă:
«Wa dd-ăjlaben a ăjjen, wăr-ăssakăy,
wa s-a-ənḍărrăn daɣ a dd-ăjlabăt,
wăr fălla-s in-ăba hărăt.»

Asikəl n-Titus d-imidiwăn-net s-aɣrəm wa n-Kurənta

16 Nămmoy i-Măssinăɣ ed issəjlăy Titus dăɣ-isălan-năwăn s-əmmək wa s-dăɣ-săn-
əjlayăɣ năkk iman-in.
17 Titus iman-net a irḍăn s-ad-kăwăn-in-ăkk, nəttăr dăɣ-s daɣ ad-kăwăn-in-ăkk šik,
ija daɣ făll-a-wen.
18 Dăɣ-isălan n-asikəl wa săr-wăn-in-ija, năsidăw-t-in d-ăŋŋa-năɣ iyyăn dăɣ-ăddin
s-wăr t-illa ălkănisăt s-wădden tajăyha făll-tihusay n-ălxidmăt-wa t-išlăn dăɣ-efes
n-Ălənžil.
19 Wădden dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ ɣas a făl săr-wăn-t-in-năsidăw d-Titus,
ənta-en-dăɣ daɣ a ăsnăfrănnăt ălkănisăten i-ad-isărtəy tirjiten iket-di d-tuẓannăt.
Ălxidmăt-wen-dăɣ, nəh'-e i-ad-itwəsəmɣăr isəm n-Emăli, nəsətbət tărha n-tadhəlt
ta s-nărha ad-tăt-năj i-ayətma-năɣ.
20 Dăɣ-isălan n-tasəssiwit-ta-dăɣ, aẓrəf ăjjeen a-wa, a-wen-dăɣ a făl wăr nărha ad-
hanăɣ-iššək ăwadəm dăɣ-isălan n-əmmək wa s-t-nəṭṭăf hundăɣ har ašăl wa d-e-ijjəš
ifassăn n-məssaw-s
21 ed, nărha amišəl n-a-wa olăɣăn dat-Emăli hakd-dăɣ dăgg-adəm.
22 Meddən-wi hin-năšmašăl săr-wăn, năsidăw-tăn-in daɣ d-ăŋŋa-năɣ iyyăn nəkna
azəjjəzz, nənhăy a-s ăwadəm irhan tadhəlt n-ăddinăt wi iyyăḍnen, a-wen-dăɣ a
făl t-noyya, ikk'-iwăn-in. Ijlăy hullan dăɣ-derhan n-ad-kăwăn-in-ăkk, ikn'-iwăn daɣ
tafləst, ijlay hullan dăɣ-derhan n-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ.

23 Ămăra, taɣălift-năwăn Titus wa n-amidi-nin dăr-oharăɣ ălxidmăt, taɣălift-
năwăn meddən wi iyyăḍnen dăr-nănniixdăm dăr-s ăddewnen. Iket-nănăɣ kăwăneḍ-
di-dăɣ a-s năxdam. Meddən wi n-əssin dăr-ăddew Titus, ălkănisăt a tăn-in-
tăšimašălăt i-ad-ăxdəmăn jere-wăn, səmɣărăn isəm n-Ălmasex.
24 Săknăt-tăn tărha təmdat i-ad-umas a-wen tajuhe i-ălkănisăten-ti tăn-dd-
ăšmašălnen, əlmədnăt a-s wăr-ăbbuggăt abăraj wa fălla-wăn nətajj.

9

Tadhəlt n-imumənăn wi n-Ălyăhudəyăt

1 Dăɣ-isălan n-tadhəlt ta təkkăt iməššeddəjăn wi hănen teje ta n-Ălyăhudəyăt,
əjrăhăɣ-in a-s wăr-ămɣatărăɣ ad-hawăn-siwəlăɣ dăɣ-isălan-net,
2 ed diha t-təllăm, təjlayăm hullan dăɣ-a-wen. Iwwăy-dd săr-i făw a-wen ad-kăwăn-
aməlăɣ dat-imumənăn wi əzzăɣnen teje ta n-Masidunya; ənneɣ-asăn a-s: imumənăn-
wi hănen teje ta n-Akaya, wa-dăɣ n-ənhaḍ jan əmmək i-ad-ədhəlăn imumənăn wi
əzzăɣnen Ălyăhudəyăt. Hannăyăm ămăra a-s əjjəluyăt-năwăn, orăw-dd derhan s-
ăddinăt ăjjootnen n-ad-arəjăn əntăneḍ-dăɣ.
3 A-wen, wăr hin-ikkes a-s ămăra, ăšimašălăɣ-in săr-wăn hărăt dăɣ-ayətma-năɣ
iyyăḍ dăɣ-ăddin i-ad-wăr-itəbəggut a-wa fălla-wăn ənneɣ. A-s kăwăn-in-tisən,
əjrəwnet-kăwăn təknam dăɣ-asdu i-ad-titbat təmmal ta kăwăn-jeɣ dăɣ-isălan n-
aẓrəf-wa-dăɣ.
4 Ăksuuḍăɣ a-s afăl kăwăn-in-əkkeɣ, năkk d-hărăt dăɣ-imumənăn wi n-Masidunya,
har kăwăn-in-nosa wăr tăsdăwăm, ad-hi-umas a-wen tăkrakiḍt, umas-awăn-tăt
kăwăneḍ-dăɣ ḍarăt təmmal ta kăwăn-jeɣ hasăn.
5 Təssəba n-ad-wăr ija a-wen-dăɣ a făl hi-dd-ijjăš ənniyăt n-ad-əttărăɣ dăɣ-ayətma-
win-dăɣ n-kăraḍ, ad-hi săr-wăn-in-izarăn, sədəwən tirjit ta s-jăm ărkăwăl-net i-ad-
təmdəw talɣa-ten-dăɣ iket-di d-kăwăn-in-tisăɣ. A-wen a madăn-isətbət a-s a-wa jăm,
wădden ăwadəm a kăwăn-ăšhăššălăn săr-s, ănn-ak, ămoos a jam d-iman-năwăn
dăɣ-tedăwit.

Ăfuss wa ihakkăn, wăr has-e-iba a ikfă

6 Ǝlmədăt a-s ăwadəm wa ăddomen a ənḍărrăn, wăr-e aləy a ăjjeen, măšan, wa
ăddomen a ăjjen, ad-aləy a ăjjeen.
7 Hak ăwadəm, ăkfet a-wa issəbdăd dăɣ-ulh-net, wăr-itumaset a-wa ihăkk a
dăɣ-ăẓikănẓăr, wăla a t-ăhhuuššălăn ed Măssinăɣ, ăwadəm ɣas wa ihakkăn s-ulh
ăsriiwăn a has-ijraẓăn.
8 Măssinăɣ a ăddoben ad-kăwăn-ăkf a ojărăn a-wa s-tămiɣatărăm, isənnəfləy-
kăwăn i-ad-tudabem kăwăneḍ-dăɣ ad-tədhəlăm ăddinăt wi iyyăḍnen, təjrəwăm
imărkedăn,
9 s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:

«Ăfuss n-emăssărho wa izzăyăn ihuk,
wăr kăla has-ăba a ikfa, imărkedăn-net ăɣlalăn.»

10 Măssinăɣ a ihakkăn idommăn i-anăsdamu, isajat fălla-s isudar, ənta daɣ a he-
isənnăḍfəsăn ajăraw-năwăn i-ad-tudabem amišəl n-imărkedăn.
11 Măssinăɣ a ăddoben asəbbələl-năwăn dăɣ-a-wa iṭṭăf ăhusken i-ad-ămerăn ifassăn-
năwăn i-ăddinăt. Dăɣ-a-wen-dăɣ a-s afăl hin-năssawăḍ aẓrəf-wa-dăɣ n-tadhəlt
məssaw-s, ad-aməlăn ăddinăt ăjjootnen Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-tadhəlt ta kăwăn-
dd-fălăt.
12 Ijmaḍ-t ăššăk a-s aẓrəf n-tadhəlt wa mad-təkfəm, ad-ikkəs iməššeddəjăn ăjjootnen
dăɣ-timɣutar-năsăn, arəw-dd a-wen-dăɣ daɣ s-ad-aməlăn ăddinăt ăjjootnen
Măssinăɣ.

13 Tihusay n-a-wen-dăɣ jăm a he-isətbətăn tărəḍḍawt ta jăm s-Ălənžil n-Ălmasex
d-amišəl wa tăjjăm i-erhet n-Măssinăɣ. Afăl jăm a-wen har t-ənhăyăn ăddinăt, ad-
amələn Măssinăɣ, umayăn-as dăɣ-təssəba n-tadhəlt ta jăm i-imumənăn d-ăddinăt
wi iyyăḍnen ed wăr hasăn-tăsɣărăm ifassăn-năwăn.
14 Ǝntăneḍ daɣ ămăra, dăɣ-təssəba n-təmɣăre n-ănnuɣmăt wa kăwăn-issəknă
Măssinăɣ, təddalăn-awăn Măssinăɣ i-ad-kăwăn-səlmədăn s-tărha ta kăwăn-jăn.
15 Ămăra ayətma, naməlet Măssinăɣ făl tihusay n-isuf wi hanăɣ-ija wăren la
milhaw.

10

Măjrăd wa ija Buləs i-ad-isəddəttət tənnəmušəla-net

1 Ayətma-ɣ, năkk Buləs, ənnăn dăɣ-wăn iyyăḍ e-d t-əlleɣ ɣur-wăn, ad-sərəsăɣ
iman-in; e-d kăwăn-ujəjăɣ, ad-əhhuləsăɣ. Ămăra, hărăt iyyăn a dăɣ-wăn ărheɣ dăɣ-
idəm n-tăẓude d-milɣaw-i ija Ălmasex:
2 wăr hi-tăšhăššălăm ad-kăwăn-in-ăkkăɣ səlmədăɣ-kăwăn a-s hălăɣ. Ăddinăt wi
ordanen a-s a-wa hanăɣ-išlăn, a dd-nəkkas ɣas dăɣ-iɣăfawăn-nănăɣ, əlmədnet a-s
afăl-tăn-in-oseɣ, wăr tăn-e-ăyyăɣ s-ăkall, ad-tăn-səlmədăɣ a-wa ămoosăɣ.
3 Tidət a-s dăgg-adəm ɣas a nămoos măšan, itbat a-s anmănɣ wa nəha, wăr t-nəha
s-imutaj dd-təkna tayətte n-ăgg-adəm,
4 ed tăẓoli ta s-nəknăs, wădden a dd-ikna ăgg-adəm, Măssinăɣ a hanăɣ-tăt-dd-
iknăn i-ad-nəknəs s-ăṣṣahăt wa-net, nudabăt terăẓẓe n-iɣallan wi ăṣṣohătnen idăy
Iblis,
5 nəsibəggut əttəkəbru wa sabdadăn dăgg-adəm i-ad-əgdəlăn i-ăddinăt muzəyăt n-
Măssinăɣ. Nətattăr ad-ănnăhăḍ Măssinăɣ dăɣ-ənniyăt n-hak ăgg-adəm i-ad-ămašăl
erhet n-Ălmasex.
6 Afăl itbăt a-s kăwăneḍ, təmdam-dd dăɣ-amišəl n-a-wen-dăɣ, ijmaḍ-t ăššăk a-s
ăddinăt wi wăren təmišil a-wen, ad-ənmənhəyăn d-iman-năsăn.
7 Səjrăhăt dăɣ-tidət, wăr təḍkelăm ăwadəm wăl' iyyăn s-a-wa fălla-s hannăyăm,
kunta ih'-iwăn ere iflasăn s-təla ta t-ija Ălmasex, adiš, ilmədet ɣur-iman-net a-s,
əmmək wa s-t-ila Ălmasex, a-s hanăɣ-ila năkkăneḍ-dăɣ
8 ed ălxikmăt wa hanăɣ-ikfă Emăli, ikf'-anăɣ-t i-ad-nəṣṣuhət, wădden i-ad-nəhəl
ider, a-wen-dăɣ a făl a-wa făl tabărajăɣ, wăr hi-ămoos tăkrakiḍt ed Emăli, a dd-ifal.
9 Wăr teɣalăt a-s dăɣ-tikarḍiwen-in, wăr təttărăɣ ɣas ar asărmaɣ-năwăn;
10 əsleɣ a-s ənnăn iyyăḍ dăɣ-wăn: wa Buləs, tikarḍiwen-net ɣas a dăɣ-ihăl,
isimăqqəw fălla-năɣ măšan, e-d t-illa jere-năɣ, ad-t-izjăr aḍu, iqqəl ăkall.
11 Ăddinăt wi jănnănen a-wen, əlmədnet a-s afăl tăn-in-nosa, ad-tăn-nəsəlməd a-s
a-wa-dăɣ nəkattăb dăɣ-tikarḍiwen-nănăɣ e-d t-nəlla ɣur-wăn, ənta daɣ a nətamašal
jere-wăn.
12 Ăddinăt-en jănen iman-năsăn hărăt, ijmaḍ-t ăššăk a-s wăr nətəttăr ad-nəḍkəl
wăla ad-nəsənnəfăqq iman-nănăɣ dăr-săn, ămoosăn ăddinăt wăr-išla ar utăr n-
asəgdah n-iman-năsăn jer-iman-năsăn, irmas-tăn iba n-tayətte.
13 Năkkăneḍ, wăr nəḍəkkəl iman-nănăɣ s-əmmək-wen-dăɣ, wăr nətəjj a săl a-wa
s-hanăɣ-ikfa Măssinăɣ turhajăt n-iji-net, ənta daɣ a hanăɣ-ijrăwăn s-ad-kăwăn-in-
năkk.
14 Ašăl daɣ wa d-kăwăn-in-nosa năwway-awăn Ălənžil, wăr nəja jere-wăn a-s
wădden Măssinăɣ a hanăɣ-ikfăn turhajăt-net. Təssanăm daɣ a-s năkkăneḍ a săr-
wăn-in-ăzzarăn i-ad-hawăn-năj isălan n-Ălənžil n-Ălmasex.
15 Ămăra, wăr nətəbărij s-a wărăn ămmukkăn ija ăwadəm iyyăn data-năɣ. Dăɣ-
a-wa nəkkăs năxdam jere-wăn, wăr năxdem făll-a ăssinta ăgg-adəm. Ḍarăt-a-wen

daɣ, nəjar ăṭṭăma n-a-s afăl măqqăr immun-năwăn s-Măssinăɣ, ad-timɣar daɣ tăkost ta nəla jere-wăn dăɣ-a-s nogaẓ tăkost ta hanăɣ-issăɣlăf Măssinăɣ.
16 Dihen, ad-nudabăt axăṭab n-Ălənžil dăɣ-tajiwen ti hawăn-in-əllanen, wăr nărha făw, ad-nəḍəs edăgg iḍas ăwadəm data-năɣ i-ad-wăr nəbbărăj făll-a ija ăwadəm iyyăn data-năɣ.
17 Ere itabărajăn dăɣ, ăbbărăjet dăɣ-a-wa ija Emăli.
18 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Abăraj wa ijă ăwadəm i-iman-net,
uf'-e wa has-ijă Măssinăɣ.»

11

Tumast n-ănămmašul wa n-tidət

1 Ayətma, əṣbărăt ămăra hărăt n-iba n-tayətte hi-dd-ifalăn, əyya, əṣbărăt făll-i a
ənḍărrăn
2 făl-a-s, jeɣ-awăn tărha ta n-tismiten, tismiten daɣ s-Măssinăɣ a dd-falnăt. Ija ɣur-
i a-s Ălmasex a dăr-kăwăn-ăsdobănăɣ i-ad-tumasăm šund tămutărt šăddijăt wărăt
təzzey meddən s-wăr t-illa făw ălɣib tăt-iwarăn, ărheeɣ daɣ ad-tăqqaymən dăɣ-
təšədje-ten-dăɣ.
3 Măšan, ăssirmăɣ-ahi a-s, tassaɣt ta n-tidət jăm d-Ălmasex, ăbas dăɣ-s təjlayăm.
Hannăyăɣ a-s tărham, ad-təšləyăm i-tabarăt s-əmmək wa s-has-təšlăy Xəwwa-i
təkkărrăs taššălt, tăšnămăšrăy-tăt.
4 Ǝjrăhăɣ-in a-s afăl kăwăn-in-osa ere hawăn-ixaṭṭăbăn isălan n-Ɣisa wărăn oher
hărăt d-a-wa hawăn-năxṭăb, meɣ ere hawăn-ijăn isălan n-unfas wărăn oher hărăt
d-Unfas wa ihăn ulhawăn-năwăn, meɣ ere hawăn-ijăn isălan n-Ălənžil săl wi hawăn-
nəja, šik-dăɣ a-s hasăn-tirəm timəẓẓujen-năwăn, təyyəm-t s-măjrăd.
5 Ǝyya, ija ɣur-wăn a-s ăddinăt wi jăm inəmmušal măqqornen, ojărăn-ahi tumast
n-ănămmašul. Taẓidert! Wăr t-illa a-s hi-ojărăn.
6 Tidət, ămmukkăn a-s ojărăn-ahi ăllifaẓ n-măjrăd măšan, dăɣ-isălan wi n-musnăt,
əssanăɣ a-wa heɣ, nəssəkn'-awăn-t s-ălxalăn ăjjootnen, năsdăttăt-t data-wăn s-a-wa
nənnă d-a-wa nəjă.
7 Təssanăm a-s ašăl wa ăzzarăn d-hawăn-năxṭăb isălan n-Ălənžil n-Măssinăɣ,
bănnan a-s hawăn-t-năxṭăb meɣ ămmukkăn a-s a-wa jeɣ a-s hawăn-ăsrăsăɣ iman-in
i-ad-timɣarăm kăwăneḍ, i lăbasăn; ak ajăn ălxer wa hawăn-jeɣ, iqqăl emănkăs?
8 Ǝgleɣ făw har ălkănisăten tiyyăḍ a hi-ədhălnen dăɣ-ălxidmăt wa jeɣ jere-wăn,
əfnăẓăɣ-tănăt i-ad-kăwăn-siwəḍăɣ kăwăneḍ.
9 A-wa əkkăsăɣ əlleɣ jere-wăn, tidət-dăɣ a-s ămɣatărăɣ măšan, wăr t-illa ere s-
kăla has-ămoosăɣ ăẓuk, wăr-ărheɣ daɣ ad-t-umasăɣ i-ăwadəm wăl' iyyăn ašăl-i-dăɣ
wăla ašəkka. Təssanăm a-s ayətma dăɣ-ăddin dd-falnen Masidunya a hi-ədhălnen
ăzzăman-wen-dăɣ.
10 Ašăl-i, ənta-den-dăɣ abăraj-in, wăr t-illa ere s-əkšeɣ ehăre-net. A-wen ăddoobeɣ
ad-dăɣ-s ăbbărăjăɣ dăɣ-ăkall wa n-Akaya iket-dăɣ-net. A-wen, tăsiidăttăt-t tidət ta
n-Ălmasex hi-hăt.
11 Ma hi-ăswănnăn a-wen-dăɣ? Ak iba n-tărha-năwăn? Ăbo, Măssinăɣ a issanăn
a-s ărheeɣ-kăwăn.
12 A-wa jeɣ jere-wăn, ad-t-aləsăɣ iji. Dihen, ăddinăt wi tabărajnen a-s wăr dăr-săn
nəẓley, ad-ənmənhəyăn d-iman-năsăn ed, wăr mad-əjrəwăn fălla-năɣ ălɣib s-hanăɣ-
ăkkulmen.
13 Ăddinăt-win-dăɣ, inəmmušal n-bahu a ămoosăn, erk inaxdimăn ăssiijbărnen
tumast n-inəmmušal n-Ălmasex s-bahu ɣas.

14 A-wen, wăr-iqqen eɣăf ed Iblis iman-net dehiyyăn itajj-dd iman-net dat-ăddinăt
ălmăt ănjălos n-ănnur ăwwayăn tidət,
15 wăr-iqqen adiš eɣăf kunta inaxdimăn-net, sajbarăn tumast n-inaxdimăn
oɣadnen dat-Măssinăɣ; ajilal-năsăn, imojjan-năsăn.

A-wa ibḍăn Buləs d-inəmmušal wi n-bahu

16 Ǝnneɣ-awăn hărwa a-s wăr-iteɣalet ăwadəm, irmas-ahi iba n-tayətte măšan,
kud-dăɣ ija ɣur-wăn a-s a-wen-dăɣ a ijan, săjdăt-ahi, təyyəm-ahi ad-ăbbărăjăɣ a n-
bănnan.
17 Măjrăd wa hawăn-in-tajjăɣ ămăra-dăɣ, wădden măjrăd ija Emăli dăɣ-emm-in,
ănn-ak, măjrăd šund wa he-ăj ere irmas iba n-tayətte a hawăn-in-tajjăɣ.
18 Ǝllan-t ăddinăt ăjjootnen tabărajnen s-a-wăr ih’ ălfăyda, ăyyăt-ahi năkk-dăɣ,
ad-ăbbărăjăɣ a n-bănnan.
19 Təjraw-ahi tăkunt-năwăn! Kăwăneḍ-i ənnănen lam tayətte, šik-dăɣ a-s riḍḍum
s-a-wa hawăn-jannen ăddinăt wi irmăs iba n-tayətte kăwăn-in-tisənen.
20 Tănnuflăyăm dăɣ-əkkəlu-hasăn, əntăneḍ-i kăwăn-tihăɣnen, samăḍrayăn-
kăwăn, əlkăhăn-kăwăn, sattăɣăn-awăn dat-ăddinăt.

Tinfusen ti ărmăsnen Buləs

21 Jan-awăn tanhaḍt, ed năkkăneḍ, nəkkas-awăn ăṣṣahăt dăɣ-iman-nănăɣ, wăr
nəhel ad-hawăn-năj šund a-wen. Măjrăd n-ere irmas iba n-tayətte a hawăn-tajjăɣ
i-ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s ăddoobeɣ năkk-dăɣ əhhuləs-wen-dăɣ.
22 Kunta ăddinăt wi kăwăn-takărrasnen ənnăn əntăneḍ Ɣăbranităn a ămoosăn,
ămoosăɣ-t năkk-dăɣ, kunta dăgg-Iṣrayil a ămoosăn, ămoosăɣ-t năkk-dăɣ, kunta
ihăyawăn n-Ibrahim a ămoosăn, ămoosăɣ-t năkk-dăɣ.
23 Kunta inəmmušal n-Ălmasex a ămoosăn, ămoosăɣ-t, ojărăɣ-tăn daɣ tumast-
net. Ăyyăt-ahi ămăra ed edăwănne n-ere s-ăba eɣăf-net a hawăn-tajjăɣ. Ăddinăt
wi tordăm hărăt, kunta tiluyyaɣ, ojărăɣ-asăn-tănăt; kunta tikărmuten, ojărăɣ-tăn
ahănay-năsnăt; wăr tăn-iha-i inhayăn tiwit ti ənhăyăɣ, wăr tăn-iha-i ijjašăn miši wa
əjjăšăɣ. Dăɣ-idăggan ăjjootnen, əjjăšăɣ miši-wa-dăɣ făl dăroɣ hin-ăssijjăɣ.
24 Səmmos ihăndăggan, salalăn-ahi kăl-Ălyăhud tiwit ti n-kăraḍăt timərwen d-
təẓẓa wăr dd-išărrəy ăwadəm.
25 Har kăraḍ ihăndăggan, hakkăn-ahi kăl-Roma tiwit s-ebărtăk wa səmmăn, kăla
hi-əkfăn ăddinăt sămmăjori n-tihun, har kăraḍ ihăndăggan ɣaššăd turăft n-aman ta
heɣ făll-ejărew wa səmmăn, okăy făll-i ehăḍ d-ašăl heɣ ammas n-aman.
26 Ăssekălăɣ făll-iḍarăn s-iɣărman ăjjootnen, dehiyyăn a ənḍărrăn ɣas a hin-
ăqqiimăn, əkšən-ahi aman, dehiyyăn inaɣtafăn a făll-i oḍănen, dehiyyăn ăddinăt-
wi-dăɣ n-tumast-in, dehiyyăn inəẓẓulam† a făll-i oḍănen i-ad-hi-ănɣən. Wăr t-illa
aɣăna wăr-ənheyăɣ dăɣ-iɣărman wăla dăɣ-tinariwen wăla făll-ijərwan, hakd-dăɣ
miši wa săr-i dd-tirəwăn wi jannănen s-bahu a-s ălmăssexităn a ămoosăn.
27 Wăr t-illa aləḍḍeš wăr-ənheyăɣ, ənhăyăɣ aɣăna, jăn-ahi ihăḍan n-iba n-eḍəs,
jeɣ išilan n-laẓ d-fad, itikəy făll-i ăzzăman d-wăr jərrəwăɣ a əkšeɣ, ăskăbăybăy-ahi
esămeḍ, ɣălulăɣ.
28 Ill’-e a ăjjeen s-ăddobeɣ tənna-net măšan, ufa ad-susəmăɣ kud-dăɣ a-wen-dăɣ
iket-net, irn’-e săr-i a-wa s-hak ašăl-dăɣ, əjrawăn-ahi inəzjam n-ălkănisăten.
29 Amumən irmăs hărăt-dăɣ, ad-ăjăɣ adăgaẓ-wa-dăɣ s-šund năkk a irmăs a-wa
t-irmăsăn, afăl əsleɣ-i dăɣ-săn oḍan dăɣ-tanməšrayt, ad-ărɣ ulh-in dăɣ-təssəba-net.

† **11:26 11:26** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

30 Năkk, kunta ill'-e a tajjăɣ abăraj, wăr t-illa a ămoos kunta wădden iba n-ăṣṣahăt-in.
31 Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli Ɣisa-i ănihăjjăn d-təmmal hărkuk a ăjjəyhăn a-s tidət a janneɣ.
32 Ašăl iyyăn d-heɣ aɣrəm wa n-Dămašăq, issəbdăd gəfăr, wa ăsmănakăl Aritas-i n-ămănokal n-ăkall, ejhăn n-ălgomităn dăɣ-imawăn n-aɣrəm iket-net i-ad-hi-ăɣtəfăn, səttărməsăn-ahi
33 măšan, jăn-ahi imumənăn wi t-əllănen dihen dăɣ-deke hərəwăn, ăstărarăn-ahi s-fənetăr ihan aɣălla wa făll-idăy aɣrəm, əmmək-wen-dăɣ a dăɣ-əzjărăɣ aɣrəm, ăɣlăsăɣ dăɣ-ăššar n-gəfăr.

12

Tănăfalilt d-asrəs n-iman wa ija Buləs i-iman-net

1 Ayətma, əttəkəbru, ma t-ihan? Wăr t-illa! Ăyyăt-ahi ămăra ad-hawăn-ăjăɣ hărăt dăɣ-isălan n-a-wa ənhăyăɣ d-a-wa hi-dd-ăsnăfalăl Emăli.
2 Ǝzzayăɣ ăhaləs n-ălmăssexi imməḍkălăn s-ašənna wa s-kăraḍ a ilan măraw iwətyan d-əkkoẓ. Ăhaləs-en, wăr-əssenăɣ kunta ənta iman-net a osăn edăgg-en, meɣ anfiləl a has-dd-ija a-wa inhăy, a-wen, Măssinăɣ a t-issanăn,
3 əssanăɣ ɣas a-s ăhaləs-en-dăɣ, osa ašənna wa s-kăraḍ, iqqăl-dd. Kunta ənta iman-net a t-osăn, meɣ Măssinăɣ a has-dd-ăsnăfalălăn a-wa inhăy, wăr t-əssenăɣ, Măssinăɣ a t-issanăn.
4 Ăhaləs-en-dăɣ, ălwăqq wa d-osa ălžănnăt, ašənna wa s-kăraḍ, islă i-isălan-i-dăɣ ăhuuskătnen s-wăr t-illa ăgg-adəm ijrawăn s-asuɣəl-năsăn făl tihusay-i-dăɣ jăn.
5 Ăhaləs šund wa-dăɣ, ăddoobeɣ ad-ăbbărăjăɣ dăɣ-isălan-net măšan, a-s təkkăsăm a-wen-dăɣ, wăr t-illa a dăɣ-e-ăbbărăjăɣ kunta wădden iba n-ăṣṣahăt-in.
6 A-wen-dăɣ a făl kud-ărheɣ ad-əḍkəlăɣ iman-in dăɣ, wăr hi-ija a-wen ere wărăn ijreh hărăt, wăr-ămoosăɣ enəbbeddəl ed a-wa he-ănnăɣ iket-net, a-s mad-t-tasəm, tidət. Wăr təbərijăɣ ed wăr-ărheɣ ad-hi-iḍkəḍ ăwadəm ar s-a-wa jănneɣ d-a-wa tăjjăɣ. A-wa săl a-wen, mălayăɣna.

A-wa ăswăr Măssinăɣ Buləs

7 Tinfilal-ti-dăɣ ăhuuskătnen s-hi-ikfa Emăli turhajăt n-ahănay-năsnăt, ăddoobătnăt ad-hi-səssəffənnəynăt măšan, i-ad-wăr təjjăɣ a-wen, ija dăɣ-i Măssinăɣ ălɣib hi-olăhăn d-asənnan ihan aḍăr n-ăwadəm, ălɣib olăhăn d-tewete n-ănjălos n-Iblis i-ad-wăr səffənnəyăɣ.
8 Har kăraḍ ihăndăggan, təddalăɣ Emăli i-ad-hi-ibḍəw d-ălɣib-wen-dăɣ,
9 măšan, inn'-ahi: «Buləs, igdăh-ak ănnuɣmăt-in ed ɣur-i, dədi-dăɣ d-lămmeḍ ăwadəm, ad-t-ikann ăṣṣahăt-in uḍəf.» A-wen-dăɣ a făl ăssoofăɣ, əbbărăjăɣ dăɣ-iba n-ăṣṣahăt-in i-ad-făll-i ikən Ălmasex asəns n-tărna-net.
10 A-wen-dăɣ a făl iba n-ăṣṣahăt hi-irmăsăn-dăɣ, jer-wa n-tirəbbaḍ, wăla tissusen wăla wa n-ălɣizabăt wăla tirəmmaɣ, a hi-irmăsăn-dăɣ dăɣ-təssəba n-Ălmasex, ăsidăwăt-ahi ed dihen-dăɣ iman-net d-əbrarăɣ, ad-tumasăɣ emăṣṣehi.

A-wa ămoosăn abăraj i-Buləs

11 Ǝnhəywăt! Kăwăneḍ a hi-ăšhăššălnen d-ad-hawăn-in-ăjăɣ măjrăd wa ităjj ere irmas iba n-tayətte; kăwăneḍ a-s ăniihăjja a-s timəlăm-ahi dat-ăddinăt wi s-tordam a-s ojărăn-ahi tumast n-inəmmušal. Ǝssanăɣ a-s wăr t-illa a ămoosăɣ măšan, wăr t-illa a-s hi-ufăn ăddinăt wi jăm inəmmušal tăskakăm dăɣ-išənnawăn.
12 Ămăra, ijităn wi satbatnen tumast n-ănămmašul, jăn jere-wăn: əššumorăt, ijităn n-Măssinăɣ, hărătăn ăssuksăḍnen, tikunen, ămešălăɣ a-wen-dăɣ iket-net jere-wăn.

13 Lăɣătăt-ahi ɣas a jeɣ dăɣ-ălkănisăten ti iyyăḍnen wăr jeɣ ɣur-wăn săl wa n-a-s unjăyăɣ ad-hawăn-umasăɣ ăẓuk; kunta a-wen, ikm'-iwăn, adiš, ănšăt-ahi-dd.

14 Ămăra, năkk da ăbokăn ad-săr-wăn-in-ăjăɣ asikəl-in wa s-kăraḍ, măšan əlmədăt
a-s wăr kăwăn-in-əkkeɣ i-ad-hi-təkfəm hărăt ănn-ak, əkkeɣ-kăwăn-in ed tojărăm săr-
i ehăre, a ămoos-dăɣ. Ajăn wădden abbatăn a-s ăniihăjja ad-əṭṭəfăn tămudre i-
aratăn-năsăn a əkkăn măḍrəyăn wădden aratăn a iwar a-wen.
15 S-iman wi-nin năkk, wăr t-illa a leɣ hawăn-ənkaẓăɣ ed diha t-əlleɣ, ăsidăwăɣ
i-ad-kăwăn-ăkfăɣ wăla-dăɣ tămudre-nin. Ak, ajăn kăwăneḍ tărha ta măqqărăt
hawăn-jeɣ, wăr săr-wăn dd-torew ar iba n-tărha-nin?

16 Təssanăm a-s wăr kăwăn-iha făw ere ăddoben ad-ăjjăyh a-s kăla has-ămoosăɣ
ăẓuk. Adiš, ma ăsihălăn iyyăḍ jannen: wa Buləs, imsăd, amsud daɣ ɣas a-s ikša
ehăre-nănăɣ.
17 Lăɣătăt-ahi ɣas dăɣ-meddən wi săr-wăn-in-ăšmašălăɣ i kăwăn-ikkan s-
tăkkărzăzzăl i-ad-ăkš ehăre-năwăn?
18 Năkk a ăsmătărăn Titus d-ad-kăwăn-in-akk ənta d-ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin wa s-
hawăn-jeɣ isălan-net. Ak, ajăn a-s kăwăn-in-osăn, əkšăn ehăre-năwăn? Năkk hakd
Titus, iyyăn n-ənniyăt a nəṭṭăf jere-wăn, iyyăn n-emm a nohăr dăɣ-a-wa nămešăl
iket-net.

Inəzjam n-Buləs

19 Tăkarḍe-ta-dăɣ, wăr hawăn-tăt-in-nəkteb făl-a-s innin nărha ad-năkf iman-
nănăɣ tidət. A-wa nənnă iket-net, Măssinăɣ a dat-tăn-nənnă dăɣ-təssəba n-tassaɣt
ta nəja d-Ălmasex. Ayətma-ɣ, ittus n-măjrăd wa hawăn-in-jeɣ, i n-ad-təṣṣuhum dăɣ-
immun-năwăn.
20 Ăssiirmăɣ-ahi a-s afăl kăwăn-in-oseɣ, ad-kăwăn-in-asăɣ wăr hem ălxal wa dăr-
kăwăn-əzzăyăɣ, əkrukəḍăɣ; a-wen, ălmăɣna-net a-s ăssirmăɣ-ahi ad-kăwăn-in-asăɣ,
əllan-t ikənnasăn d-tismiten d-akfor d-tărha n-anmijar d-mawmaw d-əhhuləs d-
asənnăxəmbəl n-ăddinăt jere-wăn.
21 Ăssiirmăɣ-ahi a-s afăl kăwăn-in-oseɣ, ad-hi-isărəs Măssinăɣ, isăkn'-ahi a-s han-
kăwăn ăddinăt ăjjootnen s-har ămăra-dăɣ, wăr-ămmujrăẓăn a-wa jăn, utabăn; ad-
hi-umas a-s šund iba a əṭṭafăɣ dăɣ-təssəba n-iyyăḍ dăɣ-wăn s-har ămăra-dăɣ, əkfan
iman-năsăn iba n-təšədje d-erk ălxal, d-asəmmăḍəs n-iman-năsăn.

13

A-wa ikittəw Buləs afăl ikka Kurənta

1 Năkk-da-hi ăbokăn ămăra ad-săr-wăn-in-ăjăɣ asikəl-in wa s-kăraḍ. Ere itəggar
uḍlem-dăɣ, ad-t-iwăr s-a-wa ənnănăt sănatăt meɣ kăraḍăt tijuhawen ed a-wen-dăɣ
a iɣtăs əlkəttab n-Măssinăɣ.
2 A-s săr-wăn-in-jeɣ asikəl-in wa s-əssin, əllăɣeɣ-awăn a-s ăddinăt wi ămešălnen
abăkkaḍ hakd wi iyyăḍnen, əlmədnet a-s kud-dăɣ ujəjăɣ-tăn ămăra-dăɣ, afăl hin-
oseɣ, wăr hasăn-e-səlmăḍăɣ iman-in

3 ed, wădden tənnăm tărham ad-səbbuyənăm kunta Ălmasex a-s ămoosăɣ
enəmmejrəd-net meɣ. Sollanăt, išwar təkkasăm ăššăk dăɣ-a-wen. A-wa əkkăsăɣ
ăxdamăɣ jere-wăn, ijmaḍ-t ăššăk a-s wădden Ălmasex ibrarăn a tənhăyăm, səjrăhăt
ɣas dăɣ-ăṣṣahăt wa s-ihă ulhawăn-năwăn i-ad-təkkəsăm ăššăk a-s tidət-dăɣ a-s
ăṣṣohăt.
4 Tidət a-s ibrar ašăl wa d-ătwăṣlăb făll-tajəttewt măšan, təssənkăr-t-dd tărna n-
Măssinăɣ jer-inəmmuttan. Năkkăneḍ-i dăr-s osăɣnen, nəbrar măšan, nohăr dăr-s
tămudre ta tăṣṣohet ija s-tărna n-Măssinăɣ ta dd-e-tənfiləlăt jere-wăn.

5 Zəjjəzzăt ɣas iman-năwăn: ak ma dăr-ogdăh immun-năwăn? Ăqqəlăt-in iman-
năwăn, zəjjəzzəm-tăn. Ak ajăn wăr hənnəyăm a-s ƔisaĂlmasex, izzaɣ dăɣ-ulhawăn-
năwăn. Wăr-ăɣelăɣ han-kăwăn ăddinăt wăren ăddin,
6 ija ɣur-i năkk a-s təssanăm a-s inəmmušal n-tidət a nămoos, tənhayăm-t a-wen,
7 nəttar dăɣ-Măssinăɣ ad-təbḍəwăm d-e d t-illăm a lăbasăn. Issan Măssinăɣ a-s
wăr nărha făw, ad-kăwăn-nəšəhhəššəl s-tărəḍḍawt n-a-wa nămoos, wăr nărha ɣas
ar ad-kăwăn-išləw a-wa olăɣăn, kud-dăɣ wăr hanăɣ-təkfem tidət.
8 A-wa ămoosăn tidət, wăr t-dd-nəkka d-hărăt, wăr năddobăt ɣas ar tənna-net.
9 Ăsidăwăt-anăɣ abror wa nəja, igdăh ɣas a-s kăwăneḍ, tăṣṣohem, tittar-nănăɣ
dăɣ-Măssinăɣ, ad-tumasăm meddən əmdanen, šăddijnen.
10 Ǝnta-den-dăɣ ăddălil wa făl hawăn-in-əssəktăbăɣ tăkarḍe-ta-dăɣ ašăl-i-dăɣ;
derhan-in a-s, afăl kăwăn-in-oseɣ, udaɣ ad-kăwăn-săknăɣ eẓăwe wa ăddobeɣ ed,
tădabit ta hi-ikfa Emăli, ti n-ad-kăwăn-səbdədăɣ, təṣṣuhum, wădden ti n-ad-kăwăn-
siḍəwăɣ.

Isəmməterăn d-tihulawen

11 Ḍarăt-a-wen daɣ, ayətma-ɣ, dăwătăt, umasăt meddən əmdanen, išdajăt,
nəmsəkkuyədăt jer-iman-năwăn, əṭṭəfăt iyyăn n-ənniyăt, nəmhirəjăt dăɣ-ălxer i-
ad-kăwăn-idhəl Măssinăɣ-i dd-ijăn tărha d-ălxer.
12 Nəməjjăt jer-iman-năwăn tărha təmdat. Ăhuulăn-kăwăn-in iməššeddəjăn wi
t-əllănen diha-dăɣ.
13 Issənsă fălla-wăn Emăli ƔisaĂlmasex ănnuɣmăt, ikf'-iwăn Abba tărha-net, osăɣ-
kăwăn Unfas Šăddijăn iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Gălasya

Ăšajəš

1 A-wa năkk Buləs wa s-tumast-net i-ănămmašul wăr dd-təfel tărha n-ăgg-adəm,
wăr has-dd-issəbăb daɣ ăgg-adəm wăl' iyyăn, Măssinăɣ-i n-Abba dd-issənkărăn
ƔisaĂlmasex jer-inəmmuttan d-Ɣisa Ălmasex iman-net a hi-ăsnăfrănăn i-ămašal-
wen-dăɣ.
2 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, năkk d-ayətma-ɣ wi ɣur-i-t-əllănen dăr-oharăɣ immun s-
Emăli Ɣisa Ălmasex a hawăn-in-əktabnen kăwăneḍ-i hănen ălkănisăten ti n-
Gălasya.
3 Ǝttarăɣ s-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex a kăwăn-ikfăn
ănnuɣmăt d-ălxer.
4 Ɣisa Ălmasex, iman-net a ikfa i-ad-nəjrəw tenăšše n-ibăkkaḍăn-nănăɣ, ištăf-anăɣ
dăɣ-a-wa lăbasăn făll-təglă ăddunya, ăẓẓehăẓ-anăɣ-dd d-iman-net, ənta-den-dăɣ a-
wa ihan erhet n-Abba-nănăɣ Măssinăɣ-i
5 ănihăjjăn hărkuk d-təmmal. Amin!

Tăqqăn n-eɣăf n-Buləs dăɣ-isălan n-kăl-Gălasya

6 Kăwăneḍ ya təjraw-ahi tăkunt n-armuḍ wa dăr-tăqqălăm ḍarăt wa kăwăn-dd-
iɣrăn s-ănnuɣmăt-net i-ad-təlkəmăm i-Ălənžil iyyăn săl wa-net.
7 Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s wăr t-illa ar iyyăn n-Ălənžil, a t-ămoosăn wa
n-Ălmasex. He kăwăneḍ, wăr toyyem erk ăddinăt wi tattărnen tikărras-năwăn,
samăskalăn-awăn Ălənžil wa n-iyyăn iha əlɣəllas.
8 Ǝnneɣ-awăn: ere kăwăn-dd-osăn, kud-irha umas iyyăn dăɣ-năɣ wăla ănjălos dd-
ifalăn išənnawăn, ad-hawăn-ixaṭṭăb Ălənžil săl wa hawăn-năxṭăb, inẓăy-t Măssinăɣ.
9 A-wen, ăru d-hawăn-tăn-nənnă, nəjann'-awăn-t daɣ ămăra, ere hawăn-ixṭăbăn
Ălənžil săl wa n-iyyăn hawăn-năxṭăb, tăqbălăm, inẓăy-t Măssinăɣ.
10 Ămăra, ajăn dăgg-adəm a-s tattărăɣ ad-əkrəšăɣ idəm data-săn meɣ Măssinăɣ?
Făw! Meɣ tordam a-s tattărăɣ ad-ẓəjrəẓăɣ iman-in i-dăgg-adəm? Făw! Ǝnnăr
tattărăɣ ad-ẓəjrəẓăɣ iman-in i-dăgg-adəm, wăr tumasăɣ akli ixdamăn i-Ălmasex.

Ǝmmək wa s-ikfă Măssinăɣ tənnəmušəla Buləs

11 Ayətma, əlmədăt a-s Ălənžil wa hawăn-ăxṭăbăɣ, wădden a dd-ikkas ăgg-adəm
dăɣ-eɣăf-net,
12 wădden ăwadəm a hi-t-issăqbălăn, wăla ăwadəm a hi-t-issăɣrăn, ƔisaĂlmasex
iman-net a hi-t-dd-ăsnăfalălăn i-ad-t-əfhəmăɣ.
13 Ḍarăt-a-wen daɣ, han-kăwăn isălan n-a-wa s- kăla t-heɣ ibda a-s əlkamăɣ i-ăddin
wa n-kăl- Ălyăhud. Ăqquzzăbeɣ ălkănisăt n-Măssinăɣ s-a-wa ăddobeɣ iket-net, wăr
t-illa a ăsidărhănăɣ ar ad- tăt-in-aləmăɣ făll-ărori n-ăkall.
14 Ăzzăman-en, ojărăɣ imigdăhăn-in dăɣ-tumast-in uḍəf n-ăddin wa n-kăl-
Ălyăhud, ojărăɣ-tăn s-a ăjjeen dăɣ-tărha n-igguẓ n-ălɣadatăn wi hanăɣ-dd-oyyăn
imărawăn-nănăɣ.
15 Măšan, Măssinăɣ, dăɣ-tărha ta hi-ija, ăsnăfrăn-ahi hărwa wăr-əweɣ, osă-dd ašăl
wa issəbdăd i-a-wen ɣas, iɣr'-ahi-dd s-iman-net dăɣ-ănnuɣmăt-net i-ad-umasăɣ akli-
net,

16 ăsmăqqăs-ahi d-Rure-s wa dd-ifălăn išənnawăn i-ad-ăjăɣ isălan-net i-
inəẓẓulam.† Ija a-wen ɣas, əgleɣ, wăr t-illa ere dăɣ-əttarăɣ ăddăbara n-a-wa wăla a-wa.
17 Wăr-əkkeɣ wăla Yărussălam i-ad-dăɣ-s ənməzzəyăɣ d-meddən wi hi-ăzzarnen
s-tumast n-inəmmušal, əkkeɣ ăkall wa n-arabăn, təzzar, ăqqălăɣ-dd aɣrəm wa n-Dămašăq.
18 Šămad okayăn kăraḍ iwətyan ḍarăt-a-wen-dăɣ, ad-əkkeɣ Yărussălam,
ănmăzzayăɣ d-Bəṭrus-i ɣur-ăzzubbeɣ har jeɣ măraw išilan d-səmmos.
19 A-wa săl ənta-en-dăɣ, wăr-ənheyăɣ dăɣ-inəmmušal ar Yaqub wa n-ăŋŋa-s n-Ɣisa.
20 Isălan-wi-dăɣ hawăn-in-kattăbăɣ, Măssinăɣ a-s tajuhe-nin, tidət wădden bahu.
21 Fălăɣ dihen ɣas, əkkeɣ tajiwen ti n-Surya d-Silisi.
22 A-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr kăla ənhăyăn ălmăssexităn wi əzzăɣnen teje ta n-
Ălyăhudəyăt idəm-in,
23 măsăllăt ɣas a jăn n-a-s ăhaləs wa s-kăla itiɣəzzəbut ălkănisăt, ənta-da-dăɣ
ămăra s-ənta iman-net a ixaṭṭăbăn immun wa s-kăla itattăr ad-t-in-aləm făll-ărori n-ăkall.
24 Ad-timələn Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-a-wa hi-ija.

2

Ămašal n-Buləs s-aɣrəm wa n-Yărussălam

1 Măraw iwətyan d-əkkoẓ ḍarăt-a-wen-dăɣ ad-olăsăɣ ajoẓi s-Yărussălam
ăddeewăɣ ăsihe-wa d-Bărnăbbas d-Titus.
2 Ajoẓi-nin daɣ s-Yărussălam, Măssinăɣ a hi-t-dd-ăsnăfalălăn, jeɣ-t. Ǝžžəmmăɣăɣ
dihen d-inušămăn n-ălkănisăt ta t-təllăt dihen, ăssoɣălăɣ-asăn isălan n-Ălənžil wa
xaṭṭăbăɣ i-inəẓẓulam,† əffəsărăɣ-asăn s-iyyăn-iyyăn isălan n-a-wa jeɣ d-a-wa hi-išlăn
iket-net i-ad-wăr-itumas ălxidmăt wa s-išwăr jeɣ-t, a jeɣ bănnan.
3 Jeɣ-dăr-săn anəfham-wa-dăɣ făl wăr-ăšhăššălăn wăla dăɣ-Titus-i dăr-i ăddewăn
asəmmili n-iman-net ed əssanăn a-s ăgg-Ălyunan† a ămoos.
4 Wăr t-illa făw ere dd-iḍkalăn isălan n-amili wăla iba-net har jere-năɣ dd-
ălmamăsăn kăl-Ălyăhud iyyăḍ jannănen s-bahu a-s ălmăssexităn a ămoosăn, ad-
tattărăn asəmmili-net măšan, nəlmăd šik a-s a-wa inaramăn hanăɣ-dd-əjjašnen i-
ad-zəjjəzzən ajăraw n-iman wa hanăɣ-ikfa ƔisaĂlmasex a-s nomăn săr-s. Nəlmăd
a-s wăr təttărăn ɣas ar ad-năj ăššăk dăɣ-əlləllu wa nəjrăw, aləsăn-anăɣ asəkkəlu
i-alămăr wa n-ănnăbi Mosa.
5 Ăddinăt-en-dăɣ, wăr hasăn-noyya iman-nănăɣ s-ăkall, nəssəkfăr-asăn iman-
nănăɣ, nunjăy s-a-wa săɣren i-ad-tăqqaymən kăwăneḍ təṭṭafăm Ălənžil-i ămoosăn
tidət ta s-tărḍăm.
6 Dăɣ-taɣimit-nănăɣ-ten-dăɣ, ad-ənnăn meddən wi n-inušămăn n-imizărăn, kud-
dăɣ, s-iman wi-nin, wăr-ăkkulăɣ d-a-wa ămoosăn ed Măssinăɣ, wăr-iḍəkkəl ăddinăt
s-əḍḍəkuḍ wa dăɣ-tăn-jăn imidiwăn-năsăn, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-illa ăššăk jan dăɣ-
a-wa săɣreɣ,
7 ănn-ak, ărḍăn iket-dăɣ-năsăn a-s năkk, ikkəllăf-ahi Măssinăɣ axăṭab n-Ălənžil
i-inəẓẓulam-i wăren əja amili hărăt s-əmmək wa s-ikkəllăf Bəṭrus d-a-wen i-kăl-
Ălyăhud-i ɣur-ămoos amili hărăt.

---

† **1:16 1:16** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **2:2 2:2** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **2:3 2:3** Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

8 Əfhămăn iket-năsăn a-s tărna n-Măssinăɣ ta hi-jăt dăɣ-tənnəmušəla n-Ălənžil i-
inəẓẓulam, ənta daɣ a jăt Bəṭrus dăɣ-tənnəmušəla-net i-kăl-Ălyăhud.
9 Dăɣ-edăwănne-nin d-inušămăn, irḍa Yaqub d-Bəṭrus d-Exya-i ămoosnen
imizărăn wi əššămnen n-ălkănisăt a-s năkk-dăɣ, ikf'-ahi Măssinăɣ turhajăt n-ad-ăjăɣ
isălan n-Ălənžil-net i-inəẓẓulam. Ɣur dihen-dăɣ ad-dăr-năɣ jăn năkk d-Bărnăbbas
ifassăn n-ălxer, nănmărḍa dăr-săn i-ad-năkk năkkăneḍ inəẓẓulam, əkkən əntăneḍ
kăl-Ălyăhud.
10 Hărăt iyyăn a dăr-hanăɣ-ăsmătărăn, ənnăn-anăɣ: «Wăr hin-təttəwăm
tilăqqiwen n-ălkănisăt ta hăt Yărussălam». Ămoos a-wen-dăɣ dăɣ-năɣ əttărăn a
dăɣ-əkneɣ əjjəluyăt ḍarăt-a-wen.

Ăsmăqqa Buləs făll-Bəṭrus

11 Təglă tanfust hundăɣ har ašăl wa dd-osa Bəṭrus aɣrəm wa n-Intyuš. Indăr-ahi
dihen anəfham dăr-s ed iwar-t uḍlem dăɣ-a-wa ija
12 făl-a-s iket-di dd-tisən meddən dd-ăšimašăl Yaqub, itihăr imənsiwăn d-
ălmăssexităn wi wăren ămoos dăgg-Ălyăhud măšan, osăn-dd inămmašalăn n-Yaqub
ɣas, imăl ənta s-edes šund kăla wăr-inhey ălmăssexităn-win-dăɣ, ăbas dăr-săn
itihăr wăla imənsiwăn a-wa-dăɣ has-təja tuksəḍa n-a-wa he-ənnən kăl-Ălyăhud wi
jănnănen ifraḍ amili făll-ăddinăt iket-năsăn.
13 Ənhăyăn kăl-Ălyăhud wi iyyăḍnen n-ălmăssexităn a-wa ija Bəṭrus ɣas, əlkămăn-
as əntăneḍ-dăɣ har dd-iha ilkam-asăn Bărnăbbas iman-net dăɣ-təlmənufăɣa ta ijjăš
Bəṭrus.
14 Ənhăyăɣ a-s ifraɣ Bəṭrus i-tidət n-a-wa inna Ălənžil ɣas, ăɣtălăɣ-t dat-ăddinăt
iket-năsăn, ənneɣ-as: kunta kăyy-i n-ăgg-Ălyăhud təlkamăd i-agna wa s-əlkamăn
inəẓẓulam, ənd'-e-d-il' əmmək ămăra-dăɣ, ad-təttărăd dăɣ-inəẓẓulam ad-ilalăn agna
wa n-kăl-Ălyăhud?

Immun s-Ɣisa Ălmasex ɣas a iɣallăsăn ăgg-adəm

15 Tidət, s-alăṣăl-dăɣ, dăgg-Ălyăhud a nămoos, wăr hanăɣ-iha ašni n-tiwsaten ti
n-inəẓẓulam wăren əssen s-alămăr n-Măssinăɣ
16 măšan, hakd a-wen-dăɣ, nəssan a-s ăwadəm, immun s-ƔisaĂlmasex ɣas a t-
ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ wădden amišəl n-a-wa innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa
kud-irha iṭṭaf-t iket-dăɣ-net. A-wen-dăɣ, a făl năkkăneḍ-dăɣ, nomăn s-Ɣisa Ălmasex
i-ad-hanăɣ-ăkf immun-nănăɣ săr-s idəm dat-Măssinăɣ wădden imărkedăn-nănăɣ ed
wăr t-illa ăwadəm madăn-ijrəw idəm ɣur-Măssinăɣ făl-a-s innin ămešăl a-wa innă
alămăr wa n-ănnăbi Mosa.
17 Năkkăneḍ, Ălmasex a-s nətattăr ad-hanăɣ-ijrəw idəm ɣur-Măssinăɣ măšan,
kunta hakd a-wen-dăɣ iket-net, ăffukkăr-dd a-s nămoos inăsbăkkaḍăn, ajăn a-wen
ălmăɣna-net a-s Ălmasex a hanăɣ-ăssoḍăn dăɣ-ibăkkaḍăn-win-dăɣ? Xăša!
18 Ădduuttăt a-s afăl dd-ăqqălăɣ alămăr wa n-ănnăbi Mosa wa ăbboṭălăɣ, ad-
janneɣ i-iman-in, ăddoobeɣ amišəl-net, a-di, uḍlem ɣas a sawarăɣ iman-in ed a-wen
wăr-ămmukkăn.
19 Alămăr, iman-net a hi-madăn-ănɣ i-ad-ăbas əddarăɣ i-alămăr, ănn-ak, Măssinăɣ
a-s əddarăɣ.
20 Năkk, ohărăɣ d-Ălmasex atwəṣləb wa ătwăjja făll-tajəttewt, kunta ămăra
əddarăɣ, ăbas năkk a iddarăn, Ălmasex a iddarăn dăɣ-taɣəssa-nin. Tămudre-nin
dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, jeɣ-tăt dăɣ-təssəba n-immun wa jeɣ s-Rure-s n-Măssinăɣ-i hi-
ijăn tărha-ta-dăɣ făl ămmut dăɣ-təssəba-nin i-ad-ăɣləsăɣ.

21 A-wen-dăɣ a făl wăr-ărḍeɣ sibəṭṭulăɣ ănnuɣmăt wa hi-ikfa Măssinăɣ ed ădduuttăt a-s ənnăr ihakk amišəl n-alămăr wa n-Mosa idəm ɣur-Măssinăɣ, adiš Ălmasex-i-dăɣ, ămmut bănnan.

3

Ălɣădalăt wa ilăn ălfăyda ɣur-Măssinăɣ

1 Ya kăl-Gălasya! Ajăn kăwăneḍ iba n-tayətte a kăwăn-irmăsăn? Mi kăwăn-
ăkrakăwăn i-ad-tăqqəlăm ḍarăt Ɣisa-i s-hawăn-nəffəssăr ăddălil wa făl ătwăṣlăb
făll-tajəttewt?
2 Sastanăɣ-kăwăn ămăra: amišəl n-a-wa innă alămăr meɣ immun s-Ălənžil-i s-
tăsjădăm a kăwăn-ikfăn Unfas Šăddijăn?
3 Ajăn kăwăneḍ irmas-kăwăn iba n-tayətte ogdăhăn d-a-wen-dăɣ! Ǝnd’-e-d-il’
əmmək a-s a-wa təssəntăm s-tărna n-Unfas Šăddijăn, tăsbăṭṭălăm-t-in har dd-
tăqqălăm ămăra, tăsifăllăm făll-iman-năwăn?
4 Ɣas kăwăneḍ a-wa-dăɣ dd-tokăyăm iket-net dăɣ-immun-năwăn, wăr t-illa a
kăwăn-ikfa dăɣ-tayətte? Wăr il’ əmmək a-wen!
5 Ak Unfas Šăddijăn wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ d-tikunen ti ija jere-wăn, ma tordam,
mafăl ija a-wen-dăɣ iket-net jere-wăn? Ak ajăn tordam a-s amišəl-năwăn i-alămăr
n-ănnăbi Mosa a făl hawăn-ija a-wen meɣ a-wa s-innin tomănăm s-Ălənžil-i s-
tăsjădăm?
6 Ǝktəwăt-dd măjrăd wa innă Măssinăɣ făll-ănnăbi Ibrahim a-s innă:
«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ,
ikrăš data-s idəm.»
7 Ălmăɣna n-a-wen a-s ăddinăt wi omănnen s-Măssinăɣ a-s aratăn n-Ibrahim wi n-
tidət.
8 Ăru d-ătwăktăb dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ n-a-s ilkam ad-amənăn inəẓẓulam† s-
Măssinăɣ, ăkf’-en immun-năsăn-en-dăɣ idəm dat-Măssinăɣ. Ăru d-ija Măssinăɣ i-
Ibrahim isălan n-ălxer-wi-dăɣ a-s has-innă:
«Ad-ăjăɣ ălbăraka dăɣ-tiwsaten
iket-dăɣ-năsnăt dăɣ-ăddimmăt-năk.»
9 A-wen-dăɣ a făl ere omănăn s-Ɣisa-dăɣ, ad-dăɣ-s ăj Măssinăɣ ălbăraka wa ija dăɣ-
Ibrahim.
10 Dăɣ-isălan n-ăddinăt wi jărnen ăṭṭăma n-a-s amišəl-năsăn i-alămăr wa n-ănnăbi
Mosa a tăn-madăn-iɣləs, əlmədnet a-s iwar-tăn uḍlem dat-Măssinăɣ, ed iktab dăɣ-
əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Ilɣăn Măssinăɣ ăwadəm wărăn
itəmišil hak ăssaɣăt a-wa ənnăn
fărəḍăn wi hănen alămăr wa n-ănnăbi Mosa.»
11 Wăr t-illa ăwadəm mad-ăj alămăr ămaɣdal dat-Măssinăɣ ed iktab a-s:
«Immun a ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Măssinăɣ
i-ad-ăj tămudre ta făllа-s irha Măssinăɣ.»
12 Nəssan a-s immun, wăr-oseɣ hărăt d-alămăr ed iktab daɣ dăɣ-əlkəttabăn a-s ere
ămešălăn s-iqqud fărəḍăn n-alămăr wa n-Mosa iket-net, ad-iddăr săr-săn.
13 Iwar-anăɣ uḍlem dat-Măssinăɣ ed indăr-anăɣ ad-nămašăl a-wa innă alămăr
măšan, osă-dd Ălmasex ɣas, ăsdărfăt-anăɣ dăɣ-tilɣant ta hanăɣ-ăswăr, iḍkăl-tăt făll-
iman-net, ămmut i-ad-năɣləs ed iktab a-s:

† **3:8 3:8** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

«Ilɣăn Măssinăɣ ăwadəm
ătiwăṣlăbăn făll-tajəttewt.»
14 Tamăttant ta ija Ɣisa făll-tajəttewt, ij'-et i-ad-ənmiwəḍăn inəẓẓulam dăɣ-idəm-net
d-ălbăraka wa s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net i-Ibrahim, nəjrəw daɣ năkkăneḍ-i săr-s
omănnen Unfas Šăddijăn dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex.

Ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-Ibrahim

15 Ărheeɣ ayətma ămăra, ad-hawăn-ăffăssărăɣ isălan-wi-dăɣ s-ălmital iglan făll-
agnatăn wi dăɣ-nănăɣ: təssanăm a-s ed iktăb ăhaləs tăkarḍe dăɣ-ija isălan n-əmmək
wa s-mad-tuẓan tăkasit ta dd-mad-ăyy, afăl issəmda akătab-net, iɣfăl-tăt, ad-ăbas t-
illa ere ăddooben asiwəḍ wăla afănaẓ n-a-wa s-išwăr iktăb-t.
16 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ijjăš Măssinăɣ ărkăwălăn-net i-Ibrahim d-ahăya-net.
Əjrăhăt-in a-s wăr-innă əlkəttab:
«Ad-dăr-k əjjəšăɣ ărkăwăl kăyy d-ihăyawăn-năk.»
A innă: «Kăyy d-ahăya-năk», i-ad-əlmədăn ăddinăt a-s ăwadəm iyyăn ɣas a-s iha
Măssinăɣ ti-net, a t-ămoosăn Ălmasex.
17 Ămăra, ălmăɣna n-a-wen, ənta da: Măssinăɣ, ijjăš d-Ibrahim ărkăwăl n-
tassaɣt, šămad okaynăt əkkoẓăt timaḍ d-kăraḍăt timərwen n-awătay ad-dd-ăzzăbbăt
Măssinăɣ alămăr wa n-ănnăbi Mosa făll-kăl-Ălyăhud, ămăra, alămăr-wen, wăr-
ăddobăt ad-hin-ikkəs ărkăwăl wa s-išwăr ijjăš-t Măssinăɣ s-tizarăt.
18 Ənnăr ija a-wen, adiš, ma ija ărkăwăl wa s-išwăr ijjăš-t Măssinăɣ i-Ibrahim? Nəssan
a-s Ibrahim, issətbăt Măssinăɣ ărkăwăl wa has-ijjăš, wădden s-alămăr măšan s-
tənna-net ed Măssinăɣ iman-net a has-innăn:
«Ad-kăy-ăkfăɣ ănnuɣmăt-in.»

Ăddălil wa făl dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ alămăr

19 Alămăr, adiš, ma infa? Alămăr, temăhiḍt hanăɣ-salmadăt a-s năkkăneḍ-i-dăɣ,
inăsbăkkaḍăn a nămoos ămiiɣatărnen s-tenăšše hundăɣ har ašăl wa dd-mad-ass
ahăya n-Ibrahim wa s-ătwănna ed ənta-en-dăɣ a-s ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-wen-dăɣ.
Alămăr-en, təssanăm a-s ănjălosăn a t-dd-ăwwăynen s-ănnăbi Mosa-i t-dd-ăwwăyăn
s-tamətte ta jer-imăl d-Măssinăɣ.
20 Dăɣ-ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ d-Ibrahim, wăr t-illa ere imalăn jere-s d-Ibrahim
ed Măssinăɣ, ənta ɣas a ijjăšăn ărkăwăl-wen-dăɣ i-Ibrahim wăla əssəbab wăl' iyyăn.
21 A-wen ak ălmăɣna-net a-s alămăr wa n-ănnăbi Mosa, ill'-e a-s ănimăšrăy i-
ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ? Ăbo, wăr-ămmukkăn a-wen ed ənnăr t-illa alămăr
ăddooben ihuk n-ălžănnăt, əjrəwăn-t ăddinăt, ăj'-en alămăr-en-dăɣ ăddinăt
əjrawnen idəm dat-Măssinăɣ
22 măšan, illăɣăt-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s ăddunya iket-net a t-təllat daw-
tărna n-abăkkaḍ, ămoos a-wen a itbatăn dăɣ-təssəba n-ad-əjrəwăn ăddinăt wi
omănnen s-Ɣisa Ălmasex a-wa s-hasăn-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net.
23 Ămăra, dat-ăzzăman wa dd-issărɣăs Măssinăɣ immun s-ƔisaĂlmasex, alămăr
wa n-ănnăbi Mosa a dăɣ-năɣ ănniihăḍăn, nămoos-as šund kăl-takărmut ikna uḍəf
dăɣ-tišəm-net, ănniihăḍ dăɣ-năɣ hundăɣ har ašăl wa dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ immun
s-Ălmasex.
24 A-wen, isalmad-anăɣ a-s alămăr wa n-ănnăbi Mosa, taɣălift a hanăɣ-ija; iɣlaf-
anăɣ i-ăzzăman wa dd-mad-ass Ălmasex i-ad-hanăɣ-ăkf immun-nănăɣ idəm ɣur-
Măssinăɣ.

Ušreyăn n-immun s-Măssinăɣ

25 Ămăra-dăɣ d-nəjjăš ăzzăman wa n-immun, ăbas fălla-năɣ ila ănaɣlaf-en tărna

26 ed ɣur-ašăl-wa-dăɣ d-tomănăm, tămoosăm aratăn n-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-
Ɣisa Ălmasex,
27 ənta-i s-isəm-net a dăɣ-tătwăsălmăɣăm dăɣ-aman, ămoos a-wen a ăssiitbătăn
tassaɣt-năwăn dăr-s, tărmăsăm daɣ ălxal wa irmas Ălmasex.
28 Ămăra-hi, ăbas iẓlay wa n-ăgg-Ălyăhud d-wa n-Ălyunan, ăbas iẓlay wa n-elăll d-
wa n-akli, ăbas iẓlay ăhaləs d-tamăḍt ed tămoosăm iket-dăɣ-năwăn iyyăn n-ăwadəm
dăɣ-təssəba n-tassaɣt-năwăn d-Ɣisa Ălmasex.
29 Ɣas, šămad Ɣisa Ălmasex a kăwăn-ilan, adiš tămoosăm ihăyawăn n-Ibrahim,
ad-təjrəwăm tăkasit ta s-hawăn-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net.

4

Azăjor n-əkkəlu s-ajăraw n-iman

1 Ărheeɣ daɣ dăɣ-edăgg-wa-dăɣ, ad-kăwăn-ăknăɣ asəssəjrah n-a-wa s-ărheɣ
tənna-net: wădden ara s-ilkam ad-ikus ti-s, a ikka wăr-ikreš tayətte, wăr-iẓley d-akli
n-măssi-s kud-dăɣ wăr t-ih’ ăššăk a-s a-wa ila abba-net dăɣ-ehăre iket-net, i-net.
2 A ikka ămoos ara ənḍărrăn, ad-ila imănnăhăḍăn d-ălwăkilăn has-janen ənniyăt
ənta hakd a-wa ila iket-net. Ad-ija a-wen-dăɣ hundăɣ har ašăl wa d-ikkăs abba-net
ăššăk a-s rure-s, ămoos ăhaləs ilan tanhaḍt ămăra.
3 Šund a-wen-dăɣ a fălla-năɣ ijan năkkăneḍ-dăɣ, nolăh d-aratăn s-kăla ăkkilen
i-tărna ta făll-təgl’ ăddunya
4 măšan, tăwwăḍ-dd tăqqăn ta issəbdăd Măssinăɣ ɣas, ăšmašăl-dd săr-năɣ Rure-
s toraw tamăḍt i-ad-izzăɣ jere-năɣ, ămašăl ənta-dăɣ a-wa innă alămăr wa n-kăl-
Ălyăhud,
5 a-wen, ij’-e Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-ad-isəddărfət ăddinăt wi əzzăɣnen daw-
alămăr-wen-dăɣ, ăkf’-anăɣ daɣ năkkăneḍ turhajăt ta n-tumast n-aratăn-net.
6 Tidət-dăɣ a-s aratăn-net a tămoosăm ed tasətbat n-a-wen, a tăt-ămoosăn, Unfas
Šăddijăn n-Rure-s n-Măssinăɣ wa ija dăɣ-ulhawăn-nănăɣ. Unfas-net-en-dăɣ a hanăɣ-
ijrăwăn s-ad-nəɣarr Măssinăɣ s-isəm: Abba.
7 A-wen-dăɣ a făl, ăbas tămoosăm eklan, ănn-ak aratăn n-Măssinăɣ a tămoosăm.
Ɣas šămad aratăn n-Măssinăɣ a tămoosăm, adiš, tămoosăm iməkkusa wi s-irh’ ălxer
iket-net.

Isəmmətərăn wi ija Buləs i-kăl-Gălasya

8 Ibda, a-s wăr təzzeyăm Măssinăɣ, ăṣṣănămăn-i n-mălayăɣna ɣas a-s tăkkilem,
ɣabbădăm-tăn
9 măšan, ašăl-i d-təzzeyăm Măssinăɣ, ănn-ak, ănnăɣet, ašăl-i d-kăwăn-izzăy
Măssinăɣ, ənd’-e-d-il’ əmmək n-ad-taləsăm ihuk n-iman-năwăn i-mălayăɣnatăn wi
făll-təgl’ ăddunya s-wăr t-illa făw a ənfan wăla a tăn-ihan, adiš kăwăneḍ a tărham
ad-tăqqəlăm əkkəlu-wa-dăɣ dd-təzjărăm?
10 Ǝjrahăɣ-in a-s təknam asəmɣar n-uḍəf n-išilan iyyăḍ d-orăn iyyăḍ d-ăzzămanăn
iyyăḍ d-iwətyan iyyăḍ,
11 ăssiirmăɣ-ahi hullan a-wa kăwăn-išlăn har ămmukkăn făw a-s ija ɣur-i a-s
ălxidmăt wa jeɣ jere-wăn, ăbboṭṭăl-in bănnan.
12 Ayətma! Asəlɣad a kăwăn-tajjăɣ ămăra, tălălăt-ahi ed ăzzăman wa əkkăsăɣ
əlleɣ-t jere-wăn, jeɣ iman-in iyyăn dăɣ-wăn, wăr-ənheyăɣ daɣ a hi-tăɣšadăm.
13 Təssanăm făw a-s ašăl wa ăzzarăn d-kăwăn-in-oseɣ i-ad-hawăn-ăjăɣ isălan n-
Ălənžil, a-s kăwăn-in-oseɣ, ărhiinăɣ,

14 ja taɣəssa-nin tələmḍe-ta-dăɣ făl tăsijălălhăy măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr
hi-təkrehăm, wăr hi-tăjlălhăyăm, ănn-ak, tăsbărrăkăm-ahi šund ɣas ănjălos n-
Măssinăɣ a kăwăn-dd-osăn, šund ɣas a-s năkk iman-in a-s ƔisaĂlmasex.
15 Ma ija ălxer wa hi-təssəknăm ăzzăman-wen-dăɣ? Ma kăwăn-ijrăwăn? Ajăn
təttəwăm-in a-s ăzzăman-en-dăɣ d-kăwăn-in-oseɣ, ărhiinăɣ, təssəknăm-ahi tărha-
ta-dăɣ făl ənnăr ămmukkăn a-wen-dăɣ, təkkukkərem-dd tiṭṭawen-năwăn i-ad-hi-
tănăt-təkfəm.
16 Ajăn tidət ta hawăn-jănneɣ, təj'-ahi ašănjo-năwăn?
17 Ăddinăt wi ədgăẓnen dăɣ-asəmməskəl n-isălan wi hawăn-nəja, wăr teɣalăt
ăkkulăn dăɣ-wăn, ănn-ak tărha ɣas n-ad-kăwăn-sənnəməjjəjăn dăr-i i-ad-hasăn-
təlkəmăm a dăɣ-ošalăn.
18 Tidət, idgəẓet ăwadəm măšan, idgəẓet dăɣ-amišəl n-a-wa olăɣăn. Năkk, ăssofăɣ
ad-tamašalăm a-wa olăɣăn s-ălwăqq iket-net jer-əlleɣ ɣur-wăn wăla wăr ɣur-wăn t-
əlleɣ.
19 Ilyaḍăn-in, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s oẓarăɣ dăɣ-təssəba-năwăn, ijmaḍ-t ăššăk daɣ
a-s jeɣ tiẓẓurt ta tăjj tamăḍt jarrăwăt eɣăf-net, tiẓẓurt daɣ ta jeɣ, ad-tăt-əṭṭafăɣ
hundăɣ har ašăl wa d-mad-ikən Ălmasex ăntum dăɣ-ulhawăn-năwăn.
20 Ăsiidărhănăɣ ad-t-əlleɣ ɣur-wăn ăssaɣăt-wa-dăɣ i-ad-hawăn-ăjăɣ măjrăd săl wa-
dăɣ făl-a-s iqqan eɣăf-in făll-təmɣăre n-asəmmăxəlxəl-i-dăɣ hi-ija a-wa kăwăn-išlăn.

Ălmital dd-ătiwăḍkălăn făll-tanfust ta n-Sarăta d-ta n-Xăžrăta

21 Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-səstənăɣ kăwăneḍ-i ədgăẓnen s-əmmək-wa-dăɣ dăɣ-utăr n-
amišəl n-a-wa innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa. Ak ajăn təknam făw teɣăre n-a-wa
innă?
22 Wădden, iktab dăɣ-s a-s ikrăš Ibrahim əssin ilyaḍăn, iyyăn, ohar-t d-Xăžrăta ta
n-taklit, wa iyyăḍăn, ohar-t d-Sarăta ta n-telăllit-i issăxlăl.
23 Ara wa ohăr d-taklit, ohăr-t dăr-s s-əmmək-wa-dăɣ s-itihăr ăhaləs d-tamăḍt ara
măšan, ara wa ohăr d-telăllit, ămoos ara n-ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-Ibrahim.
24 Tanfust-ta-dăɣ jăt făll-tiḍeḍen-ti-dăɣ n-sănatăt, la ălmăɣna šəjreen, ălmăɣna-net
da: tiḍeḍen-ti-dăɣ n-sănatăt, ănifăqqănăt d-ărkăwălăn wi n-əssin: Ărkăwălăn-en,
wa ăzzarăn, tamătart-net, Xăžrăta; a-wen ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ d-ănnăbi Mosa
făll-aḍaɣ wa n-Săynay, wen ărkăwăl, a-wa t-dd-ijmăḍăn dăɣ-aratăn iket-net eklan ed
Xăžrăta-i n-ma-săn, taklit.
25 Xăžrăta-en-dăɣ a-s šund aḍaɣ wa n-Săynay ihăn ăkall wa n-arabăn, toolăh daɣ
d-aɣrəm wa n-Yărussălam-i s-ašăl-i-dăɣ, məssaw-s iket-dăɣ-năsăn, ăkkiilen hărwa
i-alămăr-en-dăɣ.
26 Măšan, Yărussălam ta n-tidət t-təllăt ɣur-Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn, ənta a-s
tamăḍt ta n-telăllit n-anna-nănăɣ.
27 A-wen-dăɣ făw a făl iktab dăɣ-isălan n-tamăḍt ta n-telăllit a-s:
«Tamăḍt, kămm-i n-teməjjejrut, dăwăt,
săqqələlәt daɣ kămm-i s-kăla
wăr kăm-tărmes tiẓẓurt ta n-ajăraw n-eɣăf
ed ădduuttăt a-s tamăḍt ta tătwăksănăt,
făl-a-s innin wăr tətəy,
ad-tajăr ta dăr-ohăr ăhaləs-net aratăn.»
28 Ayətma, əlmədăt a-s kăwăneḍ aratăn dd-oraw ărkăwăl n-Măssinăɣ a tămoosăm
šund əmmək wa s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl i-Ibrahim ɣas, ikrăš Isxaqq.
29 S-əmmək-wa-dăɣ s-ibda iwă-dd alyaḍ wa təkrăš Xăžrăta, idwăl ɣas, ad-isakna wa
n-Sarăta aɣăna; əmmək-wen-dăɣ daɣ a ijan jer-ăddinăt har ašăl-i-dăɣ.

30 Ămăra, ilyaḍăn-win-dăɣ n-əssin, ma hanăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ dăɣ-isălan-
năsăn? Wădden iktab a-s innă Măssinăɣ i-Ibrahim:
«Səfəl iman-năk taklit d-rure-s ed
wăr t-illa əmmək s-ohăr alyaḍ
wa n-taklit tăkasit d-alyaḍ wa n-telăllit.»
31 Ayətma, năkkăneḍ, anna-nănăɣ telăllit wădden taklit.

5

Ălmăssexităn, əjrăwăn iman-năsăn dăɣ-təssəba n-Ălmasex

1 Ălmasex a hanăɣ-ijrăwăn iman-nănăɣ, nəjrăw-tăn daɣ s-ălxal imdan. A-wen-dăɣ
a făl, əhəlăt iman-năwăn, wăr jem iman-năwăn tolăs daw-ăẓuk wa n-Iblis i-ad-has-
tăkkălem.
2 Năkk Buləs, ənneɣ-awăn: afăl tăsmalăyăm iman-năwăn s-əmmək wa s-t-ifrăḍ
alămăr, adiš, wăr kăwăn-e-infəw Ălmasex s-wăla a ənḍărrăn.
3 Ărheɣ daɣ ad-əkkəsăɣ ăwadəm iket-net irhan ad-isəmmiləy iman-net dăɣ-
taɣdărt, afăl ăsmalăy iman-net, ămoos-as fărəḍ ad-ămašăl daɣ fărəḍăn wi iyyăḍnen
əktăbnen dăɣ-alămăr.
4 Kăwăneḍ-i tattărnen ad-kăwăn-ăj amišəl n-fărəḍăn n-alămăr wa n-ănnăbi Mosa
ăddinăt lanen idəm dat-Măssinăɣ, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ibḍ’-iwăn a-wen d-Ɣisa
Ălmasex, ăsiinămăjjăj-kăwăn d-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
5 Năkkăneḍ-i omănnen s-ƔisaĂlmasex, Măssinăɣ a ih’ ăṭṭăma-nănăɣ i-ad-hanăɣ-
ăj imaɣdalăn. Ăṭṭăma-en, năqqal-as s-taẓidert ta ihakk Unfas Šăddijăn-i s-ənta a
ăssixdămăn immun-nănăɣ.
6 Ăwadəm, afăl išwăr irtăy d-Ɣisa Ălmasex, wădden amili wăla iba-net a infan
hărăt, a-wa infăn hărăt, immun d-asətbat-net s-tărha-nănăɣ i-ăddinăt.
7 Ănna săbxas yaden, uhən kăwăneḍ-i s-a ija a-wa-dăɣ tosasăm dăɣ-azzal wa n-
immun s-əmmək-wa-dăɣ, ma kăwăn-dd-iwwăɣăn, igdăl-awăn amišəl n-tidət?
8 Erk ənniyăt-wen-dăɣ, wădden Măssinăɣ-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net a dd-ifal,
9 ajăn təttəwăm-in a-s tăẓẓa ənḍărrăt a sakafăt ejel n-ălkăma ăjjeen.
10 Năkk, ikf’-ahi Emăli dăɣ-isălan-năwăn tafləst n-a-s wăr-e təjəm ɣas ar inəzjam
šund wi jeɣ măšan, ărheeɣ ad-təssanăm a-s ăwadəm wa itattărăn uɣən n-iɣăfawăn-
năwăn, ilmədet a-s ad-t-irməs Măssinăɣ ed anməšri šund-wen-dăɣ, wăr săr-s iẓley
Măssinăɣ ăddinăt.
11 Ayətma, dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, ənnăr isălan wi tăjjăɣ, əfraḍăɣ făll-
ăddinăt amili, adiš mafăl hi-tiɣəzzuben kăl-Ălyăhud bănnan? Ǝnnăr a-wen-dăɣ a
xaṭṭăbăɣ, iket-di, wăr tumas tajəttewt ta făll-ămmut Ălmasex ălmuxal i-ăwadəm wăl’
iyyăn.
12 Ărheeɣ dăɣ-ăddinăt wi kăwăn-šaškanen ad-kăwăn-əkfən ălɣafyăt kud-ărhan
ḍarăt-a-wen, səmməkəḍməkəḍăn iman-năsăn.

A-wa ibḍan ere iddarăn i-taɣəssa d-ere iddarăn s-Unfas Šăddijăn

13 Ayətma, ajăraw n-iman-năwăn a-s kăwăn-dd-iɣra Ălmasex s-iman-net, wăr tăjjăt
a-wen ăsaru făll-hakkăm iman-năwăn abăkkaḍ, ănn-ak, kunta ill’-e a dăɣ-wăn
itanăhaḍăn, umaset tanmədhalt jer-iman-năwăn dăɣ-tărha
14 făl-a-s alămăr wa n-ănnăbi Mosa iket-net, ăkilăwkălăw-t-dd măjrăd wa innăn:
«Ăj i-ănhăraj-năk tărha-ta-dăɣ jed i-iman-năk.»
15 Măšan, afăl dd-tăqqălăm tănifăqqăm d-iwăɣsan, tinmədidăm, tinməkšim jer-iman-
năwăn, dihen, ăjăt ənniyăt i-ad-wăr tənməlhisăm jer-iman-năwăn.

16 Ăyyăt Unfas Šăddijăn ad-ănnăhăḍ dăɣ-wăn, dihen, ad-ăbas təlkamăm i-erk
derhanăn n-tiɣəswen-năwăn.
17 A-wa lăbasăn isadărhan ăgg-adəm, iknas Unfas Šăddijăn; Unfas Šăddijăn daɣ
iknas a-wa lăbasăn isadărhan ăgg-adəm. Wăr kăla imda akənnas wa n-jere-săn,
a-wen-dăɣ a dd-orăwăn a-s, wădden a dd-ijjăšăn eɣăf n-ăwadəm-dăɣ, ad-t-ăj.
18 Afăl Unfas Šăddijăn a dăɣ-wăn ănniihăḍăn, wăr dăɣ-wăn-e-ănnăhăḍ alămăr wa
n-ănnăbi Mosa.
19 Erk imojjan wi lăbasnen itamašal ăgg-adəm, wăr-əfferăn, ătiwăssanăn, əntăneḍ
da: əlkăxbu, iba n-təšədje, asəmmăḍəs n-iman,
20 ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn, əkkəriku, amšənji, akənnas, tismiten, asjət n-aḍkăr,
tărha n-mijraw, băḍḍo-băḍḍo, ejhăn-ejhăn,
21 munkăẓi, tesăse n-asməd, tăruft d-a ăjjeen wărăn iẓley d-a-wen-dăɣ. Ǝkkasăɣ-
kăwăn dăɣ-taɣdărt s-əmmək wa s-kăla hawăn-t jeɣ, ənneɣ-awăn: ăddinăt wi
tamašalnen hărătăn-win-dăɣ, xăram-asăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
22 A-wa olăɣăn dd-itirəw Unfas Šăddijăn s-ulh n-ăgg-adəm ənta da: tărha, tedăwit,
ălxer, taẓidert, tăhanint, milɣaw, immun,
23 tăẓude, tanhaḍt dăɣ iman. Hărătăn-win-dăɣ, wăr tăn-iha-i iknas alămăr.
24 Ăddinăt wi əkfănen iman-năsăn Ɣisa Ălmasex, əṣlăbăn făll-tajəttewt ta făll-
ătwăṣlăb Ɣisa derhanăn-năsăn wi lăbasnen tăn-əlwaynen.
25 Šămad Unfas Šăddijăn a dăɣ-năɣ ănnihăḍăn, adiš, năyyet-t daɣ ad-ănnăhăḍ dăɣ-
tămudre-nănăɣ s-a-wa olăɣăn.
26 Wăr nətumaset ăddinăt tabărajnen wăla tinməkənẓernen jer-iman-nănăɣ, wăr-
itisəmet wăl’ iyyăn făll-a ila amidi-net wăr ila.

6

Isəmmətərăn wi n-ajilal

1 Ayətma, ărheeɣ dăɣ-wăn, kăwăneḍ-i dăɣ-ănniihăḍ Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ
a-s, e-d tărmăsăm ăwadəm iɣšadăn hărăt, səssiɣədăt s-ənniyăt ăẓedăn, wăr t-
tăxwelăm. Kăyy daɣ-i t-isasaɣadăn, ăj ənniyăt i-iman-năk i-ad-wăr toḍed dăɣ-
abăkkaḍ šund wa dăɣ-oḍa.
2 Iḍkəlet hak iyyăn dăɣ-wăn ăẓuk wa ăllinjăt amidi-net, dihen, ad-tămašălăm
alămăr wa n-Ălmasex.
3 Ere ordăn iman-net hărăt-dăɣ, a-s ija a-wen, wăr-ămoos wăla a ənḍărrăn, ilmədet
a-s iman-net ɣas a isaswad,
4 iššəket ăwadəm imojjan-net təzzar iššək wi n-ăwadəm iyyăn, dihen kunta
ihannăy făll-iman-net a ăniihăjjăn d-təmmal, adiš amələt iman-net s-a-wen-dăɣ,
măšan, wăr-ităjjet făw əmmək s-ăsnăfăqqa iman-net d-ăddinăt wi iyyăḍnen,
5 făl-a-s, hak ăwadəm ad-itwəsəstən d-ăẓuk n-a-wa ămešăl.
6 Wi kăwăn-saɣranen măjrăd n-Măssinăɣ, ifraḍ fălla-wăn ad-dăr-săn tahərəm a-
wa s-kăwăn-irxăm Măssinăɣ iket-net.
7 Wăr tăkărrasăt iman-năwăn, Măssinăɣ, wăr t-itəjj ăwadəm tekăškăšt, wăr-e aləy
ăwadəm ar a-wa ăddomăt:
8 wa s-taɣəssa-net ɣas a-s ixdam derhan-net, ad-săr-s dd-arəw a-wa itamašal
əlhəllak măšan, wa s-Unfas Šăddijăn a-s itamašal derhan-net, ad-săr-s dd-arəw a-
wen tămudre tăɣlalăt.
9 Wăr hanăɣ-ităjjăšet sendad n-amišəl n-a-wa olăɣăn ed, afăl dd-tosa tăqqăn ta
issəbdăd Măssinăɣ, kunta wăr sămmeḍ fălla-năɣ iji n-a-wa olăɣăn, ad-nəjrəw ălxer
n-a-wa nəjă.

10 A-wen-dăɣ a făl ămăra, iket-di nəjraw s-a-wen, ihəlet milɣaw-nănăɣ ebre n-e d
t-illăm ăwadəm hullan ebre n-wi dăr-nohăr immun.

Ajilal n-măjrăd wa ija Buləs

11 Ǝnhəywăt təššuhărt n-akătab dăɣ-edăgg-wa-dăɣ i-ad-təlmədăm a-s năkk iman-
in a hawăn-in-iktăbăn tăkarḍe-ta-dăɣ.
12 Ăddinăt wi tattărnen ad-hawăn-əjən amili fărəḍ, əjrăhăt-ah'-in ɣas a wa tăn-
išlan, wăr-ərhen ahănay n-aɣăna, a-wen-dăɣ a făl, wăr helăn ad-ənnən i-ăddinăt a-s
əlɣəllas wăr-iha ar tajəttewt ta făll-ămmut Ălmasex.
13 Təzzar daɣ ăddinăt-en əṭṭăfnen amili, əjrăhăt-in ɣas a-s əntăneḍ iman-năsăn,
wăr təmišilăn fărəḍăn n-alămăr iket-net, jan dăɣ-săn nefran, wăr fălla-wăn əfreḍăn
amili ɣas ar dăɣ-tărha n-ad-ăbbărăjăn n-a-s əntăneḍ a ămoosnen əssəbab n-amili-
năwăn.
14 Năkk, wăr t-illa a jeɣ abăraj kunta wădden tidət ta n-a-s Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex, ămmut făll-tajəttewt. Tamăttant daɣ ten-dăɣ ija a tămoosăt əssəbab wa făl
săr-i olăh a-wa-dăɣ ihăn ăddunya-ta-dăɣ šund a ămmun, olăhăɣ-as daɣ năkk d-ere
ămmun.
15 Wădden amili wăla iba-net a-s hărăt, tumast n-ăwadəm ăssiynăy Măssinăɣ a-s
hărăt.
16 Ǝttarăɣ s-Măssinăɣ, ad-ăkf ălxer-net d-tăhanint-net i-e d t-illăm ere ilkamăn
i-a-wa ənneɣ, ijrăw daɣ a-wen i-e d t-illăm ere ihan Iṣrayil wa n-Măssinăɣ.
17 Ǝttarăɣ dăɣ-wăn, kăwăneḍ ašăl-i-dăɣ, ad-wăr dăɣ-wăn itiləs ăwadəm asəsnan n-
iman-in, əgdăhăn-ahi ibuyəsăn-wi-dăɣ ăššišwălnen taɣəssa-nin s-əntăneḍ a-s tajuhe
n-a-s năkk, il'-ahi Ɣisa.
18 Ayətma-ɣ dăɣ-ăddin, ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ daɣ dăɣ-Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex, ad-ăj ănnuɣmăt-net dăɣ-ənniyăt-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Ifăsus

Ăsajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa ija erhet n-Măssinăɣ ănămmašul n-ƔisaĂlmasex hin-
iktabăn i-iməššeddəjăn wi ăɣdălnen s-Ɣisa Ălmasex əzzăɣnen aɣrəm wa n-Ifăsus.
2 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, ikf’-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex
ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit i-Măssinăɣ i-əlɣəllas wa ikfă dăɣ-idəm n-Ɣisa Ălmasex

3 Təmmal i-Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex-i fălla-năɣ dd-
ăzzăbben s-tărna n-Unfas-net e d t-illăm ărrăxmăt ihan išənnawăn itatăjrawăn ɣur-
Măssinăɣ dăɣ-idəm n-Ălmasex.
4 Măssinăɣ a hanăɣ-ăsnăfrănăn hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya i-ad-numas data-s
dăɣ-təssəba n-Ălmasex iməššeddəjăn, wăr-iwer uḍlem wăl’ iyyăn.
5 Dăɣ-təssəba n-tărha ta hanăɣ-ija a făl iɣtăs dăɣ-tihusay n-erhet-net s-ad-numas
aratăn-net dd-ija s-iman-net dăɣ-idəm n-Ɣisa Ălmasex.
6 Ămăra, naməlet-t dăɣ-təssəba n-təmɣăre n-ănnuɣmăt-net-wa hanăɣ-ikfa bănnan
dăɣ-ăddimmăt n-Wa ikna tărha.
7 Tădarfit ta hăt ašni n-Rure-s, wa inɣălăn a hanăɣ-ijrăwăn tenăšše n-ibăkkaḍăn,
ăzzăbbăt-dd fălla-năɣ ărrəzăɣ n-ănnuɣmăt-net ed,
8 ăsnăflăy-anăɣ dăɣ-a-wen s-sărho d-tayətte ta hanăɣ-ikfă i-ad-nəjrăh erhet-net.
9 Iffəssăr-anăɣ-dd əddăraj n-erhet wa s-dd-ăsnăfalăl ălmăɣna-net ašăl-i-dăɣ: a-
wen, a t-ămoosăn ăddăbara ăhuusken s-ăru d-t-issəbdăd Măssinăɣ,
10 innă afăl dd-ăddewăn ăzzămanăn har dd-osa wa n-Ălmasex, ad-dd-isədəw a-wa
ihăn išənnawăn d-ăkall, imnukəl fălla-s.
11 Dăɣ-təssəba-net ənta-en-dăɣ d-a-wa hanăɣ-ikittəw a făl ăru, hărwa wăr t-illa făw
a dd-ixlakăn, ad-iɣtăs Măssinăɣ s-ad-hanăɣ-isənnəfrən dăɣ-erhet-net wa issəbdăd.
12 Adiš, naməlet ălxurmăt n-a-wa hanăɣ-ija Măssinăɣ, năkkăneḍ-i jărnen ăṭṭăma-
nănăɣ s-tizarăt dăɣ-Ălmasex.
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa jăm kăwăneḍ-dăɣ, ed təslăm i-tidət ta ămoos Ălənžil-i
iɣallăsăn, tomănăm săr-s, jăm a-wen ɣas, iššəšwăl-kăwăn s-Unfas Šăddijăn-i s-
hawăn-ijjăš ărkăwăl-net.
14 Unfas Šăddijăn a-s ăḍḍimmana n-tăkasit ta hanăɣ-itwăr Măssinăɣ. Ijjăš-anăɣ
ărkăwăl n-a-s ašăl wa dd-e-isəmdəw săr-năɣ tădarfit-net, ad-ăj jer-ifassăn-nănăɣ
imraš wi ăhuuskătnen hanăɣ-itwăr, a-wen-dăɣ a făl, naməlet ălxurmăt n-Măssinăɣ.

Tittar ti ijă Buləs i-kăl-Ifăsus

15 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ, a făl năkk-dăɣ, əjjăšăn-ahi isălan n-immun-năwăn s-
Emăli Ɣisa d-tărha ta săknem iməššeddəjăn,
16 ad-t-təddalăɣ hak ašăl, tumayăɣ-as dăɣ-təssəba-năwăn.
17 Təddalăɣ Abba n-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex, ənta-i t-illăn jənnəj-hărăt iket-net
i-ad-kăwăn-ăkf sărho, isənnəfiləl-dd-hawăn iman-net i-ad-t-təknəm muzəyăt,
18 isəmmələwləw ulhawăn-năwăn s-ănnur-net i-ad-təkkəsăm ăššăk dăɣ-ăṭṭăma wa
kăwăn-ăsjăr a-s kăwăn-dd-iɣră s-iman-net, təlmədăm daɣ făll-təmɣăre n-tăkasit ta
s-irha ad-hawăn-tăt-uẓan kăwăneḍ d-iməššeddəjăn,

19 d-təmɣăre n-tărna ta s-wăr t-illa a dăr-togdăh ihăkk imumənăn s-a-wa dăr-
ogdăh ăṣṣahăt-net, tădabit-net d-tărna-net.

Tărna n-Măssinăɣ ta dd-tăsnăfalăl tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan

20 Tărna-ten-dăɣ, ăšmašăl-tăt-dd s-ăṣṣahăt ašăl wa dd-issənkăr Ălmasex jer-
inəmmuttan təzzar, ăsɣăym’-e daw-aɣil-net dăɣ-išənnawăn,
21 jənnəj-e d t-illăm ănjălos, d-e d t-illăm ămănokal, d-e d t-illăm hărăt ilan tărna
dăɣ-išənnawăn, d-e d t-illăm amănay; ăssajăr isəm-net e d t-illăm isəm itawăɣren
dăɣ-ăddunya hakd-dăɣ e d t-illăm isəm s-ilkam ad-dăɣ-s ătiwăɣra.
22 Ija hărăt iket-net daw-iḍarăn-net, ij’-e eɣăf n-ălkănisăt iket-net-i
23 tămoosăt taɣəssa ta dăɣ-izzăɣ ənta-i dd-ăsnăfalălăn Măssinăɣ-i ilsăn ăkall s-
ălmăɣna imdan.

2

Ănnuɣmăt n-Măssinăɣ a iɣallăsăn

1 Kăwăneḍ ibda, tămmum dat-Măssinăɣ, a-wa-dăɣ hawăn-jăn ălɣibăn-năwăn d-
ibăkkaḍăn-năwăn.
2 Tăttilălăm ăzzăman-en a-wa făll-təgl’ ăddunya, tamašalăm a-wa fălla-wăn irha
Iblis-i ăminakălăn făll-alšinăn-i əllăynen, ămiinakăl daɣ făll-inămašrayăn wi n-
iməffelləgăn.
3 Ăddinăt-win-dăɣ, kăla dăɣ-săn năḍḍin năkkăneḍ-dăɣ, nəlkam ɣas i-derhanăn
wi lăbasnen n-tiɣəswen-nănăɣ d-erk inəzjam-nănăɣ; ăssiitbăt a-wen tumast-nănăɣ
n-kăl-ăddunya wăren əẓley d-imidiwăn-năsăn. Wăr hin-ăqqima ɣas ar ad-fălla-năɣ
dd-izəzzubbət Măssinăɣ aḍkăr-net s-əmmək wa s-t-dd-mad-izəzzubət făll-ăddinăt wi
iyyăḍnen t-wăren ăksuḍ.
4 Măšan Măssinăɣ, măqqăr tăhanint-net, ij’-anăɣ tărha-i-dăɣ măqqărăt,
5 s-hărwa nămmut dat-Măssinăɣ, a-wa-dăɣ hanăɣ-jăn uḍlemăn-nănăɣ, ăssodăr-
anăɣ năkkăneḍ hakd Ălmasex ed ănnuɣmăt-net a kăwăn-iɣallăsăn.
6 Dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex-en-dăɣ a făl hanăɣ-dd-issənkăr Măssinăɣ năkkăneḍ
hakd ənta jer-inəmmuttan, ăsnăɣăym’-anăɣ dăr-s dăɣ-išənnawăn.
7 A-wen, ij’-e dăɣ-milɣaw-net i-ad-əlmədăn ăddinăt făll-təmɣăre, d-əjut n-
ănnuɣmăt wa ihăn Ɣisa Ălmasex s-wăr-ilkem ad-istak.
8 Ănnuɣmăt n-Măssinăɣ ăddewăn d-immun săr-s a iɣallăsăn; a-wen, wădden ăgg-
adəm a dd-ifal, ihuk n-Măssinăɣ a ămoos.
9 Wăr t-jărrəwăn imărkedăn ămešăl ăwadəm i-ad-wăr-itəbărij wăl’ iyyăn.
10 Măssinăɣ a dd-ifăl a-wen, ənta a hanăɣ-dd-ixlăkăn s-tihusay s-tărna n-Ɣisa
Ălmasex i-ad-nudabăt amišəl n-imărkedăn wi s-ăru d-tăn-dd-ăsmăjnăt Măssinăɣ i-
ad-tăn-nămašăl.

Tassaɣt ta tăynayăt t-təllăt jer-imumənăn dăɣ-ălkănisăt

11 A-wen-dăɣ a făl ămăra, wăr hin-təttəwăm a-s kăla tămoosăm inəẓẓulam,†
jannen-awăn kăl-Ălyăhud-i ɣur-ămoos amili hărăt: «Ǝd-kărămelăy», kud-dăɣ, amili-
en, wăr-ămoos ar hărăt n-tamənkiḍt dd-inakkăḍ ăwadəm s-ăfuss-net dăɣ-taɣəssa.
12 Ăzzăman-en-hi, wăr t-illa a toharăm d-Ălmasex, wăr t-illa a tăssirtăyăm d-
tamətte ta n-kăl-Iṣrayil, wăr toherăm dăr-săn ărkăwăl wăla ărkăwălăn n-tassaɣt wi
hasăn-ătwăjjăn, wăla ăṭṭăma n-Măssinăɣ dăɣ-ăddunya wăla dăɣ-ălaxărăt.

---

† **2:11 2:11** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa dăɣ-wăn ijan măšan, ašăl-i-dăɣ, kăwăneḍ-i s-kăla tujəjăm,
ăẓẓehăẓ-kăwăn-dd Măssinăɣ iman-net s-ašni wa n-Ălmasex inɣălăn, tosăɣăm d-Ɣisa
Ălmasex.
14 Ǝnta-en-dăɣ a-s ălxer-nănăɣ, ənta-i issărtăyăn kăl-Ălyăhud d-inəẓẓulam,
ămoosnen ihənnin, sănatăt tiwsaten, ij’-en iyyăn n-ăwadəm, ikkăs-in jere-săn
ajăzzar wa ikkăn jere-săn ed ikfa taɣəssa-net ašăl wa d-ămmut i-ad-hin-ănd ăɣalla
wa tăn-ibḍăn.
15 Tamăttant-ten-dăɣ ija a-s hin-issəmdă a-wa hin-ăba dăɣ-a-wa innă alămăr wa n-
ănnăbi Mosa dăɣ-isălan n-a-wa xălalăn d-a-wa xăramăn. Issărtăy ămăra kăl-Ălyăhud
d-inəẓẓulam, imăl-t ălxer jere-săn i-ad-umasăn făll-əssin-essăn tiyyăt tawset dăr-s
tosaɣăt,
16 ăẓmăẓăl ăddinăt d-Măssinăɣ d-jer-iman-năsăn s-tamăttant ta ija făll-tajəttewt,
ij’-en tiyyăt taɣəssa i-ad-ăbas t-illa anməkšar jere-săn.
17 ƔisaĂlmasex, ašăl wa dd-osa, osă-dd i-ad-ixṭəb isălan n-Ălənžil-i hawăn-ih’ ălxer
kăwăneḍ-i n-inəẓẓulam-i ănimăjjăjnen d-Măssinăɣ hakd-dăɣ kăl-Ălyăhud-i săr-s dd-
əllanen;
18 ənta-en-dăɣ a ikfăn Unfas iyyăn Šăddijăn i-kăl-Ălyăhud hakd inəẓẓulam i-ad-
əjrəwăn tabarăt s-Abba.
19 Ămăra, ăbas tămoosăm imăjarăn wăla ăddinăt əzzaɣnen ăkall wăr len, tohărăm
ăkall d-iməššeddəjăn, tămoosăm d-ăgg-ehăn wa n-Măssinăɣ,
20 tolăhăm d-ibəlɣan n-tihun wi s-ikrăs ehăn dăɣ-a-s ăssas n-ehăn-en, a-wa ăxṭăbăn
inəmmušal d-ănnăbităn a t-ămoosăn; ƔisaĂlmasex iman-net a-s tăhunt n-ehăn ta n-
aɣmăr făll-idăy ehăn iket-net.
21 Ɣisa-en-dăɣ a făl ănimăṭṭăfnăt tihun ti s-ikrăs ehăn i-ad-wăr t-isiḍəw hărăt,
ogdăh iket-net, itimɣar i-ad-umas ehăn-en, ehăn šăddijăn dăɣ-izzaɣ Emăli.
22 Kăwăneḍ daɣ-i n-imumənăn, tănimăṭṭăfăm dăr-s, i-ad-tumasăm ehăn dăɣ-izzaɣ
Măssinăɣ s-Unfas-net.

3

Buləs a-s ănămmašul n-Măssinăɣ s-inəẓẓulam

1 A-wen-dăɣ a făl, năkk Buləs, ašăl-i-dăɣ, ămoosăɣ u-takărmut dăɣ-təssəba n-
ƔisaĂlmasex-i hi-ijăn ănămmašul hawăn kăwăneḍ-i n-inəẓẓulam,
2 ăšmašăl-ahi-dd săr-wăn Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net i-ad-kăwăn-in-səssiwəḍăɣ
isălan-net,
3 ənta-i hi-dd-ăsnăflălăn əddăraj wa s-hawăn-odăšăɣ isălan-net a ənḍărrăn dăɣ-
armuḍ,
4 măšan afăl tăɣrăm tăkarḍe-ta-dăɣ, ad-təjrăhăm a-wa-dăɣ s-hawăn-ăssewălăɣ ed
năkk, Ălmasex a hi-issəfhămăn ălmăɣna n-əddăraj-wen-dăɣ.
5 Isălan-wi-dăɣ, əzzurəyatăn ti hin-okăynen, wăr tănăt-dd-izjer ăgg-adəm s-dd-
ăsinăfalăl Măssinăɣ ălmăɣna-năsăn-has măšan, ašăl-i-dăɣ, issəlmăd ălmăɣna-năsăn
s-tărna n-Unfas Šăddijăn i-inəmmušal-net wi n-iməššeddəjăn d-ănnăbităn.
6 Ǝddăraj-en-hi, ălmăɣna-net a-s inəẓẓulam hakd kăl-Ălyăhud, iyyăn n-ajăraw a
jăn ɣur-Măssinăɣ, ămoosăn tiyyăt tawset, ohărăn iket-dăɣ-năsăn d-Ɣisa Ălmasex
ărkăwăl wa s-ătwăjjăn isălan-net dăɣ-Ălənžil.
7 Năkk-i, ij’-ahi Măssinăɣ s-tărna n-ănnuɣmăt-net akli-net, wa ixaṭṭăbăn isălan n-
Ălənžil,
8 năkk-i n-adday jer-iməššeddəjăn, ikf’-ahi Măssinăɣ ănnuɣmăt-net i-ad-ăjăɣ i-
inəẓẓulam isălan n-təmɣăre n-ărrəzăɣ wa ihăn Ălmasex,

[9] ăffăsărăɣ-asăn iket-dăɣ-năsăn isălan n-əddăraj wa s-kăla ăttunkăl iket-di dd-
ixallăk Măssinăɣ ăddunya, s-ašăl-i-dăɣ, ănfalăl-dd ălmăɣna-net.
[10] Isălan-en, ăsnăfalăl-tăn-dd Măssinăɣ i-ad-tumas ălkănisăt əssəbab wa s-
lammădăn imănokalăn d-kăl-ăṣṣahăt wi əzzăɣnen išənnawăn s-tihusay d-əjut wa
ija sărho n-Măssinăɣ.
[11] A-wa s-ăru t-issəbdăd Măssinăɣ dăɣ-isălan-win-dăɣ, ămešăl-t Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex-i
[12] hanăɣ-ijrăwăn dăɣ-təssəba n-immun wa săr-s nəja, anmihaẓ d-Măssinăɣ s-
ənniyăt t-iflasăn.
[13] A-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn ărheeɣ, ad-wăr hawăn-igəddəl aɣăna wa hannăyăɣ
akuyəd, ănn-ak, umaset-awăn a-wen əssəbab n-aḍkul n-iɣăfawăn-năwăn.

Təmɣăre n-tărha ta ija Ɣisa Ălmasex i-tamətte-net

[14] A-wen-dăɣ a făl rakkăɣăɣ dat-Abba i-ad-t-ădəlăɣ,
[15] ənta-i s-wăr t-illa ejădăš iwarăn išənnawăn wăla ăkall s-wădden iɣarr isəm-net,
[16] təddalăɣ-t ənta-i s-irzăɣ ănnuɣmăt-net, wăr t-illa a-s wădden ill’-e jənnəj-s i-ad-
kăwăn-isəṣṣuhət dăɣ-iman-năwăn s-tărna n-Unfas-net,
[17] ikən immun s-Ălmasex antum dăɣ-ulhawăn-năwăn, təknəm daɣ anmărh jer-
iman-năwăn,
[18] tudabem kăwăneḍ d-iməššeddəjăn iket-năsăn ujreh n-tărha-net-i-dăɣ
măqqărăt: tărha daɣ jat tăhhərut d-təššəjrət d-aḍkul d-atrəjji-i-dăɣ s-wăr t-illa
făw a tăt-madăn-iktəl.
[19] Təddalăɣ Măssinăɣ i-ad-təknəm ujreh n-tărha n-Ălmasex-i-dăɣ măqqărăt tojărăt
a-wa s-ăddoobăt eɣăf n-ăgg-adəm ad-t-dd-isăɣləy, iḍney Măssinăɣ ulhawăn-năwăn
s-a-wa iḍnăy wa-net.
[20] Măssinăɣ-i ăddoben ad-ăj a ojărăn a-wa s-ăddooben iɣăfawăn-nănăɣ utăr-net
d-azənnəzjəmi dăɣ-s, ənta-i ăddooben ad-hanăɣ-idhəl s-tărna-net ta simrumirăt
ulhawăn-nănăɣ,
[21] tumaset təmmal ti-net dăɣ-ălkănisăt, d-dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex hărkuk.
Amin!

4

Tassaɣt dăɣ-alkum i-Ɣisa Ălmasex

[1] Ayətma! Ăsimătărăɣ-kăwăn năkk-i n-u-takărmut dăɣ-təssəba n-Emăli d-ad-təjəm
tămudre tănihăjjăt d-teɣăre ta kăwăn-dd-ija Măssinăɣ s-iman-net.
[2] Sărəsăt iman-năwăn dăɣ-hărăt iket-net, iẓadăt, ẓăydărăt, tənməšmărăm jer-
iman-năwăn dăɣ-tărha.
[3] Ăjăt a-wa tăddobem iket-net i-ad-təṭṭəfăm tassaɣt ta n-iyyăt dăɣ-kăwăn-ija Unfas
Šăddijăn, ămlet ălxer jere-wăn.
[4] Tiyyăt taɣəssa a tămoosăm,
Unfas daɣ iyyăn ɣas,
iyyăn n-ăṭṭăma
a kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ a-s
kăwăn-dd-iɣră s-iman-net;
[5] Emăli iyyăn,
immun iyyăn,
atwəsəlmaɣ dăɣ-aman daɣ iyyăn.
[6] Măssinăɣ, iyyăn ɣas,
ənta a-s Abba n-e d t-illăm ăgg-adəm,
ill’-e jənnəj-hărăt iket-net,

ăssodăr hărăt iket-net,
ih’ ulhawăn iket-năsăn.
7 Dăɣ-ănnuɣmăt-net, hak ăwadəm-dăɣ, ij’-as isuf wi ităjj Ălmasex i-ăddinăt i-ad-
hin-səssiwəḍăn ămašal-net.
8 A-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa:
«A-s ikk’ išənnawăn,
irna imiksănăn-net,
ăšrăwrăw-tăn ḍara-s
təzzar ija isuf wi s-irha i-dăgg-adəm.»
9 Ma ămoos ălmăɣna n-tăfert ta tənnăt: «Ikk’ išənnawăn»? Ălmăɣna-net a-s Ɣisa-i
ijjăšăn ider n-ăkall, ənta daɣ a ikkăn išənnawăn.
10 Ǝnta-en-dăɣ s-hawăn-heɣ ti-net, ənta-i ijjăšăn ider n-ăkall, ənta daɣ a ikkăn
ašənna wa hin-illan dăɣ-išənnawăn, ămnakăl făll-hărăt iket-net.
11 Ămăra, dăɣ-isălan n-isuf wi ijă, ənta iman-net a ijăn iyyăḍ inəmmušal, iyyăḍ
ănnăbităn, iyyăḍ imăllănžalăn,† iyyăḍ ărrabexăn wi n-imănnăhăḍăn d-imăsăɣran
n-ălkănisăt.
12 Isuf-win-dăɣ, ij’-asăn-tăn i-ad-sărɣəsăn i-iməššeddəjăn tadăwla, əkfən-tăn
imutaj wi s-ămiɣatărăn i-ad-təhəl ălkănisăt-i tămoosăt taɣəssa n-Ălmasex s-data.
13 Dihen, ad-năj issuɣ imdan dăɣ-immun wa nohăr, nəkən təməzzuyt n-Rure-s n-
Măssinăɣ, numas ăddinăt ăɣradnen s-tolăh tămudre-năsăn d-ta n-Ălmasex-i wăr-
iwer ălɣib wăl’ iyyăn.
14 Ad-ăbas nămoos aratăn s-tăšikwălt n-teɣăre tăn-dd-təmmărăt-dăɣ, ad-tăn-
tăzzawăt; năɣləs dăɣ-a-wa sălmadăn dăgg-adəm wi wăren təttăr ar ere
ăšnămăšrăyăn s-tikărras-năsăn.
15 Numaset ăddinăt tinmənninen tidət tăddeewăt d-tărha i-ad-nədwəl, nalăh d-
Ălmasex-i n-ămizăr-nănăɣ.
16 Ǝnta-en-dăɣ a-s əssəbab wa dd-isadawăn ăddinăt i-ad-asəɣən s-əmmək wa s-
osăɣăn izəmmuz taɣəssa n-ăgg-adəm. Taɣəssa, afăl hak taslăḍt-net dăɣ, išl’-eet a-wa
tăt-iwărăn, ad-daggăl iket-net, togdăh, tosaɣ. A-wen-dăɣ a făl, nənmărhet i-ad-nəhəl
s-data.

A-wa s-kăla t-nămoos d-a-wa nămoos ašăl-i-dăɣ

17 Ămăra, a-wa, ənneɣ-t, tiləsăɣ daɣ tənna-net dăɣ-təssəba n-Emăli: wăr tolehăm
d-inəẓẓulam† -i wăren əgla ar făll-mălayăɣna n-ălxal,
18 tihay a dăɣ-ărjašăn, əžhalăn, ăqqurăn ulhawăn-năsăn, tədraj-asăn tămudre ta
ihăkk Măssinăɣ.
19 Ăssetăn dăɣ-təẓẓuləma d-iba n-tăkrakiḍt d-asəmmăḍəs n-iman-năsăn d-tărha
n-ajăraw okăyăn ămaku.
20 Măšan, kăwăneḍ, wădden erk ălxal-wen-dăɣ a kăwăn-issăɣra Ălmasex
21 kunta ənta a făl təlmădăm, təlkămăm i-tidət ta kăwăn-issăɣra Ɣisa.
22 Ăyyăt fălla-wăn erk ălxal wa s-kăla t-tăttilălăm, təbḍəwăm d-derhanăn n-
tiɣəswen-năwăn ed a-wen wăr dd-itiirəw ar əlhəllak s-ăgg-adəm.
23 Ăyyăt Măssinăɣ ad-isəynəy inəzjam-năwăn, ăj’-iwăn ăddinăt ărjašnen s-tayətte
tăynayăt,
24 əkrəšăt ălxal wa ikarrăš ăwadəm ăssiynăy Măssinăɣ, ăɣədăt, išdajăt, tənnəm
tidət dăɣ-hărăt iket-net.

---

† **4:11 4:11** Isəm n-ăddinăt wi s-ămašal-năsăn, iji n-isălan n-Ălənžil. † **4:17 4:17** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

25 A-wen-dăɣ a făl, əbḍəwăt d-bahu, ănnet hak iyyăn dăɣ-wăn tidət i-amidi-net ed
ămăra-dăɣ, hak iyyăn dăɣ-năɣ, ămoos ašrut n-iyyăn.
26 Afăl kăy-ijjăš aḍkăr, wăr təyy aḍkăr-năk ăssoḍ’-ik dăɣ-a išlayăn, wăr toyyed
tăfukt toḍa ha təsəmme n-a-wen ulh-năk,
27 wăr jem i-Iblis tašləlt s-kăwăn-orăm.
28 Wa itikrən, wăr-itiləset tikra, ănn-ak, ixdəmet s-ifassăn-net i-ad-ijrəw s-ălxaqq
n-tide-net, idhəl ənta-dăɣ wa tărmăs tămăɣatert.
29 Wăr dd-izăjjăret măjrăd səmmăn, a ămoos-dăɣ, imawăn-năwăn, ănn-ak, i dăɣ-
wăn orăn emm-net i-măjrăd-dăɣ, izjăret-t-dd a infan hărăt, iknan, wărăn inxes iman
n-ăddinăt wi has-ăsijădnen.
30 Wăr zăẓẓăkănẓărăt Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ-i s-kăwăn-iššəšwăl i-ašăl wa dd-
e-isəmdəw săr-wăn tădarfit ta s-innă.
31 Wăr toyyem təsəmme wăla ăšo wăla aḍkăr wăla terk tettert wăla tigəggar,
wăr toyyem wăla dăɣ-hărătăn-win-dăɣ ikraš ekew dăɣ-ulhawăn-năwăn. Əbḍəwăt
d-tăllăbăst a tămoos-dăɣ.
32 Iẓadăt jer-iman-năwăn, nəmiḍənăt tăhanint, ɣaymăt tinmənšim jer-iman-
năwăn s-əmmək wa s-hawăn-in-inša Măssinăɣ dăɣ-idəm n-Ălmasex.

5

Ăttăbeɣa n-ăddinăt hanen ănnur

1 Ayətma! Šămad aratăn n-Măssinăɣ ikna tărha a tămoosăm, adiš, tălălăt-t.
2 Tănnăhăḍet tărha dăɣ-a-wa tăjjăm iket-net s-əmmək wa s-hawăn-tăt-issəkna
Ălmasex-i ikfăn iman-net, ămmut i-ad-umas takute lat ălqim, s-ijraẓ aḍu-net i-
Măssinăɣ.
3 A-wen-dăɣ a făl wăr jere-wăn dd-tătwăḍkalnet isălan n-ăwadəm ikfan iman-net
iba n-tăkrakiḍt wăla asəmmăḍəs n-iman-net wăla utăr n-terše tokăyăt ămaku. A-wa
hărătăn s-wăr-ănhăjja făw ad-dd-titwăɣrin jer-iməššeddəjăn.
4 Wăr safălɣaɣăt, wăr tăjjăt măjrăd wărăn ila ălmăɣna, wăla tekăškăšt wărăt la
ăddălil, ănn-ak, a tăjjăm-dăɣ, ɣaymăt tumayăm i-Măssinăɣ ijităn-net.
5 Əlmədăt a-s ăddinăt wi əkfănen iman-năsăn iba n-tăkrakiḍt d-wi samăḍasnen
iman-năsăn d-wi ha tărha n-hărăt-i wărăt təẓley d-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn; ăddinăt-
en, xăram-asăn ahănay n-Təmmənəya ta n-Ălmasex d-Măssinăɣ.
6 Wăr kăwăn-isăswadet ăwadəm s-tăẓude n-iləs wărăn infa hărăt ed anməšri
šund-wen-dăɣ ad-dd-itirəwăn aḍkăr n-Măssinăɣ făll-ăddinăt wi unjăynen s-ămišəl
n-tənna-net.
7 Ăddinăt wi tamašalnen hărătăn-win-dăɣ, wăr tăn-tăsmadăwăm.
8 Kăla hăm kăwăneḍ-dăɣ tihay măšan, ašăl-i-dăɣ, tosăɣăm d-Emăli, adiš, əṭṭəfăt
ălxal wa n-dăgg-ănnur;
9 ănnur daɣ, wăr t-dd-izəjjăr ar milɣaw, iqqud d-tidət.
10 Šămad dăgg-ănnur a tămoosăm, əlmədăt a-wa ijrăẓăn i-Emăli, tămašălăm-t.
11 Wăr tihrăt hărăt d-mălayăɣnatăn wi tamašalăn kăl-tihay, ănn-ak, səffukkărăt
a-wa tamašalăn
12 ed a-wa tăn-išillun dăɣ-ufăr, ăsikărakăḍ wăla edăwănne dăɣ-s.
13 Wăr tăkărrasnet iman-năsăn, ilkam ad-dd-isəffukkăr ănnur a-wa tăn-išlăn iket-
net,
14 ed ănnur, wăr t-dd-izəjjăr ar ănnur. A-wen-dăɣ a făl ătwănnă:
«Jăy! Kăyy-i iṭṭăsăn, ənkăr-dd dăɣ-eḍəs
Ənkăr-dd jer-inəmmuttan wi jer-tənsed
i-ad-fălla-k isəmmələwləw Ălmasex ănnur-net.»

15 Ăjăt ənniyăt i-tămudre-năwăn, udaɣ ad-tumasăm ăddinăt wăren la tayətte,
umasăt iməssorha.
16 Ăjăt ărramăt dăɣ-taɣrəst-năwăn, ăyyăt fălla-wăn a-wa wăr-iha ălfăyda ed, išilan
lăbasnen a fălla-năɣ janen.
17 Wăr tămoosăm ăddinăt irmas iba n-tayətte, əjrăhăt erhet n-Emăli.
18 Wăr săssăt asməd har dăɣ-wăn itakkăs ənniyăt ed iba n-ălxal a-wen, ănn-ak,
ăyyăt Unfas Šăddijăn a dăɣ-wăn ănnăhăḍ.
19 Nəmăṭṭəfăt jer-iman-năwăn s-təmmalen dd-əzjarnen Ăẓẓăbur, d-təmmalen
kăwăn-samătarnen d-isuhaɣ săr-wăn dd-oraw Unfas Šăddijăn. Amələt Emăli s-ulh
imdan.
20 Umayăt hărkuk i-Măssinăɣ-i n-Abba a-wa hawăn-ija iket-net dăɣ-isəm n-Emăli-
nănăɣ Ɣisa Ălmasex.
21 Isărəset hak iyyăn dăɣ-wăn iman-net i-amidi-net dăɣ-təssəba n-tuksəḍa ta jăm
i-Ălmasex.

Ehăn n-ălmăssexităn

22 Tiḍeḍen! Sărəsmăt iman-năkmăt dat-meddən-năkmăt šund a-s Emăli a dat-
tăsrăsmăt iman-năkmăt,
23 ăniihăjja a-wen făl-a-s, ăhaləs a-s ămizăr n-hănne-s s-əmmək wa s-ămoos
Ălmasex eɣăf n-ălkănisăt-i tămoosăt taɣəssa-net ta dd-iɣlăs.
24 Əmmək-wa-dăɣ s-tăsirăs ălkănisăt iman-net dat-Ălmasex, əmmək-wen-dăɣ daɣ
a-s lanăt tiḍeḍen ad-sărəsnăt iman-năsnăt dat-meddən-năsnăt dăɣ-hărăt iket-net.
25 Meddən! Ărhet hak iyyăn hănne-s s-əmmək wa s-irha Ălmasexălkănisăt-net-i
s-ija tărha ta făll tăt-ikfă iman-net,
26 i-ad-tăt-dd-isəbdəd dat-Măssinăɣ, wăr tăt-iwer ălɣib wăl' iyyăn ed, ənta iman-
net a tăt-iššəšdăjăn, ăssirăd-tăt s-măjrăd-net-i išašdajăn,
27 i-ad-dd-təbdəd data-s təkna tihusay, tăsisahăɣ ašăl, wăla ălɣib wăla ešer wăla
ankəmmi wăl' iyyăn.
28 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s lan meddən s-ad-əṭṭafăn tiḍeḍen-năsăn, əjən-asnăt
tărha d-ənniyăt wa jăn i-tiɣəswen-năsăn. Tărha ta jed i-iman-năk, ăjet i-hănne-k
29 ed wăr t-illa ere iksanăn iman-net, ănn-ak, hak ăwadəm ija ənniyăt i-taɣəssa-net,
išakš'-et, isals'-et. Əmmək-wen-dăɣ daɣ a ija Ălmasex i-ălkănisăt
30 ed năkkăneḍ-i săr-s omănnen, nămoos tislaḍ n-taɣəssa-net.
31 A-wen-dăɣ a făl innă măjrăd n-Măssinăɣ:
«Ad-ifəl ăhaləs ti-s d-ma-s, asăɣ d-hănne-s,
umasăn făll-əssin-essăn tiyyăt taɣəssa d-iyyăn n-ăwadəm.»
32 Măjrăd-wa-dăɣ hawăn-jeɣ dăɣ-isălan n-əddăraj wa tămoos tassaɣt ta ija
Ălmasex d-ălkănisăt-net, əssanăɣ a-s wăr răqqis ujreh-net
33 măšan, ifraḍ făll-hak ăhaləs-dăɣ, ad-ărh hănne-s s-əmmək-wa-dăɣ s-irha iman-
net; səmɣăret daɣ hak tamăḍt, ăhaləs-net.

6

Isălan n-a-wa dd-iqqălăn imărawăn d-aratăn-năsăn

1 Aratăn! Sajadăt i-imărawăn-năwăn, ənta-den-dăɣ a-wa oɣădăn fălla-wăn irha
Emăli.
2 Innă iyyăn dăɣ-alămărăn n-Măssinăɣ:
«Səmɣăr ti-k d-ma-k»;
alămăr-wa-dăɣ, ənta a-s wa ăzzarăn ăsdăw Măssinăɣ d-ărkăwăl, innă:
3 «Afăl təssəmɣărăd ti-k d-ma-k,
ad-təjrəwăd ălxer, təkrəšăd taɣrəst.»

4 Kăwăneḍ-i daɣ n-imărawăn, wăr tăẓẓăkănẓărăm aratăn-năwăn ănn-ak, ăjăt-asăn
asədwal dăɣ-tăn saɣrem, tadăbbarăm-asăn s-a-wa innă Emăli dăɣ-măjrăd-net.

Isălan dd-ăqqalnen eklan d-məssaw-săn

5 Eklan! Săjdăt i-imălan-năwăn, uksaḍăt-tăn, səmɣărăm-tăn s-ulhawăn šăddijnen
šund ɣas a-s Ălmasex iman-net a-s jăm a-wen.
6 Udaɣ ad-tajjăm a-wa fălla-wăn ărhăn dihad kăwăn-hannăyăn ɣas šund a-s tărham
ad-kăwăn-in-əjrăhăn ăddinăt, ănn-ak, ăjăt a-wa fălla-wăn ărhăn s-ulh irḍan, ed a-
wen-dăɣ a fălla-wăn irha Măssinăɣ.
7 Ăjăt a-wa kăwăn-iwărăn s-ulh imdan šund a-s Emăli a-s t-tajjăm wădden dăgg-
adəm.
8 Təssanăm a-s hak ăwadəm, jer-akli wăla elăll, hak ăwadəm-dăɣ, ad-t-ăkf Emăli
a-wa has-jăn imojjan-net.
9 Kăwăneḍ daɣ-i n-məssaw-s n-eklan, tajjăt a olaɣăn i-eklan-năwăn, udaɣ ɣas ad-
fălla-săn samahaḍăm ed təssanăm a-s kăwăneḍ hakd eklan-năwăn, Emăli-năwăn wa
n-tidət ih' išənnawăn, wăr təẓleyăm data-s.

Imutaj n-akənnas wi ikfa Măssinăɣ i-imumənăn

10 Ḍarăt-a-wen daɣ, əṭṭəfăt tărna n-Emăli i-ad-kăwăn-isəṣṣuhət.
11 Əjbəsăt, təḍkəlăm əẓẓənəfăn n-imutaj n-amjăr wi kăwăn-ikfa Măssinăɣ i-ad-
tudabem ehel n-iman-năwăn dat-Iblis d-tidămaten-net.
12 Ămăra, anmănɣ wa nəha, təssanăm a-s wădden dăgg-adəm a dăr-t nəja, ănn-
ak, nəj'-e d-kăl-tărna d-kăl-əlxəkum d-kăl-tădabit wi n-ăddunya ărjăšnen dăɣ-tihay,
nəj'-e d-a-wa-dăɣ iglăn făll-tăllăbăst d-alšinăn wi əllăynen dăɣ-ălhăwa.
13 Šămad isălan-den-dăɣ, adiš, əjbəsăt s-əẓẓənəfăn n-imutaj n-akənnas wi kăwăn-
ikfă Măssinăɣ i-ad-tudabem ehel n-iman-năwăn, afăl fălla-wăn dd-oḍa erk ašăl,
tudabem akənnas s-a-wa təṭṭăfăm, wăr tăjewăḍăm.
14 Əhəlăt iman-năwăn: tumaset-awăn tidət, taməntəka; umaset-awăn iqqud, əltăɣ-
idmar wa wăr nəbbəjnət tidij,
15 əmmək-wa-dăɣ s-tăssirmăḍăm esel n-tifădelen-năwăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s
hărkuk, ɣaymăt tăsidăwăm i-iji n-isălan n-Ălənžil-i săr-wăn-dd-ăwwăyăn ălxer.
16 A tăjjăm-dăɣ, umaset immun s-Măssinăɣ aɣărh wa hin-itiwăɣăn fălla-wăn
ăssămăn wi ăhijăljălnen s-kăwăn-itəjjar Iblis.
17 Umaset-awăn əlɣəllas wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ takənbut ta hin-tiwăɣăt fălla-
wăn tisăwaten, əšləjăt tăkoba ta ămoos măjrăd n-Măssinăɣ-i kăwăn-ikfă Unfas
Šăddijăn.
18 Təddalăt Măssinăɣ hărkuk s-tărna n-Unfas Šăddijăn, əjləyăt hullan dăɣ-a-wen-
dăɣ, wăr toyyem sendad n-a-wen irmas-kăwăn, təddalăt Măssinăɣ i-iməššeddəjăn
iket-dăɣ-năsăn.
19 Ădəlăt-ah'-in Măssinăɣ năkk-dăɣ a hi-issărɣăsăn măjrăd, udabeɣ asuɣəl n-isălan
n-əddăraj wa ămoos Ălənžil s-ənniyăt ozjan.
20 Ălənžil-en-dăɣ a-s ămoosăɣ ălwakil, kud-dăɣ ašăl-i-dăɣ, dăɣ-təssəba n-iji n-
isălan-net a făl heɣ takărmut. Əttărăt-ah'-in ad-əjrəwăɣ iman-in i-ad-udabeɣ iji n-
isălan-en s-a-wa ilăn əmmək d-esăwe.

Tihulawen ti n-tišrayăt

21 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn taɣărha-nin hakd-dăɣ a-wa hi-išlăn, ad-dăɣ-wăn ăj, Tušik-i
emărh-in n-ăŋŋa-ɣ n-ămaɣdal dăɣ-ămašal-wa-dăɣ hanăɣ-ija Emăli, isălan-in;
22 ăšimašălăɣ-t-in săr-wăn i-ad-hawăn-ăj isălan-nănăɣ, isəsmăḍ ulhawăn-năwăn.

23 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ daɣ s-Măssinăɣ-i n-Abba d-Emăli ƔisaĂlmasex a
kăwăn-ikfăn ălxer kăwăneḍ hakd imumənăn iket-dăɣ-năsăn, tənmărhəm jer-iman-
năwăn, iwwaḍ immun-năwăn.
24 Ikfă Măssinăɣ ănnuɣmăt-net i-ăddinăt wi jănen tărha təmdat i-Emăli-nănăɣ
Ɣisa Ălmasex. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Fəlibb

Ăšajəš

1 A-wa Buləs d-Timoti, eklan n-ƔisaĂlmasex, hin-əktabnen i-e d t-illăm eməššeddəj
n-Ɣisa Ălmasex izzaɣăn aɣrəm wa n-Filəbb, nəktab-in daɣ i-ărrabexăn wi n-imănnăhăḍăn n-ălkănisăt d-imadhalăn-năsăn.
2 Năhuul-kăwăn-in, ikf'-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex
ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit d-tedăwit n-Buləs dăɣ-isălan n-kăl-Fəlibb

3 E-d kăwăn-dd-əkteɣ-dăɣ, ad-dd-ăqqəlăɣ ɣas tumayăɣ i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-năwăn,
4 e-d t-dălăɣ-dăɣ, ad-has-ăjăɣ tamădilt-hawăn tăddewăt d-tedăwit
5 făl-a-s ɣur-ašăl-i-dăɣ d-kăwăn-in-ăssawăḍăɣ isălan n-Ălənžil har năkk-da-dăɣ,
kăwăneḍ a-s imadhalăn-in wi n-tidət.
6 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s Măssinăɣ-i kăwăn-dd-intăjăn s-a-wa-dăɣ olăɣăn, ənta a kăwăn-
e-idhəlăn s-amišəl-net s-sărho hundăɣ har ašăl-wa dd-e-iqqəl ƔisaĂlmasex.
7 Inəzjam-in hawăn-den-dăɣ, ənta-den-dăɣ daɣ a-wa ăniihăjjăn ed wăr kăla okăy
ašăl s-wădden təjraw-ahi tenere-năwăn ed, ămašal-wa hi-issăɣlăf Măssinăɣ dăɣ-
ănnuɣmăt-net, oharăɣ-t dăr-wăn hărwa wăr heɣ takărmut ăzzăman wa d-xaṭṭăbăɣ
Ălənžil, əknasăɣ făla-s băršeɣ ašăl-i-dăɣ d-heɣ tišəm.
8 Măssinăɣ a ăjjəyhăn i-tărha ta măqqărăt hawăn-jeɣ, tărha-nin daɣ hawăn, toolăh
d-ta hawăn-ija Ɣisa Ălmasex.
9 Tattărăɣ s-Măssinăɣ, ad-timɣar tărha-năwăn, təhələm s-data, təjrəwăm musnăt
wa n-tidət, ăddewăn d-sărho
10 i-ad-tudabem tăbəḍḍawt jer-a-wa olăɣăn d-a-wa lăbasăn, i-ad-tišdajăm, tu-
masăm ăddinăt wăr-iwer ălɣib, ăqqalnen i-ašăl wa dd-e-iqqəl Ălmasex.
11 Ɣisa Ălmasex-en-dăɣ a kăwăn-e-idhəlăn i-ad-tumas tămudre-năwăn, tămudre
dd-tirəwăt iqqud ed a-wen-dăɣ a ămoosăn ălxurmăt d-təmmal i-Măssinăɣ.

Ušreyăn n-a-wa s-iha Buləs takărmut

12 Ayətma-ɣ, ărheɣ ad-təlmədăm a-s a-wa səmmăn hi-irmăsăn, ehel n-s-data n-
Ălənžil a dd-orăw dăɣ-ulhawăn n-ăddinăt ăjjootnen
13 făl-a-s, ašăl-i-dăɣ, jer-dăɣ-ehăn n-ămănokal wa măqqărăn wăla dăɣ-idăggan wi
iyyăḍnen diha-dăɣ, wăr t-illa ere s-wădden issan a-s tišəm ti heɣ, təssəba n-isəm wa
n-Ălmasex a făl tănăt-heɣ.
14 Təššəm n-ayətma dăɣ-ăddin, təkkăs ăššăk dăɣ-alkum i-Ɣisa ed hannăyăn tišəm
ti-heɣ, ikf'-en a-wen-dăɣ hi-irmăsăn taholăt tăynayăt d-iba n-tasăja dăɣ-iji n-isălan
n-Măssinăɣ.
15 Tidət, ăddinăt iyyăḍ, erk ənniyăt d-utăr n-asəgdah n-iman dăr-i a tăn-ijăn dăɣ-iji
n-isălan n-Ălmasex măšan, a-wen, wăr hin-ikkes a-s ăddinăt iyyăḍ, ənniyăt olaɣăn
a-s xaṭṭăbăn Ălənžil.
16 Wi əntăneḍ, ărhan a-wa hăn, əjlayăn dăɣ-s ed əssanăn a-s Măssinăɣ a hi-
ăsnăfrănăn i-ad-sətbətăɣ i-ăddinăt tidət ta ămoos Ălənžil.

17 Wi tattărnen asəgdah n-iman-năsăn dăr-i dăɣ-iji n-isălan n-Ălmasex, erk ənniyăt
wa n-əjrăhăt-ah'-in a ăwwayăn, ordan a-s a-wen-dăɣ a făll-i dd-e-isiwəḍăn təsəmme
d-erk əmmək wa heɣ dăɣ-tišəm-in.
18 Ămăra, ma iɣšad a-wen? Jer-s-isoran wăla s-tidət, Ălmasex, ad-titwəjjin isălan-
net i-ăddinăt. Ǝnta-den-dăɣ a-wa hi-ăsidăwen, hak ašăl daɣ timɣar-dd tedăwit-in
19 ed əflasăɣ a-s a-wa hannăyăɣ dăɣ-ălɣizabăt iket-net, i n-tănfo-nin. Ǝssanăɣ a-
s, ad-dd-əzjărăɣ a-wen-dăɣ iket-net ed, təddalăm-ahi Măssinăɣ, idhal-ahi daɣ Unfas
n-Ɣisa Ălmasex.
20 Ǝkneɣ asəddărhən n-ad-ăj a-wen-dăɣ ed, wăr-əkkesăɣ ăṭṭăma-net, a-wen-dăɣ a
făl, wăr hi-ăskărakăḍ iji n-isălan-net. A-wa ărheɣ dăɣ-Măssinăɣ a-s jer-ašăl-i-dăɣ
wăla ašəkka, umaset derhan-in asəmɣar n-isəm n-Ɣisa Ălmasex dăɣ-taɣəssa-nin jer-
əddarăɣ wăla ămmuɣ
21 făl-a-s ɣur-i, Ălmasex a-s tămudre-nin, tămoos-ahi tamăttant tăsonḍaḍt.

Ma ufăn i-amumən jer-tamăttant d-tămudre?

22 A hi-ikfa Măssinăɣ dăɣ-taɣrəst-dăɣ, ad-əšɣalăɣ a ih' ălfăyda i-Ɣisa Ălmasex, a-
wen-dăɣ a făl wăr-əssenăɣ əndek a-wa he-sənnəfrənăɣ jer-tamăttant d-tămudre;
23 ănimăntăšăɣ jer-hărătăn-win-dăɣ n-əssin: itajjăš-ahi-dd derhan n-a-s uf'-ahi, ad-
əjmăḍăɣ ăddunya, ăkkăɣ diha t-illa Ălmasex, ənta-den-dăɣ daɣ a-wa ufăn s-a ăjjeen,
24 măšan daɣ hannăyăɣ a-s, dăɣ-təssəba-năwăn, iššăm-ah'-in, ăqqiimăɣ əddarăɣ
edes-hawăn.
25 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s ad-əkkəsăɣ hărwa ăzzăman jere-wăn i-ad-təhələm s-data,
timɣar daɣ tedăwit n-immun-năwăn.
26 Dihen, ašăl wa d-kăwăn-in mad-ăqqəlăɣ, ad-hawăn-umas ašăl n-tedăwit s-dd-
tăssibăb tassaɣt-nănăɣ d-Ɣisa Ălmasex făl təssəba n-a-wa hi-ija.

Tămudre tămmittălăt Ălənžil

27 Təssəba n-a-wen a făl, əṭṭəfăt dat-ăddinăt tămudre tăssitbătăt alkum-năwăn
i-Ălənžil wa n-Ălmasex; jer-ăqqalăɣ-kăwăn-in wăla, umaset a-s sallăɣ a-s təṭṭafăm
Ălənžil s-ăṣṣahăt, təṭṭafăm iyyăn n-ənniyăt d-iyyăn n-ulh, jam iyyăn n-akənnas dăɣ-
isălan n-immun s-Ălənžil.
28 A ijăn-dăɣ, wăr kăwăn-sărmaɣnet išənja-năwăn s-wăla a ənḍărrăn. A-wa
tamašalăn a-s tasətbat n-əlhəllak-năsăn, a-s ija a-wen kăwăneḍ, tămudre-năwăn a
salmadăt s-əlɣəllas wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ, a-wen, Măssinăɣ a t-ijăn.
29 A-wen, janneɣ-awăn-t, i-ad-təssanăm a-s teɣăre ta hanăɣ-dd-ija Măssinăɣ dăɣ-
ănnuɣmăt-net s-Ălmasex, ij'-anăɣ-tăt-dd i-ad-săr-s namən, nənhəy daɣ aɣăna dăɣ-
təssəba n-isəm-net,
30 tahərəm dăr-i daɣ kăwăneḍ, anmănɣ wa s-hi-tənhăyăm heɣ-t, heɣ-t daɣ har
ašăl-i-dăɣ.

2

Tassaɣt d-asrəs n-iman jer-imumənăn

1 Ămăra, šămad tinmədhilăm jer-iman-năwăn dăɣ-təssəba n-tassaɣt ta jăm d-
Ălmasex, šămad tănimăṭṭăfăm jer-iman-năwăn dăɣ-tărha i-ad-tăṭṭəfăm iyyăn n-emm
s-tărna n-Unfas, adiš, nəmărhăt jer-iman-năwăn, tənməḍinăm tăhanint.
2 Ămăra d-jăm tartit jat s-iyyăn n-ulh, kunta tărham ad-hi-ijrəẓ a-wa hăm, adiš,
nəməṭṭəfăt jer-iman-năwăn, tənmărhəm jer-iman-năwăn, tumasăm šund iyyăn n-
ăwadəm, talăhăm d-ăddinăt oharnen iyyăn n-ittus.
3 Wăr tăjjăt a dăɣ-wăr kəttəwăm ar iman wi-năwăn, wăr săjarăt iman-năwăn
ăddinăt, ănn-ak, sărəsăt iman-năwăn, təjəm făw ăddinăt wi iyyăḍnen jənnəj-wăn.

4 Wăr tošelăm ɣas ḍarăt tənfa n-iman-năwăn, ănn-ak, immăɣet hak iyyăn dăɣ-wăn i-a-wa he infun tamətte iket-net.

Ălmital n-asrəs n-iman wa dd-oyya Ălmasex

5 Tălălăt ənniyăt wa făll-igla Ɣisa Ălmasex, təgləm fălla-s kăwăneḍ-dăɣ.
6 Ǝnta, a-wa ămoos Măssinăɣ, ămoos-t iket-net
măšan, wăr-itter ad-has-tumas tumast n-Măssinăɣ măltaɣ
dăɣ-ăkkermămmăy i-ad-isigdăh iman-net
d-Măssinăɣ s-ăššil,
7 ănn-ak, oyyă a-wen-dăɣ iket-net,
ijă-dd iman-net akli,
olăh-dd d-dăgg-adəm i-ad-dăr-săn alăh hărăt iket-net.
8 Ăsrăs iman-net i-ad-ămašăl erhet n-Măssinăɣ,
irḍa s-tamăttant, tamăttant ta səmmăt n-tajəttewt.
9 Təssəba n-a-wen-dăɣ ămešăl,
a făl t-iḍkăl Măssinăɣ jənnəj-hărăt iket-net,
ikf'-e isəm t-illan jənnəj-ismawăn iket-năsăn.
10 A-wen, ij'-e Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-a-s
ed ătwăɣra isəm wa n-Ɣisa,
ad-data-s irkăɣ a-wa ihăn išənnawăn
d-a-wa ihăn ăkall d-a-wa t-illăn daw-ăkall,
iɣbəd-t;
11 ăjjayhən ăddinăt iket-dăɣ-năsăn,
a-s Ɣisa Ălmasex, a-s Emăli;
itwəsəmɣăr s-a-wen-dăɣ isəm wa n-Abba Măssinăɣ.

Akuyəd d-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ

12 Ayətma, kăwăneḍ-i əkneɣ tărha, mašălăt măjrăd n-Măssinăɣ, săxdəmăm əlɣəllas wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ dăɣ-tuksəḍa-net d-asəmɣar-net. A-wen ăjăt-t jer-əlleɣ-t jere-wăn băršeɣ ašăl-i-dăɣ d-wăr ɣur-wăn t-əlleɣ, əjləyăt daɣ hullan dăɣ-a-wen-dăɣ ed
13 Măssinăɣ iman-net i săr-wăn dd-orăwăn tărha d-tădabit n-iji n-a-wen a kăwăn-e-idhəlăn i-ad-tudabem amišəl n-erhet-net.
14 A tăjjăm-dăɣ, ăjăt-t wăla abjənjən, wăla tekenẓart.
15 Wăr kăwăn-itəggaret uḍlem wăl' iyyăn, išdajăt, umasăt aratăn n-Măssinăɣ wăr-iwer ălɣib wăl' iyyăn kud-dăɣ təzzaɣăm jer-əzzurəyăt təfraɣăt, tănimăšrăyăt i-Măssinăɣ. Umasăt i-ăddinăt šund ănnur ămilăwlăwăn dăɣ-tihay s-əmmək-wa-dăɣ s-ăsimăɣmăɣăn etran dăɣ-išənnawăn.
16 Ăjăt-asăn isălan n-Ălənžil-i təṭṭăfăm ihăkkăn tămudre, dihen, afăl ašăl-wa dd-iqqăl Ălmasex, ad-hi-umas alkum-năwăn-has tăsonḍaḍt tăssiitbătăt a-s wăr-ăxdemăɣ, wăr-ənheyăɣ aɣăna bănnan.
17 Təssəba n-a-wen a făl wăr hi-issărmăɣ făw ad-inɣəl ašni-nin, ămmătăɣ făw, umasăɣ šund takute tăwweḍăt făll-immun-năwăn s-Măssinăɣ. Ăddiweɣ, oharăɣ dăr-wăn daɣ tedăwit-ten-dăɣ.
18 A-wen-dăɣ a făl dăwătăt i-ad-dăr-wăn ahărăɣ năkk-dăɣ tedăwit ta jăm.

Imadhalăn n-Buləs: Timoti d-Ibbafărodit

19 Kunta otăs Emăli Ɣisa s-a-wen, diha-dăɣ s-a ənḍărrăn, jarăɣ ăṭṭăma n-ad-săr-wăn-in-šəmmišəlăɣ Timoti i-ad-hanăɣ-dd-ăj isălan-năwăn, ismaḍ ulh-in.
20 Ǝnta-en-dăɣ ɣas a dăr-i oharăn ăddăgaẓăt wa jeɣ făllа-wăn, wăr ɣur-i t-illa daɣ ere săl ənta.

21 A-wa iyyăḍăn dăɣ-ăddinăt, əššăɣəlăn n-iman-năsăn ɣas a dăɣ-ošalăn wădden
dăɣ-wi n-Ɣisa Ălmasex.
22 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn Timoti, təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s ănaxdim s-tidət
a ămoos; ikf' iman-net hullan i-iji n-isălan n-Ălənžil, nămoos năkk d-ənta šund abba
d-rure-s.
23 Ǝnta-en-dăɣ a-s jarăɣ ăṭṭăma n-ad-t-in-šəmmišəlăɣ săr-wăn, afăl əlmădăɣ a-wa
dăɣ-i-dd-e-išrəyăn.
24 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s kunta otas Emăli a-wen-dăɣ, wăr-e ăhajăɣ wăr kăwăn-in-oseɣ
năkk iman-in.
25 Măšan, iket-di d-ităjj a-wen, ăšimašălăɣ-in săr-wăn Ibbafărodit wa n-ăŋŋa-ɣ
dăɣ-ăddin dăr-oharăɣ ălxidmăt i-Ɣisa. Wăr t-illa anmănɣ əjjašăɣ dăɣ-iji n-isălan
n-Ălənžil s-wădden ănmăjjaš-t dăr-i, ənta-en-dăɣ a săr-i dd-tăšmašălăm, ăwway-ahi
tirjət-năwăn.
26 Naqq'-e tenere-năwăn. Ikm'-e măsăllăt wa jăm n-a-s ărhin hullan.
27 Tidət-dăɣ a-s ărhin har ăbas t-norda tămudre măšan, oḍăn-as Măssinăɣ
tăhanint, oḍăn-ahi-tăt năkk-dăɣ i-ad-wăr făll-i dd-tiwwaḍ tisnant tojărăt ta hi-
tărmasăt ămăra-dăɣ.
28 A-wen-dăɣ a făl t-in-ăsrarădăɣ săr-wăn i-ad-t-taləsăm ahănay, tăddăwem, təfnəẓ
făll-i tisnant năkk-dăɣ.
29 Səbbărrəkăt-t afăl kăwăn-in-iqqăl, təjəm-as daɣ asəbbărrək wa dăr-ănihăjja ere
ila Emăli ed ăddinăt šund-win-dăɣ a ănihăjjănen d-ad-tăn-səmɣărăm.
30 Ǝnta-en-dăɣ a dăɣ-hawăn-ăssewălăɣ, ənneɣ-awăn, dăroɣ hin-ăssijjă a-wa-dăɣ
has-ija ălxidmăt i-Ălmasex. Iglă har ijă iman-net dăɣ-miši, ij'-ahi dăɣ-idăggan-năwăn
a-wa s-ănihăjja a-s kăwăneḍ a hi-t-ijăn ənnăr t-təllam edes-hahi.

3

Iqqud wa s-ăniihăjja iṭṭăf-t ăwadəm ilkamăn i-Ălmasex

1 Ḍarăt-a-wen, ayətma-ɣ, səddəwətet-kăwăn tassaɣt ta jăm d-Emăli. Wăr hi-ikma
ad-hawăn-sənniləsăɣ măjrăd wa s-ăru d-hawăn-in-əktăbăɣ dăɣ-isălan-net. Tănfo-
năwăn a ihan a-wen i-ad-taɣədăm.
2 Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-erk inaxdimăn, olăhăn ɣas d-iyyăḍan ənsaynen, agəẓăt
iman-năwăn dăɣ-săn; agəẓăt iman-năwăn dăɣ-erk ăddinăt-win-dăɣ ɣur-ija s-bahu
a-s amili a itajjăn ăwadəm dăɣ-tamətte n-Măssinăɣ.
3 Ǝnhəywăt! Năkkăneḍ-i-dăɣ a-s ăddinăt wi jănen amili wa n-tidət s-ənta Măssinăɣ
a-s əssəbab-net, nəɣabbăd-t s-tărna n-Unfas, abăraj-nănăɣ ƔisaĂlmasex wădden
fărəḍăn wăla ălɣadatăn ăssiibdădăn dăgg-adəm.
4 Ǝnnăr t-illa ere ăddooben ad-isəffullət iman-net făll-fărəḍăn wăla ălɣadatăn
ăssiibdădăn dăgg-adəm, adiš năkk a he-izarăn s-əlɣəllas. Lăɣătăt-ahi ɣas ere hi-
ojărăn dăɣ-isălan-win-dăɣ?
5 Năkk, ămelăyăɣ ašăl wa s-əttam ḍarăt tiwit-in, ăgg-Iṣrayil wa n-tidət a ămoosăɣ,
la-hi tawset ta n-Bănyamin, ămoosăɣ Ɣăbrani orawăn Ɣăbranităn. Dăɣ-a-wa
ămoosăn alămăr wa n-ănnăbi Mosa, kăla heɣ taggayt ta n-kăl-faris;
6 wăr t-illa ere hi-ojărăn əjjəluyăt wăla akfor, ăqquzzăbeɣ ălkănisăt; dăɣ-isălan
n-a-wa ifrăḍ alămăr făll-ăgg-adəm d-iqqud-has, wăr t-illa uḍlem hi-iwarăn.

Ɣisa a ha tănfo

7 Ămăra, hărătăn-win-dăɣ jeɣ ibda abăraj, ăbas dat-i əẓlayăn d-a wărăn infa hărăt
dăɣ-təssəba n-Ălmasex,
8 əgleɣ făw har ašăl-i-dăɣ, ija ɣur-i a-s wăr t-illa a hi-infan s-hărăt făl təssəba
n-azəzăr-i jeɣ i-muzəyăt wa jeɣ i-Ɣisa Ălmasex-i n-Emăli-nin, uf'-ahi muzəyăt-net

hărăt iket-net. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăsserădăɣ ifassăn-in dăɣ-a-wa-dăɣ s-kăla hi-ămoos abăraj iket-net, ăbas săr-i iẓlay d-ănnikal ed wăr t-illa a ărheɣ ar ad-təntəm tămudre ta n-Ălmasex dăɣ-ta-nin,
9 ăqqaymăɣ daɣ osaɣăɣ dăr-s hak ašăl, ăttăjrăwăɣet ăsifăllăɣ iqqud-in făll-alkum-
has ənta uhən iqqud i-alkum i-a-wa innă alămăr ed ɣur-Măssinăɣ, wăr t-illa iqqud ilan idəm data-s săl wa ihăkk immun s-Ălmasex.
10 Wăr t-illa a ăsidărhănăɣ a săl muzəyăt-net ənta, ăknăɣ daɣ muzəyăt n-tărna ta
t-dd-təssənkărăt jer-inəmmuttan, ăhərăɣ dăr-s tersəmmawen ti inhăy, alăhăɣ dăr-s tamăttant ta ija
11 ed a ijăn-dăɣ, jarăɣ ăṭṭăma n-ad-dd-aləsăɣ năkk-dăɣ tanăkra jer-inəmmuttan, əjrəwăɣ tămudre ta tăynayăt.

Alkum i-Ɣisa har təmdəw ăddunya

12 A-wen janneɣ-awăn-t wădden i n-a-s innin əssəmdăɣ azzal wa heɣ, meɣ daɣ i
n-a-s innin ăsisăgdăhăɣ dăɣ-hărăt iket-net; ăbo! Ănn-ak, diha t-əlleɣ, osasăɣ hullan dăɣ-azzal-wen-dăɣ i-ad-əjrəwăɣ marušăt wa hi-itwăr Măssinăɣ ed năkk, ijrăw-ahi ƔisaĂlmasex.
13 Ayətma-ɣ, wăr-ordeɣ hărwa a-s năkk-i-dăɣ, hărătăn-win-dăɣ, ăzizăbbeɣ-tăn
măšan, hărăt iyyăn ɣas a iwwayăn inəzjam-in: əkfeɣ ărori-nin i-a-wa s-kăla hi-išla ibda iket-net, wăr t-illa a dăɣ-ədgaẓăɣ ar a-wa t-illăn dat-i.
14 A-wen-dăɣ a făl əjlayăɣ hullan dăɣ-a-wa hi-išlăn i-ad-əjrəwăɣ marušăt wa hanăɣ-
itwăr Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn s-hanăɣ-ija Măssinăɣ ărkăwăl-net dăɣ-idəm n-Ɣisa Ălmasex.
15 Ămăra, năkkăneḍ-i ămoosnen meddən əmdanen dăɣ-isălan wi n-immun s-
Măssinăɣ, nəṭṭəfet ălxal-wen-dăɣ hak ašăl, kunta daɣ təll'-e talɣa tămiišăkkem, ədəlăt Măssinăɣ i-ad-arr tiṭṭawen-năwăn dăɣ-isălan-win-dăɣ.
16 Hakd a-wen-dăɣ, a ijăn-dăɣ, šămad nărmăs tabarăt-ten-dăɣ toɣădăt, adiš
nəjləyet dăɣ-s, nəmsidăɣet dăɣ-tekle-nănăɣ.

Ălmital wa dd-oyya Buləs

17 Ayətma-ɣ, tălălăt tămudre ta əṭṭăfăɣ, səjrăhăm daɣ tămudre n-meddən-wi
əlkămnen i-ălmital wa tăn-nəkfă, tălălăm-tăn əntăneḍ-dăɣ.

Išənja n-Ălmasex

18 Ǝllan-t ăddinăt ăjjootnen wăren əja tamăttant ta ija Ălmasex făll-tajəttewt
hărăt. Ăddinăt-en, ăru d-kăwăn-ăsmătărăɣ i-ad-hasăn-təjəm ənniyăt, ărheeɣ daɣ ămăra ad-kăwăn-aləsăɣ aɣătal fălla-săn. Ăsninăn iman-in a-s hawăn-janneɣ a-wa-dăɣ.
19 Ilkam dăɣ-săn erk ajilal, əšlăyăn i-Măssinăɣ, ənnăhădnăt dăɣ-săn tisatten-năsăn.
A-wa s-kăla inăqq, ăbas tăn-ăsikărakăḍ, jăn-t abăraj; wăr-əlkemăn inəzjam-năsăn ar i-a-wa făll-təgl' ăddunya.

Ăkall-nănăɣ wa ăynayăn

20 Win-ăddinăt, wăr dăr-săn noleh ed năkkăneḍ, ăkall-nănăɣ wa ăynayăn,
išənnawăn a iha. Išənnawăn-en-dăɣ a-s ilkam ad-hanăɣ-tăn-dd ifəl Emăli ƔisaĂlmasex-i n-Ămaɣlas-nănăɣ.
21 Ǝnta a iha ăṭṭăma-nănăɣ ed afăl dd-iqqăl, ad-fălla-năɣ-in-ikkəs taɣəssa-ta-dăɣ
tărna tamăttant, ăkf'-anăɣ tiyyăt tăynayăt lat ălxurmăt šund ta-net ed ila tărna s-innăhăḍ dăɣ-hărăt iket-net.

4

Isəmməterăn wi ija Buləs i-kăl-Fəlibb

1 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, naqq’-ahi tenere-năwăn ed tedăwit-in d-abăraj-in a
tămoosăm; ayətma-i əkneɣ tărha, ăknăt uḍəf n-Emăli.
2 Iwədya d-Sintəkya-i n-šătma-năɣ, əttarăɣ dăɣ-snăt ad-əjənăt ălxer jer-iman-
năsnăt, əṭṭəfnet iyyăn n-ənniyăt dăɣ-alkum-năsnăt i-Emăli.
3 Kăyy daɣ-i n-ămaɣdal wa n-tidət dăɣ-ălxidmăt-wa nohăr, səlɣən-tănăt Iblis,
tilalăd-asnăt i-ad-ənməẓəlnăt. A-wa tiḍeḍen hi-ədhălnen hullan hullan dăɣ-iji n-
isălan n-Ălənžil, əntănăteḍ d-Klima d-ăyətma wi iyyăḍnen dăr-ănniixdămăɣ, itbat
a-s əktabăn ismawăn-năsăn dăɣ-əlkənnaš wa-dăɣ əktăbăn ismawăn n-ăddinăt wi
əkkănen ălžănnăt.
4 Ayətma-ɣ, dăwătăt hărkuk dăɣ-Emăli; a-wen, olăsăɣ-t tənna, ənneɣ-awăn:
dăwătăt hărkuk.
5 Ǝlmədnet ăddinăt iket-dăɣ-năsăn s-tăẓude-năwăn ed Emăli ya, os’-iwăn făw.
6 Wăr kăwăn-ităšăwwašet hărăt wăl’ iyyăn, a-s tămɣatărăm-dăɣ, tăllăɣem-t i-
Măssinăɣ s-tamădilt d-tittar əjlaynen ăddewnen d-tămayit;
7 afăl jăm a-wen, ad-ăj Măssinăɣ ălxer dăɣ-ulhawăn-năwăn, ăj’-asăn igguẓ ojărăn
a-wa s-ăddobăt ənniyăt n-ăgg-adəm ad-t-dd-awəy, asăɣ ulhawăn-năwăn d-ənniyăt-
năwăn d-ƔisaĂlmasex.
8 Ḍarăt-a-wen daɣ, ayətma-ɣ, a-wa ădduutten, a-wa ilăn təmmal, a-wa oɣădăn,
a-wa šăddijăn, a-wa ămoosăn isəssărha d-iẓəjraẓ d-a-wa ilăn tənna d-a-wa ilăn ălxal
olaɣăn d-təmmal, əntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi s-ăniihăjja a-s jam-asăn edăgg dăɣ-
ulhawăn-năwăn.
9 Mašălăt a-wa kăwăn-əssăɣrăɣ d-a-wa tənhăyăm făll-i d-a-wa s-hi-təslăm har t-
ənneɣ d-a-wa jeɣ iket-net. Afăl jăm a-wen, ad-kăwăn-idhəl Măssinăɣ, ăkf’-iwăn ălxer.

Tămayit ta ija Buləs i-kăl-Fəlibb

10 Wăr t-ih’ ăššăk a-wen, ăddiwen iman-in hullan dăɣ-Emăli dăɣ-təssəba n-
əmmək wa s-hi-dd-təktăm, təssəlmădăm-ahi a-s wăr hin-jerăm. Ǝssanăɣ a-s ăru
d-tăsdărhănăm iji n-a-wen, ănn-ak, ăddăbara-net ɣas a wăr təjrewăm.
11 A-wen janneɣ-awăn-t wădden i n-a-s innin ămiɣatărăɣ s-hărăt, diha t-əlleɣ,
əzzayăɣ ad-ăjăɣ ărramăt dăɣ-a-wa leɣ dăɣ-talɣiwen iket-dăɣ-năsnăt.
12 Wăr t-illa a-s wădden onanăɣ-as, jer-əllăqqu wăla terše n-ehăre. Wăr t-təlla talɣa
s-wădden ənhayăɣ-tăt, jer-tewwant wăla laẓ, wăr săr-i təẓley terše d-iba-net.
13 Wăr t-təlla tanfust s-wădden, əštăfăɣ-dd dăɣ-s iman-in dăɣ-təssəba n-tărna ta
hi-ikfa Ălmasex.
14 Măšan, hakd a-wen-dăɣ, a-wen, wăr hin-ikkes a-s irăš-awăn Măssinăɣ tadhəlt ta
hi-jăm făll-i təfnăẓăt timɣutar.
15 Ya ayətma-ɣ wi əzzăɣnen aɣrəm wa n-Fəlibb, təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn
a-s, a-s əssəntăɣ iji n-isălan n-Ălənžil, ăzzăman wa dd-fălăɣ teje ta n-Masidunya, a-
wa-dăɣ săl ălkănisăt ta-năwăn, wăr t-təlla ălkănisăt dăr-wăn tolăhăt anufli dăɣ-a-wa
săɣreɣ, wăr t-təlla daɣ ti hi-tədhalăt s-əmmək wa s-hi-tədhălăm kăwăneḍ.
16 A-wen, kăwăneḍ ɣas a t-ijăn ed hărwa heɣ aɣrəm wa n-Tăslonika, har əssin
ihăndăggan tirəjəm-ahi a-s əkkăsăɣ timɣutar-in.
17 Wădden ihuk-năwăn a ḍarăt ošalăɣ, ănn-ak, derhan a tattărăɣ n-ad-ijatăn
imărkedăn-năwăn ed ilkam, ad-təjrəwăm imraš-năsăn ɣur-Măssinăɣ.
18 Ǝlmədăt a-s a-wa hi-dd-tăssawăyăm, əjrăwăɣ-t iket-dăɣ-net. A ija Ibbafărodit
a-wa hi-dd-tăssawăyăm dăɣ-ifassăn-in-dăɣ, wăr t-illa făw a făll-in ăba wăla a hin-
oḍanăɣ. Ămoos dat-i a-wa jăm a olăhăn d-aḍutăn n-nefran isihəwhəw ăwadəm.
Tirjit-năwăn-hahi, toolăh d-takute lat idəm dat-Măssinăɣ, irḍa săr-s, təjraẓ-as.

19 Măssi-ɣ, Măssinăɣ, wăr t-illa a-s wădden iṭṭaf-t, ənta-en-dăɣ a kăwăn-e-ikkəsăn
dăɣ-e d t-təllăm tămăɣatert s-a-wa dăr-togdăh terše-net i-ad-itwəsəmɣăr isəm-net
dăɣ-təssəba n-ƔisaĂlmasex.
20 Imɣaret isəm n-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ hărkuk. Amin!

Tihulawen

21 Tăhuulăm-in iməššeddəjăn n-ƔisaĂlmasex iket-dăɣ-năsăn, ăhuulăn-kăwăn-in
daɣ ayətma wi ɣur-i t-əllanen diha-dăɣ.
22 Ăhuulăn-kăwăn-in daɣ iməššeddəjăn iket-năsăn, hullan wi ăxdămnen dăɣ-ehăn
wa n-Qăyṣăr-i n-ămănokal n-ăkall wa măqqărăn.
23 Ija Emăli Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt-net dăɣ-ənniyăt-năwăn iket-dăɣ-năwăn.
Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Kuləs

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa ija erhet n-Măssinăɣ ănămmašul n-ƔisaĂlmasex. Ăhuulăɣ-
in năkk d-ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin wa s-isəm-net Timoti
2 ayətma-năɣ wi n-iməššeddəjăn n-imaɣdalăn dăɣ-tassaɣt d-Ălmasex əzzăɣnen
aɣrəm wa n-Kuləs. Ikf'-iwăn Abba-nănăɣ Măssinăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex
ănnuɣmăt-net d-ălxer-net.

Tămayit d-tittar n-Buləs

3 Wăr kăla hanăɣ-okăy ašăl d-wăr nămmoy i-Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-nănăɣ
ƔisaĂlmasex dăɣ-tittar ti has-nətăjj dăɣ-təssəba-năwăn.
4 Nətumay-as hak ašăl făl-a-s, osăn-anăɣ-dd isălan n-immun wa jăm s-Ɣisa
Ălmasex d-tărha ta n-tidət jăm i-iməššeddəjăn.
5 A-wen, jăm-t ed təssanăm făl ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn.
Ăṭṭăma-en, măjrăd wa n-tidət ămoos Ălənžil a hawăn-t-issəslăn, tomănăm săr-s.
6 Ălənžil daɣ wa s-kăwăn-in-əwwăḍăn isălan-net, əmmək-wa-dăɣ s-has-təslăm a-s
titwəjjin isălan-net dăɣ-ăddunya iket-net, jarrăwăn ăddinăt tămudre ta tăɣlălăt dăɣ-
təssəba-net. Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ s-takkăn isălan-en s-data ɣur-wăn, ɣur-ašăl wa
d-hasăn-təslăm, təjrăhăm əddəttu wa ija ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, əmmək-wen-dăɣ
daɣ a-s təhhalăn s-data dăɣ-ifăyyăn n-ăkall.
7 Ălənžil wa s-təslăm, issăɣr'-awăn-t Ibbafras wa n-emărh-nănăɣ dăr-nohăr
əššăɣəl, ənta-i n-ămaɣdal ixdămăn i-Ălmasex dăɣ-idăggan-nănăɣ-hawăn.
8 Ǝnta-en-dăɣ a hanăɣ-ijăn isălan n-tărha ta dd-iššənšăr Unfas Šăddijăn dăɣ-
ulhawăn-năwăn.
9 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl năkkăneḍ-dăɣ, ɣur-ašăl-i-dăɣ d-hanăɣ-əjjăšăn isălan-
năwăn-dăɣ, wăr kăla năssunfa dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ-hawăn, nətattăr dăɣ-s ad-
kăwăn-ăkf musnăt imdan n-erhet-net, ăkf'-iwăn daɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn sărho
d-ujreh iket-net
10 i-ad-təlmədăm əmmək wa s-ăniihăjja ad-săr-s təlkəmăm i-Emăli, təjrəẓăm-as
dăɣ-hărăt iket-net. Dihen, ad-təkrəšăm ănnuɣ n-imărkedăn iket-năsăn, təhələm daɣ
s-data dăɣ-təməzzuyt n-Măssinăɣ,
11 təṣṣuhum s-tărna n-ălxurmăt-net, tudabem tebădde dăɣ-hărăt iket-net s-taẓidert
tăddeewăt d-tedăwit.
12 Dăwătăt, tumayăm i-Abba-i kăwăn-ikfăn turhajăt n-ad-təjjəšăm ănnur-net,
tahərəm d-iməššeddəjăn tăkasit ta hasăn-itwăr dăɣ-Təmmənəya-net.
13 Măssinăɣ, ohăɣ-anăɣ-dd dăɣ-tărna n-tihay n-Iblis, iwwăy-anăɣ s-Təmmənəya n-
Rure-s wa ikna tărha.
14 Idəm n-Rure-s-en-dăɣ a dăɣ-dd-nəjrăw əlləllu dăɣ-tišəm n-Iblis d-tenăšše n-
ibăkkaḍăn.

Wăr t-illa a-s wădden uf'-e Ɣisa Ălmasex

15 Măssinăɣ, wăr-itətwənhiy, a-wa ămoos iket-net, itawănhay dăɣ-ƔisaĂlmasex-i
n-Rure-s-i t-illăn hărwa wăr t-illa a t-illan.
16 Təssəba n-tărna-net ənta-en-dăɣ a dăɣ-dd-ixlăk Măssinăɣ hărăt iket-net, jer-a-
wa ihăn išənnawăn wăla a-wa iwărăn ăkall, a-wa ilăn mănhoy hakd a-wa t-wărăn

ila; imănokalăn, imănnăhăḍăn, iməṣṣuha, imărnan, wăr t-illa a-s wădden ənta a
t-dd-ixlăkăn, ənta daɣ a-s dd-ixlăk.
17 Ǝnta a dd-ăzzarăn i-hărăt iket-net, ənta daɣ a iṭṭafăn tămudre n-hărăt iket-net.
18 Ǝnta a-s eɣăf n-taɣəssa ta tămoos ălkănisăt, ənta a issənsăn itabbăn n-ăddunya,
ənta a dd-ăzzarăn tanăkra jer-inəmmuttan i-ad-wăr-itiləs tamăttant, umas ămizăr
dăɣ-hărăt iket-net.
19 Făl-a-s, ijrăẓ i-Măssinăɣ, ad-izzăɣ s-a-wa ămoos iket-net dăɣ-Rure-s Ɣisa.
20 Ǝnta a dd-ija Măssinăɣ əssəbab i-ad-iẓəmməẓəl d-iman-net a-wa t-illăn iket-net,
jer-a-wa izzăɣăn išənnawăn wăla a-wa izzăɣăn ăkall; ašni n-Ɣisa wa inɣălăn a-s
ătwăṣlăb făll-tajəttewt a-s əssəbab n-ălxer jer-Măssinăɣ d-dăgg-adəm-i dd-ixlăk.
21 Kăwăneḍ daɣ i s-ibda, jan-kăwăn erk inəzjam-năwăn d-erk imojjan-năwăn,
imăjarăn d-išənja n-Măssinăɣ,
22 ăẓmăẓăl-kăwăn Măssinăɣ ămăra-dăɣ d-iman-net s-tamăttant ta ija Rure-s a-s dd-
ămoos ăgg-adəm făll-ărori n-ăkall. A-wen, ij'-e dăɣ-təssəba n-ad-tudabem tebădde
data-s šăddijăm, wăr kăwăn-iwer ălɣib wăl' iyyăn, wăr t-illa daɣ uḍlem kăwăn-
iwarăn.
23 A-wen, ad-itbət afăl wăr dd-tărẓem dăɣ-immun-năwăn, təknəm antum dăɣ-s
i-ad-wăr kăwăn-ăsnămăjjăj hărăt wăl' iyyăn d-ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjărăn isălan n-
Ălənžil wi s-təslăm; isălan-en-hi, wăr t-illa ere s-wădden, isl'-asăn. Năkk daɣ, Buləs,
ij'-ahi Măssinăɣ ămaway n-isălan n-Ălənžil.

Ălɣizabăt wa ihannăy Buləs d-tăbbillănt ta ija i-ad-tăkk ălkănisăt s-data

24 Ayətma-ɣ, ămăra-dăɣ, ăsidăwăt-ahi a-wa hannăyăɣ dăɣ-tersəmmawen fălla-wăn
ed olăh săr-i d-a-s năkk -i-dăɣ a hin-isimdun ălɣizabăt wa hin-oḍăn Ălmasex; ărḍeɣ
s-ahănay n-ăɣana-wen-dăɣ dăɣ-təssəba n-ălkănisăt-i tămoosăt taɣəssa n-Ălmasex.
25 Ălkănisăt-en-dăɣ a-s ămoosăɣ ănaxdim ed, ikkəllăf-ahi Măssinăɣ dăɣ-turhajăt-
net d-ad-kăwăn-săɣrăɣ s-ujreh măjrăd-net iket-net,
26 səlmədăɣ-kăwăn s-əddăraj wa s-kăla ăttunkăl iwətyan făll-iwətyan i-ăddunya
iket-dăɣ-net măšan, ašăl-i-dăɣ, ăsnăfalăl-t-dd Măssinăɣ i-iməššeddəjăn-net
27 wi ăsnăfrăn i-ad-tăn-isəlməd s-təmɣăre n-ărrəzăɣ, d-ălxurmăt n-a-wa s-kăla t-
iffăr i-tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt. Ǝddăraj-en-hi s-ašăl-i-dăɣ ănfalăl-dd, ălmăɣna-net
da: Ălmasex dăɣ-ulhawăn-năwăn, a-di, təjjăšăm təmɣăre n-ănnur n-Măssinăɣ.
28 Ălmasex-en-dăɣ a-s nəxaṭṭăb isălan-net, nətakkăs hak ăgg-adəm dăɣ-taɣdărt,
nəsaɣra hak ăgg-adəm s-sărho ilan ujreh i-ad-dd-nəsəbdəd hak ăgg-adəm iɣrad,
imda dăɣ-tassaɣt-net d-Ălmasex.
29 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ədgaẓăɣ dăɣ-ălxidmăt wa heɣ, ăbbiillănăɣ s-tărna ta
hi-ikfa Ălmasex ed tărna-net a făl ăsifăllăɣ dăɣ-a-wa heɣ iket-net.

2

1 Ayətma-ɣ, ărheeɣ ad-təssanăm făll-eẓăwe wa ija amjăr wa heɣ fălla-wăn,
kăwăneḍ d-kăl-Lăwdisa, d-ăddinăt wi iyyăḍnen s-wăr kăla ənhăyăn idəm-in.
2 A-wa heɣ, heɣ-t făllа-săn əntăneḍ-dăɣ i-ad-ismaḍăn ulhawăn-năsăn, tasăɣăm
dăɣ-tărha s-iyyăn n-ənniyăt, ənnufləyăn dăɣ-ărrəzăɣ n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, ăkf'-
en musnăt imdan i-ad-udaben ujreh n-əddăraj n-Măssinăɣ wa s-kăla ăttunkăl s-ašăl-
i-dăɣ ănfalăl-dd ălmăɣna-net; a-wen a t-ămoosăn Ălmasex.
3 Ǝnta-en-dăɣ a ɣur-dd-imdă ărrəzăɣ wa n-sărho hakd-dăɣ tayətte.

Hewăt fălṣăfa ta n-bahu

4 A-wa, janneɣ-awăn-t i-ad-wăr kăwăn-isəswid ăwadəm wăl' iyyăn s-tăẓude n-iləs

5 făl-a-s, kud-kăwăn-ujəjăɣ dăɣ-taɣəssa-nin-dăɣ, ărtayăɣ dăr-wăn s-ənniyăt-in ed
tartit ta tăhuusket jăm jer-iman-năwăn d-antum wa ija immun-năwăn dăɣ-tassaɣt d-
Ălmasex, ij'-ahi asəddəwi wa făl săr-i, šund ɣas, əlleɣ-t ɣur-wăn, hannăyăɣ-kăwăn.

Tihusay n-tămudre ta ikarrăš ăwadəm irtayăn d-Ɣisa Ălmasex

6 Ămăra, ayətma-ɣ, šămad tidət-dăɣ a-s tărḍam s-Emăli ƔisaĂlmasex, adiš, ăjăt-as
alkum itbatăn.
7 Ăjet alkum-năwăn-has antum wa tăjjăn ikewăn n-ahəšk dăɣ-ăkall, umaset asəɣăr
wa təjrăwăm a ăsiṣahen immun-năwăn dăɣ-a-s tăsidăwăm a-wen hărkuk d-tămayit.
8 Agəẓăt iman-năwăn, wăr kăwăn-isăswadet ăwadəm wăl' iyyăn s-tiddas n-fălṣăfa
dd-ikkas dăɣ-eɣăf-net wăla s-bahutăn ăsihătălnen făll-agna dd-əknan dăgg-adəm
i-iman-năsăn, wăla s-a-wa făll-təgl' ăddunya, a-s ija a-wen, wăr t-illa a osaɣ a-wen
d-Ălmasex.
9 Wăr hasăn-tăsjădăm. Măssinăɣ, a-wa ămoos, ăsbayăn-anăɣ-t-dd iket-net dăɣ-
Ɣisa Ălmasex.
10 A-wen-dăɣ a făl, a hin-toḍănăm-dăɣ, ill'-awăn-t ɣur-Ălmasex-i ăminakălăn făll-
iməṣṣuha d-imărnan iket-dăɣ-năsăn.
11 Ǝnta-en-dăɣ a ɣur-təjrăwăm amili ăynayăn wărăn oleh d-wa tăjjăn ifassăn n-
dăgg-adəm, ed amili wa s-Ălmasex iman-net a t-itajjăn i-inəṭṭulab-net, ălmăɣna-net
a-s, ad-təjrəwăm tărna făll-abăkkaḍ, təkrəšăm ašăl făll-erk imojjan-năwăn.
12 Kăwăneḍ daɣ i omănnen s-tărna n-Măssinăɣ ta dd-təssənkărăt Ɣisa jer-
inəmmuttan, əlmədăt a-s atwəsəlmaɣ wa tătwăjjăm dăɣ-aman, ălmăɣna-net a-s
tohărăm dăr-s tamăttant. Aẓənjăẓ daɣ wa dd-jăm ḍarăt alămaɣ-năwăn dăɣ-aman,
ălmăɣna-net a-s tohărăm d-Ălmasex tanăkra ta dd-ija jer-inəmmuttan i-ad-dăr-s
tărtəyăm.
13 Kăwăned-i s-ibda jan-kăwăn erk ijităn-năwăn šund inəmmuttan dat-Măssinăɣ,
ăsisalăhăn-kăwăn d-inəẓẓulam† wăren ămelăy; ašăl-i-dăɣ, dăɣ-idəm n-Ălmasex,
issənkăr-kăwăn-dd Măssinăɣ dăɣ-tamăttant, ikf'-iwăn tămudre tăynayăt; inš'-anăɣ
năkkăneḍ hakd kăwăneḍ ibăkkaḍăn-nănăɣ.
14 Ălkaḍ wa itwărăn s-ənta a făl əktabăn uḍlemăn-nănăɣ dăɣ-isălan n-anməšri-
nănăɣ i-fărəḍăn d-alămăr n-Măssinăɣ, omăs-t-in Ɣisa, ikkăs-t-in s-iyyăt s-tărna n-
atwəṣləb wa ătwăjja făll-tajəttewt.
15 Ăzzăman wa d-ămmut Ɣisa făll-tajəttewt, ikrăš tărna făll-iməṣṣuha d-imărnan,
ikšăf-tăn dat-tiṭṭawen n-ăddunya iket-net, ija iɣunan dăɣ-errawăn-năsăn, iwăt-tăn
data-s.

Tăbəḍḍawt d-a-wa făll-təgl' ăddunya

16 A-wen-dăɣ a făl wăr kăwăn-isăwaret ăwadəm wăl' iyyăn uḍlem dăɣ-isălan n-
a-wa tăttăm wăla a-wa săssăm; dăɣ-isălan n-ašăl n-ămudd s-wăr təlkemăm, wăla
dăɣ-iba n-uḍəf n-tebădde n-orăn; wăla dăɣ-isălan n-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat s-wăr
təlkemăm.
17 Hărătan-win-dăɣ iket-dăɣ-năsăn, taliwen n-a dd-imalăn a ămoosăn. Ămăra tidət
ənta tosă-dd, a tăt-ămoosăn, Ălmasex.

---

† **2:13 2:13** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

18 Wăr toyyem ăwadəm wăl' iyyăn isiləbbuḍăn taɣəssa-net, ălmăt əmmək-wen-dăɣ
a-s isaras iman-net dat-Măssinăɣ, wăla i iɣabbădăn ănjălosăn, ija dăɣ-wăn tasăja făl-
a-s innin itajj a wăr təjjəm. Ădinăt wi išilləw a-wen, sakafăn iman-năsăn, jannen s-
bahu a-s a-wa tăn-išlăn, Măssinăɣ a hasăn-t-dd-ăsnăfalălăn dăɣ-tăharjit, wăr hasăn-
tăsjădăm făl-a-s inəzjam-năsăn, wăr-əglen ar făll-a-wa făll-təgl' ăddunya.
19 Ădinăt-en, wăr-ănmăṭṭafăn d-Ălmasex-i ămoosăn eɣăf-wa ihakkăn taɣəssa a-
wa s-tămiɣatăr, ənta-en-dăɣ a-s əssəbab n-tassaɣt ta t-təllăt jer-izəmmuz d-aẓarăn,
isadwal-tăt Măssinăɣ s-əmmək wa s-irha.
20 Šămad ămăra, toharăm d-Ălmasex tamăttant dăɣ-isălan n-a-wa făll-təgl'
ăddunya, mafăl təyyəm dăgg-adəm sawarăn-kăwăn făreḍăn wi təggarnen ăddinăt
əglanen făll-a-wa făll-təgl' ăddunya?
21 Jannen-awăn: «He kăwăneḍ, wăr təḍkelăm hărăt wa, i lăbasăn; wăr tăkrăbbem
hărăt-wədi, ixăramăn; wăr ḍesăm hărăt-wen, wăr-oleɣ»,
22 jannen a-wen-dăɣ a-s ija a-wen hărătăn-win-dăɣ iket-dăɣ-năsăn, wădden wăla a
ənḍărrăn ed wăr t-illa a ənfan afăl išwăr ikš'-en ăwadəm. Ḍarăt-a-wen daɣ, făreḍăn-
win-dăɣ, wăr-ămoosăn ɣas ar a saɣren dăgg-adəm, wădden Măssinăɣ a dd-falăn.
23 Ădduuttăt a-s făreḍăn-ənnin-dăɣ, ănifăqqăn d-a isawaḍăn sărho făll-ăgg-adəm,
ăssiiktăn-dd ălɣibadăt dd-ifalăn ulh d-asiinən n-taɣəssa d-tanhaḍt dăɣ-s măšan, wăr
t-illa a-s ənfan ăgg-adəm irhan ad-ikrəš tărna făll-erk derhanăn wi ănnihăḍnen dăɣ-
taɣəssa-net.

3

Tămudre ta tăynayăt tatăjrawăt dăɣ-Ɣisa Ălmasex

1 Šămad tidət-dăɣ a-s toharăm d-Ălmasex tanăkra ta dd-ija jer-inəmmuttan, adiš,
əmmăɣăt i-a-wa hawăn-itwăr Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn-i dăɣ-ăqqiima Ălmasex,
ămiinakăl daw-aɣil n-Măssinăɣ,
2 ăɣləbnet-kăwăn hărătăn-win-dăɣ hănen išənnawăn, təyyəm fălla-wăn
azənnuzjəm dăɣ-wi n-ăddunya.
3 Kăwăneḍ, ɣur-ašăl wa d-tomănăm s-Ɣisa Ălmasex, tămoosăm šund ăddinăt
ămmuutnen dăɣ-isălan n-a-wa făll-təgl' ăddunya, tămudre ta tăynayăt təjrăwăm,
toohar d-ta n-Ălmasex atunkəl ɣur-Măssinăɣ.
4 A-wen-dăɣ a făl ašăl wa dd-mad-infiləl Ălmasex-i ămoosăn tămudre-năwăn, ad-
dăr-s dd-təmzəyyim anfiləl dăɣ-ălxurmăt-net.
5 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn ărheɣ ad-təbḍəwăm d-erk imojjan-năwăn
iket-dăɣ-năsăn, əbḍəwăt d-a-wa isamăḍasăn tiɣəswen-năwăn d-iba n-təšədje d-
derhan dărɣalăn d-derhan ăsisakăyăn, tărha n-hărăt-i wărăt təẓley d-ălɣibadăt n-
ăṣṣănămăn.
6 Təssəba n-hărătăn-win-dăɣ a făl dd-izizəbbut Măssinăɣ ăššar-net [făll-ăddinăt
wi has-ănimăšrăynen].
7 Hărătăn-win-dăɣ a-s kăla tăn-tamašalăm kăwăneḍ-dăɣ a-s təṭṭafăm tămudre-ten-
dăɣ
8 măšan, ămăra, əbḍəwăt dăr-săn iket-dăɣ-năsăn, wăr tăn-tolesăm amišəl. Ăyyăt
făllа-wăn aḍkăr d-tukəse n-ulh d-tăllăbăst d-tiẓmiten, wăr săfălɣaɣăt,
9 wăr tinmənnit bahu jer-iman-năwăn kăwăneḍ-i əbḍănen d-tasna-năwăn ta-dăɣ
ănniihăḍ abăkkaḍ d-timašalen-net,
10 ed ămăra, təlsăm tasna ta tăynayăt-i s-Măssinăɣ-i n-Ămaxlak-nănăɣ a hawăn-
tăt-ikfăn, isaynay-tăt daɣ hărkuk dăɣ-təssəba n-ad-t-təknəm muzəyăt, taləhəm dăr-
s.

11 Dăɣ-tasna ta-hi tăynayăt, wăr-iẓley wa n-Ălyunan d-wa n-ăgg-Ălyăhud; wăr-
iẓley wa ămelăyăn d-wa wărăn ămelăy; wăr-iẓley wa n-ănăẓẓalim d-wa n-ălžahil;
wăr-iẓley elăll d-akli, ăbas t-illa ar Ălmasex, ənta a-s hărăt dăɣ-hărăt iket-net.

Ɣaymăt tinmədhilăm jer-iman-năwăn

12 Šămad ăddinăt ăsinăfrăn Măssinăɣ a tămoosăm, ij'-iwăn iməššeddəjăn s-
tətbat tărha ta hawăn-ija, adiš, nəməḍḍənăt tăhanint kăwăneḍ-dăɣ jer-iman-năwăn,
tənmədhəlăm jer-iman-năwăn, isărəset hak iyyăn iman-net dat-amidi-net, iẓadăt jer-
iman-năwăn, tənməẓəẓẓəydărăm,
13 tənməšmărăm, tənmənšəm jer-iman-năwăn; ere s-iɣšăd ăŋŋa-s hărăt-dăɣ,
ănšet-as-in s-əmmək wa s-hawăn-inša Emăli.
14 Ăjăt jənnəj-a-wen-dăɣ iket-net anmărh imdan jere-wăn ed ənta a dd-itiirəwən
tartit təmdat.
15 Ăyyăt ălɣafyăt wa ihăkk Ălmasex ad-ănnăhăḍ dăɣ-ulhawăn-năwăn ed ənta
a kăwăn-dd-iɣrăn s-ălɣafyăt-wen-dăɣ, issărtăy-kăwăn i-ad-tumasăm tiyyăt taɣəssa,
tumayăt i-Măssinăɣ.
16 Ijatet măjrăd wa n-Ălmasex jere-wăn s-sărho, tənməkfəm tayətte, tənməkkəsăm
dăɣ-taɣdărt s-sărho imdan, taməlăm Măssinăɣ s-ulhawăn əmdanen, tumayăm-as
s-təmmalen dd-əzjarnen əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur d-təmmalen janen făll-tuksəḍa n-
Măssinăɣ d-isuhaɣ dd-oraw săr-wăn Unfas Šăddijăn i-ad-săr-săn taməlăm Măssinăɣ.
17 A jănnem d-a tajjăm-dăɣ, ăjăt-t dăɣ-derhan n-ad-səmɣărăm isəm n-Emăli Ɣisa
dăɣ-a-s tumayăm i-Abba Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-isəm wa n-Ɣisa.

Ejădăš wa n-ălmăssexităn

18 Tiḍeḍen! Sărəsmăt iman-năkmăt dat-meddən-năkmăt s-a-wa ănihăjjăn ed a-
wen-dăɣ a ijraẓăn i-Emăli.
19 Meddən! Ărhet hak iyyăn dăɣ-wăn hănne-s, wăr təssəsmămăm fălla-snăt.
20 Aratăn! Săjdăt i-imărawăn-năwăn dăɣ-hărăt iket-net ed a-wen-dăɣ a ijraẓăn i-
Emăli.
21 Abbatăn! Wăr tăẓẓăkănẓărăm aratăn-năwăn i-ad-wăr fălla-wăn wăr-ănxesăn
iman-năsăn.
22 Eklan! Săjdăt i-wi kăwăn-lănen dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ dăɣ-hărăt iket-net, wădden
dihad kăwăn-hannăyăn ɣas dăɣ-ittus n-ad-kăwăn-aməlăn, ănn-ak, jer-hannăyăn-
kăwăn wăla, ăknăt əššăɣəl-năwăn s-ulh ijlayăn dăɣ-tuksəḍa n-Emăli.
23 Əššăɣəl hăm-dăɣ, ăjăt-t s-ənniyăt imdan šund Emăli a-s tăxdamăm wădden
dăgg-adəm,
24 ălhăk wa s-ilkam ad-t-təjrəwăm, itwar-awăn-t Emăli dăɣ-išənnawăn. Ălmasex
a-s Emăli, umasăt eklan-net
25 făl-a-s, ere iɣdărăn dăɣ-a-wa iha, ilkam dăɣ-s ad-ijrəw ălxaqq n-taɣdărt-net ed
Măssinăɣ ya, wăr-iẓley ăddinăt.

4

1 Məssaw-s n-eklan! Ăjăt i-eklan-năwăn a-wa olăɣăn d-a-wa oɣădăn dăɣ-a-s
təssanăm a-s kăwăneḍ-dăɣ, lam Măssi-wăn, iha ălžănnăt, dăɣ-išənnawăn.

Infəšet Ălənžil făll-ărori n-ăkall

2 Təddalăt Măssinăɣ hărkuk, əjləyăt hullan dăɣ-a-wen, ăkfăt Măssinăɣ semɣar,
tumayăm-as.
3 Təddalăt-anăɣ-in năkkăneḍ-dăɣ i-ad-hanăɣ-ijrəw Măssinăɣ tašləlt s-năxṭăb i-
ăddinăt isălan n-Ălənžil, nəsəfhəm-tăn əddăraj n-Ălmasex wa hasăn-ăttunkălăn

s-ašăl-i-dăɣ, ănfalăl-dd ălmăɣna-net ed dăɣ-təssəba n-iji n-isălan-en-dăɣ a făl heɣ tišəm.
4 Təddalăt-ah’-in Măssinăɣ i-ad-xaṭṭăbăɣ isălan-en-dăɣ s-əmmək iknan asəjrah ed a-wen-dăɣ a hi-iwarăn.
5 Iwăret-kăwăn sărho jer-ăddinăt wi n-ajăma wăren əzzey ƔisaĂlmasex, tašləlt təjrăwăm-dăɣ, ăjăt-asăn isălan-net; təyyəm fălla-wăn a-wa wăr-iha ălfăyda.
6 E-d tažăwwabăm i-ăddinăt dăɣ-isălan n-Ɣisa Ălmasex, ăjăt-asăn măjrăd ăẓedăn, ilan temḍe, təlmədăm daɣ a-wa jănnem i-hăk ăwadəm.

Tihulawen d-ajilal n-măjrăd

7 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, isălan-nin, ad-dăɣ-wăn tăn-ăj ăŋŋa-ɣ wa əkneɣ
tărha Tušik. Nohar năkk hakd ənta ălxidmăt wa hanăɣ-issăɣlăf Emăli, ăjjəyhăɣ a-s
iɣdal dăɣ-a-wa ităjj iket-net.
8 Năkk iman-in a hawăn-t-in-ăssokăn i-ad-hawăn-ăj isălan-nănăɣ, isəsmăḍ ul-
hawăn-năwăn.
9 Ăsiidăwăɣ-t-in d-Unažəm wa n-ălkănisăt-năwăn, ăŋŋa-ɣ n-ămaɣdal əkneɣ tărha
a ămoos ənta-dăɣ. A dăɣ-wăn əjən isălan n-a-wa ijăn diha-dăɣ iket-net.
10 Ăhuul-kăwăn-in amidi-nin Aristarăq-i dăr-oharăɣ takărmut, ăhuul-kăwăn-in
daɣ Marqəs wa n-ara n-meddən n-Bărnăbbas. Ənta-en-dăɣ a-s ăru d-kăwăn-
ăsmătărăɣ dăr-s, a-s hawăn-ənneɣ, afăl kăwăn-in-osa, səbbələlăt-t.
11 Ăhuul-kăwăn-in Ɣisa wa itawăɣren s-isəm Istus. Meddən-wi-dăɣ n-kăraḍ ɣas
dăɣ-dăgg-Ălyăhud wi n-ălmăssexităn, a hi-ədhălnen a ija a-wa-dăɣ dăɣ-ălxidmăt wa
heɣ i-ad-tətbət Təmmənəya n-Măssinăɣ; ijmaḍ-t ăššăk a-s əknăn asəsmaḍ n-ulh-in.
12 Ăhuul-kăwăn-in Ibbafras wa n-ănaxdim n-Ălmasex, ənta-dăɣ, i n-ălkănisăt tədi-
dăɣ-năwăn. Itajăynan hărkuk dat-Măssinăɣ i-ad-təbdadăm dăɣ-immun, wăr t-illa
ălɣib kăwăn-iwarăn i-ad-təlmədăm erhet n-Măssinăɣ iket-net.
13 Ăjjəyhăɣ i-əddəgoẓăt wa ija dăɣ-təssəba-năwăn kăwăneḍ d-kăl-Lăwdisa d-kăl-
Irabolis.
14 Ăhuul-kăwăn-in Luqa wa n-lăxtur nəkna tărha, ăhuul-kăwăn-in daɣ Dimas.
15 Tăhuulăm-anăɣ-in ayətma-năɣ wi hănen aɣrəm wa n-Lăwdisa, tăhuulăm-in daɣ
Ninfa d-ălkănisăt ta tažămmaɣăt dăɣ-ehăn-net.
16 Afăl ɣur-wăn tătwăɣra tăkarḍe-ta-dăɣ, ăjăt əmmək făl tătwăɣra daɣ dăɣ-
ălkănisăt ta n-kăl-Lăwdisa, tăɣrəm daɣ ta tăn-dd-madăt-təfəl săr-wăn.
17 Ănnăt-ahi i-Aršibb, ənneɣ-as: «Hekăyy! Ăj ənniyăt i-ămašal wa kăy-issăɣlăf
Emăli, aɣəd dăɣ-s.»
18 Edăgg-wa-dăɣ dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, năkk iman-in Buləs a t-iktăbăn s-ăfuss-in:
«Năkk, Buləs, ăhuulăɣ-kăwăn-in.» Kittəwăt-dd a-s năkk ya, takărmut a heɣ.
Issənsă fălla-wăn Măssinăɣ ănnuɣmăt-net. Amin!

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb Buləs i-kăl-Tăslonika

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, hin-iktabăn năkk d-Silwan d-Timoti i-ălkănisăt n-Măssinăɣ-i
n-Abba, osăɣ d-Emăli ƔisaĂlmasex hăt aɣrəm wa n-Tăslonika. Năhuul-kăwăn-in,
nəttar dăɣ-Măssinăɣ ad-kăwăn-ăkf ănnuɣmăt d-ălxer.
2 Hak ašăl-dăɣ nămmoy i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-năwăn, e-d t-nədăl-dăɣ, ad-hawăn-
t-nədəl kăwăneḍ-dăɣ.

Tihusay n-immun n-kăl-Tăslonika

3 E-d nədăl Abba-nănăɣ Măssinăɣ-dăɣ, ad-dd-nəktəw əmmək wa s-tăssixdămăm
immun-năwăn d-anmărh wa n-tidət jăm jer-iman-năwăn d-akuyəd wa jăm dăɣ-
ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
4 Ayətma-năɣ! Nəssan a-s, Măssinăɣ, irh'-iwăn, ăsnăfrăn-kăwăn i-ad-tumasăm
tamətte-net.
5 Isălan n-Ălənžil wi kăwăn-in-năssawăḍ, tărna n-Unfas Šăddijăn a-s hawăn-
tăn-in-năssawăḍ wădden s-măjrăd ɣas, a-wen, tənhayăm-t kăwăneḍ iman-năwăn,
nămešăl-t data-wăn i-ad-kăwăn-infəw s-hărăt.
6 Təttəlălăm-anăɣ, təttəlălăm daɣ Emăli, wăr hawăn-təgdel tiẓẓurt ta tənhăyăm
ad-tăqbəlăm măjrăd n-Măssinăɣ s-tedăwit ta ihăkk Unfas Šăddijăn.
7 A-wen-dăɣ făw, a dd-orăwăn ašăl-i-dăɣ derhan s-ălmăssexităn wi əzzăɣnen teje
ta Masidunya hakd wi əzzăɣnen teje ta n-Akaya n-ad-ăttălălăn əntăneḍ-dăɣ, ălxal-
năwăn.
8 Ălxidmăt wa ija măjrăd n-Emăli ɣur-wăn, ikrăš mawmaw-wa-dăɣ făl t-əslăn wăla
ăddinăt wi hănen teje ta n-Masidunya d-ta n-Akaya. Ǝssăɣlăyăn-dd isălan n-immun-
năwăn s-Măssinăɣ ăkall iket-net har ăbas nămiɣatăr făw ašăl-i-dăɣ s-asuɣəl-năsăn.
9 Wăr t-illa ere s-wădden isiɣul isălan n-asəbbărrək wa hanăɣ-jăm d-əmmək
wa s-tomănăm s-Măssinăɣ a-s tăqqălăm ḍarăt ăṣṣănămăn i-ad-tamašalăm erhet n-
Măssinăɣ-i iddărăn ăddutten,
10 tăqqalăm s-ăṣṣahăt ămăra i-uɣəl n-Ɣisa-i n-Rure-s n-Măssinăɣ dd-issənkăr
jer-inəmmuttan dd-e-ifələn išənnawăn i-ad-hanăɣ-iɣləs dăɣ-aḍkăr n-Măssinăɣ wa
ilkămăn.

2

Ămašal d-ălxidmăt n-Buləs dăɣ-Tăslonika

1 Ayətma-ɣ, təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s asəbbărrək wa hanăɣ-jăm a-s
kăwăn-in-nosa, wăr-ămoos bănnan.
2 Təssanăm a-s dat-ass-nănăɣ-hawăn, nənhay aɣăna d-əmmăḍri dăɣ-aɣrəm wa n-
Fəlibb măšan, Măssinăɣ ɣas a dăɣ-nəjăr ăṭṭăma, ikf'-anăɣ turhajăt s-hawăn-năxṭăb
Ălənžil kud-dăɣ wăr t-illa əmmək s-wădden əttărăn ăddinăt ad-hanăɣ-əgdəlăn s-a-
wen.
3 A-wa dăr-kăwăn-năsmătăr wădden i n-ad-nəšənnəməšrəy ăwadəm, wăr t-nəja
d-erk ənniyăt wăla s-tikărras n-ăddinăt,
4 ănn-ak, Măssinăɣ a hanăɣ-ăzjăzzăn təzzar, issăɣlăf-anăɣ ămašal wa n-Ălənžil-
net-i s-dăɣ ălxuṭbăt wa has-nətăjj, Măssinăɣ-i izajăzzen ulhawăn-nănăɣ a-s nărha
ad-has-nəjrăẓ, wădden dăgg-adəm.

5 Măssinăɣ a hanăɣ-ăjjəyhăn, wădden măjrăd n-tikărras wăla-i n-utăr n-tetăte n-
ehăre n-iyyăn dăɣ-wăn s-milɣaw n-iləs a hawăn-nəja, a-wen təssanăm săr-s.
6 Wăr nətter təmmal n-dăgg-adəm jer-kăwăneḍ wăl' iyyăḍ săl kăwăneḍ.
7 Ǝnnăr nărha a-wen, năddoobăt ad-kăwăn-nəsəlməd a-s inəmmušal n-Ălmasex a
nămoos, măšan, wăr hanăɣ-dd-ijješ ənniyăt-wen-dăɣ, ănn-ak, ăzzăman wa nəkkas
jere-wăn tărha šund ta tăjj anna i-aratăn-net d-asəbbələl wa hasăn-tăjj a kăwăn-
nəssəkna.
8 Nəj'-awăn tărha-ta-dăɣ făl năsdărhăn ad-kăwăn-in-nəsəssiwəḍ Ălənžil n-
Măssinăɣ, nămmăt daɣ dăɣ-idăggan-năwăn, kunta a-wen-dăɣ a ihan erhet n-
Măssinăɣ făl təssəba n-təmɣăre n-tărha-i-dăɣ hawăn-nəja.
9 Ayətma, əktəwăt-dd əṣṣuhu n-ălxidmăt d-tiluyyaɣ ti nənhăy jere-wăn a-s hawăn-
nəxaṭṭăb Ălənžil n-Măssinăɣ, ehăḍ d-ašăl năxdam s-ifassăn-nănăɣ i-ad-wăr nətumas
ăẓuk i-wăl' iyyăn dăɣ-wăn.
10 A-wen, tăjjəyhăm-as, ăjjəyh'-as daɣ Măssinăɣ. A-s t-nəlla ɣur-wăn, nəṭṭăf jere-
wăn tămudre ta tăjjăn imumənăn šăddijnen, tămudre toɣadăt, wăr t-illa ălɣib făw
hanăɣ-iwarăn.
11 Təssanăm a-s hak iyyăn dăɣ-wăn-dăɣ, nəj'-as šund a-wa mad-ăj abba i-məddana-
s.
12 Hak ašăl, nəsamătar-kăwăn i-ad-təkuyədăm, təṭṭəfăm tămudre tăniihăjjăt d-
teɣăre ta kăwăn-dd-ija Emăli s-iman-net i-ad-dăr-s tărtəyăm dăɣ-Təmmənəya-net
d-ălxurmăt-net.

Ălənžil, tidət-dăɣ a-s măjrăd n-Măssinăɣ

13 Nămmoy i-Măssinăɣ, nămmoy-as daɣ hak ašăl ed ɣur-ašăl-i-dăɣ kăwăn-in-
năssawăḍ măjrăd-net, tăqbălăm-t, wăr t-jem măjrăd dd-ifalăn dăgg-adəm, ănn-ak,
jăm-t măjrăd n-Măssinăɣ iman-net, a-wen-dăɣ daɣ a ămoos ed ixdam s-ăṣṣahăt dăɣ-
ulhawăn-năwăn kăwăneḍ-i săr-s omănnen ašăl-i-dăɣ.

Isălan n-ălɣizabăt

14 Ayətma, a-wa irmăsăn ălkănisăten n-Măssinăɣ ti hănen teje ta n-
Ălyăhudəyăt osăɣnen d-ƔisaĂlmasex a kăwăn-irmăsăn kăwăneḍ-dăɣ ed kăwăneḍ-
dăɣ, ăqquzzăben-kăwăn kăl-ăkall-năwăn s-əmmək wa s-əntăneḍ-dăɣ, ăqquzzăben-
tăn kăl-Ălyăhud.
15 Kăl-Ălyăhud, əntăneḍ a ănɣănen ănnăbităn s-tizarăt, ănɣăn daɣ Emăli Ɣisa,
ašăl-i, năkkăneḍ a tiɣəzzəbun, ănimăšrăyăn i-Măssinăɣ, wăr t-illa daɣ ere s-wădden
ăššunjen-t,
16 gaddălăn-anăɣ ad-năj i-inəẓẓulam† isălan i-ad-tăn-iɣləs Măssinăɣ, okăyăn
ibăkkaḍăn-năsăn ămaku. Ilkam ad-dd-izəzzəbbət Măssinăɣ aḍkăr-net fălla-săn.

Ăẓuy Buləs i-kăl-Tăslonika

17 Ayətma, tidət, ibḍ'-anăɣ ăssaɣăt, tujəjăm tiṭṭawen-nănăɣ măšan, ham ulhawăn-
nănăɣ. Wăr t-illa a-wa-dăɣ wăr nəja i-ad-kăwăn-naləs ahănay ed naqq'-anăɣ tenere-
năwăn.
18 Nəttăr a-wa-dăɣ he-năj năkk'-iwăn-in; năkk Buləs, har əssin ihăndăggan,
tattărăɣ ad-kăwăn-in-ăkkăɣ măšan, igdăl-anăɣ Iblis s-a-wen.
19 Šămad isălan-den-dăɣ, əndek ăṭṭăma-nănăɣ? Ǝndek əssəbab n-tedăwit-nănăɣ?
Ǝndek abăraj-nănăɣ? Kăwăneḍ a hanăɣ-ămoosăn a-wen-dăɣ iket-net ašăl wa dd-
mad-iqqəl Emăli-nănăɣ Ɣisa.
20 Tidət-dăɣ a-s kăwăneḍ a-s abăraj-nănăɣ, kăwăneḍ a-s əssəbab n-tedăwit-nănăɣ.

---

† **2:16 2:16** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

3

Ašəmmišəl wa ija Buləs Timoti s-Tăslonika

1 Ayətma, təndăr-anăɣ taɣimit wăla isălan-năwăn, a-wen-dăɣ a făl nässof ad-
năqqayəm näkkăneḍ dăɣ-aɣrəm wa n-Atinya,
2 nəšəmmišəl-in săr-wăn ăŋŋa-năɣ Timoti-i dăr-nohăr ălxidmăt-nănăɣ i-Măssinăɣ
dăɣ-isălan n-asəssiwəḍ n-Ălənžil n-Ălmasex i-ad-kăwăn-isəṣṣuhət dăɣ-immun-
năwăn, isəsməḍ ulhawăn-năwăn.
3 Wăr-ităggădet ălɣizabăt wa hannăyăm ašăl-i-dăɣ d-ənniyăt n-wăl’ iyyăn dăɣ-
wăn, isinhəynəhəy immun-năwăn, təssanăm a-s ălɣizabăt iha a-wa s-hanăɣ-dd-iɣra
Măssinăɣ s-iman-net, năjet fălla-s.
4 Ăzzăman wa nəkkăs ɣur-wăn, nəkkăs-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-a-s ad-năqquzzəbăt
s-išəkkelăn n-tersəmmawen ăjjootnen. Măjrăd-wen-dăɣ hawăn-nəja, itbăt, ənta-da-
dăɣ hannăyăm ija ašăl-i-dăɣ.
5 Indăr-ahi ad-ăhajăɣ əṣbarăɣ iba n-isălan-năwăn ɣas, ăšmašălăɣ-in săr-wăn Tim-
oti i-ad-hi-dd-ilməd isălan n-immun-năwăn ed, ăssiirmăɣ-ahi hullan a-s ămmukkăn,
ăžžurrăb-kăwăn Iblis dăɣ-utăr n-asəbbuṭṭəl n-ălxidmăt wa ăṣṣohen nəja ɣur-wăn.

Ăsdăwen isălan n-kăl-Tăslonika Buləs

6 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Timoti iket hi-dd-osa, ifal-kăwăn-dd, ija dăɣ-năɣ isălan
n-ălxer n-a-wa dăr-ogdăh immun d-anmărh wa jăm jer-iman-năwăn. Illăɣăt-anăɣ
daɣ a-s wăr hanăɣ-təkyeḍăm ed tenere-năwăn ta hanăɣ-tărmăsăt, tărmas-kăwăn
kăwăneḍ-dăɣ.
7 Ărheeɣ ayətma-ɣ, ad-hawăn-ăllăɣeɣ a-s isălan-năwăn-win-dăɣ s-nəslă, ăsdătten-
anăɣ immun-năwăn, ămoos-anăɣ a-wen a ăssismăḍăn tirəmmaɣ d-tersəmmawen ti
hanăɣ-ărmăsnen.
8 Ămăra-dăɣ, wăr-iẓley d-a-s nofray i-iman-nănăɣ, nakkărăn-dd dăɣ-tamăttant ed
nəslă, a-s hălăm iman-năwăn dăɣ-alkum-năwăn i-Emăli.
9 Ǝndek ɣas təmɣăre n-tămayit ta s-năddobăt ad-tăt-năj i-Măssinăɣ i-ad-tagdăh
d-tedăwit-i-dăɣ nəja a-s nəsla isălan-n-immun-năwăn?
10 A-wen-dăɣ a făl, ehăḍ d-ašăl, nətajăynan dat-Măssinăɣ i-ad-hanăɣ-ăkf turhajăt
n-ad-kăwăn-naləs ahănay i-ad-săr-wăn-in nəsəmdəw a-wa hin-osăr immun-năwăn.

Derhan n-Buləs i-kăl-Tăslonika

11 Dalăɣ Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ, dalăɣ-t ənta d-Emăli-nănăɣ Ɣisa dăɣ-ad-hanăɣ-
isəfrăr tabarăt s-kăwăn-in-nəkka,
12 dalăɣ-t i-ad-isiwăḍ tărha jer-iman-năwăn, isənnəfləy ulhawăn-năwăn dăɣ-tărha
n-e d t-illăm ăgg-adəm, tagdăh tărha-năwăn d-ta hawăn-nəja,
13 iṣṣuhət immun-năwăn, išdajăn ulhawăn-năwăn, ifəl-kăwăn e d t-illăm uḍlem
dat-Abba-nănăɣ Măssinăɣ ašăl wa dd-mad-iqqəl Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex, ăddeew
d-iməššeddəjăn-net iket-dăɣ-năsăn. [Amin.]

4

Uḍəf n-tămudre dăɣ-tănnihăḍ təšədje

1 Ḍarăt-a-wen daɣ, ayətma, nəttar dăɣ-wăn, năsimătăr-kăwăn dăɣ-idəm n-Emăli
Ɣisa d-ad-təṭṭəfăm tămudre təjraẓăt i-Măssinăɣ, nəssəlmăd-kăwăn taɣărha n-
tămudre-ten-dăɣ, nəjrah-in a-s tamašalăm a-wa kăwăn-nəssăɣra măšan, nărha dăɣ-
wăn, ad-siwəḍăm hărwa dăɣ-a-wen.
2 Isəmməterăn wi săr-năɣ dd-fălnen Emăli Ɣisa Ălmasex kăwăn-in-năssawăḍ,
təssanăm-tăn.

3 Erhet n-Măssinăɣ a t-ămoosăn, ad-təhələm s-data dăɣ-təšədje, təbḍəwăm d-e d t-illăm a kăwăn-isamăḍasăn.

4 Hak ăwadəm-dăɣ, təgdăhet-as hănne-s, təṭṭəfăm tămudre təjraẓăt, tăssimɣărăt Măssinăɣ.

5 Wăr toyyem erk derhanăn əlwayăn-kăwăn, šinməšrəyăn-kăwăn šund a-wa tăjjăn inəẓẓulam†-i wăren əzzey Măssinăɣ,

6 wăr-ităkărraset wăl’ iyyăn dăɣ-wăn amidi-net, wăr-iḍăllămet wăl’ iyyăn dăɣ-wăn ăŋŋa-s dăɣ-isălan əkkanen hănne-s wăla əkkanen adubən-net. Ăru d-hawăn-nənnă, nolăs-t, a-s ere itajjăn a-wen, ilmədet a-s ilkam ad-dăɣ-s dd-ikkəs Emăli ălxaqq-net.

7 Măssinăɣ, wăr hanăɣ-dd-iɣra s-iman-net i-ad-nəsamăḍas tiɣəswen-nănăɣ, ănn-ak, i-ad-nəṭṭəf tămudre dăɣ-tănnihăḍ təšədje.

8 A-wen-dăɣ a făl ere unjăyăn s-asjəd i-isəmməterăn-wi-dăɣ, wădden ăgg-adəm a-s unjăy s-asjəd-has, Măssinăɣ-i kăwăn-ihakkăn Unfas Šăddijăn-net daɣ a-s unjăy s-asjəd-has.

9 Ămăra ayətma-ɣ, dăɣ-isălan wi n-anmărh jer-iman-năwăn, wăr tămɣatărăm s-ere hawăn-in-iktăbăn i-ad-kăwăn-isəmmətăr d-a-wen ed, Măssinăɣ iman-net a kăwăn-isəlmădăn anmărh jer-iman-năwăn.

10 Ădduuttăt daɣ a-s tărha-ten-dăɣ təṭṭăfăm, təssəknăm-tăt i-e d t-illăm ălmăssexi izzaɣăn teje ta n-Masidunya măšan, hakd a-wen-dăɣ, nəttar dăɣ-wăn ad-siwəḍăm fălla-s hărwa.

11 Ǝjləyăt dăɣ-tărha n-tăməzzuɣt dăɣ-ălxer, əjjəšăt əššăɣəl-năwăn, ăxdəmăt s-ifassăn-năwăn, ăyyăt fălla-wăn sendad, ənta-den-dăɣ a-wa dăr-kăwăn-năsimătăr

12 i-ad-təṭṭəfăm ălxal ăssimɣărăn ăddinăt wi n-ajăma wăren ămoos ălmăssexităn i-ad-ăbas tămoosăm ăẓuk i-ăwadəm wăl’ iyyăn.

Isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan

13 Ayətma! Wăr nărha ad-təžhalăm dăɣ-isălan n-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin wi s-ašăl-i-dăɣ, han eḍəs wa n-iba, wăr ɣăššădnet iman-năwăn šund a-wa jăn wi n-ăddinăt wi iyyăḍnen s-wăr dd-ixlek ăṭṭăma dăɣ-Măssinăɣ.

14 Kunta nəflas a-s Ɣisa, ăba-t măšan, inkăr-dd jer-inəmmuttan, adiš, nəfləset daɣ a-s ilkam ad-dd-isənkăr Măssinăɣ jer-inəmmuttan imumənăn wi ăba i-ad-əmələn edes-has.

15 Ămăra, dăɣ-isălan-win-dăɣ, edăwănne wa hanăɣ-ija Emăli, ənta a hawăn-nəsiɣul: ătwănn’-anăɣ a-s năkkăneḍ-i dd-mad-agəẓ uɣəl n-Emăli nəddar, wăr mad-nəšwăr ăddinăt wi hănen eḍəs wa n-iba ahănay-net,

16 ănn-ak, ašăl-en, ad-isiwəl Emăli s-afălla təzzar, ilkəm-as emăsli n-ămănokal n-ănjălosăn, təwət ḍara-s tăsinsăɣt ta n-Măssinăɣ, ifəl-dd Emăli Ɣisa iman-net ălwăqq-wen išənnawăn, ənkărăn-dd ya ăddinăt wi s-a-s tăn-ăba-dăɣ omanăn s-Ălmasex,

17 ḍarăt-a-wen, năkkăneḍ-i dd-ogăẓ ălwăqq-wen-dăɣ nəddar, ad-dăr-săn nahăr aməḍkəl făll-tijărăken s-išənnawăn, nəlkəḍ i-Emăli iket-nănăɣ, nărtəy dăr-s dihen hărkuk.

18 Isəsməḍet hak iyyăn dăɣ-wăn ulh n-amidi-net s-isălan-wi-dăɣ.

5

Isălan n-uɣəl n-Emăli Ɣisa

1 Ayətma, ămăra, dăɣ-isălan n-ăzzăman wăla ălwăqq wa d-mad-ăj a-wen, wăr tămɣatărăm s-ad-hawăn-in-iktəb ăwadəm dăɣ-isălan-win-dăɣ;

† **4:5 4:5** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

2 təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s ašăl wa dd-itaqqăl Emăli, ad-dd-iḍəw făll-
ăddinăt s-əmmək wa s-dd-itiḍəw emăkrăḍ făll-ăwadəm s-tišrayăt n-ehăḍ.
3 Ad-ăqqiimăn ăddinăt jannen: «Ălɣafyăt ija, xayy, tăẓude n-tămudre, wăr fălla-
năɣ ija hărăt», har fălla-săn dd-iḍəw ălmăṣṣibăt ijan armuḍ ăssuksăḍăn, olăhăn
d-ejăḍăl wa dd-tăjj tiẓẓurt făll-tamăḍt lat ənniyăt, wăr dăɣ-săn dd-e-iɣləs ăwadəm.
4 Ayətma, kăwăneḍ, wăr kăwăn-iha ere ihan tihay har fălla-wăn dd-iḍəw ašăl-en
šund emăkrăḍ,
5 dăgg-ănnur wădden dăgg-ehăḍ wăla dăgg-tihay a tămoosăm, wăr t-illa a iffarăn
dăɣ-a-wa tăjjăm.
6 A-wen-dăɣ a făl wăr hanăɣ-irămmăset eḍəs šund ăddinăt wi iyyăḍnen, năjet
ənniyăt, nəṭṭəfet ălxal dăɣ-hărăt iket-net.
7 Ăddinăt wi taṭṭăsnen, s-ehăḍ a-s taṭṭăsăn, wi sassănen asməd, itakkăs dăɣ-săn
ənniyăt, ehăḍ a-s tajjăn a-wen,
8 năkkăneḍ, dăgg-ănnur a nămoos, nəṭṭəfet ălxal dăɣ-hărăt iket-net, umaset-anăɣ
immun d-tărha šund aɣărh ilsan taɣəssa-nănăɣ, umaset-anăɣ əlɣəllas wa s-nəjăr
ăṭṭăma-net šund takənbut n-tăẓoli tigəẓăt eɣăf n-ăwadəm dăɣ-tisăwaten
9 făl-a-s Măssinăɣ, wăr hanăɣ-ăsnăfrăn i-temse, ănn-ak, ăsnăfrăn-anăɣ, i-ad-
hanăɣ-ijrəw əlɣəllas dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
10 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ămmut Ɣisa Ălmasex dăɣ-idăggan-nănăɣ i-ad-
dăr-s nahăr tămudre jer-nămmut wăla nəddar.
11 Ɣas, hak iyyăn dăɣ-wăn dăɣ, isəsməḍet ulh n-amidi-net, tənmədhəlăm jer-iman-
năwăn s-əmmək-wədi-dăɣ s-kăwăn-išla a-wen ămăra-dăɣ.

Isəmməterăn d-ajilal n-măjrăd

12 Ḍarăt-a-wen, ayətma, imizărăn wi kăwăn-ikfa Emăli, tiləyyoɣnen dăɣ-
asənnəmhəl-năwăn dăɣ-tabarăt-net, əssənăt dăɣ-săn,
13 ăkfăt-tăn semɣar d-tărha dăɣ-təssəba n-a-wa ăxdămăn jere-wăn; iməlet ălxer
jere-wăn.
14 Ayətma, năsmătăr-kăwăn d-ad-tăɣtəlăm ăddinăt wi ămišăršărnen wăren ərha
ălxidmăt s-ăṣṣahăt-năsăn, səkkuyədăt wi ha tasăja, ədhəlăt wi lămmeḍnen,
ẓəẓẓidărăt făll-ăddinăt iket-năsăn.
15 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn; wăr ẓelăm tăllăbăst s-tăllăbăst, ănn-ak, asəsăt
hărkuk dăɣ-amišəl n-a-wa olăɣăn jer-jere-wăn kăwăneḍ wăla jere-wăn d-ăddinăt wi
iyyăḍnen.
16 Dăwătăt hărkuk,
17 ădəlăt Măssinăɣ hărkuk,
18 umayăt i-Măssinăɣ dăɣ-hărăt iket-net, ənta-den-dăɣ a-wa fălla-wăn irha
Măssinăɣ dăɣ-tassaɣt-năwăn d-ƔisaĂlmasex.
19 Wăr təktelăm ălxidmăt n-Unfas Šăddijăn dăɣ-ulhawăn-năwăn,
20 wăr tăsfăṭṭem daɣ a-wa hawăn-jannen ăddinăt wi ikfa Măssinăɣ măjrăd-net
i-ad-hawăn-t-in-səssiwəḍăn,
21 ăknăt azəjjəzz n-a-wa hawăn-jănnen iket-net, təṭṭəfăm dăɣ-s a-wa olăɣăn,
təšləyăm i-bahu,
22 udaɣăt i-a-wa lăbasăn, a ămoos-dăɣ.

Tihulawen n-Buləs

23 Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ălxer iman-net a dalăɣ i-ad-kăwăn-išəšdəj təmdam,
əttarăɣ dăɣ-s ad-agəẓ ənniyăt-năwăn d-iman-năwăn d-tiɣəswen-năwăn i-ad-
wăr kăwăn-itəwwer uḍlem wăl’ iyyăn har ašăl wa dd-mad-iqqəl Emăli-nănăɣ
ƔisaĂlmasex.

24 Măssinăɣ-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net, oɣad, ənta daɣ a kăwăn-e-agəẓăn dăɣ-e
d t-illăm ăššar.
25 Ayətma, ădəlăt-anăɣ-in Măssinăɣ năkkăneḍ-dăɣ.
26 Nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan janen s-tărha təmdat.
27 Ǝttarăɣ dăɣ-wăn dăɣ-idəm n-Emăli, ad-tăɣrəm tăkarḍe-ta-dăɣ i-ayətma dăɣ-
ăddin iket-dăɣ-năsăn.
28 Ikf'-iwăn Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex ănnuɣmăt-net. Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb Buləs i-kăl-Tăslonika

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, hin-iktabăn năkk d-Silwan d-Timoti i-ălkănisăt n-Măssinăɣ-i
n-Abba-nănăɣ d-Emăli ƔisaĂlmasex ta hăt aɣrəm wa n-Tăslonika.
2 Năhuul-kăwăn-in, nəttar dăɣ-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex ad-
kăwăn-ăkf ănnuɣmăt d-ălxer.

Ăššăreɣa wa ilkămăn afăl dd-iqqăl Ălmasex

3 Ayətma, hak ašăl nămmoy i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-năwăn, ăniihăjja a-wen ed
itəhhal immun-năwăn s-data, tiwwaḍ daɣ tărha ta tănimăjjăm jer-iman-năwăn.
4 A-wen-dăɣ a dd-orăwăn a-s wăr t-təlla ălkănisăt n-Măssinăɣ s-wădden nətabăraj-
as dăɣ-isălan-năwăn, ed kud-dăɣ, wăr t-illa ălɣizabăt wăla talɣa wăr tənheyăm,
təṣbărăm, wăr-ifneẓ a-wen wăla a ənḍărrăn dăɣ-akuyəd-năwăn wăla immun-năwăn.
5 Hakd a-wen-dăɣ, ayətma-ɣ, a-wa kăwăn-irmăsăn a ămoos-dăɣ, asəddəttu ɣas a
ămoos n-a-s ilkam ašăl dăɣ-mad-išrăɣ Măssinăɣ s-iqqud. Ălɣizabăt kăwăn-irmăsăn-
dăɣ, wăr-ămoos ɣas, ar a kăwăn-isinhəjjin d-ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ ed
Təmmənəya-net a făl hannăyăm a-wa hannăyăm.
6 Itbat a-s Măssinăɣ-i oɣadăn, wăr-e ăyy ere kăwăn-itaɣăzzăben ăssunfa, ăssilkăm
dăɣ-s.
7 Ilkam ad-kăwăn-ăkf tăsonfat, kăwăneḍ-i hannăynen ălɣizabăt ašăl-i-dăɣ, ăkf'-
anăɣ-tăt năkkăneḍ-dăɣ ašăl wa dd-e-infiləl Emăli Ɣisa ifal-dd išənnawăn, ăddeew
d-ănjălosăn wi n-iməṣṣuha.
8 Ad-dd-iqqəl dăɣ-ammas n-efew ăhijăljălăn, išəj eɣa dăɣ-ăddinăt wi has-ăsɣărnen
ulhawăn-năsăn, unjăynen ămišəl n-a-wa innă Ălənžil n-Emăli-nănăɣ Ɣisa.
9 Ăddinăt-en, təlkam dăɣ-săn tisnant səmmăt d-terăẓẓe tăɣlalăt jat dăɣ-anməjjaj
d-Emăli d-tărna n-ălxurmăt-net. Wăr dăɣ-săn ilkem ad-t-ənhayăn.
10 Ašăl-en dd-mad-ass Emăli, ad-səmɣărăn iməššeddəjăn wi săr-s omănnen
ălxurmăt-net ed ăsidăwăt-tăn ass-net. Kăwăneḍ, ăddinăt-en, ham-tăn ed tomănăm
s-isălan wi hawăn-năxṭăb.
11 Ayətma, a-wen-dăɣ daɣ a făl hawăn-nətattăr s-Măssinăɣ hak ašăl, nətattăr dăɣ-s
ad-tăqqaymən təṭṭafăm tabarăt ta dăɣ-kăwăn-ija, tənhəjj tămudre-năwăn d-teɣăre
ta kăwăn-dd-ija Măssinăɣ s-iman-net, idhəl-kăwăn s-tărna-net i-ad-tamašalăm a-wa
olăɣăn iket-dăɣ-net, umas immun-năwăn, immun ih' ălfăyda.
12 Ǝmmək-wen-dăɣ a dăɣ-mad-itwəsəmɣăr Emăli-nănăɣ Ɣisa dăɣ-tămudre-năwăn,
təkrəšăm idəm data-s dăɣ-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ d-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.

2

Isălan n-uɣəl n-Ɣisa Ălmasex

1 Ayətma, hakd a-wen-dăɣ ămăra, dăɣ-isălan n-uɣəl n-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex
d-ažəmmăɣ wa s-ilkam ad-t-nənməjj dăr-s, nənn'-awăn:
2 taẓidert, wăr-ităggădet ăwadəm wăl' iyyăn d-ənniyăt-năwăn, wăr sărɣasăt i-
ăwadəm wăl' iyyăn aɣăšad n-iman-năwăn s-a has-dd-ănifalălăn wăla s-a nənna wăla
s-tăkarḍe hawăn-in-nəktab dăɣ-nənna a-s ašăl n-uɣəl n-Emăli ăru dd-osa.

3 Wăr kăwăn-isăswadet ăwadəm s-wăla a ənḍărrăn făl-a-s ašăl wa n-uɣəl n-Emăli,
iket-di d-ităjj, ad-irməs iba n-ăddin ăssuksăḍăn ăddinăt ăjjootnen təzzar ass-dd u-
tanməšrayt wa s-itawănna Ăddăžžal[†] he-ihlək Măssinăɣ.
4 Ǝnta-en-dăɣ a-s ămakšar n-e d t-illăm a ititwăɣbidăn. Dăɣ-tanməšrayt-net, ad-
igləw har ăqqayəm dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, isigdăh iman-net d-Măssinăɣ.
5 Ajăn təttəwăm-in a-wa hawăn-ənneɣ a-s t-əlleɣ ɣur-wăn.
6 Təssanăm a-wa t-in-iṭṭafăn, a ikkăs daɣ wăr dd-ăwweḍ ašăl-net, wăr dd-e-ass.
7 Təmɣăre n-əddăraj n-iba n-ăddin-net ixdam dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, afăl has-dd-
təssəlwăs tărna ta t-in-təṭṭafăt fălla-năɣ, ad-dd-infiləl a-wa t-išlăn, os’-iwăn făw.
8 Afăl dd-osa anămăšray-wen-dăɣ, ad-has-dd-ilkəm Emăli Ɣisa-i t-in-e-isăhəḍăn s-
tărna-net, ikkəs dăɣ-s ălfăyda iket-net s-tiyyăt tashăḍt n-emm-net.
9 Ăhaləs wa t-illăn ḍarăt-a-wen-dăɣ, ad-t-ăkf Iblis tărna s-mad-itajj ijităn
ăssuksăḍnen, tikunen d-tišušab s-issəswăd tamətte,
10 wăr t-təlla tăllăbăst d-iba n-iqqud s-wădden ad-t-ăj i-ad-isəswəd ăddinăt wi
hănen tabarăt n-tanməšrayt s-əlhəllak ɣas a hasăn-iqqalăn, ăsɣărăn ulhawăn-năsăn
i-tidət ta lăt s-ad-tăn-tăɣləs.
11 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ, a făl hasăn-išlăy Măssinăɣ, oyy’-en oḍăn dăɣ-a-wa tăn-
itakărrasăn, išinməšrəy-tăn.
12 Ilkam ad-ənmənhəyăn d-ăššăreɣa ed ăssofăn bahu tidət, ăssofăn fărrăɣ, iqqud.

Tămayit d-tittar

13 Ayətma-ɣ, iwar-anăɣ hak ašăl ad-numay i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-năwăn. Emăli
iman-net a kăwăn-issəlmădăn s-tărha-net, ăsnăfrăn-kăwăn Măssinăɣ, iɣlăs-kăwăn
s-tărna n-Unfas Šăddijăn, iššəšdăj-kăwăn i-ad-tumasăm tamətte-net ed tomănăm s-
tidət.
14 Iɣr’-iwăn-dd s-iman-net i-ad-təsləm i-Ălənžil wa hawăn-năxṭăb, təjrəwăm
ejădăr-năwăn dăɣ-ălxurmăt n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
15 Ayətma! A-wen-dăɣ a făl əkfărăt i-Iblis, ăknăt uḍəf n-ălɣadatăn wi kăwăn-
nəssăɣra s-imawăn-nănăɣ hakd-dăɣ s-tikarḍiwen ti hawăn-in-nəktăb.
16 Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex hakd-dăɣ Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ, tətbat tărha-
năsăn hanăɣ, əntăneḍ a hanăɣ-əkfănen dăɣ-ănnuɣmăt-năsăn turhajăt n-ad-năkk s-
data, nəhləyləy hărkuk dăɣ-ăṭṭăma ădduutten.
17 Nəttar dăɣ-Măssinăɣ ad-iḍnəy ulhawăn-năwăn tărha n-tikawt n-s-data, ija dăɣ-
wăn ălbăraka n-ad-tamašalăm a-wa olăɣăn dăɣ-ijităn-năwăn hakd-dăɣ dăɣ-măjrăd-
năwăn.

3

Derhanăn n-Buləs i-kăl-Tăslonika

1 Ayətma, tasămdot n-măjrăd-nănăɣ da: təddalăt-anăɣ-in Măssinăɣ i-ad-ihəl
măjrăd n-Emăli s-data šik dăɣ-idăggan iket-năsăn, səmɣărăn ăddinăt măjrăd-en s-
əmmək wa s-t-tăssimɣărăm kăwăneḍ.
2 Ădəlăt-anăɣ-in Măssinăɣ i-ad-hanăɣ-iɣləs dăɣ-erk imojjan n-erk ăddinăt d-
inăllăbăsăn ed wădden ăddinăt iket-năsăn a əṭṭafnen immun.
3 Emăli, oɣad, ənta-en-dăɣ a kăwăn-e-isəṣṣuhun dăɣ-immun-năwăn, agəẓ-kăwăn
dăɣ-Iblis-i n-Anămsod.
4 Emăli a ih’ ăṭṭăma-nănăɣ dăɣ-isălan-năwăn, nəkkas ăššăk a-s a-wa dăr-kăwăn-
năsmătăr, təṭṭafăm-t, ad-t-təknəm daɣ uḍəf.
5 Ij’-iwăn Emăli dăɣ-tabarăt, ăssewăḍ Măssinăɣ tărha-net dăɣ-ulhawăn-năwăn, ija
dăɣ-wăn akuyəd dăɣ-taẓidert šund ta hăt Ălmasex.

[†] **2:3 2:3** Ămakšar, ašănjo d-eməkkennəs n-Ălmasex.

Ăxdəmăt, ăyyăt făllа-wăn sendad

6 Ayətma, năsimătăr-kăwăn hullan dăɣ-isəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex i-ad-
sənnəməjjəjăm iman-năwăn d-ere ijannen ənta ăŋŋa-wăn dăɣ-ăddin, a-s ija a-
wen, unjay s-ad-iṭṭəf ălɣadatăn wi kăwăn-nəssăɣra, unjay s-ălxidmăt s-ifassăn-net,
tămišăršăr tămudre-net.
7 Tămudre ta tăttilălăt a-wa kăwăn-nəssăɣra, təssanăm-tăt; təssanăm a-s, a-s t-
nəlla jere-wăn, wăr hanăɣ-təzzeyăm d-a-wărăn oɣed.
8 Wăr t-illa ere s-nəkša ăsink-net bănnan, ehăḍ d-ašăl năxdam s-ăṣṣahăt-nănăɣ,
tidət, nălluyyăɣ măšan, wăr t-illa făw ere s-nămoos ăẓuk.
9 A-wen, nəj'-e, wădden i n-a-s innin wăr-ănhăjja d-ad-năkš isinkawăn-năwăn
măšan, năssof ad-wăr nəja a-wen, i-ad-hanăɣ-tăttălălăm kăwăneḍ-dăɣ, təlmədăm
a-s ălxidmăt, a iwarăn hak ăgg-adəm.
10 Ăzzăman wa nəkkăs jere-wăn, nəkna aẓəẓẓəwi făllа-wăn tənna n-a-s: «Ăwadəm
wa wărăn irha ad-ixdəm, adiš, wăr-ităttet.»
11 Kăwăneḍ, nəsla a-s han-kăwăn ăddinăt ămišăršărnen wăren ərha ad-ăxdəmăn,
tajjăšăn isălan wăren tăn-dd-ăqqel.
12 Ăddinăt-en, nărha ad-nəsəmmăqq făllа-săn, nəsəmmətăr-tăn: nəj'-asăn isəm
n-Emăli ƔisaĂlmasex idəm n-ad-ăxdəmăn s-ăṣṣahăt-năsăn, əyyənet sendad i-ad-
udaben uḍəf n-tămudre n-iman-năsăn.
13 Kăwăneḍ-i n-ayətma-ɣ, wăr kăwăn-išălḍašet amišəl n-a-wa olăɣăn.
14 Isəmməterăn wi hawăn-nətăjj dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, ere săr-săn unjayăn, əzzəyăt-
t, širəšăm făllа-s i-ad-ikrukăḍ,
15 wăr t-jem ašănjo-năwăn, səmmăqqăt făllа-s šund ăŋŋa-wăn.

Tittar d-tihulawen

16 Ikf'-iwăn Emăli-i n-Măssi-s n-ălxer, ălxer s-əjut hak ăssaɣăt, idhăl-kăwăn Emăli
iket-dăɣ-năwăn.
17 Tihulawen-ti-dăɣ, năkk iman-in, Buləs a hawăn-tănăt-in-iktăbăn s-ăfuss-in;
ešwăl-in daɣ, dăɣ-tikarḍiwen-in iket-dăɣ-năsnăt da-dăɣ.
18 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ dăɣ-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex ad-kăwăn-ăkf
ănnuɣmăt iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb Buləs i-Timoti

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa s-omăr Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ d-ƔisaĂlmasex-i iha
ăṭṭăma-nănăɣ, tumast n-anămmašul-net.
2 Ăhuulăɣ-kăy-in Timoti kăyy-i n-rure-ɣ wa n-tidət dăɣ-immun.

Ikf'-ik Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt, tărha d-ălxer.

Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-inămăšrayăn

3 Timoti, a-s kăy-fălăɣ, əkkeɣ teje ta n-Masidunya, ăsmătărăɣ-kăy d-ad-tăqqaymәd
dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus, səmmăqqəd făll-ăddinăt wi t-hănen saɣranen tijəttewen
ănimăšrăynen i-tidət ta tădduttet,
4 i-ad əyyən fălla-săn tinfusen ti n-ibda wăren ənfa hărăt d-tamădašt dăɣ-
ăṭṭarexăn n-imɣarăn wăren dd-itirəw ar təšəjrət n-măjrăd. Wăr t-illa a dd-isaɣsal
a-wen-dăɣ dăɣ-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ wăla dăɣ-ehel n-s-data dăɣ-immun.
5 Dăɣ-a-wa s-kăy-omărăɣ, ənneɣ-ak, əṭṭəfnet ăddinăt jer-iman-năsăn tărha təmdat
d-ad-wăr t-illa a dăɣ-əššakăn iman-năsăn d-immun wăr ha təlmənufăɣa.
6 Hărătăn-win-dăɣ, əšlăyăn-asăn ăddinăt ăjjootnen, əššəškăn iman-năsăn s-
taxxalen.
7 Ăddinăt-en, ərhan tumast n-ălɣulam n-alămăr wa n-ănnăbi Mosa, a-s ija a-wen,
a-wa jănnen s-ɣur-săn ija a-s wăr t-illa ere hasăn-t-ojărăn musnăt, hakd-dăɣ a-wa
săɣren ăddinăt, wăr t-illa a dăɣ-s əjrahăn əntăneḍ iman-năsăn.
8 Alămăr wa n-Mosa, wăr t-ijrew hărăt, olaɣ iket-net afăl t-itamašal ăwadəm s-
ălmăɣna.
9 Nəssan a-s alămăr, a ămoos-dăɣ, wăr dd-ăzzubbăt i-ăddinăt oɣadnen, ănn-
ak, osă-dd i-inăllăbăsăn d-iməffelləgăn d-ăddinăt wi wăren ăddiin d-inăsbăkkaḍăn
d-inămăšrayăn d-ikufar d-imăjjan n-iman n-imărawăn-năsăn d-imăjjan n-iman n-
ăddinăt
10 d-wi samăḍasnen tiɣəswen-năsăn d-meddən wi tajjănen meddən tiḍeḍen, d-
wi hin-žanšanen ăddinăt d-inəsbuha d-imărẓan n-ărkăwăl d-e d t-illăm ăgg-adəm
ănimăšrăyăn i-tijəttewen n-teɣăre ta n-tidət tădduttet təjrăwăm, əntăneḍ-den-dăɣ
ăddinăt wi s-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ alămăr-net.
11 Teɣăre-en-hi, isălan n-Ălənžil-wi hi-issăɣlăf Măssinăɣ a ha. Ǝnta-en-dăɣ daɣ
a hanăɣ-itajjăn isălan n-ălxer d-tănoflayt ta hanăɣ-t-təllăt ɣur-Măssinăɣ-i n-Măssi-s
n-ălxurmăt.

Tămayit n-Buləs i-Măssinăɣ

12 Ămmoyăɣ i-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex ənta-i hi-ikfăn ăṣṣahăt wa s-ămɣatărăɣ,
iflăs-ahi i-ad-hin-səssiwəḍăɣ ămašal wa dăr-hi-ăsnăhăjja,
13 wăr hi-iṭṭef eɣa n-a-wa s-kăla ămoosăɣ ăkafăr d-ălmuɣăzzăb n-enăllăbăs s-ăkkus
ašni-net măšan, tătwaḍăn-ahi tăhanint ed a-wa ămešălăɣ, ălžăhalăt d-tăɣart n-ulh a
dăɣ-t-ămešălăɣ.
14 A-wen iket-net, ojăr-t săr-i ănnuɣmăt wa măqqărăn făll-i issənsă Emăli-nănăɣ,
ăsnăflăy-ahi dăɣ-immun d-tărha ta dd-tirəw tassaɣt d-Ɣisa Ălmasex.

15 A-wa măjrăd itbatăn s-ănihăjja ad-săr-s iqbəl e d t-illăm ăgg-adəm: ƔisaĂlmasex, ijjăš-dd ăddunya i-ad-iɣləs inăsbăkkaḍăn s-năkk Buləs a-s wa ăzzarăn, dăɣ-săn ojărăn iket-dăɣ-năsăn.
16 A-wen-dăɣ a făl hi-oḍăn Măssinăɣ tăhanint i-ad-umasăɣ ălmital i-ăddinăt wi iyyăḍnen n-a-s Ɣisa Ălmasex, h'-e taẓidert n-a-s ere săr-s omănăn, ad-ijrəw tămudre tăɣlalăt. A-wen hi-ija, ăddoobăt daɣ ad-t-ăj i-e d t-illăm ăgg-adəm.
17 A-wen-dăɣ a făl năkfet hărkuk Măssinăɣ semɣar d-ălxurmăt, ənta a-s Ămănokal wa n-Ămaɣlal, wăr făllа-s la tamăttant tărna, wăr-itətwənhəy, ənta a-s Măssinăɣ wa n-iyyăn. Amin!

Ǝhəl iman-năk dăɣ-immun

18 Alyaḍ-in Timoti, a-wa s-ărheɣ ad-kăy-səmmətărăɣ dăr-s, wăr-iẓley d-măjrăd wa s-kăla t-innă Măssinăɣ i-ăddinăt i-ad-hak-t-ənnən, ənnăn-ak-tăn daɣ. Umaset măjrăd-wen-dăɣ hak-ătwănnăn a kăy-ăsinămănɣăn dăɣ-ălxidmăt wa ăhuusken hed i-ad-ăkk s-data.
19 Ǝṭṭəf immun, wăr-itəmmalet a dăɣ-təššakăd iman-năk, əhlăkăn ăddinăt ăjjootnen wăren ja a-wen, ănmăšrăyăn i-immun;
20 ăddinăt en-dăɣ, ih'-en Himni d-Ălxaḍer-i jeɣ dăɣ-ifassăn n-Iblis, ănmănhăyăn d-iman-năsăn i-ad-əlmədăn a-wa ihăn asəkkufăr.

2

Tajjăt ălhimmăt

1 Dat-hărăt iket-net, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-tədələm Măssinăɣ, təjəm ălhimmăt, tăjjăynănăm-t, tumayăm-as i-ad-aḍən tăhanint i-e d t-illăm ăgg-adəm.
2 Ădəlăt Măssinăɣ i-imănokalăn d-kăl-əlxəkum i-ad-ozja ăkall, ija dăɣ-s ălxer, nəṭṭəf tămudre tăddiinăt, tăssiimɣărăt Măssinăɣ.
3 Tittar-tin-dăɣ ăhuskătnen a əjraẓnen i-Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ-i
4 irhan əlɣəllas n-e d t-illăm ăgg-adəm, əzzəyăn tidət iket-dăɣ-năsăn.
5 Măssinăɣ, iyyăn ɣas, wăr dd-ija daɣ ar iyyăn n-əssəbab s-ăẓmăẓăl iman-net d-dăgg-adəm, a t-ămoosăn ƔisaĂlmasex-i dd-ămoosăn ăgg-adəm.
6 Ikfă iman-net i-ad-isəddărfət e d t-illăm ăgg-adəm dăɣ-ibăkkaḍăn-net, ənta-den-dăɣ əmmək wa s-ăjjəyha ălwăqq wa dd-tăwwăḍ, tăqqăn ta issəbdăd Măssinăɣ n-a-s irha əlɣəllas n-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn.
7 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl hi-ija Măssinăɣ ămaway n-isălan-net d-anămmašul; tidət a janneɣ wădden bahu, Măssinăɣ a hi-dd-ăšmašălăn i-ad-săɣrăɣ inəẓẓulam† immun d-tidət ta-net.
8 A-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn ărheɣ kăwăneḍ-i n-meddən, ad-təddalăm Măssinăɣ dăɣ-edăgg iket-net, tajjăm ălhimmăt dăɣ-ḍakkălăm ifassăn šăddiijnen, wăla aḍkăr wăla abjənjən.

A-wa ătiwăttărăn dăɣ-tiḍeḍen

9 Tiḍeḍen daɣ, ărheɣ dăɣ-snăt, ad-əjənăt a-wen-dăɣ. Ărheeɣ dăɣ-snăt ad-tajjănăt isəlsa tănăt-wăren-əkšef, isəlsa tănăt-əṣtarnen; udaɣ ad-sasahaɣnăt ašăl i-ad-tănăt-in-əjrăhăn ăddinăt, wăr tăjjănet i-iɣăfawăn-năsnăt asəssəkən s-iẓẓəwăt ălqim-net, wăr tăjjănet orăɣ wăla timăɣwanen okăynen ămaku wăla isəlsa s-ikna ălqim-năsăn eẓăwe,

† **2:7 2:7** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

10 ănn-ak, zəzjărnet-dd tihusay n-imărkedăn wi ănihăjjănen d-tiḍeḍen jannănen
ăksuḍnăt Măssinăɣ.
11 Ălwăqq wa n-ălxuṭbăt n-măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-ălkănisăt, susəmnet dăɣ-a-s
ăsidăwnăt a-wen d-asjəd d-asrəs n-iman;
12 əgdalăɣ-asnăt ad-xaṭṭăbnăt meɣ ad-tanăhaḍnăt dăɣ-meddən d-a-wa s-lăn s-ad-t-
əjən dăɣ-ălkănisăt, susəmnet.
13 Măssinăɣ, Adəm a dd-ixlăk s-tizarăt təzzar, issəlkăm-as-dd Xəwwa.
14 Wădden Adəm a ikkărrăs Iblis s-tizarăt i-ad-inməšrəy, ănn-ak, tamăḍt a
ăšnămăšrăy; tănmăšrăy s-a-wen-dăɣ ja i-măjrăd n-Măssinăɣ.
15 Hakd a-wen-dăɣ, a-wen wăr hin-ikkes a-s ad-tumas anna, təkrəš aratăn, iɣləs-tăt
Măssinăɣ. Sădəwet immun-net d-tărha təmdat d-tămudre šăddiijăt, təṣtarăt.

3

Tumas n-emănnăhăḍ n-ălkănisăt

1 A-wa măjrăd ănihăjjăn: ere irhăn tumast n-ărrabex-i n-emănnăhăḍ n-ălkănisăt,
ilmədet a-s ăsidărhăn ămašal ăllullen.
2 A-wen-dăɣ a făl, emănnăhăḍ n-ălkănisăt, ilzam ad-:
Wăr t-iwer uḍlem,
umaset ăhaləs n-iyyăt tamăḍt,
ere ilan ălxal d-esăwe,
inhəjjet d-semɣar,
ijjəšet-t amăjaru,
umaset ere ăddoben asəɣər n-ăddinăt,
3 wăr-itumaset emăsăw n-asməd
wăla ere ih’ ăjaḍ;
umaset ere ăẓedăn, ăgg-ălxer,
wăr-itumaset emărh n-aẓrəf.
4 Umaset ere ănnihăḍăn hullan dăɣ-ehăn-net
d-ere s-ăsijădăn aratăn-net,
ăssiimɣărăn-t dăɣ-hărăt iket-net
5 făl-a-s ere s-indar ad-ănnăhăḍ dăɣ-ejădăš-net,
əndek əmmək wa s-mad-udabăt tăzert
i-ălkănisăt n-Măssinăɣ?
6 Wăr-itumaset ere s-iket omăn i-ad-wăr t-irəmməs əttəkəbru,
isəddărɣəl-t, iḍəw dăɣ-uḍlem
wa dăɣ-oḍa Iblis iman-net.
7 Umaset ere ilan tajuhe tăhusket
dat-ăddinăt wi n-ajăma wăren ămoos ălmăssexităn,
dihen, wăr mad-itwəlkăh,
wăr mad-iḍəw dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis.

Imadhalăn n-ărrabexăn

8 Imadhalăn n-ărrabexăn-i n-imănnăhăḍăn n-ălkănisăt, ilzam-tăn ad-:
Tăn-iwar sărho,
wăr tumasnet ăddinăt n-əssin ilsawăn,
əkrəšnet tənna tətbatăt,
wăr săsakaynet tesăse n-asməd,
wăr tămmăɣnet i-terše n-aẓrəf s-taxărbənit,
ăsikărakăḍ a-wen.
9 Ǝddăraj n-immun wa tăn-issəlmăd Măssinăɣ dăɣ-măjrăd-net,
əṭṭəfnet-t dăɣ-a-s wăr t-illa
a dăɣ-əššakăn iman-năsăn.

10 Zəjjəzzənet-tăn ăddinăt,
itwəlməd a-s wăr t-illa uḍlem tăn-iwarăn təzzar,
əjjəšăn ămašal-wen-dăɣ.
11 Tiḍeḍen daɣ, iwaret-tănăt sărho, wăr tănăt-ităjjăšet ănnămima, əkrəšnet ălxal
ăhuusken, ăɣdəlnet dăɣ-hărăt iket-net.
12 Imadhalăn n-emănnăhăḍ n-ălkănisăt, hak iyyăn, iyyăt tamăḍt, năhăḍnet dăɣ-
aratăn-năsăn d-ijədšan-năsăn.
13 Ăddinăt-win-dăɣ, wi išla ămašal-năsăn s-iqqud, ad-ətwəsəmɣărăn, ad-ăbas tăn-
ha tasăja dăɣ-təssəba n-immun-năsăn d-tassaɣt ta jăn d-ƔisaĂlmasex.

Əddăraj wa dd-ănfalălăn

14 Timoti, tăkarḍe-ta-dăɣ, kattăbăɣ-ak-tăt-in dăɣ-a-s jarăɣ ăṭṭăma n-ad-kăy-in-asăɣ
šik
15 măšan, kunta wăr-otes Măssinăɣ a-wen har hin-ăhojăɣ fălla-k, ărheɣ ad-hak-
tilal tăkarḍe-ta-dăɣ i-ad-təlmədăd ălxal wa s-led s-ad-t-təṭṭəfăd, səssiɣədăd săr-
s tamətte ta n-imumənăn n-Măssinăɣ, a-wen a t-ămoosăn ălkănisăt n-Măssinăɣ-i
iddărăn, ənta a-s tămankayt ta təbnăt făll tidət, wăr t-illa daɣ a dăɣ-s tăt-madăn-
ikkəs.
16 Tidət n-Măssinăɣ ta s-ărḍăn ăddinăt dăɣ-isălan n-əddăraj wa n-immun, ti-
măqqărăt, a-wen a t-ămoosăn a-s:
Ɣisa Ălmasex,
ănfalăl-dd dăɣ-ăddunya, ămoos-dd ăgg-adəm,
ənhăyăn-t daɣ dăgg-adəm,
illăɣăt Unfas Šăddijăn s-idəm wa ikrăš dat-Măssinăɣ,
ăjjunfăn dăɣ-s ănjălosăn,
ătwăjjăn isălan-net i-inəẓẓulam,†
omănăn săr-s ăddinăt iyyăḍ,
imməḍkăl s-išənnawăn s-edăgg wa n-ălxurmăt.

4

Ălɣulam wi saɣranen bahu

1 Ămăra, dăɣ-isălan-wi-dăɣ n-ajilal n-ăddunya, Unfas Šăddijăn iman-net a innăn,
ad-əkfən ăddinăt iyyăḍ iman-năsăn iba n-ăddin, əltăɣăn iyyăḍ tăn-saswadnen.
Ăddinăt-en, a-wa săɣren, a săr-săn dd-orawăn alšinăn,
2 imăsăɣran n-inəsbuha n-ălmunafeɣăn s-ăssiikwăl əjut-i-dăɣ jăn ibăkkaḍăn-
năsăn ulhawăn-năsăn,
3 ad-əzzənăn s-imumənăn əssannen a-wa ămoosăn tidət, săxrəmăn-asăn adubən,
əgdələn-asăn tetăte n-imənsiwăn iyyăḍ, a-s ija a-wen, hărătăn-win-dăɣ, Măssinăɣ a
tăn-dd-ixlăkăn i-tănoflayt n-imumənăn i-ad-tăn-əkšən dăɣ-tămayit-has.
4 A-wa dd-ixlăk Măssinăɣ, olaɣ iket-net, wăr t-iha făw a xăramăn, umayet ɣas
ăwadəm i-Măssinăɣ təzzar ăkšet a-wa s-irha tetăte-net
5 făl-a-s, wăr t-illa amənsi s-wădden, ăššiišdăj-t măjrăd n-Măssinăɣ d-tittar.

Ănaxdim wa ufăn dat-Ɣisa Ălmasex

6 Timoti, făssăr i-ayətma-k dăɣ-ăddin hărătăn-wi-dăɣ, afăl jed a-wen, ad-tumasăd
ănaxdim n-ƔisaĂlmasex ifranăn, sətbətăd kăyy-dăɣ a-s a-wa innă măjrăd wa
ihakkăn immun a-s təddarăd, təssanăd daɣ a-wa ənnănăt tijəttewen ti n-teɣăre n-
tidət ta tădduttet.

† **3:16 3:16** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

7 A-wen-dăɣ a făl hak-janneɣ, wăr săjad i-tinfusen ti n-kăl-ăddunya d-ti n-kăl-ibda siɣulnăt timɣaren, mălayăɣna ɣas a-wen wărăn oher hărăt d-Măssinăɣ.
8 Kăyy, šəmmišəl ăṣṣahăt-năk dăɣ-isălan wi n-ăddin ašəšrah n-taɣəssa, wăr-infa s-a ăjjen, a-s ija a-wen, asəṣṣuhu n-iman dăɣ-ăddin, infa s-a ăjjeen ed ere ăddiinăn, ijraw ɣur-Măssinăɣ ărkăwăl n-tămudre dăɣ-ăddunya hakd-dăɣ ălaxărăt.
9 A-wa hak-janneɣ, măjrăd ănihăjjăn d-ad-itwăqbəl iket-dăɣ-net.
10 Tidət, nosas dăɣ-ălxidmăt, nəha amjăr ăṣṣohen ed ăṭṭăma-nănăɣ, Măssinăɣ-i iddărăn a iha, ənta a-s Ămaɣlas n-e d t-illăm ăgg-adəm hullan imumənăn.
11 Ǝntăneḍ-den-dăɣ isălan wi s-led s-ad-tăn-saɣred, səmmətărăd ăddinăt dăr-săn i-ad-tăn-əknən ujreh.
12 Wăr kăy-ilăkkăhet ăwadəm făl-a-s innin măḍrəyăd, ănn-ak, əṭṭəf dat-imumənăn təttəlal dăɣ-măjrăd d-ălxal d-tărha d-immun d-təšədje n-ulh.
13 Iket-di d-kăy-in-tisăɣ, ɣarr əlkəttabăn n-Măssinăɣ dat-ăddinăt, xaṭṭăb-asăn-tăn, tafăssarăd-asăn-tăn.
14 Wăr toyyed isuf wi hak-ija Unfas Šăddijăn i-ad-tudabed s-ălxidmăt-năk, isuf-en, Măssinăɣ a hak-tăn-ikfăn, əllăɣen-ak săr-săn daɣ ăddinăt s-inna Măssinăɣ a-wen, ăswăr-kăy daɣ ălžămaɣăt wa n-inušămăn ifassăn-năsăn i-ad-dăɣ-k ăj Măssinăɣ ălbăraka.
15 Hărătăn-win-dăɣ s-hak-ənneɣ, ărḍəl-tăn, ədgəẓ dăɣ-săn i-ad-dd-ibbuyən ehel-năk s-data dat-ăddinăt iket-năsăn.
16 Hekăyy! Ăj ənniyăt i-iman-năk, təjəd-t daɣ i-a-wa săɣred ăddinăt, kuyəd dăɣ-taẓidert dăɣ-a-wen. Afăl jed a-wen, ad-tăɣləsăd iman-năk, tăɣləsăd daɣ iman n-ăddinăt wi hak-ăsijădnen.

5

A-wa iwărăn Timoti dăɣ-isălan n-tăzert i-imumənăn

1 Timoti! Wăr tăsnărɣămăd făll-ere wăššărăn, ănn-ak, ăj'-as măjrăd šund wa mad-
təjəd i-abba-năk. Imawaḍăn əntăneḍ, ăj'-asăn măjrăd wa mad-təjəd i-ayətma-k,
2 təjəd i-timɣaren măjrăd wa mad-təjəd i-matte-k, təjəd daɣ dăɣ-təšədje i-timawaḍen asəmmətăr wa mad-təjəd i-šătma-k.

Isălan əkkanen tadhəlt ta dăr-ăniihăjjănăt tinuḍăfen

3 Ɣayəm təssanăd dăɣ-tinuḍăfen, hullan ti n-tilăqqiwen s-wăr t-illa ere lanăt tănăt-idhălăn.
4 Afăl la tănuḍăft aratăn meɣ ihăyawăn, əlmədnet dat-hărăt iket-net a-s dat-Măssinăɣ, əntăneḍ-en-dăɣ a iwar ălxaqq n-imărawăn-năsăn. Ǝmmək-wen-dăɣ a-s mad-əẓələn i-imărawăn-năsăn d-imărawăn n-imărawăn-năsăn asədwal wa tăn-jăn. Ǝnta-den-dăɣ daɣ a-wa ijrăẓăn i-Măssinăɣ.
5 Tănuḍăft ta wărăt təla ere dăr-s, tăqqimă-dd ənta ɣas, təzzaɣ d-iman-net, tăjet ăṭṭăma-net dăɣ-Măssinăɣ, tăqqaymet tattăr dăɣ-Măssinăɣ ehăḍ d-ašăl i-ad-tăt-ikkəs dăɣ-tămăɣatert.
6 Măšan, tănuḍăft ta wărăt təttăr ar iẓəjraẓ n-iman-net, əlməd a-s wăr təẓley d-ere ăba kud-dăɣ təddar.
7 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi s-led s-ad tăn-dd-suktəwăd ăddinăt i-ad-əṭṭəfnăt tinuḍăfen tămudre-ten-dăɣ i-ad-wăr tănăt-itiẓəm ăwadəm wăl' iyyăn.
8 Ămăra, ere hin-ijjărăn imărawăn-net hullan wi t-orăwnen, ilmədet a-s ăkkuddăl immun, iššam-as-in ămăra wăla-dăɣ ănăẓẓalim.
9 Ămăra, tănuḍăft ta tărhăt ad-təjjəš tiḍeḍen ti tədhăl ălkănisăt, wăr has-t-illa a-wen ar s-ad-təla săḍisăt timərwen n-awătay d-ad-wăr kăla təja ar iyyăn n-adubən ɣas.

10 La daɣ s-ad-tătiwăzzăy s-imărkedăn wi tamašal d-asədwal olaɣăn i-aratăn-net d-ad-tăt-ih’ amăjaru d-ad-tăt-iha ălxidmăt i-iməššeddəjăn d-ad-kann hărăt i-tilăqqiwen, d-ad-tamašal a-wa olăɣăn iket-net.
11 Wăr tăqbelăd s-tadhəlt n-tinuḍăfen ti măḍroynen făl-a-s afăl tănăt-dd-iqqăl iblis-năsnăt, ad-əšləynăt i-tabarăt ta n-Ălmasex, umas a-s wăr t-illa a ihan ənniyăt-năsnăt kunta wădden adubən ăynayăn.
12 Ǝnta-den-dăɣ əmmək wa s-sawarnăt uḍlem iman-năsnăt ed ărkăwăl wa jănăt i-Ălmasex n-a-s ənta ɣas a-s mad-əddărnăt, ăxdəmnăt-as, ăqqălnăt săr-s.
13 Afăl jănăt a-wen, wăr t-illa a tănăt-išillun kunta wădden tikawt jer-ihănan, d-sendad, a-wen daɣ, ojăr-t a-wa s-wăr tănăt-išla ar aggay n-tinawen, wăr t-illa a-s wădden hanăt-t kud-dăɣ wăr tănăt-iqqel a-wen, wăr tănăt-ăskărakăḍ asəffəlɣăɣ.
14 Dăɣ-tuksəḍa n-a-wen-dăɣ a făl tănuḍăft ənḍărrăt, ăssofăɣ-as ad-taləs adubən, təkrəš aratăn, tănnăhăḍ dăɣ-ejădăš-net s-sărho i-ad-wăr fălla-năɣ jărrəwăn făw išənja-nănăɣ tašləlt s-hanăɣ-əssəḍlămăn.
15 A-wa jănneɣ, janneɣ-t făl-a-s a ăjjeen dăɣ-tinuḍăfen-tin-dăɣ măḍroynen, ăru d-ănmăšrăynăt i-tabarăt n-Măssinăɣ, əlkămnăt i-Iblis.
16 Afăl t-təlla tamăḍt hat n-ălkănisăt təla tinuḍăfen dăɣ-ehăn-net, tədbəlet-tănăt ənta iman-net, wăr tumasnet ăẓuk i-ălkănisăt i-ad-tudabăt ălkănisăt dihen ad-kann hărăt i-ti wăren dăɣ-snăt ila ere hasnăt-iknăn hărăt.

Semɣar wa dăr-ănihăjjăn imizărăn n-ălkănisăt

17 Imizărăn n-ălkănisăt wi əknănen issus dăɣ-ălxidmăt-năsăn s-sărho, sənnəḍfəsăt-asăn semɣar hullan wi s-əntăneḍ a ănnuṭṭăfnen d-ălxidmăt wa iẓẓəwen ămoos ălxuṭbăt d-asəssăɣăr n-imumənăn.
18 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ făw a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«E-d šišbăɣtišăd awdes dăɣ-əttăɣam
i-ad-t-iddəš, wăr has-jed ăkinbăb.»
Innă əlkəttab daɣ a-s:
«Hak ănaxdim, ăniihăjja d-ălxaqq n-tide-net.»
19 Wăr tăqbelăd a ătiwănnăn făll-ănušăm n-ălkănisăt ar s-ad-ila sănatăt meɣ kăraḍăt tijuhawen.
20 Inušămăn wi ănmăšrăynen, ăɣtəl-tăn dat-ălkănisăt iket-net, tăllăɣed a-wa dăɣ-ănmăšrăyăn i-ad-ăj a-wen tuksəḍa dăɣ-ăddinăt wi iyyăḍnen, uksaḍăn əntăneḍ-dăɣ amišəl n-abăkkaḍ šund-wen-dăɣ.
21 Ǝttarăɣ dăɣ-k făll-Măssinăɣ d-ƔisaĂlmasex d-ănjălosăn wi ənnəfrănnen d-ad-tamašalăd hărătăn-wi-dăɣ s-iqqud, wăr tăn-tăsnămajărăd, wăr săr-săn tăẓmăẓlăyăd daɣ ăddinăt.

Isəmməterăn n-Buləs

22 Wăr tăsrarădăd aswăr n-ifassăn-năk eɣăf n-ăwadəm wăl’ iyyăn i-ad-has-təjəd ălhimmăt, ijjəš ălxidmăt wa n-ălkănisăt; hekăyy, wăr tihăr d-ăddinăt ibăkkaḍăn-năsăn, ɣayəm təṭṭafăd iman-năk hărkuk dăɣ-təšədje.
23 Wăr səss aman ɣas, sass daɣ dehiyyăn a ənḍărrăn dăɣ-aman n-lăɣnăb ăxxiimărnen i-ad-kăy-infəw a-wen dăɣ-tanănnăɣat ta kăy-rammăsăt d-turhənnawen ti iyyăḍnen kăy-jarrăwnen.
24 Ăddinăt iyyăḍ, ibăkkaḍăn-năsăn, ănifalălăn harwa wăr dd-əmməḍkălăn isălan-năsăn măšan, iyyăḍ, tahajen wi-năsăn əṣtarăn hundăɣ har ašăl wa dd-e-əbboqqen dat-ăddinăt iket-năsăn.
25 A-wen-dăɣ daɣ a jan imărkedăn wi tamašalăn ăddinăt, wăr təhijin wăr-ătwănhăyăn, kunta daɣ wăr-ătwănhăyăn šik, wăr mad-ăhajən əṣtarăn.

6

Səmɣărnet eklan məssaw-săn

1 Ălmăssexităn wi ăkkilătnen i-ăwadəm, iwar-tăn s-ad-əknan asəmɣar n-məssaw-
săn. Afăl jăn a-wen, wăr mad-isəkkufăr ăwadəm isəm n-Măssinăɣ, wăr mad-aẓəmăn
daɣ ăddinăt a-wa kăwăn-nəsaɣra.
2 Wi s-măssi-săn ălmăssexităn a ămoosăn, udaɣ ad-unjəyăn s-asəmɣar-năsăn făl-
a-s innin oharăn dăr-săn ămăra temiḍt ta n-tassaɣt d-ƔisaĂlmasex, iwar-tăn s-
ad-tajjăn s-ənniyăt ălxidmăt wa dăɣ-tăn-jăn məssaw-săn ed wi tăn-ăssiixdămnen,
imumənăn irha Măssinăɣ a ămoosăn.

Isălan n-ălɣulam wi n-bahu d-imărhan n-ehăre

3 Ǝnta-den-dăɣ a-wa s-leed s-ad-t-saɣred ăddinăt, samătarăd-tăn dăr-s. Ǝllan-
t ăddinăt saɣranen bahu wărăn oher hărăt d-tidət n-măjrăd n-Emăli-nănăɣ
ƔisaĂlmasex, wăr əlkemăn daɣ i-asəɣăr wa ăddewăn d-ăddin-nănăɣ,
4 ăddinăt-en, ăsidărɣălăn-tăn ibărajăn. Ălžuhal tăssiirhăn tărha n-tamădašt
d-amšəkki n-măjrăd a ămoosăn. Ǝnta-den-dăɣ a-wa dd-itiirəwăn tismiten d-
imšəwəllităn d-təkkufăra d-tordawen lăbasnen,
5 d-tamădašt wărăt məddəw jer-ăddinăt s-təfraɣ tayətte-năsăn. Wăr-əssenăn tidət,
jan ăddin ăsaru s-əbbăɣărăn.

Tărha n-aẓrəf tokăyăt ămaku, sajraw hărăt

6 Tidət lab a-s uḍəf n-ăddin itirəw-dd s-ăwadəm ărrəzăɣ măqqoorăn afăl wăr-ăẓoẓ
a-wa t-ikfă Măssinăɣ;
7 wăr t-illa a dd-năwway a-s dd-nəjjăš ăddunya-ta-dăɣ, wăr t-illa daɣ a-s năddobăt
aggay-net ašăl wa d-tăt-nəjammăḍ.
8 A-wen-dăɣ a făl, kunta nəla a nəkša d-a nəlsa, igdăh-anăɣ a-wen-dăɣ.
9 Ăddinăt wi wăren ərha ar ad-ăbbăɣărăn, ad-ətwirəmăn s-a ăjjeen, irməs-tăn Iblis
s-tănḍărbat n-derhanăn ăjjootnen lăbasnen dăɣ-wăr-itiḍəw ar emeskel. Wăr t-illa a
săr-săn dd-išašray a-wen-dăɣ kunta wădden săbxas d-əlhəllak.
10 Tărha n-aẓrəf tokăyăt ămaku, sajraw hărăt ed, ənta a-s ekew n-e d t-illăm
ălmăṣṣibăt, oḍăn dăɣ-s ăddinăt ăjjootnen, ănmăšrăyăn i-immun, orăwăn-dd s-iman-
năsăn tidij n-tersəmmawen ăjjootnen.

Isəmmətərăn wi ija Buləs i-Timoti iman-net

11 Ămăra, Timoti, kăyy-i n-u-Măssinăɣ a-s ămmijrădăɣ: jawăḍ i-hărătăn-win-dăɣ,
əmmăɣ i-uḍəf n-ăddin d-immun d-taẓidert, udaɣ i-a-wa kăy-əssăɣrăɣ iket-net, əbḍəw
iman-năk d-a-wa lăbasăn. Ǝttăr iqqud d-ălɣădalăt dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ, əṭṭəf
immun d-tărha d-tumast n-ăwadəm ăẓedăn.
12 Ǝknəs amjăr wa ufăn dăɣ-imjărăn ihălăn ebre n-ăddin i-ad-təjrəwăd tămudre
ta tăɣlălăt s-kăy-dd-iɣră Măssinăɣ. Ăj isălan-win-dăɣ kăyy-dăɣ i-ad-sətbətăd immun
dat-tijuhawen ăjjootnen.
13 Ămăra, əfraḍăɣ fălla-k dat-Măssinăɣ-i ihakkăn tămudre i-hărăt iket-net d-
ƔisaĂlmasex-i ăjjəyhăn dăɣ-isălan n-tihusay n-a-wa ămoos dat-gəfăr, Bunəs Bilatəs.
14 Agəẓ iman-năk dăɣ-ălɣib iket-net d-a xăramăn iket-net, əṭṭəf iman-năk dăɣ-
təšədje hărkuk i-ad-togaẓăd a-wa fălla-k ifrăḍ Măssinăɣ har ašăl wa dăɣ-dd-mad-
infiləl Ămănokal-nănăɣ Ɣisa Ălmasex.
15 Ašăl-en, ad-hanăɣ-t dd-isuɣəl Măssinăɣ-i t-illăn jənnəj hărăt iket-net, ənta-i ɣur-
t-təlla tănoflayt ta n-tidət, ənta-i n-Emăli n-imănokalăn, ənta-i n-Emăli n-imălan,

16 ənta ɣas a iɣlalăn, wăr fălla-s la tamăttant tărna, izzaɣ dăɣ-ănnur s-wăr hanăɣ-
t-illa ăggaḍ-net făl təmɣăre d-tihusay-net, wăr t-illa ere s-kăla t-inhăy, wăr-ilkem daɣ
ere ăddoben ahănay-net; umaset semɣar d-tărna, i n-Măssinăɣ hărkuk. Amin!

A-wa iwarăn imărrəzăɣăn

17 Ămăra, ănn i-imărrəzăɣăn n-ăddunya-ta-dăɣ, ad-əjən ənniyăt, wăr ḍăkkălnet
iman-năsăn, wăr tăjjănet fella-năsăn dăɣ-ărrəzăɣ-năsăn ed a ijăn-dăɣ, ilkam ad-
imdəw, ănn-ak, əjənet ăṭṭăma-năsăn dăɣ-Măssinăɣ-i hanăɣ-ihakkăn hărăt iket-net
s-tănoflayt i-tănoflayt-nănăɣ.
18 Ănn'-asăn, ad-əjən imărkedăn i-ad-ărzăɣăn dăɣ-imărkedăn, uẓannet d-ăddinăt
wi iyyăḍnen təla-năsăn, əjənet isuf janen s-ulh irḍan s-a-wen.
19 Afăl jăn a-wen, ad-ətwărăn i-iman-năsăn dăɣ-ăddunya ta dd-malăt ărrəzăɣ n-
imărkedăn, əjrəwăn daɣ tămudre ta n-tidət tăɣlălăt.

Ajilal n-măjrăd

20 Ya Timoti, əkən uḍəf n-a-wa kăy-issăɣlăf Măssinăɣ, əšləy i-iməjridăn wi əglănen
făll-iba n-ăddin, əbḍəw d-anməntaš n-măjrăd d-ăddinăt wi s-ălmăt əssanăn, a-s ija
a-wen, wăr t-illa a əssanăn.
21 Ăddinăt iyyăḍ, ija ɣur-săn a-s ăzizăbben musnăt, ere tənhăyăd ija a-wen, a-di,
ăbas ohar hărăt d-immun.
Ăhuulăɣ-kăwăn-in, oyyeɣ-kăwăn d-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ. Amin!

Tăkarḍe ta sănatăt iktăb Buləs i-Timoti

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa n-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex dăɣ-erhet n-Măssinăɣ. Ǝnta
a hi-ăswărăn iji n-isălan n-tămudre ta s-ijjăš ărkăwăl n-ad-tăt-ăkf i-dăgg-adəm dăɣ-
idəm n-Ɣisa Ălmasex.
2 Ăhuulăɣ-kăy-in Timoti kăyy-i n-rure-ɣ dăɣ-ăddin əkneɣ tărha. Ikf'-ik Abba
Măssinăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt, tăhanint d-ălxer.

Isəmməterăn wi ijă Buləs i-Timoti

3 E-d dălăɣ Măssinăɣ-dăɣ jer-ehăḍ wăla ašăl, ad-kăy-dd-əktoɣ, umayăɣ-as dăɣ-
təssəba-năk, ăɣbədăɣ-t s-ulh măllăn šund a-wa jăn imărawăn-in ibda.
4 E-d dd-əkteɣ imeṭṭawăn-năk-dăɣ, ad-hi-tănɣ tenere-năk, səddărhənăɣ ahănay-
năk i-ad-ăknăɣ tedăwit.
5 Kittəwăɣ daɣ tidət n-immun-năk, immun təṭṭaf s-tizarăt ma-s n-ma-k Lăwwisa
hakd-dăɣ ma-k Anisa, əkkasăɣ daɣ ăššăk a-s təṭṭafăd-t kăyy dăɣ-ašăl-i-dăɣ.
6 A-wen-dăɣ a făl dăɣ-k ărheɣ, ad-dd-sudərəd isuf n-Măssinăɣ wi hak-ija dăɣ-
ănnuɣmăt-net, ašăl wa d-kăy-ăswărăɣ ifassăn-in, dălăɣ-ak Măssinăɣ
7 făl-a-s, Unfas Šăddijăn wa hanăɣ-ikfă Măssinăɣ, wăr hanăɣ-itəjj iməjjejəḍăn, ănn-
ak, ikf'-anăɣ-t i-ad-hanăɣ-ăkf tărna, d-tărha d-tanhaḍt dăɣ-iman-nănăɣ.
8 Wăr tăkrakăḍăd tumast n-tajuhe n-Emăli-nănăɣ, wăr tăkrakăḍăd daɣ a-wa s-
ămoosăɣ u-takărmut ihan tišəm dăɣ-təssəba-net, ănn-ak, nahret s-tărna n-Măssinăɣ
aɣăna wa hannăyăɣ dăɣ-təssəba n-Ălənžil.
9 Măssinăɣ a hanăɣ-iɣlăsăn, iɣr'-anăɣ s-tihusay s-iman-net wădden dăɣ-təssəba
n-imărkedăn nămešăl, ănn-ak, dăɣ-təssəba n-a-wa issəbdăd dăɣ-erhet-net d-dăɣ-
təssəba n-ănnuɣmăt wa hănăɣ-ikfă dăɣ-idəm n-ƔisaĂlmasex hărwa wăr dd-tăxlek
ăddunya.
10 Ănnuɣmăt-wen-dăɣ, ăsnăfalăl-t-dd ămăra ass n-Ămaɣlas-nănăɣ Ɣisa Ălmasex-
i iddăšăn tărna n-tamăttant, ăssăssămăɣmăɣ-dd făll a-năɣ tămudre ta tăɣlălăt
šăddijăt s-ităjj Ălənžil isălan-net.
11 Dăɣ-təssəba n-Ălənžil-en-dăɣ a făl hi-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net, ij'-ahi
ămaway n-isălan-net d-ănămmašul d-ălɣalim
12 dăɣ-təssəba-net a făl hannăyăɣ tersəmmawen-ti-dăɣ, măšan, hakd a-wen-dăɣ,
wăr hi-ăskărakăḍ a-wen ed əssanăɣ ere wa s-omănăɣ, əkkasăɣ daɣ ăššăk a-s ila
tărna s-ogăẓ a-wa hi-issăɣlăf iket-net hundăɣ har ašăl wa n-tebădde.
13 Ǝkən uḍəf n-tifer ti n-tidət kăy-əssăɣrăɣ, umaset a-s əntănăteḍ a ănniihăḍnen
dăɣ-tămudre-năk, mašăl-tănăt dăɣ-a-s tănăt-tăsidăwăd d-immun d-tărha-i dd-tirəw
tassaɣt d-ƔisaĂlmasex s-ăwadəm.
14 Taɣălift-năk a-wa ăhuusken kăy-issăɣlăf Măssinăɣ, agəẓ-t s-tărna n-Unfas
Šăddijăn wa dăɣ-năɣ izzăɣăn.
15 Təssanăd a-s ăddinăt wi n-teje ta n-Azya, jărăn-ah'-in iket-dăɣ-năsăn hullan
Fižilus d-Hirminus.
16 Dalăɣ Emăli d-ad-aḍən tăhanint i-ehăn wa n-Unizifur, issəsmăḍ ulh-in dăɣ-
ălwăqqăn ăjjootnen, wăr has-ămoos daɣ a-wa s-əheɣ tišəm dăɣ-takărmut tăkrakiḍt.
17 A-s dd-oseɣ aɣrəm wa n-Roma, immăɣ-t iket-net, wăr-ăssunfa har hi-ijrăw.

18 Ǝttarăɣ dăɣ-Emăli ad-has-aḍən tăhanint ašăl wa n-tebădde, təssanăd kăyy iman-
năk a-s inf'-ahi s-a ăjjeen dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus.

2

Tumast n-ănaxdim iɣradăn

1 Ɣas, kăyy-i n-rure-ɣ dăɣ-ăddin, səṣṣuhət iman-năk hărkuk dăɣ-ănnuɣmăt wa
ihăn ƔisaĂlmasex.
2 A-wa kăy-əssăɣrăɣ dat-tijuhawen ăjjootnen, săɣr'-e kăyy-dăɣ i-imumənăn n-
imaɣdalăn ăddoobătnen əntăneḍ-dăɣ, ad-t-săɣrən i-iyyăḍ.
3 Alăh d-əssărdasi ifranăn n-Ɣisa Ălmasex, əḍkəl kăyy-dăɣ šund a-wa jeɣ folăt-năk
dăɣ-tersəmmawen ti inhăy.
4 Ǝssărdasi ya, e-d irha ad-ijrəẓ i-əlxəkum wa t-ijăn dăɣ-əlɣəskăr, ad-ăbas
izinəzjumət dăɣ-tămudre ta wărăt tămoos ta n-əlɣəskăr afăl išwăr ijjăš ejhăn ikkan
edăgg n-akənnas.
5 U-ašəšrah, wăr mad-inžăx ar s-ad-ilkam i-fărəḍăn wi făll-igla ašəšrah iket-dăɣ-
năsăn.
6 Ănăsdamu wa osăsăn dăɣ-ălxidmăt ɣas a madăn-aləy ašəkrəš-net s-tizarăt.
7 Zənnəzjumət hullan hullan dăɣ-hărătăn-win-dăɣ hak-ənneɣ ed, ad-kăy-ăkf Emăli
turhajăt n-afăham-năsăn iket-dăɣ-năsăn.
8 Ɣayəm kittəwăd ƔisaĂlmasex wa n-ahăya n-ănnăbi Dawəd dd-issənkăr Măssinăɣ
jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-tăn-innă Ălənžil-i xaṭṭăbăɣ.
9 Dăɣ-təssəba n-Ălənžil-en-dăɣ a făl hannăyăɣ ălɣizabăt har dd-ăqqălăɣ heɣ
ămăra-dăɣ tišəm šund ănăsjafa măšan, hakd a-wen-dăɣ-dăɣ, măjrăd n-Măssinăɣ
ənta, wăr-iha tišəm.
10 A-wen-dăɣ a făl əṣbarăɣ hărăt iket-net dăɣ-təssəba n-ăddinăt wi ăsnăfrăn
Măssinăɣ dăɣ-ittus n-ad-ənmiwăḍăn əntăneḍ-dăɣ d-əlɣəllas wa ihăkk Ɣisa Ălmasex
d-ălxurmăt wa iɣlălăn dăr-ăddew.
11 A-wa măjrăd ănihăjjăn:
«Ɣisa Ălmasex, afăl tamăttant ta ija,
nohăr-tăt dăr-s, adiš, ad-dăr-s nahăr daɣ
tanăkra ta dd-ija jer-inəmmuttan.
12 Afăl nəṣbăr dăɣ-a-wa hanăɣ-irammăsăn,
ad-dăr-s nahăr təmmənukəla măšan,
afăl t-năkkuddăl, ad-hanăɣ-ikkuddəl ənta-dăɣ.
13 Afăl wăr năɣdel năkkăneḍ, ənta iɣdal hărkuk ed
wăr-ăddobăt ad-iqqəl ḍarăt tənna-net.»

Isəmmăqqq dăɣ-isălan n-akuddəl n-immun

14 Hărătăn-wi-dăɣ a-s led s-ad tăn-dd-siktəwăd i-ăddinăt hărkuk, əttăr dăɣ-săn
dăɣ-idəm n-Măssinăɣ ad-əbḍəwăn d-anməntaš n-tifer ed wăr t-illa ad-dd-išašray a-
wen kunta wădden əlhəllak n-ăddinăt wi has-sajadnen.
15 Kăyy, ăj a-wa tăddobed iket-net i-ad-dd-təbdədăd dat-Măssinăɣ tămoosăd
ăhaləs has-ijraẓăn dd-ăssimdăn ămašal-wa dăɣ-t-ija, umas ănaxdim wăr-ăskărakăḍ
ălxidmăt wa iha, ănaxdim hin-isasawăḍăn s-iqqud, măjrăd wa ămoosăn tidət.
16 Jiwəḍ i-idăwănnităn wi əšlăynen i-ăddin dd-wăren šəšrəy hărăt, wi wăr-əšlenăt
ar taxxalen-tin-dăɣ, iba n-ăddin ɣas a dd-e-itiḍəwăn fălla-săn.
17 Iməjridăn-năsăn olăhăn ɣas d-abuyəs ijjašăn, itihraw. Ălžămaɣăt n-ăddinăt-win-
dăɣ, ih'-e, Himnayus d-Filitus,
18 jăn anməjjaj d-tidət wa-dăɣ făl, jannen tanăkra jer-inəmmuttan, ăru d-təja;
əmmək-wen-dăɣ a-s takkăsăn ăddinăt iyyăḍ dăɣ-immun

19 măšan, ăssas wa s-išwăr issəns'-e Măssinăɣ, intam dăɣ-edăgg-net. Ǝntăneḍ da
išəkkelăn n-akătab wi t-wărnen:
«Emăli, izzay ăddinăt-net»,
iktab făllа-s daɣ a-s:
«Ere innăn a-s il'-e Emăli, adiš,
isənnəməjjajet iman-net d-iba n-iqqud.»
20 Ehăn ăhuusken măqqorăn, wădden han-t ikassăn n-orăɣ d-i n-aẓrəf, han-t daɣ
iyyăḍ əknanen s-ahəšk d-i əknanen dăɣ-tălaɣt. Ikassăn wi n-orăɣ d-wi n-aẓrəf, i
n-išilan wi n-imjora, wi n-ahəšk d-tălaɣt, i n-imənsiwăn wi n-hak ašăl.
21 Afăl iṭṭăf ăwadəm isălan-wi-dăɣ s-iket tăn-jeɣ, iššəšdăj iman-net, ad-umas šund
ăkoss ilan ălqim, ăkoss šăddijăn, itwar măssi-s i-ašăl wa n-imjora. Ăkoss-en, infa
măssi-s ed ăddoobăt ad-săr-s ixdəm a-wa olăɣăn iket-net.
22 Jiwəḍ i-derhanăn wi tisəsnen ere ənḍărrăn, əmmăɣ i-iqqud d-immun d-tărha
d-ălɣafyăt d-ăddinăt iket-năsăn wi ɣabbădnen Emăli s-ulh šăddijăn,
23 sənnəməjjəj iman-năk d-mătlofăt d-taxxalen wăren dd-itirəw a săl ikənnasăn
jer-ăddinăt.
24 Akli n-Emăli, umaset emărh, wădden eməkkennəs, umaset ere ăddooben ăsəɣər
n-ăddinăt, ere išmărăn inăllăbăsăn;
25 iwar-t s-ad-itajj i-ăddinăt wi t-ăḍḍukrătnen ălwižabăn ăhuuskătnen ed iha miši
s-ad-tăn-ăkf Măssinăɣ turhajăt n-ad-səmməskəlăn erk əẓẓənəf wa hăn, utabăn,
əzzəyăn tidət,
26 dihen, ad-tăn-dd-əqqəlăn iman-năsăn, ad-ăbas ăllilăn erhet n-Iblis, isiḍəw-tăn
dăɣ-tănḍărbaten-net.

3

Išmal n-ajilal n-ăddunya

1 Timoti, əlməd a-s dăɣ-išilan-wi-dăɣ n-ajilal n-ăddunya, əlkamăn ăzzămanăn
sămumnen,
2 ad-ănnăhăḍ munkăẓi dăɣ-ăddinăt, əjən aẓrəf amidi, səffənnəyăn, ijjəš-tăn
əttəkəbru, səkkufărăn, umasăn inəbbudar; ad-ăbas tăn-ha tămayit, ad-ăbas
ăssimɣărăn a-wa ila Măssinăɣ,
3 ad-ăbas tăn-ha tărha wăla tăhanint, ad-ijatnăt tiẓmiten dăɣ-săn, ad-əmšăršărăn,
ikwalăn ulhawăn-năsăn, əksənăn a-wa olăɣăn,
4 ad-umasăn imaɣdarăn d-imənhaj ăzziwăt əttəkəbru wa tăn-ăsidărɣălăn,
səmmidəwăn iẓəjraẓ n-iman-năsăn uhən Măssinăɣ,
5 ad-saknen ăddinăt ălmăt a-s əṭṭafăn ăddin măšan, hakd a-wen-dăɣ, unjayăn s-a-
wa ihakkăn ăddin ăṣṣahăt-net. Sallăd-ahi, ăddinăt-win-dăɣ, ajəj-tăn.
6 Iyyăḍ dăɣ-săn, wăr tăn-išla ar tikawt jer-ihănan i-ad-səswədən s-tăẓude n-iləs
tiḍeḍen wăren əla tayətte s-wăr-intem immun-năsnăt, tənẓay daɣ tămudre-năsnăt,
wăr t-illa erk derhan ḍarăt wăr-ošelnăt,
7 ărhanăt hărkuk almud măšan, indar-asnăt făw, ad-əlmədnăt wăla ad-
ənnufləynăt dăɣ-musnăt n-tidət.
8 Ǝmmək-wa-dăɣ s-ămɣănnan Yanis d-Yinbris tidət i-ănnăbi Mosa, əmmək-wen-
dăɣ daɣ a-s tattărăn meddən-en-dăɣ asəbbəggu n-tidət. Meddən-en, tayətte-năsăn,
təfraɣ, wăr-ibded immun-năsăn făll-hărăt
9 măšan, wăr mad-əkkən ijəj ed ad-ənhəyăn ăddinăt iket-năsăn əbbuddəl wa dăɣ-
oḍăn, oškăn s-əmmək wa s-ənhăyăn ăddinăt iket-năsăn ibda išk wa ijă Yanis d-
Yinbris.

Antum wa iwărăn Timoti dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ

10 Kăyy, tărḍalăd a-wa kăy-əssăɣrăɣ, wăr has-təšleyăd siha wăla siha, təttəlălăd
tămudre-nin, təssanăd hărătăn wi s-ănnuyăɣ iji-năsăn d-immun-in d-taẓidert-in d-
tărha-nin d-akuyəd dăɣ-taẓidert,
11 tăjjəyhăd i-ălɣizabăt d-tersəmmawen ti hi-ărmăsnen dăɣ-aɣrəm wa n-Intyuš, d-
wa n-Ikanyun, d-wa n-Listra. Təssanăd a-s hak iyyăn dăɣ-idăggan-win-dăɣ, ənhăyăɣ
dăɣ-s ălɣizabăt măšan, ikkăs-ahi-dd dăɣ-săn Emăli iket-dăɣ-năsăn.
12 Ǝlmədnet ăddinăt wi ărhănen uḍəf n-ăddin i-ad-sətbətăn tassaɣt-năsăn d-Ɣisa
Ălmasex a-s ad-ənhəyăn ălɣizabăt
13 măšan, ăddinăt wi n-inăllăbăsăn n-inəsbuha, ad-ăssetăn hărkuk dăɣ-tăllăbăst
d-ahălak, saswadăn, tinməsəswidăn daɣ əntăneḍ jer-iman-năsăn.
14 Kăyy, agəẓ iman-năk, əkən uḍəf n-a-wa tăɣred, təfləsăd a-s ădduuttăt ed
təssanăd ere wa hak-t-issăɣrăn.
15 Ǝlkəttabăn wi šăddijnen tăɣred hărwa măḍriyăd, əntăneḍ a ăddobătnen ad-
kăy-səwrən sărho wa ihakkăn əlɣəllas s-immun s-ƔisaĂlmasex.
16 Ǝlkəttabăn, iket-dăɣ-năsăn, Măssinăɣ a tăn-dd-ăzzăbben s-tărna n-Unfas-net i-
ad-tăn-ha tənfa, tolăs, dăɣ-isălan n-teɣăre d-asəbbəggu d-asəmmăqq d-asəssiɣəd i-
ad-əlmədăn ăddinăt iqqud dat-Măssinăɣ,
17 udabăt u-Măssinăɣ amišəl n-e d t-illăm emărked ijraẓăn i-Măssinăɣ.

4

Iji n-isălan n-măjrăd n-Măssinăɣ

1 Ǝttărăɣ dăɣ-k dăɣ-idəm n-Măssinăɣ d-idəm n-ƔisaĂlmasex-i s-ənta a madăn-išrăɣ
ăddinăt wi əddărnen hakd wi ămmutnen d-dăɣ-idəm n-ašăl wa n-uɣəl-net d-idəm
n-Təmmənəya-net:
2 xaṭṭăb măjrăd n-Măssinăɣ, ăj a-wen s-ălwăqq iket-net jer-təjrawăd săr-s wăla;
səssiɣəd, ăɣtəl, səmmətăr ăddinăt. Sədəw a-wa săɣred d-taẓidert təmdat.
3 Wăr t-ih' ăššăk a-s ilkam ăzzăman d-ăbas əšmărăn ăddinăt i-asjəd i-tijəttewen
n-teɣăre ta n-tidət tădduttet, ănn-ak, ad-ilalăn iẓəjraẓ n-iman-năsăn, əkfən iman-
năsăn ălɣulam s-takărkarăn timəẓẓujen-năsăn, jannen-asăn a hasăn-ijrăẓăn,
4 ad-əṭṭubbun timəẓẓujen-năsăn, usafăn tinfusen tidət
5 măšan, kăyy, əkrəš ălxal dăɣ-hărăt iket-net, əšmăr i-ălɣizabăt, ăj ămašal wa n-
amăllănžal,† səllənžət ăddinăt, ăj a-wa kăy-iwărăn s-sărho.

Ajilal n-măjrăd

6 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, ăssaɣăt n-tekle-nin, ohăẓ-dd, ălwăqq wa d-leɣ s-
ad-ăkfăɣ tămudre-nin i-ad-tumas takute i-Măssinăɣ, iwwăḍ-dd.
7 Ănmănɣăɣ dăɣ-amjăr wa ufăn dăɣ-imjărăn, əssəmdăɣ temăšejt ta heɣ, əṭṭăfăɣ
immun;
8 ămăra, iqqăl-ahi ălhăk n-tărənnawt ta jeɣ, ălhăk-en, a t-ămoosăn, korona, a-wen,
takənbut n-əlɣəllas ta n-orăɣ hi-mad-ăkf Emăli wa n-eməššerrăɣ oɣădăn ašăl wa n-
tebădde, wădden daɣ năkk ɣas a-s tăt-mad-ăkf, ad-tăt-ăkf i-e d t-illăm ere iknan
tărha n-ašăl-wen-dăɣ dd-e-infiləl Ɣisa.
9 Ass-ahi-dd šik
10 făl-a-s Dimas, ijăr-ah'-in făl tărha n-wălăt-ăddunya, ikk' aɣrəm wa n-Tăslonika.
Kribus ənta, ikkă teje ta n-Gălasya, Titus ikkă ta n-Dălmasya.
11 Wăr dd-ăqqima ɣur-i a săl Luqa. Idaw-dd d-Marqəs afăl dd-gilləwăd făl-a-s
ămiiɣatărăɣ săr-s hullan i-ad-hi-ilal dăɣ-ămašal wa heɣ.
12 Ăšmašălăɣ Tušik s-aɣrəm wa n-Ifăsus,

† **4:5 4:5** — Isəm n-ăwadəm wa ikkəlăf Măssinăɣ dăɣ-ălkănisăt d-ălxuṭbăt n-Ălənžil. — Afăl əjjətăn a hasăn-itawănnen: Imăllănžalăn.

13 afăl dd-gilləwăd, əmmăr-ahi-dd abărnuš wa oyyeɣ ɣur-Qarfăs dăɣ-aɣrəm wa
n-Tărwas, əmmăr-ahi-dd dăɣ-əlkəttabăn-in, hullan wi n-ilămawăn.
14 Ălxaḍer wa n-enhăḍ, wăr hi-oyya hărăt, ijrăw-as Emăli ălhăk n-a-wa ămešăl.
15 Hekăyy! Ăj'-as ənniyăt kăyy-dăɣ ed ikna eket hullan dăɣ-akənnas n-a-wa
nəsaɣra.
16 Dăɣ-tebădde-nin ta tăzzarăt dat-ăššăreɣa, wăr t-illa făw ere hi-idhalăn, hălăɣ
iman-in, jărăn-ah'-in ăddinăt iket-dăɣ-năsăn. Ǝttarăɣ dăɣ-Măssinăɣ, ad-wăr hasăn-
iṭṭef a-wen.
17 Kud-dăɣ jărăn-ah'-in ăddinăt, idhăl-ahi Emăli, ikf'-ahi ăṣṣahăt, ăsdabăt-ahi ad-
ăxṭəbăɣ isălan-net i-inəẓẓulam,† ikkăs-ahi-dd dăɣ-emm n-ahăr.
18 Ǝnta daɣ a hi-e-agəẓăn dăɣ-e d t-illăm ăššar, iɣləs-ahi i-ad-əjjəšăɣ Təmmənəya-
net dăɣ-išənnawăn, wăr hi-ăkrănkarăt ešš. Ăqqamet-as ălxurmăt hărkuk. Amin!

Tihulawen

19 Tăhuulăd-ah'-in Briska d-Akilas d-ehăn wa n-Unizifur.
20 Irăštăn, ăqqiim-in dăɣ-aɣrəm wa n-Kurənta, oyyeɣ-in Trufim ărhiin dăɣ-aɣrəm
wa n-Milati,
21 ass-ahi-dd šik. Ăhuul-kăy-in Ibbulu d-Badi d-Linus d-Klodya d-ayətma-k dăɣ-
ăddin iket-dăɣ-năsăn.
22 Ăqqima Emăli d-ənniyăt-năk, ikf'-iwăn ănnuɣmăt-net. Amin!

---

† **4:17 4:17** — Ɣur kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. —Ašl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-Titus

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs wa n-akli n-Măssinăɣ, d-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex. Măssinăɣ
a hi-dd-iɣrăn s-iman-net i-ad-əlmədăn wi ăsnăfrăn immun săr-s, əzzəyăn tidət-net,
əṭṭəfăn tămudre tăddiinăt,
2 əjrən ăṭṭăma n-tămudre ta tăɣlălăt s-ijjăš Măssinăɣ-i wărăn irəẓẓ dăɣ-tənna-net
ărkăwăl-net, hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya.
3 Tosă-dd tăqqăn ta issəbdăd i-a-wen ɣas, ăšmašăl-ahi i-ad-ăxṭəbăɣ a-wa s-ăru săr-s
omăr Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ dăɣ-măjrăd-net.
4 A-wen-dăɣ a săr-i dd-orăwăn, ad-hak-in-əktəbăɣ kăyy Titus-i n-alyaḍ-in itbătăn
dăɣ-immun wa nohăr. Ăhuulăɣ-kăy-in, əttarăɣ s-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Ɣisa
Ălmasex-i n-Ămaɣlas-nănăɣ a kăy-ikfăn ănnuɣmăt d-ălxer.

A-wa dăr-ăsmătăr Buləs Titus

5 Ăzzăman wa d-kăy-in-oyyeɣ dăɣ-ăkall wa n-Kritus, ăsmătărăɣ-kăy d-ad-
hin-səmdəwăd a-wa hin-ăqqiimăn dăɣ-əššăɣəlăn n-ălkănisăt, sənnəfrənăd jer-
imumənăn dăɣ-hak aɣrəm, inušămăn jănen ənniyăt i-ălkănisăt s-əmmək wa s-kăy-
omărăɣ s-a-wen.
6 Ǝnneɣ-ak, ănušăm, umaset ere wăr-iwer uḍlem wăl’ iyyăn, ăhaləs n-iyyăt
tamăḍt, umasnet aratăn-net imumənăn wăren ămoos inəbbudar.
7 Ănušăm ijan ənniyăt i-ălkănisăt, wăr-ufa ad-t-iwar uḍlem ed ənta a issăɣlăf
Măssinăɣ tamətte-net. Wăr-itumaset anăkfor, eməkkenẓăr, emăsăw n-asməd,
eməkkennəs, wăr-isădărhanet terše n-ehăre s-taxărbənit,
8 umaset ere ih’ amăjaru, isəmmidəwet amišəl n-a-wa olăɣăn, umaset emăssărho,
ere oɣadăn, iṭṭəfet tămudre šăddijăt, ănnăhăḍet dăɣ-iman-net.
9 Intəmet hullan dăɣ-uḍəf n-măjrăd n-Măssinăɣ-i wăr-ih’ ăššăk s-əmmək wa s-
ătwăsăɣra ašăl ăzzarăn i-ad-udabăt ənta-dăɣ asəmmətăr n-ăddinăt dăɣ-isălan n-
tijəttewen ti n-teɣăre ta n-tidət tădduttet, isəbbuggət inămăšrayăn.

Imăsăɣran n-bahu

10 Inămăšrayăn ya, hekăyy! Ǝllan-t s-əjut jer-ălmăssexităn wi n-kăl-Ălyăhud, wăr
səjədăn i-a-wa hasăn-itawănnen, ăsijătăn măjrăd wărăn infa hărăt d-tikărras n-
ăddinăt.
11 Səssuḍəf-tăn imawăn-năsăn făl-a-s, šinməšrəyăn tihusay n-timəzzaɣ n-ihănan
əmdanen, saɣren a wărăn il’ əmmək i-ad-ăbbăɣărăn s-taxărbənit.
12 Təgla tanfust dăɣ-isălan-năsăn har innă făw iyyăn dăɣ-wi jăn ănnăbităn-năsăn:
«Onin kăl-Kritus-i wăren ošel ar dăɣ-bahu,
iket n-iwăɣsan,
wăr kəttəwăm ar a jăm dăɣ tisatten-năwăn
uhən-dăɣ wăr kăla tăɣnăm.»
13 Ijmaḍ-t ăššăk a-s a-wa fălla-săn ătwănnăn, tidət. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl
ărheɣ fălla-k a-s i dăɣ-săn tənhăyăd ifraɣ, ăɣtəl-t i-ad-itbət immun-net.
14 Wăr lăkkămnet i-tinfusen n-kăl-Ălyăhud ti n-ibda wăla alkum i-ălɣadatăn n-
ăddinăt wi ənkărnen tidət, ăssofăn bahu tidət.

15 Ǎwadəm wa s-šăddij ulh-net, šăddij-as daɣ hărăt iket-net; măšan ăddinăt wi
n-inămăšrayăn s-ămmiḍăsăn ulhawăn-năsăn, wăr t-illa a data-săn šăddiijăn ed
ənniyăt-năsăn hakd-dăɣ ammas n-ulhawăn-năsăn, ămmiḍăs.
16 Jannen s-imawăn-năsăn, əzzayăn Măssinăɣ a-s ija a-wen, tikəddulăn-t s-imojjan-
năsăn, ăsikărakăḍăn, iməffelləgăn n-imănkarăn wăr t-illa făw a olaɣăn s-ăddoben
amišəl-net.

2

Tămudre ta tănihăjjăt d-tuksəḍa n-Măssinăɣ

1 Dăɣ-a-wa kăy-dd-iqqălăn kăyy Titus, wăr săɣra ăddinăt ar tidət n-tijəttewen n-
teɣăre ta n-tidət tădduttet.
2 Ănn i-imɣarăn, ad-ănnăhăḍăn dăɣ-iman-năsăn, nəhəjjənet d-semɣar, jarrăhăn,
šăddij immun-năsăn, ărhan ăddinăt, əṣbarăn.
3 Ănn i-timɣaren, ad-əjənăt šund a-wen-dăɣ, wăr tănăt-ităjjăšet ănnămima, wăr
săsakaynet dăɣ-tesăse n-asməd, umasnet tinəsdebbăren n-a-wa olăɣăn;
4 səmmətărnet tiḍeḍen ti măḍroynen s-iket ădobănnăt d-tărha n-meddən-năsnăt
d-aratăn-năsnăt,
5 səlmədnet-tănăt taɣimit təṣtarăt dăɣ-ihănan-năsnăt, d-iba n-tikra i-meddən-
năsnăt, d-uḍəf n-ihănan-năsnăt s-sărho, d-milɣaw d-asrəs n-iman dat-meddən-
năsnăt i-udaɣ ad-ijrəw ăwadəm ăsaru, s-oẓăm măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-isălan n-
adubən.
6 Ănn šund a-wen-dăɣ i-imawaḍăn, səmmətăr-tăn d-ad-tăn-iwar sărho dăɣ-hărăt
iket-net.
7 Kăyy daɣ-i n-ămizăr-năsăn, umas-asăn dăɣ-a-wa tăjjăd ere hasăn-təha təttəlal,
saɣră ăddinăt tijəttewen ti n-teɣăre ta n-tidət tădduttet s-ulh šăddiijăn, nəhəjj d-
semɣar,
8 tajj măjrăd oɣadăn wăr ha tamɣənnant i-ad-əkrukəḍăn imiksănăn, iba-hasăn
tašləlt s-hanăɣ-oẓămăn.
9 Eklan, ănn'-asăn: sajadăt hărkuk i-məssaw-wăn, tajjăt-asăn a-wa fălla-wăn
ărhăn, wăr hasăn-tăšmăšăkkem măjrăd,
10 wăr dăɣ-săn tikərăt hărăt, əfləsnet-kăwăn hărkuk i-ad-səmɣărăn ăddinăt a-wa
innă Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ.

Tădarfit ta dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ

11 Ănnuɣmăt wa iɣallăsăn, ăsnăfalăl-t-dd Măssinăɣ i-e d t-illăm ăgg-adəm.
12 Ănnuɣmăt-net en-dăɣ a hanăɣ-isălmadăn a-s, iwar-anăɣ ad-nəbḍəw d-iba
n-ăddin d-azzal ḍarăt wălăt ăddunya, nəṭṭəfet dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, tămudre
tăddiinăt, toɣadăt dăɣ-sărho.
13 A-wen-dăɣ a hanăɣ-iwarăn iket-di dd-itis ălxer wa măqqărăn s-nəjăr ăṭṭăma-net,
a t-ămoosăn: uɣəl n-ƔisaĂlmasex-i n-Măssinăɣ wa măqqărăn ilăn ălxurmăt, ənta
a-s Ămaɣlas-nănăɣ.
14 Ǝnta-en-dăɣ a ikfăn iman-net, inɣăl ašni-net, ămmut dăɣ-idăggan-nănăɣ i-
ad-hanăɣ-dd-ikkəs dăɣ-e d t-illăm iba n-iqqud, iššəšdăj-anăɣ, ij'-anăɣ tamətte-net
tədgaẓăt hak ašăl dăɣ-iji n-imărkedăn.
15 Isălan-wi-dăɣ, səmmətăr săr-săn ăddinăt, săɣər-asăn-tăn, tăɣtəlăd-tăn săr-săn
s-əmmək wa s-t-e-ăj ere ăzzarăn i-ăddinăt, wăr kăy-ilăkkăhet ăwadəm.

3

Asjəd i-kăl-əlxəkum

1 Səktəw-dd imumənăn a-s iwar-tăn ad-sajadăn i-imizărăn n-ăkall d-kăl-əlxəkum-
net, mašălnet a-wa fălla-săn ătiwărhăn, əjənet hak ašăl făl amišəl n-a-wa olăɣăn.
2 Wăr tiẓəmnet ăwadəm wăl' iyyăn, wăr kănnăsnet, umasnet dăgg-ălɣafyăt s-
ăẓedăn ulhawăn-năsăn i-ăddinăt iket-năsăn.
3 Wăr hin-təttəwăm a-s ibda, năkkăneḍ-dăɣ kăla nămoos ălžuhal s-wăr t-illa a
ăssimɣărăn, nănimăšrăy i-Măssinăɣ, noška, wăr t-illa erk derhan d-Iblis s-wădden
ănnihăḍ dăɣ-năɣ, wăr hanăɣ-išla ar tăllăbăst jer-iman-nănăɣ d-derhan n-a ila
ăwadəm wăr nəla.
4 Măšan, ašăl wa dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ milɣaw-net d-tărha-net
i-dăgg-adəm, iɣlăs-anăɣ dăɣ-ăššarăn-win-dăɣ.
5 Iɣlăs-anăɣ, wădden a-s innin ill'-e a oɣadăn nămesăl, ănn-ak, iɣlăs-anăɣ dăɣ-
təssəba n-təmɣăre n-tăhanint-net, iššəšdăj-anăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn i-ad-
numas ăddinăt ăynaynen; ikf'-anăɣ tămudre tăynayăt.
6 Măssinăɣ a fălla-năɣ-dd-ăzzăbben Unfas Šăddijăn s-tănoflayt dăɣ-idəm n-
Ămaɣlas-nănăɣ, ƔisaĂlmasex.
7 A-wen, ij'-e dăɣ-ănnuɣmăt-net i-ad-numas s-tărna-net ăddinăt data-s lanen idəm,
numas iməkkusa-net wi ăsjăr ăṭṭăma n-tămudre ta tăɣlălăt-i s-nəjăr ăṭṭăma-net.
8 A-wa măjrăd ănihăjjăn, ărheeɣ daɣ ad-t-sənniləsăd hullan i-ăddinăt i-ad-săr-s
əssanăn, ədgəẓăn wi n-imumənăn dăɣ-iji n-imărkedăn, ənta-den-dăɣ a-wa ăhusken
infăn dăgg-adəm iket-năsăn s-hărăt.
9 Hekăyy! Wăr tănmăntăšăd măjrăd d-ăwadəm wăl' iyyăn ed wăr t-illa a infa a-
wen. Ăyy fălla-k abăraj dăɣ-ăṭṭarexăn d-hărăt n-iməjridăn wăren əẓley d-taxxalen,
wăr tăsjătăd măjrăd d-amsiwi-net wărăn oher hărăt dăɣ-isălan n-alămăr wa n-
ănnăbi Mosa, wăr t-illa a-s infa a-wen-dăɣ, əšləy-as, mălayăɣna ɣas.
10 E-d tənhăyăd ere ănimăšrăyăn, itattărăn băḍḍo-băḍḍo jer-ăddinăt, ăj'-as aɣătal
wa ăzzarăn, təjəd-as daɣ wa s-əssin. Afăl unjăy s-asjəd-hak, səssijəj-t iman-năk
11 ed təssanăd a-s ăwadəm šund-wen, ăbas təha tuksəḍa n-Măssinăɣ ulh-net,
imməntăl i-iman-net, orăw-dd săr-săn əlhəllak.

Ajilal n-măjrăd

12 Afăl săr-k-in ăšmašălăɣ Artimas meɣ Tušik, wăr tăjj a făl wăr hi-dd-tosed,
ăqqalăɣ-ak dăɣ-aɣrəm wa n-Nikabolis ed dihen-dăɣ ad-kittəwăɣ ad-səssikəyăɣ
tajrəst.
13 Ǝdhəl Zenas wa n-ănabdid ənta d-Ăbbăloš, udaɣ faw ad-əmɣutărăn s-hărăt dăɣ-
asikəl-năsăn.
14 Wăr-ănhăjja ad-ămoosăn imumənăn, ăddinăt s-ăqqurăn ifassăn-năsăn,
əlmədnet iji n-a-wa olăɣăn i-ad-ijjəš ărramăt tămudre-năsăn dat-Măssinăɣ.
15 Ăhuulăn-kăy-in ăddinăt wi ɣur-i t-əllănen iket-dăɣ-năsăn, tăhuulăd-in daɣ
imărhan-nănăɣ wi dăr-nohăr ăddin iket-năsăn.
Issənsa Măssinăɣ fălla-wăn ănnuɣmăt iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs
i-Fălyamon

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa ihăn takărmut dăɣ-təssəba n-ƔisaĂlmasex d-ăŋŋa Timoti
i-Fălyamon wa n-eməššerək-nănăɣ nəkna tărha.
2 Nəktab-ak-in kăyy d-ălkănisăt ta tăžžămmaɣăt dăɣ-ehăn-năk, năhuul-in Afya ta
n-wălătma-năɣ dăɣ-ăddin d-Aršib wa n-amidi-nănăɣ dăɣ-amjăr wa nəha.
3 Ăhuulăɣ-kăwăn-in iket-năwăn, əttarăɣ daɣ s-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli
ƔisaĂlmasex a kăwăn-ikfăn ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit n-Buləs dăɣ-isălan n-Fălyamon

4 E-d dălăɣ Măssinăɣ-dăɣ, ad-kăy-dd-əktoɣ, ad-has-tumayăɣ dăɣ-təssəba-năk.
5 Ǝjjăšăn-ahi isălan n-tărha ta jed i-iməššeddəjăn iket-dăɣ-năsăn d-immun-năk s-
ƔisaĂlmasex.
6 Tattărăɣ s-Măssinăɣ ad-umas immun wa hanăɣ-ăssiirtăyăn năkk d-kăyy a ih’
ălfăyda, ihakkăn musnăt n-a-wa s-năddoobăt ad-t-năxdəm i-Ălmasex.
7 Ǝkneeɣ tedăwit, ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin, olwan iman-in dăɣ-təssəba n-tărha ta kăy-hăt
s-ənta a-s təssəsmăḍăd ulhawăn n-iməššeddəjăn.

A-wa irha Buləs dăɣ-Fălyamon

8 Ămăra, kud-dăɣ dăɣ-təssəba n-a-wa hanăɣ-osaɣăn, əjrawăɣ turhajăt ɣur-
Ălmasex n-ad-fălla-k əfrăḍăɣ a-wa mad-təjəd,
9 ăssoofăɣ ad-ɣur-k əttarăɣ idəm dăɣ-təssəba n-tărha ta n-jere-năɣ, năkk Buləs-i
n-amɣar s-ašăl-i-dăɣ, heɣ takărmut dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex.
10 Ăsimătărăɣ-kăy d-alyaḍ, Unažəm† wa dd-ăwwăyăɣ s-immun s-ƔisaĂlmasex dăɣ-
takărmut-ta-dăɣ heɣ.
11 Tidət, ibda, wăr hak-t-iha hărăt măšan ašăl-i-dăɣ, ih’-ahi-t hărăt năkk hakd kăyy.
12 Năkk a săr-k-t-in-ăssiglăn, wăr t-əẓleyăɣ d-iman-in,
13 ăsdărhănăɣ ad-ɣur-i ăqqayəm i-ad-hi-idhəl dăɣ-edăgg-năk năkk-i ihăn takărmut
dăɣ-təssəba n-Ălənžil,
14 măšan, wăr-ărheɣ ad-ăjăɣ a-s wăr tărḍed, wăr-ărheɣ ad-umas ălxer-năk a kăy-
ăhhuuššălăn, ăssoofăɣ, ad-dd-ifal ulh-năk.
15 Iha miši s-ajmuḍ wa kăy-dd-ija har ija hărăt n-ăzzăman, i n-atwitas n-ad-kăy-in-
iqqəl hărkuk,
16 wădden šund akli, imăl jənnəj-a-wen, ămoos ămăra, ăŋŋa-năɣ nəkna tărha dăɣ-
ăddin. Tidət-dăɣ a-s jeeɣ-as tărha təmdat măšan, kăyy a iwar ad-has-təjəd tărha
toojărăt ta has-jeɣ ed ămăra-dăɣ, ămoos akli-năk, ămoos daɣ ălmăssexi.
17 Ɣas kunta təṭṭafăd-ahi dăɣ-edăgg n-ăŋŋa-k dăɣ-ăddin har əjud-i, səbbărrək-t
s-əmmək wa s-hi mad-səbbărrəkăd.
18 Kunta ill’-e-t a hak-iɣšad, wăla ill’-e a t-tărwasăd, năkk a t-iḍmanăn.
19 Zəjjəzz hullan edăgg-wa-dăɣ dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, năkk iman-in Buləs a t-iktăbăn
s-ăfuss-in. Ǝḍmanăɣ-ak daɣ a-s năkk a hak-madăn-iẓəl fălla-s, wăr-ămɣatărăɣ daɣ
s-ad-kăy-dd-səktoɣ a-s kăyy iman-năk, leeɣ-kăy, iwar-kăy ălxaqq-in ed năkk-i-dăɣ a
ija Măssinăɣ əssəbab wa kăy-dd-ăwwăyăn s-təməzzuyt n-ƔisaĂlmasex.

† **1:10 1:10** Unažəm dăɣ-Tălyunanit, ălmăɣna-net: Wăr infa hărăt.

20 Ɣas, ăŋŋa-ɣ, əttarăɣ dăɣ-k ad-hi-təjəd idəm dăɣ-təssəba n-Emăli. Afăl-hi jed
a-wen ad-səsməḍăd ulh-in dăɣ-təssəba n-Ălmasex.
21 Ǝflasăɣ a-s ad-hi-səjədəd, a-wen-dăɣ a făl hak-in-əktăbăɣ, əkkasăɣ daɣ ăššăk a-s
ad-hi-təjəd a ojărăn a-wa dăɣ-k tattărăɣ.
22 Ḍarăt-a-wen, səmmujnət-ah’-in edăgg dăɣ-ăzzubbeɣ afăl kăwăn-in-oseɣ ed
jarăɣ ăṭṭăma n-ad-hin-ətwəyyăɣ dăɣ-təssəba n-tittar-năwăn.

Tiḫulawen

23 Ăhuul-kăy-in Ibbafras wa n-amidi-nin dăr-oharăɣ takărmut dăɣ-təssəba n-
ƔisaĂlmasex.
24 Ăhuulăn-kăy-in daɣ imidiwăn-in Marqəs d-Aristarăq d-Dimas d-Luqa.
25 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ dăɣ-Emăli ƔisaĂlmasex ad-ăj ănnuɣmăt-net dăɣ-
ənniyăt-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta n-Ɣăbranităn

Ɣisa a ija Măssinăɣ enəmmejrəd-net

1 Măssinăɣ ibda, wăr t-illa ăzzăman d-ălmăɣna s-wădden immərăd dăɣ-s i-
imărawăn-nănăɣ s-imawăn n-ănnăbităn
2 măšan, dăɣ-ăzzămanăn-wi-dăɣ n-ajilal n-ăddunya, Rure-s a-s immərăd. Rure-s
en-dăɣ a ija amăkkasu n-hărăt iket-net, s-tărna-net ənta-en-dăɣ a-s dd-ixlăk ăddunya.
3 Ǝnta a-s ănnur n-ălxurmăt n-Măssinăɣ, ănifăqqa d-Măssinăɣ dăɣ-hărăt iket-net.
Tărna n-măjrăd-net a-s iṭṭaf, ihal a-wa ihăn ăddunya iket-net. Ǝnta a ijrăwăn i-dăgg-
adəm əmmək s-šăddijăn dăɣ-tilušawen n-abăkkaḍ, təzzar ikk' išənnawăn, ăqqima
dihen daw-aɣil n-Măssinăɣ-i n-ămănokal ilăn tărna iket-net.

Ɣisa, ojăr ănjălosăn

4 Rure-s n-Măssinăɣ, ojăr ănjălosăn; təmɣăre n-tifut-i tăn-ija a făl ijrăw isəm ojărăn
wa-năsăn.
5 Ǝndek ɣas dăɣ-ănjălosăn-i s-kăla has-ătwănnă?
«Kăyy a-s Rure-ɣ,
ɣur-ašăl-i-dăɣ, năkk a-s Abba-năk.» Wăr t-illa!
Ǝndek daɣ-i s-kăla has-ătwănnă?
«Ad-hak-umasăɣ Abba,
tumasăd Rure-ɣ.» Wăr t-illa!
6 Măšan, Rure-s n-Măssinăɣ-i n-teɣăfădde, ašăl wa t-dd-ăšmašăl s-ăddunya, innă:
«Ărkăɣnet data-s ănjălosăn n-Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn.»
7 Ămăra, dăɣ a-wa dd-iqqălăn ănjălosăn, ənta da a-wa făla-săn innă Măssinăɣ:
«Ănjălosăn, inəmmušal-in, eklan-nin;
jan armuḍ wa ja tăšikwălt,
olăhăn d-efew ăhijăljălăn.»
8 Măšan, Rure-s n-Măssinăɣ ənta, inn'-as:
«Kăyy a-s Măssinăɣ,
təmmənukəla-năk, tăɣlal;
wi hănen Təmmənəya-năk,
tăxkamăd făla-săn s-iqqud;
9 ijraẓ-ak a-wa oɣădăn,
wăr səggəḍăd dăɣ-a-wa lăbasăn.
A-wen-dăɣ a făl kăy-ăsnăfrăn Măssinăɣ-i n-Măssi-k,
ikn'-ik asəddəwi,
ăssof kăyy imidiwăn-năk.»
10 Olăs daɣ innă Măssinăɣ dăɣ-isălan n-Rure-s:
«Emăli, s-alăṣăl dat-hărăt iket-net,
kăyy ad-dd-ibnăn ăkall,
ifassăn-năk a-s dd-tăxlăkăd išənnawăn.
11 Išənnawăn d-ăkall,
ilkam ad-tăn-iba,
iyyən-kăy-dd hed edăgg-năk;
ilkam ad-əjən amənd wa n-ebărḍăy
12 taḍhəd-tăn-in šund abărnuš,
səmməskəlăd-tăn-dd šund temăslit
isamăskal ăwadəm,
măšan, kăyy, wăr təmiskilăd,

hed edăgg-năk,
tăɣlal taɣrəst-năk.»
13 Ǝndek ɣas dăɣ-ănjălos-i s-kăla has-innă Măssinăɣ a olăhăn d-a-wa innă i-Rure-s
a-s has-innă:
«Ǝyyăw, ɣayəm daw-aɣil-in
hundăɣ har kăy-ăkfăɣ tărna făll-išənja-năk,
ăjăɣ-tăn isəkkukal dawa-k.»
14 Ak, ănjălosăn-i-dăɣ făw ma ăqqalăn? Ajăn wădden unfasăn ija Măssinăɣ
inəmmušal has-ăxdamnen išamašal i-ad-ahăɣăn tinahăɣen i-ăddinăt wi s-irha
Măssinăɣ ad-tăn-iɣləs dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn?

2

Təmɣăre d-tihusay n-əlɣəllas wa ikfă Măssinăɣ dăgg-adəm

1 A-wen-dăɣ a făl əlɣəllas wa hanăɣ-ikfa Măssinăɣ, nəjləyet dăɣ-s i-ad-wăr hanăɣ-
itəzəwit emănăn wa n-tanməšrayt săr-năɣ dd-e-arəwăn əlhəllak.
2 Dăɣ-ăzzăman hin-okayăn, măjrăd wa jăn ănjălosăn i-imărawăn-nănăɣ, itbăt, wi
dăɣ-săn ănmăšrăynen, hakd wi unjăynen s-asjəd i-măjrăd-wen-dăɣ, ănmănhăyăn
d-iman-năsăn s-a-wa dăr-ogdăh a-wa ăɣšădăn.
3 Ǝlɣəllas wa hanăɣ-ikfa Măssinăɣ, Emăli iman-net a săr-năɣ dd-ăzzarăn, ij'-anăɣ
isălan n-təmɣăre-net. Ḍara-s, ăsdătten-anăɣ-t inəmmušal wi ăjjihănen i-a-wa innă.
Ak əlɣəllas ogdăhăn d-a-wen-dăɣ, afăl has-in-năšbăššăḍ, ma t-illan daɣ hanăɣ-e-
iɣləsăn dăɣ-ăššar wa ilkămăn?
4 Ăddinăt wi hanăɣ-ăjjihănen s-əlɣəllas-wen-dăɣ, ăsdăttăt Măssinăɣ a-wa ənnăn s-
ijităn n-Măssinăɣ d-ănnuɣăn n-hărătăn ăssuksăḍnen wi ămešălăn, ij'-asăn daɣ Unfas
Šăddijăn isuf wi ităjj i-ăddinăt dăɣ-erhet-net.
5 Ǝnhəywăt! Ăddunya ta dd-malăt s-hawăn-nəha isălan-net, dăgg-adəm a dăɣ-s-
e-izarăn wădden ănjălosăn.
6 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn:
«Măssinăɣ! Ak ăgg-adəm-i-dăɣ, ma ămoos, kittəwăd-t-dd?
Ak ma iqqal rure-s n-Adəm, ḍanăd-t?
7 Tidət-dăɣ a-s jed-t daw-ănjălosăn
i-hărăt n-ăzzăman dăruusăn,
təkfed-t ălxurmăt d-semɣar,
8 jed-t jənnəj-hărăt iket-net.»
Dăɣ-tărna ta ikfa Măssinăɣ i-ăgg-adəm făll-hărăt iket-net, wăr t-illa a hin-oyya s-
wădden ij'-e jənnəj-s măšan, hakd a-wen-dăɣ, nəhannăy a-s ămăra-dăɣ, wădden
hărăt iket-net a făll-ila tărna, hărăt ilkamăn a-wen.
9 Ɣisa, ămăra-dăɣ, ij'-e Măssinăɣ i-hărăt n-ăzzăman dăruusăn daw-ănjălosăn i-
ad-ămmăt dăɣ-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn n-ăddinăt iket-dăɣ-
năsăn. A-wen-dăɣ a făl ašăl-i-dăɣ, ij'-as Măssinăɣ ălxurmăt d-semɣar ălhăk.
10 Wăr t-illa a t-illan s-wădden Măssinăɣ a t-iṭṭafăn s-emel. Ǝnta a irhăn ad-inhəy
Ɣisa tersəmmawen, imdəw-dd săr-s semɣar iket-net, umasăn ăddinăt ăjjootnen
aratăn n-Măssinăɣ, əjrəwăn ălxurmăt ed tăɣlăs-tăn tărna n-Ɣisa-i
11 iššəšdăjăn dăgg-adəm dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn, ohăr dăr-săn Abba. A-wen-dăɣ a
făl wăr tăn-ăssajăr iman-net, iglă har tăn-iɣarr s-isəm: «Ayətma-ɣ.»
12 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl innă Ɣisa i-Măssinăɣ, iktab a-wen dăɣ-əlkəttab, innă:
«Măssinăɣ! Ad-ăjăɣ isălan-năk i-ayətma-ɣ,
Aməlăɣ-kăy dăɣ-ammas n-idăggan wi dăɣ-tažămmaɣăn.»
13 Olăs daɣ innă:
«Ăsifăllăɣ făll-Măssinăɣ»,

təzzar ăssewăḍ făll-a-wen:
«Măssinăɣ, tamətte ta hi-təkfed,
năkk d-ənta da, năžžimmăɣ data-k.»
14 Ɣisa, əlɣəllas n-dăgg-adəm a-s dd-osa, a-wen-dăɣ a făl ənta-dăɣ, ămoos-dd ăgg-
adəm. Osă-dd, ămmut; tamăttant-net-en-dăɣ a t-təkfăt ašăl făll-Iblis-i ănnihăḍăn
dăɣ-tamăttant,
15 ikkăs-dd ăddinăt iket-năsăn dăɣ-əkkəlu wa dăɣ-tăn-ja tuksəḍa n-tamăttant.
16 Ɣisa, wădden ănjălosăn a-s dd-osa i-ad-hasăn-ahăɣ tinahăɣen, ihăyawăn n-ănnăbi
Ibrahim a-s dd-osa.
17 A-wen-dăɣ a făl ămoos-as tăhaššilt, ad-dd-umas ere olăhăn d-ayətma-s dăɣ-hărăt
iket-net, umas U-tikutawen wa măqqărăn s-ha tăhanint ulh-net, ămašăl a-wa făllа-s
irha Măssinăɣ i-ad-əjrəwăn ɣur-Măssinăɣ tenăšše n-ibăkkaḍăn-năsăn.
18 Ɣisa, ittăr Iblis a-wa dăɣ he-ăj ižžurrəb-t, idgăẓ-t hullan măšan, indăr-as ad t-
isiḍəw. A-wen-dăɣ a-s ašăl-i-dăɣ, ăddoobăt ad-ahăɣ tinahăɣen i-wi itižărrub Iblis.

3

Ɣisa, ojăr ănnăbi Mosa

1 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ayətma-ɣ, kăwăneḍ-i dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net, ij'-
iwăn iməššeddəjăn, zəjjəzzăt tămudre ta iṭṭăf Ɣisa, ɣaymăt t-dd-kittəwăm, ənta-i
n-ănămmašul d-U-tikutawen măqqărăn hanăɣ-itajjăn isălan n-tijəttewen ti făll-igla
immun-nănăɣ.
2 Ăsnăfrăn-t Măssinăɣ, iɣdăl dăɣ-ălxidmăt wa t-issăɣlăf s-əmmək wa s-ibda, iɣdal
ănnăbi Mosa dăɣ-ehăn-net.
3 Măšan, semɣar wa dăr-ăniihăjja Ɣisa, ojărnăt tisenen-net wa n-Mosa s-a ăjjeen
ed ere wa idăyăn ehăn, ojărnăt tisenen-net ehăn wa idăy.
4 A-wen ălmăɣna-net a-s, ehăn, a ămoos-dăɣ, ăgg-adəm n-ălbănna ɣas a t-idăyăn
măšan, Măssinăɣ ənta, wăr t-illa a t-illan s-wădden ənta a t-idăyăn.
5 Ănnăbi Mosa, akli n-Măssinăɣ, ənta a ăsnăfrăn i-ad-izar i-tamətte dăɣ-ălxidmăt
wa ija dăɣ-ehăn n-Măssinăɣ; a innă Măssinăɣ-dăɣ, ənta a iwar ad-t-in-isəssiwăḍ
tamətte.
6 Măšan Ălmasex ənta, ăzzăr-t Măssinăɣ dăɣ-ehăn-net, ij'-e jənnəj-hărăt iket-net
ed ənta a-s Rure-s. Ašăl-i-dăɣ, năkkăneḍ a-s ehăn n-Măssinăɣ-wen-dăɣ a nəkkăs wăr
nəja ăššăk dăɣ-immun-nănăɣ, ăsihălăylăy-anăɣ ăṭṭăma wa hanăɣ-ăsjăr.
7 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-imməjrăd Unfas Šăddijăn a-s innă:
«Ašăl-i-dăɣ, afăl təslăm i-măjrăd dd-ifalăn Măssinăɣ,
8 wăr has-tăsɣărăm ulhawăn-năwăn
šund a-wa jăn imărawăn-năwăn-i
hi-jănen təmmaẓ n-tihăyyen dăɣ-tanəẓruft.
9 Ăzzăman-en orămăn-ahi imărawăn-năwăn,
kud-dăɣ wăr t-illa iji n-Măssinăɣ
s-wădden jeɣ-t data-săn har əkkoẓăt timərwen n-awătay.
10 Ijjăš-ahi făllа-săn aḍkăr, ənneɣ-asăn:
‹Ǝfraɣăn ulhawăn-năwăn hahi,
tabarăt ta s-ăɣelăɣ, ad-tăt-tărməsăm, tunjăyăm săr-s.›
11 A-wen-dăɣ a făl, a-wa dăɣ hi-ija aḍkăr-năsăn,
hăḍăɣ-asăn kud ilkam
ad-əjjašăn ăkall wa dăɣ-hasăn-kittəwăɣ i-tăsonfat.»

Ǝjləyăt dăɣ-immun-năwăn

12 Ayətma-ɣ, ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn; wăr-itătăjrawet wăl' iyyăn dăɣ-wăn s-
lăbas wăla-i s-ăqqur ulh-net, igdal-as a-wen-dăɣ asjəd i-tənna n-Măssinăɣ-i iddărăn.

13 Măssinăɣ a innă: «Ašăl-i-dăɣ», a-wen-dăɣ a făl hak iyyăn dăɣ-wăn, ăqqaymet
hak ašăl isamatăr amidi-net i-ad-wăr-ăsɣăr wăl' iyyăn dăɣ-wăn ulh-net, itiḍəw dăɣ-
abăkkaḍ.
14 Ădduuttăt ămăra a-s nămeedăw d-Ălmasex a nəkkăs nəjlay dăɣ-alkum-has s-
əmmək wa s-săr-s nomăn ašăl ăzzarăn.
15 Inn'-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ:
« ‹Ašăl-i-dăɣ›,
afăl təslăm i-măjrad dd-ifalăn Măssinăɣ,
wăr has-tăsɣărăm ulhawăn-năwăn
šund a-wa jăn imărawăn-năwăn ibda
a-s has-ănmăšrăyăn.»
16 Ămăra, ma ămoosăn ăddinăt-win-dăɣ əslănen i-măjrăd n-Emăli măšan
ănmăšrăyăn-as? Wăr t-illa a ămoosăn ar tamətte-tədi-dăɣ dd-izzəzjăr ănnăbi Mosa
ăkall wa n-Miṣra.
17 Mi făll t-ijjăš aḍkăr har ijă əkkoẓăt timərwen n-awătay? Ăddinăt wi di-dăɣ ofănen
abăkkaḍ s-ašăl-i-dăɣ, ăba-tăn, ənsănăt tifəkwen-năsăn dăɣ-tanəẓruft.
18 Mi s-iha Măssinăɣ ti-net a-s ihăḍ innă: «Wăr-ilkem ad-əjjašăn ăkall wa dăɣ-hasăn-
kittəwăɣ i-tăsonfat?» Ăddinăt-wi-dăɣ fălla-s ăffulăgnen, a-s iha ti-năsăn.
19 A-wa isalmad-anăɣ a-s ăddinăt-en, tăɣart n-ulhawăn-năsăn a hasăn-igdălăn ad-
əjjəšăn ăkall wa n-tăsonfat.

4

Tăsonfat ta ihakk Măssinăɣ

1 Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-ijjăšăn ărkăwăl n-a-s ilkam ad-ɣur-s nəjrəw tăsonfat,
adiš năjet ənniyăt i-iman-nănăɣ; wăr kăwăn-ităjjăšet wăl' iyyăn inkaẓăn i-iman-net
ujəš n-ăkall-wen-dăɣ n-tăsonfat.
2 Ălənžil-wa-dăɣ s-nəsla a-s əslăn imărawăn-nănăɣ măšan, wăr tăn-infa s-hărăt,
ăsjădăn-asăn măšan wăr săr-s omenăn i-ad-tăn-infəw s-hărăt.
3 Nəẓlay dăr-săn năkkăneḍ-i omănnen s-Ɣisa ed nəjjăš tăsonfat ta hanăɣ-ikittəw
Măssinăɣ a-s innă i-imărawăn-nănăɣ ibda: «Ijjăš-ahi fălla-săn aḍkăr, hăḍăɣ-asăn a-s
wăr-ilkem ad-əjjašăn ăkall wa dăɣ-hasăn-kittəwăɣ i-tăsonfat.» Wen-măjrăd, a-s t-ija
Măssinăɣ, ixlak-dd a-wa t-illăn iket-net.
4 Ill'-e edăgg dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ innăn făll-ašăl-wen-dăɣ n-əssa:
«Ašăl wa s-əssa,
ăssunfa Măssinăɣ dăɣ-a-wa t-išlăn iket-net.»
5 Ătwănnă daɣ a-s:
«Ăkall wa s-hasăn-əjjăšăɣ ărkăwăl-net,
wăr dăɣ-săn ilkem ad-t-əjjašăn i-tăsonfat.»
6 Ăddinăt wi ăzzarnen s-măsăllăt n-Ălənžil, wăr əjješăn tăsonfat-net ed unjăyăn
s-asjəd-has. Măšan, wăr hin-ikkes a-wen a-s əllan-t iyyăḍ he-ijjəšnen tăsonfat-ten-
dăɣ.
7 A-wen-dăɣ a făl issəbdăd Măssinăɣ ašăl iyyăn daɣ s-ijă isəm: «Ašăl-i-dăɣ.» Okăy
ăzzăman-wen-dăɣ s-a ăjjeen, olăs daɣ măjrăd-wen-dăɣ atwənn s-emm n-ănnăbi
Dawəd, ătwănn'-anăɣ, innă Măssinăɣ:
«Afăl təslăm i-măjrăd dd-ifalăn Măssinăɣ ašăl-i-dăɣ,
wăr has-tăsɣărăm ulhawăn-năwăn.»
8 Ăkall wa s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net i-kăl-ibda, ənnar ijraw Yešwa i-tamətte-
net ujəš-net i-ad-dăɣ-s sunf, wăr-itəmɣutor Măssinăɣ s-ad-ăj isălan n-ašăl n-tăsonfat
ilkamăn.
9 Tăsonfat šund-ten-dăɣ a təlkamăt dăɣ-tamətte ta n-Măssinăɣ.

10 Ăwadəm wa ijjăšăn tăsonfat ta dd-ijă Măssinăɣ, ad-ijrəw tăsonfat dăɣ-a-wa t-
išlăn iket-net šund əmmək wa s-ăssunfa Măssinăɣ dăɣ-a-wa t-išlăn ənta iman-net.
11 A-wen-dăɣ a făl, rurədăt-anăɣ ujəš n-tăsonfat-ten-dăɣ, wăr hanăɣ-ităjjăšet
ăwadəm wăl' iyyăn hin-oḍan făl-a-s innin unjăy s-asjəd i-a-wa innă Măssinăɣ šund
a-wa jăn imărawăn-nănăɣ ibda.
12 Măjrăd n-Măssinăɣ, ihakk tămudre, ila tărna, ojăr tăkoba n-əssin imawăn
əmsădnen amsud, ibiḍḍəw iman d-unfas, itakk jer-izəmmuz d-axărăbba; wăr t-illa
derhan wăla anəzjum ihan ăgg-adəm s-wădden ihannăy-t, issan săr-s.
13 Wăr t-illa făw a ihan ăddunya idrajăn i-Măssinăɣ. Wăr t-illa a dd-ixlakăn s-
wădden izzaf data-s, ənta-en-dăɣ daɣ a-s ilkam a data-s dd-nəbdəd iket-dăɣ-nănăɣ,
iffukkăr-dd a-wa nămešăl iket-net.

Ɣisa a-s U-tikutawen wa măqqărăn

14 Šămad, wăr t-ih' ăššăk a-s nəla U-tikutawen ijan təmɣăre-ten-dăɣ, irăs
išənnawăn, ikkă wa dăɣ-săn-in-illan, ămoos-anăɣ ănabdid ɣur-Măssinăɣ, a-wen a t-
ămoosăn Ɣisa-i n-Rure-s n-Măssinăɣ, adiš, năknet uḍəf n-tijəttewen n-immun-nănăɣ.
15 U-tikutawen wa măqqărăn nəla, wădden-i s-wăr ha tăhanint ulh-net wăla-i
wărăn ăddobăt ad-hanăɣ-idhəl dăɣ-iba n-ăṣṣahăt-nănăɣ. Ăžžurrăb-t Iblis s-əmmək
wa s-hanăɣ-itižărrub dăɣ-hărăt iket-net măšan, wăr t-illa abăkkaḍ ămešăl.
16 Wăr hanăɣ-isărmaɣet hărăt, nahəẓet-in tasăqqaymut n-Măssinăɣ ta n-
ănnuɣmăt s-ənniyăt ozjan i-ad-hanăɣ-aḍən tăhanint, ăkf'-anăɣ ănnuɣmăt, ilal-anăɣ
ălwăqq wa d-nămɣatăr s-tidət-dăɣ s-a-wen.

5

1 U-tikutawen wa măqqărăn, jer-tamətte ta n-kăl-Iṣrayil a dăɣ-dd-itanăfran,
isăxdəm-t Măssinăɣ, umas ănabdid n-dăgg-adəm jere-săn d-Măssinăɣ. A-wa ihakk
ăgg-adəm i-Măssinăɣ, hakd tikutawen ti ităjj i-Măssinăɣ, u-tikutawen a iwar ad-ikət
a-wen i-Măssinăɣ i-tenăšše n-ibăkkaḍăn.
2 U-tikutawen wa măqqărăn, ăddobăt ad-aḍən tăhanint i-wi əžhălnen i-a-wa innă
alămăr d-wi has-tinməšriynen ed ənta iman-net ăgg-adəm šund əntăneḍ.
3 A-wen-dăɣ a făl t-iwar ənta iman-net ad-ikkəs takute făll-iman-net i-ibăkkaḍăn
s-tizarăt s-əmmək wa s-itəkkat făll-ăddinăt wi iyyăḍnen i-ad-əjrəwăn tenăšše.
4 Wăr t-illa ăwadəm ăddooben ad-dd-iggəd ɣas, ăj iman-net u-tikutawen wa
măqqărăn, ed Măssinăɣ a dd-iɣarrăn ăwadəm s-a-wen, s-əmmək wa s-dd-iɣra ibda
Harun s-iman-net.
5 Ălmasex daɣ, wăr dd-igged ɣas, ijă iman-net ămănokal n-kăl-tikutawen,
Măssinăɣ a t-ikfăn turhajăt-ten-dăɣ ed iɣr'-e-hi-dd, inn'-as:
«Kăyy a-s Rure-ɣ,
ɣur ašăl-i-dăɣ,
năkk a-s Abba-năk.»
6 Olăs daɣ innă Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn dăɣ-əlkəttab:
«Tumast-năk n-u-tikutawen wa măqqărăn,
tăɣlal ed təlkam i-ta n-Mălkăssăddiq.»
7 Ăzzăman wa ikkăs Ɣisa făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ikkas ăššăk n-a-s Măssinăɣ ila
tărna s-t-iɣlăs-dd dăɣ-tamăttant; a-wen-dăɣ a făl ijjəynăn Măssinăɣ, ittăr dăɣ-s
ălhimmăt s-ăṣṣahăt, iɣlăs-t Măssinăɣ, iqbăl tittar-net ed ăsrăs iman-net data-s.
8 Ɣisa, tidət, Rure-s n-Măssinăɣ a ămoos măšan a-wen wăr fălla-s in-iwweɣ ahănay
n-aɣăna.
9 Šămad ămešăl a-wa fălla-s irha Măssinăɣ iket-net ad-ijrăw turhajăt n-ad-umas
i-ăddinăt wi has-sajadnen Ămaɣlas wa tăn-ihakkăn əlɣəllas iɣlalăn.

10 Măssinăɣ a t-ijăn U-tikutawen wa măqqărăn ilkamăn i-tumast ta n-Mălkăssăddiq.

Ehel n-s-data dăɣ-immun

11 Ayətma! Ill'-e a ăjjeen s-nărha ad-hawăn-tăn-nănn dăɣ-isălan-wi-dăɣ măšan wăr hanăɣ-lămmiḍ asəssəjrah-năwăn ed wăr-irmeḍ ujreh-năwăn.
12 Kăwăneḍ-i s-ašăl-i-dăɣ, ănihăjja s-aru d-tămoosăm imusănăn saɣranen, nəhannăy a-s hărwa-dăɣ tămiɣatărăm s-ere kăwăn-issăɣrăn tijəttewen ti ăzzarnen n-măjrăd n-Măssinăɣ. Tolăhăm hărwa d-aratăn tattăḍnen, wăr tăddobem tetăte n-imənsiwăn ăẓẓaynen.
13 Ăwadəm ya itattăḍăn, amărkəs a ămoos; amărkəs daɣ, təssanăm a-s wăr t-illa a ijrah dăɣ-tămudre băršeɣ ad-ilməd a-wa oɣădăn.
14 Imənsiwăn wi ăẓẓaynen, ăddinăt ăɣradnen lanen tayətte s-əbḍăn a-wa olăɣăn d-a-wa lăbasăn a tăn-tattănen.

6

1 A-wen-dăɣ a făl tijəttewen ti ăzzarnen, răqqisnen făll-nătt teɣăre dăɣ-isălan n-
Ălmasex, nakəyet-tănăt s-a-wa hanăɣ-itajjăn meddən ăɣradnen. Tijəttewen-en-hi, a tănăt-ămoosăn: tătubt dăɣ-timašalen ti wăren ənfa hărăt, immun s-Măssinăɣ,
2 itwəsəlmiɣăn dăɣ-aman, isălan n-asəwăr n-ifassăn iɣăfawăn n-ăddinăt i-ad-dăɣ-săn ijăn ălbăraka, tanăkra jer-inəmmuttan d-isălan n-ašăl wa n-tebădde.
3 Ămăra, năhəlet data-năɣ; a-wen-dăɣ daɣ a he-năj kunta irḍă Măssinăɣ.

Udaɣăt i-anməšri

4 Ămăra, ăddinăt wi s-ora ănnur n-măjrăd n-Măssinăɣ tiṭṭawen-năsăn, ăkrăbben
tiẓudawen ti ihăkk Măssinăɣ, osăɣăn d-Unfas Šăddijăn,
5 ăžžorrăben tăẓude ta ija măjrăd n-Măssinăɣ, əlmădăn s-təmɣăre n-ăddunya ta dd-malăt,
6 măšan hakd a-wen-dăɣ iket-net, əqqălăn ḍara-s, oḍăn dăɣ-erk imojjan-năsăn wi n-
ibda, a-di, ăbas hasăn-t-təlla tămujriẓt tăn-dd-siɣulăt Ălmasex ed a-wa jăn, wăr-iẓley d-a-s atwəṣləb ăynayăn a tajjăn i-Rure-s n-Măssinăɣ, tajjăn-t isəḍsa dat-ăddunya iket-net.
7 Ăkall, wădden, e-d t-iwăt ajənna har dăɣ-s ăddomăt ăwadəm hărăt, ad-dd-isədwəl teyəšše tənfat ăddinăt wi t-əjyăknen măšan, Măssinăɣ ad-dd-izizəbben ărrăxmăt-net făll-ăkall-en.
8 Afăl wăr dd-isədwəl ăkall-en ar isənnanăn d-tabəŋŋənt, adiš, wăr-infa hărăt, wăr has-in-ăqqima ar ad-t-ilɣən Măssinăɣ, isəntəs terk teyəšše ta dd-issədwăl.
9 Ayətma-i nəkna tărha, a hawăn-ija măjrăd wa hawăn-nətăjj dăɣ-tăkmo-dăɣ, insa ənniyăt-nănăɣ dăɣ-isălan-năwăn, wăr nəkkes ăṭṭăma, ed nəssan a-s ašrut wa olăɣăn a warăm, ənta-den-dăɣ daɣ ašrut wa ih' əlɣəllas.
10 Măssinăɣ, oɣad dăɣ-a-wa ităjj iket-net, wăr hin-ittəwa a-wa kăwăn-išlăn d-tărha ta jăm i-iməššeddəjăn; a-wen jăm-t, ənta-den-dăɣ daɣ a-wa kăwăn-išlăn har ašăl-i-dăɣ.
11 Derhan-nănăɣ hawăn da: Ǝdgəẓăt dăɣ-a-wa hăm hărkuk i-ad-kăwăn-ăkf Măssinăɣ a-wa ih' ăṭṭăma-năwăn imda.
12 Ăyyăt fălla-wăn sendad, tălălăt immun d-akuyəd wa jăn ăddinăt wi omănnen s-Măssinăɣ s-ijjăš ărkăwăl n-ad-tăn-ăkf a-wa s-hasăn-innă.

Ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-imumənăn a iha ăṭṭăma wa n-tidət

13 Ăzzăman wa d-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl i-ănnăbi Ibrahim, inhăy a-s wăr t-illa ere t-illan jənnəj-s s-has-ihăḍ ɣas, ihăḍ-as s-iman wi-net, inn'-as:
14 «Ibrahim, haḍăɣ-ak a-s ad-dăɣ-k ăjăɣ ălbărăka, tətəy əzzurəyăt-năk.»

15 A-wa innă Măssinăɣ i-Ibrahim, ăẓẓăydăr-as, iqqăl-as, ijrăw-t daɣ.
16 Dăgg-adəm ăzzăman-en, e-d itəhhaḍ ăwadəm i-iyyăn, ad-əjən tahuḍe s-ere tăn-
ojărăn; tahuḍe daɣ ten-dăɣ a he-tumasăt ăḍḍimmana n-ărkăwăl wa ănmăjjăšăn.
17 A-wen-dăɣ a făl Măssinăɣ iman-net, irha ad-isəkən iməkkusa wi təkka tənfa
n-ărkăwăl wa hasăn-ijjăš, issəlmăd a-s wăr-ilkem ad-irẓa dăɣ-tənna-net, a-wa innă,
ad-ăj.
18 Əllan-t əssin ijităn s-wăr-ilkem ad-săr-săn iqqal Măssinăɣ wăla ad-ăbbuggăt
a-wa innă: ărkăwăl wa ijjăš d-tăhuḍe ta ăssewăḍ făll-a-wen i-ad-isədduttət ărkăwăl-
en.
A-wen-dăɣ a făl năkkăneḍ-i əjrăwnen tinahăɣen ɣur-Măssinăɣ, măjrăd-wa-dăɣ,
ăsikoyăd-anăɣ s-ăṣṣahăt i-ad-nəjrəw ăṭṭăma wa hanăɣ-ăsjăr Măssinăɣ.
19 Ăṭṭăma daɣ wa-hi, olăh d-asəmdi wa ăṣṣohen n-ti n-ăho, intam dăɣ-ulhawăn-
nănăɣ, wăr-ijənn bahu. A-wen-dăɣ a făl ărido wa ibḍăn edăgg wa šăddijăn d-wa
iknăn təšədje dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ămer'-anăɣ ămăra i-ad-nəjjəš har
ammas-net.
20 Edăgg-en-hi, ăzzar-anăɣ săr-s Ɣisa, ămoos U-tikutawen wa măqqărăn iɣlălăn,
ilkamăn i-tumast ta n-Mălkăssăddiq.

7

Tumast ta n-Ɣisa, tănifăqqa d-ta n-Mălkăssăddiq

1 Mălkăssăddiq, ənta a-s kăla ămoos ămănokal n-aɣrəm wa n-Saləm, ənta a-s u-
tikutawen n-Măssinăɣ-i iknăn aḍkul. Dăɣ-ăzzăman-net ad-ijăḍ Ibrahim imănokalăn
n-ikallăn iyyăḍ, irẓ'-en-dd. Ălwăqq wa dd-iqqăl Ibrahim ifal-dd akənnas, ilkăḍ-as
Mălkăssăddiq, ittăr-as dăɣ-Măssinăɣ a dăɣ-s ijăn ălbărăka.
2 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-t-ikfa Ibrahim tămukăst n-a-wa ila dăɣ-ehăre. Mălkăssăddiq,
ălmăɣna n-isəm-net: «Ămănokal n-iqqud»; aɣrəm daɣ wa n-Saləm-i făll-ăminakal,
ălmăɣna-net: «Ămănokal n-ălxer.»
3 Mălkăssăddiq, wăr hanăɣ-jen əlkəttabăn isălan n-abba-net wăla anna-net wăla
ăṭṭarex-net; wăr-ătwăssăn əmmək wa s-iwa wăla əmmək wa s-ijmăḍ ăddunya,
ătiwăssăn ɣas a-s olăh d-Rure-s n-Măssinăɣ ed tumast-net i-u-tikutawen, tăɣlal.
4 Ăhaləs-i-dăɣ, tidət-dăɣ a-s i măqqărăn. Təmɣăre-net a dd-torăwăt a-s wăla
Ibrahim-i n-amɣar n-amăzzaɣ, ikkăs-as tămukăst n-a-wa dd-ohăɣ dăɣ-akənnas iket-
net.
5 Dăgg-Lewi-i n-kăl-tikutawen, innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa, əntăneḍ a he-
rammăsnen timukăsen n-tamətte ta n-kăl-Iṣrayil-i n-temiḍt-năsăn kud-dăɣ iket-dăɣ-
năsăn ijəllan n-Ibrahim a dd-əzjarăn.
6 Mălkăssăddiq ənta, kud-dăɣ, wăr-ih' ăṭṭarex wa dd-itrăn tumast n-u-tikutawen,
irmăs dăɣ-Ibrahim-i s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl, tămukăst, olăs daɣ ḍarăt-a-wen, ittăr
dăɣ-Măssinăɣ a ijăn ălbăraka dăɣ-Ibrahim.
7 Wăr t-ih' ăššăk a-wen a-s ăwadəm wa ojărăn, a itajjăn ălbăraka dăɣ-wa ojăr.
8 Dăgg-Lewi i-n-kăl-tikutawen, tidət, əntăneḍ a rammăsnen timukăsen măšan
dăgg-adəm ɣas a ămoosăn făll-la tamăttant tărna, a-s ija a-wen, Mălkăssăddiq-i
irmăsăn tămukăst făll-Ibrahim, ənnăn-anăɣ əlkəttabăn a-s iddar hărkuk.
9 Năddoobăt făw ămăra-dăɣ ad-nănn a-s dăgg-Lewi-i rammăsnen tămukăst,
əntăneḍ iman-năsăn, əkkasăn-tăt i-Mălkăssăddiq ed ikkăs-as-tăt Ibrahim-i tăn-dd-
ăshăyăwăn.
10 A-wen, ma t-ijăn? Ij'-e a-wa s-a-s ităjj a-wen-dăɣ, iha Lewi tiktukar n-ti-s Ibrahim
ăzzăman wa d-ămmoqqăs d-Mălkăssăddiq.

Ɣisa, ojăr Lewi wa n-U-tikutawen

11 Alămăr wa ikfă Măssinăɣ tamətte ta n-kăl-Iṣrayil, tikutawen ti tăjjăn kăl-Lewi-i n-kăl-tikutawen, a făl igla. Ǝnnăr əjrawnăt tikutawen-tin-dăɣ tenăšše n-ibăkkaḍăn, iket-di, wăr-itəmɣutor Măssinăɣ s-asəssiwi n-u-tikutawen iyyăn dăr-săn iẓlayăn ijan alădăb wa n-Mălkăssăddiq, ănn-ak, ad-ăqqayəm-wen-dăɣ ilkămăn i-Lewi-i dd-ijmăḍăn alădăb wa n-Harun.

12 Ămăra, šămad imməskăl ălxal wa n-kăl-tikutawen, adiš, ăhhuušsăl daɣ ad-ămmăskăl alămăr wa tăn-dd-iqqălăn.
13 Emăli-i s-hawăn-nəha ti-net, isălan-net hakd-dăɣ tawset ta dd-izjăr, wăr tăt-iha ere s-kăla iqqăl u-tikutawen; wăr t-illa ere ihan temiḍt-net s-kăla ăshaha aḍutăn wi n-tikutawen dăɣ-edăgg wa dăɣ-raqqănăt.
14 Ădduuttăt a-s Emăli-nănăɣ, tawset ta n-Yăhuda ad-dd-izjăr. Ăzzăman daɣ wa d-imməjrăd ănnăbi Mosa dăɣ-isălan n-kăl-tikutawen, wăr dd-iḍkel isălan n-tawset ta n-Yăhuda.

Ɣisa, u-tikutawen wa măqqărăn iɣlalăn

15 Tumast n-Ɣisa i-u-tikutawen, tămoos a iglan făll-tumast ta n-Mălkăssăddiq; ăssiitbăt a-wen a-s ənta d-Lewi, wăr-olehăn.
16 Tumast-net i-u-tikutawen, wădden erhet n-ăgg-adəm a tăt-dd-orăwăn; ijrăw-tăt s-ăṣṣahăt n-tămudre-net ta tăɣlălăt.
17 Ăjjəyha Măssinăɣ dăɣ-isălan-net dăɣ-əlkəttab a-s innă:

«Ad-kăy-ăjăɣ u-tikutawen iɣlalăn
iglan făll-tumast ta n-Mălkăssăddiq.»

18 Alămăr wa dd-ăzzarăn, izjăr-in ed wăr-ila tărna s-iɣlăs ăddinăt dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn, wăr t-illa ălfăyda t-ihan.
19 Alămăr wa n-ănnăbi Mosa, indăr-as ad-săr-năɣ dd-isəmdəw təšədje, a-wen-dăɣ a făl ămăra, nəkrăš ăṭṭăma ufăn wa hanăɣ-ăsjăr alămăr. Ǝnta-den-dăɣ a-wa hanăɣ-ikfăn turhajăt d-ad-nənmihăẓ d-Măssinăɣ.

20 Ḍarăt-a-wen daɣ, Măssinăɣ iman-net a ihăḍăn n-a-s ad-umas Ɣisa u-tikutawen wa măqqărăn. Tahuḍe šund ten-dăɣ, wăr t-illa u-tikutawen s-kăla has-tăt-ija.
21 A-wen-dăɣ a făl ašăl wa d-ămoos Ɣisa u-tikutawen, ihăḍ-as Măssinăɣ, inn’-as: «Năkk Emăli a ihăḍăn, a-wa ənneɣ daɣ wăr-ilkem ad-săr-s ăqqalăɣ: ad-tumasăd u-tikutawen iɣlalăn.»
22 Ămăra, Ɣisa a-s tasətbat n-tassaɣt ta nəja d-Măssinăɣ, ənta a hanăɣ iḍmănăn ărkăwăl n-tassaɣt ufăn wa n-ibda.

23 Kăl-tikutawen, əjjətăn, nəssan a-s wăr tăn-iha-i ăhojăn dăɣ-tumast n-u-tikutawen, ed təgdal-asăn tamăttant a-wen.
24 Ɣisa ənta, iddar hărkuk. A-wen-dăɣ a făl tumast-net i-u-tikutawen, wăr-ilkem ad-t-təjmaḍ tăɣlal.
25 A-wen-dăɣ a făl ăddinăt wi jănen Ɣisa əssəbab n-tassaɣt-năsăn d-Măssinăɣ, ila tărna s-tăn-dd-iɣlăs dăɣ-e d t-illăm abăkkaḍ ed hărkuk iddar, itəddal-asăn daɣ Măssinăɣ.

26 Ijmaḍ-t ăššăk a-s ămănokal n-kăl-tikutawen šund-wen-dăɣ a-s nămiɣatăr itəmmalăn jere-năɣ d-Măssinăɣ. Ɣisa, ăddoobăt a-wen ed šăddiij, wăr t-illa iššaki t-iwarăn, wăr-il’ ălɣib, ibḍ’-e Măssinăɣ d-inăsbăkkaḍăn, iḍkăl-t s-diha dd-əmdăn išənnawăn.
27 Wăr-ămɣatăr daɣ šund a-wa jăn kăl-tikutawen wi iyyăḍnen-i s-ămoos fărəḍ ad-təkkatăn făll-ibăkkaḍăn-năsăn hak ašăl təzzar, əkətăn făll-wi n-tamətte. Ɣisa ənta, ikf’-iman-net s-iyyăt, takute ta ija təgdăh hărkuk, ăbas təlkam daɣ tiyyăt săl ten-dăɣ.

28 Ăddinăt wi ija Ăṭṭăwrăt wa n-ănnăbi Mosa kăl-tikutawen wi măqqornen, han-
tăn ăddinăt rəkkəmnen măšan, măjrăd wa ija Măssinăɣ a-s ihăḍ ḍarăt a-s dd-
ăzzăbbăt alămăr, măjrăd-wen-dăɣ a-s əssəbab wa dd-orăwăn a-s ămoos Rure-s n-
Măssinăɣ u-tikutawen wa măqqărăn iɣlalăn s-wăr t-illa ălɣib t-iwarăn.

8

Isălan n-Ɣisa, U-tikutawen wa măqqărăn d-ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn

1 Ămăra, edăgg-wa-dăɣ, ăknăt-t ujreh, ila tənfa: «U-tikutawen wa măqqărăn nəla,
wăr t-illa a dăr-ănifăqqa; ăqqiima dăɣ-išənnawăn daw-aɣil n-Măssinăɣ i-ilăn tărna.»
2 Ămašal wa t-iwarăn, itajj'-e dăɣ-edăgg wa šăddijăn ihăn ehăn n-ămudd wa
măqqărăn n-tidət, wen ənta, Emăli a t-idăyăn, wădden dăgg-adəm.
3 Kăl-tikutawen wi măqqornen, ăsmănakăl-tăn Măssinăɣ i-ad-hakkăn, təkkatăn
făll-iman wi-năsăn; a-wen-dăɣ daɣ a făl u-tikutawen wa măqqărăn nəla, ăhhuuššăl-
as ənta-dăɣ ad-ikət hărăt i-Măssinăɣ.
4 Ənnăr iwar Ɣisa ărori n-ăkall, iket-di, wăr-itumas u-tikutawen ed făll-ărori n-
ăkall-i, əllan-t ăddinăt wi tajjănen a-wen s-əmmək wa s-t-ifrăḍ alămăr
5 măšan ăddinăt-en, a-wa tăn-išlăn, taliwen n-a-wa dăr-olăhăn išənnawăn a ămoos
făl-a-s ănnăbi Mosa iman-net, a-s has-innă Măssinăɣ ad-idəy ehăket wa šăddijăn n-
tămoqqest, inn'-as:
«Əqqən ehăket olăhăn d-wa kăy-əssəknăɣ făll-taḍaɣt.»
6 Ămašal wa ufăn iẓlăyăn d-wen-dăɣ, ijrăw-t Ɣisa, făl-a-s, ămoos ămăra, ănabdid
n-ărkăwăl n-tassaɣt ufăn wa ăzzarăn.
7 Ənnăr wăr-ih' ălɣib ărkăwăl n-tassaɣt wa ăzzarăn, wăr-itəməskil ijjəš-dd iyyăn
ăynayăn edăgg-net.
8 Ăsmăqqa Măssinăɣ făll-tamətte-net, inn'-as:
«Əlkamăn išilan dăɣ-e-ăjăɣ d-ehăn wa n-kăl-Iṣrayil
d-ehăn wa n-kăl-Yăhuda ărkăwăl n-tassaɣt ăynayăn.
9 Ărkăwăl iẓlayăn d-wa jeɣ d-tăy-săn
ašăl wa tăn-dd-ărmăsăɣ s-ăfuss,
əzzəzjărăɣ-tăn-dd Miṣra.
Jeɣ dăr-săn ărkăwăl-wen-dăɣ măšan, ărfăḍăn-t;
jăn a-wen ɣas, əšlăyăɣ-asăn.
10 Afăl okăyăn ăzzăman,
ad-ahărăɣ ărkăwăl d-ehăn wa n-Iṣrayil;
ărkăwăl-en, ənta da a-wa făll-ibdăd:
ad-ăjăɣ tijəttewen n-alămărăn-in dăɣ tiyətwen-năsăn,
əktəbăɣ-tănăt făll-ulhawăn-năsăn,
umasăɣ Măssinăɣ-i n-Măssi-săn, umasăn tamətte-nin.»
11 Ad-ăbas-tăn-iha wăl' iyyăn ămiɣatărăn s-ad-isăɣăr ăgg-ăkall-net, wăla i-he-innən
i-ăŋŋa-s: «Uksaḍ Emăli» făl-a-s ad-hi-əzzəyăn iket-dăɣ-năsăn, ɣur-wa ənḍărrăn har
tawəḍăd wa wăššărăn;
12 ad-hasăn-in-ănšăɣ ălɣibăn-năsăn iket-dăɣ-năsăn, itawăɣ-in daɣ ibăkkaḍan-năsăn
iket-dăɣ-năsăn.
13 A-wen-dăɣ ija Măssinăɣ a ăssiilmădăn a-s ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn ufa wa
ărəwăn ed wăššar. Hărăt-i-dăɣ daɣ, e-d wăššar, išwar t-in-ăba.

9

Tassaɣt ta tăynayăt t-təllăt jer-imumənăn d-Măssinăɣ

1 Ărkăwăl wa ăzzarăn, ila alămărăn-net tiɣədnen tamətte dăɣ-isălan n-ălɣibadăt
d-edăgg wa s-irha Măssinăɣ ad-t-tăɣbəd tamətte dăɣ-s.
2 Edăgg n-ălɣibadăt ăzzăman-en, a has-itawănnen: ehăket wa n-tămuqqest.
Ehăket-en, ija sănatăt tiẓunawen: tăẓune ta s-itizar ăwadəm, isəm-net: edăgg wa
šăddijăn. Ǝnsanăt dăɣ-s tisəskar n-imămmălăn əẓwaynen d-tasəskărt tiyyăt făll-
ənsanăt tijəlwen n-tikutawen i-Măssinăɣ.
3 Illa-hin i-edăgg-en, ill'-e ărido wa s-əssin ḍarăt t-illa edăgg wa s-itawănna: Wa
iknăn təšədje.
4 Insa ăkoss n-orăɣ wa dăɣ-răqq matălxer ta n-ălɣibadăt. Dăɣ-ammas n-edăgg wa
iknăn təšədje, tənsa takbat ta n-ărkăwălăn n-tassaɣt s-ilsa orăɣ ifăyyăn-net. Takbat-
en n-ărkăwăl, ənta a iha ăkoss n-orăɣ wa iha mana,† talimmiẓt n-Măssinăɣ ta dd-
ăzzăbbăt făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa d-əzzăɣăn tanəẓruft. Tənsa dăɣ-s tăborit ta dd-
tənšărăt s-kăla tăt-iṭṭăf Harun d-isəllumăn n-tihun wi făll-iktab a-wa innă Măssinăɣ.
5 Jənnəj-takbat-en, ăṣṣiiwărăn əssin ănjălosăn n-ălxurmăt janen tele s-afrewăn-
năsăn i-ashăr n-takbat ta n-ărkăwăl. A-wen a isalmadăn tamətte s-ălxurmăt n-
Măssinăɣ d-emel-net. Ashăr n-takbat n-ărkăwăl en-dăɣ a făll inaqqăl ašni n-
tikutawen i-tenăšše n-ibăkkaḍăn-năsăn. Măšan, wăr hawăn-e-əjjəšăɣ asiḍən n-
hărătăn wi hănen edăgg-en ămăra.
6 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s ənsan hărătăn dăɣ-ehăket wa n-tămuqqest. Edăgg wa
ăzzarăn, tajjăšăn-t kăl-tikutawen hak ašăl i-ad-əjən ălxidmăt-năsăn
7 măšan edăgg wa iknăn təšədje, u-tikutawen wa măqqărăn ɣas a ilan s-ujəš-net
iyyăn n-ašăl dăɣ-awătay, wăr has-t-illa daɣ ujəš n-edăgg-en ar s-ad-ăssinɣăl ašni
dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn wi-net hakd-dăɣ dăɣ-təssəba n-inməšriyăn wi s-wăr totes
tamətte amišəl-năsăn.
8 Ǝnta den-dăɣ daɣ əmmək wa s-hanăɣ-isalmad Unfas Šăddijăn a-s dăɣ-ăzzăman-
en a ikkăs ehăket n-tămuqqest-wen-dăɣ ill'-e, wăr tămera tabarăt s-edăgg wa iknăn
təšədje.
9 Ămoos a-wen tele dd-tăssiktăt ăzzăman-wa-dăɣ nəha, isalmad-anăɣ a-wen a-s
ăddinăt wi sănɣalnen ašni wăla wi tajjănen tikutawen ti iyyăḍnen, wăr hasăn-ijrew
a-wen iba n-iššaki n-iman-năsăn wăla təšədje n-ulhawăn.
10 Ălɣibadăt-năsăn, insa făll-ălɣadatăn n-dăgg-adəm har ašăl wa d-isimtəttəy
Măssinăɣ hărăt iket-net. Ălɣadatăn-en, ənsan făll-ălwăḷḷatăn d-isălan n-a-wa s-ila
ăwadəm s-ad-t-ăkš d-a-wa s-ila s-ad-t-isəw.

Ašəšdaj wa ităjj ašni n-Ɣisa i-ăgg-adəm

11 Igla a-wen-dăɣ s-əmmək-en-dăɣ har dd-osa ăzzăman wa d-ăsmăttăy Măssinăɣ
talɣa, išrăy-dd a ăynayăn. Osă-dd Ălmasex, ənta a-s ămănokal n-kăl-tikutawen
wa hanăɣ-ijrăwăn a-wa s-hanăɣ-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net, ənta a ijjăšăn ehăn n-
ămudd wa ojărăn ufăn wa ăzzarăn ikrăs ăgg-adəm; wen-hi, wăr t-la daɣ ăddunya-
ta-dăɣ dd-tătwăxlăkăt.
12 Ehăn-en-hi, iyyăn n-ujəš a has-ija Ălmasex, wăr t-ijješ s-ašni n-išulaɣ wăla
iwdesăn, ašni-net ənta iman-net a inɣălăn i-ad-hanăɣ-išəšdəj, nəjrəw tenăšše n-
ibăkkaḍăn təmdat.
13 Ăddinăt wi ănmăšrăynen, təšədje ta fălla-săn ifrăḍ alămăr, ašni n-išulaɣ d-
iwdesăn d-iməkkărora n-iwan a fălla-săn inaqqălăn i-ad-išdajăn dăɣ-ibăkkaḍăn-
năsăn,

† **9:4 9:4** A-wa isəm n-amənsi wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa d-hăn tanəẓruft. Itawănn'-as dăɣ-Tălyunanit: Mana; itawănn'-as dăɣ-Tămašăɣt: Taləmmiẓt n-Măssinăɣ.

14 ăb’ ăṭṭăma n-ămăra-i s-ašni n-Ălmasex-i ojărăn a-wen a hanăɣ-iššəšdăjăn dăɣ-ibăkkaḍăn-nănăɣ. Tărna n-Unfas Šăddijăn-i iɣlălăn a t-ikfăn tădabit ta s-ikf’ iman-net, ămoos takute wăr iwer ălɣib. Ašni-net ənta-en-dăɣ a ăddooben ad-hanăɣ-ikkəs dăɣ-iššaki n-iman-nănăɣ d-erk imojjan wi wăr hanăɣ-iha a săl tamăttant, nudabăt ălxidmăt i-Măssinăɣ-i iddărăn.

15 A-wen-dăɣ a făl ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn, Ɣisa a ămmun i-ad-umas ănabdid-nănăɣ dat-Măssinăɣ i-ad-iɣləs dăgg-adəm dăɣ-ibăkkaḍăn wi ămešălăn dăɣ-ărkăwăl wa ăzzarăn, əmmək-wen-dăɣ a-s ikfa Măssinăɣ ăddinăt wi dd-iɣră d-wi s-ijjăš ărkăwăl turhajăt n-ad-əjrəwăn ɣur-Măssinăɣ tăkasit tăɣlalăt.

16 Ămăra, isălan n-tăkasit a nəha. Tăkasit ya, nəssan a-s wăr t-illa əmmək s-tăẓun ar s-ad-iba ăwadəm wa itətwəkusun təzzar dihen, ad-e-tuẓan s-a-wa innă.

17 Ălmăɣna n-a-wen a-s a ikk’ ăwadəm iddar, wăr dd-iḍəkkəl iyyăn isălan n-əlkənnaš wa n-tăkasit, har t-iba təzzar.

18 A-wen-dăɣ a făl ărkăwăl n-tassaɣt wa ăzzarăn, wăr t-illa a infa dăɣ-ăzzamăn-net ar s-ašni wa sănɣalăn ăddinăt.

19 Ăzzăman wa n-ănnăbi Mosa, iffəssăr i-tamətte tijəttewen n-alămăr n-Măssinăɣ təzzar iḍkăl ašni n-iwdesăn d-išulaɣ d-ălxărer wa šăggăɣăn, issărtăy a-wen-dăɣ iket-net d-aman, təzzar ănfăsnăfăs săr-s s-tisiḍseḍen əlkəttab wa n-alămăr hakd tamətte iket-net.

20 Innă i-tamətte ḍarăt-a-wen: «Ǝnta da ašni n-ărkăwăl n-tassaɣt ta dăr-wăn ija Măssinăɣ i-ad-tumasăm tamətte-nin.»

21 Ănfăsnăfăs daɣ Mosa ḍarăt-a-wen ehăket wa n-tămuqqest d-ikassăn wi n-ălɣibadăt iket-năsăn s-ašni.

22 Ašni, iẓẓəwăt a t-illan wăr-išəšdəj, a ikka daɣ ašni wăr-inɣel, wăr t-təlla tenăšše n-ibăkkaḍăn.

Takute ta ija Ɣisa, wăr t-illa a dăr-tănifăqqa

23 Hărătăn-wi-dăɣ dd-nokăy iket-dăɣ-năsăn, taliwen a ămoosăn ănifăqqănen d-hărătăn wi hănen išənnawăn, a-wa ihăn ehăn wa n-tămuqqest, ašni a t-išašdajăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s hărătăn wi hănen išənnawăn, ămiɣatărăn əntăneḍ-dăɣ s-ad-tăn-šəšdəj takute tojărăt ta jăt făll-ărori n-ăkall.

24 Ălmasex, wădden ehăn n-ămudd dayăn ifassăn n-dăgg-adəm ănifăqqăn d-wa ihăn išənnawăn a ijjăš, ănn-ak, ehăn n-ămudd wa n-tidət ihăn išənnawăn a ijjăš i-ad-umas ănabdid-nănăɣ dat-Măssinăɣ.

25 Ɣur-kăl-Ălyăhud, U-tikutawen wa măqqărăn, wăr has-t-illa ar iyyăn n-ujəš dăɣ-awătay i-edăgg wa iknăn təšədje-i s-a-s t-itajjăš daɣ, ăwway ašni măšan, Ălmasex, wăr-ămɣatăr s-ad-itajjăš dihen hak awătay; iyyăn n-ujəš a has-ija, iknă-dd əššăɣəl.

26 Ǝnnar wăr ija a-wen, adiš, ad-dd-tənta ăddunya har ašăl-i-dăɣ, wăr has-təgdeh tiyyăt tamăttant; adiš, ăhhuuššăl-as ad-wăr t-itəffil aɣăna măšan Ălmasex, dăɣ-ajilal n-ăddunya-i-dăɣ, iyyăn n-ass ɣas a dd-ijă, ikfă iman-net, ămoos takute ta jarrăwăt tenăšše n-ibăkkaḍăn.

27 Dăgg-adəm, tiyyăt tamăttant a hasăn-tăqqalăt, ḍara-s tebădde dat-Măssinăɣ.

28 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a făl, Ălmasex, ikf’ iman-net s-iyyăt i-ad-dd-ikkəs dăgg-adəm ăjjootnen dăɣ-ibăkkaḍăn, wăr dăɣ-s təlkem tiyyăt săl-ten-dăɣ. Ilkam dăɣ-s ad-dd-ăj ass wa s-əssin măšan ăsihe-wa, wădden dăɣ-isălan n-tenăšše n-ibăkkaḍăn, ăddinăt wi has-ăqqălnen a-s dd-e-ass i-ad-tăn-iɣləs.

10

Ašni n-Ɣisa, ojăr wa n-irəzzejăn

1 Ămăra, hărătăn-wi hanăɣ-issəkna Măssinăɣ dăɣ-alămăr-net, taliwen
ănifăqqănen d-tidət a ămoosăn. Wăr hanăɣ-sənnəfliyăn dăɣ-ujreh n-a-wa dăr-
olăhăn. A-wen-dăɣ a făl ăddinăt wi jărnen ățțăma-năsăn dăɣ-a-wa innă alămăr,
indăr-as ad-tăn-ăj ăddinăt ăɣradnen ed hak awătay-dăɣ, sanalasăn tikutawen-tin-
dăɣ.
2 Tikutawen-tin-dăɣ əšlănen ăddinăt, ənnar jarrăwnăt tenăšše n-ibăkkaḍăn i-
ăddinăt s-iyyăt, iket-di, iba-tănăt-in; ad-ăbas tănăt-sanalasăn; ad-ăbas əššakăn
ăddinăt iman-năsăn abăkkaḍ.
3 Măšan tikutawen-en-hi, hak awătay-dăɣ, siktunăt-dd tamətte ibăkkaḍăn-net
4 făl-a-s, wăr t-illa əmmək făw s-hin-omăs ašni, jer-wa n-iwdesăn wăla wa n-išulaɣ,
ibăkkaḍăn n-ăddinăt.
5 A-wen-dăɣ a făl Ălmasex, a-s dd-ijjăš ăddunya, innă i-Măssinăɣ:
«Wăr hak-təjrəẓ takute ta jăt s-ašni wăla ta wărăt ja săr-s,
măšan təkfed-ahi taɣəssa s-ăddoobeɣ ad-tăt-ăktăɣ.
6 Wăr hak-əjreẓnăt tikutawen ti răqqănen
har tănăt-akš efew,
wăla ti jarrăwnen tenăšše n-abăkkaḍ.»
7 Ǝnhăyăɣ a-wen ɣas ənneɣ:
«Măssinăɣ, năkk da!
Oseɣ-dd i-ad-ăjăɣ erhet-năk.»
8 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen:
«Wăr hak-təjrəẓ takute ta jăt s-ašni wăla ta wărăt ja săr-s,
wăr hak-əjreẓnăt tikutawen ti răqqănen
har tănăt-akš efew,
wăla ti jarrăwnen tenăšše n-abăkkaḍ.»
Ǝnta-den-dăɣ a-wa innă Ɣisa kud-dăɣ ill'-e a-wa ifrăḍ Măssinăɣ dăɣ-isălan n-
tikutawen.
9 Olăs daɣ Ɣisa innă:
«Măssinăɣ, năkk da!
Oseɣ-dd i-ad-ăjăɣ erhet-năk.»
Ikkăs-in Ɣisa s-a-wen-dăɣ ălɣibadăt wa ăzzarăn, iššəšrăy t-dd i ăynayăn.
10 Dăɣ-erhet n-Măssinăɣ a dăɣ-hanăɣ-iššəšdăj Ălmasex s-iyyăt, išəšdăj-anăɣ s-
iman-net wi ija takute.
11 Kăl-tikutawen iket-năsăn, iqqal-asăn ăššil hak ašăl ad-əbdadăn ɣarrăsăn i-
tikutawen ti s-kăla tănăt-jăn olăsăn wăren šəšdij dăɣ-ibăkkaḍăn.
12 Măšan Ɣisa ənta, ikfa taɣəssa-net s-iyyăt, ămoos takute ta takkăsăt ibăkkaḍăn,
ăqqima ḍarăt-a-wen hărkuk daw-aɣil n-Măssinăɣ,
13 iqqal dihen i-ad-ətwəjjən išənja-net iket-năsăn daw-iḍarăn-net.
14 Ikfa tiyyăt takute, təgdăh harkuk i-ăddinăt wi išăšdaj.
15 A-wen-dăɣ a hanăɣ-ăsdăttăt Unfas Šăddijăn făl-a-s innă Emăli s-tizarăt:
16 «Ǝnta da arkăwăl-in n-tassaɣt wa dăr-săn mad-ahărăɣ ḍarăt išilan-win-dăɣ:
‹Afăl tăn-əkfeɣ fărəḍăn-in,
ad-tăn-əktəbăɣ făll-ulhawăn-năsăn
d-ənniyătăn-năsăn.› »
17 Inna daɣ ḍarăt-a-wen:
«Ad-ăbas dd-ḍakkălăɣ
isălan n-ibăkkaḍăn-năsăn,
itawăɣ-in s-iyyăt tinməšriyen-năsăn.»
18 Tenăšše ya, e-d ja, ad-ăbas təlkam takute n-ašni tiyyăt dăɣ-təssəba n-abăkkaḍ.

Isəmmăqq d-isəmməterăn

19 Ayətma-ɣ, ămoos-anăɣ ašni n-Ɣisa takute tətbatăt s-ənta a hanăɣ-torăt emm n-
ehăn wa n-Măssinăɣ wa iknăn təšədje,
20 or’-anăɣ tabarăt tăynayăt ha tămudre t-təllat ḍarăt ărido, a-wen a t-ămoosăn
taɣəssa-net.
21 Ămăra, nəla U-tikutawen ifranăn ixkămăn făll-ehăn n-Măssinăɣ.
22 Ɣas nahəẓet-t-dd s-ulhawăn ădduuttănen d-immun imdan, dăɣ-a-s ărridăn
ulhawăn-năwăn dăɣ-inəzjam wi lăbasnen, ărridnăt tiɣəswen-năwăn dăɣ-aman
šăddijnen, wăr t-illa făw a dăɣ-nəššak iman-nănăɣ.
23 Wăr nətăqqălet s-ḍarăt, wăr nəsisumet dăɣ-isălan n-ăṭṭăma-nănăɣ ed ere wa
hanăɣ-ijjăšăn ărkăwăl-wen-dăɣ, emărkăwăl, wăr-irăẓẓ dăɣ-tənna-net.
24 Nənməjjet ənniyăt jer-iman-nănăɣ, nənməsəmmətăret tărha jer-iman-nănăɣ d-
imărkedăn.
25 Wăr nəzăjjăret ălžămaɣăt wa nəha s-ălɣibadăt n-Măssinăɣ šund a-wa tăjjăn
iyyăḍ, ănn-ak, nəmsəkkuyədet jer-iman-nănăɣ, hullan ămăra-dăɣ d-nəhannăy a-s
dd-ohăẓ ašăl wa n-uɣəl n-Emăli.
26 Afăl nofa abăkkaḍ dăɣ-erhet n-iman-nănăɣ ḍarăt a-s nəlmad tidət iket-net, ăbas
t-təlla takute tăddoobet ad-hin-taməs abăkkaḍ-nănăɣ,
27 ad-ăbas-hanăɣ-in-ăqqim ɣas ar asəmmoqqəl i-ăššăreɣa wa dd-imalăn d-efew wa
ăhjăljălăn he-ikšən inămăšrayăn.
28 Təssanăm a-s e-d ănmăšrăy ăwadəm i-Ăṭṭawrăt ta n-Mosa, wăr has-t-təlla
tăhanint, igdăh ɣas ad-dd əzjărnăt sănatăt tijuhawen meɣ kăraḍăt i-ad-ămmăt
ălwaqq-wen-dăɣ.
29 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s, ăwadəm wa ăfkălfăkălăn Rure-s n-Măssinăɣ,
ăsmăḍrăy-t meɣ ăsbănnăn ašni-net wa hanăɣ-iššəšdăjăn, săr-năɣ dd-orăwăn
ărkăwăl n-tassaɣt d-Măssinăɣ, meɣ daɣ, wăr-issəfrăr Unfas wa n-ănnuɣmăt, ajăn
wădden ăwadəm-wen-dăɣ, ănihăjja d-tisnant tojărăt, ta dăr-ănihăjja wa ănmăšrăyăn
i-a-wa innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa.
30 Năkkăneḍ, nəzzay wa innăn:
«Eɣa, i-nin, ukəs n-ălxăr, ɣur-i.»
Inna daɣ:
«Emăli a-s ilkam ad-išrăɣ tamətte-net.»
31 Asuksăḍ ija ejăḍăl dăɣ-ifassăn n-Măssinăɣ-i iddărăn.

Akuyəd dăɣ-immun

32 Ǝktəwăt-dd a-s ibda, kăla təzzăɣăm tihay, təbbəlănăm dăɣ-a-wa ămoosăn
immun-năwăn, tənhăyăm aɣăna,
33 əkwărăn-kăwăn ăddinăt, ăqquzzăben-kăwăn, jăn-kăwăn isəḍsa dat-tamətte;
ăddinăt wi tənhăyăm hannăyăn aɣăna-wen-dăɣ, tăwwăɣăm-asăn timudda.
34 Wi hănen tikărmuten dăɣ-təssəba n-Ɣisa, tănɣ’-iwăn tăhanint-năsăn, ohăɣăn
dăɣ-wăn išənja a-wa təṭṭăfăm, măšan, wăr-ifneẓ a-wen tisrawt-năwăn s-Măssinăɣ
ed təkkasăm ăššăk a-s a-wa ihăn ifassăn-năwăn, ufa a-wen-dăɣ iket-net ed iɣlal.
35 A-wa făl tăsifăllăm, ăknăt-t uḍəf ed əjjətăn imraš-net.
36 Hărwa-dăɣ, əšmărăt dăɣ-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ, afăl jăm a-wen, ad-săr-wăn
dd-isăɣsəl Măssinăɣ ărkăwăl wa hawăn-ijjăš.
37 Innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«A ənḍărrăn, a ənḍărrăn ɣas a hin-ăqqimăn ass-dd
wa s-ătwănnă ilkam ad-dd-ass, os’-iwăn făw!
38 Ăddinăt wi oɣădnen dăɣ-zăbo-nin,
ad-hasăn-ijrəw immun-năsăn tămudre ta n-tidət
măšan wi əšlăynen i-zăbo-en,
wăr-ilkem ad-hi-ijraẓ ălxal-năsăn.»

39 Năkkăneḍ, wăr nəha ăddinăt wi šallăynen, hakkănen iman-năsăn i-əlhəllak,
ănn-ak, nəha wi taṭṭăfnen immun i-ad-tăn-iɣləs Măssinăɣ.

11

Isălan n-immun d-imumənăn wi n-ibda
1 Immun, ălmăɣna-net a-s a-wa dăɣ-ijăr ăwadəm ăṭṭăma, ad-has-umas šund a-s insa
data-s; meɣ daɣ, a-wa-dăɣ wăr-ihənnəy s-tiṭṭawen-net, ad-has-umas šund ăsiḍălalăk
dăɣ-s.
2 Immun-wen-dăɣ a ikfăn imɣarăn-nănăɣ idəm ɣur-Măssinăɣ.
3 Immun a hanăɣ-issəflăsăn a-s ăddunya-ta-dăɣ, măjrăd n-Măssinăɣ a has-dd-
issəbăbăn. A-wen-dăɣ a făl a-wa nəhannăy dăɣ-ăddunya, wăr dd-izjer a ilan mănhoy.
4 Immun a ijrăwăn i-Xăbălla ad-ăj i-Măssinăɣ takute tufăt ta n-ăŋŋa-s, Kayin.
Təssəba n-immun-net-en-dăɣ a făl t-ăssiḍăn Măssinăɣ dăɣ-ăddinăt wi oɣădnen, iqbăl
takute-net. Tidət, Xăbălla, ăru t-ăba măšan, har ašăl-i-dăɣ, ixaṭṭăb-anăɣ s-immun-
net.
5 Immun a-s əssəbab wa făl imməḍkăl Inuk s-išənnawăn har əjud-i iddar. Wăr
t-oles ăwadəm ahănay ed, iḍkăl-t Măssinăɣ. Dat-aməḍkəl-net, Măssinăɣ iman-net a
innăn, ijraẓ-as Inuk.
6 Immun, wăr t-illa iba-net ed ere t-wărăn ila, wăr t-ill’ əmmək făw s-ijrăẓ i-
Măssinăɣ. A-wen-dăɣ a făl ere wa irhăn anmihaẓ d-Măssinăɣ, ămoos-as immun
fărəḍ, ifləs a-s Măssinăɣ ill’-e, ənta daɣ a ɣur-t-əllan imraš i-wi has-tammăɣnen.
7 Immun a ikfăn Nox tafləst s-Măssinăɣ a-s has-ijă isălan n-a-wa dd-imalăn
wăr ihənnəy. Tuksəḍa-net i-Măssinăɣ a săr-s dd-orăwăn ad-ikən turăft n-aman
ta măqqărăt dăɣ-e-iɣləs ənta d-ejădăš-net. Immun-net ad-dd-ăsfăkkărăn terk
timašalen n-tamətte, ăḍḍin dăɣ-ăddinăt wi oɣădnen, ămoos ya ălqaḷḷi n-ăddunya,
ăssoḍ’-et dăɣ-ăššareɣa wa n-Măssinăɣ.
8 Immun a dd-orăwăn akiwən wa ija Ibrahim i-Măssinăɣ a-s t-iɣră, ibdăd, ikk’ ăkall
wa s-has-innă ad-t-ikus iket-di d-ilămmăd ma tămoos tamdujt ta ih’ ăkall-wen-dăɣ.
9 Immun a t-ăzozăɣăn dăɣ-ihəktan šund amăjar dăɣ-ăkall wa s-has-ijjăš Măssinăɣ
ărkăwăl-net. Taməzzuɣt-ten-dăɣ ijă, a ijă Isxaqq d-Yaqub-i dăr-s ohărnen tăkasit
n-ărkăwăl wa has-ijjăš Măssinăɣ.
10 A-wen, ma t-ijăn? Ij’-e a-wa s-ij’ Ibrahim ənniyăt-net dăɣ-aɣrəm wa n-tidət s-
intăm ăssas-net, s-Măssinăɣ iman-net a t-dd-iknăn dăɣ-anəzjum-net, ibn’-e-dd ənta
iman-net.
11 Immun daɣ a ijrăwăn i-Sarăta kud-dăɣ wăššar, tămoos teməjjejrut ad-təkrəš
ənniyăt, təkrəš ihăyawăn ed tomăn a-s Măssinăɣ-i has-ijjăšăn ărkăwăl, wăr-irăẓẓ
dăɣ-tənna-net.
12 Immun a ijrăwăn i-Ibrahim šămad wăššar, wăr has-in-ăqqima ar tamăttant, ad-
ikrəš ihăyawăn janen əjut wa jăn etran d-tiblalen n-ăkall dăɣ-asălim n-ejărew wa
səmmăn, wăr t-illa ere ăddooben asiḍən-năsăn.
13 Ăddinăt-wi-dăɣ, ăba-tăn əṭṭafăn immun iket-dăɣ-năsăn hărwa wăr-əjrewăn
ărkăwăl wa hasăn-ijjăš Măssinăɣ măšan, wăr săr-săn iẓley d-a-s t-ənhayăn, əllăfăn-
as dăɣ-ijəj, əddəwen, əlmădăn a-s əntăneḍ imăjarăn n-iməssukal a ămoosăn făll-
ărori n-ăkall-i-dăɣ.
14 Ǝntăneḍ-i ăddoobătnen tənna n-a-wen-dăɣ, salmadăn-anăɣ a-s ăkall ăynayăn
a-s əmmaɣăn ed,
15 ənnar jan tărha n-hărăt dăɣ-ăkall wa dd-fălăn, iket-di, əqqəlăn-t ɣas
16 măšan, wăr jen a-wen ed ăkall ufăn wa dd-fălăn a-s əmmaɣăn; a-wen a
t-ămoosăn, ăkall ihan išənnawăn. Ǝnniyăt-wen-dăɣ əṭṭăfăn a făl hasăn-irḍa
Măssinăɣ, wăr t-ăskărakăḍ a-wa s-t-jăn-t Măssi-săn ed, əntăneḍ a-s idăy aɣrəm wa
hasăn-itwăr.

17 Immun a ijrăwăn i-Ibrahim ašăl wa t-oyăs Măssinăɣ i-ad-has-ikət Isxaqq, rure-
s wa n-iyyăn t-ikfă. Măssinăɣ a t-omărăn s-ad-ăj a-wen, a-s ija a-wen, dat-a-wen,
ijjăš-as ărkăwăl, inn'-as:
18 «Isxaqq a he-isətəyən əzzurəyăt ta he-iwăr isəm-năk s-hak-əjjăšăɣ ărkăwăl-net.»
19 Ijă Ibrahim a-wa has-innă Măssinăɣ ed ikkas ăššăk a-s kud-dăɣ ăba Isxaqq,
ila Măssinăɣ tărna s-t-dd-issənkăr jer-inəmmuttan. Ǝnta-den-dăɣ a-wa ămoosăn
əssəbab wa făl t-dd-ăssoɣăl Măssinăɣ rure-s iket-di d-t-itəkkat Ibrahim ed inhăy
Măssinăɣ a-s wăr unjăy s-a-wa s-has-innă. Ămoos a-wen, tangalt n-a ilkamăn.

20 Immun a ijrăwăn i-Isxaqq ad-ittăr dăɣ-Măssinăɣ a ijăn ălbărăka dăɣ-məddana-s,
Yaqub d-Iso, dăɣ-iwətyan wi əlkămnen.

21 Immun a ijrăwăn i-Yaqub ăssaɣăt wa d-ijammăḍ ăddunya ad-dd-isəhhətəl s-
tăborit-net, irkăɣ, təzzar ittăr dăɣ-Măssinăɣ a ijăn ălbăraka dăɣ-hak iyyăn dăɣ-
məddana-s n-Yusəf-i n-rure-s.
22 Immun a ijrăwăn i-Yusəf a-s dd-tohăẓ tamăttant-net ad-ăllăɣăt i-kăl-Iṣrayil s-
ilkam ad-əzjărăn ăkall wa n-Miṣra, omăr-tăn s-ad-hin-əmmărăn iɣăsan n-tafəkka-net
s-ăkall wa əkkăn afăl t-ăba.
23 Immun a ijrăwăn i-imărawăn n-Mosa ad-t-əffărăn har kăraḍ orăn ḍarăt tiwit-
net ed ənhăyăn tihusay ti ija rure-săn, wăr tăn-issărmăɣ ălhăm n-Firɣăwna-i dd-
izzəzjărăn alămăr dăɣ-isălan n-tamăttant n-aratăn wi n-eyyan n-kăl-Iṣrayil.

24 Immun a ijrăwăn i-Mosa šămad ămoos ăhaləs ad-unjəy s-ad-itawăɣră s-isəm:
rure-s n-elle-s n-Firɣăwna,
25 ăssof ad-ahăr aɣăna d-tamətte n-Măssinăɣ, uhən tămudre jer-inămăšrayăn dăɣ-
tănoflayt wărăt la ušreyăn.
26 Inhăy a-s ufa aɣăna wa ohar ăwadəm d-Ălmasex uhən ărrăxmăt n-Miṣra făl-a-s,
ənniyăt-net, ij'-e dăɣ-imraš wi dd-malənen wădden dăɣ-a-wa t-illăn data-s.
27 Immun-net a has-ijrăwăn ad-wăr has-təgdel tuksəḍa n-ămănokal efel n-
Miṣra, ikna tebădde făll-iman-net dăɣ-a-wa iha, ikyad ɣas dăɣ-Măssinăɣ-i wărăn
itətwənhəy.
28 Immun a has-ijrăwăn ad-ikət Faṣka ta dd-saktet azăjor n-kăl-Iṣrayil i-əkkəlu,
omăr-tăn s-ad-səwərən ašni n-išɣal imawăn n-ihănan-năsăn i-ad-wăr-iɣəššəd ănjălos
wa iṭṭăfăn tamăttant hărăt i-tiɣăffaddiwen-năsăn.

29 Immun a ijrăwăn i-kăl-Iṣrayil ad-ărəsăn ejărew wa səmmăn šăggăɣăn, əjlăyăn-t
šund ăkall ăqqurăn a făll-ărjašăn; a-s əttărăn kăl-Miṣra ad-əjləyăn ejărew ḍarăt-a-
wen, ămlămmalăt-dd fălla-săn, əkšăn-tăn aman.

30 Immun a ijrăwăn i-kăl-Iṣrayil asiḍəw n-ăɣalla wa ifrăjăn aɣrəm wa n-Žărriko
šămad jan əssa išilan tiɣləyɣələyăn-t.

31 Immun a ijrăwăn i-Rahab ta n-tălkăxbat ad-wăr toher tamăttant d-inămăšrayăn
wi n-ăkall-net, ənta a tăsmăjaret inaramăn wi dd-ăzzarnen i-ad-zəjjəzzən aɣrəm wa
təzzăɣ.

32 Ma săl a-wen? Iket iyyăn dăɣ s-ăddoobeɣ ad-hawăn-dd-əḍkəlăɣ isălan-net,
măšan hannăyăɣ a-s osăs-ahi-dd ălwăqq. Ǝnnăr wădden a-wen, siwəlăɣ-awăn dăɣ
Žădyon d-Bărăyka d-Samsun d-Yăfti d-Dawəd d-Sumăyla d-ănnăbităn wi iyyăḍnen.
33 Immun-năsăn a tăn-ikfăn ašăl făll-əddəwəlăn əmdanen, ărẓăn-tăn; əkfăn iman-
năsăn iqqud, ənhăyăn tisətbat n-ărkăwălăn wi hasăn-ijjăš Măssinăɣ, ătwăjărăn-in
iyyăḍ dăɣ-săn i-ehran măšan, ăɣlăsăn-dd dăɣ-săn;
34 ănnunnăẓen iyyăḍ dăɣ-săn dăɣ-efew măšan, wăr tăn-issărɣa; iyyăḍ, ăɣlăsăn-dd
dăɣ-imawăn n-tikobawen; ijmăḍ ăṣṣahăt iyyăḍ dăɣ-săn măšan, iqqăl-tăn-dd. Iyyăḍ
əbbărăḍăn dăɣ-amjăr har data-săn ošălăn ajhanăn wi dd-jăḍnen ăkall-năsăn.

35 Tiḍeḍen tiyyăḍ, issənkăr-asnăt-dd Măssinăɣ ăddinăt-năsnăt ăba, ăsɣărrawen
iyyăḍ dăɣ-săn măšan, wăr-ətterăn ad-ăɣləsăn iman-năsăn dăɣ-a-wen, ăssofăn
tamăttant i-ad-dd-aləsăn tanăkra ɣur-Măssinăɣ.
36 Jăn ăddinăt iyyăḍ dăɣ-săn tekăškăšt, ăslălăn iyyăḍ dăɣ-săn tiwit s-ebărtăk, jăn
tišəm dăɣ-iyyăḍ, jărăn-in iyyăḍ dăɣ-takărmut.
37 Iyyăḍ, ănɣăn-tăn s-sămmăjori n-tihun, iyyăḍ kăškăši a-s tăn-əblăjăn, jăn
iman n-iyyăḍ s-tăkoba; tămudre-năsăn iket-net, jăn-tăt dăɣ-amtənjăr, wăr-əlsen a
săl ilămawăn n-tihatten d-ulli; ənhăyăn iyyăḍ əllăqqu lăbasăn, ăqquzzăben-tăn
ăddinăt, ăsmăḍrăyăn-tăn.
38 Han a-wen-dăɣ iket-net, a-s ija a-wen, wăr tănhăjja ăddunya-ta-dăɣ făw d-ad-
tənhəy ăddinăt janen milɣaw-wa-dăɣ; iyyăḍ dăɣ-săn, ăwwăyăn tinariwen, əzzăɣăn
iḍaɣăn d-isəlwan d-unan.
39 Ăddinăt-wi-dăɣ, ijrăw-asăn immun-năsăn idəm dat-Măssinăɣ kud-dăɣ, ărkăwăl
wa hasăn-ijjăš, wăr săr-săn dd-ixsel.
40 A-wen, ma t-ijăn? Adiš făl-a-s innin itwar'-anăɣ Măssinăɣ iket-nănăɣ a ufăn
a-wen, irha ad-dăr-săn nəmzəyyət ujəš n-ărkăwăl-wen-dăɣ hasăn-ijjăš.

12

Ɣisa Ălmasex a-s ălmital i-imumənăn

1 Ămăra, năkkăneḍ-i-hi, šămad ăzzar-anăɣ ălžămaɣăt n-imumənăn ijan əjut-wen-
dăɣ, adiš, nəbḍəwet d-e d t-illăm a ăddoben ad-hanăɣ-umas ăẓuk dăɣ-akuyəd dăɣ-
immun, nărsiyet-in fălla-năɣ e d t-illăm abăkkaḍ hanăɣ-iltaɣăn, nərurədet ămašal
wa hanăɣ-issăɣlăf Măssinăɣ, nəšmăret dăɣ-a-wa nəhannăy.
2 Năjet asăwaḍ-nănăɣ iket-net dăɣ-Ɣisa-i s-ənta a-s ekew n-immun-nănăɣ, ənta a
has-iṭṭafăn tămudre har ašăl wa dd-e-iqqəl. Ɣisa, oyy'-in tedăwit ta ila, ătwăṣlăb făll-
tajəttewt, iqbăl ad-ăj tamăttant tăsikărakăḍăt. A-wen-dăɣ a făl ašăl-i-dăɣ, ăqqiima
daw-aɣil n-Măssinăɣ.
3 Zənəzjumətăt ɣas dăɣ-Ɣisa, təktum-dd əmmək wa s-t-ənkărăn inăsbăkkaḍăn d-
aɣăna wa inhăy măšan, išmăr i-a-wen-dăɣ iket-net, dihen wăr făllа-wăn-e-tămmăt
taɣəssa-năwăn, wăr-e ismaḍ ašni-năwăn.

Ere kăy-irhan a kăy-isasaɣadăn

4 Akənnas wa hăm d-abăkkaḍ, wăr săr-wăn dd-iwwey hărwa tamăttant,
5 təttəwăm-in a-s Emăli, asəmmətăr wa ităjj abba i-ara-net a hawăn-ija, ənta a
innăn:
«Alyaḍ-in, wăr kăy-isăɣafet asənnəmənhəy
wa kăy-ităjj Emăli d-iman-năk,
wăr kăy-iẓăẓẓăkănẓaret asənnəmhəl wa hak-ităjj,
6 ed Emăli, isasaɣad ere irha,
ara wa dd-ija s-iman-net a isinmənhəy d-iman-net.»
7 Ǝšmărăt dăɣ-tisnant ta s-Măssinăɣ a tăt-dd-orăwăn săr-wăn ed ənta
asənnəmənhəy kăwăn-ija d-iman-năwăn dăɣ, iṭṭaf-kăwăn šund amăraw d-aratăn-
net, i n-ad-taɣədăm. Ḍarăt-a-wen daɣ, əndek ɣas ara wa wăr-inăqq ti-s?
8 Afăl wăr kăwăn-isənnəmənhəy Măssinăɣ d-iman-năwăn s-əmmək wa s-
isinmənhəy aratăn-net iket-năsăn d-iman-năsăn, adiš wădden aratăn-net a
tămoosăm, ikẓewăn a tămoosăm.
9 Ǝktəwăt-dd abbatăn-nănăɣ-i hanăɣ-tadăbbarnen, wădden naqqăn-anăɣ măšan
ajăn a-wen a hin-ikkasăn semɣar wa hasăn-nəja? Ăniihăjja a-s ojăr semɣar wa nəja
Abba-nănăɣ-i ihăn išənnawăn wa tăn-nəja ed ənta tămudre ta tăɣlălăt a hanăɣ-ihakk.

10 Abbatăn-nănăɣ, tajjăn dăɣ-năɣ tiwit wăren təhijj s-əmmək wa s-ărhăn a-wen
măšan, Măssinăɣ ənta, asənnəmənhəy hanăɣ-ija d-iman-nănăɣ dăɣ, i n-tənfa-nănăɣ
i-ad-nišdaj s-əmmək wa s-šăddij ənta iman-net.
11 Ădduuttăt a-s tiwit, a ămoosnăt-dăɣ, wăr-ămoosnăt əssəbab n-tedăwit i-ere wa
itămătten, ănn-ak tekenẓart a săr-năɣ dd-tirəwnăt măšan afăl ijrăh ăwadəm ăddălil
wa făll-itamăttat, ušreyăn-net, ălxer d-tămudre toɣadăt.
12 A-wen-dăɣ a făl, ăjăt ăṣṣahăt dăɣ-ifassăn-năwăn, təkkəsăm tisas dăɣ-ifaddăn-
năwăn, təhələm s-data,
13 ărjəšăt dăɣ-zăbo wa oɣădăn i-ad-əṣṣuhun iḍarăn n-wi jănen aḍăr dăɣ-immun-
năsăn.

Wăr tăsboṭṭălăm ănnuɣmăt n-Măssinăɣ

14 Ămlet-t ălxer jere-wăn d-ăddinăt, tišdajăm ed ere wărăn šăddij, wăr-ilkem ad-
inhay Emăli.
15 Nəməssənăt hărăt jer-iman-năwăn i-ad-wăr dd-inəttəš wăl’ iyyăn dăɣ-wăn
iman-net dăɣ-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, wăr toyyem təsəmme naššăr-dd dăɣ-ulhawăn-
năwăn, tumas-awăn əssəbab n-ikənnasăn d-tagăršăt jer-ăddinăt,
16 wăr kăwăn-ităjjăšet enămmăḍăs wăla ăkafăr šund a-wa ija Iso-i ăsmălkăwăn
tumast-net n-amăqqar telleɣt,
17 təssanăm a-s ḍarăt-a-wen, ihall, itattăr dăɣ-ti-s ad-has-ittăr, ăj dăɣ-s ălbăraka
i-ad-t-ikus măšan, unjăy-as s-a-wen, ămmujrăẓ a-wa ija kud-dăɣ wăr t-illa a săr-s
dd-ăssiɣsăl a-wen.

Ărkăwăl n-tassaɣt wa ărəwăn d-wa ăynayăn

18 Kăl-Iṣrayil ăzzăman-wen-dăɣ d-əzzăɣăn tanəẓruft, ărheeɣ ad-kăwăn-
səssəjrăhăɣ a-s tassaɣt ta jăm d-Emăli ƔisaĂlmasex, wăr toleh d-ta s-kăla tăt-jăn
əntăneḍ dăɣ-tanəẓruft. Dăɣ-ăzzăman-năsăn, əzzaɣăn edes i-taḍaɣt s-ere irhăn eḍes-
net dăɣ-ad-tăt-iḍəs, taḍaɣt-en, iraqq dăɣ-s efew, ăɣlaynăt-tăt tijărăken kăwalnen
d-tihay d-aḍu ăṣṣoohen. A-wen iket-net, wăr fălla-wăn ija kăwăneḍ,
19 wăr təslem i-tăsinsăɣt ta n-emăsli ăṣṣoohen d-emăsli wa ăssuksăḍăn s-əslăn
hasăn-ijăn asărmaɣ wa dăɣ făl hărăn timəẓẓujen-năsăn i-ad-ăbas has-sallăn.
20 Issărmăɣ-tăn hullan a-wa s-ătwănna: «Ere iḍăsăn taḍaɣt-dăɣ, jer-ămudăr wăl’
ăgg-adəm, ămmătet s-sămmăjori n-tihun.»
21 A-wa ənhăyăn, ij’-asăn asărmaɣ-wa-dăɣ făl ănnăbi Mosa-i hasăn-ăzzarăn, ija
tarəmmeɣt ta-dăɣ făl dd-iha ɣas ăšikăḍkăḍ.
22 Kăwăneḍ, wăr fălla-wăn ija a-wa tăn-irmăsăn ed taḍaɣt ta n-Sayon s-dd-mălăm
edes-has, aɣrəm wa n-Măssinăɣ, a-wen a t-ămoosăn, Yărussălam ta n-išənnawăn
dăɣ-əzzăɣăn afḍăn făll-afḍăn n-ănjălosăn əzhanen,
23 təjjăšăm ălžămaɣăt n-tiɣăffaddiwen s-əktabăn ismawăn-năsnăt dăɣ-išənnawăn;
ašăl-i, tohăẓăm-dd Măssinăɣ i-išarrăɣăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn, tărtăyăm dăɣ-iyyăn
n-edăgg d-iman n-imumənăn wi hin-ăwwăḍnen dihad izzaɣ Măssinăɣ. Ǝntăneḍ-en-
hi, ašăl-i-dăɣ, wăr t-illa ălɣib tăn-iwarăn.
24 Tărtăyăm d-Ɣisa-i ămoosăn ănabdid n-ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn, imăl jere-
năɣ d-Măssinăɣ, infăs-kăwăn s-ašni-net wa iknăn mijraw n-wa n-Xăbălla.
25 Ăjăt ənniyăt, wăr tăẓmăẓẓăjăm iman-năwăn i-ere wa hawăn-ămmijrădăn. Kăl-
Iṣrayil wi unjăynen s-asjəd-has, ăssoḍă-dd fălla-săn ălmăṣṣibăt, ɣas, šămad ənta-
den-dăɣ a-wa tăn-ijrăwăn, əndek əmmək wa s-e-năɣləs năkkăneḍ afăl nunjăy s-asjəd
i-Măssinăɣ-i hanăɣ-ămmijrădăn dăɣ-išənnawăn.
26 Ăzzăman-en, ij’ emăsli n-Măssinăɣ əṣṣuhu wa dăɣ făl ăššăkăḍkăḍ ăkall, măšan
ămăra, ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl dăɣ-innă: «Ăsihe wa dd-imalăn, wădden ăkall ɣas a
he-iškăḍkəḍăn, išənnawăn iman-năsăn ad-əškəḍkəḍăn.»

27 Ma ămoos ălmăɣna n-«ăsihe wa dd-imalăn»? A-wen a hanăɣ-ikkasăn dăɣ-taɣdărt n-a-s ăddunya-ta-dăɣ d-a-wa tăt-ihăn iket-net, ilkam ad-iškəḍkəḍ, iba-t i-ad-wăr dd-ităɣiməy ar a-wa iknăn antum, wărăn itənhəynəhəy.
28 Šămad Təmmənəya ta dăɣ-năɣ təlkamăt, ja antum ogdahăn d-a-wen-dăɣ, adiš numayet i-Măssinăɣ, naməlet-t s-a-wa has-ijrăẓăn dăɣ-semɣar d-tuksəḍa-net.
29 He kăwăneḍ! Măssinăɣ-i hanăɣ-ilăn, olăh d-efew itattăn.

13

Isəmməterăn i-imumənăn
1 Nəmărhăt jer-iman-năwăn šund ăŋŋatăn.
2 Ijjəšet-kăwăn amăjaru, wăr hin-təšlelăm făl a-wen; wi ijjăš amăjaru, dăɣ-ăzzăman hin-okayăn, ăsmăjaren ănjălosăn dăɣ-a wăr-əssenăn.
3 Ɣaymăt kittəwăm ăddinăt wi hănen tikarmuten šund ɣas a-s toharăm dăr-săn takărmut-ten-dăɣ. Ɣaymăt daɣ kittəwăm wi irammăs ălɣizabăt šund a-s tiɣəswen-năwăn a irmas ălɣizabăt-wen-dăɣ.
4 Səmɣărăt adubən, tənhirəjəm dăɣ-təšədje. Wăr itikăret ăhaləs i-hănne-s, wăr tikăret daɣ tamăḍt i-ăhaləs-net ed asəmmăḍəs n-iman-năsăn a-wen. Hewăt! Măssinăɣ, ăssiilkăm dăɣ-iməzzəna d-iməkkərukaḍ.
5 Wăr tăggădet tărha n-aẓrəf d-ənniyătăn-năwăn, wăr tăẓoẓăm a-wa lăm ed Măssinăɣ, innă:
«Wăr kăy-e-əžɣəlăɣ,
wăr kăy-e-ăyyăɣ d-iman-năk.»
6 A-wen-dăɣ a făl wăr nəkkes ăṭṭăma, năkoyăd, năddobăt făw ad-nănn dăɣ-hărăt iket-net:
«Emăli a-s ămadhal-in, ma ăksuḍăɣ?
Ma s-ăddobăt ad-hi-t-iɣšəd ăgg-adəm?»

Asjəd i-imizărăn
7 Ǝktəwăt-dd imizărăn-năwăn wi n-ibda kăwăn-in-ăssawăḍnen măjrăd n-Măssinăɣ, əṭṭəfăt a-wa dd-oyyăn, tăttălăləm immun-năsăn.
8 ƔisaĂlmasex, a-wa ămoos ənḍəšel, ămoos-t ašăl-i-dăɣ, ămoos-t daɣ hărkuk.
9 Săjdăt, wăr toyyem ăddinăt šiškin-kăwăn s-ălmăt teɣăre tăynayăt wărăt toher hărăt d-măjrăd n-Măssinăɣ. Səṣṣuhətăt ulhawăn-năwăn dăɣ-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ. A-wen, uf’-awăn asəṣṣuhu n-iman-năwăn dăɣ-uḍəf n-iba n-tetăte n-imənsiwăn s-ăddinăt wi əṭṭăfnen iba n-tetăte-năsăn, wăr t-illa ad-dd-ăššišrăy a-wen săr-săn.
10 Ɣur-năɣ năkkăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud, kăl-tikutawen wi ɣarrăsnen i-tikutawen dăɣ-ehăket n-tămoqqest, wăr hasăn-t-təlla tetăte n-a-wa s-ăɣrăsăn.
11 Taɣsiwen ti s-itiwəy U-tikutawen wa măqqărăn ašni-năsnăt s-edăgg wa iknăn təšədje i-ad-ətwənšən ibăkkaḍăn n-tamətte, asărɣ a titwəjjin isan-năsnăt dăɣ-edăgg hin-ăššinkăšăn făll-amăzzaɣ.
12 A-wen-dăɣ a făl Ɣisa, inɣăl ašni-net illa-hin i-aɣrəm sihen i-ad-išəšdəj taməttte dăɣ-ibăkkaḍăn.
13 Ămăra, năkkăneḍ-dăɣ, nəlkəmet-as s-edăgg-en-dăɣ, nahăret dăr-s əmmăḍri wa inhăy.
14 Ăddunya-ta-dăɣ, wăr dăɣ-s nəla aɣrəm iɣlalăn, ănn-ak, aɣrəm wa ilkămăn, ufăn a ḍarăt nošal.
15 Năkfet s-isəm wa n-Ɣisa i-Măssinăɣ hak ašăl təmmalen ăɣbadnen isəm-net. Takute-nănăɣ has-den-dăɣ.
16 Wăr hin-təttəwăm tanmədhalt d-anməkkas n-tămăɣatert jer-iman-năwăn ed əntănăteḍ-den-dăɣ tikutawen ti əjrăẓnen i-Măssinăɣ.

Ălxer wa ihăn amišəl n-a-wa innă Măssinăɣ

17 Săjdăt i-a-wa hawăn-jannen imizărăn-năwăn, ɣaymăt-hasăn bălluhăm ed
əntăneḍ a dăɣ-ăssiḍmăn Măssinăɣ iman-năwăn, ilkam daɣ ad-tăn-isəstən d-isălan n-
iman-năwăn. Afăl hasăn-sajadăm, ad-hawăn-əjən ənniyăt s-iman ăsriwnen, wăr-e
ẓəkkənẓărăn. Afăl wăr jem a-wen, kăwăneḍ a ikma.
18 Ǝttărăt-anăɣ-in dăɣ-Măssinăɣ. Dăɣ-a-wa hanăɣ-dd-iqqălăn, wăr t-illa a dăɣ-
nəššak iman-nănăɣ. Wăr t-illa a năsidărhăn ar tekle dăɣ-iqqud dăɣ-hărăt iket-net.
19 Ǝttărăt-ah'-in hullan dăɣ-Măssinăɣ i-ad-hin-ətwəyyăɣ, ăqqəlăɣ-kăwăn-in šik.

Ajilal n-măjrăd

20 Dalăɣ Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ălxer, dalăɣ-t ənta-i dd-issənkărăn jer-inəmmuttan
Amăḍan-nănăɣ wa măqqărăn Emăli Ɣisa-i s-hanăɣ-ikfă ašni-net ărkăwăl n-tassaɣt
tăynayăt d-Măssinăɣ.
21 Idhăl-kăwăn Măssinăɣ iket-dăɣ-năwăn i-ad-tudabem amišəl n-a-wa olăɣăn iket-
net, tamašalăm erhet-net, təjəm hărkuk a has-ijraẓăn dăɣ-isəm n-Ɣisa Ălmasex-i
ăniihăjjăn d-semɣar hărkuk. Amin!
22 Ayətma! Wăr-ətterăɣ ad-hawăn-šəššəjreɣ măjrăd dăɣ-isəmməterăn-wi-dăɣ
hawăn-in-əktăbăɣ i-ad-wăr kăwăn-kəmmun iman.
23 Ǝlmədăt a-s ăŋŋa-năɣ dăɣ-ăddin Timoti, ătwăyy-dd; os'-ahi-dd ɣas, năddew-in
săr-wăn.
24 Tăhuulăm-anăɣ-in imizărăn-năwăn d-iməššeddəjăn iket-dăɣ-năsăn. Ăhuulăn-
kăwăn-in ayətma-wăn wi n-imumənăn əzzăɣnen Iṭali.
25 Issənsa Măssinăɣ ănnuɣmăt-net fălla-wăn iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb
Yaqub

Ăšajəš
1 A-wa năkk Yaqub wa n-akli n-Măssinăɣ d-Emăli ƔisaĂlmasex hin-ăhuulăn
mărawăt tiwsaten d-sănatăt ti əmmăhăšnen jer-ikallăn.

Utăr n-immun d-sărho dăɣ-Măssinăɣ
2 Ayətma-ɣ, ărheeɣ dăɣ-wăn a-s talɣa kăwăn-tărmăsăt-dăɣ, a tămoos-dăɣ, tumaset-
awăn əssəbab n-tedăwit
3 ed ădduuttăt a-s tissust tənhăyăm dăɣ-təssəba n-immun-năwăn dăɣ, ad-săr-wăn
dd-arəw a-wen əššəmurăt,
4 măšan, wăr-e ăj a-wen ar s-ad-təṣbarăm hullan i-ad-tumasăm meddən əmdanen
s-wăr t-illa a dăɣ-šaɣšadăn.
5 Wa dăɣ-wăn wăr-iwer sărho, ittăret-t dăɣ-Măssinăɣ-i ihakkăn ăddinăt iket-năsăn
bănnan wăla imoqqan, ad-t-ijrəw;
6 măšan ittăret s-immun dăɣ-wăr ij' ăššăk wăl' iyyăn făl-a-s ere ijan ăššăk dăɣ-
a-wa ittăr dăɣ-Măssinăɣ, wăr-iẓley d-tinăzzămăren n-ejărew wa səmmăn ăzziiwăt
aḍu, itaggăd dăr-snăt siha d-siha.
7 Wa ijăn a-wen, wăr-itəjjaret ăṭṭăma n-ad-ijrəw hărăt ɣur-Emăli
8 ed ăwadəm šund-wen, ănimăntăš, ija əssin ulhawăn, wăr t-illa a dăɣ-itbat.

Ărrəzăɣ wa ilăn idəm dat-Măssinăɣ
9 Ere dăɣ-wăn lăqqəwăn-dăɣ ijrăẓet-as a-wen ed dat-Măssinăɣ, irzaɣ
10 măšan wa dăɣ-wăn irzăɣăn, ijrăẓet-as əllăqqu-net dat-Măssinăɣ ed ənta hakd
ehăre-net togdăh taɣrəst-năsăn d-ta n-tăboyt-i
11 s-e-d tădwăylăl tăfukt, tăkkus, ad-sărɣ teyəšše, tətrəkkət-in tăboyt-net, iba-hin
asmăɣmăɣ n-tihusay-net. Aləsu šund-wen-dăɣ a hin-mad-ăj ere ăsifăllăn făll-ehăre-
net ənta hakd a-wa itamašal.

Isəswidăn n-ăddunya i-ăgg-adəm
12 Tənḍəḍ i-ăwadəm wa išmărăn dăɣ-talɣa făllа-s dd-tăzzubbet-dăɣ ed afăl tăt-dd-
izjăr, ad-t-ăkf Emăli, korona, a-wen, takənbut n-təmmənukəla ta s-ijjăš ărkăwăl-net
i-wi t-ărhanen, a-wen, a t-ămoosăn tămudre ta tăɣlălăt.
13 I dăɣ-wăn ătwarămăn, wăr-ijănnet Măssinăɣ a hi-orămăn făl-a-s Măssinăɣ wăr-
itətwirəm s-a lăbasăn, wăr săr-s itirəm daɣ ăwadəm wăl' iyyăn,
14 ănn-ak, hak ăwadəm-dăɣ erk derhan-net a has-itumasăn sărmas wa t-inattăšăn,
isiḍəw-t dăɣ-erk əmmək,
15 ḍarăt-a-wen, e-d ăssakăy erk derhan dăɣ-ăwadəm, ad-săr-s dd-arəw abăkkaḍ;
abăkkaḍ daɣ ənta, e-d dd-imda s-ăwadəm, ad-săr-s dd-arəw tamăttant dat-Măssinăɣ.
16 Ayətma-ɣ wi əkneɣ tărha, wăr săswadăt iman-năwăn.
17 Wăr t-əllen isuf olaɣnen wăla-i əfrannen s-wădden išənnawăn a dd-falăn ɣur-
Măssinăɣ-i n-Abba dd-ixlăkăn e d-t-illăm ănnur, ənta-i wărăn itəməskil, wăr-oleh
d-tele-i timtəttiyăt.
18 Ǝnta a hanăɣ-dd-ixlăkăn dăɣ-erhet-net s-tărna n-măjrăd-net-i ădduutten i-ad-
numas tiɣăffaddiwen n-a-wa dd-ixlăk.

Asjəd i-Măjrăd n-Măssinăɣ d-amišəl n-a-wa olăɣăn
19 Ayətma-i əkneɣ tărha, săjdăt: əttarăɣ dăɣ-hak iyyăn dăɣ-wăn, ad-ăsijăt asjəd,
wăr-ărorăd măjrăd, wăr-issărmăḍ aḍkăr

20 făl-a-s ere s-irmăḍ aḍkăr-net, wăr-itəmišəl iqqud wa n-erhet n-Măssinăɣ.
21 A-wen-dăɣ a făl əbḍəwăt iman-năwăn d-a-wa kăwăn-isamăḍasăn d-ălxalăn wi
kăwăn-salbasnen, tăqbəlăm s-ənniyăt ăẓedăn măjrăd n-Măssinăɣ wa issəntăm dăɣ-
ulhawăn-năwăn ăddooben ad-kăwăn-iɣləs dăɣ-temse.
22 Umasăt ăddinăt tamašalnen măjrăd n-Măssinăɣ wădden ăddinăt has-sajadnen,
ɣas saswadăm iman-năwăn s-erk inəzjam
23 făl-a-s ere isajadăn i-măjrăd wăr t-itəmišəl, olăh ɣas d-ere ikyădăn iman-net
dăɣ-tiset,
24 ifăl-tăt ɣas ittəw’-in ălwăqq-wen-dăɣ a-wa dăr-olăh, ăqqima wăr-ăsmăttăy talɣa
făll-iman-net;
25 măšan ăwadəm wa ăjjunfăn dăɣ-alămăr wa ifrănăn n-Măssinăɣ, alămăr wa
isadărfen, iṭṭăf a-wa s-t-omăr, tənḍəḍ-as.
26 Ere ordăn a-s ăddiin, a-s ija a-wen, wăr-innăhăḍ dăɣ-iləs-net, iman-net ɣas a
itakărras; ăddin-net, wăr t-illa
27 făl-a-s dat-Abba Măssinăɣ, ăddin wa n-tidət wăr-iwer ălɣib, a t-ămoosăn: uḍəf n-
ijuhelăn, tadhəlt n-tinuḍăfen dăɣ-timɣutar-năsnăt d-ad-wăr kăy-ăsmăḍăs a-wa făll-
təgl’ ăddunya.

2

Iba n-aẓəmmăẓli jer-ăddinăt

1 Kăwăneḍ-i n-ayətma-ɣ omănnen s-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex-i ilăn ălxurmăt,
wăr tăẓmăẓlăyăm ăddinăt.
2 Năjet ălmital n-a-s kunta ijjăš-dd ăhaləs ilan ehăre, əmdan issəkaḍ-net s-tiḍhoten
n-orăɣ, ăẓẓiẓmăy, ălžămaɣăt-năwăn, a-s ija a-wen daɣ, ijjăš-t-dd iyyăn n-talăqqe;
3 kunta dăɣ-a-wen, təjrăhăm-in wa iknăn aẓəẓmi, təggădăm-dd săr-s, tənnăm-as:
«Măndam, ărhuj-ak, ɣayəm diha, nufləy»; a-s ija a-wen, wa n-talăqqe ənta, tənnăm-
as: «Jăy, kăyy əbdəd-in sidi-dăɣ meɣ əyyăw ɣayəm daw-iḍarăn-nănăɣ»,
4 afăl jăm a-wen, wădden ənta-den-dăɣ a-wa isălmadăn s-aẓəmmăẓli wa tinməjjim
jer-iman-năwăn, tinməšreɣăm jer-iman-năwăn s-erk inəzjam.
5 Ayətma-i əkneɣ tărha, săjdăt-ahi: ăddinăt wi s-ɣur-ăddunya lăqqəwăn, əntăneḍ
a-s irzăɣ Măssinăɣ immun-năsăn, ij’-en iməkkusa n-Təmmənəya ta s-ijjăš ărkăwăl-
net i-wi t-ărhanen.
6 Ɣas mafăl lakkăhăm tilăqqiwen? Ajăn wădden kăl-ehăre-i-dăɣ tăssimɣărăm a
kăwăn-ăšihănšarăḍnen, šikkun-awăn s-ăššăreɣa?
7 Ajăn wădden əntăneḍ a jănen isəm wa ăhusken kawăn-ikfa Măssinăɣ tekăškăšt.
8 Innă əlkəttab n-Măssinăɣ:

«Ăj i-ănhăraj-năk tărha ta-dăɣ jed i-iman-năk»,
ənta-den-dăɣ alămăr wa n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, ere t-ămešălăn, ămešăl tihusay.
9 Ǝlmədăt a-s afăl tăẓmăẓlăyăm ăddinăt, ad-tifum abăkkaḍ, abăkkaḍ daɣ ere t-ofăn,
ad-t-isəwăr alămăr uḍlem, iḍḍan dăɣ-inămăšrayăn.
10 Ădduuttăt a-s ere ămešălăn a-wa innă alămăr iket-net har ănmăšrăy i-tajəttewt-net
tiyyăt, a-di alămăr iket-net a-s ănmăšrăy.
11 Făl-a-s Măssinăɣ-i innăn:
«Wăr jed əzzəna»,
ənta daɣ a innăn:
«Wăr jed iman»,
ɣas kunta kăyy tăqqimăd wăr jed əzzəna uhən-dăɣ, jed iman, a-di hărăt iyyăn,
tănimăšrăyăd hărwa i-alămăr.
12 Ɣas tajjăt iməjridăn d-timašalen n-ăddinăt əssannen s-alămăr wa isadărfen a-s
ilkam ad-tăn-išrăɣ;

13 ăššăreɣa daɣ wen, ašăl wa d-e-ăj, wăr dăɣ-s-e-tətwiḍən tăhanint i-ere wa s-kăla wăr
tăt-oḍen i-ăddinăt ed ere wa s-oḍăn Măssinăɣ tăhanint, wăr t-issărmăɣ ăššăreɣa-net.

A-wa dd-itirəw immun wa n-tidət s-ăgg-adəm

14 Ayətma-ɣ, ak ma s-infa ăgg-adəm, ad-itabăraj s-oman s-Măssinăɣ, a-s ija a-wen,
wăr ila imărkedăn ăsidăttătnen a-wen? Ak ajăn orda s-ad-t-iɣləs immun-wen-dăɣ?
15 Kunta lam wălătma-wăn meɣ ăŋŋa-wăn ɣălulăn, ălluẓ,
16 ma s-infa a dd-iggəd ɣas iyyăn dăɣ-wăn, ănn'-asăn: «Iɣlăs-kăwăn Măssinăɣ dăɣ-
esămeḍ d-laẓ, təglăm dăɣ-ălxer»? A-s ija a-wen, tənsam făll-ehăre, măšan, wăr t-illa
a-s tăn-tədhalăd dăɣ-a-wa s-ămiɣatărnăt tiɣəswen-năsăn.
17 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s immun s-Măssinăɣ wărăn dd-itirəw s-ăwadəm
imărkedăn, ămmut.
18 Iha miši a-s ămăra, ad-hi-ănn iyyăn dăɣ-wăn: «Kăyy led immun măšan wăr-
ăddew d-imărkedăn, a-s ija a-wen, năkk, leeɣ-tăn.» Wa dăɣ-wăn ordăn a-wen, ənneɣ-
as: «Səkən-ahi a-wa ăssitbătăn immun wărăn ăddew d-imărkedăn, ad-hak-sətbətăɣ
năkk immun-in s-imărkedăn-in.
19 Ak tăsităɣrăfăd a-s Măssinăɣ iyyăn? Ikna, măšan, əlməd a-s alšinăn dăɣ-omanăn
s-a-wen, ăšišăkăḍkăḍ-tăn.
20 Ǝyyaa, kăyy-i n-ălžahil wăr ih' ălfăyda, ăyy-ahi ad-kăy-səfhəmăɣ, a-s immun
warăn ăddew d-imărkedăn, wăr t-illa a infa.»
21 Ajăn wădden amɣar-nănăɣ Ibrahim, ašăl wa d-iqbăl ad-ikət i-Măssinăɣ rure-s
Isxaqq, tămašalt-ten-dăɣ ija, a t-ikfăn idəm data-s?
22 Wădden hannăyăd a-s immun ăddeew hărkuk d-imărkedăn wi t-satbatnen!
23 Ǝnta-den-dăɣ a-wa isatbatăn a-wa innă əlkəttab a-s innă:
«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ,
a-wen-dăɣ a t-ikfan idəm ɣur-s,
iwăr-t isəm: Amidi n-Măssinăɣ.»
24 Wădden, hannăyăm a-s ăgg-adəm, imărkedăn ad-t-hakkănen idəm dat-Măssinăɣ
wădden immun ăstikăn.
25 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s təkrăš Rahab ta n-tălkăxbat idəm dat-Măssinăɣ; təja
tămašalt tăhuusket ašăl wa d-təffăr inaramăn wi n-kăl-Iṣrayil dd-oyăsnen ăkall-
net, təffăr-tăn, təj'-asăn daɣ ăddăbara tăn-issəjmăḍăn ăkall hărwa wăr tăn-irmes
əlxəkum n-ăkall-en.
26 Săjdăt: əmmək-wa-dăɣ s-taɣəssa wăr hen iman, tămmut, əmmək-wen-dăɣ daɣ
a-s immun wărăn ila imărkedăn, ămmut.

3

Nănnăhăḍet dăɣ-ilsawăn-nănăɣ

1 Ayətma, wăr kăwăn-tăjjăšnet ălɣulam ăjjootnen făl-a-s năkkăneḍ-i n-ălɣulam,
ilkam dăɣ-năɣ ăššăreɣa ojărăn wa n-ăddinăt wi iyyăḍnen təsəmme.
2 Wăr hanăɣ-iha ere s-wădden išaɣšad dăɣ-măjrăd măšan, wa ăddooben dăɣ-
năɣ, ad-ăqqayəm wăr-išăɣšid dăɣ-măjrăd, ăhaləs imdan ănnihăḍăn dăɣ-iman-net
a ămoos.
3 Tənhayăm a-s afăl ija ăwadəm aɣăba dăɣ-emm n-ebăje, ad-t-oɣad, ănnihăḍ dăɣ-
taɣəssa-net iket-net,
4 zənnəzjumətăt dăɣ-əd-tin-ăho, a dăr-togdăh tiyyăt təmɣăre d-a dăr-ogdăh aḍu
wa tăt-imahhălăn, hărăt n-taɣăya ənḍărrăt a-s tăt-oɣad wa tăt-ăššešălăn, itannăḍ-tăt
siha s-irha.
5 A-wen-dăɣ daɣ a dăr-olăh iləs, mətki măšan, itabăraj s-a ăjjeen, temăntăst
ənḍărrăt măšan, ənta-da-dăɣ he-səntəsăt ăroj imdan.

6 Iləs daɣ, olăh d-efew, wăr t-illa əẓẓənəf n-tăllăbăst t-dd-wărăt təffil, iha
tislaḍ-nănăɣ, isamălsa făll-taɣəssa-nănăɣ iket-net, ăssintăs fălla-năɣ efew wa n-
žohănnăma, ăssintăs daɣ tămudre-nănăɣ.
7 Wăr t-illa əẓẓənəf n-tawăqqast wăla n-igḍaḍ wăla n-iẓlulam wăla n-imudărăn wi
n-aman s-wădden itinən, ăssenăn-t daɣ ăgg-adəm
8 măšan, iləs, wăr t-illa ere ăddoben ad-t-isinən, tagăršăt a ămoos, ihărăynăn-net,
ăssăm dd-wăr-išărrəy ăwadəm, hărkuk ɣas ămiɣălɣăl.
9 Iləs a-s nətiməl Abba-nănăɣ Emăli, ənta daɣ a-s nəsawar tilɣant dăgg-adəm-i
dd-ixlăk Măssinăɣ dăɣ-milhaw-net.
10 Emm iyyăn, zajjărnăt-dd tittar ti olăɣnen hakd ti lăbasnen. Ayətma, wăr-ităjjet
dăɣ-wăn a-wen.
11 Ak kăla tənhăyăm terəst s-dd-zazjar tiṭṭ-net aman ăẓednen d-i ăkosămnen?
12 Ayətma-ɣ, ajăn ahəšk n-ašar, təggarăn-t aratăn n-əzzăytun meɣ ahəšk n-
lăɣnăb, təggarăn-t aratăn n-ašar? Terəst daɣ tăkosămăt, wăr tăt-dd-e-əzjărăn aman
ăẓednen.

Sărho wa n-tidət

13 Ǝndek dăɣ-wăn wa n-emăssărho, ilăn tayətte? Adiš, isăknet a-wen s-ălxal-net
d-imărkedăn dăɣ-wăr-itter aḍkul n-iman-net ed a-wen-dăɣ a-s ašămol wa n-sărho.
14 Măšan, kunta kăwăneḍ ăssiismămnăt tismiten ulhawăn-năwăn, tăsidăwăm a-
wen d-asəgdah n-iman-năwăn d-ăddinăt, wăr jem a-wen abăraj, wăr jem bahu tidət
15 făl-a-s, sărho-wen, wădden Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn a dd-ifal, i n-ăddunya-
i-dăɣ, i n-ere ilkamăn i-derhan n-iman-net d-Iblis
16 făl-a-s edăgg meɣ ulh ăssiismămnăt tismiten d-asəgdah n-iman, ănimahăẓ d-
amšənḍaw d-e d t-illăm erk ămašal.
17 Sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ, ăzizăr təšədje, iqqal ăgg-ălxer, olaɣ, išmăr, təh’-e
tăhanint, ăsijăt imărkedăn wăr henăt timudda wăla təlmənufăɣa.
18 Ăddinăt wi ədgaẓnen dăɣ-umăɣ n-ălɣafyăt, saɣsalăn-dd s-iman-năsăn dăɣ-
ălɣafyăt, timašalen hasăn-əjrawnen idəm ɣur-Măssinăɣ.

4

Tiyyăt-i-dăɣ Măssinăɣ meɣ Iblis

1 Ǝndek siha s-dd-han imjărăn d-ikənnasăn wi kăwăn-hănen? Ajăn wădden erk
derhanăn wi təggasnen dăɣ-ulhawăn-năwăn?
2 Sadărhanăm a ăjjeen wăr jărrəwăm, wăr t-jărrəwăm ed tămoosăm išənja n-
imăjjan n-iman s-iha munkăẓi ulhawăn-năsăn, tăsidăwăm a-wen d-amjăr d-akənnas.
Wăr jărrəwăm a-wa tattărăm dăɣ-Măssinăɣ ed tajjăm-as erk utăr
3 meɣ daɣ a-wa tattărăm wăr t-jărrəwăm ed a-s t-tattărăm, tattărăm-t s-erk ənniyăt
dăɣ-wăr kəttəwăm ɣas ar tănoflayt n-iman-năwăn.
4 Iməzzəna yaden! Ajăn wăr təssenăm a-s tărha n-a-wa făll-təgl’ ăddunya, isakaḍ
d-Măssinăɣ? Ere daɣ wa ijăn ăddunya tamidit, ij’-iman-net, ašănjo n-Măssinăɣ.
5 Ajăn tăɣelăm a-wa innă əlkəttab, bănnan a făl tăn-innă:
«Osamăɣ făll-unfas wa jeɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn,
wăr-ăqbelăɣ făw oharăɣ-tăn d-iyyăn.»
Măjrăd-wen-dăɣ, Măssinăɣ a t-ijăn.
6 Măšan a-wen iket-net, ojăr-t ănnuɣmăt wa hanăɣ-ihakk. Inn’-anăɣ əlkəttab:
«Măssinăɣ, ikfăr i-wi ăkkubrătnen,
ihakk ănnuɣmăt i-wi data-s sarasnen iman-năsăn.»
7 Sărəsăt iman-năwăn dat-Măssinăɣ, əkfărăt i-Iblis ad-kăwăn-ajəj.
8 Ẓihəẓăt-dd iman-năwăn Măssinăɣ, ad-kăwăn-dd-ahəẓ. Ya inăsbăkkaḍăn, šəšdəjăt
ifassăn-năwăn, šəšdəjăt ulhawăn-năwăn kăwăneḍ-i jănen ăššăk dăɣ-a-wa hăm.

9 Səllăqqəwăt iman-năwăn, isnanăt, təṭṭəfăm iba, šuršəm; tumaset taḍăẓẓa-năwăn
uḍəf n-iba, təjəm tedăwit-năwăn, tisnant.
10 Sărəsăt iman-năwăn dat-Emăli i-ad-kăwăn-iḍkəl.

Ăyyăt fălla-wăn anmiẓəm jer-iman-năwăn

11 Ayətma-ɣ, wăr tănmaẓămăm jer-iman-năwăn. Ere itiẓəmən ăŋŋa-s, isawar-t
uḍlem, alămăr a itiẓəm, isawar-t uḍlem; alămăr ya, wăr-tăddobed ad-fălla-k ila
tărha n-ămašal, sawarăd-t daɣ uḍlem.
12 Măssinăɣ ɣas a-s ălwakil d-ălqaḷḷi, inaqq, isidur. Kăyy-š, ma tăqqalăd, sawarăd
uḍlem ănhăraj-năk?

Sărəsăt iman-năwăn dat-Măssinăɣ

13 Ḍarăt-a-wen daɣ, kăwăneḍ-i jănnanen: ašăl-i meɣ ašəkka, ad-năssakăl s-aɣrəm
măndam, năj'-in dăɣ-s awătay n-mamăla dăɣ-nărbăx.
14 Xăxx-dăɣ, iməskay, ajăn təssanăm a-wa hawăn-itwăr ašəkka? Ajăn kăwăneḍ făw,
ma tăqqal tămudre-năwăn? Ajăn wădden, wăr tămoosăm ar tahălayhălayt ăwway
aḍu s-e-d dd-təzjăr, šik-dăɣ a-s hin-layyăm.
15 A ăniihăjjăn, ad-tənnəm: kunta irḍa Emăli s-a-wen, kunta nəddar năɣlas, ad-năj
a-wa d-a-wa.
16 Măšan ămăra-dăɣ, wăr t-illa a kawăn-išlan săl ibărajăn săr-wăn dd-orawăn erk
inəzjam-năwăn, əlmədăt a-s abăraj šund-wen-dăɣ, wăr-oleɣ.
17 Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt a-s ere issanăn a-wa ihă emărked, ăqqima-dăɣ, wăr
t-ija, ofa abăkkaḍ.

5

Kăl-ehăre, wăr tăsfăllăm făll-ehăre-năwăn

1 Ăywa, kăwăneḍ-i n-kăl-ehăre, ălhăt, šuršəm dăɣ-təssəba n-ălmăṣṣibatăn wi
fălla-wăn dd-madăn-iḍəw.
2 Ehăre-năwăn wa irkăhăn, tattănăt-t tiwəkkawen, isəlsa-năwăn, tatt'-en temedhe;
3 təkša tenekt ta s-ilkam ad-fălla-wăn tăjjăyh, sărɣ tiɣəswen-năwăn šund temse,
orăɣ-năwăn d-aẓrəf-năwăn ed tăsbăkănăm i-iman-năwăn ehăre n-tikunen dăɣ-išilan-
wi-dăɣ s-əntăneḍ a-s wi n-ajilal n-ăddunya.
4 Ǝnhəywăt inaxdimăn wi dd-omădnen išəkraš-năwăn, əntăneḍ-da-dăɣ s-
təkšam ălxaqq n-tide-năsăn, ăsikălălăn ămăra hundăɣ har tăwwăḍ tekălelt-năsăn
timəẓẓujen n-Emăli n-ajhanăn wi n-išənnawăn.
5 Făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, tăsnăflăyăm iman-năwăn dăɣ-iẓəjraẓ d-tiẓudawen ti n-
ulh d-tiṭṭawen, təknăm tewwant, təttəwăm-in ašăl wa ilkămăn,
6 tăswărăm imaɣdalăn uḍlem, jăm iman-năsăn, wăr t-illa a hawăn-ăɣšadăn.

Taẓidert

7 Ayətma-ɣ, a ikkă Emăli-dăɣ wăr dd-iqqel, təjjəšet-kăwăn taẓidert. Zəjjəzzăt ɣas
ănasdamu, ăẓiẓăydăr, iqqal i-ašăl wa d-mad-ăŋŋ ašəkrəš-net. Taẓidert ta t-təhăt ašăl
wa d-wătăn ijənnawăn wi ăzzarnen, ənta daɣ a t-hat a-s mad-əwətən wi əšrăynen.
8 Ǝṭṭəfăt kăwăneḍ-dăɣ taẓidert-ten-dăɣ, səṣṣuhum ulhawăn-năwăn, təjbəsăm ed
Emăli išwar dd-iqqal.
9 Ărheɣ dăɣ-wăn ayətma-ɣ, ad-wăr ijənn wăl' iyyăn-dăɣ a lăbasăn făll-amidi-net
făl-a-s ălqaḷḷi wa ojărăn išwar dd-osa, os'-iwăn făw.
10 Tălălăt ayətma taẓidert ta kăwăn-sahalăt s-data dăɣ-tisnant šund a-wa jăn
ănnăbităn-i hawăn-jănen isălan n-Emăli.

11 A-wen-dăɣ a făl nəjanna: tənḍəḍ i-wi dăɣ-wăn hălnen iman-năsăn. Wădden
təslam ăṣṣăbarăt wa ija Ăyyuba dăɣ-tisnant ta t-tărmăsăt, təssanăm daɣ s-ušreyăn
wi t-ikfa Emăli ed Emăli, milɣaw-net d-tăhanint-net, wăr len eket.
12 Ărheɣ dăɣ-wăn ayətma-ɣ, dat-hărăt iket-net, ad-wăr tăhhiḍăm s-išənnawăn wăla
ăkall wăla s-hărăt wăl' iyyăn. Umaset əyya-năwăn, əyya i-a wa ămoosăn tidət,
umaset daɣ ăbo-năwăn, ăbo i-a-wa ămoosăn bahu i-ad-dd-wăr-isiḍəw Măssinăɣ
ăššăreɣa-net făll̆a-wăn.

Tănfo ta hăt tamădilt n-Măssinăɣ

13 Ak oẓar iyyăn dăɣ-wăn? Adiš idəlet Măssinăɣ. Ak ăsriiw iyyăn dăɣ-wăn? Adiš,
awəyet təmmal i-Măssinăɣ.
14 Ak ikna iyyăn dăɣ-wăn turhənna? Adiš, ăɣret-dd inušămăn n-ălkănisăt, ədəlnet-
as Măssinăɣ, əšwəynet-as s-əzzăyt s-isəm n-Emăli.
15 Afăl has-dălăn Măssinăɣ s-ulhawăn săr-s omannen, ad-iɣləs ăwadəm-en, ijrəw
ălafu. Kunta ămarhin, turhənna-net, abăkkaḍ a săr-s tăt-dd-orawăn, ad-has-t-in-ănš
Măssinăɣ.
16 Nəmənšăt a-wa ikkăn jere-wăn, tăqqimăm hak iyyăn itəddal Măssinăɣ i-amidi-
net i-ad-t-izuzəy făl-a-s tamădilt n-ere ilan idəm dat-Măssinăɣ, la tădabit, təkna təla
n-tənfa.
17 Wădden, təslam isălan n-ănnăbi Ɣəli,† wăr dăr-s nəẓley, ăgg-adəm dăr-năɣ
olăhăn a ămoos, măšan ija i-Măssinăɣ tamădilt dăɣ-ijlay i-ad-wăr iwet ajənna, ij'
ajənna kăraḍ iwətyan d-săḍis oran, wăr-iwet;
18 tokăy tăqqăn-ten ɣas, idăl Măssinăɣ i-ad-iwət ajənna, iks' ăkall.
19 Ayətma-ɣ, afăl dăɣ-wăn ănmăšrăy iyyăn i-tidət har t-dd-ăssoɣăl dăɣ-s iyyăn,
20 əlmədăt a-s ere dd-ăssoɣălăn anămăšray tabarăt ta oyya, ad-t-iɣləs Măssinăɣ
dăɣ-tamăttant, ănš-as-in əjut n-ibăkkaḍăn-net.

† **5:17 5:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb Bəṭrus

Ăšajəš

1 A-wa năkk Bəṭrus wa n-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex hin-iktabăn i-imumənăn-wi
ăsnăfrăn Măssinăɣ əmmăhăšnen jer-ikallăn wi n-Bəntu, Gălasya, Kafadusya, Azya
d-Bitinya.
2 Abba Măssinăɣ iman-net, dăɣ-təlluləya-net, a-s ăru d-kăwăn-ăsnăfrăn, ikrăš-
kăwăn s-tărna n-Unfas-net, iẓlăy-kăwăn-dd jer-timəttawen i-ad-tamašalăm erhet n-
ƔisaĂlmasex-i kăwăn-iššəšdăjăn s-ašni-net.
Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ s-Măssinăɣ, ad-kăwăn-isənnəfləy dăɣ-ănnuɣmăt d-
ălxer.

Ăṭṭăma wa măqqărăn ăynayăn ăsjăr Măssinăɣ imumənăn

3 Naməlet Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex. Təmɣăre n-tăhanint-
net a dăɣ-dd-issənkăr Ɣisa Ălmasex jer-inəmmuttan, ikf’-anăɣ dăɣ-təssəba-net
tămudre tăynayăt, ăsdăttăt daɣ ăṭṭăma wa hanăɣ-ăsjăr
4 i-ad-nəjrəw tăkasit ta hăt išənnawăn itwăr Măssinăɣ i-taməttе-net. Tăkasit-en,
hawăn-itwăr dăɣ-ălžănnăt, wăr ɣəššəd, wăr tăt-isəmăḍis hărăt, wăr-inăxxəs ănnur-
net.
5 Măssinăɣ iman-net, dăɣ-təssəba n-immun wa săr-s jăm a kăwăn-e-agəẓăn s-
tărna-net i-ad-təjrəwăm əlɣəllas wa hawăn-itwăr dd-e-infilələn ašăl wa d-e-təmdəw
ăddunya-ta-dăɣ.
6 Ənta-den-dăɣ əssəbab n-tedăwit ta jăm kud-dăɣ irammăs-kăwăn, ămăra-dăɣ,
ălɣizabăt ăjjeen kăwăn-ăssikmăn iman măšan, a-wa səmmăn kăwăn-irmăsăn, wăr-e
ăhaj irmas-kăwăn.
7 Ălɣizabăt-en, ăddălil-net, i n-ad-itbat ekew n-immun-năwăn-i ilăn ălqin ufăn
wăla orăɣ. Orăɣ iman-net, wăr-iɣlel, efew a dăɣ-t-itajj ăwadəm i-ad-išdaj. Əmmək-
wen-dăɣ daɣ a-s kăwăneḍ, afăl wădden ad-inšəš immun-năwăn s-ălɣizabăt i-ad-
ăttălmăd a-wa dăr-ogdăh immun-năwăn. Afăl tidət-dăɣ a-s itbat immun-năwăn, ašăl
wa dd-e-iqqəl ƔisaĂlmasex, a data-s təkrəšăm təmmal d-ălxurmăt d-semɣar.
8 Ɣisa, tărham-t kud-dăɣ wăr kăla t-tənhăyăm s-tiṭṭawen-năwăn, tomanăm săr-s
daɣ kud-dăɣ har ămăra-dăɣ, wăr t-tənheyăm. A-wen-dăɣ a făl əssəbab n-tedăwit-
năwăn, ija dăɣ-təmɣăre s-wăr t-illa măjrăd t-ăssiifhămăn.
9 Dăwătăt ed əlɣəllas a-s marušăt wa kăwăn-e-ăkf Ɣisa ed tomănăm săr-s.
10 Əlɣəllas wa kăwăn-ikfă Măssinăɣ, ăru d-ăssewălăn ănnăbităn dăɣ-isălan-net,
əmmăɣăn hullan i-ad-əjrăhăn tisăɣlay-net, wăr t-illa əlkəttab wăr-ăsfăykăn i-a-wen,
11 wăr t-illa a-s wădden jăn-t i-ad-əlmədăn ăzzăman d-hărătăn wi maden-ăj dăɣ-a-
wa hasăn-dd-ăsnăfalăl Unfas n-Ălmasex-i izzăɣăn dăɣ-ulhawăn-năsăn. Ənta-en-dăɣ
a tăn-issəlmădăn a-s Ălmasex, ad-inhəy tersəmmawen, təzzar ijjəš ălxurmăt.
12 Ănnăbităn-en, issəlmăd-tăn Măssinăɣ a-s əlɣəllas wa s-xaṭṭăbăn isălan-net,
wădden ăzzăman wa hăn a dăɣ-dd-e-infiləl, ănn-ak, inn’-asăn, i năwăn kăwăneḍ-
i s-ăxṭăbăn inəmmušal isălan n-Ălənžil s-tărna n-Unfas Šăddijăn-wa dd-ifălăn
išənnawăn. Ălənžil-i-hi, wăla ănjălosăn ăsidărhănăn ajunf dăɣ-s măšan, wăr-
əjrewăn turhajăt n-a-wen.

Tămudre tăksuuḍăt Măssinăɣ

13 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-tăqqaymǝm təjbasăm,
ɣaymăt jam ənniyăt, ăjăt ăṭṭăma-năwăn iket-net dăɣ-a-wa kăwăn-e-ăkf ƔisaĂlmasex
ašăl wa dd-e-infiləl.
14 Mašălăt a-wa fălla-wăn irha Măssinăɣ, wăr təlkemăm i-erk derhanăn wi n-ibda
tamašalăm dăɣ-ălžăhalăt,
15 ănn-ak, təlkəmet təšədje n-tămudre-năwăn i-ta n-Măssinăɣ ed ənta-i kăwăn-dd-
iɣrăn s-iman-net, šăddiij.
16 Măssinăɣ iman-net a innăn dăɣ-măjrăd-net:
«Išdajăt ed năkk šăddiijăɣ.»
17 Šămad dăɣ-tittar-năwăn, ɣarrăm Măssinăɣ s-isəm «Abba», adiš təjjəšet tuksəḍa-
net ulhawăn-năwăn, a təkkam təddarăm tămoosăm imăjarăn făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ.
Ǝnta, wăr-ăẓnămăẓlăy ăddinăt, ilkam, ad-išrăɣ hak ăwadəm s-a-wa has-jăn imojjan-
net.
18 Təssanăm a-s wădden hărătăn wăren ənfa hărăt šund aẓrəf meɣ orăɣ a-s kăwăn-
dd-ikkăs Măssinăɣ dăɣ-terk tămudre ta dd-tətrăm,
19 ănn-ak ašni ilan ălqim, ašni n-Ălmasex-i ămmun šund Ašăɣol šăddijăn s-wăr
t-illa ălɣib t-iwarăn a-s kăwăn-iɣlăs.
20 Ăru, iket-di făw dd-xallăk ăddunya, ăsnăfrăn-t Măssinăɣ i-a-wen-dăɣ. Ašăl-i-hi,
a-wen s-ăru t-iktăb Măssinăɣ, ăsnăfalăl-t-dd dăɣ-təssəba-năwăn dăɣ-išilan-wi-dăɣ
n-ajilal.
21 Ǝnta-en-dăɣ a dd-orăwăn immun-năwăn s-Măssinăɣ ed issənkăr-t-dd dăɣ-
tamăttant, ikf'-e ălxurmăt dăɣ-ittus n-ad-ăns immun-năwăn d-ăṭṭăma-năwăn făll-
Măssinăɣ.
22 Ašăl-i, šămad, tămešălăm tidət, adiš, šăddiijăm. Orăw-dd săr-wăn a-wen tărha
jer-iman-năwăn wăr təha təlmənufăɣa. Nəmărhăt hărwa jer-iman-năwăn s-ulh
imdan
23 ed tămudre ta tăynayăt kăwăn-ikfa Măssinăɣ, wădden abbatăn-năwăn wi n-
ăddunya-ta-dăɣ s-a ijăn dăɣ-ilkam ad-tăn-iba a hawăn-tăt-ikfăn; măjrăd wa iɣlălăn
n-Măssinăɣ-i ihakkăn tămudre a-s əssəbab-net
24 făl-a-s innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Amăskoy ăgg-adəm, wăr-iẓley d-teyəšše,
taɣrəst-net, wăr təẓley d-ta n-tăboyt.
Teyəšše tiɣar, tăboyt ad-tiḍəw, tiɣar-in ənta-dăɣ
25 măšan, măjrăd n-Emăli ənta, iɣlal.»
Ăywa, măjrăd-wen-dăɣ a hawăn-ătwăjjăn a-s təslăm i-isălan n-Ălənžil.

2

Tamətte ta ila Măssinăɣ: tamətte təddarăt, šăddiij

1 Ǝnhəywăt, əbḍəwăt d-tăllăbăst a tămoos-dăɣ, əbḍəwăt d-amsud d-təlmənufăɣa
d-əmmunšăɣ d-tiẓmit jer-iman-năwăn.
2 Alăhăt d-imărkăsăn s-hărkuk ărhan taḍəḍt, ənsəyăt kăwăneḍ-dăɣ axx wa wăr-
inxes hărăt ămoos măjrăd n-Măssinăɣ i-ad-kăwăn-isəṣṣuhət, tədwəlăm dăɣ-immun,
tăɣləsăm ed innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
3 «Kăwăneḍ, tăkrăbbem tăẓude ta ija alkum i-Emăli.»
4 Ẓəẓẓihəẓăt-dd iman-năwăn Emăli ed iddar. Ǝnta a-s tăhunt ta n-aɣmăr lăt ălqim
hakkăt ăṣṣahăt i-ehăn, unjăyăn săr-s dăgg-adəm măšan, ăsnăfrăn-tăt Măssinăɣ ed
inhăy a-s ənta a tufăt.
5 Ămăra, kăwăneḍ-dăɣ, tămoosăm šund tihun əddarnen warnen tăhunt-ten-dăɣ,
umasăt šund ehăn wa šăddijăn izzăɣ Măssinăɣ, tămoosăm šund kăl-tikutawen-net

ăššiišdăj t-əkfanen iman-năsăn i-ad-tamašalăm erhet-net, ɣabbădăm-t dăɣ-idəm n-a-wa hawăn-ămoos Ɣisa Ălmasex. Ǝnta-den-dăɣ takute ta kăwăn-warăt i-ad-təkrəšăm idəm dat-Măssinăɣ.
6 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab, innă Măssinăɣ:
«Ăsnăfrănăɣ tăhunt n-aɣmăr
ta təfrănăt lăt ălqim
dăɣ-aɣrəm wa n-Sayon.
Ǝnta a he-sănsăɣ s-tizarăt i-ad-tumas ăssas.
Ere fălla-s issəntămăn immun-net-dăɣ,
wăr-iha miši n-ad-ilkam ad-ămmujrăẓ.»
7 Kăwăneḍ-i săr-s omănnen, ad-tətwăsəmɣărăm măšan ăddinăt wi has-ăsɣărnen ulhawăn-năsăn, iktab a-s:
«Tăhunt-ta hin-jărăn ălbănnatăn,
a-s dd-təšrăy tanfust,
ənta a tăqqălăt ta n-aɣmăr n-ăssas n-ehăn iket-net.»
8 Ătwănn’-anăɣ daɣ a-s:
«Tăhunt, a hasăn-irassălăn, tiḍəwăn.»
Rassăl-asăn ed unjăyăn omănăn s-măjrăd n-Măssinăɣ, ənta-den-dăɣ tetewărt-năsăn, a-wen-dăɣ a dăr-ăniihăjjăn.
9 Măšan kăwăneḍ-i n-imumənăn, ij’-iwăn Măssinăɣ tamətte ăsinăfrăn i-iman-net, tămoosăm ejhăn n-kăl-tikutawen făll-ăminakăl, əddəwəl šăddijăn, tamətte ăsidărfăt; ikkăs-kăwăn-dd Măssinăɣ iman-net dăɣ-tihay, ij’-iwăn dăɣ-ănnur-net wa ăhusken i-ad-tiiməl‌əm dat-ăddinăt təmɣăre d-tihusay n-ijităn-net.
10 Ibda, wăr hem tamətte-net măšan, ašăl-i, tămoosăm tamətte n-Măssinăɣ; ibda, wăr hem wi s-oḍăn tăhanint măšan ašăl-i, oḍăn-awăn-tăt.

Ăyyăt fălla-wăn a-wa lăbasăn

11 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, imăjarăn d-iməhhujjaj a tămoosăm făll-ărori n-ăkall-wa-dăɣ; a-wen-dăɣ a făl, əttarăɣ dăɣ-wăn ad-təyyəm erk derhanăn wi n-ibda kăwăn-saknasnen d-tumast-năwăn ta tăynayăt.
12 Ǝṭṭəfăt ălxal olaɣăn jer-inəẓẓulam† i-ad-səbbuggətnăt tihusay n-tămudre-năwăn a-wa-dăɣ kăwăn-sawarăn uḍlem n-a-s erk ăddinăt a tămoosăm, afăl tamašalăm a-wa olăɣăn data-săn, ad-hasăn-umas a-wen ănnur i-ad-səmɣărăn Măssinăɣ ašăl wa hasăn-dd-e-infiləl.

Asjəd i-a-wa omăr əlxəkum

13 Təssəba n-a-wen-dăɣ hawăn-iqqăl Emăli a făl mašălăt a-wa fălla-wăn irha əlxəkum iket-net, sărəsăt iman-năwăn dat-ămănokal n-ăkall ed ənta a ixkamăn făll-hărăt iket-net,
14 sărəsăt iman-năwăn dat-gəfăr wa ija ămănokal n-ăkall jənnəj-wăn ed ənta a t-ikfăn tărna ta s-iɣattăs ăššăreɣa, isawar uḍlem iməsdăɣwa, itiməl wi tamašalnen a-wa olăɣăn.
15 Erhet n-Măssinăɣ, itbat: mašălăt a-wa olăɣăn i-ad-səssusəmăm erk ăddinăt wi əžhălnen wăren əla tayətte.
16 Tidət-dăɣ a-s lam iman-năwăn măšan, wăr tăjjăt a-wen ăsaru i-ad-tamašalăm tăllăbăst, ănn-ak, a tăjjăm-dăɣ, ăjăt-t dăɣ-a-s kittəwăm a-s eklan n-Măssinăɣ a tămoosăm.
17 Səmɣărăt ăddinăt iket-năsăn, ărhăt ayətma-wăn dăɣ-ăddin, uksaḍăt Măssinăɣ, səmɣărăt ămănokal n-ăkall.

† **2:12 2:12** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Isəmməterăn i-ad-nəṭṭəf tămudre ta iṭṭăf Ălmasex

18 Eklan! Sărəsăt iman-năwăn dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ daw-məssaw-wăn, uk-
saḍăt, səmɣărăm wi dăɣ-săn olăɣnen, ăẓednen, hakd-dăɣ wi s-iẓẓəwăt ălxal-năsăn.
19 Irhuj-awăn afăl ălɣizabăt wa hannăyăm amišəl n-erhet n-Măssinăɣ a t-dd-
orăwăn săr-wăn wădden ăḍḍărora.
20 Ǝndek isəm wa-ihăn əbbărəḍ dd-oraw ăḍḍărora? Wăr t-illa. Măšan, kunta
ălɣizabăt-wa hannăyăm, tuksəḍa n-Măssinăɣ a săr-wăn-t-dd-orăwăn, adiš, irhuj-
awăn ed a-wen-dăɣ a he-isiwəḍăn idəm-năwăn dat-Măssinăɣ.
21 Ălɣizabăt šund-wen-dăɣ a-s kăwăn-dd-iɣră Măssinăɣ ed Ălmasex ənta-dăɣ,
inhăy ălɣizabăt, oyy'-awăn-dd s-a-wen-dăɣ ălmital i-ad-t-tăttălălăm.
22 «Ălmasex, wăr kăla ofa abăkkaḍ,
wăr kăla innă bahu»,
23 ătwărbăḍ măšan, wăr-irbeḍ;
inhăy tersəmmawen măšan
wăr kăla dd-təzjăr terk tettert emm-net,
ănn-ak, ăssoɣăl talɣa-net Măssinăɣ-i išarrăɣăn s-iqqud.
24 Ălmasex iman-net
a irḍăn s-ad-inhəy aɣăna dăɣ-taɣəssa-net,
ătwăṣlăb făll-tajəttewt, ămmut
i-ad-iḍkəl făll-iman-net ibăkkaḍăn-nănăɣ,
i-ad-numas šund inəmmuttan
dăɣ-isălan wi n-ibăkkaḍăn,
nəjrəw tămudre tăynayăt,
nəṭṭəf tămudre toɣadăt dat-Măssinăɣ.
Ăllubbăḍ hullan dăɣ-taɣəssa-net
i-ad-təzzəyăm dăɣ-turhənna-năwăn
25 făl-a-s ibda, kăla tămoosăm šund tihatten
ăssujjălnen măšan ămăra,
tăqqălăm-dd Amăḍan wa iḍmănăn iman-năwăn.

3

Timtăr i-tiḍeḍen d-meddən

1 Tiḍeḍen! Sărəset hak iyyăt dăɣ-kmăt iman-net dat-ăhaləs-net, wăr hasăn-
tăsjătmăt măjrăd, dihen, kunta ih'-ikmăt ti s-wăr-irḍa ăhaləs-net s-măjrăd n-
Măssinăɣ, ad-t-dd-awəynăt săr-s tihusay n-ălxal-năkmăt.
2 Afăl jămăt a-wen, ad-ənhəyăn d-iman-năsăn təšədje n-tămudre-năkmăt d-semɣar
wa hasăn-jămăt dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ.
3 Wăr tošelmăt ḍarăt tihusay-ti lănen mănhoy d-isəhhəska d-isəssəkna wi jănen
s-iẓăban d-iẓărkan n-aẓrəf d-orăɣ d-isəlsa wi lănen ălqim,
4 ănn-ak, səhhəskətmăt ammas n-ulhawăn-năkmăt, tihusay-tin-dăɣ a lanen ălqim
iɣlalăn dat-Măssinăɣ, tin-dăɣ a dd-tirəwnen tăẓude d-ənniyăt ozjan.
5 Tihusay-tin-dăɣ a-s kăla hasnăt-tammăɣnăt timəššeddəjen ti n-ibda jărnen
ăṭṭăma-năsnăt dăɣ-Măssinăɣ, ăsijădnăt i-meddən-năsnăt.
6 A-wen-dăɣ a-s kăla t-ja Sarăta-i s-făl təmɣăre n-semɣar-i-dăɣ təja i-Ibrahim,
təglă făw har t-ɣarr s-isəm: măssi-ɣ. Ăywa, ašăl-i-hi, kămăteḍ, Sarăta-en-dăɣ a-s
tămoosmăt ešše-s afăl tamašalmăt a-wa olăɣăn dăɣ-a-s, wăr toyyemăt hărăt wăl'
iyyăn iggad d-ənniyăt-năkmăt.
7 Meddən! Ǝssənăt hullan dăɣ-tiḍeḍen-năwăn, wăr hin-təttəwăm a-s tiḍeḍen ya,
rəkkəmnăt fălla-wăn, səbbəlălăt-tănăt ed timəkkusa a ămoosnăt dăr-wăn ogdăhnen

dăɣ-tăẓunt ta hawăn-ija Măssinăɣ ănnuɣmăt-net, ăjăt a-wen i-ad-wăr-itəmmil făw hărăt inẓayăn tittar-năwăn dat-Măssinăɣ.

Tăhanint ta s-ănihăjja a-s ha ulhawăn n-ălmăssexităn

8 Ḍarăt-a-wen daɣ, ahărăt iyyăn n-ənniyăt dăɣ-hărăt iket-net, aret hak iyyăn dăɣ-wăn ulh-net i-amidi-net jer-iman-năwăn šund a-wa tăjjăn ayətma, nəmiḍənăt tăhanint, isărəset hak iyyăn dăɣ-wăn iman-net dat-amidi-net,
9 wăr ẓelăm tăllăbăst s-tăllăbăst, wăr ẓelăm tarəbbeḍt s-tarəbbeḍt. E-d hawăn-iɣšăd ăwadəm hărăt, ănnăt-as: «Irăš-ak Măssinăɣ.» A-wen-dăɣ a-s kăwăn-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net i-ad-təkusəm marušăt wa hawăn-itwăr.
10 Iktab dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:

«Ăwadəm wa irhăn tămudre iwar sărho d-taɣrəst,
agəẓet iləs-net dăɣ-tənna n-a lăbasăn,
agəẓet iḍlay-net dăɣ-tənna n-bahu.»
11 Jawăḍăt i-tăllăbăst, mašălăt a-wa olăɣăn,
ămələt ălxer d-uḍəf-net hărkuk jere-wăn d-ăddinăt,
12 făl-a-s tiṭṭawen n-Emăli ənsanăt făll-wi data-s lanen idəm,
isajad i-tittar-năsăn măšan,
inăllăbăsăn əntăneḍ, ikfăr-asăn.

Ahănay n-ălɣizabăt făl a-wa olăɣăn wădden a-wa lăbasăn

13 Mi hawăn-e-iɣšədăn hărăt afăl amišəl n-a-wa olăɣăn a dăɣ-tədgaẓăm?
14 Tənḍəḍ-awăn afăl erk əmmək wa hannăyăm, amišəl n-a olaɣăn a săr-wăn-t-dd orăwăn. Wăr kăwăn-sărmaɣnet dăgg-adəm, wăr tăggădnet d-ənniyătăn-năwăn.
15 Ixkəmet Ălmasex dăɣ-ulhawăn-năwăn, ənta a-s Emăli. Ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ, ɣaymăt hărkuk tăsidăwăm i-ad-t-səsləm s-taẓidert i-ere kăwăn-ăssistănăn dăɣ-isălan-net.
16 A-wen, ăjăt-t s-tăẓude tăddeewăt d-uksaḍ, wăr-immalet a dăɣ-təššakăm iman-năwăn, dihen, ad-səbbəggum ăddinăt wi fălla-wăn jannănen bahu făl-a-s innin il’-iwăn Ălmasex. Ǝṭṭəfăt ălxal olaɣăn dăɣ-hărăt iket-net i-ad-əkrukăḍăn imiksănăn-năwăn.
17 Kunta Măssinăɣ a dd-ifal a-wen, ufa erk əmmək irmăsăn ăwadəm dăɣ-a-s t-išla a olaɣăn uhən-i t-irmăsăn dăɣ-a-s t-išla a lăbasăn.
18 Ǝnhəywăt, Ălmasex, inhăy aɣăna, ămmut s-iyyăt i-ibăkkaḍăn n-dăgg-adəm; wăr t-illa uḍlem t-iwarăn măšan, ămmut dăɣ-təssəba n-inăsbăkkaḍăn i-ad-tăn-iẓənnəmăẓəl d-Măssinăɣ. Tidət-dăɣ a-s ămmut dăɣ-taɣəssa-net, măšan, ăssoɣăl-t-dd Unfas Šăddijăn unfas-net s-tărna-net, issənkăr-t-dd jer-inəmmuttan.
19 S-tărna n-Unfas-en-dăɣ a-s ixṭăb isălan n-Ălənžil i-ăddinăt-wi s-ašăl-i-dăɣ han ălaxărăt;
20 ăddinăt-en, iẓẓəydăr Măssinăɣ fălla-săn a ikka ănnăbi Nox ikarrăs turăft n-aman ta măqqărăt măšan hakd a-wen-dăɣ, ăsɣărăn-as ulhawăn-năsăn har fălla-săn dd-oḍăn aman wi n-ḍuf, əkšăn-tăn iket-dăɣ-năsăn, wăr dăɣ-săn dd-iɣles a săl əttam ăddinăt.
21 Sallăm, aman-win-dăɣ fălla-săn-dd əffăynen, ămoosăn tele n-atwəsəlmaɣ-năwăn dăɣ-aman. A-wen-dăɣ a-s ašăl-i-dăɣ, wa irḍăn s-atwəsəlmaɣ, asətbat a itajj n-a-s tidət-dăɣ a-s iɣlăs-t Măssinăɣ. Ǝlɣəllas-en, wădden ašəšdaj n-taɣəssa s-aman a săr-wăn t-dd-orăwăn, ănn-ak, əjjəluyăt dăɣ-alkum i-Măssinăɣ s-iman šăddijnen, wăr-ih’ ăššăk. A-wen əssəbab-net ƔisaĂlmasex-i dd-inkărăn jer-inəmmuttan
22 təzzar, ikkă išənnawăn, ixkăm dăɣ-săn daw-aɣil n-Măssinăɣ. Ašăl-i, Ălmasex a daw-t-əllan ănjălosăn d-imănokalăn d-iməṣṣuha wi əzzăɣnen išənnawăn.

4

Əlɣənăt abăkkaḍ dăɣ-tămudre ta tăynayăt təjrăwăm

1 Ɣas šămad Ălmasex iman-net inhăy aɣăna dăɣ-taɣəssa-net măšan hakd a-wen-
dăɣ, iẓẓəydăr, adiš, ăjăt kăwăneḍ-dăɣ făll-a-wen ed ăwadəm wa ihannăyăn ălɣizabăt
făll-təssəba n-Ălmasex, asəlmad a itajj a-wen, a-s ənta-i-dăɣ, tidət-dăɣ a-s ibḍa d-
abăkkaḍ.
2 A təkkăm təddarăm dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ, wăr tăttălălăt erk derhanăn-wi făll-təgl'
ăddunya, ănn-ak, mašălăt erhet n-Măssinăɣ.
3 Igdăh-awăn a-wa-dăɣ təkkăsăm dăɣ-iba n-tuksəḍa n-Măssinăɣ a-s tămoosăm
inəẓẓulam.† Ăzzăman-en, wăr təmišilăm ar asəmmăḍəs n-iman-năwăn, erk
derhanăn, tesăse n-asməd, tansit, iba n-asəgdah, ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn d-a-wa
olăhăn d-a-wen.
4 Ašăl-i, tămudre-năwăn, tămoos tăqqăn n-eɣăf i-ăddinăt wi s-kăla dăr-wăn ohărăn
tămudre-ten-dăɣ ed təbḍăm d-a-wa ḍarăt ošalăn əntăneḍ hărwa, a t-ămoosăn:
asəmmăḍəs n-iman, asəssiki, təkkufăra.
5 Ilkam ad-tăn-išrăɣ Măssinăɣ, ənta-en-dăɣ a-s ilkam, ad-išrăɣ ăddinăt iket-dăɣ-
năsăn jer-wi ăba hakd-dăɣ wi əddărnen.
6 A-wen-dăɣ a făl wi ăba s-ătwăjjăn isălan n-ălxer, ătwăšrăɣăn dăɣ-isălan n-a-
wa ămešălăn făll-ărori n-ăkall ed a-wen-dăɣ a iqqalăn i-dăgg-adəm iket-dăɣ-năsăn.
Ašăl-i, əddarăn iket-dăɣ-năsăn dat-Măssinăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn.

Tădabit ta ikfa Măssinăɣ imumənăn

7 Ayətma, sămdo n-hărăt iket-net, ohăẓ-dd. Iwăret-kăwăn sărho, ăjăt ənniyăt
i-iman-năwăn, agəẓăt iman-năwăn. Wăr kăwăn-in-išăšlalet hărăt wăl' iyyăn i-ad-
tudabem tamădilt n-Măssinăɣ.
8 Zăzrăt tărha təmdat jer-iman-năwăn i-hărăt iket-net făl-a-s, tărha, timəs-in
ibăkkaḍăn ăjjootnen.
9 Ijjəšet-kăwăn amăjaru wărăn ija s-ažəžžănɣəl n-tiṭṭawen wăla abjənjən.
10 Tădabit ta kăwăn-ikfa Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net, wăr tăt-inăkkăẓet wăl'
iyyăn dăɣ-wăn i-amidi-net, mašălăt a-wen i-ad-tumasăm imăḍanăn əfrannen n-a-wa
kăwăn-issăɣlăf Măssinăɣ.
11 Wa ikfă Măssinăɣ musnăt n-măjrăd, ămmăjrădet s-a-wa innă Măssinăɣ, wa
ijrăwăn s-ad-ixdəm i-imidiwăn-net, ixdəmet s-ăṣṣahăt wa t-ikfă Măssinăɣ. Səmɣărăt
Măssinăɣ dăɣ-idəm n-ƔisaĂlmasex dăɣ-hărăt iket-net, ənta a ănihăjjăn d-ălxurmăt
iɣlalăn d-tanhaḍt tăɣlalăt. Amin!

Tămudre tăddiinăt tăddeew daɣ d-ălɣizabăt

12 Ayətma wi əkneɣ tărha, wăr tăqqănnet irrumăn wi hannăyăm olăhnen d-tukəse
n-tahəst iɣăfawăn-năwăn, wăr teɣalăt irmas-kăwăn a-wărăn ănhăjja,
13 ănn-ak, umaset-awăn a-wen əssəbab n-tedăwit ed a-wa kăwăn-irmasăn, kăla
irmăs Ălmasex. Dăwătăt ămăra-dăɣ dăr-s tohărăm tersəmmawen-tin-dăɣ i-ad-
timɣar tedăwit-năwăn ašăl wa dd-e-infiləl Ălmasex dăɣ-ălxurmăt-net.
14 Tənḍəḍ-awăn afăl kăwăn-rabbăḍăn ăddinăt dăɣ-təssəba n-a-s il'-iwăn Ălmasex,
tənḍəḍ-awăn ed dihen, a kăwăn-irmăsăn-dăɣ, ad-fălla-wăn isăns Măssinăɣ Unfas-
net wa ilăn ălxurmăt.
15 Wăr kăwăn-ităjjăšet ere ihannăyăn aɣăna făl-a-s innin ija iman n-ăwadəm, wăla
okar, wăla ija erk hărăt, wăla ijjaš isălan t-dd-wăren iqqel.

---

† **4:3 4:3** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

16 Kunta ih’-iwăn ere ititwəɣəzzəben făl-a-s innin ălmăssexi a ămoos, wăr has-
itumaset a-wen asăkor, ănn-ak umaset-as a-wen əssəbab n-tămayit i-Măssinăɣ n-a-s
t-iwar isəm-wen-dăɣ n-ălmăssexi.
17 Ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa ilkămăn, issəntă; tamətte-net daɣ a-s issəntă. Adiš
šămad năkkăneḍ-i-dăɣ a-s issəntă Măssinăɣ, əndek isălan n-wi unjăynen omanăn
s-Ălənžil n-Măssinăɣ? Ma dăɣ-săn ilkamăn?
18 Iktab a-s:
«Kunta wăla wa n-ămaɣdal, šărnaš d-e-iɣləs,
adiš, ma innă wa n-enăllăbăs d-wa n-anăsbăkkaḍ?»
19 A-wa-dăɣ a făl ere dăɣ-wăn ihannăyăn aɣăna-dăɣ dăɣ-təssəba n-amišəl n-erhet n-
Măssinăɣ, isăɣləfet iman-net Ămaxlak-i n-Ămaɣdal, wărăn irăẓẓ dăɣ-tənna-net. Wăr
kăwăn-išălḍašet iji n-a-wa olăɣăn.

5

A-wa iwărăn inušămăn n-ălkănisăt

1 Inušămăn, năkk-i n-ănušăm ăjjəyhăn i-tersəmmawen ti inhăy Ălmasex, kăwăneḍ
a-s ăssewălăɣ ămăra. A ənḍărrăn ɣas a hin-ăqqimăn iqqəl-dd ənta iman-net,
itwənhəy ălxurmăt-net, ahărăɣ-t dăr-s.
2 Ǝnta da a-wa dăr-kăwăn-ăsimătărăɣ: taɣălift-năwăn tahrut n-imumənăn ta
kăwăn-issăɣlăf Măssinăɣ, ăjăt-as tamăḍint ta mad-ăj amăḍan i-tahrut-net, wăr has-
jem tamăḍint kăwăn-tăhhuuššălăt, ănn-ak, umaset-awăn a-wen a jam d-iman-năwăn
dăɣ-erhet n-Măssinăɣ. Wăr jem a-wen əssəbab n-akăraš n-ehăre wărăn xălal, ănn-
ak, ədgəẓăt dăɣ-a-wen s-ulhawăn əmdanen s-iqqud.
3 Wăr tətterăm tanăya n-errawăn n-imumənăn wi kăwăn-issăɣlăf Măssinăɣ, ănn-
ak, umasăt-asăn ere hasăn-ha təttəlal.
4 Dihen, afăl ašăl wa dd-ănfalăl Ămănokal n-imăḍanăn wa măqqărăn, ad-kăwăn-
ăkf, korona, a-wen, takənbut n-təmmənukəla ta s-wăr t-illa a inaxxăsăn ini-net. Ǝnta-
den-dăɣ marušăt-năwăn.
5 Kăwăneḍ daɣ-i n-imawaḍăn, səmɣărăt inušămăn-năwăn, sărəsăt iman-năwăn
jer-iman-năwăn ed iktab a-s:
«Măssinăɣ ikfăr i-ăddinăt wi iha əttəkəbru mašăn,
wi data-s sarasnen iman-năsăn,
ihakk’-en ănnuɣmăt.»

Isəmmətərăn i-imumənăn

6 Sărəsăt iman-năwăn daw-tărna n-ăfuss n-Măssinăɣ i-ad-kăwăn-iḍkəl dăɣ-ašăl wa
issəbdăd i-a-wen,
7 sănsăt fălla-s inəzjam-năwăn iket-dăɣ-năsăn ed ənta a kăwăn-iḍmanăn.
8 Ăjăt ənniyăt, ɣaymăt tokayăm. He kăwăneḍ! Wăr toyyem Iblis-i n-ămakšar-
năwăn ăššišlăl-kăwăn-in, olăh ɣas d-ahăr inijjəwăn, or’ emm, ăɣilăyɣălăy, itammăɣ
i-ere făll-oḍa, ilməẓ-t-in.
9 Ǝkfărăt-as, səṣṣuhətăt immun-năwăn s-Măssinăɣ ed təssanăm a-s tersəmmawen
ti kăwăn-rammăsnen ămăra-dăɣ, ărmasnăt daɣ ayətma-wăn dăɣ-ăddin săl kăwăneḍ
făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ.
10 Ălɣizabăt wa kăwăn-irmasăn, wăr-e-ăhaj irmas-kăwăn ed Măssinăɣ-i n-Măssi-
s n-ănnuɣmăt-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net, iɣr’-iwăn-dd i-ad-dăr-s tărtəyăm dăɣ-
ălxurmăt-net wa iɣlălăn dăɣ-idəm n-ƔisaĂlmasex. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ənta
iman-net a kăwăn-e-išəšdəjăn, isəbdəd immun-năwăn făll-ăssas intămăn.
11 Tumaset tărna hărkuk ti-net. Amin!

Ajilal n-măjrăd

12 Silwan wa n-ăŋŋa-ɣ n-ămaɣdal a əssəktăbăɣ tifer-ti-dăɣ i-ad-kăwăn-
səmmətărăɣ, təkuyədăm dăɣ-a-wa hăm, təlmədăm a-s ănnuɣmăt n-Măssinăɣ
wa dăr-kăwăn-osăɣ d-iman-net, tidət.
13 Tăhuul-kăwăn-in ălkănisăt-ta ăsnăfrăn Măssinăɣ hăt ăkall wa n-Babilun, ăhuul-
kăwăn-in daɣ Marqəs-i n-rure-ɣ dăɣ-ăddin.
14 Nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan n-tărha təmdat. Kăwăneḍ-i ila Ălmasex, ikf'-
iwăn Măssinăɣ ălxer-net iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb
Bəṭrus

Ăšajəš

1 A-wa năkk Simyon Bəṭrus wa n-akli d-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex hin-iktabăn i-
imumənăn wi ikfa Ɣisa Ălmasex-i n-Măssinăɣ d-Ămaɣlas-nănăɣ immun ilan ălqim,
omănăn săr-s, noman săr-s năkkăneḍ-dăɣ.
2 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, ăsnăḍfăs fălla-wăn Măssinăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex
ănnuɣmăt d-ălxer dăɣ-təssəba n-muzəyăt wa n-tidət t-jăm.

Tirhujen ti lăn ălmăssexităn

3 Măssinăɣ, dăɣ-tărna-net, wăr t-illa a-wa-dăɣ hanăɣ-ihakkăn tămudre ta n-tidət
täddiinăt dăɣ-tuksəḍa-net s-wădden, ikf'-anăɣ-t. Issəlmăd-anăɣ s-Emăli-i hanăɣ-dd-
iɣrăn s-iman-net i-ad-hanăɣ-ăkf dăɣ-ănnur-net d-ălxal-net.
4 Təssəba n-ănnur d-ălxal-wen-dăɣ a făl hanăɣ-ăssahăr d-iman-net, ijjăš-anăɣ
ărkăwălăn n-nefran ăjjootnen lanen ălqim i-ad-nəbḍəw d-erk derhanăn wi făll-təgl'
ăddunya săr-s dd-tirəwnen əlhəllak, nəṭṭəf ălxal wa-net.
5 A-wen-dăɣ a făl kăwăn-ăsimătărăɣ d-ad-təjəm tădabit-năwăn iket-net i-ad-
siwəḍăm făll-immun-năwăn amišəl n-a-wa olăɣăn, siwəḍăm făll-amišəl n-a-wa
olăɣăn muzəyăt n-Măssinăɣ; siwəḍăm făll-muzəyăt n-Măssinăɣ, tanhaḍt dăɣ-iman-
năwăn,
6 siwəḍăm făll-tanhaḍt dăɣ-iman-năwăn, ehel n-iman-năwăn dăɣ-ălɣizabăt;
siwəḍăm făll-ehel n-iman-năwăn dăɣ-ălɣizabăt tămudre täddiinăt,
7 siwəḍăm făll-tămudre täddiinăt, anmărh jer-iman-năwăn šund ăŋŋatăn,
siwəḍăm făll-anmărh jer-iman-năwăn šund ăŋŋatăn, tărha təmdat.
8 Afăl tamašalăm tihusay-tin-dăɣ s-əjut, wăr-e tumasăm ăddinăt wăren dd-
săɣsəl hărăt, ănn-ak, ad-ijjəš ălbăraka tassaɣt-năwăn d-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex,
təknəm-t muzəyăt.
9 Wa wărăn itəmmišil tihusay-tin-dăɣ, ilmədet a-s wăr-iẓley d-adărɣal d-
asăffănăwnaw, ittəw'-in ašəšdaj wa t-ija Măssinăɣ dăɣ-ibăkkaḍăn-net wi n-ibda.
10 Ayətma-ɣ, šămad Măssinăɣ iman-net a kăwăn-ăsnăfrănăn, əjləyăt hullan dăɣ-
alkum-has i-ad-itbat nəfran d-teɣăre ta kăwăn-dd-ija s-iman-net. Afăl tămudre-ten-
dăɣ a təṭṭafăm, wăr-e tăjjărtăqqălăm.
11 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a dăɣ-hawăn-e-ikən Măssinăɣ arr n-imawăn n-
Təmmənəya ta tăɣlălăt dăɣ-ixkăm Emăli-nănăɣ d-Ămaɣlas-nănăɣ ƔisaĂlmasex.

A-wa innă Bəṭrus dăɣ-tamăttant-net

12 Hărătăn-wi-dăɣ, siktoɣ-awăn-tăn-dd dăɣ-a-s, əssanăɣ a-s tăn-təssanăm, təṭṭafăm
daɣ tidət măšan hakd a-wen-dăɣ, indăr-ahi făw ad-wăr hawăn-tăn-dd-əssəktăɣ.
13 Ija ɣur-i a-s a əkkăsăɣ əddarăɣ, iwar-ahi, ad-hawăn-tăn-dd siktoɣ i-ad-jam
ənniyăt
14 ed əssanăɣ a-s ašăl-in, ohăẓ-dd. Išwar əzjarăɣ ăddunya-ta-dăɣ, ăj a-wen s-
əmmək wa s-ăru hi-t-dd-ăsnăfalăl Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
15 A-wen-dăɣ a făl ărheɣ iket-di d-ităjj a-wen, ad-kăwăn-dd-siktoɣ hărătăn-win-dăɣ
i-ad-fălla-săn jam wăla ḍarăt tamăttant-in.

Tajuhe ta ija Bəṭrus d-ănnăbităn wi iyyăḍnen

16 Isălan wi hawăn-in-nəja făll-ass n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex, wădden a insan
făll-tinfusen dd-năsinăxănbăl wăla dd-năsihăskăt dăɣ-iɣăfawăn-nănăɣ. Aa făw!
Tihusay n-a-wa hawăn-nəjanna, a nənhay s-tiṭṭawen-nănăɣ,
17 năjjəyh i-semɣar d-ălxurmăt wa t-ikfa Abba Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-tihusay d-
ălxurmăt, nəbdad a-s dd-ijmăḍ emăsli n-Măssinăɣ išənnawăn innă:
«A-wa Rure-ɣ wa n-iyyăn əkneɣ tărha,
ənta ɣas a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»
18 Emăsli-en s-nəsla dd-ifălăn išənnawăn, nəsl'-as ašăl d-năddew d-Ɣisa făll-taḍaɣt
ta šăddijăt.
19 A-wen-dăɣ a făl, a-wa ənnăn ănnăbităn, nəflas-t, əfləsăt-t kăwăneḍ-dăɣ i-ad-
kăwăn-infəw s-a ăjjeen ed ad-hin-ikkəs tihay făll-ulhawăn-năwăn s-əmmək wa s-
hin-takkăs tefătelt tărmasăt tihay, imləwləw edăgg, išəšdəj ănnur wa n-Ălmasex
ulhawăn-năwăn šund tatrit ta n-tifawt dd-tăsimăqqet.
20 Ǝlmədăt dat-hărăt iket-net a-s măjrăd wa jăn ănnăbităn, wăr t-illa dăɣ-əlkəttab
n-Măssinăɣ ere ăddooben ad-t-ăffăssăr s-a-wa dd-ikkăs dăɣ-eɣăf-net ɣas
21 făl-a-s, wăr t-illa ănnăbi n-Măssinăɣ dd-iggadăn ɣas ittăr tənna n-a-wăr-innă
Măssinăɣ, ed măjrăd wa jăn ănnăbităn dăɣ-isălan n-Măssinăɣ, tărna n-Unfas
Šăddijăn a tăn-dd-intăjăn s-tənna-net iket-net.

2

He kăwăneḍ imăsăɣran wi n-bahu!
(Hudd 4-13)

1 Dăɣ-ăzzăman hin-okayăn, kăla hăn ănnăbităn n-bahu iyyăḍ tamətte ta n-kăl-
Iṣrayil s-əmmək wa s-ašăl-i-dăɣ, han-kăwăn imăsăɣran n-bahu iyyăḍ tikəddulnen
Măssinăɣ-i n-ămănokal wa măqqărăn tăn-iɣlăsăn. Ǝkkăẓẓu a-s dd-silmumusăn
iman-năsăn jere-wăn, tilăqqad a-s saswadăn ăddinăt i-ad-tăn-šənnəməšrəyăn.
Imojjan-năsăn a tăn-e-awəynen šik s-əlhəllak.
2 Ad-hasăn-əlkəmăn ăddinăt ăjjootnen dăɣ-asəmmăḍəs wa tăjjăn i-iman-năsăn,
səssəkkufărăn-tăn i-ad-əšləyăn i-tabarăt n-Măssinăɣ ta n-tidət.
3 Iməkkorras-win-dăɣ, ad-əttărăn asəswad-năwăn s-tinfusen əglanen s-aẓrəf, dd-
əkkasăn dăɣ-iɣăfawăn-năsăn i-ad-suməmăn a-wa lăm. Ăru d-issəbdăd Măssinăɣ
əlhəllak-năsăn, wăr-e ăhaj daɣ wăr-ija a-wen.
4 Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt: Măssinăɣ, wăr-inɣa tiṭṭawen-net făll-ănjălosăn wi
ănmăšrăynen, ănn-ak, ija dăɣ-săn tišəm təzzar ijăr-tăn-in s-iyyăt dăɣ-tihay ti n-
žohănnăma i-ad-əqqəlăn dihen i-ăššăreɣa wa ilkămăn.
5 Ăddinăt daɣ wi n-ibda ănmăšrăynen i-Măssinăɣ dăɣ-ăzzăman wa n-Nox, wăr tăn-
oyya Măssinăɣ s-əmmək-wen-dăɣ. Ăsmăqqăs-dd făll-săn aman wi n-ḍuf dd-fălnen
išənnawăn d-ăkall, əkšăn-tăn. Wăr dăɣ-săn dd-iɣles ar Nox d-ăddinăt n-kăl-ehăn
əssa. Inhăy Măssinăɣ a-s ăzzăman-wen-dăɣ, Nox-en-dăɣ ɣas a oɣadăn data-s, ixaṭṭăb
iqqud s-Măssinăɣ.
6 Olăs daɣ Măssinăɣ, alăhas n-iɣărman wi n-Sodoma d-Gomora, issəntăs-tăn, ij'-en
eẓəd făl təmɣăre n-anməšri-i-dăɣ jăn i-ad-umas a-wen ălmital i-inămăšrayăn iket-
dăɣ-năsăn.
7-8 Ilhăs-tăn Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn, wăr dd-oyya ar Lut-i n-ămaɣdal. Jăn kăl-
iɣărman-en-dăɣ asəssiki okăyăn ămaku. Ihannăy Lut, isall hak ašăl i-xorəzzəma wa
tăn-išlăn, ăsniinăn iman-net făl təmɣăre n-tăllăbăst-i-dăɣ jăn kăl-iɣărman-en-dăɣ.
9 Isălan-win-dăɣ, salmadăn-anăɣ a-s ăddinăt wi ăddiinnen, a jăn dăɣ-ălɣizabăt-
dăɣ, ad-tăn-dd-iɣləs Emăli dăɣ-s, măšan, inămăšrayăn əntăneḍ, ašăl wa ilkămăn,
itwar-asăn ăššăreɣa ăssuuksăḍăn.

10 Təlkam tisnant n-ăššăreɣa n-Măssinăɣ hullan dăɣ-ăddinăt wi wăren əlkem ar
i-derhan n-iman-năsăn wa tăn-isamăḍasăn.

Imăsăɣran n-bahu-win-dăɣ, wăr-ərhen ad-fălla-săn ixkəm Emăli, əflasăn iman-
năsăn, hălăn, wăr tăn-issărmăɣ asəkkufăr n-a-wa ăssimɣăr Măssinăɣ dăɣ-
išənnawăn
11 s-wăla ănjălosăn iman-năsăn-i ojărnen imăsăɣran n-bahu-win-dăɣ tărna hakd-
dăɣ ăṣṣahăt, wăr helăn ad-ənnən a lăbasăn wărăn il' əmmək dat-Emăli.

12 Ăddinăt-wi-dăɣ, wăr-əẓleyăn d-taɣsiwen wăren la tayətte, wăren əgla ar făll a-
wa hannăynăt, irməs-tănăt-dd ăwadəm, iɣrəs-asnăt. Sikuforăn i-a-wa s-wăr-əssenăn
hărăt, erk imojjan-năsăn a-s ilkam ad-tăn-əjən dăɣ-hărăt.

13 Ǝlkamnăt timẓal n-iba n-iqqud-năsăn. A-wa ăskărakăḍăn tamašalăn, tarăhut
a-s t-tajjăn, samăḍasăn, samăḍrayăn iman-năsăn. Išl'-en a-wen-dăɣ, uhən-dăɣ,
tažămmaɣăn dăɣ-imjora-năwăn, dăɣ-utăr n-ad-kăwăn-səkkərukəḍăn.

14 Wăr t-təlla tamăḍt s-wădden lan-as ənniyăt, ənsayăn amišəl n-abăkkaḍ,
taqqănăn tănḍărbaten i-ăddinăt wi wăren əssen a han, šinməšriyăn-tăn; ošalăn
hărkuk dăɣ-umăɣ i-aẓrəf s-tăkkărzăzzăl, a-di, iməlɣan dat-Măssinăɣ.

15 Ǝzjărăn tabarăt ta toɣădăt, əššəškăn iman-năsăn. Ăssofăn alkum i-adăriš n-
Balam ăgg Baɣor-i ijăn a wărăn itətwəjj a-wa-dăɣ has-ija utăr n-aẓrəf wărăn xălal.

16 Iɣtăl-t Măssinăɣ dăɣ-anməšri wa ija. Igla făw har has-imməjrăd s-tešeḍt. Tešeḍt
ya, wăr təməjrid măšan ašăl-en, s-tărna n-Măssinăɣ, tăssewăl-as šund ăgg-adəm
i-ad-wăr-itəjj ănnăbi Balam əbbuddəl wa s-ikittəw iji-net.

17 Imăsăɣran n-bahu-win-dăɣ dăɣ-hawăn-ăssewălăɣ, wăr t-illa a ənfan. Olăhăn ɣas
d-terəst s-ăqqurăn aman-net, olăhăn d-tijărăken ăzziwăt aḍu, šik-dăɣ a-s jammăḍnăt
mănhoy. Təlkam dăɣ-săn tisnant səmmăt dăɣ-tihay ti n-ălaxărăt.

18 Ăẓiẓădăn ilsawăn-năsăn kud-dăɣ taxxalen ɣas a jannen, šinməšriyăn ăddinăt wi
s-iket dd-əzjărăn ifassăn n-ăddinăt s-ihənnin-dăɣ bahu a-s əlkamăn, tattărăn ad-tăn-
səswədăn.
19 Tajjăn-asăn ărkăwăl n-ad-tăn-səddărfen s-bahu, a-s ija a-wen, əntăneḍ iman-
năsăn ăkkilen i-derhanăn-năsăn wi tăn-ăzziwătnen s-əlhəllak. Ăywa, hak ăgg-
adəm, ăkkilăt i-a-wa fălla-s ilăn tărna.

Iba n-uɣəl s-ḍara

20 Ăddinăt wi omănnen s-Emăli-nănăɣ d-Ămaɣlas-nănăɣ ƔisaĂlmasex, ăɣlăsăn, a-
wen, wăr t-ih' ăššăk. Təssəba n-a-wen-dăɣ ămăra, a făl ăbas samăḍasăn iman-năsăn
s-a-wa făll-təgla ăddunya. Măšan ere wa oyyăn iman-net ḍarăt-a-wen təkraš fălla-s
ăddunya ašăl, ad-umas a-s talɣa-net ta təšrăyăt, təššăm-as ta tăzzarăt.
21 Ere wa ilmădăn a-wa ămoosăn tabarăt ta n-iqqud təzzar oyy'-et i-ad-inməšrəy
i-alămăr wa šăddijăn issəbdăd Măssinăɣ, ăwadəm-en, iššăm-as-in ad-wăr-issen făll-
tabarăt-ten-dăɣ hărwa dăɣ-tizarăten
22 ed ija ɣas a-wa innă oẓẓ, wa innăn:
«Iqqăl edi ebsan-net»,
meɣ wa innăn:
«Ărrid-dd əlxənžăr, iqqăl tărbăbbăẓ-net.»

3

Išmal n-uɣəl n-Ɣisa Ălmasex

1 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, tăkarḍe-nin ta s-sănatăt hawăn-in-əktăbăɣ a-wa. A-wa
hawăn-in-əktăbăɣ dăɣ-snăt iket-net, i n-ad-kăwăn-săɣrăɣ, səmmətărăɣ-kăwăn i-ad-
təkrəšəm tayətte ta ihăkk Măssinăɣ.

2 Wăr hin-təttəwăm a-wa hawăn-ənnăn ănnăbităn wi n-iməššeddəjăn d-fărəḍăn
wi kăwăn-ikfa Emăli d-Ămaɣlas s-hawăn-jăn inəmmušal-năwăn isălan-năsăn.
3 Hărăt wa ăzzarăn s-ărheɣ ad-săr-s təssanăm, ənta da: dăɣ-ajilal n-ăddunya-ta-
dăɣ, ad-tăt-dd-əjjəšăn ăddinăt kăwăn-janen isəḍsa, wăr tăn-išla ar alkum i-tărha
n-iman-năsăn.
4 Ad kăwăn-dd-asən, ənnən-awăn: «Ǝyyaa, wădden a ija a-wa-dăɣ, jannem-anăɣ
a-s ikf'-iwăn Ɣisa ărkăwăl n-a-s imal-dd. Ǝndek-t ya ămăra!» Jannen-awăn: «Ɣur-
imărawăn-nănăɣ wi n-ibda, har ašăl-i-dăɣ, ălxal wa s-dd-tăxlăk ăddunya, ənta a ha
har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a dăɣ-s ifalăn edăgg-net.»
5 Jannen a-wen-dăɣ măšan, otasăn tetăwit n-a-s tărna n-măjrăd n-Măssinăɣ a-s
dd-ixlăk išənnawăn d-ăkall, ibḍa ăkall d-aman, ibnă-dd ăkall s-aman-en-dăɣ,
6 əmmək-wen-dăɣ a-s hin-omăs Măssinăɣ a-wa iwărăn ărori n-ăkall iket-net dăɣ-
ăzzăman wa n-anji wa n-ḍuf.
7 Ašăl-i daɣ, s-tărna n-măjrăd-net en-dăɣ a-s iṭṭaf išənnawăn d-ăkall i-efew wa
hasăn-iqqalăn ašăl wa ilkămăn. Ašăl-en-hi, a-s ašăl wa n-ăššăreɣa wa n-tidət d-
tinmənhiyăn inămăšrayăn d-iman-năsăn.
8 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, wăr-ărheɣ ad-təžhalăm făll-hărăt iyyăn: dat-Emăli, ašăl
iyyăn, wăr-iẓley d-efăḍ n-awătay, efăḍ n-awătay daɣ data-s, wăr-iẓley d-iyyăn n-ašăl.
9 Ma ăsihălăn wi dăɣ-wăn jănnanen a-s Emăli, irẓa dăɣ-tənna-net, ăhoj'-in fălla-
năɣ? A-wen wădden a ijan. Emăli, aẓəẓẓidăr făllа-năɣ ɣas a ija, wăr-irha ad-ihlək
wăl' iyyăn dăɣ-năɣ, ănn-ak a irha, ad-utabăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn.
10 Ašăl wa n-Emăli, ad-dd-ăj ejăḍăl wa ităjj emăkrăḍ făll-ăwadəm. Ašăl-en,
išənnawăn d-a-wa tăn-ihăn, ad-əjən anbărăqqəs ăssuuksăḍăn, ihjəljəl efew făll-
ărori n-ăkall iket-net, ilyəm-in s-iyyăt, ad-ăbas t-illa a t-illan.

Sădəwăt i-ass n-Ălmasex

11 Šămad hărătăn-win-dăɣ, ilkam ad-tăn-in-iba s-əmmək-wen-dăɣ, adiš, əṭṭəfăt
tămudre šăddiijăt tăddiinăt,
12 tăqqəlăm i-ašăl wa n-Măssinăɣ, sărməḍăm-t făw ed išwar-dd-osa. Ašăl-en, a-wa
ihăn išənnawăn, ad-intəs iket-net, ilyəm-in a-wa iwărăn ărori n-ăkall.
13 Măssinăɣ, ijjăš-anăɣ ărkăwăl n-ad-dd-izəzzubbət išənnawăn ăynaynen d-ăkall
ăynayăn-hanăɣ, ənta-den-dăɣ a-wa iha ăṭṭăma-nănăɣ, năqqal-as ed dihen, wăr t-illa
a săl iqqud.

Kuyədăt dăɣ-alkum i-Ălmasex

14 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, iket-di d-tajjăn hărătăn-win-dăɣ, ăjăt a-wa tăddobem
iket-net i-ad-kăwăn-dd-agəẓ Ɣisa, šăddiijăm, wăr t-illa ălɣib kăwăn-iwarăn, imal-t
daɣ ălxer jere-wăn d-Măssinăɣ.
15 Ǝlmədăt a-s ăṣṣăbarăt wa kăwăn-ija Emăli, i n-ad-tăɣləsăm. A-wen, ăru d-
hawăn-t-in-iktăb Buləs-i n-ăŋŋa-năɣ nəkna tărha, s-sărho wa t-ikfa Măssinăɣ.
16 A-wen-dăɣ daɣ a itajj dăɣ-tikarḍiwen-net iket-năsnăt ti-dăɣ ăssewăl dăɣ-isălan-
win-dăɣ. Tidət daɣ a-s, a-wa ikattăb, han-t idăggan s-wăr răqqis ujreh-năsăn. A-
wen-dăɣ a făl măjrăd-en ităjj, e-d t-ărmăsăn erk ăddinăt əžhalnen wăren əssen a
hăn, ad-safraɣăn ălmăɣna-net ed a-wen-dăɣ a tajjăn i-a-wa ătwănnăn dăɣ-əlkəttabăn
wi iyyăḍnen. Ǝnta-den-dăɣ əmmək wa s-dd-tirəwăn əlhəllak făll-iman-năsăn.
17 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, năkk ya ɣas, əkkăsăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt: agəẓăt iman-
năwăn, wăr toyyem erk ăddinăt-win-dăɣ, ăšinămăšrăyăn-kăwăn dăɣ-erk ălxal wa
hăn, takkăsăn-kăwăn dăɣ-edăgg-wa dăɣ-kăwăn-issəntăm Măssinăɣ.
18 Ǝdwəlăt, təhələm s-data dăɣ-ănnuɣmăt d-muzəyăt n-Ămaɣlas-nănăɣ
ƔisaĂlmasex. Ǝnta a ăniihăjjăn d-ălxurmăt ašăl-i-dăɣ har amăɣlol! Amin!

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb
Exya

Ɣisa a-s Măjrăd wa isidurăn
1 Wa t-illăn a-s wăr t-illa a t-illan ihakkăn tămudre ta tăɣlălăt, nəsl’-as s-timəẓẓujen-
nănăɣ, nənhay-t s-tiṭṭawen-nănăɣ, năzjăzz’-e, nəḍăs-t s-ifassăn-nănăɣ.
2 Tămudre-ten-dăɣ, tănfalăl-anăɣ-dd, nənhăy-tăt, nămoos tijuhawen-net i-ad-
hawăn-năj isălan-net, təlmədăm a-s tămudre ta tăɣlălăt s-kăla t-təlla ɣur-Abba,
ăsnăfalăl-anăɣ-tăt-dd.
3 A-wa nənhăy d-a-wa s-nəslă, nəsiɣul’-awăn-t i-ad-tahərəm dăr-năɣ kăwăneḍ-dăɣ
tassaɣt ta nohăr d-Abba d-Rure-sƔisaĂlmasex.
4 A-wen-dăɣ a săr-năɣ dd-orăwăn derhan n-ad-hawăn-in-nəktəb tăkarḍe-ta-dăɣ i-
ad-tumas tedăwit-nănăɣ, tedăwit təmdat.

Măssinăɣ ănnur a ămoos.
5 Ǝntăneḍ da isălan wi s-nəslă ɣur-Ɣisa Ălmasex hawăn-nəsiɣul: Măssinăɣ, ănnur,
wăr t-illa a osaɣ d-tihay.
6 Afăl nənna nosaɣ dăr-s uhən-dăɣ năllil tihay, inəsbuha wăren oher hărăt d-tidət
a nămoos.
7 Măšan, afăl nărjaš dăɣ-ănnur s-əmmək wa s-dăɣ-s izzăɣ ənta iman-net, dihen ad-
tətbət tassaɣt ta n-jere-năɣ năkkăneḍ-i n-imumənăn, išəšdəj-anăɣ daɣ ašni n-Rure-s,
Ɣisa, dăɣ-e d t-illăm abăkkaḍ.
8 Afăl nənna wăr hanăɣ-werăn ibăkkaḍăn, iman-nănăɣ ɣas a nəsaswad, wăr nənna
tidət.
9 Măssinăɣ, iɣdal, oɣad: afăl săr-s dd-năsfăkkăr ibăkkaḍăn-nănăɣ, ad-hanăɣ-tăn-
in-ănš, išəšdəj-anăɣ dăɣ-e d t-illăm iba n-iqqud.
10 Afăl nənna wăr kăla-nămešăl abăkkaḍ, ad-năj Măssinăɣ ănăsbahu ed wăla a-wa
innă dăɣ-măjrăd-net, năsibăggăt-t.

2

Ɣisa Ălmasex a-s ănabdid-nănăɣ
1 Ilyaḍăn-in, isălan-wi-dăɣ, kattăbăɣ-awăn-tăn-in i-ad-wăr həkkəm iman-năwăn
abăkkaḍ. Kunta daɣ oḍa iyyăn dăɣ-wăn dăɣ-abăkkaḍ, nəla ănabdid ɣur-Abba, a
t-ămoosăn ƔisaĂlmasex-i oɣădăn wăr-iwer abăkkaḍ.
2 Ǝnta a ikfăn iman-net i-ad-hanăɣ-umas takute ta hanăɣ-jarrăwăt tenăšše n-
ibăkkaḍăn-nănăɣ; a-wen wădden năkkăneḍ ɣas a-s t-ija, ij’-e i-kăl-ăddunya təmda.

Amišəl n-a-wa innă Măssinăɣ
3 Ašămol n-təməzzuyt-nănăɣ i-Măssinăɣ, a t-ămoosăn amišəl-nănăɣ i-fărəḍăn-net.
4 Ere innăn izzay Măssinăɣ uhən-dăɣ wăr iṭṭef alămărăn-net, anăsbahu wărăn
oher hărăt d-tidət a ămoos,
5 măšan, ăwadəm wa itamašalăn tənna n-Măssinăɣ, təmdă-dd tărha n-Măssinăɣ
s-ulh-net, ənta-den-dăɣ a-wa isalmadăn a-s nosaɣ d-Măssinăɣ.
6 Ere innăn osaɣ d-Măssinăɣ hărăt, adiš, iṭṭəfet amišəl n-erhet n-Măssinăɣ s-
əmmək wa s-t-ămešăl Ɣisa.
7 Imărhan-in, wădden isălan n-alămăr ăynayăn a făl hawăn-in-kattăbăɣ, ănn-ak,
alămăr s-ăru-dăɣ, ɣur-eɣăf n-hărăt iket-net, ill’-e; alămăr-en, a t-ămoosăn, măjrăd
n-Măssinăɣ wa s-ăru d-has-təslăm.

8 Hakd a-wen-dăɣ, a-wen, wăr hin-ikkes a-s alămăr wa hawăn-in-kattăbăɣ, alămăr
ăynayăn a ămoos. Alămăr, s-tidət-net, ăsnăfalăl-tăt-dd Ɣisa, tăsnăfalălăm-tăt-dd
daɣ kăwăneḍ făl-a-s tihay, tiləmnăt-in, ad-dd-itimləwləw ănnur wa n-tidət dăɣ-
edăgg-năsnăt.
9 Ere innăn ənta izzaɣ dăɣ-ănnur wa n-Măssinăɣ, a-s ija a-wen, okăḍ d-ăŋŋa-s dăɣ-
ăddin, ăwadəm-en, iha tihay hărwa.
10 Ere wa irhăn ăŋŋa-s dăɣ-ăddin, ih’ ănnur, wăr t-dd-e-ifəl a-s ăšnămăšrăy ăŋŋa-s,
isiḍəw-t dăɣ-abăkkaḍ
11 măšan, ere okăḍăn d-ăŋŋa-s dăɣ-ăddin, iha tihay, irjaš dăɣ-tihay, wăr-issen e-s
ikka ed, ărmasnăt-t tihay.
12 Ilyaḍăn-in, isălan-wi-dăɣ,
kattăbăɣ-awăn-tăn-in ed ibăkkaḍăn-năwăn,
inš’-awăn-tăn-in Măssinăɣ dăɣ-idəm n-isəm n-Ɣisa.
13 Kăwăneḍ-i n-abbatăn dăɣ-ăddin,
kattăbăɣ-awăn-in ed təzzayăm
Wa t-illăn hărwa wăr t-illa a t-illan,
kattăbăɣ-awăn kăwăneḍ-i n-imawaḍăn ed,
təkrăšăm ašăl fall-Iblis-i n-Anămsod.
14 Kattăbăɣ-awăn-in kăwăneḍ-i n-aratăn-in dăɣ-ăddin ed,
təzzayăm Abba.
Əktabăɣ-awăn kăwăneḍ-i n-abbatăn ed
təzzayăm Wa t-illăn hărwa wăr t-illa a t-illan,
əktabăɣ-awăn-in kăwăneḍ-i n-imawaḍăn ed,
iməṣṣuha əṭṭafnen s-sărho măjrăd n-Măssinăɣ
dăɣ-ulhawăn-năsăn a tămoosăm,
təkrašăm ašăl făll-Iblis-i n-Anămsod.

Tuksəḍa n-Măssinăɣ, wăr tidaw d-tărha n-wălăt-ăddunya

15 Wăr tărhem ăddunya wăla a-wa la ăddunya. Ere irhan ăddunya, wăr ha tărha
n-Abba ulh-net
16 făl-a-s, a-wa la ăddunya iket-net, jer-əttəkəbru wa n-derhanăn wi lăbasnen n-
taɣəssa wăla əttəkəbru wa n-derhanăn wi n-tiṭṭawen d-aḍkul n-iman dăɣ-əttəkəbru
wa dd-tirəw terše n-wălăt ăddunya, wădden Abba a dd-ifal, ăddunya a dd-ifal.
17 Tidət ənta da: ăddunya, ilkam iba-net ənta d-iẓəjraẓ-net măšan, ăwadəm wa
itamašalăn erhet n-Măssinăɣ, iɣlal.

Imiksănăn n-Ălmasex

18 Ilyaḍăn-in, ajilal n-ăddunya a nəha. Wădden təslam a-s ilkam Ăddăžžal† wa
n-ămiksăn n-Ălmasex? Ărheeɣ ad-kăwăn-səlmədăɣ hărwa ămăra-dăɣ, a-s osăn-
dd ăddăžžalăn n-imiksănăn n-Ălmasex ăjjootnen. Ənta-den-dăɣ ašămol wa hanăɣ-
isalmadăn a-s ajilal n-ăddunya a nəha.
19 Ăddăžžalăn n-imiksănăn n-Ălmasex-en, a-s t-əllan jere-năɣ wăr t-illa a-s hanăɣ-
han ed, ənnăr ămoosăn hărăt dăɣ-năɣ, wăr hanăɣ-həkkən iroriyawăn-năsăn. Ašăl-i,
fălăn-anăɣ i-ad-dd-infiləl a-s iket-năsăn, wăr-ămoosăn hărăt dăɣ-năɣ.
20 Kăwăneḍ iket-năwăn, təssanăm a-wa ămoosăn tidət ed ikf’-iwăn Wa n-
Eməššeddəj, Unfas Šăddijăn.
21 Ɣas, akătab wa hawăn-in-jeɣ, wăr hawăn-t-in-jeɣ dăɣ-təssəba n-a-s innin wăr
təssenăm tidət, təssanăm-tăt, təssanăm daɣ a-s wăr t-illa əmmək s-dd-izjăr bahu
tidət.

---

† **2:18 2:18** Ămakšar, ašănjo d-eməkkennəs n-Ălmasex.

[22] Ak ăddăžžal-wa-dăɣ n-ămiksăn n-Ălmasex-i-dăɣ făw, mi t-ămoosăn? Adiš ămoos-t ere wa innăn a-s Ɣisa wădden ənta a-s Ălmasex, ənta-den-dăɣ ăddăžzal n-Ălmasex wa wărăn irḍa s-Abba wăla Rure-s.
[23] Ere wa wărăn irḍa a-s Ɣisa, Rure-s n-Măssinăɣ, wăr-irḍa daɣ s-Abba; ere wa iqbălăn Rure-s n-Măssinăɣ, iqbal daɣ Abba.
[24] Kăwăneḍ, a-wa s-təslăm ašăl ăzzarăn d-tomănăm s-ƔisaĂlmasex dăɣ-ulhawăn-năwăn, əṭṭəfăt-t. Afăl təṭṭăfăm dăɣ-ulhawăn-năwăn a-wa s-təslăm ašăl ăzzarăn d-tomănăm s-Ɣisa, ad-tətbət tassaɣt-năwăn d-Rure-s n-Măssinăɣ hakd Abba.
[25] Ǝnta da ărkăwăl wa hanăɣ-ijjăš Ălmasex, inn'-anăɣ: «Năkk, hakkăɣ-kăwăn tămudre ta tăɣlălăt.»
[26] Ɣas, akătab wa hawăn-in-jeɣ, i n-ad-kăwăn-səmmətărăɣ d-ad-təjəm ənniyăt i-ăddinăt-wi tattărnen ašəšk-năwăn,
[27] səktəwăɣ-kăwăn-dd daɣ a-s, Ălmasex, issănɣăl Unfas-net fălla-wăn. Ɣas, šămad iha Unfas-net ulhawăn-năwăn, adiš wăr tămɣatărăm s-ad-kăwăn-isăɣăr ăwadəm wăl' iyyăn, ănn-ak Unfas-en-dăɣ a kăwăn-madăn-isăɣăr hărăt iket-net. A-wa isaɣra daɣ ənta, ădduuttăt a-s wăr t-iha bahu, ɣas, mašălăt a-wa kăwăn-issăɣra Unfas dăɣ-isălan n-tartit-năwăn d-Ălmasex.
[28] Ămăra-hi ilyaḍăn-in, ɣaymăt tosaɣăm d-Ălmasex i-ad nudabăt tebădde data-s ašăl wa dd-mad-infiləl ed ad-hanăɣ-ijrəw nəṭṭaf immun, dihen, wăr mad-nəmmujrăẓ, wăr mad-nəkrukăḍ.
[29] Šămad təssanăm a-s Ălmasex oɣad, adiš, əlmədăt daɣ a-s ere itamašalăn a oɣădăn iket-net, ara n-Măssinăɣ a ămoos.

3

A-wa dăr-olăh ălxal n-ăddinăt əzzăynen Măssinăɣ

[1] Ǝnhəywăt ɣas təmɣăre n-tărha ta hanăɣ-ija Abba, tărha ta t-tăwwăyăt har hanăɣ-ija isəm: «Aratăn-nin,» ənta-den-dăɣ daɣ a-wa nămoos. A-wen-dăɣ a făl wăr hanăɣ-fəhhəmăn kăl-ăddunya ed wăr-əzzeyăn Măssinăɣ.
[2] Imărhan-in, tidət-dăɣ a-s aratăn n-Măssinăɣ a nămoos ămăra-dăɣ, măšan, a-wa s-ilkam ad-t-numas, wăr dd-ănfalăl hărwa; nəssan ɣas a-s ašăl wa dd-mad-iqqəl Ɣisa, ad-dăr-s nalăh ed ad-t-nənhəy ənta iman-net s-ălxal wa iha ămăra-dăɣ.
[3] Ere ijărăn ăṭṭăma n-a-wen-dăɣ-dăɣ, adiš, išəšdəjet iman-net s-əmmək wa s-Ɣisa iman-net, šăddiij.

Iba n-ihuk n-iman-net i-abăkkaḍ, fărəḍ

[4] Ere itamašalăn abăkkaḍ, ilmədet a-s ănimăšrăy i-alămăr n-Măssinăɣ ed abăkkaḍ, tanməšrayt i-alămăr n-Măssinăɣ.
[5] Təssanăm daɣ a-s ƔisaĂlmasex, osă-dd i-ad-ikkəs ibăkkaḍăn făll-ăddinăt, ənta, wăr t-illa abăkkaḍ t-iwarăn.
[6] A-wen-dăɣ a făl ere osaɣăn d-Ɣisa hărăt-dăɣ, adiš, ibḍəwet d-abăkkaḍ făl-a-s ere wărăn izzey Ɣisa, wăr t-illa a ijrah dăɣ-isălan-net, a ihakkăn iman-net abăkkaḍ.
[7] Ilyaḍăn-in, wăr kăwăn-išinməšrəyet ăwadəm wăl' iyyăn. Ere itamašalăn iqqud, oɣad ed Ălmasex-i s-ilkăm, oɣad,
[8] măšan, ăwadəm ikfan iman-net abăkkaḍ, Iblis a t-ilăn, Iblis daɣ, ənta a ăzzarăn s-abăkkaḍ. Rure-s n-Măssinăɣ, Ɣisa, osă-dd i-ad-išăɣšəd făll-Iblis a-wa itamašal.
[9] Ăwadəm, e-d ămoos ara n-Măssinăɣ, ad-ăbas olwa dăɣ-abăkkaḍ ed ikf'-e Măssinăɣ tărna-net, ad-ăbas ikfa iman-net abăkkaḍ ed ara n-Măssinăɣ a ămoos.
[10] Ǝnta-den-dăɣ a-wa ibḍăn aratăn wi n-Măssinăɣ d-wi n-Iblis. Ere wărăn itəjj a oɣadăn meɣ ere wărăn irha ăŋŋa-s dăɣ-ăddin iket-net, a-di, wăr-ămoos ara n-Măssinăɣ.

11 Isălan wi fălla-năɣ dd-ăzzubbătnen hărwa s-tizarăt, ătwănn’-anăɣ dăɣ-săn:
«Nəmărhăt jer-iman-năwăn.»
12 Wăr nətilăhet d-Kayin-i dăɣ-innăhăḍ Iblis har ij’-iman n-ăŋŋa-s. Mafăl ij’-iman-
net? Ij’-iman-net făl-a-s ənta Kayin, imojjan-net ilăbasnen, a-s ija a-wen wi n-ăŋŋa-s,
i oɣadnen.

Tărha ta tănihăjjăt jer-ăŋŋatăn

13 Ayətma-ɣ, mikḍaw wa dăr-wăn jăn kăl-ăddunya, wăr-ităqqănet iɣăfawăn-
năwăn.
14 Năkkăneḍ, nəssan a-s nənkăr-dd dăɣ-tamăttant, nəjjăš tămudre. Tămudre-en,
ašămol-net, tărha-ta nəja i-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin. Ere wărăn irha ayətma-s dăɣ-
ăddin, enəmmettən hărwa a ămoos.
15 Ere okăḍăn d-ăŋŋa-s dăɣ-ăddin iket-net, emăjj n-iman a ămoos, təssanăm a-s
wăr t-illa emăjj n-iman ijrawăn tămudre ta tăɣlălăt.
16 ƔisaĂlmasex, ikfă tămudre-net dăɣ-təssəba-nănăɣ. A-wen dăɣ a făl, năkkăneḍ-
dăɣ, iwar-anăɣ ad-năkf tămudre-nănăɣ i-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin.
17 Afăl inhăy ăhaləs n-amărrəzăɣ ăŋŋa-s dăɣ-ăddin ămiɣatărăn, wăr has-oḍen
tăhanint, əndek əmmək wa s-mad-ănn ha tărha n-Măssinăɣ ulh-net.
18 Ilyaḍăn-in, wăr băddădet tărha-nănăɣ ɣur-măjrăd d-tăẓude n-iləs ɣas, tumaset
tărha-nănăɣ, tărha n-tidət ăssiitbătăn imojjan-nănăɣ.
19 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s mad-nəlməd a-s təl’-anăɣ tidət, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s
mad-ismaḍăn ulhawăn-nănăɣ dat-Măssinăɣ
20 făl-a-s, kunta sawărăn-anăɣ ulhawăn-nănăɣ uḍlem, Măssinăɣ ojăr ulhawăn-
nănăɣ, wăr t-illa daɣ a has-idrajăn.
21 Imărhan-in, kunta wăr hanăɣ-ăswărăn ulhawăn-nănăɣ uḍlem, adiš, wăr t-illa a
hanăɣ-madăn-isărmăɣ dat-Măssinăɣ,
22 dihen ad-dăɣ-s nəttăr-dăɣ, ad-hanăɣ-t-ăkf ed nəṭṭaf alămărăn-net, nətamašal
a-wa irha.
23 Măssinăɣ, ənta da a-wa fălla-năɣ ifrăḍ: namənet s-Rure-sƔisaĂlmasex,
nənmărhet jer-iman-nănăɣ s-əmmək wa s-fălla-năɣ-t ifrăḍ Ălmasex.
24 Ere wa itamašalăn alămărăn n-Măssinăɣ, osaɣ d-Măssinăɣ, osaɣ dăr-s daɣ
Măssinăɣ; Unfas Šăddijăn wa hanăɣ-ikfa a hanăɣ-isalmadăn a-s nosaɣ d-Măssinăɣ.

4

Bahu, wăr-ităqqəl tidət

1 Imărhan-in, he kăwăneḍ! Wădden ere dd-iggădăn inn’-awăn Măssinăɣ ad-
t-dd-ăšimašălăn, təfləsăm-t. Arəmăt-tăn iket-dăɣ-năsăn təzzar, təssənăm tayətte-
năsăn Măssinăɣ a dd-təfal meɣ a dd-əkkasăn ɣas dăɣ-iɣăfawăn-năsăn. A-wen,
janneɣ-awăn-t i-ad-təlmədăm a-s ăddunya-ta-dăɣ, əbsayăn dăɣ-s ănnăbităn n-bahu
ăjjootnen.
2 Ǝnta da tamătart ta kăwăn-madăt-səlməd a-s ăddinăt-en, Unfas Šăddijăn n-
Măssinăɣ a tăn-ihan meɣ: e d t-illăm ăwadəm ăjjəyhăn a-s ƔisaĂlmasex osă-dd
ăddunya dăɣ-taɣəssa n-ăgg-adəm, Unfas n-Măssinăɣ a t-ihan,
3 măšan, ăwadəm iket-net ăkkuddălăn ass n-Ɣisa Ălmasex i-ăddunya iqqal ăgg-
adəm, wăr t-iha Unfas n-Măssinăɣ, Unfas wa n-ăddăžžal a t-ihan. Ăddăžžal n-
Ălmasex-en, təslăm a-s imal-dd, ăssiilmădăɣ-kăwăn ămăra a-s ijjăš-dd ăddunya.
4 Kăwăneḍ-i n-ilyaḍăn-in, Măssinăɣ a kăwăn-ilăn, təkrăšăm daɣ tărna făll-
ănnăbităn wi n-bahu făl-a-s Unfas wa kăwăn-ihăn irna Unfas wa ihăn kăl-ăddunya.
5 Ănnăbităn-en n-bahu, măjrăd wa n-ăddunya a tajjăn, tăsijăd-asăn daɣ ăddunya
ed, terše a tăn-təja

[6] măšan, năkkăneḍ Măssinăɣ a hanăɣ-ilăn. Ere wa ăksuḍăn Măssinăɣ, ad-hanăɣ-isəjəd, ere wa wărăn ăksuḍ Măssinăɣ, wăr hanăɣ-mad-isəjəd. A-wen-dăɣ a hanăɣ-isalmadăn Unfas wa ilkamăn i-tidət d-Unfas wa išənməšrəyăn ăddinăt.

Măssinăɣ, emărh

[7] Imărhan-in, nənmărhet jer-iman-nănăɣ ed tărha Măssinăɣ a dd-təfăl, ere wa
s-təha tărha ulh-net, ara n-Măssinăɣ t-izzayăn a ămoos,
[8] ere wa s-wăr ha tărha ulh-net, wăr izzey Măssinăɣ ed Măssinăɣ emărh.
[9] Ənta da əmmək wa s-hanăɣ-dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ tărha ta hanăɣ-ija: ăšmašăl-
dd Rure-s wa n-iyyăn s-ăddunya i-ad-hanăɣ-umas əssəbab n-tămudre.
[10] Ənta da a-wa ăsidătten tărha ta hanăɣ-ija Măssinăɣ: wădden năkkăneḍ a t-
ărhănen s-tizarăt, ənta a hanăɣ-irhăn s-tizarăt ed ăšmašăl-dd săr-năɣ Rure-s i-ad-
umas takute hanăɣ-madăt-təjrəw tenăšše n-ibăkkaḍăn-nănăɣ.
[11] Imărhan-in, šămad Măssinăɣ, ij'-anăɣ tărha togdăhăt d-a-wen-dăɣ, adiš,
năkkăneḍ-dăɣ, iwar-anăɣ ad-nənmărh jer-iman-nănăɣ.
[12] Wăr t-illa ere s-kăla inhăy Măssinăɣ măšan, afăl nănmărha jer-iman-nănăɣ, ad-
dd-iddək ulhawăn-nănăɣ, isənnəfiləl daɣ tărha-net dăɣ-năɣ s-əmmək itbatăn.
[13] Unfas Šăddijăn wa hanăɣ-ikfa Măssinăɣ, ənta a hanăɣ-isalmadăn a-s nosaɣ d-
Măssinăɣ, osaɣ daɣ dăr-năɣ.
[14] Măssinăɣ, ăšmašăl-dd Rure-s i-ad-umas Ămaɣlas n-ăddunya. Ămoos a-wen a
nənhay s-tiṭṭawen-nănăɣ, nətilɣut daɣ săr-s.
[15] Ere ăjjəyhăn a-s Ɣisa Rure-s n-Măssinăɣ, osaɣ d-Măssinăɣ, osaɣ dăr-s daɣ
Măssinăɣ.
[16] Năkkăneḍ, nəflas tărha ta hanăɣ-ija Măssinăɣ ed, Măssinăɣ emărh. Ere
ămoosăn emărh iket-net, osaɣ d-Măssinăɣ, osaɣ dăr-s daɣ Măssinăɣ.
[17] Afăl tətbăt tărha-nănăɣ i-Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn-nănăɣ, wăr-mad-nărmăɣ ašăl
wa ilkămăn făl-a-s, ad-năj dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ tămudre tolăhăt d-ta dăɣ-s ija Ɣisa.
[18] Tărha d-tuksəḍa, wăr tidawnăt ed, tărha, wăr təyy edăgg i-tuksəḍa. Ɣas, ere
s-wăr ha ar tuksəḍa ulh-net, a-di tărha a wărăt ha ulh-net ed, tuksəḍa wăr təjj ar
dăɣ-təssəba n-tisnant təlkamăt.
[19] Năkkăneḍ, ha tărha ulhawăn-nănăɣ ed, Măssinăɣ a hanăɣ-irhăn s-tizarăt.
[20] Ere innăn: ărheɣ Măssinăɣ, a-s ija a-wen ăššunjăt ăŋŋa-s dăɣ-ăddin, a-di
anăsbahu a ămoos făl-a-s kăyy, kunta ăŋŋa-k wa t-illăn dat-tiṭṭawen-năk, hannăyăd-
t, wăr t-tărhed, ma isalmadăn s-tărha-năk i-Măssinăɣ-i wăr hənnəyăd?
[21] Alămăr wa hanăɣ-dd-oyyă ƔisaĂlmasex, ənta da: «Ere innăn irha Măssinăɣ,
adiš ărhet daɣ ăŋŋa-s dăɣ-ăddin.»

5

Isălan n-immun wa wăr-iha ăššăk

[1] Ere omănăn a-s Ɣisa a-s Ălmasex, ara n-Măssinăɣ a ămoos, ere irhăn amăraw
adiš ad-ărh daɣ aratăn-net.
[2] Ənta da a-wa hanăɣ-isalmadăn a-s nărha aratăn n-Măssinăɣ: tărha ta n-Măssinăɣ
d-amišəl n-alămărăn-net.
[3] Ere innăn irha Măssinăɣ, adiš, ămašălet daɣ alămărăn-net; alămărăn-net daɣ,
wăr săr-năɣ jen eẓăwe-wen-dăɣ.
[4] E d t-illăm ara n-Măssinăɣ, ăssiynăy, ăddoobăt ad-ikrəš ašăl făll-ăddunya.
Immun-nănăɣ a hanăɣ-ikfăn tărna-ten-dăɣ făll-ăddunya.
[5] Ăddunya-ta-dăɣ, mi fălla-s madăn-ikrəš ašăl kunta wădden ere wa omănăn s-
Ɣisa wa n-Rure-s n-Măssinăɣ?

6 Ɣisa, ənta a dd-ăšmašăl Măssinăɣ s-ăddunya i-ad-itwəsəlmăɣ dăɣ-aman, inɣăl
ašni-net, ămoos takute. Wăr dd-ijješ ăddunya i-ad-itwəsəlmăɣ ɣas, ijjăš-tăt-dd i-
ad-itwəsəlmăɣ dăɣ-aman, inɣəl ašni-net i-ad-umas takute. A-wen, tajuhe hanăɣ-ija
Unfas Šăddijăn-i wărăn ijənn a săl tidət.
7 Ămăra, kăraḍăt tijuhawen a ăssitbătnen a-wa ămoos Ɣisa:
8 Unfas n-Măssinăɣ, aman-wi-dăɣ ătwăsălmăɣ d-ašni-net wa inɣălăn a-s ămmut.
Tijuhawen-tin-dăɣ, tikkărăḍen, iyyăn n-emm a oharnăt dăɣ-a-wa ămoos Ɣisa.
9 Ǝnta-den-dăɣ tajuhe ta ija Măssinăɣ făll-Rure-s. Tajuhe ta n-Măssinăɣ, tojăr ta
n-dăgg-adəm-i s-hanăɣ-răqqis ad-tăn-nəfləs.
10 Ere omănăn s-Rure-s n-Măssinăɣ dăɣ, ad-isətbət tajuhe-ten-dăɣ măšan ere wa
wărăn omen s-tajuhe n-Măssinăɣ, ija Măssinăɣ anăsbahu ed, wăr-omen s-tajuhe-ta
ija Măssinăɣ făll-Rure-s Ɣisa.
11 Tajuhe-en, ătwănn'-anăɣ dăɣ-s a-s: Măssinăɣ, ikf'-anăɣ tămudre ta tăɣlălăt.
Tămudre-en, ikf'-anăɣ-tăt dăɣ-idəm n-Rure-s,
12 ere omănăn s-Rure-s n-Măssinăɣ, ijraw tămudre-ten-dăɣ, ere wărăn săr-s omen
wăr tăt-mad-ijrəw.

Ăṭṭăma wa hanăɣ-ăsjăr Ɣisa Ălmasex

13 Isălan-wi-dăɣ hawăn-in-əktăbăɣ dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, əktăbăɣ-awăn-tăn-in i-
ad-kăwăn-səlmədăɣ kăwăneḍ-i omănnen s-Rure-s n-Măssinăɣ Ɣisa a-s təjrawăm
tămudre ta tăɣlălăt.
14 Fella-nănăɣ ɣur-Măssinăɣ, ənta da: Nəssan a-s Măssinăɣ, ăsijăd-anăɣ, afăl a-wa
dăɣ-s nətattăr, wăr-ănmăšrăy i-erhet-net.
15 Šămad nəflas a-s ăsijăd-anăɣ, e-d t-nədăl-dăɣ, adiš, nəflas a-s a dăɣ-s nəttăr-dăɣ,
ad-hanăɣ-t-ăj.
16 Ere dăɣ-wăn inhăyăn ăŋŋa-s dăɣ-ăddin har ămešăl abăkkaḍ wărăn išəkš temse,
ittăret-as dăɣ-Măssinăɣ i-ad-has-ănš, ad-has-ănš. A-wen, ənneɣ-tăn făll-ibăkkaḍăn
wi wăren šəkš temse făl-a-s, ill'-e abăkkaḍ išaksen temse; wen, wăr hawăn-jənneɣ
ad-tədələm Măssinăɣ dăɣ-təssəba-net.
17 Iba n-iqqud, abăkkaḍ măšan, əllan-t ibăkkaḍăn wăren šəkš temse.
18 Nəssan a-s ara n-Măssinăɣ, wăr ihəkk iman-net abăkkaḍ ed, ogaẓ-t Rure-s n-
Măssinăɣ i-ad-fălla-s wăr-ikreš Iblis-i n-Anămsod ašăl.
19 Năkkăneḍ, nəssan a-s Măssinăɣ a hanăɣ-ilăn, nəssan daɣ a-s ăddunya-ta-dăɣ
iket-net, ănnihăḍ dăɣ-s Iblis.
20 Nəssan a-s Rure-s n-Măssinăɣ, osă-dd ăddunya, ikf'-anăɣ tayətte-ta hanăɣ-
madăt-suksəḍ Măssinăɣ wa s-ənta ɣas d-Rure-s ƔisaĂlmasex a-s əssəbab n-tassaɣt
ta dăr-s nəja. Ǝnta a-s Măssinăɣ, ənta a ihakkăn tămudre ta tăɣlălăt.
21 Ilyaḍăn-in, agəẓăt iman-năwăn dăɣ-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn a ămoosăn-dăɣ.
Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb
Exya

Ăšajəš

1 A-wa năkk wa n-ănušăm hin-iktabăn i-Kərya ta ăsnăfrăn Măssinăɣ ənta d-aratăn-
net wi s-tărha ta n-tidət a hasăn-jeɣ, wădden daɣ năkk ɣas a hasăn-ijan tărha-ten-
dăɣ, irh’-en daɣ e d t-illăm ere issanăn făll-tidət ta dd-fălăt Măssinăɣ.
2 Tărha a-wen jat făll-tidət ta hăt ulhawăn-nănăɣ, wăr-ilkem daɣ ad-tăn-təzjar.
3 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ dăɣ-Abba Măssinăɣ d-Rure-s, ƔisaĂlmasex, a kăwăn-
ikfăn ănnuɣmăt, tăhanint d-ălxer i-ad-năqqayəm nəṭṭaf tidət-net d-tărha-net.

Tămudre tăsidăwăt tidət d-tărha

4 Ăsidăwăt-ahi hullan ahănay wa jeɣ n-a-s hărăt dăɣ-aratăn-năm, əlkamăn i-tidət
s-əmmək wa s-hanăɣ-ăsmătăr Abba d-a-wen.
5 Ămăra temărhit-in Kərya, ənta da a-wa dăɣ-m ărheɣ: wăr ham-in-kəttəbăɣ
alămăr ăynayăn, alămăr wa ham-in-kattăbăɣ, ăru d-fălla-năɣ t-dd-ăzzăbbăt
Măssinăɣ, inn’-anăɣ: «Nəmărhăt jer-iman-năwăn.»
6 Tărha, amišəl n-a-wa innă Măssinăɣ, alămăr daɣ wen-dăɣ, ăru d-has-təslăm,
ăddălil-net daɣ, i n-ad-tənmărhəm jer-iman-năwăn.

Iməkkerrəsăn wi hănen ăddunya

7 Ăddunya-ta-dăɣ, əjjăšăn-tăt-dd iməkkorras ăjjootnen wăren əqbel a-s
ƔisaĂlmasex, ijjăš-dd ăddunya dăɣ-taɣəssa n-ăgg-adəm. Ere s-təsled ijanna a-
wen-dăɣ, təlmədăd a-s eməkkerrəs d-ăddăžžal n-Ălmasex a ămoos.
8 He kăwăneḍ! Wăr-ităbăytalet ălxidmăt wa nəja jere-wăn, ănn-ak, əhəlăt s-data
dăɣ-a-wa s-tomănăm i-ad-təjrəwăm marušăt-net.
9 Ere ănmăšrăyăn i-tənna n-Ălmasex, unjăy iṭṭăf teɣăre-net, əlmədăt a-s ănimăšrăy
i-Măssinăɣ măšan, ere wa itămašalăn tənna-net, iṭṭaf teɣăre-net, osaɣ d-Abba, osaɣ
daɣ d-Rure-s.
10 Ere kăwăn-in-osăn s-wădden teɣăre-ten-dăɣ n-Ɣisa a iwway, wăr has-torem
ehăn-năwăn băršeɣ ad-dăr-s tahərəm isofan i-ad-tăqqəsăm i-a-wa ijănna.
11 Ere has-orăn ehăn-net, ad-dăr-s itinməjj isofan, ad-dăr-s ahăr ibăkkaḍăn-net.
12 Ill’-e a ăjjeen s-ărheɣ ad-hawăn-t-in-əktəbăɣ măšan, wăr-ăddobeɣ ad-hawăn-t-
in-səssiwəḍăɣ s-ălkaḍ d-tăddăwăt. Jarăɣ ăṭṭăma n-ad-kăwăn-in-asăɣ, ămmăjrădăɣ-
awăn năkk iman-in, umas-anăɣ a-wen-dăɣ iket-net əssəbab n-tedăwit təmdat.
13 Ăhuulăn-kăm-in məddana-s n-wălătma-m dăɣ-ăddin ta n-diha-dăɣ ăsnăfrăn
Măssinăɣ. Amin!

Tăkarḍe ta s-kăraḍăt iktăb
Exya

Ăsajəš
1 A-wa năkk wa n-ănušăm hin-iktabăn i-Gayəs wa s-tărha ta n-tidət a has-jeɣ.
2 Emărh-in, əttarăɣ dăɣ-Măssinăɣ ad-dăɣ-k wăr-ija hărăt, alăh ăssexăt-năk d-
ăṣṣahăt wa s-itəhhal immun-năk s-data.
3 Ăsdăwăt-ahi hullan ass wa hi-dd-jăn ayətma-ɣ dăɣ-ăddin kăy-dd-falnen, omălăn-
ahi iket-dăɣ-năsăn iqqud wa jed dăɣ-tidət d-alkum wa jed i-tidət.
4 Ăywa, năkk, wăr t-illa a săr-i irnan tedăwit n-ad-sallăɣ a-s aratăn-in dăɣ-ăddin,
əjlayăn s-iqqud dăɣ-alkum i-tidət.

Tihusay n-tămudre n-Gayəs
5 Emărh-in, ijraẓ-ahi hullan a-wa ăhusken tăjjăd i-imumənăn iket-dăɣ-năsăn har
tawəḍăd wi n-imăjarăn kăy-in-tammărnen,
6 ăjjəyhăn iket-năsăn dat-ălkănisăt-ta-dăɣ-nănăɣ a-s ăwadəm irhan ăddinăt a
tămoosăd. Ărheeɣ dăɣ-k ad-hasăn-tilalăd hărkuk i-ad-udaben asikəl ăssimɣărăn
isəm n-Măssinăɣ
7 făl-a-s, asikəl wa hăn, isəm wa n-Ălmasex a dăɣ-t-han, unjăyăn făw s-ad-ărməsăn
tadhəlt dd-falăt inəẓẓulam.†
8 Iwar-anăɣ năkkăneḍ-i n-imumənăn ad-nədhəl meddən šund-win-dăɣ i-ad-dăr-
săn nohar ălxidmăt năkkăneḍ-dăɣ i-ad-tənfəš tidət n-Măssinăɣ făll-ărori n-ăkall.

Iba n-sărho n-Dəyutrif
9 Kăla hin-əktăbăɣ tăkarḍe jăzzuulăt i-ălkănisăt-năwăn măšan, igdăl Dutrif-i irhăn
tăzert dăɣ-hărăt iket-net asjəd i-a-wa jănneɣ,
10 ăssiilmădăɣ-kăy a-s afăl hin-oseɣ, ad-ăllăɣeɣ i-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn tăllăbăst
ta itamašal d-tiẓmit ta hanăɣ-ităjj d-bahutăn-wi hanăɣ-isawăr. Təzzar daɣ, wăr
təmda tăllăbăst-net dihen ɣas, ăssewăḍ făll-a-wen iba n-asəbbărrək n-imumənăn-
wi hin-tammărnen dihen, igdal daɣ i-imumənăn-wi ăboknen i-a-wen ad-tăn-
səbbărrəkăn, dăɣ-a-s dăɣ-săn isamăhaḍ, ijann’-asăn: «Ere tăn-ăsbărrăkăn, ad-t-
əkkəsăɣ dăɣ-ălkănisăt.»
11 Emărh-in, tălăl a-wa olăɣăn wădden a-wa lăbasăn. Ere itamašalăn a olăɣăn iket-
net, u-Măssinăɣ a ămoos măšan, ere itămašalăn a lăbasăn, wăr-issen s-Măssinăɣ.

Sărho wa iwărăn Dimitrus
12 Dăɣ-isălan n-Dimitrus, ăjjəyhăn ăddinăt iket-năsăn făll-milɣaw-net, ilkam i-tidət,
ăsidăttătnăt timašalen-net iqqud-net i-tidət ta n-Măssinăɣ. Năkkăneḍ daɣ, năjjəyha
a-s oɣad, təssanăd daɣ kăyy a-s tajuhe-nănăɣ, tidət.

Ajilal n-măjrăd
13 Ărheeɣ ad-hak-ănnăɣ hărătăn ăjjootnen măšan, wăr-ărheɣ ad-hak-tăn-ăjăɣ s-
täddăwat d-aɣănib
14 făl-a-s, jarăɣ ăṭṭăma n-ad-kăy-in-asăɣ šik, ədwənneɣ dăr-k năkk iman-in.
15 Tăqqimă-dd dăɣ-ălxer. Ăhuulăn-kăy-in imidiwăn-năk, tăhuulăd-in daɣ
imidiwăn-nănăɣ s-iyyăn iyyăn.

† **1:7 1:7** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Tăkarḍe ta iktăb
Hudd

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Hudd, wa n-akli n-ƔisaĂlmasex n-ăŋŋa-s n-Yăqub hin-iktabăn i-
ăddinăt wi dd-iɣră Măssinăɣ-i n-Abba s-iman-net, irh’-en, ogaẓ-tăn dăɣ-təssəba n-
Ɣisa Ălmasex.
2 Ăsnăḍfăs fălla-wăn Măssinăɣ tăhanint d-tenăšše d-ălxer d-tărha-net.

Inəsbuha

3 Imărhan-in, ăsdărhănăɣ hullan ad-hawăn-in-əktəbăɣ dăɣ-isălan n-immun
wa nohăr, a-wen-dăɣ a făl hi-iqqăl ăššil ad-hawăn-in-əktəbăɣ tăkarḍe-ta-dăɣ
i-ad-kăwăn-səmmətărăɣ i-ad-tənmănɣəm dăɣ-təssəba n-immun wa dd-ăzzăbbăt
Măssinăɣ s-iyyăt făll-iməššeddəjăn.

(2 Bəṭrus 2:1-17)

4 Ǝktăbăɣ-awăn-in făl-a-s, əjjăšăn-kăwăn-dd meddən n-ilămamasăn n-inăllăbăsăn
făll-wăr təssenăm s-ăru d-ăssewălăn əlkəttabăn dăɣ-ăššăreɣa wa dăɣ-săn ilkamăn,
safraɣăn ălmăɣna n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ i-ad-hasăn-ijrəw a-wen ăsaru făl
ăsmăḍăsăn iman-năsăn, əmmək-wen-dăɣ a-s ăkkuddălăn ƔisaĂlmasex-i n-Emăli n-
Ămakraš-nănăɣ.
5 Kud-dăɣ əssanăɣ a-s a-wa-dăɣ hawăn-ăssewălăɣ, təknam-t musnăt, ărheeɣ ad-
kăwăn-dd-səktoɣ əmmək wa s-dd-iɣlăs Emăli tamətte ta n-kăl-Iṣrayil dăɣ-ăkall wa
n-Miṣra, wi unjăynen omănăn săr-s, ḍarăt-a-wen, inɣ’-en kərəf.
6 Ǝktəwăt-dd daɣ ănjălosăn wi dd-əzjărnen idăggan-năsăn, ad-tattărăn tărna
tojărăt ta əjrăwăn, ogaẓ-tăn Măssinăɣ dăɣ-tihay ti n-ider ăssuksăḍnen, han tišəm
ăɣlalnen, ăqqalăn i-ašăl wa ilkămăn măqqărăn.
7 Ǝktəwăt-dd daɣ aɣrəm wa n-Sodoma d-wa n-Gomora d-iɣărman wi n-edes-
hasăn, əkfăn imuzăɣăn-năsăn iman-năsăn i-əlkăxbu, jan tanməšrayt togdăhăt d-ten-
dăɣ jăn ănjălosăn-win-dăɣ, ad-tajjăn idubnawăn d-a-wărăn il’ əmmək, ăzzăbbăt-dd
Măssinăɣ fălla-săn tisnant n-efew iɣlalăn. A-wa tăn-ijrăwăn, ălmital a ămoos s-
hanăɣ-ikkas Măssinăɣ dăɣ-taɣdărt.
8 Ilămamasăn-winnin-dăɣ s-hawăn-janneɣ, əntăneḍ-dăɣ a-wen-dăɣ a tamašalăn;
iməhhurja əlwayăn derhanăn-năsăn, samăḍasăn iman-năsăn, sifəṭṭun dăɣ-tărna n-
Emăli d-ănjălosăn wi ikfa ălxurmăt.
9 Wen-hărăt wăla Mikaylu-i n-ănjălos măqqărăn wăr t-ija ed ašăl wa d-iknăs d-Iblis
d-tinməšəkkin tafəkka n-ănnăbi Mosa, wăr t-ikwer Mikaylu, inn’-as ɣas: «Oyyeɣ-kăy
s-Măssinăɣ.»
10 Măšan, ilămamasăn wi s-hawăn-janneɣ, wăr tăn-išla ar tigəggar n-a-wa s-
əžhalăn, sikuforăn. A-wa əssănăn, wăr t-əssenăn ar s-ulhawăn-năsăn šund taɣsiwen,
a-wen-dăɣ daɣ a săr-săn dd-orăwăn əlhəllak.
11 Iməskay, jăn tabarăt ta ija Kayin, tăšnămăšrăy-tăn tărha n-aẓrəf šund a-wa ija
Balam, oḍă-dd făll-săn ălmăṣṣibăt dăɣ-təssəba n-a wa s-ăffullăgăn šund a-wa ija
Ăkori.
12 Tămoos tăhaḍra-năsăn dăɣ-imjora-năwăn a ăsikărakăḍăn făl-a-s ed tăn-əjjăšăn
wăr t-illa a ăherăkken hasăn-igdalăn tăzăhhawt dăɣ-wăr kəttəwăn ar iman-năsăn.
Olăhăn d-tijărăken wăr hen aman ăwway aḍu, olăhăn d-ihəškan wăren tiirəw kud-
dăɣ s-ăzzăman n-a-wen, olăhăn ɣas d-ihəškan ămmutnen ihənnin-dăɣ s-afăl hin-
əttəlbăyăn, ad-əjən tamăttant ta s-sănatăt.

13 Ănifăqqăn d-tinăzzămăren n-ejărew ăṣṣohătnen, wăr tăn-išla ar ejer data-săn
n-tăkuffe n-ijităn-năsăn wi ăsikărakăḍnen. Olăhăn d-etran n-iməššoraj, itwar-asăn
Măssinăɣ edăgg hărkuk dăɣ-ehăḍ wa ojărăn tăkkăwălt dăɣ-ihăḍan.
14 Ăru fălla-săn ăloläy Inuk wa n-ahăya n-Adəm wa s-əssa a-s innă:
«Ǝnhəywăt Emăli,
imal-dd ənta d-timərwen n-afḍăn
n-ănjălosăn-net wi šăddijnen»
15 i-ad-išrăɣ dăgg-adəm iket-năsăn, ănɣ s-ăššăreɣa-net e d t-illăm anăsbăkkaḍ dăɣ-
təssəba n-e d t-illăm erk iji jan dăɣ-əffulləg wa jăn făll-Măssinăɣ d-e d t-illăm măjrăd
lăbasăn jan ăddinăt-ənnin-dăɣ s-wăr t-illa a dăɣ-ăssimɣărăn Măssinăɣ.
16 Meddən-win-dăɣ, hărkuk əkmăn-tăn iman-năsăn, salăqqawăn iman-năsăn i-ad-
hasăn-aḍənăn ăddinăt tăhanint, wăr-əlkemăn ar i-derhanăn n-iman-năsăn, wăr tăn-
išla ar abərəj dat-ăddinăt d-təmmal n-ăddinăt i-ad-dăɣ-săn dd-əkkəsăn hărăt.

Ăssas n-immun

17 Imărhan-in, kăwăneḍ, wăr jem a-wen, ɣaymăt kittəwăm a-wa s-ăru d-hawăn-t-
ənnăn inəmmušal n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex a-s hawăn-jannen:
18 «Dăɣ-ajilal n-ăddunya ad-dd-asən ăddinăt wăren əlkem ar i-derhanăn n-iman-
năsăn kăwăn-jănen isəḍsa.»
19 Tăbəḍḍawt ɣas a dd-tirəwăn jer-ăddinăt, wăr-əlkemăn ɣas ar i-a-wa hannăyăn,
wăr t-illa a oharăn d-Unfas n-Măssinăɣ.
20 Kăwăneḍ-i n-imărhan-in, ɣaymăt binnəwăm kăwăneḍ iman-năwăn tămudre-
năwăn făll-ăddin-năwăn wa šăddijăn, tajjăm ălhimmăt s-tărna ta n-Unfas Šăddijăn.
21 Səntəmăt iman-năwăn dăɣ-tărha n-Măssinăɣ dăɣ-a-s tăqqalăm i-ad-kăwăn-ăkf
Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex dăɣ-tăhanint-net tămudre ta tăɣlălăt.
22 Aḍənăt tăhanint i-ăddinăt wi jănen ulhawăn əssin,
23 iyyăḍ dăɣ-săn, tăddoobem ad-tăn-dd-təntəšəm dăɣ-temse, tăɣləsăm-tăn; wi
iyyăḍnen, aḍənăt-asăn tăhanint, tăhanint tărtayăt d-tuksəḍa. Udaɣăt făw i-
anməḍas dăr-săn kud-dăɣ anməḍas d-isəlsa-năsăn wi ăsmăḍăsăn s-erk imojjan-
năsăn.

Təmmal i-Măssinăɣ

24 I-Wa ăddooben ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-e d t-illăm iba n-iqqud, isəbdəd-dd-kăwăn
dăɣ-ălxurmăt n-idəm-net wăr kăwăn-iwer ălɣib, təknam tedăwit,
25 i-Măssinăɣ-i s-ənta ɣas a t-illan, ənta-i n-Ămaɣlas-nănăɣ dăɣ-idəm n-
ƔisaĂlmasex wa n-Emăli-nănăɣ, ălxurmăt d-təmɣăre d-tărna d-ălxikmăt hărkuk
dăɣ-ăzzămanăn iket-năsăn jer-wi okăynen wi n-ămăra-dăɣ hakd wi dd-malənen.
Amin!

Tănăfalilt

Ăšajəš

1 A-wa tănăfalilt ta dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ i-ƔisaĂlmasex i-ad-isəlməd eklan-net
isălan n-hărătăn wi s-išwar jan. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl săr-i dd-ăšmasăl
Ălmasex ănjălos-net, năkk Exya-i n-akli-net, i-ad-hi-isəlməd s-isălan-win-dăɣ năkk-
dăɣ.
2 A-wa s-ăjjəyhăɣ iket-net, ənhăyăɣ-t, ămoosăn măjrăd n-Măssinăɣ d-tidət ta hi-dd-
ăsnăfalăl Ɣisa Ălmasex a hawăn-siɣulăɣ diha-dăɣ.
3 Ere iɣrăn əlkəttab-i-dăɣ dăɣ-iktăb a-wa t-illăn d-a-wa ilkămăn, ăsjăd i-a-wa dăɣ-
ăssewăl, ad-itamašal a-wa innă, tənḍəḍ-as ed a ənḍărrăn ɣas a hin-ăqqimăn i-ad-
itbət a-wa innă.

Derhan n-Exya i-imumənăn

4 A-wa năkk Exya, hin-iktabăn i-ălkănisăten ti n-əssayăt hănen teje ta n-Azya.
Ăhuulăɣ-kăwăn-in, ikf'-iwăn Măssinăɣ-i dd-ăzzarăn, ill'-e, ilkam, ănnuɣmăt d-ălxer.
Dalăɣ unfasăn wi n-əssa t-əllănen dat-tasăqqaymut n-Măssinăɣ ta n-təmmənukəla
dăɣ-ad-kăwăn-ăkf ănnuɣmăt d-ălxer.
5 Ikf'-iwăn daɣ ƔisaĂlmasex-i n-ămaɣdal n-emăjjăyh n-tidət dd-ăzzarăn tanăkra
dăɣ-tamăttant, ənta-i n-Ămănokal n-a-wa t-illăn dăɣ-imănokalăn iwarăn ărori n-
ăkall, ănnuɣmăt d-ălxer.
Ǝnta a hanăɣ-irhan, ăsdărfăt-anăɣ dăɣ-ibăkkaḍăn-nănăɣ s-ašni-net wa inɣălăn a-s
ămmut dăɣ-təssəba-nănăɣ.
6 Ǝnta a hanăɣ-ijăn tawset n-kăl-tikutawen, ij'-anăɣ dăɣ-Təmmənəya-net i-ad-
năxdəm i-Măssinăɣ-i n-Abba-net. Umaset ălxurmăt d-tărna, i-net hărkuk! Amin!
7 Ǝnheywăt-ak, imal-dd, ăddeew d-tijărăken!
Ad-t-tənhəy e d t-təllăm tiṭṭ,
wăla ăddinăt wi dăjnen tajəẓẓelt-net s-ajor.
Ad-šoršənăt tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt,
əlhənăt dăɣ-təssəba-net.
A-wen, ad-ăj, wăr t-iha ăššăk. Amin!
8 Innă Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net: « ‹Năkk a-s Tizarăt, năkk a-s Tilkamăt›,†
ənta a dd-ăzzarăn, ill'-e, ilkam.»

A-wa dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ i-Exya

9 A-wa năkk, Exya wa n-ăŋŋa-wăn dăɣ-ăddin dăr-wăn oharăn tiẓẓurt d-
Təmmənəya ta n-Măssinăɣ d-tebădde dăɣ-ălɣizabăt dăɣ-təssəba n-Ɣisa. Ăzzăman
wa d-əttărmăsăɣ, ămewăyăɣ, əjjăšăɣ takărmut dăɣ-awtəl wa n-Batmus dăɣ-təssəba
n-iqqud wa jeɣ dăɣ-iji n-isălan n-măjrăd n-Măssinăɣ d-tajuhe ta tăjjăɣ făll-Ɣisa.
10 Ašăl iyyăn n-ălxad-i n-ašăl wa n-Emăli, irmăs-ahi Unfas Šăddijăn, əsleɣ i-emăsli-
i-dăɣ ăṣṣoohen hi-olăhăn d-i n-tăsinsăɣt ḍar'-i
11 hi-innăn: «Ǝktəb a-wa hănnăyăd dăɣ-əlkəttab, səssiwəḍăd-t-in ălkănisăten ti n-
əssayăt n-teje ta n-Azya hănen iɣărman wi n-Ifăsus d-Smirna d-Birɣamus d-Təyatir
d-Sardas d-Filadăfya d-Lăwdisa.»
12 Ăšnăšlămăɣ ḍar'-i i-ad-ənhəyăɣ ere wa hi-ăssewălăn. Ǝkyădăɣ, ənhăyăɣ əssayăt
tiftəl n-orăɣ

† **1:8 1:8** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega.

13 jer-ibdad ere olăhăn d-ăgg-adəm. Ilsă emăls has-t-illan ɣur-iḍarăn, ijbas s-
taməntəka n-orăɣ.
14 Jan amẓadăn-net təmə̆lle n-tikunen, olăhăn ɣas d-tăḍuft wăr-inxes hărăt, izajjăr-
dd ănnur olăhăn d-imămmălăn n-efew tiṭṭawen-net.
15 Jan iḍarăn-net asmăɣmăɣ wa ităjj daroɣ tăššiišdăj tahəst təzzar izzəzzəwăt-t
ăwadəm; olăh emăsli-net d-i n-aman n-anji ošalnen s-ăṣṣahăt.
16 Iṭṭaf əssa etran dăɣ-ăfuss-net wa n-aɣil, təzjar-dd tăkoba s-əmsădăn imawăn-net
issənăn emm-net, ija idəm-net asmăɣmăɣ wa tăjj tăfukt n-tarăhut.
17 Ǝnhăyăɣ-t ɣas, heɣ-dd oḍeɣ daw-iḍarăn-net šund ămmuɣ măšan, ăswăr-ahi
ăfuss-net wa n-aɣil, inn'-ahi: «Wăr tărmeɣăd, năkk a-s Tizarăt, năkk a-s Tilkamăt,†
18 năkk a-s wa iddarăn. Tidət, ənhăyăɣ tamăttant măšan, năkk-da ămăra, əddarăɣ
amăɣlol. Năkk a iṭṭafăn asăyar wa n-tamăttant hakd-dăɣ wa n-ălaxărăt.
19 A tənhăyăd-dăɣ, jer-a-wa ijăn d-a-wa itajjăn d-a-wa ilkămăn, əktəb-t iket-dăɣ-net.
20 Etran wi n-əssa hannăyăd dăɣ-ăfuss-in wa n-aɣil d-əssayăt tiftəl n-orăɣ ti
hannăyăd, əddăraj măšan ălmăɣna-n-a-wen da: etran, əntăneḍ a-s ănjălosăn n-
ălkănisăten ti n-əssayăt; tiftəl ti n-əssayăt, əntănăteḍ a-s ălkănisăten ti n-əssayăt.»

2

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Ifăsus

1 Inn'-ahi Ɣisa:
«Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Ifăsus, ănn'-as:
‹Inn'-ak wa iṭṭăfăn əssa etran dăɣ-ăfuss-net wa n-aɣil, irjăšăn jer-əssayăt tiftəl
ti n-orăɣ:
2 Wăr hi-ədrejnăt timašalen-năk wăla tiluyyaɣ-năk wăla tebădde-năk hărkuk
dăɣ-a-wa hed. Ǝssanăɣ a-s wăr təṣberăd erk ăddinăt; ăddinăt-wi jannănen s-bahu
a-s əntăneḍ inəmmušal-in a ămoosăn uhən-dăɣ wăr ămoosăn a-wen, torămăd-tăn,
tăsfăkkărăd-dd a-s inəsbuha a ămoosăn iket-dăɣ-năsăn.
3 Ǝssanăɣ a-s təbdadăd hărkuk dăɣ-a-wa hed, tənhăyăd aɣăna dăɣ-təssəba n-
isəm-in măšan, təṣbărăd, wăr kăy-ikkes a-wen dăɣ-a-wa hed.
4 Hakd a-wen-dăɣ, ikm'-ahi făllа-k hărăt iyyăn: tărha tədi-hi tăzzarăt s-kăla hi-
tăt-jed, ăbas-hi-tăt-jed, tăqqălăd săr-s.
5 A-wen-dăɣ a făl, əktəw-dd adwəyləl wa s-kăla t-jed dăɣ-dd-toḍed, tutabăd,
tăqqəlăd-in timašalen-năk ti n-ibda. Afăl wăr jed a-wen, he-kăyy! Malăɣ-kăy-in;
afăl kăy-in-ogăẓăɣ wăr tătubăd, ad-əkkəsăɣ tefătelt-năk dăɣ-edăgg-net.
6 A-wen, wăr hin-ikkes a-s, ijraẓ-ahi făllа-k mikḍaw wa jed d-timašalen n-kăl-
Nikula-i dăr-jed mikḍaw wa dăr-săn jeɣ.
7 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn i-
ălkănisăten.
Wa ikrăšăn tărna făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-šăkšăɣ aratăn n-ahəšk wa n-
tămudre ihăn ălžănnăt n-Măssinăɣ.› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Smirna

8 Ătwănn'-ahi ḍarăt-a-wen:
«Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Smirna, ănn'-as:
‹Inn'-ak wa n-Tizarăt d-Tilkamăt,† wa ămmun, iddăr-dd,
9 əssanăɣ əmmək wa s-tătwarămăd d-əllăqqu-năk măšan hakd a-wen-dăɣ,
kăyy a-s ăgg-ehăre wa n-tidət. Ǝssanăɣ făll-tăllăbăsen-ti kăy-sawarăn ăddinăt wi

† **1:17 1:17** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega. † **2:8 2:8** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega.

jannănen s-bahu a-s dăgg-Iṣrayil a ămoosăn, a-s ija a-wen, wăr ămoosăn ɣas ar ehăn n-ăddin n-inaɣbadăn n-Iblis.

10 Wăr kăy-isărmaɣet ălɣizabăt wa kăy-mad-səknən. Ad-ăj Iblis i ăjjootnen dăɣ-wăn dăɣ-takărmut i-ad-tăn-ižžurrəb s-a-wen-dăɣ, təjəm măraw išilan titwəžžurribăm dăɣ-təssəba n-ăddin-năwăn. Kăyy, əṭṭəf immun kud-dăɣ hak-t tamăttant a-wen. Afăl dd-təzjărăd a-wen, ad-hak-ăjăɣ ălhăk, takənbut ta n-tămudre tăɣlălăt.

11 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ i-ălkanisatăn.

Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, wăr-iha miši n-ad-inhəy tamăttant ta s-sănatăt.› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Birɣamus

12 Ătwănn’-ahi daɣ:

«Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Birɣamus, ănn’-as:

‹Inn’-ak Wa iṭṭăfăn tăkoba ta s-əmsădăn imawăn-net issənăn:

13 Ǝssanăɣ diha d-təzzăɣăd, dihen-dăɣ ad-təkkăs təmmənukəla n-Iblis ifəklan-net. Intibbas wa n-ămaksaḍ-in n-ămaɣdal-in, ɣur-wăn di-dăɣ d-izzăɣ Iblis ad-t-ăba. Hakd a-wen-dăɣ, tăqqimăd-dd kăyy, tosaɣăd dăr-i, wăr tăkkuddălăd immun-năk.

14 Măšan, ill’-e a ənḍărrăn hi-ikman fălla-k: əllan-t ɣur-k ăddinăt əṭṭafnen tayətte ta n-Balam-i ittărăn ad-ăj ăddăbara i-Balak i-ad-əkšən kăl-Iṣrayil isan n-taɣsiwen ămoosnen takute i-ăṣṣănămăn, əkfăn iman-năsăn i-iba n-tăkrakiḍt, ad-zinnun ḍarăt-a-wen.

15 Ǝllan-t daɣ ɣur-k ăddinăt s-əjraẓnăt timašalen ti n-inəṭṭulab wi n-Nikula.

16 A-wen-dăɣ a făl, utab iket-di d-kăy-in-tisăɣ əknəsăɣ erk ăddinăt wi kăwăn-hănen s-tăkoba ta hăt emm-in.

17 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn i-ălkănisăten.

Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-ăkfăɣ mana,† a-wen, amənsi n-taləmmiẓt wărăn ătwăzzăy, ăkfăɣ-t taẓẓədt măllăt făll-iktăb isəm ăynayăn s-wăr t-illa ere t-issanăn săl ere wa ijrăwăn taẓẓədt-ten-dăɣ.› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Təyatir

18 «Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Təyatir, ănn’-as:

‹Inn’-ak Wa s-itawănna Rure-s n-Măssinăɣ s-olăhnăt tiṭṭawen-net d-efew ăhijăljălăn s-ăsimăɣmăɣăn iḍarăn-net šund daroɣ ăzziizzăwen:

19 Ǝssanăɣ făll-timašalen-năk d-tărha ta jed i-ăddinăt d-iqqud wa jed dăɣ-immun săr-i d-əmmək wa s-tədhălăd tilăqqiwen d-tebădde n-hărkuk ta jed dăɣ-a-wa hed. Ǝssanăɣ a-s timašalen-năk ti n-ašăl-i-dăɣ, ojărnăt ti n-ibda

20 măšan, ikm’-ahi fălla-k a-wa-s tăqbălăd i-tamăḍt ta-s isəm-net Yizabil jănnet s-bahu tănnăbit n-Măssinăɣ tajjăt isălan-net a tămoos, taqqăl i-inaxdimăn-in əssəbab n-tanməšrayt ed jarrăw-asăn s-bahu dăɣ-asəssăɣăr-net, tetăte n-isan n-taɣsiwen ămoosnen takute i-ăṣṣănămăn, ad-zinnun ḍarăt-a-wen.

21 Ǝkfeɣ-tăt ăzzăman dăɣ-tătub măšan tunjăy təbḍa d-əlkăxbu-net.

22 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl tăt-mad-ăjrăɣ făll-isəftaɣ s-tisnant. Afăl daɣ wăr-ătubăn imidiwăn-net wi dăr-tărtăy dăɣ-əlkăxbu, afăl wăr-oyyen amišəl n-a-wa hasăn-janna, ad-tăn-săknăɣ aɣăna ăssuuksăḍăn iket-dăɣ-năsăn.

23 Siwəḍăɣ făll-a-wen-dăɣ iket-net tenăɣe n-aratăn-net kərəf. Afăl ija a-wen, ad-əlmədnăt ălkănisăten iket-năsnăt a-s năkk, năkk a issanăn a-wa dăɣ-zinəzjumun

---

† **2:17 2:17** A-wa amənsi wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa d-hăn tanəẓruft. Itawănn’-as dăɣ Tălyunanit: Mana; itawănn’-as dăɣ-Tămašăɣt: Taləmmiẓt n-Măssinăɣ.

dăgg-adəm d-a-wa sadărhanăn. Hak ăwadəm, ad-has-ăjăɣ ălhăk wa dăr-ăniihăjjăn ijităn-net.

24 Ǝnneɣ i-ăddinăt wi iyyăḍnen hănen ălkănisăt ta n-aɣrəm wa n-Təyatir, wăren əlkem i-a-wa jănn tamăḍt ənnin-dăɣ, wăr-əlmedăn a-wa-s itawănna hărătăn wi n-Iblis ăttunkălnen, wăr kăwăn-ăswărăɣ uḍlem wăl' iyyăn.

25 Ăknăt asəmməgəggi dăɣ-immun wa təṭṭăfăm har kăwăn-in-asăɣ.

26 Wi n-imărnan ăllilnen erhet-in har ašăl wa ilkămăn, ad-tăn-səmmənukəlăɣ făll-tiwsaten,

27-28 ăkfăɣ-tăn təmmənukəla ta hi-ikfa Abba-nin, səmmənukəlăɣ-tăn făll-tiwsaten,

əḍnən-tănăt s-ăṣṣahăt,
əjən-asnăt atăɣtăɣ wa ităjj ăwadəm i-aɣăsis iraẓẓ.

Wa irnăn, ad-t-ăkfăɣ tatrit ta n-emăɣăr.

29 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-isla, isăjdet i-a-wa ijănna Unfas Šăddijăn i-ălkănisăten!› »

3

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Sardas

1 «Ǝktəb tăkarḍe i-ănjălos n-ălkănisăt ta n-Sardas, tənnəd-as:

‹Inn'-ak Wa ilăn əssa unfasăn wi n-Măssinăɣ d-əssa etran: Ǝssanăɣ făll-timašalen-năk, tăseɣălăd ăddinăt a-s təddarăd a-s ija a-wen, tămmuud.

2 Ăj ənniyăt, sudăr-dd a-wa dăɣ-k dd-ăqqimăn iket-di d-hin-itamăttat ənta-dăɣ făl-a-s, əjrăhăɣ-in a-s imojjan-năk, wăr tăn-iha-i ilan idəm dat-Măssinăɣ.

3 Ǝktəw-dd a-wa tătwăsăɣrăd d-əmmək wa s-has-təsled, tămašălăd a-wa hak-ătwănnăn, tutabăd. Afăl wăr jed ənniyăt, ad-kăy-in-ăɣdărăɣ šund emăkrăḍ s-ălwăqq d-wăr-iha miši n-ad-jed făll-a-wen.

4 Măšan han-kăwăn iyyăḍ dăɣ-Sardas di-dăɣ wăren ăsmăḍăs imălsan-năsăn. Win-hi, ad-əjən isəlsa măllolnen, idawăn dăr-i ed ănihăjjăn d-a-wen.

5 Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-sălsăɣ ənta-dăɣ isəlsa măllolnen, wăr hin-e-aməsăɣ isəm-net dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre, ăjjayhăɣ daɣ dat-Abba-nin d-ănjălosăn-net a-s ăwadəm-en, i-nin.

6 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn i-ălkănisăten!› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Filadălfya

7 «Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta n-Filadăfya, ănn'-as:

‹Inn'-ak Wa šăddijăn, ădduutten, iṭṭafăn ăsăyar n-Təmmənəya ta n-ămănokal Dawəd, ənneɣ: Ăwadəm wa s-oreɣ ashăr, wăr t-illa ere ăddoben aɣăfal-net-has, wa s-t-ăɣfălăɣ daɣ, wăr t-illa ere s-ilkam ad-has-t-ora.

8 Ǝssanăɣ făll-timašalen-năk, əssanăɣ a-s wăr təkned əṣṣuhu măšan hakd a-wen-dăɣ, təṭṭafăd măjrăd-in, wăr tăkkuddălăd isəm-in. A-wen-dăɣ a făl data-k oreɣ ashăr s-wăr t-illa ere ăddoben ad-t-iɣfəl.

9 Ǝnhəy, ad-kăy-ăkfăɣ ašăl făll-ehăn n-ăddin wa n-Iblis ijănnen s-bahu a-s ənta a han dăgg-Ălyăhud wi n-tidət. Ăddinăt-en-hi, ad-hak-tăn-in-sukăɣ, ărkăɣăn data-k, səmɣărăn-kăy, isəlməd-tăn a-wen s-tărha ta hak-jeɣ.

10 Kăyy, təṭṭăfăd măjrăd-in, təbdadăd hărkuk dăɣ a-wa hed, a-wen-dăɣ a făl ad-kăy-agəẓăɣ năkk-dăɣ dăɣ-ăssaɣăt wa n-tisnant ilkămăn dăɣ-ăddunya iket-net i-ad-ətwəžžurrəbăn dăgg-adəm iket-năsăn.

11 Malăɣ-in šik, əhəl iman-năk dăɣ-immun wa təṭṭăfăd i-ad-wăr dăɣ-k itihăɣ ăwadəm wăl' iyyăn takənbut ta n-təmmənukəla.

12 Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-ăjăɣ tămankayt dăɣ-ehăn n-
ămudd wa măqqărăn n-Măssi-ɣ, Măssinăɣ, wăr-ilkem ad-t-izjar. Ăwadəm-en-hi,
ad-fălla-s əktəbăɣ isəm n-Măssi-ɣ, Măssinăɣ, d-isəm n-aɣrəm-net wa măqqărăn, a-
wen, Yărussălam ta tăynayăt dd-e-təflət išənnawăn. Ăwadəm-wen-dăɣ, ad-fălla-s
əktəbăɣ isəm-in wa ăynayăn.
13 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn i-
ălkănisăten!› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Lăwdisa

14 «Ămăra, əktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta n-Lăwdisa, ănn'-as:
‹A-wa năkk wa s-itawănna: Amin. Năkk a-s emăjjăyh n-Măssinăɣ wa n-ămaɣdal,
năkk a dd-ăzzarăn i-hărăt iket-net.
15 Ǝnneɣ: əssanăɣ făll-timašalen-năk, əssanăɣ a-s wăr sămmeḍăd, wăr
tăkkusăd; tiyyăt-i-dăɣ, ismaḍ meɣ daɣ ukas, ad-hak-in-iššəm a-wen
16 măšan šămad, tăllimẓayed, wăr tăkkusăd, wăr sămmeḍăd, ad-kăy-in-ăbsăɣ.
17 Janned: Năkk-i-dăɣ, ăbbiɣărăɣ, wăr t-illa făw a hin-oḍanăɣ. Janned a-wen-dăɣ
a-s ija a-wen, wăr təssenăm a-s aɣăna a hed. Amăskoy kăyy, lăqqəwăd, dărɣalăd,
ɣălulăd.
18 Ăyy-ahi ad-kăy-sənnəmhəlăɣ: žănš făll-i orăɣ ăššišdăj efew i-ad-tətbət terše-
năk i-ehăre; žănš făll-i isəlsa măllolnen i-ad-təṣtărăd; žănš făll-i tiḍrəbba n-asăfar
wa n-tiṭṭawen, səssəfărăd i-ad-təknəd ahănay.
19 Ǝlməd a-s năkk, ere ărheɣ a sasaɣadăɣ, ɣattălăɣ-t i-ad-ilməd s-a-wen. A-wen-
dăɣ a făl utab, tukasăd dăɣ-alkum-hahi.
20 Səjəd! Năkk da ibdădăn dat-emm n-ehăn, takăwkawăɣ-t: ere hi-islăn, or'-ahi,
ad-fălla-s əjjəšăɣ, ahărăɣ dăr-s, ahăr dăr-i.
21 Wa ikrăšăn tărna făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-ăkfăɣ turhajăt n-ad-dăr-s
ənɣəymăɣ făll-tasăqqaymut-in ta n-təmmənukəla, s-əmmək-wa-dăɣ s-năkk iman-
in, əkrăšăɣ fălla-s tărna ɣas, ănɣaymăɣ d-Abba-nin făll-tasăqqaymut-net ta n-
təmmənukəla.
22 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn i-
ălkănisăten!› »

4

A-wa dd-ănfalălăn dăɣ-išənnawăn

1 Ḍarăt hărătăn-wi-dăɣ, əkyădăɣ, ənhăyăɣ dăɣ-išənnawăn ashăr ămerăn. Inn'-
ahi emăsli-wənnin s-əsleɣ hi-olăhăn d-tăsinsăɣt: «Awən-dd, ad-kăy-săknăɣ ămăra
hărătăn wi əlkamnen.»
2 Iḍkăl-ahi Unfas Šăddijăn ălwăqq-wen-dăɣ s-išənnawăn, ənhăyăɣ dihen
tasăqqaymut n-təmmənukəla făll-ăqqiim ăwadəm.
3 Ăwadəm-en, ij' asmăɣmăɣ wa tajjănăt tihun n-tilăllaten ti s-itawănna žasəb
d-sarədwan. Tasăqqaymut-net ta n-təmmənukəla, ăɣilăyɣălăy-tăt aẓănnăẓẓal ijan
tihusay olăhnen d-ti n-tekădăyt ta n-tasămăɣmaɣt s-itawănna ẓimrud.
4 Ənhăyăɣ daɣ a-s tasăqqaymut-ənnin, ăɣilăyɣălăynăt-tăt sănatăt timərwen n-
tasăqqaymut n-təmmənukəla d-əkkoẓăt făll-ăqqimăn sănatăt timərwen n-amɣar d-
əkkoẓ ăssimlălnen, jan iket-dăɣ-năsăn, koronatăn, a-wen, tikənbuten n-oråɣ.
5 Tasăqqaymut tənnin tăzzarăt, zajjărăn-tăt-dd essamăn d-imăslan d-ejjajăn,
ărɣanăt data-s əssayăt tiftəl ti ăṣṣiwwărnen əssa unfasăn wi n-Măssinăɣ.
6 Tasăqqaymut-ənnin-dăɣ daɣ, ill'-e data-s a olăhăn d-ejărew wa səmmăn s-dd-
ăssikta ălmăɣna-net təšədje ta n-tăšoka. Tasăqqaymut, han-tăt əkkoẓ hărătăn
əddarnen ănimăɣlăynen ammas-net. Hărătăn-en-hi, ămoos data-săn hakd-dăɣ ḍara-
săn, tiḍrurəjen.

7 Hărătăn-win-dăɣ əddărnen, wa ăzzarăn dăɣ-săn, han-t ifăqqăn n-ahăr; wa s-
əssin, han-t ifăqqăn n-esej; wa s-kăraḍ, olăh idəm-net d-i n-ăwadəm; wa s-əkkoẓ,
olăh d-ejăft illayăn.
8 Hărătăn ənnin n-əkkoẓ əddărnen, hak iyyăn dăɣ-săn ila săḍis afrewăn əlsanăt
tiṭṭawen dăɣ-ammas hakd-dăɣ dăɣ-afălla. Ehăḍ d-ašăl, əṭṭafăn ăsahăɣ jannen:
«Emăli Măssinăɣ,
kăyy-i ilăn tărna iket-net,
kăyy-i t-illăn, təlled-t, təlkamăd:
Šăddiijăd, šăddiijăd, šăddiijăd!»
9 E-d jăn əkkoẓ hărătăn-win-dăɣ əddărnen ăsahăɣ-ənnin-dăɣ-dăɣ, timələn ălxurmăt,
samɣarăn, tumayăn i-ere wa s-ənta a iɣlalăn ăqqimăn făll-tasăqqaymut ta n-
təmmənukəla,
10 ad-ărkăɣăn imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ dat-wa ăqqimăn dăɣ-
tasăqqaymut ta n-təmmənukəla s-ənta a iɣlalăn, amələn-t, əkkəsăn tikənbuten-
năsăn ti n-təmmənukəla, ăjrən-tănăt dat-tasăqqaymut, ənnən:
11 «Emăli-nănăɣ, Măssinăɣ!
Tăniihăjjăd d-ălxurmăt
d-semɣar d-tărna
ed kăyy a dd-ixlăkăn hărăt iket-net;
ijjăš-dd a-wen ənniyăt-năk ɣas, jed-t.»

5

Ašăɣol n-Măssinăɣ

1 Ənhăyăɣ ḍarăt-a-wen dăɣ-ăfuss wa n-aɣil n-ere wa ăqqimăn făll-tasăqqaymut
ta n-təmmənukəla əlkəttab warăn ikătabăn făll-idmawăn-net issənăn, warăn-t daɣ
əssa iẓəẓla has-əgdalnen amer.
2 Olăsăɣ daɣ ahănay n-ănjălos dăɣ-wi n-imărnan, ibdad, ijanna s-afălla: «Mi
ăddoben, ănihăjja d-ad-ărẓ iẓəẓla-wi-dăɣ n-əssa, arr əlkəttab-wa-dăɣ?»
3 Ăbă-dd ăwadəm dăɣ-išənnawăn d-ăkall d-ider n-ăkall ăddooben arr-net, ăba-dd
wăla ere ăddooben asəjrah dăɣ-ammas-net.
4 Ənhăyăɣ a-s ăbă-dd ăwadəm orăn əlkəttab-ənnin-dăɣ, wăla i issəjrăhăn dăɣ-s,
ɣas ad-sakălalăɣ.
5 Ălwăqq-wen-dăɣ ad-hi-innă iyyăn dăɣ-imɣarăn: «Susəm, wăr təlhed! Ənhəy-t-
ak ăgg-Yăhuda wa n-ahăr n-ahăya n-ănnăbi Dawəd, ikrăš tărna, ăddoobăt terăẓẓe
n-iẓəẓla wi n-əssa, arr əlkəttab.»
6 Ənhăyăɣ ălwăqq-wen Ašăɣol ibdadăn dăɣ-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla
ănimăɣlăyăn hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen d-imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-
əkkoẓ. Ašăɣol-i-hi, s-tənnəd iɣras, ila əssa iskawăn d-əssayăt tiṭṭawen. Tiṭṭawen-
tin-dăɣ a-s əssa unfasăn wi dd-ăšmašăl Măssinăɣ făll-ărori n-ăkall iket-net.
7 Irjăš-dd Ašăɣol har dd-osa ere wa ăqqimăn făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla,
irmăs fălla-s əlkəttab wa iṭṭăf s-ăfuss-net wa n-aɣil.

Ătwamăl Ašăɣol n-Măssinăɣ

8 Irmăs əlkəttab-ənnin-dăɣ ɣas, ărkăɣăn hărătăn wi n-əkkoẓ d-imɣarăn wi n-
sănatăt timərwen d-əkkoẓ dat-Ašăɣol, ad-t-timələn, ɣabbădăn-t. Hak iyyăn dăɣ-
săn iṭṭaf tehărdănt d-alkas n-orăɣ iḍkarăn əlɣənfărăn. Alkasăn-ənnin n-orăɣ d-
isəkkurora wi əḍnăyăn, ămmittălăn tittar n-ălɣibadăt n-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ.
9 Ăwwayăn ăsahăɣ ăynayăn dăɣ-jannen:
«Ărhuj-ak ad-tărməsăd əlkəttab,
tărẓəd iẓəẓla wi n-əssa t-hărnen

ed tămmud, jed iman-năk takute,
tăsdărfed s-ašni-năk tamətte s-ămăra, ikrăš-tăt Măssinăɣ.
Tamətte daɣ, han ăddinăt
n-e d t-təllăm tawset,
d-e d t-illăm awal,
d-e d t-təllăm tumast
d-e d t-illăm əddəwəl iwarăn ărori n-ăkall.
10 Jed-tăn ălžămaɣăt n-kăl-tikutawen ixdamăn i-Măssinăɣ,
jed-tăn dăɣ-Təmmənəya-năk
i-ad-ăxkəmăn făll-ăkall.»
11 Olăsăɣ daɣ akăyad, əsleɣ i-emăsli n-ănjălosăn əknanen əjut, afḍăn făll-timərwen
n-afḍăn. Ăɣilăyɣălăyăn tasăqqaymut ta n-təmmənukəla d-hărătăn wi n-əkkoẓ
əddărnen d-imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ.
12 Əḍkălăn imăslan-năsăn, ad-jannen s-afălla:
«Ašăɣol wa iɣrăsăn i-ad-umas takute,
tărhuj-as tărna d-ărrəzăɣ d-sărho d-ăṣṣahăt
d-semɣar d-ălxurmăt d-təmmal.»
13 Əsleɣ daɣ i-a-wa dd-ixlăkăn iket-dăɣ-net jer-a-wa ihăn išənnawăn d-a-wa iwărăn
ărori n-ăkall d-a-wa t-illăn daw-ăkall d-a-wa ihăn ejărew wa səmmăn, a-wa dd-
ătwăxlăkăn iket-net, išənnawăn d-ăkall, a-wen-dăɣ iket-net, irmas ăsahăɣ, ijanna:
«Tărhuj təmmal d-semɣar
d-ălxurmăt d-tărna tăɣlalăt
i-ere wa ăqqimăn făll-tasăqqaymut
ta n-təmmənukəla d-Ašăɣol.»
14 Təmdă taswəlt-ten-dăɣ ɣas, əssəgdălăn hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen, ənnăn:
«Amin!» Ărkăɣăn imɣarăn əntăneḍ-dăɣ ăssaɣăt-wen, ad-ɣabbădăn.

6

Ămer n-iẓəẓla wi n-sădis

1 Olăsăɣ, əkyădăɣ; ənhăyăɣ Ašăɣol a-s irẓa aẓăẓlo wa ăzzarăn dăɣ-wi n-əssa
hărnen əlkəttab. Əsleɣ i-iyyăn dăɣ-hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen a-s iḍkăl emăsli-net
šund ejjaj, innă: «Əyyăw!»
2 Innă a-wen ɣas, əkyădăɣ: ənhăyăɣ ebăje măllăn inay ăwadəm iṭṭafăn ăssăm,
tătwăkf'-e korona, a-wen, takənbut n-təmmənukəla. Ăwadəm-en, emărn, iglă daɣ
i-ad-ărn.
3 Irẓa Ašăɣol aẓăẓlo wa s-əssin ihărăn əlkəttab ɣas, əsleɣ i-wa s-əssin dăɣ-hărătăn
wi n-əkkoẓ əddărnen a-s innă: «Əyyăw!»
4 Ənhăyăɣ ămăra ebăje šăggăɣăn dd-imalăn, ijrăw ăhaləs wa t-inăyăn tădabit n-ad-
ikkəs ălɣafyăt făll-ărori n-ăkall i-ad-ənməlhəsăn ăddinăt jer-iman-năsăn; ənta-i-hi,
ijrăw tăkoba šəjreet.
5 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa n-kăraḍ ɣas, əsleɣ i-wa s-kăraḍ dăɣ-hărătăn wi n-əkkoẓ
əddărnen a-s innă: «Əyyăw!» Əkyădăɣ, ənhăyăɣ ebăje kăwălăn inay ăwadəm iṭṭafăn
ălmizan dăɣ-ăfuss-net.
6 Əsleɣ i-emăsli dd-ifalăn jer-hărătăn wi n-əkkoẓ har innă: «Kelu n-ălkăma-i,
ălqim-net ašăl n-ălxidmăt n-ăwadəm meɣ kăraḍ kelutăn n-tărruza măšan, wăr
təfneẓăd hărăt dăɣ-əzzăyt wăla dăɣ-asməd wa n-lăɣnăb.»
7 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa n-əkkoẓ iɣfălăn əlkəttab ɣas, əsleɣ i-hărăt wa s-əkkoẓ
iddărăn a-s innă: «Əyyăw!»
8 Əkyădăɣ, ənhăyăɣ ebăje dalen inay ere iwar isəm: «Tamăttant», ăsilăl ălaxărăt
d-a-wa t-ihăn dăɣ-ăddinăt iket-net. Əjrăwăn tărna făll-tăẓune n-ăkall ta n-əkkoẓăt

i-ad-ănɣən imuzăɣăn-net s-tăkoba d-laẓ d-turhənnawen ti lăbasnen tamălsanen d-
tiwăɣsen.
9 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa n-səmmos ɣas, ənhăyăɣ dăɣ-išənnawăn, daw-tasəskărt ta
făll-ɣarrăsnăt taɣsiwen ti n-tikutawen dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, iman n-
ăddinăt wi ăba dăɣ-təssəba n-măjrăd n-Măssinăɣ d-ajəyh dăɣ-s i-ăddinăt.
10 Əḍkălăn iman-en-hi imăslan-năsăn s-afălla, ənnăn: «Emăli-nănăɣ wa šăddijăn,
ăddutten, ma s-tăqqalăd, tarəd ăššăreɣa wa n-jere-năɣ d-imuzăɣăn n-ăkall? Ma
s-tăqqalăd təšəjəd dăɣ-săn eɣa n-asănɣal wa jăn i-ašni-nănăɣ?»
11 Ijrăw hak iyyăn dăɣ-săn emăls măllăn, ătwănn'-asăn ad-sunfən ăzzăman
ənḍărrăn əṣbărăn har dd-əmdəwăn ayətma-săn d-imidiwăn-năsăn wi dăr-oharăn
ălxidmăt lănen s-ad-dăr-săn alăhăn əssəbab n-tamăttant.
12 Ənhăyăɣ ḍarăt-a-wen Ašăɣol a-s irẓă aẓăẓlo wa n-săḍis iɣfălăn əlkəttab ɣas, ijă-
dd ăkall ăškăḍkăḍ-i-dăɣ ăssuksăḍăn, kăwal tăfukt šund alăššo, šăggaɣ ewăr iket-net
šund ašni,
13 jăn-dd etran făll-ăkall aftəktək wa dd-tăjjăn aratăn n-ašar dihad tăn-iwwəšwăš
aḍu ăṣṣoohen.
14 Olămăn-in išənnawăn šund əlkəttab itiḍh ăwadəm, ăhonăn iḍaɣăn d-iwtəlăn.
15 Ənkărăn imuzăɣăn n-ăkall iket-năsăn, jer-wi n-imănokalăn, hakd wi n-kăl-eket
d-wi n-imănokalăn n-əlɣəskăr d-wi n-imărrəzăɣăn d-kăl-ăṣṣahăt, wăr-əẓleyăn wi n-
eklan d-wi n-ilăllan, əffărăn iket-dăɣ-năsăn dăɣ-iɣăyan d-ităqqăn n-iḍaɣăn.
16 Saɣăren, jannen i-iḍaɣăn d-isəwlan: «Aḍəwăt-dd făll-năɣ i-ad-wăr hanăɣ-
ihənnəy ămănokal wa ăqqimăn făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla, ənjărăt-anăɣ
iket-di d-făll-năɣ isiḍəw aḍkăr n-Ašăɣol
17 ed ašăl wa măqqărăn d-itakkăs ălxăr, osă-dd. Mi dăɣ-s-e-iɣləsăn?»

7

Kăl-Iṣrayil wi n-temeḍe d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ iwăr ešwăl

1 Ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ əkkoẓ ănjălosăn s-hak iyyăn dăɣ-săn dăɣ, ibdad dăɣ-iyyăt
dăɣ-tisdas n-ăkall ti n-əkkoẓăt. Hak iyyăn ănnihăḍ dăɣ-iyyăn dăɣ-aḍutăn wi n-əkkoẓ
i-ad-wăr-ăsrarăj wăl' iyyăn dăɣ-săn făll-ăkall wăla făll-ejărew wăla fall-ihəškan.
2 Ənhăyăɣ daɣ ănjălos iyyăn har dd-ifăl emăynăj iṭṭaf aẓăẓlo n-Măssinăɣ-i iddărăn.
Ăssewăl s-afălla i-əkkoẓ ănjălosăn wi əjrăwnen turhajăt n-ad-əbxəsăn ăkall d-ejărew
wa səmmăn, inn'-asăn:
3 «Taẓidert, wăr jem săbxas dăɣ-ăkall wăla dăɣ-ijərwan wăla dăɣ-ihəškan har năj
ešwăl făll-timme n-eklan n-Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn.»
4 Əsleɣ ălwăqq-wen i-a-wa dăr-ogdăhăn ăddinăt wi iwăr aẓăẓlo n-Măssinăɣ:
temeḍe d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ† n-ăwadəm dd-əzjarnen tiwsaten n-
Iṣrayil iket-dăɣ-năsnăt:
5 Măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm,† əzjarăn-dd tawset ta n-Yăhuda;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Rubin;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Gad;
6 măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Azir;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Naftali;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Mănasa;
7 măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Simyon;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Lewi;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta-n-Isakar;
8 măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Ẓabilon;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Yusəf;

† **7:4 7:4** 144.000. † **7:5 7:5** 12.000.

măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Bănyamin.

Tănăfalilt n-iməššeddəjăn wi hănen ălžănnăt

9 Ǝnhăyăɣ daɣ ḍarăt-a-wen, tamətte n-ăddinăt-i-dăɣ tăjjet s-wăr t-illa ere
ăddooben asiḍən-net. Tamətte-ənnin-dăɣ, han-tăt ăddinăt n-e d t-illăm əddəwəl d-e
d t-təllăm tawset d-e d t-təllăm tamətte d-e d t-illăm awal. Ǝbdadăn dat-tasăqqaymut
ta n-Təmmənəya d-dat-Ašăɣol, ăssiimlălăn, əṭṭafăn iləktan n-tišday.
10 Ǝẓẓajăn imăslan-năsăn s-afălla, jannen:
«Ǝlɣəllas-nănăɣ, Măssinăɣ-i ăqqiimăn
făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla d-Ašăɣol a ɣur-t-illa.»
11 Ǝbdădăn ănjălosăn iket-năsăn wi ănimăɣlăynen tasăqqaymut ta n-təmmənukəla
d-imɣarăn d-hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen, ărkăɣăn dat-tasăqqaymut ta n-
təmmənukəla, əssənsăn timmawen-năsăn făll-ăkall, ad-ɣabbădăn Măssinăɣ,
12 jannen:
«Tidət-dăɣ a-s təmmal
d-ălxurmăt d-sărho d-tămayit
d-semɣar d-tărna d-ăṣṣahăt,
i n-Măssinăɣ hărkuk! Amin.»
13 Issəstăn-ahi iyyăn dăɣ-imɣarăn ḍarăt-a-wen, inn'-ahi: «Ma ămoosăn ăddinăt-wi-
dăɣ ăssimlălnen? Ǝnde s-dd-hăn?»
14 Ǝnneɣ-as: «Măssi-ɣ, a-wen, kăyy a t-issanăn.» Inn'-ahi ălwăqq-wen: «A-wa
ăddinăt wi dd-toyyă tăɣazzabit ta măqqărăt, ăsserădăn isəlsa-năsăn, issəmlăl-tăn
ašni wa n-Ašăɣol.
15 A-wen-dăɣ a făl əbdadăn dat-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla n-Măssinăɣ. Ehăḍ
d-ašăl, ɣabbădăn-t dăɣ-ehăn n-ămudd-net wa măqqărăn. Ere wa ăqqiimăn făll-
tasăqqaymut ta n-təmmənukəla dăɣ-ehăn-net, a tăn-ogaẓăn.
16 Wăr-ilkem ad-ălloẓăn, wăla ad-ăffudăn, wăla ad-tăn-tăssirɣa tăfukt wăla a
ăkkusăn a ămoos-dăɣ
17 făl-as Ašăɣol wa ihăn ammas n-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla, iman-net a tăn-
e-iḍənăn, aɣəd-tăn s-ersan wi n-aman əddărnen, irsəy-in Măssinăɣ e d t-illăm ămiṭṭ
dăɣ-tiṭṭawen-năsăn.»

8

Emăsli n-tisinsăɣen ti n-əssayăt

1 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa s-əssa ɣas, ăssosăm a-wa ihăn išənnawăn iket-dăɣ-net har
fălla-s tokăy tăẓune n-ăssaɣăt.
2 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen əssa ănjălosăn wi əbdădnen dat-Măssinăɣ, ijrăw hak iyyăn
dăɣ-săn tăsinsăɣt tiyyăt.
3 Osă-dd ănjălos iyyăn, ibdăd edes i-tasəskărt ta făll-tajjănăt tikutawen, iṭṭaf
ăkoss wa hăn iməkkărora iknăn dăɣ-orăɣ. Ijrăw isəkkurora ăjjootnen i-ad-tăn-
isədəw d-tittar n-tamətte ta n-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ, isărɣ a-wen-dăɣ iket-net
făll-tasəskărt ta n-tikutawen n-orăɣ t-təllăt dat-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla,
ăssewăḍ-in daɣ făll-a-wen tittar n-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ.
4 Ăhohăn iməkkurora, əlkămnăt-asăn tittar n-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ.
5 Iḍkăl ănjălos ḍarăt-a-wen ăkoss wa dăɣ-raqqăn əlɣənfărăn, iḍkăr-t dăɣ-efew wa
iwărăn tasəskărt ta n-tikutawen təzzar, ibsăl-t-dd făll-ăkall, jăn ejjajăn ălwăqq-wen-
dăɣ d-imăslan d-essamăn, ăškăḍkăḍ ăkall.

Ăshăḍăn ănjălosăn wi n-əkkoẓ tisinsăɣen-năsăn

6 Ăsdăwăn ya ănjălosăn wi n-əssa əṭṭăfnen tisinsăɣen ti n-əssayăt i-ashăḍ-năsnăt.

7 Ăshăḍ wa ăzzarăn tăsinsăɣt-net, oḍăn-dd ijidrăšăn ăddewnen d-efew irtayăn d-
ašni făll-ăkall, intăs əttələt n-ăkall d-əttələt n-ihəškan d-a-wa t-illăn dăɣ-teyəšše iket-
net.
8 Ăshăḍ ănjălos wa s-əssin tăsinsăɣt-net, ifăl-dd a olăhăn d-aḍaɣ ăhijăljălăn
išənnawăn, oḍă-dd dăɣ-ejărew. Iqqăl əttələt n-ejărew wa səmmăn ašni ălwăqq-
wen-dăɣ.
9 Ăba əttələt n-e d t-illăm ămudăr ihan ejărew wa səmmăn, ittăɣtăɣ əttələt n-a-wa
ila ejărew dăɣ-turfen.
10 Ăshăḍ ḍarăt-a-wen ănjălos wa s-kăraḍ tăsinsăɣt-net, ifăl-dd atăr măqqărăn
ăhijăljălăn šund emămmăl išənnawăn, oḍă-dd făll-əttələt n-ijərwan d-ersan.
11 Atăr-en, isəm-net: «Təsəmme.» Oḍă-dd ɣas, issəsmăm əttələt n-aman har
tămmut təššəm n-ăddinăt iket-năsăn wi tăn-əswănen.
12 Ăshăḍ ănjălos wa s-əkkoẓ tăsinsăɣt-net, təjjăš tewete əttələt n-tăfukt d-əttələt n-
ewăr d-əttələt n-etran, ijmăḍ-tăn əttələt n-ănnur-năsăn har ăbas itimləwləw əttələt
n-ehăḍ d-əttələt n-ašăl.

Iməskay ăddinăt iyyăḍ

13 Ǝkyădăɣ daɣ, əsleɣ i-ejăft illayăn dăɣ-ijəj dăɣ-ălhăwa, iḍkal emăsli-net, ijanna:
«Iməskay, Xăxx-dăɣ, iməskay imuzăɣăn n-ăkall ălwăqq wa d-e-săhəḍăn ănjălosăn wi
n-kăraḍ hin-ăqqimnen tisinsăɣen-năsăn!»

9

Ăshăḍ ănjălos wa s-səmmos tăsinsăɣt-net

1 Ăshăḍ ănjălos wa s-səmmos tăsinsăɣt-net, ənhăyăɣ atăr dd-ifalăn išənnawăn har
dd-oḍă făll-ăkall, ătwăkf’-e asăyar n-anu wa wărăn ila ider ihăn ălaxărăt.
2 Or’ atăr-ənnin anu-en, izjăr-t-dd a olăhăn d-tahəst-i-dăɣ tăssuksăḍăt, issəkwăl
ăho wa dd-izjărăn anu tăfukt d-ălhăwa.
3 Ăho-ənnin-dăɣ, təzjăr-t-dd tašwalt təlsăt ărori n-ăkall, tašwalt-en, təjraw ăssăm
olăhăn d-wa ihăn iẓurdam.
4 Təjrăw tašwalt-ənnin-dăɣ alămăr n-ad-wăr ḍes teyəšše wăla ihəškan wăla
idommăn, ătwănn’-as ɣas ad-ăkk ăššar-net dăgg-adəm wi s-wăr-iwer ešwăl wa n-
Măssinăɣ timmawen-năsăn.
5 Ăddinăt-en, wăr təjrew tašwalt turhajăt n-tenăɣe-năsăn, wăr təjrew a săl turhajăt
n-aɣəzzəbu-năsăn har fălla-săn takəy tăqqăn n-səmmos orăn. Təsəmme n-tisnant n-
ălɣizabăt-net tolăh d-a-wa s-itifrəy ăwadəm ăkiwăttăt eẓerdəm.
6 Tăqqăn-ten-dăɣ n-səmmos orăn, ad-takəy tammăɣăn dăgg-adəm i-tamăttant
măšan, wăr tăt-jărrəwăn, sadărhanăn-tăt măšan, tifăqqut-asăn.
7 Tašwalt-ənnin, tolăh d-ibəjwan ăsidăwnen i-tikawt n-amjăr, iɣăfawăn-năsăn,
iwar-tăn a olăhăn d-koronatăn, a-wen, tikənbuten n-orăɣ, olăhăn idmawăn-năsăn
d-wi n-dăgg-adəm,
8 lan amẓadăn olăhnen d-tišəkkaḍ n-tiḍeḍen, lan daɣ isenăn olăhnen d-wi n-ehran.
9 Ijərjar-năsăn, s-tənnəd, tăẓoli a tăn-ilsan, emăsli n-afrewăn-năsăn, olăh d-turfen
ti n-amjăr tihubun ibəjwan əkkanen edăgg n-amjăr.
10 Lan tilănkăwen lanen teskărt šund ta n-iẓurdam, tilănkăwen-năsăn en-dăɣ a ih’
ăssăm wa s-tikwəttin dăgg-adəm har ăkəyən səmmos orăn.
11 Lan ămănokal wa ănnihăḍăn dăɣ-anu wa wărăn ila ider ihăn ălaxărăt s-
ənta a-s ănjălos wa n-ălaxărăt, isəm-net dăɣ-Ɣăbranəyya: Abbădon; isəm-net dăɣ-
Tălyunanit: Abbolyon. Almăɣna n-isəm-net: Ămahlak.
12 Ălmăṣṣibăt wa ăzzarăn okăy măšan, əlkamăn-as-dd əssin hărwa.

Ăshăḍ ănjălos wa s-săḍis tăsinsăɣt-net

13 Ăshăḍ ănjălos wa s-săḍis tăsinsăɣt-net, əsleɣ i-emăsli dd-ifalăn tisəttuytay ti n-
əkkoẓăt n-tasəskărt n-orăɣ ta n-tikutawen t-təllăt dat-Măssinăɣ.
14 Inn' emăsli-en i-ănjălos wa s-săḍis iṭṭăfăn tăsinsăɣt: «Arr-in ănjălosăn wi n-
əkkoẓ əkrădnen edes i-ejărew wa măqqărăn s-isəm-net Ifrăyti.»
15 Ămerăn-dd ănjălosăn-win-dăɣ n-əkkoẓ ăssaɣăt-wen-dăɣ n-ašăl-wen-dăɣ n-
ewăr-wen-dăɣ n-awătay-wen-dăɣ i-ad-ănɣən əttələt n-dăgg-adəm ed a-wen-dăɣ a-s
ətwarăn a ijă a-wa-dăɣ.
16 Ătwănn'-ahi a-wa dăr-ogdăh əlɣəskăr wa inăyăn ibəjwan, oseɣ-t iwwăḍ sănatăt
timaḍ n-ajjim n-ăwadəm.
17 Ibəjwan-ənnin d-ăddinăt wi tăn-năynen, ənta da əmmək wa s-hi-dd-ănfalălăn:
imălsan-năsăn, i n-tăẓoli šăggăɣăt šund efew, i dalatnen šund tekădăyt ta n-telăllit
lăt ălqim s-itawănna: Safir; ja tăroɣe ta ităjj əlkăbrit. Iɣăfawăn n-ibəjwan, olăhăn
d-iɣăfawăn n-ehran, izajjăr-dd efew d-ihohan d-əlkăbrit imawăn-năsăn.
18 Ălmăṣṣibatăn-winnin-dăɣ n-kăraḍ dd-zajjărnen imawăn n-ibəjwan, efew d-ăho
d-əlkăbrit, əlhăsăn əttələt n-dăgg-adəm
19 ed ibəjwan ənnin-dăɣ, ăššar-năsăn, imawăn-năsăn d-tilănkăwen-năsăn a iha
făl-a-s olăhnăt tilănkăwen-năsăn d-taššălen, lan iɣăfawăn s-tiḍărrun dăgg-adəm.
20 Unjăy a-wa dd-ăqqimăn dăɣ-dăgg-adəm wăr-ănɣen ălmăṣṣibatăn-ənnin-dăɣ s-
ad-ibḍəw d-ăṣṣănămăn wi əknăn s-ifassăn-năsăn, unjăyăn s-ad-əbḍəwăn d-ălɣibadăt
n-alšinăn d-ăṣṣănămăn wi əknăn i-iman-năsăn s-orăɣ d-aẓrəf d-daroɣ d-tihun d-
isăɣerăn wăren ăddobăt ahănay wăla măsăllăt wăla răjjoš.
21 Unjăyăn daɣ s-ad-əbḍəwăn d-iji n-iman d-əkkəriku d-asəmmăḍəs n-iman d-tikra.

10

Tănăfalilt n-ănjălos wa iṭṭăfăn əlkəttab wa n-aɣătas n-ăssăreɣa

1 Olasăɣ daɣ ahănay n-ănjălos n-emăṣṣehi a-s dd-ifăl išənnawăn təls'-e tejărăkt,
iqqal-as aẓănnăẓẓal takənbut, olăh idəm-net d-tăfukt, olăhăn iḍarăn-net d-
timănkayen n-efew,
2 iṭṭaf dăɣ-ăfuss-net əlkəttab əntəkkăn ămerăn. Ibdăd s-aḍăr-net wa n-aɣil făll-
ejărew wa səmmăn, ibdăd s-wa n-tăšalje făll-ăkall.
3 Inḍăw teɣărit tolăhăt d-emăsli n-ahăr inijjəwăn. Ăsɣărăt ɣas, ăkewănăn-as
imăslan n-ejjajăn wi n-əssa.
4 Ǝttărăɣ ad-əktəbăɣ a-wa ənnăn ɣas, əsleɣ i-emăsli dd-ifalăn išənnawăn a-s hi-
innă: «Ǝṣtăr a-wa ənnăn ejjajăn wi n-əssa, wăr t-təktebăd.»
5 Iḍkăl ḍarăt-a-wen ănjălos-wənnin ənhăyăɣ ăsixătărtăr făll-ejărew d-ăkall ăfuss-
net wa n-aɣil s-ebre n-išənnawăn,
6 ihăḍ s-Măssinăɣ-i iddărăn dd-ixlăkăn išənnawăn d-ăkall d-ijərwan d-a-wa tăn-
ihăn iket-net, innă: «Tăqqăn, təmdă-dd.»
7 Afăl issəntă ănjălos wa s-əssa ewet n-tăsinsăɣt-net, ad-dd-imdəw əddăraj n-
Măssinăɣ wa s-a ija a-wa-dăɣ iffar, dihen, ad-itbət a-wa ənnăn ănnăbităn-i n-eklan-
net.
8 Ăssewăl-ahi daɣ emăsli wa s-əsleɣ ifal-dd išənnawăn, inn'-ahi: «Ǝgləw, ărməs
əlkəttab wa əntəkkăn ămerăn ihăn ăfuss n-ănjălos wa ăsixătărtărăn făll-ăkall d-
ejărew.»
9 Ohăẓăɣ-dd ănjălos i-ad-hi-ăkf əlkəttab wa əntəkkăn, inn'-ahi: «Ărməs əlkəttab,
təkšəd-t, ad-ismam dăɣ-tăsa-năk măšan dăɣ-emm-năk, ad-alăh d-torawăt tăẓude.»
10 Ărmăsăɣ-dd əlkəttab dăɣ-ăfuss n-ănjălos, əkšeɣ-t ɣas, ija dăɣ-emm-in tăẓude ta
n-torawăt măšan, osa tăsa-nin ɣas, sămum dăɣ-s.

[11] Ătwănn’-ahi ălwăqq-wen: «Səlməd hărwa timəttawen d-tiwsaten d-awalăn d-
imănokalăn a-wa hasăn-itwăr Măssinăɣ.»

11

Tijuhawen n-Măssinăɣ ti n-sănatăt

[1] Ḍarăt-a-wen, tătwăkf’-ahi teẓewt tolăhăt d-hărăt n-telăwăɣt ta n-eket, ătwănn’-
ahi: «Ǝgləw, əkət ehăn n-ămudd wa măqqărăn n-Măssinăɣ d-tasəskărt ta n-
tikutawen, siḍənăd-dd a-wa dăr-ogdăhăn ăddinăt-wi dăɣ-s ɣabbădnen Măssinăɣ
[2] măšan, ăyy ăɣalla-net, wăr t-ketăd ed əjrawăn fălla-s inəẓẓulam† tărna, ad-əjən
əkkoẓăt timərwen n-ewăr d-əssin tikukulăn aɣrəm wa šăddijăn.
[3] Ad-hin-šəmmišəlăɣ tijuhawen-nin ti n-sănatăt əlsănen isəlsa wi ilass ere iṭṭafăn
iba, ad-əjən efăḍ n-ašăl d-sănatăt timaḍ d-săḍisăt timərwen siɣulăn isălan wi hasăn-
dd-ăssawăy Măssinăɣ.
[4] Tijuhawen-en n-sănatăt, əntănăteḍ a-s əzzăytunităn wi n-əssin d-tiftəl ti n-
sănatăt əbdădnen dat-Emăli n-ăkall.
[5] E-d ittăr ăwadəm ad-hasăn-iɣšəd hărăt, ad-dd-izjăr efew imawăn-năsăn ihlăkăn
išənja-năsăn, əmmək-wen-dăɣ a-s mad-ămmăt ăwadəm a ămoos itattărăn ad-hasăn-
iɣšəd hărăt.
[6] Ǝjrăwăn turhajăt n-ad-ăɣfəlăn išənnawăn, əgdəlăn i-ajənna ad-iwət a əkkăn
tajjăn isălan wi dd-ăwwăyăn ɣur-Măssinăɣ. Ǝjrăwăn daɣ turhajăt n-ad-əjən aman
ašni, zəzzubbun-dd făll-ăkall ănnuɣ n-ălmăṣṣibăt iket-net, ălwăqq d-ăsdărhănăn a-
wen iket-net.
[7] Afăl əssəmdăn d-asəssiwăḍ n-isălan wi dd-ăwwăyăn, ad-fălla-săn iḍəw awăɣs wa
dd-madăn-izjăr anu wa wărăn ila ider ihăn ălaxărăt, ărn’-en, ănɣ’-en;
[8] ăqqaymənăt-dd tifəkwen-năsăn dăɣ-təfărre n-aɣrəm wa dăɣ-tažămmaɣăn
iməssorha-net, dăɣ-edăgg wa dăɣ-ătwăṣlăb Emăli-năsăn făll-tajəttewt. Aɣrəm-en,
ătiwăjj’-as isəm n-ămadaɣ, itawănn’-as, Sodoma; itawănn’-as daɣ: Miṣra.
[9] Ad-əkrəšăn ăddinăt n-timəttawen iket-dăɣ-năsnăt d-tiwsaten-năsnăt d-awalăn-
năsnăt, d-əddəwəlăn-năsnăt iket-năsăn, kăraḍ išilan d-tăẓune əkyadăn dăɣ-săn,
əgdalăn-asăn ad-ănbəlăn.
[10] Ad-ăddăwen imuzăɣăn n-ăkall hullan dăɣ-təssəba n-a-wa s-tăn-ăba, ăd-əjən
ăzzăhotăn, ənməkfən ălhăkăn jer-iman-năsăn, făl-a-s ănnăbităn-ənnin-dăɣ n-əssin,
əssəknăn imuzăɣăn n-ăkall aɣăna hullan
[11] măšan, afăl okăyăn kăraḍ išilan d-tăẓune winnin-dăɣ, ad-dd-ifəl unfas n-
tămudre n-Măssinăɣ ijjəš ănnăbităn-ənnin n-əssin, ənkărăn-dd dăɣ-tamăttant,
tărməs tarəmmeɣt ăddinăt wi tăn-hannăynen iket-năsăn.»
[12] Ǝslăn ănnăbităn wi n-əssin i-emăsli ăṣṣohen hasăn-innăn dăɣ-išənnawăn:
«Awənăt-dd diha.» Təḍkăl-tăn tejărăkt, əkkăn išənnawăn, əkyadăn dăɣ-săn išənja-
năsăn.
[13] Ăškăḍkăḍ ăkall s-ăṣṣahăt ălwăqq-wen-dăɣ, tărẓa tăẓune n-aɣrəm ta s-mărawăt,
ămmun əssa afḍăn n-ăwadəm dăɣ-aškəḍkăḍ-wənnin-dăɣ; ărmăɣăn ăddinăt wi
iyyăḍnen, ad-samɣarăn Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn.
[14] Okăy ălmăṣṣibăt wa s-əssin măšan, hewăt! Os’-iwăn făw wa s-kăraḍ.

Ăshăḍ ănjălos tăsinsăɣt ta s-əssayăt

[15] Ăshăḍ ălwăqq-wen ănjălos wa s-əssa tăsinsăɣt-net, jăn imăslan ăṣṣoohătnen
dăɣ-išənnawăn jannănen:
«Ămăra-dăɣ, təmmənukəla făll-ăddunya,

† **11:2 11:2** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

ti n-Emăli-nănăɣ Măssinăɣ d-Ălmasex-net
i-ad-imnukəl hărkuk.»
16 Ǝnkărăn imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ făll-tisăqqima-năsăn ti t-əllănen
dat-Măssinăɣ, oḍăn data-s, ărkăɣăn data-s, ăsḍăsăn timmawen-năsăn ăkall, ad-t-
ɣabbădăn,
17 jannen:
«Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna,
kăyy-i t-illăn, təlled-t, təlkamăd,
nomal-kăy ed təssətbătăd
təmmənukəla-năk s-tărna-năk.
18 Ibda, ăḍḍukren-kăy əddəwəlăn wi n-inəẓẓulam†
măšan, ašăl-i, aḍkăr wa-năk,
a dd-madăn-infiləl fălla-săn,
ašăl-năk wa dăɣ-šarrăɣăd inəmmuttan, osă-dd.
Iwwăḍ ălwăqq wa dăɣ-mad-təjəd ălhăk
i-eklan-năk-i n-ănnăbităn
d-ăddinăt wi led n-iməššeddəjăn-năk iket-dăɣ-năsăn,
ăssimɣărăn-kăy wi n-iməṣṣuha hakd wi n-tilăqqiwen,
ălwăqq wa n-ahălak n-imahlakăn n-ăkall, osă-dd.»
19 Ălwăqq-wen, ămeră-dd ehăn n-ămudd n-Măssinăɣ wa măqqărăn dăɣ-išənnawăn,
ătwănhăy dăɣ-s əssəndoqq wa iha əlkəttab n-ărkăwăl n-tassaɣt wa n-jer-Măssinăɣ d-
tamətte-net, jăn essamăn ḍarăt-a-wen d-imăslan d-ejjajăn; ăškăḍkăḍ ăkall, ənfărăn-
dd ijidrăšăn šuharnen.

12

Tănăfalilt ta n-tamăḍt d-alyaḍ wi iknăs ămudăr

1 Ḍarăt-a-wen, təzjăr-dd tăkunt tăssuksăḍăt išənnawăn. Ǝnhăyăɣ tamăḍt tăɣnasăt
tăfukt təbdad făll-ewăr, tăsiiwăr măraw etran d-əssin eɣăf-net, măraw etran d-əssin
əddasnen šund takənbut n-ămănokal eɣăf-net.
2 Tamăḍt-ənnin, la ənniyăt, tărmas-tăt tiẓẓurt n-ajăraw n-eɣăf, tăsikălăl a-wa dăɣ-
has-ja tisnant.
3 Tănfalăl-dd tăkunt tiyyăt daɣ dăɣ-išənnawăn, ənhăyăɣ ămudăr măqqorăn
šăggăɣăn han ifăqqăn n-ăɣata ilan əssa iɣăfawăn d-măraw iskawăn, hak eɣaf-net-
dăɣ, təwar-t takənbut n-təmmənukəla.
4 Ifrăḍ-dd s-telănkăwt-net əttələt n-etran wi hănen išənnawăn, ijăr-tăn-dd făll-
akăll. Ibdăd-dd ḍarăt-a-wen dat-tamăḍt i-ad-hin-ilməẓ ara-net afăl dd-iwă.
5 Təkrăš tamăḍt alyaḍ s-ənta a madăn-ixkəm s-tărna tolăhăt d-ta n-tăẓoli făll-
əddəwəlăn iket-năsăn, iwă-dd alyaḍ ɣas imməḍkăl ălwăqq-wen-dăɣ, ămewăy s-
Măssinăɣ d-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla-net.
6 Tamăḍt ənta, tăjewăḍ s-tanăẓruf-i-dăɣ has-itwăr Măssinăɣ edăgg dăɣ-mad-has-
iṭṭaf tenăfăkt har tăj efăḍ n-ašăl d-sănatăt timaḍ d-săḍisăt timərwen.
7 Inkăr ḍarăt-a-wen amjăr măqqoorăn dăɣ-išənnawăn. Imăl-t amjăr ăṣṣoohen jer-
Mikaylu d-ănjălosăn wi has-əlkamnen d-ămudăr wa hăn ifăqqăn n-ăɣata d-ănjălosăn
wi has-əlkamnen.
8 Ătwărna ăɣata d-ănjălosăn wi has-əlkamnen, ăbas hasăn-t-təlla taɣimit dăɣ-
išənnawăn.

---

† **11:18 11:18** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

[9] Ătwăjăr-dd ăɣata wa măqqărăn, ătwăstăɣ-dd, izjăr-dd išənnawăn. Ǝnta a-s aššăl wa n-ibda s-itawănna Iblis meɣ Ăššăyṭan-i n-eməkkerrəs n-ăddunya təmda, ătwăjăr-dd făll-ăkall ənta d-ănjălosăn-net.
[10] Ǝsleɣ ḍarăt-a-wen i-emăsli ăṣṣoohen ijannen dăɣ-išənnawăn:
«Ămăra, ăssaɣăt wa n-əlɣəllas, iwwăḍ-dd.
Măssinăɣ, ăsnăfalăl-dd tărna-net d-Təmmənəya-net!
Ǝlxəkum, ijjăš ifassăn n-Ălmasex-net
făl-a-s ere wa s-kăla isaḍlam ayətma-năɣ,
isaḍlam-tăn ehăḍ d-ašăl ɣur-Măssinăɣ,
ătwăstăɣ-dd, ăbas ih' išənnawăn.
[11] Ǝkrăšăn fălla-s ayətma-năɣ tărna
dăɣ-təssəba n-ašni wa n-Ašăɣol
d-măjrăd n-Măssinăɣ wa dăɣ-tajăyhen ăddinăt,
wăr jen tărha n-hărăt dăɣ-tămudre-năsăn,
əqbălăn tamăttant dăɣ-təssəba n-Ašăɣol
d-dăɣ-təssəba n-măjrăd n-Măssinăɣ.
[12] A-wen-dăɣ a făl išənnawăn
d-imuzăɣăn-năsăn, nufləyăt!
Măšan iməskay imuzăɣăn n-ăkall d-ejărew wa səmmăn
făl-a-s Iblis, ăzzubbăt-in săr-wăn,
ikn'-e aḍkăr ujəš ed issan
a-s a-wa has-in-aqqiimăn dăɣ-ălwăqq i jăzzulăn.»
[13] Ilmăd ămudăr wa hăn ifăqqăn n-ăɣata a-s ătwăstăɣ-dd dăɣ-išənnawăn, ătrăkkăt-dd făll-ăkall ɣas, ăstăɣăynăn tamăḍt ta torăwăt alyaḍ.
[14] Măšan təjraw tamăḍt afrewăn əssin n-ejăft măqqoorăn, təggăd săr-săn hăr tăwwăḍ edăgg wa has-itwărăn dăɣ-tanəẓruft i-ad-dăɣ-s təjrəw tenăfăkt, tətwigăẓ dăɣ-aššăl har tăj dihen kăraḍ iwətyan d-tăẓune.
[15] Inhăy aššăl a-s tăbok tamăḍt ad-t-təjmăḍ ɣas, ora emm-net, ijăr-tăt s-ajəju n-aman ogdăhăn d-ejărew i-ad-tăt-əkšən.
[16] Măšan, ohăɣ ăkall tinahăɣen i-tamăḍt, ămeră-dd, ilmăẓ-in aman wi-s ijăr ăɣata tamăḍt.
[17] Ikn' aḍkăr n-tamăḍt ujəš n-ăɣata, iglă i-ad-iknəs a-wa dd-ăqqimăn dăɣ-aratăn-net, a tăn-ămoosăn ăddinăt iket-năsăn wi tamašalnen alămărăn n-Măssinăɣ tajăyhen dăɣ-isălan n-Ɣisa.
[18] Osă-dd ăɣata, ibdăd dăɣ-asălim n-ejărew wa səmmăn.

13

Tănăfalilt ta n-əssin imudărăn

[1] Olăsăɣ, ənhăyăɣ ămudăr iyyăn ilan măraw iskawăn d-əssa iɣăfawăn a-s dd-izjăr ejărew wa səmmăn. Hak eɣăf, təwar-t takənbut n-təmmənukəla tiyyăt, hak idəm-dăɣ, iktab fălla-s isəm ăsikafărăn.
[2] Ămudăr wa ənhăyăɣ, olăh d-wašil; tihiw-net, šuharnăt, emm-net, olăh d-i n-ahăr. Ikf'-e ăɣata tărna-net, d-təmmənukəla-net d-tădabit măqqoorăt.
[3] Ămudăr-ənnin, iyyăn dăɣ-iɣăfawăn-net, ih'-e abuyəs dăɣ-edăgg n-ăsənsaɣ wărăn itəzzəy măšan, izzăy. Iqqăl-a-wen tăkunt i-imuzăɣăn n-ăkall iket-năsăn, əlkămăn i-ămudăr.
[4] Ad-ɣabbăd ăddunya iket-net ăɣata ed ənta a ikfăn ămudăr tărna. Tărkăɣ tamətte iket-net dat-ămudăr, ad-t-ɣabbăd, janna: «Mi ogdăhăn d-ămudăr, mi ihălăn amjăr dăr-s?»

5 Ijrăw ămudăr turhajăt n-ad-isəffəlɣăɣ, isəkkufăr har ăj əkkoẓăt timərwen n-ewăr
d-əssin.
6 Ad-ijanna ămudăr hărătăn lăbasnen făll-Măssinăɣ, igaggăr isəm-net, d-edăgg wa
dăɣ-izzăɣ d-a-wa izzăɣăn išənnawăn iket-net.
7 Ijrăw turhajăt n-ad-iknəs iməššeddəjăn, ărn'-en; ijrăw tărna făll-e d t-təllăm
tawset d-e d t-təllăm tamətte d-e d t-illăm awal d-e d t-illăm əddəwəl.
8 Ad-ɣabbădăn imuzăɣăn n-ăkall iket-năsăn ămudăr-ənnin, iɣabbăd-t e d t-illăm
ăwadəm s-wăr-ikteb isəm-net ɣur-axălak n-ăddunya dăɣ-əlkəttab n-tămudre n-
Ašăɣol wa ătwăɣrăsăn.
9 Ere ilăn timəẓẓujen s-isla, isăjdet:
10 «Ere wa s-inna Măssinăɣ ad-ijjəš takărmut, ad-tăt-ijjəš, ere wa s-inna, ad-t-tăkš
tăkoba, ad-t-tăkš. A-wa ăssaɣăt s-hak eməššeddəj-dăɣ, ibdədet făll-iman-net dăɣ-
immun, ikuyədet.»
11 Ənhăyăɣ daɣ ămudăr iyyăn dd-izjarăn ăkall, il' iskawăn əssin olăhnen d-i n-
ekrăr măšan isawal šund ăɣata.
12 Itamašal tădabit ta itamašal ămudăr wa ăzzarăn iket-net dăɣ-a-s ăjjəyh ămudăr
wa ăzzarăn i-a-wen. Išahăššal ăkall d-imuzăɣăn-net ad-ăɣbədăn ămudăr wa ăzzarăn
ăboyăšăn dăɣ-edăgg n-ăsənsaɣ s-izzăy ăbuyəs-net.
13 Ămudăr wa s-əssin, ija tikunen ăjjootnen măqqornen dat-ăddinăt, izizəbbut-dd
wăla efew wa n-išənnawăn făll-ăkall.
14 Išašk kăl-ăkall s-tikunen ti-s ăddobăt ad-tănăt-ăj dat-ămudăr wa ăzzarăn
ăboyăsăn s-izzăy abuyəs-net. Issărḍ'-en s-ad-əjən ăṣṣănăm ăssimɣărăn ămudăr wa
ăzzarăn t-ăsbayăsăn s-tăkoba măšan, izzăy.
15 Ijrăw ămudăr wa s-əssin tădabit n-ad-ăj iman dăɣ-ăṣṣănăm wa olăhăn d-ămudăr
wa ăzzarăn i-ad-itamăjrad ăṣṣănăm-ənnin, isasănɣa ăddinăt iket-năsăn wi t-wăren
əɣbed.
16 Ăšhăššăl ămudăr ăddinăt iket-năsăn: wi măḍroynen hakd-wi əššămnen, wi
ărzăɣnen hakd wi lăqqəwnen, wi n-ilăllan hakd wi n-eklan, ad-tăn-iwăr ešwăl făll-
ifassăn-năsăn wi n-aɣil d-timmawen-năsăn.
17 Ăbas t-illa ere ăddoben ad-ižănš wăla ad-ittužžăr afăl wăr t-iwer ešwăl-wənnin-
dăɣ, ešwăl-wənnin daɣ ənta a-s isəm n-ămudăr meɣ ămaḍin wa ănimăhălăn d-isəm-
en.
18 Edăgg-i, ămiɣatăr ăwadəm d-sărho d-tayətte i-ad-t-ijrăh. Ere s-lămmeḍ eɣăf-
net iket-net, ăddoobăt ad-ijrəw ălmăɣna n-ămaḍin wa n-ămudăr ed ămaḍin-en,
iha edăgg n-isəm n-ăgg-adəm. Ămaḍin-en-hi, ənta da: «Săḍisăt timaḍ d-săḍisăt
timərwen d-săḍis.» Ənta-den-dăɣ ešwăl n-ăgg-adəm ɣur-Măssinăɣ.

14

Ašăɣol d-əlɣəllas wa ihăkk imumənăn

1 Olăsăɣ daɣ akăyad ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ Ašăɣol ibdad făll-taḍaɣt ta n-Sayon.
Təbdad edes-has temeḍe d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ n-ăwadəm wi s-iktăb
isəm-net d-isəm n-Abba făll-timmawen-năsăn.
2 Əsleɣ i-emăsli dd-ifalăn išənnawăn; emăsli-en, olăh d-wa n-tinăzzămăren n-
ejărew wa səmmăn, olăh ɣas d-ejjaj ijjajăn. Emăsli wa s-əsleɣ, olăh ɣas d-i n-
tihărdănen watnen.
3 Tăwway tamətte-ten-dăɣ təmmal tăynayăt dat-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla
d-hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen d-dat-imɣarăn. Təmmal-en, wăr t-illa ere ăddoben
almud-net a săl ăddinăt-win-dăɣ n-temeḍe d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ dd-
ăsdărfăt Măssinăɣ dăɣ-ăddunya.

4 Ăddinăt-en-hi, wăr-ăsmăḍăsăn iman-năsăn s-tiḍeḍen, wăr-əzzeyăn tiḍeḍen. Ǝlkamăn i-Ašăɣol e-s ikka-dăɣ, ăsdărfăt-tăn-dd jer-dăgg-adəm i-ad-umasăn wi ikrăš Măssinăɣ d-Ašăɣol s-tizarăt.
5 Imawăn n-ăddinăt-en, wăr kăla tăn-dd-izjăr bahu, wăr t-illa ălɣib tăn-iwarăn.

Tănăfalilt n-ănjălosăn wi n-kăraḍ

6 Olăsăɣ ḍarăt-a-wen ahănay n-ănjălos iyyăn daɣ illayăn dăɣ-ijəj n-ălhăwa, ənta a iṭṭafăn Ălənžil wa iɣlălăn, isalănžat kăl-ăddunya iket-net, e d t-illăm əddəwəl d-e d t-təllăm tawset d-e d t-illăm awal d-e d t-təllăm tamətte.
7 Ănjălos-ənnin-hi, iḍkal emăsli-net, ijanna: «Uksaḍăt Măssinăɣ, səmɣărăm-t făl-a-s ašăl wa n-tebădde, osă-dd; amələt-t ənta-i dd-ixlăkăn išənnawăn d-ăkall d-ejărew wa səmmăn d-ersan.»
8 Ănjălos-ənnin, išrăy-t-dd iyyăn, ijannen: «Babilun ta măqqărăt, toḍa, ya toḍa. Ǝnta-i təssəswăt asməd n-əlkăxbu-net wa okăyăn ămaku i-əddəwəlăn iket-dăɣ-năsăn, toḍa ămăra.»
9 Išrăy-tăn-dd ănjălos wa s-kăraḍ, iḍkăl emăsli-net, innă: «Afăl irkăɣ ăwadəm dat-ămudăr meɣ dat-ăṭṭăṣwer-net, meɣ iwăr-t ešwăl-net idəm-net meɣ ăfuss-net,
10 ijmaḍ-t ăššăk a-s ad-t-isəsəw Măssinăɣ əlxəmăr n-aḍkăr-net wăr-iqqer hărăt wa mad-isănɣəl dăɣ-alkas-net wa n-aḍkăr. Ăddinăt-en, ad-əqquzzəben dăɣ-əlkăbrit wa ăhjăljălăn dat-ănjălosăn wi šăddijnen d-dat-Ašăɣol.
11 Ăho n-efew wa tăn-itiɣəzzəben, hărkuk ɣas intas. Wăr mad-sunfən s-ehăḍ wăla s-ašăl ăddinăt wi ărkăɣnen i-ămudăr meɣ ăṭṭăṣwer-net, d-ere iwar ešwăl n-isəm-net iket-net.»
12 A-wa ăssaɣăt s-hak eməššeddəj-dăɣ, ibdədet făll-iman-net, ikuyədet dăɣ-immun s-Ɣisa, ămašăl alămărăn n-Măssinăɣ.
13 Ǝsleɣ ḍarăt-a-wen dăɣ-išənnawăn i-emăsli innăn: «Ǝktəb: ɣur-ašăl-i-dăɣ, tənḍəḍ i-wi ăba ăxdamăn i-Emăli! Tidət a-wen, innă Unfas Šăddijăn făl-a-s ad-sunfən dăɣ-ălxidmăt-năsăn ed, əlkamăn-asăn imărkedăn-năsăn.»

Aḍkăr n-Măssinăɣ

14 Ǝkyadăɣ hărwa a-s ənhăyăɣ tejărăkt măllăt; tejărăkt-en, ăqqiima fălla-s ere olăhăn d-ăwadəm ijan takənbut n-təmmənukəla n-orăɣ, iṭṭaf ălgori imsădăn dăɣ-ăfuss-net.
15 Izjăr-dd ănjălos iyyăn daɣ ehăn n-ămudd wa măqqărăn, iḍkăl emăsli-net s-afălla, innă i-wa ăqqimăn făll-tejărăkt: «Săxdəm ălgori-năk, aləy, făl-a-s iwwăḍ-dd ălwăqq n-a-wen ed ăkall iŋŋa šund əttăɣam, ăbas irha ar amili.»
16 Innă ănjălos a-wen ɣas, ijăr ăhaləs wa ăqqiimăn făll-tejărăkt ălgori-net făll-ăkall, olăy săr-s ăkall iket-net šund ašəkrəš n-əttăɣam iŋŋan.
17 Olăs-dd daɣ ănjălos iyyăn azăjor n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ihăn išənnawăn, ənta daɣ, iṭṭaf ălgori imsădăn.
18 Izjăr-dd daɣ ănjălos iyyăn tasəskărt ta dăɣ-naŋŋănăt tikutawen, ănjălos-en, ənta a-s wa n-efew; iḍkăl emăsli-net, innă i-ănjălos wa iṭṭafăn ălgori wa imsădăn: «Săxdəm ălgori-năk wa imsădăn, aləy săr-s iləktan n-lăɣnăb n-ăkall ed, aratăn-net əŋŋăn.»
19 Ijăr ănjălos ălgori-net făll-ăkall, inkăḍ săr-s lăɣnăb n-ăkall iket-net, ijăr-t dăɣ-tebent-ta-dăɣ iẓimməw i-ad-umas ălmital n-aḍkăr wa măqqărăn ihăn Măssinăɣ.
20 Tămewăy tebent, təzjăr aɣrəm, iẓmă-dd dăɣ-s lăɣnăb, əzjărăn-tăt-dd injităn n-ašni; injităn-ənnin, timɣarăn har əwwăḍăn iɣăban n-ibəjwan, əlsăn dăɣ-ăkall a iwwăḍăn kăraḍăt timaḍ n-kelumetăr.

15

Ălmăṣṣibatăn

[1] Olăsăɣ daɣ ənhăyăɣ dăɣ-išənnawăn iji n-Măssinăɣ iyyăn ijan təmɣăre d-tihusay
n-tikunen. Ǝnhăyăɣ əssa ănjălosăn əṭṭafnen əssa ălmăṣṣibatăn; ălmăṣṣibatăn-en,
əntăneḍ a-s wi n-ajilal ed əntăneḍ a dd-maden-isəmdəw aḍkăr n-Măssinăɣ.
[2] Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen ejărew wa səmmăn, olăh-ahi d-tăšoka, ăhiijăljăl s-efew.
Ǝnhăyăɣ daɣ ăddinăt wi əkrăšnen tărna făll-ămudăr d-ăṭṭăṣwer-net d-ămaḍin n-
isəm-net, əbdadăn făll-ejărew ənnin n-tăšoka, əṭṭafăn tihărdănen ti s-təmmalăn
Măssinăɣ.
[3] Ǝnẓarăn ăssaɣăt-wen-dăɣ təmmal ta n-Mosa wa n-akli n-Măssinăɣ d-təmmal ta
n-Ašăɣol, jannen:
«Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net,
wăr t-illa a ojărăn timašalen-năk təmɣăre wăla tihusay,
kăyy a-s ămănokal n-ăddunya təmda;
Ibaran-năk, oɣadăn, ămoosăn tidət iket-dăɣ-năsăn.
[4] Mi ihălăn ad-ănn wăr kăy-ăksuḍ?
Ănn, wăr irh' asəmɣar-năk?
Kăyy a ɣur-dd-təmda təšədje.
Ǝddəwəlăn iket-năsăn ad-ărkăɣăn data-k
ed iqqud-năk, itbat.»
[5] Olăsăɣ akăyad, ənhăyăɣ ehăn n-ămudd d-ehăket wa n-ărkăwăl n-tassaɣt a-s dd-
ămera dăɣ-išənnawăn.
[6] Ǝzjărăn-t-dd əssa ănjălosăn wi əṭṭăfnen əssa ălmăṣṣibatăn, əlsan ălxărir šăddijăn
măllăn, ăsimăɣmăɣăn, əjbasăn s-timəntəkawen n-orăɣ.
[7] Ikfa iyyăn dăɣ hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen ănjălosăn ənnin n-əssa, əssa alkasăn
n-orăɣ əḍkarnen aḍkăr n-Măssinăɣ-i s-hărkuk iddar.
[8] Ija a-wen ɣas, iḍkăr ehăn n-ămudd wa măqqărăn ăho dăɣ-təssəba n-ălxurmăt
n-Măssinăɣ d-tărna-net, ăbas ăddoobăt ăwadəm wăl' iyyăn ujəš n-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn har akəyən əssa ălmăṣṣibatăn wi dd-ăwwăyăn ănjălosăn wi n-əssa.

16

Ǝssa ălmăṣṣibatăn əlkamnen

[1] Ḍarăt a-wen-dăɣ, olăsăɣ i-măsăllăt n-emăsli ăṣṣoohen dd-ifalăn ehăn n-ămudd
wa măqqărăn. Innă i-ănjălosăn wi n-əssa: «Ăglăt, sănɣəlăt făll-ăkall əssa alkasăn
wi əḍkărnen aḍkăr n-Măssinăɣ.»
[2] Igl' ănjălos wa ăzzarăn, issănɣăl alkas-net făll-ăkall. Ija a-wen ɣas, əzjărnăt-
dd tikussawen sămuumnen lăbasnen ăddinăt wi iwăr ešwăl n-ămudăr, ɣabbădnen
tele-net.
[3] Issănɣăl ănjălos wa s-əssin alkas-net dăɣ-ejărew wa səmmăn. Ija a-wen ɣas,
olăhăn aman n-ejărew d-ašni n-enəmmettən, ămmut a-wa-dăɣ ihăn ejărew wa
səmmăn iket-dăɣ-net.
[4] Igl' ănjălos wa s-kăraḍ, issănɣăl alkas-net dăɣ-ijərwan d-ersan wi n-aman,
əqqălăn aman-năsăn ašni.
[5] Ǝsleɣ ălwăqq-wen i-ănjălos wa ănnihăḍăn făll-aman a-s innă:
«Kăyy a oɣadăn,
kăyy a t-illan, təlled-t,
kăyy a šăddijăn ed ăššăreɣa wa tăɣtăsăd, oɣad hărkuk,
[6] făl-a-s dăgg-adəm, əssănɣălăn ašni n-iməššeddəjăn d-ănnăbităn. Ămăra, təkfed-
tăn ašni i-ad-t-əswən ed a-wen-dăɣ a dăr-ăniihăjjăn.»

7 Olăsăɣ măsăllăt n-emăsli dd-ifalăn tasəskărt ta n-tikutawen hăt ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, innă: «Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net, ăššăreɣatăn-năk, tidət,
oɣadăn iket-dăɣ-năsăn.»
8 Issănɣăl ḍarăt-a-wen ănjălos wa s-əkkoẓ alkas-net făll-tăfukt, təjrăw tăfukt
turhajăt n-ad-səkkənənnəwət e d t-illăm ăgg-adəm s-tukəse-net.
9 Ad-siknənnəwət tukəse-i-dăɣ măqqărăt dd-ja tăfukt dăgg-adəm. Hakd a-wen-
dăɣ, gaggărăn dăgg-adəm Măssinăɣ-i iṭṭafăn ălmăṣṣibatăn-en, unjăyăn s-ad-utabăn
i-ad-səmɣărăn Măssinăɣ.
10 Issănɣăl ănjălos wa s-səmmos alkas-net făll-tasăqqaymut n-təmmənukəla ta
n-ămudăr. Ija a-wen ɣas, jănăt tihay făll-lamu-net iket-net. Tărmăs tisnant-i-dăɣ
măqqărăt dăgg-adəm har dd-əqqălăn ɣas təddadăn ilsawăn-năsăn,
11 gaggărăn Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn dăɣ-təssəba n-tisnant-năsăn d-tikussawen
ti săr-săn dd-orăw măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr săr-săn dd-orew a-wen tătubt dăɣ-
erk imojjan-năsăn.
12 Issănɣăl ămăra ănjălos wa s-săḍis alkas-net făll-ejărew wa măqqărăn s-itawănna
Ifrăyti; ăqqur-in ejărew-en; əjrăwăn imănokalăn wi dd-fălnen emăynăj zăbo,
okăyăn.
13 Ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ kăraḍ unfasăn ămmiḍăsnen olăhnen d-ijăran dd-
əzjarnen emm n-ăɣata d-emm n-ămudăr d-emm n-ănnăbi wa n-ănăsbahu.
14 A-wen, unfasăn n-alšinăn wi tajjănen ălmăt a olăhăn d-ijităn n-Măssinăɣ; əkkăn
imănokalăn n-ăkall iket-net i-ad-tăn dd-sədəwən i-ašăl wa n-amjăr wa măqqărăn
n-Măssinăɣ-i ilăn tărna.
15 Innă Emăli: «Ǝnhəywăt, ăqqalăɣ-kăwăn-in šund emăkrăḍ; tənḍəḍ i-ere wa
ogăẓăn iman-net dăɣ-uzəf, ad-irjəš wăr tătwănhăy tăkrakiḍt-net.»
16 Ăsdăwăn-dd unfasăn ənnin n-kăraḍ imănokalăn n-ăkall s-edăgg wa s-itawănna
dăɣ-Ɣăbranəyya: «Ărmagidun.»
17 Issănɣăl ălwăqq-wen ănjălos wa s-əssa alkas-net dăɣ-ălhăwa, ija a-wen ɣas,
izjăr-dd emăsli ăṣṣoohen tasăqqaymut ta n-təmmənukəla hăt ehăn n-ămudd wa
măqqărăn; innă emăsli-en: «A-wa ijăn, ijă, isălan əmdăn.»
18 Jăn essamăn d-imăslan, d-ejjajăn, ijă ăkall aškəḍkəḍ ăssuksăḍăn s-a dd-iwăr
ăgg-adəm ărori n-ăkall-dăɣ, wăr kăla ija-i dăr-s olăhăn.
19 Ij' aɣrəm wa măqqărăn kăraḍăt tirəẓẓ, oḍăn iɣărman n-e d t-illăm əddəwəl; wăr
hin-ittəwa Măssinăɣ aɣrəm wa măqqărăn s-itawănna Băbilun; ăssoḍă-dd aḍkăr-
net făll-imuzăɣăn-net šund a-s asməd a əswan kăl-ăkall-en, ikkăs dăɣ-săn ənniyăt.
Issəsw'-e ənta əlxəmăr wa ihăn alkas-net, a-wen a t-ămoosăn, asməd n-aḍkăr-net
wa ojărăn.
20 Ǝlsăn aman ikallăn wi hănen iwtəlăn, ăbas t-illa a dd-ăẓẓinjăẓăn;
21 oḍăn-dd ijidrăšăn šuharnen făll-dăgg-adəm, ad-sikuforăn dăɣ-təssəba n-
ălmăṣṣibăt wa n-ijidrăšăn făl-a-s ălmăṣṣibăt-en, ija təsəmme n-tikunen.

17

Isălan n-tamăḍt ta n-tălkăxbat d-ămudăr

1 Ija a-wen-dăɣ ɣas, inn'-ahi iyyăn dăɣ-əssa ănjălosăn wi əṭṭăfnen əssa alkasăn:
«Ǝyyăw, ad-kăy-săknăɣ ăddăyyăt wa he-iḍəwăn făll-tălkăxbat ta măqqărăt.
Tălkăxbat-i-hi, ənta a-s aɣrəm wa măqqărăn idăyăn făll-asălim n-ejărew wa
səmmăn.
2 Tălkăxbat daɣ ta-dăɣ, ohărăn dăr-s imănokalăn n-ăkall əlkăxbu-net, əswăn
daɣ imuzăɣăn n-ăkall iket-năsăn dăɣ-asməd n-əlkăxbu-net, ikkăs dăɣ-săn a-wen
ənniyăt.»

3 Irmăs-ahi Unfas Šăddijăn, izzəwăt-ahi s-tenere tiyyăt. Ǝnhăyăɣ dihen tamăḍt
tăqqimăt făll-ămudăr šăggăɣăn făll-əktabăn ismawăn gaggărnen Măssinăɣ, ila daɣ
əssa iɣăfawăn d-măraw iskawăn.
4 Tamăḍt-ənnin ənta, təlsa isəlsa šăggaɣnen lanen ălqim, tăsisahăɣ ašăl s-
uɣnawăn n-orăɣ d-tikădăyen ti n-tilăllaten lănen ălqim d-timăɣwanen. Təṭṭaf dăɣ-
ăfuss-net alkas n-orăɣ iḍkarăn tilušawen d-a-wa xăramăn dd-orăw a-wa tămešăl
dăɣ-əlkăxbu-net.
5 Timme-net, iktab făll-a-s isəm s-ăttunkăl ălmăɣna-net. Ǝnta da a-wa fălla-s
iktăbăn:

«A-wa Babilun
ta măqqărăt n-ma-s n-tălkăxbaten
d-tilušawen n-ăddunya.»

6 Ǝnhăyăɣ a-s tamăḍt-i-dăɣ, ikkăs dăɣ-s ašni n-iməššeddəjăn d-tijuhawen n-Ɣisa wa
təswa ənniyăt. Ǝnhăyăɣ tamăḍt ənnin ɣas, iqqăn eɣăf-in.
7 Inn’-ahi ănjălos ălwăqq-wen: «Ma iqqanăn eɣăf-năk? Ad-hak-ăllăɣeɣ ălmăɣna n-
əddăraj n-tamăḍt d-ămudăr wa năy ilăn əssa iɣăfawăn d-măraw iskawăn.
8 Ămudăr wa hannăyăd, kăla iddăr măšan, ăbas iddar, ila s-ad-dd-izjăr anu wa
wărăn ila ider ihăn ălaxărăt, ijjəš edăgg wa n-eheḍ-net. Ăddinăt wi s-wăr-əktebăn
ismawăn-năsăn dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre ɣur-alăṣăl n-ăddunya afăl ənhăyăn
ămudăr-ənnin-dăɣ, ad-tăn-tărməs tăkunt făl-a-s ămudăr-i-hi, kăla iddăr, ămmut
măšan, ilkam ad-dd-iddăr daɣ.»
9 Edăgg-wa-dăɣ, ăniihăjja d-təla n-tayətte d-sărho. Iɣăfawăn n-ămudăr wi n-əssa
a-s əssayăt tiḍaɣen ti făll-tăqqima tamăḍt,
10 əssa iɣăfawăn-winnin-hi, əssa imănokalăn; ămmun səmmos dăɣ-săn, iyyăn dăɣ-
săn ixkam hărwa; wa s-əssa, wăr dd-osa hărwa măšan, afăl dd-osa, wăr-e ăj ar
ăssaɣăt ənḍărrăn dăɣ-təmmənukəla.
11 Ămudăr wa s-kăla t-illa, ăba, ənta a-s ămănokal wa s-əttam; ənta-i hi, eheḍ-net
ɣas a-s oɣad.
12 Măraw iskawăn wi tənhăyăd, əntăneḍ a-s măraw imănokalăn wăren əney
hărwa măšan, hak iyyăn dăɣ-săn dăɣ, ad-ăj ăzzăman n-təmmənukəla ənḍărrăn ənta
d-ămudăr
13 făl-a-s măraw imănokalăn-i-hi, oharăn ittus, ărhan ad-săxdəmăn ăṣṣahăt-năsăn
d-əlxəkum-năsăn i-ămudăr.
14 Ad-əbdədăn iket-dăɣ-năsăn, əknəsăn Ašăɣol măšan, ad-tăn-ărn ed ənta a-s
Emăli n-imălan d-Ămănokal n-imănokalăn; ad-tăn-ărn ənta d-wi dd-iɣra s-iman-net,
ăsnăfrăn n-imaɣdalăn.
15 Inn’-ahi ănjălos daɣ: «Aman wi tənhăyăd təbdad tălkăxbat edes-hasăn, aman-
en-dăɣ a-s hărăt dăɣ-tumasen d-timəttawen tiyyăḍ d-əddəwəlăn iyyăḍ d-awalăn
iyyăḍ.
16 Ămăra, măraw iskawăn wi tənhăyăd, ilkam ad-aḍənăn aḍkăr i-tălkăxbat
əntăneḍ d-ămudăr, ad-dăɣ-s ahəɣăn a-wa la iket-net, əzzəfăn-tăt, ăɣrəsăn-as, əkšən
isan-net, sărɣən a-wa dd-ijlăšăn dăɣ-s
17 făl-a-s ija Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn-năsăn erhet n-ad-ămašălăn ittus-net; ad-
ănnăfhămăn făl ad-sărtəyăn tădabit ta tăn-təkfa təmmənukəla-năsăn, ăxdəmăn săr-
s erhet n-ămudăr har itbət măjrăd n-Măssinăɣ iket-net.
18 Ḍarăt-a-wen daɣ, tamăḍt ta tənhăyăd, ənta a-s aɣrəm wa măqqărăn ănnihăḍăn
dăɣ-imănokalăn n-ăkall iket-net.»

18

Ejăḍăl n-Babilun ta măqqărăt

1 Ḍarăt hărătăn-win-dăɣ, ənhăyăɣ ănjălos iyyăn a-s dd-ăzzubbăt išənnawăn.
Ănjălos-en, emăṣṣehi n-tikunen a ămoos, ăsmălăwlăw s-ănnur-net ăkall iket-net.
2 Iḍkăl emăsli-net s-afălla, innă:

«Toḍă, ya toḍă,
Babilun ta măqqărăt toḍă!
Ăbas tăqqal ămăra-dăɣ ar edăgg əzzaɣăn alšinăn,
tăhala n-inămmăḍăsăn,
tăhănzabbut n-igḍaḍ wi əmməḍăsnen
d-imudărăn wi ămmiḍăsnen ăsjălălhăynen.

3 Ǝddəwəlăn iket-dăɣ-năsăn a əswănen dăɣ-asməd n-əlkăxbu-net wa wărăn ila eket.
Imănokalăn n-ăkall iket-net ohărăn dăr-s əlkăxbu-net. Ăttužžar n-ăkall iket-dăɣ-
năsăn, ărzăɣăn dăɣ-ilalăn-net wi s-wăr t-illa a dăr-olăhăn tihusay wăla nefran.»
4 Olăsăɣ daɣ măsăllăt n-emăsli dd-ifalăn išənnawăn innăn:

«Ăddinăt-in, əzjărăt-dd ammas n-aɣrəm-wa-dăɣ
i-ad-wăr dăr-s toherăm ibăkkaḍăn-net,
sărtəyăn-kăwăn dăr-s ălmăṣṣibatăn wi fălla-s e-iḍunen,
5 făl-a-s ibăkkaḍăn-net, timtulun har əwwăḍăn išənnawăn. Măssinăɣ daɣ, wăr hin-
ittəwa erk imojjan-net.
6 Ăjăt-as a-wa təja i-ăddinăt wi iyyăḍnen, ăɣšədăt-as anăḍfus n-a-wa tăɣšăd;
sənnəḍfəsăt-as ăṣṣahăt n-alkas-net n-asməd wa təssəswă tamətte.
7 Săknăt-tăt ălɣizabăt d-aɣăna ogdăhnen d-ălxurmăt d-tănoflayt ta təkfă iman-net
ənta-i jănnet dăɣ-iman-net: ‹Năkk, tămănokalt a ămoosăɣ, wăr heɣ miši n-ad-iba
ăhaləs-in, wăr-ilkem daɣ ad-ăqqalăɣ tănuḍăft.›
8 A-wen-dăɣ a făl ălmăṣṣibatăn wi has-ətwărnen, ad-fălla-s dd-əjən iyyăn n-ejăḍăl
dăɣ-iyyăn n-ašăl, tiḍəw-dd fălla-s tamăttant d-tahăla d-laẓ, ăkš-et efew făl-a-s Emăli-i
tăt-e-išrăɣăn, ila tărna.»

9 Ălwăqq-wen, ad-əlhən imănokalăn n-ăkall wi dăr-s ohărnen əlkăxbu-net d-
tănoflayt-net, ad-səkkələlăn fălla-s afăl ənhăyăn ăho n-efew wa tăt-itattăn ikk’
išənnawăn,
10 ad-əbdədăn imămokalăn-ənnin-dăɣ ijəj făl tuksəḍa n-ad-tăn-irməs ălmăṣṣibăt
wa oḍăn făll-aɣrəm. Ǝbdədăn dihen, ad-jannen:

«Xăxx-dăɣ, unhh xăxx-dăɣ!
Aɣrəm-nănăɣ Babilun,
Babilun wa măqqărăn ăṣṣoohen,
a-wa šăɣnet, ăššăreɣa-net,
wăr dd-okey iyyăn n-ăssaɣăt.»

11 Ăttužžar n-ăkall, ad-əlhən əntăneḍ-dăɣ, əṭṭəfăn iba n-aɣrəm wa n-Babilun ed
ăbas t-illa ere ižžənšăn ilalăn-năsăn.
12 Orăɣ-năsăn d-aẓrəf d-tikădăyen ti n-tilăllaten d-timăɣwanen d-ălxărerăn-năsăn
d-tabduɣt ta šăggăɣăt tăsmăɣmăɣăt lăt ălqim, d-e d t-illăm ănnuɣ ihan isăɣerăn wi
s-wăr răqqis ajăraw-năsăn d-e d t-illăm ănnuɣ n-tăhore jat s-isenăn n-elwan meɣ
dăɣ-ihəškan n-aḍutăn meɣ dăɣ-daroɣ meɣ dăɣ-tăẓoli meɣ dăɣ-ălhor
13 d-əlɣənfărăn d-iẓədraẓ wi iyyăḍnen d-aḍutăn d-telḍəḍt d-matălxer d-asməd d-
əzzăyt d-ejel n-ălkăma d-iwan d-tihatten d-ibəjwan d-turfen ti n-amjăr d-eklan d-wăla
iman n-ăddinăt.
14 Ad-ăj a-wen-dăɣ iket-net, ad-itawănna dăɣ-Babilun: «Xăxx, unhh, xăxx-dăɣ!
Hărătăn wi s-kăla tăn-təkned tărha iket-năsăn ăbă-tăn fălla-m, ărrəzăɣ-năm d-
tănoflayt iket-net, ad-t-iba fălla-m, wăr-ilkem daɣ ad-tăn-tolasăd ajăraw.

15 Ăttužžar daɣ wi ărzăɣnen s-mamăla wa s-kăla t-əjăn dăɣ-aɣrəm, ad-has-əbdadăn
dăɣ-ijəj făl tuksəḍa n-ad-fălla-săn iḍəw ălmăṣṣibăt wa oḍăn făll-aɣrəm, ad-hallăn,
əṭṭafăn iba.
16 Jannen:
‹Xăxx-dăɣ,
unhh, xăxx-dăɣ,
aɣrəm-nănăɣ wa măqqărăn irẓa;
kăla ilsa imălsan n-ălxărir əknanen tələmḍe
d-măṣăr ijan təšuɣe ta tăsmăɣmăɣăt
iknan təla n-ălqim,
ija uɣnawăn n-orăɣ d-tikădăyen ti n-tilăllaten
d-timăɣwanen.›
17 Ɣas ehăre ogdăhăn d-wa-dăɣ iket-net, ăsbăt-t-in fălla-m iyyăn n-ăssaɣăt.
Ăddinăt daɣ iket-năsăn wi šašalnen turfen ti n-aman d-iməssukal wi tiwəyən dăɣ-
turfen-năsăn, d-wi xaddămnen dăɣ-turfen-năsăn d-wi əddarnen s-a-wa dd-izajjărăn
ejărew iket-net, əbdadăn iket-năsăn dăɣ-ijəj,
18 əkyadăn dăɣ-ăho n-aɣrəm wa dăɣ-irɣa efew, jannen: ‹Wăr kăla t-imăl aɣrəm
ogdăhăn d-wa-dăɣ təmɣăre.›
19 Ad-sawarăn ăkall iɣăfawăn-năsăn, hallăn, širšun, əṭṭafăn iba, jannen:
‹Xăxx,
unhh xăxx-dăɣ Babilun!
Aɣrəm wa măqqărăn,
ărrəzăɣ-net a dăɣ-razzăɣăn
ăddinăt iket-năsăn wi lănen turfen
ărjăšnen făll-ejărew măšan,
a-wen-dăɣ iket-net,
ăsbăt-in fălla-m iyyăn n-ăssaɣăt.›
20 Ya kăl-išənnawăn, dăwătăt dăɣ-təssəba n-a-wa s-Babilun, toḍă, təhlăk.
Tăddăwătet tamətte ta n-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ d-inəmmušal d-ănnăbităn făl-
a-s, iẓăl dăɣ-s Măssinăɣ terwidəma ta kăwăn-təssəkna.»
21 Irmăs ălwăqq-wen ănjălos ăṣṣoohen tăhunt ta măqqărăt tolăhăt d-ta făll-
itəẓẓad ălkăma, ijăr-tăt-in dăɣ-ejărew, innă:
«Ǝmmək-wa-dăɣ
a-s hin-e-itwəjăr aɣrəm
wa n-Babilun măqqărăn s-ăṣṣahăt,
iba-t-in s-iyyăt,
wăr-ilkem ad-ătiwănhăy.
22 Wăr-ilkem ad-dăɣ-s ija emăsli
n-imăwatăn n-tihărdănen d-imănẓarăn
d-imăwatăn n-tiɣnab d-tisinsăɣen.
Wăr-ilkem, ad-dd-ătiwăjrăw
dăɣ-ammas-năk, amăhhăraw wăl' iyyăn,
wăr-ilkem ad-ɣur-k ătiwăsla
emăsli n-ere itəẓẓadăn ălkăma.
23 Wăr-ilkem ad-dăɣ-s tărɣa tefătelt,
wăla ad-dăɣ-s ənḍawăn imaẓlayăn eɣări.
Ăttužžar-năk, əntăneḍ a-s kăla
ojărăn ărrəzăɣ dăɣ-ăddunya,
təššəškăd timəttawen iket-năsnăt
s-išăɣăwăn-năk.»
24 Babilun ənta, a dăɣ-inɣăl ašni n-ănnăbităn

d-iməššeddəjăn d-ašni n-ăddinăt iket-năsăn
wi ătwăɣrăsnen făll-ărori n-ăkall.

19

Tărna ta ija Ašăɣol d-aẓli wa ilkămăn dăɣ-išənnawăn

1 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, əsleɣ i-emăsli ăṣṣoohen dăɣ-išənnawăn olăhăn d-i n-tamətte
təknat əjut, jannet:
«Aleluya!
Aməlăt Măssinăɣ,
əlɣəllas d-semɣar d-tărna,
i n-Măssinăɣ.
2 Ăššăreɣatăn-net, ădduutten, oɣadăn. Ăssoḍa ăššăreɣatăn-net făll-tamăḍt ta n-
tălkăxbat măqqărăt samaḍasăt ăddinăt; ăẓẓăl-tăt tamăttant n-inaxdimăn-net.»
3 Tənnă tamətte-ənnin-dăɣ: «Aleluya! Aməlăt Emăli făl-a-s ăho n-aɣrəm wa
măqqărăn irɣăn ăhoha s-išənnawăn hărkuk, wăr-ilkem ad-ămmikăt.»
4 Imda a-wen ɣas, ărkăɣăn imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ d-hărătăn wi
n-əkkoẓ əddărnen dat-Măssinăɣ-i ăqqiimăn făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla,
ăɣbădăn-t, jannen:
«Amin!
Aleluya!»
5 Innă emăsli dd-ifalăn tasăqqaymut ta n-təmmənukəla ḍarăt-a-wen: «Aməlăt
Măssinăɣ iket-năwăn kăwăneḍ-i n-eklan-net; kăwăneḍ-i n-imaksaḍăn-net, wi
măḍroynen hakd wi əššămnen.»
6 Əsleɣ ḍarăt-a-wen i-emăsli iyyăn olăhăn d-i n-tamətte təknat əjut, emăsli-net,
olăh d-i n-anji iknan təmɣăre meɣ d-ejjajăn əknanen əṣṣuhu. Ənta da a-wa ijănna
emăsli-en:
«Aleluya!
Aməlăt Emăli
făl-a-s Măssinăɣ-i n-Emăli-nănăɣ,
ila tărna iket-net,
issətbăt Təmmənəya-net.
7 Dăwătăt-anăɣ, əjrăẓnet-anăɣ iman-nănăɣ, nəsəmɣăret-t făl-a-s, ămăra-dăɣ, aẓli
wa n-Ašăɣol a dd-iwwăḍăn, hănne-s daɣ tăsidăw-as.
8 Təjrăw asălso n-aẓli iẓmayăn dăɣ-măṣăr n-ălxărir iknan tələmḍe, ăsiimăɣmăɣ,
šăddiij; măṣăr-ənnin n-ălxărir, ənta a-s imărkedăn wi ămešălăn iməššeddəjăn n-
Măssinăɣ.»
9 Inn'-ahi ănjălos ămăra ad-əktəbăɣ: «Tənḍəḍ i-ăddinăt wi dd-e-ətwăɣrənen s-
amăjaru wa he-ijən ašăl wa n-aẓli n-Ašăɣol.» Olăs daɣ, inn'-ahi: «Măjrăd-wa-dăɣ,
Măssinăɣ iman-net a dd-ifal; wăr t-ih' ăššăk a-wen.»
10 Ărkăɣăɣ dat-ănjălos dăɣ-ənniyăt n-ad-t-ăɣbədăɣ măšan, inn'-ahi: «Ahaa, wăr
jed a-di. Akli n-Măssinăɣ dăr-k olăhăn a ămoosăɣ năkk d-ayətma-k wi ăɣdălnen
i-tidət ta dd-ăsnăfalăl Ɣisa. Ăɣbəd Măssinăɣ, wăr hi-tăɣbedăd.»
Tidət daɣ ta dd-ăsnăfalăl Ɣisa, ənta a dd-ăssawăḍăn ănnăbităn.

Tărna n-Ălmasex

11 Ənhăyăɣ ḍarăt-a-wen išənnawăn ămerăn, izjăr-tăn-dd ebăje măllăn. Inay-t
ăhaləs s-isəm-net: «Ămaɣdal d-emăn n-tidət.» Wăr-iššărrăɣ ar s-iqqud, wăr-ikənnəs
ar s-iqqud.
12 Ăhijăljălnăt tiṭṭawen-net šund efew; eɣăf-net, warnăt tikənbuten ti n-
təmmənukəla, iktab fălla-s isəm s-ənta ɣas a t-issanăn.
13 Ilsa abărnuš ilmaɣăn dăɣ-ašni, isəm-net: «Măjrăd n-Măssinăɣ.»

14 Ǝlkamăn-as əlɣəskărăn wi n-išənnawăn nayăn ibəjwan măllolnen, əlsan
timălsaten n-ălxărir măllolnen, šăddijnen, əknanen tələmḍe.
15 Emm-net, təzjar-t-dd tăkoba təmsădăt s-ənta-en-dăɣ a-s mad-iwət əddəwəlăn,
ărn'-en. Ad-fălla-săn ixkəm s-ăṣṣahăt olăhăn d-wa n-tăẓoli; ad-dăɣ-săn dd-ikkəs
Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net aḍkăr-net wa măqqărăn s-əmmək wa s-iẓimməw
ăwadəm ara n-lăɣnăb i-ad-dăɣ-s dd-ikkəs aman-net.
16 Abărnuš-net d-taɣma-net, iktab fălla-săn:

«ĂMĂNOKAL N-IMĂNOKALĂN,
EMĂLI N-IMĂLAN».

Ǝlhəllak n-išənja

17 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen ănjălos ibdadăn dăɣ-tăfukt, ăsɣărăt s-afălla i-igḍaḍ iket-
năsăn wi taggădnen dăɣ-ălhăwa wa ujəjăn, inn'-asăn: «Idawăt-dd i-amăjaru wa
măqqărăn n-Măssinăɣ.
18 Ǝyyăwăt, ăkšăt isan n-imănokalăn d-isan n-imizărăn n-əlɣəskăr d-isan n-
əlɣəskăr d-isan n-ibəjwan d-wi n-ăddinăt wi tăn-năynen, isan n-ăddinăt a ămoosăn-
dăɣ, wi n-ilăllan hakd wi n-eklan, isan n-wi măḍroynen hakd wi əššămnen.»
19 Ǝnhăyăɣ ălwăqq-wen ămudăr wa ăzzarăn d-imănokalăn n-ăkall d-əlɣəskărăn-
năsăn, ăddewăn-dd i-ad-əknəsăn ăhaləs wa inăyăn ebăje d-əlɣəskăr-net.
20 Ittărmăs ămudăr iman-net s-tizarăt, ittărmăs-dd ḍara-s ănnăbi wa n-bahu ijan
a olăhăn d-ijităn n-Măssinăɣ dat-ămudăr i-ad săr-săn išəšk ăddinăt wi iwăr aẓăẓlo
wa n-ămudăr ăɣbădnen ăṭṭăṣwer-net. Ătwăjăr-in ămudăr d-ănnăbi wa n-bahu dăɣ-
tebănɣăwt n-əlkăbrit ăhijăljălăn.
21 Tănɣa tăkoba ta dd-təzjărăt emm n-ăhaləs wa inăyăn ebăje əlɣəskăr-năsăn iket-
net, əyyəwănăn igḍaḍ ḍarăt-a-wen dăɣ-timăɣsa-năsăn.

20

Efăḍ n-awătay wa n-Təmmənəya

1 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen ănjălos iyyăn dd-ifalăn išənnawăn iṭṭaf dăɣ-ăfuss-net
asăyar n-anu wa wărăn ila ider ihăn žohănnăma d-esăssăr ăẓẓayăn.
2 Irmăs-dd ăɣata wa măqqărăn, a-wen aššăl wa n-ibda s-ənta a-s Iblis d-Ăššăyṭan,
ikrăd-t i-ad-ăj efăḍ n-awătay ikrad
3 təzzar, ijăr-t-in dăɣ-anu wa wărăn ila ider ihăn žohănnăma, ăṭṭubbăt-t-in fălla-
s i-ad-ăbas ilkam ad-ăššiška ăɣata əddəwəlăn har akəy efăḍ n-awătay-ənnin-dăɣ
təzzar, ămar-dd i-hărăt n-ăzzăman ənḍărrăn.
4 Ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ tisăqqima n-təmmənukəla, əjrăwăn ăddinăt wi fălla-
snăt ăqqimnen turhajăt n-ad-ăɣtəsăn ăššăreɣa. Ǝnhăyăɣ daɣ iman n-ăddinăt wi
s-hin-əttəfrăsăn iɣăfawăn-năsăn dăɣ-təssəba n-immun wa jăn s-tidət ta dd-ăsnăfalăl
Ɣisa d-tənna ta n-Măssinăɣ. Wăr-ăɣbedăn ămudăr, wăla ăṣṣănăm-net, wăr-iwer
daɣ aẓăẓlo-net timmawen-năsăn wăla ifassăn-năsăn. Ǝnkărăn-dd daɣ inəmmuttan,
ohărăn d-Ălmasex Təmmənəya har okăy efăḍ n-awătay.
5 Wăr dd-ənkerăn inəmmuttan wi iyyăḍnen har okăy efăḍ n-awătay-wənnin-
dăɣ. Wi s-dd-ənkărăn iman-năsăn jer-inəmmuttan, jăn-dd s-a-wen-dăɣ tanăkra ta
s-itawănna ta tăzzarăt.
6 Tənḍəḍ i-ăddinăt wi hănen tanăkra-ten-dăɣ tăzzarăt. Iššəšdăj-tăn Măssinăɣ,
ikrăš-tăn, ad-ăbas fălla-săn la tamăttant ta s-sănatăt tărna; ad-umasăn kăl-
tikutawen i-Măssinăɣ d-Ălmasex, ahərən d-Ălmasex Təmmənəya dăɣ-efăḍ n-
awătay-wen-dăɣ.

Ǝlhəllak n-Iblis d-ajhanăn-net

7 Afăl okăy efăḍ n-awătay-wen-dăɣ, ad-dd-ămar Iblis, izjăr-dd takărmut-net;

8 dihen, ad-igləw i-ad-ăkkărrăs əddəwəlăn wi wărnen tăkost n-ăkall. Ǝddəwəlăn-en-hi, isəm-năsăn: Žuž d-Măɣžuž. Ad-tăn-dd-isədəw iket-năsăn i-amjăr har əjən əjut-wa-dăɣ jănăt tiblalen n-ăkall ti ənsanen dăɣ-tarrayt n-ejărew wa səmmăn,
9 əlsăn ărori n-ăkall iket-net, wătăn-dd afăraj i-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ d-aɣrəm wa ikna tărha. Han a-wen-dăɣ a-s dd-ifăl efew išənnawăn, ilhăs-tăn, issărɣa ajhanăn n-əddəwəlăn wi has-əlkămnen.
10 Ălwăqq-wen, ittărmăs Iblis-i išašken tamətte, ătwăjăr-in dăɣ-tebănɣăwt n-əlkăbrit tăhijăljălăt ta ih’ ămudăr d-ănnăbi wa n-bahu; ad-tirkətrəkităn dihen ehăḍ d-ašăl.

Ašăl wa n-tebădde
11 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen tasăqqaymut n-təmmənukəla măqqărăt măllăt d-ere wa făll-a-s ăqqiimăn, ăffoqqen-as išənnawăn d-ăkall, wăr-olesăn atwənhəy.
12 Ǝnhăyăɣ daɣ inəmmuttan wi măḍroynen hakd wi əššămnen əbdadăn iket-dăɣ-năsăn dat-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla, ămerăn əlkəttabăn, ămera daɣ əlkəttab iyyăn s-edes, əlkəttab-en, ənta a-s əlkəttab wa n-tămudre. Ătwăšrăɣăn inəmmuttan s-iyyăn-iyyăn s-a-wa ămešălăn iktabăn dăɣ-əlkəttabăn.
13 Ibsă-dd ejărew wa səmmăn ăddinăt wi ikša, tăssoɣăl-dd tamăttant d-ălaxărăt a-wa hin-əlmăẓăn dăɣ-ăddinăt, ătwăšrăɣăn iket-năsăn s-iyyăn-iyyăn s-a-wa ămešălăn.
14 Təttărmăs-dd tamăttant d-ălaxărăt, ătwăjărăn-in dăɣ-ebănɣ wa n-efew. Tamăttant-ten-dăɣ tiwəyăt ăwadəm s-edăgg-wen-dăɣ a-s tamăttant ta s-sănatăt.
15 Ere s-wăr-ittəjrăw isəm-net dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre iket-net, ătwăjăr-in dăɣ-ebănɣ wa n-efew.

21

Išənnawăn ăynaynen, ăkall ăynayăn
1 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen išənnawăn ăynaynen d-ăkall ăynayăn. Ăb’ išənnawăn wi ărəwnen, ăba daɣ ăkall wa ărəwăn, ăb’-in daɣ ejărew wa səmmăn.
2 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen aɣrəm wa ăynayăn šăddijăn n-Yărussălam dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ, ifal-dd išənnawăn. Aɣrəm wa ənhăyăɣ, ăsisahăɣ ašăl šund tămaẓlayt dd-təẓlayăt s-ăhaləs-net.
3 Ǝsleɣ ălwăqq-wen i-emăsli ăṣṣoohen dd-ifalăn tasăqqaymut ta n-Təmmənəya, innă: «Edăgg wa n-Măssinăɣ šăddijăn a-wa; Măssinăɣ, izzăɣ-dd ămăra tamətte, măl-dd taməzzuyt n-Măssinăɣ jer-tamətte-net.
4 Ad-hin-irsəy imeṭṭawăn-năsăn, iba tamăttant, iba uḍəf n-iba; iba tahăla; iba tisnant făl-a-s, ădduuttăt a-s a-wa n-ibda ărəwăn, ibbədăy, ijjəwăy.»
5 Innă ălwăqq-wen wa ăqqiimăn făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla: «Ămăra, hărăt iket-net, ad-iynay.» Inn’-ahi ḍarăt-a-wen: «Ǝktəb a-wen ed măjrăd-wa-dăɣ, oɣad, ădduuttăt.»
6 Olăs daɣ, inn’-ahi: «Isălan, əmdăn! Năkk a-s Tizarăt, năkk a-s Tilkamăt,† năkk a-s Sănto, năkk a-s Sămdo; ere ăffudăn-dăɣ, ad-t-săswăɣ bănnan dăɣ-aman n-erəs wi hakkănen tămudre ta n-tidət.
7 Ere irnăn-dăɣ, ad-has-ăjăɣ ălhăk wa n-ad-has-umasăɣ Măssinăɣ, umas rure-ɣ
8 măšan, dăɣ-isălan n-iməjjiwaḍ d-wi wăren la ălxal d-wi n-iməkkərukaḍ d-imăjjan n-iman d-inămašrayăn d-imăššăɣăwăn d-imăṣṣănămăn, əntăneḍ, edăgg-năsăn žohănnăma, a-wen tebănɣăwt ta n-əlkăbrit s-hărkuk ăhijăljăl; ənta-den-dăɣ a-wa ămoosăn: tamăttant ta s-sănatăt.»

Yărussălam ta tăynayăt

† **21:6 21:6** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega.

9 Inn’-ahi iyyăn dăɣ-ănjălosăn wi n-əssa s-kăla əṭṭăfăn əssa alkasăn wi əḍkărnen
əssa ălmăṣṣibatăn wi əšrăynen: «Ǝyyăw, ad-kăy-săknăɣ tămaẓlayt ta n-hănne-s n-
Ašăɣol.»
10 Irmăs-ahi Unfas Šăddijăn, izzəwăt-ahi ănjălos s-afălla n-aḍaɣ iknan aḍkul,
issəkn’-ahi Yărussălam ta tăynayăt, šăddijăt dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ təfal-dd
išənnawăn,
11 ăsisămăɣmăɣ-tăt ănnur n-Măssinăɣ, ja asmăɣmăɣ wa tăjj tamăɣwant dăɣ-ti n-
tilăllaten, šund tekădăyt ta n-žasəb s-tăddobed ad-săr-s tənhəyăd iman-năk šund
tăšoka.
12 Ǝnhăyăɣ ăɣalla-net ikna təššəjrət, ila mărawăt tishar d-sănatăt, hak emm-dăɣ,
ogaẓ-t ănjălos iyyăn. Tishar-ənnin, əktabăn fălla-snăt ismawăn n-mărawăt tiwsaten
d-sănatăt ti n-Iṣrayil.
13 Hak tamdujt-dăɣ, ənnaḍnăt săr-s kăraḍăt tishar: kăraḍăt s-emăynăj, kăraḍăt
s-afălla, kăraḍăt s-ajus, kăraḍăt s-atăram.
14 Ăɣalla-i-hi, ăssas-net, iday s-mărawăt tihun d-sănatăt s-hak iyyăt-dăɣ, iktab
fălla-s isəm n-iyyăn dăɣ-inəmmušal wi n-măraw d-əssin n-Ašăɣol.

15 Iṭṭaf ănjălos wa hi-imməjrădăn taskət n-orăɣ s-itəkkat aɣrəm d-tishar-net d-
ăɣalla-net.
16 Ăɣrəm-ənnin, ărribăɣ, ogdăhăn išrutăn-net iket-dăɣ-năsăn. Ikăt ănjălos aɣrəm
s-tăborit-net, os’-e, išrutăn-net ikkəẓăn, ogdăhăn, hak iyyăn dăɣ-săn ikat əssin
afḍăn n-kelumetăr d-sănatăt timaḍ d-sănatăt timərwen, a-wen-dăɣ daɣ a dăr-togdăh
tebădde-net.
17 Ikăt daɣ ăɣalla, os’-e tebădde-net, temeḍe n-aɣil d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ
s-taskət ta s-itəkkat.
18 Ăɣalla, ikna s-tăhunt ta n-telăllit s-itawănna žasəb, aɣrəm iman-net iday s-orăɣ
šăddijăn, orăɣ-en daɣ, ăddoobăt ăwadəm ad-săr-s inhəy iman-net šund tăšoka făl
asmăɣmăɣ-i-dăɣ ija.
19 Tihun ti n-ăssas n-ăɣalla n-aɣrəm, ədlajnăt s-ănnuɣ n-tihun ti n-tilăllaten lănen
ălqim iket-năsnăt: tăhunt ta tăzzarăt, təkna dăɣ-tăhunt ta n-telăllit s-itawănna
žasəb; ta s-sănatăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna safir; ta s-kăraḍăt təkna dăɣ-ta s-
itawănna zakkăt; ta s-əkkoẓăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna amărod;
20 ta s-səmmosăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna onikəs; ta s-săḍisăt, təkna dăɣ-ta s-
itawănna sarədwan; ta s-əssayăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna kărẓolit; ta s-əttamăt,
təkna dăɣ-ta s-itawănna beril; ta s-təẓẓayăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna tobaẓ; ta s-
mărawăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna, kărizobăraẓ; ta s-mărawăt d-iyyăt, təkna dăɣ-ta
s-itawănna, tirkăwaẓ; ta s-mărawăt d-sănatăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna, amatist.
21 Hak tashărt-dăɣ-tin-dăɣ n-mărawăt d-sănatăt, tamăɣwant; hak tashărt-dăɣ,
təddas s-ănnuɣ n-tamăɣwant iyyăn. Tišarriten n-aɣrəm-wa-dăɣ, əknanăt s-orăɣ s-
ăddoobăt ăwadəm ad-săr-s inhəy iman-net šund tăšoka.

22 Aɣrəm-i-hi, wăr dăɣ-s ənheyăɣ ehăn n-ămudd wa măqqărăn făl-a-s Emăli
Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net d-Ašăɣol a-s ehăn n-ămudd-net.
23 Wăr-ămɣatăr aɣrəm s-tăfukt wăla s-ewăr i-ad-săr-săn inhəy ăwadəm făl-a-s,
ăsimălăwlăw-t ălxurmăt n-Măssinăɣ. Ašăɣol iman-net a-s, tefătelt-net.
24 Ănnur-net a-s ărjašăn əddəwəlăn, Măssinăɣ a-s dd-tiwəyăn săr-s imănokalăn
tirəzzaɣ-năsăn d-semɣar-năsăn.
25 Tishar n-aɣrəm, ad-ămerănăt ašăl iket-net, wăr-ilkem făw ad-ăɣfalnăt ed, wăr-
ilkem ad-fălla-s ija ehăḍ.
26 Ad-săr-s dd-awəyăn əddəwəlăn a-wa lăn ăhusken d-tirəzzaɣ-năsăn d-semɣar-
năsăn

27 măšan, aɣrəm-i-dăɣ, wăr t-dd-e-ijjəš enămmăḍăs wăla ere əšlanăt tilušawen wăla ănăsbahu; wăr t-dd-e-ijjəš ɣas ar ăddinăt wi s-əktăbăn ismawăn-năsăn dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre-i s-ənta a-s əlkəttab wa n-Ašăɣol.

22

1 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, issəkn'-ahi daɣ ănjălos ejărew n-aman wi n-tămudre, a-
wen aman šăddiijnen, ăsimăɣmăɣăn šund tăšoka. Ejărew-wa-dăɣ, iffay-dd dăɣ-
tasăqqaymut ta n-təmmənukəla n-Măssinăɣ d-Ašăɣol.
2 Injay s-edăgg n-aɣrəm wa dăɣ-tažămmaɣăn ăddinăt. Hak asălim n-ejărew-en,
idwal fălla-s ahəšk wa n-tămudre itirəwăn măraw ihăndăggan dăɣ-awătay d-əssin,
hak ewăr-dăɣ, ija tirwe tăynayăt. Ifărketăn-net a isasăfarăn i-ăddunya, təzzəy.
3 Aɣrəm-wa-dăɣ, wăr-ilkem ad-dăɣ-s ăttijrăw ere ăsibănnăn Măssinăɣ.
Tasăqqaymut n-təmmənukəla n-Măssinăɣ d-Ašăɣol a ihan aɣrəm-ənnin-dăɣ; aɣrəm-
en-dăɣ daɣ, a dăɣ-t-e-ɣabbădăn eklan-net,
4 ənhəyăn idəm-net ed iktab isəm-net făll-timmawen-năsăn.
5 Wăr-ilkem ad-dăɣ-s ij' ehăḍ, wăr-ilkem ad-ămiɣatăr ăwadəm s-efew n-tefătelt,
wăla s-ănnur n-tăfukt făl-a-s, ad-fălla-săn isəssəmăɣmăɣ Emăli Măssinăɣ ănnur-net,
əṭṭəfăn Təmmənəya hărkuk.

Təmmənəya n-Ălmasex ta tăɣlălăt

6 Olăs daɣ ănjălos, inn'-ahi: «Isălan-wi-dăɣ, ădduutten, ăniihăjjăn d-tafləst. Emăli
Măssinăɣ-i isamăjradăn ănnăbităn, ənta a dd-ăšmašălăn ănjălos-net i-ad-ăllăɣăt i-
eklan-net a-wa s-išwar ija.»
7 Ɣisa, innă: «A ənḍărrăn ɣas, oseɣ-kăwăn. Tənḍəḍ i-ere wa ăqqiimăn ăsijăd i-
hărătăn wi s-ənnăn ănnăbităn, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ.»
8 Ămăra-hi, năkk Exya, hărătăn-wi-dăɣ, əsleɣ-asăn, ənhăyăɣ-tăn. Ḍarăt a-s tăn-
ənhayăɣ, d-a-s hasăn-əsleeɣ, ărkăɣăɣ dat-ănjălos wa hi-tăn-issəknăn i-ad-t-ăɣbədăɣ
9 măšan, inn'-ahi: «Ahaa! Wăr jed a-di, năkk akli šund kăyy a ămoosăɣ, năkk d-
ayətma-k wi n-ănnăbităn d-ere omanăn s-măjrăd n-əlkəttab-i-dăɣ iket-net, Măssinăɣ
ɣas a-s kăy-iwar ălɣibadăt-net.»
10 Inn'-ahi ḍarăt-a-wen: «Wăr təfferăd iməjridăn wi issəlmăd Măssinăɣ
inəmmušal-net, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ ed a-wa dăɣ-ăssewălăn, išwar ija.
11 Wa wărăn itəjj a olaɣăn, ănn'-as ad-isiwəḍ dăɣ-tăllăbăst; wa n-enămmăḍăs,
ihəlet s-data dăɣ-asəmmăḍəs n-iman-net, wa oɣădăn, isiwəḍet dăɣ-iqqud-net, wa
šăddijăn, isiwəḍet dăɣ-təšədje-net.»
12 Inn'-ahi Ɣisa: « ‹A ənḍărrăn ɣas, oseɣ-kăwăn, ăwwayăɣ i-hak ăwadəm ălhăk
n-a-wa has-jăn imojjan-net.
13 Năkk a-s Tizarăt, năkk a-s Tišrayăt,† heɣ eɣăf, heɣ ajilal, năkk a-s Sănto, năkk
a-s Sămdo.›
14 Tənḍəḍ i-ăddinăt wi əššəšdăjnen isəlsa-năsăn, ikf'-en a-wen turhajăt n-ad-əkšən
ara n-ahəšk wa n-tămudre d-turhajăt n-ujəš s-imawăn n-aɣrəm-wa-dăɣ
15 măšan, imăssăxărăn d-inəmmušal n-əlkăxbu d-imăjjan n-iman d-imăṣṣănămăn†
d-inəsbuha, xăram-asăn aɣrəm-en.
16 Năkk a-wa Ɣisa; năkk a hin-ăšmašălăn ănjălos-in săr-wăn i-ad-hawăn-dd-
isənnəfiləl hărătăn-wi-dăɣ dăɣ-ălkănisăten. Năkk a-wa Ɣisa wa n-ahăya n-Dawəd
s-ătwănna ilkam ad-ixkəm, năkk a-s tatrit ta n-tifawt tismăɣmiɣăt.»

---

† **22:13 22:13** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega. † **22:15 22:15** Imăṣṣănămăn (emăṣṣănăm): Ăddinăt wi ɣabbădnen ăṣṣănămăn.

17 A-wen-dăɣ a făl, Unfas Šăddijăn hakd-dăɣ tămaẓlayt əṭṭafăn iyyăn n-emm,
jannen: «Ǝyyăw!» Ănnet daɣ wa isăllăn i-isălan-wi-dăɣ: «Ǝyyăw!» Ere ăffudăn-
dăɣ, aset-dd; ere irhăn aman əddărnen-dăɣ, ilkəwet, ăswet dăɣ-săn bănnan.

Ajilal n-măjrăd

18 Năkk Exya, ălleɣeɣ i-ăddinăt iket-năsăn wi əslănen i-hărătăn wi s-innă Măssinăɣ
i-inəmmušal-net, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-i-dăɣ. Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt:
isălan-wi-dăɣ, ere fălla-săn ăssewăḍăn hărăt, ilmədet a-s ad-isiwəḍ Măssinăɣ făll-a-
wa has-ikittəw ălmăṣṣibatăn wi s-ătwăjjăn isălan-năsăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ.
19 Afăl daɣ ikkăs ăwadəm hărăt dăɣ-iməjridăn-wi-dăɣ s-ătwănna i-inəmmušal ad-
tăn-əktəbăn, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ, ad-iqqəl Măssinăɣ s-ejădăr wa has-
ija dăɣ-ahəšk wa n-tămudre d-aɣrəm wa šăddijăn s-isiɣul əlkəttab-wa-dăɣ isălan-net.
20 Ere wa s-ənta a ɣur-t-təlla tidət n-hărătăn-wi-dăɣ iket-năsăn, ənta a innăn: «A
ənḍărrăn ɣas, oseɣ-kăwăn.» Amin! Emăli Ɣisa, əqqəl-dd.
21 Issənsă fălla-wăn Emăli Ɣisa ănnuɣmăt iket-dăɣ-năwăn. Amin!